













XX  
M3782F.2  
MARCI VALERII MARTIALIS

EPIGRAMMATA

EX EDITIONE BIPONTINA

CUM NOTIS ET INTERPRETATIONE

IN USUM DELPHINI

VARIIS LECTIONIBUS

NOTIS VARIORUM

RECENSU EDITIONUM ET CODICUM

ET

INDICE LOCUPLETISSIMO

ACCURATE RECENSITA.



VOLUMEN TERTIUM.

T

LONDINI:

CURANTE ET IMPRIMENTE A. J. VALPY, A. M.

1822.

PA  
-  
A  
182  
3

EPIGRAMMATA QUÆDAM  
M. VAL. MARTIALI

AFFICTA,

EXCERPTA PARTIM EX MSS. CODD. ET VET. GLOSSARIIS,  
PARTIM EI AB HADR. JUNIO ET ALIIS ASSUTA.

---

I.

DE RUSTICATIONE.

RURE morans quid agam, respondeo pauca, rogatus :  
Luce Deos oro ; famulos, post arva reviso,  
Partibus atque meis justos indico labores.  
Inde lego, Phœbumque cio, Musamque lacesso.  
Hinc oleo corpusque frico, mollique palæstra  
Stringo libens, animo gaudens, ac fœnore liber. 5  
Prandeo, poto, cano, ludo, lavo, cœno, quiesco.  
Dum parvus lychnus modicum consumat olivi.  
Hæc dat nocturnis nox lucubrata Camœnis.

II.

IN VARUM.

Ad cœnam nuper Varus me forte vocavit :  
Ornatus dives, parvula cœna fuit.

Auro, non dapibus, oneratur mensa : ministri  
 Apponunt oculis plurima, pauca gulæ.  
 Tunc ego, Non oculos, sed ventrem, pascere veni : 5  
 Aut appone dapes, Vare, vel aufer opes.

## III.

## IN PONTICUM.

PONTICE, per reges discurras, et omnia lustras :  
 Magna quidem sequeris, Pontice : magnus homo es.  
 Pontice, si qua facis, sine teste facis, sine turba ;  
 Non adhibes multos, Pontice : cautus homo es.  
 Pontice, te celebrem forma natura creavit : 5  
 Dignus eras Helena, Pontice : pulcher homo es.  
 Pontice, voce tua posses adamanta movere :  
 Vox tua dulce sonat, Pontice : dulcis homo es.  
 Pontice, sic alios, sic te quoque decipit error :  
 Vis dicam verum, Pontice ? nullus homo es. 10

## IV.

## DE VETULA.

TACTA places, audita places : si non videre,  
 Tota places : neutro, si videre, places.

## V.

## DE MILONE.

MILo domi non est : peregre Milone profecto  
 Arva vacant : uxor non minus inde parit.  
 Cur sit ager sterilis, cur uxor fertilis, edam :  
 Quo fodiatur ager non habet, uxor habet.

## VI.

## DE HISTRIONIS PENA.

ANTE Jovis statuam crepuit satur histrio : pœnam  
 Jupiter indixit, vivere de proprio.



## VII.

IN EFFRONTEM.

Os atavi, patris nasum, duo lumina patris,  
Et matris gestus dicis habere tuæ.  
Cum referas priscos, nullamque in corpore partem  
Mentiris; frontem, dic mihi, cujus habes?

## VIII.

AD MATTUM.

Qui negat esse domi se, tunc cum limina pulsas,  
Quid dicat, nescis? Dormio, Matte, tibi.

## IX.

AD MILONEM.

Thura, piper, vestes, argentum, pallia, gemmas,  
Vendere, Milo, soles; cum quibus emtor abit.  
Conjugis utilior merx est: quæ vendita sæpe,  
Vendentem nunquam deserit, aut minuit.

## X.

Nec volo me summis fortuna nec applicet imis,  
Sed medium vitæ temperet illa gradum.  
Invidia excelsos, inopes injuria vexat:  
Quam felix vivit, quisquis utroque caret!

## XI.

AD SCÆVOLAM.

SCÆVOLA, tu cœnas apud omnes, nullus apud te:  
Alterius siccas pocula, nemo tua.  
Aut tu redde vices, aut desine velle vocari:  
Dedecus est semper sumere, nilque dare.

## XII.

## AD AUCTUM.

EXIGIS a nobis, quem nulli solvis, amorem :  
 Quam nulli præstas, exigis, Aucte, fidem.  
 Exigis a nobis, quem non merearis, honorem :  
 Mirum est, quod non das, id tibi velle dari.

## XIII.

## DE FILO.

PALLIA Filus habet, digitos circumligat auro :  
 Sed tamen est Filus paupere pauperior.  
 Sunt Tyriæ chlamydes, mille instrumenta, clientes  
 Filo : sed tamen est paupere pauperior.  
 Atria sunt Filo regali consita cultu : 5  
 Sed tamen est Filus paupere pauperior.  
 Esurit atque sitit : gemmis instructus et auro,  
 Cyclade vestitus esurit atque sitit.  
 Pondus adesse famis, pallor maciesque loquuntur :  
 Aurea bulla negat pondus adesse famis. 10  
 Ergo miser se servitio pro pane locabit :  
 Sed ne sit servus aurea bulla facit.  
 Si vero quenquam pulsabit supplice voto,  
 Ut non exoret, Serica vestis adest.  
 Ergo ne pereat, fiat de divite pauper : 15  
 Pauper enim factus ditior esse potest.

## XIV.

## AD AULUM.

NON sanguis, non oris honor, non gloria census.  
 Non gravitas morum proderit, Aule, tibi.  
 Pauper enim tu semper eris, quia pauper es : et te  
 Colligit alterior ulteriore gradus.

## XV

AD REGULUM.

PRÆDICAT Hermagoras, non omnibus esse placendum.  
Elige de multis, Regule, cui placeas.

## XVI.

AD AULICUM.

MULTA mihi donas, vereor ne multa requiras.  
Nolo mihi dones, Aulice, si repetas.

## XVII.

AD GERMANICUM.

EXALTAS in lite tuam, Germanice, vocem,  
Ut furias mentis vox furiosa sonet.

## XVIII.

AD BASSUM.

OMNIS amicus amat, sed non qui amat omnis amicus:  
Sed quem, Basse, tu ames, esto et amicus ei.

## XIX.

IN TURGIDUM.

IN noctem prandes, in noctem, Turgide, cœnas,  
Multimodoque makes nocte dieque mero.  
Cumque cuti studeas, uxorem ducere non vis:  
Cum nolis, dicis, Vita pudica placet.  
Turgide, mentiris: non est hæc vita pudica.  
Vis dicam, quæ sit vita pudica? modus.

5

## XX.

IN CHLOEN.

LASCIVO Ganymede cales: te quilibet intrat:  
Hippolytos etiam reddis amore graves.

*Delph. et Var. Clas.**Martial.*

3 Y

Plurimus interea tibi limen servat adulter :

Expesita es cuivis : quam popolare sapis !

Demophilem cuperem te dicere, te nisi mater

5

Esse Chloën vellet : non sapit atque sapit.

## XXI.

IN LAIDEM.

FORMOSISSIMA Lai fœminarum,

Dum noctis pretium tibi requiro ;

Magnum continuo petis talentum :

Tanti non emo, Lai, pœnitere.

## XXII.

IN MACRINUM.

DEFUNGI fungis homines, Macrine, negabas :

Boleti leti causa fuere tui.

# NOTÆ VARIORUM

IN

M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

---

EX EDITIONE C. SCHREVELII,

LUGD. BAT. 1670. 8vo.

---



# NOTÆ VARIORUM

IN

## M. VAL. MARTIALIS EPIGRAMMATA.

---

### DE SPECTACULIS LIBELLUS.

EPIC. I. Per inductionem collativam Titianum Amphitheatrum omnibus orbis operibus præfert.

1 *Barbara*] Ad Græcorum distinctionem, quibus alii omnes barbari dicti; imo ex suis, qui non Ἑλλάδα incolebant, quive non ore rotundo molliter et Attice loquebantur. Ab aspera enim et inculta pronuntiatione 'Barbaros' dictos censet Strabo l. 14. Dicitur postremo 'barbarum,' quicquid ab humanæ vitæ cultu, ratione, lingua abhorret; et quicquid ferum, inurbanum, qua moribus, qua lingua, judicatur. *Farnab. Ruder. Pyramidum*] Moles hasce altissimas in sepulchrorum usum, non sine profusa opum ostentatione, reges Ægyptii extruxere, a quadrata basi decrescendo ascendentes in formam πυρὸς, unde et nomen. post Herodotum, Melam, Plinium c. 12. l. 36. Solinum, Marcellinum, Diod. Siculum, &c. qui de his scripsere, etiam lege Bellonium, qui Pyramides, quæ hodie videntur, ipse dimensus est. l. 2. Observ. c. 42, 43, et 44. *Sileat*] Signate ad 'Barbaros' et ἀφώρως: vel, 'sileat miracula,' id est, non amplius miretur, habeatve pro miraculis. *Miracula*] θεάματα, conspicua seu spec-

tanda propter artificium opera, quæ septem numerantur, muri Babylo-niæ, Dianæ Ephesiæ templum, Jovis Olympici simulacrum, Pyramides Ægyptiæ, Mansoleum sepulchrum, Colossus Rhodius, Cyri regia. Quibus et alii septena altera adnumerant; quorum duo, Jovis Olympici templum, et Colossus Rhodius, quæ jam ad plenam enumerationem a Poëta sunt omissa. 1. Scoppa censet voluisse Martialem hoc epigrammate amphitheatrum quinque his structuris antepone, propter, 1. altitudinem, 2. celeritatem, 3. statuas, 4. varietatem, et 5. nobilitatem; et 'assiduum' inter cætera dici ait, quod non intermittitur: et labor Babylonis condendæ nunquam, ut ex historicorum monumentis colligitur, intermissus est: idcirco de hac celeritate, et non de pensilis horti irrigatione est intelligendum. Quem vide Collect. l. 1. c. 29. *Memphis*] Nobilissima Ægypti civitas, hodie Cairo. De situ Memphis, ac natura, ingenio, munitione loci, vide Diodorum Siculum l. 1.

2 *Assiduus*] Lego cum Alciato *Assyrius*, et tertio versu, pro honores, cum Scaligero *Iones*; quarto versu, ex Thuana membrana, *Dissimulet Delon*.

Hæc enim est *οικονομία* Martialis, nominare rem, quæ admirationi est, et locum vel gentem, ubi admirationi est. Sic ait, 'Memphis sileat Pyramidum miracula barbara:' id est, immania. Passim Cicero 'immanes' barbaros et 'inmanitatem' barbarorum. Sic etiam, 'Assyrius labor non jactet Babylona:' id est, Assyrii non venditent tanquam manuum et laboris prodigium Babylona. Sed nec 'Iones laudentur Triviæ templo:' non commemoretur Diana Ephesiæ, tanquam Ionibus, illis mollitie infamibus et illaudatis, eximiam laudem ferens. Et ista 'ara' innumeris de cornibus structa cesset ostentare 'Delon,' nec habeatur in posterum justa causa, cur ob eam visatur ac prædicetur Delos. Denique nec gloriuntur Cares suo Mausoleo. Sic Memphi jungit Pyramides, Assyriis Babylona, Ionibus Dianæ templum, Caribus Mausoleum. Nihil hic loci cuicumque assiduitati sive laborandi sive laudandi; nihil vel honoribus vel heronibus; nihil deo. *Gronovius. Assiduus*] Q. d. Neque homines assiduo laborent in laudanda Babylone; neque Cares immodici sint in extollendo Mausoleo. 'Assiduus' ergo 'labor' laudandi intelligitur, non autem ædificandi. Alii legunt *Assyrius*: ut Alciatus, Junius, et A. Schottus: et hortos pensiles Babylonis, non muros Semiramidis intelligunt: illos autem fabricatos in gratiam pellicis a rege Assyrio, satis constat. 'Assyrium' etiam 'laborem' appellant, quod Babylon caput Assyriorum. Vide et Politian. Miscell. l. 2. Turneb. l. 17. *Jactet, &c.*] Celebret illam Orientis reginam, arcemque Persarum ac regum domicilium, cuius conditor Mosi ex Gen. laudatur Nemibrotus. *Rud.*

3 *Triviæ templo*] Dianæ Ephesiæ, quæ 'Trivia' dicitur a triplici cursu sub Zodiaco, secundum longitudinem, latitudinem, et altitudinem: vel

ob triplicem ejus in cælo, terris, et inferis potestatem. Triviis etiam præesse fertur. Referunt alii ad tres decades mensis, *ισταμένου, μεσοῦντος, φθινόμενου*. *Molles laudentur Iones*] Propter molles Ionas, omnis nequitiae inventores, Deam multimammiam, festi summa cum pompa et mollitie celebratam, sacerdotem denique castratum. Vide Ang. Politian. Miscell. c. 51. 'Mollis quæ tendit Iona' Propert. l. 1. e. 6. Hac ratione motus Raderus, lectionem τοῦ *Iones* præfert τῶ *Honores*. Aliis propter signa affabre et ad vivum efficta. Virgil. 'Spirantia mollius æra.' et Flaccus, 'molles inuitabitur ære capillos.' Petitus rescribendum conjicit, *herones*. Ejus emendationem asserere videtur Plin. l. 36. c. 16. et quare 'molles' dicantur 'herones,' docebit, ubi agit de Dianæ Templo Ephesi: 'Operi præfuit Chersiphron architectus. Summa miracula, epistylia tantæ molis attolli potuisse. Id consecutus est ille heronibus harena plenis, molli pulvino super capita columnarum exaggerato,' &c. Meminit quoque heronum ex ulva palustri factorum Vitruvius l. 5. extremo. Non dissimulandum etiam quod Pet. Sriverius novam interpolationem et lectionem excogitarit: *Nec Triviæ templi moles laudentur: honores Dissimuletque, &c.* Verum non e gustu, numero, et calamo Martialis; dura nimis et illi insolens.

4 *Dissimuletque, &c.*] Non usque adeo efferat, non tanquam divinum opus jactet, cum ab Amphitheatro mortali mann facto illam longe superatam videamus. *Ara frequens*] Non Jovis Hammonis apud Nasamonas, quæ nec opibus nec structura erat insignis; sed βωμὸς κερατῶδς, Apollinis Delii, ab ipso quadrimo ex cornibus Cynthiadum caprearum a sorore interfectarum compactus: de quo diserte Ovid. in Ep. Cydippes ad Acontium: 'Miror et innumeris

structam de cornibus aram.' Vide Plutarch. lib. de animalium solertia, et in vita Thesei, et Politian. c. 52. Miscellan. huius meminit et Callimachus in hymno Apollinis.

5 *Aëre*, &c.] Ad altitudinem 140. pedum sublata columnisque innixa, summoque cacumini impositam quadrigam, cujus equi suspensis alis volare videbantur. Tum 'suspensa' dicebantur, quæ suffulta erant, 'suspensis dentibus orbes,' l. 2. epigr. 43. *Vacuo*] Quod non habitetur. Poëtis et Epicureis aër 'inanis' quoque appellatur et videtur. Manilius: 'per inania cæli.' *Mausolea*, &c.] Mausoli regis Cariæ tumulum, monumentum illi ab uxore Artemisia extructum.

6 *In astra*, &c.] Eleganter respicit ad τὸ ἐν αἵρεσι pendencia.

7 *Cæsareo*, &c.] A Vespasiano auspiciato inceptoque, a Tito F. perfecto et dedicato. *Omnis*, &c.] Conclusio epigrammatis cum epiphonemate illustri, quo colligit, quod per partes dixerat. *Labor*] Opus speciosum. *Amphitheatro*] In quo ederentur spectacula et venationes, absque scena, sedibus per gradus undequaque clauso, in quibus loca 87000. ovali forma: ad cujus summitatem ægre visio humana pertingeret. Vide Vitruvium, Marlianum, Lips. de Amph. &c.

8 *Opus*] Amphitheatrum Cæsaris. *EPIG. II.* Vespasiani atque Titi Cæss. (quibus pleraque libelli huius spectaculorum epigrammata assignes) beneficentiam celebrat, qui, vastum Neronis ædificium demoliti, loco ejus publica extruxere vel reddidit opera, Colossum, Amphitheatrum, thermas, porticum.

1 *Hic ubi*] In quarta urbis regione: nam urbs principio in tres tantum regiones, quas Varro 'partes' appellat, erat a Romulo conditore divisa. Servius de iu. Tullius aucta urbe et populo, eandem in quatuor regiones distribuit: illasque a loco,

quem quæque pars colebat, appellavit. Prima dicta erat 'Suburana,' altera 'Exquilina,' tertia 'Collatina,' postrema 'Palatina.' Atque hæc urbis divisio durabat usque ad ævum Augusti Cæsaris, qui urbem mirum in modum, qua tectis, qua populo amplificatam, in 14. Regiones divisit. *Rader. Sidereus*] Cui (dejecto Neronis capite) Vespasianus Solis vultum 12. radiis insignem reposuit dicavitque Soli Sidereo Deo. Vide v. 2. in ep. 60. l. 12. Vel 'sidereus,' radiatus, radios spargens, instar sideris; princeps autem siderum Sol, quem l. 12. Ep. 60. 'Sidereum Deum' appellat. Radii porro divinitatem significant. *Colossus*] Statua quam sibi Nero construxerat, altam pedes circiter 120. Colossum ab artifice Lyssippi discipulo cognomine dictum contendunt multi. Malim παρά τὸ κολοῦειν τὰ ὄσσε, ab hebetando visu dictum, quod præstringantur oculi in tanta altitudine spectanda; quod canit Statius: 'Vix lumine fesso Explores, quam longus in hunc despectus ab illo.' *Raderus*.

2 *Crescunt peggmatu*] Extrinuntur vel ex se surgunt: erant enim machinæ ἀντοκίνηται, quæ ex se in sublime crescebant aut rursus decrescebant. Dicitur autem *pegma* a πῆγνυμι, 'compingo:' eo quod moles fuerit ligneæ, varia et occulta arte compacta. Seneca epist. 88. *Raderus. Media*] Manifesta vel aperta: vel media inter Capitolium portamque triumphalem. *Celsa*] In tertium aut quartum tabulatum elata. *Via*] Sacra, quam Neronis domus occupaverat; nunc vero ita lata et laxa est beneficio Cæsaris, ut peggmata excitari et ferri in ea possint.

3 *Invidiosa feri*] Odiosa, invisa iis quorum ædes interceperat incendiarius Nero, ut in usum suum converteret. Neronis enim aurea domus occupavit spatium Colossi et vias publicas. Sueton. c. 31. 'Domum a palatio

Esquilias usque fecit.' *Radiabant*] Auro gemmisque fulgebant. *Atria*] Domus prius 'Transitoria,' mox incendio absumpta restitutaque, 'Aurea' nominata. Suet. Nerone c. 31. *Regis*] Crudelis Tyranni Neronis: nomen autem regis semper Romanis invisum.

4 *Unaque, &c.*] Notum hoc e carmine illo, 'Roma domus fiet, Veios migrate Quirites, Si non et Veios occupat illa domus,' referente Suetonio Ner. c. 39. Neronis enim domus e Palatio ad Esquilias usque pertinebat.

5 *Hic ubi, &c.*] Inter Cœlium montem et Esquilias. *Amphitheatri*] Epigr. 1. v. 7.

6 *Erigitur*] Erigi Amphitheatrum dixit: altitudinem ejus declarans. 'Venerabilis' autem ea 'moles,' quoniam sacra Marti. *Stagna, &c.*] Stagnum maris instar, circumseptum ædificiis ad urbis speciem.

7 *Hic, &c.*] In tertia urbis regione. *Velocia, &c.*] Celeriter extracta.

8 *Abstulerat, &c.*] Incendio enim et ruinis patriæ domum sibi extruxit, ad eamque arva, stagua, sylvas, prospectus, &c. Tacit. 15. *Annal. Superbus*] An quia amplissimus et magnificentissimus? an quia privatus, et Neroni singularis, nec populo communis, ut Thermæ Titi? *Raderus.*

9 *Clandia, &c.*] Quæ et Livia, aliis ramen a Livia diversa. *Porticus*] Romæ porticus additæ sunt vel ædibus sacris, vel illustrium virorum domiciliis, vel publicis aliis ædificiis: idque vel ob pluvias subitas declinandas, vel gratas per æstatem umbras et frigora captanda: vel ipsa ornamenta fabricæ. *Rader. Umbras*] Cum suas, tum vitis, quæ subdiales inambulationes umbrosis pergulis opacabat. Plinius l. 14. c. 1.

10 *Ultima, &c.*] Extrema pars domus Aureæ, id est, juxta Esquilias in quinta urbis regione.

11 *Reddita Roma sibi*] Una domus

antea et unius erat, quam Cæsar publicis extractis operibus communem fecit, hoc est, urbem urbi, Romanque Romæ reddidit. *Rader. Te præside, Cæsar*] Te Imperatore.

12 *Deliciæ, &c.*] Postquam opera et munera publica facta sunt, quæ nuper in privatis deliciis occuparat Nero. Videtur alludere ad elogium commune Titi, quem 'orbis delitias' appellavere. *Domini*] Cæsaris Neronis.

EPIG. III. Ex omni orbis parte (ad quam Rom. populi nomen pervenerat) confluisse gentes spectandi ludos, salutandique Cæsaris studio: generalique acclamatione illum *Patrem patriæ* salutasse.

1 *Quæ tam seposita est*] Nullam ait gentem adeo remotam ab urbe, ex qua non fuerint in urbe visi spectatores; tantus amor erat et cupido spectandi. *Tranquill. in Cæsare c. 39.* 'Ad quæ omnia spectacula tantum undique confluit hominum, ut plerique advenæ aut inter vicos aut inter vias tabernaculis positos manerent, ac sæpe præ turba elisi exanimatique sint plurimi, et in his duo senatores.' *Rad. Barbara, &c.*] Ex Græcorum divisione mundi, quibus alii omnes Barbari dicti, imo ex suis qui non 'Ελλάδα incolebant, quive non ore rotundo, molliter et Attice loquebantur. Ab aspera enim et inculta pronunciatione Barbaros dictos censet Strabo l. 14. J. C. Scalig. a *Bar*, quod Arabice 'Desertum' sonat, more Hebræo geminato ad intentionem. *Exerc. et in Theophrast. de plant.*

2 *Urbe tua, &c.*] Sede Imperiali, vel, a te restituta: ut præced. epigr.

3 *Orpheo Hæmo*] Ad montem Hæmum Orpheus parentes habitavit. *Cultor Rhodopeius*] Thrax agricultura studiosus. Rhodope enim mons Thraciæ: quasi dicat, venerere Boreales incolæ.

4 *Sarmata, &c.*] *Tartari, Russi, Poloni, ἱππομολοί.* Dionys. Perieges.

ἵππου Αἵματι μίσγοντες λευκὸν γάλα δαῖτα  
πιθεῖσι. Virgil. G. 3. Gelonus, 'qui  
lac concretum cum sanguine potat  
equino,' et Plin. l. 18. c. 10. Brod.  
l. 5. c. 31.

5 *Prima bibit, &c.*] 'A meridie,' Ægyptii et Afri, apud quos Nilus primum fluere deprehenditur: neque enim fons Nili tum repertus. Quamvis Juba rex Mauritaniae exquirere originem Nili tentaverit. Plinius l. 5. c. 9. 'Nilus,' inquit, 'incertis ortus fontibus, it per deserta, et immenso longitudinis spatio ambulans, famaue tantum inermi quæsita cognitus, sine bellis, quæ cæteras omnes terras invenere Originem (ut supra rex potuit exquirere) in monte inferioris Manritaniæ, non procul Oceano habet, lacu protinus stagnante, quem vocant Nilidem.' Forte huc respexit Martialis, quando dixit, 'deprensî flumina Nili.' Sed Plinius ipse loco adducto tradit incertos fontes, ubi plurima de ejus origine. Vide Brodæum l. 4. Miscell. c. 24. *Bibit*] Accolæ enim Nili vinum nou quærunt, tanta est Nili dulcedo: et Gyraldus docet aquam Nili Ægyptiacis tanto in honore habitam, ut cum hydria ad templum humeris ferretur, omnes procumbent, et sublati manibus Diis gratias agerent: quoniam per tot spatia terrarum, totque invias regiones advehatur.

6 *Et quem supremæ*] 'Ab Occidente,' qui ad Hesperium litus siti; Aliis Britanni, quorum litora, ut et ultima Thule, maris fluctibus feriuntur. *Tethyos, &c.*] Uxor Neptuni, Metonym. maris.

7 *Festinauit Arabs*] 'Ab Oriente,' e Nabathæa, id est, Petrea; et Sceniti, id est, deserta Arabia. *Sabæi*] E Felici Arabia. Sabæi a thuris fertilitate scriptoribus celebrantur. Virgil. G. 1. 'India mittit ebur, molles sua thura Sabæi.'

8 *Nimbis, &c.*] Κρόκου βαυνομένου, croci aqua diluti aspersioibus, quæ

in theatro et Amphitheatris fiebant. Cilicia vero, croco nobilis: vide ep. 26. l. 5. v. 8. Quas aspersiones Latini odoratum imbrem, vel undam croco dilutam vocabant. Aqua enim dilutum crocum, vocat hic Poëta 'nimbum,' qui spectatores velut imber irrorabat. *Rad.*

9 *Crinibus, &c. Sicambri*] *Guedri*, Synecdoch. Germani, quorum insigne, obliquare crinem nodoque substringere. Tacit. de Germ. et Juven. 13. 'madido torquentes cornua cirro.' *Crinibus in nodum tortis vincte Sicambri*] Non mos Germanorum fuit crines calamistris inurere, aut alio modo ornare. Phrygum hoc fuit proprium et effæminatarum gentium, quibus hoc probrum passim objectum, quod haberent comas, 'Vibratas caldo ferro, murrhaque madentes.' Longe hoc a Germanis. Quid igitur illi, aut quomodo crines torquebant? qui simplicissimus fuit modus, in nodum eos cogeant: ex ipsa scilicet coma, quam satis longam nutriebant, nodum faciebant. Quia vero non datur ex crine nodum in capite facere, nisi torqueatur, ideo 'tortos in nodum crines' dixit Poëta, in nodum scilicet coactos, vel nodo substrictos. *Salmasius.*

10 *Aliter, &c.*] A natura, vel Solis ardore, cum Germani artificio cirrati sint; vel in nodum torquerent.

11 *Vox diversa, &c.*] Lingua varia, acclamatio vero et mens eadem. *Farn.* Conclusio elegans et morem priscum acclamandi docens. Imperatoribus enim acclamabatur vel in consilio a senatu; vel a militibus in triumpho, vel a populo in theatris aut tota urbe, si quid novi et fausti pro salute publica egissent. *Rad.*

EPIC. IV. Si ad Titum hoc epigramma (quod verisimilius) referas, testes habes Tranquillum cap. 8. Titi. et Xiphilin. in Tito. Si ad Domitianum, eundem habes Tranquill. cap. 9. Domitiani.

1 *Turba gravis, &c.*] Delatores, calumniatores fiscales, qui, sub Nerone divitum opibus insidiati, eos quo jure, qua injuria accusationibus vexarant.

2 *Miseras sollicitabat opes*] Plin. in Panegyri. de his delatoribus: 'Vidimus delatorum indicium quasi grasatorum, quasi latronum. Non solitudinem illi, non iter, sed templum, sed forum insederant. Nulla jam testamenta secuta, nullus status certus, non orbitas, non liberi proderant. Auxerat hoc malum principum avaritia.'

3 *Tradita Getulis*] Relegata est in arenosa et deserta Africæ loca: legunt alii *Traducta est Gyaris*, quia in Gyarum insulam plerumque cives Romani relegabantur: alii *Cybiris*. Lipsius cap. 11. lib. 2. de Cruce legit, *Traducta est Titulis*: pro more noxiorum traducendi per forum seu Amphit. appensis collo titulis et inscriptionibus eriminum: et Sueton. c. 8. Titi: 'Delatores assidue in foro fustibus et flagellis cæsos, novissime traductos per Amphitheatri arenam, partim subijci in servos aut vānere, partim in asperrimas insularum aveli imperavit.' Traditi sunt delatores Getulis, magistris scilicet leonum, ut eos ipsi suis leonibus laniandos objicerent: quos tamen quum arena non caperet, pulsati sunt quidam in exilium. Scalig. et Scriv. *Nec cepit, &c.*] Tantis est delatorum numerus, ut vix capiat eos Amphith. imo vix insulæ. Plinius in Panegyrico Trajani. *Arena*] Pro ipso Amphitheatro. Lege Lips. de Amphit. c. 3.

4 *Habet, &c.*] E talionis pœna, quæ veteribus placuit.

5 *Ausonia urbe*] Roma urbe, quæ caput Ausoniæ seu Italiæ, ab Ausone Ulyssis et Calypsus filio.

6 *Impensis, &c.*] Curis, beneficiis, muneribus. *Vitam*] Vitam scilicet tuam acceptam referas beneficiis et muneribus Cæsaris, qui præter alia

munera tibi data editaque, dedit et vitam, quum perdidit delatores. Vel 'annumeres' seu tribuas 'vitam' tibi servatam, curis Cæsaris, quas impendit salutis tuæ, quum delatores apprehendit et pnnivit. *Raderus*.

EPIG. V. Inter alia spectacula exhibitæ sunt et priscae fabulæ, in arena actæ: hic autem Pasiphaës nefandus cum tauro concubitus, \* quale inter Pyrrhicarum argumenta repræsentarat Nero, ut multispectantium crederent. Vide Suet. Neronem seu lib. 6. cap. 12. et Apuleii Metamorph. 10.

\* *Quale inter, &c.*] Idem fuisse censet J. Rutgers. Var. Lect. l. 5. c. 15. proinde non Martialis esse hoc epigr.

1 *Pasiphaë*] Filia Jovis et uxor Minois regis Cretæ tauri amore insanivit. *Dictæo, credite, &c.*] Cretensi, a Dictæ, monte Cretæ.

2 *Accepit fidem*] Vera creditur.

3 *Nec se miretur, &c.*] Nec sibi tantum applaudant veteres, quod hujusmodi fabulas ingeniose finxerint: nos enim eas artificiose actas in Amphitheatro vidimus.

4 *Arena*] Pro Amphitheatro, ut ante.

EPIG. VI. Prisci temporis venationibus hasce Cæsaris antepont, eo nomine, quod vel fœmina in Amphitheatro leonem interfecerit, quem laborem inter summas Herculis laudes decantarat antiquitas.

1 *Inviectis, &c.*] In quibus ipsi viri non victi, sed victores sunt virorum et bestiarum quibuscum committuntur. *Mars tibi, &c.*] Virilis sexus: alludit autem ad morem gladiatorum venatorumque, habitu Dei alienj pugnantium: nec non ad Amphith. Marti dedicatum, ut et theatrum Veneri.

2 *Venus*] Muliebris sexus: ἀντιθέται Marti bellicoso mollis et imbellis dea: infra vers. 6.

3 *Prostratum Nemees, &c.*] Herculis primum opus ac labor, leo Nemeæus,



quem in valle, quæ est inter Mycænas et Nemeam silvam, confecit: unde dictus est Nemeæus Hercules, et leo ipse Nemeæus. *Raderus. Et vasta in valle*] Lego: *sed vasta in valle.* Id enim ἀντικείμενον τοῦ ‘Vidimus.’ Nam dubia fides est ejus, quod in vastis desertisque locis factum jactatur, et, si factum est, non voluptatem spectantibus tribuit. *Gron. Leonem, &c.*] Quem confecit Hercules in silva Nemeæa, inter Cleonas et Phliuntem.

5 *Prisca, &c.*] Emphatice, amplificatrix veri vetustas, quæ incerta in majus ferre solet, præcedenti Epigr. ‘longæva vetustas.’ *Munera, Cæsar, &c.*] Munera proprie ad gladiatorios ludos spectant: sed et includunt naumachias et venationes: quæ vel pugna, ejusque bestiarum inter se commissarum, aut bestiariorum, θηριομάχων, qui cum feris congredebantur; aut ubi vincti objectabantur feris capitis rei, malefici, et miselli Christiani: vel direptionis missilium per tesseras, vel sine tessera.

6 *Fæminea, &c.*] Namque et in Romanam arenam descendere sustinuerunt fæminæ: et quod olim Hercules, id jam fæminæ faciunt. Xiphilin. in Nerone et Tito. Sueton. Ner. c. 11. Tacit. Annal. 15. Juvenal. Sat. 1. vs. 22.

EPIG. VII. Damnati in Amphitheatrum producebantur, fabulæ alicujus personam sustinentes, veluti Herculis ardentis, Orphei discerpti, Phaëtonis aut Icaridecentium inter feras, &c. Hic capitis quidam reus ob parricidium, domini necem, sacrilegium, vel urbis incendium, cruci affixus vere ab urso laniatus, Laureolum mimum repræsentat.

1 *Scythica rupe*] Caucasus.

2 *Assiduam nimio pectore pavit ærem*] Aquilam, interdiu vescentem, noctu in pœnas renascenti jecore.

3 *Caledonio*] E Scotia, Syncedoch.

in Septentrionalibus enim plagis ursi maximi et sævissimi.

4 *Non falsa, &c.*] Non ficto dramatico, in quo quis ursi pelle tectus (uti Nero apud Sueton. c. 29.) fictitium Laureolum dilaniare videretur; non in ficta cruce, uti agebat Laureolum Lentulus (Juvenal. Sat. 8. iudice) dignus vera cruce: sed vere totum corpus laceratus. *Laureolus, &c.*] Damnatus iste, Laureoli latronis urso expositi mimum vere agens.

6 *Inque omni, &c.*] Totus evisceratus, carne nudatus, nil nisi vulnus: στήμα δέσμιον.

7 *Denique supplicium*] Faveo Scaligero contra Gruterum et Sriverium: satisque certum habeo Panormitanum istum nescio quem tam elegantes versus facere non potuisse. Quid hic inepti sit, nec ostendunt illi, nec ego video. Illud, *Denique*, quod maxime offendit (nam hoc est, ob quod causatus Gruterus, se non videre, quomodo hi versus connecti queant cum præcedentibus, et suspiciantur excidisse aliquot versus medios, aut hos esse adulterinos) sic positum est, ut apud Florum 1. 16. ‘denique bis floribus vernat.’ Sensus autem ille adjicitur ad demendam invidiam crudelitati, quæ spectaculi gratiam refrigerare poterat. *Gronovius.*

9 *Arcano, &c. auro*] Ornatu, statuis, vasis templorum aureis, ἀνὰ ἥμασι: vel etiam privato auro, templis custodiæ causa deposito.

11 *Vicerat antiquæ, &c.*] Admiserat sane aliquod crimen, Laureoli illius latrocinio graviss.

12 *In quo*] Sic epigr. 5. supra, ‘Accepit fabula prisca fidem:’ et infra epigr. 21. vs. 8. *Quæ fuerat fabula*] Lindit in conclusione per contraria, dum nova antiquis, vera fictis componit.

EPIG. VIII. Damnato cuidam et (ut in præcedenti epigr. argumento)

Dædali fab. in supplicium agent, dum pœmate excussus, quasi e

Minois arce avolaturus in feras decideret, insultans, optat Dædali (ut est in fab.) pennas.

1 *Dædale*, &c.] Simile quid de Icaro juxta Neronis οὐρανίσκον decedente, vide apud Tranquill. Ner. c. 12.

2 *Habuisse*] Pro præsenti ponitur κατ' ἐναλλαγὴν. Sensus enim est, quam velles nunc habuisse pennas illas, quas tum habuisti, cum a Creta avolares cum Icaro.

EPIG. IX. Rhinoceros ægre lenteque irritatus, præter spem tandem in feras irruens, taurum jactabat non secus ac taurus pilam.

1 *Exhibitus*] In spectaculum datus.

2 *Promisit, prælia*] Sic infra epig. 22. 'Desperabantur promissi prælia Martis.' a Cæsare scilicet promissi vult Jos. Scalig. hic ergo legit *promisti*. Quod mihi durius videtur quam noster dare aut etiam ferre potnerit. *Rhinoceros*] Ingens bellua, cui nomen dedit τὸ ἐπ' ἀρκῇ τῇ βῶλὶ κέρας, καὶ ἄλλο ὑπὲρ αὐτὸ οὐ μέγα. Pausan. l. 9. quamvis et hæc relatio de 2. cornibus non ita gravi fide constet. Hinc ergo Rhinoceros dictus a cornu illo majore e nare prorumpente. Plin. l. 8. c. 20.

3 *Pronus*] Cornu submisso ad tollendum taurum, et fera alias etiam prona.

4 *Cui pila*] Epigr. 53. l. 14. et epigr. 19. infra. *Cui pila*] Rhinocerotis taurus pro pila erat, tam leve illi pondus taurus. Unde robur bestię discis, quod et admiratur Poëta, nec præ magnitudine exprimit, ut Lectori, quod solet, meditandum relinquat. *Raderus*.

EPIG. X. Cæsarem a justitia laudat, qui leonem quod magistrum læserat occideratve, telis confossum interfici jussit.

1 *Ingrato leo perfidus*, &c.] In custodem, rectorem, mansuetarium, sed οὐκ ἔστι λέονσι καὶ ἀνδράσι ὕρκια πιστά, 'Fœdera sunt hominem non fida interque leonem.' Tigres enim et leo-

nes, ut Seneca vere, Epist. 89. 'Non exuunt, sed tantum submittunt feritatem.'

2 *Notas*] Magistri coercētis, vel forte irritantis: ut epigr. 22. infra. *Contenerare*] Violare.

4 *Tela tulit*] Venabula, jacula conficientium.

5 *Quos decet*, &c.] A minori.

6 *Ingenium*, &c.] Hemistichium ex Ovidiano illo, eleg. 10. lib. 1. Am.

'Turpe erit ingenium mitius esse feris.' EPIG. XI. Novum venationis genus prædicat, nrsu scilicet visco (quo alias aves capiuntur) implicitum.

1 *Præceps sanguinea*, &c.] Ursus capiti, quod dedit illi natura invalidissimum, præteritis anterioribus pedibus dimissoque ad terram capite, se in orbem volutare solet ad declinandam plagarum vim. *Præceps*] Impetu ruens. *Rotat*] Κυβιστῇ Græce, in orbem agit sen volvitur.

2 *Implicitam visco*, &c.] Hæsit visco impeditus. Sunt qui legant *implicitus*. Nam Perottus, Scaliger, et Novius Marcellus credunt 'viscum' hic positum pro reti, a tenacitate. Sed credibile magis, hic pro glutine poni debere, quod ancupis servit; alioquin nihil dicturus, cum hoc, ut novum genus venationis admiretur. *Rad. Marcl.*

3 *Splendida jam tecto*, &c.] Postquam nova hæc et acuta inventa est ferarum viscatio, cessent corytis et thecis recondita venabula, quibus cominus, et lanceæ, quibus eminus feras conficimus. Venatores enim ferum seu mucronem venabuli arte celabant, ut feræ facilius se ferro induerent non viso, a viso autem fugiebant. Splendidum ergo per se venabulum, coloribus fucabant, ut feras fallerent; quod hic non erat necesse, cum declinare etiam splendens ferri aciem visco hærentes non possent. Non repudio tamen alteram explanationem: Cessent venabula venatorum et condantur vagina; quan-

do hic illis usus non est, cum feræ novo artificio, avium ritu capiuntur. *Raderus.*

4 *Torta*] Eminus nempe emissa, ut fit cum jaculum manu torquetur, et vibratur.

5 *Deprendat vacuo, &c.*] Argute claudit epigr. antithetis, ex permutatione utriusque artificii: 'deprehendere' enim proprie venatoris, 'captare' aucupis est: vel sic: Quid jam superest, nisi ut feræ etiam volitent, easque capiat venator; namque eadem arte capiuntur, qua aves?

EPIG. XII. 1 *Casareæ Dianæ*] Amphitheatralis venationis, quæ Dianæ sacra, 'Diana,' pro venatu. *Discrimina sæva*] Cruentam cum feris pugnam notat; qua vel a bestiario feræ, vel a fera bestiarius conficiebatur.

2 *Fixisset, &c.*] Cum emissa manu lancea fixisset feram suam fugientem.

3 *Exiliit*] Vulnere facta parens.

4 *O Lucina ferox, &c.*] O Diana, Lucina, Ilythia, Dea parturientibus præfecta, crudeliter sane obstetricio defungeris officio, si per vulnus pariendum sit.

5 *Pluribus illa, &c.*] Et tamen pluribus voluisset mori vulneribus, ut per vulnera sœnalis pluribus nascendi pateret iter. Ex hoc ergo versu patet unum tantum siculum prosiluisse, cæteros matris funere tumulatos.

6 *Triste pateret, &c.*] Vulneris et funeris.

7 *Satum materno, &c.*] Semeles a Jove fulminatæ utero extractum, Jovisque femori insutum, iterumque natum; unde Dithyrambus et bimater; Jovis enim femur illi pro altera matre erat.

8 *Credite*] A minori. Si fera nata est per vulnus et funus maternum, non posset eodem modo Deus?

EPIG. XIII. 1 *Gravi, &c.*] Epigr. præcedenti 'levi,' quia volatili: hic 'gravi,' quia lethali.

2 *Pariter vitam, &c.*] Suam amisit, siculo dedit.

4 *Lucinæ credo, &c.*] Quæ certo jaculatur, errare nescit, εὐστοχῶτάτης.

5 *Utriusque Dianæ, &c.*] Venatricis et obstetricis. Ipsemet exponit extremo versu, ut fera sit experta utramque Dianam, vulnere nempe, quo perempta, venatricem; onere ventris, quo levata, obstetricem.

EPIG. XIV. 1 *Jam, &c.*] Partui proxima.

3 *Cucurrit*] Quasi periculum sensisset, quod fuga cuperet declinatum. Supra dixit, 'Exiliit partus.'

4 *O quantum est subitis, &c.*] 'Casus ubique valet.' Et ut Thucydides inquit, 'Subita experiuntur ingenium et indicant.'

EPIG. XV. Carpophorum prope adolescentem, Domitiano clarum, virtutis gloriæque studio in θηριομαχίας Amphitheatrales descendente, Meleagro et Herculi præfert: ut infra epigr. 27. Jasoni et Theseo. Vide et epigr. 23.

1 *Summa tuæ gloria famæ*] Calydonius aper neglectæ Dianæ vindex, a Meleagro (vel ut alii ab Atalanta) cæsus. *Meleagre*] Qui (Ænei Ætolorum regis filius, immissum ab irata Diana, ob neglecta sacra, ex Ceta monte in Ætolia sata, et Ænei regis cultissimam vineam aprum, cum heroibus suis confecit.

2 *Quantula Carpophori*] Quota pars est famæ Carpophori? quasi diceret, Minima.

3 *Præcipiti*] Impetum ruentis feræ explicat. Vide vers. 1. in ep. 11. supra, &c.

4 *Primus in Arctoi, &c.*] Maximus in eis, qui sub plaga Arcto subjecta aut vicina. Vide supra vers. 3. epigr. 7. Alii ad Helicem ursam cælestem respicere poetam volunt. Affaniæ et liræ. Arctoi ergo populi dicuntur, quotquot ad Septentrionem pertinent.

5 *Ignota mole*] Vasta et inusitata magnitudine.

6 *Herculeas, &c.*] Instar Nemeæi illius, quem stravit Hercules.

7 *Longo*] Eminus lancea, hasta missa. *Porrexit*] Occidit, forte a more extendendi et collocandi defunctos sumptum. Nam Romani defunctos collocabant ad januam ædium eo loco et statu, ut faciem et pedes haberent extentos ad viam et publicum aversos, quod ipsum collocari dicebatur: ita ad rogi quoque extra urbem efferebantur, ut pedes et caput portam spectarent, quod Persius intellexit, cum scripsit: 'In portam rigidos calces extendit.' Causam huius moris addit Plutarchus in Problem. quod occasus ortui sit contrarius. In caput nascimur, pedibus quasi egredimur. *Rad. Pardum*] Adeo enim contente currunt seseque extendunt, ut ventre propemodum terram radant, et equum perniciosissimum ter et pluries cursu retrorsum iterato assequantur.

8 *Adhuc poterat*] Indefessus adhuc et integris viribus, perinde ac recens novæque pugnæ potens.

EPIG. XVI. Ediderat Domitianus spectaculum, quo Hercules tauro vectus in cælum portabatur: fiebatque hoc per machinamentum ἀκροβατικὸν seu ἐώρας. Poëta taurum hunc Jovis tauro collatum anteponebat.

1 *Raptus abit media, &c.*] Pegmate, supra ep. 2. vers. 2. γράμψω machina, qua in sublime rapiebantur personæ e scena in aëra, ut a Borea Orythia, ab Aurora Memnon, ab anguibus Medea, &c.

2 *Non fuit, &c.*] Non tam machinamenti fuit artificium, quam pii numinis aura, arti adspirans.

3 *Fraterna, &c.*] Neptunia regna, maria. Neptunus enim frater Jovis.

4 *Alciden*] Domitianum (credo) vel

Domitiani effigiem Herculis habitu, quem ipse affectavit, gentemque Flaviam referri voluit ad Reatinos et comitem Herculis. Vide Suet. Vespas. c. 12. *Taurus tulit, &c.*] Tauro huic ligneo Imperatorem inclusum volunt nonnulli, ut quadret schema cum Jove sub specie tauri; verum nec placet, nec opus est: namque a Cæsare exhibitus in spectaculo hic taurus.

6 *Par onus, &c.*] Fac eos tulisse par onus, quod tamen non fuit: ille enim puelam, hic heroa, &c. *Altius, &c.*] Ludit in ambiguitate vocis *alti*, quod aliquando pro cælo, quandoque pro mari sumitur. Jovis autem taurus Europam per mare, Cæsaris taurus Herculem per aëra (quod mari altius) tulit: huic simile epigr. 7. l. 1.

EPIG. XVII. 1 *Quod pius*] Blanditur Cæsari velut Deo, cujus numen etiam feræ sentiant.

2 *Tauro tam, &c.*] Infra epigr. 19.

3 *Non facit, &c.*] Facit hoc non a magistro jussus et edoctus, ut alibi elephantem. Nec tamen sine magistro, sed aliquo magistro docente; nempe numine tuo, Cæsar, quod illi pro magistro est, et quod ille sentit. *Rudrus.* Sic epigr. 15. et 109. lib. 1. docile animal elephas et religiosum, Solem enim et Lunam naturæ instinctu adorat.

EPIG. XVIII. 2 *Gloria*] Oppianus lib. κυνήγ. Tigridem, pulcherrimam ferarum ait, ut pavonem avium; ita ut merito poëta noster, illam, 'gloriam Hircaniæ' appellavit. *Rurojugo, &c.*] Non ita frequens huc adducta ex Hircaniis sylvis: videturque respicere ad morem surripiendi catulos Tigridis: cum enim fœtus insidiis ereptos videt, insequitur raptorem animal perniciosissimum: ille unum abjicit e catulis, quem mater ad cubile reportat, rursusque raptorem insequenti alterum abjicit, mox tertium, &c. ita ille

unicum vix nactus navim conscendit. Plin. l. 8. c. 10. Solin. c. 21.

6 *Postquam, &c.*] Ad nos relata fortior et animosior facta est. Sunt qui volunt hic Romanorum crudelitatem taxari, inter quos et feræ fiant ferociores.

EPIG. XIX. 1 *Flammis stimulat*] Tauros irritare solebant et ad pugnam incitare igne, stimulis, et pilis, quæ fiebant ad effigiem humanam e pannis purpureis fæno stramineve suffertis, quo colore tauri maxime efferantur. Seneca 3. de Ira, c. 30. Plutarch. Connub. præcept.

3 *Cornuto ardore*] Περιφραστικῶς, pro cornu: vel dente elephantis. Et Metonymia est, 'cornutus ardor,' pro irata bellua.

4 *Sic, &c.*] Eadem facilitate qua pilas.

EPIG. XX. 1 *Dum peteret*] Dum ancitarum vel supposititium alteri gladiatori postularet populi pars, alia Myrinum (de quo epig. 29. lib. 12.) alia Triumphum, duos e gladiatoribus, quos viribus, arte, ornatu eximios alebat proprios et peculiare sibi Cæsar. Sueton. Domit. 4. et Lud. Cælius lib. vi. c. 32. *Dum peteret*] Principem ab indulgentia laudat, quod ex sua familia munere Quæstorio, duos gladiatores dederit, Myrinum, nempe et Triumphum. *Myrinum, Triumphum*] Nomina gladiatorum aulicorum Domitiani, qui cum ordinariis et Quæstoriis gladiatoribus comparabantur. Sueton. Domit. 4.

2 *Promisit, &c.*] Utrumque par significavit se daturum utraque exspectata manu, salutationis et consensus nota, e castris in arenam translata. Vel manibus annuit populo postulanti. 'Ambabus' enim 'manibus' fieri dicitur, quod summo studio, maximoque conatu fit: et simul liberalitatem principis notat. Scaliger sic hunc locum exponit: Dum Cæsar vult utrique parti satis-

facere, pariter commisit utrumque, 'utraque manu,' id est, pugnantem binis siccis. Gladiatores enim aut cum parma et sica, aut binis siccis depugnabant, et tunc dicebantur διμάχαιοι. Cum vero hæc crudelis esset dimicatio, quia sine parma pugnantes, non diu trahere certamen possunt, sed alterutrum statim necesse est occumbere, sustulit hoc genus pugnae Domitianus, revocans morem antiquum arenæ, ut parma et sica instructi prodirent. *Utraque manu*] Non omittendum Scriverii, *utramque manum*. Sed non intelligo utramque manum Cæsar, sed utrumque gladiatorem. Manus enim dicuntur Latinis, qui manu rem gerunt. Vide Diatrib. ad Stat. c. 40. *Gronovius*.

3 *Litem finire jocosa*] Studium populi alterius, alterum petentis: quæ Ansonio, 'cunctati læta theatri Seditio.'

4 *O dulce*] Contraria jungit: hostibus invictus; civibus facilis.

EPIG. XXI. Orphei fab. in Amphitheatro exhibita est. Damnatus vero quispiam (ut dict. supra in argum. epigr. 7.) vere ab urso laniatus est, ut Orpheus a Bacchis discerpitur fertur.

1 *Orphee Rhodope, &c.*] Orpheum theatrum, a similitudine veri theatri appellat, quod esset in Thraciis vallibus seu planicie ad Hæmum Rhodopenve, quæ ad similitudinem veri theatri refert poëta, ut Ovid. 11. Metamor. 'Mænades Orphei titulum rapnere theatri.' *Rhodope*] Mons Thraciæ, hic pro Thracia ipsa accipitur; aut pro feris et silvis ac scopulis, qui ad Rhodopen arrepserunt, cum in ea caneret Orpheus. *Spectasse*] Orpheo canente animatas silvas, arbores, saxa: feras humanitatem induisse, &c.

3 *Repscrunt, &c.*] Hæc autem vel per machinamenta νευροσπαστικά: vel ab hominibus in truncis arborum

scopulisque latitantibus movebantur.

4 *Nemus, &c.*] Horti aureis pomis, id est, citriis (ut refert e Jubæ commentariis Æmilianus apud Athenæum lib. 3. cap. 6.) insignes, quos habuerunt in extrema Æthiopie parte filie Hesperii fratris Atlantis. Leg. Plin. l. 19. c. 4. et l. 37. c. 2.

5 *Pecudum, &c.*] Al. *Pecori*: alii, *pecudum genus atque ferarum*: sed acutiori sensu retineatur vetus lectio: neque enim pecudes domesticæ, sed feræ Orpheum insecutæ, quas, voce illius blanda citharæque sono delinitas, crederes pecudes.

6 *Multa pendit aris*] Filo vel reti coërcitæ tenuissimo ne avolarent, aves multæ. Sic Ovid. 'Tale nemus vates attraxerat, inque ferarum Concilio medius turba volucrumque sedebat.'

7 *Ingrato, &c.*] Male vatis musicam compensanti; vel surdo, qui ad modos Orpheii non attendit, alioqui flectendus.

8 *Hæc, &c.*] Supra epigr. 7. vers. 11. 'Accepit fabula prisca fidem;' et, 'In quo, quæ fuerat fabula, pœna fuit.'

EPIG. XXII. 1 *Sollicitant*] Feras ad pugnam irritare solebant stimulis, igne, flagellis, pilis, mappis, modo epigr. 19. vers. 1. *Paridi, &c.*] Verentes ne in se bestiam moverent; vel ne, si non moveretur in pugnam, populo displicerent, qui lentas oderat pugnas, ut ultimo sequentis epigr. versu.

2 *Seque diu magnæ*] Ægre irritari belluam etiam supra ostendit Mart. Epigr. 9.

4 *Sed tamen is rediit*] Is furor, qui ante Epigr. 9. cognitus describitur: 'O quam terribilis exarsit pronus in iras.' Ita ut τὸ is, non πλεοναστικῶς dictum, sed signate et ἀποδεικτικῶς.

5 *Gravem, &c.*] Gemino cornu infestum urum. Ita legendum divinabat J. Dousa, assensit Jos. Scalig. exponit Pct. Scriv. non ut vulgo

ursum. Vide epigr. 9. vers. 4. *Sic extulit*] Rhinoceros bicornis, suo cornu gemino, non secus ursum in aërem est ejaculatus, atque taurus pilam. Sed pro *ursum*, alii legunt *urum*. Quid enim mirificum diceret poëta, si ursum Rhinoceros evertit. Nam non probabile ursum cum Rhinocerote commissum, plane impari commissione: tum turpe, inducere tale par ferarum, cum urso non sit spes victoriæ. Præterea *gravem* vocat Martialis, quod Epitheton nro magis conveniat quam urso, quum quilibet taurus urso gravior sit. Nec vero est ἀδύνατον, urum a Rhinocerote tolli in altum, cui pila taurus erat. Vel bubalum potuit nomine nri poëta intellexisse. *Rader*. Politianus hunc locum Martialis sic exponit: ut ursum videlicet a Rhinocerote cornu illo unico elatum ejectatumque sentiat, gravem gemino cornu, hoc est, gravem tauro futurum, cui sunt cornua gemina; ut 'cornu' sit dativi, non ablativi casus.

6 *Pilas*] Supra epigr. 19. vers. 1.

EPIG. XXIII. *De Carpophoro*] Vide Epigr. 15. supra.

1 *Dorica, &c.*] Græca, ab inventore Græco. Plin. c. 36. l. 8. Aliis Laconica. Lacones enim venatores strenui, iidem Dorici generis fuerunt; vel a Doride, in qua Pindus mons, optimæ materiæ ad hastilia ferax. Vide Turnebi Adv. l. 17. c. 2. legitur et *Norica*, quæ regio armorum fabrica illustris.

2 *Fortis adhuc teneri*] Admirationis est, ab adolescente tenero simulque forti, tantas feras confici: anget laudem a repugnantibus, 'fortis' et 'teneri.'

3 *Ille tulit, &c.*] Idem Carpophorus facili cervicis flexione, agilique corporis declinatione excepit duos tauros, eosque prehensis cornibus humi afflixit. Alii volunt hic speciatim robur Carpophori ostendi, quod 'facili cervicæ,' id est, nullo labore,

binos simul tanros per pugnam a se interfectos gestarit. Turnebus τὸ ‘tulit,’ interpretatur, interfecit, sustulit, eorum cervicē ad conficiendum minime dura et repugnante, sed facile venabulorum ferro violata. Ramiresius vero ‘facili cervicē’ refert ad juveneos, pro mobili et versatili, ut agre figerentur a bestiariis; vel ‘tulit cervicē facili,’ id est, excepit ferocientem declinatione cervicis, proclinato in dexteram latere. Sed quum unum taurum ita excipere præclarum argumentum sit et virium firmarum et habilis flexus corporis, hoc in duobus tauris eodem tempore et momento fere præstitit Carpophorus; ut duplex ejus gloria sit. *Scaliger.*

4 *Bubalus atque Bison*] Buſali sunt proprie tauri, quos *bufalos* hodie Itali, Germani *Buffels* vocitant. Est Bison cervi figura, cujus a media fronte inter aures unum cornu existit excelsum, cujus e summo rami tanquam palmi diffunduntur. Eosdem describit Plinius lib. 8. cap. 15.

5 *Tela cucurrit, &c.*] Subessorum, qui in insidiis latent, in venatoris subsidium ubi opus sit.

6 *Et lentus, &c.*] Neque enim habet populus quod hic queratur de tarditate congressus, quæ alias illi molestata: vide præcedens epigr. vs. 2.

EPIC. XXIV. Navale prælium a Tito, Suet. 7. vel a Domit. Suet. 4. in Amphitheatro exhibitum, subito immissa per tubos aqua, ut novum hospitem et e longinquo advenam tum primum spectatorem fallat, credentem sc. pontum esse, nisi mox emissam ad munera gladiatoria viderit aquam.

1 *Serus, &c.*] Per itineris longinquitatem: supra epigr. 3.

2 *Sacri, &c.*] Qui jam primum spectas (utpote qui ante hunc diem in urbe non fuisti) Naumachiam, Neptuno sacram, vel a Divo Cæsare exhibitam. *Sacri muneris*] Nam venationes Dia-

nae, gladiatores Marti et Saturno sacri; Naumachia Neptuno forte, nisi navalis ad Domitianum referre, vel ad utrumque potius. *Rad.*

3 *Navalis Enyo*] Prælium navale. Est autem *Enyo*, Bellona, bellorum dea, Martis soror.

5 *Non credis? spectes, &c.*] Locus, ut plurimum, in quo edebantur Naumachiæ, dicebatur *Naumachia*, eratque in quarta decima urbis Regione, quæ Trans-tiberina est. Sed in his Naumachiis non dabatur semper navalis prælii spectaculum: edidit etiam Titus in Amphitheatro: dedit etiam Domitianus, ut habet Suetonius in ejus vita. Ad hanc vel illam Naumachiam in Amphitheatro datam debere referri istud Martialis Epigramma, unus est omnium Interpretum consensus. Sed mens Epigrammatis ista est: Admiratur Poëta artem, qua, aqua per tubos in Amphitheatrum immissa, navalis pugna representabatur; et rursus, aqua subito emissa, Amphitheatri area siccebatur. Legend. est itaque: *Non credis? spectes, dum laxent æquora Martii.* Quod librarii mutarunt in *Martem*. Amphitheatrum erat in tertia urbis Regione, in quod per tubos immissa est aqua, ut representaretur navalis pugna: aqua autem non poterat commode immitti in Amphitheatrum nisi e lacubus, qui in illa Regione. Lacubus autem tertiæ Regionis, ut nos docet Frontinus, erogabantur aquæ ‘Martia,’ Anionis veteris et Juliae; sed præcipue Martiæ, quæ, aquarum omnium clarissimæ, a Martio, a quo nomen acceperunt, in urbem productæ: de hac aqua intelligendus est Martialis. ‘Æquora’ dixit, quia par erat unda fretis, et Enripus iste mare simulabat. Quasi diceret, Exspectes paulisper, dum emittant aquas illas, tum dices, siccata Amphitheatri area, ‘hic modo pontus erat.’ *Petitus.* *Spectes, &c.*] Expectes modo dum certamini finem faciant æquora emissa.

*Laxent*] Dirimant et dissolvant nauticam.

EPIG. XXV. Domitiani clementiam Neptuni sævitiae anteposit, cum fictitius hic Leander e Cæsaris mari Amphitheatrali enatarit, ille verus in Hellesponto perierit.

2 *Cæsaris, &c.*] Pontus a Cæsare per tubos in Amphitheatr. inductus.

3 *Cum peteret, &c.*] Distichon superius plenum habuit epigrammatis sensum et argutiam: quod sequitur tetrastichon videtur ὑποβολιμαῖον.

6 *Mergite, &c.*] Sic epigr. 181. l. 14.

EPIG. XXVI. Juvenes natatores Nereidum habitu in æquore Amphitheatrali exhibiti, a Cæsare credo Tito, namque simile quid de illo refert Dio: quod artificiosum Cæsaris spectaculum vel veris Nereidum lusus præfert.

1 *Lusit*] Quemadmodum in τακτικοῖς militaribus ad signum ducis figuras omne genus acies edit, triangulum, quadrangulum, cuneum, &c. ita Natatores quos exhibuit Domitianus, habitu Nereidum, ad signum ediderunt navem, fusciam, anchoram, remum, malum navis cum Castoribus, et similia: ideo dixit: 'Et vario faciles ordine pinxit aquas.' Mutato ordine et serie, prodeunt alia atque alia schemata. Quam nobile et jucundum fuerit hoc spectaculum, illis, qui aliquem sensum illustrium inventorum habent, conjiciendum relinquimus. Ut satis mirari non possum, nulli de tot interpretibus ne minimum quidem de sententia hujus Epigrammatis oboluisse, quum secundus versiculus sit vice argumenti. *Scaliger.* *Nereidum*] Nympharum maris, Nerei et Doridis filiarum 50. *Docilis*] Natandi peritus, respicitque 'juvenes:' vel edoctus a chorodidascalo, vel a Thetide aut Cæsare, ut ultimo versu hujus epigr. *Chorus*] Agmen. *Æquore, &c.*] In Amphitheatrum inducto.

2 *Faciles*] Facile natatoribus ce-

dentes: vel mobiles, et facile cedentes ad nutum Cæsaris, cujus hoc erat mare. *Ordine pinxit aquas, Fuscina dente*] Mutato ordine et serie, alia atque alia schemata expresserunt natatores. Varias rerum formas in aquæ superficie (cujusmodi hodie artificiosas videmus saltationes, et figuras in τακτικοῖς militaribus) repræsentarunt, veluti Tridentis Neptuni, Remi, Ratis, Syderum Διοσκούρων, Castoris et Polucis, Velorum.

3 *Nexu fuit, &c.*] Forte Neptunum egit unus e natatoribus, cujus sceptrum πλάωα, sen tridens. *Anchora*] Quæ unca et hamata. Est tamen qui sic legat et emendet; *nexu fluit anco recurvo*. Quæ sane scriptura mirum in modum facit ad nostram minam sen Neptunium curru; quod concha et anco magnam habeant inter se similitudinem: nisi quod anco in modum cubiti seu ἀγκῶνος inflectatur; et optime Martialis explicat, nexu recurvo in cubitum eat. *Raderus.*

4 *Ratem, &c.*] Cum ergo spectaremus Neptunum curru suo cum tridente vehentem, credidimus illum rati sua vehi remisque impelli; ita commode et celeriter movebat. *Rader.*

8 *Aut docuit, &c.*] Accepitne lusus hosce Cæsar a Thetide, aut ipsa potius a Cæsare docta est?

EPIG. XXVII. Supra epigr. 15. Carophoro Meleagrum et Herculem postposuit: hic eidem Herculem, Theseum, Bellerophonem, Jasonem, et Perseum.

1 *Secula prisca*] Quibus Hercules, Theseus, cæterique heroës et semidei cum monstribus depugnarunt.

3 *Non Marathon, &c.*] Urbs illa Atticæ non timeret Cretæum taurum, ab Hercule cæsum: quod tamen Theseo describitur. *Nemee, &c.*] Non sylva Nemæa inter Cleonas et Phlinntem timuisset leonem; non Arcadia aprum, quos confecit Hercules.

4 *Mænialium*] Mænalis urbs est Arcadiæ.



5 *Hydra*, &c.] Uno ictu Lernæam pestem simul interfecisset Carpophorus, quam Hercules multis iteratis plagis ægre confecit: repullulantibus enim capitibus crescebat malum.

7 *Ignipedes posset*] Celeres. *Sine Colchide*, &c.] Absque Medæ ope et arte, quod Jason non potuisset. Et *jungere* ideo legit Gron. quia sub jugum redigendi erant. *Utrumque ferum*] Nempe qui amantem sprexit, Dædali arte plectus, et qui, ex illis ortus, Minotaurum a Theseo victum.

8 *Hesionem*, &c.] Laomedontis filiam ceto expositam, quam assenuit Herc. *Andromeden*] Cephei et Cassiopes filiam, quam ceto expositam liberavit Theseus.

9 *Herculeæ*, &c.] Ite jam, subducite rationes, comperietis Herculis labores per omnem vitam non excessisse XII. numerum: Carpophorus uno spectaculo XX. stravit feras.

10 *Pariter*] Simul emissas, aut alteram post priorem cæsam, eodem tamen spectaculo. *Rad.*

EPIG. XXVIII. *Laus Augusti*] Ociosum lemma, ineptum, et alienum a sensu epigrammatis aut mente Poëtæ, qui lemmata sua libris tantum ultimo atque penultimo præfixit: ut apparet epigr. 3. lib. 13. et epigr. 2. lib. 14. hoc autem epigrammate Titi (ut videtur ex Xiphilino) naumachiam præfert illis Augusti, Claudii, Neronis.

1 *Augusti laudes*, &c.] Augustus nudas exhibuit naumachias cis Tiberim. Suet. 43. Aug. Tac. 14. Annal. nisi respiciat exercitationem classium in lacu Luerino ad bellum Siculum. Sueton. Aug. Sed Titus addit alia spectacula Circensia in ipsis aquis edita.

2 *Freta navali*] Prælia navalia.

3 *Cæsaris*, &c.] Titi, seu mavis Domitiani. *Pars est quota*] Quasi dice-

ret, minima. De hac formula supra, 'Quantula Carpophori portio,' &c.

4 *Ignotas*, &c.] Equi enim, tauri, aliaque animalia edocta fuerunt id omne in aquis facere, quod in terra consueverant. *Galatæa*] Nereidas intell.

5 *Æquoreo*, &c.] Imbrice ex aspergine equorum natantium, Neptunique fictitii currum trahentium: alii volunt poutes leniter aquæ superficie substratos et in his currus tractos: vel Metaph. Catachrestica, a pulverulentis Amphitheatris aut Circi Indis ad Naumachiam.

6 *Domini*, &c.] Neptuni.

7 *Dumque*, &c.] Dumque classes obit, instituit, disponit ad Naumachiam Neptunus.

8 *Pelester*, &c.] Currum triumphali vectus, quem trahunt 4. equi, qui sunt vituli marini, aut balænæ.

9 *Circo spectatur*] Certamina curricula, Gymnica, pompæ. *Amphitheatro*] Gladiatores, venationes, naumachia.

10 *Dives*, &c.] Omni ludorum genere abundans.

11 *Fucinus*] Claudii naumachia in lacu Fucino. Suet. Claud. c. 21. Tacit. An. 12. *Pigri*] Referas per Hypallagen. Metonym. ad stagna: vel ad ignaviam molliemque Neronis, qui nihil in omni vita dignum nomine et vita gessit, nec imperium auxit; imo multum imminuit; melior citharedus quam Imperator.

12 *Naumachium*] Naumachia et feræ exhibitæ fuerunt a Nerone, inductis aquis in lignum suum Amphitheatrum. *Xiphilin.*

EPIG. XXIX. Martiali epigramma hoc adscriptum Jos. Scaliger primus publicavit, cujus hæc sententia: Par gladiatorum postulativum vel a Cæsare exhibitum (ut supra epigramm. 20.) ubi diu æquo pugnasset Marte, populus vel favore vel moræ tædio missionem ntrique gladiatori petiit. Cæsar arenæ lege jubet agi, nec dirimi

certamen fert, nisi altero victo. Spectantem interea populum donis et missilibus moratur: utrique tandem simul ictu pari læso palmas misit et rudes.

3 *Missio sape*] *Missio* erat, quoties læsus aut victus victori eripiebatur a principe vel munerario ex faventia populi, quam significabat presso pollice; quod accipio, pollicem intra palmam conditum, digitis fuisse pressum. *Viris*] Gladiatoribus.

5 *Lex erat; ad digitum, &c.*] Ad digitum pugnare dicebant, pro digitis pugnare, quod uno verbo 'micare.' Quintilian. l. 8. c. 5. 'Ad digitum concurrere' dixit incertus auctor veteris Epigrammatis: 'Lex erat, ad digitum posita concurrere palma.' Igitur 'ad digitum pugnare,' et 'digitis pugnare' idem; ut et 'ad manum saltare' et 'manibus saltare;' quod est χειρονομεῖν: quid enim aliud tam proprium pantomimi, quam τὰ λεγόμενα χερσὶ δεικνύειν, hoc est, 'verba manibus expedire?' *Salmas. Ad digitum, &c.*] Concursu digitorum a dimicatione palmam inter se sortiti. Petrus Sriverius, quem vide. Alii sublato digito se victum agnoscere. Sensus ergo poëtæ est: Lex erat Cæsaris, uti e duobus gladiatoribus Præsentis aut Vernus non prius palma donaretur, quam alteruter sublato digito se victum agnosceret; ita ut palma et victoria concurrerent, simulque jungerentur.

6 *Lances, &c.*] Obsonia in lancibus et dona, ut reficeret animumque

adderet gladiatoribus: vel populo, quo patientius ferret longæ pugnae moram.

9 *Rudes*] Scipiones; quibus veterani gladiatores donati in signum magisterii, liberi ab arena in reliquam vitam pronuntiabantur. Rudis itaque distinguitur a missione: 'Missio' enim liberabat gladiatorem in eundem diem, vel in id munus: 'Rudis' in omnem vitam gladiatorem ab arena liberum pronuntiabat, nisi volens ipse, vel pecunia, pugnaret. Tum missio dabatur læso et victo: rudis victori: unde et pro magisterio ac præfectura per Metaph. unde 'rude donatus,' liberatus a schola aut scribendi labore. *Palmas, &c.*] Præsentis certaminis præmia.

10 *Hoc prætium, &c.*] Missionem, palmam, et rudem.

11 *Contigit hoc, &c.*] Ἐπιφάνημα cum tecta palpatione, qua miraculum hoc divinitati eundem Cæsaris adsignet.

EPIG. XXX. 1 *Davcniam, &c.*] Hæc disticha vel mutila sunt et corrupta, vel Martialis non sunt: ex fragmentis illi adscribuntur.

EPIG. XXXI. 1 *Cedere majori*] Ut Æneas de Lanco Æneid. lib. 10.

2 *Minor hostis*] Cum vincit majorem maxima laus est; et in ludo Gladiatores inter se componi solebant. Ignominiam enim iudicaret gladiator cum inferiore componi; et scit eum sine gloria vinci, qui sine periculo vincitur. Minori autem, si vincat, major laus est.

## EPIGRAMMATUM LIB. I.

EP:ST. AD LECTOREM. *Quisquis, &c.*] Quisquis sibi bene conscius, nihil ad se pertinere suspicabitur; quæ ego sub nominibus fictis reprehendo.

*Salva infimarum*] Cum nullius famam, nec postremissimi quidem, nominatim lædam. Epigr. 33. libro 10. vers. 9.

*Antiquis*] Lucilio, qui Metellum, Lupum, Mutium nominatim secuit: Catullo, qui Mamurram: Metrodoro Sceptio; Ortacilio et aliis.

*Veris abusi*] Propriis, ego autem fictis et supposititiis.

*Magnis*] Magnatum.

*Vilis, &c.*] Quam ut innotescere velim, famamque aucupari ex aliorum infamia, quod fecerunt veteres illi.

*Probetur*] Famæ alieni nominis ingenii mei famam postpono. Aliis parco, alios reverere, alios laudo, minimum laudis quæro ex ingenio meo, huic, si qua debetur, omnium novissime detur laus: vel probetur in me simplicis candidique ingenii novum hoc commentum, quo vitia carpens, personas taceam. *Novissimum*] Vel, malo enim abjicere famam ingenii, quam male ingeniosus videri; vel sim postremus ingeniosorum, et malim non argutus, sed hebes et stupidus videri, quam cum aliorum infamia actus dici et argutus haberi. *Rad.*

*Jocorum simpl.*] Jocorum simplicitatem appellat Martialis ingenuam quandam et innocentem in jocis libertatem. Simplici opponitur magnus. *Herald.*

*Malignus interpres*] Omnia in pejo rem partem vertens, et auctoris mentem alio traducens.

*Scribat, &c.*] Nova interpretatione sua faciat; aliter atque ego qui scripsi intelligat. 'Persium non curo legere, Lælium, Decianum volo. Nasutum volo, non polyposum.' Nannio

l. 9. c. 4. *Accuset*: nam γράφειν Græcis etiam est, *accusare*, præsertim in publicis judiciis, 'Terentius: 'Dicam tibi scribam grandem.'

*Licentiam, &c.*] Locutionem apertam, quæ ligonem ligonis nomine designat. Plin. 14. epist. 4. l. 'nuda verba.' qualingua non magis abstinentium Epigrammatario quam medico, hic enim corpus, ille animum sanare vult. morbi itaque et vitia propriis nominibus designanda. *Veritatem*] Sic Gruterus e Mss. non *licentiam*. Et multo est elegantius: etsi res eodem recidat. Sic vocat non dissimulatam, nec obscuram verborum lasciviam: nam veritas dissimulationi contraria, locutioni aperta, &c. *Gronov.*

*Epigrammaton*] Gen. plur. Græcus.

*Si meum, &c.*] Si ego jam primus hoc facerem, nec alii ante me fecissent.

*Catullus, &c.*] Epigrammatographus. Sidon. 9. carm. Gyrald. vit. Poët. et noster sæpe infra.

*Tam ambitiose, &c.*] Supra modum et affectate tristis.

*Latine, &c.*] Simpliciter, aperte, sine ambage aut fuco, ita Cic. 6. Ver. 'Latine me scitote non accusatorie loquor.' vide et epigr. 21. l. 11. Porro Latini simplices et ingenui habebantur. Vide Turneb. l. 24. c. 5.

*Titulo*] Lib. Epigrammaton; quorum linguam lascivam et licentiosam esse oportet, ut supra lin. 1.

*Florales*] Floralia fuere spectacula ad cultum Floræ Deæ; dignæ illis sacris, instituta fæda, penitusque castis oculis, imo auribus et cogitationibus excludenda, contra quæ majores nostri certatim declamarunt. Lactant. 1. Instit. Augustin. de Civit. Dei l. 4. c. 8. Jure optimo et judicio max.

[*Versibus clausero*] Epigramma ad Catonem intelligit, quod in Juniana editione tertium est, primo tamen loco reponendum.

EPIG. I. 1 [*Jocosæ sacrum Floræ*] Florealia in honorem Floræ, e meretrice deæ factæ: agebantur a meretricibus veste exutis omni cum verborum licentia, motuumque obscenitate, quorum spectandi gratia Theatrum ingresso Catone, populus, ut nimis nudarentur, postulare erubuit; cuius rei causam cum ex Favonio latus suum tegente cognovisset, decessit e theatro. Val. Max. 1. 2. c. 10. Seneca Epist. 97. [*Jocosæ Floræ*] Propter jocos et vulgi licentiam in iis ludis.

EPIG. II. 1 [*Hic est, &c.*] Se calamo digitoque commonstrat Poëta Ep. 99. l. 9. et l. 5. ep. 13. et l. 10. ep. 9. [*Hic est*] Superstiti sibi propagatam famæ nominisque æternitatem gloriatur.

3 [*Argutis, &c.*] Epigrammatis (quod est poëma breve, cum simplici cujuspiam rei, personæ, vel facti indicatione, aut ex propositis aliquid deducens, Jul. Scal. l. 3. Poët. c. 125.) virtutes duæ sunt, Brevitas et Argutia, quibus venustatem addas. l. 7. ep. 24. et Epig. 62. l. 12. vers. 1. [*Lector studiose*] Lectoris studium et pronum gratumque judicium, Poëtæ stimulus est ad scribendum. Sic Ovid. 4. de Ponto El. 2. 'Excitat anditor studium, laudataque virtus Crescit, et immensum gloria calcar habet.'

4 [*Quod dedisti*] 'Quodque cinis paucis, hoc mihi vita dedit.' Epigr. 13. l. 5. et epigr. 95. l. 3. vers. 8. [*Rari post cineres*] Nomen Poëtarum ut plurimum a morte reviviscit; quod vivos premat invidia, quæ timet contendendi cum præsentibus, multo magis superari. Sic Ovid. de Ponto: 'Pascitur in vivis livor; post fata quiescit; Tum suus ex merito quemque metuit honor.'

EPIG. III. 2 [*Comites, &c.*] Comites scilicet facundos, qui pro vehiculo sunt in via, ut habet Mimius. Et quis

jucundior comes, quam scriptor eruditus?

4 [*Scrinia da, &c.*] Ingentia librorum volumina scriniis reponantur, meus hic libellus ἐγχειρίδιον est. Scrinia ergo sunt capsæ cistæve, receptacula librorum, tabularum, &c.

7 [*Libertum docti, &c.*] Docti viri mæcipia, quorum operam et fidem in studiis librisve excubendis probassent, munimiserunt; ut sui aliquando juris essent. [*Quære Secundum*] Scriberius contra omnes libros *Secundi*: Putat enim patriam patroni, non patronum ipsum nominari, absurdum esse et contra morem non modo hujus poëtæ, sed cujusvis Romani. Ego quidem Lucensem video nominari patronum: sed sic nominari a patria, hoc sibi fingit sine auctore Scriberius. *Secundo Lucensi* nomen fuit patrono: quod nisi etiam ex l. 5. ep. ad Severum constaret, ex liberti nomine intelligebatur. Solebant namque servi, cum manumittebantur, dominorum adsciscere nomina. Ille rem ridiculam dicit *Lucensem* putari nomen proprium viri, non gentile. At multa ἐθνικὰ abierunt in nomina hominum et familiarum, quæ tamen ex illis populis oriundi non essent: et si forte caput primusque familiæ Romæ civis inde profectus fuerat, saltem in posteris id non potuit patriæ nomen esse. Sic Servillii Fidenates, Claudii Regillenses, Atilii Collatini, Clælii Siculi, Pomponii Attici. Fingamus patronum vocitatum *M. Secundum Lucensem*: ab eo libertus pariter *M. Secundus*: cognomen si quod tribuit, id pristinum fuit nomen: ut *M. Tullii* Ciceronis libertus dictus est *M. Tullius Tiro*. *Gronovius*.

8 [*Linina post Pacis, &c.*] Ad Pacis templum, et Palladium seu Transitorium forum in quarta urbis regione.

EPIG. IV. 1 [*Argiletanus, &c.*] Bibliopolarum tabernas in Argileto imo, in 2da regione urbis. [*Maris habitare*] Quia affectas famam et plausum po-

puli. *Scrinia nostra vacant*] Quasi dicat, tutius lateres adhuc in scriniis nostris, memor illius edicti Horatiani: 'Nonnumquam prematur in annum: Membranis intus positae delere licebit Quod non edideris,' &c. Librum e scriniis exire foras gestientem timide emittit, quod vereatur, ne pro fama infamiam, pro gloria dedecus auctori suo domum referat.

3 *Domina*] 'Romanorum rerum dominorum,' ut Epigr. 124. l. 14. *Fastidia*, &c.] Censurae iudiciiue notas ex oculis, vultu, nutu, supercilio, cæterisque motibus perspectas, ipsum fastidium.

4 *Martia turba sapit*] Romani Martem oriundi.

5 *Majores*, &c.] Sonantiores sanæ et irrisiones nusquam sunt quam Romæ. Est ergo 'ronchus,' stertentis sonus: et per Metaph. pro derisore et superbo censore accipe.

6 *Nasum*] Ut dextra fidei, genua misericordiæ, supercilium gravitati et fastui, &c. ita nasus irrisioni dicatus, censurae et acri iudicio. Epigr. 2. l. 13. et passim apud autores. Dicit ergo pueros sibi etiam jussu censendi, damnandi, irridendi Romæ sumere: nec mirum: 'Nam facilis cuiusvis rigidi censura cachiini,' ut Juvenal. Satyr. 10. Et 'nasus Rhinocerotis' nimiam ridendi carpendique libidinem et licentiam significat. *Rhinocerotis*, &c.] Cui ingens, cornu munitus, validus nasus, Spectac. lib. epig. 9.

7 *Sophos*] Ab auditoribus acclamationem recitanti, σοφῶς, θέλως, μεγάλως, 'Pulchre, bene, recte!' 'Euge, belle!' 'Facete, laute, lepide, nihil supra!' Sidonius Apollin. l. 1. 'Ad sophos memi,' &c. 'Ob hoc illi maximum sophos,' &c. Vel 'vir hic doctus est,' ut Brodæus vult. *Dum basia jactas*] Seriverii *basia jacta* valde verisimile est: nam qui liber recitatus audierat euge σοφῶς τε, non amplius basia captabat: jam habebat: solebant enim ista conjungi, plausus, acclamatio,

basiorum jactus. Præterea optimi libri *jactas non captas*. Vide ipsum et Gruterum. Ista tibi forte contingent, inquit, ubi recitaberis: sed cogitare debes fieri posse, ut aliqui lascivi et male feriat, quia nihil aliud in promptu, aut tu proximus, te luserum faciant et sago impositum in sublime exentiant. *Gron. Dum basia, &c.*] *Dum captas approbationes*, quas veteres amplexu et basiis attestabantur. Sicut qui legant, *basia jactas*: hoc est, promittis tibi et polliceris gratiam lectoris et basia. Quando audis, libelle, σοφῶς, putas sincere acclamationem, et jam speras, imo captas et jactas basia; sed non intelligis ἐρωσας et nasos Romanos. *Rader.*

8 *Ibis ab excusso*, &c.] Excipient te quidem gremio, sed ut te sago in sublime jactent per ludibrium et procacitatem, ut solent canes excipere: quod ab Othone factitatum refert Sueton. c. 2. Gall. *Berner. Angl. toss in a blanket.* quod Græcis παλµὸς dicitur, Latinis 'Sagatio:' exprobratque illi famæ cupiditatem, qui ad astra tolli velit; vel ad Rhinocerotis nasum respicit, quo ursum seu urum in astra tulit. Lib. Spect. ep. 22.

9 *Domini*, &c.] Emendantis et ad limam revocantis.

10 *Tristis*] Severa, censoria. *Arun-do*, &c.] Calamus scriptorius. ep. 38. l. 14.

11 *Ætherias*, &c.] Prodire in vulgus gestis, versarique in hominum manu, imo jactaberis in astra, ut supra vers. 8.

12 *I, fuge; sed*, &c.] Epitrope Sarcastica.

EPIG. v. 1 *Contigeris*] Excusat jocos et lasciviam Epigrammatum ab exemplo licentiæ militaris et mimicis gestibus.

2 *Terrarum supercilium*] Sepone Cæsaream majestatem, Imperatoriam gravitatem, severitatem Censoriam, vide vers. 6. supra epigr. 4. Sic χαλᾶν τὰς ὑφ' οὐς eleganter Græci dicunt.

‘Supercilia’ enim animi signa sunt, et indices fastus, superbiæ, majestatis, aut etiam voluntatis. *Terrarum Dominum*] Dixit pro potestate imperatoria, qua orbem terræ administrat. *Rad.*

3 *Consuere, &c.*] Namque et vos imperatores in triumphis patienter ferre soletis dieteria et scommata militum vobis alternis carminibus conviciantium. vide epigr. 7. l. 7. et Sueton. Jul. c. 40. et Dionem l. 43.

5 *Thymelen, &c.*] Mimam saltatricem, ab Orehestræ pulpito, quod θυμέλη vocatur, nominatam, Latini uxorem. Juven. Sat. 1. v. 36. *Derisorumque, &c.*] Mimam Domitiano charum. Suet. Domit. c. 15. et ep. 29. l. 9. vs. 2. Ang. Politian. l. 7. epist. ad Guarinum.

6 *Illa fronte, &c.*] Hilari, serena, facili.

7 *Censura potest, &c.*] Susceperat enim Domitianus censuram perpetuam, etiam in carmina famosa asper. Epigrammata ergo, quæ ad nullius infamiam pertinent, quamvis lasciva, inquit Martial. non sunt reprehendenda nec prohibenda, quum sint tantum jocus ac lusus, quos etiam Imperatores spectant, audiunt, permittunt. *Rad.* Sueton. c. 8. Domit.

8 *Lasciva, &c.*] ‘Musa verecundæ est, vita jocosa mea est.’ Ovid. 3. Trist.

EPIG. VI. Ex persona Domitiani, offensi intempestiva poëtæ (Epigrammata sua Cæsari dum naumachiam pararet offerentis) interpellatione: et exitium poëtæ carminibusque in aquas abjectis minati. vide epigr. 99. l. 3. et epigr. 54. l. 5.

EPIG. VII. 1 *Ætherias, &c.*] Domitiani leones lepori parentes anteposit Jovis aquilæ Ganymeden rapienti. vide epigr. 15. infra et 23. 45. 49. 52. 61. et 195. *Ætherias*] Blanditur Cæsari occasione mansueti leonis, quem aquilæ Jovis comparat, ut Domitianum ipsi Jovi. *Puerum, &c.*

Ganymedem Trois filium, vide epigr. 56. l. 5.

2 *Timidis, &c.*] Solicitis ne puer excideret vel laderetur: sic ep. 104. ‘timidos tenere dentes.’

3 *Nunc sua*] Ut aquilæ Jovis, ita leones natum observant Cæsaris; et prædæ jam captæ parcunt, leperesque pressos jussi dimittunt. *Sua præda*] Ipse lepus. *Cæsareos*] A Cæsare exhibitos. *Exorat, &c.*] Ne lædatur lepus, impetrat. Scriverius, mansuescit.

5 *Quæ majora, &c.*] Certe hæc sunt majora, quod leoni magis propria præda sit lepus, quam aquilæ puer, et consequenter Domitiani hoc miraculum majus quam illud Jovis. Adulatorie.

EPIG. VIII. 1 *Stellæ*] Carmen, quo Aruntius Stella Patavinus, Elegiographus Hiantidis suæ (epigr. 21. l. 6. vers. 1. et epigr. 13. l. 7.) columbam deflevit, tanto superat carmen 2. et 3. Val. Catulli Veronensis de nequitia morteque passeris suæ Lesbicæ, quanto passere major est columba. vide epigr. 13. l. 7. vers. 3. et 4. *Delicium, &c.*] Imit. Catulliana: ‘Passer delicia: meæ puellæ!’ ut mox, ‘Tanto pessimus omnium poëta, Quanto,’ &c.

2 *Verona, &c.*] Ipsa Catulli patria. Emph. Ipsa ergo Verona audiat Stellam Patavinum, meliorem Catullo poëtam. Verona civitas Italiæ, in Venetorum ditione.

3 *Vicit Maxime, &c.*] Hiantidis lacrymæ deplorantis columbam vice-runt lacrymas Lesbicæ plorantis passerem. Indignantur certe docti viri hoc judicium Martialis. Verum ego judicio Martialem aliter sensisse, aliter scripsisse. *Raderus.*

4 *Tuo Catullo*] Concivi forte, vel quem admirari solebat hic Mart.

EPIG. IX. 1 *Magni Thræscæ*] Thras. Pœti constantis viri, imo virtutis ipsius, inquit Tacit. 16. Annal. Suet. Ner. Arrian. Epict. lib. 1. cap. 1. &c. qui a Nerone jussus mori, alacriter

venas incidi jussit, sanguinem libans Jovi liberatori. *Consummatique*] Omnibus numeris absoluti viri, Stoici perfectissimi. *Catonis*] Qui ne Cæsarem victorem videret, se Uticæ interfecit; eui hinc cognomen Uticensis, infra epigr. 79. vers. 9.

2 *Dogmata, &c.*] Placita et decreta Stoica. 'Mortem esse ad manum, portum et libertatem a miseris,' &c. *Salvus ut, &c.*] Ut tamen nolis tibi mortem consciscere, quod fecerunt illi.

5 *Nolo virum, &c.*] Nolo virum qui molliter et desperanter ad mortem quasi remedium confugiat, hunc volo qui mala fortiter toleret perferatque. τὸ δ' ἀποθνήσκειν, φεύγοντα πέναν, &c. Arist. Nicom. 3. 7. vide ep. 80. l. 2. et epigr. 57. l. 11. et Eurip. Here. F. act. 5. 'Ἐσπεφάμην δὲ καί περ ἐν κακοῖσιν ὄν, &c. *Facili sanguine*] Facilis sanguis ejus, qui singulos artus suos fortunæ prodigendos dat, quæstu atque compendio gloriarum. Vide Gellium l. 2. c. 27.

EPIGR. X. 2 *Sed qui, &c.*] Est enim 'Bellus' diminutivum a bonus, *pretty*. lib. 2. Epigr. 7. et l. 3. Epigr. 62. quod de bono magnoque non dicitur. Bellus item dicitur, qui placenter et ad voluntatem loquitur, quod pusilli animi est. epigr. 46. l. 10. vide et epigr. 39. l. 12. Forte et hic Cotta πτωχάλλων, qui pauper cum esset, dives haberi voluit.

EPIGR. XI. 1 *Petit Gemellus*] Notat avaritiam vulturis sen heredipetæ Gemelli, qui Maronillam opulentam, sed jam tabescentem ambibat, ut hæres illius institueretur.

4 *Tussit*] Hinc phthisicam esse conjicit, speratque se brevi elaturum. vide lib. 2. epigr. 26.

EPIGR. XII. 1 *Cum data sint*] In ficta Sextiliani persona, bibones inelytos perstringit. *Cum data sint equiti, &c.*] Omnes divisiones et ἐπιδοσεις populo fiebant per gradus amphitheatri vel theatri, ubi vero data sint illa nomismata, alio epigrammate in eundem

Sextilianum ostendit, lib. 1. Epigr. 27. 'Nec consessorum vicina nomismata tantum, Æra sed a cuneis ulteriora rapis.' Non contentus enim hic eques, nummos in suo gradu recipere, ex gradibus raptum ibat. Hinc illæ locutiones 'de gradibus,' 'in gradibus,' et 'gradibus' panem distribuere, pro hominibus qui sunt in gradibus. In quibus ergo gradibus id factum? in iisdem, in quibus olim congiaria populo dabantur, æra dividebantur, et missilia omne genus spargebantur, et tessera mittebantur: in iis ipsis panes etiam erogabantur; nempe in amphitheatri gradibus. *Salmas.* Vide et Turneb. l. 18. c. 30. *Data sint, &c.*] Ad vinum et bellaria singulis Equitibus in spectaculis desidentibus data sunt 10. nummi, Sestertii scilicet. Sestertius autem continet Asses duos cum medio, nude Figura HS. nostræ monetæ valet 1. d. ob. q. a. q. quem geminat victoriatas. 3. d. ob. q. ut et hunc den. 7. d. ob. omnes argentei. *Data sint, &c.*] Quid juvat appingere notam Farnabii de sestertio, quam nemo intelligit? Sed et falsum est Martialis ævo sestertium constitisse duobus assibus et dimidiato: tum quatuor asses valebat, quod hic potuit discere a Scrivério, qui tribuit ei sedecim quadrantes: et recte: nam as quatuor quadrantum. Præterea quare adjecit ad bellaria? unde hoc ei constat? At illud, 'decies nummum,' qua sunt 2000. sestertia, barbarum et insanum. Deleantur itaque omnia. Sed ad 'Data sint,' sic potest notari: Ad sitim levandam in spectaculo longius producto distributa scribit viritum per quatuordecim ordines decem nomismata. Quæ fuerint illa, quis audeat affirmare? Sed non magni pretii fuisse apparet partim ex epigr. 27. ubi appellantur 'æra,' partim ex opposito, 'Bis decies bibis,' quasi alterum tantum hauriat illa, et singuli haustus constituunt nomismate. *Gron.*

2 *Bis decies*, &c.] Vicies, bis denis vicibus.

3 *Caldu ministros*] Aqua calida ad vinum temperandum. Lips. Elect. 1. cap. 4. Vide et H. Salmuth ad Pancirolum cap. De cibi capiendi modo veterum, p. 538.

4 *Merum*] Vinum non dilutum. vide epigr. 27. infra.

EPIG. XIII. 1 *Herculei*, &c.] Herculem deum tutelarem colentis. De Herculi. Tiburtini bibliotheca A. Gel. 19. 5. *Tiburis arces*] Oppid. ad 17. lapidem ab urbe Roma.

2 *Canaque*, &c.] Ad planiciem Tiburi subjectam scaturiunt aquæ gelidæ, quæ a colore lacteo, quem a venis habent sulphureis, Albulæ dicuntur. Vitruvius l. 8. c. 2. Plin. l. 3. c. 5. et l. 31.

3 *Rura*, &c.] Villam Reguli. *Dilectaque*, &c.] Reguli scilicet oratoris. docti itaque Musarum clientis.

4 *Quartus Lapis*] Σημεῖον miliarium totidem. Videtur autem ex ep. 30. l. 7. fuisse inter 3. et 4. lap. *Lapis*, iterum index et signator, mille passus notabat, sen miliare, Gr. σημεῖον.

5 *Rudis æstiras*, &c.] Inculpta, immodata. *Pathos*. Eademque ruinosa. *Æstiras præstabat porticus umbras*] Arondelianus, *auras*. Plinius l. 2. ep. 17. 'Ipsa vero cryptoporticus tunc maxime caret sole, quum ardentissimus culmini ejus insistit: ad hoc patentibus fenestris Favonius accipit transmittitque.' Idem l. 5. ep. 6. 'Subest cryptoporticus subterraneo similis: æstate incluso frigore riget: contentaque aëre suo nec desiderat auras nec admittit.' Gronovius.

8 *Gestatus*, &c.] In gelidis hisce porticibus gestari veteres soliti esset junctis mulis. Juven. Sat. 4. 5. et Sat. 7. 108. vel animi vel valetudinis causa. *Regulus*] Hic fuit Reg. ille quem Plin. epist. 5. l. 2. Regem improborum et bipedum nequissimum appellavit, quem tamen poëta palpavit. *Esset equis*] Jamque excessisset.

9 *Nimirum*] Querelis ergo Deos

onerabant et maledictis impie vexabant si quos ex charis amiserant, aut si quid secus contigerat. Hinc illud frequens, 'Incusare Deos.' Sed et eorum aras ac templa lapidabant, statuas dejiciebant, et quid non? *Herald*.

10 *Quæ par tam*, &c.] Ut quæ communem desiderantium querentiumque, si Regulum oppressisset, invidiam diram ferendo non esset.

11 *Nunc et damna*, &c.] Hæc quidem damna fructui nobis et voluptati sunt, et juvenitatis hujus fructum permutare nollem portici stante et incolumi; hæc pericula vel magno precio subeunda, quæ argumento sint nos diis curæ esse, ut in Regulo servato deorum providentiam agnoscamus. 'Scilicet is superis labor est, ea cura quietos Solicitat.'

12 *Stantia non*, &c.] Sed ruentia mox ut Regulus gestari desiit, deorum providentiam et bonitatem arguunt: vide epigr. 83. infra, *πιστώσαι*, id est, eventu affirmare. *Probare Deos*] Quid sit 'patrem probare,' docet Claudian. in Herculis laudatione: 'Inclyte principiis, tardo vix editus ortu Fecisti de patre fidem.' Id est, patrem probasti, et Jovis esse te filium fecisti fidem. *Herald*.

EPIG. XIV. 1 *Casta suo gladium*, &c.] Illustre et virile in fœmineo corpore contemptæ mortis exemplum, Arria, inquam, illa heroina docuit Pætum virum suum mori. Cæcinæ Pæto, qui in partibus Scribonianis contra Claudium fuisset, ad mortem adaeto, uxor Arria extractum e suo vulnere pignionem marito porrexit, cum voce: 'Non dolet.' Tacit. An. 16. Dio lib. 60. Plin. l. 3. epist. 16. egregie.

4 *Sed quod*, &c.] Tu enim vita mea mihi charior: quo salvo perire nequeo; quo pereunte, salva esse non possum. *Dolet*] Πονητικῶς. nam vulnus non dolet, sed facit dolorem. *Rad*.

EPIG. XV. *Ad Casarem*] Domitianum se Dominum ac Deum nostrum



appellari volentem, poëta palrans Jovi componit, imo præfert, sumpta occasione a leonibus qui lepori per rictus eorum discurranti pepercissent. Quod Imperatori tribuit, ejus scilicet leones sunt, supra epigrammat. 7.

1 *Delicias*] Quid *deliciæ*, dictum Epigr. 2. Spectaculorum in fine.

3 *Toties a dente rediret*] Sic infra Epigr. 49. 'Per quos præda fugax itque reditque lepus.'

6 *Sed tamen*, &c.] Palam adulatur Cæsari ut Deo, cui pareant etiam fææ. *Rad.*

EPIG. XVI. 1 *O mihi post*, &c.] Epicurea paræncis ad vitam genialiter agendam ab ipsius vitæ brevitate ducta, quæ detertere Julium quam impellere magis poterat, aut certe debuerat. *Rad.* *O mihi post*, &c.] Transcriptus hic versus ab Ovid. 4. eleg. 1. Trist. 'O mihi post nullos unquam memorande sodales.'

2 *Longa fides*, &c.] Veteris et probatæ amicitiae, per annos 34. fides. vide epigr. 34. l. 12.

3 *Bis jam pæne tibi*, &c.] Pæne jam sexagenarius es. Romanos autem consularibus numerasse fastis notum est.

4 *Paucos dies*] Reliquæ vitæ, tibi jam sexagenario: vel, præteritæ, cum tibi ærumnis curisque distracto perpanci illuxerint dies felices et hilares. quippe ζῆν Epicureis sonet nitide et delicate vivere, τὸ δὲ ζῆν ἐλπεί μοι, τί ἐστὶ, &c. Aristoph. *Paucos*] Præteritos vel futuros, præteritos, quia non vixisti, nec genio indulgisti hactenus, nisi perraro; sed curis et laboribus ævum prope totum exegisti, quod non est vivere. Futuros, eum annum jam sexagesimum attigeris, pauci jam tibi, annis senioque fracto, dies vitæ restant. *Rad.*

5 *Non bene*, &c.] Non prudenter feceris differendo voluptates in futurum tempus, quod incertum est.

7 *Catenatique*, &c.] Invicem connexti. Ubi 'Finis alterius mali, gratus est futuri.'

9 *Complexuque*, &c.] Vindica, supinis manibus accipe, obviis nulis amplectere. *Assere*] Ad formulam assereendi alludit. Veteres enim in libertatem quempiam vindicaturi, manu predebant asserebantque, adjecta hac voce: 'hunc liberali causa manu adsero.' *Rad.*

10 *Sic quoque*, &c.] Etiam dum capessis et amplexaris.

12 *Vive hodie*] Vivere poëtis est, genio, voluptatibus, commensationibus assidue vacare et indulgere.

EPIG. XVII. 1 *Bona sunt*, &c.] Modeste et per jocum librum suum exensat, quasi ex bonis et malis epigrammatis compactum; 'tamen æquus Judex compenset vitiis bona: pluribus hisce (Si modo plura illi bona sunt) inclines,' sic infra epigr. 46. et l. 2. epigr. 8. *Bona*] Ea dicit bona, quæ virtutes omnes Epigrammatis complectuntur: mediocritas, quæ mediocrem habent artem et ingenium: mala vero levicula et vulgaria, parum ingeniosa et arguta. *Raderus.* *Sunt mala plura*] In libro edendo saltem servari debet temperamentum, quod in melle vendendo proposuit Apicius, doctus gulæ artifex, Epimelos 15. 'Mel malum,' inquit, 'bonum facies ad vendendum, si unam partem mali, et duas boni simul miscueris.' *Rigalt.*

EPIG. XVIII. 1 *Cogit me Titus*, &c.] Monitus a Tito quopiam, uti se ab hedera ad thyrsum; hoc est, a poësi et umbra, ad Solem et forum conferret; quod magna res esset agere causas, hoc est, fructuosa et utilis; poësis vero sterilis et inanis. Epigrammatis vita est in ambiguitate τοῦ 'Magna res est' (inquit Titus) fructuosa scilicet tibi et reip. emolumento, si te a sterili poësi ad causas agendas transferas: et τοῦ 'Magna res' (invertit poëta) utilis scilicet est agricultura, quia rem auget et amplificat; neque tamen circularis ille et improbus labor, ut fructuosus, mihi aridit: nedum hic forensis.

EPIG. XIX. 1 *Quid te*, &c.] Vinum

Vaticanum reprehendit, Falernum laudat, Tuccam ut sordidum tangit, qui convivis malum vinum propinavit, ut minus biberent. *Vitulo miscere*, &c.] Quod annos ferat vivatque, laudato.

2 *In Vaticanis*, &c.] Vile et pessimæ notæ vinum et colle Vaticano, qui Janiculo conterminus.

5 *De nobis*, &c.] Nos jugulare, tibi forte pro levi est. *Jugulare Falernum*] Infuso Vaticano Falernum occidere. Metaph. sublato vini calore animali (quam ab anima vitis habet) in acetum vertere, quod et bibentes jugulare videtur. ep. 45. l. 10. et l. 12. epig. 48.

6 *Campano*] Falerno e Campania. *Toxica sæva*, &c.] Vaticana, quæ et epigr. 92. l. 6. venenum appellat; toxicum autem a taxo venenosa arbore, vel, παρὰ τὰ τόξα arcus, tela, quæ barbari veneno tingunt.

EPIG. XX. 1 *Si memini*, &c.] Jocus in edentulam et tussientem aniculam. Vide epigr. 41. l. 2. et epigr. 92. l. 3.

4 *Nil istic*] Nihil amplius est, quod expuas, præter animam.

EPIG. XXI. 1 *Dic mihi*] Sub persona Cæciliani, barbarum et inhumanum hospitem insectatur; qui non tam vocarat amicos ad convivium ut essent, quam ut optima quæque vorantem jejuni spectarent, ipsique vilissimis cibis vescerentur. Idem queritur Juvenalis Sat. 5. et Martial. l. 2. 43; 3. 59. &c. *Vocata*] Convivis invitatis.

2 *Boletos*, &c.] Fungorum genus nobilissimum, novissimum gulæ irritamentum, et, ut jocatus est Nero, 'cibum Deorum.' Namque venenato boleto Agrippina Claudium Cæs. extinxit, qui deinde Imperatorum Rom. more consecratus est, et in Divorum numerum relatus. 'Vilibus ancipites fungi ponentur amicis, Boletus domino: sed qualem Claudius edit,' Juven. Sat. 5. Tacit. 12. An. Sueton. Claud. cap. 41. Dio. l. 7. hinc et Seneca ἀποκολοκύνθωσις.

4 *Boletum qualem*] Imprecatur Cæciliano fatalem cænam et exitialem.

EPIG. XXII. *De Porsena et Mucio Scævola*] Mucius Scævola heroum sanguis, regum terror, columen patriæ, cujus dextera labantem urbem sustentavit, Hetruriam vincentem superavit, quæque plus errando potuit, quam aliorum feriendo. Patrum est hoc decus A. U. C. CCXLVI. P. Valerio iterum et T. Lucretio Tricipitino Coss.

1 *Peteret*] "Ἐπὶ τῆς ἀσφαλείας" assaulted, assassinated. *Regem decepta*] Porsenam. Historia nota ex Livio 2. Halicarnass. 5. Val. Max. l. 3. c. 2. Senec. epist. 66. *Satellite*] Scriba, quem, par cum rege ornatu sedentem, regem credidit. *Dextra*] Mucii Scævolæ.

2 *Ingressit*] Quasi per vim, etiam ipso igne repugnante se ingressit. *Sacris focis*] Accenso ad sacrificium focolo.

3 *Sæva pius*] Epitheta 'sæva' et 'pius' per Hypallagen transposita vult Ramiresius; signata potius et ad rem accommodata arbitror, ut Porsena tanta viri constantia attonitus, ex sævo hoste pietatem indueret, Mucio ad suos remisso.

7 *Major deceptæ*, &c.] Acclamatio epigrammatis encomiasticis solennis. Majorem scilicet laudem meretur constantia ultrix manus errantis, quam tanti facinoris fiducialis inceptio. Quanto rarius est, inquit Seneca, hostem amissa manu vicisse, quam armata. Vide epigr. 30. l. 8. et epigr. 25. l. 10.

8 *Si non errasset*] Si regem Porsenam interemisset.

EPIG. XXIII. 1 *Quid nunc sæva*] Vide ep. 7. et 15. supra. Hic autem Domitiano adulatus magnanimitatem et generosum pectus tribuit, quali in minores prædas supplices et jacentes utuntur leones. 'Corpora magnanimo satis est prostrasse leoni, &c. At lupus, et turpes instant morientibus ursi.' Ovidius 2. Trist. 5. eleg.

3 *Scurrantur*, &c.] Respicit ad na-

turam leonum, qui unguium mucrone in pedum quasi vaginas recondito incedunt, ne hebetent refringantve. Plin. 15. 8. Solinus cap. 30. *Magnis cerribus*] Ut tauris, cervis, apris.

4 *Nec gaudet, &c.*] Spernit aquila muscas, leo leporem, Domitianus Daecos, qui hac tempestate a Domitiano coeperant deficere.

5 *Vastos, &c.*] Leonis.

6 *Ducus puer*] Hostis puer. Quasi dicat, in hostes debiles Cæsar non sævit.

EPIG. XXIV. 1 *Inritus nullum*] Sub persona Cottæ, molles et effeminatos sui temporis homines taxat, qui bene vasatos e balneis ad convivia, e conviviis ad lectum educebant, fiebatque strenuorum hujusmodi militum in balneis delectus. *Ranires. Cum quo, &c.*] Quem in balneis mutoniatum conspexeris.

4 *Nudum, &c.*] Non bene vasatum. l. 3. epigr. 50. et 73. et l. 7. epigr. 54.

EPIG. XXV. 1 *Aspicis, &c.*] Notat hoc epigrammate Martialis nonnullos sui temporis ἀλάζονας, quales erant plinini, qui sordibus, incomptis capillis, vultus ac frontis severitate et tristitia, ac verborum asperitate, non modo philosophi, sed philosophorum sanctissimi videri volebant, cum eorum vita interior, omni flagitiorum ac nequitie genere esset sapiens contaminatissima. Hoc genus hominum traduxit Juvenalis Sat. 11. *Incomptis, &c.*] Illum hirsutum, 'cujus Hispana membra quidem et duræ per brachia setæ Promittunt severum animum.'

2 *Cujus, &c.*] Cujus gravitatem, quæ in superciliis apparet, et tu ipse, o Deciane, qui Stoicus es, reverearis. *Triste supercilium*] Σκρόβαρον ὄντα, καὶ τὰς ὀφρὺς ἔχοντα ἐπάνω τῆς κορυφῆς.

3 *Curios, &c.*] Continentiam Curii et rigidam F. Camilli fortitudinem, id est, qui laudat priscam continentiam et austeritatem.

4 *Nolito fronti, &c.*] 'Fronti nulla

fides.' *Nupsit heri*] Muliebria passus est. 'Inter Socraticos notissima fossa cinædos.' Vel etiam nupsit, ut Nero Pythagoræ cuidam. Sulpic. 2. histor. sacræ. ipsi Sporus. Sueton. cap. 28. Ner. Gracchus Cornicini. Juven. Sat. 2.

EPIG. XXVI. 1 *Ede tuos, &c.*] Quod probent Græci ac Latini. *Ede tuos*] Hortatur Faustinum, ad quem multa sunt infra epigrammata, ut sua scripta publici tandem juris faciat, primumque laborum, nominis celebritatem exspectet.

4 *Nostri*] Latini. Cicerops autem Athenarum conditor: Pandion instaurator: arces in tutela Palladis Athenarum præsidis. *Prætereantque*] Non prætereant, id est, omne landis punctum illi tribuant. Metaphora a suffragiis quæ in tabulas cecreas referebantur per puncta: e quibus plurimorum censu magistratus 'creari,' pauciorum, a populo 'agitari,' nullorum, 'præteriri' candidatus dicebatur. Horat. ad Pisones; 'Centuriæ seniorum agitant,' &c. *Senes*] Qui maturioris judicii: vel alludit ad Centurias seniorum, ut modo.

6 *Teque piget, &c.*] Noli te dulcissimo studiorum fructu defraudare, nominis scilicet immortalitate, et famæ in vivis dulcedine.

7 *Post te victuræ, &c.*] Ingenii tui fœtus, te potius in vivis, et ipse vivus ingrediatur, quam posthumus edatur.

8 *Cineri, &c.*] Vivus itaque fructu famæ dulcedine: supra epigr. 2. et epigr. 13. l. 5. *Gloria sera*] Alii legunt, *rara*, tarda, nulla, sed totum acumen est in dictione *sera*. Nam quæ optamus alicui post mortem optima et præstantissima, ea tamen ut sero contingant precamur. Sic immortalitatem seram Augusto exoptabat Horatius: 'Sernus in cælum redeas, dinque Lætus intersis populo Quirini,' &c. *Herald*.

EPIG. XXVII. *Ad Sextilianum*] Vide epigr. 12. supra.

1 *Quantum, &c.*] Synecdoche. quan-

tum quini equites qui in subselliis 14. ordinum.

2 *Aqua toties, &c.*] Sextilianus ille, ne rubori ei tam frequens in spectaculis potatio esset, videri volebat aquam bibere. Interrogat poeta ἔλεγκτικός, 'aqua toties ebrius esse potes?' ut si diceret, quotidie in spectaculis bibis quantum quinque subsellia, identidem ebrius es, et tamen videri vis ὑδροπότης. Esse non potest, quin vinum bibas generosissimum. *Musambert.* Vel potes, quoties sitis, aquæ potu sitim tuam sedare. sic exponit Scriverius. Ego Hyperbolice dictum arbitror.

3 *Nec consessorum, &c.*] Nec ad vinum nummos solum corrogas ab assidentibus tibi in eodem gradu vel cuneo, sed et petis æra ulteriora a cuneis, id est, ab iis qui a fronte infra, vel a tergo supra sedent in eodem cuneo, seu ulteriore cunei gradu, vel in aliis utrinque cuneis. Sunt qui de missilibus intelligunt, quæ ille bibo undequaque rapiebat: de cuneis vide Lips. de Amphith. 13. et Buling. de Circo, cap. 34.

5 *Non hæc, &c.*] Neque vilia bibit vina Peligna aut Tuscana, sed generosissima Opimiana et Massica: cum tot calicum trahoni magis competeret rapidum turbidumque Laletanum. *Prælis*] Præla vocat torcularia, quibus vinum exprimitur.

7 *Testa*] Est vas vinarium. Ficilibus olim vasis vina servabant ad multos annos, ne dicam sæcula: quibus etiam nota annorum et generis vini adscribebatur: unde loquendi modi profluxere, de meliore, de interiore nota, de eo quod præstantissimum est. *Rad. Antiqui Opimi*] L. Opimio Cos. A. U. C. DCXXXIII. ea cæli erat temperies, ut vini optimi summa proveniret copia, quod in annos CC. duraret. Plin. l. 14. c. 4. *Siccatur*] Exhaustur.

9 *Fæx Laletana, &c.*] Fæculentum et turbidum vinum ex Laletania in Hispania.

10 *Si plus, &c.*] Si excedis numerum cyathorum qui in cæna sumuntur decem tantum, cum lautissimæ cænæ modus sit sextarius, qui duodecim continet cyathos.

EPIG. XXVIII. 1 *Hesterna*] Jocatur cum Procillo, quem inter pocula per jocum pridie invitarat. *Hesterna tibi, &c.*] Ego post quinquagenos cyathos (inter scyphos autem dicta, indicta; facta, infecta oportuit, tanquam in vino inscripta) bene potus te invitaram: tu serio et sobrie accepisti: idque citra bonos mores et satis cum periculo.

2 *Quincunces, &c.*] Quinque cyathos continet quincunx, dividitur enim sextarius (ut As in 12. uncias) in cyathos 12. 1. uncia. 2. Sextans. 3. Quadrans. 4. Triens. 5. Quincunx. 6. Semis. 7. Septunx. 8. Bes. 9. Dodrans. 10. Dextans. 11. Deunx. 12. Sextarius. *Peractus*] Exhaustus.

3 *Mecum*] In ædibus meis: non *meum* apud alium.

4 *Tu factam tibi rem*] Certam, indubitam, et absolutam rem, non promissam tantum significat. Tum cui confectum negotium et voti compos est. *Rad. Mus.*

5 *Et non sobria*] Ebria pro seriis ac sobriis accepisti. Sic 'Reges dicuntur multis urgere culullis, Et torquere mero, quos perspexisse laborent.' Tyrannicum autem excipere ebriorum simplicitatem, et advertere quæ bene potis excidant.

6 *Exemplo*] Esset enim nimis periculosum exemplum, si quæ ab ebrio excidunt, essent notanda: et si per jocum dicta vel inter pocula, serio accipias, et sic convivæ periculum crees. Hic tamen de promissionibus tantum vocationum in cæna factis loqui videtur. *Raderus.*

7 *Μισῶ, &c.*] Odi, o Procille, memorem comptorem.

EPIG. XXIX. 1 *Hesternofutere, &c.*] Negando magis affirmat, cum subjicit 'in lucem bibit,' hoc est, diem noctemque potando continuat: excusando

Acerram acrius incusat. *Hesternomero*] Jocus ex homonymia. Hesternum merum et hesternam crapulam appellabant, quam ne nox quidem concoquere potuerat; quod erat valde probrosum. Virg. in Sileno: 'Inflatum hesterno venas, ut semper, Iaccho.' Sic *χθιζήν μέθην*, Græci dicunt. Poëta ergo dicit eos falli, qui mane quum Acerræ occurrerent hesternum fœtere mero eum existimarent: quare? quia computationem in lucem protraxerat. Claudian. libro II. in Eutropium: 'Inter quæ tumidus leno producere cænas In lucem; fœtere mero,' &c. *Herald*.

2 *In lucem*, &c.] Computationes in lucem protrahit, adeoque noctis non diei hesternæ merum olet.

EPIG. XXX. 1 *Fidentine*, &c.] Ludit in dialogia vocum, *mea, tua*; perstringitque plagiarium Fidentinum, carminum, inquam, alienorum furem. Plagiarium hunc poscit infra epigr. 39. 54. 73.

4 *Si dici tua*, &c.] 'Nam quod emis, possis dicere jure tuum.' l. 2. epigr. 20.

EPIG. XXXI. 1 *Chirurgus*, &c.] Adspirabat chirurgus Dianulus ad nobilissimam medicinæ partem, ut Clinicus tandem Imperatores lecto affixos videret curaretque: desperans tandem, nescio qua de causa, se ad Libitinam contulit, e chirurgus vespillo factus, nec minus interea Clinicus. Est enim argutia epigrammatis in voce *κλίνη*, quæ et 'lectum' et 'feretrum' significat. Clinicus item medicum et sandapilarium seu vespillonem. vide infra epigr. 48. et epigr. 74. l. 8. Notus est jocus Diogenis in quendam, qui ex malo athleta factus est æque bonus medicus. *Vespillo*] Est ille, qui effert corpora ad sepulturam, et qui quasi veste spoliât mortuum: vel a vespere dictus, quoniam majores ea hora sepeliebantur.

EPIG. XXXII. 1 *Hos tibi*] Voverat Encolpus, Anli Pudentis centurionis amasius, crines suos Phæbo,

ut primum dominus suus ad primipilatum (quæ proxima erat dignitas) eveheretur. Rogat Deum poëta ut puerum quam citissime voti compotem reddat, quod utrique eorum gratum sit futurum. vide epigr. 49. l. 5. *Phæbe, vovet*, &c.] Excedentes ex ephebis comæ (quam pueri aluerant) detonsæ primitias Phæbo consecrabant, plurimi Delphos profecti. Æsculapio alii, alii fluviis patriis, aquæ hunc honorem tribuentes, ut alimonix parenti, vitæque conservatrici. Lucian. *περὶ τῆς στυγῆς θεοῦ*.

6 *Fusæ lactea*, &c.] Hic enim habitus delicatorem et perditorum puerorum. Horat. 'Et quæ nunc humeris involitant, deciderint comæ.' *Juba*] Metaph. comæ.

8 *Tonsum*, &c.] Compotem voti, assecuto scilicet Pudente primipili dignitatem, ut tondeatur. *Sero virum*] Quo diutius amore ejus fruatur Dominus.

EPIG. XXXIII. 1 *Non amo te, Sabidi*, &c.] Odi te Sab. gratis, neque enim odii mei rationem reddere valeo, an ab animi pravitate, morum dissimilitudine, et syderum contrapositione, antipathia, genio infesto, seu malo omine. Ita Senecæ Thyestes: 'rapior et nescio quo, sed rapior.' et, 'Nihil timendum video, sed timeo tamen.' Vel argutius, merito te odi, neque tamen per modestiam licet effari odii mei causam. vel propter oris tui impuri graveolentiam non sustineo apud te longiore uti sermone, hoc tantum dico, 'Non amo te.' et ad hanc expositionem facit epigr. 17. l. 3. *Amo*] De omni amicitix genere dici potest. Nam ut alimen serio amemus, animi propensio accedat necesse est: hæc si abest, frustra amari desideramus. Sed quandoque non solum non amamus, sed etiam odio habemus sine causa. Aliud est non amare, aliud odisse. Sunt igitur quædam odia gratuita, quæ a cæco animum impetu. *Herald*.

EPIG. XXXIV. *De Gellia*] Sæpius

mordet hanc Gelliam poëta, lib. 3. 5. 8.

2 *Jussæ lacrymæ*] Fletum juxta ac visum in promptu habet femina, sæpiusque more, quam amore plorat. Hinc Juvenal. Sat. 6. 'Uberibus semper lacrymis semperque paratis In statione sua, atque expectantibus illam Quo jubeat manare modo.'

3 *Quisquis laudari, &c.*] Quisquis e lacrymis laudem captat, quæ turpius nunquam fluit quam ubi finguntur. Tum stultius nihil est, quam famam captare tristitiæ, et lacrymas approbare: vide epigramm. Græca l. 2. tit. 15.

EPIG. XXXV. 1 *Incustoditis, &c.*] Janitorum enim ministerio usæ istæ Dominae. Ovidius l. Amor. 6. eleg. *Et apertis*] Poterant enim fores non custodiri, et tamen esse clausæ: sed utroque furorem Lesbæ expressit magis. *Ramires*.

2 *Furta tegis*] Furtiva Veneris gaudia, adulteria: 'celari vult sua furta Venus.' Tibul. Pulmannus legendum censet *facta*, sed minus apposite.

5 *Meretrix abigit, &c.*] 'Ignoto meretricis corpus junctura Quiriti Opposita populum submovet ante sera,' &c. Ov. 14. eleg. lib. 3. Amorum, cui consonat, si non ortum debet hoc epigramma. *Veloque seraque*] Velo ex centonibus januæ appenso, ne per forium rimas introspecti possit.

6 *Summœni, &c.*] *Summœni*, id est, lupanarium in Summœnio, namque hic habitabant meretrices: unde 'Summœniana' uxores' dictæ, ut et 'Suburanae.' Subura namque Varro lib. 4. de lingua Lat. dicta quod sub muro terreo Carinarum, ut et Summœnium quod sub antiquis mœnibus: hic autem contrahitur ex Summœnii. Aliis placet ut sit Ablativus Adjective, mihi non ita.

7 *Chione, Helide, &c.*] Prostibulo illius temporis, vel nomine forte fictitio.

8 *Abcondunt, &c.*] Atqui hæc Summœnia veterum murorum monumenta

tegunt vulgata illa prostibula: vel intellige diobolaria illa scortilla servis et infimis hominibus prostantia inter sepulchra et monumenta, quas epigr. 93. l. 3. 'bustuarías' appellat 'mœchias,' vide Turneb. l. 13. c. 19.

9 *Censura*] Pro quacunque reprehensione sumitur.

10 *Deprendi*] Deprehendendi verbum solenne est de iis, qui in aliquo crimine et re turpi deprehenduntur. Hinc Juvenal. Sat. 6. 'Nil est audacius illis Deprensus: iram atque animos a crimine sumunt.'

EPIG. XXXVI. 2 *Nec quos, &c.*] Excusat epigrammaton linguam, id est, verborum lascivam licentiam, quam præteritione excusavit in Epistola, exemplo multorum, qui ante se epigrammata scripsere. *Ramires*. Nec graves epopœias et tragedias, quas 'prælegat tumidus rauca voce magister,' ut hortatur Mnsa ep. 3. l. 8.

5 *Non possunt, &c.*] Ita nec epigrammata sine lascivia et aculeo.

6 *Quid si, &c.*] Quemadmodum inapte faceret ille, qui Thalassionem (carmen omni verborum obscenitate et conviciorum licentia refertum, ut novæ nuptæ aures returaret) pudicis verbis nec Fescennino convenientibus conderet: non minus absurde ego, si epigrammata scriberem lingua non epigrammaton, quæ verba amat lasciva, aperta, et dominantia. *Thalassionem*] Carmen nuptiis solenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos: cujus nomen et inventionem nonnulli tribuunt militi cuidam Hersilium ad Romulum ferenti in raptu Sabinarum: alii *παρὰ τὸ θαλάσιον*, quod puellæ ad nubilem ætatem laudicio exercitæ, nupturæ jam primo ad limen mariti venientes, postes laneis ornabant vittis: alii dicatum tradunt nescio cui Thalasso deo boni in nuptiis ominis: alii Veneri *θαλασσία* pontigenæ, quæ dea *γαμήλια* et *γενεσιλλὰς*, propter humoris salsi vim animale et fecundam. Turneb. l. 11. c. 17.

8 *Quis Floralia*, &c.] Si quis poscat ut in Floralibus (de quibus supra epigr. 3.) non nudæ agant meretriculæ, si quis in togatis meretricibus requirat pudorem matronarum, quarum propria est stola; aut si quis stola matronali tegi velit meretrices; desideret idem in epigrammatis verecundiam, quod utique absurdum æque erit. *Stolatum pudorem*] Perinde est ac si matronalem verecundiam diceret. Sed et Cæsar Caligula, 'Liviam aviam suam Ulyssem stolatum' appellabat per jocum, tanquam mulierem occulte astutissimam. *Tor-rent*.

11 *Ne possint*] 'Quæ tunc denique habent salem ac leporem, Si sint mollicula ac parum pudica, Et, quod pruriat, incitare possint.' Catul. eleg. 16.

14 *Castrare*, &c.] Petulantiam, verba lasciva et libidinosa tollere.

15 *Gallo turpius*, &c.] Galli sacerdotes matris Deum erant omnes castrati. Priapus hortorum præses prægrandi pene (ut Veneris filium deceret) conspiciendus; ut itaque minime deceret Priapum (cujus sola admiratio in hac parte) castrari, ita nec epigrammata (quæ lascivia et aculeo maxime placent) pruritu orbari.

EPIG. XXXVII. 1 *Lucane, vel si Tulle*, &c.] Nobile par fratrum, quorum pium amorem celebrat, confertque cum Castore et Polluce, et utriusque triumque præfert. Laudat eisdem Plinius Sec. epist. 18. l. 8. vide et epigr. 52. l. 9. et Tacit. 3. Hist.

3 *Nobilis hæc*, &c.] Si possetis per mortem alternam vobis invicem indulgere vitam, quod de Castore et Polluce Lacedæmonii, Leda filius, ferunt poëtæ. *Nobilis*] Certamen nobile de morte alterius pro altero subeunda: ut apud Ovid. 3. de Pont. Eleg. 2. 'Ire jubet Pylades carum periturus Orestem, Hic negat, inque vicem pugnat uterque mori.'

6 *Vive tuo frater*, &c.] Ego in æter-

na mortis conditione manebo, ut in æternum vivas: itaque vive meum atque tuum ævum.

EPIG. XXXVIII. 1 *Misero*, &c.] Præposteram feminarum luxuriam hoc epigrammate taxat sub nomine ficto Bassæ, quam nominat etiam multis in locis. De eadem luxuria conqueritur Plin. l. 33. c. 12. In tam vilem usum formato. vide epigr. 12. l. 11. Clem. Alexan. Pæd. l. 2. c. 3.

EPIG. XXXIX. 1 *Recitas*, &c.] Pro more poëtarum, qui carmina sua recitabant publice in æde Apollinis Palatini, theatris, templis, hortis, &c. vel private et coram paucis. *Meus est*] Jocus ab accidente. Imitatus autem hoc epigramma Ansonius, epistol. ad Theonem: 'Hæc quoque ne nostrum possint urgere pudorem, Tu recita, et vere poterunt tua dicta videri.' *Fidentine*, &c.] Hunc exagitat supra epigr. 30. infra epigr. 54.

EPIG. XL. 1 *Si quis*] *Χαρακτηρίζε* hic Martialis hominem singularis et raræ probitatis. Talem describit Septitium Plin. Epist. 9. l. 2. 'Habet avunculum C. Septitium, quo nihil verius, nihil simplicius, nihil candidius, nihil fidelius novi.'

2 *Aros*] Priscos illos propter amicitiam sincere cultam decantatos, Herulem et Thesenum, Damona et Pythiam, Pyladen et Orestem, &c. *Fama anus*] Id est, fama vetusta, diuturna, multis retro seculis celebrata. Ita Catullus, 'et facite hæc charta loquatur anus.' et noster epigr. 4. l. 12. 'Fama loquax; chartaque dicet anus.'

3 *Cecropia*, &c.] Græca Romanaque scientia et artibus imbutus. ut supra epigr. 26. vers. 3.

4 *Vera simplicitate*] Hæc est summa ac pæne omnium, quas in Deciano commendat, virtutum *περιοχή*. Mores certe hominum eo reciderunt, ut quæ natura sua laudem merebantur, ea sæpius vitio, aut probro vertantur. Simplicitas ac bonitas summa olim ho-

minis probi ac pæne sola commendatio erat. Postquam vero hæ virtutes aliorum malitiæ, calliditati, et frandi expositæ esse cæperunt, 'bonos, simplices, minime malos,' εὐήθεις, χρηστὸς, appellarunt homines parum cautos, et sæpe stolidos. *Herald.*

5 *Recti custos, &c.*] Stoicæ disciplinæ satellites et sectator. *Recti custos*] Hæc virtus ab eadem simplicitate, sive potius virtutis illius effectus. Nam viri vere simplices, et ab calliditate alieni, id tantum spectant, quod verum, rectum, justum existimant, de eventu securi. *Herald. Imitator honesti*] Immo *mirator*, ut optimi quique codices. Est 'mirari,' eleganter, magni facere, et qua fas, imitari. Sic Ovidius in epist. Phyllidis ad Demoph. 'Quod solum excensat, solum miraris in illo.' Statius ad Crispinum: 'æquævo cedere fratri, Mirarique patrem, miseræque ignoscere matri.' Sic Græcis et θαυμάζειν. *Gronovius. Imitator honesti*] Qui honestum utili præferat, atque eo tantum consilia sua referat. Lucanus de Catone: 'Justitiæ cultor; rigidi servator honesti.'

6 *Et nihil, &c.*] 'Et qui eo pervenit, ut nihil roget Deum, nisi quod rogare possit palam.' Seneca epist. 10. 'qui aperto vivit voto,' nec 'Labra movet metuens audiri.' Cujus vota aperta sint, et ad Pythagoræ præceptum formata, μετὰ φωνῆς εὐχεο: quod est hominis simplicis, et qui sic cum Diis loquatur quasi homines audiant: sic cum hominibus, tanquam Dii audiant. Sane hæc est nota hominis ad unguem probi. *Heraldus.*

7 *Si quis erit magnæ, &c.*] Uno verbo, si quis est vere μεγαλόφρων et μεγαλόψυχος, hic est quem depinximus: nam animi magnitudinem omnes hæc dotes consequuntur, et omnia ista animi magnitudo complectitur et ornat. *Herald. Magnæ subnixus, &c.*] Fortis et constans, supra hoc nomine collaudatus, epigr. 9.

8 *Dispercam, &c.*] Execrationis formula.

EPIG. XLII. 1 *Qui ducis, &c.*] Imprecatur Zoilo invidenti, ut, id quod facit, solus faciat; hoc est, solus aliis invidet, nemo illi. Nam eruditus et excellentibus tantum invidetur a minus eruditis. Indoctis enim et fatuis nemo invidet, uti nec infelicibus. 'Invidia Siculi non invenere tyranni Majus tormentum.' Qui vultum adducis ad tristitiam, qui contracta fronte hæc improbas.

2 *Omnibus, &c.*] Infimus omnium sis precor, qui habeas cur omnibus invidas: cur tibi, nemo.

EPIG. XLIII. 1 *Urbanus, &c.*] Epigramma hoc Satyricum est, et simul ἡθυκόν. Docet enim poëta in persona Cæcilii, quid urbanitas a scurrilitate et stolida procacitate differat; et quam sæpe contingat, ut, qui urbani et faceti videri volunt, in scurrilitatem incidant. Urbani ergo Gr. ἀστεῖοι vel εὐτράπελοι, homines erant elegantis ac faceti ingenii, qui dictis et salibus suis risum non tam captarent quam exprimerent, idque cum moderatione quadam, et habita non personarum modo, sed temporis etiam et verborum ipsorum ratione, ita ut tristibus et parum politis hominibus, quales rure sæpius aut nascuntur aut fiunt, opponerentur, quos ideo Græci ἀγρίους καὶ σκληροὺς appellant. Et profecto plebecula sæpe in urbibus procax potius est quam urbana, nec humanitate illa, quæ hominum politiorum propria est, tincta. *Herald.*

2 *Verna es*] Scurra impudens et procax; vernæ autem qui in villis vere nati, &c. Festus. horum vero propria dicacitas, servilis assentatio et male-dicentia epigr. 3. l. 10. vers. 1. Quorundam γελωτοποιῶν joci erant innocentes; aliorum contra procaciores et petulantiores, quales vernarum, quorum dicacitate delectabantur, atque eos 'quidam in hoc mercabantur procaces, et eorum impudentiam acue-



bant et sub magistro habebant, qui probra meditate cſunderent,' inquit Seneca lib. de Tranquil. vitæ 2. Hinc 'vernile dictum' apud Tacit. lib. 3. *Herald*.

3 *Hoc quod Transtiberinus*] Sequuntur exempla hominum stolidè procacium et petulantium, quales sunt tennes parve omnes et abjectæ conditionis homunciones; atque in iis maxime, qui vili mercimonio vitam tolerant: ut 'Transtiberini ambulatori,' qui trans Tiberim ambulant ac percurrant, quisquilas suas venditantes. *Herald*. Vel ut Turneb. vult, eam partem urbis inhabitantes. lib. Advers. 24. c. 43. et l. 19. c. 6. *Transtiberinus*] In ea urbis parte, quæ trans Tiberim, ibi habitabant Judæi, et cætera plebecula, quæ sordidissimè victitabat serviis. vide vers. 4. epigr. 93. l. 6. *Ambulator*] Peripateticus vagus, qui obambulans promercalia clamitabat, *brimstone-matches for broken glasses*. Diphilus, κατὰ τὴν ὁδὸν πωλεῖν . . . βούλομαι 'Ρόδα, ῥαφανίδας, θερμοκυάμους, στέμφυλα. 'Rupto qui possit sulphura vitro.' Juvén. 5. sat. nostr. epigr. 3. lib. 10. vers. 4.

4 *Pallentia sulphurata*] Ligna exilia sulphure ab utraque parte intincta. Plin. l. 36. c. 19.

5 *Otiosæ*] Qui plebeculæ feriatæ, Circo scenæque vacanti, et duas res anxie optanti, Panem et Circenses, cicer maceratum venditat.

6 *Madidum*] Coctum.

7 *Custos, &c.*] Agyrta, circulator, medicus circumforaneus: a Mountebank, a Quack salver: qui collo et brachiis implicitas circumferebat viperas, quas velut innoxie essent, incantaverat; vel adversus noxiarum morsus se medicamentis munierat sanaræque, quo theriacis et alexipharmacis, quæ venalia gestabat, fidem faceret.

8 *Pueri salariorum*] Cetariorum seu ταριχοπώλων servi et filii, vilissimum genus hominum: ταριχοπωλείον, locus,

ubi τάρχοι seu salsamenta venduntur, cibis tenuiorum et rusticorum. *Raderus*.

9 *Fumantia*] Coqui viles circuibant popinas, carnes et alia edulia vendentes, et tomacula, quæ farcimina quædam erant ex carnibus minute concisis. Hæc ferebant in ollis cooperitis, quo calida essent: ideoque dixit 'fumantia,' id est, vaporem ex se emittentia. *Raucus*] Clamore, dum promercalia clamitat tomacula.

10 *Tepidis cocus, &c.*] Coopertis ollis, vel calefactorio subjecto ne intepescant.

11 *Non optimus, &c.*] Exodiorum et Atellanarum autor, neque ille optimus. De exodiis et Atellanis vide quæ ad Juvenal. 3. Sat. 175. et 6. 71. Turneb. lib. 3. cap. 17.

12 *De Gadibus, &c.*] Qui puellas saltatriculas e Gadibus insula, levitate et lascivia famosas, circumducebat ad quæstum. Atqui hic *improbis magister* est πορνοβοσκός. Apud Comicos sæpe 'Impurus leno' iis est proprie βδελυρός. Improbis, ἀναιδής, ἀπονενοημένος.

13 *Vetuli loquax, &c.*] Perfrictæ per se cinædi fronti indies adanget impudentiam et loquacitatem ætas vitiis indurata: sed et intelligi potest de irrumatione. vide epigr. 28. l. 2. et l. 11. epigr. 62.

14 *Quare desine, &c.*] Quare desine tibi videri urbanus et facetus, qui spurcissima hæc animalia, atque ipsa urbis καθάρματα καὶ περιψήματα improba scurrilitate longe superes.

16 *Galbam salibus, &c.*] Cæcilium Galbam Cæsaris Augusti illum morionem, qui in Mæcenatis gratiam doctus erat vigilanti stertere naso. Juv. Sat. 5. vers. 4.

17 *Possis vincere*] Te posse putes. *Sextium Caballum*] Scurram dicacem, quem Raderus Sextium Gallum vere dici putat, de quo Suetonius c. 42. Tiberii.

18 *Nasum*] Acumen et argutiam joci et derisionis, cui dicatur nasus, supra epigr. 4. vers. 6.

19 *Ludit qui stolidus*, &c.] Singula verba advertenda sunt et expendenda. Quod Græci *εὐτραπέλιον* dixerunt, id ipsum Latini 'urbanitatem' appellarunt: ut et 'dicacitatem' et 'cavillationem': quæ quomodo inter se differant docet Tullius lib. 2. de Oratore. 'Etenim cum duo genera sint facetiarum, alterum aquabiliter in omni sermone fusum, alterum peracutum et breve, illa a veteribus superior cavillatio, hæc altera dicacitas appellata est.' Non autem temerarium est quod additur epithetum: nam 'stolidam procacitatem' appellat Martialis, importunam et insulsam dicacitatem, qualis esse potest hominis stolidi et insulsi, καὶ δυσχεροῦς. *Herald*.

20 *Non est*, &c.] Non est Sextius Gaballus, sed caballus, quadrupes bellua: epigr. 9. lib. 10. Dividit ergo quæ conjuncta videbantur; atque jocus est ex eo, quod ex parte tribuitur, ex parte negatur. Ait igitur hominem tam proterve stolidum non esse Sestium, sed Caballum, id est quadrupedem et bestiam insulsam. *Herald*.

EPIG. XLIII. 1 *Conjugis audisset*, &c.] Historia nota ex Plutarchi Bruto. Valer. Max. l. 3. c. 2. et l. 4. c. 6. Dione 47. Appiano civil. bell. 4. &c.

3 *Non posse negari*] Non posse impediri: idque probat exemplo patris sui.

4 *Satis hoc*, &c.] Alii 'fatis hoc docuisse patrem?' id est, morte non vulgari. τὸ τραῦμα καὶ τὴν γαστέρα εὐρύων ὄννξι, καὶ δακτύλοις ἐρευνῶν, καὶ τὰ σπλάγχνα διαρρίπτων. Appian. lib. 2. civ. bel. *Patrem*] Catonem, cujus morituri illa vox: 'An nescis paulisper spiritu represso, aut capite ad parietem illiso emori licere?' vide supra epigr. 9. vers. 1.

5 *Bibit ore*, &c.] Haustus sane calidus, sed gloriæ plenus et plus quam fæmineus.

6 *Inunc, et ferrum*] Insultantis et irridentis Porciæ victricis vox.

EPIG. XLIV. 1 *Bis tibi tricenî*] Sexageni convivæ a Mancino vocati, inter quos Martialis, aprum appositum spectantes non gustavere. Indificatus poëta et iratus imprecatur Mancino aprum, non quem ipse absumat, sed a quo ipse absumatur. *Raderus*.

2 *Here*, &c.] Antiquæ pro 'heri.' *Aprum*] 'Aprum ad convivia natum.' Quem integrum mensis inferebant Romani. Plin. l. 8. c. 51.

3 *Non quæ*, &c.] Non nobis apponebantur uvæ duraciæ, non, &c. vide l. 13. epigr. 22. *Melimela*] Poma quædam mustea dicebantur, quod celeriter mitescerent; eadem novissimis temporibus dicta sunt 'melimela,' a mellis sapore. *Calderin*.

5 *Non pyra*, &c.] Non pyra serotina, quæ ad maturitatem pendent ab arbore vel in cella, vinculo religata e genista lenta. *Genista*] Virgultum est, unde pendent suspensi fructus: fractu contumax, et in alligandis vitibus vinculi usum præstat.

6 *Imitatu breves*, &c.] Quæ βαλανσίου, id est, floris colore imitantur rosas, flores brevis ævi: aliis, quod ipsa arbor brevis ævi sit, testante Plinio, l. 16. c. 44. *Raderus* arbitratum malum granatum esse, et non aliam ob causam dictum imitari breves rosas, quam quod malus punica sit brevis ævi in genere arborum, ut rosa florum.

7 *Rustica*, &c.] Nec calathio rustico allato apponebatur nobis meta lactis, id est, lac coagulatum in formam metæ Circensis, id est, inversi turbinis ceu pyramidis coactum. Angl. *curd or fresh cheese*. *Lactantes*] Non lactentes, ut alii legunt. Lactens enim est, qui sugit lac; lactans qui continet in se lactem humorem: matres lac-

tantes, pueros lactentes dicas. *Rad. Fiscina*] A ferendo sic dicta, qua fructus ac necessariae res feruntur. 'Meta lactis,' est caseus seu coagulum lactis in formam metæ coactum, ejusmodi et hodie mensis inferuntur.

8 *Nec de Picenis*] Olivæ in Piceno agro laudatissimæ.

9 *Nudus aper*] Non inconditus (ut volunt quidam) sed absque aliis cibis et obsoniis illatus. *Qualisque*, &c.] 'Nec dignus ferro Meleagri,' sed qualis ab inermi nano confici possit.

11 *Et nihil*, &c.] Neque cum carptor scindens præministrabat, sed tanquam in Amphitheatro nobis pro spectaculo exhibitus est.

14 *Sed tu ponaris*, &c.] Sed tu obiciaris apro discernendus, ut Charidemus a Domitiano.

EPIG. XLV. 2 *Major nobis*] Elegans jocus Martialis. Stella, si tibi molestum est bis a me celebrari ludum leporum ac leonum, tu me ultum eas, et bis in cæna sæpiusve appone leporem: illa mihi pœna magna voluptas. *Rad. Major charta*] Musambertius interpretatur chartam majorem, Augustanam seu Liviam, qua forte ad Domitianum scripsit epigr. de Lep. minore; Hieraticam, qua hoc ad Stellam, &c. Raderus intelligi vult libellum de spectaculis pro minori, hunc primum pro majori. Ramiresius 'majorem et minorem' pro quacunque charta, vel inani longum illud epig. 105. infra et aliquod ex his brevioribus: dispiciat lector.

4 *Mihi*] Mihi ad cœnam vocato.

EPIG. XLVI. 1 *Edita ne brevibus*, &c.] Ne hæ chartæ meæ pereant per libellorum brevitatem; faciam quod Homerus, qui sæpius idem hemistichium, et inter alia hoc τὸν δ' ἀπαυειβόμενος, nonnunquam integros versus repetit: ita ego sæpius recurro ad leonem et leporem.

EPIG. XLVIII. 1 *Nuper erat*, &c.]

Effert usque modo ægros, quos per imperitiam occiderat, effereundos a libitinariis; nunc mortuos ipse, Clinicus utique, supra epigramm. 31. Vel cum esset Clinicus seu medicus imperitus, multos ægros occidebat efferebatque, factus vespillo, idem facit, quod fecerat ante: hoc est, effert mortuos quos occidit, quod est Vespillonis. *Raderus*. Vel mediceas 'efferebat,' pro faciebat ut efficerentur.

EPIG. XLIX. *De leone et lepore*] Supra epigr. 7. &c.

1 *Magistri*, &c.] Custodes leonum, mansuetarii.

4 *Nec nihil*, &c.] Robur scilicet animosque sumit a leonis magnanimitate, tum ut tutius in rictu leonis, quam vel in arena esse videatur.

7 *Lepus improbe*] Id est, lascive, ludibunde. *Sauvey*. Supra: 'Lascivos leporum cursus.' Sic epigr. 20. l. 3. 'An æmulatur improbi jocos Phædri?' Sic usurpata sæpe ea vox apud scriptores illius ævi. *Herald*. Infra epigr. 105. vers. 3.

EPIG. L. 1 *Vir Celtiberis*, &c.] Ad Licinianum ad Celtiberos suos proficiscentem mittit hoc epigramma, et depingit ea omnia loca, quæ visurus est, ut cum invitet eorum amœnitate proposita ad vitam rusticam et genialem. Vide in hoc lemma Turnebum l. 23. Advers. c. 25. *Non taecende*] Clarissime Liciniane, qui decus et columnes Hispaniæ.

3 *Altam*] In monte sitam. *Liciniane*] De quo Plinius l. 4. epist. 11. *Bilbilim*] De Bilbili oppido Hispaniæ et patria Martialis scribit Plin. l. 39. c. 14. Bilbilis Trogo etiam l. 44. fluvius est ferum durans.

8 *Pomona*, &c.] Hortorum dea.

9 *Tepidi*, &c.] Qui retinent *Tepidum*, exponunt *lene*, leniter. Vel tu, Liciniane, natationibus operam dabis in fluvio Congedo leniter fluente, et solibus æstivis calente. Turnebus legit, *Tepide* natabis lere, vel *lene*. Alii *Tepidi*

*innatabis*: alioquin otiosum alterum fuerit epithetum, et finī prioris vocis initium sequentis accrevisse verisimile est. Heraldus tamen legit *Tepidum*, et nihil dicit obstare quo minus *lene ἐπιθεῖας* tribuatur *vado*, quamvis tepidum præponatur. Neque enim novum est, dno epitheta eidem dictioni adjungi, quod Græcis usitatissimum est. *Lene* etiam adverbialiter accipere potes. Ut autem pro navi accipiat, quod volunt viri doctissimi; et ut aliquando accipitur, heic mihi persuaderi nequit. Nam nantibus quid *lene* seu navi, aut cymba opus est?

10 *Mollesque nympharum*, &c.] Lacus enim Nymphis sacri: et nympha quasi lympa. *Molles*] Non rapidi, sed leviter stagnantes: et omnis aqua mollis.

11 *Remissum corpus*] Æstū longo solutum. *Adstringas*] Refrigeres: meatus enim corporis claudit frigida aqua. *Brevi*] Non alto.

12 *Salone*, &c.] Fl. juxta Bilbilim, quo temperatum est optimum ferrum, cujus ibi secturæ plurimæ.

13 *Nemea*, &c.] Fons gelidissimus.

19 *December*] Pro ipsa hyeme. *Impotens*, &c.] Meton. efficientis: sæva.

20 *Rauco mugiet*] Fremente et sæviente.

21 *Aprica*] Calida, soli exposita. *Tarraconis littora*] Sub hyemem sc. secedes Tarraconem, cæliq. temperato et clementi subjectam.

22 *Laletania*] De Laletanis Plin. l. 3. c. 3.

23 *Ibi illigatas*] Vide Turneb. libro ult. cap. ult.

24 *Vernos apros*] Mallem *vernus apros*, quod et probant Turnebus et Gruterus. *Vernæ* autem *apri*, sunt indigenæ et in vivariis nati.

25 *Rumpes equo*] Franges, ut supra ep. 23. vel venatu declassabis et occides. ep. 14. l. 12.

26 *Cervos*, &c.] Quibus capiendis

studium cursus et voluptas minor quam in lepore. Non tamen cervos villico comedendos vult, sed captandos tantum.

27 *Vicina in ipsum*] Villam intelligit in silvis mediis sitam.

28 *Infante*, &c.] Villici infantum turba rustica. ep. 66. l. 4. vers. 10. Sic Horat. l. 2. Carm. od. 18. 'In sinu ferens Deos, Et uxor et vir sortidosque natos.'

29 *Vocabitur*, &c.] Invitabitur venerationis socinus ad convivium ut vicinus, nec erit opus vocatore servo.

31 *Lunata nusquam pellis*] Plinius l. 7. ep. 3. 'quousque calcei nusquam? toga feriat?' Suet. Octav. 73. 'Et forensia autem et calceos nunquam non intra cubiculum habuit ad subitos repentinosque casus parata.' Gronov. *Lunata*, &c.] Non aderunt nobiles tum, quibus in calceis lunulæ formam gestare moris erat; literam scilicet C. notam centenarii numeri patriciorum a Romulo institutorum: vide et conjecturas Plutarch. probl. 76. Colerus legit, *lanata nusquam pellis*. Sed non video quo jure hæc lectio sollicitari queat. Quod profert de pellitis vectibus, οὐ πρὸς τοῦτον τὸν Διόρυσον: neque enim hic de Gothorum vestibus, de quibus intelligendus Sidonii locus, quem adfert ille. De lunatis autem calceis nobilium, passim statuit Juvenalis, alii: et vide Junii Adag. 'In astragalis nobilitas.' *Nusquam togæ*] Non togati ante ambulones, clientes et cæteri sportularum salutationumque asseclæ: epigr. 47. vers. 4. et epigr. 51. l. 10. Martialis ergo innuit, illam turbam togamque molestam non occurrere in Hispania ut Romæ; ibique se opinio otio et quiete frui posse.

32 *Olidaque*, &c.] Et purpurati, muricis infectionem olentes. Vel 'olidas' dixit a lotio fortasse quo temperabatur purpura: vide epig. 4. l. 4. vers. 6.

33 *Horridus Liburnus*] Præco pub-

licus e Liburnia oriundus, cujus in concilium vocantis, reos citantis, actiones proclamantis vox, non paucis horrorem incutit. *Querulus*, &c.] Frequentibus querelis patrono molestus.

34 *Viduarum procul*] Improlium. Quæ importunæ et satis cum imperio defunctorum virorum res administrant, patronorum usque operam exigentes. Viro ergo mortuo, tuoque olim patrono, viduæ ejus jam imperanti omniaque administranti parere cogeris. Imperiosius et arrogantius imperant fæminæ quam viri, propter innatam superbiam: unde Juvenalis: 'Intolerabilis nihil est, quam fæmina dives.' *Raderus*.

35 *Rumpet altum*] Qui tua sub galli cantum ostia pulsat. *Pallidus*, &c.] Anxius, causæque metuens.

37 *Mercetur*, &c.] Alius irrequieto labore auncpetur insani populi auram, sibi tanquam deserto patrono acclamantis, σοφῶς. vide supra epigr. 4. vers. 7. *Insanum sophos*] Contradictio implicita, vel Hypallage, 'plebis insanæ.' Nonnulli enim ex Romanis poëtis solebant mercede conducere auditores, et laudatores carminum, atque ita mercari acclamationes illas. Quod Martialis lib. 6. testatur: 'Quod tam grande sophos clamat tibi turba togata; Non tu Pomponi, cœna diserta tua est.' Ut et Horat. 'Non ego ventosæ plebis suffragia venor Impensis cœnarum, et tritæ munere vestis.'

38 *Felicium*] Horum qui plebis laudibus tumidi et forensibus negotiis occupati se felices credunt, digni sane misericordia.

39 *Veroque gaudio*] Gaudio tranquillæ vitæ, curis et molestiis liberæ, non sollicitæ. *Non superbus*] Non ambitiosus, non levis populi aura inflatus.

40 *Sura*, &c.] Palphurius Sura, cæterique laudis avidi causidici foro vacent. Tu, o Liciniane, laudum satis amplum titulum cumulumque conse-

cutus in posterum, citra gloriæ jacturam aut infamiæ notam, otio et quieti indulge.

EPIG. LI. 1 *Si tibi Mistyllus*, &c.] Ex Homeri Il. a. 465. et alibi Μίστυλλον τ' ἄρα τᾶλλα καὶ ἄμφ' ὀβελοῖσιν ἐπειραν. Æmilianus coquum suum *Mistyllum* appellaverat. Jocatus Poëta quærit cur non itidem sibi liceat suum cocum appellare *Taratallum*, quod in versu Homeri sequitur.

EPIG. LII. 1 *Prima*, &c.] Maxima, pinguis, vasta, taurorum scilicet et cervorum. Sic supra dixit, 'Servantur magnis isti cervicibus ungues.'

2 *Ambitiose*, &c.] Fati gloriam a leone captans.

5 *Ingentis*, &c.] Gloriosæ mortis tibi a leone datæ. Vinci enim a fortibus aliqua laus est. Sic Ovid. lib. 5. Met. 'Magna feres tacitus solatia mortis ad umbras, A tanto cecidisse viro.'

EPIG. LIII. 1 *Commendo tibi*] Fidentinum, de quo supra et infra, finem carminum perstringit, rogatque Quinctianum, ut testis contra et assertor veniat.

3 *Quos recitat*] Quos male dum recitat incipiunt esse illius. Supra epigr. 39. *Tuus*] Poëta Fidentinus, in quem sequens est epigramma.

5 *Assertor venias*] Libertatis vindex, injecta manu assertere eos in libertatem. Metaph. De assertoribus plura jam eruditissimi homines, Brissonnus, Cujacius, Turneb. l. 27. c. 15. Hæc autem omnia petita e Græcorum fontibus. Si quis in servitutem abducebatur aut petebatur, poterat quilibet enim in libertatem asserere, liberali asserere causa manu, id est, manum ei injicere et ad judicem ire: quod ἀφαιρείσθαι εἰς ἐλευθερίαν Græci dicunt: quemadmodum contra ἀγειν εἰς δουλείαν, cum quis eum, quem servum suum autumabat, injecta manu in servitutem asserebat. *Herald*. *Satisque præstes*] Satisdes, prædem te des.

6 *Et cum se, &c.*] Manet in Allegoria. Atque ubi carminum meorum ille plagiarius, versus quos ego edidi, manumisi, et sui juris esse pronuntiavi, in servitutem suam redigere dolo malo conatur, et se auctorem illorum jactaverit, tu assertor illorum, si bisterte cum illo lege agas plagiarium, perfrictæ frontis poëtastrum in ruborem coges. De lege plagiarium consule Ulpianum et Bisciolam, lib. 8. cap. 13.

7 *Dicas esse meos*] Formulam judicii vindiciarum insinuat. Sic Ovid. lib. 2. Amor. 'Et dicam mea sunt; injiciamque manus.' Ex manuum enim injectione suum esse designabant mancipium aut servum.

9 *Impones plagiarium pudorem*] Affectum pudore coercerebis furem. 'Plagiarium' vero is dicitur, qui plagii crimen commisit, id est, qui liberos seu mancipia, emit aut vendit pro suis, aut suppressit, furatur.

EPIG. LIV. *Ad Fidentinum*] Fidentinum plagiarium illum, ait tam malum poëtam, ut secerni ejus carmina a suis, a quovis possint, non secus ac corvi a cygnis.

2 *Signata*] Illa ipsa et sola illa pagina inepta et inficeta declarat, quis ejus dominus et auctor sit.

3 *Traducit*] Prodit, arguit manifesti furti: et quæ pagina aperte docet te furem esse. Vide vers. 2. in 4. epigr. libri de spectaculis.

4 *Interpositus vitio uncto, &c.*] Tua pagina meis libellis inserta non minus sordere apparet, quam bardocucullus vitio (alii legunt *villo*, alii *filo*, alii *vilis*) uncto, id est, oleum olente, et crassi filii, utpote Gallicus, inter urbanas vestes purpura violacea tinctas: aut testæ fictiles ex luto Aretino inter vasa crystallina: aut corvus inter olores: aut pica inter lusciniæ. Qui *filo uncto* legunt, id est, filo crasso aut villo: sic exponunt: ut Bardocucullus inter Tyrianthinas sordet, ita tuum carmen in meo li-

bello. Vel *villo uncto*: nam Lingonicus bardocucullus erassissimus erat longis villis, et sordidus oleo, et interpositus purpureis et lianthis vestibus pexatis et delicatissimi coloris, poterat suis sordibus eas inficere et commaculare. Qui vero *vilis* legit, hoc sensu; intelligi enim vult, sic lanas Tyrianthinas *uncto* suo seu pingui, ut *œsypo*, vilis bardocucullus Lingonicus contaminat, si interponatur sive misceatur. *Ramires, Musambert, &c.* Sed Scriverius et Salmasius ex Mss. ita formant hunc versum: *Sic interposito vilis contaminat unco*: Bardocucullus, inquit, &c. acutus et fastigiatus erat in metam, quales erant cuculli vetustissimorum monachorum; hodieque sunt Carthusianorum et Capucinorum. Sed quia erant longiores non recti stabant, sed inflectebantur retro; hinc ergo flexum illum *uncum* poëta appellasse videtur. Re vera enim uncantur, quum ita inflectuntur. Sic igitur, inquit, homo tectus bardocucullo purpuratis immixtus deridetur, quando scilicet nunc ille aut flexus risum spectantibus movet.

5 *Urbica*] Urbana, Romana. *Lingonicus*] Gallicus. Nam Lingones Galli, qui utuntur bardocucullo. *Tyrianthina*] Vestis violacea; color e purpura et viola factus, ab *lov*, *viola*, et *Tyrius*, pro purpureus. Splendidissimæ ergo vestes erant. Quo ergo vilior bardocucullus, hoc magnificentior Tyrianthina.

6 *Aretinæ*] Aretium Italiæ urbs, ubi terra testis apta. *Violant, &c.*] Contaminant crystallina: comparata cum crystallinis vasis ipsa sordet.

7 *Caystri*] Asiæ fl. cygnis frequentis.

8 *Ledaos, &c.*] Jupiter sub imagine cygni Ledam compressit, matrem Castoris ac Pollucis.

9 *Sic ubi multisona*] Sic offendit dulces eantus Philomelæ garritus piæ. Ordo verborum est: *Sic Cecro-*

*pius querelas offendit improba pica, ubi sacer lucus multisona Attide, seu Luscinia, ferret, resonat. Attide, &c.]* Philomela, Pandionis regis Atheniensis filia.

11 *Indice, &c.]* Non opus est alio delatore aut assertore quam tua pagina, quæ te furti accuset damnetque. De assertore superiore epigram. *Indice]* Inscriptione, quæ libri auctorem ac dominum habet, ac sic cum vero domino vindicat. *Index* seu assertor est, qui alterius causam suscipiebat vindicandam, quem nunc procuratorem dicimus.

12 *Stat contra]* Scripta tua dissimillima meis te furem etiam me tacente clamant. ‘Stare’ ergo ‘contra’ est surrexisse, vel accusatorem vel defensorem, ad dicendum. Absoluta autem, vel accusatione vel defensione, jus erat oratori sedere. *Rud. Ramires.*

EPIG. LV. 1 *Si quid, &c.]* Inscriptio nova fuit, de ‘Amicorum iudicio.’ Novos amicos non prorsus rejiciendos docet; sed videndum an possint fieri veteres, nam et veteres aliquando novi fure. Ergo et se posse cooptari in numerum amicorum Fuscii, et hoc optare. Si quid loci apud te reliquum sit novo amico.

2 *Nam sunt tibi]* Ut mihi vix locus relictus videri possit: sed cogito illud Salustianum, ‘Amicorum nunquam eniquam hominum satis fuit.’

5 *Hoc veteres, &c.]* Novi scilicet.

EPIG. LVI. *Ad Frontonem]* Communem locum de vita rustica, id est, beata ac quietâ, continet hoc epigramma.

1 *Tui breviter, &c.]* Amici tui Marci Valerii Martialis, id est, mei.

2 *Clarum, &c.]* Fuit enim tribunus vigiliarum et consul, vir clarus juxta ac doctus.

4 *Sordidaque, &c.]* Sine cultu et splendore, in re modica et tenui.

5 *Quisquam]* Nemo adeo, cui obti-

git modicus contiguo cum lare fundus, modo mens sana sit, velit superbos aditus regum durasque fores colere, ut summo mane salutet patronum. Perstringit obiter quorundam *ἐθελοδουλειαν*, qui, ut ambitioni suæ aut aliis cupiditatibus satisfacerent, humillima quæque et liberis hominibus indigna patiebantur, qualia in potentiorum cultura concoquenda erant. Atque inter alia, clientulorum matutinas salutationes numerat. *Herald. Picta, &c.]* Atria divitum ad frigiditatem incrustata marmore Laconico, natura quidem variegata, sed et arte insuper picto, teste Plin. l. 35. c. 1. Marmora enim frigidiora communi saxo: hinc Sidonius, Alpes glaciales vocat, ‘Alpes marmoreas.’ Deinde ideo forte ‘picta’ dixit, quod Laconicum marmor instar herbarum virebat, ut clarum e Papinii locis aliquot. ‘Picta’ ergo ‘frigora’ dixit, pro ‘frigora saxi picti.’ Et eleganter ‘colit frigora,’ irrisorie de adulatoribus et matutinis saluatoribus. ‘Colere’ enim hic est, *θεραπεύειν*, quomodo *αὐλὰς θεραπεύειν* dixerunt Menander et Diphilus.

6 *Matutinum arc, &c.]* Salutationis matutinæ vocem solennem: καὶ ἡσπάσατο, οὔτιγε τῷ ἑωθινῷ προσρήματι τῷ Χαίρε, ἀλλὰ τῷ ἑσπερινῷ τῷ Ὑγιαίνε χρησάμενος. Dio in Adriano. Communis amicus divitibus dictus, quotidie salutatum patronos ventitabat, unicuique verbum AVE prolocutus, transibat ad alium atque alium. *Ineptus]* Dicitur, quod intempestiva salutatione et oculis vexabant potentes. Nihil enim crebrius apud istius ævi scriptores, quam quod de importunis et ineptis salutationibus istis inculcant, non sine justa indignatione. Recte igitur hic ‘ineptus.’ Quid etiam ineptius excogitari potest, quam quod de salutationum istarum dispositione scriptores observant? Vide Turneb. l. 28. c. 15.

7 *Beati*] Fertilis, vel Metonymice, quod dominum beatum reddat.

8 *Ante focum, &c.*] Evacuare ante focum casses et retia prædis onusta.

9 *Et piscem tremula*] Et cui piscari licet in suo alveolo, tremula seta, arundine seu virga, a qua tremente pendet seta.

10 *Rubro cado*] Seu rubra testa. Sic Horat. 'Ant pressa puris mella condit amphoris.'

11 *Inæquales, &c.*] 'Mensæ sed erat pes tertius impar, Testa parem fecit.' Ovidius Met. 8. sic epigr. 41. l. 2.

12 *Et sua non emptus*] Et cui focus ministrat epulas inemptas: sic enim malo, quam *non emptum cincrem*, ligna interpretari non empta. Sic Horat. 'dapes inemptas apparet.' *Raderus*. Mens, *vicinus*: namque 'in ipsum sylvæ descendit focum,' supra epigr. 50.

13 *Non amet, &c.*] Conclusio voti. Vitam hanc quietam et privatam oderit is, qui me odit: nihil enim deterius illi imprecari possum, quam curas æternas, vigilias, inimicitias, turbas, quibus urbana vita cummulata est.

14 *Albus, &c.*] Nonnulli exponunt 'pallidus,' anxius scilicet et sollicitus: alii, 'pulcher,' non fuscatus scilicet sole rustico. Vide epigr. 12. l. 10. Lipsius 1. Elect. cap. 13. Alba toga indutus inter anteambulonum et niveorum Quiritum officia; seu cretatus et candidatus in comitiis. Quo respexit Juvenalis, 'niveosque ad frena Quirites,' hoc est, in candidis togis officium facientes, ut Vetus ejus interpretes hoc sic exponit.

EPIG. LVII. *Ad Cauponem*] Argutissima argentia in Cauponem, cujus, ait, tantam esse improbitatem, ut volens etiam non possit esse bonus. Nam boni viri tingunt aqua merum, tingit et campo; illi ne noceant, iste tantum ut sibi prosit.

2 *Ut cupias, &c.*] Quamvis cupias, quod tamen tibi neque pro more, ne-

que voto est; malles enim minime esse aquosum, ut in lucrum tuum, aquæ plus ferre posset: vide epigr. 100. l. 9. unde fides vet. lectioni *ut cuperes*.

EPIG. LVIII. 4. *Quod cruciat, &c.*] Difficilis enim morositas parit odium. *Quod satiat*] Facilis copia contemptum parit.

EPIG. LIX. 1 *Millia, &c.*] 100000. H. S. nostræ (i. e. Angl.) monetæ 781. l. 1. ss. *Mango poposcit*] Mangones prius *κυντροφῆοι* et *ἱπποκόμοι*: postea longius tractum, et puerorum altores et negotiatores dicti, qui formosos pueros exsecabant, frangebantque in Venerem.

2 *Phabus, &c.*] Draucus.

3 *Hoc dolet, &c.*] Quod tantum premium ipse dare non possum.

4 *Laudaturque meam, &c.*] Usque adeo ut ego illi invideam.

5 *Sed*] Sed illi deuncarius muto, turpi in vetulis viduis et pathicis ministerio, lucratus est his decies sestertium, nostræ monetæ, l. 15625. hoc tu, pusille, mihi facito et puerum pluris emam. *Sestertium, &c.*] Diminutivum, pro sestertium, syncope pro sestertium, quod cum Adverbio numerali positum, designat totidem centena millia.

EPIG. LX. 1 *Bajana, &c.*] Poëta Flaccum erat comitatus Bajas, spe non parvæ alicujus et quotidianæ sportulæ. Itaque peracta ibi lotione, cum sportellam minutam accepisset, frustrationem illam ulcisci voluit hoc epigrammate, quas dicat, Bajis quidem, ubi optimæ erant aquæ, lavi; sed pessime cænavi. *Bajana mihi quadrantes sportula*] Sportula mihi, quod una lavarem, data a potentiore amico quocum secesseram in Bajas. epigr. 7. l. 3. vers. 3. *Sportula*] Sportula ergo proprie, ciborum vel pecuniarum receptaculum, unde *μεταωνυμικῶς* pro ipsa pecunia et cibo frequentissime



apud scriptores ponitur. Turnebus, sportellas, vitiles ait esse, quibus bellaria ferebantur. Tum Sportulam accipiebant quidem ex more, tenniores tantum; sed Juvenalis queritur a potentioribus eandem expeti solitam, et Martial. l. 10. epigr. 10. Tum a Martiale pluries 'sportulæ' opponitur 'cœnæ rectæ,' quæ dicitur, cum accumbentibus justa cœna datur. *Quadrantes centum*] Valent 25. assibus: dictus 'quadrans,' quod sit quarta pars assis. τὸ ἀπὸ σπυρίδος δειπνον Græcorum, a Romanorum sportulis longe differerebat: vide Heraldum in hunc locum.

2 *Delicias, &c.*] Balnei Bajani, in tanto scilicet luxu, et in istis deliciis, quibus Bajæ celebres sunt. *Ista famæ*] Sportulæ c. quadrantum, quæ esurientem non satiet.

3 *Redde, &c.*] Redde mihi vulgata Romæ balnea, Grylli tenebras Æoliamque Lupi (l. 2. epigr. 14.), male enim conveniunt delicata Bajana balnea cum cœna famelica. *Lupi, Grylli*] Nomina sunt balneatorum, qui mercenaria balnea habebant. *Tenebrosaque, &c.*] Epigr. 14. l. 11. 'Et Grylli tenebras Æoliamque Lupi.' Balnea antiquis obscuriora: postea apertiora et claria. Seneca epist. 87.

EPIG. LXXI. 3 *Quod ruct in tergum*] Juvenci vel tauri, vel grandioris animalis. 'Ruct' autem significat impetum feræ, quo fertur in prædam. *Armos*] Armi sunt in pecudibus, qui in hominibus humeri.

4 *Juveneorum, &c.*] Qualia juvenis solet infigere.

5 *Quid frustra, &c.*] Conclusio a præstantia et nobilitate leonis. *Dominum, &c.*] Leonem: de his supra sapius.

EPIG. LXXII. *Ad Licinianum, scriptores unde*] Licinianum Bilbilitanum poëtam civem suum ad posteritatis et gloriæ spem erigit hoc epigrammate, adductus multis poëtis et aliis scripto-

ribus, qui patriam suam item gloriosam reddiderint. *Ronires.*

1 *Syllabas*] Versus e quibus plerique Hendecasyllabi Phalæcii. *Amat*] Cum ipse scripserit amatoria, adverte signata et ad argumentum ejusque autoris vel loci apposita verba, 'Amat;' 'felix;' 'censetur;' 'plaudit;' 'sonat;' 'facunda loquitur;' 'gaudent jocosæ;' 'glorietur,' et modestum illud, 'non tacebit.' *Vatis*] Catulli.

2 *Mantua est*] Virgilius natus est in pago qui Andes dicebatur, non procul a Mantua.

3 *Censetur*] Magni fit, in censu et æstimatione est. Ergo 'Censeri' hic non vulgata, sed elegantiori significatione acceptum. Censebantur Romani ope sua, ut ait ille, quibus facultates suppetebant: quibus contra nihil præter paupertatem inerat, capite censebantur. Unde nata honesta locutio, 'Censeri armis,' 'virtute,' &c. Pauperculos ergo, et qui capita solum Republicæ offerebant, alio nomine 'proletarios' appellabant, quod ad prolem tantum generandam utiles viderentur. *Apona, &c.*] Patavinus ager, Patavium, ab Apono 'Fonte Antenoræ vitam qui porrigit urbi,' &c. Claudiano celebrato epigr. 3.

4 *Stellaque; nec*] Vide supra epigr. 8. et l. 7. epigr. 13. *Flucco minus*] Valerio Flacco.

5 *Apollodoro*] Poëtæ Alexandrino, Menandri æmulo. *Imbrifer, &c.*] Qui inundatione sua vice imbrum (qui in Ægypto rari) fungitur in terra irriganda.

7 *Duosque, &c.*] Patrem Rhetorem et declamatorem; filium Philosophum et tragicum: vide epigr. 40. l. 4.

9 *Jocosæ, &c.*] Saltatricularum lascivia et petulantia. supra epigr. 42. vers. 9. de Canio, infra epigr. 10.

10 *Emerita, &c.*] Emerita, Augusta civitas Hispaniæ ad Lusitaniam spectans.

12 *Billilis*] Vide supra epigr. 50.

EPIG. LXIII. 1 *Casta*, &c.] Balnea publica castis vitanda, docet exemplo Lævinae. Lævina ficta vox: balneorum enim calidorum nimium usum sæpius impudicitia consequitur, quum eorum fomentis ignis interior excitatur. Sane veteres θερμὰ λουτρά virtuti ac fortitudini contraria existimabant, atque his vires enervari, et corpora reddi ἀσθενῆ καὶ μαλακὰ. Tum etiam quia nuditatem tam sui quam alieni corporis castitati ac pudicitiae non parum officere sibi persuadebant patres sancti. *Sabinis*] Sabinæ castæ audiebant, quarum patrii mores incorrupti et sancti: 'intactor omni Crinibus effusis bellum dirimente Sabina.' Juv. Sat. 6. et Lucan. 1.

2 *Tetrico*] Quasi alienus ab inhonestis voluptatibus, studiis, ac jocis.

3 *Lucrino, Averno*, &c.] Balneis publicis in lacu Luerino Avernoque et Bajis.

4 *Bajunis*] Præter commune balneorum omnium vitium, Bajis insuper plura luxuriæ incentiva; ut Seneca non dubitarit Bajas 'diversorium' vitiorum appellare, epist. 11. Et in quibuslibet balneis oblata sæpe et arrepta delinquendi occasio. Ovidius lib. 3. κακοτεχνίας: 'Cum, custode foris tunicam servante puellæ, Celent furtivos balnea multa jocos.'

5 *Incidit*, &c.] Elegans Antithesis: dum se lavat aquis, incidit in flammam, amoris scilicet inhonesti.

6 *Penelope venit*] Casta. *Abiit*] Extenditur ultima syllaba propter contractionem, pro *abiit*. *Helene*] Adultera.

EPIG. XLIV. 1 *Ut recitem*, &c.] An quia audire aliena præ se ferens Celer, sua recitandi occasionem caperet, adeoque Martialem evocaret? An verebatur Poëta ne epigrammata sua nondum edita, si apud Celerem recitasset, memoriæ mandata illa pro suis venditaret?

2 *Audire*] Sc. nostra. *Recitare* sc. tua.

EPIG. LXV. 1 *Bella es*, &c.] Φιλαντίαν Fabullæ taxat, docetque Virgines commendari modestia et verecundia. Sane non tam ambitiosam puellam, quam vanam, φίλαντον, atque ideo stolidè ostentatricem notat Martialis: atque in ejus persona ostentationis ac vanitatis stultitiam ostendit.

4 *Nec dives*, &c.] Res enim vel summa laude dignas sordescere facit arrogans φιλαυτία. Egregie Plinius epist. 8. l. 1. 'Quod magnificum, referente alio, fuisset, ipso, qui gesserat, recensente, vanequit, &c.'

EPIG. LXVI. *Ad Cæcilianum, de genere et declinatione ficus*] Emendandum lemma: neque enim necesse fuit, ut de genere τοῦ 'ficus' doceret quicquam, cum de declinatione tantum incidere quæstio, negante Cæciliano dici 'ficus' de fructu, et dici 'ficos' jubente. Respondet Poëta, ficum etiam quartæ declinationis dici pro fructu, ficum vero pro morbo ordinis esse tantum secundi. Cum itaque nihil hic de genere moveatur, neque apud probæ notæ autorem quempiam reperitur ficus pro morbo in alio quam fœmineo genere, ut et σύκωσις Græca, exponunt 'Tuos,' scilicet 'filios.' Raderus dicit, nihil hic Grammaticos docere, cum ex hoc loco conantur ostendere, nomen 'ficus' pro morbo esse generis virilis, quum 'tuos' non referatur ut adjectivum ad 'ficos,' sed ut substantivum ἀσύνθετον, tuos, inquam, filios, servos 'ficos' dico, quod ficosi sint. Qua turpitudine notavit aliam familiam, l. 7. epigr. 70. 'Ficosa est uxor, &c.' Sed 'ficum' appellari ficosum hominem probat epigr. 52. l. 4.

3 *Dicemus ficus*, &c.] Et primo et tertio versu lego 'ficos.' Miratur Martialis ineptam reprehensionem literatoris, qui se 'ficos,' ut passim

optimi quique veterum, pro fructu dicentem, supercilio grammatico 'ficus' dicere jusserat. Ille securus sermonis sui, audi, inquit, aliud discrimen in hac voce, quod ad te pertinet. 'Fici' dicuntur, quæ nascuntur in arbore; sed alio genere 'fici,' quos tu habes in parte parum honesta. De filiis et servis nugæ. *Gronovius.*

4 *Tuos*] Liberos, famulos, pueros delicatos, ut epigr. 52. l. 4. et l. 12. epigr. 33. Alii tamen 'tuos' adjective referunt ad 'ficos,' et ex epigrammate hoc probatum eunt 'ficum,' pro morbo, utriusque esse generis. Sed et aliam vide lectionem aliamque expositionem Laur. Vallæ eleg. 4. lib. 1.

EPIGR. LXVII. 1 *Erras mcorum, &c.*] Invehitur in plagiarium suorum librorum, qui existimabat poetam fieri posse, recitandis pro suis carminibus Martialis: monetque ut quæ nondum ipse vulgaverat emat, quamvis majori pretio, si velit sua furta non deprehendi. *Ramir.*

2 *Fieri Poëtam, &c.*] Qui ambitiose nomen Poëtae aucuparis. *Posse qui putas tanti*] Fieri tanti est, tantam existimationem habere: qui sensus hinc alienus. Sed scripsit Martialis: *Fieri Poëtam posse qui putas tanto, Scriptura quanti constat*: hoc est, tantillo ære expenso, quanti est labor describendi et charta. *Gronovius.*

3 *Scriptura, &c.*] Librarii transcribentis opella, et non ita magni precii charta, scapus.

4 *Non ser, &c.*] Ipsa sapientia aut sapientiæ laus non paratur, quo liber, pretio.

5 *Secreta, &c.*] Nondum vulgata. *Rudes curas, &c.*] Versus nondum in publicum emissos: vide l. 6. epigr. 42.

6 *Unus, scrinioque*] Autor solus. *Signatus, &c.*] Clausas, necdum editas.

7 *Virginus*] Quæ nondum lectorem

experta est; quam nullius viri manus contrectavit, nullius lectoris oculis foris vagantem vidit. Junius vult Virginis chartam esse, ex qua nullum transcriptum est exemplar: quasi tunc pepererit charta, ubi ex ea desumptum sit exemplum jam involutum. *Paler chartæ*] Autor.

8 *Quæ trita, &c.*] Quæ, nondum lectoris manu versata, lanugine inhorrescit, pilosæque facta est: aliis quæ nondum recitata atque edita horrescit, ab auditorum basiantium mento, ut epigr. 4. supra 93. l. 10. vers. 6. Salmasius vero sic exponit hunc locum: In evolvendis chartarum voluminibus, partem adhuc involutam mento subijciebant: primorem vero partem subinde explicantes, ambabus tenebant manibus simulque legebant, eam interim quæ nondum erat explicata, sub mento convolutam tenentes. Hinc de charta Virgine, et quæ adhuc intacta erat, dicebant eam mento tritam non esse. Horridior quippe fiebat manibus et mento trita, excitationis inarum filamentis et fibris. Græcum Epigramma ἀνέκδοτον Stratonis: Ἐὐτυχὲς οὐ φθονέω βιβλίδιον ἢ ῥασ' ἀναγνούς Παῖς τις ἀναθλίβει, πρὸς τὰ γένηται τιθέεις. Vides chartam dum legitur et evolvitur, mento subijci terque. Sed 'durum mentum' perperam pro ipsa chartæ barba accipiunt, quum de lectoris mento intelligendum sit, quo charta trita inhorrescit, eo quo diximus modo.

9 *Mulare, &c.*] Frustra et sero plagiarius sibi adscribit opus, cujus innotuerit autor.

10 *Pumicata fronte*] Libri pellibus, ut nunc fit, olim obtegabantur, eaque pumice poliri ac levigari solebant. Si quis vero liber novus sit, cujus frontes (eæ sunt, extremitates membranæ in orbem complicata, in medio quarum apparebant cornua) pumice jam primum poliuntur; et ejus umbilicus (is est, bacillus cedrinus,

buxeus, cupressinus, &c. extremæ paginæ, absoluto jam opere, assutus) vel umbilici extremitates (quæ, complicatis in volumen membranis, utrinque apparent, cornuque appellantur) ebore, argento vel auro ornantur: et quem novissimè obducit pellis, hunc eme, simulque antoris silentium.

11 *Umbilicis*] Bullæ in utraque libri extrema facie mediæ. In fine libri ex ligno aut osse umbilici solent apponi. Pieri. lib. 34. 'Per umbilicem,' inquit, 'intelligendus est voluminis terminus, qui, cum volumen explicatur, in fine est: cum vero idem obvolvitur in spiram collectam, medium tenet locum.'

12 *Mercure, &c.*] P. Scriverius *Mercare: tales habeo, nec scilicet*. Heraldus sic scribendum censet: *Mercare tales, habeo; nec sciet quisquam*. Si vis, inquit, libros ejusmodi emere, præsto est qui tibi vendat. Habeo enim quos nemo unquam vidit; nec cuiquam quid inter nos actum sit dicam: quod unum præstare debet is qui merces ejusmodi vendit homini ἀλαζόνι et ex alienis laboribus famam et gloriam quærenti.

EPIC. LXVIII.—1 *Chærole liber homo est*] In Ms. hic erat explicatio: *quia tu nemini parcis*. Sed magis placet per interrogationem legi, in risum Musambertio sive Theodoro Marcilio. Gron. *Liber homo, &c.*] Παῤῥησιαστῆς, libertatem nimiam in jocis usurpans.

2 *Liber homo*] Negotiis liber, nihilque aliud quod agat habens, si in vile tum caput dicere vacet: estque locus in ambiguitate τοῦ liber. *Est*] Alii: *est?* Erotetice. Dixerat enim cum in alios plerosque malos poëtas Martialis, tum in Chærilum quoque. Hinc Chærilus ei dicere solitus nimis libera lingua eum esse, seu παῤῥησιαστέην. Martialis indignans, tua fide, inquit, Chærole, in te qui dicit, liber est sive παῤῥησιαστῆς, et intelligi vult dignum qui omnibus omnium dicteris,

tanquam scopus, telis propositus sit. *Musambert*. Vel ita interpretandum: Tu me Chærole hominem procacioris et liberioris linguæ renm facis: ego mihi conscius sum, nullum a me læsum sciente volente; nisi forte in te nescius liber sum, qui tibi conscius es, et de te putas omnia dici. *Rad*.

EPIC. LXIX. 1 *Quidquid, &c.*] Rufi ejusdam, ob Næviæ uxoris amorem furentis, describit ineptias; qui nihil aliud quam Næviam nocte dieque sonabat.

2 *Si tacet, &c.*] Vel tacitus insanum suum Næviam amorem gestu fatetur.

3 *Propinat*] Quod etiam Parasitus ab heri sui amica stipulabatur, in ea quam scribebat syngrapha, apud Plantum in Asinaria; 'Tecum una postea poculo potitet; Abs ted accipiat, tibi propinet, tu bibas.' *Innu*it] Eadem syngrapha: 'Neque ulla ulli homini nutet, nictet, annuat.'

*Una est, &c.*] Nihil aliud loquitur aut spirat quam Næviam. Sola ei in ore, et in animo est. Sic amor vesanus significatur. πάντα ἔστιν: eleganter quoque is dicitur πάντα εἶναι, ejus opera et auctoritas præcipue in re aliqua enitescit, et qui unus est instar omnium. Lucanus lib. 3. 'Omnia Cæsar erat.'

6 *Nævia lux, inquit, Nævia! lumen*] Sic melius quam *numen*: nam etsi amicæ amantium suorum vere deæ; nihilominus quia *lucem* antea Næviam dixit, *lumen* quoque videtur adjicere. Tales igitur amatorum assentationunculæ frequentes in Comædiis. *Herald*.

8 *Non una est, &c.*] Non tibi, non uni soli vacat, 'prins oculo contenta erit uno:' imo publicum est prostibulum: lusus est in ambiguitate τοῦ 'una.'

EPIC. LXX. 1 *Capit*] Canium continuo risu distentum comparat hoc epigrammate cum Pane Deo, qui

ridentis imagine visebatur apud Terentum in Campo Martio. Panis fabulam exponit Natal. Comes Mythol. l. 5. c. 6.

2 *Ostendere*] Heic 'ostendere' est veluti portentum, aut rem sanenovam et parum cognitam exhibere. Sic δεῖξαι Græcis. *Herald.* Terentos] Terentos (qui locus erat in campo Martio, templo Ditis insignis) spectabilis simulachro Panis habitu semper ridentis ficti, ne forte vacet, ostendit jam Canium poetam Gaditanum σαρπώτα æque et ridentem: vide l. 3. epigr. 20. et supra epigr. 92. vers. 10. Canius autem forte in campo Martio tum sedem locarat.

EPIG. LXXI. 2 *Proculi, &c.*] C. Julii Proculi. C. Julio Proculo salutationis loco librum mittit, cujus scriptio et labor poetam detinuit, quo minus ipse coram Proculo salutaret. Domus ergo Martialis erat ad pilam Tiburtinam, ut ipse testatur, in septima regione urbis: 'Sed Tiburtinæ sum proximus accola pilæ,' &c. Proculi vero domus erat in palatio, regione x. ad lævam templi Deum matris. Mediam viam hic describit Martialis. *Officiose*] Quia hæc togata salutatio inter officiorum genera, de quibus antea.

3 *Castora*] Castoris templum, in foro. *Canæ, &c.*] Antiquæ Deum matris Virginumque Vestalium templum.

5 *Clivo*] Colle Palatino.

6 *Plurima, &c.*] Ea parte qua statua equestris Imp. Domitiani posita est, id est, in foro.

7 *Colossi*] Supra epigr. 2. vers. 2. vide Turneb. l. 7. c. 2.

8 *Rhodium, &c.*] Colossum Rhodium, qui inter 7. orbis miracula censebatur, 60. cubitorum.

9 *Madidi, &c.*] Templum Bacchi, vino uvidi. 'Madidus' pro approve potō, frequens et elegans est apud Plautum, Juvenalem. Sic et 'Uvidus' Horat. Od. 5. l. iv. Atque

eodem modo Græci βρέχειν: unde βεβρεγμένος. *Herald.*

10 *Et Cybeles, &c.*] Et tholus in Cybeles templo, supra quem Galli, deæ evirati sacerdotis, effigies stabat. 'Corybantes' erant evirati sacerdotes Cybeles. Est autem 'tholus,' camera ædificii in fastigiatum acumen desinens, in qua trabes cœnunt, ibidemque scutum affixum, a quo dona suspenduntur.

11 *Protinus, &c.*] Ad lævam Ideæ matris sitæ sunt Proculi aedes.

14 *Nulla magis toto, &c.*] Antiquis temporibus portæ etiam privatorum raro patebant: Proculi ergo humanitatem heic commendat, cujus fores amicis et saluatoribus apertæ erant, neque iis difficultatibus obseptæ. Veteres etiam Græci, quum aliquem φιλόξενον, et erga hospites humanum describere vellent, ejus januas toto poste semper apertas dicebant, οὐδέ ποτε ἴσχει ἡ θύρα.

15 *Nec propior, &c.*] Nec Apollini Mnsisque ulla domus gratior.

17 *Quia qualiacumque, &c.*] Quia non fuisset illi ocium scribendi hæc qualiacunque epigrammata, si salutandi officiis vacasset.

EPIG. LXXII. 1 *Nævia sex*] Priscis moris fuit in computationibus in honorem et gratiam absentis amicæ, amici, vel Imperatoris, haurire tot cyathos quot essent in amici amicæ nomine literæ, quod vel aperte profitebantur, vel sodalibus ariolanda et conjectanda reliquerunt, ubi vel totidem poscerent cyathos, vel poculum quod tot cyathos caperet. Itaque sex cyathis bibebatur Nævïa, hoc est, unico poculo, quod capiebat sex cyathos, qui 'Semis' dicebatur; sic 'Septunx,' septem cyathos, 'Quincunx,' quinque, 'Triens,' quatuor, capiebat. Est etiam poculi octo cyathorum mentio, nomine 'bessis:' epigr. 36. l. 11. vide epigr. 51. l. 8. epigr. 95. l. 9. epigr. 36. et 39. lib. 11. *Cyathis, &c.*] Ex Mss. quibusdam sunt, qui *calathis* ponunt, ut

et Virgilius dixit, 'Vina novum fundam calathis Arvisia nectar.' Verum præfero τὸ *cyathis* nostro usitatus, locis modo citatis.

4 *Et quia, &c.*] Et quoniam nihil valent numeri et invocatio ut adsint amicæ, tu Somne veni. Verum ideo poculum istud et Somnum videtur exoptare, quia nox longa quibus mentitur amica aut speratur. Et vel eos deridet qui potando, scortando, dormiendo inertem traducunt vitam; vel alludit ad poculum, quod Mercurii nomine conceptum sumebatur in conviviis ultimum ad conciliandum somnum, cum tria essent apud Græcos sacra pocula; 1. Jovis Servatoris; 2. Boni Dæmonis; 3. Mercurii, qui somni præses.

EPIG. LXXIII. 1 *Nostris versibus*] Fidentinum plagiarium, quem jam sæpius traduxit, pungit iterum hoc Epigrammate, ac paucis verbis *φενάκη* eum esse concludit, qui alienis versibus Poëtam se facere velit; quomodo calvus assumpta *φενάκη* et aliena coma facit se comatum. *Herald.*

3 *Sic dentata, &c.*] Emendo et adsciscendo aliena pro suis.

4 *Ossibus*] Dentibus ex osse vel ebore faciliis. *Indicoque, &c.*] Elephantis belluæ Indicæ cornu, ut voluit Varro, Pausanias, Oppianus, &c. vel dente juxta Aristot. Plinium, Philostratum. supra epigr. 9. lib. Spect. vers. 2.

5 *Cadente moro*] Maturo, qui niger.

6 *Cerussata, &c.*] Candida et lita cerussa, *ζυρωτόν*.

7 *Hac et tu, &c.*] *φενάκη*, id est, comam addititiam sumendo. Notum Adag. 'Calvus comatus,' ad eos iri-dendos, qui, quæ ex se non habent, fūco et imposturis habere videri volunt.

EPIG. LXXIV. 1 *Nullus in urbe*] Argutissimum epigramma est, quo perstringit Cæciliannum, qui cum deformem haberet uxorem, zelotypia tacitus, repente eam custodibus sepsit:

quam autem deceptus fuerit hac cantione, ironikῶs declarat.

2 *Gratis*] Vult Poëta Cæcilianni uxorem deformem a nemine tactam esse gratis, hoc est, sine pretio liceret, sive etsi ultro daret: posita vero custodia cœptam esse ambiri, et mæchos venisse pretium offerentes. Itaque ingeniosum esse ait hominem Cæciliannum, qui artem illam quæstum faciendi excogitavit. *Musanbert.*

4 *Ingeniosus, &c.*] Vel Ironice: id est, fatuus, qui custodia arcta et zelotypia tua dentes exaceris amatoribus, qui prius quidem inenustoditam negligebant, jam vero 'Nescio quid, quod te ceperit esse, putant,' quia 'Nitimur in vetitum,' &c. ut habet Ovid. 4. eleg. lib. 3. Amor. unde sumptum est hoc epigramma; vel 'Ingeniosus,' qui hoc artificio uxoris pretium et desiderium excitasti, quam nemo prius gratis, id est, sine pretio, tangere vellet.

EPIG. LXXV. 1 *Mæchus, &c.*] Increbuit suspicio consuetudinis tuæ cum mæcho dum viveret prior maritus, postquam vero illo elato nupsisti suspecto illi mæcho, fecisti suspicioni fidem, rem propemodum fassa: vide idem epigr. 22. l. 6.

EPIG. LXXVI. 1 *Dimidium, &c.*] Lino, quod nil reddat, nil credendum, 'Donare' et dare quasi perdere est. *Quam credere, &c.*] Mutuum dare.

2 *Mavult, &c.*] Æque enim utrumque non solvit, mutuum ac donatum; totum ac dimidium.

EPIG. LXXVII. 1 *Curarum, &c.*] Hic est Valerius Flaccus Setinus sen Patavius, auctor octo librorum Argonauticorum. Hoc epigrammate Martialis, Flaccum poëtam magnum, sed tenni censu, hortatur, ut desinat poëtare, ac forum adeat, ac quæstuosam eloquentiam sectetur; quando nullus aut exiguus honos sit præmiūque Musis: vide Sat. 7. Juvenal. vers. 202. Curarum meatum levamen unicum et solatium, vel studii poëticū

quod mihi tecum est commune, grande decus.

2 *Antenorei, &c.*] Urbis Patavii quam condidit Antenor. Fuit enim Val. Flacc. Argonauticon autor civis Patavinus.

3 *Pierios, &c.*] Desine et desere poëticam, cum Musæ nullo sint in pretio; vel differ in aliud tempus, cum præsens postulet ut rem facias. Juvenal. 7. Sat. Tit. Calpurn. 4. Eclog. Ovid. passim, et Quintil. dialog.

4 *Istis nulla, &c.*] Novem, Mus. Pierid.

5 *Quid petis a Phæbo? nummos, &c.*] 'Fœnerare Deos' dixit, ut 'fœnerare pecuniam' dicimus, quam in fœnore ponimus, cum damus mutuo, ut reddatur usura. Delortatur Valerium Flaccum celebrem Argonauticorum Poëtam a Poëseos studio, tanquam inutili, et quod plus nominis quam divitiarum promittat: monetque Juridicinæ et foro se potius det; quippe quo nullum aliud studium quæstuosius sit. Studium autem Poëseos per Phœbum, Juridicinam per Minervam designat. Ait ergo, Quid a Phæbo petis nummos sive divitias? Ille nihil tale præstiterit. Adi Minervam potius: hæc divitias tibi non tantum, sed et cæteros Deos omnes, hoc est, quicquid a cæteris Diis optari potest, conferre, et velut in fœnus ponere, sive fœnerare potest. Sane in pecunia omnia posita sunt. Hinc Petronius: 'quidvis numis præsentibus opta, Eveniet: clausum possidet arca Jovem.' *Quid petis a Phæbo, &c.*] Sic legendum censet Gronovius. *Hæc sapit, hæc omnes fœnerat una Deos*] Interpretantur, posse illam in fœnus dare omnibus diis. At 'fœnerare Deos' dicitur, ut 'fœnerare pecuniam, beneficium,' Ciceroni; 'lumen' Plinio. 'Deos' intellige nota figura deorum dona, sapientiam, pulchritudinem, potentiam. Sic Juvenalis, 'nullum numen abest, si sit pruden-

tia:' qui prudens est, inquit, habet omnes deos, hoc est, quicquid a diis peti, sperari, dari potest. Sic etiam 'arca Minervæ fœnerat,' confert, tribuit 'omnes deos,' quacumque scilicet alii dii dare dicuntur. *Gronovius. Phæbo, &c.*] Cui laurus et laus nuda curæ. Si ipse Deus pauper est, quid poëtae, ejus alumni clientesque, haberent? *Arca Minervæ*] Arcæ patronorum, quibus leges et causæ, quas dedit, quas docuit Minerva, numerum affatim dederunt.

6 *Hæc sapit*] Lucri enim bonum odorem sapere, vera est hodie sapientia. Alludit autem ad Avieni apologum l. 3. fab. in quo Palladem collaudat Jupiter, quod cæteris diis steriles ad gloriæ speciem eligentibus arbores, illa olivam propter fructum elegisset. ut mox vers. 11. *Hæc omneis, &c.*] Adeo dives est, ut cæteris diis mutuum det. Scriberio videtur pro *defœnerat* sumi; id est, fœnore exhaust, trucidatque.

7 *Quid possent, &c.*] Quis enim usus corymborum et hederæ? *Palladis, &c.*] Oliva, cujus rami ubertate incurvantur.

8 *Inclinat*] Incurvat. *Varius*] Quia bacca varia: primum viridis, tum flava; tandem nigricans. *Varius, &c.*] Frondes varii coloris baccis onustas.

9 *Præter, &c.*] Studia hæc et opera poëtarum, quæ Helicone, Cirrha, Permesside lympha, sacris Phæbo, Bromio, et Musis, atque hujusmodi bullatis sonant mgis, adferunt tantum voluptatem, inanem laudem, plausum, et basia ab auditoribus; quin te potius conferas ad forenses causas agendas, unde rem augeas ac ditescas; supra epigr. 18.

10 *Sophos*] Supra epigr. 4. vers. 8.

11 *Cirrha*] Oppidum Phocidis juxta Parnassum: alii verticem Parnassi esse volunt. *Permesside nuda*] Permessus, fluvius Bæotix ex Helicone monte defluens, Musis sacratus, in

Copaïdem paludem prope Haliartum sese exonerans.

12 *Romanum propius*] Quam Helico aut Parnassus. Vel propius ad opes comparandas. *Rad.*

13 *Illic æra, &c.*] In foro numeratur patronis. *Pulpita, &c.*] Editiora loca ante scenam, e quibus recitabantur poemata.

14 *Steriles*] Nullum fructum afferentes. *Cathedras*] Auditorii subsellia. Lipsius interpretatur *sellas*. vel Metaphora est a cathedris qua Rhetores sedebant. Juven. 7. Sat. 'Pœnituit multos vanæ sterilisque cathedræ.' *Basia, &c.*] Supra epigr. 4. vers. 1. *Basia*] Id est, laudes et commendationes: basium enim signum erat libri probati et laudati.

EPIG. LXXVIII. 1 *Pulchre, &c.*] Nil non facere Charinum quo coloretur: pallere tamen: vel, cum rite omnia experiatur quæ ad colorem inducendum faciant: cum tamen *λείχων* sit, non mirum esse, si palleat.

4 *Sole utitur, &c.*] Insolatione utitur, quæ veteribus in usu, ut ad solem uncti cutim redderent nitidiorum. Pers. 4. Sat. 'Si unctus cesses et figas in cute solem.' Id *ἡλιάζεσθαι* Græci dicebant, et *ἡλίωσιν*, insolationem.

5 *Tingit, &c.*] Fuco, purpurissa. Causam ergo palloris tam pertinacis explicat postremo versu.

EPIG. LXXIX. 1 *Indignas, &c.*] Laudatur Festus, quod mentagra, fœdissimo morbi genere, correptus, non veneno, non fame, sed ferro sibi mortem consciverit. *Indignas prem.*] Festus immedicabili mentagra correptus.

3 *Siccis, &c.*] Oculis non lacrymantibus: quod firmi pectoris argumentum.

4 *Decrevit, &c.*] Relinquendæ vitæ certus.

5 *Nec tamen, &c.*] Non polluit veneno, quo sublato efferantur nigri.

6 *Aut torsit, &c.*] Non torsit inedia voluntaria.

7 *Sanctam, &c.*] Sed vulnere facto emisit animam, pulchro mortis genere et Romanis solenni, Lucretiæ, Scipioni, Catoni, Bruto, &c.

8 *Nobiliore via*] Honesta et ampla porta, non qua fœda illa fœtidaque pestis fauces obstruxerat. Lectio genuina et emphatica e Mss. variis restituta, loco τοῦ *rogo*: sic Lucanus libro 3. 'nullius vita perempti Est tanta demissa via:' et Græcum illud πολλὰ πρὸς θάνατον ὁδοί. Et Cato, 'Altius inseruit digitos: qua spiritus ingens Exiret, magnum dextera fecit iter:' et epigr. 92. l. 11. 'Debuerant alia fata venire via.' 'Dimittere' autem 'animam' hac aliave via mortis, pari et elegantia dictum est et proprietate. Nam moriendi viæ plurimæ sunt. Festus hic nobilissimam delegit, qui ferro animam suam dimisit, mortis genere scilicet Romano, et quasi militari.

9 *Hanc mortem, &c.*] Hic itaque non fugit e vita, Cæsaris odio, quod fecit Cato ille Uticensis, ne subire vultum tyranni cogeretur, ut ipse dicebat. supra epigr. 9. vers. 3.

EPIG. LXXX. 1 *Semper*] Attalus πολυπράγμων, ut semper occupatus aliquid agere videretur, apta inepta agebat: ita ut si quod ageret, deesset, asinas ageret. Precatur huic poëta salse, ut si nihil habeat quod agat, agat animam. *Agis, Agis, &c.*] Epigrammatis huius, quo Attalum πολυπράγμονα deridet, lusus est in varia significatione τοῦ 'ago:' vide Antholog. lib. 2. epigr. εἰς πολυτεχνεῖς.

4 *Agas animam*] Moriaris. Similiter lusit quoque L. Seneca ep. 26. 'Quid egeris tunc apparebit, cum animam ages.'

EPIG. LXXXI. 1 *Sportula, &c.*] Impudentem avaritiam eorum qui sportulis inbiant plurimis notat sub nomine Cani, qui in tantum sportularum belluo et larus erat, ut etiam gravi et mortifero laborans mobo spor-



tulis vacaret, doloreque concepto quod unicam tantum acceperat, mortuus esset.

EPIG. LXXXII. 1 *E servo*] Sic omnes libri. Quod cum difficile videretur, fecerunt, *E serva*: quasi velit intelligi Sosibianum ancillæ filium esse, et tamen pro libero se gerere, fateri tamen, ut vis veritatis magna est, se filium esse ancillæ, seu genitum e serva; quum patrem suum 'dominum' salutat. Ejusmodi nempe paterfamilias qualis epigrammate 85. sequente, 'Quirinalis,' ancillas quasi gallinas, non parendi, sed pariendi causa possidens. *Musambert*. Cum patrem appellas dominum (quod ingenni faciebant honoris causa) tu, natalium vitii tibi conscius, per blanditias illas fateris te esse hybridam, natum scilicet e serva et libero. Scriverius hic grandius secretum latere existimat: vivente enim patre Sosibiani, servus ejus suspectus erat de consuetudine stupri cum hera sua, adeo ut populus crederet Sosibianum nostrum ex servo ipso conceptum. Non est, inquit Martialis, quod in dubium revocemus id, quod omnes hactenus suspicati sunt, te e servo tuo domestico genitum: id enim blande fateris, quum ipsum servum illum vocas 'Dominum,' qui revera pater tuus est. Nam Domini per irrisionem sæpe servos suos vocabant 'Dominos:' vide epigramm. 58. l. 5. Gronovius hoc accipit, quod fingit Scriverius, Sosibiani matrem, patris ejusdem uxorem, clanculum cum verna suo consuevisse cubilibus. At non accipit, τὰ 'Cum dicis dominum' explicanda esse, quum ipsum illum servum vocas 'dominum,' qui revera pater tuus est. Immo quem 'dominum' vocabat, non servus (id enim non nisi per ludibrium fiebat) sed creditus ac professus illius pater erat. Hæc autem sententia: Jure, Sosibiane, patrem tuum per blanditias, 'dominum' vocas: est

enim dominus tuus revera, non pater: neque enim ex illo, sed ex servo vestro familiari, ex mancipio ejus, quem falso patrem vocas, conceptus et genitus es. Nec objici debet Jurisconsultorum exceptio, 'partum ventrem sequi.' Nam illam dissimulans Martialis, acumen captavit ex generali regula, servorum res, adquisita, parvus, vicarios, non ipsorum, sed dominorum juris et potestatis esse. *Gron.*

EPIG. LXXXIII. 1 *Hæc, &c.*] Ejusdem argumenti et artificii cum epig. 13. supra, quod vide.

2 *Longas, &c.*] Nam porticus erat longa, et soluta magis extendebatur.

3 *Absoluta*] *Heu ferre possum: ritato non fero.* Nec tamen 'absoluta' est dissoluta, sen in varias partes divulsa; aut crimine absoluta: sed tantummodo suæ significationis, absoluta casu grandi tanquam crimine. Id enim ipsum, quod loco criminis est, apparet in contextu verborum, et 'quanto casu absoluta' est, quam gravis casus crimine infamiaque liberata. Est autem casus ille mors Reguli. Quam dirum detestandumque casum ei remiserunt dii, qui minimum aberat, quin contigisset. *Gron.*

9 *Tantæ Regule, &c.*] Vide vers. 12. epigr. 13.

EPIG. LXXXIV. 1 *Os et labra*] Oris et labiorum Mannejæ spurcitiam notat hoc epigrammate, quod lingeret catella, quippe hoc animal lambendis immunditiis delectatur.

2 *Merdas si libet esse*] Phædrus Fab. 27. 'O canis, merito jaces, Qui concupisti subito regales opes, Trivio conceptus et eductus stercore.' *Gronovius*. *Merdas, &c.*] Quæ tetro odore non sperant 'artificis tui oris halitum,' Juven. S. 10. 238.

EPIG. LXXXV. 1 *Uxorem, &c.*] Salse notat Quirinalem equitem Romanum, qui cælebs quum esset se omnibus ancillis suis miscbat, ex quibus permultos suscipiebat liberos.

4 *Domumque, et agros implet*] Urba-

nis se miscens et villicis suis ancillis. *Equitibus vernis*] Hybridis: a patre, ingenuis; a matre, servis: supra epigr. 42. vers. 1. Antith. sic Juven. 9. Sat. 'agebas Vernam equitem.'

5 *Paterfamilias, &c.*] Vere enim augeret familiam; quæ servorum est. Facete Quirinalis, quod domum vernis impleret, 'Paterfamilias' dicitur: nam familia proprie servorum; quare et servi olim familiares dicti. *Heraldus.*

EPIG. LXXXVI. 1 *Venderet*] Inducitur hic præco a poëta, non ut dicax, sed ut hebes et bardus, qui ut velificaretur gloriæ domini, cuius ea res venalis, et ut omnem ab eo suspicionem angustiarum rei familiaris et æris alieni amoliretur, fundi venalis vitium aperit imprudens. *Musambert.* *Facetus*] Qui dum voluit officiosus et facetus videri in excusatione Marii fundum vendentis, simpliciter, ne dicam stupide, agros vituperavit; quos landasse, sui fuerat muneris.

5 *Serros, &c.*] Pestilens est locus, in quo perdidit servos.

6 *Non amat, &c.*] Phædrus 1. 1. F. 8. 'Nemo libenter recolat, qui lasit locum.'

7 *Quis faceret, &c.*] Quis licitare, aut emeret?

8 *Noxius, &c.*] Pestilens, vel in damnum Marii, qui vendere cupiebat.

EPIG. LXXXVII. *De Novio Micropsycho*] Nugantur qui vocem hybridam ex *μικρός* et *specio* volunt, ut et qui legunt *Microsopo*. Recte *Micropsycho*, id est, parvi et abjecti animi avaro. *Microscopicum* esse scriptum pro *Micropsychum* docuit pridem summus Scaliger: sed idem 'Micropsychum' male accipit, pro homine teneræ frontis et subrustici pudoris. Imo 'Micropsychus' est homo sordide parens, qui neminem invitat, nec convivia agit: de ejus vicinitate queritur Martial. quod cum sibi vicinus esset, non magis eum vicinum sentiret, quam qui longe habi-

tabat; nunquam enim ab eo ad cœnam vocari. Divites enim tunc temporis vicinos ad cœnam vocabant frequenter: quod qui non faceret, *Micropsychus* audiebat. *Salmas.*

6 *Terentianus*] Præfectus Ægypti, in qua, Æthiopiam versus, urbs Syene 'umbras nunquam flectens' solstitio æstivo.

11 *Migrandum est*] Ut vel ille me videat, vel ego illum: præsentem enim nunquam video; forte et absentes mutuo vel occurremus, vel videbimus. *Longius, &c.*] Neque enim tam prope videre fas est.

12 *Vicinus*] In ipsis Novii ædibus habitet oportet *inquilinus*, *ἐνοικος*, qui in conductâ habitat domo. Concludit ergo ex absurdo et paradoxo; ut mutuo videamus, ideo convenimus: ut Novium videas, recedas ab illo, non accedas oportet: præsentem videbis nunquam, absens sæpius. *Raderus.*

EPIG. LXXXVIII. 1 *Ne gratis*] Vini usus Romanis fæminis tam severe interdicitus, ut vinum bibisse perinde esset, ac si in adulterio, aut gravi crimine deprehensa, capitali supplicio plectenda foret. Hinc oscula cognatorum, quibus viri mulierum abstinentiam explorabant. Hinc Fescennia ebria, quum vellet culpam velare, vinique odorem reprimere, voravit aromata, pastillos, &c. Sed Martialis non repressum factorem, sed auctum affirmat. *Raderus.*

2 *Pastillos, &c.*] Trochiscos ex aromatibus et pulvisculis odoratis a Cosmo myropola confectos (Angl.) *lozenges* or *trochisks*. Sic Horat. Sat. 2. 'Pastillos Rufillus olet, Gorgonius hircum:' molles enim et effæminati iis utuntur. *Luxuriosa*] Prodigia. Sobrii enim et frugales ab hujusmodi delitiis abhorrebant.

3 *Ista linunt, &c.*] Isti pastilli tibi jejuniæ sumpti. Non jentabant enim aut prandebant, nisi pueri, aut ægri et luxuriosi. *Rad.*

4 *Extremo, &c.*] Oris fœtorem forte emendant; ructum ex imo ventriculo nequaquam. Barathrum proprie locus tanta altitudine depressus, ut ægre despicere possis: hic pro imo stomacho.

5 *Diapasmate*] Medicamento illo, cui immiscentur odores, a *διαπάρσσω conspergo*. E tuis autem et in pulverem redactis siccis aromatibus fiebant diapasmata, quibus etiam lecti geniales et discubitorii respergebantur, et qui ad cohibendos sudores in balneis corporibus inspergebantur. *Virus*] Gravis anima, halitus gravis.

6 *Duplex, &c.*] Hesterni vini et diapasmatis. 'Animam' vocabant halitum: sic 'fœtere alicui animam' dicebant. Unde 'bene,' vel 'male animati,' pro iis, quibus halitus fœtebat, vel bene olebat. Titinnius in Fullonibus: 'Interea fœtida anima nasum oppugnat.' Et de inferiore gutture Plantus Aulular. Scen. Postquam obson. &c. 'Ne quid animæ forte amittat dormiens.' Alludit ad gulam follis, qui in veteribus Glossis exponitur, *θύλακος καμίνου, ἀσκός*. *Follex*. Rigal.

7 *Notas ergo, &c.*] Quum ars tua et frans deprehensa sit, frustra voras pastillos, quibus non modo non tegis vinum, sed magis prodis. Itaque ne dissimulasti posterum vinum haustum, et minus eris nocens. Nota artificia et flagitia Romanarum matronarum in tegendis sceleribus. *Raderus*.

8 *Sis ebria simpliciter*] Vinum potius oleas, quam fœtorem spiritus medicamentis sumptis augeas. Vide epigr. 42. l. 3. vs. 3. et epigr. 7. l. 6. vs. 4.

EPIGR. LXXXIX. *Ad Alcimum*] Epitaphium est ad sepulchrum Alcimi servi vel pueri Martialis, in ipso actatis flore rapti, quem in agro Labicana sepeliera.

1 *Raptum domino*] Puer hic videtur fuisse Martialis. *Crescentibus annis*] Jam adolescentem.

2 *Labicana*] In via Labicana, quæ a porta Esquilina ducit ad Labicun Italiae pagum. De more hoc; nam sepulchra olim juxta vias publicas, ut prætereuntes monerent mortalitatis. *Levi cespite, &c.*] Non magnifico tumulo: vel respicit precationis et inscriptionis formulam, S. T. T. L. hoc est, 'Sit tibi terra levis.' Cui enim male volebant, terram gravem et tumulum onerosum precabantur; quo anima, quam sepulchro una cum corpore condi credebant, depressa, ad beatorum sedes tarde aut ægre devolaret; atque ægre ultro citroque ad sepulchra commicaret in solennibus funereis: ut contra, cui bene volebant, tenuem et sine pondere terram precabantur. *Farn.*

3 *Non Phario, &c.*] Ægyptio. Non obeliscos et pyramidas, non statuas, quæ columnis e saxo Ægyptio innixæ pendere et nutare videntur: vide epigr. 1. Spect. vers. 11. *Nutantia*] Ob immensam altitudinem.

4 *Quæ cineri, &c.*] 'Consumet ferrum lapidemque vetustas,' &c. Ovid 4. de Ponto. et Juven. Sat. 10. 'data sunt ipsis quoque fata sepulchris.'

5 *Buxos, &c.*] Buxetum, hypampelon, viridarium, flores pratenses: tumulis namque moris erat virentes inserere arbores, 'Spirantesque crocos et florum perpetuum Ver.' Ramiresius non intelligit coronas ex foliis buxi et vitis, ut Raderus sentire videtur. Sepulchra enim designabantur in agris, et in fronte ponebatur scriptio, quæ contineret latitudinem et longitudinem soli sepulchro destinati, quod spatium soli sacrum erat. Et in hoc spatio erigebantur tumuli, obelisci, pyramides, &c. Alii arbores ponebant, quæ crescentes locum monumenti opacarent. Tum quia felicibus manibus perpetuas et virentes arbores convenire existimabant; ideo eligeant buxos, cupressos, laurus, quæ nunquam amittunt folia; quod

idem observabatur in floribus, quos etiam serebant, juxta sepulchra.

7 *Monumenta laboris*] Quid tantopere laborant pro illo *laboris*? Audient etiam ineptos dicere, qui legunt *doloris*: et perire omnem gratiam epigrammatis, nisi retineatur *laboris*. At illud plane legitur in Arondelliano, et Martialis tertio versu præcedente improbat, quæ vanus labor dat cineri. *Monumenta doloris* sunt luctus mnemosynon et admonitio. At inter ipsos nondum convenit, *laborem* opus an amorem interpretentur. Sed, ajunt, neque hypampelus neque buxetum possunt esse monumentum doloris, quia pridem erant exculta, antequam mortuus ibi humaretur. Unde autem hoc colligunt? Annon loquitur Poëta ex persona domini jam sic instruente locum? Fuerit autem olim hypampelo et buxeto consitus; cur necesse est id domini potius quam villici manu esse factum? Denique ne sic quidem ineptum *doloris*: omnis enim locus, qui mortuo illato religiosus fit, efficitur *monumentum doloris*. Ita foret: Accipe hunc locum viridibus exornatum, sitque positus ille mihi monumentum doloris. Respicit et opposita: nam ista 'Phario nutantia pondera saxo,' et similia, potius sunt monumentum ambitionis quam doloris. Gronovius. *Laboris*] In cippo excolendo, et hoc carmine. Non *labores* operis vult, ut Scalig., sed amoris. Poëtis enim amor est *labor*, ut Atticis *πόνος*, et *laborare* amare, ut Atticis *πονεῖν*, *μοχθεῖν*. vide sis Marcellum ad Horat. Od. 17. lib. 1.

8 *Perpetuus honor*] De perpetuo virore buxi et prati accipe.

9 *Lachesis*, &c.] E Parcis una: id est, ubi fata absolverint pensum vitæ meæ.

EPIG. XC. 1 *Garris in aurem*] Cinnam carpit, cui is sederat morbus, ut semper in aurem proximo garriret et immurmuraret.

2 *Teste quod*, &c.] Quod audiente vulgo profari licet.

3 *Rides, quereris*, &c.] Studia populi in theatro vel circo videtur significare. Ibi enim modo ridebatur, modo plorabatur, clamabatur, damnabatur, &c. pro cujusque affectu et sensu. Hæc omnia quæ populus faciebat palam, Cinna clam, atque si haberet arcana, factitabat. Raderus.

5 *Adeone penitus*] Nullam vim video in interrogatione. Itaque magis probo, quod est in Arondell. *Adeoque penitus*. Gronov. *Sedit*] Adeone fixum est et inveteratum stolidum hoc vitium? Sane 'morbum' quandoque Latini dicunt pravam quandam et pertinacem alicujus rei affectationem, cujus rationem nullam reperire queas aliam, quam propensionem *ἄλογον*. Herald. *Morbus*] Vitium affectatæ taciturnitatis. Natum autem videtur hoc epigr. e joco Scanri, quo Junium Othonem Rhetorem tecto et suspicioso dicendi genere usum taxavit, inquires, acta illum in aurem alterius legere, quæ publica quidem sunt, vulgoque legi oportet. Raderus clancularie obtreccionis vitium innui vult.

6 *Cæsarem laudes*] Cujus quidem laudibus nihil magis publicari debet.

EPIG. XCII. 2 *Vel ede tua*] Ut sint quæ ego vicissim carпам; videbis *ῥάδιον* esse *μωμᾶσθαι* ἢ *μμεῖσθαι*, et quam sit 'facilis rigidi censura carchinni.'

EPIG. XCIV. 1 *Fabricio Aquinus*] Poëta laudat formam et æternam Aquini et Fabricii amicitiam, quæ non vivos tantum, sed mortuos etiam conjunxit. Tum quod rarum exemplum est, eundem ambos ordinem duxisse, inter quos tamen facillime existit simultas. Rad. De his Polybius.

2 *Qui prior*, &c.] Qui Aquinus lætior mortem obiit, quod sibi superstes foret amicus: vide supra ep. 37.

3 *Ara duplex*, &c.] Simul vel prope sepultis gemina excitata ara et inscripta testatur fuisse eos primipiales.

4 *Plus*, &c.] Hoc tamen (quem do-

cet inscriptio) honore et ille major qui paucioribus inscribitur literis, fuisse et amicos.

5 *Fadere vitæ*] In Arondell. erat *pondere vitæ*. Nec parum placet. Sacrum pondus vitæ est perpetua et divina quædam gravitas, severitas, sanctitas. Sic sæpe Manilius l. 1. 'qui strictas pondere mentes Prudentes habuere viri.' l. 2. 'Nec non et fidei tutelam vindicat ipsam, Pectoris et pondus.' l. 5. 'facit ora severa; Frontes ac vultus componit pondere mentis.' Cicero 2. de Orat. 'Habet enim et voluntatem nocendi in iracundia, et vim in ingenio, et pondus in vita.' Deinde idem Arond. *raros*. Scribe: *Famaque qua raros novit, amicus erat*. Erant amici, quæ, id est, quousque, quam ad summam, fidem, affectionem, raros amicos fuisse novit fama. *Gronovius*.

6 *Amicus erat*] Sed Valerio hæc duo sunt quasi epitaphia, longiusculum videlicet unum hexastichum; alterum breviusculum, quod longiore illo continetur, nempe postremum distichum, idque plus esse ait poëta, quanto plus laudis habet amicitiae, quam principili titulus. *Musambert*.

EPIG. XCVI. *Ad Helium*] Pessimum rabulam obstrepere clamore se aliorum actionibus ingerentem, ut quem propter imperitiam nemo adscivisset, propter importunitatem aliquis placaret, objecta trifauci huic Cerbero pretii offa ut taceret: potest et intelligi de prævaricatore ad tacendum corrupto, ex noto illo joco in Demosthenis argentanginam. vide Gellium l. 9. c. 11. et epigr. 7. l. 8.

EPIG. XCVII. 1 *Molestum est*] Tibi claudicanti. *Seazon*] Alloquitur versum suum, qui cætera jambicus, nisi quod in quinta sede habet jambum, et in ultima jambum mutat Spondæo. Claudicare itaque videtur, unde et nomen a σκάζω.

2 *Materno*] Amico, cui mittit hoc ep. vide l. 10. epigr. 37. vel ipsi forte cinædo, cujus, etsi hic eum nominas-

set, argutissime mox fingit sibi excidisse nomen; infra vs. 14.

3 *Dicas in aurem*] Clam, velut mysterium Cereris: et lepide poëta jubet, ut in aurem dicat, quum ipse publico versu vulget per orbem.

4 *Amator ille, &c.*] Tristes lacernas appellat poëta, nativi ac subfusi coloris; quales a viris severis gestabantur, quos pnderet induere colores improbos et fæminarum proprios. *Leucophæatum* colorem ex λευκῷ albo et φαιῷ subnigro mixtum recte interpretatur Merula. *Ferrar. Amator, &c.*] Qui gestat landatque pullas vestes. Reprehendit hic, tristium ille lacerarum amator, coccynas et amethystinas vestes, tanquam parum viriles; et galbinos mores, ut molles et effæminatos notat hic Martialis. Laceranis ergo utebantur in bello, postea etiam domi; atque cæ quandoque togæ superinjectæ, quandoque separatim sumptæ.

5 *Et bæticatus, &c.*] Ipse Hispano indutus colore, quem, juxta Bætim, rutilum et fuscum oves habent nativum, lib. 14. ep. 133. *Leucophæatus*] Veste indutus coloris e λευκῷ albo et φαιῷ subnigro misti, (Angl.) gray.

6 *Qui coccinatus, &c.*] Qui vestibus nus coco tinctis (Angl. scarlet) putat esse molles et parum viros.

7 *Amethystinasque, &c.*] Dicitque purpureas seu violaceas, a colore lapidis Amethysti, epigr. 154. l. 14. mulierum esse vestes, non virorum.

8 *Nativa laudat*] Quæ non sunt artificio tincta, quales sunt vestes Bæticae, de quibus supra, vers. 4. Id Græci ἀντοφὺς dicunt. *Habeat, &c.*] Et si viriles gestet vestes, muliebres habet mores et molles.

9 *Galbanos, &c.*] Subalbos seu herbaei coloris, λεωρὸς, a flore galbani fernæ e Syria: vel molles instar Galbæ Imp. effæminati. Vide Turneb. l. 17. c. 8.

11 *Adspicit, &c.*] Despectat inguina: ep. 64. lib. 11.

12 *Devorantibus draucos*] Pascen-

tibus se et delectantibus; epigr. 60. l. 9. vers. 4. Vel hyperbolice dictum, id est, nimiam aviditatem præ se ferentibus.

13 *Nec otiosis, &c.*] Labris undantibus et præ desiderio saliva fluentibus. Juv. S. 9. 31. 'spumante labello.'

14 *Excidit, &c.*] Argute fugit, vel se esse oblitum ejus nominis, quem tamen supra nominavit; vel, sibi imprudenti excidisse in hoc epigr. nomen ipsius, sive ille Maternus fuerit, sive Fuscus, Galba, aut Cinna, quod intimabat in vocibus 'Fuscinos,' 'Galbanos,' sen 'Coccinatos:' vide Lips. l. 1. epist. quæst. 5. Iuditque in ambiguitate τοῦ *Excidit*.

EPIG. XXVIII. 1 *Cum clamant, &c.*] Alia lect. *Dum clamant o. l. tu Næ tantum.* Vide ep. 38. l. 6. 'Jam clamor centumque Viri.'

4 *Dic aliquid*] Qui te ostentare soles, cæteris interstrependo, ac si haberes quod diceres: ecce, jam silentio facto, ostende quam disertus sis patronus. At nunc piscis et rana Seriphia es, nec γρῦ quidem habes quod dicas.

EPIG. XCIX. 1 *Litigat, &c.*] Facetus lusus per correctionem: quod Diodorus quidam podagra laboraret, et litigans nil persolveret patrono, hunc non esse pedum morbum dicit poëta, sed manuum, quæ chiragra dicitur. Podagra detenti, ut plurimum litigiosi, queruli, loquaces sunt, et quia pedibus uti non licet, lingua strenni sunt, mala multa animo versantes.

2 *Chiragra est*] Jocatur avaritiam Diodori a Chiragra, quæ manus contrahit, profectam; licet 'illi nec justa chiragra Contudit articulos.' Horatius 2. libro Sermonum.

EPIG. C. 1 *Non plenum, &c.*] Calemus cum mediocres opes haberet, minime sordidus in amicos exstitit; postquam ejus opes auctæ, nihil amplius amicis largiebatur, et ipse parcius vixit. Optat illi poëta immensas opes, ut fame pereat, atque ita irridendo castigat avaritiam: 'Crescit'

enim 'amor nummi quantum ipsa pecunia crescit,' Et 'Quo plus sunt potæ, plus sitiuntur aquæ.' Non omnino vices sestertium, vel vices centena millia nummum sestertium, nostræ monetæ 50,000. coronatorum, vel 150,000. florenorum possidebas.

4 *Centies amici*] Centies sestertium vel centies centena millia nummum sestertium, nostræ monetæ 250,000. coronatorum, 750,000 florenorum. *Gronorius.*

6 *Intra, &c.*] Intra septem menses.

7 *Mortes quatuor, &c.*] Hereditates ex 4. amicis mortuis.

8 *Quasi, &c.*] Quasi tibi ablata potius et amissa fuissent 78,125. lib. quam relicta et legata.

10 *In tantum, &c.*] In avaritiam tam sordidam et famelicam.

12 *Semel, &c.*] Solis natalibus.

13 *Nigræ sordibus, &c.*] Ærea moneta seu plumbea, ejus contrectatione sordent manus. Simul et sordes Caleni taxat, qui ad 7. veteres amicos excipiendos non excedebat sumptum ejus summulæ quæ nigra venit moneta, quod et vilissimarum rerum pretium est, ut apparet ex adjecta 'selibra plumbea.' Nolebat enim aurum aut argentum in amicorum conviviis profundere.

14 *Et septem veteres, &c.*] Est Emphasis in numero, quod non ausus fuisset Musarum numerum implere, quemadmodum lautiores, qui etiam illum convivarum numerum superabant. Est etiam emphasis in verbo 'tui,' non enim erant sodales tantum inter se, sed omnes hujus avari. Est et in verbo 'veteres,' quibus major habenda est reverentia. *Ramires.*

15 *Plumbea selibra*] Farnabius, æneæ monetæ duobus terunciis, inquit. Inepte; nam teruncius Romanis fuit nummus argentens: immo, *Plumbea selibra* est duodecim assibus. Nam as Martialis tempore constabat semuncia æris, ita ut ex libra æris fuerint quatuor et viginti asses. *Plumbea selibra*] Pessimæ notæ, id est, æ-

neæ monetæ duobus ternuciis, vel etiam plumbeæ; namque et quadrantes plumbei Romanis quondam in usu.

17 *Millies*] Millies sestertium sive millies centena millia sestertium, vi-  
cies quinquies centena millia scutato-  
rum vel coronatorum vel Philippenum,  
7,500,000. florenorum. *Gronovius. Mil-  
lies, &c.*] Millies centena millia H. S.  
id est, 781,250. lib.

EPIG. CI. 1 *Mammæ, &c.*] Puella sibi  
visa, quod viverent pater et mater cum  
nutriciis, quos etiam patres et ma-  
tres (pro more) appellabat, vel quo  
junior videri possit, seniores se, inter-  
dum cœvas, imo et juniores salutavit  
appellavitque mammarum et tata-  
rum, patrum scilicet matrumque præ-  
nomine, cum ipsa jam vetula esset,  
ipsorumque abavia videri posset.

EPIG. CII. 1 *Illæ manus, &c.*] Deslet  
immaturam Demetrii famuli amanu-  
ensis mortem, et simul ætatem ejus,  
et narratiunculam de data libertate  
apponit. *Manus*] Hic ponitur pro  
servo amanuensi, cujus characteres,  
quibus depingebat Martialis epi-  
grammata, placebant Cæsaribus, ad  
quos illa mittebantur. *Ramires.*

2 *Domino, notaque*] Mihi domino  
ejus; vel, ipsi Demetrio felix, ut  
quæ exscribendo mea carmina sibi  
laudem et notitiam apud Cæs. con-  
secuta sit. *Cæsaribus*] Tito et Domi-  
tiano.

3 *Destituit, &c.*] Obiit florenti jam  
ætate et viridi.

4 *Quarta tribus*] Novemdecim na-  
tus annos. *Lustris*] Lustrum, quin-  
quennium est. *Messis quarta*] Est  
quartus annus.

5 *Ne tamen, &c.*] Ne tamen non li-  
ber moveretur, cavimus, (Anglice) *we  
provided.*

6 *Urceret lues*] Febris quæ *πυρετὸς*,  
aive illa fuerit mentagra quæ supra  
epigr. 79.

7 *Cavimus*] Providimus, cautionem  
de libertate dedimus.

9 *Sensit, &c.*] Moriens agnovit be-

neficiū meum, quod eum ex merito  
suo liberum esse pronunciaveram.  
*Patronum, &c.*] Sic enim liberti eum,  
a quomanumissi sunt, appellare soliti.

10 *Liber*] Maluisset, opinor, servire  
apud superos, quam liber ire ad infe-  
ros. *Rad.*

EPIG. CIII. 1 *Qui pinxit, &c.*] Pic-  
tor qui pinxit Venerem tuam, Lycori,  
blanditus est Minervæ, Veneris quon-  
dam de pulchritudine æmulæ, adeo  
deformem pinxit. Tum sciendum  
Lycorim lupam fuisse: luparum an-  
tistitem Venerem, nemo ignorat: vel,  
'puto,' id est, ut videtur; pictor est  
Minervæ, cui similior imago tua Ly-  
cori quam Veneri. Pictores insuper  
in Minervæ clientela sunt. Hinc  
acumen epigr. 41. l. 5.

EPIG. CIV. 1 *Si dederint, &c.*] Ejus-  
dem argumenti est hoc cum epigr.  
c. quod vide.

2 *Factus eques*] Alii, *nondum jus-  
tus*, id est, non plenum et justum asse-  
quutus censum equitis, qui quadrin-  
genta sestert. id est, Anglicæ monetæ  
L. 3125. Quare cui aliquid ex ea sum-  
ma deerat, non erat justus eques,  
quia omnibus equitum privilegiis uti  
non poterat, quorum non erat se-  
dere in quatuordecim ordinibus, lege  
Roscia: vide l. 4. epigr. 67.

4 *Faciles, &c.*] 'O faciles dare pra-  
va deos!' Risus etiam in Diis benig-  
nitatis et concessionis signum. Sic  
l. 2. epigr. 7. de Roma: 'Risisti; li-  
cet ergo, nec vetamur.' Risu enim  
quis videtur annere, ut et l. 6.  
epigr. 82. *Ramires.*

5 *Sordidior multo*] Primum argu-  
mentum ἀνελευθερίας a vestium sordi-  
bus et vilitate: ut ergo μικρολόγων  
vestes sordidæ et ῥυπαραί; lautorum  
contra, nitidæ et puræ, Græcis καθα-  
ραί. *Herald.*

7 *Deque, Explicat, &c.*] E 10. olivis  
major pars reservatur in proximam  
cœnam. Quod ergo est hominis fe-  
dissime μικρολόγου, qualem describit  
etiam Juvenal. Sat. 14. 129. 'Hester-

num solitus medio servare minutal Septembri.' Spartianus in Div. Juliano: 'Nam Julianus tantæ parsimonie fuisse perhibetur, ut per triduum porcellum, per triduum leporem divideret,' &c. Id est, ut unica mensa tres pene cœnas explicaret; ut loquitur Martialis.

9 *Veientani*, &c.] Fæculentum et turbidum vinum a Veientibus in Italia.

10 *Asse Venus*] Illi plebeja contento: l. 2. epigr. 53. 'Si plebeja Venus gemino tibi vincitur asse.'

11 *In jus*] E formula vocandi in jns. *Fallax atque*] Qui vovisti te laute victurum si, &c. *Inficiator*, *eamus*] Qui sordide vivendo non agnoscat se ex voto accepisse quod accepit. *Inficiator* ergo dicitur, qui reapse et opere negat se quid consecutum esse.

12 *Vice*, &c.] Laute, genialiter. vide epigr. 16. supra vers. 4. *Redde Deis*] Quando iis non uteris: vel, ut liberior vivas, quod prius fecisti.

EPIG. cv. 1 *Picto*, &c.] Pardi enim et pantheræ variegati et maculosi. *Delicata*, &c.] Mollia, purpurea, serica, ut mox vers. 8.

2 *Improbæque*] Feroces, rabidæ, vel, quod nemini probabile erat passuras tigres. Quicquid ergo nimium est, et modum normamque excedit, 'improbum,' Latinis dicitur; sic 'improbus labor' Virgilio, nimis magnus et immodicus; Suetonius 'improbis natum' hominem dixit, qui proceræ staturæ fuit et justam excedentis; sic 'improbiora labra,' Velio Grammatico, sunt enormia et ultra justum modum protensa; sic 'improbis color,' pro purpureo, utpote qui excelsit et eminet, et super cæteros omnes colores vividus et fulgens, et quasi superbis et cæteros colores infra se positis prægravans; sic 'improba tegmina pedum,' Valerio Flacco, de calceis purpureis. Hinc conjice quid per 'improbos tigres' intelligat, feritate sc. et sævitia excellentes. - *Sal-*

*masius. Improbæque*] Verum quidem est, improbum pro immodico, et magno dici: tamen 'improbi coloris lacernas' apud Senecam accipio, non purpurei modo, sed inter purpuras eximii saturi, multumque diversi a plebeja purpura. Sed quum Val. Flacc. lib. 6. dicit: 'Improba barbaricæ procurrunt tegmina plantæ,' nihil aliud videtur dicere, quam modum pedum longe excedentia. Sic alibi dicit, 'improba arva,' invidendæ fertilitatis et cæli. Sic apud Sueton. 'Improbis natus,' est homo 'Improbæ naturæ;' ut tamennaturam accipias non pro statura, sed ut in Priapeo; 'Natura est quoniam semper aperta mihi;' ut apud Minut. Felic. 'parentis sui adorare naturam.' Hoc est illud *δολιχόσκιον ἔγχος. Gronov. Tigres*] Vide ep. 18. lib. spect.

3 *Indulgent*, &c.] Patiuntur flagra. Ramiresius sic hunc locum accipit: 'Indulgere,' dicit, est dare vel facere aliquid tua voluntate, quod alias poteras negare si velles. Sic hæc tigres quum possent in flagellatores insurgere et flagella non pati, sua voluntate et reverentia Cæsariani Numinis, eam patientiam indulgebant flagello, quod postea dicit Poëta; 'Quis spectacula non putet Deorum?' Et paulo post: 'Hæc clementia non paratur arte; Sed norunt cui serviant leones.'

4 *Lupata*] Lupata sunt asperrimi freni genus, a lupinis dentibus dicta, qui inæquales sunt, et eo morsus eorum acerrimus. *Rad.*

5 *Quod franis Libyci domantur ursi*] Hunc versum Lipsius de leonibus currui junctis interpretari debere perterritum, quia nullum esset miraculum de ursis, qui mites et dociles ad magis miranda. Aliter sensisset, si totum epigramma legisset aut saltem attendisset. Non magnum aut mirandum spectaculum esse, ait poëta, pardos videre jugo subditos et currum trahentes, tigres pariter, &c. hæc om-



ria, inquam, minora et protritiora esse, quam ut spectatorem morari possint, aut stupore defigere: 'Hæc transit tamen ut minora quisquis Venæus humiles videt leonum,' &c. Ut in sequentibus videre est: quis jam ex istis dicere possit Libyecos ursos, leones esse; imo quis non contrarium asserat? hoc spectaculum leonum lepores venantium, et illasos dimittentium, adeo magnam miramque rem videri vult, ut in comparatione nihil sint ceterarum omnium ferarum mansuefactarum miracula. *Salmasius*. Vide Lipsium *Elect.* 2. cap. 4. contententem leones a Romanis tum rudibus, obvia notaque voce dictos fuisse 'Libyecos Ursos:' ut et elephantem, 'bovem Lucam;' struthionem, 'passerem marinum;' contra quem ex Plinii autoritate, l. 8. c. 36. et 58. docte disserentem, cum alii plurimi autores, tum hic facit locus, ubi inductione cæterarum ferarum, inter quos et ursorum, ascenditur distincte ad leones.

6 *Quantum Calydon, &c.*] *Calydon* urbs Ætoliae, quæ aluit aprum illum vastatorem a Meleagro et Atalanta cæsum. Vide ep. 15. libro spect. vers. 1.

7 *Purpureis aper*] Supra vers. 2. *Capistris*] Capistrum, vinculum est, quod mulis, bovis, aliisque jumentis adhibetur, ne fugiant, et quod circa os involvitur, ne gramen carpant.

8 *Esseda, &c.*] Currus Britannicos. *Bison*] Fera, cervi figura.

9 *Molles, &c.*] Quod Elephantus saltans paret rectori suo ex Æthiopia. epigr. 77. l. 6. et vide Ælian. l. 2. c. 11. Plin. l. 8. c. 2.

10 *Nigro bellua nil negat*] In Aron-dell. inveni, *non negat*. Quod Martialis esse puto, et mutatum ab illis, qui nesciebant 'negare,' simpliciter ac sine casu esse, non parere, non cedere. Sic 'equum stimulis negantem' Lucanus, sic 'saxa ferro negantia' Statius dixit, ut ad hunc in

Diatriba observavimus primi; nam adeo placuit summis viris, ut suum esse mallent. *Gronovius*.

11 *Deorum*] Cæsarium, quibus feræ non minus parent, quam ipsis Diis. sic Mart. l. Spect. ep. 17. de Elephante: 'Crede mihi numen sentit et ille tuum.'

12 *Hæc transit, &c.*] Hæc tamen omnia superat leporum lusus per rictus leonum.

14 *Quos velocæ, &c.*] Supra epigr. 7. 15. 23. 45. 49. 52. 61.

21 *Hæc clementia*] Totius epigrammatis cum epiphonemate conclusio, qua leonum in lepores clementiam divinitati Cæsaris adscribit, ejus numen sentiant leones, eique ad nutum serviant. *Rader*. Vide argumentum hujus epigr. supra ep. 15. hujus lib. et ep. 17. lib. spect.

EPIG. CVI. 1 *Ovidi*] Vinum hic Nomentanum, ejus esset ingenii et naturæ docet. Recens ingratum; vetustate tamen ad perfectam cocturam adduci, et certare posse cum generosissimis. Quinque Ovidi. ad quem alibi sæpe. *Quod nascitur, &c.*] Vinum ex agro meo Nomentano, ubi vetustate decoctum maturaverit, videri potest exuisse nomen patrum (recens enim vinum Nomentanum audiebat durum et insuave) atque naturam austeram, cum vinis vel optimis contendere, et Opimianum dici, vel Falernum, vel aliud quodcumque addito amphoræ titulo, commendatur.

3 *Mores*] Asperitatem et ingratum saporem. *Nomen*] Nempe cujusvis generosissimi vini nomine, vinum illud indigitari posse, ut vel Falernum voces, vel Calenum, vel Massicum, &c. nullo enim deterius esse. *Musamb*.

4 *Anus*] Metonym. cadus seu amphora vetusta. vide supra epigr. 40. vers. 1.

EPIG. CVII. 1 *Interponis, &c.*] Deridet Rufum, frustra expectantem Næ-

viam. *Interponis aquam*] Sic ille nequam paralyticus apud Petronium: 'Hansi,' inquit, 'parcius merum,' &c. Ebrii sc. in Venerem segniores. Parce bibebat Rufus idque dilutum; unde conjiciens Poëta expectasse illum amicam, atque adeo veritum ne immodico Lyæi vento, extingueretur Veneris ignis; quærît an Nævia (quæ illi semper in ore, supra epigr. 69.) noctem promisisset; ex suspiriis illius et silentio negasse autumans, ad largiorem potationem invitat; utpote majora pocula et merum quæ curas dissipet repulsæque molestiam obruat, ex præcepto Ovidii 2. Remed. 'plurima sumas, Ut stupeant multo corda soluta mero.'

3 *Unciam, &c.*] Duodecimam partem sextarii, supra 28. vers. 2.

5 *Sobriusque, &c.*] 'Lenis alit flammæ.'

8 *Tricentes*] Triens est tertia sextarii pars, quatuor cyathos seu uncias continens.

10 *Dormiendum est*] Tibi soli cubandum in vacuo toro: sume itaque somni poenulum, postquam amica non veniet. supra epigr. 72.

EPIG. CVIII. 2 *Magnum, &c.*] Respondet L. Julio amico suadenti, ut aliquod magnum opus scriberet, Epopeiam scilicet, vel Lyrica et Dithyrambica, ut Virgil. et Horatius scripserunt. Respondet se otia desiderare, et liberalitatem Mæcenatis. *Magnum*] Epicum et perpetuum carmen.

3 *Ocia qualia, &c.*] Ad Virgilium respicit Elog. 1. 'O Melibæe Deus nobis hæc otia fecit.' Per 'otiam' ergo et intelligit agros et pecunias, quo Musis vacet, 'non de lodice paranda Sollicitus.'

4 *Mæcenus, &c.*] Locupletavit Cilnius Mæcenus Virgilium, Horatium, &c.

6 *Flammis, &c.*] Ut ultra rogos et cineres supersit.

7 *In steriles, &c.*] Musæ non liben-

ter arant litus: non amant studia, 'Præmia si tollas.'

8 *Pingue, &c.*] Opimum quidem solum versare fatigat agricolam, sed amplissimæ segetis spes alit: non minus magni operis Poëtam, fructus et præmii spes.

EPIG. CIX. 1 *Est tibi*] Excusatur se Gallo, quod non mane ad eum salutandum eat; et dicit librum quem mittit, vicariam operam præstaturum, seque venturum ad cœnam: caussatur autem domum distantiam. *Ramires*. Geminum huic erat 72. epigr. supra. *Sitque precor*] Alludit ad priscam formulam, 'Quod felix faustumque sit.'

2 *Transtiberina*] Regio parum amœna, ubi fæx populi Judaïque fere stabulabant, et quasi separata a corpore civitatis. *Rad.*

3 *Mea Vipsanas, &c.*] Scalis habito tribus, in cœnaculo prope porticum M. Vipsani Agrippæ lauris opacum. Tota ergo superior pars ubi cœnabatur, cœnaculum usque ad scandulas appellabatur, quæ plerumque pauperibus locabatur inquilinis. Tum nisi alta fuissent, Martialis inde Vipsanam porticum spectare non potuisset. *Rader*. Turneb. l. 4. c. 11.

6 *Est tanti, &c.*] Et ejus quidem pretii ac meriti es, ut tibi hoc officium præstem, etiam si ulterius sit migrandum.

7 *Tibi non, &c.*] Non multum tibi erit honoris ex me unico cliente, multis qui te comitantur addito: multum mihi hæc qualiacunque scribenti dederetur oculi, si salutandi officio vacarem. supra epigr. 71. vers. 11. et epigr. 25. l. 11.

8 *Nego*] Te prosequendo me ipsum negligo, otium scribendi amitto.

9 *Ipsæ salutabo*] Ipse te veniam salutatum inter cœnandum, vel a cœna; interim pro me salutatorem matutinum capias hunc libellum. *Decima*] Quæ tertia est ante noctem, hora cœnæ.

10 *Arere*] Vox solennis matutinæ salutationis.

EPIG. CX. 1 *Issæst*] Landat Catellam Publii, tamque artificiose depingit Musæ penicillo; ut hanc catellam, vera Publii, pietaque vetiorem pulchrioremque iudicem; et cum Catulli passerem, et Stellæ columba, hoc epigramma, qua argutia, qua suavitate et venustate contendit potest. *Rad.* Nomen catellæ Publii. *Passere Catulli*] Lesbii pass. cujus nequitiam et mortem canit Catullus. *Nequior*] Lascivior.

2 *Purior osculo*] Ramiresius artificium Poëtæ in hoc subolet, quod voluerit insinuare, purius esse hoc Epigramma, Stellæ poematio, quæ puellam depingebat.

7 *Sentit, &c.*] Sentit hos affectus in Domino, atque illi tristi condolet, hilari lasciva congratulatur.

8 *Collo nixa, &c.*] Collo Domini in sinu gremio innixa dormit.

9 *Suspiria, &c.*] Respirationes, quæ si crassiores sint et vehementiores, ronchi appellantur.

10 *Ventris*] Ejiciendi.

11 *Gutta*] Præstitit munditiem lecto, neque ejus contaminavit stragula. *Pallia*] Pallium hoc loco, tori et lecti operimentum esse contendit. *Raderus.* Sed Brodæus dicit, quod Romani hæc in lecto induebant.

13 *Levari*] Alvi seu vesicæ onere levare.

16 *Virum puella*] Catathresis.

17 *Hanc ne lux, &c.*] Ut mortuæ superisset memoria, curavit Publius illam pingi.

EPIG. CXI. 1 *Scribere, &c.*] E virtutibus epigrammatum altera est brevitās. Hanc in Martiale cum essent qui carperent, respondet nescio cui Veloci Poëtæ, brevitas sua epigrammata esse potiora illius nullis.

2 *Breviora*] Quæ enim breviora scribi possunt, quam nulla?

EPIG. CXII. 1 *Cum tibi, &c.*] Mitte-

bat Martialis Epigrammaton librum ad Regulum et simul thuris forte libellam. posset quis dona mirari tam humilia, tam opulento viro. Excusat Martialis munerum tenuitatem, eorundem significatione: liber namque sapientiæ studioso mitti debet, thus vere pio et Deos colenti, quibus sape thure faciendum est. Cum ergo Regulus sapientiæ fama et pietatis opinione clarus esset, conveniens fuit hæc munera ea mitti. *Ramir.* Ne ergo munera mittas supervacanea, ut feminæ arma, rustico libros, &c. præcepit Seneca. Hic Poëta (missis ad Regul. epigrammaton libro et thuris forte libra) muneribus pompam addit convenientia munerum cum ejus, cui dantur eruditione et pietate. sed de hoc Regulo vide Plin. epist. ultima l. 2. et l. 6. epist. 2. *Par fama et cura Deorum*] Velim scire, ubi Scriverius, *par cura et fama laborum.* Neque enim in ordine Notarum ad hunc locum inveni. Sed si auctores habet scriptos codices ea lectio, non dubie probanda est. Nam Regulus iste et scribebat multa et faventem eloquentiæ suæ famam habebat. Justum est autem ut 'cura' præcedat, 'fama' sequatur. 'Sophiæ labores' sunt monumenta ingenii. *Gron.*

2 *Nec minor ipsa tuo*] Gruterus e duobus scriptis notat, *suo*, et merito probat. Sed explicandum est. Refertur ad pietatem, non ad Regulum. 'Ingenio suo,' quod ipsa occupavit, obtinetque. Sic in libro Spectaculorum: 'Nunc sua Cæsareos exorat præda leones.' Et hoc libro Epigr. 79. 'Inque snos vultus serperet atra lues:' id est, ejus hominis, cujus corpus invaserat. Frustra ille: 'Inque ipsos.' Sic apud Ovidium: 'Et crimen vox est inficiata snum.' Et Statium: 'mentem sua non capit ætas.' *Idem.*

EPIG. CXIII. 1 *Cum te non, &c.*] Urbana cujusdam Prisci reprehensio

est, et correctio Poëtæ, qui errore et ignorantia sordium huius hominis, quum eum non novisset, dominum honoris causa regemque vocabat. At vero postquam bene novit, suo nomine vocabat. Scribit enim Seneca solitos fuisse priscos, quoties homini ignoto occurrerent, eum dominum aut regem appellare. *Rami. Merula.* Te prius mihi non notum pro munifico patrono et claro viro honorifice salutabam: postquam vero mihi innotueris, familiarius te appello et nro nomine saluto. epigr. 68. l. 2.

2 *Jam mihi Priscus eris*] Innuens sc. honorabilis nomen eum amisisse, posteaquam cognitus fuit.

EPIG. CXIV. 1 *Quæcunque, &c.*] Juvenilia sua, ubi venalia sint, docet. Epigrammata quæ mihi olim puero exciderunt, venalia sunt apud Q. Poll. Valer.

2 *Apinasque, &c.*] Nugamenta carminum. Apinas autem ut et Tricas Apuliæ oppidula fuisse vilia, scribit Plinius l. 3. c. 11. a Diomede tantam per ignominiam eversa, ut in proverbii ludibrium abierint. Cum vero Græce dicantur ἀφάνναι, unde et *Affania*, cur non ab ἀφάνης ducamus, ut et Tricas a τρίς?

3 *Male collocare, &c.*] Modesta extenuatio. Occupato enim et gravi lectore indignas fatetur; nec tamen abjicit adeo, ut legi nolit, dum Bibliopolam exprimit.

4 *Et invidabis, &c.*] Nec sines oculum abire sine malo.

6 *Perire, &c.*] Exscribi enim facit, venditque.

EPIG. CXV. 1 *Hos tibi, &c.*] Epitaphium Antullæ puellæ, immaturo fato raptæ. Faustine, Telesphorus Fœnius vicinus tuus (forte in agro Tiburtino. vide epigr. 57. l. 4.) Diis manibus filiæ suæ Antullæ, immatura morte præreptæ, consecravit hunc agellum, in quo cineres et ossa filiæ condidit.

3 *Nomenque sacravit*] Quia sepulchra sacra erant. Tum indicem ac titulum sepulchro addebant D. M. S. 'Diis Manibus sacrum.' Addebant etiam nomen sepulti.

4 *Dignior ipse legi*] Illud 'dignior' mihi non placet: primo quia ambiguum est: dein, si in optimum sensum accipiatur, nihil hic dicitur aliud quam versu sequente. Vellem in scripto aliquo exstaret: *vocerat ipse legi.* Nam parentum summa vota, efferri a liberis. Dein, ut fere Heraldus: *Et, Stygius, æquum fuerat, prior iret ad umbras.* Ipse optaverat: et justum erat non turbato ordine mortalitatis, priorem mori. Gronov. *Dignior ipse legi*] Turbato mortalitatis ordine et fati male judicantibus titulum filiæ pater tumulo inscripsit, quod officium ex naturæ ordine patri præstitisse filiam æquius fuerat.

EPIG. CXVI. 1 *Quædam, &c.*] Irri-det Procillum quemdam invidum, quum dicat se cupi a puella candidissima, sed amare aliam nigerrimam. Audito illo priori, summam capiebat Procillus molestiam, ita ut præ mærore se esset suspensurus; audito vero posteriori respiravit. Procilli invidiam ludificatus, candido enim lætoque nuncio usque ad suspendium contristat; nigro mox tristitque reficit et a suspendio revocat.

3 *Ligustro*] Ligustri floribus.

4 *Suspendia*] Hinc colligere licet, 'suspendia' esse invidorum.

EPIG. CXVII. 1 *Hoc*] Ejusdem argumenti cum epigr. 115. Est enim Antullæ Epitaphium, unaque parentum; quem morem et hodie familiæ servant, ut commune conditorium eurent. *Nemus æterno cinerum*] Agellum cum luco qui religionis causa sepulchris additus. *Sacravit, &c.*] In usum et honorem sepulchri in æternum sacri.

3 *Cito raptu*] Decedunt ævumaturi, rapiuntur immaturi.

4 *Hoc erit, &c.*] Eodem monumento condebantur e more sanguine propinqui, conjuges, amici, &c.

5 *Si cupit, &c.*] Ne alienetur hic agellus, H. EXT. N. S. i. e. hæredes externos ne sequatur. Factus enim est religiosus, et ideo extra hominum commercium.

6 *Perpetuo, &c.*] In æternum sacra-bitur in usum familiaris sepulchri.

EPIG. CXVIII. 1 *Occurris, &c.*] Lupercus quidam avarus et sordidus subinde Martialem interrogabat, An vellet mitti ad se puerum, cui traderet libellum Epigrammaton mutuo, quem lectum remitteret statim. Excusat Martialis longum intervallum a Luperci ad suam domum, et indicat ubi hi libelli sint venales.

3 *Tradas, &c.*] Mutuo.

6 *Pyrum venire*] Alii regionem urbis esse volunt, alii insigne ædium, alii leg. *ad pilam*, ut ep. 23. l. 5.

7 *Scalis, &c.*] In cœnaculo fere ultimo, vel tertio tabulato sub tegulis: ut supra ep. 109. vers. 2.

9 *Argi nempe, &c.*] Tmesis, Argiletum. supra ep. 4. vers. 1. ab argilla, vel Argi letho, qui ibi ab Euandro cœsus fertur.

10 *Contra Casaris, &c.*] E regione fori Julii est taberna bibliopolæ.

11 *Scriptis postibus*] Postes, columnæ, pilæ bibliopolarum inscripta ge-

rebant nomina librorum venalium.

13 *Ne rogis Atrectum*] Ne sit opus quarere quis meos libros habeat venales, Atrectus vocatur bibliopola.

15 *De primo*] De summo forulo, capsâ, seu armario. In primis autem vel summis nidis optimi recondebantur libri: in imis seu ultimis, libri parvæ æstimationis.

16 *Rasum punice*] Ut poliverint frontes librorum, voluminaque ornarint purpura et umbilicis, supra epigr. 67. vers. 12.

17 *Denariis, &c.*] Quibus fere æquivalent 40. c. nostris. Sed denarius erat duplex; vetus, qui 8. den. ob. c.; novus, qui 7. den. ob.

18 *Sapis Luperce*] Ironice collaudat hominis sordes, cui pro vili habetur ingenium et labor Poëtæ.

EPIG. CXIX. 1 *Cui legisse, &c.*] Concludit librum, et simul excusat ejus longitudinem ironicis, quasi postularet aliquis ab eo ut plura adderet epigrammata; dicit satis esse centum. *Ramires.* Itaque per modestiam extenuat sua epigrammata, tanquam mala sint, simulque excusat libri longitudinem: ex mente Callimachi apud Athenæum l. 3. cap. 1. τὸ μέγα βιβλίον ἴσον τῷ μεγάλῳ κακῷ: numerum autem perfectum ponit 100. cum sint 119.

## EPIGRAMMATUM LIB. II.

*Quid nobis, &c.*] Jocosâ et urbanitate plena hæc epistola est, scripta ad Decianum, poëtæ familiarem, et libro superiore sæpius laudatum: qua quasi mirantem facit poëta Decianum, cur epistolam epigrammatis ipse suis, cum ipsa epigrammata pro se loqui possint, et epistolæ vicem fungi, præ-

scribat. Poëta velut immemor sui, admonitu Deciani, abruptit epistolam, longius alioqui, ut jocatur, progressurus. *Rader.* Hæc omnia usque ad 'reclamant' ex persona Deciani, quem facit Poëta mirantem et reprehendentem quod epistolam Epigrammatis suis præfigat.

3 *Video quare, &c.*] Tragædi certe, si quid esset quod principem et populum vel monitos vel rogatos vellent, epistolam exhibebant, quam vocalissimus aliquis Curio, qui theatralis quasi præconis officioungebatur, clara legebat voce. Hoc fecerunt illi ex necessitate, quod iis in dramatico poemate, quæ extra scenam et argumentum essent, loqui non liceret: hoc tibi o Martialis in epigrammatis tuis non æque necesse est, quæ quasi epistolia sunt.

*Curione*] Curionis officium erat, omnia quæ in theatro, vel principis mandato, vel magistratus jussu edicte, vel alienius postulatopronuncianda erant, proclamare; uti quasi præconem ageret theatralem Curio. Turneb. l. 25. c. 8.

*Mala lingua*] Libera et mordaci.

6 *Noli ergo, &c.*] Noli indecore et absurde mimo inducere togam (qui gravitatis cultus est) id est, epigrammati epistolam, poemati orationem solutam.

*Togam saltanti inducere personam*] Quærit Scriverius, quare hoc Grutero displicerit. Haud scio, quid illi, mihi quidem vehementer displicet *inducere togam*. 'Calceum inducere,' legi apud veteres, et 'scuta pellibus,' et 'coria induci.' Lanas vix puto, multo minus vestimentum laxum. Potest autem dubitari, verius sit, quod Gruteri codices *saltanti*, an quod Scriverianus, *saltantem*. Prius est: novi enim, qui sic se prostituit, ut in toga saltet, inepte præferre pudorem, persona capiti inducta. Posterius foret, ut Ciceronis l. 7. epist. 11. 'Mira enim persona induci potest Britannijureconsulti.' Et Suetonii in Nerone: 'Inducta est et Afranii togata, quæ Incendium inscribitur.' Gronovius. *Togam*] Per 'togam' tropice prosam sive solutam et liberam intelligit orationem: per 'saltantem personam,' poemata. Saltantur poemata in vestibus scenicis: prosa oratio habetur

aut recitatur in toga. Sed togæ illæ dictæ improprie, sive togæ illæ mimicæ, consuti ex panniculis versicoloriis centones. Scenicæ nempe vestes ἐκ βακῶν πάνυ εὐτελεῶν συγκεκοµέναι, ex vilibus admodum pannis concisæ. Noluere enim Quirites togam suam, quæ nota propria civitatis, actionibus scenicis dehonestari. *Musamb.*

*Denique videris, &c.*] Neque te putes epistola magis innotum adversus maledicos, quam si quis myrmillo contra retiarium ferula pro ense pugnaret.

*Ego inter, &c.*] Ut enim spectatores illiusmodi myrmillonis inconsideratam audaciam aversati reclamarent, ita inter alios et ego tuam hanc temeritatem epistola nullatenus efficaciter defendere conantis. Ut parum in ferula adversus retiarium, sic parum in epistola adversus æmulos et obtrectatores præsidii est.

*Puto me, &c.*] Respondet Martialis: 'Et sane perlongam scripturus eram epistolam; sed a te monitus, consilium muto, neque lectorem longa epistola fatigabo.'

*Quid, si scias*] Longiorem tibi volui epistolam facere, et quidem si scires quanta eam volui esse longitudine, tum etiam magis hæc taliaque diceres, sc. importune misceri epistolas operi epigrammatum. *Musamb.*

EPIG. I. 1 *Tercentena, &c.*] Excusat libri hujus brevitatem, qui nonaginta et tria habet Epigrammata, quum posset ipse plurima addere. Enumerat deinde commoda brevioris libelli: et ultimo conqueritur hunc, vel ita brevem, aliquibus visum iri longum. *Ferre*] Capere.

2 *Ferret, &c.*] Pateretur, toleraret.

3 *Succincti, &c.*] Brevis libri commoda. Metaphorice eo significamus expeditum aliquem, ut de milite ad prælium parato.

4 *Brevior, &c.*] Minus insumo et perdo chartæ; modeste.

5 *Deinde, &c.*] Librarius citius

transcribet hæc, ut melioribus vacet exscribendis.

6 *Nec tantum nugis, &c.*] Occupabitur melioribus libris describendis.

9 *Te conrica, &c.*] Inter pocula legeris, vide ep. 19. l. 10. et perlegeris minori spacio quam vinum aqua calida, in quincunce, quinque cyathorum capaci, dilutum frigescat. Hyperb. 'Quincunx' pro quovis poculo. Sed gemina vis latet sub hoc verbo 'tepuisse,' vel enim, ut verba jacent, intelligitur, id est, antequam frigeat vinum calida mistum, vel antequam remittatur certamen potandi et hilaritas convivarum. De more bibendi et miscendi calidam et frigidam lege lib. 1. cap. 4. Elector. Lipsii. *Rad.*

11 *Cautus*] Cautus is est, qui præmunitus ad quodvis damnum futurum, ne sibi lædat, est.

12 *Hei mihi*] Cum illud *mihi* absit Palat. Gruterus censet rescribendum *Eheu*. Quasi diceret, Non vitabis tamen omnium reprehensionem et fastidium: sunt enim Romani proceres fastidiosissimi, et mella juxta ac fella nauseant. *Rad.*

EPIG. II. 1 *Creta dedit, &c.*] Celebrat Dacicam victoriam et triumphum quem egit Domitianus solus, cujus laurea tota ejus fuit, nec cum alio communicata: amplificat hoc argumentum a comparatis, enumeratis iis qui præcipua cognomenta ex provinciis devictis compararunt. *Ramires*. L. Metellus devicta Creta, Pub. Cornel. Scipio devicta Africa, nobilia assecuti sunt cognomenta: Domitianus vero, debellatis Cattis Dacisque, nobilius meruit cognomen, Dacici scilicet et Germanici, illi enim singula, hic bina; illi Cretenses pigros ventres, et distinctos Afros, hic Germanos bellicosos, ὄζους ἄρρως. Sic itaque crescit collatio Magnum et nobile Cretici cognomentum; majus sive nobilius Africani; maximum sive nobilissimum Germanici. Et tamen Cretici et Africani Metello et Scipionibus

jam viris contingere. Germanici cognomentum Domitiano contigit etiam puero. *Musamb.*

4 *Et puer, &c.*] Domitianus juvenis admodum expeditionem suscepit in Germanias. Sueton. l. 8. c. 2. sed neque necessariam neque utilem.

5 *Frater, &c.*] Pater tuus Vespasianus cum filio Tito de Hierosolymis triumphavit, tu de Cattis Dacisque solus. *Frater*] Titus. *Idumæos*] Judaicos. Idume, pars Judææ, ab Occidente Jordanem spectans, quæ Ἰδῶμ appellatur.

6 *Dacis laurea, &c.*] Alii *Cattis*: ut Lipsius lib. 1. epist. 5. bene judicat. Nam quia ex triumpho de Cattis non traxit Domitianus cognomentum triumphale proprium Cattici, sed commune Germanici; ideo hunc triumphum argute Martialis cum Judaico triumpho componit; quia neque ex illo triumpho cognomentum Vespasiano patri aut filio Tito fuit 'Judaici.' Nam, ut apud Dionem est, repudiavere cognomentum hoc ut infame: Domitianus autem cognomentum *Cattici* videtur accipere noluisse, ut ignobile aut ridiculum. *Musambert. Datur laurea*] Vel Domitiano victori, vel potius Jovi Capitolino. Sueton. in Domitiano: 'De Sarmatis lauream modo Capitolino Jovi retulit.' Sil. Italicus lib. 15. 'Lauroque superbam In gremio Jovis excisis deponere Pœnis.' Plin. l. 15. c. ult. 'Fasces Imperatorum decoras. Ex his in gremio Jovis Opt. Max. deponitur, quoties lætitiā nova victoria attulit.' Parta enim victoria fasces ipsi lauro decorabantur. Atque huc pertinent, 'fasces laureati,' et 'lictiores laureati.' *Herald.*

EPIG. III. 1 *Sexte, &c.*] Sextus jactabat se nihil cuiquam debere. Martialis hominis jactantiam joco subsannat, atque se id credere ait, quoniam is tantum debet, qui potest solvere. *Domit.* Vere jactat se nihil debere qui non est solvendo: debitoris

enim inopia excludit actionem. Sic arguitur Plantus in Curculione, non male credi iis, qui nunquam reddunt, quia non creditur proprie nisi reddituris: quod igitur datur non reddituris, non creditur, sed prorsus perit. 'Argentariis male credi qui ajunt,' &c. Si igitur is qui dat non reddituro, non credit proprie, nec proprie creditor est, is qui nunquam redditurus est, eadem ratione nihil debet, neque est debitor. *Herald.*

EPIG. IV. 1 *O quam blandus es*] Ammianum incesti arguit, quod relictis natis nominibus matrem hic sororem, filium illa fratrem appellet: quibus nominibus amatores et amicæ se mutuo vocent; vide Lips. *Antiq. Lect.* l. 3. et Epigr. 20. l. 12. et epigr. 65. l. 10.

3 *Fratrem te vocat*] Fratris et sororis, natura honestissima nomina, turpicula tegendi criminis causa facta sunt. Amicos fœminæ 'fratres' vocabant; amicas viri 'sorores': sic l. 12. epigr. 20. 'Quare non habeat Fabulla quæris Uxorem Themiseu: habet sororem.' *Ramires.*

5 *Quod estis, esse*] Mater et filius.

7 *Mutrem, que cupit, &c.*] Elegans epiphonema, et conclusio totius sententiæ, ubi priori versu τὸ 'sororem' summitur obscœna significatione; posteriori, propria. *Ramir.*

8 *Sororem*] Sed amicam.

EPIG. V. 1 *Ne valeam, &c.*] Exensat se quod non sæpius videat Decianum; et simul eum accusat, quod sæpe negetur esse domi; causatur longam locorum intercapedinem; et tandem eleganti antitheto concludit epigramma. *Ramir.* Jurandi formula, ut, 'ne vivam,' 'dispeream.'

3 *Duo sunt, &c.*] Intercapedo et spaciū 2. millium passuum, qui 4. mihi fiunt redeunti, nec te convenienti. ep. 23. lib. 5.

6 *Caussis, vel*] Clientum caussis. *Tibi sæpe vacas*] Tuis studiis, vel balneis, cœnis, seu valetudini curandæ.

EPIG. VI. 1 *I nunc, &c.*] Fastidiosum Severum quendam notat, quod præpropere festinatione vix degustato libello, ad finem quam primum pervenire cupiebat, quem etiam perstringit leviter l. 5. epigr. 81. Indignantis et exultantis formula Ironica, qua Severi deludit fastidium: prius quidem singula epigrammata collaudantis atque ut ederentur suadentis, collecta vero jam et edita eum fastidio dejicientis.

3 *Spectus ἐσχατοκόλλων*] Scaliger correxit, ἐσχατοκόλλιον; et interpretatur partem postremam adglutinatam. Sed hæc ipsa interpretatio ostendit verius esse Salmasii ἐσχατοκόλλιον: nam κόλλα *gluten*, non κῶλον. Quia ergo in membranis *cs cato collion* esse notavit Scriverius, legendum ἐσχατοκόλλιον vel ἐσχατόκολλον: cui opponitur πρωτόκολλον. Sic πρωτόκολλον in libris et in chartis nondum scriptis primam schedam dixerunt veteres, quæ prima adglutinata esset; πρωτόκολλον in chartis nomen auctoris habebat scriptum, a quo charta confecta erat, et loci ubi facta, et tempus quo facta; πρωτόκολλον in libris nomen quoque auctoris præferebat et operis titulum. Si πρωτόκολλον prima libri scheda, utique et ἐσχατόκολλον extrema scheda dicetur, ultimo nempe loco glutinata: 'summam schedam' alibi dixit idem Martialis l. 4. ep. 91. 'Ohe jam satis est, che libelle. Jam pervenimus usque ad umbilicos: Tu procedere adhuc et ire quæris, Nec summa potes in scheda teneri.' Ultimam autem libri partem subinde spectare impatientis et nimium properantis est lectoris. *Salmas.*

4 *Oscitationes*] Lassitudinis et fastidii indicium est repandiculans oscitatio.

6 *Vitellianis*] Pugillaribus luteis, vitello ut credo illitis, quibus res lascivæ et elegantiores scribebantur. Alii a Vitellio nescio quo inventore, dietos volunt. ep. 8. et 9. lib. 14.



7 *Hæc sunt, singula*] Ex singulis epigrammatis junctis simul libellus fit. Est igitur absurdum, singula per se magni facere, simul autem omnia collecta fastidire et abjicere. 'Sinn' autem 'ferre' vel 'gestare,' formula est usitatissima apud veteres, pro charum habere. *Ramiresius*.

10 *Quid prodest, &c.*] Quorsum studii brevitati? frustra curavi ut liber tennis esset, nec umbilici (de quo ep. 67. l. 1.) crassitudinem excederet, si tamen tu delicatus et supinus lector triduum illi legendo insumas.

13 *Nunquam, &c.*] Alii, *Nusquam*. ut ep. 4. l. 1. 'Nescis, heu nescis dominæ fastidia Romæ,' &c.

15 *Borillas*] Oppidum in via Aricina, non longe a Roma.

16 *Interjungere quæris*] Male legitur *Iter jungere*. Est enim *interjungere*, jugo solve equos sen boves refectionis gratia: est autem Allegoria: brevem librum non uno decursu perlegis, verum in itinere hæres et pausam oscitans interponis. *Ad Camænas*] Ad Incum et templum Camænarum extra portam Appiam. sed vide Ph. Cluverii Italiam, l. 3. c. 4.

17 *I nunc, &c.*] Epanalepsis Ironica, supra vers. 1.

EPIG. VII. 1 *Declamas*] Notum discrimen inter declamatorem et oratorem: Orator veras causas, declamator fictas, agebat. Tum belle hic χαρακτηρίζεται ardelio, qui cum nihil bene agat, agit omnia belle, id est, in omnibus bellus sibi videtur; et nullas artes, nullas scientias ignotas habet, ac de omnibus loquitur, belle potius, id est, tanquam homo qui politus videri vult καὶ εὐομιλος, quam perite. Tales igitur homines appellabant 'ardeliones,' qui circa omnia volitarent, et nullibi pedem figerent. *Herald. Belle, &c.*] Ad hunc Attalum est epigramma l. 1. 80. ubi illius πολυπραγμοσύνην carpit. Hic irridet arrogantiam et jactantiam ejusdem: qua omnia affectabat et jactabat, et

tamen nihil agebat. *Rad.* vide ep. 10. l. 1.

8 *Ardelio*] Πολυπράγμων, Angl. *a busybody*. ut l. 1. epigr. 80. multa agendo nihil agens, qui ut videatur aliquid esse in omnibus, nihil est in singulis: 'nusquam enim est, qui ubique est,' Seneca epist. 2. Alii ab 'ardore' et impetu multa tentantis, nihil prosequentis; Alii ab 'ardeola' avi, quæ in volatu multum movet, parum promovet, diductum volunt. Sunt qui Ardeliones mimorum genus fuisse volunt. Vide epigr. Græca κεφ. μβ.

EPIG. VIII. 1 *Si qua videbuntur, &c.*] Poëta per jocum, et ut tentet lectoris cum ingenium, tum candorem, epigrammatum suorum vitia, quasi a se amovens, in librariorum negligentiam et errorem confert.

5 *Quod si non illum, &c.*] Quod si meam hanc, quæ tamen vulgaris est authorum excusatio, non admiseris, neque ego te pro cordato et candido lectore habebo: 'jam sumus ergo pares.'

6 *Tunc ego te credam, &c.*] *Ramiresius* sic legit hunc versum: *Numne ego te credam cordis habere nihil?* Id est, si dixeris me peccasse, te cordatum et sapientem judicabo? sed inepte.

7 *Ista tamen mala sunt*] Urget lector, sed ipsa carmina mala sunt, quod non tam ab operarum errore, quam ab autoris vitio. *Quasi nos, &c.*] Aperit se Poëta, et fatetur mala quidem esse hæc, sed et illos provocat ut meliora, si possint, scribant; sin minus, his utantur, hæc animo æquiore accipiant. epigr. 92. l. 1. quin et se minatur censorem non minus in illos rigidum, si scriperint. Quasi vero, inquit *Martialis*, ego diffitear esse illa peccata sive mala mea, et non joci causa dixerim esse librarii. Sed utcumque res habet, sive mea illa, sive librarii sunt, tu meliora non facis. *Musamb.*

EPIG. IX. 1 *Scripti*] Non despe-

randum quod non rescripserit Nævia; sperandum potius quod meas legerit tabellas; ex præcepto Ovidii l. de arte, unde et hoc sumpsit Mart. 'Legerit, et nolit rescribere: cogere noli: Tu modo blanditias fac legat ipsa tuas. Quas voluit legisse, volet rescribere lectis,' &c. unde et quidam habent, *Sed puto, quod scripsi, legerit.* [Rescripsit] Nam meretriculæ si rescribebant, annuere videbantur. Sic Juvenal. Sat. vi. 'Libertas emittur; coram licet innuat, atque Rescribat,' &c. *Non dabit ergo* Quia non rescripsit scilicet. 'Dare' heic κακέμφατον χαρίζεσθαι Græcis. *Herald.*

EPIG. x. 1 *Busia dimidio, &c.*] Non ego te superbum censeo aut minus humanum, quod me altero labro (ut epigr. 22. infra) vel levi basio (qui saluandi mos Romanis) excipis: contentus ero vel quarta osculi parte, imo beatus nulla. notatque Posthumi (quisquis ille fuerit) impuram animam atque os impudicum ἐκ τοῦ τὰ αἰδοῦντα λείχειν καὶ μύζειν: vide et epigr. 21.

EPIG. xi. 1 *Quod*] Selli cœnipeta: mæstitiæ et luctus causam esse domicienium. *Fronte nubila*] Mæsta, tristitia: contrarium 'serena.' Metaph. a cœli tempestate.

2 *Ambulator, &c.*] Mox ep. 14.

3 *Lugubre, &c.*] Quod mæsto vultu tacitus præ se fert luctum. *Piger*] Dixit, quia mæstus pigro similis et lento.

4 *Quod pene, &c.*] Quod demisso sit vultu capiteque dejecto.

5 *Quod dextra pectus pulsut, &c.*] Hoc frequens in funeribus: et pectus pulsabant in aliis calamitatibus atrocioribus. Cæterum 'Pectus pulsare,' id ipsum est quod *plangere* dicebant. Erant vero Præfica, atque alii qui modum plangendi cæteris dabant. 'Ut qui conducti plorant in funere, dicunt, Et faciunt prope plura dolentibus,' &c. *Herald.*

7 *Vivut*] In avari Selli impendium.

8 *Sarcinaeque, servique*] Opus, nummi, 'quæ majore domus gemitu, majore tumultu Planguntur quam funera.'

9 *Nihil colonus, &c.*] Nihil in agro, in prædiis et villis perditum aut amissum.

EPIG. xii. 1 *Esse quid hoc dicam, &c.*] Animæ fætores et oris spurcitiam dissimulare voluit Posthumus, diapasmatum et unguentorum accito odore: sub assiduo hujusmodi odore suspicatur Poëta latere ulcus, vomitum, aut tetrius quippiam. supra epigr. 10.

4 *Non bene olet, &c.*] 'Æcastor, mulier bene olet, ubi nihil olet,' Plantus Mostell. Vide epigr. 55. l. 6. Lusus est in verbo 'bene odore:' priori loco 'bene olere' ex se significat, posteriori 'bene olere' ex acquisitis odoribus.

EPIG. xiii. 1 *Et judex petit, &c.*] Præstat absque lite creditori solvere, ne unum subterfugiens in tres incidas: namque munere palpandus judex, (atque obiter corrupta taxat iudicia) munus aliud tibi extorquebit patronus, et creditori tandem ex lege et sententia solvendum est.

EPIG. xiv. 1 *Nil intentatum, &c.*] Modo epigramm. 11. Describit Paulino, Selli cœnipeta summam in quærendis vocationibus diligentiam, et celebriora urbis loca nominat, ubi maximus civium concursus fieri solebat, ut inde convivatorem inveniret. *Ramires.*

3 *Ad Europen*] Ad Campum Martium, in quo porticus plurimæ variis picturis insignes, et in his Europæ, a Jove tauro vectæ. *Te, Paulline, tuosque*] Frequentat exercitii loca in campo Martio, atque ibi te a pedum celeritate in cursu confert Achilli, qui πόδας ὠκύς.

4 *Sine fine*] Sine modo, ut quisvis animadvertat, eum cœnam captare.

5 *Si nihil, &c.*] Si in porticibus, quæ juxta exercitiorum loca, non reperiat invitatores, transfert se ad loca tabulis vallata, in quibus P. R.

suffragia laturus clauderetur, quæ loca a similitudine 'septa' et 'ovilia' appellabantur: vide quæ ad Juven. 6. Sat. 528.

6 *Phyllirides præstet*, &c.] Juxta septa erat templum Neptuni cum porticu, in qua depicta fuit historia Argonautarum, et in his, Chironis filii Neptuni ac Phyllirides; atque Jasonis Æsone nati.

7 *Memphitica*, &c.] Templum Isidis, cujus sacra ex Ægypto (in qua nobilissima civitas Memphis) Romam translata, in campo Martio prope septa. Hoc templum Tiberius everterat, sed vel nomen loci manebat, vel ab alio Imp. instauratum erat.

8 *Cathedris*] Subselliis. *Mæsta*] Propter virum Osirim amissum et inventum tandem apud Phialam lacera- tum. *Juvenca tuis*] Isis dea ex Io Inachi filia a Jove compressa et in vaccam mutata. Vel simulacrum Isidis erat juvenca.

9 *Centum*, &c.] Porticum hanc, c. columnis innixam, alii Corinthiam Cn. Octavii, alii Vipsanam fuisse autumant.

10 *Pompeii dona*, &c.] Porticum Pompejan, prope quam lucus et duo horti.

11 *Nec Fortunati*] Quatuor sunt nomina balneorum et balneatorum mercenariorum, hoc est, qui mercenaria balnea habent, Fortunati, Fausti, Grylliac Lupi. Sed Lupus et Gryllus habebant plane contrarias; Gryllus in loco depresso et tenebricoso, Lupus in excelso et patente loco, veluti Regia Æoli, unde vocat Æoliam, ab Æolo ventorum Deo. *Rader*.

12 *Grylli tenebras, Æoliamque Lupi*] Tenebrosa balnea Grylli, et excelso loco posita, vel frigida balnea Lupi. vide epigr. 60. l. 1. et infra epigr. 78.

13 *Thermis*, &c.] In thermis proprie sudabatur, ut in balneis lavabatur.

14 *Renuente Deo*] Nullo Campi Martii favente numine, quod Selinum cæna beet.

15 *Ad Europes*, &c.] Ad porticum Europæ, supra vers. 2. juxta quam erant tepentes post meridiem buxi. epigr. 20. l. 3.

17 *Per te*, &c.] O Jupiter, qui tauri induisti formam, rogo te per te et Europam tuam, interfice hunc Selinum, ut apud te cœnet. Alludit autem ad morem Græcorum, qui dicebant cœnatorios eos apud inferos, qui morituri essent. nota est Leonidæ vox animosa: 'Pergite animo forti Lacedæmonii, hodie apud inferos fortasse cœnabimur.'

EPIG. XV. 1 *Quod nulli*, &c.] Urbane notat spurcum Hermum, quum videatur eum laudare, et suspicionem superbie remove, quod calicem suum nemini propinaret; poterat enim hoc superbum videri: humane tamen dicit factum, ne scilicet compotiores halitu fætido et spurco offenderentur, quod acnte lectori relinquit inferendum. *Ramires*. Habebant veteres, honoratiores maxime, in conviviiis peculiare suos calices: quos aliis interdum propinare, humanitatis erat: contrarium, superbie. Invertit hoc Poëta collaudando Hermum, quasi hoc ab illo humane factum sit, ne, calice a fœtore oris sui venenato, alios offendant. Franc. Luisinus in nominis ambiguitate, quod illi cum Deo Mercurio commune est, joci acumen latere putat. q. d. facis ut homo, &c. vide c. 13. l. 1. parergon.

EPIG. XVI. 1 *Faciunt hanc febrem*] Ut visentibus ostendet stragula, morbum simulat. *Stragula*] Lecti opera- menta, Tapetia lecto strata. Non convenit Grammaticis de stragulis, vestesne an lectorum strata denotent. Ego utrumque: namque leonis spoli- um Herculi pro lecto et stragulo, apud Senecam: 'quonam abiit teg- men meum, Idemque somno mollis Herculeus torus?'

2 *Si fuerit*, &c.] Si valeret, non pos- sent videri stragula.

3 *Torus a Nilo*] Torus e lino Ægyp-

tiaco, et Alexandrina pluma factus. Quid ergo torus ille idem cinctus sindone olenti, id est, circumdatus torali ex sindone Tyria? Id vero summarum deliciarum, ut Lampridii Galbani, sive Avitus, 'primus omnium privatorum toros aureis toralibus textit,' &c. At vulgo lineata toralia ad custodiam vestis stragulae purpureae, sive purpuræ qua torus instratus. Ægyptii autem sen Niliaci tori tunc in pretio, ut et lectuli Milesii et Siculi. Vulgo imperitorum idem est 'lectulus' et 'torus': sed lectus est κλίνη, torus στρωμνή, in toro stragula vestis, eaque cincta seu circumdata torali. *Sidone*, &c.] Torsus Sidonio tinctus murice, purpureus. Sidon enim nobilissima urbs in Phœnice, purpura abundans. Hic autem a poëta pro ipsa purpura, velut contentum pro continente, usurpari vult Scriverius, et illum versum Martialis lib. 11. epigr. 1. ita legendum censet: 'Quo tu, quo liber otiose tendis, Cultus Sidone non quotidiana?' Verum Raderus tam insolentem castigationem non fert; quem vide. Legitur et, *sindone cinctus*, id est, plagis. Angl. *curtains*, e sindone tincta, olenti murice tinctus. *Quid sidone*, &c.] Peritus vir, certe multæ lectionis, sic hunc locum exponit: Zoilum scilicet voluisse ostentare opes suas, non tantum in stragulis purpureis et toro Nilotico; sed etiam in fasciis, quibus obligabatur e Medicorum imperio; eas appellans 'sindones,' et quidem 'olentes,' e murice scilicet. Intelligitur etiam sindonis nomine liuteum illud, quo involuebantur, qui tonsoribus operam dabant, ut etiamnum hodie fit.

5 *Quid tibi cum medicis*] Nihil opus ad hunc morbum curandum Medicis; ab animo, non a corpore ægrotas, Zoile. Tum Machaon apud Homerum a præstantia medicinæ celebratur. *Rad. Machaonas omnes*] Medicos, a Machaone filio Æsculapii, nobilitato ab Homero cum fratre Podalirio.

6 *Vis fieri sanus*] Est Amphibolia in voce 'sanus,' nam et ad mentem refertur, et corpus. Sapiens et valens, deposito stragulorum luxu, sumptisque vilioribus, cujusmodi mea sunt.

EPIG. XVII. 1 *Tonstrix*] Notat avaram mæcham tonsoris ejusdam, quæ adolescentis pecunias corradebat: ludit autem in nominibus ejus artificii; tonsorum enim est et tondere et radere. *Tonstrix*] Tonsoris uxor. *Suburæ*, &c.] Habitat in aditu Suburæ, de qua l. 1. epigr. 35. vers. 5.

2 *Cruenta*, &c.] Hoc loco forte Apollo tortor cultus. Suet. 2. 70. namque hic suspensa flagella, ubi malefici de tergo pendebant pœnas.

3 *Argique*, &c.] Argiletum sutorum tabernis frequens. ep. 118. l. 1. Tmesis.

5 *Non tondet, inquis*, &c.] Alii leg. *Non tondet, inquis, ergo quid facis?* radit: Anglice, *she is a shaver*: radit pecunias, mæchorum, vel glubit, τριβεί τὰ σχοινία, 'manetque in terminis tonsoriis.' Sic ξυρεῖ ἐν χροῖ Sophocli. in μαστιγοφ. παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπικινδύνων πραγμάτων, inquit interpret.

EPIG. XVII. 1 *Capto tuam*, &c.] Festive Maximo valedicit, cujus cliens fuerat; et causam reddit, quod Maximus ipse cliens esset alterius et cœnipeta etiam: quo nomine parem dicit utrumque esse; et tandem concludit non debere clientem alterius esse, qui vult habere clientes. *Ramires*. Ego te pro rege meo et patrone salutabam, comitabar, prosequabar, cœnam hinc promeriturus, neque negabo me hinc cœnam captare: sed et te video eadem obire officia (namque hoc faciebant potentiores. Juven. Sat. 1. 117.); quocirca, cum tibi par sim, renuntio tuæ clientelæ, nolo esse cliens clientis, &c.

5 *Comes ipse tuus*] Comes est, qui latus tegit, honoris gratia: dictus et 'Exterior' seu 'latero.' *Anteambulo regis*] Anteambulo qui præcedit pa-

trorum divitem et potentiorē, Poë-  
tis 'Regem' dictum.

7 *Esse sat est servum*] Renuntio of-  
fīcium salutandi, comitandi, &c. quan-  
doquidem ipse illud subis; satis est  
me esse servum, nolo esse vicarius  
servi, hoc est, servus servi. *Raderus.*  
*Vicarius esse*] *Sive ricarius est qui serro*  
*paret*, et in familia sub alterius servi po-  
testate est, qui et *Ordinarius* vocatur.

8 *Qui Rex est, &c.*] Infra ep. 32.

EPIG. XIX. 1 *Felicem, &c.*] Beat-  
quidem lauta cœna, tua nequaquam,  
quæ sordida, et digna mendicis, qui  
ad Ariciam et elivum Virbii recum-  
bunt: sic Juvenal. 'Dignus Aricinos  
qui mendicaret ad axes.' Sed in dic-  
tione *recumbere* ludit, ut *convivis* et  
*mendicis* communi.

EPIG. XX. 1 *Carmina Paulus emit,*  
*&c.*] Plagiarium Paulum excusando  
carpit, qui, quum carmina emeret, ut  
sua recitabat: nam emptione res sunt  
emptoris. *Ramires.* Sic l. 1. epigr.  
30. et l. 6. epigr. 12.

EPIG. XXI. 1 *Dextram*] Exoseulan-  
dam. Malunt alii simpliciter, pre-  
hendendam tangendamque: quod il-  
lud nimis fastuosum sit, et Imperato-  
rum proprium.

2 *Malo manum*] Displicent enim  
basia spurei oris; supra epigr. 10. et  
12.

EPIG. XXII. 1 *Phæbe, &c.*] 'Numi-  
na cultori pernicioſa suo,' Ovid. 2.  
Trist. namque me prius leviter notum  
dimidio basio salutabat, jam ex car-  
minibus notiorē me toto ore oscula-  
tur: quam gratum autem sit illud, do-  
cuit epigr. 10. supra.

EPIG. XXIII. 1 *Non dicam, &c.*] Epigr. 12. vers. 1.

3 *Quid enim, &c.*] Cur enim velim  
illum publicato nomine offendere, cui  
facile est me, fœdis oculis sub ami-  
citiæ nomine datis, atque adeo mihi  
non abnuendis, vindicare? epigr. 91.  
l. 7. vers. 3. Ita Artemona illa apud  
Plautum in Asinaria: 'Nam si do-  
mum redieris hodie, osculando ego

ulciscar potissimum,' enim prius dixis-  
set Demænetus, 'malle se nauteam  
bibere, quam illam osculari.'

EPIG. XXIV. 1 *Si det iniqua, &c.*] Le-  
ge quatuor primos versus ex per-  
sona Candidi, ut qui sæpe promiserat  
se comitem fore Martiali, si adversæ  
res incidissent. *et fateor me hic dissen-  
tire ab aliis omnibus interpretibus qui*  
*hæc tribuunt Poëtæ, sed judicet Lector.*

2 *Squallidus, &c.*] Reorum propin-  
quis et amicis niveas togas sordidis  
mutare in judiciis, moris erat, in mi-  
sericordiæ aucupium.

4 *Per fœta, per scopulos*] Ingens  
nempe amoris et amicitiae firmæ cer-  
tæque argumentum.

5 *Dat tibi diritias*] Jam vero for-  
tuna tibi dedit opes, nunquid his me  
participas? non æquam harum posco  
partem, quanquam neque iniqua  
esset postulatio, apud enim qui se mi-  
hi toties ingesserat adversarum re-  
rum socium, et cui semper in ore,  
*κοινὰ φίλων πάντα*, infra epigr. 43. sed  
mihi tu ne teruncium quidem.

7 *Mecum cris ergo miser*] Ita habeo  
te quidem amicum (ut ais) paratum in  
adversis. *Quod si, &c.*] Sed si dexter  
tibi affulserit Mercurius et benigne  
tecum luserit fortuna, tibi soli dives  
eris: et in secunda tua fortuna me a  
te repellis.

EPIG. XXV. 1 *Das nunquam, &c.*] Quoniam ita lubricæ seu præposteræ  
es fidei, ut contrarium semper facias  
iis quæ promiseris; te mihi verbis ne-  
gare volo, ita ex nsitato, dabis.

EPIG. XXVI. 1 *Querulum acerbum*  
*Inque*] Lib. I. epigr. 11. de argumento  
hujus epigrammatis dictum est, de  
his sc. qui vetularum ægrotantium  
nuptias ambiebant, ubi et de tussi  
dictum. Irridet nunc Bithynicum,  
qui hæc signa in Nævia propinquæ  
mortis esse sibi persuaserit, quum  
tamen ipsa blandiretur ei, et falsa  
spe lactaret. *Ramires.* *Querulum*]  
Tanquam moribunda.

2 *Suos*] Quasi præ imbecillitate et

invaletudine longius rejicere non posset. Alii *tuos*. Optime. Ut ita summam hominis abjectionem significet, qui ejusmodi sputa patientissime et amiceissime exciperet. *Herald*.

3 *Rem factam, Bithynice, credis*] Hæredipeta Næviæ: vel marite. cujusmodi epigr. 11. lib. 1. *Habere*] Illam statim morituram serio cogitas. Epigr. 28. lib. 1.

4 *Blanditur, &c.*] Te falsa spe lacerat et morituræ speciem præ se fert, non mox moritura.

EPIG. XXVII. 1 *Laudantem, &c.*] Satis agitatus Selius iste cœnipeta, supra epigr. 11. et 14. Adverte Seliū, quam cœnam captans laudet te, vel carmina seu libellos recitantem, vel causas agentem.

2 *Accipe, sive legas*] Sive recites scripta tua; sive patronus causas agas. Habebant enim et causarum patroni laudatores suos et admiratores, quum causas agerent: quos aliquando pecuniæ aut cœnæ pretio conducebant. *Heraldus*.

3 *Effecte*] Acclamat tibi: vide epigr. 4. l. 1. vers. 8. Omnibus partibus absolute, plene, perfecte, ut nihil supra. Apuleius l. 11. Florid. 'Vel inde ante aram Bathylli statua a Polycrate tyranno dicata; qua nihil videor effectius cognovisse.' Amm. Marcellinus lib. 16. 'Sed tamen cum hæc effecte, pleneque colligeret,' &c. Ramiresius legendum censet *effate*, dicitque id ita dici, ut nihil amplius dicendum reliquerit in ea re: quasi diceret; ita bene et perfecte, ut nihil supra dici possit. Sunt qui *affecte*, quasi cum affectu, quod placet Raderi. *Graviter*] Cum dignitate. *Cito*] Prompte, ex inopinato. *Nequiter*] Versute, argute. Sic laudabatur aliquis 'ingeniose nequam,' ut eleganter loquitur Velleius Paterculus.

4 *Hoc volui*] Placet tua acclamatio, inquit recitator, cœnabis mecum: statim Selius voti compos tacet. Notatque Poëta cum impudentiam cœ-

nipetæ, tum vanitatem recitatoris seu patroni: de qua Pers. 1. Sat.

EPIG. XXVIII. 1 *Rideto, &c.*] Licet tibi contemnere eum qui te appellaverit cœnædum, et in illum ipsum retorquere id convitium, porrecto medio digito infamæ et verpo, qui cæteris contractis curvatisque Priapum representans in cœnædorum et mollium notam extendebatur; epigr. 93. l. 1. adeoque ipsum pathicum indigita.

4 *Caldi, &c.*] Nec tibi placet fellatricis bucca, epigr. 62. l. 11. et artificis halitus oris. Juven. 10. 238.

6 *Sed tu scis, &c.*] Potes tamen esse *μαστροπὸς*, vel irrumator; nter, nescio.

EPIG. XXIX. 1 *Subsellia*] Describit fastum liberti cujusdam, qui ex servili conditione pervenerat ad equestrem dignitatem, insigniaque equestria gerebat: si autem nescis, quis sit ille, amove, dicit Poëta, splenia et ornamenta illa, leges in fronte, quid sit. Simil etiam tacite carpit infamiam sui sæculi, quod tales admitteret Senatores. *Subsellia*] Orchestrā in theatro, inter Senatores ipsum Senatorem factum sedentem in primo gradu; epigr. 14. lib. 5. sunt qui ad subsellia in judiciis referunt. Corn. Vitellius 22. legit *terentem*, id est, in foro judicium, ubi erant subsellia, spaciātem, et causidicum notari voluit, qualem depingit Juven. 7. 139. et recitatore. Pers. 1. 15.

2 *Sardonychata manus*] Annulos induta, quibus includuntur Sardonyches aliæve gemmæ.

3 *Quaque Tyron*] Tyrio bis tinctæ murice, vel pluries. 'Tyron' ergo pro purpura ex Tyro allata. Eæ vero lacernæ delicatiorum erant, præcipue in theatralibus spectaculis. Et eleganti Metaphora usus est, quum dicit 'epotavere,' quasi pluries intinctæ.

4 *Non tactas*] Nullo vestigio presas, *pure as the driven snow*. Vincere,

ac.] Fullonis arte dealbata, cretata insuper.

5 *Marcelliano*] Unguento confecto a myropola Marcelio, vel Marcello, nam legitur et *Marcellano*. Quidam exponunt, quod per totum theatrum Marcelli spargeretur odor, quo perfusus erat ille servus. *Rad.*

6 *Splendent, &c.*] Pumice, nuce ardentis: *δραπακίσμῳ* sen psilothro delicati et molles se depilabant levigabantque.

7 *Non hesterna sedet*] Recens, nova indies. Heraldus legit, *Cuique hesterna*: id est, nova: ut Persius dixit 'hesternos Quirites' pro novis civibus. Sunt qui legant, *Non extrema sedet*, per Litoten, pro inter primas numeranda et multis pretiosior. Had. Junius legens *non hesterna*, pro non nupta, ut vetustam nobilitatem significet, haud heri aut nuper natam. *Non hesterna, &c.*] Alii leg. *non externa*, alii *non extrema sedet*, conanturque exponere, sed invito Apolline. Ego existimo hic a Martiale ligulam illam, quæ in pede sedet non extremam dici, quia Stigmatias ille, in quem involuitur Martialis, calceos patricios quatuor corrigiarum portabat, atque ita ligula illa infima, quæ pedem tangit haud quaquam extrema erat; cum contra in calceis plebeiis extrema esset; illi enim non habebant alias illas ligulas, quæ inter se implexæ usque ad suras ascendeabant. *Ruben. Lunata planta*] Calceo lunato, de quo vide epigr. 50. l. 1. vers. 23. *Lingula*] Vinculum calcei: aliis, fibula argentea seu aurea in calceis a nobilioribus gestata.

8 *Coccina non læsum, &c.*] Ubi et illud notandum, quod Martialis reprehendit in eo quod 'non læsum coccina aluta cingit.' Etenim illi, qui pedes læsos habebant sine reprehensione coccina aluta uti poterant. Parthicæ enim pelles, ex quibus coccini calcei coninnabantur mollissimæ erant, atque ideo læsis pedibus aptæ;

quamvis postea, cum Imperatores soli vindicarent sibi coccinos calceos, aliis omnibus interdictum fuerit illarum usus. Corippus de Caligis Imp. Constantino-Pol. 'Parthica campano (an *campago*?) dederant quæ tergora fuco, (an *fuscis*?) Sanguineis prælata rosis, laudata rubore Lectaque pro sacris tactu mollissima plantis.' *Ruben. Coccina aluta pedem*] Senatores primo calceis ex aluta nigra, mox (crescente luxu) cerea, galba, mullea, ederacea, coccinea pedes cinxerunt. *Non læsum*] Non arctiore calceo pressum: vel pedem non læsum fasciis ex aluta coccinea subligat delicatus.

9 *Et numerosa linunt*] Et multa emplastra, quæ 'splenia' vocant, et adhibentur ad capitis dolorem vel oculorum morbum, frontem ejus tanquam stellis distinguunt. Quæque Rufus videri voluit delictiarum caussa usurpare: Martialis contra his oculatari notas serviles, et Rufum illum stigmatiam esse, *οὕτε καθαρῶς ἐλεύθερον*. Ergo si quis splenia illa ei demperit, fore ut totum illud Senatoriæ dignitatis choragium, repente Rufus in risum et opprobrium vertatur. *Musamb. Stellantem, &c.*] Alii *stellatum*, id est, distinctam, dispunctam notis. Tolle splenia, et ex literis fronti ejus inusitis cognosces enim e servo stigmatia et literato: hoc est, literis et punctis inusto ad Senatoriam dignitatem evectum. Ramiresius cum Lipsio legit *stillantem*, sed inepte. Qui enim potuisset Rufus ille in tantis deliciis perpeti frontem suam stillare; quod et patienti molestum, et spectanti fœdum? *Musamb.*

EPIGR. XXX. 1 *Mutua viginti, &c.*] Reprehendit Cajum ut illiberalem et parum sibi in amicitia respondentem, a quo cum petiisset mutuo summam certam pecuniæ, ipse conabatur Martiali persuadere, ut causas ageret. Sed respondet Poëta, ridiculum esse non petenti consilium dare. Jocus hic desumptus a Seneca, epist. 15.

Ut mihi mutuo daret ep. 156. l. 5. Viginti sestertia, vel viginti millia nummum, sunt quingenti coronati seu ducatonēs.

2 *Quæ vel donanti, &c.*] Quam summam vel mihi donasse, non fuisset homini tam diviti grave impendium.

4 *Cujus laxas, &c.*] Cujus arca mota resonat laxis nummis, tanquam flagelli verberere. Flagellare divitias dicuntur (inquit Turnebus l. 21. c. 4.) qui magnas arcis clausas opes velut verberibus et carceribus coercēt, &c. 'Infelix strangulat arca divitiās.' Papin. 2. Sylv. Vel *flagellat*, vi premit ac continet; quomodo *flagellare annonam* Jurisconsulti dicunt. Et eleganter Plut. apud Lucian. in Timone queritur se ab avaris ἀποπνίγισθαι ἐν πολλῷ σκότῳ. *Herald.* vide epigr. 13. l. 5. et epigr. 40. l. 3.

5 *Is mihi, &c.*] Cajus consulit mihi quod olim Titus. ep. 18. l. 1. vide et epigr. 77. l. 1.

6 *Quod pto da, &c.*] Nummos mutuos, non consilium.

EPIG. XXXI. 1 *Det*] 'Dare' obsecrnum hic verbum est; respondet poëta ex ambiguo. Christinam seu Chrestillam, ita bene dare, ut nihil melius: verum aliud voluit; nempe, ita male eam dare, ut supra, id est, ultra vel iterum eam non sustineas facere.

2 *Fieri nil, &c.*] 'Facere' item et 'fieri' turpicula verba sunt; epigr. 47. l. 1.

EPIG. XXXII. In *Ponticum*] Ponticum caussidicum, qui ab aliis coli volebat, carpit urbane, quod liber non esset, sed multis ambitiose serviret, fingitque multa negotia, in quibus operam suam recusabat Ponticus.

1 *Lis mihi, &c.*] 'Perii,' inquit illa apud Comicum, 'huic ipsi opus patrono est quem defensorem paro.' Actum secum esse exclamat Poëta, siquidem justas intendenti lites adesse nolit (quem pro patrono coluerat) Ponticus, non ausus ire contra po-

tentiam magnatum, captansque gratiam divitum; renunciat itaque se servum et clientem servili domino et patrono; supra epigr. 18.

EPIG. XXXIII. In *Philænim*] Luscam Philænim irridet hoc epigr. ut et epigr. 95. l. 4. et quod nolit eam basiare, tres causas reddit; vide lib. 10. epigr. 23.

1 *Cur non basio, &c.*] Caput enim tum (calvum, rufum, luscum) præ se fert Priapum, l. 9. ep. 38. 'Et sit lusca licet,' &c.

EPIG. XXXIV. 2 *Tres pateris, &c.*] Gallam luxuriosam anum insectatur, quæ tota sua dote redemerat Philerotem servum, et cum eo consuetudinem habebat, patiebaturque tres natos suos ex defuncto marito fame perire. *Rumires.* Propter amorem Philerotis, quem e servitio redemisti, vel quem conduxisti, tota dote tibi a marito defuncto relicta.

3 *Præstatur, &c.*] Tam strenue indulges libidini luxuriosa anus, quam vel coitus legitimi hac ætate puderet, multo magis adulteri.

5 *Perpetuam, &c.*] Ut quam diutissime vivas misere cum Philerote tuo, quem ut redimeres, te cum tribus natis ad extremam inopiam et famem redeigisti.

6 *Pontia deterior*] 'Illa duos una sævissima Vipera cœna,' &c. Juven. 6. 637. Tu vero tres natos fame cnecasti.

EPIG. XXXV. 1 *Cum sint crura, &c.*] Cum tibi vulgo diducantur poplites, coëant tali seu plantæ; optime conveniat tibi ad lavandos pedes rhytum seu rhytium, quod vas est ab angusto fundo in latum surgens instar cornu, de quo Athenæus l. 10. c. 13. et l. 11. c. 1. 5. et 26. ludit autem in paribus, 'cornu' et 'rhyto,' 'Luna' et 'Phæbo.'

EPIG. XXXVI. 1 *Pectere, &c.*] Carpit Pannicum quendam, ut mollem virum, qui nimium vir videri volebat, turbatis capillis, horrida barba, sor-



dida ente, cruribus et pectore setosis. Non probo virum comas in statione ponentem more fœminarum, nec contra capillos disturbatum. *Farnab.* Triplex ergo capillorum genus, flexi ad pectinem seu pexi, flexi calamistris, et turbati. Primum genus elegantiae; alterum mollitiei; tertium sine elegantia et venustate. *Musam.*

2 *Sordida nolo*] 'Est modus' ergo 'in rebus, sunt certi denique fines.'

3 *Nec tibi*] Nec tibi sit nulla barba ad modum fœminarum et effœminatorum Gallorum sen Phrygum, qui mentum depilabant, nec, &c. inquit Raderus: vel, nec tibi sit instar mollium illorum mitras gestantium, barba summo cultu nutrita et ad speculum composita, nec tamen contra, promissa et disturbata, ex neglectu vel affectato squalore reorum. *Mitrarum*] Fœminarum: matronæ enim Romæ mitras ferebant. *Barba reorum*] Inculca se. et horrida.

4 *Nolo parum*] Parum viri dicebantur effœminati.

5 *Nunc tibi, &c.*] 'Hispidam membra quidem,' &c. Juven. 2. 10.

6 *Sed mens, &c.*] Sed animo es glabro, Catachrestice, id est, molli, parum virili. *Mens vulsa*] Effœminata et luxuria madens, οὐ πικρὴν, ἀπαίδ. *Herald.*

EPIG. XXXVII. 1 *Verris*] Notatur hominis gulosi et sordidi impudentia, qui ea quæ cæteris convivis apposita erant, verreret, et mappis condita domum mitteret: γαστριμαργίας argumentum ἀρπάζειν ἐσθλόντα, inquit Athen. LVIII. et τὰ τοῦ πληρώων ἐπισπᾶσθαι. *Verris*] Rapis.

2 *Mammæ suminis*] Sumen ex papillis porcæ ab edito fœtu occisæ, quoque magis lacteum erat hoc amplius commendabatur; l. 13. epigr. 44. *Inbricemque porci*] Vertebra demptis costis. Anglice: *the chine*. Auriculam, P. Scriverius, quæ imbricem refert.

3 *Communemque, &c.*] Appositam duobus convivis. Attagen, Gr. Ἀτταγᾶς. Al. *Hasel-bun*. Mullus, Gr. τριγλα. Belg. *Barbeel*. Lupus, Gr. λάβραξ. Belg. *Zee-snoeck*. Muræna, fluta, Gr. σὺρπανα. Al. *Meer-uel*. Sed Murænula, Belg. *een Negcn-ooge*.

5 *Femurque pulli*] Optima pulli pars, femur et ala.

6 *Stillantemque, &c.*] Stillantem alicâ, qua fartus erat, vel natantem in condimento alicæ, quæ fit ex zea; Plin. l. 10. c. 8. itaque 'sua' refertur ad alicam, qua fartus erat; vel ad zeam, quæ palumbis cibus.

7 *Madente mappa*] A pinguedine et condimentis ciborum.

8 *Traduntur, &c.*] E more Romano licebat convivis, rogata convivoris venia, aliquid appositorum secum auferre, vel per alium mittere.

9 *Nos accumbimus, &c.*] Non habentes in quo dentes exerceamus. Sic et Græcis σχολάζειν dicuntur in convivio, qui ab edendo et bibendo cessant. *Herald.*

11 *Vocabo*] Optime reposuit Domitius *vocavi*, locutione quidem solæca, sensu longe acutiori; q. d. in hodiernum diem te invitavi, non ut hæc in crastinum reservares: repone itaque quæ sustulisti.

EPIG. XXXVIII. 1 *Quid mihi, &c.*] Lino exprobranti Martiali recessum in agrum Nomentanum, rogantique quid haberet reditus ex agro tam macro et sterili, respondet Poëta ex inopinato, si nihil aliud, certe se hoc fructus ex eo capere, ut careat conspectu Lini hominis odiosi.

EPIG. XXXIX. 1 *Coccina, &c.*] Vestes sibi mutuo mittere divitibus Romanis in usu erat. Sed cur tu vestimenta purpurea et violacea adulteræ? magis illi conveniret toga missa. Metretices autem ut et adulterii convictæ, in publicum togatæ prodibant, ut dignoscerentur a castis matronis stolis; epigr. 64. l. 6. vers. 3. et Juven. 2. 70. Turneb. l. 16. c. 19. *Ianthina*]

Vestis, ab *ἰανθον*, quod colorem violæ præferret.

EPIG. XL. 1 *Uri Tongilius*, &c.] Ingulosum Tongilium morbum simulantem invehitur facetissime, qui causatus hemitritæum, quicquid esculenti et potulenti appetebat, impudenter flagitabat, ab amicis. *Ramir. Uri*] Est enim febris *πυρετός*. *Hemitritæo*] Semitertiana.

2 *Esurit*, &c.] Simulat se male habere, quo lautius vescatur turdis et mullis, atque optima bibat vina, sed colata. *Sick for a caudle, or a posset.*

3 *Subdola*, &c.] Elegans Metaphora ab aucupibus sumpta, qui retia tendunt ad captandas aviculas; sic iste gulosus, morbi simulatione captat turdos et delicias piscium ab amicis mittendas.

5 *Saccentur, quæque*] Defæcentur, liquantur, colo transmittantur; sic l. 12. ep. 61. 'Turbida sollicito transmittere cæcuba sacco.' Poëta enim hic agit de Tongilio febrim simulante, huic autem vinum saccatum aptius illo, cui sacculus nihil demisit. Itaque duplicem a Poëta Tongillii gulam perstringi, unam vinum adpetentem, alteram non cuiusmodi vinum, sed saccatum, quod summorum deliciarum est. Cumque poëta sacci et parci vitri mentionem facit, decorum servat in persona simulante febrim. *Musambert. Annus coxit Opimæ*] Vide epigr. 27. l. 1. vers. 5.

6 *Parco fusca*, &c.] Modico, parvo, propter Falernum indomitum, quod non poterat large sumi, ægrotis minime conveniebat; aut ex persona hypocritæ ægroti extenuantis petitionem.

7 *Lavari*] Remedium et medicamentum priscis usitatum in febris, nobis satis præpostèrum et periculosum.

8 *O stulti*, &c.] Sic l. 11. epigr. 87. 'Non est hæc tussis, Parthenopæe; gula est.'

EPIG. XLI. 1 *Ride, Pelignus*, &c.]

Maximinam vetulam pene edentulam monet, ne in risu solvatur; ita ut oris deformitatem prodatur; sed potius seriis et luctuosis rebus intersit, ut fletum, non risum edat. *Ramires*. Dom. Calderinus vult Martialem aluisse ad præceptum Ovidii 3. de arte, 'ridentem mollia ride:' ex epigrammatis Ovidii, quæ interierunt, desumptum putat Ang. Politianus 59. c. 1. cent. Miscel. Potest fieri et Martiali non occurrisset certum auctoris nomen, cum dicat *puto*. *Si sapiis*] Si placere cupis, *ride* dixerat Ovid.

3 *Non dixerat*, &c.] Non deformibus, non edentulis.

5 *Non es*] Sed vetula.

7 *Piceique, buxeique*] Nigri et subpallidi, quasi flavi, coloris buxi.

10 *Ventum Spanius*] Spanius et Priscus elegantiorum nomina sunt, quorum cum alter numeros crinium et ordinem affectaret, ventum timebat: alter quum pœlitionibus vestibus uteretur, manu nolebat tangi. Spanius ergo ideo ventum dicitur timere ne dispergat capillos, quos flexerat diduxeratque ad frontem calvam tegendam; vide epigr. 83. l. 10. *Manumque Priscus*] Ne contactus, vestis plicas turbet; sic epigr. 36. l. 3. 'Pallia Vicini qui refugit cubiti' vel prensationem refugit, ne gypsum cretave proderetur, qua manus dealbasset.

11 *Nimbus*] Ne terra Chia vel fucus eluatur.

12 *Solem*] Ne a sole calefacta cerussa (facile autem calorem admittit) faciem torreat.

14 *Quam conjux*, &c.] Quam Hecuba aut Andromache.

15 *Ridiculi Philistionis*] Γελατοποιῶ mimi celeberrimi, qui et ipse, cum minimum daret, qui φιλογέλων inscriptus est, risu interiit.

16 *Nequiora vita*] Lasciva, in quibus scurræ, moriones, sanniones, convivia devitabis.

17 *Lepida procacitate*] Jocularibus dictis, facetiis, scommatis.

18 *Laxat*] Pandit. *Perspicuo*, &c.] Ut appareant dentes.

19 *Mæstæ*, &c.] Generaliter lugentibus assidere, vel spectare, audireque non jocularia et ridicula argumenta, sed gravia atque tristia, ut tragædias, in quibus Hecuba vel Niobe luget filios, Andromache virum, Electra fratrem, &c.

23 *Plora*, &c.] Multo enim magis te decent lacrymæ quam risus. Invertit versum primum hujus epigrammatis.

EPIG. XLII. In *Zoilum*] Zoilum spurcum fellatorem notat, quod in solio podicem demergeret, idque consulto et conspurcaret; admonetque ut caput mergat, quo fiat, ut spurcius reddatur solium. *Ramires*.

1 *Solium*, &c.] Vas in quo lavabatur genibus flexis et in fundo positus, aqua ad umbilicum pertingente. *Pcrdis*] Conspurcas; vide epigr. 81. l. 6.

2 *Spurcius*, &c.] Namque tibi ori morigeranti et *φοινικίζοντι*, os est spurcius quam, &c.

EPIG. XLIII. In *Candidum*] Candidum quemdam magnifice liberalitatem suam laudantem, nihil autem amicis largientem, taxat urbanissime; et docet distributione eleganti, non esse bona Candidi amicis communia; et contentione facta inter Candidi opulentiam et suam paupertatem, ostendit eum verbo tenus, non reapse esse liberalem. *Ramiresius*.

1 *Kovà*, &c.] Hæc sunt tua verba, tibi semper in ore. 'Omnia amicorum communia,' a Pythagora seu Socrate auctore.

3 *Lota Galeso*] A fullone eluta (vide Lips. Elect. l. 1. c. 13.) toga ex optima lana Tarentina, vel e velleribus lotis, aut ovium lotarum pastarumque ad Galesum fl. prope Tarentum a Lacōnibus duce Phalanto conditum seu suctum: cui fl. eadem natura quæ

Bæti seu Clitumno. Juven. 12. Sat. 41. et 13.

4 *Parma dedit*] Fl. unde et urbi nomen in Gallia Cispadana velleribus et caseo claræ, epigr. 31. l. 5.

5 *At me quæ*, &c.] At mihi vestes viles et pannosæ, quales sunt pilarum furibundis efferatisque tantris objectarum: de quibus vide quæ ad epigramm. 19. lib. Spect.

6 *Noluerit*, &c.] Viliores sane sunt vestes meæ, quam quibus induuntur pilæ compitales, quæ ad effigiem humanam factæ suspenduntur Diis inferis votivæ in compitis. Quibus Diis, tot pili, quot capita liberorum, servorum, mulierum circa compita habitabant, ponebantur; ut essent iis pilis et simulacris contenti, vivisque parcerent. Hisce vero imaginibus nullius omnino pretii vestes circumponebantur; pro inde 'pannosas' etiam quandoque Martialis 'pilas' vocat. *Prima suam*] Compitalis illa theatri prior; vel in ordine pilarum prima, vel ex iis optima. Ab harum enim pilarum compitalium similitudine, quasi secundæ prodierunt feris objectæ. Tum primæ dictæ, quia in principiis viarum, hoc est, compitis ponebantur. Secundæ, quæ feris obiciebantur, quæ primulum e stramine fiebant. *Rad*.

7 *Misit Agenoreas*, &c.] Tibi purpureæ lacernæ a Tyro regnata Cadmo, filio Agenoris.

8 *Coccina*, &c.] Ironice pannos suos vocat coccineas lacernas: quas negat valere tres sestertios.

9 *Tu Libycos*, &c.] Tuæ rotundæ mensæ citreæ e Mauritania petita, vel e marmore Africano sustentuntur pedibus eburneis, e dente scilicet elephantorum Indorum. Juven. 11. 121. 'latos sustinet orbes Grande ebur.' Lucianus in *Ὀνείρω* vocat *τραπέζας ἐλεφαντίποδας*. Vide l. 14. epigr. 89. et 91. *Suspendis*] Suspendere hic est fulcire, et ea quæ sic fulta sunt pendere dicuntur.

10 *Fagina*] A vili mensæ materia anget paupertatem suam; et quod fulciatur testa, inæqualem significat, qualis erat pauperum: vide lib. 1. epigr. 56. vers. 9. neque enim credo fictiles fuisse pedes, quod ait Calde-  
rinus.

11 *Immodici tibi*] Nulli magni magno in pretio: 'Landas insane trilibrem Mullum,' &c. Horat. 2. serm. 2. *Tegunt*, &c.] Implent, adeoque magni sunt nulli ut tegant χρυσένδετα, id est, lances auro circumvinctas, vel in quibus gemmæ auro illigantur. Vide Turneb. l. 14. c. 3. et epigr. 97. l. 14.

12 *Concolor*, &c.] Eiusdem coloris cum fictili lance mea, id est, rubens cammare. Cammarus ergo squillarum non locustarum species. Apostrophe. Vide 5. Sat. Juven. cui consonant pleraque hujus epigr. vide et Plinii ep. 7. l. 2.

13 *Grex tuus*, &c.] Pueri tuæ mensæ ministri, forma æquant florem Asiæ, Ganymedem Jovis amasium. *Iliaco*] Dicit, quia Trojanus.

14 *At mihi*, &c.] Manus mea fungitur officio pueri ministrantis. Petant, qui volunt nequiores, sensum alium ex epigr. 42. l. 9. et epigr. 74. lib. 11. περὶ τοῦ μαστροπέοντος.

15 *Ex opibus*, &c.] Nihil amico mihi das, et habes nihilominus in ore semper hoc κοινὰ φίλων, &c.

EPIG. XLIV. *In Sextum*] Epigramma elegans, quo hominis sordidi mores describuntur; qui ne quid a se petant amici, angustias et penuriam ipse fingit, et ultro narratum it. *Herald*.

1 *Pexam*] Recentem et villosam. Pexæ enim vestes sunt quæ multo floccæ operte sunt, eoque pexo et polito, arte fullonis; ut ergo pecten nihil ad calvum, sic defloccatæ et usu detritæ vestes nihil opus habent pectine fullonis. Inde 'pexæ' opponuntur tritis, id est, novæ obsoletis. Sic Martial. infra epigr. 58. 'Pexatus pulcre, rides mea, Zoile, trita.'

Id est, pexis et novis vestibus indutus, quarum nondum flocci abiere. Hanc pexam floccorum in vestibus lanuginem, 'pexitatem' vocat Plinius. *Salmas*.

2 *Ut puto, quatuorve*] Alii *Utpote*, Gruterus, *ut puta*. Neutra lectio placet Herald. Nam quis inde sensus? Legendum fortasse, *Seu tres supputo*: quasi dicat, Cum me aliquam pecuniolam mecum putantem audit, tunc veretur ne eam ab ipso sim mutuo petiturus. Sed Ramiresius mavult loqui Poëtam de emptio-  
nibus suis, vel pueri, vel togæ, vel argenti. Illud autem *ut puto*, interponitur dubitationis causa, quando non succurrit memoriæ recepta. *Libras*] Argenti facti. l. 7. epigr. 85.

5 *Ne quid*, &c.] Sic amicorum petitiones antevortunt canti divites. Vide Arist. 2. Rhetor. et Sen. 1. Benef. 1.

10 *O grande*, &c.] Ironice dixit 'ingenium,' ne diceret sordes et avaritiam: ut epigr. 74. lib. 1.

EPIG. XLV. 1 *Quæ tibi*, &c.] Cur tu cultro e testa Samia resectis genitalibus te reddidisti Cybeles sacerdotem? Nil opus præciso pondere, quod vel ante erat inutile. epigr. 82. lib. 3. Galli dicebantur, quibus amputatus esset priapus.

EPIG. XLVI. *In Navolum*] Comparat suam egestatem cum amici copiis et opibus; eumque tam parcum dicit, ut vestes amicis invideat, et tinea potius depascendas relinquat. *Rad*.

1 *Florida*, &c.] Quot coloribus distinguitur Hybla urbs in Sicilia, ubi mellificæ apes depascuntur flores vernos brevis ætatis.

3 *Sic tua*, &c.] Tot apparent lacerarum colores ad nitorem pressarum in prælis tuis, quot genera florum in Hybla. *Præla*] Prælum trabs, qua uva calcatur; aut qua vestes premuntur, a premendo vocatum, quasi pressorium, Angl. *Presses to lay up clothes*

in, quæ Romanis in usu. Senec. 1. de tranquillitate vitæ, et Marcell. lib. 28. *Lacerna*, hic pro quavis veste : species pro genere.

4 *Synthesibus*] Vestibus cœnatoriis vel quibusvis aliis in vestiario compositis, a *συνθήκη* : vel quæ simul induuntur, *suits*. vide epigr. 46. l. 1. vers. 9. Sic *synthesibus*] *Syntheses*, vestes ejusmodi, quæ in synthesi poni solebant. Nam pretiosæ vestes tantum, et quæ raro usurparentur, quæque diebus festis solum sumerentur, ita per syntheses disponebantur : ut sericæ, subsericæ, et id genus claræ raræque vestes : quæ enim quotidie habitabantur, non ita solebant ordinari. Hinc ‘synthesina vestis,’ pro sumptuosa et pretiosa. *Salmasius*.

5 *Unam*, &c.] Hyperbolice. Ut integram ‘tribum,’ hoc est, innumeros vestire possis.

6 *Apula*, &c.] De multis gregibus quos pascit Apulia velleribus nobilis.

7 *Hyemem*] Frigus. *Succincti*] Cui vestes detritæ sunt curtæ, id est, mei pene nudi. *Lentus amicus*] Tardus ad commiserationem.

8 *Frigora*] Laceras lacernas, tritas tunicas, et penetrabili frigori pervias. Legunt alii, *lateris frigora trita tui*. hoc est, mei, sodalis tui, latus tuum tegentis. Lipsius scribit, *frigora tute times*, hoc est, adeo amicus tuus friget, ut tu vereri possis, ne frigus ejus ad te permanet. Et sic *latus*, pro comite latus tegente accipitur. Vulgata lectio est, *frigora tuta times*, hoc est, vides amicum algentem, et tu ipse frigus times, aut certe timere simulas, a quo tamen tutissimus es, quippe pluribus vestimentis probe munitus. Verum id simulas, ne paucis et malis lacernis te fraudare, et amicum juvare cogaris. Sed quid renuis? An tibi durum videtur paucis te lacernis fraudare? Te sane ne fraudari nolo, sed timeas, quæ vestes illas inutiles corrodunt. *Herald*.

9 *Quantum erat*, &c.] Quantum

fuerat tibi, infelix, qui rerum usum nescias, non dico, te (quid refugis?) copia satis munitum et tutum; sed timeas, quibus erodendas eas relinquis, defraudare duabus lacernis, quas mihi dones? vide *Fruter*. Verisim. 1. l. c. 9. et *Junii Anim*. 2. lib. 8. cap.

10 *Quid renuis*] Alii legunt, *Non metuas mortem*. *Ramires*. *Non metuas non te, nec Nævole timeas* : sc. Quantum erit duabus vestibus fraudare, non tam te ipsum (ne metuas) quam timeas, quibus arroddendas relinquis?

EPIG. XLVII. In *Gallum*] Monet Gallum cinædum ne famosam mæcham sectetur, ne a marito comprehensus patiatur irrumationem.

1 *Subdola*, &c.] Cave, puer, ne deprehendaris a marito suspectæ ac notæ mæchæ; vel quæ te prodet marito suo. epigr. 49. infra.

2 *Cytheriacis*] Marinis, vel Veneris, quod concha vecta est ad litus Venus orta mari. *Propert*. ‘concha Erycina.’ *H. Rigaltius* intelligit conchas puellarum. Vide *Hadr. Junii animadvers*. l. 5. c. 7.

3 *Non est*, &c.] Non hac parte pœnas exigit maritus. Id est, non gaudet natibus, quibus tu confidis ei soluturum : irrumabit certe te, si non castret. infra epigr. 60.

EPIG. XLVIII. 1 *Couponem, laniumque*] Vitam quietam et modicam, in loco etiam obscuro, præfert urbanæ et lautæ. Quasque desiderem opes audi. *Lanium*] Ad victum. *Balncumque, Tonsorcm*] Ad curam corporis.

2 *Tabulamque, calculosque*] Tabulam lusoriam cum calculis, ad animi relaxationem.

3 *Et pueros*, &c.] Ad studium et animi cultum libros, sed electos.

4 *Unum*, &c.] Ad vitæ societatem amicum unum, atque eum mediocriter eruditum.

5 *Et caram*] Hujusmodi enim conserva servum in officio et apud me retinebit.

6 *Et grandem*, &c.] Ad ministeria,

et voluptatem. vide epigramm. 32. libro 1.

7 *Hæc præsta, &c.*] Hæc mihi contingant vel in obscurissimâ Apuliæ oppido Bitonti, habeantque sibi alii (nil moror) thermas amœnas Neronianas cæterasque delicias Romæ. *Rad.*

EPIG. L. 1 *Et aquam potas, &c.*] Est ex more aliarum fœminarum, quæ a coitu lavant τὰ αἰδοῖα.

EPIG. LI. 2 *Tritior*] Nummus asper et novus trito et veteri laudatior. vide ep. 5. 8. l. 9.

4 *Sed si quis, &c.*] Sed cinædus ἀνδρογάθων.

5 *Spectat, &c.*] Ipse non edens, esuriens, famelicus; l. 1. epigram. 44. 'tantum spectavimus omnes.'

EPIG. LII. 1 *Loturas, &c.*] Ita Joseph. Scal. ad lib. 4. Propertii legit emendatius, quam quod vulgo editur *licturas*, et intelligi vult οὐρήσεις. an ex Valerii mente nescio. Ego λουτὰ exposuerim, lotiones scilicet a tribus impudiciæ generibus. Quæ ego taceo. Qui suo periculo ingeniosus esse volet, eliciat ex epigr. 50. supra, et *Mammosam* in hoc epigr. Vel vult Dasium præpositum balneo, poposcisse triplicem mercedem et accepisse. Interim duplex intellectus vocis dedit; ambigiturque an nummos dederit, an potius ipsam se. *Gruterus.*

EPIG. LIII. 1 *Mentiris, &c.*] Eleganter Martialis quorundam ἐθελοδουλείαν perstringit, qui vel ventris, vel ambitionis causa libertatem plane perditum eunt, et ad nutum alienum vivunt: cui quidem malo obviam iri posse ait, si sorte nostra contenti, neque delicias, neque opes supervacuas, neque gloriam inanem sectemur. *Herald.*

3 *Liber eris*] Plurimi enim ventris causa seipsos addicebant, quum potentiorum cœnas captarent, ubi omnia contumeliarum genera concoquenda erant, quod vel unus Juvenalis eleganter observat Satyr. 5.

1 *Vejentana uva*] Vinum tenue ac

vile ex agro Vejentano.

5 *Si ridere, &c.*] Si potes negligere luxuriosas opes divitum, qui iis uti nesciunt; vel si risu potes excipere vanorum ψευδοπλουτῶν pompam et simulatas divitias. De Chrysendetis vide supra epigr. 43. vers. 12.

6 *Nostra, &c.*] Trita et plebeia. epigr. 58. supra et epigr. 36. l. 3.

7 *Si plebeja, &c.*] Si non albas secsteris stolas, meretrice contentus plebeia, facili, vili, parabili. epigr. 33. l. 9.

8 *Si tua non rectus, &c.*] Cernuus intrans humilem casam: vel potius incurvus per scalas ascendens ad cœnacula, quæ conducebant pauperes; epigr. 109. vers. 2. et epigr. 108. vers. 3.

9 *Hæc tibi si vis, &c.*] Excelso et forti animo opus est ad divitias et delicias contemnendas.

10 *Partho, &c.*] Parthi pertinacissimi sunt libertatis suæ propugnatores: quosque arma Romana sibi subjicere nunquam potuerunt.

EPIG. LIV. 1 *Quid de te, &c.*] Esse te pathicum, et draucos sectari; proinde adjunxit tibi custodem spadonem, impotem.

5 *Nasutus hac*] Ad advertendum. *Maligniusque est*] Ad coercendum.

EPIG. LV. 1 *Vis te, &c.*] Æqualitatem et familiaritatem inesse docet mæritæ amicitiae. *Coli*] Quod est inæqualium, potentiores enim coluntur a tenuioribus; æquales inter se familiariter amant. *Rader.* Volebam ego te pro sodali amare, sed tu me amicum dedignatus, te a me cliente coli vis: colam itaque, non amabo: timori enim cum amore male convenit; et Deo satis est, ut ametur et colatur. Seneca epist. 47.

3 *Sed si te colo, &c.*] Id est, Non potes habere me amicum et adulatorem. Multos enim colimus et servili veneratione prosequimur, quos non modo non amamus, sed etiam odimus: quod ostendit Seneca lib. 6. de Benef. cap. 33. et seq. *Herald.*

EPIG. LVI. 1 *Gentibus, &c.*] Acerba allusio in Gallum, forte Libyæ Prætorē, ejus uxor mæcha erat: fingit autem notatam avaritiæ crimine fuisse, et respondet ei falso id accidisse; quia non avara alienarum opum fuerit, sed potius sui corporis prodiga. Tenuit forte hic Gallus prætor Libyam.

3 *Sed mera, &c.*] Fertur munera accipere a provincialibus, ut te corrumpat: imo dat (sui copiam, vel mercedem) ut ipsa ab illis corrumpatur.

EPIG. LVII. *In fictum divitem*] Scr. *De Micropsycho divite.* Ms. Bodl. *De ornato foris.* Hic describitur homo ἀλαζών, qui quum videri velit opibus diffuere, revera tamen egestate extrema laboret. Hujusmodi homines πτωχαλάζονας eleganter Græci vocant, Latini 'pauperes ambitiosos.' *Herald.*

1 *Hic, quem videtis*] Descriptio est hominis effeminati, quem *τρυφερόν* Græci dicunt, vel certe delicias et molliem, qui est morbus hominum beatorum, mentientis. His igitur verbis exprimit quod eleganter dicebat Anacreon *σαῦλα βαλνείν*. Nam id ipsum est, gressibus lentis, vagis, ac varicatis incedere. Incessus ergo, quem hic designat Martialis, est incessus hominis *τρυφεροῦ*, et simul superbi, aut qui magnificus et potens videri velit; quod hominum genus 'fluctuatim incedere' eleganter dicit Afranius, id est, 'gressibus vagis lentum.' *Herald.* Vel *vagis*, incertis, hoc est, temere nunc huc nunc illuc graditur. *Rad.* *Gressibus*] Cum gravitate et majestate spatiantem.

2 *Amethystinatus, &c.*] Violacea indutus veste. epigr. 97. l. 1. vers. 7. alii ad gemmam in annulo referunt. *Secat*] Obambulat. Quod etiam est hominis *τρυφεροῦ* et fortunam immodeste ferentis: habes enim hic et vestis insolentiam et ostentationem in loco publico. Ejusmodi vestes

sunt, quas *γυναικομίμους* appellabat Sophocles, tam propter coloris floriditatem, quam laxitatem. Homines autem istiusmodi, ut vanitatem suam magis publicarent, loca publica quærebant. *Herald.* *Septa*] Supra epigr. 14. vers. 4.

3 *Quem non, &c.*] Qui lacernarum molliē ipsū Publīum superat. Vel, ut Raderus exponit, Qui habet æque tritas et viles vestes ac Publius et Codras.

4 *Alpha, &c.*] Princeps delicaturni, qui penulas sumunt, a more numerandi per literas Alphabeticas. Sic Eratosthenes appellatus βῆτα τῶν φιλοσοφούντων. Scio servorum etiam et militum fuisse penulas, sed rufas, Canusinas; lautiorum vero purpureas, ut plebeiōrum pullas; unde alii exponunt, princeps pauperum: vide epigr. 26. l. 5.

5 *Togatus sequitur*] Clientum togatorum. *Capillatus*] Cirratorum puerorum nobilium, quibus alebatur coma. ep. 62. l. 10. Pædagogiorum, *pages.*

6 *Recensque sella linteisque lorisque*] Sic Juven. l. 32. 'nova cum veniat lectica Mathonis;' etsi aliud sella a lectica, de quibus ut et linteis sive velis quibus tegebantur, de vinculis et stuppis quibus colligabantur, vide Lipsium l. Electorum cap. 19. Sic Salmasius hunc locum legendum censet: 'Oppigneravit modo modo ad Cladi mensam Vix octo mensis annulum, unde cenaret.' Cladus enim nomen proprium trapezitæ, et Græcum est κλάδος.

7 *Claudii, &c.*] Collybistæ, trapezitæ, feneratoris.

8 *Annulum, &c.*] Quod extremæ est paupertatis, teste Juvenal. 11. 42.

EPIG. LVIII. 1 *Pexatus, &c.*] Gestans togam recentem et villosam.

2 *Mea sunt*] Non conductitia, ut tua pexa.

EPIG. LIX. 1 *Mica vocor, &c.*] Diæ-

ta seu cœnatio anrea quam Domitianus extruxit, et a parvitate 'micam' vocavit.

2 *Tholum*] Quid sit tholus, vide epigr. 71. l. 1. vers. 8. quis sit hic tholus non facile sciri potest. Non dubium est, inquit Jos. Scal. l. 2. lect. Auson. c. 26. quin in cœnatione seu stibadio Domitiani Cæs. quam ipse propter exiguitatem vocavit *Micam auream*, e tholo penderet cranium mortui, quod mortis admoneret. Simplicius tamen, etsi nec circa conjecturam, qui per tholum intelligunt Mausoleum Augusti, quod, cum in vicinia esset, ut consonat huic fidemque facit epigr. 64. l. 5. posset mortis admonere, atque ad vitæ usum fructum hortari. Ramiresius vero existimat, micam hanc ita fuisse exædificatam, ut ex ipso triclinio prospiceretur aliquis tholus ædificii, quod sepulchrum alicujus præteriti Imperatoris contineret: et ausim, inquit, affirmare esse Mausoleum D. Augusti; quod quidem ex ejus ruderibus, et modo ædificii conjectare nunc possumus, in tholum desinebat; quo viso admonerentur convivæ suæ sortis, et naturæ imbecillitatis, quod brevis ævi essent, et cito morituri. Nam si Augustus, qui Deus habitus, condebatur illo sepulchro, qui posset inferioris sortis homo properam non expectare mortem? Hæc autem mortis memoria ethnicos illos ad vitæ lautitias excitabat.

3 *Frange, &c.*] Utere ætate, quæ brevis, fluxa, incerta; disturba toros compositos; ede, bibe, lude, sertis coronatus et unctus. *Frange toros*] Assiduas accumbe et asside in thoris, ut usu diurno nocturnoque frangatur: vel accumbendo disturba, ut lectus compositus solet turbari, cum itur cubitum, aut cubitu surgitur. 'Torus' ergo hoc loco pro lecto ipso capitur, in quo cœnaturi accumbebant. vide epigr. 8. lib. IV. *Raderus. Rosus*

*cape*] Corollarum, quibus utebantur in conviviis, mentio crebra; quarum usus præcipue ad arcendam ebrietatem, ut docet Plutarch. in sympos. et Plin. l. 21. c. 19. Serta hæc florea a collo sæpius etiam suspendebantur. Horat. de Polemone, 'potus ut ille Dicitur ex collo furtim carpisse coronas.' *Herald.*

4 *Te meminisse*] Musambert. legit *dememinisse Deus*. Quæ lectio non probari potest: nam mortis commemorationem ad concitandas voluptates, et luxum aciendum inservire volebant; tantum aberat ut mortis juberent dememinisse. *Herald. Deus*] Domitianus, si suspensi cranii expositioni faveas; vel Augustus, si Mausolei D. Augusti tholum esse placeat: si enim ille in vivis Deus habitus mortis cessit, tu nequaquam effingies.

EPIG. LX. 1 *Armati tribuni*] Monet Hyllum puerum, ut discedat ab uxore armati Tribuni, nec natibus confidat; nam quamvis castrari mares vetuisset Domitianus, vetuerat etiam et adulteria. *Ramires. Armati*] Tribuni militaris.

3 *Dum ludis*] Dum mœcharis. *Castrabere*] Namque hæc pœna adulteris deprehensis irrogata. Val. Max. l. 6. c. 1. Horat. Serm. 1. 2.

4 *Non licet hoc*] Lege cautum est mares castrari. Sueton. cap. 7. Domitian. *Quid, &c.*] An itaque nulla pœna mœchi mulctandi? et ipse Domitianus tulit legem contra adulteros.

EPIG. LXI. 1 *Cum tibi, &c.*] Acerbe invehitur in maledicum quemdam; qui quum antea fellator esset, deinde maledicentia famosus factus fuerat. Pro dubia legit Pulman. *tenera*. sed dubia præferimus: nam *dubium* illud dicitur, quod nos reddit ancipites. Sic *dubia lanugo* ea est, quæ vix oculis percipitur. *Ramires.*

3 *Postquam, &c.*] Postquam oris tui spurcissimi turpe ministerium cœpit fastidiri ab infinis hominibus, vespil-



lonibus; et exosum esse abjectis carnificibus.

5 *Uteris ore, &c.*] Maledictis et conviciis involas in omnes, bonos æque ac malos. *Æruginè captus*] Malevolo livore, 'hic nigræ succus loli-ginis, hæc est Ærugo mera.' Horat. 4. Serm. 1.

EPIG. LXII. 1 *Vellis*] Depilas, glabras: supra epigr. 29. vers. 7.

EPIG. LXIII. 2 *Tulit*] Luxuriosum Milichum describit, et luxuriæ crimine damnat eleganti dilemmate, qui quum centum sestertii sola haberet, e sacra via Ledam pulcherrimam servam totidem sestertiis emit. 'Tantam pecuniam impendere in amatam servam luxuria est: quod si dixeris, Miliche, te non amare, major luxuria erit. *Ramir. Tulit*] Abstulit tibi. *E sacra, &c.*] Meretrix e lupanari Suburano. Subura autem in eadem cum Sacra via regione. *Redempta*] Empta. Sed Ramiresius dicit falso Heraldum statuisse, hanc Ledam meretricem fuisse. Est enim intelligendum de serva empta, ut epigr. 71. l. 6. Quid? quod tanta pecunia vix poterat cum meretrice consumi; et si cum meretrice consumpta fuisset, quam frigidum esset dubitare an amasset Milichus eam. De serva poterat dubitari, utrum vel formæ causa, vel ministerii emeretur? et præterea via in sacra vendebantur servi, ut et aliæ res.

4 *Hæc mage luxuria est*] Ut ad paupertatem devenias prodigendo rem universam in id, quod non amas.

EPIG. LXIV. 1 *Dum modo, &c.*] Reprehendit urbane Taurum, vel ut alii Laurum, quemdam cunctabundum, et de vitæ fine diu deliberantem; qui modo se ad Rhetoris modo ad causidici munus cogitatione applicabat: nunquam tamen manus operi admovebat. Dicit in hac dubitatione cunctantem enim, futurum forte, ut mors occupet. *Ramires.* Dum te instruis ad forum vel scholam.

2 *Quid esse relis*] Uter, caussidicus an rhetor.

3 *Pelcos, &c.*] Patris Achillis, longævi; ut et Priami et Nestoris.

4 *Et fuerat serum, &c.*] Tibi dubio, et utrum inires, deliberanti, jam ea obrepserit ætas, qua cogitandum erat de relinquendo inito; nisi cogites de causis apud inferos agendis.

5 *Tres uno, &c.*] Atque hinc, vel medicoribus professoribus vacant cathedræ.

7 *Schola, &c.*] Rhetorum. Si Rhetoris officium recusas.

8 *Ipsæ potest, &c.*] Vel ipsa bardi Marsyæ statua, in foro stans et litigantium clamore fervens, potuit causas egisse, nisi saxea fuisset; et tu sane ubi tam diuturno studio vacaris, jam posses causas agere, nisi plane lapideus esses vel plumbens. vide *Turneb.* l. 22. c. 12.

10 *Dum, quid sis, &c.*] Vide Epicteti enchirid. cap. 26. Hic autem esse nihil, homonymum est. Nam 'nihil esse,' οὐδὲν εἶναι, dicuntur, qui in nulla arte sunt exercitati; et 'nihil esse' etiam dicuntur mortui: et utramque significationem complexus videtur Martialis hoc loco. *Herald.*

EPIG. LXV. 1 *Cur tristiores, &c.*] Ironice et irrisorie illudit Salctanum, quod ficto ob uxorem mortuam dolore, tristior incedebat, a qua tamen decies centena millia nummum dotis acceperat. *Ramires.*

3 *O grande, &c.*] Quod in veris doloribus accidebat, hic in ficto fingit Poëta: fortunam enim et fatum et Deos ipsos accusabant veteres, ut supra epigr. 13. l. 1. 'Nimirum timuit nostras fortuna querelas.' Ironice et ex ambiguo, Salejano dolorem simulanti ob uxorem, ejus morte amplæ dotis hæreditas sibi obvenisset, condolare se simulat Poëta; dumque ejus mortem videtur graviter ferre, indignatur obtigisse Salejano rem tam lætam.

4 *Illu, illa dives, &c.*] Acumen hujus

epigr. idem est, quod et epigr. 39. l. 5. Sed nonne mortua uxore dos ad hæredes revertebatur? Ita res erat. Mortua in matrimonio muliere, dos a patre profecta ad patrem revertebatur, quintis in singulos liberos in infinitum relictis penes virum. Quod si pater vita decessisset antequam in matrimonio mulier moreretur, dos apud maritum remanebat. Adventitia autem dos semper penes maritum remanebat, præterquam si is, qui dederat, ut sibi redderetur stipulatus fuerat, quæ dos specialiter receptitia dicebatur. Ulpian. lib. Reg. Tit. de dotib. *Herald.*

5 *Centena decies*] Hæc olim dos maxima.

EPIG. LXVI. *In Lalagen*] Morosam depingit matronam, quæ compta a serva ornatrice, quum animadvertisset in unico annulo cirrorum peccatum fuisse; ira accensa, eodem speculo, quo id animadverterat, in Plerusam ornatricem animadvertit tanta sævitia, ut sectis comis et fracto capite misera Plerusa ceciderit.

1 *Peccaverat*] Non erat in ordine.

2 *Annulus*] Cincinnus, crotulus. *Incerta*] Quæ crines non fideliter constringit, sed extra locum defixa est. Sed Salmasius et Heraldus censent legendum *inserta*. Tertull. lib. de Virgin. velandis cap. 12. 'Vertunt capillum, et acu lascivior comam sibi inserunt.' Tum in hoc versu, &c. 'annulus' non significat τὸν ἑλικὰ crispatis capilli, ut alias solet, unde capillus *annulatus* vel *annellatus*, δὲ οὐλωθὲς, sed circulum unum, ex tota crinium compage spiratim convoluta et per multos orbes contexta. Eadem autem, ut videtur, acu capillum distinguabant, et a fronte dividebant, et mox comptum distinctumque per annulos et sertas crinium fixa ea et inserta retinebant, ne dissiparetur tota compago. *Salmas.* Videtur error festinantis esse, quum ipse de annulo dicit, quod Martialis de orbe: et de

orbe, quod ille de annulo. Nam Martiali circulus ille, multos annulos continens, vocatur orbis. *Gron. Acu*] *Acn* crinali.

3 *Hoc facinus, &c.*] Errorem in non componendis crinibus, ac si facinus esset, incusso ornatrici speculo punit. Morosæ enim erant erga ornatrices suas matronæ istæ. Et deformitatem suam, quam dum comebantur et ornabantur, speculose se contemplantes, inspectabant, ancillarum suarum indigna pœna, quædam ulcisciebantur. Peculiares etiam ancillas habebant huic muneris assignatas, quas ornatrices appellabant. Tum aliæ etiam erant servæ emeritæ, quarum consilio bellæ hæ matronæ utebantur in ornandis capillis. *Herald.* Vide Juv. 6. 491. quem locum hoc epigramma exprimit.

4 *Ictu*] Exanimata, vel cæsa. *Ple-cusa comis*] Ornatrix ancilla a πλέκειν. ut *Psecas* Ovidio et Juvenali a ψεκάζειν.

5 *Tristes, &c.*] Tristitiæ et verberum causas. Metonym.

6 *Insanum, &c.*] Ob pilum conturbatum desæviens.

7 *Hoc Salamandra, &c.*] Decalvetur caput tuum. Salamandræ sanie loca tacta depilari tradit Plinius l. 10. c. 67. 'quæ Salamandra supercilia tua exussit?' Petron. Arb. *Hoc Salamandra notet*] Dicunt Salamandras habere vim psilothri depilatoriam; quod et Plinius memorat. Unde a Martiale scienter et mordaciter dictum est, 'Hoc Salamandra notet:' cum in capite fœminæ defluvium capillorum fieri optaret. *Beroult.*

8 *Ut digna, &c.*] Ut quo speculo ornatrici dissecuisti comas, et tu tibi omnes dissectas in eodem conspiceris; vel ut caput tuum æque reddatur leve ac speculum, quo, &c.

ELEG. LXVII. 4 *Quod agas*] Otium et ignaviam Posthumi exagitat, cujus unicum videtur negotium rogare, quid alii agant, quum ipsi nihil sit, quod

agat. *Rud.* Vulgaris salutandi formula, et civilis satis, modo ne fiat importunus et sapius.

EPIG. LXVIII. *Ad Olum*] Hoc epigramma ejusdem argumenti est cum ep. 53. hujus libri, quod antea interpretati sumus. Tangit iterum hic Martialis miseræ et abjectæ illius *ἐθελοδοουλείας* originem, quia plerique fæde et spurce sese maculabant; nempe quod sorte sua et mediocritate contenti esse non possent, sed supervacua quærent. Quare eleganter concludit, eum, qui servo carere potest, et esse *ἀντοδιάκονος*, quemadmodum antiquis temporibus, posse etiam facile regem non habere, quem abjecte colat. *Herald.*

1 *Nomine*] Familiariter, et pro more æqualium.

2 *Regem*, &c.] Vide epigr. 113. l. 1. et epigr. 18. hujus lib. vers. 8.

3 *Contumacem*] Superbum.

4 *Totis pilea*, &c.] Sportula, cæna, cæterisque servitutis præmiis posthabitis et neglectis me asservi in libertatem, a more servorum Rom. qui manumittendi pileum raso capite acceperunt. Quasi diceret, omnes fortunas meas posthabui libertati; omnia vendidi ut liber essem, et sumptu meo ac mihi viverem: vel sarcinulas meas vendidi, ut corrasa inde pecunia possem sportulæ tuæ supplere vicem. *Redeni*] Videtur allusisse ad genus manumissionis, quod censu fiebat.

5 *Reges*, &c.] Qui non habet sui imperium, qui animi sui cupiditates coercere non potest, ille potentiores colit atque ab inferioribus se coli vult, atque ab hoc cupit opes, servos, &c. Servus enim cliens et indigens alieni, quique vult ipse fieri dominus et rex, dominum quærat, ille enim se non habet, non liber est, non est contentus suo, qui servit aliis, ut habeat: ego me habeo, nil quæro aliud. *Rader.*

8 *Servum*, &c.] Qui suo contentus potest minorum servitio carere, et ipse non necesse habebit potentiori-

bus dominis servire, ut ab illis accipiat, quod his largiatur.

ELEG. LXIX. 1 *Invitum*, &c.] Classicum cœnippetam tangit, qui verbo negabat, re maxime expetebat convivia.

2 *Dispercam*] Formula Romanis usitata in execrationibus, adjurationibusque. Sic Aristoph. *Κάκιστ' ἀπολοίμην, εἴ τι τούτων πείθομαι.*

3 *Ipse quoque*, &c.] Neque hoc dedignor, cum ipse hellenorum dictator Apicius, dives licet fuerit atque lautissimus, foris cœnare jucundum habuerit. Argumentum a minori.

6 *Cogitur et Seli*] Et cœnipeta ille Selius (de quo supra epigr. 11. et 14.) dicit se cogi, sua scilicet voluntate, ut cui nihil domiccœnio tristius accidat.

7 *Rogat*, &c.] Si aliquis lautiorum et nitidiorum, qualis fuit Attidius Melior, te invitat.

8 *Grandia*, &c.] Te scilicet invitum cœnare foris. *Si vir es* Si potes lautiores epulas et has libertatis escas contemnere.

EPIG. LXX. 3 *Undis me*, &c.] Ne laveris aqua, qua alii abluerint suas maculas.

5 *Caput, lavetur*] Hoc enim illa contaminatus, vide epigr. 95. l. 11.

EPIG. LXXI. *Ad Cæcilium*] Cæcilianum veteratorem callidum carpit facetissime, qui quoties aliqua carmina Martialis legerentur, continuo ea cum similibus Marsi vel Catulli versibus comparabat, tanquam si Martialis carmina illis præferret. Dicit, malle se, ut Cæcilianus recitet sua, quam illorum veterum poetarum. Totum autem epigram. per ironiam contextum est. *Ramires.*

1 *Candidius*] Ironice, alii leg. *Calidius*. non placet. *Candidus* enim ille dicitur, qui ingenue et absque invidia judicat.

2 *Disticha pauca legis*] Arondel. *lego*. Et puto rectius: quoties ego tibi de meis carminibus pauca disticha recito. Deinde: *Hoc mihi das, tanquam deteriora legas, Et collata ma-*

*gis placeant mea.* Hoc facis in meam gratiam, quasi tu legas deteriora, et mea, quæ ego tibi legi, magis placeant, si cum istis comparentur. *Gron.*

3 *Marsi, aut Catulli*] Poëtæ, qui multa cum laude scripsit epigrammata.

4 *Hæc mihi, &c.*] Mihi *χαρίζεσθαι* et gratificari velle videris, præ te ferens mea te cum illis Marsi et Catulli recitare *παράλλῃως*, ut mea scilicet cum iis collata appareant esse æque boni aut melioris ingenii atque artificii: cum revera hoc facis, ut mea præ iis sordescant, quasi majori lumine offuscata. Heraldus legit, *Hoc mihi das.* Hoc est, Ideo hoc facis sc. tanquam Marsi et Catulli scripta sint meis deteriora, atque ut ea comparatione scripta nostra magis placeant et probentur. Tam simplices vero sumus ut istud credamus. Quare placet tolli interrogationis notam, et simpliciter legi: *Ut collata magis placeant mea.*

5 *Credimus illud*] Ironice: non sane credo te hac mente contulisse ea.

6 *Malo, &c.*] Tuis certe collata mea facile apparebunt meliora.

EPIG. LXXIV. 1 *Cinctum*] Nullum genus est hominum, quorum stultitia sæpius traducatur a Martiale, et aliis etiam scriptoribus, quam *ἀλαζδων*. Horum imagines sæpius expressit Martialis, atque hoc epigrammate eleganter depingit. Inscrubitur epigramma, *Ad Maternum*, nobilem, Poëtæ tempore, Oratorem. Huic consonat epigr. 57. snpra. *Togatis, &c.*] Comitibus anteambulonibus, lateronibus, clientibus, pedisequis, servis; vide lib. 1. epigr. 109.

2 *Regulus solet turba*] Caussidicus, ad quem epigr. tria lib. 1. Oratores vero clari et victores demum e foro deducebantur a populo et amicis reorum absolutorum, qui prius squalidi capillis et barba promissa, jam absoluti amico, tondebantur, mutatisque vestibis uncti Capitolium ascende-  
bant, Jovi gratias ex voto acturi.

6 *Hos illi, &c.*] Fœnore sumpsit a Fusc. et Fav. fœneratoribus, quo comitatum hunc conducat.

7 *Fusciculus et Faventinus*] Prædiorum potius quam fœneratorum esse nomina, vult Heraldus: dicitque illa vendi, vel pignori cponi solere, ut esset unde adulatoribus illis satisfaceret.

EPIG. LXXV. 1 *Verbera, &c.*] Arena amphitheatri sanguine ferarum et gladiatorum cruenta, de more a pueris renovabatur. Vagabatur in eadem domitus et cicur leo, qui tamen subito datus in pristinum furorem, pueros invasit, et miserabiliter in conspectu omnium laceravit. Exclamat poëta per apostrophen ad leonem, et monet, ut humanitatem a lupa discat, quæ Romulum et Remum in alveo expositos fovit et nutrit. *Rad.* Vide ep. 10. lib. Spectac.

4 *Libycis, &c.*] Montibus Africæ leonum nutricis. Et Gætulia in Libya est, ubi ferocissimi nascuntur. Virg. 'Gætuli tergunn immane leonis.'

5 *Duo de tenera, &c.*] Duos pueros ministros theatrales, qui amphitheatri arenam ferarum gladiatorumque sanguine fœdam versando renovabant, injecta insuper nova arena. Tum et Amphitheatri cavea, arena strata erat. ne sanguine lubrica, pedes decertantium falleret.

7 *Sævus et infelix*] Sævus, præter expectationem. *Infelix*] Quia pueros innocentes mactavit et reddidit morte infelices, aut quia ipse postea interfectus est. *Rad.*

8 *Martia, &c.*] Marti sacra. Romana, ut ep. 4. l. 1. vers. 4.

9 *Crudelis, &c.*] Apostrophe ad leonem.

10 *Nostra, &c.*] Namque illa Romulo et Remo infantibus pepercit, immo ubera præbuit.

EPIG. LXXVI. 1 *Argentis, &c.*] Elegans jocus est in quendam ejus nomen ignoramus, captatorem et here-

dipetam. Marius, cui tu nihil eras legaturus, moriens dixit se tibi quinque libras testamento legaturum, quod tamen non fecit, sed te falsum habuit. Uter e vobis liberalior? tu illi nihil, ille tibi verba; estis certe pares, nec melius vulturi cum corvo: vide Val. Maxim. lib. 8. cap. 6.

2 *Is tibi verba dedit*] Nihil præter verba reliquit. Nam legatum est inane. Ait enim Poëta, hanc verborum dationem merito contigisse huic hereditæ, quia neque ipse Marius officiis et munusculis coluerat, quod facere soliti captatores; atque inde joens. *Musamb. Herald.*

EPIG. LXXVII. 1 *Qui longa, &c.*] Ineptum quemdam Censorem Cosconium nomine irridet, quod sua epigrammata longa putaret, et defendit se quum dicat longa et brevia epigrammata, non a numero versuum, sed a subjecta materia esse vocanda. *Ramires.* Qui in epigrammate non tam argutiam quam brevitate exigis, probas te aptiorem fore anrigæ servum, qui in Circo axes ad celeritatem ungas, quam lectorem diligentem. *Ramiresius* Cosconium hebetem et stolidum a Poëta περιφραστικῶς dici putat, cum Hispanice *gordo* obesum et stultum sonet. Nec non Anglice dicimus *You are too fat to conceive this*. Quod et Hor. 3. serm. lib. 1. testatur, 'Tardo cognomen pinguis damus.' Et 'gurdos,' quos pro stolidis accipit vulgus, ex Hispania duxisse originem audivi, inquit *Quintilianus* l. 1. c. 9. vide et *Laudem asini* D. Heinsii.

2 *Utilis ungendis, &c.*] Servi aurigarum solebant in Circo et ad summam celeritatem axes ungere. Aptum huic negotio futurum Cosconium, celeritatis sive brevitatis studiosum; et qui epigrammata etiam celerrima sive brevissima velit. *Musamb.*

3 *Hac tu, &c.*] Eadem ratione qua epigr. mea a mensura potius quam ab ingenio censes, et Colossum (de quo

epigr. 2. lib. Spect.) argues nimis esse longum, et statuum pueri Bruti (de quo l. 9. epigr. 51. et l. 14. epigr. 171.) nimis esse brevem; cum in utroque landis summa sit propter symmetriam: in hac, brevitatis, quæ puero; in illo, altitudinis, quæ Imperatori Deo convenit. *Plin.* l. 34. c. 8.

5 *Marsi doctique*] Supra epigr. 71. vers. 2. et epigr. 99. l. 7. vers. 7. *Pedonis*] C. Pedonis Albinovani epigrammatici laudatiss.

6 *Sæpe duplex, &c.*] Sæpe unum epigramma binas implet paginas: seu duabus paginis unum tantum epigramma absolvitur.

8 *Tu, Cosconi, &c.*] Tua epigrammata, vel brevissima, sunt nimis longa; ut quæ tedium et nauseam pariant. Vel quia tota vita laborasti, et nec unum distichon absolvisti, et edidisti. *Raderus.*

EPIG. LXXVIII. 1 *Æstivo, &c.*] Thermæ tuæ, quas calidas esse oportet, in tantum frigidæ sunt, ut vel in æstate pisces a corruptione vindicare possint. Pingit ergo Poëta se interrogari a Cæciliano, ubi posset commode piscem æstivo tempore servare. Respondet ab inexpectato, in thermis tuis potes.

EPIG. LXXIX. 1 *Vocatum*] Qui alias a te invitatus me excusare soleo, quod alio sim invitatus, jam domi cæno, cur me non invitas? Sed recte P. Seriverius e scripto legit *vocasse*, hac mente, Nasicæ cœnipedæ suboluit cœna apparata a Martiale, et vocati convivæ: invitat itaque Martialem, sperans scilicet fore ut et ipse inviteatur ab eo; quam tamen technam dissimulat Poëta se intelligere; sed et eum deludit, præteritque simul festiva hac usus excusatione.

ELEG. LXXX. 1 *Fannius ipse peremit*] Fannius Cæpio quod in Augustum conjurasset proscriptus, ut percussores fugeret, se ipse interemit.

2 *Non furor est, &c.*] Vide epigr. 9.

l. 1. et Senecæ epist. 58. 'Sic mori, vinci est.' et epist. 29. multa; vide et Brodæi Miscell. l. 6. c. 29. *Furor*] Hunc appellat furorem Poëta, quod se, ne occideretur, occidit, et mortem morte redemit.

EPIG. LXXXI. 1 *Laxior*, &c.] Divites et nobiliores Romani circumferebantur vivi, efferebantur mortui in lecticis; pauperes et plebei efferebantur in sandapilis. dicit Poëta lecticam fastuosi Zoili laxam, quæ a sex servis vehitur, maxime videri posse sandapilam, cum et pauper sit et strigosus, neque aliud quicquam quam vivum cadaver: unde non adeo præterendum est, quod præferunt Mss. *sandapila est*; quasi dicat, quando hæc tua sit lectica, non est aliud quam sandapila. Alii sic exponunt. Tu, Zoile, velut e lautioribus nunc, nunc lectica ampla et magnifica circumfereris a sex lecticariis, quum dignus sis sandapila seu feretro: nihil enim es præter vivum cadaver; imo jam tum non ferri, sed efferri videris, adeo squalidum, emortuum, turpe, et fædum habes corpus, seu potius cadaver. *Rader*.

EPIG. LXXXII. 1 *Abscissa servum quid fingis*, &c.] Servum, ne scelus domini (quicquid illud fuit: verum si *Fædas* legis cum nonnullis, facile erit suspicari) enunciat, elinguem herus vel fecerat, vel simulaverat esse. Occasionem hujus epigramm. a fabula Philomelæ et Terei sumptam opinatur Raderus; ego ex Juvenalis Sat. 9. 103. 'secretum divitis ullum Esse putas? servi ut taceant, jumenta loquentur, Et canis et postes,' &c. Potest elici et sensus turpior ex epigr. 72. supra.

EPIG. LXXXIII. 1 *Fædasti*, &c.] Stulti mariti irrisio eadem, quæ l. 3. epigr. 85. qui deprehensum adulterum truncavit naribus et auribus, intactis vasis, quibus peccaverat. Illo enim supplicio non adhibet futuro malo remedium, quod fecisset, si virilia ei am-

putasset, quæ pœna irrogabatur adulteris a marito deprehensis; vide epigr. 70. l. 2. *Ramir*. Abscissis naribus et auribus deformem reddidisti mæchum, qui ita fædatus desiderabit, *will find missing*, priorem formam ('atque ubi sit sua forma requiret.' Ovid.); poterit tamen ad prius scelus vel etiam aliud recurrere, postquam illi intactam reliqueris partem qua peccaverat.

EPIG. LXXXV. 1 *Vimine*, &c.] Urbana valde togæ petitio est. Ampullam seu lagenam vitream aquæ decoctæ et nivibus refrigeratæ, viminibus supertextis armatam et munitam, mitto tibi his Saturnalibus, ipso Decembri. Si offēdat muneris æstivi hyberna intempestivitas, ulciscere hanc injuriam pari intempestivitate, ac mitte mihi togam æstivam. *Coctæ*] Argute nimis Junius et Critici quidam *coptam* pro *coctæ* reposuerunt: quum *copta* placentæ genus sit, cui contusæ species aut legumina commiscebantur: nam quomodo hic posset dici *nivea* et apta æstivo tempori? et quomodo placenta vase vimineo servabitur? Hæc omnia decoctæ nivi refrigeratæ procul dubio conveniunt. *Ramires*.

4 *Rasam*] Rasa autem ea est, quæ a sua textura nullum habet eminens villum; quam levem appellat, l. 7. epigr. 86. 'Nec levis toga, nec rudes lacernæ.'

EPIG. LXXXVI. *Ad Classicum*] Irridet critica censura errorem multorum, qui existimant, magnum quiddam præstari ab his, qui difficillima scribunt pœmata, ut Sotadica, Galliam-bica, &c. non ob reconditam eruditionem, sed tantum ob intortos quosdam numeros et coactos, quibus nihil est in Poësi laboriosius. Merito ergo Poëta nugas difficiles appellat, et ineptias studio et labore comparatas. *Ramires*.

1 *Supino*] Numeris mollioribus composito, vel potius antistropho et re-

currente; (sic enim Ovidio sonat 'supinus,' de Ponto lib. 4. el. 5. 'Plumina quæ in fontes cursu reditura supino') quale literale illud, 'Roma tibi subito motibus ibit amor;' verbale illud Virgillii, 'Musa mihi causas memora quo numine læso:' multaque alia, inter quæ Rabani artificiosus dicam an laboriosus liber de laudibus sanctæ crucis. Atque ejusdem argumenti alter Publio Optatiano Porphi. autore.

2 *Nec retro, &c.*] Vel speciatim dicit quod prius dixerat generatim; vel versum retrogradum (quali scripsit Cinædica Sotades Maronensis) intelligit, qui procurrit in laudem alienjus, et recurrit in vituperium. Nota sunt illa Buchanan: 'Laus tua non tua fraus,' &c.

3 *Nusquam, &c.*] Non scribo carmina more Græcorum, quorum extremæ partes resonent, more Echus. Vide Politiani miscell. cap. 22. et Scal. Poët. l. 2. c. 29.

4 *Nec dictat, &c.*] Ad exemplum politissimi carminis Galliambici, quod Cæcilius primus scripsit, atque Attin inscripsit, aut venustissimi Poëmatii Galliamb. a Catullo compositi, non scribo genus id carminis molle et e-lumbe instar Attyos evirati, in quo plures locos occupant Iambi, et quod canant Galli sacerdotes Cybeles: vide Terent. Maurum et Diomedem: vide et Muretum atque Scalig. in Catullum.

5 *Mollem debilitate*] Non heroo aut forti pede, sed debilitate fractum, ut Attidi, qui eviratus erat, conveniret. Est autem Galliambicus versus senarius, et ut docet Scalig. 2. Poët. facetissimus ac venustatis plenissimus, sic dictus ab Iambo pede, et Gallis sacerdotibus Cybeles castratis. *Rader.*

6 *Non sum, &c.*] Non tam nullius sum ingenii ut hæc affectem artificia, his ipse immorer, lectoremve morer. Vel ut indigeam his artificijs ad con-

ciliandum et illiciendum lectorem: ingenio capitur sapiens lector, non hujusmodi nugis laboriosis. *Rader.*

7 *Quid si, &c.*] Curiosas has nugas non minus ingenium meum spernit, quam nobilis ille cursor Ladas (ep. 100. l. 10.) dedignaretur velocitatem suam exercere in Petauris, quæ rotæ sunt per quas se jactant Petauristæ. Vel hic Ladas sua velocitate non posset in Petauri machina subeunda uti, quod id artificium a se esset omnino alienum, nec in eo unquam fuisset exercitatus. Quid? quod moleste ferret, per illos exiguos Petauri gradus suum cursum retardari. *Ramires.* vide Turneb. l. 4. c. 8. et Scal. ad lib. 5. Manilii, ibi, 'Corpora quæ valido saliant exeuissa Petauro,' &c. et Vitellium cap. 13. in Merulam.

10 *Ineptiarum*] Libelli, quibus multorum joca et sales complectebantur, olim INEPTIÆ inscribebantur. *Rader.*

11 *Circulis*] Turbæ, plebejæ coronæ recitantem undique cingenti. *Palæmon*] Forte Q. Rhemnius Palæmon, qui (teste Suetonio) poëmata faciebat ex tempore, et scripsit variis et vulgaribus metris; aut alius quisquam tempore Martialis.

12 *Raris, &c.*] Paucis sed doctis ex mente Horatii ult. Sat. lib. 1.

EPIG. LXXXVII. 2 *Sub aqua, &c.*] Subpallidam et tumidam, qualia solent apparere quæ sub aquis videntur: ludit item in Antithesi, 'ardere puellas' et 'ipsum sub aqua natare:' vide epigr. 89. l. 3.

EPIG. LXXXVIII. 1 *Nil recitas, &c.*] Quin tibi habe nomen Poëtæ, vel hoc nomine quod nihil recites, potius quam nos eneces molesta ineptiarum recitatione.

EPIG. LXXXIX. *In Gaurum*] Qui vitia sua magnis excuulis excusare solebat.

2 *Catonis habes*] Uticensis, cujus virtus sæpe mero incaluit, ut ait Horat. 21. l. 3. vide et Plutar. in vita

Catonis, et Plin. epist. 12. l. 3.

3 *Musis, &c.*] Nulla gratia, nullo Musarum aut Apollinis instinctu, invidis Musis.

4 *Ciceronis habes*] Qui infeliciter Musas poëticas est aggressus. vide Juven. 10. 122. Seneca epist. 108.

5 *Antonî, &c.*] Qui tribunal turpi fœdavit vomitu, ut amplificat Cic. 2. Philippica. *Apici*] Supra epigr. 69. vers. 1.

6 *Vitium, &c.*] Hic cares autore magno. *Τὴν φωνὴν ἐνοπήν σε λέγειν ἐδίδαξεν Ὅμηρος· τὴν γλῶσσαν δ' ἐν ὀπῇ τίς σ' ἐδίδαξεν ἔχειν;* Ἀρθολογ. Β'. κεφ. ιγ'.

EPIG. XC. 1 *Vagæ*] Vagam vocat poëta juventutem: est enim silentii, quietis, attentionis impatiens. *Moderator*] Studium vitæ suæ, et votum exponit Quintiliano. Annos 23. Romæ erudiendis juvenibus impendit Quint. et in his Domitiani nepotes docuit. *Summe*] Quia parem tum non habuit, vel quia magister nepotum Domitiani. *Rad.*

2 *Gloria, &c.*] Romani eloquii summe artifex, insignite senatorio clavo ornamentisque consularibus. Juven. 7. 190.

3 *Vivere, &c.*] Da veniam si etiam in tenui re propera manu carpam gaudia fugientis vitæ; si frui velim præsentibus, quod pauci adeo faciunt, cum nemo fere vivere, id est, vitæ uti commodis et laute vivere sciat, omnes differant. epigr. 16. l. 1.

5 *Differat hoc, &c.*] Differant in dies, annos, vel senectutem ipsam vitæ gaudia et usum, quibus curæ est rem patriam augere et splendore nobilitatis titulis et imaginibus; vel *Differat*, non vivat, non indulgeat genio suo is, qui ditior patre vult evadere. *Raderus.*

6 *Atrique, &c.*] In atrii nobilium quæ primæ ædium partes, ostendebantur majorum imagines, humerorum tenuis expressæ, lineis a stem-

mate ad has discurrentibus.

7 *Nigros, &c.*] Non anrata laquearia, quæ ne fumo corrumpantur cautio est.

8 *Virus fons*] Scaturiens, perennis, naturalis. *Rudis*] Nativa, non arte læsa et ingenua gratia spoliata; vel gramina ipsa sponte nascentia, et vivis cespitibus innixa, non ordinatis myrtetis, aut aliis frondibus, arte mira, variis nexibus tortuosa. *Ramires.* Juvenalis 2. 18.

9 *Sit non, &c.*] Ex mente Juvenalis 6. 446.

10 *Lite dies*] Domestica, et forensi. epigr. 57. l. 12. et epigr. 70. l. 9.

EPIG. XCI. *Ad Casarem Domitianum*] Petit a Domitiano jus trium liberorum.

1 *Rerum certa salus*] Salvo enim Cæsare, omnia salva.

2 *Sospite, &c.*] Quos vel hinc rerum humanarum maximam habere curam scimus, quod te nobis velint incolumem. Ea locutio l. 5. ep. 1. et l. 7. epigr. 60. et l. 1. epigr. 13. Vel te sospite credimus esse magnos Deos; qui alioquin nisi tu Capitolium dedisses et instaurasses, vel omnino interiissent, aut certe non magni habitii essent.

3 *Festinatis*] Mihi scribenti, vel tibi legenti. Si carmina sc. festinata, properata, ac prope ex tempore fusa toties legisti. Vel, si festinatis libellis, celeriter legendo decursis, eosdem iterum ac tertio revolvisti: quod signum est placuisse; nam quæ displicent, vix semel lecta excutuntur. *Rad.* *Toties Detinere, &c.*] Quod argumento est placuisse.

5 *Quod fortuna, &c.*] Iis qui ex matrimonio legitimo tres liberos aut plures suscepissent, multa erant in spectaculis, honoribus petendis, divisionibus publicis privilegia. Natum hoc 'jus trium liberorum' a trigeminis Horatiis, Liv. 1. hoc autem jure donabantur a Cæsare multi, quibus



natura negaverat. Poëta *ἀπαις* pro-  
lis hujus imaginariæ jus ab Imp. pe-  
tit, laboris sui præmium vel solatium.  
Plin. lib. 10. epist. 'Exprimere Do-  
mine verbis non possum, quantum  
mihi gaudium attulerit, quod me dig-  
num putasti jure trium liberorum.'  
Ex quo intelliges pro singulari mu-  
nere claros tantum viros id honoris  
et præmii consecutos esse.

7 *Solatio nobis*] Liviæ Druso filio  
extincto, datum est hoc jus, solatii  
ergo; et in certaminibus dabantur  
quandoque victis dona in solatia. 'En-  
sem atque insignem galeam, solatia  
victo.' Virg. 5. *Æn.*

EPIG. XCII. 1 *Natorum, &c.*] Pla-  
cuisse carmina principi dicit, eoque  
præmium accepisse jus trium libero-  
rum. *Rader.* Præcedenti epigr.

3 *Valebis uxor*] Repudiata, vel  
mortua; vel neglecta. neque enim  
curo ex te prolem; magis placet jus  
trium liberorum mihi ab Imp. ero-  
gatum. Vel, nihil jam mihi uxore  
opus: quippe si ex te susciperem li-  
beros, jam domino munus illud sum  
periret, seu frustra id dedisset. Hoc  
autem quodammodo peccare esset in  
dominum, et munificentiam ejus ac  
beneficium obliterare. *Musamb.*

4 *Domini, &c.*] Domitian. Imp.

EPIG. XCIII. 1 *Primus, &c.*] Hunc

secundum sine primo misit Regulo  
Valerius; cui primum desideranti  
excusat Poëta, librum paulo obsce-  
norem verecundia inhiberi: vel, pro-  
diit secundus hic liber in lucem pri-  
mo non edito, quia multa in eo ad  
laudem Titi, quam libenter non laturum  
Domitianum noverat Poëta, aut  
alia de causa. Ex hoc versu conjicias  
primum librum, itemque Spectaculo-  
rum secretim additos esse. Ob Ti-  
tum, credo, in quem pleraque (plera-  
que, inquam, non omnia) conveniunt.  
Miscuit quædam, vel potius addidit  
postea nomen Domitiani, et sæpe  
non addidit, sed Cæsarem tantum  
scripsit, ut scire Lector non posset,  
ntrum intellexerit, Titum an Domi-  
tianum: ac Titum quidem nunquam  
posuit expresso nomine, quod libros  
in morte editos, vel certe correctos  
putem; et ob eam causam sequenti-  
bus non adjunctum priorem. Et  
forte is pudor est, quem insinuat,  
quod quæ scripserat in Titum, postea  
videretur tribuere Domitiano, qui si-  
bi omnia patris et fratris opera arro-  
gabat. *Rad.*

4 *Unum, &c.*] Ex tituli numero 11.  
tolle unum 1. et erit liber primus,  
rerum serie nullatenus impedita;  
quippe in Epigrammatis ordo non re-  
spiciendus.

## EPIGRAMMATUM LIB. III.

EPIG. I. 1 *Longinquis, &c.*] Seces-  
serat poëta in citeriorem Galliam; in-  
deque librum Romam miserat; quem,  
si minus priore placeat, excusat, ve-  
luti in loco peregrino minusque ur-  
bano natum. *Rad. Ab oris*] 'Lom-  
bardicæ,' dictæ 'Togata,' quod to-  
gis utebantur incolæ, ut Romani.

3 *Hunc legis*] Secundum.

4 *Illa, &c.*] Illa quæ meliora pu-  
tas mea sunt, vel etiam hæc mea  
sunt.

5 *Domina*] Roma, quæ rerum do-  
mina et triumphati orbis caput.

6 *Debet enim, &c.*] Jure enim ce-  
dit hospes civi, barbarus Latino, li-  
ber in urbe natus libro extra urbem.  
habet enim urbs suum quandam na-

turalem genium. *Rad.* *Verna liber*] Romæ natus. de verna lib. 1. epigr. 42. vers. 1.

EPIC. II. *Ad librum suum*] Continet hoc epigramma urbanam et sane poëticam hujus libri *prosphonesin* ad Faustinum amicum suum; a quo si recipiatur, dicit secum esse posse a criticorum morsibus. *Ramires.*

1 *Cujus vis, &c.*] Imitatio Catulliana, 'Cui dono lepidum novum libellum,' &c. carm. 1.

2 *Vindicem*] Assertorem, patronum.

3 *Ne nigram, &c.*] Ne damneris in culinam et aromatopolarum tabernas pro charta inepta infelicis genii et fati, *waste paper.* Pers. 1. 43. *Nigram*] Fuliginosam.

4 *Cordyllas*] Pisciculos, partus thynnorum. vide Plin. l. 9. c. 15. et l. 23. c. 11. Græcis *πηλαμύδες*, quas *limosas* vertit. *Malida, &c.*] Oleo, in quo fringuntur pisces chartis involuti: epigr. 87. l. 4. vers. 7.

5 *Cucullus*] In formam cuculli formantur chartæ quibus involvuntur aromata: *εἰς τὸν λιβανωτὸν καταπεμβεῖν.* Anaxandrides apud Athenæum l. 9. c. 4.

6 *In sinum? sapisti*] In favorem et patrocinium Faustini; de quo epigr. 26. l. 1.

7 *Cedro, &c.*] Sub hoc Mæcenate immortalitatem speres, oleo cedrino inunctus contra tinea et cariem; 'Nec titulus minio, nec cedro charta notetur.' Ovid. Trist. 1. El. 1. 'speramus carmina fingi Posse linenda cedro,' &c. Horatius ad Pisones.

8 *Frontis, &c.*] 'Fragili geminæ poliantur pumice frontes.' Ovid. 1. Trist. El. 1. vide epigr. 67. l. 1. vers. 12.

9 *Luxurietis*] Luxuriose orneris.

10 *Purpura, &c.*] Pellis purpurea, seu membrana rubens vel purpurea.

11 *Cocco, &c.*] Cocco notetur titulus, quod primum minio factum.

12 *Illo vindice, &c.*] Nec criticos ungues castigatoris severissimi, qua-

lis fuit M. V. Probus Berytius, qui emendationi librorum potissimum operam dedit, teste Suetonio lib. de Grammaticis.

EPIC. III. *In Mulierem deformem*] Irridet stultam fæminam pulchra facie, et fædissimo corpore: quæ quum tegere corpus, et aperire faciem debuisset, contra celabat faciem et nudum corpus ostendebat. *Ramires.*

1 *Nigro velamine*] Ita optimi libri, et requirit *τὸ ἀπὲρ*. Vide Scriverium. Alii *medicamina velas*: et interpretantur Cæsypo, medicamine et incrustamento cosmetico, quod Juvenalis vocat *tectorium*. S. 6. 463.

2 *Sed non, &c.*] Sed deformi corpore violas aquas.

3 *Deam, &c.*] Aquæ Nympham. Omni autem fonti credebatur inesse numen, propter perennitatem scaturiginis.

4 *Vel tunicata lava*] Deforme enim corpus arguit æque deformem esse faciem, quam tegis, vel fucatam.

EPIC. IV. 1 *Romam, &c.*] Loquitur cum libro suo, quem Romam mittit; et continet epigramma justam quandam poëtæ indignationem. Queritur enim de Romano rum fastidio, et de corrupto eorum judicio, qui eo tempore citharædos longe præferebant poëtis. *Ram.*

2 *Æmilia, &c.*] Viam Æmiliam ab Æmilia regione ad Bononiam usque stravit Æmilius Lepidus, qua itur ad Forum Cornel. vide Joan. Baptist. Pii Annot. Post. cap. 27.

4 *Corneli, &c.*] Potes respondere me esse in foro Corneli: supra epigr. 1. vers. 1. dicto a Sylla.

5 *Breviter tu, &c.*] Varie a multis dispungitur hic versus: refer *multa* ad *tædia* in sequent. versu. Quæret, inquit, Roma, cur absim: breviter tu fatere, id est, dic ingenue. Non poterat ferre tam multa tædia togæ vanæ sive salutatricis, sive quæ clientulorum salutationibus inservit, et unde nihil emolumentum. *Musamb.*

7 *Dicit: responde; Poëta*] Omphino legendum cum Grutero, *veniet, tu respondeto Poëta*. Nam quod Scaliger aptat e Manilio lib. v. 'Sic etiam magno quædam respondere mundo Hæc natura facit: ut multo magis insolens, et vitiosum iudico. Scripsit autem Manilius: 'quædam se ostendere.' Similiter deceptus est in illo Martialis lib. xi. 'Lector salve: nam omnino verius est, *solve*. Et apud Valerium Flaccum lib. 5. Ms. 'viden alta comantem Pectora?' non 'vide lata comantem.' Gronov. *Responde*] Pleraque verba, quæ jam sunt secundæ tantum inflexionis, fuere priscis et tertiæ. sic *vale, cave, fervere* &c. Gruterus ex Mss. legit: *Quando venit? dicit. tu respondeto: Poëta, &c.* vel Bong. membrana: *Et quando veniet, dicens responde, &c. Poëta*] Secessit, quia erat Poëta; 'artibus' autem 'honestis Nullus in urbe locus,' &c. ut queritur Umbricius apud Juven. S. 3. 21.

8 *Veniet, &c.*] Ubi forte didicerit ad citharam canere, redibit: majori enim in pretio Romæ sunt citharædi quam poëtæ. Epigramma Satyricum est, ac seculi stultitiam et inscitiam traducit, quo citharædorum atque id genus hominum conditio multo lautior erat, quam poëtarum aut eruditorum hominum. Idem l. 5. epigr. 56. et Juven. Sat. 3. vers. 61. Sueton. Vesp. cap. 19. *Herald*.

EPIG. v. 1 *Vis, &c.*] Est alia *prophesis* hujus libri, ad Julium Cerealem amicum suum, concepta per *apostrophem* ad eundem libellum; quem rogat, velint multis, an uni tantum Julio commendari: docetque qua ad ejus domum sit iturus, ubi habitet, excusaturque eleganti sententia defectum literarum. *Ramires*.

3 *Unus erit, &c.*] Instar vel loco multorum erit Julius, qui mihi familiaris fuit, tibi quoque erit. *Farnab*.

4 *Julius, &c.*] Epigr. 16. lib. 1.

5 *Primi, &c.*] Lectio sanior; quam

a Scriverio restitutam confirmat Ms. e nostris alter. Domus hæc tibi urbem ingressa prima est, quam Daphnis quidam possederat prior dominus, nunc tenet Julius. Quasi diceret, recta adi Julium Cerealem, eumque saluta in 'primi tecti limine,' hoc est, in atrio ipso, ut si diceret: Nil opus tibi captare secretum; in atrio ipso, quæ prima pars ædium et limini proxima est, inter saluatorum et clientium officia enim adire poteris: nulla enim mora interposita recipiet te, et leget. *Musambert*. *Quæres in limine tecti*] Imo *primæ tectæ* verius est: et sensus eo ducit. Utrumne commodius est dicere, in urbem ad Julium, invenies enim in vestibulo ædium, quas habuit Daphnis? an potius, vise Julium, quem invenies in ipso ingressu viæ Tectæ, ædes, quas Daphnis habuit, habitantem? Unde Martialis vaticinari poterat Julium fore in vestibulo, cum liber eo veniret? Ergo *primæ Tectæ limen*, est ingressus viæ Tectæ. Quum vicum enim scimus, facile est homines et ædes reperire, si præsertim non magnum intervallum intercesserit. *Gronov*. in Apocolocynt. Senecæ. pag. 350.

7 *Manibusque sinuque*] Gratissimum fore librum ostendit; chara enim si un excipimus, ac gestamus.

10 *Marcus, &c.*] E salutandi formula. Brisson. lib. 8. form. 'Martialis salutem dicit.'

11 *Alios, &c.*] Alienos, ignotos. *Peccat*] Nemo sapiens se commendat amicis suis diligenter et solite.

EPIG. vi. 1 *Lux tibi, &c.*] Assentatur Egnatio Marcellino ob patris natalem et resectam barbam. *Lux*] Dies tertius post Idus Majas, id est, 16. Calend. Junii.

2 *Bis celebranda sacris*] In duobus versibus sequentibus ostendit gemitu sacri causas.

3 *Imputat, &c.*] Hæc dies imputat tanquam beneficium (legasset *Compu-*

*tat*) natalem patris tui, quo editus est, in dias luminis auras, vel ex cœlesti revolutione reversum. *Farnab.*

4 *Libat, &c.*] Atque hoc eodem die primam barbam deposuisti, qui quidem dies priscis sacer, sollemnis et perpetuæ memoriæ. Sueton. c. 12. Neron. et Xiphilinus in Nerone et Heliogabalo. Juven. 3. S. 186.

5 *Magna licet, &c.*] Martial. l. 1. epigr. 88. 'tonsum fac cito, sero virum.' *Rad.*

6 *Plus nunquam, &c.*] Filio dulcis est patris vitæ memoria anniversaria: patri nulla dies gravior, quam qua filii viri facti memoriam celebrat. nonnulli legunt, *præstitit ulla dies.* vide Antholog. l. 1. c. 26. epigr. Apollonid. 'Ἡδὺν παρηίδων πρῶτον θέρος ἡματι τοῦτω Κέλreo, κ. τ. λ. *Farnab.*

EPIG. VII. *De sportula*] Notat divitum *σικρολογία*, et avaram ambitionem, qui levicula pecunia miserorum clientulorum atque anteambulorum officia bene munerari existimabant. Atqui mutatum esse rerum statum ait; ac jam non sportulam tenuem, sed salarium dandum esse. Suet. in Tiberio: 'Pecuniæ parcus ac tenax, comites peregrinationum expeditionumque, nunquam salario, cibariis tantum sustentavit.' *Herald.*

1 *Centum, &c.*] 'Nero cœnam rectam clientibus exhibitam a potentioribus redegerat ad sportulam, quæ calathus fuit quo primum obsonia dabantur, postea centum quadrantes' (*board wages*): Suet. l. 6. c. 16. Domitianus antiquato illo Neronis edicto revocavit cœnas. Suet. Domit. 7.

2 *Anteambulonis, &c.*] Clientis officiosi merces.

3 *Quos dividebat balneator*] Clientibus singulis, qui una lavabant, dati a potentioribus 100. quadrantes, nostræ monetæ 18. d. ob. q. quos forte dividebat balneator. epigr. 60. l. 1. vide et Turneb. l. 30. c. 8. et 30. *Elixus*] Aquarum et vaporum calore coctus.

4 *Fames amicorum*] Qui sportulæ

tenuitate et fame enecastis clientes.

5 *Regis superbi*] Quicquid insultet hic Ramiresio Scriverius, recte ab illo observatum puto 'Regem superbum' hic esse Neronem, et accomodatam huic loco illum alterum versum, 'Invidiosa feri radiabant atria regis.' Patroni quare ob sportulas dicantur potius superbi, quam ob cœnam rectam, nulla ratio est. Sed 'regis superbi sportulæ' sunt sportulæ a Nerone introductæ, quæ recesserunt vel abrogatæ sunt instituto Domitiani. *Gronov. Regis, &c.*] A superbo patrono (qui 'rex' dicebatur) exhibitæ.

6 *Nihil, &c.*] Nihil frandis jam faciendum est clienti, quem sæpe invitatum tanquam ad cœnam rectam dimiserunt tandem cum jejuna sportula; *στροφὴ tergiversatio, a στρέφω. Salarium dandum est*] Cœna, quæ Romanis ἀλάριον, *cibarium*, annona diurna, ex pacto debitum: ut 'sportula,' ex placito.

EPIG. VIII. 1 *Thaida Quintus*] Cæcitatem Quincti, non oculorum, sed ipsius animi irridet hoc epigrammate. Amabat enim Thaida meretricem luscā, quam nemo nisi cæcus amare posset. Illa, inquit, uno oculo caret; Quintus duobus.

2 *Duos*] Utroque caret oculo. Metaph. id est, cæcus est amore, qui non videat vitia. infra epigr. 30.

EPIG. IX. 2 *Non scribit, &c.*] Sic epigr. 64. l. 6. Pessimum poetam notat, cujus carmina perinde negligantur, ac si scripta nunquam fuissent.

EPIG. X. *Philomusum*] Philomusi pater menstrua filio suo luxu perditō constitutinat, eaque singulis diebus erogabat, ne uno die totius mensis alimenta consumeret. At qui filio suo tam prospecte caverat et consuluerat dum viveret, is pessime eidem cavito testamento suo; quo eum heredem ex asse reliquit; quum ei alimenta potius diurna, et singulis diebus præstanda, relinquere debuisset.

Quare eo testamento, quo heres scriptus est, revera est exheredatus: cum eo facto patrimonium, quod statim dilapidavit, ad eum sine ullis conditionibus pervenerit. *Herald.*

2 *Menstrua*] In dimensum menstruum. *Perque omnes præstitit illa dies*] Non accipio, quasi demensi menstrui partes in singulos dies diviserit, sed plane totum demensuum menstruum propter immodicos sibi sumtus in singulos dies erogasse patrem. Et hoc eum exhausit. Nam quum hoc menstruum constitueret, videtur ita supputasse, ut in longum sic ei patrimonium sufficeret. Menstrua constituit tibi bina, et eadem per singulos dies præstitit, quum luxuriam præteriti diei sequeretur a tergo proximi inopia, seu quum quovis die menstruum integrum esset consumptum, nec quidquam restaret in crastinum: et bina illa millia, quæ ille constituerat menstrua, si te vitiosum et luxuriosum aere alieno liberum vellet, essent eroganda diurna. Quamquam et suspicari possis scripsisse auctorem: *tanta diurna*. Et tantum quolibet uno die esset dandum vel præbendum luxui tuo. *Gronovius.* *Perque omnes, &c.*] Et illius dimensi menstrui singulas partes singulis divisit diebus.

3 *Luxuriam, &c.*] Idque ut crastinam anteverteret egestatem coercendo hodiernum luxum. *Heraldus* Egestatem ab Inopia sic distinguit: 'Egestatem' luxuria aut aliqua huiusmodi pestis sæpius conflatur; 'Inopia' et Paupertas potest alio modo contingere. Quare Paupertas et Inopia innocens esse potest: Egestas vix absque scelere, aut ad scelus propensione.

5 *Idem te moriens, &c.*] Certe cum te tibi reliquerit, feceritque hæreditatem tui juris, te quasi exheredavit: nam tu rapide omnia absumis: melius consulisset tuo luxui dato curatore.

EPIGR. XI. 2 *Distichon esse putas*] Succensuerat Martiali Quinctus qui-

dam, ob superius 8. epigramma. Qui Quinctus Hermionem amabat. Irrisorie respondet poeta: Si tua puella, o Quincte, nec Thais vocatur, nec lusca est, cur existimas distichon illud in te esse factum? Si puella tua Lais vocaretur, aliquid poterat videri simile, quod Thais et Lais affinia quodammodo nomina sunt. Sed si tua puella vocatur Hermione, quid simile habet cum Thaide? At dices tu, Quinctum notasti eo disticho, is vero ego sum. Mutemus amantis nomen. Nam cum ego Indam semper nominibus fictis, quid interest, Quinctum vocem an Sextum Thaidis amatorem? sit amator Sextus; et sic tota lis dirimi poterit. *Ramires.* Epigr. 8. supra.

3 *Sed simile, &c.*] Urgebis tamen me nimis aperte lusisse in affinitate nominum, ubi pro Laide tua dixi Thaida. verum non magis hinc notatur quam si appellassem eam Hermionem.

5 *Tu tamen, &c.*] Te tamen notatum argues, quod Quinctus vocaris.

6 *Sextus amet*] Quod si tibi ita grave sit Thaida amari a fictitio meo Quinto, ne tu forte in suspicionem venias; diluetur hoc facile et curabitur, mutato nomine Quincti in Sextum.

EPIGR. XII. 1 *Unguentum*] Describit hic hominem stolide vanum, qui quum lautus videri velit, in rebus minime necessariis sumptum faciat; in aliis autem, quæ sumptum necessario desiderant, sordes suas explicet. Homines istos Græci βαρύτερος appellant et ἀπειροκάλους. *Herald.*

2 *Concivis*] A Balneis et ante cænam prisce inungebantur. *Here: sed*] Heri, ut epigr. 44. l. 1. *Nihil scidisti*] Nihil convivis distribuisti, carpisti.

3 *Salsa, &c.*] Ridicula; vel Ironice, id est, insulsa et inepta, vivos numerare inter mortuos; quasi mortuos invitasses, non vivos ad convivium.

4 *Qui non cænut, &c.*] Silicernium

hoc mihi videtur, ubi apponitur cœna, nihil distribuitur, ubi nungitur tantum velut mortui, quorum cadavera ungere condireque mos erat. Ludit sane eodem modo Lucianus, libro de Mercenariis: ubi ait miseros litteratores, aut alios id genus, qui magnatum mensas colebant, cum aliis accumbere solitos, coronatos sane et unguento delibutos; sed sæpius mala fame et siti perditos, cum nihil iis ministraretur. Quare mortuorum columnis eos non esse absimiles, quas in parentalibus unguento quidem perfunderent, et coronis ornarent; ipsi autem dapibus, quæ simul apponebantur, sese oblectarent. *Herald.*

EPIG. XIII. *In Næviam*] Erat Poëta invitatus a Nævîa; dapsilis cœna apposita erat; sed ut omnia servarentur, Nævîa dicebat, omnia esse cruda. Poëta se hoc pacto jejunum fore dicit, et nunquam erudum, si de cibis nihil attingat. *Rad.*

1 *Carpere*] Scissum distribuere convivis.

3 *Rumpisque coquum*] Cædis; et alludit ad 'carpis.' *Tanquam*, &c.] Causata obsoniorum cruditatem, ut serventur ad alias cœnas explicandas.

4 *Nunquam*, &c.] Si modo nihil esitavero, nunquam ex obsoniorum copia credus erit mihi stomachus: et ludit in translatione τοῦ *crudi*. Cruditas enim ex epularum copia, vel nimio cibo oritur, quem stomachus non concoxit.

EPIG. XIV. 1 *Romam*, &c.] Tuccium ridet et sportulam. Tuccius enim ventris et sportulæ causa longinquum iter susceperat, Romæque jam proximus, ad pontem usque Mulvium accesserat: in quo quum audiret sportulæ tenuitatem, rediit ab ipso ponte in Hispaniam. *Rad.*

2 *Profectus ex Hispania*] Cogente fame et paupertate.

3 *Occurrit*, &c.] Exposita est illi tenuitas sportulæ, miseraque officia ejus emendæ.

4 *Ponte rediit Mulvio*] Qui mille

passus ab urbe distat; in via Flaminia.

EPIG. XV. 1 *Plus credit nemo*, &c.] Codrum cæcum irridet, qui amabat puellam, quam audierat formosam esse. Ludit in ambigua significatione τοῦ 'credit.' nam et significat, mutuo dare pecuniam, et fidem habere: quasi dicat, mirum est Codrum pecunias credere, qui ipse miserrime pauper sit. resp. ποῖτα supra fidem Codrum credere: credit enim illam esse castam vel formosam cujus amore cæcus est, idque contra famam populi.

EPIG. XVI. 1 *Das gladiatores*] Notatur hic hominis νεοπλούτου ἀλαζονεία et insana arrogantia; qui cum antea miser sutor esset, nescio quo casu amplas divitias adeptus, eo insanîa devenerat, ut gladiatorum munera, quæ sine magno sumptu edi non poterant, populo daret, atque ita opes suas ostentaret, quod justam indignationis causam Jovenali etiam tribuit. *Her.* *Das*] Edis munus gladiatorum; quod principum est, divitum, idque S. Consulto (*Annal. Tacit.* 4.), et spectatarum personarum. Indignatur autem Poëta hoc vilissimos homines dare. *Sutorum regule cerdo*] Sutorum Alpha, princeps. Anglice: *chief or Master of thy Company.* Antiphrasticus, quasi e genere sutorum abjectissime.

2 *Subula*] Sutorum instrumentum et officium. *Sica rapit*] Gladiatoris gladius brevis; id est, munus gladiatorum.

4 *Corio ludere*, &c.] Dare gladiatores ex tua re. Alludit ad proverbium, 'De alieno corio liberalis.' Simil ludit in terminis sutoris, 'subula, corium, pellicula.'

6 *In pellicula*, &c.] Intra artificii et conditionis tuæ terminos. Respicit Apologum de asino Cumano, pelle leonis induto.

EPIG. XVII. *In Sabidum*] Narratione quadam faceta Sabidii ejusdam oris fæditatem notat, cui

fœtebat anima, forte quod fellator esset: nam quum scriblita quædam secundis mensis apposita fuisset, neque esset aliquis qui eam tangeret, propterea quod arderet; terque quaterque sufflavit ipse: quo facto tepuit quidem illa, sed nemo voluit tangere, quod halitu ejus conspurcata esset. *Ramires.*

1 *Scriblita*] Bellarium secundæ mensæ, ad modum placentæ confectum, Syncopate pro 'scriblita,' *Torta*, *Hisp.* Sunt qui legant *inrita*: alii *scriblita* ἀπὸ τοῦ στρεβλεῖν, quod est, *torquere*, ideo, quod in circuitu torqueatur restis in modum. unde Hispani *tortam* dicunt. *Idem.*

5 *Digitosque, &c.*] Convivarum tangentium.

6 *Nemo potuit, &c.*] Nemo sustinuit edere vel gustare scriblitam, impuro halitu tuo corruptam: vide epigr. 93. l. 7.

EPIG. XVIII. 1 *Perfrixisse, &c.*] Ex frigore raucisse.

2 *Cum te, &c.*] Excusationem in totum accipimus: vel omnino recitatione supersedeas, ut tibi et nobis parcas.

EPIG. XIX. 1 *Proxima, &c.*] Est flebilis quædam narratio casus cujusdam, quo perit pulchellus puer, quem *Hylam* vocat. In porticu *Vipsana*, seu stadio potius, centum columnis sublata (l. 2. epigr. 14.) platanis juxta consitis opaca, et statuis ferarum exornata; dum ludibundus puer et ursæ velut insultans, ori statuæ hianti manum insereret, a vipera, quæ in ore statuæ latebat, morsus, interit.

2 *Fictæ*] Non pictæ: fingunt enim statuarii, pingunt pictores. *Platanona*] Locum Platanis consitum.

3 *Tentat hiatus*] Puer explorat oris et faucium altitudinem, manuque inserta, Age, inquit, morde, fera, si potes.

4 *Hylas*] Species pro genere.

5 *Cæco*] Tenebroso, ut videri quid abderetur non posset; ita cæcum

*Delph. et Var. Clas.*

antrum. *Raderus.*

6 *Vivebatque, &c.*] Ficta hæc seu marmorea ursæ, comperta est lethalius ursæ viva, quasi spirans anima viperæ quæ sua deterior. Et eleganter dixit 'vivebat,' pro habebat in se bestiam viventem.

8 *O facinus*] O male factum, quod non vera esset ursæ: tum enim aut puer manum ori inserere supersedisset; aut tenero formosoque puero viva ursæ pepercisset.

EPIG. XX. 1 *Dic Musa, &c.*] Canium poetam perpetuo ridentem descripsit l. 1. epigr. 70. ubi eum *Æanos* statuæ comparat, perpetui risus specie conflata.

2 *Victuris*] Non perituris, eo natis genio et fato, ut immortalitatem consecutæ, posteris legantur.

3 *Temporum, &c.*] Historiam de *Claudii* temporibus.

4 *An quæ Neroni, &c.*] An scribit quæ adstruat *Neroni* tanquam authori, ut prodeant sub nomine *Neronis*? Vel an ad fidem et veritatem historiæ revocat componitque, quæ vivo *Nerone* ob metum aut adulationem, quæ mortuo ex recenti odio falsa scripta sunt? Tacit. in præm. *Annal.* *Neronis* historia a plerisque scriptoribus mendacissime fuerat conscripta; quum alii, dum is viveret, turpissime ei adularentur: alii autem, eo sublato, nova scelera commenti, multa ei adstruerent, de quibus ne cogitarat quidem. Id observavit *Joseph. Judaic. Origin.* l. 20. c. 5. *Herald.*

5 *Improbi jocos Phædri*] Non alium intelligo quam illum *Tiberii Augusti* libertum: quem 'improbum' vocat, id est, audaculum quod sub persona fabularum *Æsopicarum* traducere ausus est hominum potentum mores. Nam quod 'jocos' dixit, respexit illud *Phædri*: 'Fictisolari nos meminere fabulis.' Hoc monuimus olim ad *Statii Silvas. Gronov. Phædri*] *Mimographi* alienius jocularii; non autem illius qui fabulas composuit.

*Martind.*

4 F.

Raderus tamen credit, hunc Phædrum Augusti libertum fuisse, et quinque illos libros Æsopicarum fabularum scripsisse; unde 'jocos' appellat, quid enim aliud, quam joci? 'Improbum' reor dici, propter Sybarin.

6 *An severus herois*] An heroæ pede canit heroum facta. Heroici enim carminis argumentum, severum, grande, illustre.

7 *An in cothurnis, &c.*] An tristis et altus majestate carminis tragici scribit tragœdias? In tragœdiis autem inducti heroës et reges grande locuti, altis innitebantur calceamentis; claruitque stylo tragico Sophocles. Et quamvis Æschylus fuerit primus, qui magniloquentiam docuerit, ut testatur Horat. in Arte poet. 'Et docuit magnumque loqui, nitique cothurno;' in proverbium tamen abiit 'Sophocleus cothurnus,' quod Sophocles cæteros Tragicos dictionis gravitate longe superaverit. Ut Virg. Eclog. 8. 10. 'Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.' *Ramires*.

8 *An otiosus, &c.*] An in conventu Poëtarum recitat elegantes comœdias, vel alia carmina. *Otiosus*] Ab aliis negotiis vacuus: nam quomodo 'otiosus,' si recitabat? *In schola*] Alia est schola Poëtarum, alia Grammaticorum. Grammatici explicabant poëtas; poëtæ ipsi sua recitabant carmina in auditorio aliquo.

10 *Terit*] Obambulat. *Templi*] Isidis fani. epigr. 14. l. 2. vers. 7.

11 *Spatia carpit, &c.*] Porticum Neptuni quam ædificavit Agrippa, et Argonautarum pictura exornavit: epigr. 14. l. 2. vers. 5.

12 *An delicata, &c.*] An in porticu Europæ, in qua buxeta solem frangunt a meridie, &c. epigr. 14. l. 2. vers. 15.

15 *Titine*] Titi Imperatoris, qui delitiæ mundi: quem procul dubio versu clariore sæpe celebrasset, si per Domitianum licuisset. *Rader*. *Titine thermis, &c.*] 'Velocibus mu-

neribus, thermis.' epigr. 2. lib. Spect. Ecquid sapit quod habet Ms. Oxoniensis, *Stertitve? thermis an lavatur Agrippa? Agrippæ*] Balnea de suo nomine excitavit M. Agrippa.

16 *Impudici, &c.*] Sophonii Tigillini, bipedum nequissimi, fæda pueritia, impudica senectæ, &c. Tacit. 1. Histor. et 14. Annal.

17 *Tulli Lucani*] Epigr. 37. l. 1. et l. 9. epigr. 52.

18 *Ad quartum*] Prædium suburbanum ad quartum lapidem. Ita suburbana prædia aut prætoria nominabant, ad Tertium, Quartum, Quintum, Sextum, intellige lapidem milliare.

19 *An æstuantes, &c.*] Ad aquas calidas in Bajano sinu intra Misenum et Puteolos in Campania.

21 *Vis scire, &c.*] Ex persona Mnsæ resp. Quicquid agat, ridet, epigr. 62. l. 1. et epigr. 63. infra.

EPIC. XXI. *In crudelem Dominum*] Ita vita, a servo male accepto data, potius Domino invidia fuit, quam vita. Et sic ultus est Dominum, quia reddidit illum omnibus invisum, se vero gratum. *Rad.*

1 *Proscriptum, &c.*] Antium Restionem: vide Macrobinum 1. Saturn. c. 11. et Appian. lib. 4. et Val. Max. l. 6. c. 7. Senec. de Benef. l. 3. c. 23. &c. *Fronte notatus*] Stigmatias servus, literas fronte inustus.

2 *Sed invidia*] Indignum enim visu fore, tanta fide servum a Domino notis compunctum fuisse.

EPIC. XXII. 1 *Dederas, Apici, &c.*] Exemplum belluonis privati singulare et inauditum. Apicius sexcenties decoxerat, inspectis tandem rationibus, superfuturum sibi centies H. S. computavit. Id est, centies centena milia sestertium, sive trecenta triginta tria milia florenorum, supra trecentos triginta tres. *Rad.* Sed in hac re tanquam ultima fame victurus, sibi vitam veneno finit. Seneca ad Helviam cap. 10. et Dion. l. 57.

2 *Sed adhuc, &c.*] Sed luxui adhuc



centies centena millia supererant, quæ impenderes, exhaustis jam et decoctis sexcenties centenis millibus sestertium. *Centies laxum*] Ad illud 'centies laxum.' Haud scio quos florenos intelligat Raderns, quum dicit centies esse 333,000. florenorum, &c. nam centies sunt ducenta quinquaginta millia coronatorum, florenorum septingenta quinquaginta millia. *Gronov. Laxum*] Non minus, amplius, potius. Alii *luxu* pro *luxui*, id est, ad *luxum*.

3 *Hoc tu gravatus*] Hoc centies sestertio, velut nihil superesset: hac quasi egestate gravatus, inopia pressus, putasti tibi fame et siti moriendum, ideoque venenum hausisti.

4 *Summa potione*] Extremo haustu: ut *summa dies*. *Duxisti*] Exhaustisti.

EPIG. XXIII. 1 *Omnia*, &c.] Invitator sordidus obsonia, statim ac ponerentur, tradidit servis pone ad pedes discumbentium ministrantibus auferenda, et ad alias instruendas cœnas reservanda. Jocatur Poëta, commodius fore ut servis extra triclinium apponatur mensa, si ita retro amovere fercula statuerit. τῶν δὲ πέριξ, πάντα δίδως ὀπίσω. Antholog. l. i. c. 31. Sensum plane expressit ac reddidit versuum illorum Lucillii conquerentis de Epicrate: Εἰ δ' οὕτω τοῦτ' ἔστι, σὺ τοὺς δούλους κατὰ κλινον. 'Ἡμεῖς δ' αὐτοὶ σου πρὸς πόδας ἐρχόμεσθα. Si, inquit, hoc tibi facere decretum est, ut pueris retro omnia obsonia porrigas, cur non illos jubes discumbere, et nos ad pedes tibi stabimus eorum vicem? πάντα δίδοναι ὀπίσω, in præcedentibus dixerat Lucillius: Martialis ad verbum: *omnia retro obsonia tradere: τοὺς δούλους κατακλίνειν* apud Lucillium idem omnino est, quod *mensam sternere a pedibus* apud Martialem: qui jubet enim servos a pedibus discumbere ad mensam, idem mensam sternit a pedibus. *Salmasius*. Vide et Turneb. Advers. l. 16. c. 5.

EPIG. XXIV. *De Haruspice hernioso*] Continet hoc epigramma facetissimam de Thusco haruspice narrationem; qui cum mactaret hircum ad Bæchi aras, cuidam agresti viro fallacem præbuit, jubens ut testiculos hirci amputaret; quumque ipse cum hirco luctaretur, ostendit ingentem quandam herniam, quam rusticus confestim falce secuit, existimans id ad sacra pertinere. *Ramires*.

2 *Tuis victima*, &c.] Quod vites rodat: ut porcus Cereri, quod frugibus obsit. epigr. 39. l. 13.

3 *Tusci mactare*, &c.] Aruspicina, ut et multa alia sacra et religiones, ab Etruria Romam accita.

5 *Testiculos*, &c.] Hirci, victimæ masculæ castrabantur, ne teter illarum partium odor nares offenderet.

7 *Ipse super*] Aruspex, *Virides aras*, &c.] Herbis stratas.

9 *Iratis apparuit*] Per irreverentiam gestus illius. *Hernia sacris*] Scrotum aruspiceis proni et inclinantis apparebat a tergo, quod rusticus abscidit.

13 *Sic modo*, &c.] Ludit a patria. Sic modo qui fuisti Hetruscus, nunc Gallus factus es aruspex, nec tamen e Gallia, sed Gallus sacerdos Cybeles.

14 *Caper*] Caprum τὸν ἐκτομῶν dici notavit Gellius l. 9. c. 9. 'Auctore M. Varrone is demum Latine *Caper* dicitur, qui excastratus est.' *Gronov. Caper*] Castratus: est itaque caper hircus castratus, ἐκτομῶν.

EPIG. XXV. *Ad Faustinum*] Jocus est in Sabinæum Rhetorem frigidissimum in dicendo, quem ait hyperbolicus, posse fervens balneum refrigerare: estque jocus in ambiguitate a frigore aëris ad orationis frigus: sic dicimus 'frigere' alicujus orationem. *Ram*.

1 *Fervens*] Cujus calorem vix ferre possit Julianus calidis alias assuetus.

3 *Roga, lavetur*, &c.] Jocus Metaphoricus a frigore aëris, ad frigus orationis.

4 *Neronianas*, &c.] Quæ egregie erant calidæ et optimæ; epigr. 48. l. 2.

EPIG. XXVI. *In Candidum*] Candidum amicum tantum adulteram uxorem habere, alioquin nihil commune amicis, ait: vide l. 2. epigr. 43. *Rad.*

1 *Prædia solus*, &c.] Candide, cui crepat usque in ore illud, 'omnia amicis communia,' ut epigr. 43. l. 2. nihil tamen cum amicis communicas, sed te tibi soli vivere, solis sapere perfectam credis sapientiam, beatam judicas vitam: certe ut nec decreto illi Pythagorico stas, ita nec instituto tuo privato; namque uxorem habes communem.

2 *Aurea, myrrhina*, &c.] Vasa, epigr. 113. l. 14.

3 *Opimî Cæcuba solus*] Epigr. 27. l. 1. vers. 5. *Opimî*] Opimianum Cæcubum, vinum Opimio consule conditum, et per ducentos et amplius annos servatum.

4 *Cor solus*, &c.] Sapientiam; Metonym.

5 *Hoc me puta*, &c.] Te omnia non habere solum. Legit, *hoc nec puto posse negari* Fr. Modius epist. 75. Novantiqu. lectionum.

EPIG. XXVII. *In Gallum*] Gallum sæpe a se vocatum ad cœnam dicit; se autem nunquam revocatum a Gallo. Indignatur: et se stultum, qui hoc fecerit; et Gallum impudentem, qui non fecerit, affirmat. *Raderus.*

1 *Vocatus*] Ad cœnam.

3 *Utriusque*, &c.] Meum æque ac tuum.

4 *Cor non est*, &c.] Prudentia ad prætereundum te inhumanum. *Pudor*] Ad invitandum me bene meritum.

EPIG. XXVIII. *In Nestorem*] Nestorem hunc fictitium ait obtreccatorem, aut animam olentem, osque impurum habentem.

2 *Tu facis*] Graveolentia manet

auriculæ illius ab impura tua anima. Quid sit in aurem garrire, l. 1. ep. 90. diximus.

EPIG. XXIX. 1 *Gemina*] Quia ligatum illis utrumque crus. Conficta est quædam dedicatio anathematis servilis Zoili ejusdam; qui ex ergastulario elatus fuerat ad Equestrem dignitatem: simulque eum admonet servilis conditionis. Solebant enim servi vinculis soluti, compedes Saturno, velut anathemata, dedicare; quod is Dens in compedes olim a filio coniectus, adeptus deinde libertatem, servos in clientelam suam visus sit accepisse, et eorum quasi protector sit, cujus etiam causa Romæ in compedibus visebatur. *Ramires. Compede*] Servi improbi et noxii in ergastula damnati opus in compedibus faciebant. *Dedicat catenas*] Servi libertate donati, compedes et catenas sacrarunt Saturno, qui toto anno laneo vinculo ligatus, ad diem sibi festum 1. mense Decembri solvebatur. quin et servi in his Saturnalibus dominabantur. 'Donasset jamne catenam Ex voto Laribus,' Hor. l. lib. ser. 5.

2 *Annulos priores*] Compedes. Zoilo autem exprobrat anulum aureum, ut qui ab Ergastulario servo, ad ordinem equestrem sit evectus: epigr. 38. l. 11.

EPIG. XXX. 1 *Sportula*, &c.] Dictum supra miseros hosce sportularum captatores, ex centum sportulæ quadrantibus, genium frandantes, cellæ pensionem et vestes subtrahere, &c. Sublata vero Domitiani edicto sportula, hi omnes in deteriorem conditionem sibi visi sunt incidisse; ut Tuccius, de quo epigr. 14. Arguit igitur Gargilianum temeritatis, quod sublata sportula Romæ vivere perseverabat. *Ramires.* Supra epigr. 7. vers. 1. clientibus autem 'hinc toga, calcens hinc est, Et panis fumusque domi,' Juven. S. l. 119. *Gratis*, &c.]

Ad cœnam justam, unde tibi nulla pecunia, ut in sportulis.

2 *Quid Romæ, &c.*] Cur non hinc migras? Cum tu præter cibum nihil pecuniæ accipias, unde vivis? unde vestem comparas? unde tectum solvis? hoc enim est pretium cellæ fuscæ.

3 *Fuscæ pensio cellæ*] Gurgustoli fumosi seu tenebricosi obventus, ἐνολκιον, rent, seu pretium annuæ habitationis.

4 *Quadrans*] Quo pretio tenuioris conditionis homines lavabant; 'dum tu quadrante lavatum,' &c. Horat. 3. Sat. 1. lib. *Unde vir es Chiones*] Unde habes quod meretrici solvas? Vir enim aliquis mulieri, etiam extra nuptias. Vide Gruteri suspensiones. *Chione*] Lupa, seu prostibulum, quæstum a corpore quærens.

5 *Cum ratione, &c.*] Etsi te dicas vivere frugaliter et ex justa computatione, non tamen video causam cur in Roma vel etiam in vita manere velis, cui non suppetit unde vivas. Luditque in dialogia τοῦ 'ratione.' Prius enim frugalitatem et moderationem; posterius, mentem, caussam, judicium, intelligentiamque significat.

EPIG. XXXI. *Ad Rufinum*] Conatur reprimere Rufinum ob divitias nimis superbientem, quas dicit, amplas quidem esse, sed non accedere ad libertinorum opes: quo simul ejus arguat stultitiam, qui ea re gloriatur, quam multo magis abjectissimi homines erant consecuti. *Ramires*.

2 *Urbanique tenent*] Utraque explicatio interpretum (Et dii tui penates in urbe occupant tantum soli, quantum esset multis domibus; et, Domus tuæ urbanæ, quas multas habes, habent singulæ prædia suburbanæ) nugax est. Non viderunt hypallagen esse: 'Urbani Lares tenent multa prædia,' pro eo, quod est, multi Lares tibi tenent urbana prædia, Jurisconsultorum lingualoquitur. Habes et multa 'prædia rustica,' id

est, agros, et 'urbana,' id est, domos, ædificia. *Gronovius. Urbani*] Et dii tui penates in urbe occupant soli quantum esset multis domibus; vel, domus tuæ urbanæ, quas multas habes, habent singulæ prædia sua suburbanæ. Etenim solum et superficies junctim prædium dicitur plerumque: sed proprie prædium est solum ipsum; idque si ruri, rusticum; si in urbe, urbanum. Junctim vero etiam ruri urbanum esse potest, et in urbe rusticum. *Brisson*.

3 *Servit Dominae, &c.*] Multos tibi obæratos habes et fœneratos. *Dominae*] Pecuniæ, quæ domina est, cui serviunt omnia.

4 *Aurea mensa dapes*] Inaurata, auream habens coronam, vel aurea.

6 *Plus habuit, &c.*] Malis quidem artibus multa nactus es, sed plura Didymus spado, et Philomelus (quantum ex ficto nomine licet conjicere) citharædus, qui et te fastidire possint.

EPIG. XXXII. 1 *Num possum vetulam, &c.*] Convitium est in Matriniam vetulam, quæ querebatur, quod Poëta non virum egisset cum ea. Excusat hoc quum dicat eam non vetulam, sed jam mortuam. *Ramir*. Heraldus legendum censet, *An possum vetulam, quæris Matrinia*. Nota φράσιν, *Posse vetulam*. Multa enim reticebant in rebus turpioribus, unde, 'cætera quis nescit?' et similia: Sic Plantus: 'Quæ cum viris suis prædicant nos solere.' Et συνεῖναι Græcis; 'Esse cum muliere,' Latinis. 'Consuescere' etiam frequenter; κοινωνεῖν Græcis, seu ὀχεύειν. infra ep. 75.

3 *Sed si*] Modo non exuerint fœminas (ut est in fabulis notis) quod tu fecisti, canis jam et saxum.

EPIG. XXXIII. *Qualem puellam velit*] Ancillam ingenna facie se præferre cæteris omnibus dicit.

1 *Ingenuam malo, &c.*] Non amo genus, conditionem, et ejusmodi phaleras, sed formam ipsam: maxima

enim voluptas est, si quid propter se ametur: non placet ingenua conditio, sed ingenua facies.

2 *Libertina*, &c.] Filia liberti qui e servo manumissus fuit.

EPIG. XXXIV. 1 *Digna*, &c.] Convenit tibi nomen Chiones (*χίων* autem *nivem* significat) quia frigida es blanditiis, amoribus, vel alias; non convenit, quia nigra es.

EPIG. XXXV. 1 *Phidiacæ*, &c.] Phidias toreutices inventor fuit. 'Toreuma' est opus cælatum, ejusmodi sunt calices, crateres, signa hominum, aut ferarum, aut florum exennia extantiaque. Juvenal. S. 1. 'Et stantem extra pocula caprum.' Non quidem a Phidia factum toreuma dicit, sed ab inventore Phidia, toreutice dicitur Phidiaca. *Rad.*

2 *Adde aquam*, &c.] Ita ad vivum expressi, ut addita aqua videantur nataturi. Hyperbolice.

EPIG. XXXVI. 1 *Quod novus*, &c.] Expostulat cum Fabiano injuriarum, quod cum vetus esset amicus, easdem cogere, quas sodales novi, operas præstare anteambulonis. *Ramires.* Exigis a me veteri amico et cliente officia non minora, quam quæ novus præstat cliens.

3 *Horridus*, &c.] Frigore matutino; vel cultus neglectu, dum propero ut inter primos salutatores sim. Juven. 3. 20.

4 *Me tua sella*, &c.] Præcedentem, comitantem, subsequentem tuam sellam: epigr. 10. l. 10. vers. 6. et epigr. 26. l. 12.

5 *Decima*, &c.] Cum octava, quæ ætate, nona quæ hyeme, lavationi assignatur, cogat comitari te ad balnea Agrippæ, ipse loturus longe in balneis Titi. Vel queritur, quod jam lassus, hora decima vel serius, quando jam cœnandum esset, cogere sequi Fabianum in thermas Agrippæ; quo ibi relicto, quod simul lavari per fastum amici potentis non liceret; properabat ipse ad Titi ther-

mas, quæ longo spatio dissitæ erant a thermis Agrippæ. *Ramires.*

7 *Decembres*] Annos. Quasi dice-ret: Tu pro his officiis triginta annis tibi præstitis, quibus attrivi togam, non tuam, sed meam; nondum me rude donas, et gratis sportulam præbes? *Rad.*

9 *Meaque*] Cum alii patroni mittere soleant clientibus togas.

10 *Rudem*] Liberationem ab officiis; tractum ab arena: gladiatores enim ætate ingravescente quasi emeriti in magisterii signum accipiebant rudem qua donati non cogebantur deinde pugnare, publice tamen alebantur. *Ramiresius* putat Poëtam ambigue allusisse ad togam rudem.

EPIG. XXXVII. *In irascentes amicos*] Est reprehensio divitum, qui irarum occasionem quærunt, ne officia inferiorum amicorum muerentur: sed pro gratia odium reddunt. *Ramiresius.*

2 *Non belle facitis*] Non ex ratione et causa, sed occasionem quæritis irarum. *Sed jurat*, &c.] Utile est vobis iras simulare, ne muneremini pauperum officia: sic ep. 13. l. 12.

EPIG. XXXVIII. *Ad Sextum*] Conqueritur nihil Romæ amplius Romanum, nullo pretio esse ingenia et artes: simulque ostendit Romæ nullum esse bonis viris locum.

4 *Triplici*, &c.] 1. Veteri Romano. 2. Caji Julii Cæsaris. 3. Augusti. vide Alex. Neap. l. 2. c. 12. Martian. 3. l. 24. c.

5 *Egit*] Inquit Poëta, est enim Dialogismus. *Atestinus*, *Cajus*, &c.] Caussidici pauperes. nomina fortasse ficta. *Atestinus*] Ab Ateste, urbe Venetorum ditioni subjecta.

6 *Pensio tota fuit*] Supra epigr. 30. vers. 4. Quorum uterque non habuit, unde solveret annuam conducti-laris pensionem totam.

7 *Si nihil*, &c.] Refert Sextus.

8 *Esse Maronis opus*] Mea carmina æquare Virgilii opus.

9 *Omnes gelidis*, &c.] Omnes hi

quos vides horridulos tritis lacernis, sunt Poëtae non inferiores Virgil. et Ovidio.

10 *Ibi*] Romæ sc. Nam librum tertium Martialis non scripsit Romæ, sed in Gallia togata, et scriptum Romam misit. *Rad.*

11 *Atria*, &c.] Ingrediar (inquit Sextus) cliens potentiorum atria, vel principis anlam. *Vix treis*, &c.] Resp. Poëta.

13 *Quid faciam*, &c.] Verba Sexti. *Certum est*] Decretum hoc mihi, sive sedet. Martialis accipit quasi dicere Sextus voluisset, Non dubito quin Romæ vivere possim. Itaque joco respondet Poëta. Si malus es, vita Romæ tibi certa est; sin bonus es, fortuita, sive pendens a nutu fortunæ et casu, sive ὅπότερ' ἔρτυχεν. Fieri nempe poterit ut vivas, fieri etiam ut nec vivas, seu victum invenias. *Musambert.*

14 *Si bonus es*, &c.] Bonis fortuitus est Romæ victus et incertus; malis stipendium certum.

EPIG. XXXIX. 1 *Magistro*] Magistro pecoris. Alii leg. *ministro*, id est, Ganymedi Jovis pocillatori. ut l. 11. epigr. 104.

2 *Quam*, &c.] Quæ tam bene de forma judicet. Quintus contra, ep. 8. supra, cæcus erat quamvis oculos haberet.

EPIG. XL. *In Thelesinum*] Irridet Thelesinum quemdam, qui magnam rem se præstitisse existimabat, quod mutua dedisset Poëtae pecuniæ summam, et se magnum ob id reputabat. Respondet Poëta, majorem se esse, qui debitum illud solvat, quum pauper sit. *Ramires.*

1 *Ter quinquagena*] Centum et quinquaginta millia sestertium.

2 *Gravis*, &c.] Vide ep. 30. l. 2. vers. 5.

4 *Magnus*, &c.] Immo pusillus, qui dives non dona das: ego magnus, qui pauper solvo.

EPIG. XLI. 1 *Mentoris*, &c.] Cælatoris laudatissimi.

2 *Vivit, et timetur argentum*] Affabree efficta videtur spirare, et vel argentea nescientibus timetur pro viva.

EPIG. XLII. 1 *Lomento rugas*, &c.] Pollam quamdam frustrari docet suo labore, quæ rugas ventris lomento tegebat, quum id potius suspicionem majoris deformitatis moveret in animis spectantium. *Ramires.* Hoc distichon ita legit Scaliger: *Lomento, rugas uteri quo condere tentas, Polla, tibi ventrem nonnihil abra linit.* Sed vereor ut hæc lectio ingeniosior et acutior, quam verior: ἄβρα quidem Græcis τρυφερά παιδίσκη, sed an Latini hac voce usi sint, adhuc quæro: ἄβρα ancillæ illæ mandatis perferendis destinatæ, et mediæ inter lenas naturæ. *Herald.* *Lomento*] Ex farina fabacea. Plin. ex creta. Petron. *Condere*] Sunt qui leg. *credere*.

2 *Non mihi*, &c.] Non me decipis. Plauto phrasis frequens, *os sublinis*. cujus ratio sumpta videtur vel ab iis qui per jocum dormientibus ora fuligine vel alio colore pingunt, ut Ægle Silennum, apud Virgil. 6. eclog. Vel ab iis qui amaras potiones ægrotis vel pueris propinantes labra poculorum melle illinunt, quo dulcedine primum decepti potionem hauriant.

3 *Simpliciter*, &c.] Epigr. 88. l. 1. et l. 6. epigr. 7.

4 *Quod*, &c.] Infra epigr. 72.

EPIG. XLIII. 1 *Mentiris juvenem*, &c.] Tingentem canos Lentinum quemdam irridet, quod hoc fuco juvenem assimilabat; interminatus non evasurum hac strophæ mortem. Vis apparere juvenis, simulat juvenem. Vide Ausonii ep. 16. quo Lais respondet Myroni, quod Adrianus seni fucato, 'Patri jam negavi tuo.'

2 *Corvus*, &c.] Niger. Metonym. Id est, tam subito corvo similis. *Cygnuseras*] Canus, candidus.

3 *Non omnes*, &c.] Etsi hominibus

imponas, non impones Diis. *Proserpina, &c.*] Vitæ mortisque præses, quæ fingitur morituris crinem secare, et has quasi primitias Orco offerre. 'Nondum illi flavum Proserpina vertice crinem Abstulerat, Stygioque caput damnaverat Orco.' Virgil. de Didone 4. *Æn.* et Horat. 1. l. ode 28. 'Nullum sæva caput Proserpina fugit.'

4 *Personam, &c.*] Fucum illum capillorum et tinctum quasi calicidrum, eleganter dixit 'larvam.' 'Persona' enim proprie dicebatur ficta imago vultus, qua olim histriones in theatris utebantur.

*EPIC. XLIV. 1 Occurrit tibi nemo, &c.*] *Χαρακτηρίζει* hoc Epigrammate Martialis hominem importunum, scriptorum suorum recitatione homines enecantem. *Herald.*

4 *Nimis, &c.*] Plus habes Poëtæ quam hominis. Nimis tibi places in carminibus, quæ omnibus incontinenter et importune legis. Qui ergo abutitur officio suo, dicitur nimis esse.

6 *Tigris, &c.*] *Epigr.* 18. lib. *spectac.*

7 *Dipsas*] *Serpens*, a quo icti vexantur siti et æstu; unde et nomen. *Medio, &c.*] *Apricans* ad meridianum solem; vel meridionali plaga vivens.

13 *Piscinam peto, &c.*] Non paucæ nec parvæ erant Romæ piscinæ qua natarent.

15 *Sedentem*] *Ramires*. legit *eden-tem*. *Musambertius* asserit lectionem vulgarem; ut sit ante accubationem sessio. Non enim dicit 'cæno;' sed 'ad cænā venio;' tu *sedentem* fugas, id est, interim dum accumbendi tempus exspectans sedeo, tu mihi recitas, et *sedentem* fugas, antequam accubuerim aut quicquam gustari; quod etiam durius quam fugare jam accubentem aut semi-cænatum. ut 67. *epigr.* 8. lib. 'Sternantur lecti, Cæciliane sede.'

18 *Vir justus, probus, &c.*] Cætera

cum bonus sis ac justus, et propter innocentiam atque probitatem expectendus: propter hanc tamen importunam recitationem, te fugiunt omnes caventque ut poëticam hircinam. Horat. in calce *epist.* ad *Pisones*, et *Lucillii epigr.* c. 40. l. 2. *Antholog.*

*EPIC. XLV. 1 Fugerit, &c.*] Vide argumentum *Farnabii* in *Thyesten Senecæ*. Notissima certe fabula hujus cænæ, quam *Phæbus* dictus est noluisse spectare. *Seneca* enim vers. 774. sic ait: 'O *Phæbe* patiens, fugeris retro licet, Medioque ruptum meriseris cælo diem, Sero occidisti.'

3 *Illa*] *Tua*.

5 *Mullumve, &c.*] Vide *epigr.* 43. l. 2. vers. 11.

6 *Tace*] *Epigr.* 49. infra, et 79. l. 5. et l. 11. *epigr.* 53.

*EPIC. XLVI. Ad Candidum*] *Ad Candidum* amicum, quem quum non comitaretur *Martialis*, mittebat ei librum: ait Poëta plus in ea re, id est, comitando, ei librum posse præstare, quam ipse valeat: quoniam ipse sit ad servilia munera ineptus: ait tamen se omnia ei præstaturum, quæ libritus præstare non poterit, hoc est, laudem et immortalitatem. *Domit.*

1 *Togatum*] *Anteambulonis* seu clientis togati.

3 *Non est, &c.*] Plus mihi, inquis, esset honoris ex tui ipsius, quam liberti tui comitatu. *Plus esse probabo*] *Operæ*.

5 *Umbone repellet*] *Musambertius* de umbone togæ intelligit, de quo vide quæ ad *Persii Sat.* 5. 33. De cubito potius dici credo, quo turba obvia, laud secus ac hostes, umbone repellitur; et ut credam facit *Luciani Crito πολλοὺς παραγωνισάμενος, καὶ τὸ ἐωθινὸν Χαῖρε εἶπεν*. *Lucian. φιλόπατρις* et *Juven.* 3. *Satyr.* 'hic cubito ferit.' vide *Turneb.* l. 13. c. 15. et 19.

6 *Invalidum ingenuumque latus*] Quod undam pimentis populi contra niti nequeat, pudeat: epigr. 47. l. 10. 'Vires ingenuæ,' mox vers. 9. id est, quæ homini ingenuo sufficiant. Sic 'ingenuum latus' invalidum appellat. quod ingenui hominis vires modicæ sint, et quæ non sint oneri ferendo. *Ramires.*

7 *Ipse tacebo*] Ego tibi oranti non valebo acclamare.

8 *At tibi sophos*] Id est, maximum clamabit sophos. Turneb. l. 24. vel 29. lib. 32. vide lib. 1. epigr. 4. vers. 10.

9 *Ingenti, &c.*] Ingeret adversario tuo conviciorum abunde, nec in aurem. Gr. καταβοήσσει.

12 *Quidquid, &c.*] Officia liberaliora et quæ me decent magis, præstabo; et quæ nec servus nec libertus meus reddere possunt; famam, æternitatem nominis, et immortalitatem carminæ firmandam. *Rud.*

EPIG. XLVII. *De Basso*] Ad quem epig. 57. infra de Faustini villæ copia.

1 *Qua pluit gutta*] Irridet Bassum, quod villam suburbanam sterilem omnino coleret, et ex urbe in eam ea omnia, quæ ex villis in urbem deportari solent, importabat. *Ramires.* Propter aquæ ductus et fontes qui ad portam Cap. unde et 'Fontinalis' dicta hodie *S. Sebastiani*. Juven. 3. S. 11. eandem vocat 'madidam Capenam.' Dicitur esse in prima regione urbis. Eadem et 'triumphalis' dicta, et 'Appia,' ab Appio censore, qui viam Appiam munivit. Tum pro *Phrygiæque*, vet. edd. et Palat. *Phrygiumque*. Vide Amm. Marcellinum l. 23. ubi ostendit, ipsum etiam simulacrum lavari solitum.

2 *Almo, &c.*] Fl. Tusciæ, in quo Mater Deum a Gallis sacerdotibus quotannis abluebatur. Ovid. 4. Fast. et Marcell. lib. 23. *Ferrum*] Cultros ad hostias mactandas.

3 *Horatorum, &c.*] Ubi sepulti

fuerunt Horatii illi trigemini, de quibus Liv. 1.

4 *Et qua pusilli fervet Herculis*] Non placet, quod volunt 'pusillum Herculem' dici comparatione Domitiani. In Aurelii Victoris Regionibus Urbis sub Porta Capena reperio 'Ædiculam Herculis,' quæ est illa ipsa hic commemorata Martiali. Si ergo nolumus 'Herculem Puerum' Romanis fuisse cultum, ut 'Jovem Puerum,' intissimum est decurrere ad hypallagen, et 'pusilli Herculis fanum' explicare, pusillum Herculis fanum, sive ædiculam. Sic l. 7. ep. 68. 'magni senis Atticus hortus,' pro Attici. *Gronov.* *Pusilli*] Adulatorie. Domitianus enim se magnum Herculem vel majorem dici voluit, ut epigr. 65. 66. 67. et 104. lib. 9. Alciden vocat pusillum. *Fervet, &c.*] A frequentia salutantium viatorum: erat enim in via Appia.

5 *Plena Bassus, &c.*] Non, ut 'Matronis lectica,' l. Sat. Juven. 'plena ipso,' sed ruris honoribus, quos ex urbe in rus suum, non rus, portabat.

7 *Illic videres, &c.*] In rheda Bassi, velut altero copiæ cornu.

8 *Sessilesque lactucas*] Plin. l. 19. c. 8. tria genera lactucarum esse dicit: unum laticaulis, alterum rotundi; tertium sessile seu Laconicum, quod et capitatum appellant.

9 *Pigroque, &c.*] Quem cient et lubricant.

10 *Coronam, &c.*] Coronam vimineam cui appendebantur turdi in orbem. l. 13. epigr. 51. et Ovid. l. Am. vers. 269.

11 *Galli canis dente*] Leporarii canes in Gallia velociores, utpote lupino satu editi.

12 *Nondumque, &c.*] Lactentem porcellum, qui fabas dente non vicerit, id est, fregerit.

13 *Nec feriatus, &c.*] Nec ociosus aut onere vacuus ibat cursor: *his lackey.*

14 *Tuta fano, &c.*] Ne colliderentur.

15 *Urbem petebat, &c.*] Posset quidem videri rure rediisse, adeo terræ fœtibus onustus: et tamen adeo sterilem alebat suburbanam villam, ut ex urbe rus in rus ferret.

EPIG. XLVIII. 1 *Pauperis, &c.*] Habebant lauti divites inter cœnationes splendidas et diætam unam quo se quandoque recipiebant ad tenuiorem victum, vel varietatis causa, vel ut parvo assuefierent, quasi præexercitationem ad inopiam; ut consulit Seneca epist. 18. et 100. et ad eas Lipsius docet. Hanc appellabant 'pauperis cellam': exstruebant et cellas famulis, ut et amicis minorum gentium excipiendis; epigr. 14. lib. 8. hujusmodi structuræ, sed immodicæ et magnificæ, dum indulgeret Ollus, ad veram paupertatem redactus est. Vel Ollus, qui per *μελωρίν* dicebat se pauperis cellam quandam exstruere; nunc quum in eadem cella factus pauper habitet, vere pauperis cellam habet. *Ramires.*

EPIG. XLIX. *In invitorem*] Perstringit impudicum invitorem, qui diversa vina ponebat, pretiosa sibi, meram fecem convivis: tantumque hæc duo vina inter se distabant, ut dicat se malle invitatoris pocula olfacere, quam siccare sua. *Ramires.*

1 *Vejentana, &c.*] Epigr. 53. l. 2. vers. 2.

2 *Olfacere, &c.*] Gravior quippe odor, quam gustus.

EPIG. L. 1 *Hæc tibi, &c.*] Jam supra Epigr. 44. et 45. explicatum est hujus argumentum. Hic Ligrinus nullam aliam ob causam convivas cogebat apud se, quam ut recitaret: cui minatur fore, ut solus cœnet domi. *Ramires.* Supra epigr. 44. et 45.

3 *Deposui soleas, &c.*] Quod discubitori faciebant, ne stragula conspurcarent. *Ingens liber*] Quod magnum malum.

4 *Lactucas*] A quibus cœna inchoari solita. 13. lib. 14. epigr. Tamen præter antiquissimum morem, quo cœ-

nam claudabant: ut testatur l. 14. epigr. 14. 'Claudere quæ cœnas lactuca solebat avorum, Dic mihi, cur nostras inchoat illa dapes?' *Oxygarumque*] Garum ex aceto.

8 *Putidus est, &c.*] Certe puteret vel aper ad convivia natum animal toties appositus, ac tu mihi libros regeris.

10 *Domi*] Invitatori soli licebat recitare: domi itaque sola cœna, tibi que recita: foris te cavebimus.

EPIG. LI. 4 *Numquid, Galla, &c.*] Ironice: arguit enim ipsam mendacem et inaniter gloriosam, quæ speciem subterfugerit. Sumptum videtur ab illo Augusti, qui præfecto, quem ignominia notabat, subinde precibus interponenti, 'Quid respondebo patri? Dic,' inquit Aug. 'me tibi displicuisse.' Quintilian. 6. l. 4. Vel ne me forte non probares. Vide epigr. 24. l. 1.

EPIG. LII. 1 *Empta domus, &c.*] Incendio domum amiserat Tongilianus, quam ducentis millibus sestertium coëmerat: compensatum est damnum majori commodo; accipit enim ex symbolis civium decies sestertium: rogat Poëta argute, an ipse domum suam incenderit, ut plus ex incendio lucri faceret. *Ducenis*] Sc. millibus sestertium: hoc est, quinque millibus coronatorum, quindecim millib. florenorum.

2 *Nimium casus, &c.*] Incendium. epigr. 7. lib. 5. ut et Juven. S. 3. 'Tunc geminus casus urbis, tunc odinus ignem. Ardet adhuc, et jam occurrit, qui marmora donet, Conferat impensas,' &c.

3 *Collatum, &c.*] Ex symbolis civium et amicorum, damno tuo succurrentium, tibi donabantur. 7812. l. 10. ss.

EPIG. LIII. 1 *Et vultu poteram, &c.*] Membris tuis, quæ laudas singula, et teipsa vel tota possem carere.\* Obsceniorem si prurias sensum, affricabit tibi more suo Domit. de *μαστρόφῳ*.

EPIG. LIV. 1 *Cum dure, &c.*] Cum a



me noctem poscente tu, ultra quam possim præstare, poscas vices, malim simpliciter mihi neges, quam cogas me impotem fateri.

EPIG. LV. 1 *Cosmum migrare, &c.*] Gelliam tot delibutam ait pigmentis et unguentis, ut quocunque incederet, videretur Cosmus cum pharmacopolio venire, tantus erat in omnem viam odor sparsus. *Rad.* Myropolam. epig. 88. l. 1. vers. 1.

2 *Excusso*] Succusso, vel fracto. *Cinnama, &c.*] Oleum Cinnami. Cinnamum enim et cinnamomum idem asserunt nonnulli. Plinius l. 15. c. 7.

3 *Nugis*] Nugas appellat unguenta, quemadmodum omnia, quibus sine incommodo carere possumus: sic versus 'nugas' vocat sæpe. *Ramires.*

EPIG. LVI. 1 *Sit cisterna mihi, &c.*] Vini larga copia, aquæ bonæ maxima penuria, unde et caritas, Ravennæ, quæ Sabinorum oppidum, aquis marinis et uliginosis perfluum, 'ita ut sitiant vivi, natent sepulti.' Sidonius epist. 8. l. 1. *Cisterna*] Dicitur a *cis* et *terra*; quia cis terram, hoc est, infra terram non habet perpetuam undam nec vivam aquam: sed locus est, ad aquas cælestes colligendas aptus, imbribusque concipitur. Festus.

EPIG. LVII. 1 *Callidus imposuit, &c.*] Pluris enim veniit aqua, qua diluere tur vinum, quam ipsum merum, epigrammate præcedent. Hodie multi cuperent ita decipi; sed nemo est qui decipiat.

EPIG. LVIII. *De villa Faustini. ad Bassum*] Supra ep. 47. Villam emerat Faustinus, in qua rerum rusticarum nulla copia desiderabatur; omnia enim ibi affluebant. Invidiose poëta singula munera commemorat, ut tanto magis villam Bassi derideat, in qua nihil præter arbores steriles et amœnas visēbatur; adeo ut quoties in villam se conferret Bassus, quæ a rure essent petenda, illuc adferret. ut epigr. 47. ostensum. *Domit.*

1 *Bajana nostri villa, &c.*] Villa quam

habet Faustinus Bajis, in sinu Campaniæ, non est sterilis instar tuæ suburbanæ: supra ep. 47.

2 *Otiosis ordinata, &c.*] Sterilibus, si cum frugiferis conferantur, quamvis baccæ myrtorum in medicinis utiles sint; vel quæ locum tantum occupant et umbram otio abundantibus hominibus præbent.

3 *Viduaque platano*] Cælibe, infrugifera, non ut populo vitibus maritata. Plin. Sec. epist. 6. l. 5. *Tonsilique buxeto*] Buxi enim, ut nunc, in varias animalium formas tondebantur. Ut ergo 'myrtetum,' locus consitus myrtis; sic 'buxetum,' locus frequens buxis.

4 *Ingrata lati, &c.*] Nilil fructus aut proventus Domino redditia.

5 *Vero*] Ab omni rerum copia instructo. Rus enim verum illud est, quod ad fructus percipiendos colitur. *Barbaroque, &c.*] Fœcundo, ut apud Barbaros et rudes, qui non ex amœnitate et elegantia arborum ad quincuncem dispositarum, sed ex fructibus æstimant.

6 *His fartu premitur, &c.*] Omnis Faustini domus angulus stipatur frumento. 'Fartam' ergo 'Cererem' per Metonym. dixit, id est, abundantes fruges.

7 *Multa fragrat testa senibus, &c.*] Bene olent testæ quibus reconditum est vetus vinum, quod inter autumnales fructus est. Sic alibi apud Martialem: 'Et acuta senibus testa cum Damascenis.' Autumnos heic vocat autumnitatis fructus; Græcorum more, qui *ὄψας* appellant τοὺς ὄπωπινος καρπούς. Vel 'senibus,' adultis, quibus uvæ leguntur, vinumque testis conditur. Vel annosis, et multis annis servatum vinum. et 'senibus,' ut 'anus testa,' l. 1. epigr. 40. et 106.

8 *Hic*] In villa Faustini.

9 *Seras uvas*] Epigr. 44. l. 1. vers. 5. Et uvas duracinas intelligit. *Patator*] Vinitor.

10 *Truces in alta, &c.*] 'Aut in reducta valle mugientium Prospectat errantes greges.' Hor. 2. Epod.

11 *Vitulusque inermi, &c.*] 'Cui frons turgida cornibus Primis et Venerem et prœlia destinat.' Horat. 13. ode, 3. lib. *Inermi*] Molli, sine cornibus. *Prurit*] Incitatur.

12 *Omnis turba*] Gallinæ, anseres, &c. quæ sequuntur. *Sordidæ cortis*] Adverte avium nativa epitheta.

13 *Argutus anser*] Argutum anserem vocat, quia semper strepat, gratitet, et clangat alis. Sic Virgilius Eclog. 9. 'sed argutos inter strepit anser olores.' *Gemmeique, &c.*] 'Qui pictæ pandunt spectacula caudæ.'

14 *Nomenque, &c.*] Phœnicopterus, cui *φαινίκεα πτερά*, 71. epigr. 13. l.

15 *Picta*] A pennis maculosis. *Numidicaque guttata*] Gallinas Numidicas intelligit, quæ maculis tanquam guttis distinctas habent plumas: vide epigr. 73. l. 13.

16 *Impiorum*] Qui male audiunt propter parricidia, impietatem, et veneficia Medæ: vide Senecæ Medæ argumentum. *Phasiana, &c.*] A Phasi Colchorum fl.

17 *Rhodias superbi fœminas, &c.*] Gallinas Rhodias, quæ Romanis in pretio.

18 *Plausibus columbarum*] Alarum. Columbaria in turribus: suprema enim tectorum amant aves.

19 *Cereus turtur*] Cui plumæ coloris cerei. Aliis, pinguis turtur, ut epigr. 5. l. 13. 'Cerea ficedula' exponitur, pinguis, quia jam parata gulæ erat et deplumis. Musambertius tamen negat, heic de 'turture gemente' et plumis vestito, dici hoc posse. Nam ut a plumarum colore cæteris avibus, ita et turturi suum addidit nomen; et ut 'pavones gemmeos,' et phœnicopterum 'rubentibus pennis,' sic 'turturem cereum' dixit. Et quidem turturis dorsum, rufo superinspersum in superficie pennarum, Physici notavere, et res ipsa lo-

quitur: ejusmodi vero color cereum quodammodo refert. Tum soliti Poëtæ colores avium augere vel minuire suo arbitratu. Quod vero objiciunt epigr. 60. hujus libri: 'Cereus (alii 'Anreus') immodicis turtur te clunibus implet,' ubi 'cereus' ponitur pro pingui; sed loquitur ibi de turture deplumi, et jam cœnæ parato: non vero de gemente et plumis vestito. Hactenus Musambert.

20 *Villicæ sinum porci*] Sinu ferentis glandes, vel alium pastum.

21 *Agnus expectat*] Domi seclusus a matre pastum profecta.

22 *Cingunt serenum*] Sic Horat. lib. Epod. 2. 'Positosque vernas, ditis examen domus, Circum renidentes Lares.' *Lactei focum vernæ*] Candidi.

23 *Larga festos, &c.*] Luculentus est focus, lignis e vicina sylva descenditibus, ut idem epigr. 50. l. 1. *Lares sylva*] Quibus juxta focum locus. Sic Horat. 'Sacrum vetustis exstruat lignis focum.'

24 *Copo*] Caupo, qui ad quæstum domini viatoribus vinum vendit, non pallet et pinguescit otio; sed habet quod agat, ut sequitur.

25 *Nec perdit*] Neque enim utitur oleo, qui non exerceat Palæstram; melius se exercet aucupio, venatione, &c. vide adagium, 'Perdere olenm' et 'operam.' *Oleum lubricus, &c.*] Lucturi se ceromate ex oleo, cera, et pulvere Ægyptio, seu Puteolano, ungebant. Est enim palæstra locus in gymnasio, palæ seu luctæ destinatus, a *πάλλειν* seu *πάλλεσθαι*, vel a *πέλας γίνεσθαι*.

26 *Aridis turdis*] Sic Horat. 'Aut amite levi rara tendit retia Turdis edacibus dolos.'

29 *Facilis hortus*] Non laboris exquisiti, ut in suburbanis. *Urbanos*] Alii *ancillas*: quia præ cæteris operibus, quæ ruri, facilia sunt hortorum; itaque his idoneæ ancillæ. Ostendit enim poëta per enumerationem, omni-

bus, qui de familia Faustini, esse, quo in villa ejus occupentur; caupoui, palæstritæ, ancillis, pueris, ennucho. Caupo vinum vendit, palæstrita aves captat, &c. ancillæ hortum colunt, &c. *Musamb.* Alii leg. *umbellas*, et sic exponunt; hortus nullo artificio exquisito compositus, sed paratu facilis eo fine consitus est, ut possit hilares umbras præbere recubantibus. Ramiresius legit, *urbanos*: id est, hortus facilis exercet et occupat urbanos, eos sc. qui ab urbe in villam veniunt rusticaturi. Variantes alias lectiones vide apud Raderum.

30 *Et pædagog*, &c.] Alacriter ac sponte obeunt, nec detrectant ministeria etiam a villico imperata, quod alibi dedignantur isti.

31 *Parere gaudet*] Non ergo hoc cum Junio et Douza intelligendum, de submittendo capillitio, id quod adultior ætas factitabat: sed referendum hoc ad alia imperia villici: scilicet ad fruges colligendas, pisces capiendos, venationem instituendam, &c. *Capillati*] Filii familias vel pueri delicati comas alentes epigr. 62. l. 10. 'Cirrati,' Pers. 1.

32 *Et delicatus*, &c.] Et ipsi delicati, seu in delitiis habiti spadones atque cubicularii, delectantur labore.

33 *Nec venit inanis*, &c.] Non portat nudum et inane 'Ave,' ut clientes in urbe, sed adfert munera, quæ seqq.

34 *Fert*, &c.] Adfert favos.

35 *Metamque lactis*] Caseni ad formam metæ; ut supra Ep. 44. l. 1. vers. 6. *Sussinate*, &c.] Oppido Umbriæ. Planti patria.

36 *Glires*] Quem Græci ἔλειον μῦν, vel μυοξδν appellant.

37 *Fugientem*, &c.] Hædum balatu desiderantem matrem capel.

38 *Coactos non*, &c.] Quia castratos.

39 *Et dona matrum*, &c.] Filia agricolarum ferunt dona a matribus: vel, 'Raucae cortis aves et ova matrum;'

epigr. 30. l. 7. ep. 50. l. 1. *Viminee texto*] Calathis, corbe, canistro, sportula.

42 *Nec avara*, &c.] Quod in urbe fieri solet; supra epigr. 13. vers. 3. et epigr. 23. et l. 1. epigr. 104.

43 *Ebrioque non novit*, &c.] In urbe secus fit: nam sæpe esuriens minister mensæ invidet saturo et poto convivæ: sed in hac villa, quum non serventur dapes in crastinum convivium, mensarum reliquis affatim saturantur ministri; ita ut ebrio et saturo convivæ non invideant. *Rad.*

45 *Famem mundam*] Vertit orationem jam ad Bassi hortum, quem irridet ab omnium rerum inopia; ut alterum a copia laudarat. Dicitque, unum prædium suburbanum, mundum quidem et elegans, sed famelicum et sterile; supra epigr. 47.

46 *Meras laurus*] Solas steriles laurus, quibus nullæ arbores fructiferæ interseruntur.

47 *Priapo non*] Epigr. 36. l. 1. vers. 8. *Timente securus*] Custode hortorum et villarum non timente furem, quia nihil est quod fur auferat.

48 *Farre*, &c.] Cum sterilis villa non alat villicum ipsum.

49 *Pictumque portas*] Amœnam forte et visu pulchram, verum non magis saturam, quam quæ in picta tabula exprimitur: alludit forte ad illud Cynici, qui servo esurienti pietas ostendebat dapes, quæ oculos pascere, non ventrem. *Otiosus*, &c.] Ex urbis curis tanquam e vinculis solutus.

51 *Domus longe*] Domus extra urbem, longe ab urbe dissita, ad quam cibaria ex urbe efferuntur, ὁ πόρρω οἶκος, vel ἡ ἀπωτέρας οἴκλα.

EPIG. LIX. 1 *Sutor cerdo dedit tibi*, &c.] Indignatur poëta nunc Cerdones et Fullones passim edere munera gladiatoria. Est enim apud Tacitum Senatusconsultum, quo cavetur, ne quis gladiatorum munus edat, cui minus quadringentorum millium res sit. *Rader. Sutor cerdo*] Hoc enim

auget indignitatem, non quivis Sutor dat munera, sed sutor cerdo, hoc est Sutorum postremissimus. *Ident. Bononia*] Bononia et Mutina civitates Italiæ nobiliores. *Culta*] Moribus, literis, frequentia hominum, &c. *Munus*] Ludum gladiatorium; unde munerarii, editores munerum. Epigr. 16. supr.

2 *Nunc ubi copo dabit*] Restat scilicet, ut campo æque vilis munera edat gladiatoria: vide eundem epigr. 16. supra.

EPIG. LX. 1 *Cum vocor ad cœnam*] Queritur etiam in recta cœna non recte cœnari, fraudemque adhiberi; aliaque patrono, alia clienti apponi. Edicto Domitiani de cœnis rectis (vide quæ ad ep. 7. supra) fraudem factam a potentioribus, qui clientibus vilissimos, sibi optimos, apponebant cibos, conqueritur Poëta. quod et Juvenal. S. 5. Plin. Jun. epist. 6. l. 2. et noster l. 2. epigr. 43. *Non jam venalis*] Ut ante. Sportula conductus. Al. leg. *non tam venalis*. Quasi diceret, ante ventitabam ad sportellas tuas, nunc venio ad cœnas rectas, sed ita ut cœnem tecum, et non tecum cœnem; tecum, quia cœna nobis et mensa eadem; non tecum, quia tu meliora, ego deteriora cœnem. *Musamb. Ante*] Sportula non sublata; supra epigr. 7.

4 *Sugitur*] Al. *sumitur*. Sugi mytilos dixit Poëta, quia cum juscello suo sumuntur et quasi sorbentur. *Inciso mytilus*, &c.] Testa mytili labra mihi sugenti scindente. Quasi diceret, tu ostrea sumis, quorum testas nihil opus ori admovere: ego mytilos, qui sugi nequeunt, nisi testis ori admotis; itaque accidere interdum, ut os scindatur aliquantum. *Musamb.*

5 *Boleti*, &c.] Fungorum salutarium; alii boleti, alii snilli seu porcini, alii Amanitæ.

6 *Rhombo, sparulo*] Rhombus et sparulus uterque e genere passeris marini, sed hic multo vilior.

7 *Cereus immoliceis*, &c.] A colore pinguedinis, ut modo epigr. 58. vers. 19.

9 *Sine te cœno*, &c.] Non habens eosdem cibos. *Tecum, Pontice*, &c.] In eadem mensa, et cœna (ut dicitur) communi.

10 *Sportula*, &c.] Non obsit nobis, quod Imp. decreto revocatur cœna, sublata sportula. Quasi diceret: Prosit mihi quod non venio ad sportellam, sed ad cœnam rectam. Sportula enim accepta, mihi paupertina cœna, tibi opipara esset; nunc quum ad cœnam rectam vocer, edamus sane idem. *Musamb.*

EPIG. LXI. *In Cinnam*] Importunum Cinnam et assiduum flagitatorem urbane a se rejicit.

1 *Esse*] Exteuuando rem quam petis.

2 *Nihil Cinna petis*] Rem levem, et relate nil. *Nil tibi*, &c.] Simpliciter, nil.

EPIG. LXII. *In Quinctum*] In persona Quincti liberalitate, non lusu argui magnum animum docet. Quinctus autem ex sumptu facto magnus videri volebat. *Rad.*

1 *Centenis*] Millibus, hoc est, bis mille quingentis Philippeis.

2 *Sub rege*, &c.] Vina vetustissima. Hyperbolice.

3 *Non speciosa supellex*] Etiam quotidiana, vulgaris tua supellex. Alii leg. *non spaciosa*, hoc sensu; cujus cælatura ejus est artificii, ut multo constet etsi non sit magna, nec multum occupet spacii, ita ut una libra argenti cælati constet quinque millibus HS.

5 *Aurea quod*, &c.] Quod rheda aurata seu aureis bracteis distincta constet, quanti fundus.

6 *Mula est*, &c.] Quæ lectio placet, ut apte jungatur hyperbolicum mulæ pretium pretio carruæ.

8 *Hæc animo*, &c.] Magnus animus tantam pecuniæ vim in amicis pauperes potius erogasset, honestæ ipso-

rum necessitati succurrens; quam sumptuum ambitione parasset sibi muliebres has et pene pueriles nugas.

EPIG. LXIII. *In Cotilum*] In Cotilum, qui quum bellum se appellari gloria-retur, putabat id nomen ad formam tautum et corporis dignitatem pertinere. Martialis vero docet, eum hominem esse bellum, qui molles et effeminatos mores habeat: et quum describit quid sit 'bellus homo,' Cotilum ridendo designat. *Domitius*.

1 *Bellus homo es, &c.*] Ep. 10. lib. 1.

3 *Flexos qui digerit, et*] Capilli enim vel arte flectuntur et calamistro crispantur: vel contra, ingenio suo flexi, nulla arte adhibita tales sunt. Petronius: 'crines ingenio suo flexi per totos se humeros effuderant.' *Salmas*.

4 *Semper, &c.*] Qui unguentatus et delibutus olet unguenta, fragrat cinnama. Mollium enim est bene olere. ep. 12. l. 2.

5 *Nili, qui*] Ægyptiorum, maxime Alexandrinorum, summa mollities, petulantia, et procacitas in factis dictisque, ut et canticis lascivis. De Canopo, vide Juvenal. S. 1. 26. S. 6. 85. *Gaditana susurrat*] Vide ep. 42. vers. 9. et 62. vers. 10. l. 1. et Juvenal. S. 11. 162.

6 *In varios brachia*] Ad leges et modos Chironomiæ saltabant, ut hodie Hispani. Ovid. 1. Art. 'si mollia brachia, salta.' *Volsa*] Depilata enim et rasa brachia mollium sunt; ut et crura et pectus; epigr. 29. l. 2. vers. 7.

8 *In aure sonat*] Insusurrat, garrit; quod est hominis intimæ cum fæminis consuetudinis.

9 *Tabellas*] Amatorias, ut epigramm. 65. l. 11.

10 *Pallia vicini, &c.*] Ne plicarum umbonem seu ordinem conturbet. epigr. 41. l. 2. vers. 10.

11 *Qui scit, &c.*] Curiosus Ardelio

et πολυπράγμων, qualis ille apud Juven. S. 6. 405.

12 *Hirpini retercs, &c.*] Cui non in minimis curis est Circus, equi victores, eorumque nobilitas: deducere itaque studiose curat et recensere stemma et proavos equi Hirpini usque ab Aquilone avo: vide Lips. cent. unic. epist. 26.

13 *Quid narras, &c.*] Decastichon præcedens fuit e persona Cotili, distichon quod sequitur est Poëtæ, ut et primum.

14 *Prætriosa est, &c.*] Nugis impedita et multis negotiis implicata; imo meræ gerræ.

EPIG. LXIV. 1 *Sirenas hilarem, &c.*] Laudat Canium Gaditanum, cujus confabulationem, ne Ulyssem quidem, qui prætervectus est Sirenas, ait potuisse effugere, si adesset. *Domit.* *Sirenas*] Quæ navigantes hilari sopitos cantu demulcebant, trahabantque in perniciem. sunt antitheseis, seu ὀξύμωροι in illis, 'hilaris pæna,' 'blandas mortes,' 'gaudium crudele.' *Hilarem pænam*] Quia per voluptatem illiciuntur in fraudem.

2 *Blandas mortes*] Sopiti enim suavitate cantus devolvuntur in mare.

4 *Fallax Ulysses*] 'Duplicem' Horatius canit; Homero πολέμητις Ὀδυσσεύς. *Reliquisse*] Obturatis sociorum auribus, se adligato navis malo. Hom. Odyss. μ.

6 *Si fabulantem, &c.*] In tantum lepore et lasciva nequitia superat Sirenum cantus et illecebras Caninus: de quo epigr. 62. et 70. l. 1. et epigr. 20. supra.

EPIG. LXV. *Ad Diadumenum*] Basia Diadumeni suavissimis odoribus fragrare, multis ostendit comparationibus; quæ snaviora futura dicit, si libere et sine invidia daret. Vide epigr. 47. et 84. l. 5. et epigr. 34. l. 6. et l. XI. epigr. 9.

1 *Quod spirat, &c.*] Qualiter fra-

grantem spirat odorem pomum, &c. sic epigr. 9. lib. 11. vers. 3.

2 *Corycio, quæ, &c.*] Corycus mons Ciliciæ croco nobilis; epigr. 3. l. 1. spectac. vers. 10. in aspersioibus theatralibus. epigr. 39. l. 9. vers. 5.

3 *Cana*] Cum emittit flores.

4 *Quæ modo carpsit ovis*] Barthius conjecit *apis*. Scriverius ait mellilegam apem non esse tanti, ut hic ovi substituitur. Ego vero, quis dixerit gramina esse odoratiores a morsu ovis, nescio: sed de api dixit Quintilianus decl. 13. 'Non ex omnibus floribus carpunt utilia operi suo, sed in omnibus quaerunt. Præsent et quidem protinus illa redditur merces, quod omnibus, quibus insedere, odorem mellis inspirant, et brevi contactu vim sui relinquunt.' Legatur igitur *apis*, præsertim quum et Mss. sic habere complures testis Scriverius et Calderinus: et nobis etiam alicubi obvium fuerit. *Gronovius*.

5 *Messor Arabs, &c.*] Felicis Arabiæ incola, qui metit herbas et fructus odoros. *Succina*] Succinum, succus arborum est, unde nomen accepit. Plin. l. 37. c. 3. Cum vero manuum tritura odorem fragrantissimum edat, ideo a Poëta inter bene olentia annumeratur hæc, et l. 5. epigr. 38. vers. 13.

6 *Eoo thure, &c.*] Colorem enim ignis rutilum, immissum thus in pallidum vertit. *Eoo thure*] Id est, Sabæo et orientali.

7 *Gleba, &c.*] Locns elegans de terræ odore, qui superat omnes narium delicias. Plin. l. 17. c. 5. ait, divinum illum terræ halitum talem esse, ut ei nulla suavitas comparari queat.

8 *Quod madidis nardo*] Crimes Nardo ungebantur, quod ex Arabia et Orientalium partibus.

10 *Tota dares illa, &c.*] Non maligne aut parce, sed plenis labris et facile; Græce ἀφθόως. Hellenismus. Sic quum libenter promittunt, οὐδέεις φθό-

vos, inquit. *Herald*.

EPIG. LXVI. *In M. Antonium*] Hoc Epigrammate M. Antonium Triumvirum insectatur, ob Ciceronis indignissimam necem; eumque confert cum Pothino Ægyptio, qui venerandum illud Pompeii Magni caput amputandum suavit: et simul ostendit pejorem esse Antonii quam Pothini causam. *Ramires*.

1 *Phariis*] Ægyptiæ sicæ, id est, Pompejo magno occidi jussu a Pothino, qui hoc regi Ptolomæo suavit in gratiam Cæsaris: vide epigr. 70. l. 5.

2 *Vultus*] Capita. *Uterque*] Pothini et Antonii. *Sacros*] Propter magistratus quos gesserant sacros, gloriam, bene merita, res gestas, &c.

3 *Illud, laurigeros, &c.*] Pompeji caput triumphales victricis Romæ lauros gessit; Ciceronis caputloquentis Romæ; ille, caput; hic, lingua urbis.

6 *Sibi*] In suam solius vindictam, in nullius gratiam.

EPIG. LXVII. 1 *Nihilque nostis*] In pigros quosdam nautas est Epigramma, quos Argonautas dicit se vocare proprio nomine; non quod strenuis illis heroibus, qui Jasonem comitati sunt ad Phasim, similes sint; sed a proprietate vocis sumpto joco, quod ἀργὺς Græce pigrum ac desidiosum significet. *Ramires*. *Nostis*] Pronunciet eos, si quis volet, damnetque sciolos, vel ad Phrygii tonsoris foveam aures eorum, qui inusitatas hæc syncopationes non ferunt: ego certe profiteor me inter illos sedere qui reclamant, horreantque illa monstra, *nostis, postis*; præ quibus, si conjecturis ausisque in dubia variaque lectione sit locus, adoptarem, *Cessatis pueri, et nihil moveatis*, vel quid ejusmodi. Alias *nostis nihil*, id est, nihil potestis; hanc enim vim habet verbum 'novi:' genusque dicendi Atticum. *Pueri*] Nautarum sc. quos et Theocritus παῖδας vocat.

2 *Vatreno, Eridanoque pigriores, &c.*] Locus dubiæ plane sanitatis, ne dicam deploratæ, cui restituendæ, post Criticos omnes majorum minorumque gentium Machaonas, manum admovit, utinam Pæoniam, Cl. Ph. Cluverius in opere elaboratissimo laudatissimoque Italia antiqua. Is infra Inolam (forum Corneli, quo jam secesserat Poëta, ut ipse testatur epigr. 1. et 4. supra) Vatrenum lentissime fluere asserit, ut et Padi alveum, quem Vatrenus auget, proprie vocatum Eridanum, in stagna se diffundere. Vide sis ipsum l. 1. c. 35. Gruterus, ex Palat. legit, *Vatreno Resinaque pigriores*, dicitque esse duo nomina rivulorum quos navigabat Martialis. Turnebus l. 13. c. 19. cum Lipsio legit: *Vejentone, asinaque pigriores*. Hoc sensu: Quid cessatis, quid agitis, nautæ? nihil *mostis*, aut promovistis haecenus, Vejentone illo veterinosi, et lenta asina pigriores. Juvenal. Satyra 3. 'Ut te respiciat clausa Vejento labello.' Sed Ramiresius vulgatam lectionem retinet: *Veterno resinaque pigriores*: ut sit hyperbole; veterinus enim torpor est somni morbosus. Sic veterinosum appellant, quod pigerrimum est et quasi veterino occupatum. Resina vero sua tenacitate et lentitudine pigerrima est; vel quod ipsa per arborum truncos lentissime fluat; vel quod detineat. Et pro *Quorum* legit *Quorsum*, cum nota interrogationis, et fit sensus planissimus. *Quorsum*, id est, quo fine pueri navigantes per vada tarda, nulla vi fluentis aquæ adjuti, dum promovere se a remorum impulsionem sit necesse, tanquam otiosi et ludentes, tingitis in aqua remos, leniter motos nec impulsos brachiorum vi, ad numeros celeusmatis exspectantes cantus, &c. *Ramires*.

4 *Celeusma remos*] Clamorem et hortationem nauticam, qua se invicem nautæ, vel illos eelenstæ hortantur. ut nostris: *Via, via, cheerly mates*.

5 *Prono Phœthonte sudat*] A meri-  
Delphi. et Var. Clas.

die sole inclinante. *Æthon*] Unus c Solis equis.

7 *Interjungit*] Sejungit, abjungit quietis caussa. Vide ep. 6. l. 2. vers. 9.

9 *Tuta luditis otium carina*] Mirum est potuisse hic doctos viros legere *tutæ carinæ*, et dubitare an satis Latine dicatur *ludere otium*, et *otium carinæ* interpretari ipsos hos nautas. Ecce et alii displicet *tutæ*, placetque *tardæ* et quid simile. At quid melius omnium librorum scriptorum et editorum scriptura? Vos in *tuta* et nihil periclitante propter placidas undas *carina, luditis otium*, id est, otiamini ludentes, luditis per otium, luditis otiose. *Ludere operam* est ludendo consumere operam, seu inter operam ludere: sic *ludere otium*, ludendo conterere otium, seu inter otium et ferias ludere. Nihil hic incommodi. *Gronovius*. *Tutæ luditis, &c.*] Ita P. Serv. ut pigri nautæ vocentur *ocium carinæ*. Sed pro *tutæ* desideratur epitheton appositivum *tardæ*, aut si quid simile.

10 *Argonautas*] Ludit in voce *Argonautæ*, quasi dicat, estis pigri, inertes (quod ἀργὸν sonat) nautæ, non heroës illi Argo vecti ad aureum vellus petendum.

EPIG. LXVIII. *Ad Matronam pudicam*] Admonitionem continet ad pudicas matronas, ne sequentia legant Epigrammata, quod prætextata sint, nec digna castis earum auribus. Sed suspicatur fore ut post hanc admonitionem, avidius quam præcedentia, matrona legat quæ sequuntur, quod factum esse testatur infra Epigr. 86. *Ramires*.

2 *Interiora*] Quæ subsequuntur. Metaph. ab aedificiis; interiores partes, quæ a primo ingressu remotiores sunt.

3 *Gymnasium, &c.*] Gymnasio enim, thermis, et stadio exuebantur.

6 *Saucia*] Scilicet mero, id est, ebria; sic enim usurpatur Justino l. 1. et 11. atque Apulio l. 7. et 9. *Terp-*

*sichore*] Musa jocosa, choris gaudens.

7 *Schemate*, &c.] Non tecte et figurate. *Illam*] Quæ sequenti epigr. nominatur vers. 1. Priapum autem matronæ Romæ (ritu ab Ægyptiis ducto, qui Isidis jussu pudenda circumferebant in cultum Osiridis, cui invento virilia defuerunt) 7. Kal. Augusti extra portam Collinam cum pompa ad Veneris fanum ferebant, inque Deæ sinu ponebant; vide et Annot. poster. Baptistæ Pii cap. 146.

9 *Custodem*, &c.] Epigr. 36. l. 1. vers. 15.

11 *Si bene te novi*, &c.] Infra epigr. 85.

EPIG. LXIX. *Ad Cosconium*] Eundem Cosconium, quem supra l. 2. epigr. 77. tanquam stolidum reprehenderat, quod epigrammata ejus longa esse dicebat; hoc epigrammate tanquam insulsum et indoctum Poëtam irridet: estque totum epigramma conceptum ironicis. Vocatenim castissima Cosconii epigrammata, quæ castitatis specie irridet, tanquam indocta, et legenda tantum simplicibus et ignavis, quales sunt pueri et virgines. *Ramires*.

2 *Mentula carminibus*] Sine qua tamen non possunt placere, &c. ut epigr. 36. l. 1.

3 *Laudo*, &c.] Ironice.

EPIG. LXX. 1 *Mæchus es Aufidiæ*, &c.] Scævinnus uxorem Aufidiam per fastidium repudiaverat, nuptam postea illi, qui fuerat ejus mæchus, deperibat.

3 *Cur*, &c.] Aliena scil. et vetita placent: propria et licita spernuntur.

4 *Numquid securus*] Elegans quæstionis propositæ per interrogationem solutio. Causa enim cur Scævinnus iste repudiatam uxorem et alteri nuptam amabat, erat quod fœminam quam secure possidebat, appetere non poterat. *Ramires*.

EPIG. LXXII. 1 *Nec ris mecum*, &c.] Supra epigr. 50.

3 *Pannosæ pendent*, &c.] Panunceæ, laxæ, rugosæ.

5 *Inguen hiatu*] Nympham et eugium vocant.

7 *Sed nihil*, &c.] Quod si nihil horum sit, sed nuda, pulchra sis, &c.

EPIG. LXXIII. 1 *Dormis*, &c.] Ep. 24. lib. 1.

5 *Rumor negat esse*] Verbum hoc male olet Paronomasiam obscenam epigr. 72. l. 2. vers. 1. *Cinædum*] Pathicum potius, vel *φαινικίζοντα*.

EPIG. LXXIV. 1 *Psilothro*, *dropace calvam*] Ingeniose fellatorem Gargilianum perstringit, quod faciem et calvam resinis quibusdam depilaret. *Psilothrum* et *dropax*, medicamenta sunt deglubatoria sive depilatoria, quibus pilosa loca ad tempus lævia ac glabra reddebantur. Tum antea legebatur, *Faciemque laras*. Certe psilothro non lavabatur facies, sed levabatur, id est, levigabatur. Ita ut Ausonius ad hunc locum procul dubio respexerit, epigr. cxxiii. 'Inguina quod calido levas tibi dropace, causa est: Irritant volsas levia membra lupas.' Mulieres in balneis præcipue psilothro curabantur. Per calvam intelligit calvariam seu cranium: paucos enim pilos superstites ibi non ferebat Gargilianus; volebatque nitidam omnino esse calvam, ideo dropace utebatur. *Herald*. Epigr. 29. l. 2. vers. 6. *Levas*] Levigas.

2 *Numquid*, &c.] Scoptice. An tu forte tonsorem metuis, quod fecit Dionysius tyrannus? referente Cicerone 2. Offic. et Tusc. quæst. 5.

3 *Quid faciem tinguis*, &c.] Rescribe: *Quid facient ungues*, &c. Et veterum more præbendi ungues tonsori resecandos. Ante legebatur, *Quid faciem tinguis?* sed inepte.

4 *Resina*] Dropace vel Psilothro ad depilandum ex resina. *Veneto*, &c.] Quod aceto mistum adhibebatur ad psilothrum.

5 *Traducere calvam*] Reddere infamem et malo rumori obnoxiam: vide



epigr. 4. libro spectaculorum vers. 1.

6 *Cunno, &c.*] Cujus vicem et caput tui *φοινικίζοντος* supplere hinc suspicio est.

EPIG. LXXVII. In *Baticum*] Baticum hoc loco tecte eo vitio notat, quod epigr. 81. describitur; et ducitur hac conjectura, quod putrida quæque appetat, fastidiatque bonos cibos. Primis quatuor versibus enumerat pretiosa edulia, a quibus Bæticus abhorrebat; quatuor sequentibus, vilissima quæque et putrida.

*Ramires.*

3 *Sectæ quadra placenta*] In quadrata frusta secabantur placenta et quodque eorum quadra dicebatur, ut ipsa verba declarant: 'Quadra sectæ placenta.' Sic epigr. 92. l. 9. 'Secta plurima quadra de placenta.' Et epigr. 75. l. 6. vers. 1.

4 *Nec tibi, &c.*] Nec tibi sapit avis Numidica, nec Phasiana; supra epigr. 58. vers. 16.

5 *Alece natantes*] Liquamine salso ex alece.

6 *Dubio, &c.*] Semiputido.

7 *Gerræ et pelle*] Minuta salsamenta e locustarum genere, Plinius cap. ult. l. 32. vide et Turneb. l. 24. c. 46. *Melandrya cana*] Pars thynni vilissima. Plin. l. 9. c. 15. sed Athenæo salsamenta ex thynnis maximis l. 3. c. 33.

8 *Resinata bibis vina, &c.*] Corrupta et olentia picem vasis. Plin. l. 23. c. 1.

9 *Vitium secretius esse*] Legendi scilicet vel fellandi.

10 *Saprofagis*] *Σαπροφαγείς*, putrida edis? ex *σαπρὸς*, putridus, et *φάγω*, edo.

EPIG. LXXVIII. *Ad Paullinum*] Poëta hic respicere videtur ad lapsum Palinuri, periculumque par instare dicit Paullino, si corrente carina, magnoque impetu ruente, velit in undam exonerare vesicam, ne subita vi aliqua excutiat. *Rad.* Per jocum ominatur futurum, ut, qui prius

lapsus fuerat, submergatur, si iterum minxerit, atque ex Paullino fiat Palinurus alter: qui Æneæ navis gubernator, notus ex 5. Æneid. Virg. Ludit autem in nomine, quod deducit ex *πάλιν* rursum et *οὐπέειν* mejere. Turneb. l. 4. c. 19.

EPIG. LXXIX. 2 *Perficere*] Vide epigr. 47. l. 1.

EPIG. LXXXII. In *Zoilum*] Describitur hoc epigrammate homo superbe mollis, ac divitiis insultans, qualem Trimalcionem suum describit Petronius. Imaginem fere similem habes apud Athenæum lib. vi. in Paphii regis adolescentuli descriptione. Horum hominum vitam *ὕγρον βίον* a Græcis esse appellatam docet eodem lib. Athenæus. *Herad.*

2 *Summænianæ, &c.*] Prostibula, meretrices; ep. 35. l. 1. vers. 3. Appellat autem irrisorie, 'uxores;' ut epigr. 32. l. 12. 'Summænianæ quæ pilantur uxores?'

3 *Curtuque Ledæ*] Epig. 93. l. 1. vers. 3. *Sobrius bibat testa*] Quod majoris est turpitudinis quam si ebrius faceret.

4 *Hoc esse levius, &c.*] Cænare apud summænianas lupas.

5 *Occupato*] Quem ipse jam occuparat, antequam cæteri sederent; iis etiam qui nondum venerant, non expectatis. *Galbinatus, &c.*] Epigr. 7. l. 1. vers. 97. Galbinis indutus.

6 *Cubitis tradit, &c.*] In medio lecti loco positus, ut laxius recumberet, et ne vestes disturbarentur.

8 *Stat*] Signate. Ministri et pocillatores, 'stare' dicuntur. Tñm pocillatores exquisita forma conquirebant, ut notum. *Exoletus*] Minister, puer path. *Suggeritque ructanti*] Pinnis ori inditis stomachum repletum provocare ad vomitum solebant hi gulones, Sueton. Claud. c. 33.

9 *Rubentes*] Phænicopteri pennas in hoc negotium adhibuisse videtur.

11 *Prasino, &c.*] Viridi.

12 *Myrtea virga*] Indicium libidinis : Veneri enim sacra.

13 *Percurrit agili corpus, &c.*] Fricat. vide epist. Senec. 66. Molles enim veterum delitiæ eo processerant, ut ad fricanda membra delectationis causa, in conviviis mares vel fœminas adhiberent, qui artificio quodam membra contractarent : Lamprid. in Heliogab. 'In conviviis exoletos maxime juxta se ponebat, eorumque attractione et tactu præcipue gaudebat.' Hi 'tractores,' fœminæ 'tractatrices' dicebantur. *Ramiresius.*

15 *Digitis crepantis, &c.*] Matellam poscentis, quod significabatur crepitu digiti ; epigr. 89. l. 6. et l. 14. epigr. 119. 'Trimalcio digitos concrepuit, ad quod signum matellam spado ludenti supposuit.' Petron.

18 *Pedum turbam*] Puerorum qui ad pedes stant ; epigr. 23. supra.

19 *Exta lambentes*] Qui pinguius farta ficiis, erant Romanis in deliciis : ut et jecur : sed hæc ille catulis, velut in contemptum convivarum.

20 *Glandulus*] Quæ juxta cervicem apri callosæ materiæ : *bawny kernels.* *Palæstritis*] Lipsius legit *Palæstrita*, veletiam *Palæstritis* genitiv., ut *Orestæ* et *Orestis*, et refert ad 'apri' ex Varronis l. 3. c. 13. ubi 'palæstra' ostenditur esse septum in villa, ubi apri erant inclusi ; alii intelligunt servos palæstritas, ut supra epigr. 57. Cum vero molles hic enumeret Zoili ministros, pueros exoletos, concubinas, moriones, &c. quid si intelligamus 'depilatores' sic enim eos Persius appellat S. 4. 39. 'Quinque Palæstritæ licet hæc plantaria velant.'

22 *Ligurumque*] Vina tenuia et vilia in sterili et saxoso Liguriæ solo nata.

23 *Cocta fumis musta, &c.*] Austera vina e Massilia fumo maturata ; vide epigr. 36. l. 10. vers. 3.

24 *Opimianum, &c.*] Epigr. 27. l. 1. vers. 5.

25 *Crystallinisque myrrhinisque, &c.*] Poculis l. 13. epigr. 111. et 113.

26 *Cosmianis ipse*] Unguento a Cosmo myropola confecto plenis. *Ampullis*] Ampulla, vitreum vas rotundum : sed hic largam innuit copiam, cui versus seq. *ἀντιθέται.*

27 *Murice aureo nobis*] Concha muricis, aurei coloris, vel inaurata, parca satis : non 'fundit capacibus Unguenta de conchis,' ut ait Horatius Ode 7. l. 2.

28 *Capillare*] Unguentum ad capillos ungendos, quali utebantur vel pauperrimæ mœchiæ.

29 *Septunce multo, &c.*] Multis cyathis septem sextarii partes capientibus. *Perditus*] Sepultus.

31 *Nutibus propinamus*] Non prolato ejus nomine cui propinamus ; sed nutibus invicem.

32 *Malchionis, &c.*] Mollis Zoili a *μαλακός.*

33 *Fellat*] Atque adeo nos mordicus ulcisci potest infra epigr. 96. vers. 2. *Nec vindicare, Rufe, possumus ; fellat*] Quia propter oris vitium, ex eodem calice potare nolit. Quod de Hermo libro epigramm. Rutgers. Sed vide ep. 23. l. 2.

EPIG. LXXXV. 2 *Non hac peccatum, &c.*] Ejusdem argumenti cum epigr. 83. l. 2. vide et epigr. 60. l. 2.

4 *Deiphobi*] Alludit ad Deiphobum Virgilii, *Æneid.* 6. 494. 'Lacerum crudeliter ora, Ora manusque,' &c.

EPIG. LXXXVI. 1 *Ne legeres partem, &c.*] Supra epigr. 68.

3 *Panniculum Latinum*] Mimum epigr. 5. l. 1. vers. 4. et 72. l. 2. vers. 2. *Casta*] Absque jactura vel diminutione honoris aut castitatis.

EPIG. LXXXIX. 1 *Mollibus utere*] Est aliud scoma in Phæbum, de quo supra l. 2. epigr. 27. qui vultum veluti nitentis semper habebat, cui suadet, ut lactucis et malvis, quæ ven-

trem movere solent, sæpius utatur. *Ram. Malris*] Quæ ventrem solvunt, unde et nomen a *μαλάσσω*, nisi forte a *מלש* herba sylvestri; vide epigr. 48. lib. 10.

2 *Nam faciem, &c.*] Detortum forte hoc in Vespasianum, qui erat vultu velut nitentis. Sueton. l. 8. 20.

EPIG. XC. 1 *Vult, &c.*] 'Vult' habet obscenam significationem, ut 'possum' ep. 32. et 75. supra. Vel vult dare sui copiam, sed non vult dare mercedem, cum deformis non mereatur gratis: vide ep. 74. l. 7. vide etiam an hoc ex inconstantia Gallæ, ut epigr. 25. l. 2. Adverte et Polyp-tot. *τοῦ* 'velit.'

EPIG. XCI. 1 *Misitius*] Legendum puto *missicius*: nec proprium sed commune vocabulum est. *Missicius*, qui exauctoratus est, qui missionem accepit. Sueton. Nerone: 'agnitus est a quodam missicio prætoriano.' Uti etiam male intelligebatur, antequam Salmasius explicaret. *Gronovius*.

2 *Semiviro Cybeles, &c.*] Facetam continet hoc epigramma narrationem, de sene Misitio, qui errore quodam a Cybeles sacerdotibus exsectus est, dum putant se Achillam formosum puerum, qui una cum sene jacebat in lecto, excindere. *Ramiresius. Semiviro*] Sacerdotibus Cybeles eviratiis, Gallis.

3 *Fugitivus Achilles*] Qui fugerat a domino.

5 *Steriles, &c.*] Galli sacerdotes castrati.

6 *Dolos*] Voluisse illos ipsum exsecare.

7 *Mentitur, &c.*] Dicit se in alia parte lecti quam quo dormiebat, dormiturum, in spondæ scilicet parte.

8 *Ferrum noxia turba rapit*] Per Synecdochen pro Samia testa, qua evirabantur Galli. Supra epigr. 80. vers. 4.

9 *Spondæ, &c.*] Qua dixerat puer se cubiturum.

10 *Pluteo vindice, &c.*] Ab ea parte

lecti qua erat pluteus. Pluteus quid sit ex Salmasio discimus: qui dicit, quod illa parte lecti cui caput incumbebat, et qua pulvinus ponebatur, eminentem pluteum ex asseribus compactum, erigi solitum, quod *ἀνάκλιτον* et *ἀνακλιτήριον* vocabant. Hi etiam plutei in hodiernis lectis ad caput fieri solent. Cathedræ similiter et sedilia, quibus adduntur ejusmodi plutei reclinando *ἀνάκλιτα* Græcis dicuntur: hodie *dossualia* vel *dossuaria*, quod ad ea dorsum applicemus et adclinemus. Duo lecti erant latera, *spondæ* Latinis, *ἐνήλατα* Græcis. Harum altera interior; altera exterior dicta: interior quæ propius parietem erat, et ea eminenti etiam pluteo munita, sed non tam alto quam ille qui ad lecti caput. Hinc *pluteus* proprie dicebatur illa interior spon-da. Isidorus: 'sponda exterior pars lecti, pluteus autem interior.' Sic enim lectos in cubiculo collocabant veteres, ut parieti propius admove-rentur, ut et hodie; ad pluteum mulieres cubabant, viri autem in priore spon-da, quæ et exterior, quæque carebat pluteo; pueri quoque cinædi, nam et hi mulierum loco, ad pluteum cubabant et in parte tori interiore. *Salmas.*

11 *Virgiue cervam*] Iphigenia, cujus immolandæ loco, Diana, ejus inserta, cervam substituit.

12 *Cervo mentula, &c.*] Opponatur τῷ præcedenti *cervam*. 'Cervi' autem dicti servi nequam et fugitivi, qualis fuit hic Achilles. Vide Pet. Crinitum l. 19. de honest. discipl. c. 8. et Lud. Cælium l. 13. c. 15.

EPIG. XCIII. 1 *Cum tibi trecenti, &c.*] Est invectiva in Vetustillam quandam, seu, ut alii legunt, Vetustinam, ejus nomen a vetustate deducit, quæ in extrema senectute virum quærebat. Estque totum epigramma hyperbolicum, ut moris est huic Poëtæ. *Ramires*. Cum numeres 300. vel 150. annos ætatis; namque Romanis

annorum ratio a pari Coss. singulis annis creato. Est autem hyperbole, ut hic pleraque.

2 *Et tres capilli, &c.*] Sic ep. 20. l. 1. et l. 2. epigr. 41. et l. 12. epigr. 7.

4 *Stola frontem*] Matronarum veste exteriori in multas plicas rugata.

5 *Arancarum cassibus*] Pannosas et flaccidas mammas.

6 *Cum comparata rictibus*] Mira hyperbole. Vetustillæ rictum inesse dicit; crocodilo vero si cum ea conferatur esse os, et idem angustum. *Ramir.*

8 *Ravennates*] Raucum coxantes in paludibus Ravennæ. Supra epigr. 55.

9 *Adrianus dulcius, &c.*] In Adria, quæ Romanorum colonia in Piceno. Plin. 3. l. c. 13. c.

11 *Viri, &c.*] Hirci.

12 *Uropygium macræ*] Ὀπποπύγιον seu οὐποπύγιον, extremitatem vertebræ, *the rump.* *Sacra spina* Isidoro, Sacri ossis acumen κόκκυξ. Belg. *Stuyt.*

13 *Senemque, &c.*] Macie et squalore: sordidi quippe et macilenti fuerunt Cynici.

14 *Exstincta*] Vilissima scorta admitterebantur exstinctis lucernis in balnea, ne possent internosci, quo et se non raro conferebant aucupii gratia.

15 *Inter bustuarias mæchas*] Animadverto id explicari de mulieribus ad funus deplorandum conductis, quod nequaquam verum esse arbitror: quum potius significari vulgaria et diobolaria scortilla existimem, inter busta atque monumenta pene in propatulo prostantia: de quibus l. 1. epigr. 34. 'Abscondunt spurcas et monumenta lupas.' Vide Turneb. l. 13. c. 19. Vide epigr. 35. l. 1. vers. 8.

16 *Cum bruma, &c.*] Cum eo usque tibi extinctus sit naturalis calor, ut vel anni parte calidissima frigeas.

17 *Regelare nec te, &c.*] Nec frigiditatem tuam grassans pestilenti morbo mensis possit regelare. Sic Seneca ep. 66. 'Jam ætas mea contenta

est suo frigore, vix media regelatur æstate.' et Juven. S. 10. 218. 'Febre calet sola.'

18 *Audes ducentas, &c.*] Maritorum scilicet: hyperbolice.

19 *Cineribus, &c.*] Qui libidine pruriat in te, quæ jam nihil aliud es quam cadaver. *Une charogne.*

20 *Sarrire, &c.*] Te saxeam exercere. epigr. 32. supra.

22 *Philomelus aviam, &c.*] Et ipse senex, quem maritorum supremum extulisti.

24 *Sternatur a Coricle, &c.*] Sandapila tibi conveniet magis quam lectus genialis.

25 *Thalassionem*] Carmen nuptiis solenne apud Romanos, ut Hymenæus apud Græcos. vide epigr. 36. l. 1. vers. 6.

26 *Ustorque tedas, &c.*] Magis convenit huic ætati tuæ fax ustoris, qui pyram struat et accendat, quam teda nuptialis ab Hymenæo vel pueris prælata in nuptiis. *Ustor* Gr. νεκροκαύστης: *ustrina, καύστρα νεκρῶν.*

EPIG. xciv. 1 *Esse negas, &c.*] Rufus cum vellet leporem in convivas partiri, simulavit esse crudum; coquum ergo velut iratus invasit, et loris seu flagellis conscidit. Ludit in voce 'scindere,' quasi diceret, Mavis scindere et lacerare coquum, quam leporem. *Rad.* Vide ep. 13. et 23. supr.

EPIG. xcv. 1 *Dicis, reddis, &c.*] Nævoli cujusdam fastum et arrogantiam increpat, qui semper expectabat dum a Martiale salutaretur, nec ipse prior salutabat unquam. Comparat in multis utrumque, et ostendit nulla in re se Nævolo esse inferiorem; sola mollitie et turpitudine fatetur enim priorem esse. *Ramires.* Qui prior salutabat, videbatur se inferiorem fateri salutato.

2 *Corvus dicere, &c.*] Humanas imitari voces edoctus saluator. ep. 74. l. 14.

5 *Pramia, Natorumque, &c.*] Epigr.

91. et 92. l. 2. *Uterque*] Titus et Domitianus.

8 *Non expectato*, &c.] Mihi vivo; ut epigr. 1. l. 1.

9 *Tribunum*] Honorarium nempe, ut et equitem, ex munere Cæs. non censu.

10 *Et sedeo qua*, &c.] Et intra 14. gradus sedeo spectator, unde te non equestrem amovent et excitant Occanus et Lectius designatores, qui disponendis ordinibus in theatro præerant: epigr. 36. l. 5. et epigr. 9. l. 6.

11 *Quot mihi*, &c.] Pluribus impe-travi a Cæs. jus civitatis, quam tu habes famulos.

14 *Sic prior es*, &c.] Non honore prior es, sed loco, dum inclinaris, *ignore fi*.

EPIG. xcvi. 2. 3 *Garris ... tacebis*] Verbis præ te fers esse te. Neque enim sermoni vacabit lingua, turpi ministerio versata; vel tibi morigero obstruetur os; ut ep. 47. l. 2. vers. 4. *Si te prendero*, *Gargili*, *tacebis*] Linguam abscindam. Deprehensis enim ea pars auferebatur, qua peccarunt.

Rutgers. l. 6. c. 11.

EPIG. xcix. 1 *Irasci nostro*, &c.] In Cerdonem, quem supra epigr. 16. et 58. insectatus fuerat, quod gladiatorium munus dedisset. Petitque ut impune sibi liceat jocari; cum impune liceat sutori jugulare, id est, dare ea munera, ubi homines jugulentur. *Ramires*.

2 *Ars*, *carmine*, &c.] Supra ep. 16. et 58.

4 *Jugulare tibi*] Munera edere et verso pollice vulgi, quemlibet occidere familiariter.

EPIG. c. 1 *Cursorem sexta tibi*, &c.] Miserat Poëta cursorem cum carminibus perferendum ad Rufum; quo tempore valde pluit. Non aliter ait mittendum fuisse librum illum, quod mala carmina digna erant, quæ aqua et spongia deleterentur: ut l. 4. epigr. 10. 'Cursor,' servus *ταχυδρόμος*. Supra epigr. 47. vers. 14.

4 *Non aliter mitti*, &c.] Extenuat carmina sua, quasi digna sint litura; sic epigr. 59. l. 9. et epigr. 10. l. 4. et forte epigr. 6. l. 1.

## EPIGRAMMATUM LIB. IV.

EPIG. i. 1 *Alma dies*] Celebrat natalem Domitiani diem, politissimo Epigrammate; et adjungit precationem pro vita et incolunitate Imperatoris. *Ramires*. *Dies*] Natalis Domitiani, qui 9. Kal. Novemb. Suet. cap. 1. Domit. *Luce*, &c.] Jovis natali sacrator. Adulatorie.

2 *Dictæum qua*, &c.] In Idam Cretæ montem vel ipsa Rhea secessisse, vel filium Jovem clam alendum Curetibus et nymphis tradidisse fingitur, ne a patre Saturno *παδοτρῶκτη* voraretur: est et Dictæ mons Cretæ.

3 *Pylioque veni*, &c.] Numerosior quam Nestori suus natalis.

4 *Hoc vultu*, &c.] Feliciter ut nunc, vel etiam felicius.

5 *Hic colat Albano*] Mirifice confusum ac turbatum quicquid hic interpretes. De arvo, de cultu Domitiani dei, de corona aurea, quam ipse gestabat, de civica, *οὐδὲν πρὸς Διόνυσον*. Domitianus duos agones instituit, Capitolinum Jovi, Albanum Minervæ: in illo coronæ aureæ frondem quer-nam, in hoc olcaginam referentes dabantur victoribus. Suetonius c. 4.

Hoc dicit ergo: Sæpe celebret agone-  
nem Albanum; sæpe Capitolinum.  
'Hic, multus colat Tritonida in auro  
Albano;' id est, sæpe honorem habeat  
Palladi, distributis anreis coronis in  
victores agonis Albani. 'Plurima  
quercus eat per manus tantas,' id est,  
ille magna manu sæpe tribuat quer-  
cum Capitolinam illius agonis victo-  
ribus. Vide Diatriben ad Statii Sil-  
vas c. 42. *Gronov. Hic colat Albano,*  
[&c.] Domitianus diu celebret annua  
Minervæ (quam superstitiose coluit)  
quinq[ua]tria, quæ ipse instituit in ar-  
vo Albano: vide Sueton. Domit. c.  
4. *Cultus in*] Redimitus auro, vel et  
ipse Deus ac Dominus, sic enim se  
coli voluit. Alii leg. *multus*, id est,  
frequens, totus: recte. *Auro quercus*  
*eat*] Sunt qui *arvo* malint: ego reti-  
nuerim *auro*, retulerimque ad auream  
coronam, qua redimitus Domit. certam-  
inibus Poëtarum et Oratorum, scen-  
icisque ludis præsidebat, atque Vic-  
tores ornavit coronis quernis: Epigr.  
54. infra, et Epigr. 82. l. 8. et Juvenal.  
6. 386. Notum etiam quernam coro-  
nam civicam esse, quam per adulati-  
onem primum concesserunt Augusto,  
quod cives universos servasset. Est  
in nummis ejus cum inscriptione in-  
tra coronam ipsam, OB CIVES SERVA-  
TOS, quam pro foribus positam fuisse  
Augusto docet Dion, et Ovid. 2.  
Metamorph. 'Postibus Augustis  
eadem fidissima custos Ante fores  
stabis mediamque tnebere quercum.'  
Quod Tiberius recusavit, teste Tran-  
quillo, c. 26. Hæc modestia usi non  
sunt pessimi alii Cæsares; in quo-  
rum nummis, ut in Augusti, cernitur  
hæc querna corona. *Ramires.*

6 *Manus tautas*, [&c.] Cæs. Domi-  
tiani: ejus manum epigr. 8. infra  
vocat, 'ingentem.'

7 *Hic colat ingenti*, [&c.] Domit. ce-  
lebret ludos seculares, (vide Sueton.  
cap. 4. Domitian. et Censorinum de  
Die Natali) qui centesimo quoquo  
anno celebrabantur. Et, quia lustrum

et secularis annus concurrerant,  
Poëta vocat 'ingens lustrum:' quam-  
quam quintus quoque annus per se  
'magnus' sit appellatus, et 'longum'  
appellat 'lustrum,' quod proprium  
est quinque annorum: respicit item  
censuram, quam assumpsit sibi Do-  
mitianus. Sueton. cap. 8. Censoris  
autem erat condere lustrum.

8 *Quæ Romuleus*, [&c.] Sacra quæ  
fiebant ad aram Ditis in Campo Mar-  
tio, ludis ipsis secularibus. Val. Mart.  
l. 2. cap. 4. Vide Ang. Politiani Mis-  
cellan. c. 58. Vide Epigr. 63. l. 10.  
vers. 3. Vel dicit Poëta, 'sacra Te-  
rentus habet,' quia ante ludos Teren-  
ti sacrificabant; vide lib. 10. Epi-  
grammatum 43. De hac voce 'Te-  
rentus' (non *Tarentus*) multa Rutger-  
sius l. iv. Var. 10.

9 *Sed debita terris*] Sub hujus im-  
perio, qui non pauca struxit templa,  
multa refecit.

10 *Pro tanto quæ*, [&c.] Nullæ pre-  
ces iniquæ, nullæ non probandæ, quæ  
pro Deo et Domino nostro Domitiano  
suscipiuntur.

EPIG. II. *De Horatio*] Lepida nar-  
ratiuncula de Horatio quodam, publi-  
cos Indos nigris lacernis spectante,  
quum Imperator et populus omnis  
cum candidis vestibus assideret; nam,  
subito decedente nive, nigræ illæ la-  
cernæ albæ factæ sunt. *Ram.*

2 *Nigris lacernis*] In togis enim  
spectabant, non in lacernis, nisi plu-  
viali tempore, et tum togis lacernas,  
pennulas, aliasque vestes crassas, vel  
pluviae vel frigoris accendi causa,  
superinducebant. *Munus*, [&c.] Forte  
naumachias, quas inter maximos im-  
bres exhibuit Domitianus, cap. 4.  
Suet. Verum quidem est 'munus'  
accipi pro omni genere spectaculo-  
rum; sæpiusculæ autem pro munere  
gladiatorio; ejus editor, 'munera-  
rius' dicitur. Hic tamen naumachias  
intelligit.

3 *Minor ordo*] Equestris. *Mar-  
musque*] Senatorius.

4 *Sancto cum duce*] Quia summo magistratu; quia pro Deo se haberi voluit; quia æquus (ut Poëtæ placet) princeps. *Candidus sedet*] Albati sedebant omnes et togati in ludis: Epigram. 137. lib. 14.

6 *Albis spectat*, &c.] Dubio proenl inique tulerunt Dii, pulla assedissee ludis a Dom. editis Horatium, atque adeo subita nive perpluisse hominem, ut albatu cæteris assimilaretur.

EPIG. III. 1 *Tacitarum*] De iisdem nivibus est hoc Epigramma; ubi laudat Domitiani constantiam; qui, decedente nive, immoto vultu ludos spectaret: et ultimo dicit se suspicari, a filio Cæsaris, mortuo jam et consecrato, nives demissas fuisse ludi causa. *Ramires. Tacitarum*] Quæ nullo strepitu ingruunt, ut grando et imber. *Vellus aquarum*] Nivem Græci vocant ἐπιώδες ὕδωρ. Arnob. 2. 11. 'plumeas crustulas, et nives plumeas.' 'Qui dat nivem sicut lanam.' Psaltes. 'Vellus' dicit, quia nix cadens similis lanæ.

3 *Indulget tamen*, &c.] Domit. tamen, ut plene operaretur, nec ludos hosce in Jovis forte honorem institutos impediret, sustinuit sub nungente Jove, id est, aëre, permanere. Sic Sueton. Dom. cap. 4.

4 *Concretas aquas*] Nives. Periphrasis Philosophica.

5 *Sidus Hyperborei*, &c.] Qui vel a puero (namque pene puer contra Catos, et postea Sarmatas ac Dacos depugnaverat. Sueton. cap. 2. Domit.) didicerat tolerare, immo patientia fatigare frigus sub gelido Septentrione. *Hyperborei*] Septentrionalis. *Boötæ*] Sideris, quod Ursam majorem insequi videtur, qui et Arctophyl. e 20. stellis.

6 *Helicen*] Frigus, imbres, nives Boreales, qua sita est Helice ursa major, e 27. stellis. *Dissimulare comis*] Præ se ferre non commoveri.

7 *Siccis aquis*, &c.] Nive, ex aquis concreta.

8 *Suspisor has*, &c.] Adulatorie innuit nives has immissas a puero Domitiani, quem tulerat ex Domitia Augusta, nuper extincto et in Deorum album relato.

EPIG. IV. *In Bassam*] Bassæ ejusdam graveolentiam describit, inductione et contentione rerum gravissimum odorem exspirantium.

1 *Quod siccae*, &c.] Vide hujusmodi hyperbolicas collationes, Ep. 93. lib. 6. Anthol. lib. 2. cap. 14.

2 *Crudarum*, &c.] Tetrum vaporem et mephitum ex sulphureis aquis exhalantium: quasi non bene a solis radiis concoctarum: Epigr. 13. l. 1. vers. 2. 'Crudarum' autem dixit, propterea quod illæ nebulae mane excitantur, antequam Solis radiis veluti decoquantur aquæ, et matutino tempore sint veluti crudæ, id est, non coctæ solis ardore: nam calor meridiei discentit nebulas illas, et etiam earum graveolentiam. *Ramires. Albularum*] Ad planitiem Tiburi subjectam scaturiunt aquæ gelidæ, quæ a colore lacteo, quem a venis habent sulphureis, Albulae dicuntur, ut lib. 1. Epigr. 13. dictum: 'Canaque sulfuris Albula fumat aquis.'

3 *Piscinae*, &c.] E balnei piscina, quæ aquæ fetentis est, et quasi marinæ. Augustin. princip. Dialect. cap. 6. *Piscinae vetus*, &c.] Vel per Hypallagen, pro: quod redolet aura piscinæ marinæ veteris: nam aqua marina, si corrumpatur, quod crassior sit cæteris aquis, pejus olet. *Ramires.*

4 *Quod pressa piger*] Quando diu in coitu immoratur, ut et lib. 3. Epigramm. 93. dixit: 'Et illud oleas quod viri capellarum.' *Idem.*

5 *Lassi*] Longa militia et proveccta ætate. Junius legit *Lazi*, qui Scythiæ pop. *Bardiaci os*] Militis barbari, cui gravis animæ odor. Bardiaci autem Illyrici populi, quorum opera ad crudelia sua ministeria usus est Marius. Plutarch. Mar. Gravis au-

tem illi odor ab excubiis castrensibus. *Lassi Bardæicus quod evocati*] Sic legendum censet Salmasius: nam *Bardæicus* a *Bardæus*, ut 'archæicus' ab ἀρχαῖος, &c. Bardæi populi sunt Illyrici, a quibus isti Bardæici cuculli. Horum Glossæ mentionem habent: Bardæi, Ἰλλύριοι δοῦλοι, οἱ δὲ ἀγωνισάμενοι ὑπὲρ τῆς Ἰταλίας κατὰ Κίνου καὶ Μαρῖου στρατευσάμενοι, &c. Ptolemæo dicuntur Οὐαρδαῖοι. Verum, cum inter res male olentes Bardæicum militis Martialis ponat, incertum, utrum de calceo intelligat, an de cucullo? verum cucullos etiam pedum invenio appellatos, qui cucullopedites, et pedocuculli dicebantur. Horum habetur mentio in Notis Tironis et Senecæ. Sic Græcis πῖλος et pedum et capitis dicitur: et apud Hesiodum πῖλοι etiam sunt pedules. Similiter Latinis 'cudo' utrumque significabat, et galerum vel pileum, et pedule: nam 'cudo' est πῖλος, a cudendo: 'cudere' autem est ferire et tundere. Hinc, quod tundendo et feriendo ex pilis coactis et conciliatis quasi cuderentur, dicti cudones. 'Udones' tamen pro cudonibus de pedulibus dixere: sed udo et cudo idem. *Salmasius*. Turneb. lib. 25. cap. 24. *Evocati*] Veterani et emeriti militis, qui, expletis stipendiis, gratia tamen vel mercede evocabatur ad militiam.

6 *Bis murice*, &c.] 'Vestes murice olidas' dixerat Epig. 50. lib. 1. a lotio fortasse quo temperabatur purpura, quod innuere videtur Plinius lib. 9. cap. 34. et hoc nomine Philænum purpureis delectatam vestibus arguit l. 9. Epigr. 69. vitii non assimilis illius, quod Bætico objicit Epigr. 76. lib. 3. Vide et Turneb. Advers. lib. 1x. cap. 5.

7 *Jejunia sabbatariorum Mæstorum*, &c.] Judæi sabbata religiosissime colebant, et dies septimanæ a sabbato numerabant. 'Fæctentes' eos appel-

lat Am. Marcellinus lib. 2. ob jejunia, quæ quidem religiosius observabant; jejunis autem non raro fæctet anima, ut et quibus cura et sollicitudine avocatur stomachi calor, quo minus coquatur cibus.

9 *Moriens lucerna*] Dum extinguatur aut moritur. *The snuff. Ledæ*] Al. *tedæ*: quod non probo: retineo *Ledæ*, id est, meretricis, ut lib. 3. Epigr. 81. Prostabant autem meretrices ad lucernas. Horat. Sat. 7. lib. 2. Juvenal. Sat. 6. vers. 132.

10 *Ceromata face*, &c.] Unguenta ex luto et oleo, quo luctantes ungebantur; Epigr. 57. lib. 3. vers. 25. seu amurca olei Sabini, quæ male olebant.

11 *Vulpis fuga*] Per Metonym. Pro lotio a vulpe fugiente in canes urgentes fuso. *Cubile*] Quod et male olet.

12 *Mallet, quam quod*, &c.] Colinaeus legit, *Malles*, sed minus recte. *Quam quod oles*, &c.] Illa omnia a corruptione, tu ab interno nec nominando vitio graveolentiam hanc contraxisti. Et non tantum dicit, gravius illum olere, his omnibus quæ enumeravit: sed quod ea ipsa mallet olere, quam quod olet.

EPIG. v. 1 *Vir bonus et pauper*, &c.] Brevis satyra est hoc Epigramma, quo lepido figmento carpit Romanorum mores: fingit enim Fabianum pauperem, bonum et simplicem virum, Romam petere; ubi non erat locus hujusmodi moribus, prædicitque ei fore, ut nunquam dives sit futurus. *Ram.* Vide Ep. 38. l. 3.

3 *Qui nec leno*] Qui nec prostituere servos servasque ad quæstum potes, &c. *Comissator haberi*] Gulo immodicus et popino.

4 *Nec paridos*, &c.] Nec fungi officio præconum, qui fere scurræ.

6 *Arrigere ad vetulas*] Quæ 'optima summi Nunc via processus,' &c. Juvenal. Satyr. 1. vers. 39. 'Algentes'



dixit, quod jam pene extincto naturæ calore algeant anus: ut supra de Vestustina lib. 3. Epigr. 92. 'Regelare nec te pestilentia possit.'

7 *Vendere nec vanos, &c.*] Principis benevolentia spem pretio vendere, quod faciunt aulici commendationis officia ementiti. Vide Lamprid. in Vita Heliogabali de Zotico et in Vita Alex. Severi de Thurini Voconii supplicio. Tum etiam, res inanes, mendacia, gerras, logos, nugas tractare et narrare, est 'fumos vendere.'

8 *Plaudere*] Citharædi enim, quum placebant, plausu excipiebantur. *Cano, Glaphyro*] Choranlæ, nec Citharædo, qui tum in pretio; Epigr. 4. lib. 3.

9 *Unde miser vives*] His artibus honestis, quibus in urbe locus nullus, hic non vives: nisi casu vivere potes; ut dixit supra de Sexto: 'Si bonus es, casu vivere, Sexte, potes.' *Homo fidus, &c.*] Ex persona Fabiani, dicentis, Homo fidus sum, certus amicus, amabor ab omnibus.

10 *Hoc nihil est*] Poëta respondet. *Nunquam, &c.*] Ex honestis artibus nunquam attinges census Glaph. citharædi: Epigr. 4. lib. 3. Philomelum ergo posuit pro citharædo ditissimo: de quo supra lib. 3. Epigr. 31. 'Plus habuit Didymus, plus Philomelus habet.'

EPIG. VI. *In Malisianum*] Malisianum, vel, ut alii volunt, Massilianum, qui simulabat pudicitiam et castitatem, quum improbus omnino esset, carpit, et comparat cum quodam Elegiarum recitatore improbissimo. *Ramires.*

2 *Teneræ, &c.*] Non perfrieta, sed qualis teneræ est ætatis, integræ, castæ, pudicæ.

4 *Quam qui compositos*] Quam necio quis recitatore elegiarum. Sunt qui hic perstringi putant Arginum, Stellæ puerum: de quo Epigr. 14. lib. 7. sed non verisimile. *Metro Tibulli*] Elegiaro: vel puro Iambico, quo Tibullus Priapeia quædam scripsit.

5 *In Stellæ recitat, &c.*] Hoc intelligi volunt de Stellæ puero quodam formoso, qui domini versus recitare et assidue cantillare solebat. Sed ego existimo Poëtam, aliquem notæ improbitatis, hic perstringere. Recitari in alienis ædibus conductis vel commodatis solitum est. 'Maculonius commodat ædes:' Juv. Sat. 7. Nec ædes alienas mutuabantur solum, verum et auditorium extruebant et instruebant, conductis subselliis. Juvenal. ibid. *Herald.*

EPIG. VIII. *Ad Euphemum*] Petit ab Euphemo exstructore mensæ Domitiani, ut sua carmina legi jubeat Imperatori, commodissimo tempore, id est, hora cænæ, quum jam cœperit incalescere mero: quod ut faciat, præmittit horarum ante cœnam totius diei distributionem. *Ramires.*

1 *Prima*] Prima quæ illucescentem excipit diem artificialem; et secunda, qua portabatur molestum illud AVE, de quo in multis sup. Epigrammata dictum, et sæpius dicendum. De antiquorum horis vide Raderum in hoc Epigramma. *Salutantes*] Clientes salutantes patronos. Juv. Sat. 1. vers. 127. *Hora*] Inæqualis, planetaria.

2 *Exercet, &c.*] Tertia aguntur caussæ.

3 *Varios labores*] Suas quisque occupationes.

4 *Sexta quies lassus, &c.*] Interjungunt qui lassi sunt sexta, opus resumpturi septima finiendum. Quietem ergo a labore usurpabant non omnes hora sexta; sed tantum lassi, qui velut interjungebant usque ad septimam; a septima in octavam hii lavabantur: quamvis in hoc Epigrammate nulla lotionis mentio. Ab octava in nonam palæstritæ se exercebant, quorum exercitationi aderant frequentes spectatores usque ad nonam, qua monebantur cœnatum ire. *Ramires.*

5 *Nitidis, &c.*] Exercitationibus et

balneis: quorum, æstate, octava; hyeme, nona erat hora: Plin. l. 3. c. 1.

6 *Exstructos*, &c.] Lectos sternere, et toros compositos disturbare iis insidendo, id est, cœnare: nona quidem, æstate: hyeme, decima. Alii, *excelsos*.

7 *Hora libellorum*, &c.] Saturis et mero jam incalescentibus lectitare tibi visum. *Ambrosias*, &c.] Denm insinuat Domitianum, adulatorie, vinum illi et dapes Deorum attribuens.

8 *Temperat*] Veluti modiperator et structor inferes, quando et quoties tibi visum. *Ambrosias*, &c.] Denm insinuat Domitianum, adulatorie, vinum illi et dapes Deorum attribuens.

10 *Ingentique*, &c.] Cæsarea, divina, et ἀντίθεται τῷ 'parca,' id est, modica: et Domitianum palpat, quasi parce biberet.

11 *Tunc admitte jocos*] Hæc hora est et tempus legendi jocosorum carminum. Epigram. 19. lib. 10. vers. 19. *Gressu timet*, &c.] Veretur jocosa mea florida et conviviis apta Musa libere aggredi divinum Imperatorem, rebus seriis et gravibus occupatum matutino tempore, et ante cœnam. Alii leg. *gressum metire licet*. Alii *licenter*: alii denique *gressu metire licenti*.

Epig. ix. *In Fabullam*] Fabulla quædam Sotæ medici filia, deserto marito, qui, cum eam pater conjunxerat, sequebatur Clytium quandam mœchum, quem perditæ amabat, et luxuriose cum eo vivebat. Utiturque joco in ambiguo, in adverbio ἀσώτως, quod significat prodigaliter.

1 *Sotæ filia*, &c.] Pater tuus ex re nactus est nomen Sotam, ut qui alios ad salutem arte sua restituerit. Vide quam tu degeneres a patre, quæ deserto marito mœchum sequuta ἀσώτως ἔχεις, et salute tua neglecta te is perditum. Quid sit ἄσωτος docet Arist.

4. Ethic. Nicomed. cap. 1. Itaque ἔχεις ἀσώτως, est: Geris te, non ut filia Sotæ: at proprie, geris te, ut prodiga et luxuriosa. Patrem autem Clinicum nominavit, id est, medicum, ut supra dictum lib. 1. Epigr. 13. *Ramires*.

Epig. x. *Ad Faustinum*] Recens compositum opus Faustino familiari suo mittit; quod velut inelaboratum, non stilo emendandum, sed spongia delendam totum ait, si corrigendum sit. *Rad*.

1 *Neque adhuc rasa*] Nondum pumice levigatus: lib. 1. Epigramm. 67. vers. 10.

4 *Nugas*, &c.] Carmina hæc mea: modeste.

5 *Punica*] Quoniam ex Africa præstantiores spongiæ mittebantur. Plin. lib. 9. cap. 45.

8 *Una litura potest*] Emendationi libri mei melius consules, cuncta simul delendo, quam singula corrigendo. Primas autem meditationes membranis, codicillis, ac pugillaribus Veteres inscribebant, quas correctas in chartas transcribebant, vel improbatas spongia debebant: unde jocose Augustus respondit, tragædiam suam Ajacem 'in spongiam incubuisse.' Sueton. cap. 85. August. Σπόγγος, ἀκεστορίῃ πλαζομένης γραφίδος.

Epig. xi. 1 *Dum nimium vano*, &c.] L. Antonius Saturninus Domitiani sævitia et verborum injuria (ut scribit Aurelius Victor) accensus, bellum civile in Germania superiori cui præsidebat movit, captus postea fuit et interfectus. Arguit ipsum Poëta ab utriusque nominis omine id molitum fuisse; utrumque vero mali omnis et lethale extitisse.

2 *Saturninum te miser*, &c.] Antonius esse vis, non Saturninus: orbis totius imperium affectas: pudet esse præsidem tantum Germaniæ; quasi dicat, Saturninum voluisse Antonium esse, Antonium noluisse Saturninum: cum tamen idem fuerit Antonius Sa-

turninus. Saturninus autem Tribunus plebis tantum fuerat; Antonius autem Triumvir, totumque orbem cum Augusto et Lepido diviserat. De seditionibus Saturnini, vide *Florum* l. 3. c. 16. *Rad.*

3 *Paryhasia movisti, &c.*] In Germania, quæ Septentrionem spectat, ubi Calisto Lycaonis filia a Parrhasia, urbe Arcadiæ, in ursæ majoris sidus versa fulget.

4 *Qui*] Antonius triumvir. *Phariæ, &c.*] Cleopatrarum, reginæ Ægypti, cuius Pharos insula.

5 *Excideratne adeo, &c.*] An non meministi quam malo omine tibi foret imitandus Antoninus, qui ad Actium Epiri promontorium ab Augusto navali prælio devictus cum Cleopatra fugit in Ægyptum, ubi se interfecit?

6 *Ira freti*] Per Metonym. quia iratum ferebat Cæsarem.

7 *An tibi promisit, &c.*] An tu Germaniæ viribus fretus sperasti victoriam, quam ille non assecutus est Ægypti copiis nixus? *Rhenus*] Mallem, inquit Raderus, pro Rheno posuisset Danubium, ad quem prælium est factum, ut Sueton. testatur: sed, quia Rhenus est in Germania, flumen pro flumine posuit.

8 *Arctois aquis*] Fluminibus Germaniæ.

9 *Ille, &c.*] Emphatice. Ille triumpho tibi præsidii collatus videri posset Imperator, victus tamen. De Gressio moliente quiddam altius quam ipsum decuit, idque ἀλόγοις ἀσπρολόγοις freto, vide ep. Pallada Anthol. l. 2. c. 48.

EPIGR. XII. 2 *Negare nihil*] Omni impudicitiae generi exponi.

EPIGR. XIII. *Ad Rufum de nuptiis Pudentis, et Claudiae Peregrinæ*] Felix connubium precatur Pudenti et Claudiæ. Scribend. *Peregrina*: est enim proprium istius mulieris nomen. *Inters.*

1 *Meo, &c.*] Amico. infra Epigr. 29. et lib. 7. Ep. 96. et lib. 6. Ep. 58. &c.

2 *Macte esto, &c.*] Auctus esto novorum honorum nuptialium cumulo. Verbum ergo sacrorum est, κατ' εὐφημισμὸν dictum, quasi magis auctum. Quoties enim tus aut vinum super victimam fundebatur, dicebant, 'Mactus est taurus vino vel thure,' hoc est: Cumulata est hostia et magis aucta. Inde ad eos, qui virtute vel honoribus aucti sunt, transfertur. *Rad. Hymenææ, tuis*] Nuptiarum præses. Ἀπὸ τοῦ ἡμοῦ ναίειν ὅτε οὖν συνοικίζεται ἀνὴρ γυναῖκα. Vel a membranula illa, quæ Virginibus in primo Veneris aditu rumpitur. Alii ad historiam de Hymenæo quodam Argivo referunt, et ab ejus (quod virginibus Atticis a Pelasgis raptis præstiterat) subsidio, institutum ferunt hymnum; qui Hymenæus dicitur, qualis Romanis Thalassio. *Farnab.*

3 *Tam bene rara, &c.*] Quam suaviter misc. cin. nardo, &c. tam feliciter jungitur Claudia Pudenti.

4 *Massica Theseis, &c.*] Quam dulciter in mulso conficiendo miscetur Massicum seu Falernum melle Attico. Heraldus vult, non mulsum inde fieri, sed Falernum, seu vinum fortius et asperius, melle tantum temperari: idque docet ex Virgil. 4. Georgic. 'Dulcia mella premes, nec tantum dulcia, quantum Et liquida et durum: Bacchi domitura saporem.' *Theseis*] Atticis. *Thesens* autem Atheniensium rex.

5 *Nec melius, &c.*] De ulmi et vitis amicitia, præter Poëtas qui passim vites ulmis maritant, Plinius libro 16. cap. 18.

6 *Lotos aquas*] Arbor, de quo Hom. Odyss. 9. et ibidem Eustath. ex Herodoto. Ut non immerito, socios Ulyssis, gustata loto, noluisse redire in patriam scribat. Nata etiam inde paroemia, 'Lotum gustavit.' *Litora,*

8c.] Litora myrtetis gratissima: idonea etiam ad connubia: nuptiis enim præest Venus, et myrtus sacra Veneri.

8 *Tamque, 8c.*] 'Sique voles apte nubere, nube pari.'

9 *Diligat, 8c.*] Vide Ausonii Ep. 18.

EPIG. XIV. *Ad Silium*] Mittit sua carmina ad Silium Italicum, celeberrimum Punici secundi belli scriptorem, qui Consul Romæ, in Asia proconsul fuit: petitque ab eo, laudato prius, ut deponat severitatem ad legendos lascivos libellos; suadere ad id Saturnaliorum dies. *Ramires.*

1 *Sili*] Poëta, de quo vide Plin. Jun. Epist. 7. lib. 3. et Nostrum Epigr. 64. lib. 6. et Epigr. 62. lib. 7. et 51. lib. 11. *Castalidum, 8c.*] Musarum frequentantium fontem in radicibus Parnassi, in quem Castalia virgo, Apollinem fugiens, versa est.

2 *Qui perjuria, 8c.*] Qui forti et sonoro epico carmine scribis bellum Punicum secundum. Quod opus extat. Pæni autem semper fœdifragi, crudelis Hannibal.

4 *Levesque Pænos*] Incertæ fidei: unde in proverbium abiit, 'Punica fides.'

5 *Cedere cogis*] Graphice depingis eos coactos cedere: sic Horat. lib. 1. ult. Sat. 'Turgidus Alpinus jugulatum Memnona.' Id est, dum Memnona fingit jugulatum. *Africanis*] Scipioni utrique: quorum alteri debellata, alteri deleta Carthagine, cognomen inditum Africani.

6 *Paulum seposita*] Rogat, ut Saturnalibus legat sua Carmina, deposito studio acriore. *Rad.*

7 *Vagus alca December*] Propter licentiam ludorum et libertatem in Saturnalibus. 'Blandam' vocat, quod homines blande allicitat.

8 *Incertis, 8c.*] Pyrgis seu turriculis ligneis corneisve intus gradatim asperis, e quibus excutiebant aleas,

ne fraus fieret fortunæ aleas componendo, *by coggng the dice.* Ideo additum epitheton 'Incertis.' Epigr. 16. lib. 14.

9 *Nequiore talo*] Mera manu jacto, absque fritillo: vel 'nequiore,' quod talis lusum est pro fœminis: vide Junii Animadvers. lib. 2. cap. 4. Vel quia talorum ratio ad libidinis pruriginem aliquid faciat, ut docet idem Junius libro 4. Animadvers. cap. 13.

10 *Otia*] Saturnalia sc. quibus legas meas iugas.

11 *Torva fronte*] Censorio supercilio, tristi fronte.

12 *Madidos*] Tinctos salibus. *Jocis libellos*] Meis Carminibus jocosis.

13 *Sic forsân tener, 8c.*] Virgilio non potuit, quem multo ætate præcesserat. Verum hoc fingit Martialis, tum ut se Catullo, tum ut Virgilio Silium conferret, qui Maronem diligenter imitatus est, et natalem ejus aramque religiosissime coluit. Epigramm. 51. lib. 11. Plin. lib. 3. Epist. 7. Lege itaque *ausus et Catullus*, hac mente: Sic forte etiam Catullus, si vixisset coævus Virgilio, ut tibi ego, ausus fuisset mittere snos hendecasyllab. &c. 'Tenerum' appellat propter mollissimos versus. Notissimus est Catulli passer: de quo jam supra dictum, lib. 1. Epigr. 8.

EPIG. XV. 1 *Nocte roganti*] Al. *Luce.* Stolidum irridet Cæcilianum, quinque millia petentem, cui mille sint negati. Miratur Gruterus, quare hic *nocte* substituerint alii, quum alterum habet in Mss. omnibus.

3 *Non habeo, 8c.*] Negavi me habere, non quod non haberem, sed ne tibi creditos perderem. Quod si tu vel tam stupidus fueris vel esse te simulaveris ut hoc non sentias: ego tamen non ita stultus qui tibi credam vasa 5000. H. S. pendentia, cui negavi 1000. H. S.

EPIG. XVI. *In Gallum*] Criminationem continet hoc Epigramma in

Gallum quendam, quod rem cum noverca vivo patre habuisset, et eandem mortuo patre retineret: desumit conjecturam ab eo, quod, contra consuetudinem omnium privignorum, novercam domi retineret. *Ramires*.

1 *Privignum, &c.*] Suspicio et rumor erat tibi, patre vivo, plus officii seu commercii fuisse cum noverca, quam quod privignum deceret.

3 *Non tamen, &c.*] Vide Ep. 75. l. 1.

4 *Nusquam, &c.*] Mortuus est: ultra morem tamen novercam domi tuæ retines.

6 *Te defendat, &c.*] Per adulationem Ciceroni æquiparat in causis dicendis Regulum: de quo sæpe supra.

7 *Nam quæ, &c.*] Rara privignis cum novercis concordia: cum itaque elato patre novercam feras, certe propior illi eras quam privignus.

EPIG. XVII. 3 *Malus es, &c.*] Malo animo et dolo facis hoc, ut, me rivali excluso, solus fruaris Lyciscæ.

EPIG. XVIII. *De puero stillicidio jugulato*] Describit miserandum pueri casum, qui decidente stiria jugulatus est.

1 *Pluit porta*] Capena. Ep. 47. l. 3. vers. 1. *Vipsanis*] De Vipsana portici, centum columnis suspensa, dictum est ad Epigr. 19. lib. 3. Etiam ejus porticus meminit Plutarch. in Galba: τοῦ δ' Ἰλλυρίου τάγματος ἐν τῇ καλουμένῃ παστάδι βαφανία στρατοπέδουτος. Porticus hæc a M. Vipsanio Agrippa constructa. Ep. 109. libro 1. vers. 2. et Ep. 14. lib. 2. vers. 9.

2 *Lubricus lapis*] Lapis stratus, pavimentum, area.

4 *Prægravis unda gelu*] Stiriæ periphrasis.

5 *Cumque, &c.*] Cumque occidisset miserum puerum.

6 *Tabuit in calido vulnere mucro te-*

*ner*] Soluta est calore vulneris stiria, cujus acies, non secus atque ferri, puerum jugularat.

8 *Si jugulatis aquæ*] Si quæ natura molles sunt aquæ, etiam jugulent. Antholog. lib. 1. cap. *Εἰς Δυσπραγίας*, et 3. Antholog. Flacci de Thrace puero, Epigr. habes huic geminum.

EPIG. XIX. Mittit ad amicum endromidem, quam describit a nomine, loco, et effectis, id est, usu. Et de ea lib. 14. Epigramm. 126.

1 *Hanc tibi, &c.*] Vestem hanc crassam, hirsutam, et villosam, textam a fœmina Sequanica, *Burgundica. Textricis*] Lanificium apud Veteres, fœminarum fuisse, notissimum est. Alumnæ vocat eam vestem, elegantii metaphora; quod, quemadmodum alumnæ a nutricibus alerentur et educerentur, sic et pannus a textrice augebatur et educbatur. *Ram*.

2 *Quæ Lacedæmonium, &c.*] A Græcis nomen ejus fluxit una cum usu, qui, calefactis cursu, palæstra, sphaera, erat, ne refrigererent; quamvis a Gallis (qui tum Romanis barbari) copiose Romam mittantur hæ vestes.

3 *Sordida*] Inelegans, uncta, crassa, pinguis.

4 *Peregrinum, &c.*] Gallicam, ut modo 2. *Endromida*] Ex ἐν et δρόμος videtur deducta, ratione modo dicta in vers. 2. quod eo genere vestis, ἐν δρόμῳ, id est, in cursu et palæstra uterentur.

5 *Seu lentum, &c.*] Seu luctam et palæstram exerceas. Vide Epigr. 57. lib. 3. vers. 4. Incipit narrare endromidis utilitates: prima, ut post luctam ea tegi possit, ne aëris frigiditate post sudorem lædatur. Tum ut post pilæ ludum idem possit præstare. Ceroma ergo est unguentum ex oleo, cera, et pulvere. *Lentum*] Molle aut viscosum. *Teris*] Luctando atteris affricatum corpori. *Rad. Tepidumve*] Quod ludentes eo in calorem solvat: vel quod ipsa pila frequenti agita-

tione tepescat, caventibus qui ludebant ne manu excideret: et sic pila ludantium et sudantium manu tepescata. Epigr. 84. lib. 12. An forte quod hac ludebant in sphæristerio calido: ut vitrea illa in thermis? Pilæ apud Græcos et Romanos quatuor genera. 1. Trigonalis, parva, quam tres lusores figura trigonem exprimente distincti sibi invicem reddebant. 2. Harpastum, parva item pila e corio facta, quam solo percussam, *at the rebound*, raptam revocabant, unde nomen ab ἀπράζω. 3. Follis, magna pila, ex aluta confecta; si major, brachiis; si minor, pugnis impelli solita. 4. Paganica, qua in pagis ludebatur. Epigr. 31. lib. 7. et Epigr. 45. lib. 14. De pilarum lusu videndus Mercurialis in Arte Gymnastica, et Faber l. 1. c. 6. Agonistic.

6 *Pulverulenta*] Dum ad terram decidit et saltu assurgit: modo 1. *Rapis*] Hoc ad nomen harpasti, et legem ludi, ut modo 2.

7 *Plumea seu laxi*] Levia: vento enim distendebatur follis. *Laxi*] Magni, lati. Paganica quidem pluma farciebatur. De folle non constat. *Partiris*, &c.] Advertis et metiris motum et cursum follis plumei et levissimi, ita ut scias quantum spatii missus follis decursurus sit. Acuta antithesis, 'pondera plumea,' id est, levissima: ponunturque 'pondera' pro motibus ipsius follis; id nosti probe ubi follis cadat.

8 *Atham*] Puerum levem et cursu velocem. Vide Plin. lib. 7. cap. 20. et Alex. Neap. lib. 2. cap. 21. Nomen fictum a Poëta; Atta enim est qui terram leviter attingit. Festus.

9 *Ne madidos*] En usum Endromidis; defendit frigora et pluvias a corpore.

10 *Iris aqua*] Pluvia, ejus Iris nuncia.

11 *Ridchis ventos*, &c.] Ut supra Epigramm. 3. vers. 4.

12 *Tyria*] E Tyro, vel purpura Tyria tinctoria: ut Epigr. 16. lib. 2. vers. 3. *Sindone*, &c.] Amictu ex subtilissimo linteo. יָרֵד.

EPIG. XX. 1 *Cærellia*] Duo in duobus feminis contraria vitia reprehendit; alterum Cærelliæ, quæ, cum esset puppa, id est, adolescentula et tenera, se vetulam dicebat: alterum Gelliæ, quæ, cum reapse esset anus, se vocabat puppam, et teneram fingebat gestu et voce. *Ramiresius*. *Puppa*] Puella. Pupus, pupulus, et pupillus, puerilia et blandæ appellationis nomina. *Rutgers*.

4 *Altera ridicula est*] Gellia, quæ, anicula capularis, vocem et gestus effingit puellæ. *Altera putidula*] Cærellia, quæ puella, gravitatem affectans anilem, se fastidio exponit.

EPIG. XXI. Cujusdam Seliî taxat impietatem, qui cum Diagora negabat ullos esse Deos; et magis impiam adducebat impiæ sententiæ rationem, quod, dum negaret Deos, se divitem factum esse videret.

1 *Inane cælum*] Diis vacuum, vel rem inanem.

2 *Probatque; quod se Factum*] Quod feliciter sibi ἀδελφ res cedere videat. Vide Senec. lib. 'Quare bonis viris mala accidunt,' &c. et Ciceron. 3. de Nat. Deor. de Harpalo et Dionysio.

3 *Beatum*] Divitem.

EPIG. XXII. Describit luctam quandam Veneream, quam habuit cum Cleopatra uxore in balneis post primos congressus.

1 *Primos passa toros*, &c.] Devirginata, et subirata mihi marito cum corruptori, fugit in aquas. *Et adhuc placanda*] Sic enim natura comparatum est, ut, quæ nuper mulieres factæ sunt, pudicitiae causa subiratas se ostendant corruptoribus, quamvis maritis, a quibus mutuis blanditiis placari solent. *Ramires*.

5 *Numerantur lilia*, &c.] Translucent adeo ut numerari possint: flores

autem per dies aliquot in vitris voluptatis causa servabantur.

6 *Gemma*, &c.] Vitrum pellucidum referens crystallum gemmasve, Epigramm. 68. lib. 8. et lib. 14. Epigr. 110.

7 *Luctantia*, &c.] Ab illa reluctante, quod subirata: vel quod facili sævitia negaret, 'Quæ poscente magis gaudeat eripi.' Horat. Ode 12. lib. 2.

8 *Perspicua plus*, &c.] Ne plene me illi conciliarem, progressus ad cætera quis nescit, perspicuitas vel humiditas aquarum fuit impedimento. *Plus vetuistis*] Scilicet, ne ultimam amoris lineam pertingerem, neve oscula quinta parte Veneri nectaris imbuta carperem. Tò 'plus,' in re amorum, idem est Martiali, quod Ovidio, 'cætera': 'Oscula qui sumpsit, si non et cætera sumpsit,' &c.

EPIG. XXIII. Lenstricum Brutianum, optimum et integerrimum virum, testimonio Plinii Junioris lib. 6. Epist. 22. laudat, ut Poëtam elegiacum et Epigrammatarium Græcum: præfertque eum nobilissimo Poëtæ Callimacho: et optat, ut, si Epigrammata Latina scribat, secundus ipse ab eo numeretur.

1 *Tulenta*, &c.] O Thalia; supra Epigramm. 8. vers. 12. *Quæris*] Deliberas.

4 *Palman Callimachus*, &c.] Callimachus, nobilis Poëta Græcus, etiam in Græcis primas cedit Leustro Brutiano, nobili Romano, de quo Plin. Jun. lib. 6. Epist. 22.

6 *Qui si Cecropio*, &c.] Quod si Brut. se a Græcis ad Latina Epigr. contulerit, facile primum eum agnoscam inter Latinos; sed, ut illi secundus sim, tu, o Thalia, mihi fave et adspira.

EPIG. XXIX. 1 *Amicus*] Æmulas. Vel *Ἀεσβίδας, ἐταίριον*.

2 *Extulit*] Ad rogum fato defunctas, vel veneno extinctas, ut sola frueretur amatoribus. *Uxori fiat*

*Delph. et Var. Clas.*

*amica mea*] Ut et mea moriatur, sarcolum volo ex hac arbore, inquit Diogenes.

EPIG. XXV. Altini vicinum situm laudat, comparatione Baiarum, a fontibus, sylvis, lacubus; seseque extremum vitæ actum ibi transacturum dicit, si tamen sui juris futurus sit. *Rad.*

1 *Altini*, &c.] Oppidi illius Venetiæ litus, non cedens amœnitate Baiis.

2 *Et Phaëtoncei rogi*] Et lucus Pado vicinus, ubi in populos electra flentes, ob fratrem aurigam fulmine combustum, fingunt Phaëtonis sorores Heliades. Plin. lib. 3. cap. 16.

3 *Quæque Antenoreo*, &c.] Et nemora atque saltus (hoc enim innuit, citatis Dryade sylvarum et Fauno agrorum præsidibus) in quibus Antenor, Troja profugus, fertur condidisse Patavium. Virgil. Æneid. 1.

4 *Ad Eugancos sola*] Pulcherrima seu unica nympha ad lacus Venetos seu Tarvisanos, qui 23. numerabantur. 'Sola' hic est proprium nomen lacus ad radices collium Euganeorum, quem hodie indigenæ vocant *la Solana*, ut vult Laur. Pignorius, Epist. Symbol. XIV.

5 *Ledæo felix*] Castor et Pollux, Ledæ filii, cum Argonautis Timavum prætervexere. Plinius libro 3. cap. 18. *Aquileia*] Urbs primaria Carnorum infra Forum Julii. Sed vide Cluverii Italiam, lib. 1. cap. 20. *Timavo*] Fonte uherrimo, quem maris fontem appellant, quod tantus sit, ut lacus aut fluvius videri possit.

6 *Septenas*] Quod septem ostiis influat Timavus in mare. Virg. novem, 1. Æneid. 'Fontem superare Timavi, Unde per ora novem,' &c. *Cyllarus* &c.] Equus Castoris; Epigr. 21. lib. 8.

7 *Vos eritis*, &c.] 'Sit meæ sedes utinam senectæ,' &c. Horat. Ode 6. lib. 2. Mortuus est tamen Martialis in Hispania.

*Martial.*

4 G

8 *Si juris fuerint, &c.*] Si quando, juris mei factus, me in libertatem et quietem asseruero.

EPIG. XXVI. 1 *Quod te mane, &c.*] Quod tibi toto anno non præstiterim clientis togati salutantisque officium, consului magis togæ meæ, quam jacturam feci tuæ sportulæ raræ: namque assiduis officiis attrivissem togam, et accepissem a te tantum 120. H. S. quo pretio non emitur toga; Epigr. 103. lib. 9.

EPIG. XXVII. Urbane petit ab imperatore munera, quod laudatus sæpe ab ipso sit et donatus muneribus non contemnendis; cum tamen et laus et munera lacesserent invidorum maledicentiam, rogat Cæsarem, ut muneribus sibi dandis augeat invidiorum dolorem. *Ramir.*

1 *Auguste*] Cæsar Domitian.

2 *Non minus ergo soles*] Al. Num minus ergo soles?

3 *Non sola voce, &c.*] Sed et muneribus juris trium liberorum; Epigr. 91. et 92. lib. 2. et dignitate Tribunitia et equestri; Epigr. 64. lib. 3. vers. 6.

5 *Corrodit, &c.*] Invidia et animi anxietate: solliciti enim animi signum, unguium corrosio.

6 *Da, Cæsar, &c.*] Urbana et artificiosa mendicatio; ut non tam petere, cum maxime petit, videatur, quam ulcisci invidum.

EPIG. XXVIII. Insectatur Chloën quandam, quæ Luperco amico profuse donabat sua; et enumerat multa et varia dona; monetque futurum ut nuda remaneat. *Ramires.*

2 *Hispanas, &c.*] Lacernas scilicet e lana Bætica, murice Tyrio et cocco tinctas.

3 *Lotam, &c.*] Epigramm. 43. lib. 2. vers. 2.

4 *Indos Sardonychæ, &c.*] Indicos sardon. et Scythicos smaragdos.

5 *Dominos, &c.*] Aureos nummos, effigie domini Domitiani signatos.

7 *Glabraria, &c.*] Quæ te deglabras, spoliis, et expilas.

8 *Nudam, &c.*] Cave ne tunc hic amator Luperus te reddat Lupercam, id est, nudam. *Luperus*] Erant autem Luperi sacerdotes Romulo et Remo destinati, qui Februantes discurrebant nudi per urbem, obviarum fœminarum manus hœdinis pellibus verberantes, quæ hoc ictu fœcundas se fieri credebant. Quum ergo hic adolescens Luperus vocaretur, et Luperi sacerdotes nudi incederent, nudam relictum iri a suo Luperco ei minatur. Vide Juv. Sat. 2. vers. 141. et quæ ibid. adnotavimus.

EPIG. XXIX. Multitudinem suorum librorum excensat, fateturque pulchriora quæ rara, idque multis probat exemplis: rogatque Pudentem, ut, quemcunque librum legerit ex suis, unicum putet, quo pluris ab eo fiat, tanquam rarum. *Ram.*

1 *Obstat, &c.*] Libelli fortasse mei, nimis multi, nocent gratiæ ipsorum, lectori fastidium parientes propter numerum. *Turba*] Multitudo.

2 *Frequens opus*] Frequentia Epigrammata.

3 *Rara*] Quæ rara, cara. *Primis pomis*] Ut primi fructus dulciores et chariores, ita gratiores; lib. 10. Epigr. 63. 'Ut rosa delectat, metitur quæ pollice primo.'

4 *Hibernæ*] De hybernis rosis missis ex Ægypto ad Domitianum, exstat elegans Epigr. 80. lib. 6. et quo modo qui eas afferebant, invenerint summam copiam Romæ, quas quidem in pretio habebant, quod alieno tempore provenirent, essentque rariore quam in Vere. *Ramir.* Lib. 10. Ep. 93. l. 6. Ep. 80.

5 *Sic spoliatricem, &c.*] A raritate et caritate. *Fastus anicam*] Superbum fastidium meretricis, magnum poscentis pretium, et amatorem rarius admittentis, facit ut majori in pretio sit et gratior. Ovid. Amorum lib. 1. Eleg. 8. et de Arte lib. 3.

7 *Sæpius in libro, &c.*] Grator est parvus liber Satyrarum Persii, quam ingens volumen Marsi, quo bellum



Herculis scripsit contra Amazonas, quod Amazonida inscripsit.

8 *Marsus Amazonide*] Credo ego alium hunc fuisse Marsum ab illo Epigrammatographo, cujus meminit Epistol. 1. et lib. 7. Epigr. 29. et 99. et lib. 8. Epigr. 56.

9 *Quemcumque*] Antehac legebant quæcumque, minus bene. Sensus est: Quemcumque librum de meis in manus sumpseris, puta solum esse et velut unicum; illum lege, et sic absque fastidio evolves, et acumen capies, et me magni facies. *Rad.*

EPIG. XXX. Celebrat Baianos pisces Domitiano sacros: et monet piscatorem, ut procul ab eo lacu recedat; terretque eum ficta narratimcula cujusdam Afri, qui, dum hamo in eo lacu ausus esset piscari, repente captus oculis fuit. *Ramires.*

2 *Nocens, sacris, &c.*] Impius, sacrilegus; namque hic sacri sunt pisces, Domitiano Deo dedicati, quos neque piscatori fas hamato ambire munere, neque coco in jus vocare. Sed alibi item sacri habebantur quidam pisces. Oppian. et Ath. lib. 7. Ælian. lib. 12. Animal. cap. 2. Var. de Re Rustica.

4 *Dominum*] Domitianum.

5 *Illam, qua nihil, &c.*] Domitiani. Utrum autem verum hoc sit, fides sit penes Poëtam. Vide l. 10. Epigr. 30. et Ælianum.

6 *Ad magistris*] Simile refert Ælianus lib. 8. Animal. cap. 4.

7 *Vocem quisque, &c.*] Non habere meatus et foramina auditus, audire tamen scribunt Aristot. lib. 4. Animal. et Plin. lib. 10. cap. 70.

8 *Hoc quondam, &c.*] Afer quispian, ausus hic piscari, repente ex sacrilego piscatore factus est cæcus mendicus. Miraculum hoc olet Poëtam. *Libys impius*] Videtur hoc confirmari τῷ 'Sacris' et 'dedicatos.' Sed nec spernendum *improbis*: est enim scelerate et profane audax. Ut recte appellatur, qui manuum sacris admovet. *Gronovius.*

9 *Dum pradam calamo, &c.*] De hoc genere dicendi, vide quæ diximus lib.

1. Epigr. 56.

13 *Rogator*] Προσαίτης, mendicus.

15 *Simplicibus, &c.*] Non hamatis, non medicatis.

16 *Dedicatos*] Ut vers. 3. supra. 'Dedicatos,' id est, consecratos Domitiano.

EPIG. XXXI. 1 *Quod cupis, &c.*] Respondet Hippodamo, qui petierat a Martiale, ut nomen suum scriptis illustraret, quod id sibi honoris arbitraretur. *Ram.*

3 *Ne valeam*] De his formulis, 'Ne valeam,' et 'Dispeream,' dictum supra lib. 1. Epigr. 40. et Epigr. 5. lib. 2. vers. 1.

5 *Averso fonte sororum*] Quod avversantur Musæ, neque facile in versum admittant propter contumaces ejus syllabas. Vel potius, ut Musambertius vult, hoc nomen Musis ingratum esse, quod pugnis ac bello convenientius nomen Hippodami, quam Apollini et Musis; sive Musis non semper gratum id acceptumque nomen, sed tunc forte quum arna canunt. Ergo nec Martiali, qui totus in nugis et jocis et Veneris prælio, vix aut ne vix quidem gratum illud nomen. Et pro *averso fonte*, Seriverius leg. *aversa fronte*. Tum 'Impositum' dicit; alter enim parentum nomen infanti imponebat. Quandoque honoris gratia alicui ex amicis nominis imponendi dignatio concedebatur. *Herald.*

7 *Quod nec Polyhymnia, &c.*] Elegiaco versu dicere vix est, cui præest Melpomene: nec Lyrico, qui est Polyhymniæ: nec Heroico vel Dithyrambico, quo pia Calliope Deorum et Heroum laudes canit. Musambertius contendit non tam propter syllabas contumaces, quam significationem abhorrere nomen Damassippi a mollioribus Musis, quibus cum equorum domitore nihil.

9 *Gratum, &c.*] Mitius, et versui aptius. *Adopta*] Assume pro tuo.

EPIG. XXXII. 1 *Lulct, &c.*] Inclusa est. *Phaëtonide, &c.*] Electro quod nascitur ex lachrymis sororum Phaëtonis. Vide supra Epigr. 25. vers. 2.

2 *Nectare]* Melle, cujus colorem refert flavum electrum.

3 *Dignum tantorum, &c.*] Ob strenuos in mellificiis labores merita est nobile hoc sepulchrum.

4 *Credibile est, &c.*] Epigrammate 59. infra, et Epigrammate 15. lib. 6.

EPIG. XXXIII. Irridet Sosibianum, qui subinde jactabat se habere in scriptis multos libros elaboratos, et nihil interim in lucem dabat; dicebat enim hæredes suos libros ejus edituros: Poëta affirmans, jam tempus esse ut legantur, quasi mortem ei imprecatur. *Ramires.*

4 *Tempus erat, &c.*] Quorsum tibi postuma laus quam non es sensurus? quin vivus laudis tuæ dulcedine frui. Sed et ab ambiguo imprecatur Sosibiano mortem præsentem. Morere (inquit) extemplo, ut possis legi. Vel, ut Heraldus vult, Tempus erat decessisse te, et ossa tua esse lecta: nam ossilegium profecto videtur alludere.

EPIG. XXXIV. 1 *Sordida cum tibi sit, &c.*] Sordidam Attali togam jure posse niveam appellari dicit, quia defloccata frigus intromittebat.

2 *Niveam dixit, &c.*] Non colore nitentem, sed calore destitutam et frigus intromittentem. Ambiguitatem nivis habuisti Epigr. 34. l. 3. Potuit de Horatii lacernis, supra Epigr. 2. sed vereor ne frigide nimis pro acumine Martialis. Immo, defloccatam, detritam, cujus nuda fila albet, ut Epigr. 50. l. 7.

EPIG. XXXV. 1 *Frontibus adversis]* Qui mos cornutarum ferarum. *Molles concurrere damas]* Domitianus in theatro exhibuit etiam damas inter se præliantes. Hic miratur Poëta veluti Domitiani numine factum, ut imbelles alias et fugaces animantes, in mortem, ut tauri, vel gladiatores,

concurrerent. *Raderus.* 'Molles,' imbelles; infra Epigrammate 74.

2 *Et fusi sorte, &c.*] Et concurrentem utrumque conceidisse.

3 *Spectare canes, &c.*] Ociosi spectatores solitæ prædæ: quia canes non sæviunt in morientes animantes: et venatore opus non erat, qui agitare, aut ferro conficeret damas.

4 *Cultra nil, &c.*] Neutrum superesse, in quem exerceret cultrum suum venatorium.

5 *Unde leves, &c.*] Conclusio ab admiratione, et comparatione majorum. *Lercs animi]* Timidi. *Tanto, &c.*] Domitiani scilicet numine impulsus: adulatorie.

6 *Tauri]* In arena commissi. *Sic cecidere riri]* Sic cornuunt sæpe mutuis vulneribus gladiatores.

EPIG. XXXVI. 1 *Tingere barbam]* An quod minus commode tegi posset artificium hoc in barba quam comâ? an quia morbo Charini laboraret, Epigram. 78. lib. 1. et hinc statim dilueretur fucus? quod verisimilius.

EPIG. XXXVII. Afrum quandam vanum divitiarum ostentatorem increpat Poëta, ut infra Mancinum Epigram. 61. Hic Afer nomina multa et amplissima numerabat, pensiones insularum et fundorum, &c. se vero gratis id audire quotidie non posse affirmat, nisi ea nausea aliqua pecunia reficiatur. *Ramiresius.*

1 *Coranus, &c.*] Alii legunt, *Coracinus*: Mancinus, Titius, Albinus, Sabinus, Serranus, sunt nomina debitorum.

2 *Hoc bis]* Sexcenta M. H. S.

3 *Alterum]* Bis decies.

4 *Insulis, &c.*] Domus in civitate, quæ solæ stant, non aliis contiguæ, insulas appellabant, et sub Imperatoribus quasvis ædes locatitias. *Tricies soldum]* Tricies centum M. HS. integre, plene: ut 'plenum vices,' Ep. 100. lib. 1.

5 *Parmensi]* Pecus et lana Parmæ multum laudabantur.

6 *Totis diebus, &c.*] Inanis divitia-

rum ostentator, me usque obtundis recitatione tuorum quos nominas debitorum, pensionum, et reddituum, in-quiens, 'Centum Coran.' &c.

8 *Numeres oportet, &c.*] Nolo mihi numeres debitores hos tuos et redditus, sed mihi numerata pretium molestiæ et patientiæ in audiendis vanis tuis ostentationibus.

EPIG. XXXVIII. 1 *Galla, nega, &c.*] Monet Gallam ut aliquamdiu neget, ne scilicet satietur amor; non tamen perneget, quod esset torquere nimis. Ejusdem argumenti est Epigramma 58. libro 1. et infra, 82. Galla, lena Ovidiana; 'Sæpe nega noctem, &c. Mox recipe, ut nullum patiendi colligat usum,' &c. Eleg. 8. lib. Amor. 1. et ipse Poëta 3. de Arte. 'Dulcia non ferimus, succo renovamur amaro,' &c. Vide et Epigramma 82. infra, et 58. lib. 1. et Ansonii Epigramma 38. et Anthol. libro 7. Epigr. Κρυλλέεις, &c.

EPIG. XXXIX. Charini os verberat hoc Epigrammate: et enumerat varia cælati argenti genera, quæ consideri a Charino dicit, et interea miratur, non esse argentum purum. Vide lib. 1. Epigr. 78. *Ramires*.

1 *Argentū, &c.*] Facti scilicet id est, vasorum argent.

2 *Et solus, &c.*] Gloriaris te habere, vel diligenter et anxie tibi comparasti, vasa archetypa cæлата et elaborata ab his nobilibus artificibus, Myrone, Prax. &c. de quibus Plinius lib. 34. cap. 8. *Myronis*] Præclari illi artifices operibus suis nomen insculpebant suum. Senec. lib. 1. de Tranquill. Vita, cap. 1. 'Placet minister incultus et rudis vernula, argentum grave rustici patris, sine ullo opere et nomine artificis.' *Herald*.

4 *Phidiaci, &c.*] Phidiacum cælum appellat, quia toreuticen ille primus apernit ac demonstravit. Ars toreutice est, quæ toreumata, id est, vasa cæлата ex argento facit. Hic proprie toreuma de argento cæлатo sigillis

exsculptis et expressis: tum pro quovis poculo vel scypho etiam usurpari solet. *Salmas*. Libro 3. Epigram. 35. *Cæli*] Stili sculptorii.

5 *Mentoreos labores*] Mentor nobilis toreuta. *Labores*] Proprie enim de cæлатura labor. Sic Martialis libro 8. Epigr. 51. 'Quis labor in phiala?' Hinc laboriosi cælatores vulgo dicti.

6 *Vera*] Non adulterina. P. Pithæus cap. 16. lib. 1. Adversar. legit *Bera*. Alii habent *Vasa*. *Grantiana*] Alii legunt *Gratianna*, ex Plin. lib. 33. cap. 11. Legendum: *Nec desunt tibi vera Gentiana*. Perperam hodie *Glaniana* scriptum est in multis editionibus, tanquam de taberna Glanii: nemo tamen hodie, quæ illa sint *Gentiana*, intelligit. *Gentiana* pocula sunt, quæ in castris Gentianis fiebant. Castra vero Gentiana in septima regione ponuntur a P. Victore. Vicus vero Gentianus dicitur Sexto Rufo. Quæ igitur in illo vico Gentiano fiebant, Gentiana dicta. *Salmas*.

7 *Callaico, &c.*] Hispanico deaurantur metallo: ut Epigrammate 95. libri 14.

8 *Anaglypta*] Vasa in asperitatem excisa, aspera signis extuberantibus. *De paternis*] Laudantur quippe ab antiquitate ipsa.

10 *Purum*] Hic Epigrammatis acumen et scopus. Purum enim argentum dicebatur, non cæлатum: sed, ab ambiguo, exprobrat Charino (Epigr. 78. libro 1.) oris impuritatem, a quo vasa hæc omnia conspurcabantur, et ut ita dicam impurabantur.

EPIG. XL. 1 *Atria*] Ingrati animi crimen objicit Postumo; quem quum triginta annos pauperem coluisset, relictis aliis divitibus patronis, dives jam et potens factus, nihil Poëtæ largiebatur. Expostulat itaque cum Fortuna, quæ Postumum impostorem beaverat. *Ramires*. Vide Epigr. 90. libro 2. vers. 5. *Pisonum*] Clarissimæ familiæ Rom. *Stabant cum*] Florebat illa domus patebatque mihi ad amici-

tiam et patrocinium. *Stemmate*] Ceteris et imaginibus nobilitato.

2 *Ter numeranda domus*] Propter Senecam patrem Rhetorem, filium ejus Philosophum, atque Lucanam nepotem: vel, propter 3. filios Rhetoris, Annæum, Gallionem seu Novatum, et Melam. Alii dici volunt, quasi, valde numeranda, quam vim apud Græcos habet *τῆς*.

3 *Tantis regnis*] Patrociniiis, et patronis illis ditioribus et nobilioribus. 'Regnis' ergo pro regibus. Reges enim appellabant amicos magnos, quos colebant.

4 *Pauper, &c.*] Pauperem te et non patritium, ut Pisones; sed equitem anteposui te et nobilioribus ac ditioribus; neque tamen secus colui atque consulem aut consularem. *Rad. Sed mihi consul eras*] Te, perinde ac consul seu consularis esses, colui.

6 *Lectus, &c.*] Discubitorius. Triclinaris, ut *Scriv.* vult, non cubicularis. 'Communis' ergo et 'unus' ad summam amicitiae significationem pertinet.

7 *Perdere, &c.*] Diminuere tibi et erogare in amicum veterem. Vel, jam me donando potes servare, vel non subveniendi perdere.

9 *Regem*] Patronum.

10 *Hoc, fortuna, placet, &c.*] Itane, o Fortuna? an in hoc ditasti Postumum? certe et me et te, credo, fefellit, ac veluti proles Postuma rupto testamento fratribus imminuit rem. Quasi innuat Fortunam eo fine divitias dedisse Postumo, ut liberalis in amicos esset: is autem, illas adeptus, avarus factus fuerat: et sic nos decipit. *Ram.*

EPIG. XLI. 1 *Quid recitaturus, &c.*] Focalibus e fasciis laneis muniebant fauces recitaturi adversum ravim: quæ auditoribus magis convenire jocatur Poëta ad aures obstruendas, ne male recitantem vel pessimos versus audiant. Allusum videtur ad id Xenocratis: 'Pueris adversum turpia dicta

potius muniendæ aures follibus, quam athleticis adversum ictus adversariorum.' Laërtius 4. Vide Ep. 142. l. 14.

EPIG. XLIV. 1 *Vesuvius umbris*] Vesuvii vel Vesvii montis (quem alii Vesehium vel Vesbium vocant) incendium deplorat. Est notissimus mons in Campania felici. Hoc incendio extinctus fuit Naturalis Hist. autor Plinius, ejus casum describit Plinius junior lib. 6. Epist. 16. ad Tacit. Vesuvius, mons Campaniæ, vini optimi fertilissimus. Sic Florus: 'Hic amicti vitibus montes, Gaurus, Falernus, Massicus, et pulcherrimus omnium Vesuvius Ætnæ imitator.'

2 *Lacus*] Qui excipiunt vina prælo expressa. Epigr. 27. lib. 7. vers. 7. Torcularia vero, quibus uvæ pressæ fundunt nectar.

3 *Nysæ colles, &c.*] Indiæ montis, Bacchi natalibus et itineribus clari. Unde et invenit nomen Dionysii, a Jove et Nysa derivatum.

4 *Satyri*] Bacchi comites.

5 *Hæc Veneris sedes*] In Vesuvio monte duo erant fana, Veneris et Herculis. Lacedæmones enim, ut tradit Pausanias, Venerem coluerunt.

7 *Cuncta jacent, &c.*] De hujus montis incendio, quo periit Plinius Nat. Historiæ autor, vide Plin. Jun. Epist. 16. lib. 6.

8 *Nec Superi, &c.*] Et ipsos Deos penituit hujus incendii. Hyperbolice.

EPIG. XLV. Burri quinquennis, Parthenii filii, natalem celebrat.

1 *Hæc tibi pro, &c.*] Hoc tibi tus large et liberali manu adolet pro salute filioli sui Parthenius, qui in Palatio servit Imperatori Domit. a cubiculo. Suet. Domit. cap. 16. et 17. Vid. lib. 5. Epigr. 6. Est vero acerra, thurarium vas, *λιβανωτῆς* Græce, sed hic pro toto sacrificio sumitur. Palatinus dicitur, quia in palatio serviebat Cæsari, et a cubiculo esset Domit.

3 *Ut qui prima, &c.*] Ut Burrus filius suus, quinquennis et novum aspiciatus lustrum, multa vivat lustra. Usurpatur autem Olympias pro spacio quinque annorum, ut lustrum, quamvis quarto expleto anno, quinto ineunte, Olympici ludi fierent; unde Græcis annorum ratio.

5 *Sic te, &c.*] Sic te tua Daphnis, Penei filia, in laurum versa, diligit; quamque etsi perdit amares, te semper aversata fuit.

6 *Certa virginitate soror*] Intaminata, intentata. Vel, quam colere statuit. Perpetuam enim virginitatem servasse Dianam, et castitatis laudem meruisse, omnium scriptorum testimonio comprobatur.

7 *Flore mices*] Flore juventæ, vel *ἰούλας*.

8 *Bromio, &c.*] Baccho, qui intonsus fingitur, atque idem cum Sole. Vide quæ ad Senec. Hipp. vers. 151. et (Ed. 405. Farnabius commentus est.

EPIG. XLVI. Sabelli Caussidici inopes ridet opes: simulque Caussidicorum plerumque miseram sortem in persona Sabelli Caussidici ostendit. *Rad.*

1 *Saturnalia, &c.*] In Saturnalibus mittebantur amicis Xenia seu munera. Deridet Sabellum rabulam, qui ex vilibus muneribus in tantum superbie-rit.

2 *Tumet*] Ob munera et xenia, quæ jactat.

6 *Farris semodius*] Far xenii etiam loco mittebatur. Semodius pars dimidia modii. Modius libras 26. et uncias 8. capiebat. *Fressæ*] Fractæ, pellicula nudatæ: a 'frendeo,' quod est, frango.

7 *Selibræ*] A tribus sc. missæ; et eo muneris vilitatem irridet: nam, si ab uno missum id munus fuisset, sesquilibræ dixisset. Selibra ergo est semilibra. Sed tamen et sumi potest, pro, missæ ab uno: ut *τρία ἡμιβάλλια*. Theophrast. Charact. *περὶ ἀπονοίας*, et

Hist. 2. *τρία ἡμιπόδια*.

8 *Lucanica ventre, &c.*] Farciminis genus, Isicia item dicta, quod milites a Lucanis didicerunt: ut a Faliscis ventrem porcinum condire, Epigr. 35. lib. 13. et Athenæus, lib. 9. cap. 5.

9 *Syra*] Vitrea: nam vitrum in Syria inventum. *Defruti lagenæ*] Musti ad dimidias decocti.

10 *Ficus Libyca, &c.*] Ficus scilicet hybernæ, ut de Mæsanis Plinius lib. 15. cap. 18. quæ testa figlina condebantur: Epigr. 88. infra: et Epigr. 52. lib. 7. Sunt qui intelligunt ficus roscido humore, quem pressæ exsudent, gelatas; deinde constipatas densatasque in testa. Etsi huc non faciat, videsis tamen Jo. Barclaii Argenidem lib. 5. de artificiosa ratione gelandi glacieque incrustandi poma in Africa.

11 *Bulbis, &c.*] Quæ luxuriosis in deliciis. Athenæus lib. 2. cap. 22. Diosc. cap. 9. lib. 2. Notandumque Bulbos et cochleas sæpe conjungi. Petronius: 'Mox cibus validioribus pastus, id est, bulbis, cochlearumque sine jure cervicibus, hausi parcius merum.' Vide et Plin. lib. 1. Epist. 15.

12 *Piceno venit, &c.*] Externat munus: cistellam enim tam angustam fuisse jocabundus dicit, ut vix paucarum olivarum capax fuerit. De olivis ex agro Piceno, vide quæ lib. 13. Poëta dixerit: 'Hæc, quæ Picenis venit subducta trapetis, Inchoat atque eadem finit oliva dapes.'

14 *Et crasso cælo*] 'Cælum' autem et 'toreuma' transfert per Ironiam a nobilioribus vasis et operibus. Epigr. 39. supra, vers. 4. Pro *cælo*, Palat. legit *cæno*: quod et Gruterus approbat. Saguntina enim vasa lutea appellat semper Poëta per contemptum, ut l. 8. Epigr. 6. Et *toreuma* luteum irrisorie vocat; quum id nomen cælati auri argentique vasis tribuatur. Et synthesis septem constans poculis, a nest of seven cups, fic-

tilibus ex argilla Saguntina rudi, Hispani figuli torno factis. Alii, pro septem vasis paribus fictilibus. Sic synthesis calicum et cacaborum, sunt septem calices et totidem cacabi. Vide Turneb. lib. 23. cap. 19.

17 *Lato variata*, &c.] Mappæ item in Saturnalibus mitti solitæ: lib. 5. Epigr. 18. vers. 2. atque hæc ad limbum purpureis vel aureis clavis variabantur.

18 *Saturnalia fructuosiora*] An non, ex his muneribus tantis, justa Sabello fastus causa? Sceptice.

EPIG. XLVII. 1 *Encaustus Phaëthon*, &c.] Pictus et inustus encausto. Encaustice ars est pingendi, sculpendique in cera vel ebore, stylo ignito: ab ἐγκαλῶ. Plin. l. 35. cap. 11. Quum itaque picto Phaëthontis fulmine flagrantis effigiem expresserit in cera, ab ignito cælo cen stylo liquefacta, per jocum dicit Poëta Phaëthonta fieri δίνυρον, bis ignitum et ustum.

EPIG. XLIX. Flaccus existimabat Epigrammata meras esse nugas, et jocos; tragædias vero et epopœias poëmatis gravitatem sibi vindicare. Ostendit, id quod est, tragædiæ et epopœiæ materiam et fabulis fictis et somniis poëtarum esse desumptam: Epigrammatum vero materiam ex hominum moribus: illa delectationem et vanam admirationem continere; hæc autem correctionem et emendationem vitiorum. *Ramires*.

3 *Qui scribit*, &c.] Qui tragica aut epica scribit argumenti fabulosi, de Tereo et Thyeste liberos suos edentibus, de Dædali fuga, atque Polyphemi immanitate. Vide Ovid. lib. 6. et 8. *Metamorph.* et lib. 3. Epigr. 45.

4 *Crude*] Gr. ὠμέ. Ovid. 'Non tibi Theromedon, crudusve rogabitur Atræus,' id est, crudelis.

5 *Puero*] Icaro. *Liquidas*, &c.] Cera aptatas et a sole liquefactas.

7 *Vesica libellis*] Argumentum cothurnatum et verba ventosa, turgida,

ampullosa, nugæ bullatæ.

8 *Syrmate*, &c.] Stylo tragico. Est enim Syrma ea vestis pars, quæ oblonga solum verrit, qualem in tragædiis induti reges et heroës trahebant per theatra.

9 *Ille tamen*] Facit quasi loquentem Flaccum et objicientem, celebrari maxime tragicos et epicos, et esse in summa Romanorum Græcorumque existimatione. *Laudant*] Tanquam jucunda, sublimia, et grandia.

10 *Ista legunt*] Hæc Epigr. quæ brevia, acuta, et in usum vitæ salsa; Epigr. 3. lib. 8. vers. 22.

EPIG. LI. Cæciliannus, ditior factus, sordidius vixit: vehebatur enim hexaphoro, quum vix sex millia possideret; proventus ad vicies, pedes incedebat. Optat, ut Dii ei hexaphorum reddant εἰρωνικῶς, hoc est, ut ad pristinam tenuitatem revertatur. *Ramires*.

1 *Cum tibi*, &c.] Vide Epigr. 100. et 104. libro 1. quæ ejusdem cum hoc sunt argumenti. *Millia*] Sestertium.

2 *Hexaphoro*] Epigramm. 81. lib. 2. Hexaphoron, vehiculum, quod portabatur a sex servis. Juven. 'Sexta cervice feratur.'

3 *Bis decies*, &c.] Vicies centena M. HS. *Dea cæca*, &c.] Fortuna, quæ, ac si cæca esset, inique distribuit munera.

5 *Quid tibi*, &c.] Sic Epigramm. dicta 104. lib. 1.

6 *Sellam*] Id est, hexaphorum seu priorem statum.

EPIG. LII. In ficosum Hedylum, qui junctis capris gestari solebat; qui, quum propter morbum ficus merito appellaretur, nunc, ob gestationem caprarum, caprificus poterit appellari. *Ramiresius*.

1 *Gestari junctis*, &c.] De gestationibus, vide Epigr. 13. lib. 1. vers. 8. *Capris*] Forte capris ad essedum junctis, ut Epigr. 105. lib. 1. De pardis, cervis, &c. et de Heliogabalo canibus junctis vecto, refert Lampri-

dus. Sunt tamen qui has capras fuisse meretrices autem. Brodæus sumit, pro hircosis servis.

2 *Ficus, &c.*] Ficosus, fici morbo laborans. *Caprificus eris*] Sæpe joecum petit Poëta ab hujusmodi compositione et (ut dicam) a divisis ad conjuncta: ut illud de ἀργο- nautis: Epig. 66. lib. 3. hic autem vocem apta junctura, non eadem sensus argutia: nisi forte ominetur illum hinc futurum valde ficosum, ex compositione intensiva τοῦ ‘capri,’ ut Græcis in usu βοῦ et ἵππο: vel, qui modo fertilis eras, mox eris sterilis.

EPIG. LIII. Epigramma est in fictum quemdam philosophum Cynicum, qui solo corporis cultu et maledicentia Cynicum se profitebatur: quum omni prorsus Cynica institutione et doctrina esset destitutus. Hinc negat eum Cynicum esse, sed canem. *Ramires.*

1 *Inter*] In porticibus templi. Nam Cynicorum hominum ἀνεστῶν et αἰσίων habitationes in templis sæpius. Et Hieronymus de Diogene: ‘Habitationem autem in portarum vestibulis et porticibus civitatum.’ Hæc enim receptacula erant miserorum. *Herald. Penetralia nostræ*] Templum Minervæ Flavianæ a Domitiano nuper conditum: lib. ix. Ep. 2.

3 *Baculo, peraque, &c.*] Quæ Cynicorum tota supellex. Hæc insignia et veluti γνωρίσματα istorum philosophorum. Auson. Epig. 111. ‘Pera, polenta, tribon, baculus, seyphus, areta supellex Ista fuit Cynici.’ Et sic Cynici baculo suo Herculis clavam imitabantur. Pera, est sacculi viatorii genus, a collo ad lumbos pendens, quo obsonia feruntur; Epigr. 81. lib. 14.

4 *Stat coma, &c.*] Horret. Vel, est putris πάγων μυιοσόβης. Coma etiam putris nota infimarum sordium, quæ hominibus illis placere θαυμαστὸν ἔσται: unde et colorem nigriorem affectarunt. *Herald.* Vel, ut Rami-

resius exponit: ‘Stat,’ id est, plena est coma canis et putredine.

5 *Cerca quem*] Lib. 1. Epigr. 93. vers. 4. *Nudi tegit uxor*] Grabati alias investis: relictis scilicet nudi et sine stragula, ubi Cynicus sumpsisset pallium suum. *Abolla grabati*] Pallium, quod illi uxoris loco est, quoniam euhabat: sic lib. 14. Epigr. 119. vers. 4. Atqui grabatus ipse miserorum lectus erat; quare et Cynicorum ac cæterorum philosophorum, qui luxu bellum indixerant, aut indixisse videri volebant. Id ipsum est, quod Seneca ‘cubile humi positum’ appellat. *Χαμεῖνην* Græci dixere. *Herald.*

6 *Cui dat latratos*] Qui latrando emendicat stipem. Cum enim Cynici canes vocentur; canum autem sit latrare: recte dixit latratos cibos, latrando extortos. *Rad.*

8 *Non est hic Cynicus, &c.*] Non proficitur disciplinam Cynicam, sed mere in canem degeneravit: Ep. 93. l. 11. κύων γὰρ ἐστὶ καὶ εὐχεταὶ καλεῖσθαι: Ulpianus apud Athenæum, lib. 3. cap. 7. et cap. 28. Vide et Luciani βίων πράσιον: et Ἀνθολογ. νβ’. κεφ. β’. ubi πρωτοκόων dicitur Cynicus: et Arriani Epictet. περὶ κυνισμοῦ.

EPIG. LIV. Epicurea παραίτησις, ad vivendum, potandum, genioque indulgendum.

1 *O cui, &c.*] Coline, qui in certamine quinquennali adeptus es coronam querniam, vive. *Tarpeias*] Capitolinas. *Quercus*] Coronam quernam in quinquennali certamine triplici, musico, equestri, gymnico, instituto a Domitiano in honorem Jovis Capitolini: supra Epigr. 1. vers. 8. sed et querna coronabantur vates magni, heroici scilicet.

2 *Meritas*] Victrices: per Metonym. *Prima cingere, &c.*] Nobilissima, Jovi sacra, et ab Imperatore data.

3 *Utaris totis, &c.*] Ad voluptates, et vitæ hujus gaudia. Quæ enim

causa nos dehortatur a delitiis; illa profanissimos idololatrias ad omnem vitæ licentiam incitabat. Illi post decursum vitæ præsentis spatium, meliorem vitæ spem ignorabant; nos eadem spes ad quascunque fortunæ indignitates et ludibria perpetiendâ confirmat. *Rad.* Sic epigramm. 16. lib. 1. vers. 4. et vers. 5. Anthol. libro 2. capite 47.

5 *lanificas puellas*] Parcas, quibus fili vitæ ducendi et absolvendi modus et cura.

7 *Crispo*] Neronis vitrico, ejus opibus Nero ditatus est. Iste non est Crispus Passienus, Neronis vitricus, ut notat Farnabius: sed Vibius Crispus, de quo Tacit. 2. Hist. 'Vibius Crispus, pecunia, potentia, ingenio, inter claros magis, quam inter bonos.' Et auctor Dialogi de Caussis Corrupt. Eloq. cum Marcellum Eprium et Crispum Vibium nominasset: 'Nec hoc illis alterve ter milles sestertium præstat, quamquam ad has ipsas opes possunt videri eloquentiæ beneficio venisse.' *Gronovius. Thrasca, &c.*] Epigr. 1. lib. 1. vers. 1.

8 *Nitido sis, &c.*] Splendido et lauto Meliore: nobili ex Epiced. 2. Sylvæ Papinii, epitaphio Glaucia.

10 *Una secat*] Atropos. Vel etiam Lachesis: ut Epigr. 18. vers. 2. 3. et 87. lib. 9.

EPIC. LV. Lucium Hispanum poëtam, Horatii imitatore, qui tempore Domitiani floruit, hortatur ad celebranda Celtiberiæ loca, quæ, quamvis durioris nominis, carmine comprehendit. *Ramir.*

1 *Luci*] O Luci, nobilis poëta Hispanæ, qui non cedis Horatio Vennsino lyræ gloria, qui æque celebras Lyrico carmine Hispaniæ flumina, ac Horatius suam Apuliam.

2 *Graium, &c.*] Fl. Hispaniæ. 'Veterem' dixit, quia Veteribus Graius, posteris Gravius dictus est.

3 *Arpis cedere, &c.*] Civitati Apuliæ. Horatius enim Appulus fuit, Ve-

nusinus. Cedere ergo Arpis, est cedere Horatio. Aliud ergo oppidum Arpinum, aliud Arpi Arporum.

4 *Argivas, &c.*] Celebrent Græci vates urbes suas, nos Hispani nostras.

5 *Thebas carmine, &c.*] Imitatio Horatiana, 'Landabunt alii claram Rhodon,' &c. Ode 7. lib. 1.

6 *Libidinosæ*] Quia Veneri consecratæ: vel propter gymnicam puellarum luctam, vel propter Helenam.

7 *Ledaus palastras*] Luctas Lacænarum puellarum: quæ Lacedæmone nudæ ad palæstram descendebant, et cum viris etiam nudis luctabantur. Ovid. Epist. 15. 'More tuæ gentis nitida dum nuda palæstra Ludis, et es nudis mixta puella viris.' Idque fieri solitum dicunt in honorem Ledæ, quæ proprios edidit Deos, Castorem et Pollucem. Nam, quando ipsa Dea Jovi placuit, nuda erat in balneo; in ejus rei memoriam nudæ prodibant in certamen. *Ramir.* Vel, propter Castorem et Pollucem athletas filios Ledæ.

8 *Nos Celtis, &c.*] Nos Celtiberos ex Celtis, Gallis, et Iberis mistos.

9 *Nomina duriora terræ*] Aspera fluv. et oppidorum Celtib. nomina, quæ mox sequentur sub hac nota \*. [Hæc nota sc. in textu Schreveliano præfigitur τῶ 'Plateam,' vs. 13. 'Tutelam' et 'Rixamarum' vs. 16. 'Carduarum' vs. 17. 'Rigas' vs. 19. 'Petusiæque' vs. 21. 'Vetonissæ' vs. 22. 'Baradonis' vs. 23. 'Matiaessæ,' vs. 26.]

10 *Grato non pudcat, &c.*] Gratiam patriæ referente.

11 *Sævo metallo, &c.*] Ferro: Epigramm. 50. lib. 1. vers. 3. et Ep. 18. l. 12.

12 *Chalibisque*] Pop. ad Pontum fere Euxinum. Vide Melam lib. 1. c. 12. *Noricosque*] Pop. Germaniæ, Æni fl. et Danubii accolæ.

13 *Sonantem*] In fodinis et secturis vel officinis ferrariis 'Dum tonat ad-



stricta semper domus ignea massa.'  
Vide lib. 12. Ep. 18.

15 *Armorum Salo*] Positus Plateæ describitur, quam Salone fluvio et torrenti simili ait cingi. Tum 'temperator' dixit, quia Salone gelari ferrum dixit, lib. 1. Epigr. 50.

16 *Chorosque*] Choreis gaudentes Rixamaros.

17 *Convivia festa, &c.*] Lantiores Carduarum cives.

23 *Et sanctum ilicetum*] Inviolatum ferro: locus sacer. Ilicetum ergo a frequenti ilice; ut salicetum, &c.

24 *Per quæ vel piger, &c.*] Dicit loca jam enumerata tam amœna, quamvis fessus aut iners, ob amœnitatem tamen eum voluptate perambulares. *Rad.* Tum 'Curvæ Matinense,' oppidum sc. curvum ob positum loci.

27 *Hæc tam rustica, &c.*] Et tamen hæc nomina Celtib. minus dura sunt et horrida quam Bitontum: quasi dicat: Cur tibi, Romane lector delicate, displiceat vel asperitas nominum, vel inculta provincia Celtib. cum et nominis barbarie æque offendat, fertilitate sane et dignitate his longe cedat, Bituntum vilissimum Apuliæ oppidum.

EPIGR. LVI. Cum liberalitas et munificentia nullum sibi proponant præmium, refutat hoc Epigr. Gargiliani ejusdam hereditæ vanitatem, qui se munificum vocari volebat, quod iis, quos captabat, ingentia munera mitteret: sordidum eum et spurcum vocari debere affirmat; largiri que et donare se dicturum profitetur, si sibi pauperi, et a quo nihil expectare potest, munera mittat. *Rom.*

4 *Qui potes, &c.*] Qui munificentiae titulo insignis hamos, quibus orborum senum ac divitum viduarum inescas hereditates. Sence. Epist. 8. 'Munera ista fortunæ putatis? insidiæ sunt.'

5 *Sic avidis fallax, &c.*] Epigr. 18. lib. 5. vers. 9.

8 *Dona, &c.*] Munificus vere et liberalis eris, si mihi meique ordinis viris largitus fueris, qui vicem reddere non possumus.

EPIGR. LVII. Hyeme Baiis, æstate Tibure degendum: nam Tibur frigidum semper, Baiæ semper æstuosæ.

1 *Lascivi, &c.*] Ob delicias illius lacus et amœnitatem loci, atque lascivientium ibi hominum frequentiam: Epigr. 63. lib. 1. vers. 2.

2 *Quæ*] Baiæ nempe, quæ, ad radices montis Campaniæ sitæ, aquas habent calidas. *Pumiceis*] Epumice vel topho scaturientibus. *Antra*] Cellæ excavatæ.

3 *Tu colis Argivi, &c.*] Tu degis Tibure, a Catillo Argivo condito, cui fratres Tiburtus et Corax. 'Tibur Argeo positum colono:' Horat. Ode 6. lib. 2.

4 *Quo te bis, &c.*] Quod ab urbe distat 20. m. passuum.

5 *Horrida, &c.*] Sed fervet æstus, ubi jam Sol Leonis signum subierit. Augusti sc. mense. *Nemcæi*] Qui fingitur ex Leone illo ab Hercule in sylvâ Nemcæa cæso in cælum relatus. *Pectora monstri*] In pectore enim Leonis est fulgentissima stella primæ magnitudinis, quam cor Leonis appellant.

6 *Nec satis est, &c.*] Fontium enim fervori additur calor cælestis. Et sic tacite reddit causam suæ migrationis, ad vitandos sc. calores, quos ibi qua a sole, qua a cælo perferebat.

7 *Sacri fontes, &c.*] Baiani, nymphis sacri; Epigr. 3. lib. 3. vers. 3. Fontibus enim et fluviis divinitatem nescio quam assignavit rudis illa antiquitas. Unde *ἱερὰ ποταμοί, διὰ τὸ ἀέννητον*, inquit Eustath. ad lib. 11. Odyss. Et Persæ non solum *πυρσολάτραι*, sed *ὕδρολάτραι*, appellantur. Aquam autem præcipuo cultu venerantur, ita ut neque faciem ea lavent, neque aliter attingant, nisi potus

gratia et ob plantarum curam. Unde et per ignem et per aquam jurabant. *Heraldus. Sacra, valete*] Nereidibus, ut sequenti versu. Gruter. et Salmas. rescribendum contendunt *Graia*. Alii *grata*: sed non video qui posset Poëta eo tempore, quo æstus ejus loci fugiebat, *grata* appellare litora. *Et litora sacra valete*] *Sacra* palam est ineptum. *Graia* displicet, quia et Tibur Graium, nempe Argivum. *Grata* autem vocat, quia ‘omnium, non modo Italiæ, sed toto orbe terrarum, pulcerrima Campaniæ plaga est,’ ut Florus scribit. Nec miretur Ramiresius, *gratu* dici, quo tempore æstus illorum fugiebatur. Loquitur enim de illis, ut natura sua sunt, etsi nunc ex accidenti fiat, ut ea, quamvis *grata*, Tibure mutare malit. *Gronovius.*

9 *Herculeos colles, &c.*] Vos, o Baiæ, calore vestro melius solvetis brumæ frigus quam Tibur: lib. 1. Epigr. 13. vers. 1. Jam autem per ætatis fervorem magis placet Tibur, frigori et ventis expositum. Vel, hierno tempore cedat vobis Tibur: hoc autem æstivo, vos ei cedite.

EPIG. LVIII. 2 *Num plorare*] Recte Scriverius, *Nam*: neque aliud patitur *τὸ πuto*. Sed cur appingunt interpretationem de infami ob impudentiam Galla? Equidem nihil hic apparet, quare Galla magis sit infamis quam maritus. Illa marito amisso tenebras et solitudinem captabat, ut solebant in luctu. Seneca ad Marciam cap. 11. de Octavia lugente Marcellum: ‘Tenebris et solitudini familiarissima.’ Tacit. 4. Annal. ‘Vix propinquorum alloquia, vix diem aspici a plerisque lugentium.’ Id calumniatus et illudens Martialis, Quasi vero, inquit, parum decorum matronæ virum palam lugere. *Gronovius. Num plorare, &c.*] Gruterus legendum censet: *Non plorare pudet te, &c.* Hoc sensu: Vides plorandum esse ob mortem ejus; pudet tamen id facere

aperte. Euge! fœmina es animi plane virilis. Vir enim si plorat, plorat sine teste, ut tu. Aut, Galla, puto non plorare te virum; quod quia turpe est, ploras in tenebris. Si enim plorares, tenebras non sectarere. Alii, *Nam plorare pudet te, puto, Galla, virum*: hac mente: adeo infamem ob impudicitiam fuisse Gallam, vivente marito, ut turpe sit illum jam deflere. Vide etiam an huc faciat quod narrat Enmolpus de matrona illa Ephesia apud Petronium.

EPIG. LIX. Hujus Epigrammatis argumentum explicatum est supra Epigr. 32. in simili casu, de ape inclusa electro. Hic, eadem ratione, vipera succini visco implicata interiit. *Ramires.*

1 *Flentibus, &c.*] Ramis populi electrificæ, ut supra Epigram. 32. vers. 2. et lib. 6. Epigr. 15. *Heliadum*] Heliades, sorores Phaëthontis, quæ, ejus casum deflentes, in arboribus populos conversæ fuerunt, a quibus defluit succinum. *Serpit*] Serpere enim dicuntur *ἄποδα*: repere autem, quæ pedes habent brevissimis cruribus, ut lacertæ.

2 *Fluxit, &c.*] Artificium refert poetice ad casum.

4 *Concreto gelu*] Succina. *Rignit*] Non quod frigore, sed quod rigore et duritie, gelu imitetur. *Vincta*] Compedes viperæ, gummi et viscus electri erant.

5 *Ne tibi regali, &c.*] E prælio Actiaco fugiens Cleopatra in Ægyptum se inclusit sepulchro, quod ipsa splendidum extruxerat; unde extracta aspidis morsu periisse putabatur: quod Poëta respicere videtur, cum viperæ tumulum conferat tumulo illius quæ aspidis morsu periit.

EPIG. LX. Exemplo Curatii, in Tiburtino loco salutarî, morte exstincti, docet æque per omne cælum, seu salubre seu pestilens, grassari mortem, adeoque fata nullo excludi loco posse.

1 *Ardea*] Petamus medio æstatis fervore loca vel calidissima et pestilentia, Ardeam, Castrum Inui. Sic restituit Petr. Scriverius ex opt. libri fide, loco τοῦ *Pæstunaque*: tum quia secessus amœnior, tum quia Ardeæ propius Castrum Inui. Cui adstipulatur Ph. Cluverius lib. 3. cap. 5. Ital. Ardea, dicta vel ab ardore, vel ardea avi, oppidum est Latii, Turni patria. Tria hic oppida, Solis fervore æstuantia, enumerat: Ardeam, Pæstum, Lucaniæ oppid. et Baias. *Solstitio*, &c.] Æstivo, sic enim simpliciter positum significat.

2 *Quique Cleonæo*, &c.] Baias supra Epigr. 57. vers. 5. et 11. postquam in saluberrimo Tiburis cælo periit Curiatius. Cleonæum sidus, est leo, qui terram Augusto mense caloribus accendit. *Ager*] Baianus.

3 *Damnet*, &c.] Morte sua reddat infames. Ditiore enim prædia et villas circa Tibur, at in ipsa urbe ædes habebant, quo ætate secedebant. Prædia illa Tiburtina appellabant; quemadmodum Tusculana, quæ prope Tusculum: unde Tusculanum, villa Ciceronis.

4 *Laudatas aquas*] Aquam Martiam, quæ se in Tiburtinam aperit. Plin. lib. 13. cap. 3.

5 *Cum mors*, &c.] Ubi fatalis hora venerit, saluberrimus locus, qualis est Tibur, vitam non magis conservat, quam Sardinia insula, cæli intemperie et gravitate pestilentissima, ob salinas, graves Austros, Solpugas, venenatæ formicæ genus, seu Batrachium.

EPIG. LXI. Vanum quendam et mendacem Mancinum depingit, et reprehendit; qui miseros sodales subinde enecabat, narrandis iis quæ sibi donabantur. Rogat itaque hominem ut tandem tacere velit; aut, si non possit, aliquid narret, quod libenter sodales audiant, sc. se, spoliatum bonis suis, jacturam fecisse, fustibus cæsum, &c. *Ramir*.

1 *Ducenta*, &c.] M. IIS.

3 *In schola*, &c.] Ubi expectavimus recitationes.

5 *Lacernas*, &c.] A Pompilla tibi donatas lacernas.

6 *Sardonycha verum*] Sic Epigr. 60. lib. 9. 'Sardonychas veros mensa quæsivit in omni.' Sunt enim et falsi. Vide Plin. lib. 37. cap. 12. *Lincisque*, &c.] Forte nigra, candida, miniata: vide Plin. lib. 37. cap. 12.

7 *Similes fluctibus*, &c.] Smaragdus, Cyaneos, Beryllos, vel Caristos: de quibus Statius: 'Et gaudens fluctus spectare Caristos:' et alibi: 'Et concolor alto Vena mari:' quæ laudem habent, si mari concolores.

8 *Bassam*, &c.] Mulieres; ficta forte nomina.

9 *Herc*] Heri, antique. *Pollione cantante*] Citharædo nobili. Juvenal. Satyr. 6. vers. 388.

11 *Hereditatis*] Jure hereditario.

13 *Quid tibi*, &c.] Ut mendacissimis ac vanissimis narrationibus nos indies enecare velis.

14 *Crudelis*] Quia nos enecas mendaciis tuis.

16 *Quod velimus*, &c.] Te jacturam fecisse aliquam, quod nobis auditu magis gratum: vel aliud quippiam, unde nobis lucrum.

EPIG. LXII. 1 *Tibur in*] Nigra Lycoris, non magno in pretio Romæ, secesserat Tibur. Jocatur Poëta illam eo migrasse motam fama de regionis illius frigiditate, quæ candorem vel servaret vel redderet: quod de ebore testantur Plinius, Silius, et Propertius. Sic Epigr. 12. l. 7. *Herculeum*, &c.] Epigr. 13. lib. 1. vers. 1.

EPIG. LXIII. Deflet Carælliæ ejusdam matris casum, quæ, cum a Baulis peteret Baias, naufragio periit in eo freto. *Ramires*. Baulis villæ nomen est, quæ promontorium Misenum inter et Baianum lacum flexo mari alluitur. Olim Boaulia dicta. Tacit. Annal. lib. 14.

1 *Mater*] Carællia quædam, et ipsa

mater, a Baulis Baias vecta perierat. Arguit Poëta aquas criminis et jacturæ gloriæ, quæ monstro hoc simile imperium Neronis in matre sua Agrippina (vide Sueton. Neron. cap. 34. Tacit. Ann. 14. et Dionis Neron.) detrectassent, illique vel jussæ pepercissent: hanc autem immeritam injussæ mersissent.

3 *Gloria quanta*] Magnam laudem vobis comparatam (quum Agrippinam jussæ non mersistis) in Cærellia innocente submersa perdidistis, quam etiam injussæ hausistis. *Monstra*] Casum, naufragium, mortem.

4 *Nec quondam jussæ*] Olim enim ad Baulos Nero matrem, soluto repente machinoso navigio, jusserat mergi, quæ tamen enavit: ita illam jussæ aquæ non oppresserunt; hanc injussæ hauserunt. *Rad.*

EPIG. LXIV. Laudat hortos Julii Martialis, a situ, a cælo, a subjectis amenis regionibus, a quiete, a benignitate et hospitalitate Domini; præfertque eos Tiburi, Prænesti, Setia.

1 *Julii jugera*, &c.] Ad quem Ep. 1. et 82. lib. 6. Epigr. 16. et 71. lib. 7. et alias.

2 *Hortis*, &c.] Epigr. 21. lib. Spec-tac. vers. 3.

3 *Longo Janiculi*, &c.] Porrigebatur enim ad pontem Milvium Janiculum, excelsus mons non procul ab Urbe, trans Tiberim situs. *Recumbunt*] Horti nempe Jul. Martialis.

5 *Et planus*, &c.] In vertice Janiculi planities est, quæ colles superat, serena et suda, non nebulis, ut valles, tecta: hic Julii Mart. villa.

9 *Puris astris*] Pura vocat astra, quæ nullis nebulis aspectui subtrahuntur. Eadem eleganti metaphora infra lib. 8. Epigr. 14. 'puros soles et sine fæce diem' dixit.

11 *Septem*] Septem colles, Palatinum, Capitolinum, Quirinalem, Cælium, Esquilinum, Viminalem, Aventinum, quibus imposita Roma rerum

domina.

12 *Æstimare*, &c.] Lustrare oculis.

13 *Albanos*] Dicitur mons Albanus, ab Alba longa, ibi quondam constructa. Tusculum vero urbs Latii.

14 *Et quodcumque*, &c.] Et quæcunque loca frigida suburbana.

15 *Veteres*] Roma enim antiquiores. *Brevesque*, &c.] Oppid. parvum, forte Ulubras.

16 *Quod virgineo*, &c.] Nemus Dianæ Aricinæ, in quo fecerant sacra non mitiora, quam Tauricæ Dianæ. Strabo lib. 5. Cruor itaque vel virginum cæsarum, vel Annæ Perennæ, quæ, Didonis soror, (ut habent fabulæ) Lavinia insidias fugiens, se in Numicium fl. dedit præcipitem: seu (ut tradunt melioris fidei historici) anus Bovillis oriundæ, quæ populo per seditionem in montem digresso cibum tulerit, seque postea ex alta fenestra præcipitavit. Vide Ovid. 3. Fast. Macrob. 1. Saturn. cap. 12. et Tiraquell. ad lib. 3. Alexand.

18 *Illic Flaminia*, &c.] Ex hac villa prospiciuntur esseda et currus in via Flam. et Salaria: non tamen audiuntur, aut somnum interpellant.

21 *Ccleusma*] Epigr. 66. lib. 3. vers. 3.

22 *Helciariorum*] Qui navem ad-verso flumine, vel qui navi anchoram seu grave aliud pondus uno commixto et mutuo hortatu moliantur: ab ἑλκω, traho.

23 *Milvius*] Pons Milvius, qui in via Flaminia ultra primum lapidem. *Sacrumque*, &c.] Pro Deo cultum. Virgil. 8. Æneid. et Epigramm. lib. 3. vers. 3.

25 *Hoc rus*, &c.] Honestior, gratior, laudatior fit domus ista a domino Julio Mart. viro hospitali.

29 *Alcinoi*] Regis Phæacum, qui Ulyssem enatantem benigno hospitio excepit. Hom. Odys. 5.

30 *Facti modo dicitis*] Quem modo divitem factum appellat Poëta, quod juxta Herculis fanum, splendido luxu

a Domitiano extructum, Molorcho sacellum condiderat et ipsum donariis ditatum. *Molorchi*] Pauperis pastoris, qui Herculem ad Iconem Nemeæum occidendum venientem hospitio excepit.

31 *Vos nunc, &c.*] Epiphonema. Ite jam, avari Vectidii, quibus non sufficiunt latifundia, quæ milvus oberet quique centum jugera aratis. Ego vel toti Tiburi, Prænesti, et Setia, pauca hæc Martialis jugera antefero.

32 *Gelidum, &c.*] Supra, Epigrammate 62.

33 *Pendulamque*] In declivitate montis sitam.

34 *Uni dedite*] Uni colono Setinum agrum locandum dixit, qui scilicet colat cum familia. Setia ergo civitas in extrema Latii parte, supra forum Appii: unde et Setinum vinum, de quo lib. 13. 'Pendula Pontinos quæ spectat Setia campos.' *Rad.*

35 *Dum, &c.*] Malo jugerum paucorum Julii Mart. quam totius Setini agri dominus esse.

EPIG. LXV. 2 *Lusca est*] Ἀποσδοκή-  
τως resp. neque enim alterum habet: si enim utrumque salvum haberet, utroque ploraret.

EPIG. LXVI. Irridet sub specie admirationis Linnum quemdam, qui ingens patrimonium dilapidaverat eo victu et cultu, quo alius posset id multum augere: dicitque eum rem fecisse difficilem. Nam eadem parsimonia, qua alius quis ex paupere dives fieri poterat, ille contra ex ditissimo factus est pauperrimus. *Ramires.*

1 *Municipulem*] Frugalem, utpote rusticam, quam degunt in municipiis, quæ oppida sunt certa lege donata civitate, munerisque partem cum pop. Romano capiunt.

2 *Vilius*] Minus sumptuosum, abjectius.

3 *Idibus et raris, &c.*] Ubi raras

appellat, non quod raro Linnus in Urbem ventitaret; sed quod Kalendæ et Idus, quibus municipes ad sacra togati conveniebant, raræ sunt; semel enim tantum in mense veniunt. *Ferrarius. Idibus, &c.*] Calendis et Idibus conveniebat ad publica sacra populus togatus: in municipiis tamen rarior togæ usus, Juven. Satyr. 3. vers. 171. et Plin. lib. 7. Epist. 8. *Togula*] Non lauta, nec laxa, qualem beatiore gestabant; sed exigua et angusta. *Excussa Kalendis*] Explicata, ubi depromitur e vestuario, sen prælo: alii *tibi sumpta*. Diebus enim festis tantum et solennibus togas et candidiores vestes sumebant in municipiis.

4 *Synthesis*] Quæ est compositio et constructio aliquarum rerum, sed præcipue vestium. Unde et Synecd. pro una veste sumitur, ut et hic. Et vide lib. 5. Epigr. 80. 'Undecies una surrexti, Zoile, cæna, Et mutata tibi est Synthesis undecies.' Et ultimo versu: 'Frigus enim magnum Synthesis una facit.' Hoc enim loco notatur summa Lini parsimonia, quod tantum abesset a luxu, ut eadem veste decem annis uteretur. *Ramires.* Epigramm. 46. libro 2. vers. 3.

5 *Saltus aprum*] Commoditates ex rare Lino provenientes enumerat, quum esculenta et poculenta omnia haberet sua, nullo pretio comparata. *Inemptum*] Labore venationis tantum, non pretio quæsitum. 'Dapibus mensas onerabat inemptis.' Virg. 4. *Georgic.*

8 *Rubens fudit*] Figlinus ex argilla rubra. *Non peregrina cadus*] Domi nata, in agris tuis.

9 *Nec tener, &c.*] Non tibi mensæ minister magno pretio emptus ex Græcia. Ita ut effunderent in puerorum pretia ingentes opes. Sic supra lib. 1. Epigr. 59. 'Millia pro puero, centum me mango poposcit. Risi ego; sed Phœbus protinus illa dedit.'

10 *Sed stetit, &c.*] Sed villicus pueri

et vernæ. Epigr. 50. lib. 1. vers. 21.

12 *Saucia*] Ebria. Epigr. 68. l. 3. vers. 2. *Vena mero*] Libidinis instrumentum. Epigr. 46. lib. 6.

13 *Nec nocuit*] Proponit nunc per negationem, causas paupertatis, quarum nulla contigit Lino; tectorum conflagrationem, agrorum ardorem, navium jacturam. *Ramir. Nec Siliis agris*] Nec æstus per dies caniculares agros et segetes exussit.

14 *Fluit*] Versatur in mari, quæ tua sit.

15 *Supposita, &c.*] Non tesseris aut aleis rem decoxisti: a talis vero tanquam a minore lusu incipiebant; mox incalescentibus lusoribus proferebantur tesserae.

16 *Alea, &c.*] Sed aleæ tuæ pignora fuere nuces: de quibus vel pueri ludunt.

17 *Dic ubi, &c.*] Cum itaque frugaliter vixeris, vestitu, victu, ministerio, et Venere; cum nec igni nec cæli inclementia, nec naufragio neque alea jacturam feceris, demiror unde ad paupertatem sis redactus.

18 *Fecisti rem, &c.*] Cujus ratio non facile apparet: et tamen apparet te rem familiarem fecisse tenuem et decoxisse.

EPIG. LXVII. Ἀχαριστίαν Prætoris cujusdam adversus veterem amicum damnat, quod maluerit feræ et equis, quam homini prodesse. *Rad.*

1 *Centum sestertia*] Sunt duo millia quingenti Philippei. *Gronovius.*

2 *Cana*] Veteri, a pueris inita.

3 *Dicebatque, &c.*] Dicebatque hanc summam sibi deesse ad censum equestrem, scilicet quadringenta Sestertia, nostræ monetæ 3125. lib. ut intra 14. Ordines sedens Domitiano Imp. advenienti plauderet. Epigramm. 34. lib. 6. Solere autem dari ad implendas equestres facultates testatur Plin. Ep. 19. lib. 1.

4 *Justus eques*] Integro censu Equestri ex lege Roscia.

5 *Scorpo, Thalloque daturum*] No-

bili agitatori: Epigr. 50. 53. et 74. lib. 10. et Lips. lib. 1. Epistol. Quæst. 5. Epist.

7 *Male dixitis arcæ*] Quæ usum divitiarum nescit. De arca jam dictum, lib. 1. Epigr. 77.

8 *Equo*] Equis alendis ad Circum ab agitatoribus Scorpo Thalloque. Vel: An homini, qui nihil aliud novit quam equos agitare, plus dabis quam honesto equiti? Vide Epigr. 26. l. 5. Vel etiam statuæ equestri erigendæ? ut Epigr. 26. l. 5.

EPIG. LXVIII. Sportulæ pretio invitarat Poëtam nostrum Sextus; qui quum laute cænaret, Poëta in eadem mensa sordide; hoc ergo Martialis dolet, cui infelici spectanda erat invidenda alterius felicitas.

1 *Lavitus, &c.*] Vide Epigr. 7. lib. 3. unde hinc lux.

EPIG. LXIX. A Papilo, vel, ut alii leg. Pamphilo, quatuor uxores veneno interfectas dicit, eoque se non sitire ipsius quamvis optimam lagenam. *Rad.*

1 *Setina Massica*] Vina nobilia e Setia et Massico in Campania.

2 *Sed rumor, &c.*] Immo, veneno mista esse, fama est.

3 *Cælebs, &c.*] Viduus 4. uxoribus veneno sublati. De voce 'cælebs' vide quæ ad Senec. Hippolyt. vers. 230. *Lagena*] Supra Epigrammate 43. versu 3.

4 *Nec sitio*] Nolo tamen bibere; malo enim famæ quam experientiæ fidem habere.

EPIG. LXX. Refert de Ammiano quodam, qui quum patris mortem optaret, ut hæreditate potiretur, ultimis tabulis pater nihil ei præter restem reliquerit. Miratur fieri potuisse, ut Ammianus doleret ob patris mortem; vivus enim aliquid filio largiebatur.

1 *Aridam restem*] Meram restem, qua se perditæ luxuriæ filius suspenderet. Ramiresius legit *restem*, et, ut credit, meliore sensu; quod *arida*

*vestis sit sola vestis, nulla alia re adhibita.* Sic lib. 10. Epigr. 75. 'Spor-  
tula nos junxit quadrantibus arida  
centum.'

2 *Ultimis ceris*] Ultimo testamento,  
vel ima cera testamenti, cum in pri-  
oribus nominasset alios heredes.

4 *Mortuum, &c.*] Cujus morte ni-  
hil præter restum ad eum devenit, cu-  
jus mortem expectabat, et forte ne  
expectarat quidem. Vide Epigr. 10.  
lib. 3.

EPIG. LXXI. Queritur puellarum  
Romanarum facilitatem, ex quibus  
nullam, quæ negaret, invenerat;  
adeo ut ne castæ quidem, quamvis  
non darent, non tamen negarent.  
*Ramires.*

2 *Si qua puella*] Negantem puellam  
quærebat ob eam causam, quod faci-  
litas in dando satiare soleat, ut supra  
dixit Epigr. 38. 'Galla, nega; satia-  
tur Amor, nisi gaudia torquent.'

3 *Fas non sit*] Natura sua.

4 *Liccat; nulla, &c.*] Facultate alie-  
na. Quasi vel ex sua natura iniquum  
vel turpe sit negare: vel ad negan-  
dum concessam non habeant faculta-  
tem. *Ramires.*

6 *Non dat*] Mercedem. Vel, non  
ultro dat, sed rogata non negat: un-  
de apparet verum esse illud Ovidii,  
'Casta est quam nemo rogavit.'

EPIG. LXXII. Tacite sordes aliquo-  
rum reprehendit sub Quincto; qui,  
quum animi causa Poëtæ libellos  
expeteret, paucos tamen impendere  
in eam rem nummos recusabat. *Ra-  
mires.*

2 *Bibliopola Tryphon*] Clarus præfa-  
tione Quintiliani: et Ep. 3. l. 13.  
vers. 2.

4 *Tam fatue*] Qui enam nugas. *Nec  
ego*] Qui donem fatuo: Epigr. 118.  
lib. 1. vers. 11.

EPIG. LXXIII. Atticum Vestinum,  
filium illius Vestini, quem Nero,  
consulem, inmerentem occidit, ut  
scribit Tacit. Annal. 15. laudat a  
liberalitate, qua in extremo vitæ

spiritu cum amicis usus est, quibus  
ingentia divisit dona: quo facto li-  
bens decessit. *Ramiresius.*

1 *Gravis extremus*] Gravi morbo  
affectus. *Vestinus, &c.*] Filius Vesti-  
ni, qui in consulatu præter culpam a  
Nerone mori jussus est.

4 *Stamina pulla*] Nigra, quæ mor-  
tem minentur: Epigr. 58. lib. 6. ut  
contra 'alba,' ubi vitam Parcæ pro-  
trahunt. Juven. Sat. 12. vers. 65.  
*Pulla*] Sunt qui legant, *nigra*: alii  
*nulla.*

5 *Jam sibi defunctus*] Non vitæ de-  
siderio moram hanc orabat, sed ut  
bona sua amicis divideret.

8 *Mori senem*] Morti maturum: sic  
Epigr. 53. lib. 10.

EPIG. LXXIV. De damis in arena  
adversis frontibus in se mutuo con-  
currentibus, dictum supra, Epigr. 35.

1 *Imbelles*] Elegantibus antithetis  
hoc distichon ornavit: 'Imbelles,'  
'fortia Prælia': 'timidis feris,' 'quan-  
ta ira.'

4 *Mitte canes*] A paradoxo: canibus,  
qui alias damis exitio sunt, immissis,  
dirimetur prælium damarum ad per-  
niciem inter se furentium: sic Ep.  
49. lib. 1.

EPIG. LXXV. Laudat Nigrinam a  
liberalitate in maritum, cui imperti-  
erat paternos census; comparatque  
eam cum Euadne et Alceste, quas ei  
postponit; quod illæ amorem in con-  
juges morte sua, hæc sine morte de-  
monstravit. *Ramires.*

1 *Animo marito, &c.*] Tuo, id est,  
vitæ tuæ, quæ vel sine animæ tuæ  
jactura plus marito profuisti, quam  
Euadne et Alcestis pro et cum suis  
morientes: namque tu marito tuo,  
cui lege non licuit patrimonium ux-  
oris caducum participare, e qua li-  
beros non procreasset, liberaliter im-  
pertiisti a patre tibi relictos *census*;  
sic enim malo legere quam *sensus*, ut  
vulgo.

2 *Gloria prima*] Gloriam primam  
appellat more suo; quia eminentissi-

num quodvis in suo genere sic vocare solet.

5 *Euadne flammis*, &c.] Quæ se in rogam Capanei conjugis iniecit. Ovidius 3. de Arte, et Papin. lib. 12.

6 *Alcestem*, &c.] Quæ conjugis Admeti mortem sua redemit: fab. nota.

7 *Tu melius*] Sc. te gessisti, quam Euadne et Alcestis; quibus ut amorem in conjuges probarent, mori necesse fuit. Deinde subjungit aitiologiam: Nam tu pignore, id est, ea liberalitate, qua usus es in maritum, certo vitæ, nulla cogente mortis necessitate; sed in summa tranquillitate meruisti, ut tantus amor tuus videretur, quantus posset videri, si pro conjuge mortem oppetiisses: itaque præferendus amor tuus, qui vita, non morte, spectatus fuit. *Ramires*. Vel, ut Musambertius exponit: Tu melius Nigrina, quæ certo pignore vitæ, seu viva, certo in maritum viventem pignore communicati cum eo patrimonii tui, effecisti, ut, etsi non pro viro aut cum viro moriaris, quemadmodum Euadne olim aut Alcestis, non minori tamen quam illæ sis laude officii et amoris erga conjugem. Alii *certa*, vel *certe*. Juv. 'Certe meruisti pigora vitæ.'

8 *Ut tibi non*, &c.] Ut Epigr. 9. lib. 1. et Epigr. 57. lib. 11.

EPIG. LXXVI. Ridicule docet, quo pacto ab amico, dimidium postulati dare solito, totum impetrare possis. Quoniam tu tibi caves, dimidiato quod petebam, (vide Epigr. 76. lib. 1.) ego necessitati meæ consulam in posterum petendo geminum ejus summae, qua mihi opus fuerit. Ex Cujacii mente, qui dicit: Plus petendum esse quam sat est, ut consequamur quantus sat est.

EPIG. LXXVII. Zoilum invidum depingit eleganti paradoxo, dum dicit mutata voluntate se divitem velle fieri, quum supra multis Epigrammatis paupertatem amplecti testatus esset, ut Zoilus præ invidia se sus-

pendat. *Ramires*.

3 *Paupertas*, &c.] Paupertati, quæ mihi hactenus cordi et in votis erat, jam renuncio; mutato consilio et voto, ditescere volo: nec alia de causa, quam ut ii, qui rebus meis modice lætis invident, lætissimas ubi viderint, invidia rumpantur, aut ad laqueum fugiant.

EPIG. LXXVIII. Varum quemdam ut vanum reprehendit, qui convivis ornatum divitem ostentabat, cœnam autem parvulam apponebat. Ventrem se dicit, non oculos pastum venisse. *Ramires*.

1 *Ad cœnam nuper*, &c.] Ejusdem argumenti vide Epigr. 44. lib. 1. Epigr. 59. lib. 3. et Epigr. 68. lib. 4. Abjudicant hoc epigram. Martiali; nec injuria quod Adr. Junius ut et quædam alia adoptavit primus. Ἀργυρή λαμπή τις ἐς εἰλαπίνην με καλέσσας Ἔκταρε, Anth. lib. 2. cap. 50.

6 *Aut appone dapes*, &c.] Nullum acumen, nulli sales. Rescribo venustissimo sensu: *Aut appone dapes, Vare, vel aufero opes*. Jubet enim Martialis, ut apponantur dapes, non aurum; nam, nisi dapes apponantur, minatur se ablaturum aurum quod appositum erat; quemadmodum e dapibus partem domum auferabant. *Petitus*.

EPIG. LXXIX. Insectatur facetissimo Afrum quemdam ardelionem, importune et intempestive officiosum, quem sexagenarium jam monet, ut ea officia junioribus relinquat. *Ramires*.

1 *Sexagesima messis*] Id est, cum jam sexagenarius sis, et canis obsitus.

3 *Discurris tota*, &c.] Ambitiosa indagine officiosus per omnia divitum atria, quos vel in ipsis atriis egredientes, vel in cathedris sedentes admisus salutas, discurris, portans ineptum 'Ave,' eni jam sexagenario et cano dicendum potius fuerat 'Vale.' Vide Ep. 67. lib. 5. Vide Senec. de Tranquil. cap. 12.

5 *Et sine*, &c.] Epigr. 99. lib. 11.

7 *Sacro decies*, &c.] Multoties per



viam Sacram repetis Cæsaris domum.

8 *Sigeriosque meros, &c.*] *Jactas ubique familiaritatem tuam cum amicis. Crepas usque Sigerium et Parthenium Cæsaris cubicularios. De nulla alia re quam de Sigerio et Parthenio loqueris. Sic Horat. lib. 1. Epigr. 7. ad finem: 'Sulcos et vineta crepat mera.'*

10 *Ardelione senec*] *Ardelio est, qui omnia et nihil agit; ubique et nusquam est. Vide lib. 2. Epigr. 7.*

EPIG. LXXX. Loquacem Mathonem quendam insectatur; qui sanus, æger, nunquam cessabat loqui, et, in medio febris ardore, summo conatu declamabat. Ipse vero existimabat magnam hanc esse rem. Docet Poëta, majorem rem esse, eo tempore tacere. *Ramires.*

1 *Matho, Tiburtini*] *Vide Epigram. quod sequitur.*

2 *Imposui*] *Decepi ego te, immo tu te ipsum, dum mancipio tuum pretio vis esse prædium Tib. quod prius quidem gratis erat usu tuum assidui hospitis, quamdiu menm fuit possessione.*

EPIG. LXXXI. 1 *Mathon*] *Cassidicus. Juvenal. Sat. 1. vers. 32.*

2 *Si nescis, &c.*] *Si nescis hanc esse insaniam, quod febricitans declamas, perdita sane et deplorata laboras insaniam, cujus sensum non habes. Est autem Phrenesis insaniam ex inflammatione cerebri orta. Celsus.*

3 *Hemitritæus*] *Semitertiana laborans.*

4 *Si sudare, &c.*] *Si hoc facias quo elicias sudorem et hinc febrim leves, habes sane cur declames.*

5 *Magna tumen, &c.*] *Posse in febre declamare, inquit Poëta ex persona Mathonis. Errans cum, &c.*] *Resp. objectioni Poëta. Cum errans, id est, incertas habens accessiones et decessiones semitertiana exurit visc.*

6 *Tacere, Mathon*] *Non clamare, non ingemiscere; arguit autem Ma-*

thonem vel improbæ et effrenis loquendi libidinis, vel pronuntiationis quernæ et quasi in febre quiritantis, hoc Epigr. ut et 84. Janus Rutgers. abdicat Martiali.

EPIG. LXXXII. 1 *Epigramma*] *Supra Epigr. 71.*

4 *Jam, &c.*] *Ut nolo nimis facilem, ita nec difficilem nimis: lib. 1. Epigr. 58. et 38. supra.*

5 *Negare, &c.*] *Sic Epigr. 70. lib. 9. 'Nam vigilare leve est, privigare grave.'*

EPIG. LXXXIII. Mittit ad Rufum duos Epigrammaton libellos, quos vult Venuleio commendari. Præfinit ergo tempus, quo eos sit lecturus: et, si longiores videbuntur, præcipit ut altera plicata charta breviores faciat. *Ramires.*

1 *Hos quoque, &c.*] *Duos, tertium et quartum hunc; infra vers. 7.*

4 *Non tetrica, &c.*] *Non rigida censura ad amussim et perpendicularum examinet carmina hæc nngatoria. Exigat*] *Examinet, ducta Metaph. ab architectis vel statuariis. Unde 'exacta opera,' pro perfectis: pro quo Plautus 'amussitata' dixit, quasi ad amussim exacta. Ramires.*

5 *Nec post, &c.*] *Inter magis seria, et prinsquam mero incaluerit. Epigr. 1. supra vers. 8. Summumve*] *Nec tamen post ultimum, ubi nimis fervor: vel ubi frigit deferbuitque alacritas. Trientem*] *Qui quatuor continet scyphos. Hic pro quovis poculo dicitur. Petitque ut, in media cæna, suos ei offerat libellos. Epigramm. 107. libro 1. vers. 4.*

6 *Sed sua cum, &c.*] *Sed inter scyphos, cum in media cæna poscunt majora pocula.*

7 *Duos, &c.*] *Supra vers. 1.*

8 *Divisum, &c.*] *Vide Ep. 29. supra.*

EPIG. LXXXIV. Nævolum insectatur, qui, pro rerum suarum eventu, modestum vel arrogantem se ostendebat. Nam, cum nullis premeretur

curis, despiciēbat cunctos: quum vero sollicitus erat, omnibus se summittebat. Precatur ei Poëta perpetuam sollicitudinem. *Ramires.*

1 *Securo nihil, &c.*] Te curis vacuo et prospere agente, nihil arrogantius et insolentius: curis presso modestior nemo aut summissior: et, quod de Caligula Passienus, 'Nemo fuit servus melior, nemo dominus deterior.'

4 *Nec quisquam, &c.*] Gruternus ex Palat. legit, *nec tibi natus homo: acute.*

6 *Sollicitus*] Ut fias usque modestus.

EPIG. LXXXVI. Inurbanitatem Pontici notat hoc distichio; qui convivis villia, sibi pretiosa vina miscēbat; et, ne fucus detegeretur, ipse poculis myrrhinis utebatur; convivis vitra porrigēbat. *Ramiresius.*

1 *Nos, &c.*] Convivæ tui. *Murrha*] Poculo murrhino.

2 *Prodat perspicuus, &c.*] Ne, si tu vitreis, ut nos, biberes, appareret te non idem vinum bibere quod nos, sed generosius. Epig. 49. lib. 10.

EPIG. LXXXVII. Elegans apostrophe ad librum suum, quem hortatur et monet, ut cūret Apollinari placere; quod si obtineat, poterit cæterorum iudicia contemnere: sin minus, desperet posse in vulgus placere. *Ramires.*

1 *Atticis probari*] Politis, delicatis, eleganter teretibus.

3 *Apollinari*] Ep. 25. lib. 7.

4 *Nil exactius, &c.*] Qui, ut apprime exacti est iudicii et eruditionis ad examinandum, ita miri candoris et benigni ingenii ad approbandum.

6 *Si te pectore, &c.*] Ille si te approbarit, basio et amplexu dignatus, Epig. 4. lib. 1. vers. 9. abunde tutus eris, et extra plebei iudicii aleam contemptumque positus.

7 *Ranchos*] Iudicia, censuras, subannationes. Vide epigramm. 4. lib. 1. vers. 5.

8 *Scombris, &c.*] Erant autem scom-

bri pisciculi falsi, quos *enchoras* Hispani vocant. Plin. libro 31. cap. 8. *Tunicas*] Tegmen: sic lib. 3. Epig. 2. 'Ne nigram cito raptus ad culinam Cordyllas madida tegas papyro; Vel turis piperisve sis cucullus.' Epig. 2. lib. 3. vers. 3. *Molestas*] Hinc conjicio non tam involutos ineptis hisce chartis pisciculos illos venales, quam in iis frixos fuisse, cum Metaphoram sumat a tunica illa molesta pice et bitumine illita, qua miselli ardebant damnati: Epigram. 25. lib. 10. Alii intelligunt chartas illas, quibus involuti afferebantur scombri, a coquo in ignem injectas. Vide Ep. 2. lib. 3. vers. 5.

9 *Si damnaverit*] Ille si improbarit, despera te placere aliis posse. *Salariorum*] Puerorum salsamenta vendentium.

11 *Inversa pueris, &c.*] In tergo a pueris scribenda: olim autem una tantum chartæ facie scribebatur. Et ea quæ in tergo scribebantur *ὑποστροφάφα*, et in tergo scripta dicebantur. Vide Juvenal. Satyr. 1. vers. 5. Vide Epig. 62. l. 8.

EPIG. LXXXVIII. Facete pedentem notat Bassam, quæ, ut dissimularet suum vitium, gestabat infantem, cui culpam, quum pederet, impingebat. *Rad.*

3 *Infantaria non est*] Nec tamen ea est quæ infantes amet: novatum verbum.

4 *Pedere Bassa solet*] Et in infantem, quem gestabat, fabam eudere, culpam rejicere solet.

ELEG. LXXXIX. Saturnalibus munera commeabant; ut Cal. Januarii strenæ. Martialis amico cuidam donarat libellum Epigrammaton, pro quo nil receperat. Hoc ussit Poëtam; unde hanc bilem in eundem evomit. *Rad.*

1 *Munere dona*] Libro forte, vel alio munere in Saturnalibus misso.

2 *Quinque, &c.*] Saturnalia ad quintum diem protraxit Caligula.

3 *Sex scriptula*] Sex scripula vel scriptula (nam sic recte dicitur, non scrupula) sunt duæ drachmæ. Drachma enim trium scripulorum. Duæ drachmæ, quarta pars uncia. *Gronor. Scriptula*] Græcis γράμματα a numero literarum, uncia enim 24. continebat scripula. Hoc loco accipio scripulum pro pondere argenti, non pro nummo. Sex ergo scripula octodecim cruciferis æstimabuntur. *Septitiani*] Argenti, ut volunt, improbius notæ. Alii ad libram referunt, de qua Epigramm. 71. lib. 8.

4 *Querulo*] Qui semper apud patronum de inopia, &c. queritur. Epigramm. 50. lib. 1. vers. 27. *Mappacliente fuit*] Supra Epigr. 46. vers. 10.

5 *Antipolitani*, &c.] Nec muria, quæ e sanguine thunni confecta mittebatur Romam ab Antipoli Asiæ, aliis Galliæ Narbonensis, urbe.

6 *Coctana*, &c.] Ficus parvas ex Syria. Lib. 13. Epigr. 28.

7 *Nec rugosarum*, &c.] Nec fiscella olivarum Picenarum. L. 13. Epigr. 36.

8 *Dicere te posses*, &c.] Μνημόσυνον scilicet et argumentum amoris.

10 *Dissimulator eris*] Ingratus. Est enim ingratus qui beneficium accepisse se negat, et qui dissimulat. Sen. Benef. lib. 3. cap. 1. vel qui dissimulas te non intelligere, quid velim. Vide Epigr. 16. vers. 9. et Epigr. 26. lib. 5. vers. 8.

EPIG. XC. Vitæ suæ modum, quem tenebat in rusticatione, exprimit breviter hoc Epigrammate: quo fingit respondere rogatus ab amico quid ageret ruri; et simul vult videri Epigrammata successivo labore scribere. *Ramiresius*. Hoc Ep. longe infra Martialis ingenium videtur. Loco tamen non moveo, tot jam editionibus publici juris factum.

3 *Partibus atque*, &c.] Meis famulis opus distribuo. Sic Dido Virgiliana

‘operumque laborem Partibus æquabat justis, aut sorte trahebat.’ *Ramiresius* sic exponit: ‘Atque meis,’ id est, famulis, ‘indico justos labores partibus,’ id est, per partes.

4 *Phæbumque cio*, &c.] Pango carmina.

5 *Oleo corpusque*, &c.] Epigr. 57. lib. 3. vers. 4. et lib. IV. Epigr. . *Mollique palæstra Stringo*] Stringo lucta corpus; vel stringo palæstræ pulvere, quem lib. 7. Epigr. 96. *Haphen* vocat.

7 *Pondero*, &c.] Omnes uno ore emendant, *Prandeo*, neque enim prandium omnino Latio exulabat.

8 *Lychnus*, &c.] Ellychnium, lucerna.

9 *Hæc dat nocturnis*, &c.] Nox lucubrata dat hæc carm. &c. Vel: Nox dat hæc carmina lucubrata Musis nocturnis.

EPIG. XCI. Alloquitur librum, monetque jam quiescendum esse.

1 *Ohe jam satis est*, &c.] Imitatio Horatiana, Sat. 5. lib. 1. et Sat. 2. lib. 2. Hinc Juvenal. ‘Satur est cum dicit Horatius, Ohe.’

2 *Ad umbilicos*] Id est, ad finem. Vide adag. ‘ad umbilicum ducere.’ De umbilicis autem et librorum ornamentis, vide Epigr. 67. lib. 1. vers. 11.

3 *Tu procedere adhuc*, &c.] Tu tamen, o libelle, vis ire ulterius; nec contentus es paginæ extremam etiam partem implere, tanquam nondum perfeceris rem, quam vel in prima paginæ parte fecisti, hoc est, satiasti lectorem et tædio neccasti. *Scheda summa*] Scheda commune nomen est omnibus chartis. Summa scheda hic pro extrema libri pagina accipitur: ‘summa’ enim extrema, est, sicut ‘summus dies,’ extremus dies. Vel pro ora et margine libri sumitur. De scheda vide Vitellium cap. 3.

8 *Librarius*, &c.] Qui libros transcribit.

## EPIGRAMMATUM LIB. V.

EPIG. 1. Mittit librum ad Domitianum, rogatque uti gratum accipiat; seu lecturus, sen neglecturus.

1 *Hoc tibi*] Hoc quicquid id est libri, hunc qualemcumque librum mittimus tibi, o Cæsar. *Palladiæ, &c.*] Seu degis in monte Albano. Quem locum tanquam arcem elegerat, et ubi quinquatria in honorem Minervæ quotannis celebravit: lib. 4. Epigr. 1. vers. 6. *Palladiæ Albæ*] Raderus notat a Martiale blandiendo 'Palladium Albam' vocari, quod sciret Domitiano gratissimam. Nihil hic adulationis. 'Palladia Alba,' ubi foci Palladii, Minervæ signum fatale. Hæc duo sacra plerumque conjungebantur. Vide Gronov. ad Stat. Papin. pag. 277.

2 *Trivium prospicis*] Artemisium templum in nemore Dianæ Triviæ prope Aricinam. *Inde Thetin*] Ab altera parte prospicis mare.

3 *Seu tua veridicæ, &c.*] Seu degis Antii, ubi Fortuna colitur sub imagine geminarum sororum, quas Antiatinas dicit; quarum et meminit Sueton. in Calig. Hinc Horat. 'O Diva gratum quæ regis Antium.' Sed quare geminæ? An quia alia prospera, alia infasta? Per adulationem autem Domitiano numen majus et oraculum certius attribuit, dictanti scilicet his tanquam minoribus Diis responsa.

4 *Plana suburbani, &c.*] Quam urbem mare alluit, cujus suburbia occupat mare. Quum enim Antium sit ἐπὶ πέραις ἰδρυμένον (ut scribit Strabo) et abluatur mari, cui adjacet; videtur mare esse veluti in suburbio Antii, καὶ εἶναι οἶον ἐπὶ ποδάσπυον τι. Hodie urbs ea Principum otio, et vacationi civilium occupationum dicata est.

5 *Seu placet, &c.*] Seu recessisti in Cajetam urbem Campaniæ, ab Æneæ nutrice dictam, ut vult Virg. 7. Æneid. ut alii, a καλεῖν, quod ibi classis Trojana incensa: ut alii, a sinuosa cavitate, quam Lacones 'Caiattam' dixerunt. *Seu filia Solis*] Seu versaris 'Circeis,' promontorio Italiæ, a Circe filia Solis et Perses quondam habitato.

6 *Salutiferis*] Propter Pontinam, vel alias paludes, in quas prorum est Anxur ab Ufenti fluv. non parva aquarum salubritate: sic Epigr. 51. l. 10. vers. 6. *Candidus, &c.*] 'Impositum latesaxis candentibus Anxur:' Horat. Sat. 5. libro 2.

8 *Gratum credimus, &c.*] Non immemorem Capitolii a Domitiano puero defensi: Epigr. 104. lib. 9. vel restituti cum iterum arsisset. Sueton. cap. 5. Domit. Vide Epigr. 59. lib. 7.

10 *Et timidus*] Superbus gloriabor librum a Cæsare lectum esse. *Galla credulitate fruor*] Facili: Galli enim tunc simplices, &c. creduli, Strabo lib. 4.

EPIG. II. Verecundum ait hunc libellum et castum, nempe Cæsari inscriptum, cujus majestas et reverentia excludat omnem verborum rerumque licentiam; quod et lib. 8. docet Epigrammate ad suum librum, quem ita affatur: 'Lanrigeros Domini liber intrature penates, Disce verecundo sanctius ore loqui.'

1 *Matronæ, &c.*] Vide Epigr. 76. lib. 3. vers. 4.

5 *Quatuor libellos*] Præcedentes.

6 *Domino*] Domitiano.

7 *Germanicus*] Domitianns: qui se tanquam a Germania devicta ita appellari voluit. *Ore non rubenti*] Sine rubore.

8 *Cecropia, &c.*] Pallade, peculiari Domitiani numine; ejus filium se dici credique voluit. Snet. Domit. cap. 4. Vel virginem Palladi sacram. Liber hic, inquit Poëta, tam sanctus est et purus, ut possit coram sanctissimis Minervæ sacerdotibus sine rubore legi. *Rad.*

EPIG. III. 1 *Accola jam, &c.*] Degis missus ad te provinciam Rom. cis Danubium a Decebalo Dacorum rege (qui ultra Danubium) legatus de pace et obsidibus tradendis, ubi te vidit, beatorem se fratre suo (forte, Decebalo) prædicabat, inquit: 'Sors mea,' &c. *Germanice, ripæ*] Epigr. præcedente, vers. 4.

6 *Deum*] Domitianum.

EPIG. IV. Ebriam Myrtalem insectatur.

2 *Fallat ut nos, &c.*] Ut gravius lauri vis, obruat vini odorem: vel ut ebrietatem defendat: laurus enim inimica Baccho, arcet ebrietatem. Athenæus lib. 4. *Dipnos.*

3 *Canta fronde, &c.*] Qua cavet graveolentiam a vino.

4 *Hanc tu, &c.*] Quoties itaque Myrtalem rubicundam et venas inflatam conspexeris, ne imputes Baccho sed Apollini, noli illam ebriam dicere sed vatem numine afflatam, epota lauro, non secus ac alii vates ἐνθουσιασµὸν procurant manducata lauro. Lycophr. Cass. *Δαφνηφόρων πόλ- βαζεν ἐκ λαιµοῦς ὕπα.*

EPIG. V. Epigrammata mittit Sexto (qui Domitiano a secretis erat, et bibliothecæ curam habebat) quæ poni cupit inter alios Epigrammaticos. *Rad.*

1 *Sexte, Palatinæ, &c.*] Sexte, qui es Imperatori a sacræ religionis cultu, ab ingenii studiis, et a consiliis secretioribus, Bibliothecarius Palatinus.

2 *Ingenio frueris, &c.*] Versaris enim cum ipso Domitiano, et ejus consilia, rationes, negotia, causas pernoscis et litteris mandas.

4 *Et secreta, &c.*] Periphrasis secretarii.

5 *Sit locus, &c.*] Dignare loco, reponere libros meos in bibliotheca tua, vel Imperatoris, inter cæteros Epigrammaticos, Catullum, Pedonem, Marsum.

7 *Ad Capitolini, &c.*] Sed carmina illa de bello Vitelliano ipsiusque Domitiani periculo, flagrante Capitolio, (a te, vel ipso forte Domitiano condita: namque his vacasse cum studiis constat ex Plinii Præfat. ad Hist.) reponere juxta Æneida sublimis Virgillii. Sueton. cap. 1. Domit. Scriverius putat Sextum Epicum poëtam composuisse bellum Vitellianum: quod et Radero quam maxime verisimile videtur.

EPIG. VI. Poëta Musas; Musæ Parthenium rogant, ut Parthenius Cæsari libellum porrigat, quum tempestivum erit: vel non porrigat, sed legat vidente Domitiano; qui quum sit studiosus litterarum, statim poscet libellum. *Rad. Domit.*

2 *Parthenium*] Qui Cæsari est a cubiculis. *Vestrum*] Vestri cultorem, o Musæ. Epigr. 28. lib. 8. vers. 1. et Epigramm. 1. lib. 11.

3 *Sic te senior, &c.*] 'Precationem hanc concipit, Musarum verbis: 'Sic diu sospes et superstes et felix agas cum Cæsare.

5 *Et sis invidia, &c.*] Quæ grassatur maxime in aulis regum: sic ergo invidia superior sis, ut ipsa cogatur tibi favere, hoc est, invidis etiam faventibus, semper retineas istum gratiæ locum. *Rad. Domit.*

6 *Burrus*] Filius tuns, de quo Epigramm. 45. lib. 4. *Sentiat parentem*] Patris fortunas sapiat, intelligat laudes et felicitatem patris; indolis paternæ det specimen. vide et Epigr. 38. lib. 6.

7 *Timidam, &c.*] Hunc verecundum, nec longum Epigrammation libellum.

8 *Intra limina, &c.*] In palatium vel in conclave Cæsaris. Vel 'sanc-

toris forte, propter Lararium, in quo Minerva: aut quia ipse Domitianus volebat dici haberique Deus.

9 *Jovis sereni*] Ubi placidus et lætus est Domitianus. Metaph.

10 *Suoque vultu*] Vultus sane Domitiani venustus erat, et quo se commendari voluit: Suet. Domitian. cap. 18. Sic quidem in principio; sed postea, avarissimus, ut non solum non sua largiretur, sed alia raperet; ut idem testatur cap. 12.

12 *Non iniquas*] Neque enim Poëta (inquinat Musæ) oblato libello hoc ornato, quicquam impudenter aut immodice petit.

13 *Nunquam grandia*] Nunquam mea charta, meusque liber cedro tinctus, purpuraque tectus, magnam vim pecuniæ, aut prædia impudenter petit. De umbilicis, vide Epigr. 67. lib. 1. vers. 10.

14 *Cedro, purpuraque, umbilicis*] Vide Epigr. 67. lib. 1. vers. 11. et Epigr. 2. lib. 3.

18 *Dominum, &c.*] Domitianum, Musarum cultorem, imo dominum. Adulatorie.

EPIG. VII. *Ad Vulcanum*] Vel de Roma post incendium restaurata.

1 *Qualiter Assyrios, &c.*] Ut Phœnix avis illa Assyria, ubi annos m. vixerit, constructo rogo cremans sese, renovari dicitur: ita Domitianus senio et incendio deformem urbem restituit.

2 *Una*] Duo tamen visi aliquando, pater et filius, Pierius Hieroglyph. l. 20. *Decem quoties, &c.*] De numero annorum variant auctores. Lactantius Martialis astipulatur. Vide Plin. lib. 10. cap. 2. Communis fere omnium sententia est, quingentos vivere annos Phœnicem. Tacitus libro 6. Annal. Ovid. 15. Metam. 'Hic ubi quinque sæcæ complevit sæcula vitæ.'

3 *Exuta, &c.*] Entropius lib. 7. et Sueton. Domit. cap. 5.

4 *Vultus, &c.*] Epigramm. præced. vers. 9.

5 *Jam precor, &c.*] Noli ulterius in nos nepotes et genus Martis, cui tu ob adulterium ejus cum Venere tua infensus es, flamma vindice furibundus grassari. Signantius ergo est quod præferunt Mss. *nata, Volcan, querela.*

6 *Sumus Martis, &c.*] Sumus quidem proles Martis adulteri tui, a Romulo: sed et Veneris uxoris tuæ, ab Ænea, &c.

7 *Lemniaci lasciva*] Quas in Lemno fabricasti. *Catenis*] Quibus deprehensam cum Marte, exposuisti ludibrio Diis.

8 *Ignoscat conjux, &c.*] Tuæ illi injuriæ, et suam condonet Venus. *Patienter amet*] Etsi deformis sis, non coacta et observata: vel sine æmulo.

EPIG. VIII. Phasidem libertum, ut fictum equitem, irridet Martialis hoc Epigrammate: is enim quum legitimum equitis censum non haberet, laceris purpureis volebat videri eques, et jactabundus in theatro jactabat legem Othonis, quam Domitianus restituerat; sed Lectius, cui ordinis Theatralis cura erat demandata, jussit eum surgere.

1 *Edictum*] De renovanda lege Roscia, qua nulli in 14. gradibus sedere licuit, nisi cui census equestris. Sueton. cap. 8. Domit. *Domini, &c.*] 'Dominum' se 'ac Deum' appellari instituit Domitianus. Xiphilinus et Suetonius in Domit. cap. 13. 'Pari arrogantia, quum procuratorum suorum nomine, formalem dictaret epistolam, sic cæpit; Dominus et Deus noster sic fieri jubet: unde institutum posthac, ut ne scripto quidem ac sermone cujusquam appellaretur aliter.'

2 *Subsellia*] Quæ triplicia, in Circo, Theatro, et Amphitheatro: tum subsellia prima seu proxima cavæ, in quibus Senatus: Secunda, Equestris, in quibus Equites: Tertia, popularia, in quibus populus et plebs.' Lege

Amphitheatrum Lipsii, cap. 14. *Certiora*] Quæ a certo ordine occupentur, non promiscue, ut antea.

3 *Puros ordines*] Plebi non admissos.

4 *Phasis in theatro*] Plebeius nescio quis, qui ex vestitu se equitem videri voluit.

7 *Tandem, &c.*] 'Verba hæc Phasidis, se ex lacernis purpureis equitem gloriantis.'

11 *Illus purpureas, &c.*] Phasidem, verbis et vestibus se pro equite jactantem, gradibus equestribus eiecit adveniensi designator Lectius, qui illum probe noverat. lib. 3. Epigr. 94. vers. 7.

12 *Lacernas*] 'Lacernas' ergo Metonymicos. Jussit indutum lacernis purpureis loco cedere, et ad plebem transire.

EPIG. IX. Symmachus ætate Martialis medicus, cujus mentio est lib. 6. et 7. quum ille Martialem, ægrum, viseret cum suis auditoribus, qui etiam Poëtæ arteriam quum manu explorarent, ex tactu tot frigidarum, horridam illi febrem conciliarunt, morbumque non tam curarunt, quam crearunt. *Rad.*

1 *Languebam, &c.*] Non plane ægrotabam, inclinabam tantum in morbum.

2 *Venisti centum, &c.*] Venisti, o medice, comitatus multis tuis discipulis, (pro more visendi illius temporis,) qui singuli longo ordine venam meam tangebant, vel potius arteriam explorabant. *Felt my pulse.*

3 *Aquilone gelatæ*] Frigidissimæ, tanquam Borea gelatæ.

4 *Non habui febrem, &c.*] Et latenti in me febris causæ *προηγουμένη* frigidus vester contactus adjecit extrinsecus *προκαταρκτικήν*, ita plane accessit febris, in quam prius solum disponebar.

EPIG. X. Præsentia fastidiri, desiderari remota, et cæteris in rebus, et in poësi, docet.

5 *Sic velerem, &c.*] Sic novis Do-

mit. ambulacris et porticibus pulcherrimis præferimus porticum Pomp. de qua, Epigr. 9. lib. 2. vers. 11. *Umbram*] Sic lib. 11. Epigr. 84. Porticum Pompeii vocat 'umbram Pompeiam.'

6 *Et laudant Catuli, &c.*] Et senes, laudatores temporis acti præconesque vetustatis, Capitolio magnificentissime a Domit. instaurato, præferunt tamen illud prius a Luct. Catulo perfectum dedicatumque, quod bellis nuper Vitellianis conflagrarat. Alii leg. *Julia templa*: sed non satis video, quomodo Capitolium vocetur templum Julium: nam quod est apud Dionem lib. 43. 'decretum, ut eraso Catuli nomine, substitueretur Caesaris:' decretum quidem, sed non factum, si fides Tacito: qui asseverat Catuli nomen mansisse usque ad ævum Vitellii; hoc est, dum rursus incenderetur Capitolium. Nec est quod huc trahamus Epigr. 38. lib. 6. 'Et infanti Julia tecta placent,' quæ Calderinus non recte sumit pro Capitolio: quum sit 'Basilica Julia,' ubi oratores, ubi judicia: ut satis innuit versus præcedens. *Gruterus*. Sed Gontius sic exponit: 'Catuli senes,' sen nobiles Romani et illustres laudant Julia templa Basilica Caesaris in foro Romano, præ templis novis a Domitiano conditis.

7 *Ennius est lectus, &c.*] Neglectum erat opus Maronis, dum ipse erat in vivis, præfato Ennio; sed hoc poëtice amplifcat, ut de Homero et Ovidio.

10 *Norat Nasonem, &c.*] Ovidii amica falso hoc nomine celebrata, vide Gyraldum in vita Ovid.

12 *Si post, &c.*] Mihi sufficiet gloria postuma.

EPIG. XI. Elegantissime laudat Stellæ Musam.

1 *Smuragdus, &c.*] Mediam hic corripit exemplo Græcorum. Nonni in Dionys. Β'βα. ε'. Theocrit. Εἰδὺλ. 17. Hom. Batrach.

2 *Articulo*] Digito. *Stella, &c.*] Epigramm. 8. libro 1. vers. 1.

3 *Plures, &c.*] Lumina et ornamenta carminum vocat gemmas.

4 *Inde est hæc, &c.*] Gemmeis annulis ornatur, quod elegantias et lumina in carmine ponere sciat.

EPIG. XII. Venuste jocatur in gemmas Stellæ, quibus credo puellarum vel ora, vel nominum literæ erant inscriptæ. Alii, inquit, gravia cervicibus onera; alii humeris et brachiis septem octove pueros gestarunt: hoc nihil est; Stella uno digito portat decem puellas. *Rad.*

1 *Perticata*] P. Scriv. ex opt. Cod. autoritate, iudicioque opt. suo, repōnit *perticata*, cum prius lectum esset *pertinaci*: censentque Masthilionæ et Linum fuisse θαυματοποιούς, ejusmodi fuisse Athanatum et Fusium meminit Plinius lib. 7. cap. 20. illum autem resupinum (quocirca in seq. versu legerim *supinus*, loco τοῦ *superbus*) contum sen perticam stupendæ molis erectam in area frontis gestasse; hunc utroque brachio pueros multos. Salmasius dicit Phalangarium hic intelligi. 'Phalangarii,' οἱ τοῖς δοκοῖς ἀποκρεμῶντες βάρη, καὶ πλεῖονες ἑμβασταζόντες: Paulo diversus abit a Nonio. Ille 'Phalangarios' vocatos tradit, qui singuli per se fustibus onera vectant: talis ille Maschlion Martialis. At Glossarum auctor de pluribus intelligit, qui conjuncti fustibus onera portant. Et veteres Grammatici notant 'phalangarum' vocabulo significari bacillos sive fustes teretes modicos. Martialis perticas vocat, atque inde 'perticata frons.' Hesych. φαλάγγια, στρόγγυλα ξύλα καὶ σύμμετρα. *Salmas.*

6 *Uno cum digito, &c.*] Cum Stella uno digitulo portet 10. annulos, totidem puellarum pignora, vel potius ora seu effigies 10. puellarum (forte 9. Musarum et Hiantidis snæ, atque allusum ad Pyrrhi gemmam, qua effingebatur Apollo cum 9. Musis) in unius annuli seu plurim gemmis insculptas portet.

EPIG. XIII. Se divitibus antepōnit;

quod divites multi et e populo vel sint, vel esse possint; poetæ rari numerentur.

2 *Non obscurus, &c.*] Ingenio clarus, honore equitis et titulo donatus. lib. 2. Epigr. 91. et 92. non censu cques: Equester enim ordo temporibus Domitiani fæde contaminatus, cum pessimis artibus ad eum honorem pessimi quique et infames admitterentur. Quod Juvenalis Sat. 3. deplorat: 'Exeat, inquit, Cujus res legi non sufficit, et sedeant hic Lenonum pueri,' &c.

3 *Dicitur, hic est*] Digito monstror.

4 *Quodque cinis, &c.*] Epigr. 1. lib. 1. vers. 4.

6 *Libertinas arca*] Ingentes, quales possederunt liberti ditissimi, Chrysoponus, Narcissus, Pallas, Callistus, &c. quos enumerat Plinius lib. 36. cap. 18. *Flagellat opes*] Libro 2. Epigr. 30. vs. 4. et Epigr. 42. lib. 4. vers. 7.

7 *Magnaque, &c.*] Sunt tibi latifundia in fertili Ægypto, cujus civitas 'umbram nusquam flexura Syene.'

8 *Gallica, &c.*] Galliæ Cisalpinæ urbs, lana nobilis. Epigr. 43. lib. 2. vers. 4. et lib. 14. Epigr. 155.

9 *Hoc ego, &c.*] Quod supra dixi, ego scilicet Pauper doctus: tu Dives indoctus.

EPIG. XIV. Vennustum sane et elegans Epigramma, et summo lepore tinctum. Nanneium scil. solitum ante Domitiani edictum sedere inter equites, et quidem in equestrium primo gradu, qui ad Orchestran; sed agnitum et pulsum aliquoties a designatore Lectio, transisse tandem ad summam caveam, et spectasse inter plebem et pullatos. *Rad.*

1 *Primo solitus, &c.*] Proximo Orchestræ.

2 *Tunc cum liceret*] Ante Domitiani edictum, de quo supra Epigr. 8. vers. 1. *Occupare, &c.*] Præripere equitibus.

3 *Bis excitatus, &c.*] Bis terque excitatus a designatoribus et coactus migrare in remotiorem locum cum



sella sua, (et hoc lepide dicit 'castra transferre,') quam in ipsis gradibus posuit inter duos equites Ca. et Lu. etiam inde extractus est in viam: sellas autem inferre moris erat.

7 *Oculoque uno*] An quia luscus? An credo quod altero tantum oculo prospiceret, eucullo obvolutus?

8 *Dejectus in viam*] Vocabantur 'viæ' in spectaculis interstitia illa, tum quæ inter ordines erant, tum quibus per proclivum descendebatur: sic igitur plures vias constituo: circa balthea scil. quæ theatrum cingebant; et in popularibus per proclivum: nam Romani illi majorum gentium loca distincta habebant, et cardinibus obsepta, ne vulgus temere ingrederetur: at populi gradus non ita poterant ocludi. *Her. Viam*] Interstitia in spectaculis inter ordines erant, inter cuneos et circa balthea quæ theatrum cingebant.

9 *Semifultus*] Semi-sedens et semistans.

10 *Jactat*] Velut ipse eques.

11 *Sedere se*] Dele *se. Lectioque*, &c.] Designatori, metnens ne et inde ejiceretur.

EPIG. xv. Planum et apertum est hoc Epigr. quo multis vitam, hoc est, memoriam nominis sempiternam se peperisse, offendisse dicet neminem: nam ubi laudes Carmen habet, vera nomina præscribit; ubi carpit improborum mores, fieta. *Rad.*

2 *Et queritur*, &c.] Nemo queritur se læsum esse. Hellenism.

3 *Honorato*] Honoris causa expresso: quod immortalitati consecravit.

EPIG. xvi. Laudari se verbis queritur, et nullo munere beari.

1 *Seria*] Res graves et serii argumenti.

4 *Quanti stet mihi*, &c.] Inopia scil. et rerum indigentia: dum enim amorem capto ex his nugis, mercedem amitto quam ex aliis studiis capere possem: ita dum aliis placeo, mihi

pereo.

5 *Si falciferi*, &c.] Si vellem patronus causas defendere in foro, ubi Saturni falcem ferentis ædes. *Macrobi. lib. 1. cap. 8. Falciferi defendere*] Id est, causas agere, quæ juvant ærarium. Vide lib. 3. de Pec. Vet. cap. 3. *Gronovius.*

6 *Vendere*, &c.] Locare linguam, et 'voces prostituisse foro.' Epigr. 63. l. 7. vers. 7.

7 *Plurimus*, &c.] Mittentur mihi a clientibus, quos defendi, cadi vini Hispani; nummo æreo implebitur sinus, &c. *Metretas*] Metreta idem genus mensuræ quod cadus; de Attico loquor: cæterum *μετρητής* dicitur Græcis et Latinis 'metretes,' masc. gen. et 'metreta' f. gen. de qua ingens inter auctores sacros et civiles disputatio, quantum 'metretes' capiat: et sciendum Syriacum metretem capaciorem Attico; Atticum Romano. Vide Raderum.

9 *At nunc conviva*, &c.] Nunc tantum ad convivia admittitur, et inter computationes lectitur lib. meus: atque ipse ego adeo.

10 *Gratis placet*] Quia inde non ditesco, 'Nec sentit landes sacculus iste meus:' ergo 'Gratis' est sine pretio, quia nemo solvit mihi jocos et hilaritundinem.

11 *Sed non hac vet.*] Amplissimis enim muneribus culti finire poetæ quondam; ita ut singuli versus singulis aureis redimerentur.

12 *Minimum*, &c.] Virgilio donatus a Pollione Alexis puer formosus. Eclog. 2. Virgil. nec tamen pro magno munere.

13 *Belle, inquis*, &c.] Acclamas mihi 'Belle,' et laudas, quasi hoc satis sit: sed 'Gloria quantalibet quid erit, si gloria tantum est?' Vide Juven. Satyr. 7. vers. 80. et Dial. Quintiliani seu Taciti.

14 *Dissimulas*] Non vis intelligere, me aliud poscere præter laudem? Infra Epigr. 26. *Facies me*, &c.]

Certe nihil largiendo coges me mutare studium, et foro servire, ubi seges ampla. Epig. 77. lib. 1.

EPIG. XVII. Gellia, sæpe agitata a Poëta, ridetur iterum, quæ ob majorum imagines et nobilitatem jactabunda negabat se nisi senatori nupturam; quum postea prope mendico nupserit. *Rad.*

2 *Dum tibi, &c.*] Dum sordet tibi maritus ex ordine equestri.

3 *Nisi lato, &c.*] Nisi senatori, cujus insigne erat latus clavus, vestis cui attexti clavi aurei seu coccinei. *Clavo*] Variis enim figuris, qua rotundis, qua quadratis, veterum luxuria lusit in vestibus auro purpurave illudendis: quæ rotundæ erant et in circulum flexæ, 'plumas' vocabant Latini, et etiam 'clavos,' Gr. *ῥαυς*, capita enim clavorum rotunda: unde et *ἀσπίδισκους* Græci etiam vocant: dixerunt et 'oculos:' hinc 'vestes purpura oculare' apud Tertullianum. 'Plumatæ' ergo 'vestes,' et 'plumatiles,' et 'plumata Babylonica,' quæ pluribus notis ex auro purpurave, ac intextis, sparsa erant et variata: *σημεῖα* Græcis, Latinis 'notæ' et 'signa,' hæc vestium *ποικίλματα*, unde *χρυσόσημος*, vestis, et *πορφυρόσημος*, aureis purpureisque notis insignita: ut contra *ἄσημος*, quæ nihil auri aut purpuræ intextum haberet. 'Plumæ' itaque erant notæ ex auro vel purpura rotundæ, et in modum plumarum factæ, quibus vestes intertexebantur ac variabantur: sic 'clavata' vestis dicebatur, quæ unius formæ clavos, aureos aut purpureos, suis locis insertos et insutos haberet. 'Picta,' quæ diversis coloribus intexta esset, ac varias rerum animaliumque formas ac expressas ostenderet. 'Clavi' vero, tam aurei quam purpurei, particulæ erant ex auro vel purpura, nunc rotundæ, nunc quadratæ, quæ tanquam emblemata quædam vestibus inserebantur atque insuebantur, quæ etiam a veste poterant separari, et inde

eximi, ut in aliam vestem transferrentur, et de novo consuerentur. 'Tunicam' itaque 'laticlaviam' aut 'angusticlaviam' vocamus, quæ pluribus latis clavis et angustis esset insignita. Qualitate clavi discernebantur equites a senatoribus; tunicam isti habebant, cui consuti erant multo latiores clavi; equitum vero tunica clavos angustiores insutos habebat: hinc illa 'laticlavia' dicebatur, hoc est, *πλάτσημος*: ista 'angusticlavia,' *στενόσημος*: *ψιχρόσημον* etiam veteres Glossæ interpretantur, quasi quæ micæ tantum purpuræ, non clavos haberet: accedebat et illa differentia, quod senatores, et reliqui omnes, quibus lati clavi jus erat, non cingerentur, sed laticlaviam tunicam rectam pectore demitterent, cinctura minime strictam: inde accipienda illa Horatii: 'Et latum demisit pectore clavum.' Equites autem super tunicam angusti clavi cingebantur. Vide Quintil. l. 11. cap. 3. *Salmasius*. Idem ad Vopisci pag. 505. 507. existimat *πλούμια* in veste esse clavos aureos intextos: cui non omnino assentior: credo enim *πλούμια* esse omne id quod in vestibus plinaria arte intextum erat, sive essent tabulæ, sive orbiculi vel rotæ.

4 *Nubere, nupsisti, &c.*] Hæc Gellia, tumida ob nobilitatem, dum non vult nubere angusticlavio, nec ad Senatorias nuptias pervenire potest, ut tamen non nisi Laticlavio nubat, nupsit cistifero, id est, externæ religionis sacrificulo, qui tamen Laticlavius erat, portabat enim Calasirin lineum lato clavo ornatum. *Rubens*. *Cistifero*] Abjectissimo Cybeles sacrificulo, qui ferebat cistulam, in qua religionis Isiacæ erant arcana. *Turnebus* lib. 3. cap. 21. et *Baptist*. *Pii* Annot. Prior. *Calderinus* de Judæo intelligit, cui 'cophinum fiennumque supellex.' Inepte legunt alii, *Celtibero*.

EPIG. XVIII. Excusat non missa

Saturnalibus munera, et eo se libera-  
liorem dicit Martialis, quod pauper  
nil donarit diviti, id est, nihil peti-  
verit ab illo: sed multum donavit,  
qui æternum victurum carmen misit,  
quo amicum fecit immortalem.

1 *Decembri mense*] In Saturnalibus  
Epigr. 46. lib. 4. vers. 1. *Volant  
mappæ*] Ulro citroque inter amicos  
amicis missæ pro clientibus. *Mappæ*]  
Dict. Epigr. 89. vers. 4.

2 *Ligulæ*] Gladioli argentei seu  
spatulæ. Epigr. 120. lib. 14. *Cerei*]  
Festus: 'Cereos Saturnalibus muneri  
dabant humiliores potentioribus;  
quia candelis pauperes, locupletes  
cereis utebantur.' Vide Macrobr. lib.  
1. Saturn. cap. 7. et vide lib. 14.  
Epigr. 42. *Chartaque*] Lib. 14. Epigr.  
10. et 11.

3 *Acuta testa*] Vase testaceo, metæ  
sen turbini formam habente, *a jar*.  
'Turbine conditus rienti Prunorum  
globus.' Papin. *Senibus damascenis*]  
Prunis rugosis (ut Epigr. 29. lib. 13.)  
a Damasco Syriæ urbe.

4 *Vernalis, &c.*] Domi meæ natos,  
vel procaces, dicaces, jocosos æque  
ac vernas. Vide Epigr. 42. lib. 1.  
vers. 2.

7 *Imitantur, &c.*] Epigr. 56. lib. 4.  
vers. 5.

10 *Liberalis, &c.*] Dona non ines-  
cat, non cauponatur, infra Epig. 60.

EPIG. XIX. *Κολακικόν* est: mulget  
landando Cæsaris marsupium; et qui-  
ritando occulte petit, ut quod amici  
non præstant, præstet ipse Cæsar.

1 *Veri, &c.*] Immo adulationis.

2 *Magis dignos*] Imo indignos. *Tri-  
umphos*] In spectaculis certe, non de  
hostibus, nisi falsos: ut de Dacis et  
Cattis victoribus magis quam victis.  
Vide Sueton. cap. 6. et Dionem. Vide-  
tur ergo heic non tantum militares  
hos triumphos, sed ludorum et spec-  
taculorum celebritates memorare.

4 *Quando Palatini, &c.*] Quando  
Palat. Dei, Jupiter, Juno, Minerva,  
beneficiis suis majorem cultum et

plures mernerunt honores, quam hoc  
ævo?

6 *Tanta fuit*] Immo, quando minor?  
Cum nemini de Rep. mutire quidem  
liceret.

8 *Colit*] Proprie. Corn. Tacit. lib.  
1. Hist. 'Insignes amicitias juvenis  
ambitiose coluerat.' Cultores inde  
designati. *Ingratus, &c.*] Donis, be-  
neficiis, officiis. Quasi diceret: Abu-  
tuntur divites clientum officiis et  
obsequiis, quæ nullo munere compen-  
sant.

10 *Aut quem prosequitur*] Non acci-  
pio, beneficiis, donis: sed quem de-  
ducit, comitatur, adsectatur, eques  
non alienus, hoc est, vere cliens, ip-  
sius regis beneficio eques factus, dum  
ei supplevit, donato quod deerat ad  
equestrem censum, et sic habet non  
alienum, sed in ære suo. Adde Ep.  
67. libri præcedentis. *Gron. Prose-  
quitur*] Beneficiis, donis. *Non alienus  
eques*] Qui nobilitate et censu eques  
est: non autem equo stipendia fa-  
ciens, aut titulo equitis ab Imperatore  
honoratus. Gruterus et Scriverius  
sequens Epigramma huic adjungunt  
et addendum censent.

11 *Saturnaliæ*] Hic vulgo faciunt  
novum Epigramma: sed recte nota-  
runt Gruterus et Scriverius hanc par-  
tem et conclusionem esse prioris.  
*Gronovius. Saturnaliæ*] In Satur-  
nalibus mitti solitæ Epigr. 46. l. 4.  
vers. 1. *Ligulam, &c.*] Supra Epigr.  
18. vers. 2. *Selibræ*] Semilibræ: li-  
bra enim in duodecim uncias dividi-  
tur: et veteres 'se' pro 'semis'  
usurparunt: 'ligulam' ergo 'selibræ'  
vocat, quod sex unciarum esset.

12 *Flammateæ, &c.*] Aut mittere  
togam purpura micantem et quasi  
flammantem, quæ vix stetit 10. scru-  
pulis, sed auri; neque enim 10. scru-  
pulis argenti vestis purpurea emi  
poterat. vide Epigr. 89. lib. 4. vers.  
3.

13 *Luxuria est*] Luxuriosæ et ni-  
miæ largitionis videtur esse divitiis

nostris. *Tumidique, &c.*] Et divites patroni vocant hæc magna munera.

14 *Qui crepet aureolos, &c.*] Qui donet ultra unum numum aureolum, et qui agitati sonent. Epigr. 36. l. 12. vers. 3. *Crepet*] Crepat enim cum numeratur, id est, sonat.

15 *Quatenus hi non sunt*] Quando ergo tam sordidi et illiberales Romani, esto tu munificens.

16 *Dulcior, &c.*] Quam munificentia.

17 *Tacito rides, &c.*] Suboluit me tibi hoc in rem meam consuluisse, ideoque subrides.

18 *Utile quod nobis*] Vulgo, *quod non vis*: sed istud conjecit J. Rutgersius, et habetur in optimis Mss. Quum suavis sit finis, utilitas ejus cui suadet; Martialis contra consilium sibi utile, Domitiano vero, cui suadebat, damnosum dabat. Hunc fucum a Cæsare animadversum, et se ab illo rideri fingit. *Scrivervius.*

EPIG. XX. Julium Martialem hortatur ad vitam beatam, id est, voluptariam.

1 *Martialis*] Vide Epigr. 64. lib. 4.

3 *Disponere tempus*] Proprie et eleganter. Plin. Epist. 23. lib. 4. 'Magnum cepi voluptatem, quum ex omnibus amicis cognovi, te, ut sapientia tua dignum est, et disponere otium et ferre.' Ausonius Epist. 10. 'Tempora disponas ubi tu tua: jusque tuum sit, Ut nihil agas, vel quod voles.' Sic Græci *σχολὴν διαθέσθαι*: quod tamen proprie de iis, qui tempus absumunt, ut iis libet, quum nullis occupationibus distringantur. Sic Seneca Consolat. ad Polybium, cap. 25. 'Aut spectaculorum varietate animum detinere, ex tuo arbitrio diem disponere.' *Herald.*

4 *Veræ vitæ*] Epigr. 16. lib. 1. vers. 4. et Epigr. 90. lib. 2. vers. 3.

5 *Nec nos atria, &c.*] Non curaremus nosse.

7 *Imagines superbas*] In quibus stemmata nobilium, quibus sæpe magis

gloriabantur, quam virtute propria. Quibus oriundi essent parentibus et majoribus, harum imaginum inscriptionibus cognoscebant. Res enim præclare gestas imaginibus inscribere mos erat. *Herald.* Vide Epigramm. 90. lib. 2. vers. 6.

8 *Gestatio*] Duplicem habet intellectum. Primo sensu notat vectorem, quæ lectica, sella, velicula, navi solita fieri. Altero ipsam locum, in quo gestabantur. Fuit autem gestatio et valetudinis et voluptatis causa Veteribus comparata. Vide Celsum lib. 2. de Re Med. cap. 15. Epigr. 1. lib. 13. vers. 2.

9 *Virgo, thermæ*] Virgo aqua, quam adduxit Agrippa via Praenestina. Plinius lib. 31. cap. 3. Marlian. lib. 6. cap. 15. Noster lib. 6. Epigr. 42. vers. 17.

12 *Soles effugere, &c.*] Dies, quibus bene uti ad vitæ hilaritatem licuit.

13 *Qui nobis, &c.*] Quod eos inutiles abire passi sumus, non aliis nobis redditus pro eis quibus non viximus genialiter. *Imputantur*] Sic alibi Martialis: 'Omnis scribitur hora tibi; quomodocunque diem absumis, datus imputatur, nec alius pro illo redit.'

14 *Quisquam, &c.*] Sic Epigr. 16. l. 1. *Vivere cum sciat*] Id est, cum possit. Horat. 'Nescit vox missa reverti.' Sic *ἐπιστάσθαι* Græcis.

EPIG. XXI. *Εἰρωνικὸν* est, plenum salis et leporis; et præcipuum hujus loci acumen est, *ἐν ἀντιθέσει* nominum. Irridet enim Apollonium Rhetorem *ἀμυήμωνα*, cui tam felix erat memoria, ut duo amicorum nomina retinere non posset, nisi scriberet et edisceret velint orationem. *Rader.*

1 *Marcum*] Acutius legas *Macrum*: nam et hinc inepti rhetoris infelicem arguit memoriam, qui Decimum salutaret dimidio nomine, Quinctum: Crassum, contrario nomine, *Mactum*.

3 *Quantum*] Ironice et scoptice.

EPIG. XXII. Cur Paullo non dicat

‘Ave,’ excusat iter et absentiam Paulli. Paullus hic caussidicus nobilis fuit, de quo sæpe Martialis, et Juvenal. Sat. 7.

1 *Mane domi, &c.*] Haud dubio vera lectio est: *nisi te volui meruique*. Sed ejus sententia est, non quam ponit Raderus, verum hæc: Et voluntas fuit mihi te mane salutandi, et tantum in id operæ sumsi, ut dignum esset eam non perire. Si sciens fallo, vel ulterius absis, et longe plus mihi operæ sumendum sit. *Gronovius. Mane domi, &c.*] Si tanti sit tibi officium meum ut te videre mereatur, amor quidem meus is est ut ad te ire velim, etiamsi longius forent Exquilæ, ubi tu habitas. *Si te merui*] Palat. leg. *Nisi te volui meruique*. Vett. edd. *nisi te merui voluique*, hoc sensu: Tam mihi clarus es, ut, si te modo merear videre, non recusem longissimum iter; tu enim in Exquiliis, ego ad Pilam Tiburtinam habito. Sed es tanti, ut, si vel longius illæ forent, ad te sim venturus, modo domi repetiam. *Rader.*

2 *Exquilæ*] Quinta regione Urbis. Vide Marlian. libro 5. capite 9. Panvin. &c.

3 *Sed Tiburtina, &c.*] Sed ego habito ad pilam in via Tiburtina: lib. 1. Epigr. 118. vers. 6. ‘Pilæ,’ id est, columnæ.

4 *Qua videt, &c.*] Prope Floræ Dæ rusticæ et florum præsidis templum, atque vetus Capitolium Jovis. Templum enim Floræ Dæ erat e regione domus Martialis. Vide Ovidium Fastor. lib. 5.

5 *Alta Suburrani, &c.*] Qua per Suburram ascenditur ad montem Exquilinum. Clivus enim Suburranus inter urbis Romæ notiora.

6 *Numquam, &c.*] Perpetuo cœnosa saxa.

7 *Vincere*] Superare, præterire: *to pass by*. Palat. leg. *rumpere*, pro, perrumpere, optime. *Mandras*] Proprie caulas: stabula hîc, ut apud Ju-

venalem Sat. 3. vers. 237. series mulorum onera portantium.

8 *Quæque trahi, &c.*] Ad fabricam excitandam attrahi machinis trochleisque saxa vides. *Fune vides*] Machinis, vel plaustris: ut Juvenal. Satyr. 3. vers. 255.

10 *Negat lasso, &c.*] Lib. 2. Epigramm. 5.

11 *Madentis*] Nimbo, luto, sudore.

12 *Vix tanti, &c.*] Vix suscipiendus sit labor tantus, etiam si certum esset te domi tuæ repertum iri.

13 *Semper inhumanos*] Conclusio gnómica. Quo officiosior cliens, hoc inhumanior patronus.

14 *Rex, nisi dormieris, &c.*] Si ergo cupis esse meus, seu dominus, seu patronus, dormi tantisper, donec salutatum te veniam, ut te domi offendam. Ergo aut domi mane sis, aut ego non subibo tantas itineris molestias tui salutandi gratia. Innit autem Paulum exire et ipsum alios salutatum, ut Epigr. 18. lib. 2. vers. 1.

EPIG. XXIII. 1 *Herbarum, &c.*] Lacernas virides seu galbancas. Ante enim legem theatralem promulgatam, seu revocatam, sedebas ubi libebat, inter equites, quamvis non eques; et virides, hoc est, viles et abjectas gestabas vestes; nec arcebaris a 14. gradibus. At, postquam Domitianus Imperator legem revocavit, et Oceanus designator fictos equites jubet surgere; tu purpuram et coccina gestas, quo videaris eques, nec ab Oceano susceperis. Viridis ergo color fæminens, ut ex Juvenale docet Lipsius lib. 1. Elect. cap. 13. Græcis *χλωρὸς* dicitur, Latinus etiam galbeus et galbanus: inde ‘galbanos mores,’ id est, molles, fæmineos. *Rad.*

2 *Jura theatralis, &c.*] Lex Roscia supra, Epigr. 8. et 14.

3 *Quæ postquam*] At, postquam Domitianus Imp. assumpta censura revocavit legem Rosciam. Ibid. 8. supra. *Placidi censoris*] Domitianus enim morum præfecturam suscep-

rat, ut scribit Sueton. Unde iudex morum a Juvenale appellatur *εἰρωνικός*. Dio scribit ceteros Imperatores suis temporibus ab hoc magistratu abstinnisse. Caussam addit, quia absque nomine τὸ ἔργον τῆς τιμῆς εἶχον. *Herald.*

4 *Occanum*] Designatorem theatralium. *Certior audet eques*] Non plebi immistus, ut ante.

5 *Cocco murice, &c.*] Purpurea, piscis muricis sanguine seu flore, quem ore habet moriensque expuit, tincta; vel cocco, *cochineal*: grano scapis aquifoliæ ilicis deraso. Plin. lib. 16. cap. 8.

6 *Et te, &c.*] Et veste equitem mentiri, atque designatorem fallere credis.

7 *Quadringentorum, &c.*] Non qui habet lacernam purpuream, habet etiam censum equestrem: Epigrammate 67. lib. 4. vers. 1. Hac ratione Codrus pauper foret eques, nam et illi purpurea vestis.

EPIG. XXIV. Variis præconiis Hermetem gladiatorem, in omni genere armorum principem, laudat. Et vere ter maximum, ut Hermetem Trismegistum in philosophia; sic Hermetem hunc in arena prædicat. *Rad.*

1 *Martia, &c.*] Ævi hujus et Romæ Martiæ deliciæ et gloria, propter eruditionem in omni genere armorum: ut mox.

3 *Et gladiator, &c.*] Et ipse gladiator et gladiatorum magister, id est, lanista.

4 *Turba, &c.*] Quo, arma tractante, tota familia gladiatorum turbatur et timet.

5 *Quem timet, &c.*] Quem solum nobilis gladiator Helius timet.

6 *Cui cadit, &c.*] A quo solo vincitur Advol. nobilis glad.

7 *Nec ferire doctus*] Premendo et involvendo vincere sine ictu: vel adversario parcere, ubi posset ferire.

8 *Suppositilius sibi ipsi*] Pugnando

non defatigatus, sed perinde ac recens gladiatoribus novis congregitur, nec indiget ut sibi alius sufficiatur. Vid. Lips. Saturnal. Gladiatores enim suppositicii erant, qui fessis et victis gladiatoribus sufficiebantur, qui cum victore contenderent, quos et subditicios, Græci *ἐφέδρους* nominabant: substituebantur autem unus, alter, etiam tertius, sorte tamen, non casu. *Rad.*

9 *Diritici locariorum*] Unde quæstum faciant, qui loca populo in spectaculis designant locantque. Et jam 'lucar' dictum, quod prius 'locar:' æs nimirum ex locis sive sedibus theatralibus collectum.

10 *Cura, &c.*] Quem Indiæ omnes (id est, gladiatorum uxores amicæve, vel etiam aliæ quæ gladiatoribus favent) certatim amant, et salvum cupiunt.

11 *Belligera superbus hasta*] Gladiatori Samnitis more valide vibrat hastam. In prælusione scil. se mirifice ostentans, et ita hastam vibrans, ut plausum inde populi ferret.

12 *Æquoreo minax tridente*] Retiarii more movet fuscinam directam in Mirmillonem. Vide quæ ad vers. 143. Sat. 2. Juven. et Lips. Saturn. lib. 2. c. 8.

13 *Casside*] Andabatarum more pugnat. Hi autem ex equis galea frontem oculosque tecti pugnabant. Lips. Sat. lib. 2. cap. 12. *Languida*] Quæ tenebras et languidam caliginem inducit. Unde et natum est verbum: 'Andabatarum more pugnare,' id est, cæcorum.

14 *Gloria Martis universi*] Ut supra vers. 1.

15 *Omnia solus, &c.*] Colligit quæ dixerat de Hermete, versibus 1. 4. 5. 7. 10. 11. 12. et potest allusisse ad Hermetem Trismegistum, cujus summam scientiam in Philosophia æquat hujus in arena.

EPIG. XXV. Queritur Poëta Equites, quamvis Equitum satu vero pris-

coque editos, ob egestatem tamen pelli gradu in spectaculis, nec a quoquam juvari; quum tamen divites eo, immo tale, sibi nomen comparare possent: sed plus equum quam equitem amant. *Rad.*

1 *Quadringenta*] Censum nempe equestrem non habes. Epigr. 67. lib. 4. et Epigr. 8. supra.

2 *Lectus ecce venit*] Designator, qui excitabat et ejiciebat equites censu carentes, ex 14. gradibus, id est, equestri loco. Est ergo vox amici admonentis, ut sponte abeat, ne cum rubore postea, jubente Lectio, cogatur abire. *Sta, fuge, &c.*] Verba designatoris excitantis Chærestratum ex 14. gradibus: vel, amici monentis: vel, Poëtae. *Sta*] Queritur, num licerit non equiti, in equestribus tamen stare, sic ut gradum non occuparet? Vide supra Epigr. 14. Sed credo intra gradus nec stare quidem licuisse; alioqui non adderet Poëta, 'fuge, curre:.' et addit 'late,' id est, inter populum, ne Lectius deprehensum inter equites latentem protrahat. *Rad.*

3 *Ecquis*] Ecquis, inquit Poëta, tam honoris et immortalis nominis amans, ut bonum virum Chærestratum, liberalitate sua donatum, in equitis honore servatum malit, quam majores sumptus effundere in res inanes? *Io*] Vox hæc varium habet usum; frequentissime gesticantis est, ut 'Io triumphe:.' alias irridentis; alias dolentis. Hoc loco vocantis videtur, vel plausum captantis: quasi dicat: Quis enim laude et applausu omnium vult hunc Chærestratum servatum?

5 *Quem chartis famæque*] Eos enim a poëtis immortalis carmine celebratum iri dicit.

7 *Rubro, &c.*] Aspersiones odoratas croceas e tubis ejaculatas in Amphitheatro. Epigr. 3. lib. Spect. vers. 8. Gloss. 'Sparsio, κρόκος ὁ ῥανόμενος.' Sed de hac re Lipsius in Amphithea-

*Delph. et Var. Clas.*

tro. Ut autem 'nimbum rubrum' dicit Martial. sic Apuleius 'imbrem odoratum' dicit. *Pulpita*] Hoc proprie de theatris dictum, in quibus scenæ et pulpita.

9 *Non sensuro, &c.*] Statuas equorum atque aurigarum. Epigr. 67. lib. 4. Ut enim ἀθλος est certamen: τὸ ἀθλον præmium certaminis: sic ad hoc exemplum, quum missus equorum sit certamen, et 'missum' vel 'missarium' de præmio missibus proposito dictum. A præmiis 'miliarii' dicti agitadores, ut et equi 'ducenarii' et 'centenarii,' qui ducenta et centum sestertia merebant. Ab eadem ratione 'ducenarii' procuratores, a ducentis sestertiis. Sic non ducenta tantum sestertia, sed quadringenta equis dabantur. Legitimum præmium quinque aurei. *Salmas.* *Non sensuro*] Cabalius enim fictus non sentit.

11 *O frustra locuples*] O qui nescis usum divitiarum. *Dissimulator amice*] Epigramm. 89. lib. 4. vers. 10. et supra Epigr. 20. vers. 7. Alii, *amici*. Recte.

12 *Hæc legis, &c.*] Probe hæc et vere a me moneri fateris, et tamen famæ hujus et immortalitatis rationem inire non vis? Supra Epigr. 20. vers. 9.

EPIG. XXVI. Fingit offensum ante hac Codrum, eique reponendi convitii facit potestatem.

2 *Aliqua, &c.*] Epigr. 57. lib. 2. vers. 4.

4 *Beta me togatorum*] Secundum vel non primum inter pauperes, quorum toga est, et sic me ultum iveris: et jocus quæsitus est a ratione numerandi per literas.

EPIG. XXVII. 2 *Catera, &c.*] Censum non habes equestrem.

3 *Bis septena*] Male Farnabius interrogantem facit Martialem: Cur autem adeo delectaris sede equestri intra quatuordecim ordines, &c.? Immo Martialis ultro laudat hunc suum,

*Martial.*

4 I

quod sede equestri abstineat, et, quum habeat omnia, quæ decent equitem, præter census, volens honore sedis careat, nec velit Oceanum Lectumve timere: secus ac multi faciebant, non modo censu, sed et ingenio, moribusque, et studiis, et genere equestri destituti. Gruterus notat in Posterioribus Notis, Pal. habere *sint*: quod si recipimus, aliquo modo tolerari altera interpretatio potest. Gronovius. *Bis septena*, &c.] Cur autem adeo delectaris sede equestri intra 14. gradus, ut opus habeas timere designatorem? Supra Epigr. 8. et Epigr. 14. *Bis septem subsellia*] Male nonnulli subsellia hic accipiunt pro scamnis in cinereos et gradus illatis. Ergo bis septem subsellia appellat quatuordecim ordines equitum, sive quatuordecim gradus, quos etiam ἑδρας appellavit Dio lib. 26. Τὰς γὰρ τῶν ἱππέων τὰς ἐν τοῖς θεάτροις ἑδρας ἀκριβῶς ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀφώρισε: 'Nam equitum subsellia in theatris ab aliis solite separavit.' Recte. Nam in gradibus subsellia componebantur, ut ait Vitruvius. Quatuordecim ordines proprie, et quatuordecim gradus. Item quatuordecim simpliciter sine adjectione. Heraldus.

EPIG. XXVIII. Occasionem laudandi Romanorum familias, ævi sui principes et optimates, a persona ficta Mamerci captat, cui nemo satis bonus (ut et Cæciliano lib. ix. Epigr. 71.) videbatur. Rad.

2 *Nullis*, &c.] Vel integerrimis.

3 *Curtios*, &c.] Alii leg. *Curios*: male: nam versus repudiat: et constat Curtios Montanos pietate insignes circa illa tempora, ex Tacito et aliis.

4 *Nervas, comitate*] Intelligi credo de Nerva, qui successit Domitiano: namque is, teste Niphrilino, quietus et mitis.

5 *Mauricos*] Junium Mauricium ab æquitate laudat Plin. Sec. 4. lib. 22. Epist. et lib. 1. Epist. 5.

6 *Oratione*] Eloquentia. *Regulos*] Regulum insinuat, ad quem sæpe supra. Vide Epigramm. 112. lib. 1. et lib. 4. Epigr. 16. vers. 4. *Paullos*] Forte, ad quem Epigramm. 72. lib. 7. et Epigramm. 86. lib. 9. et supra Epigrammate 23.

7 *Rubiginosis*, &c.] Theoninis et lividis, id est, maledicentia.

8 *Hominem malignum*] Nam is vere malignus, qui supra describitur, nempe, qui nec bene sentire, nec bene loqui de quoquam potest; et qui omnia perperam interpretatur. Livor etiam et obtretractio malignitatis assectæ sunt. Herald.

9 *Ego miserum*] Vere miser, cui nihil placet: cruciatur enim semper, et semper irascitur; amat nullum, omnes odit, omnibus invisus. *Miserum*, &c.] Sic l. 1. Epigr. 41. et infra Epigr. 61. vers. 4.

EPIG. XXIX. 2 *Formosus septem*, &c.] Ex opinione vulgi, cui persuasum pulchros eos in dies sequentes fore, qui leporinam edissent carnem. Plin. libro 28. capite 19. et Lamprid. in Alex. Severo.

3 *Lux mea, narras*] Amica, deliciæ, suavius meum, φίλον seu ἱερὸν φῶς. Hom. Il. π'. γλυκερὸν φῶς. Propertio frequens.

4 *Edisti numquam*, &c.] Tu enim numquam formosa videris.

EPIG. XXX. Varronem hortatur ad lectionem suorum Epigrammatum Saturnalibus.

1 *Varro*] Nec Menippæus nec Atacinus hic Varro. Sed ignotus posteris, notus tantum domi et suis, nisi quod, a Martiale illustratus, vivit hodie aliena, non sua Musa redivivus. *Sophocleo*] Lans Varronis, quem excellentem Tragicum appellat; nam princeps in eo genere Sophocles. *Cothurno*] Epigr. 20. lib. 3. vers. 5.

2 *Calabra*, &c.] Mire artifex carminis lyrici Græci et Latini; uterque enim sermo Calabris familiaris: vel non minus cedens Horatio (qui Luca-



nus an Appulus, anceps; Venusinus scil. Calabrie vicinus, Sat. I. lib. 2.) in carmine lyrico, quam Sophocli in tragico.

3 *Opus, &c.*] Seria tna et severiora studia per hosce dies sepono. *Scena Catulli*] Catulli Epigrammaton elegantia et venustas, quæ scenæ omnis voluptatem superat. Forte mimos intelligit a Catullo mimographo scriptos; de cuius Phasmate Juven. Sat. 8. vers. 186. Utriusque potest meminisse, cum addat 'elegiam.'

4 *Cultis comis*] Cultum proprie requirit Elegia, quia tenera et teneris rebus apta: hinc 'cultus Tibullus.'

5 *Fumoso*] Calet enim hic mensis foco; hinc fumus. *Non aspernanda Carmina, &c.*] Mea hæc. *Decembri*] Lato Saturnalibus et libertate Decembri: proinde joci his meis apto.

7 *Commodius, &c.*] Nisi forte malis his Saturnalibus ludere talis et perdere nuces, quam mea hæc legere, quæ ipsorum est ineptia. Modeste hoc de suis.

EPIG. XXXI. Jucundum spectaculum inter pueros et tauros.

1 *Placidis, &c.*] Quam intrepide in spectaculis pueri desultoria quadam arte discurrant inambulentque per terga boum ludibundi et velitantes. *Placidis*] Vox 'placidis' non potest nisi ad mansuetos referri. *Turba*] Puerorum.

2 *Et sua*] Et hinc patet cicuratos fuisse. *Pondera, &c.*] Et quam patienter submittant se percurrentibus pueris boves. *Pondera*] Puerorum.

4 *In toto, &c.*] Tela vibrat, batuit, præludit, ab omni parte taurorum.

5 *Feritas immota, &c.*] Tauri, dum feroces, stant immoti, et pueris ubi vestigia sistant, inde batuant, præbent terga sua pavimentum æque firmum ac solidum atque planam arenam.

7 *Nec trepidant gressus, &c.*] Ne inturbent puerorum ludos, impediantve victoriam.

EPIG. XXXII. 1 *Tabulis supremis*] Testamenti codicillis.

2 *Sibi*] Ventri suo: ipse enim vivus omnia decoxerat, nec quicquam moriens habuit, quod uxori relinqueret. De Hermocrate, qui moriens se sibi heredem testamento scripsit, vide Epist. Lucilli, lib. 2. Anthol. cap. 50.

EPIG. XXXIV. Utrique parenti jam defuncto commendat sexennem puellam Erotion, vernulam, immaturo facto extinctam; ut insontem ejus animam apud Manes excipiant, et ne tellus corpusculo gravis sit. *Rad.* Male Raderus utrique parenti ait commendari Erotium. Immo mater superstes defuncto jamdudum patri nuper defunctam filiam commendat. Error ex pravo lemmate, quod in codice Leidensi tantum est, *Ad Frontonem*, et post primum distichon: *Epitaphium Erotionis*: (sed faciendum est: *Epitaphium Erotii ad Frontonem patrem*,) deinde ex interpunctione inter 'Flacilla' et 'puellam,' quæ tollenda est. Nam, genitrix Flacilla commendo puellam, oscula deliciasque meas, tibi, pater Fronto; est ergo genitrix Flacilla: nam ipsa finitur loquens. *Gronov.*

1 *Hanc tibi, &c.*] Erotion puellam sexennem immaturo extinctam fato, filiam vestram, o Fronto et Flacilla, servi, dum viveretis, mei, vernulam et delicias meas vobis commendo, ut excipiat animulam ejus, deductamque defendatis a larvis illis, monstris, terroribusque Stygiis.

3 *Pallida, &c.*] Al. *Parrula*: alii, *Paulula*. Nam exigam fuisse Erotion, nullum est dubium: nondum enim erat sexennis. Vide Scriberium. *Nc nigras*] Ut a vobis apud inferos excepta non timeat monstra larvasque Stygias.

4 *Tartarei canis*] Cerberi trifaucis.

5 *Impletura fuit, &c.*] Quo minus sextum ætatis annum expleret, de finire illi sex dies.

7 *Patronos, &c.*] Vos parentes.

8 *Blaso garrat, &c.*] Quod in tennellis et infantibus gratum est.

9 *Mollia nec rigidus, &c.*] Fausta et solennis bene precandi mortuis (quos amabant) formula, 'Sit tibi terra levis,' tumulisque inscripta S. T. T. L. ut scilicet facilis pateret animæ reditio et iter ad sepulchrum in parentilibus. Sepultos autem diris et incantationibus urgeri a terra graviori credebant; quibus itaque male volebant, terram gravem imprecabantur. Vide quæ ad ult. vers. Hippol. Senecæ adnotavit Farn.

10 *Non fuit, &c.*] Illa enim fuit parvula, nec tibi oneri. Epigr. 52. l. 6. vers. 5.

EPIG. XXXV. Gerebat se pro equite Enclides, quum servus esset; quem lepide deridet, dum proditum a clavi de sinu cadente dicit. *Rader.*

1 *Redire, &c.*] Reditum sibi esse annuum ex fundis Patrensibus ducenta. Patra autem non procul a Corintho, urbs Achaïæ.

2 *Coccinatus Enclides*] Supra Epigramm. 23. vers. 5.

3 *Corinthioque, &c.*] Græcus enim Enclides, e Corintho.

4 *Longumque pulchra*] Jactatque ducere genus ab equitibus, Castore et Polluce, filiis Ledaë e Jove. *Stemna repetit, &c.*] Lib. 2. Epigr. 90. vers. 6.

5 *Lectio reluctatur*] Designatori, eum ex equestri loco excitanti, reluctatur.

6 *Equiti superbo, &c.*] Ironice: huic Euclidi tam illustri, potenti, et magnifico.

7 *De sinu clavis*] Clavis erat insigne quasi servorum; gestabant servi claves; et hoc munus illorum. *Lipsius.*

8 *Nequior fuit clavis*] Quæ prodidit fortunas domini sui, ostenditque Encliden vel ipsum esse servum, cui curæ aliena clavis: vel pauperem saltem, cui nemo famulus, qui ipse suam gestaret clavem.

EPIG. XXXVI. Carmine meo dedi illi nominis immortalitatem, neque (dissimulante illo se nescire me hinc munus captare, Epigr. 89. lib. 4. vers. 10. 11.) præmium accepi, adeoque spem meam falsam habuit.

EPIG. XXXVII. Luget Erotion puellam (de qua supra Epigr. 34.) et eam ab elegantia, pulchritudine, suavitate, variis comparatam rebus commendat. Demum vertit stylum in Pætum; qui Martialem velut fractum et mollem reprehendebat, quod vernulæ mortem tantopere deploraret, quum sibi mortua uxore ipse tamen constaret, et fortiter casum suum ferret. Cui Martialis salse respondet, mortem uxoris videri posse expetiisse, quia inde locupletatus. *Rad.*

1 *Puella senibus, &c.*] Erotion, de qua supra, Epigr. 34. *Cynis*] Qui candore sunt eximii, et morituri dulce canunt, ut placet nonnullis: licet id negent sanioris judicii autores. Quasi innuere vellet Erotion candidiorem fuisse cygno, suaviusque cantasse; et teneriorem fuisse agnellis Tarentinis.

2 *Agna Galesi, &c.*] Agna Tarentina mollior. Mollia enim Tarentinarum pecudum vellera, quia pellibus integebantur ad teneritudinem conservandam, ut notat Porphyrius ad Oden 6. libro 2. Carm. Horat. Sic *μαλακὰ πρόβατα* dicuntur Polybio. *Herald.* Tarentum alluit fl. Galesus, condidit Phalantus Lacon. Epigr. 43. lib. 2. vers. 2.

3 *Concha Lucrini, &c.*] Non, quod ostrea Lucrina gulonibus expetebantur, ut exponit Raderus; sed quia, 'Levior assiduo detritis æquore conchis:' ut pingui ac rudi fistula canentem facit Polyphemum Ovid. Metamorph. 13. unde petitas has hyperbolicas laudes majori arte adumbravit Noster.

4 *Erythæos*] Lapillos preciosos, gemmas, margaritas, &c. natas in

Mari Erythræo, quod vulgo dicitur Rubrum Mare, sed perperam, ut ostendit Farnab. ad Thyesten Senecæ, vers. 370.

5 *Pecudis, &c.*] Elephantis dentem, id est, ebur.

7 *Crine ricit*] Crinis colore. *Bætici, &c.*] Oves Bæticiæ nativo colore rutilabant: lib. 14. Epigr. 133. et lib. 2. Epigr. 43. vers. 2.

8 *Rhenique nodos*] Germanorum: qui, Rheni accola, flavos crines seu rufos obliquabant et in nodum cohebant. Epigramm. 3. lib. Spect. vers. 9. *Aureamque nitelam*] Rutilos ac rufos puellæ crines comparat Bætico velleri, Germanorum capillis, et nitelæ pilo. Bæticas lanas rufas sive rutilas fuisse notissimum est. Nitela quoque rutilum habet pilum, et præcipue sciurus: ut propterea nitelam de sciuro accipere potius sit: nam, etsi mus agrestis etiam rubens sit et rutilus, non tamen ut cum sciuro sit comparandus. Et nitela in Glossis est sciurus: nam *δενδροβάρης* proprie dicitur. Hinc color nitelinus apud Plin. lib. 16. cap. 37. de rubeo seu rutilo: ita ut non mirum sit, crines ad plenum rufos et rutilos nitelæ comparasse Martialem, et auream vocasse. *Salmas. Aureamque nitelam*] Micas pulveris auri repertas in arenis, scobem et ramenta aurea, quibus conspersam comam illuminarunt.

9 *Rosarium*] Est locus rosis constitus. *Pæsti*] Oppidi Lucaniæ, rosas bis in anno proferentis, Maio et Septembri. Epigr. 31. lib. 12.

10 *Quod Atticarum prima, &c.*] Prima dicit, velut illibata, integrumque odorem rentinentia. Vide Epigr. 104. lib. 13.

11 *Succinorum, &c.*] Electrum manutritum suave olet. Epigr. 64. lib. 2. Diosc. lib. 1. cap. 93. *Gleba*] Succinum esse fossile, et in duobus locis Scythiæ erui dixit Philemon.

12 *Indicens pavo*] Quasi dicat: Ero-

tion elegantior pavone, tantoque pulchrior, ut turpis præ illa pavo putari posset.

13 *Inamabilis sciurus*] Quo tamen nihil amabilius, et hodie pueris in delitiis: *ασκηά* et *οὐπὲ*, quod canda corpus inumbret, imo tegat. *Rud. Phænix*] Quæ rara avis, et, ut quidam volunt, unica; hac tamen Erotion in genere suo rarior.

14 *Recenti, &c.*] Recens elata est et cremata: Epigrammate 34. supra.

16 *Sexta peregit hieme, &c.*] 'Nec tamen tota,' dicit; quia sex dies defuerunt, ut ipse supra dixit Epigr. 34.

19 *Pectusque pulsans, &c.*] Qui afflictis lugendi mos erat, in funeribus præcipue.

20 *Deplere, &c.*] Verba Pæti, Martiali luctus modum suadentis, suo exemplo.

23 *Quid esse nostro, &c.*] Resp. poetæ ironice, collaudans Pæti fortitudinem, imo exprobrans illi fictum dolorem seu potius gaudium, cui e conjugis morte obtigerit dos tam ampla.

24 *Ducenties accepit*] Hic Epigrammatis aculeus. Male vero cum Pæto nostro agitur: qui cum tantis calamitatibus vexetur, mirum qui possit vivere, nam ducenties sestertium morte uxoris accepit. O fæda calamitas et abominanda! *Εἰπωρεῖα. Herald.* Rigaltius dicit ideo eum fortissimum esse, quia ducenties accepit, et tamen vivat: quasi scilicet cc. plagas accepisset, sive cc. ictus sustinisset. *Et tamen vivit*] Regerit ironice in Pætum hæc sua verba.

EPIG. XXXVIII. Plenum salis et leporis Epigramma. Calliodorus cum fratre censum equestrem possidebat, eoque se equitem jactabat. Martialis primum negat Calliodorum esse equitem, partitis bonis: deinde docet ridicule, quo pacto possit uterque esse eques: nempe ut vel duo uni insideant equo sive subsellio in spectaculis: vel Castorem et Pollucem imitentur, et

per vices, ut illi immortales, ita isti equites sint, hodie Calliodorus, posttridie frater. *Rad.*

3 *Quadringenta secat*] Sed frater (inquit Poëta) cogit te dividere quadringenta, sibi que ducenta poscit. *Secat, qui dicit, &c.*] *Seca* legend. censet Ja. Rutgers. lib. 6. cap. 11. Var. lect. Et frater ille tuus, qui hæreditatem ad assem usque, et minima quæque ut et ficos dividi ex æquo poscit, aufert tibi medium censum Rescribendum putat Petitus: *Quadringenta secat, qui dicit σὺ κ' ἐμέ ϐ' ἴζε, &c.* Calliodori pater censum habuerat equestrem: superstites autem reliquit duos filios, hunc Calliodorum, et alterum minorem. Cum autem illi esset tantum equestris census, nec amplius quicquam haberet in bonis, necessario fiebat, ut Calliodorus equestrem censum non haberet: nam Calliodori minor frater e quadringentis illis, quæ pater in bonis reliquerat, repetebat sive legitimam, quæ ab intestato defertur, sive datum legatum ex testamento. Itaque quadringenta illa equestris census, quem equi nomine significat Poëta, secabat. Secabat autem, quia dicebat fratri, *σὺ κ' ἐμέ ϐ' ἴζε, tu fac me quoque sedere*, equo scilicet, id est, da mihi meam de bonis paternis partem. At uno equo sedere duo non possunt, hoc est, nenter totam hereditatem paternam potest cernere, et censum equestrem habere. *Petitus. Qui dicit*] Qui habet jus petendi alternam hæreditatis partem, frater nempe. *Σὺ κα μέρει*] Adagium est in eos, qui, cum parvam adierint hæreditatem, eam ipsam tamen coguntur in plures partiiri cohæredes, ita ut videantur ficos dividere: vel *σὺ κα μέρει*, id est, divide mecum totam sortem hæreditatis æqua ratione, ad usque assem, hoc est, minima, maxima: ita ut *σὺ κα* minima bonorum signent, nihilque non esse dividendum.

4 *Uno credis, &c.*] Neque potestis

ex uno censu esse duo equites, et uno sedere equo, aut uno subsellio.

5 *Polluce molesto*] Fratrem (ut ille Castoris), qui officit tuo honori, dimidiatus eques.

6 *Non esset Pollux, &c.*] Elegans lusus in nominibus. Pollux enim pugil, Castor eques; frater ille tunc quasi pugil tibi reluctatur, ne possis esse eques.

8 *Solacismum, &c.*] Nec enim fas dicere, 'unus sedetis.'

9 *Genus Ledæ, &c.*] E quibus Castor immortalitatem suam cum fratre partitus est, ut alternis vicibus morerentur et reviviscerent: ita vos per vices estote equites; nisi alterum dicat oportere mori et ad inferos descendere, ut superstes sit eques.

EPIG. XXXIX. Fingit Martialis, se diu frustra muneribus captasse hæreditatem Carini tussientis. Optat enim illi exitalem tussim, quia non amplius habet quod donet. Improbis captantium et captatorum artes carpit sine invidia, dum seipsum captatorem et Carinum captatum simulat. *Rad.*

1 *Supremas, &c.*] Sæpius mutanti tabulas testamenti, ut illicias captatores quos captes. Luciani Dial. Petron.

2 *Misi*] Poëta se captatorem fingit, quo cautius improbas hæredipetarum artes carpat.

3 *Hyblæis madidas, &c.*] Melle opt. Hybla, mons Siciliæ, mellificiis clarus, thymo quippe abundat, qui apibus gratus.

4 *Defeci*] Exhaustus sum; non suppetit quod ultra mittam. *Miserere*] Quasi diceret, Tandem morere.

5 *Signa varius, &c.*] Vel, noli spem nostram eludere toties mutando testamentum; vel, semel morere et præsta fidem tussi tuæ mendaci. Vide Ep. 56. l. 12.

6 *Mentitur*] Toties mortem tuam pollicita tussis, spem nostram fallit.

7 *Succulumque*] Gloss. 'Saccellus, βαλάντιον.'

8 *Craso*, &c.] *Lydiæ illo rege ditissimo.* Herodot. 1.

9 *Iro pauperior*, &c.] *Arnæo mendico.* Hom. Odyss. 17.

10 *Si conchen*, &c.] Si non mellita placenta, sed vili cibo fabarum in siliquis coctarum te pasceres, quoties signas, vel tussiendo mihi spem mortis tuæ facis.

EPIG. XL. Anterioris Philosophiæ eliciens et severioris disciplinæ studiosus, non belle, non cum gratia et Venere aggredieris Veneris jocos et Musas hasce leviores. Quin Gratiis sacra facis, o Xenocrates? Vide Epigr. 103. lib. 1. Vel irata Venere pinxisti Venerem, et miraris Veneri tuæ deesse Venerem. Cur irata? quia anteponis illi Minervam, quam colis. Jocus est in pictorem rudem.

EPIG. XLI. In fastuosum superbuniquè spadonem Didymum scribit, quem ut dubium equitem affirmat; ita maritum, qui honoratus erat, negat. *Rad.*

1 *Spadone*, &c.] Gallum, Cybeles sacerdotem, credo intelligi, propter Atyn in versu seq. *Fluxo*] Molli. Eviratis fluxæ sunt carnes.

2 *Concubino Celæneo*] Aty puero Cybele adamato; a qua offensa in furorem actus, sibi testes execut. Celænæ autem Phrygiæ, unde et Cybele, urbs, et tumulus Asiæ, juxta quam Gallus fluvius. Ovid. 4. Fast.

3 *Sectus Gallus*] Castratus Cybeles sacerdos. *Ululat*] In sacris ululatu requirit. *Matris entheæ*] Cybeles numine suo affiantis, et sacerdotes in furorem vertentis.

4 *Theatra loqueris*] Jus in theatro spectandi. Quasi ad te spectent illa Equestria insignia, sedes, et honores. *Gradus*] Quatuordecim gradus. *Edicta*] Decreta Domitiani. Vide supra Epigr. 8. 'Edictum Domini Deique nostri, Quo subsellia certiora fiunt.'

5 *Trabcasque, et Idus*] Equites Rom. trabeati seu induti vestes trabibus pannorum albis et purpureis inter-

textas transvehabantur Idibus Juliis. Valer. Max. lib. 11. cap. 11. Coronabantur et oleæ ramis in ea transvectione, ut docet Dionys. Halic. lib. 6. Antiq. Rom. Quare Idibus Juliis? Quod eo die equites, Castore et Polluce visis in prælio pro re Romana stantibus, Latinos vicerint. *Fibulasque*] Non astrigmenta illa et custodias pudoris, de quibus Epigr. 82. lib. 7. et Epigr. 215. l. 14. sed fibulas illas in nobilitatis insigne equitibus indultas, et Tribunis aureas in trabea vel chlamyde gestatas. Liv. Plut. Pancirol. et alii. *Censusque*] Equestres: libro 4. Epigrammate 67. vers. 1.

6 *Pumicata*, &c.] Pumice lævigata, quæ delicatiorum erat mollities. Nam eo mollitiei, non dicam elegantiae, devoluti erant, ut non solum manus, sed et alias corporis partes, pumice sibi lævigarent. Expono ergo 'pumicatam manum,' teneram, lævem, mollem, delicatam, quales sunt nobilium feminarum et puerorum. Plin. lib. 36. et lib. 2. cap. 11. Juven. Sat. 6. et 8. Sidon. Apol. Epist. 7. lib. 1. &c. *Monstras*] Per contemptum.

7 *Sedere*, &c.] Utrum permiserint te sedere designatores ordine equestri.

8 *Non licet maritorum*] Quia spado es. Maritis autem in spectaculis proprii et honestiores loci assignati ab Augusto. Suet. cap. 44. et Tacit. 3. Annal. A. Gell. lib. 2. cap. 15.

EPIG. XLII. 1 *Callidus effractus*, &c.] Landat hoc Epigrammate munificentiam, et eas opes perpetuo servari affirmat, quæ amicis dantur, quum omnes aliæ divitiæ incertis fortunæ casibus eripi possint.

3 *Sortemque negabit*] *The principal.*

5 *Dispensatorem*] Dispensator est servus, qui familiæ rationes dispensat, peculiique administrationem habet, et herilem pecuniam expendit.

Quasi dicat: Sæpe dispensator donat pecuniam domini amicæ, amatorem circumvenienti, pretium nequitiae. *Raderus.*

7 *Extra fortunam, &c.*] Extra fortunæ aleam, nullatenus fortunæ obnoxium. M. Antonius apud Rabirium Poëtam, 'Hoc habeo quodcunque dedi,' &c. Senec. lib. 6. de Benef. cap. 3. Notum et illud Alexandri, interrogati ubi suos reconderet thesauros: 'Apud amicos,' inquit. Plutarch.

EPIG. XLIII. Vide Epigr. 73. lib. 1. vers. 2. et Epigramm. 23. lib. 12. et lib. 2. Anthol. cap. 13. 'Ἡγόρασας πλοκάμους, φύκος, μέλι, κηρὸν, ὀδόντας, &c.

EPIG. XLIV. 1 *Quid factum, &c.*] Quo casu accidit, ut Dento, quater a me ad cænā vocatus, recusarit, qui alias me per totam urbem et omnes cænationes quæritare solebat? Invenit lautio rem popinam.

2 *Dento, &c.*] Nomen ex re natum, dente scilicet strenuus.

4 *Sequentem*] Me sequentem, ut invitem te.

5 *Thermis, theatris*] Vide Epigr. 14. lib. 2.

6 *Conclavibus, &c.*] Cænationibus, cellis.

8 *Canem culina*] Cœnippetam Dentonem, instar canis odorantem lautio rem culinam.

9 *Sed cito, &c.*] Sed, agnitus fastiditusque divitibus, redibis ad tenuem mensam meam.

EPIG. XLV. 1 *Dicis formosum, &c.*] Negare soles et contrarium dicere (ut Galla Epigr. 25. lib. 2.). Hic sane præter mentem tuam non es quod dicis, formosa et puella, sed anicula et *τριβάς*. Vide Epigr. 91. l. 1.

2 *Istud quod non est*] Gruterus et Scrivenerus ex Mss. melius: *Istud, quæ non est, dicere Bassa solet.*

EPIG. XLVI. 3 *Cado, Diadumene, sæpe*] Ita J. Gruterus, non ut alii

*cedo*, hac mente: Ut mihi amorem, tibi iram commoveam, verberibus sæpe rem ago. Inde consequor, &c.

EPIG. XLVII. 1 *Et hoc est*] Nec pejerat. Jejunit enim, quoties non alio invitatur.

EPIG. XLVIII. Vide lib. 1. Epigr. 32. Illic voverat Encolpus, Auli Pudentis centurionis amasius, crines suos Phæbo, ut primum dominus suus ad primipilatum (quæ proxima erat dignitas) eveheretur: nunc, quum creatus esset primipilaris, puer, damnatus voti, tondet crines, Aulo non prohibente, sed tamen dolente.

1 *Quid, &c.*] Imitatio Virgiliana. 'Quid non mortalia pectora cogis?' &c.

2 *Nec prohibente tamen*] Quia ex voto, propter dominum primipilarem assecutum dignitatem. Vide Epigr. 32. lib. 1. unde huic lux.

3 *Sic cessit habenis*] Sic, id est, animo volente nolente, Phæbus dedit Phaëthonti currus sui moderamen.

5 *Talis raptus Hylas*] Tres afferunt interpretationes, sed omnes falsas. Tam formosus, inquit, tam delicatam comam posuit Hylas raptus. Etenim, quum maritum Nymphæ, quæ illum rapuit, agere deberet, æquum erat illum exsnere faciem pueri, assumere viri, id est, tonderi. *Gronov. Talis raptus Hylas*] Sic Theodamas, arma adversus Herculem movens, filium Hylam domi manere voluit, sed petenti puero concessit ut una proficisceretur, atque ita ab Hercule raptus est. Vel: Sic Hylas, Herculi offensus ob patrem occisum, amore tamen Herulis victus se illi comitem cessit. Vel: Sic impetrata et extorta invito Herculi venia eundi aquatun, perit Hylas a Nymphis raptus. *Talis deprensus Achilles*] Sic Ach. ubi virgineo habitu apud Lycomedem latuit matris suavis, deprensus ab Ulysse, depositis comis ex ephebis excessit, et

latus, nolente licet matre, Trojam profectus est.

7 *Tu nec propera*] O barba. *Crede*] Non crede Encolpium propterea grandem esse et virum factum, quod absceiderit crines primos, quos alere solebant delicati pueri ad annum 17. *Capillis*] Detonsæ comæ in honorem domini sui.

8 *Tarda que, &c.*] Ita Epigramm. 32. lib. 1. vers. 8.

EPIG. XLIX. 1 *Vidissem, &c.*] Calviam Labieni ridet.

2 *Tres putavi*] Quod tribus in capite partibus esset capillatus, fronte et utrisque temporibus.

3 *Calvæ me numerus, &c.*] Quæ, a fronte et utroque tempore capillata, et medio capite glabra, visa est mihi terna. Vide Epigramm. 83. libro 10. vers. 10.

4 *Capilli*] Promissi forte et cirrati, quales alunt pueri.

7 *Area notatur*] Summa calva. Sic Petron. 'Areaque attritis ridet adusta pilis.'

9 *Tunc cum, &c.*] Ubi ex numero calvæ tuæ pro tribus numeratus accepisti tria panaria (sive panes illi, sive corbes viminei pane referti fuerint) quæ in Saturnaliis, vel, ut refert Suetonius cap. 4. in Septimontiali sacro Domitianus Senatui equitique distribuit.

10 *Cum panariolis*] Sueton. in Domit. de hac largitione: 'Panaria sparsa,' &c. Et in Caligula: 'Sparsit et missilia variarum rerum, et panaria cum obsonio viritim divisit.' Id autem est, mea quidem sententia, quod Persius appellat artocreas, Sat. vi. 'Oleum, artocreasque popello Largior: an prohibes?' Visceratio sola carne constabat: verum panis postremis temporibus additus, et idcirco viscerationem interpretantur ἀρτόκρεας. Cum visceratione epulum quandoque dabant οἱ μεγαλοπρεπεῖς. Sueton. in Jul. Cæs. 'Adjecit epulum ac viscerationem, et post Hispanien-

sem victoriam duo prandia.' *Herald.*

11 *Tudem Geryonem, &c.*] Tricipitem, namque illum tricorporeum fingunt Poëtæ, quem Hercules in Hispania interfecit, abactis in Italiam bubus; de quo infra, Epigramm. 66. vers. 12.

12 *Porticum Philippi*] Porticum et ædes Herculis atque Musarum Martius Philippus Augusti vitricus restauravit, et in iis imaginem Herculis.

13 *Si te viderit Hercules*] Est enim ille ἀλεξίκακος, et monstrorum profligator. *Peristi*] Ex calva, te tricorporeum Geryonem creditum invadet. Geryon autem ab Hesiodo τρικέφαλος dictus, ab aliis τρικάρηνος.

EPIG. L. 1 *Cæno domi quoties, &c.*] Charopinum importunum cœnippetam notat. Sensus et ordo verborum est: Quoties domi cæno, te non invitato, irascersis non secus ac juratus hostis. *Raderus.*

3 *Stricto medium, &c.*] Gulæ ejus iratæ rabiem amplificat Poëta.

5 *Nec semel, &c.*] Non licebit mihi vel semel domi absque te clam cœnare? Furtum facere, est: celare tuam gulam, et resnupinantem nasum, qui cœnam meam usque odorat.

8 *Coquus*] Lateat, fallat te.

EPIG. LI. Carpit insolentem ejusdam indocti illaudatque caussidici arrogantiam, qui non salutet, nec salutanti respondeat, quod in ἀλαξόνα convenit. Vel videtur potius illius caussidici inscitiam, et in dicendo infantiam velle notare; qui, quo magis se pro caussidico et erudito viro venditet, hoc minus sciat; ut qui ne salutantes quidem possit officiose salutare.

1 *Libellis, &c.*] Supplicibus, accusatoriis, seu judiciariis libellis onustam: captans hinc existimationem apud populum periti caussidici, ut cui multitudo negotiorum.

2 *Notariorum, &c.*] Puerorum amanuensium, *Clerks*: qui ejus tanquam pluribus districti negotiis dictata scri-

bant. *Notariorum*] Cingebatur etiam et quasi stipabatur pluribus notariis, tanquam multa dictare soleret, et diversis negotiis distringeretur. Glossæ: 'Notarius, σημειογράφος.' Recte. 'Notare, ἐπισημειοῦσθαι, σημειογραφεῖν, ταχυγραφεῖν.' Harum notarum repertor Mæcenat perhibetur. Dio lib. 4. Notarii enim sunt ταχυγράφοι Græcis.

3 *Codicillis, &c.*] Quibus testamentorum perfectiones vel publicæ auctoritatis mandata continentur.

4 *Gravem cultum*] Graphice fastum ardelionis depingit: attendit enim legentes sublato supercilio, caperata fronte, totoque vultu ad severitatem composito; velut rerum omnium solus arbiter, iudex, patronus. *Rad.*

5 *Caton*] Viro gravissimo et max. auctoritatis. *Tullioque*] Patrono attentissimo. *Brutoque*] Literis assidue affixo. Percussorem Cæsaris intellico.

6 *Exprimere, &c.*] Ita tamen inhumans est, adeo indoctus et insciens, ut adhibitis tormentis illi extorquere non possis 'Ave' Lat. multo minus Χαῖρε Græcum. 'Avere' et Χαλπεῖν sibi mutuo respondent. Nam et 'avere' proprie in salutationibus matutinis (Martial. Epigramm. 56. et 99. lib. 1. et alibi sæpe) et generalius alias; sic et χαλπεῖν. 'Salvere' tamen crebro in salutatione matutina. 'Valere' vero in salutatione vespertina. *Herald.*

8 *Salutemus*] Specimen facturi et periculum hominis.

EPIG. LII. Dantem oportere oblivisci ait, meminisse accipientem, ut olim docuit e sapientum numero Lacon ille Chilo: si contra fiat, corrumpitur beneficium.

4 *Ipse mihi*] Postumus.

5 *Sufficit unus*] Vide Senec. de Benefic. lib. 2. c. 10. et 11. et lib. 7. c. 22.

8 *Percunt garrulitate sui*] Amittunt gratiam.

EPIG. LIII. 1. *Colchida quid scribis, &c.*] Cur sumis tibi tragœdiarum argumenta omnia tuis carminibus negata? scilicet Medæ per æthera volantis, Thyestæ contumacis, Niobes in saxum versæ, Andromaches Trojæ flammis superstitis. Hæc fata non manent tuas chartas. Quin potius sumis materiam tuis scriptis dignam, Deucalionem aut Phaëthontem, quorum hic flammis periit, ille aquis? qui exitus tuis chartis convenit. Sic Leonidas Anthol. 2. Γράφας Δευκαλίωνα, Μενέστρατε, καὶ Φαέθοντα, &c. Sic alias de suis joculari Noster: Epigr. 6. lib. 1. et 99. lib. 3.

2 *Quid tibi vel Niobe, &c.*] Quid tibi materia est Niobe vel Andromache? Alii leg. *Nioben* et *Andromachen*, atque subintelligunt, Scriptio est, ut Plaut. 'Quid tibi meam tactio est?' Sed Gruterus mavult elicere sensum ex versu Horatii: 'Quo mihi fortunæ, si non conceditur uti?' quum alii leg. *fortuna*. J. Gruterum secutus Scriv. *Quo tibi vel*, nec sine auctoritate Cod. Palat. et al. Vide Gronovium ad Senecæ Nat. Quæst. 1. 16.

3 *Materia est*] Argutissime poetæ malo dictat materiam carminis, vel Deucalionem, vel Phaëthontem: qua monet carmina Bassi digna esse, vel aquis, vel flammis.

EPIG. LIV. Apollonius, qui modo (Epigrammate 22. supra) scripsit et edidit, nunc tantum profecit, ut unum aliquem etiam duri nominis possit salutare, nec tamen scripserit. Iron. *De Rhethore Apollonio*. Scribe, *Apollodoro*, ut supra.

EPIG. LV. 1 *Dic mihi, &c.*] Vide Alciati emblema de Aquila Jovem gestante, et ibidem Minoem.

3 *Pueri . . . de Ganymede loquor*] Ganymedes quem in Jovis gratiam rapui.

EPIG. LVI. Martialis hoc Epigr. docet, non esse locum in Urbe bonis artibus. Citharædos, choraulas, præcones, et hoc genus hominum reg-



nare, ditescereque: Ciceronem et Maionem prope exulare.

3 *Omnes, &c.*] 'Quando artibus honestis Nullus in urbe locus,' &c. Juven. Satyr. 3.

6 *Famæ suæ*] Quam maximam habuit, et morum et doctrinæ.

7 *Si versus facit, &c.*] A sterili et inutuli poetices studio illum omni ratione averte.

9 *Discat*] Discat citharædi artem, discat fieri citharædus. Hellenism. Vide Jos. Mercerum ad Epist. 19. lib. 1. Aristæneti. *Citharædus*] Citharædi hac tempestate in pretio. Epigramm. lib. 3. vers. 8. *Choraules*] Qui in choro tibia canit.

11 *Præconem facias*] Præconum enim ars tunc temporis ad invidiam usque fructuosa. Vide Epigramm. 8. lib. 6. *Architectum*] Præter privatorum enim in ædificiis hac tempestate luxum, et Domitianus templa et alia publica instauravit: Epigr. 4. lib. 9.

EPIG. LVII. 1 *Dominum*] Sir. *Noli tibi*] Alii *nolo*, minus bene.

2 *Servum, &c.*] Ironice et scoptice.

EPIG. LVIII. Epicurea *παράνεσις*, commodis præsentibus fruendum hodie, καὶ μηδὲν ἀναβαλλόμενοι.

1 *Cras te victurum*] De præsentibus fruendis Epigr. 16. lib. 1. et Epigr. 90. lib. 2. Anthol. cap. 47. *Cras dicis, &c.*] Et cras hoc compe- rendinat juvenis ignavus apud Pers. Satyr. 5. vers. 66.

5 *Jam cras, &c.*] Ita protrusisti horam, ut hora fere jam protruserit te, senem factum.

6 *Cras istud quanti, &c.*] Cras hoc tuum quod præterit non potest redimi: futurum quantuli? facili sane pretio, imo nullo, quia sponte venit, si velis uti. Sed vide Senec. Epist. 12.

7 *Hodie jam vivere, &c.*] Epigrammate 16. lib. 1.

EPIG. LIX. 1 *Argentum, aurum*] Vasa argentea et aurea. *Misimus*] In Saturnalibus. Epigr. 46. lib. 2. vers. 1.

2 *Crussa tua*] Ut tibi parcam, ne

majora ex more remittas, ut seq. versu. Vide et Epigr. 18. supra.

4 *Exoneratus eris*] Liberatus onere remittendi munera, quibus respondeas levibus et fictilibus his meis.

EPIG. LX. Mordet mordentem canem, eique negat immortalitatem nominis, quam a Poëta carpendo volebat exprimere.

2 *Gannitibus, &c.*] Conviciis tuis et maledictis. Gannire canum est: ut alii, vulpium. Proprie ergo dixit 'gannitibus,' quia antea dixit 'Adlatres.' Gloss. 'Gannit, σκύζει.' Impense bene, quia utrumque canum. *Herald.*

3 *Certum est hanc, &c.*] Non vivet, non notum erit posteritati nomen tuum in carminibus meis, vel infami nota inustum.

7 *Miser, necesse est*] Quia invidus. Epigr. 41. lib. 1. et supra Epigr. 29. vers. 9.

10 *Pellem rodere, &c.*] Qui maledicos velint maledictis insectari. Al-lusum vult Erasmus ad proverb. 'Canis caninam non est.' Varro lib. 6. L.L. Vide Epigramm. 2. lib. 13. vers. 3. Horat. Epod. 6.

11 *Nos hac, &c.*] Ego ab hac libidine et contagio maledicendi me contineo; scabie ejus nolo me contaminare; nolo pruritus ejus scabendo levare.

EPIG. LXI. Elegantissimum Epigr. quo nonnullorum stupiditas traducitur, qui formosulos juvenes uxoribus suis adhærere patiebantur sub officii domestici prætextu. Respexit hoc Epigr. B. Hieron. pluribus locis 1. 1. adversus Jovinian. *Herald.*

1 *Crispulus*] Crispatus crines, et delicatus.

4 *Sellam cubito, &c.*] Incumbit, innititur sellæ uxoris tuæ.

6 *Crura gerit, &c.*] Cui crura depilata. Epigr. 29. lib. 2. vers. 7.

7 *Uxoris, &c.*] Est procurator, qui uxoris negocia obit.

8 *Sane certus, &c.*] Martialis resp.

Is tibi sane propter diligentiam, attentionem, formam, et vultum videtur esse procurator acer; ego autem perspicio illum esse mœchum, quo non Aufidius insignior. De quo Auf. Juven. Satyr. 9. vers. 25. Possunt et hæc Mariano collaudanti crispulum hunc, et præferenti ejus diligentiam attentioni Aufidii Lusci, qui e decuria scribarum factus est prætor, continuari, usque ad 'O quam dignus,' &c.

11 *Alapis*] De alapis ac salapittis, quibus stupidi et de uxoribus suis parum solliciti objurgabantur in mimis, vide Heraldum ad Arnob. l. 7.

13 *Res uxoris agit*] Cum indignatione repetit hoc Poëta. *Res nullas Crispulus iste*] Nulla negocia, nullas in foro uxoris tuæ partes agit iste procurator Crispulus; immo tuum locum et vices supplet in thalamis iste mœchus.

EPIG. LXII. 1 *Jure tuo nostris, &c.*] Hortum se hospitibus offerre dicit; si hospites sumptum et suppellectilem offerant.

2 *Si potes in nudo*] Mihi enim neque sellæ, neque lecti sunt.

4 *Nam mea jam, &c.*] Meam enim suppellectilem, lectos, sellas, &c. alii jam hospites attriverunt, atque usum tanquam suam factam et a domino alienatam consumpserunt. Vel mea suppellex jam victa et perdita succubuit. Metaph. sumpta, vel, ab arena, in qua victi tollebant digitum in signum *τῆς ἡττης*; Epigrammate 29. lib. Spectaculorum; vel, a licitationibus, in quibus digito sublato se quis profitebatur emptorem seu conductorem. Cicero 3. in Verrem: 'Jnnius patruus tollit digitum,' &c. Vide Brissonii Form. lib. 6.

5 *Culcita*] Culcitæ tomento fartæ erant: et dicit Poëta non modo se male fartam, sed omnino nullam habere, quam lecto injiciat. De culcita, plura lib. XIV.

6 *Putris et abrupta, &c.*] Et fas-

ciæ cancellatæ, quibus lectus tenditur, cadunt putres, rupta reste, *the bed-cord*.

EPIG. LXIII. 1 *Quid sentis, &c.*] Cæcnm *φλαυρία* Ponticum ironicos laudat, et irridet.

3 *Admiror, &c.*] Respondet Martialis.

4 *Regulus*] Caussidicus ille nobilis, et bipedum nequissimus. Sic Epigr. 16. lib. 4. vers. 6. Vide Epigr. 13. et 112. lib. 1.

5 *Sic bene Cæsar*] Ut vir bonus es, o Martialis, et candidus iudex. Est ergo formula bene precandi. Vide Brisson. lib. 1.

6 *Imo tibi*] Imo tibi, o Pontice, respondet Martialis, sic faciant Domitianus et Jupiter bene, ut ego bene sentio de tuis libellis; id est, faciant male; neque enim vere et ex animo probavi, sed ut tuæ subservirem *φλαυρία*, ut qui, male sanus, palpum malis, quam judicium rectum. Vide Epigramm. 76. lib. 8.

EPIG. LXIV. Invitat se ipsum ad genialem vitam, quod omnibus moriendum, etiam Cæsaribus.

1 *Sextantes duos, &c.*] Triens 4. cyathos, sextans duos continet cyathos, et est sexta pars sextarii. Epigr. 28. lib. 1. vers. 2. *Calliste*] Minister Poëtæ.

2 *Æstivas nives*] Aquam nivatam seu gelidam e nivibus expressam, qua vina generosissima diluebant; Epigr. 117. lib. 14. vel decoctam et vitris demissam in nives ut refrigeretur. Neronis inventum. Gruterus, *solæ nives*. Antiquæ hæ deliciæ. Senec. Epist. 79. 'O infelicem ægrum! Quare? Quia non vino nivem diluit: quia non rigorem potionis suæ, quam capaci scypho miscuit, renovat fracta insuper glacie.' Sed et meram nivem bibebant: unde Mart. lib. XIV. 'Non potare nivem, sed aquam potare rigentem De nive, commenta est ingeniosa sitis.' Ex utraque consuetudine, ut opinor, Plin. lib. 19. cap. 4.

‘Et ipsa naturæ elementa vi pecuniæ discreta sunt. Hi nives; illi glaciem potant, pomasque montium in voluptatem gulæ vertunt. Servatur algor æstibus, excogitaturque ut alienis mensibus nix algeat.’ Nix autem venalis erat ad hunc usum. Cæterum aqua nivata utebantur etiam ad lavationem *οἱ ἄσσωτοι καὶ διάθρυπτοι τῶν πλουσίων*. Quomodo autem servaretur nix ista, docet Plutarch. lib. 6. Symp. Probl. 6. *Herald*.

3 *Pinguescat nimio*, &c.] Unguentis delibuti et floribus coronati convivabantur Veteres. *Pinguescat nimio*] Sic *Λιπαροὺς πλοκάμους* dixerunt Græci. ‘Nimio’ autem, id est, multo. Gloss. ‘Nimis, ἄγαν, πάννυ, σφόδρα.’ Plaut. in Amphit. ‘Legiones eduncunt suas nimis pulchris armis prædidas.’ *Amomo*] Unguento inde facto, cum valetudinis, tum voluptatis causa.

4 *Rosis sutilibus*] Coronas e rosarum foliis consuebant. *Sutilibus*] Plectilibus, quæ e ramulis innectebantur plectebanturque, unde et dictæ; ut ‘serta’ a serendo: ‘sutiles’ ergo, quæ e floribus, mero imprimis rosarum folio, consuebantur. Florum itaque fasciculis coronisque capita revincti in conviviis potare soliti erant: primum quidem hederaceis et ex apio; mox myrteis, quippe quæ adstringunt, et vini exhalationes arcunt: tum e rosis, quæ et gravitatem capitis sedant, et potione æstuantes refrigerant. Corona insuper, plenitudinis et libertatis symbolum, festis conviviisque competit, ut et capiti, quod rationalis animæ sedes. *Farnab*.

5 *Jam vicina*] Gruterus mavult e Mss. *Tam vicina*, &c. Et recte. Pro eo quod solebant conviviis inferre sceleton vel oscillum, ut eo conspectu admonerent præsentem, caperent voluptates, antequam isti similes fierent, quod brevi futurum erat. Martialis mentionem facit sepulcri Cæsarei, quod propinquum erat, et proximum ei loco, in quo potabat.

*Gronov. Vicina jubent nos*] In valle Murtia erat sepulchrum Augusti. Vel, propiora, quam illud Cariae Mausoleum. *Vivere*] Vita uti, genialiter vivere. Epigr. 16. lib. 1. vers. 4. *Mausolea*] Sepulchra Augusti, imperatorum, atque cognatorum, ab Augusto extracta ad similitudinem Mausolei Artemisiæ: Epigr. 1. lib. Spect. vers. 5. Vide Epigr. 59. lib. 2. vers. 2.

6 *Deos*] Imperatores, qui se pro iis haberi volebant.

EPIG. LXV. Refertur hoc Epigramma ad Cardophorum, quod admodum affine Epigramm. 27. lib. Spect. sed laudem totam tribuit Domitiano. Et tamen non ab ipso Domitiano confectas has feras ex hoc versu potest colligi: ‘Reddatur si pugna triplex pastoris Iberi, Est tibi qui possit vincere Geryonem.’

1 *Astra*, &c.] Cælo donavere Herculem gesta sua, etiam ingratis Junonis.

2 *Nemeæ terror*, &c.] Leo in sylva Nemeæ interfectus ab Hercule; Epigramm. 27. lib. Spect. vers. 3.

3 *Et castigatum ceroma*, &c.] Castigatum ceroma, est destriatum: qui enim luctabantur, stringebant invicem. Manilius: ‘In varias destringunt membra palæstras.’ Frustra dubitat Ramiresius, utrum, stringo lucta corpus, an, stringo palæstræ pulvere, intellexerit. Ita stringendo castigabant ceroma, id est, destringebant. Eo Virgil. exerceri palæstras dicit, ‘oleo labente,’ hoc est, castigato ceromate. Hoc enim proprie est ‘castigare,’ stringere, vincere: non loro cadere, aut cesto, ut putat vir summus ad Persium; sed loro cingere. Quod Martialis ‘castigare ceroma’ dixit, id alibi appellavit ‘ceroma terere.’ Et lib. 3. perdere olenum. Vide latius et accuratius ea de re disserentem Cl. Virum Gronovium in lib. 2. Sylv. 6. pag. 146. *Et castigatum Libycæ*] Et Antæi Li-

byci insolentia in provocandis ad palæstram hospitibus ab Hercule castigata morte. *Ceroma*] Quod hic ponitur pro ipso Antæo ceromate inuncto. Ceroma ergo fiebat ex oleo, pulvere, et cera commixtum, quo ungebantur Athletæ. *Libycæ palæstræ*] Lybici certaminis: nam sumitur hic pro ipsa lucta et certamine, quod in Libya commissum est. Vide Epigrammate 57. libro 3. versu 25.

4 *Eryx*] Veneris filius ab Hercule cæstum certamine devictus. Virgil. 5. *Æneid*.

6 *Nec rectas*] Aversas, per eandem tractas. Virgil. 1. *Æneid*. *Cacus*] Vulcani filius triceps erat, fur et latro, eoque viatoribus timebatur. Qui ideo hoves in antrum suum aversas trahebat, ne quærentibus factum deprehenderetur, cum vestigia foras ducerent, non intro.

7 *Ista tuæ, Cæsar, &c.*] Hæc vel ista omnia Herculis facta collata cum Cæsaris spectaculis in Amphitheatro, quota pars sunt? quasi diceret, minima.

8 *Majora*] Dicit ergo Poëta, Romæ in Amphitheatro majores bestias monstraque uno die, et quidem dimidiato et matutino, confici, quam Hercules tota vita confecit. *Notus dies*] Matutinum spectaculum, quo bestiarum cum bestiis depugnabant: post meridiem, qui supererant, inter se.

10 *Collocat hasta suos*] Interficat. Metaph. sumpta ab antiquo collocandi cadaveris more: de quo multa Lipsius lib. 1. Elect. cap. 6. Sic *ποταλθεσαι* Græcis. Et non solum pro, collocare in vestibulo ædium; verum et in loco publico, ut pro Rostris Romæ, ubi et laudatio peragebatur. *Her. Tua hasta*] Pro Caropiori hasta, qui est tuus venator; quodque ipse fecit, tu videris fecisse.

11 *Pastoris Iberi*] Geryonis, tricorporis, Hispanorum regis. Vide Mythologos. Sed res ita se habet. Geryon tres habuit filios Geryones, quos

Hercules Libycus, cum in subjectos Hispanos tyrannidem exercerent, comparato exercitu, ex provocatione unus omnes, tres solus confecit. Unde nata est fabula, Geryonem tricipitem ab Hercule victum. *Rad*.

12 *Qui possit, &c.*] Carpophorus, seu quis alius: Libro Spect. Epigrammate 27.

13 *Numeretur bellua Lernæ*] Hydra, numerosum (repullulantibus quæ excidebantur capitibus) malum. Epigram. 27. lib. Spect.

14 *Improba Niliacis, &c.*] Non tamen conferenda est cum Crocodillis Niligenis, qui in theatro interfecti sunt.

15 *Pro meritis, &c.*] Conclusio ex adulatione et comparatione gestorum ab Hercule et Domitiano. Ex quibus par præmium vel majus sit Domitiano expectandum. Dii Herculi ob ærummas et labores cito dederunt cælum: tibi sero dabunt; tam sero, ut nec adhuc dederint, nec daturi sint unquam. *Rad*.

16 *Sero dabunt*] Ut diu præesse et prodesse Reipubl. possis. Sic Epigram. 39. lib. 8.

EPIG. LXVI. Cum adeo sis inhumannus, ut nec salutes nec resalutes (ut Epigr. 51. supra), quoniam tibi non placet 'Salve' illud vel 'Ave' in congressu solenne; tibi inhumano et quasi mortuo dicemus usque 'Vale,' vel 'Æternum vale:' qui mos Veteribus fuit salutandi mortuos, qui resalutare non poterant. Vide Epigramma 8. libro 9. et Lucianum: *ὅτι ἐν τῇ προσαγορεύσει πταίσματος*.

2 *Sic erit æternum*] Tunc enim salutaberis, neque resalutare poteris. Placet ut legatur, *Æternum, Pontiliane, vale*, conjunctim, ut sint verba salutantis Pontilianum, jam *μηδὲν ὄντα*. Virgilius 11. *Æneid*. 'Salve æternum mi maxime Palla, Æternumque vale.' Nota res, et verbi ac *φράσεως* proprietas. Inde autem nata, quia existimabant miscelli illi τοὺς μακαρῆτας se in

æternum amittere. *Herald.*

EPIG. LXVII. Sub tecto et tegulis, ubi nidificant hirundines, Martialis habitabat, avesque contubernales habebat hirundines; ex quibus unam cum reliquis non avolasse in autumno notarat; eamque a reversis altero vere laniatam. Et brevi fabulam Progenes exponit. *Rad.*

1 *Hibernos petere*, &c.] Cum hirundines, appetente jam hyeme, a nobis advolarent Africam (teste Plinio), unde verni nos visunt.

2 *Atthides*] Hirundines; a Progne, Pandionis Atticæ regis filia, in hirundinem conversa. *In nidis una*, &c.] Hoc forte sub tegulis, ubi seclis habitavit tribus, in contubernalibus suis hirundinibus animadverterat Martialis.

3 *Nefas ad tempora*, &c.] Mansisse contra morem et naturam hanc hirundinem deprehendere cæteræ, vere reversæ.

4 *Suæ*] Eiusdem generis aves, cognatæ inter se: 'profugam,' desertricem agminis; quod, ut in re militari capitale est, ita fuit huic hirundini, cum discerneretur. *Raderus.*

5 *Sero dedit pœnas*, &c.] Alludit ad fab. Progenes, quam dicit tum discerpendam fuisse, ubi ipsa suum filium Itym discernebat: simulque ludit in verbis 'discerpi' et 'lacerare.' Vide lib. 6. *Metamorph. Ovid.* et apud *Mythologos.*

EPIG. LXVIII. Aurens color capillorum Germanicorum, καὶ πάντων σχεδὸν τῶν πρὸς ἄρκτον οἰκούντων. *Juvenal. Satyr. 13.* 'Cærule quis stupuit Germani lumina? flavam Cæsariem?' Emptæ autem hæ comæ a plerisque mulieribus, capillorum colorem mentientibus. *Herald.*

1 *Arctoa de gente*, &c.] E Germania, quæ ad Arctum. Germani autem flava cæsarie spectabiles.

2 *Ut scires*, &c.] Ut videas, quam impudenter fucum facias meretricium, cui placet calendum, seu

coma empta et factitia, quæ vel Germanos flavo colore superet. Matronæ autem nigra, lupæ flava gaudebant coma. Videtur hujus Epigr. argumentum desumptum ex *Ovid. lib. 1. Amor. Eleg. 14.* 'Nunc tibi captivos mittit Germania crines,' &c.

EPIG. LXIX. Ingens et æternum æterni Ciceronis elogium: et simul execratur scelus Antonii.

1 *Phario*] Ægyptio. Notant autem historiæ omnes, pessimum istum Eumachum Pothinum, qui magno illi Pompeio perniciem molitus est, iustas tandem sceleris sui pœnas luisse. Vide Epigr. 65. lib. 3. unde huic fax. *Nil objecture*] Nihil habes quod illi exprobes.

2 *Lerius tabula*, &c.] Minus tota proscriptionum tabula nocens, quam uno Cicerone.

3 *Romana*, &c.] In Ciceronis os: 'Quod tibi, Roma, caput, cum loqueris, erat.' Epigr. 65. lib. 3. vers. 4.

4 *Nec Catilina nefas*] Si revixisset; cui tamen major odii caussa Ciceronis, quam tibi.

5 *Impius infando*, &c.] Popilius Lenas, percussor Ciceronis, qui illum capitis renm defenderat.

6 *Tantis opibus*, &c.] 250000. drachmis Atticis. *Appian. lib. 4.* Tanto ergo pretio emisti silentium, recisa Ciceronis lingua. *Una lingua*] Ciceronis, qui te Philippicis exagitavit.

7 *Quid prosunt*] Quasi dicat: Frustra laborasti in emendo hoc tam pretioso silentio; quod tamen hand prodest; nam, ut sequitur, 'Incipient omnes pro Cic. loqui.'

8 *Incipient omnes*, &c.] Omnes jam in crudele hoc tuum facinus invehentur. Sic Epigr. 82. lib. 2.

EPIG. LXX. Syris cum libertum, ganeonem et conturbatorem illustrem, inter paucos dies decoxisse ait centies centena millia HS. id est, ducenta quinquaginta millia Philippæorum. Syris cum autem est nomen fictum et servile. Syri enim plerique

servi a poetis introducuntur.

1 *Infusum*, &c.] Donatum.

2 *Plenum*, &c.] Justum, integrum centies. Epigr. 37. lib. 4. vers. 4.

3 *Sellariolis*, &c.] Ganeis et tabernis, ubi non honeste accumbabant, sed ventri indulgebant sedentes. De sellaria item vide quæ Torrentius ad 43. cap. Suet. Tib. Sic 'sellariam' appellavit cellam suam, et sedem arcanarum libidinum Tiberius: Sueton. in Tib. Hinc illustrandus Juvenal. Satyr. 10. 'Tutor haberi Principis, Angusta Caprearum in rupe sedentis, Cum grege Chaldæo?' Nota 'sedentis,' propter sellariam. *Herald. Vagus popinis*] Quo honesti homines, imo et paulo honestiora mancipia raro intrabant, præcipue Athenis. Sed nunc apud nos, O mores!

4 *Peregit*] Consumpsit, decoxit.

5 *Comesse*] Comessionibus absumpsisse.

6 *Quanto major*, &c.] Atqui id non justis conviviis et cænis, sed jentaculis, prandiolis, repotiis, &c. in quibus non accubuit. Quasi dicat: Quantum consumpsisset, si accubuisset, id est, si convivium justum apparatusset.

EPIG. LXXI. Invitat Faustinum æstu fervente in Trebulanum agrum, ipso Tibure frigidiorum.

1 *Trebula valles*] Oppidum seu vicus in Sabin.

2 *Cancrî mensibus*, &c.] Julio mense, quo Cancer solem accendit, et Augusto, quo Leonis fervent pectora. Epigr. 57. lib. 4. vers. 5. 6. 7.

3 *Rura Cleonæo*] Rura Trebulæ te invitant. *Rura Cleonæo*] Rura Trebulana nunquam usta sunt calore Solis; Augusto mense, quo leo ardet, semper frigida sunt, etiam summa æstate.

4 *Domus Æolio*, &c.] Villa Austro exposita. Venti in Æoli ditione esse perhibentur. Notus autem proprie ab Æolia Italia adflat: et a meridie spirat ventus humidus, unde recte supra Poëta humidam Trebulam vocavit.

5 *Longas his*, &c.] Æstatem longam, dies æstivos longos.

6 *Hibernum jam tibi Tibur erit*] Tibur frigidissimum habitum, si Trebulæ conferatur, videbitur hyeme fervere. Epigr. 57. 60. et 62. lib. 4.

EPIG. LXXII. Jocus ex nomine Bacchi sumptus: Græcis enim διμήτωρ, seu bimater dictus: quasi duas habuerit matres: Jovem, ex cujus femore natum aiunt, et Semelen Cadmi filiam, ex qua denno flammata, velut igne, prodiit. Qui in monstroso Bacchi διμήτωρ καὶ διθύροϋ, Jovis scilicet femore perfecti et renati, partu, monstroso ludit ingenio, Jovem Bacchi matrem vocans, cur non æque ἀτοπῶς et Semelen appellat patrem Bacchi? Verum non tam rationem et analogiam hic vel ignoravit vel non examinavit Martialis, quam jocum affectavit. Vide Mureti Var. Lection. 19. cap. I.

EPIG. LXXIII. Vide lib. 7. Epigramm. 2. quod huic consonat.

EPIG. LXXIV. 1 *Pompeios*, &c.] Cneius, Pompeii Magni filius, interiit in Europa, victus a Cæsare ad Mundam in Hispania: Sextus periit a militibus Antonianis, interceptus Mileti in Asia. *Sed ipsum*, &c.] Pompeius Magnus occisus, ut Epigr. 65. lib. 3. vers. 1. in Libya, seu Africa, ad Pelusium Nili ostium sepultus est. Strabo lib. 16. in monte Cassio sepultum refert.

2 *Si tamen ulla tegit*] Neque enim constat an sepultus fuerit. 'Jacet ingens litore truncus,' dixit Virgil. de Priamo, sed respexit Pompeium, 2. Æneid. et illud, 'Marmoreo in tumulo Licinus jacet, at Cato parvo, Pompeius nullo. Quis putat esse Deos?'

3 *Toto si spargitur orbe*] Per tres orbis partes, quæ tum notæ, nondum inventa America. De his autem 3. partibus Pompeius triumpharat: 'Et, quasi non posset tellus tot ferre sepulchra, Divisit cineres.' Petronius antea, de Crasso, Pompeio, Jul. Cæsare.

EPIG. LXXV. 1 *Legis caussa nupsit*, &c.] Quæ lege et jure nupsit. Sed ludit Poëta cum a notatione 'legis' et 'legitimæ,' tum ab homonymia τοῦ 'legitimam:' quasi dicat: Adultera Lælia nupsit Quincto mæchio: ideoque metu legis Juliæ in adulteros latæ et a Domitiano revocatæ. Vide Epigr. 7. lib. 6. Lege et 88. Ausonii. Uxor legitima erat νόμιμος, quæ secundum leges in manum mariti convenerat κατὰ νόμιμον σύνοδον, ut loquitur Philo alicubi; et opponitur παλλακῇ et concubinæ. Hic ergo uxor legitima, quæ Juliæ legis metu nupsit. *Herald.*

EPIG. LXXVI. Jocus in Cinnam pauperem, a comparatione Mithridatis, veneno adsueti, et Cinnæ, fami.

1 *Profecit poto*, &c.] Vide Plin. Nat. Hist. lib. 25. cap. 2. et A. Gell. lib. 17. cap. 16.

EPIG. LXXVII. 2 *Ferre oleum*] Assensationem et blanditias potentiorum auribus instillare. Vide adag. 'Ferre ore oleum.' *Auriculum*] Al. *auricula*: id est, te esse aure supina, qui alios audire adverseris: inverso adagio, 'Oleum ore gestare:' quod de eo dicitur qui loqui cavet. Vide Epigram. 42. lib. 6. Vel Poëta hic habitum capitis in Marullo irridet ac notat, ut qui perinde incedat et caput in dextrum aut sinistrum humerum inelinet, ac si oleum in illa ferret, ac sollicitus esset, ne effunderet; quos incurvicervicum pecus nominant. *Rad.*

EPIG. LXXVIII. Turanii nomen verum est, ad quem Epistola Martialis libro 9. 'Ave, mi Turani,' &c. Singularis fuit poëtæ amicus, quem et fratrem appellat.

1 *Si tristi*, &c.] Ne tristis et solus domi cenes, poteris apud me cænare, frugali et parabili mensa contentus. Ad ejusmodi cœnam invitat Persicum Jnvenalis Satyr. 11. et Septitium Plinius, Epist. 15. lib. 1. *Tristi domesticio*] Non quod Turanius pauper;

*Delph. et Var. Clas.*

sed quod domi, sine familiarium affatu et usu, tristius quam inter sodales cœnaturus esset.

3 *Si soles propinere*] Apponentur tibi in libationem, promulsidem, antecœnium, gustationem seu gustum, de quo lib. 10. Epigr. 31. vers. 4. lib. 11. Epigr. 32. vers. 4. et Ep. 53. vers. 12. *Propinere* ergo est, prægustare ante cœnam. Verbum enim 'propinere' apud Latinos non de potione tantum, sed de cibo etiam usurpatum reperio. Jul. Capitolin. in M. Antonio: 'Venenatam partem fratri edendam propinans.' Terent. in Eunuchio: 'Hunc ego vobis comedendum et deridendum propino.' Et translate aliquem ridendum aliis propinare. Placet Raderi quod Bisciola notavit: dicit enim Martialem voluisse dicere: *Non deerunt tibi, si voles propinere, Viles Cupp.* &c. Quasi dicat, non defutura illi genera ciborum; quæ, si vellet libare Toranius, desiderium posset excitare bibendi. Hodieque, cum ad bibendum invitamus, id facimus, olivis, porris, &c. Merula vero legendum censet: *Sessiles propinquæ*, id est, lactucæ vulgares in urbanis hortis usque obviæ. Nam, inquit, 'propinare' non de cibo dicitur, sed de potu. Præterea, quis vidit unquam herbas propinari, et in principio cœnæ?

4 *Viles Cappadocæ*] Lactucæ Cappadocæ: lib. 13. Epigr. 14. *Graves*] Odorene? An graves stomacho, capiti, oculis?

5 *Cybius latebit ovis*] Piscis e pelamidum genere concisi frusta, ovis ruptis frixa et tecta. Plin. lib. 32. cap. 11. et Athenæus lib. 3. cap. 52.

6 *Uctis*] Propter oleum cauliculis superfundi solitum. Lips. 5. Epist. Quæst. 1. lib. Gruterus retinet *ustis*, propter ἀντίθεσιν τοῦ 'argenti horti,' quod seq.

7 *Cauliculus*] Coliculus seu cauliculus, a caulibus dictus; brassicæ est interior pars, resecta a caule: ita ut

*Martial.*

4 K

thyrsus ipse sit brassica, caulis coliculus. Vide lib. 13. Epigr. 17. Sæpe brassica et cauliculi pro eodem sumuntur. *Rad.*

9 *Pultem niveam, &c.*] Pulti ex alicæ farina impositus botellus, qui conficiebatur ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis concisis, cepa, porro, thure, pipere, liquamine, et vino; quibus intestinum farciebatur: *a pudding or sausage.* Apic. lib. 2. cap. 5. Erat et *χορδή αἰματιάτης*. Athenæus l. 3. c. 36. *Niveam*] Nempe ex alica sectam: alicæ autem farina candidissima. Botellus ergo genus farciminis fuit, sine carnibus tamen. Alii sanguine fartum fuisse dicunt. Belg. *Een Bloet-worst.*

10 *Rubente lardo*] Fumoso, vel rancidulo.

12 *Marcentes, &c.*] Maturæ, vel duraciinæ. Epigr. 44. lib. 1. Brodæus vult aliis dici, 'tempore corruptas:' quibusdam 'liquore plenas.'

13 *Nomen pyra, &c.*] Pyra Syra, ex Syria allata.

14 *Docta Neapolis creavit*] Studiis literarum et gymnasiis celebris. Neapolitanæ autem castanæ laudatæ, quæ et torrentur et elixantur.

16 *Vinum tu facies, &c.*] Vinum quaecunque sapiet tibi non ante sitim bibenti. Ita Socrati *ποτὸν πᾶν ἥδὺ ἦν, διὰ τὸ μὴ πίνειν, εἰ μὴ διψᾷ.* Xenoph. Apomnem. α'. Vel, liberalius bibendo videberis approbare vinum meum quaecunque.

17 *Post hæc omnia, &c.*] Quod si vinum tibi moverit appetitum novum, naturali calore accenso; vel etiam vomitu. Hoc autem ante vel in cœna factitabant Veteres ad purgandum stomachum et provocandum appetitum. Juven. 6. vers. 428. Athen. lib. 15. c. 1. et Seneca Epist. 95. 'Vomunt ut edant; edunt ut vomant.' Mox, 'Et vinum omne vomitu remittuntur.'

21 *Fervens cicer, &c.*] Ab igne coctum: vel, naturæ fervidæ; comburit

enim, urinam movet, &c. Athenæus lib. 2. cap. 14. *Tepens lupinus*] Aqua maceratus tepenti.

23 *Sed finges*] Sed cœnæ tenuitatem compensabit libertas et sinceritas, ubi non erit opus simulatione et dissimulatione, ut in mensis divitum.

24 *Tuo recumbes*] Non ficto, non ad alterius gratiam composito.

25 *Nec crassum, &c.*] Nec ego molestus tibi ero, longo volumine legendo inter mensam. Epigr. 52. l. 11. vers. 19. *Οὐ μελοποιὸς ἐρεῖ κατακέμενος*, Antholog. lib. 2. cap. 47.

26 *Gadibus improbis, &c.*] Vide Epigramm. 42. lib. 2. vers. 11. et Juvenal. Satyr. 11. vers. 162.

30 *Parri tibia, &c.*] Parvi foraminis tibia instar condyli, qui pars est digiti eminens in commissura pugni. Sunt qui, per Condylum, tibicinem intelligant; ut *tibia Condyli*.

31 *Claudius sequeris*] Aderit et Claudia deliciæ tuæ, quam scio te libenter secuturum. Imo cupies te priorem nobis esse propter eam, quam vel nobis magis adesse velis. 'Et nisi cœna prior potiorque puella,' &c. Horat. Epist. 5. lib. 1. Commodius ergo scriberetur: *Jam nobis cupis esse te priorem.*

EPIG. LXXIX. Zoilum vestium ostentatorem exagitat.

1 *Surrexti*] Mutandæ vestis cansa, quum te sudore perfusum fingeres.

2 *Synthesis undecies*] Vestis cœnatoria. Vide Epigr. 46. lib. 2. vers. 3.

4 *Laxam tenuis, &c.*] Ex sudore porosam. Vel 'laxam,' distentam et turgentem: corpus scil. tuum præpingue et obesum. *Rad.*

6 *Frigus enim, &c.*] Quia mihi non ea vestium copia quæ tibi, qui sudare te fingis, ut syntheses ostentes. Sic Epigr. 16. lib. 2. vers. 6.

EPIG. LXXX. Librum Severo censendum mittit, quem immortalem futurum dicit, a Severi et Secundi castigatione prodeuntem. Ordo verborum est: Severo, si vacabis (malim



vacabit), non totam horam mihi dones et imputes, legendo libello.

2 *Imputes, Severe*] Me tibi debitorem ejus facias.

3 *Exigisque nugas*] Ad examen judicii castigas.

4 *Durum est, &c.*] Objectio ex persona Severi. Non est æquum me otia mea perdere, nugis tuis impensa. *Rogamus*] Resp. Poëta.

5 *Jacturum patiaris*] Quasi dicat: Perdes tu quidem ferias; sed rogo perde nostra caussa semihorulam.

7 *Improbi*] Qui tibi adiungimus comitem aequè gravibus, ac tu, districtum negotiis. *Improbi*] Impudentes, quod hoc abs te petamus. *Secundo*] Libertus hic Lucensis ille? de quo lib. 1. Epigr. 2. vers. 7. An Plinius Junior, qui Nostro amicus (ut testatur ipse Plin. Epist. ult. lib. 3.), qui et Secundus cognominatus est, disertumque eum vocat Martialis, Epigrammate 19. libro 10.

8 *Plus multo, &c.*] Plus tibi castigatori, quam mihi autori. Vide quanti faciat Poëta limam et castigationes doctorum.

10 *Nec inquieta, &c.*] Effugiet mortem; non interibit, ad inferos, ubi saxum ingens volvit Sisyphus, damnatus. Sic Epigr. 2. lib. 10. Marmora inquieta, Sisyphi saxum sc.

13 *Lima momorderit Secundi*] Castigatio, expolitio, Metaph. a fabris.

EPIG. LXXXII. Avarum carpit Gaurum, qui, cum Poëtæ ducenta millia HS. in fœnus promississet, petenti nec decem millia credere voluit.

1 *Quid*] 'In denegando queis pudor est paululum: Post ubi tempus est promissa jam perfici,' &c. Charinus apud Terent. *Promittetas, &c.*] Mutuo, fœnore, vel gratis. *Millia ducenta*] Quinque millia Philippæorum.

3 *An potes, &c.*] Si poteras, inquit Poëta, et nolebas, cur es pollicitus? nonne hoc est turpius, quam si mihi petenti statim a principio negasses, aut nihil petenti nihil pollicitus esses?

Quæ noluisti mihi dare, ea tibi habes; male iis utaris; quæ nec bene tibi vertant. Ita emendavit Scriverius de consilio Scaligeri; cum antea legeretur *dispercas*.

4 *Pusillus homo es*] *Μικρολόγος*, parvi animi: a base fellow.

EPIG. LXXXIII. 1 *Insequeris, &c.*] Disparia nobis studia, voluntates diversæ. Sic Ep. 47. l. 12. Vide et Epigr. 46. supra.

EPIG. LXXXIV. Queritur nil sibi Xeniorum a Galla missum Saturnalibus; se tantundem Gallæ remissurum Martialibus.

1 *Nucibus puer relictis*] Pueris, nucum lusulus indultus fuit in Saturnalibus, viris alea. Finitis vero Saturnalibus, revocabantur in scholam pueri a magistris: Plinius Epist. 7. lib. 8. alea viris inhibita; cujus animadvertendæ cura ad Ædiles spectabat.

2 *Revocatur*] In scholam scilicet. Nam Saturnalibus ferventibus cessabant scholæ: exactis aperiebantur.

3 *Proditus*] A rotati concussique fritilli sono proditus Ædili ganeas perquirenti. *Fritillo*] Epigr. 14. lib. 4. vers. 8.

4 *Arcana modo, &c.*] Palam ludere post Saturnalia nefas erat. *E popina*] Ubi lurcones, gancones, et aleatores ab Ædilibus vestigabantur. Senec. lib. de Vita Beata, cap. 8.

5 *Ædilem rogat*] Neque enim jus Ædili in aleatores, Saturni tempore: quo elapso, pristina eidem auctoritas. Martial. lib. 13. 'Nec timet Ædilem moto spectare fritillo.' Saturnalibus enim forum aleatorum calcificiebant. *Rogat*] Ut sibi parcat, nec in jus trahat. *Udus aleator*] Vino madens.

6 *Saturnalia transire tota*] Epigr. 89. lib. 4. vers. 2.

9 *Sane sic abeat, &c.*] Nihil mihi misisti nostris Saturnalibus Decembr. Nihil tibi mittam Calendis Martiis. Quæ vobis tanquam Saturnalia sunt; et in quibus celebratus erat natalis

Veneris, missaque mulieribus munera a maritis et amatoribus. Vide tit. Apophoreton, lib. 14.

11 *Saturnalia, Martias Calendas*] Juvenalis Sat. 9. 'Munera femineis tractas secreta Calendis.' Sed nihil tritius in tota antiquitate. Idcirco

autem docet amandi magister, ne eo tempore puellarum capentur amicitiae: quia solent tunc temporis plurima pro jure suo flagitare: dicit enim: 'Magna superstitio tibi sit natalis amicæ. Quaque aliquid dandum est, illa sit atra dies.'

## EPIGRAMMATUM LIB. VI.

EPIG. I. Ad Julium Martialem mitti castigandum novum libellum, ut exire securius, et in manus Cæsaris venire posset.

2 *Martialis*] Ad quem lib. 5. Epigramm. 21.

3 *Si terseris, &c.*] Si acri digiti, auris, judicii censura castigaris. *Ter-seris*] Ad spongiam ergo alludere videtur, de qua supra lib. 4. Epigr. 10.

5 *Magnas Cæsaris, &c.*] Cæsareas, sic Epigr. 8. lib. 4. vers. 10. *Magnas*] Sunt qui legant *Magni. Cæsaris*] Domitiani.

EPIG. II. 1 *Lusus erat, &c.*] Pro ludo habebantur adulteria.

2 *Lusus et immeritos*] Suetonius, 'Castrari mares vetuit.' Spadonum qui apud mangones erant, pretia moderatus est. Papinius iv. Sylv. de hoc edicto Domitiani: 'Qui fortem vetat interire sexum, Et censor prohibet mares adultos Pulchræ supplicium timere formæ.' Hoc autem ideo vetuit, quia cum memoriam Titi fratris odio haberet, et is Eunuchos amasset, hoc in ejus contumeliam edictum proscribendum censuit. Xiphilinus in Domitiano. *Herald. Exsecuisse mares*] Castrare. *Exsecuisse*] Exsecrare, ἐκτέμνειν. Sic 'circumsectos' Judæos dixit Sueton. in Domitian. quos 'circumcisos' vulgo appellamus.

3 *Prohibes, &c.*] Edictis. Sueton. Domit. cap. 7. Xiphilin. Dom. Dio. Amm. Marcellin. lib. 18. Papin. 4. Sylv.

4 *Sine fraude jubes*] Legitime, non ex adulterio.

6 *Et spado, &c.*] Eleganter utrumque conjungit Poëta. Vide Juv. Sat. 1. vers. 22. et Sat. 6. vers. 367. et Epigr. 76. lib. 6. unde huic lux.

EPIG. III. *De filio Domitiani*] Ex Domitia uxore, cujus meminit Suet. cap. 3. Neque enim placet hoc de conceptu Juliæ, quem ipse pater et patruus abortivum esse voluit, intelligi; ut vult Calderinus.

1 *Nascere*] Nascentem puerum alloquitur Poëta, vel potius natum et crescentem; sicut stirpem dicimus nasci dum crescit. *Dardanio*] Trojano, a Dardano. *Promissum, &c.*] Imitatio Virgiliana: 'Julius a magno demissum nomen Iulo.' 1. Æneid. et 'Chara Denm soboles,' &c. hæc autem 'vera,' Domitiani scilicet Dei ac Domini. Epigr. 8. lib. 5.

3 *Habeas*] Imperium Romanum.

4 *Quique regas, &c.*] Imit. Ovidiana: 'Sospite sic te sit natus quoque sospes: et olim Imperium regat hoc cum seniore senex:' 2. Trist. vers. 165.

5 *Ipsa tibi nireo, &c.*] Parcæ Deæ dabunt patrueli tuæ Juliæ filiæ Titi, partes suas: atque Julia pro amore

suo tibi nebit pollice niveo (qui longævitatē figurat) fila aurea, quæ summam portendunt felicitatē: namque ex disciplina Hetruscorum aries insolito colore indutus, regi vel Imperatori omnium rerum largitionem portendebat. Vide quæ ad vers. 229. Thyest. Senecæ.

6 *Phryxi*, &c.] Vellus aurcum, quale erat arietis illius quo Phryxus vectus e Bœotia in Colchos transfretavit. *Julia*] Titi filia, neptis Domitiani. Illa ergo Domitiani filium non poterat non, ntpote sanguinem patruī, amare: sive amavit, sive oderit, hoc Poëta ex decoro fingit. Sensus ergo est: Julia quasi Dea, Parcarum loco tibi nascenti natoque nebit felicia vitæ stamina et aurea fila, totumque vellus aureum, id est, meram felicitatē.

EPIG. IV. Laudat Domitianum, quod legem Julianā de stupris; et Scatiniam de impudicitia, et adulteris puniendis revocarit, atque histrionibus scenam interdixerit; pueros castrari a manganibus veterit, &c. præferique hanc Cæsaris laudem et factum, cæteris omnibus seu triumphis, seu templis.

1 *Censor maxime*] Censuram sibi assumpsit maximam. Suet. c. 8. perpetuam. Dio. *Principumque*] Imperator.

2 *Triumphos*] Ex Dacis sc. Cattis et Sarmatis. Epigr. 2. lib. 2. vers. 6. et Epigr. 19. lib. 5. vers. 3.

3 *Tot nascentia*] Tot nova, et ab integro ex fundamentis erecta, et tot renata seu restituta. Sueton. cap. 5. Entrop. lib. 7. Cassiod. Chron.

4 *Tot spectacula*] Suet. cap. 4. Vide Epigr. 19. lib. 5. ibid. *Tot Deos*, &c.] Novos Deos, seipsum, patrem, fratrem, et Julium, cum antiquis, Jove custode, Hercule, Fortuna reduce, Jano, &c. Nihililn. et Sueton. Vide Epigramm. 19. lib. 5.

5 *Pudica est*] Vide quæ ad Ep. 2. supra.

EPIG. V. 3 *Nil mihi respondes*] Id est, tacite negas: nam silentium tuum honesta denegatio est. *Tucitum*, &c.] Tacendo videris dicere me non redditurum.

4 *Ideo*, &c.] Ut non reddam, rogo gratis et dono, non mutuo.

EPIG. VI. Sceptice excusat Paulam quod amet quatuor comædos, inquiens eam non facere præter legem Dramatis: quamvis enim in scena plures tribus simul loqui non conveniat, inducitur tamen sæpe persona quarta, quæ vel muta est vel loqui non laborat: id est, parce loquitur. Sed, mentem Poëtæ petat, qui volet, ex Epigrammate 23. libro 9. vers. 3.

EPIG. VII. 1 *Julia lex populis*, &c.] Ex quo tempore Domitianus revocavit legem Julianā a C. Julio Cæsare Octaviano contra adulteros latam. Vide Suet. Domit. 7. et cap. 8. et supra Epigr. 2. et 4. primum hoc distichon in ed. Scriveriana desideratur, consiliove ipsius? an incuria Typographica? Hoc videtur ex lemmate, ubi Faustini mentio.

3 *Aut minus*, &c.] Intra mensem vel 30. dies Thelesina nupsit decies.

5 *Non nubit*, &c.] Frandem facit legi, conjugii nomine prætexit adulterium, vim legis eludit, neque jam uxor est, sed adultera legitima. Epigr. 75. lib. 5. vide et 22. Epigr. infra.

6 *Mæcha*, &c.] Quæ simpliciter mæcha est, neque legem ipsasque nuptias adulterat. Epigr. 88. lib. 1. et Epigr. 42. lib. 3.

EPIG. VIII. 1 *Prætores duo*, &c.] Honores ait jacere et bonas artes: in pretio esse citharædos, choraulas, præcones, uti et queritur Juvenal. Satyr. 3. vide et lib. 5. Epigr. 56.

5 *Præconi dedit*, &c.] Iis enim temporibus præconum fortuna ad invidiam usque lauta; quod Martiali indignationem excitabat supra Epigr. 56. l. 5. At olim infimorum et miserorum homuncionum ministerium erat. *Her*,

6 *Dignum quid fatuo, &c.*] Immo sapienter fecit, pro more hodierno locandorum filiarum: qui tenuioris conditionis hominibus prælatum elegit generum artis pecuniosæ. Epigr. 56. l. 5.

EPIG. IX. 1 *Dormis, Lærine, &c.*] Vel, simulas somnum, ne ejiciaris a designatore Oceano.

2 *Te suscitât Oceanus*] Ludit in ambiguitate τοῦ 'suscitat: ' quod significat, excitare e somno et ex equestribus sedibus. Epigramm. 94. lib. 3. vers. 10. et Epigr. 8. lib. 5.

EPIG. X. 2 *Ille dabit*] Domitiani.

3 *Templa quidem, &c.*] Snet. Dom. c. 5. vide et Epigr. 1. l. 5. vers. 11.

5 *At quam non tetricus*] Carmen tamen vel libellum supplicem legit vultu non minus sereno, quam quo jura victis dat, quam quo triumphat.

7 *Dacis*] Epigr. 3. lib. 5.

8 *Capitolinus itque, &c.*] Capitolium ascendit triumphans per viam sacram.

9 *Conscia virgo*] O Pallas, familiare Domitiani nomen, quam eximie colit, et cujus filium se esse vult. Epigr. 1. lib. 4. vers. 5. Scite Palladem interrogat: nam ipsum Domitianum interrogare, quare nil donarit, et verecundiæ et impudentiæ fuisset. *Tonantis*] Domitiani. Vide lib. 5. Epigr. 1.

11 *Sic ego, &c.*] Sic ego quærebam, inquit Martialis, sic autem Pallas respondit. *Posita mihi*] Personam scilicet induta mitem: ita Silius: 'Jam bellica Virgo Ægide deposita,' &c. Vel alludit ad statuam Palladis in Capitolio positam sine ægide, ut quam Domitianus habet. Epigr. 179. lib. 14. *Gorgone*] Scuto, cui pictura Medusæ capitis inerat.

12 *Quæ nondum, &c.*] Exspecta modo, dabit, neque enim negavit quia non statim dedit.

EPIG. XI. 1 *Quod non sit Pylades, &c.*] Quod nullum hodie reperiatur ami-

corum par, non est mirum cum nulla inter eos, qui amici esse volunt, inveniat conditionum paritas, rerum communio, aut studiorum similitudo. Orestis cum Pylade amicitia vel pueris audita.

3 *Nec melior panis, &c.*] Vide Epigramm. 43. lib. 2. et Epigr. 59. libro 3.

5 *Lucrina voras*] Ostrea Lucrina, quæ in laude erant et pretio. *Aquosa Peloris*] Flaccida concha et sine collo, a Peloro Siciliæ promontorio dicta.

6 *Non minus, &c.*] Non mihi minus exacta est tenuis saporum ratio, nec minus deliciarum cupido quam tibi.

7 *Cadmea*] Epigr. 43. lib. 2. vers. 7. *Pinguis Gallia vestit*] Sagum Gallicum crassioris villi. Vide Epigramma 19. libro 4. et Juvenal. Satyr. 9. vers. 30. Pinguioribus enim crassioresque olim vestes a textoribus Gallis. Juvenalis Satyr. 9. 'Pingues aliquando laceratas, Et male percussas textoris pectine Galli Accipimus.' 'Pingues laceratas' dicit Juvenalis, πᾶχelas.

8 *Sagatus amem*] Dixit: 'Me pinguis Gallia vestit.' Sagum autem Gallicum erat: quin et ipsum nomen, si credimus Isidoro: sed et Hispanicum.

10 *Marce, ut ameris, ama*] Verum præceptum, et e sapientiæ fontibus. Seneca Epist. 9. Hecaton ait: 'Ego tibi monstrabo amatorium, sine medicamento, sine herba, sine ullius veneficæ carmine: Si vis amari, ama.'

EPIG. XII. 1 *Suos*] Mentali quidem restrictione ambigui: 'suos,' at emptitios scilicet, non nativos: sic Epigr. 20. lib. 2. et Epigr. 30. lib. 1.

EPIG. XIII. Statuam e candidissimo marmore Domitianus Juliæ, quam impensius amabat, exædificavit, argumentum amoris, quem per cestum Juliæ manu hærentem declaravit, cum eo se percussum, ut olim Jupiter a Junone, et Mars a Venere sig-

nificaret; illumque cestum, ait Poëta, tam verum et potentem, ut videatur ab ipsius Cupidinis collo detractus, imo qui vineat eundem, ut si Juno aut Venus cestum desideret, possit illum non jam a Cupidine, sed a Julia mutuum accipere. *Rad.*

1 *Quis te Phidino, &c.*] Quis statuem tuam finxit tanto artificio, ut Phidiæ eximii torcentis superasse, ipsiusque Palladis artem æquare videatur? *Julia*] Filia Titi Imp. et Martiæ Furvillæ, cui impensius amatæ Domitianus patruus insignem statuem tenentem manu cestum, quo se percussum inuneret, erexit. *Cælo*] Stilo sculptorio.

3 *Non tacita, &c.*] Ad vivum ita expressa, ut loqui videatur. *Lygdos*] Marmor Lygdinum: e Tauro et Arabia. Epigr. 42. infra.

4 *Vivus in ore liquor*] Omnino hæc vera lectio: sed quid sibi velit, ostendit Gronovius Diatribis ad Stat. capite xxiv. circa finem pag. 153. Vivus liquor est succus ille et sanguis faciei qui splendet e viventi, viva veraque facie: ille fulget in hac statua: loqui putes, et vivo succo os accendi.

5 *Ludit*] Ludibunda et velut tenera ac molli manu gerit cestum, id est, baltheum amoris potentem, Cupidini ereptum, quo Martem Venus, Jovem Juno factum ad amorem accendere fertur. Vide Gyraldi Syntag. 13. de Venere. *Acidalius, &c.*] Venus Acidalia dicta est ab ἀκχῆδας, id est, curas quas injicit: vel ab Acidalio fonte in Orchomeno Bæotiæ quo se lavare Gratia ferebantur, in hoc autem cingulo omnes inesse Gratias et Veneres canit Homer. II. ξ. 'Acidalius nodus' seu Cupidineus, pro cesto sumitur, quo percussura videtur Domitianum.

7 *Ut Martis, &c.*] Juno et Venus tanquam minores Deæ a te (ubi conciliatos volunt Jovem et Martem) petant cingulum hoc, quo tu incendis Domitianum Deum et Dom. nos-

trum.

8 *Ceston et ipsa Venus*] Modo vers. 5. 'Acidalius nodus.'

EPIG. XIV. Difficile Poëta affirmat ingenium excellens artem non ostentare: nullumque fere esse, qui cum aliquid se scire præter cæteros putet, nolit hoc alios de se scire.

2 *Laberi*] Alius hic a Laberio minorum scriptore.

4 *Virum putabo*] Qui possit famam et gloriam continere, non ostendendo artem suam ac scientiam.

EPIG. XV. 1 *Phaëthontæ, &c.*] Populea. Vide Epigr. 25. lib. 4. vers. 2.

2 *Feram*] Formicam.

4 *Funeribus facta est, &c.*] Simile de vipera, Epigrammate 59. libro 4. vers. 5.

EPIG. XVII. 1 *Cinna*] Ut habearis nobilis, et Cinna, consulari quidem, sed crudeli viro oriundus. *Cinnane, &c.*] Tonsor; de quo Epigr. 64. lib. 7.

4 *Ista ratione dicereris*] Barbara hac Apocope.

EPIG. XVIII. 1 *Sancta Salonini*] Proprie 'Sancta:' nam Manes sancti. Vide Macrobi. lib. 3. Saturnal. cap. 3. Virgil. 11. Æneid. 'Tuque, o sanctissima conjux, Felix morte tua.' Nota etiam 'felix' μακάρις. Et 'Deorum manium jura sancta sunt,' apud M. Tull. lib. 2. de legib. Et 'Sanctitus' proprie 'justitia erga manes,' ut idem ait in Topicis. Recte igitur in gloss. 'Sanctas, ὁσως, ἄγως.' *Herald. Terris requiescit Iberis*] In Hispania.

2 *Qua melior, &c.*] Qua umbra non est alia apud inferos sanctior.

3 *Sed lugere, &c.*] 'Absint inani funere naniæ,' &c. Horat. Ode 20. lib. 2. quia 'multa pars mei Vitabit Libitinam: usque ego postera Crescam laude recens:' inquit idem Ode 30. lib. 3. Magna quidem ejus pars est superstes, cui superest gloria ex claris factis, et ex bene meritis nominis celebritas: sed alia hic mens Poëtæ nostri et ratio Pythagorica:

φίλων σώματα μὲν δύο, ψυχὴ δὲ μία : vivit itaque melior Salonini pars in eo quod te superstitem reliquerit, quem vel anima sua chariorem habuit.

EPIG. XIX. 1 *Non de vi, &c.*] Ineptos hujusmodi et umbraticos caussidicos, qui figurarum tumore et sententiarum vanissimo strepitu crepantes, nihil ex iis quæ in usu sunt aut vident aut loquuntur, exagitat Petronius statim ab initio Sat. Ita hic Postunius vel ex alia oratione (ut ait Cicero pro Roscio Amerino) quam in alium rem fuerat commentatus hæc declamavit: vel arcessitos hos artis colores et purpureum, qui late splendeat, pannum assuit caussæ levi, quam actam oportuit de tribus capellis. Vide Lucilii Epigramm. lib. 2. cap. 46. Antholog. unde hoc expressum: vide et Lucianum in *Ῥητόρων διδασκάλῳ*.

2 *De tribus capellis*] De re levi contendebam cum adversario; et tu perinde ac si de imperio orbis ageretur, memoras gravissima bella: quasi dicat, Mitte hæc et redi in viam.

5 *Tu Cannas, &c.*] Tu nescio quid grande sonas de clade Cannensi, bello cum Mithridate, Hannibale, Porsenna, quem Mutius Scævola adortus est, Epigr. 22. lib. 1. et bellis civilibus Marii et Syllæ: extra chorum quidem, et mira de lente.

8 *Manuque tota*] Omni gestu et actionis viribus; ita magno conatu magnas nugas agis.

EPIG. XX. 1 *Mutua te centum*] Heic est *χαράκτηρ* hominis vani, et, ut aiebat Comicus, lingua factiosi, inertis opera, et sublesta fide. Multi reperiuntur ejusmodi, qui non modo facile promittunt, sed sese ultro offerunt; quorum amicitiam si vis experiri, nihil invenies alienius. *Herald.*

2 *Cum mihi dixisses, &c.*] Quæ est oratio hominis prompti ad beneficia conferenda. Cum ipse me sæpe hortatus fueris prius ut aliquid a te pe-

terem. Jam tamen dubitas, cunctaris, &c.

3 *Inquiris, dubitas*] Sollicitus es, qualis ille inficiator ac fraudulentus solet, ut observat Seneca lib. 3. de Benefic. cap. 17.

4 *Nega*] Amarum est diu pendere, æquius erat mihi spem præcidi, tibi metum; quam utrumque sic trahi, sic cruciari. Vide Senec. de Benef. lib. 3. c. 1. et Epigr. 30. infra; et lib. 7. Epigrammate 43.

EPIG. XXI. 1 *Perpetuam Stellæ, &c.*] Cum Venus Violantillam duram diu et inexorabilem jungeret tandem conubio stabili Stellæ Poëtæ, dixit, Cape munus quo non potui dare majus. Papin. sylv. 1. *Ianthida rati*] Diminutiv. ab *ιωv*, ut Violantilla a viola.

3 *Domina*] Violantilla.

4 *Pecces exitiose, vide*] Amore furens et zelotypia.

5 *Cecidi*] Cesto illum mihi conciliatura. Epigr. 13. supra.

6 *Vagus ante toros*] Adulteriis.

8 *Tam frugi, &c.*] Tam continentem et thalamo suo fidelem.

9 *Arcano loco*] Arcanæ virtutis balthæo: de quo supra Epigrammate 13.

10 *Plaga jurat*] Ut illam amet. *Sed tu jam, &c.*] Ut Stella Violantillam et hanc ille vicissim mutua amoris fide amplectatur.

EPIG. XXII. 2 *Macchum molo, &c.*] Qui modo mæchus erāt: *Μοιχεύειν μὲν θέλονσι ὃν λανθάνουσι χρόνον, γαμῶν δὲ ἄς ἐμοίχευσαν, ὅταν ἐπ' αὐταῖς ληφθῶσι*, Apollonius apud Philostratum, lib. 8.

3 *Lex Julia, &c.*] Supra Epigr. 7. vers. 1. et Epigr. 2. et 4.

4 *Non nubis, &c.*] Supra Epigr. 7. vers. 5. et Epigr. 75. lib. 5. et Epigr. 75. lib. 1. *Sed fateris*] Illum fuisse mæchum.

EPIG. XXIII. *Σύγχρονοι* fuerunt Martialis et Juvenalis: acumen sæpe convenit, et vel Philo Platonissat,

vel Philo Platonissat : uter utri acceptum ferat utriusque interpret non dico : verum hoc Epigramma vide expressum Satyr. 6. Juvenalis vers. 196. ibidemque expositum.

EPIG. XXIV. Lasciviæ id esse in Charisiano jocatur, quod revera paupertatis erat : ut cui non erat vestis cœnatoria quam sumeret in Saturnalibus, ubi Senatores et equites positus togis inducebant syntheses. Vide Epigr. 141. lib. 14. et Lips. 1. Sat. 1. Æque, inquit, lascivum est gravitatem inducere, ubi cæteri pro ritu civitatis lascivunt, ac lascivire ubi cæteri cives gravia agunt.

EPIG. XXV. Marcellinum in Dacia, tirocinia militaria ponentem, monet, ut caute fortis sit : illum nihilominus, ut Ulyssem, patriam propugnare, eique decus immortale parere posse. *Rad.*

1 *Sincera parentis*] Vera, ingenua, ingenio, moribus, pectore patrem referens, fortis forti create : purum aurum a puro auro.

2 *Parrasio quem, &c.*] Qui meritis tyro in Dacia, quæ spectat ad Septentrionem : militasse eum in Dacis et Getis testantur Epigr. 46. lib. 9. et Epigr. 79. lib. 7. De Parrhasia ursa, vide vers. 3. Epigr. 11. lib. 4.

3 *Ille*] Ego. *Patrius amicus*] Fuit enim familiaris patri, cujus causa amavit filium.

7 *Bella velint, &c.*] Temere pugnent furiosi, tu cante et uti fortem decet ; qui 'non timebit, cavebit tamen.' Senec. Epist. 85. et Arist. Eth. 3. lib. habes enim in te artium ornamenta quibus togatus non minus quam armatus patriam cohonestare possis : 'Licet eminus esse Fortibus : Antæo nocuit temeraria virtus.'

EPIG. XXVI. 1 *Periclitatur capite*] In iudicio rei dicuntur 'capite periclitari.' Sotadem λέιχova, capitis vel oris ministerio male usum, 'capite periclitari' ait. Qui patitur, 'ore

morigerari ;' qui agit, 'capiti illudere' rectius et ambigue dicitur.

EPIG. XXVII. Nepotem vicinum hortatur ad genialem vitam.

1 *Bis vicine Nepos, &c.*] Duplici modo ait Nepotem sibi esse vicinum : primo in urbe Roma circa Floræ templum : tum in Sabinis, Ficeliarum oppido : inter quod et Nomentum Martialis prædium habuit. *Cluv. Ital. l. 2. c. 9. Proxima Flora*] Epigr. 23. l. 5. vers. 4.

2 *Ficelias*] Oppidum in Sabinis. Alii leg. *Fregelias* : alii *Ficedulas* : illud frigide sane et contra verum : hoc æque obscure ac Ficelias : rurine illæne fuerint, an in urbe : alii *Ficuleas*. Vide Brod. Miscell. 10. lib. 28. cap.

3 *Est tibi*] Procreasti filiam tui simillimam, quæ plane refert omnibus oris lineamentis patrem, quod argumento est, esse tibi uxorem castam, et filiam hanc legitimam. *Rad. Patris signatur, &c.*] Sic Catullus in nuptiis Juliæ et Torquati : 'Sit suo similis patri,' &c. mox, 'Et pudicitiam suæ matris indigeat ore : ' et Horat. 'Landantur simili prole puerperæ.'

5 *Tu tamen amoso, &c.*] Ne parce veteri vino, verum bibe uti ante natam filiam : nec reconde vina, sed nummos illi relinquendos. Epigr. 126. lib. 13.

7 *Mustum*] Non vinum a te reconditum, sed quod ipsa levit, et quod cum ipsa simul consenescat.

8 *Amphora, &c.*] Quo enim die, seu mas, seu fœmina nata, condebant vinum novum, ut cum prole cresceret, et die natali inde tantum hauriretur.

9 *Cæcuba non solos, &c.*] Non orbis tantum, sed et iis qui liberos habent, liceat genialiter vivere et Cæcubi cunulos exhaustire.

EPIG. XXVIII. 1 *Libertus*] Lege epiccedion Glauciæ Melioris lib. 2.

Sylv. Statii, quod huic concinit ac facem præfert. *Melioris*] Mel. Attedii.

3 *Breves*] Puer enim extinctus. *Patroni*] Melioris Attedii, qui Glau-  
ciam etiamnum infantem propter for-  
mam et ingenium manumiserat. Epig.  
seq.

5 *Flaminia*, &c.] Viæ Flam. extra  
urbem, in qua tumuli frequentes.

8 *Messibus peractis*] Alii, *mensibus* :  
vitiosissime : unde enim binnulo inge-  
nium, mores casti, pudor, &c. præ-  
dicta?

9 *Vix unum*, &c.] Prope erat tre-  
decennis.

10 *Qui fles talia*, &c.] Qui Glau-  
ciæ fatum immaturum atque Melioris  
miseram orbitatem defles, sis, precor,  
felix, neque habeas ex tuo quod fleas :  
ut lib. 10. Epigr. 61.

EPIG. XXIX. 1 *Non de plebe domus*  
Non pars Niliacæ plebis aut Alexan-  
drinæ, non e familia plebeia : vel, non  
e grege atque turba domesticorum  
servorum. sic l. 8. Epigr. 51. *Avara*]  
Avarorum mangonum, quibus hinc  
quæstus. *Verna*, &c.] Nec es verna  
venalitiis, ita natus domi, ut venum  
in catasta cum reliquis servis expo-  
nerere : sed ita natus, ut merito a  
Meliore amarere. Statius : 'Non te  
barbaricæ versabat turbo catastæ.'  
Epigr. 42. lib. 1. vers. 1. *Catastæ*]  
Pegmatis lignei, quo venales expo-  
nebantur servi : a καταστῆναι : vel,  
ut Raderus exponit, Est machina  
lignea longaque, compedis forma,  
servis credo venalitiis injecta : unde  
dicti ipsi servi 'catasti.'

3 *Munera*, &c.] Infans enim manu-  
missus est. Vide et Epigr. præced.  
vers. 3.

6 *Apollineo*, &c.] Formoso, instar  
Apollinis.

7 *Immodicis brevis est*, &c.] Pul-  
cherrima quæque brevis ævi sunt :  
præcox indoles immaturi plerumque  
fati : τὰ γὰρ περισσὰ σώματα πίπτειν

βαρείας πρὸς θεῶν δυσπραξίας, 'Εφασχ'  
ὁ μάντις. Calchas scilicet, referente  
nuncio Sophocleo in Ajace μασταγοφ.  
ex opinione impia, Deos invidere ex-  
imie et enormiori gloriæ : hinc et  
fascini adhibiti, sputum, salivæ, aliæ-  
que res turpiculæ, quibus gloriam  
temperari, arcerique invidiam crede-  
bant. *Immodicis brevis est*] Hæc fuit  
antiquorum sententia, immodicis et  
humanam sortem quacunque in re su-  
perantibus hominibus invidere Deos :  
et inde fieri, ne inter nos diurnent :  
quare dicebat Cato Censorius, 'Se-  
nilem juventam præmaturæ mortis  
esse signum.' Plin. lib. 7. cap. 51.  
Optabant igitur ne quid nimis pla-  
ceret, ut præcipit hic Martialis : et  
nimiam laudationem nocere existi-  
mabant. Quidam enim prodiderunt  
esse homines nimia laudatione effas-  
cinantes. Vide A. Gell. lib. 9. cap.  
4. Et hic proprie 'fascinum.' Unde  
'Præfiscine' dixerunt, ad averten-  
dum fascinum. Notus hic Virgilli  
locus : 'Bacchare frontem Cingite,  
ne vati noceat mala lingua futuro.'  
Nota 'mala lingua : ' nam 'fascinum'  
a fando, inquit Festus. Ac Cloatius  
Verrius quasi βάσκανον dictum autu-  
mat, et commode sane et condecen-  
ter, ait Gell. lib. 6. cap. 12. Cæterum  
tota illa opinio ex eo fluxit, quod  
opinabantur Deos invidere 'enormi-  
ori gloriæ,' ut loquitur Tertullianus.  
Impia sententia. Invidiam autem is-  
tam ita metuebant, ut eam quocun-  
que modo placare conarentur ; et id-  
circo res turpiculas puerorum collo-  
appendebant, bonæ scævæ causa,  
ut notat Varro in libris de Ling. Lat.  
Quo sane videtur alluisse Plautus in  
Milite : 'Enim jam dudum gestio,  
mæcho, hoc abdomen abdimere, Ut  
faciam quasi puero in collo pendeant  
crepundia.' Et in suis ædibus hæc  
προβάσκαντα (Mintonia appellat γλωσ-  
σογράφος) habebant. Plutarch. et Pol-  
lux. *Heraldus*.



8 *Non placuisse nimis*] Ne cito peccat, teque iactura cruciet.

EPIG. XXX. 1 *Sex sestertia*] Sen- sus est : Si mihi tantum donasses sex sestertia, quum pollicitus es, deberem tibi tantas gratias, quantas solverem, si donasses ducenta. Nunc quia sero admodum, et vix tandem, quod promisisti largitus es, amisisti omnem gratiam : qui enim cito dat, bis dat.

3 *Deberem tibi*] Gratiam aut fœnus pro ducentis sestertiis, id est, pro ducentis millibus sestertium. *Rad. Pro ducentis*] Ac si donasses mihi ducenta sestertia : nam quod exponunt, 'sex ratione fœnoris ducentorum,' non placet.

5 *Kalendas*] Menses.

7 *Perdidisti*] 'Bis dat, Qui cito dat, minimi gratia tarda preti est.' Alciat. Embl. 162. Vide Epigr. 20. supra.

EPIG. XXXI. 2 *Vis sine febre mori*] Valetudinis forte gratia vigilantis naso, et medicum palpas hac, hoc volui dicere munere.

EPIG. XXXII. 1 *Cum dubitaret*] Cum adhuc ancipiti dubioque Marte Otho cum Vitellio pugnaret. *Enyo*] Bellona, furor bellicus. Epigr. 21. lib. spect. vers. 3.

2 *Posset vincere*] Neque enim se Galbæ opposuisset, nisi sperasset sine bello civili rem geri potuisse ; atque ubi jam a Vitellianis ad Bebricæm fraude superato, satissuperesset spei, integræque fere copię, supervenientibus et aliis, odio tamen civilium armorum, et ne periret populus, se pugione transfodit. Sueton. Dio, et Tacit. 2. Hist. *Mollis Otho*] De molitie ejus, Sueton. cap. 12. et Juven. Sat. 2. vers. 102.

3 *Damnavit, &c.*] Civilia bella ex- osum Othonem, etiam privatum ad- huc, refert Suet. cap. 10. Sed pulcherrime apud Dionem loquitur Otho, quum inquit : ' Multo melius est, multoque justius, unum pro multis, quam pro uno multos interire. Ego

quidem Mutius esse malim, aut Cur- tius, quam Marius, quam Sylla,' &c.

5 *Vel Casare major*] Quo vel vic- tore majorem se et meliorem affirma- vit Cato.

6 *Major Othone fuit*] Minor certe : Cato enim rebus fractis et desperatis, Otho salvus jam et integris ; ille tæ- dio, hic odio belli civilis se interfecit : vitam mollem forti morte cohonestavit. ' Alii ' (inquit Tacitus) ' diutius imperium tenuerunt, nemo tam for- titer reliquit.'

EPIG. XXXIII. 4 *Tam miser, et fu- tuit*] Et miseria miseriarum hæc est, quod amissis fuga et morte pueris, detrusus est ad mulieres. Scoptice. Turneb. lib. 26. cap. 27.

EPIG. XXXIV. 1 *Busia da nobis, &c.*] Vide Epigr. 64. lib. 3. et Epigr. 47. lib. 5.

4 *Cecropio monte, &c.*] Hymetto, monte prope Athenas, Cecropi reg- natus, thymo, apibus, et melle cele- bri.

5 *Vocesque, manusque theatro*] Plau- su enim et faustis acclamationibus excipiebantur in spectaculis Impera- tores. Et his acclamationibus Im- peratori felicitatem comprecabantur. Nota τὸ 'Ῥωμαίοις σὺνῆδες εὐτυχίαν ἐπ- ευχόμενων. Nam vox erat ' feliciter.' Aliis etiam blanditiis onerabantur. Vide Tertull. lib. de spectaculis, cap. 25.

6 *Cum populus, &c.*] Ubi plausu et faustis acclamationibus excipitur in spectaculis Cæsar.

7 *Quot arguto dedit, &c.*] ' Mille, deinde centum, Dein mille altera, dein secunda centum,' &c. Catull. Epigr. 5. ad Lesbiam.

8 *Pauca cupit, &c.*] ' Pauperis est numerare pecus : ' et Horat. ' nume- rabilis, utpote paucus,' Epist. ad Pi- sones.

EPIG. XXXV. In molestum caussi- dicum, quem inter dicendum biben- tem, ut vires revocaret, horasque orando expleret, Poëta monet, ut si

velit bibere, exhaustiat aquam clepsydræ; id est, ut cito finiat orationem, qua occidebat auditores. *Rad.*

1 *Clepsydras*] Horologia aquaria, phialas e vitro, cupro, argento, &c. ἐκλέπτω et ὕδωρ, per quæ guttatim defluit aqua ad temporum spatia dimetienda, priscis in usu, ut hodie horologia arenaria, *hour-glasses*: clepsydra autem tertiam fere horæ partem continebat. Vide Plin. lib. 2. Epist. 11. et Epigr. 2. lib. 6. et Budæum in Pandect. pag. 371. Lucianus in Ἀλεῦσι simpliciter ὕδωρ pro clepsydra ponit. Dabantur clepsydræ a iudicibus, ut hinc etiam manifestum est, et plures defendenti quam accusanti. Vide Plin. Epist. 9. lib. 4. unde fiebat, ut aliquando Oratores, elaboratas suas orationes, et multarum noctium pretio æstimatas, totas recitare non possent. M. Antoninus Imperator et Philosophus clepsydras Oratoribus liberaliter dedit. Cæterum unaquæque clepsydra effluebat, ut opinor, spatio tertiæ partis unius horæ. Vide Plin. lib. 11. Epist. 11. *Her. Magna tibi voce petenti*] Tanquam gratum tibi faceret iudex longum dicendi spatium concedendo.

2 *Arbiter*] Index.

3 *Tepentem*] Mora egelidam. An a sole vel igne calidam? quam supino ore bibis ad vocem et vires reficiendas, simulque ut tempus protrahas: bibendi autem inter agendum morem hunc a suo oratore procul abesse vult Fabius lib. 11. cap. ult.

4 *Semisupinus*] Exprimit gestum bibentis, et ampullam exhaustientis, quum caput supinant, ut ii, qui amphoras totas siccant. *Rad.*

5 *Ut tandem saties, &c.*] Et exhausta tandem clepsydra finias, tuæque vocis ac nostris auribus parcas. Vide Turneb. lib. 25. cap. 27.

EPIG. XXXVI. Tricubitales et ad omne ministerium instrumentales natos emungunt aliquanto honestius Epigrammatistæ Græci. Anthol. lib.

2. cap. 23.

EPIG. XXXVIII. Laudat filium Reguli oratoris, fausta que eidem ominatur, quod tamen votum inane fuit.

1 *Parrus*] Filiolus Reguli: de quo vide Plin. Epist. 2. lib. 4. *Nec adhuc trieteride plena*] Nondum trimulus: ἀπὸ τοῦ τριετοῦς trieteris, spatium 3. annorum, et festum Baccho sacrum, propter expeditionem ad Indos triennio exactam.

3 *Maternosque sinus*] Avidus sc. patris audiendi, negligit matrem; velut jam tum ætatem ingenio præcurrens, nunciis relictis, majora spectaret.

4 *Suas*] In se derivari: vel hæredem non bonorum, sed laudum etiam et virtutum. *Rad.*

5 *Centunqve viri, &c.*] Causæ actæ coram Centumviris: qui tamen erant 105. cum ex 35. tribunum singulis termini eligerentur ad iudicandum de hæreditatibus. Vide Tacit. Dialog. de Oratorib. et Plin. Epist. 14. lib. 2. et mox vers. 5. vide et Epigramm. 62. lib. 7. vers. 5. *Corona*] Tribunalia circumstante.

6 *Julia tecta*] Julia Basilica, Julii Cæs. templum in foro, in quo cogebantur c. virorum quatuor concilia ad causas de testamentis audiendas. Vide Plin. Epist. 21. lib. 5. et lib. 6. Epist. 33. vide et Jani Parrhasii Epist. 57. *Placent*] Reguli filio placent actiones apud Centumviros; quasi et ipse jam enperet insistere vestigia patris.

7 *Acris equi soboles, &c.*] Alludit ad Horat. 'Fortes creantur fortibus et bonis: Est in juvenis, est in equis patrum virtus,' &c.

8 *Molli fronte*] Ἀέρεως, nondum cornutus.

10 *Natum*] Filium, paternæ eloquentiæ æmulum. *Duos*] Maritum et filium. Irritum autem hoc fecerunt Parcæ votum. Vide 2. Epist. 4. Plin.

EPIG. XXXIX. Adulteria uxoris Ma-

nullæ jocando commemorat Cinna: nam Cinna habebatur pater septem liberorum, quum nullum procreasset: simul sordes adulteriorum accusat, quod mulier sectetur moriones, pistores, servos, &c.

4 *Sed in grabatis, &c.*] Sed a servis tibi geniti: vel in grabatis, quæ humiliorum servorum lecti sunt: vel super tegetibus, quas lupæ, ut et servi, pro lectis habent. Juv. Sat. 6. vers. 118. 'Dormire virum cum senserat nxor, Ausa Palatino tegetem præferre cubili,' &c. Sed nonne aliusit Poëta eruditissimus ad dictum Diogenis canis, qui *περὶ παιδὸς πεπορευκός* ἐρωτηθεὶς πόθεν εἴη, τεγεάτης, ἔφη. Nempe τεγεάτης ibi a τέγος, quod et τέγος; quo verbo 'lupanar' aliquando significari alibi ostendimus. Herald.

5 *Furta*] Adulteria.

6 *Retorto crine*] Nam Æthiopes et Mauri οὐλότριχες. Vide Arist. lib. 5. de Generat. Anim. cap. 3. Martial. in Amphith. 'Atque aliter tortis crinibus Æthiopes.' Tales proprie qui prope Nilum habitabant: quod observat Diod. Siculus lib. 3. *Maurus incedit*] Maurum referens. Vide Epigr. 3. lib. Spect. vers. 7. Aristot. lib. 5. generat. anim. cap. 3.

7 *Coci Santra*] Al. *Cogisantra*: servi scil. Mauri.

9 *Palæstrita*] Qui familiam ad palæstram ungit atque exercet. Epigr. 57. lib. 3. et 82.

11 *Lippum, &c.*] Pistorem ab igne lippum.

12 *Cinæda*] Impudica.

13 *Concubino*] Catamito tuo.

14 *Nefus non est*] Est enim concubini tui filius.

16 *Quæ sic moventur, &c.*] Rarum hoc: nam vere scribit Arist. lib. 1. de hist. Animal. cap. 11. hominem solum esse auribus immotis inter animalia: verum accidere aliquando, ut violata pænæ naturæ lege, quibusdam

aures moveantur. Herald. *Ut solent asellorum*] Hos ut plurimum stolidos ac fatuos esse tradunt Physiognomici; ita ut hunc tanquam morionis filium subsannet Martialis.

19 *Choraulæ*] Epigr. 57. lib. 5. vers. 9.

20 *Hybridarum*] Servi liberorum, ingenua matre et servis hominibus natorum, quos Epigr. 85. lib. 1. appellavit 'equites vernas.' Quod cogitans aliquis fecit in Ms. Bodleiano: *Jam vernularum grex*. Hybrida est fœtus ex imparibus parentibus: ut canis ex venatico et gregario: *a mangrel*. Vide Epigramm. 22. lib. 8. *Grex plenus*] Ut musarum e numero novenario, qui Pythagoreis numerus perfectissimus, nempe ab impari unitate primo quadratus, tribusque constans ternarius.

21 *Spado Coresus, &c.*] Qui testibus evulsis ad imprægnandum impotens est, coit tamen. J. C. Scal. Exercit. 275.

EPIG. XL. 1 *Tibi nulla, Lycori*] Quondam juveni.

2 *Glycææ femina, &c.*] Jam in flore ipso.

3 *Hæc erit hoc*] Glycæa erit anus, ut Lycoris, vivat modo. *Tu non potes esse, &c.*] Tu Lycoris non potes esse puella ut Glycæa.

EPIG. XLI. Ravi laborans poëta quispiam, focale ad fauces et guttur servandum adhibebat. Martialis absurdum ejus factum a contrariis et pugnantis notat. Tu, quia fauces obligas, ostendis te rancum esse, non posse loqui; ideam tamen quum rancus ascendis et recitas, negas te posse tacere. Nec tacere ergo, nec loqui nosti. De more vero fauces obligandi, vide Ep. 142. lib. 14. *Rad*.

1 *Qui recitat*] Vide Epigr. 41. lib. 4. *Et colla revinctus*] Ms. noster: *et tempora vincta*: et mox: *posse tacere*: quod vulg. *nosse*.

2 *Hic se posse loqui, &c.*] Alludere

videtur ad illud Epicharmi: Οὐ λέγειν  
δεινός, ἀλλὰ σιγᾶν ἀδύνατος. Citat A.  
Gell. lib. 1. cap. 15.

EPIG. XLII. A morbo Oppiani sumit occasionem landandarum Etrusci thermarum, quas lib. 1. Silvarum Papiniani eleganter describit: Romæ erant in ipsa urbe: Oppianum autem poëtam sua opinione, non poëtam Martialis iudicio, in his thermis luem morbi abstersurum dicit, aut illotum moriturum: Oppianus enim, ut lib. 7. leges, pallidus affectabat poësin, eo solum nomine quod palleret: pallent enim ob studium boni poëtæ. Sed Oppianus naturæ vitio laborabat, non alio.

1 *Etrusci, &c.*] Claudii Etrusci balneis.

2 *Illotus morieris*] Neque enim aliæ thermæ labes suas et malum colorem (Epigr. 3. lib. 7.) eluere valent. Vel ludit in homonymia τοῦ 'illotus,' ut opponatur 'lauto,' id est, sordidus liberali. Mortui vero lavabantur aqua calida; unde joci occasio. *Herald.*

4 *Aponi*] Patavio vicini, quem celebrat Claudianus Epigr. 3. et Cassiod. lib. 2. Var. 39. *Rudes puellis*] Intacti puellis: scribit enim Theodoricus rex esse in aquis Aponi stupendam quandam continentię disciplinam: nam in undam qua viri reficiuntur si mulier descendat, incenditur, et calore exurit. Vide Cassiodor. Epigr. 39. lib. 2. et Cluver. Ital. lib. 1. cap. 18. vel ad verecundiam forte Patavinarum respexit. Vide lib. 11. Epigr. 17. et Plin. Epist. 14. lib. 1.

5 *Mollis Sinuessa, &c.*] Mollitie cœli et salubritate aquarum laudata Sinuessa Campaniæ urbs. Tacit. Annal. 12. Vide Epigr. 8. lib. 11. vers. 10.

6 *Passeris*] Loci Campaniæ ad inferum mare. *Superbus Anxur*] 'Impositus saxis late candentibus Anxur.' Horat. Satyr. 5. lib. 1. et Epigr. 1. lib. 5.

7 *Phæbi cada*] 'Aquæ Apollinares, calidæ et nobiles, olim 'Cæretanæ aquæ' seu 'Cærites:' juxta Cære opp. Etruriæ. Cluv. Ital. lib. 2. cap. 2. *Principesque Baiæ*] Nobilissimæ aquæ Baianæ.

11 *Taygeti metalla*] Marmor viride ex Taygeto monte Laconię. Catachresis, 'metalla,' pro lapide.

12 *Certant*] Marmor Sinadicum e Phrygia purpurei coloris certat marmor Nomadico e Libya flavo. *Vario decore*] Colorum varietate certant marmora.

13 *Altius cecidit*] E terra, e lapicidina: vel propter moles marmorum majores.

14 *Onyx anhelat æstu*] Onychium marmor (de quo Plin. lib. 36. cap. 7.) æstu sicco anhelat, sudat tamen. Sensus est, ut vult Raderus: Onyx pinguis sen sudans, anhelat æstus siccos, id est, solem; perinde ac si hominis more æstu balnearum laboret? Nec aliud dicit, quam in thermis Etrusci etiam inter alia marmora reperiri Onychem.

15 *Flamma tenui*] Vapore temperato. *Ophitea*] Marmor maculis distinctum instar serpentis: ab ὄφης.

16 *Ritus si placeant, &c.*] Sudare sicca cella, frigida lavare, &c. ut seq. Vide Mercurial. cap. 10. lib. 1. et Plin. Epist. 17. lib. 2. et lib. 6. Epist. 5.

18 *Cruda*] Frigida, gelida: nam, a sudatione, frigida se mergebant Lacones, quibus calida omnino erat interdicta, frigida quotidiana. Vide Plutarch. lib. de Institut. Laconicis. Tum porro aquam frigidam vocant 'crudam Virgineam:' nam 'Aqua Virgo' nomen aquæ Romæ nobiliss. ut et Aqua Martia. *Virgine*] Epigr. 21. lib. 5. vers. 9. *Martiave mergi*] Aqua, quæ olim Anceia, ab Anco Martio rege, postea a Q. Martio prætore in urbem invecta et instaurata.

21 *Lygdon*] Marmor candidissimum ex Lygdo in Tauro monte.

22 *Aure supina*] Contra, Aure pronā. Sic Tacit. 'Obtrectatio et livor pronis auribus accipiuntur.' Quasi dicat: Tu, Oppiane, mihi non auscultans, salutaria monenti, morieris illotus: nam si te non capiunt thermæ Etrusci, nullæ capient: jam salubres enim sunt, ut illæ solæ, vel nullæ te curare possint. *Rad.* Vide Epigr. 78. lib. 5. vers. 2.

24 *Illotus, &c.*] Supra vers. 2.

EPIG. XLIII. Castricus Baias petiverat: Martialis ait, sibi Baiarum loco esse suam villam Nomentanam, dum se penitus a morbo recreet: agrum enim fuisse, e verbo 'confirmant' intelligas. *Raderus.*

1 *Felices indulgent, &c.*] Nobiles aquis, amœnæ, salubres.

2 *Canaque, &c.*] Quia sulphurea: vel ob reverentiam numinis aquarum.

3 *Nomentani otia ruris*] Secessus in Nomentanam villam meam: de qua, Epigr. 38. lib. 2. *Confirmant*] A morbo recreant.

4 *Casa jugeribus, &c.*] Villa non ultra modum et rationem agri exædificata.

5 *Hic mihi Baiani soles*] Non ultra Nomentanum agrum quæro balnea et delicias (legerim itaque *deliciæ* pro *delitiæ* in seq. versu) quas olim Baiis et in lacu Lucrino quærere solebam.

7 *Laudatas, &c.*] Baias. Lucrinum lacum, Tiburtinam, Martiam, &c. Epigramm. 60. lib. 4.

9 *Nunc urbi vicina juvant*] Me ætate provectiorem, invalidum, et pigrum juvant vicina. *Facilesque recessus*] Suburbani, et quasi ad manum.

EPIG. XLIV. 2 *Salé*] Leporum, jocorum.

4 *Sic te convivam, &c.*] Et dicteriis instructus tanquam facetus scurra mensas alienas petis.

5 *At si ego, &c.*] At si ego non salse, sed vere dixero te esse impuri oris *φωνικίσοντα*, nemo te ad poculum suum invitabit, vide Epigr. 15. lib. 2.

EPIG. XLV. 1 *Lusistis, satis est*] Concubine et mœcha.

2 *Permissa est, &c.*] 'Verba hæc edicti legis Juliæ:' supra Epigr. 7. vers. 1.

3 *Lectoria*] Mœcha. *Lygdo*] Concubino. Epigram. 39. supra vers. 7.

4 *Turpior uxor erit, &c.*] Nubendo enim fateris tuum cum catamito adulterium. Vide Epigr. 22. supra.

EPIG. XLVI. Ex quatuor aurigarum factionibus Veneta Domitiano erat invisa. Aurigæ itaque Venetæ factionis insultat Poëta, ironice colaudans eum quod assiduo conamine moliretur, nec tamen metam contingeret victor. Lucillius lib. 2. Antholog. cap. 23. pigrum ejusdam equum comparat Durateo illi Trojano.

1 *Venetî*] Aurigatoris, seu aurigæ qui in Circo flectebat metas.

2 *Magnam rem facit*] *Εἰρωνικῶς*. Nempe, qui cum tantopere vapulet, non currat tamen.

EPIG. XLVII. *Ad Ianthida Nympham*] Occasionem captat laudandi fontis Stellæ. Æger Poëta furtim hauserat aquam ex fonte Stellæ, quæ ut sibi non noceret, vovit Hiantidi porcæ. Hic se votum ait solvere, porroque rogat, ut securus fontem illum Hiantidos bibat. Hiantida enim vocat aquam ab uxore Stellæ. *Rad.*

Ita nympham aquæ vocat ab uxore Stellæ: Epigr. 21. supra vers. 1. et 2.

1 *Nympha*] Numen fontis, Lympha, aqua. *Domestica*] Intra parietes.

2 *Domini*] Stellæ. *Gemmea tecta subis*] E vario marmore nitentia, ac si gemmea forent.

3 *Sic Numæ conjux*] Sive e specu Nymphæ Egeriæ conjugis Numæ in valle Dianæ Aricinæ, sive ex fonte Musarum, quibus amica Egeria, vel (ut quidam volunt) una e Musis. Ovid. 3. Fast.

5 *Tibi virgine, &c.*] Nymphæ quam clam hauserat, furti piaculum, porcæ immolat Martialis, ut hædum

Blandasiæ fonti Horatius, Ode 13. lib. 3.

6 *Furtivam*, &c.] Cur furtivam maluit quam ab amico donatam? An ex superstitione? An quia dulcior aqua furtiva?

7 *Gaudia fontis*] Usus aquæ furtivæ non insalubrem.

EPIG. XLVIII. 1 *Sophos clamat tibi*] Ep. 4. lib. 1. *Turba togata*] Landicwnæ et σοφοκλεις, qui in recitationibus solent ἐπισημῆσθαι Ὀρθῶς, Σοφῶς, &c. Theophrast. Charact. περὶ κολακείας.

2 *Cæna diserta tua est*] Suffragia hæcet acclamationes a blandientibus, et cæna vel trita veste corruptis, exagitat Horat. sub fine Epistolæ ad Pisones, et Pers. Sat. 1. vers. 54. et Plinius, quem vide de hujus rei origine, modo, feditate, Epist. 14. lib. 1.

EPIG. XLIX. 1 *Non sum*, &c.] Ex persona Priapi hortorum custodis: Epigram. 36. lib. 1. vers. 15. et libro 3. Ep. 17. et Ep. 16. supra.

2 *Vena*] Σάδη.

7 *Mulus*] Fer.

EPIG. L. 1 *Puros*] Castos, probos, pudicos, quorum basia pura. *Amicos*] Gruterus amores: recte.

5 *Conscius esto*] Scelerum alienorum et impuritatis. Juvenalis Satyr. 3. vers. 49. 'Quis nunc diligitur, nisi conscius,' &c.

EPIG. LI. 1 *Veniam*] Expectarat ex præcedentibus Lupercus dieturum Poëtam se vocatum non venturum: respondet autem ἀπροσδοκήτως se venturum: quod male urit avarum convivatorem.

EPIG. LII. Pantagathi pueri, servi et tonsoris expediti et faciles, tumultus.

2 *Domini*] Forte ipsius Martialis. *Cura, dolorque sui*] Amor et deliciæ dum viveret, dolor ex morte.

3 *Vix tangente*, &c.] Propter facilem et levem in tendendo radendoque manum, tu sis illi levis o terra. Vide

Epigr. 35. lib. 5. vers. 9. Alii leg. *Sis licet, inde sibi, tellus*, &c. Barbare.

6 *Artificis levior*] Quamvis o tellus Pantagathos sis levissima, facilitatem tamen Pantagathi vincere non potes; nec potes tam levis esse pondere, quam levis et facilis illius manus fuit, quum tonderet: et hæc tonsorum propria laus, levi manu percurrere caput. *Raderus*.

EPIG. LIII. 4 *In somnis*, &c.] Perniciosum mehercule medicum! cujus imago vel per somnium visa faceret ad mortem. Quid ipse fecisset arte sua inerti? habes ejusdem ingenii Epigramma Græc. libro 2. capite 21. Ἐρμολύγη τὸν ἱατρὸν, &c. Lucillii, et Nicharchi Οὔτ' ἐκλυσε, &c.

EPIG. LV. In olentem et infamem, et nimis notabilem delitiis, est Epigramma. Quicumque enim hircum olet, variis pigmentis compescit vel gravem animam, vel corporis vitium; quibus odoribus hand eget nihil olens et purus. *Rader*.

1 *Casiæque, cinnamomeque*] Synecdoch. pro quovis aromate. De casia vide quæ adnotarim ad vers. 36. Sat. 6. Persii.

2 *Nido niger*] Unctus thure quod æque ac cinnamomum et casiam in nidum congerit Phœnix, atque inde disentitur. Plin. lib. 10. cap. 2. et lib. 12. cap. 19. refert, negatque. Thus ergo intelligit, quod cinnamo adjunctum delicatis fragrantiam ministravit. Sidonius Epist. 13. lib. 2. 'Hinc suffita cinnamo ac thure cænatio spargeret peregrinos naribus odores.' *Aliis superba*] Phœnicis, Epigr. 7. lib. 5. vers. 1.

3 *Plumbea Nicerotiana*] Redoles nunguenta a Nicerote (Epigr. 38. lib. 10. et Epigr. 66. lib. 12.) aromatopola confecta, et in vasis plumbeis cocta in umbra, ut docet Plin. lib. 13. cap. 2. Alii referunt ad sagittas plumbeas, quibus cinnamomum ex Phœnicis nido decussum tradit Aristot. lib. 6. de

Nat. Animalium, cap. 13. Papin. 2. Sylv. 'Phariæque exempla volucris Cinnama.' Vide Turneb. Advers. lib. 26. cap. 27.

5 *Malo*, &c.] Vide Epigramm. 12. lib. 2.

EPIG. LVII. Phœbum canum et calvum, fictitios sibi capillos comparantem irridet. Qui olim enim toto erant capite calvi, sibi solebant unguento perfusi velut fila capillorum imitari.

1 *Mentiris fictos unguento*] Calvitiem dissimulare vis unguento perfusus, quod fila capillorum imitetur. Vide Turneb. Advers. lib. 25. cap. 27. et Epigr. 74. infra.

4 *Spongia*] Quæ pictos crines abstergat.

EPIG. LVIII. Aulo Pudenti, in Sarmatico bello occupato, exponit morbum suum, quo se prope ait extinctum: sed nunc revalescere, sperareque mox futurum, ut salvus ipse saluum ex militia venientem Pudentem, et primpilatu, hoc est, equestri honore affectum, salutet. *Rad.*

1 *Cernere Parrhasios*, &c.] Dum tu centurionis stipendia mereris apud Getas in Sarmatis, quæ ad Septentrionem. De Parrhasiis ursoris vide quæ ad Epigr. 11. lib. 4. vers. 3. et Epigr. 25. supra vers. 2.

2 *Sidera pigra*] Ursas tarde moventes, quia polo vicinas.

3 *O quam pæne tibi*, &c.] Quam pæne mortuus sum: sic Horat. Ode 13. lib. 2. 'Quam pæne furvæ regna Proserpinæ.' &c.

5 *Quamvis lassa*, &c.] Oculi mei quasi in morte graves et natantes considerabant tuum conspectum.

7 *Si mihi lanificæ*, &c.] Si Paræ vitam mihi diuturniorem indulserint. Vide notam ad Epigr. 73. lib. 4.

8 *Nec surdos*, &c.] Audientes.

10 *Referes pili*, &c.] Redibis primpili seu primi centurionis honore et ornamentis equestribus ornatus.

EPIG. LIX. Ut Zoilus morbum simulabat, quo ostentaret stragulam

vestem, ut videre est, lib. 2. Epigram. 16. ita Baccara iste hyemem optabat, qua ferendi gausapinas esset occasio. Poëta indignatur, et non haberi sui rationem a Baccara, qui frigora defendere multis gausapinis possit; in gratiam tenuiorum potius optandam esse ætatem; vel certo mediis caloribus sumendas gausapinas.

1 *Et dolet, et queritur*, &c.] De penulis viri docti interpretantur: non tamen obstat quin et lacernæ gausapinæ fuerint. 1. quia ætate Martialis nondum penulæ in promiscuo usu urbano fuere; sed tantum in itinere sumptæ: et gausapinæ quidem cum sudum erat, scortæ pluvie causa. Præterea jocosè queritur Martialis lacernas suas tenues ac detritas veluti per injuriam a lacernis gausapinis expelli, dicturus alioqui penulas suas leves a gausapinis Baccaræ penulis extrudi. Quod comperiebat alias lacernas hibernas fuisse, gausapinas nempe villosas et hirsutas arcendo frigori, quæ togæ et tunicæ injicerentur; alias leviores et æstivas, quæ soli tunicæ loco togarum inducunt. Baccara igitur ut plures lacernas gausapinas, quarum non nisi hyeme usus ostentaret, optabat frigus ventosque ac nives. A Poëta, cui artis malo genio detritæ levesque lacernæ erant, crudeliter illum facere dicit, qui male vestitis hyemem imprecatur; humanius ac simplicius facturum, si ipse vel media ætate gausapinas sumat, luxumque in nullius injuriam ostendet. Legendum ergo, ut habent veteres editiones: *Quid fecere mali nostræ tibi, sæve, lacernæ?* Ut Baccara nomen viri sit, non feminæ: lacernarum enim usus nullus mulieribus. *Ferrarius. Sibi non contingere frigus*] Ut detur illi occasio ferendi ostentandique gausapinas, penulas crebras et villosas (*mantles*). Vide Epigramm. 16. lib. 2. Zoilum pari morbo laborantem, propter stragula.

3 *Obscuras luccs*, &c.] Ut cælum sit

nubilum, frigidum, &c.

5 *Quid fecere mali*] Cur petis tu hyemem, cum me videas nudum et ventosa indutum lacerna? Nulla tibi pannosorum enra? Sic Epigramm. 19. lib. 1. 'Quid tantum fecere boni,' &c.

6 *Tollere de scapulis, &c.*] Leves nimium et tennes.

7 *Simplicius, humanius istud*] 'Simplicius,' ostentationis tuæ morbum confessa, gausapinas, vel per summum ætatis ardorem gestando; 'humanius,' non imprecata frigus nobis, quibus tennes ac tritæ lacernæ.

EPIG. LX. Ut scripta, librique auctoris æternent, opus esse non tantum ingenio, sed etiam genio affirmat Poëta. Atque ingenium quidem esse Pompillo, deesse tamen genium. *Rad.*

1 *Rem factam, &c.*] Famam, et nominis, quam desideravit, celebritatem: eadem phrasid Epigr. 28. lib. 1. et Epigram. 26. lib. 2. Diciturque de eo, qui rem spe certa jam devoravit; qui sine dubitatione putat perfectum iri, quod desiderat. *Rad.*

3 *Sic leve flavorum, &c.*] Sic valeant Usipii Germaniæ pop. et quicumque nominis Romani hostes sunt, ut vivit Pompilli scripta, id est, Utinam sic pereant hostes Pop. Rom. ut peribunt Pompilli chartæ. Et hoc respondet Poëta priori disticho e persona vulgi. *Leve genus, &c.*] Quod a Romanis defecissent. Tacit. in vita Agricolæ.

5 *Ingeniosa, &c.*] Instat vulgas.

6 *Sed famæ, &c.*] Resp. Poëta.

7 *Tineas pascunt, &c.*] Scribunt, quæ, nemine legente, tineis ac blattis relinquantur escæ: Epigr. 1. lib. 13.

8 *Carmina docta coci*] Quæ togæ sunt cordyllis, et piperis cuculli. Epigramm. 2. lib. 3. vers. 3. et Epigr. 87. lib. 4. vers. 8.

9 *Quod donet, &c.*] Æternitatem, famam, &c.

10 *Genium debet, &c.*] Nativam quandam vim et ingenuam facultatem: non ingenium coactum, quod male respondet. Vel felicitatem quan-

dam et quasi genii favorem, cujus patrocinio libris æque opus est ac viris, urbibus, &c. Henric. Steph. Schediasm. lib. 1. cap. 19. genium famæ, ut Epigr. 12. lib. 7. vide et Turneb. lib. 22. cap. 32.

EPIG. LXI. En quam frequentem habnerit lectorum hic Epigrammaticus! non minus certe hodie omnium doctorum, indoctorumque prope manibus tenitur. Describit deinde affectus, signaque Zoilorum et Iuventium. *Rad.*

1 *Mea Roma*] Mihi favens et amica.

3 *Oscitat, odit*] Fastidit. Vide Epigramm. 6. lib. 2. vers. 4.

4 *Hoc volo, &c.*] Ut invidis displiceant mea Carmina: namque hoc felicitatis argumentum.

EPIG. LXII. Oppianum hæredipetam carpit: quasi dicat: Pater Silanus prædies unico filio privatus est, non captas hanc prædam Oppiane, qui soles omnium hæreditatibus viduorum viduarumque imminere? *Rad.*

2 *Cessas mittere, &c.*] An cessas captare hanc prædam, o hæredipeta?

3 *Parcæ*] Quæ unicum Silani filium sustulit.

4 *Cujus vulturis, &c.*] Cui hæredipetæ continget hæc præda? 'Qui, ut hæres scribatur, consolatur aut assidet: vultur est, cadaver expectat.' Senec. Epist. 95. Vide Pierii Hieroglyph. lib. 18. de Vulture.

EPIG. LXIII. Convenit argumentum cum superiore: Marianum enim indignabundus irridet, quod frandem captatoris non notet.

1 *Captari, &c.*] Muneribus et officiis allici et oppugnari ab isto, ut scribatur hæres.

2 *Quid, Mariane, velis*] Mortem tuam, quo citius fruatur bonis tuis. Epigr. 27. lib. 8.

4 *Esse tuo vis, &c.*] In locum, jus, et bona tua succedere.

5 *Munera magna, &c.*] Epigr. 56. lib. 4. vers. 1. et Epigr. 18. lib. 5. vers. 6.



8 *Des, Mariane, nihil*] Deceptam sibi spem plorabit veris lacrymis: 'Hæredis autem fletus risus est.'

EPIGR. LXIV. Indignatur Poëta sua Carmina velint turpia, carpi ab eo, qui turpior sit suis Carminibus, qua moribus, qua natalibus: hoc vero ferendum non esse, juxta Juvenalis dictum: 'Castigas turpia, cum sis Inter Socraticos notissima fossa cinædos.' Clam vero occasionem sumit commendandi sua Carmina. *Rad.*

1 *Cum sis*] Tu, quem neque majores ornant neque propriæ virtutes, auden' tu, o vilissime et mollissime, tibi critica arrepta virga mea carpere Carmina, quæ a laudatis laudata? *Rigida gente creatus*] Studiis belli asperrima.

2 *Curio*] M. Curio Dentato, agriculturæ studiis non minus quam victoriis et triumphis apud authores celebri. Cum ergo nec ex Fabia gente, nec e M. Curii Dentati natus sis, audes tamen me carpere.

3 *Hirsuta peperit*] Nec tu es ille, quem Curio marito 'conjux rubicunda,' id est, rustica et sole colorata, sub ilice hirsuta et comata peperit, id est, nec tu e gente Curiorum.

4 *Ad speculum tonsi*] Mollis, effeminati, pathici; qualis erat Otho, cui 'speculum civilis sarcina belli.' Juven. Satyr. 2. vers. 100. Vide Senec. de Brevit. vitæ, cap. 12. Et ex eorum numero qui curiose et fastidiose tondentur; quibus vita inter pectinem et speculum degitur. *Togata*] Famosæ adulteræ, adulterii enim convictæ cogebantur toga indutæ in publicum procedere.

5 *Sponsum possit, &c.*] Usque adeo effeminatus es et mollis, ut sponsa cum Diogene dubitare possit, virne sis, an mulier.

7 *Felices carpere nugas*] Doctorum calculo et præconio nobilia atque victura Carmina.

10 *Sili*] Siliii Italici poëta. Vide

Epigr. 14. lib. 4. et Epigr. 63. lib. 7.

11 *Regulus ore*] Ad quem sæpe supra. Vide Epigr. 13. et Epigramm. 112. lib. 1. &c.

12 *Quique ridet, &c.*] Quæ Carmina laudet Clariss. orator Palfurius Sura, qui habitat in Aventino monte ubi Diana colitur, unde despicere potest in Circum max. subjectum.

16 *Sed tibi, &c.*] Ironice, tu tamen tibi arrogas plus judicii, &c. *Tibi cor limante Minerva*] Et tibi artium atque Athenarum (quæ sapientiæ magistra perhibetur) præsides Minerva polivit ingenium et exacuit judicium. Iron.

17 *Tenues*] Subtiles, acutæ.

18 *Ne valeam, &c.*] Dispercam, si non cor pecudis jam putridum, quod cum intestinis, pedibus, jecore et pulmone lanius circumfert per compita venale, plus sapiat quam tuum. Turn. l. 26. cap. 27.

20 *Rubro pulmone vetus*] Jam corrupto pulmone, putre et fœtens.

22 *Quos miserat, &c.*] Carmina quæ nemo legat. Epigr. 9. lib. 3.

24 *At si quid nostræ, &c.*] At si ego in te scripsero Carmen.

26 *Stigmata, &c.*] Inustam tibi ex meis Epigrammatis infamiam. Metaph. a punctis corpori inustis: quæ lepide Petronius 'Epigrammata' dixit. *Cinnamus arte*] Tonsor. Lib. 7. Epigr. 64.

27 *Rabido nec perditus ore*] Noli latratu tuo ad iram irritare me, quem comperies ursum vivum et in iras primum, ubi dabitur occasio: quin potius, o timide ac imbecillis catule, pellem ursi fæno fartam mordicus lacesis, unde tibi nihil impendet periculi? me vivum senties: cave, canis, et quære aliam carnem quam tacitus rodas. Vide Epigramm. 60. lib. 5. et Horat. Epod. 6. Vel, ne ursum iram spirantem anima tua et voce irritaris. Hieroglyphici enim, vehementem iram significaturi, ur-

sum fingunt, quod id animal immodicis animis soleat excitari. 'Nasum' addit, nam in illo sedes iræ: flatus enim et spiritus vehementior iram prodit.

EPIG. LXV. 1 *Hexametris, &c.*] Propter superius forte Epigramma.

2 *Tacca solet fieri, &c.*] Respondet Poëta.

5 *Conveniat nobis, &c.*] Ex pacto inter nos ita disperitamus munia: ut mihi liceat longa Epigramm. scribere, tibi transire.

EPIG. LXVI. 2 *Quales in media, &c.*] Epigr. 35. lib. 1. vers. 5. et Epigr. 17. lib. 2. vers. 1. Inpæ scilicet.

4 *Parvo cum pretio diu liceret*] Volui aliquando licerent: est enim proprie pretium offerentis, quasi empturi. Plantus; 'jocos ridiculos vendo: agite, licemini.' Sed tamen vendenti quoque videtur tribuere Suetonius Calig. 38. 'Nota res est, Aponio Saturnino inter subsellia dormitante, monitum a Caio præconem, ne prætorium virum crebro capitis motu nutantem sibi præteriret: nec licendi finem factum, quoad tredecim gladiatores sestertio nonagies ignoranti addicerentur.' Gron. *When a small price was bidden for her.*

5 *Dum puram cupit, &c.*] Dum facilem, sed negantis arte instructam puellam, pro pudica et pura approbare cupit, eoque vendibiliorem facere, reluctantem illam et negantem sæpius basiavit: quod ubi fecisset præco, oris non magis puri quam Sabidius, Epigr. 33. lib. 1. et Epigr. 17. lib. 3. vel Postumus, Epigr. 10. lib. 2. adeo impuram reddidit, quam puram approbare voluit, ut qui modo sexcentos lictus est, jam se datum neget.

EPIG. LXVII. Vide supra Epigr. 39. versu ultimo, et Juven. Sat. 6. vers. 367.

EPIG. LXVIII. 1 *Nefas vestrum*] Quod sit hoc nefas, docebit tertius

versus. *Toto flete Lucrino*] Emisso quasi per lacrimas toto lacu Lucrino et in mare proficiente, ut Thetis in mari luctum sentiat.

2 *Naiades, &c.*] Nymphæ aquarum. Scribendum *Naiades*: nam altero non sunt nisi veteres, nisi ubi quatuor syllabarum eam vocem volnere, *Naiades*. Gronovius.

4 *Latius*] Latero, qui lateri tuo semper hærebat, qui latius tuum usque tegebat: sic Epigr. 46. libro 2. vers. 8. Vide Jani Gulielmi Verisimil. lib. 3. cap. 17.

7 *Alexis erat*] Puer Castrico in delictis, ut Virgilio Alexis: vel alter Alexis.

8 *Et Alcide Nympha*] Et rapuit te Hyla pulchriorem, restituitque Herculi Hylam. Vide Epigr. 48. lib. 5. vers. 5.

9 *Dea fæmineum, &c.*] Nympha, Salmacis, Ovid. Metamorph. 4.

10 *Sollicitata*] Allecta. *Viri*] Eutychi.

12 *Sit, precor, &c.*] Epigr. 34. lib. 5. versu ultimo.

EPIG. LXIX. 1 *Non miror, &c.*] Non miror Bassam sumere aquam qua parte opus est (Epigrammate 50. lib. 2.), cum norim eam tuam esse cui ore morigeratur: sed miror eam in tantum degenerasse a patre Basso: utrum sanctus ille facit, et filia tam dedecorosa indignus, an temulentus et meracus ebrins?

EPIG. LXX. Cottam felicem prædicat, quod tota vita nullo morbo tentatus fuerit; se infelicem, qui vix ullam a dolore horam vacuum vixerit.

1 *Sexagesima, &c.*] LXII. annos natus est Cotta, neque unquam lecto cum affixit unius dieculæ febris ardens.

3 *Tædia lectuli valentis*] Nunquam febris ardente jactatus decubuit.

5 *Ostendit digitum, &c.*] Per contemptum et derisionem ostendit medicis medium unguem, infamem et

impudicum digitum. Vide Epigram. 93. lib. 1. vers. 2. et Epigr. 28. lib. 2. vers. 2.

6 *Alconti, Dasioque, Symmachoque*] Medico.

8 *Et, quantum, &c.*] Et a melioris vitæ statu subducatur quantum temporis sit impensum animi vel corporis morbis, facile apparebit nos diu fuisse, parum vixisse.

15 *Non est vivere, &c.*] Imo: 'Vale-re est Philosophari,' inquit Seneca, 'Sine hoc æger est animus,' &c. Epist. 15.

EPIG. LXXI. 1 *Bætica crasmata gestus*] *Κροῦματα*, tympanorum et cymbalorum pulsus cum digitorum crepitu, cujusmodi saltationes Hispanas in usu esse docet J. C. Scalig. cap. 18. lib. 1. Poëtic. et hodie videmus.

2 *Modis*] Quos tres enumerat ibid. Scal. 'Chironomiam, Halma, Lactisma.' Vide Epigr. 42. l. 11. Epigr. 78. l. 5. vers. 26. idemque expressum a Juvenale Sat. 11. vers. 165.

3 *Tendere quæ tremulum*] Quibus ad libidinem incendi 'jam frigidus ævo Laomedontiades et Nestoris hernia possit.' Juvenal. Satyr. 6. vers. 326. *Tendere*] Ad rem Veneream idoneum reddere, rursusque ex vieto decrepitoque sene adolescentem facere. *Pelium*] Patrem Jasonis longævum. *Hecubæque maritum*] Priamum.

4 *Ad Hectoreos rogos*] Vel in medio mœrore, in funere Hectoris. Alii tamen, sed male, *Toros*.

6 *Vendidit ancillam*] Postquam desiderio ejus exerceatur, quam ancillam venderat, redimit ut illi serviat.

EPIG. LXXII. Egregium sane custodem, de quo exclamare libet; 'sed quis custodiet ipsum Custodem?' ut Juvenal. Sat. 6. vers. 348. de fœminarum custodibus. Statuis autem aureis et argenteis addebantur custodes; lignæ et lapideæ incustoditæ erant: lepide itaque cum Apollinis statua, quam surrepturus erat, jocatur Eu-

tychidas Anthol. libro 2. capite 25.

EPIG. LXXIII. 1 *Non rudis indocta, &c.*] De Priapo, Epigrammate 26. lib. 1. vers. 15. et Epigrammate 57. lib. 3. et supra Epigrammate 49.

2 *Dispensatoris, &c.*] Artificisne, qui custodem effinxit? An fuit hic Hilarus dispensator et cultor agri Ceretani?

3 *Ceretani, &c.*] Ceretum, Umbriæ opp

5 *Quam certo, &c.*] Quam ad vivum effectus vultus, non videatur esse e ligno.

6 *Nec devota focus, &c.*] Non utenda pro ligno arido et putri, namque e cupresso illis vitalitas. Epigr. 49. supra vers. 3.

8 *Phidiaca rigeat, &c.*] Affabre facta, tanquam manu Phidiæ. Epigr. 35. lib. 3. et Epigr. 13. supra vers. 1.

9 *Sanctum, &c.*] Vide Epigr. 67. lib. 3. vers. 7.

EPIG. LXXIV. Calvum quempiam edentulum, qui simulabat se dentatum, mordet.

1 *Medio recumbit*] De more et ordine Rom. discumbendi in lectis ad mensam, vide Lips. 3. Antiqu. lect. Ciacon. de triclinio, et Stuck. convival. 2. *Imus*] Enim accumbere in honoratissimo loco dicit; nam cum tres essent lecti, imus lecti medii locus erat honoratissimus, ut in Symposiacis auctor est Pintarchus. Turneb. lib. xiv. cap. 27.

2 *Triflem semitactus unguento*] Sulcis unguento ductis et pictis in calva tripili seu trifili, tres sc. vel paucos admodum habenti capillos. 'Semitactus' autem, *ἡμίχριστος*, 'tangere' quippe 'oleo,' est 'ungere.' Jos. Scal. et P. Scriv. vide et Epigr. 57. supra. Turnebus legendum censet pro *semitactus*, *semitatus*; ille enim unguento comam sibi in capite calvo pinxerat et effinxerat; sed quæ trium filorum seu capillorum esset: vel calvam haberet, cui reliqui essent tres capilli: et cum in capite tau-

quam sulcos duxisset ungenti lituris et veluti vias secnisset, 'semitatus' dixit, quæ est antiquorum librorum scriptura: ut mirer quid sit, quod, et contra sententiam et versus rationem, multi *segmentatus* et defendant et declarent. Turneb. lib. 25. cap. 27. Sed Raderus Gontii explanationem probat; qui 'Calvam' istius calvi comparat vineæ, quæ propter senectutem, vel aliud ob vitium, paucas habet vites, et 'calvata' dicitur. Vide Catonem de re Rust. cap. 33. Sicut ergo in calvata vinea, quæ paucas habet vites et palos, semita lucet inter hortulos vitium; sic in calvi recumbentis calva, hinc et hinc ad tempora paululum supra aures erant tres pili, media vero semita late nitebat unguento. Gruterus vero dicit legi in Palat. *Calvam similem*: unde Jan. Rutgersius legendum putat: *Calvam Sileni*.

3 *Foditque tonsis, &c.*] Qui videtur dentes purgare lentisco: de quo Epigr. 22. lib. 14.

4 *Mentitur, &c.*] Simulat, ne appareat edentulus.

EPIG. LXXV. Pontiam veneficam exagitat, cuius munera veneno tincta repudiatur, lib. 2. Epigr. 34. et lib. 4. Epigr. 42.

1 *Quadramre placentæ*] Epigr. 76. lib. 3. vers. 1.

3 *Buccellas, &c.*] 'Buccella,' ψωμίλα, et buccellum, panis in modum circuli sen coronæ factus, sex fere unciarum: a Latina voce 'bucca' vel 'buccæ,' quæ frustum panis vel panem significat. Vetus Glossarium: 'Jentat βουκκίζει,' 'Gustare, βουκκίσαι': hinc 'buccæ' et 'buccellarii,' qui aliena buccæ, id est, quadra vivunt, parasiti scil. et adseclæ. *Salm. Morsels*.

4 *Nec mittam, &c.*] Nec amicis mittam, multo minus ipse edam, ut qui sciam tua veneficia. Epigram. 34. l. 2.

EPIG. LXXVI. 1 *Sacri lateris custos*] Imp. Domitiani præfectus prætorii. *Murtisque togati*] Prætorianæ cohortis,

quæ in urbe seu ad muros urbis erat, præfectus vel legatus Domitiani, qui ipse in urbe propter auspicia et imperia residens bella gerit per duces.

2 *Credita cui summi, &c.*] Cui Domitian. commiserat belli Dacici summam. Suet. Dom. cap. 6. Tacit. 2. et 3. lib. Hist.

3 *Fuscus*] In Dacia bello oppressus interiit. Entrop. l. 7. Juv. Sat. 4. vers. 111. *Licet hoc, &c.*] Etsi ipse victus ceciderit, jam tamen securus est tumultus ejus, Dacis postea victis a Juliano.

5 *Grande jugum, &c.*] Victi jam Daci retulerunt inferias umbræ Fuscæ, cui quasi victrici sacratur tumultus cum agello et luco in ipsa Dacia reducta in deditionem. Vide Epigr. 115. et 117. lib. 1.

EPIG. LXXVII. Afri mendicitatem cum summa arrogantia et fastu conjunctam omnium ludibrio exponit: pauperrimus enim et valentissimis hexaphoris ferebatur, perinde quasi ditissimus esset, aut æger. *Rad.*

1 *Irus*] Arnæus mendicans, Homer. Odys. 2.

2 *Parthenopæus erat*] Pulcherrimus juvenis unus e septem dncibus ad Thebas profectis. Æschylus in ἐπὶ τὰ ἐπὶ Θήβαις, et Papin. Theb.

3 *Artemidorus*] Artemid. Trallianus pancratiasta nobilis, sub Imp. Galba et Vitellio. Vide quæ Scriver. e Pausaniæ Eliac. posteriore.

4 *Quid te Cappadocum, &c.*] Cur tu, perinde ac dives esses, senex, vel æger, gestaris hexaphoro, lecticam subeuntibus sex servis e Cappadocia gente ad servitutem nata?

5 *Traduceris, Afer*] Vide quæ ad Epigr. 4. lib. spectacul. vers. 3.

7 *Non aliter monstratur, &c.*] Pro hac lectione ex variis bonis libris pugnatur Aug. Politianus cap. 23. hoc sensu: Si quando Atlas nanus (Juvenal. Satyr. 8. vers. 31.) nullo pumilo et compare utatur, vulgo ridetur, ut et Maunus ubi concolorem sibi clephan-

tum conscendit : sic Afer merito ride-  
tur qui pauper, juvenis, et fortis, ab  
aliis juvenibus suæ prope conditionis  
gestatur. Ex intima quidem Poëtæ  
mente. Quando tamen (vel ipso fa-  
tente) in Mss. venerandæ vetustatis  
prope omnibus legatur *gibbo*, prima-  
tem palmaremque conciliandi resti-  
tuendique hujus, inter alia plurima,  
loci gloriam retulit sagacissimus P.  
Scrivenerius, qui in animadversionibus  
suis reponit *gimno*, hoc est, parvo mu-  
lo, quod ex interlineari glossa vel mar-  
gine in textum irrepisse videtur. Vi-  
de Epigr. 197. l. 14.

8 *Bellua*, &c.] Elephas.

9 *Invidiosa*, &c.] Vel mortuo tibi  
invideretur hexaphorum, nedum vi-  
vo, tam pauperi, cui efferendo magis  
conveniret sandapila. Vide Epigr. 81.  
lib. 2.

10 *Non debes ferri mortuus*] Id est,  
non effereris hexaphoro, sed sanda-  
pila; quippe cum sis persona vilis et  
intimæ paupertatis. Hellenismus,  
'Non debes ferri,' οὐ μέλλεις βαστά-  
ζεσθαι. Jocabantur autem nonnulli  
in eos qui lectica vehcebantur, tan-  
quam in mortuos, quod et hi lectica  
efferrentur. *Herald*.

EPIG. LXXVIII. Ait Phrygi huic  
vinum carius fuisse oculo.

5 *Oculo*] Ita Gallus quidam Inscus,  
excusso sibi in ludo gladiatorio punc-  
tim batuenti unico oculo, exclamavit,  
*adieu mon œil, et bonne nuit, messieurs*,  
et Ep. Lucillii l. 2. Anthologiæ, a-  
missurus oculum dixit, χαῖρ' ἑρὸν φῶς.  
*Valebis*] Pereas. Gall. *adieu*.

6 *Deunces*] Scyphus capax undecim  
cyathorum.

8 *Oculus bibit venenum*] Extinctus  
enim est bibendo oculus. Perditam  
luxuriam fortasse alludit, quam notat  
Plin. lib. 14. cap. 22.

EPIG. LXXIX. In lætis lætum, tris-  
tem in tristibus vult esse Lupum,  
vulgi sc. non superstitiosa philoso-  
phorum ratione, qui eundem et So-  
craticum in omni fortuna vultum ser-

vandum docent. *Rad*.

2 *Ingratum dicet*, &c.] Nec usu, nec  
vultu, nec animo læto munera ejus  
agnoscentem: unde irata levis Dea  
instar Scythiæ capræ rem tibi distur-  
babit.

EPIG. LXXX. Ex Ægypto rosæ hi-  
bernæ mitti Romam solebant. Ævo  
Domitiani in urbe etiam educabantur,  
novo invento. Plin. lib. 22. cap. 4.  
Et Poëta, quasi insultans Ægyptiis  
mercatoribus, sese ob rosarum hi-  
bernarum advectionem jactantibus,  
monet, ut ipsi nunc ex Italia rosas  
petant, Italīs autem mittant frumen-  
tum. *Rad*.

1 *Ut nova dona tibi*] Ubi tibi allatæ  
sunt ex Ægypto rosæ hibernæ.

2 *Ambitiosa rosas*] Ex hibernis rosis  
laudem captans.

3 *Navita derisit*, &c.] Ipse nauta  
seu mercator Ægyptius visus est con-  
temnere Ægyptios hortos præ nos-  
tris, in quibus magnam rosarum hi-  
bernarum copiam invenit. lib. 3. Ep.  
127.

5 *Tantus veris*, &c.] Tam læta per  
urbem rosaria florebant, ut veripsum  
et Floræ regnum, Pæstaniq; agri  
rosetis pleni, in urbem migrasse vide-  
rentur. *Floræ*] Deæ florum. Me-  
tonym.

6 *Tantaque Pæstani*, &c.] Tanta  
erat rosarum copia, quarum ferax  
Pæstus. Epigr. 37. lib. 5. vers. 9. et  
lib. 12. Epigr. 31.

8 *Textilibus sertis*] Coronis et ser-  
tis textis e rosis. Al. *Sutilibus*. Le-  
gendum pro *textilibus* e Mss. *Tonsili-*  
*bus sertis omne rubeat iter*. Tonsilium  
coronarum meminit Servius ad hunc  
versum Virgillii: 'Ipse caput tonsæ  
foliis ornatus olivæ.' Quem de coro-  
na tonsili interpretatur, et recte.  
'Tonsæ,' inquit, 'olivæ, minutis fo-  
liis compositæ. Habiturum se autem  
coronam tonsilem dixit.' Poëta ipse  
'tonsam coronam' pro tonsili appel-  
lavit: 'Omnibus in morem tonsa  
coma pressa corona.' Nam tonsa co-

rona et tonsilis idem, ut porrum sectum et sectile. Coronas interdum ex integris frondibus et intonsis nectebant veteres, ut ex lauro, oliva et aliis. Interdum ex mero folio funiculis eas suebant. Hæ 'tonsiles' vocatæ; illæ nexiles vel plexiles. Tonsæ vel tonsiles, ideo quod ex foliis detonsis textæ essent; vel quod folia in his parum eminerent, tanquam si tonsa essent: hinc tonsiles tapetas brevibus ac tonsis villis. *Salm. Omne iter*] Urbis vicus omnis.

10 *Mitte tuas messes*] Habe tibi rosas, mitte nobis frumentum.

EPIG. LXXXII. 1 *Quidam me modo, &c.*] Tanquam empturus quis servum, aut gladiatorem: mancipia autem venalia empturi diligenter inspiciebant, devestiebant etiam et contrectabant.

5 *Nequitias, &c.*] Epigrammata lasciva et jocosa.

6 *Batavam*] Lectionem hanc, loco motam, sed opt. Mss. autoritate vindicatam, recipiunt aut certe agnoscunt tres Batavi, clarissima Martialis lumina, Hadr. Junius, J. Gruterus, Petr. Scriverius: et ferunt aliquanto elementius quam magnus ille Erasmus et patriotæ alii: exponunt scilicet gratulari sibi Poëtam, quod legatur ab omnibus Romæ, præterquam a Batavis, qui armis et duriori vitæ assueti, corporis Augusti custodes, non ita curabant jocos istos: prætereunt quippe (juxta Venusinum Poëtam) poemata Rhamnes, neque sapit Centurionum genti nequior iste sal: nam quod in vulgg. legitur *severam*, e glossa videtur hoc transmississe.

9 *Cur ergo, &c.*] 'Ego Poëta sum, et, ut spero, non humillimi spiritus, &c. Quare ergo, inquis, tam male vestitus es? Propter hoc ipsum, amor ingenii neminem nunquam divitem fecit.' Petronius.

11 *Hoc ne sæpius, &c.*] Ne sæpius cogar me malum fateri Poëtam.

EPIG. LXXXIII. Laudat Cæsarem, quod Etruscum revocarit ab exilio.

1 *Quantum sollicito, &c.*] Quantum Etruscus, in exilium, sed non extra Italiam missus, debet filio, qui patrem in exilium accomitatus est, et cujus pietate et precibus Domitianus permotus eum revocavit; tantum et pater et filius tibi, o Cæsar. Vide Papinii Sylv. 3. et Epigr. 40. lib. 7.

3 *Fulmina dextra*] Exilii decretum.

4 *Hos cuperem, &c.*] Ut sint revocabiles.

6 *Toto*] Tota vi emisso.

8 *Esse quod, &c.*] Supra vers. 1.

EPIG. LXXXIV. Arrogantem carpit et superbum.

1 *Octaphoro*] Lectica ab octo servis gestata. Is fuit potentiorum fastus tunc temporis, eleganter notatus a Cynico Luciani: nam et in illis lecticis cubantem resupini. Sed de Lecticis et de earum usu multa scripsit Lipsius libro 1. Elect. cap. 19. *Sanus*] Corpore.

2 *Si sanum credis, &c.*] Animo. 'Quod ipse Non sani esse hominis, non sanus juret Orestes.' Pers. Satyr. 3. ult. vers.

EPIG. LXXXV. Plurima sunt Epigrammata ad Rufum, natum annos quinque supra viginti, qui in Cappadocia diem obiit.

1 *Editus est sextus, &c.*] Te in Cappadocia peregre, vel etiam fatis functo, sextum hunc edidi lib. Al. leg. *Editur en (eu vel hen) sextus sine te mihi, Rufe Canonis*, cujus familiæ meminit et lib. 9. Epigr. 75. et 77. neque enim ferenda lectio vulg. *Camænis*.

2 *Nec te Lectorem, &c.*] Quia jam mortuum.

3 *Impia, &c.*] Propter ingenia sua mala et servilia. Vel propter mortem tuam a pestilitate ejus aëris. *Et lumine lævo*] Aut religionis inconstantia heic notanda; aut legendum *lumine lævo*, ut in Junii codice scriptum. Ut

pede sinistro iter ingredi: sic lamine lævo quid adspicere infaustum. 'Numine lævo' tamen dixerunt quidam in sinisteritate: nam malos quosdam genios hominibus infortunatis adhærentes existimabant, et adfixos: donec eos in inum exitii barathrum deturbassent. *Herald. Numine lævo*] Aversante Deo: sidere non fausto.

5 *Orbata Bononia*] Hinc collige, Rufum fuisse Bononiensem.

6 *Æmilia*] Lombardia cis Padum. Epigr. 4. lib. 3. vers. 2.

8 *Viderat Alpei*] Quinque lustra, vel Olympiadas, quinque Olympica certamina ad Alpheum amnem celebrata. Vide quæ ad vs. 480. Herc. Fu. Senec.

10 *Tenere*] Tu solitus es ediscere nostra Epigrammata.

12 *Atque hæc absentis, &c.*] Vice thuris, quod ipse præsens rogo iniecissim, (nam thus et odores rogo amicorum iniciebant amici,) cape hoc Carmen absentis. Epigramm. 26. lib. 10. vers. 8.

EPIG. LXXXVI. Queritur sibi ægro assidue bibendam calidam ex præscripto Medici; mallet Setinum nobile, vel gelidam aquam, quæ decocta temperabatur.

1 *Setinum*] Vinum nobile e Setia Campaniæ oppido. *Dominæque*] Nobiles, vel quæ temperant calorem vini. *Densi trientes*] Vide Ep. 64. lib. 5.

3 *Stultus, &c.*] Demens est et fortunæ ingratus, qui ex voto Midæ, aurea siti mavult perire, quam delicata vina et nobilem decoctam bibere: quasi dicat, Insanit, qui colligit opes, et bibit calidam.

5 *Possideat Libycas messes, &c.*] Medicus vel alius quispiam possideat quantum metit Africa, habeat auriiflutos amnes, dum aquam bibat calidam: mihi vel pauperi liceat vinum bibere: 'tanti mihi non sit opaci Omnis arena Tagi,' &c. ut caream nobili vino nivibus diluto. Vide Epi-

gramma *χθιζδν ἐμοὶ νοσέοντι*. lib. 2. Anthol. cap. 47. Scriverius ex scriptura in ora Ed. Junianæ prostante *libet*: quam et agnoscit Turnebus esse in suo Ms. et suspicatur legendum *livet*, id est, qui mihi invidet aquam frigidam. Gronovius etiam legendum censet *livet*; sed paullo alia significatione: non enim, qui mihi invidet aquam proprie frigidam: qui non potest intelligi nisi medicus. Generali utitur detestatione. Sic dicebant, 'Hoc illis accadat, qui nobis male volunt: 'hoc inimicis et invidis nostris accadat.'

EPIG. LXXXVII. 1 *Tu Cæsar, &c.*] Qui tibi potes dare, nec opus habes ab alio quam a Diis et teipso quicquam expectare. Epigr. 33. lib. 10.

EPIG. LXXXVIII. Mihi excidit nomen tuum te salutanti, tu multasti me sportula.

1 *Vero te nomine casu*] Mero tuo nomine, nec appellavi te dominum seu patronum, ex more clientum salutantium.

3 *Quanti libertas, &c.*] Vis scire quantuli me assuerim in hanc libertatem ut domino carerem? multa certe et jactura sportulæ; id est, decem nummorum. Libertas *ἀντὶ παβήσας* non uno loco. Hæc autem videtur accipi posse propria significatione: nam qui dominum non habet, liber est: ut contra: unde Mart. lib. 1. 'E servo scis te genitum, blandeque fateris: Cum dicis Dominum Sosibiane patrem.' Multa enim simul cum libertate Romana aboleverunt: plurima verterunt. Domini vox in salutationibus frequens, tempore Martialis; imo antea: nam et Seneca testatur ignotos ita salutari solitos: sic *δεσπότην* usurparunt Græci in salutationibus: et promiscue hac salutatione nisi sunt, Romano imperio additi. *Herald. Constet*] Quia libertatem adipiscebantur, qui eam redimere poterant.

EPIG. LXXXIX. 2 *Arguto pollice*] Digitis enim inter se collisis, pollice scil. et medio digito, crepitum edebant, signum nempe matulæ porrigendæ. Vide Epigr. 82. lib. 3. vers. 15. et Epigr. 119. lib. 14. *Madidus*] Vino.

3 *Spoletina data est, &c.*] Fictilis lagena, quam prius vino Spoletino plenam exsiccabat, etiamsi capacior fuisset, exhausturus.

5 *Ille fide summa, &c.*] Convenit ratio accepti ac reddit, non anxius vinum adhibita ad diluendum aqua, quod vel ex ratione redditæ ad justam mensuram urinæ, jocatur Poëta, constare Panaretum bibisse merum.

8 *Desine mirari*] Rufus mirabatur, quod cum Panaretus lagenam integram exsiccasset, non plus urinæ reddiderit, quam quantum lagena cepisset; cum ex ratione aquæ affusæ, multo amplius et debuerit, et bibisse, et remensu fuisse. Respondet Poëta Panaretum non adhibuisse aquam, sed meracum vinum bibisse: atque hinc summa fide remensum esse, quod exhansisset. *Rader.*

EPIG. XC. Extenuabat culpam suam Gellia, quasi tolerabiliorem quod non nisi unum haberet mæchum, ut Epigrammate 92. lib. 3. Redarguit eam Poëta, æque turpe esse, inquiens, uxori, unum habere mæchum, ac non nuptæ multos: esse quippe uxorem duorum, mariti scilicet legitimi et adulteri. Si enim juxta Senecam 3. Benef. cap. 16. adulterium unius vocatur matrimonium, et uxor certe erit adulteri, quæ illi dedit.

EPIG. XCII. 2 *Myronis arte*] Sculptoris nobilis. Epigr. 39. lib. 4. vers. 2.

3 *Vaticana bibis, &c.*] Pulchre convenit serpenti expresso in poculo cum vino Vaticano, quod omnium pessimum est, et (ut dixit Epigrammate 19. libro 1. versu 6.) sævum toxicum.

EPIG. XCIII. 1 *Tum male Thais olet, &c.*] Aliquam lupam seu prosti-

bulum, nomine Thaidis vexat Poëta, propter graveolentiam, quæ Harpyiis et Chimæris hisce communis. Fuere Thaides amicæ, poëtis multis celebratæ. *Fullonis*] Fullo est, qui togas recentat, et maculas ac sordes e toga eluit, et addito sulphure et creta rursum candefacit. Plin. lib. 35. cap. 17. 'Avari' dicit, quia magnum pretium pro vestibus candefactis aut emaculatis exigebant. *Rad.*

2 *Testa vetus, &c.*] Qua urinam (camelorum maxime, teste Plinio lib. 28. cap. 8.) ad purgandarum vestium usum excipiebant fullones, hæc autem dolia stabant in publico. *Fracta*] Tum enim gravissimus et teterri- mus exhalat odor.

3 *Ab amore recens hircus*] Sic Epigramm. 4. lib. 4. Nam et hirci et cervi, et alia animalia, cum coeunt, deterrime fœtent. *Ora leonis*] Animæ leonis virus grave. Plin. lib. 11. cap. 53. Vide Annot. prior. Baptistæ Pii. capite 15.

4 *Detracta, &c.*] Urbis pars trans Tiberim viliori plebeculæ colebatur, et in ea exercebantur sordida et fœtida opera, ut excoriationes, sulphurata, &c. Vide Epigr. 42. lib. 1. vers. 3. Juvenal. Satyr. 14. vers. 203.

5 *Pullus abortivo, &c.*] Nec pejus olet ovum putridum.

6 *Garo*] Ex intestinis et tabescombrorum confecto, sed corrupto.

7 *Virus ut hoc alio, &c.*] Graveolentiam ut letura dissimulet. Vel illa Thais 'fallax,' quamvis fœtorem corporis tegere conetur et obruere, &c. Vide Epigram. 88. lib. 1.

9 *Psilotro*] Psilotra sunt medicamenta seu unguenta, quibus pilosæ corporis partes glabrantur. Epigr. 29. lib. 2. vers. 7. et Epigr. 73. lib. 3. vers. 1. *Acida latet oblita*] Aceto macerata Epigram. 74. lib. 3. vers. 4. *Creta*] Cimolia, Chia seu Samia, quantebantur feminae ad cutim emendandam.



10 *Pingui faba*] Oleo, unguento seu farina fabarum, quæ et faciem commendant.

11 *Tutam*, &c.] A graveolentia et fœditate.

12 *Thaïda Thaïs olet*] Impuram lupam et olidam capram: nam mulier optime olet, quum nihil olet.

EPIG. XCIV. Irridet splendidam Calpetiani, seu, ut alii leg. *Calpetani*, mendicitatem.

1 *Chrysendeta*] Lances auro circumvinctæ. Epigrammate 43. lib. 2. vers. 11.

3 *Stabulo semper*, &c.] Diversorio, *παρδοχέλα*. Stabularius, *παρδοχεύς*.

4 *Non habet*, &c.] Itane lautus est, ut gemmeis aureisque bibat? *Non habet*, &c.] Resp. Poëta: Immo hæc non sunt ipsius, sed mutuo sumpta: ipse enim, nec aurea, nec argentea, Codro pauperior, possidet. Nisi forte etiam oblique hæc ipse chrysendeta furto ablata velit a Calpetiano. Martialis enim quum dicit, 'non habet suum,' ergo alienum, nec quomodo alienum exponit, sed relinquit lectori cogitandum.

## EPIGRAMMATUM LIB. VII.

EPIG. I. 1 *Accipe belligeræ*] Domitianus in expeditione, quam suscepit adversus Sarmatas seu Dacos, infra vers. 8. videtur sibi fieri curasse lorica, instar Ægidos Minervæ, quam peculiariter coluit, et cujus se filium esse voluit. Lorica autem hæc et Minervæ ægida, ex squamoso draconum corio contextam, representavit: vel Sarmaticum thoracem, de quo inf. vers. 4. *Accipe*] Accipe, Cæsar, et indue lorica impenetrabilem telis belligeræ Minervæ; est enim togata et militaris Minerva. *Crudum*, &c.] Militaremne et crudum, ut volunt? an respicit primos thoraces e crudis loris corioque confectos?

2 *Ipsa Medusææ*, &c.] Quem vel ipsa Minervæ Ægis, Medusæ capite formidabilis, timeat. *Farnab*. Medusæa dicitur Pallas, quod Palladis ope Persens Medusam interfecerit. Medusa, una ex Gorgonibus, filia Phorbi fuit: comam ejus vertit in serpentes Pallas; ori dedit hanc vim, ut, qui illud aspicerent, in lapides verterentur. *Rad*.

3 *Dum vacat hæc*, &c.] Quam, ubi

non gestatur a Domitiano, lorica vocis; cum autem induerit eam Cæsar, jam Ægis erit. Dii enim Ægidas gestant; mortales vero, loricæ. Ægis proprie munimentum est pectoris æreum a Vulcano fabricatum, habens in medio Gorgonis caput.

4 *Sacro sederit*, &c.] Domitiani, æque Dei, ac Minervæ et Jovis, quorum peculiaris Ægis: supra vers. 1.

EPIG. II. 1 *Invia*] Domitianus ad modum Sarmaticarum loricarum sibi thoracem fieri curat. Sarmaticæ autem lorice tam duræ et firmæ erant, ut ictus omnes sustinerent, quod testatur Pausan. lib. 1. Varia vero genera loricarum celebravit antiquitas: nam lineas, coriaceas, æneas, ac ferreas fuisse constat: de singulis copiosissime Lipsius lib. 3. de Milit. Rom. Dial. 6. De Sarmatarum, seu Polonorum, ut hodie appellantur, telis, sæpe Ovid. lib. de Tristib. et de Ponto. *Rad*. *Lorica sagittis*] Supra vers. 1.

2 *Martis Getico*] Qui, loricatorum terrore, colitur a Getis, vel qui e Getis oriundus est. Amplificat duritiem

loricæ Domitiani, a comparatione: durissimas habent Getæ loricæ, durior est tamen Domitiani lorica. Quia ergo Mars a Getis oriundus, armaturam illi Poëta Geticam recte induit. *Rader.*

3 *Ætolæ*] Ab Ætolis inventæ lanceæ: vel, Meleagri Ætoli lanceæ impenetrabilem. *Securam*] Ictum non timentem.

4 *Texuit*] An lorica hæc squamis æneis aprinas ungulas imitantibus conserta fuit? an ex veris ungulis ad imitationem Sarmatarum, qui, teste Pausania lib. 1. ex ungulis collectis, loricæ instar draconum squameas consuebant? *Innumeri aprî*] Synecdoch. innumeri ungues aprorum. *Lubricus*] Politus.

5 *Felix sorte tua*] O felicem lorica; non tam quod tam firma et dura videare, quam quod mox a Cæsare induere, et cælestem ac divinum illius animum continebis. *Sacrum....Dei*] Domitiani, qui se ipsum Deum vocabat.

7 *Et magnos, &c.*] Et Domitianum incolumem restitue urbi, triumphan-tem, palmata indutum toga: cui intexebantur victoriæ cum ramulis palmarum.

8 *Palmatæque*] Dionysius palmatam tunicam *χρυσόσημον* semper appellat, hoc est, auro clavatam, vel aureos clavos habentem. Communes enim Romanorum tunicæ albæ erant, purpura clavatæ, quas palmatas dicebant a clavorum latitudine: postea tamen et ipsæ quoque pingi cœperunt, et palmatæ dici a picturæ genere, quod palmas scilicet intextas haberent. Postquam ergo et tunicæ quoque triumphales pingi cœptæ sunt, et a picturæ argumento palmatæ sunt appellatæ, inde factum est, ut et pictis togis hoc idem nominis donaretur, et palmatæ passim ipsæ vocarentur. *Salmas.* Sed Brodæus vult, eam vestem 3 palma, id est, victoria, nomen invenisse. *Palmatæ togæ*] Triumphant

et thensas ducentes ea utebantur: Jovis tunica dicta. Tarquinius a Tuscis accepit tunicam palmatam, et omnem alium triumphantium cultum, ut Florus et alii tradidere. Erat ea purpurea et aureo lato clavo ornata, unde et palmata dicta est, quia clavus aureus palmi magnitudine erat, si Festo fides. *Χρῶσημον* Græci appellant. *Rubens.*

EPIG. III. 1 *Cur non mitto, &c.*] Verebatur Poëta ne Pontilianus beneficium maleficio compensaret, sibi-que pro suis bonis mitteret pessima Epigrammata. Sic lib. 5. Epigr. 73.

EPIG. IV. 1 *Mali coloris*] Valetudinarius et morbo pallidus. Epigr. 42. lib. 6. vers. 2.

2 *Versus scribere, &c.*] Vel hinc nomen pretiumque poëtæ aucupatus, quod palleat, ut credatur studio crudus ac pallidus. 'Decipit exemplar vitiis imitabile; quod si Pallerem casu, biberent exanguie cuminum:' Horat. Epist. 19. lib. 1.

EPIG. V. Palpat Domitianum, quem incredibili desiderio expectari dicit a patria. Si te charitas civium tuorum movet; si Senatus et plebis vota non negligis, redi in urbem.

2 *Togæ*] Gentis togatæ, Romanæ.

3 *Deum, &c.*] Te, o Domit. *Invidet hosti*] Quod tua fruitur præsentia.

4 *Veniat laurea, &c.*] Etsi magnam referres victoriam, laureatis literis significatam, &c. ut Epigr. seq. lauream simul de Sarmatis Domitianus intulit Jovi Capitolino.

5 *Terrarum Dominum*] En caussam, cur hosti Roma invidet, quia præsentem videt Dominum et Deum nostrum. *Ille*] Hostis.

6 *Terretur, &c.*] Vultu hostis et victoris. *Fruietur*] Vultu specioso et Augusto Dei.

EPIG. VI. De reditu Cæsaris, ait, passim rumores spargi, sed absque auctore; rogat Cæsarem, ut ipse auc-

tor nuntiusque sit triumphi, et mox veniat. *Rad.*

1 *Hyperboreis, &c.*] A Sarmatis, qui Septentrioni finitimi.

2 *Ausonias Cæsar, &c.*] Italas, ab Ausone, Ulyssis et Calypsus filio.

3 *Certus abest auctor*] Auctorem certum non habemus; fama tamen constans est, et famæ fidem habere lubet.

5 *Publica*] Si litteræ Romam missæ testantur venturum principem, quid est quod dicat, 'Certus abest auctor?' Litteras intellige missas de victoria Cæsaris adversus Sarmatas, non de adventu: quamquam Poëta recte conjiciat, venturum principem bello patrato, argumento a litterarum testimonio ducto. *Victrices testantur, &c.*] Laureatæ literæ, ad Senatum missæ, victoriæ indices.

6 *Laurigera, &c.*] Pila et hastæ militum victoriam testantur laureata. Lauro enim et frondibus festis ornabantur pila ἐν καποθώμασι καὶ νίκαις. Plin. lib. 35. cap. ult. 'Ipsa pacifera [laurus scil.], ut quam prætendi etiam inter armatos hostes, quietis sit indicium. Romanis præcipuæ lætitiæ victoriarumque nuncia additur litteris, et militum lanceis pilisque.' Quare e Romano more Seneca in Agamemnone: 'Sed ecce vasto concitus miles gradu Manifesta properat signa lætitiæ gerens: Namque hasta summo lauream ferro gerit.' *Herald.*

7 *Io, magnos clamat, &c.*] Vox triumphi solennis. 'Ipse, gerens laurus, lauro devinctus agresti Miles Io magna voce triumphæ canet.' Tibul. lib. 2. 5.

8 *Invictusque*] Vocaris jam et proclamaris a toto populo, Invictus Imperator. Est enim hoc solenne Imperatorum elogium, ut dicantur Invicti, &c. *Rad.*

9 *Sed jam lætitiæ*] Sed, ut expleatur populi desiderium et gaudium, prope in urbem, et ipse nuncius esto tuæ victoriæ.

10 *Nuncius ipse veni*] Tu ipse, o Domit.

EPIG. VII. Argumentum de desiderio et amore pop. Romani erga Principem absentem. Quasi dicat: Quamvis procul ab urbe in hostico ad septentrionem degas; tamen es præsens animis et votis nostris. *Rader.*

1 *Hiberna, &c.*] Quamvis te detineant a nobis bella in regionibus septentrionalibus. *Rudis*] Rudem, credo, vocat a barbarie Peucinatorum. Arrianus lib. 1. et Poëta infra. *Peuce*] Insula ad primum Istri ostium.

2 *Ungularum pulsibus*] Cujus 'undas Frigore concretas ungula pulsat equi.' Ovid. 3. Trist. Eleg. 10. *Calens*] Poëtica hyperbole. Locum frequentatum sonat vox 'calco.'

3 *Fractusque*] Et Rheni accola: Germani, Batavi, et Catti tribus expeditionibus victi. *Cornu jam, &c.*] Alludit ad fluviorum cornua. *Ælian.* capite 33. libro 2. Variar. Historiar.

4 *Teneat*] Quamvis, o Cæsar, ibi occupatus sis et detinere in coercendis rebellibus. *Perfidæ gentis*] Rebellis et contumacis.

6 *Abesse nostris, &c.*] Animis tamen et votis te consequimur.

8 *Adeoque mentes*] Ita omnes, quum aliquid narratur, vel de victoria, vel de adventu tuo, animis et oculis avertuntur a spectaculis, ut nemo advertat quid illic agatur. *Rad.*

9 *Ut ipsa magni, &c.*] Ut mentes nostræ, quondam Circensibus ludis attentæ, jam tibi peregrinatæ nesciant quid in circo agatur.

10 *Passerinus*] Equus. Habet enim tabula equorum Circensium, apud Onuphrium, nomen Passerini, equi Circensis. Legendum censet Salmasius: *Ut turba magni sape nesciat Circi Utrunne currat Passerinus an Tigris.* Passerini et Tigridis nominibus, qui in illa ætate equi fuerunt celeberrimi, duas quadrigas intelligi debere certum est, in quibus equi illi funales sinistri erant. Non vero illi equi sin-

gulares currebant, sed in curru juncti. Per Passerinum ergo intelligit currum, in quo Passrinus fuit præcipuus equus. Idem dici oportet et de Tigri. *Salmasius*.

EPIG. VIII. Cum nunciatum esset Domitianum venturum in urbem, eumque jam esse in itinere; alloquitur Poëta, primum Musas, deinde Decembrem, quem dicit Januario anteponi potuisse, si Cæsar ipso Decembri venisset in urbem. Postremo dicit, sua Carmina valde convenire tempori; esse enim illa jocosa; mox etiam militem jocos in triumpho dicturnum. *Rad.*

1 *Nunc hilares, &c.*] Si unquam aliis Carminibus lusi, nunc poscit tempus ut læta canam.

2 *Odrysis, &c.*] Septentrionali, ubi Odrysa, Thraciæ urbs, versus Euxinum.

3 *Certa facis, &c.*] Mense tandem Decembri certum accepimus nuncium de Cæsaris reditu. *Vota*] Desideria gaudiaque.

5 *Sorte tua, &c.*] Eo quod nuncius es reditus Domitiani: quod, si eodem mense urbem ingressurus esset Cæsar, nec ipsi Januario cederet December.

7 *Festa coronatus, &c.*] De jocis et scommatis militum in Imperatorem jactis supra diximus. Vide Epigr. 5. lib. 1. vers. 3.

8 *Laurigeros*] In triumphis et ipsi equi laureati incedebant. *Comes*] Miles.

9 *Jocos, &c.*] Mea hæc jocosa Epigrammata.

10 *Lusus ipse*] Solennis enim et magnificus triumphus admittit quosvis et quorumvis militum ac hominum jocos.

EPIG. IX. Jactabat se Cascelius de ingenio *ἐξηκονταετής*, volebatque videri doctus. Poëta, Nimis sero te, inquit, ingeniosum dicis; a puero requirebatur ad doctrinam futuram ingenium. *Raderus*.

2 *Quando disertus erit*] Disertus scil. futurus post ducentos annos, et acturus causas apud inferos; in quo tandem sexagenario ingenium ad doctrinam futuram elucere incipit. *Quando*] Numquam: hactenus enim nihil studuit, et in posterum non poterit; ætas enim negat.

EPIG. X. 1 *Pædicatur Eros, &c.*] Olus aliis obtrectabat, aliosque prodigere sua dicebat, quum ipsemet nihil haberet.

5 *In lucem cænat*] Pernox in commensationibus, computationes in lucem protrahit. Sic Epigr. 29. lib. 1.

8 *Assem ne dederis*] Si te sollicitum reddunt nomina Lupi, quæ Tito debet; tu nil illi credas; cura vacabis.

11 *Pro togula debes*] Nondum solvisti togam quam gestas; hoc taces et dissimulas, aliorumque debita recenses.

14 *Poscit jam dotem*] Nam filiæ debitor esset pater, quum eam dotare teneatur, l. 19. D. de Ritu Nupt. l. 1. §. sed si D. si quid in fraud. patron. Quare Artemidorus observat eleganter, filias in somnis sumptum et damnum portendere, quia dos iis debetur. *Hor.*

16 *Sed quid agas, &c.*] Sed neque ego in aliena rep. curiosus, neque tu aut tua tanti.

EPIG. XI. 4 *Qui vis archetypas, &c.*] Qui vel in nugis, qualia sunt mea Carmina, primogenias probas ab ipso autore exaratas vel emendatas.

EPIG. XII. Clancularius Poëta, ut Poëtæ nostro periculum crearet, famosa quædam Carmina Martialis nomine ediderat. Jurat Poëta nihil a se scriptum, quod eniquam ruborem adferret, aut notam inureret. *Rad.*

1 *Dominus*] Domitianus, quem maxime lectorem velim.

2 *Qua*] Benigna.

4 *Mihi de nullo, &c.*] Non famam capto ex aliena infamia. Epist. 1. l. ubi 'rubeat auditor cui frigida mens est.'

5 *Cupiant cum, &c.*] Clancularius aliquis Poëta famosa quædam et virulenta Carmina sub persona Martialis ediderat. Epigrammate 3. et 33. libro 10.

6 *Lycambeo, &c.*] Mordaci et rabido iambo, quali armatus Archilochus Lycamben socerum, quod sponsam sibi negasset filiam, ad suspendium adegit.

8 *Qui Phæbi, &c.*] Non ausi nomen suum prodere.

10 *Per genium Famæ*] Me innocuum esse a maledicentia, juro per famam nominis mei, et per tuum favorem, lector candide. Genius enim est rei cuiuscunque gratia, Venus, lepos. Epigramma 60. lib. 6. *Castalidumque gregem*] Musarum chorum.

EPIG. XIII. Vide consonum huic Epigramma 62. libro 4.

1 *Tiburtinis albescere collibus*] Gruterus *solibus*, e Ms. quicum consentit, quem nos egregium contulimus. Nuper reducerint vulgatum, scilicet ignari 'soles' *κατ' ἐξοχὴν* pro aprico et delicato sole dici. Florus de Hannibale: 'Invictum Alpibus, indomitum armis, Campaniæ soles et tepentes fontibus Baiæ subegerunt.' Ovidius primo Fast. 'Tunc blandi soles, ignotaque prodit hirundo.' Et libro 2. 'Solibus et campo corpora nuda dabant.' Idem 13. Met. 'Solibus hibernis, æstiva gratior unda.' Noster libro 6. Ep. 43. 'Baiani soles.' Et libro 10. Ep. 51. 'O soles! o tunicata quies.' Gronov.

3 *Quid Tiburis alti Aura*] Silius Italicus lib. 12. Pun. 'Quale micat semperque novum est, quod Tiburis aura Pascit ebur.' Gronovius.

EPIG. XIV. 1 *Scelus, &c.*] Parcarum scilicet malarum, ut Epigr. 62. libro 6.

3 *Ploravit, &c.*] Carm. 2. et 3. Catulli.

4 *Lesbia, &c.*] Vide et Epigr. 8. libro 1.

5 *Quas flevit*] Scil. delitias. Male alii leg. *quam flevit*: neque enim referri potest ad 'columbam.'

6 *Elysio nigra, &c.*] Poëtice: omnium enim rerum umbras apud inferos volunt esse.

EPIG. XV. 1 *Puer hic nitidis*] Arginus scilicet. *Absistit Ianthidos*] Qui abstinet, qui refugit. *Undis*] Fonte in ædibus Stellæ.

2 *Et fugit ad dominam Naida*] Argini effigiem intellige positam in nemore propter fontem, quem Stella ab uxoris Violantillæ nomine appellaverat Ianthida: sed ita propter, ut modicum intervallum interesset. Ideo fingit Poëta puerum sic locatum, quasi vereretur casum Hylæ; quem, quum appropinquasset nimium aquæ, Nympha rapuit. Idque tum expressit: 'Et fugitat dominam Naida.' Fugitare videtur, dum absistit, nec audet adpropinquare. Fontem vocat Naida dominam, quia gerebat nomen dominæ Argini, uxoris Stellæ, qui ejus dominus. Gronovius. *Dominam Naida*] Cujus Nympham dixerat esse Ianthida, Epigramm. 50. lib. 7. *Hylas*] Lib. 6. Epigramm. 68. vers. 8. et Epigr. 48. lib. 5. vers. 5.

3 *O bene, &c.*] O bene tibi est, quod proximo nemore cultus Hercules tibi præsidio est et tutelæ, ne rapiaris a Nymphis te amantibus. Epigr. 50. infra. 'O bene quod,' usitata *φράσις* et elegans. Ovid. Eleg. 2. lib. 1. Trist. 'O bene, quod non sum tecum conscendere passus.' Sic Græcis *ὦς εὐτυχὼς ὄντι*.

5 *Securus, &c.*] Sine metu potes ex hoc fonte haurire aquam, quam ministres. Ianthis nympa hujus fontis non rapiat te, ut Hylam quondam nymphæ fl. Ascanii. Cave tibi ab ipso, Stella.

EPIG. XVI. Callida emendicatio: dum inopiæ suæ unicum remedium dieit esse venditionem munerum sibi a Regulo missorum, quæ norat dominum non redempturum, donaturum;

potius pretium ipsorum.

EPIC. XVII. Autographum septem librorum Epigrammatum dedicat bibliothecæ Julii Martialis, cujus hortos et rus in Janiculo suburbano descripsit.

1 *Ruris, &c.*] Ruris suburbani Julii Martialis, quod descripsit Epigr. 64. l. 4.

2 *Vicinam videt, &c.*] Sic Ep. 64. lib. 4. vers. 11.

4 *Lascivæ Thaliæ*] Meis his Carminibus jocosis, floridæ et conviviis aptæ Musæ *Θαλαίας* fetibus: ut Epigr. 8. lib. 4. vers. 12.

5 *Nido ino*] Infima statione, ordine. Nidi enim foruli sunt librorum, in quibus, velut capsis, certo ordine graduque reponuntur, ut diximus Epigr. 118. lib. 1. vers. 15.

8 *Hæc illis pretium, &c.*] Quod auctoris autographi sunt, et quos Ep. 10. supra dixit archetypos. *Litura*] Et majori in pretio erunt, quod manu mea emendati.

9 *Tu munere*] Cui consecro et dono hos libellos meos. *Dedicata*] Donata, consecrata. Bibliothecæ enim Musis et Apollini sacræ erant. Dedicabantur et statuæ et imagines in bibliothecis.

10 *Nota*] Carmine meo.

EPIC. XVIII. 2 *Dicere, &c.*] Se talem habere: id est, tibi contendere, tibi se æquiparare, præferre saltem non ausit. *Litura notet*] Menda, nævus, vel lomentum quo rugas condunt linuntque. Epigramm. 42. lib. 3.

11 *Fatui poppismata cunni*] Vide Epigr. 71. lib. 3. vers. 8.

EPIC. XIX. De Argo nave, doctissime disertissimeque unus in paucis Hieronymus Columna ad Ennii Medeam disputat pag. 314. Hujus fragmentum tempore Martialis Romæ exstabat, in quod est hoc Epigramma. *Rad.*

1 *Fragmentum, &c.*] Quod Romæ exstabat tempore Martialis, ut videtur.

2 *Ignoti prima, &c.*] Non prius tentati mortalibus. 'Nullaque mor-

tales præter sua litora norant.' Argonautas primum tentasse mare volunt poëtæ.

3 *Cyanæ quondam, &c.*] Duæ insulæ in Ponti Euxini ostio, quæ et Symplegades, quas transmisere Argonautæ non sine periculo, mutilata summa puppis parte. Has ergo transmisere, Phinæi monitu, præmissa viâ duce columba. 'Ruina' addit, quia ad Cyaneos hosce scopulos magnum adiere discrimen. Vide quæ ad vers. 1210. Herc. Fu. et vers. 341. Medææ Senecæ notavit Farnabius.

5 *Secula vicerunt, &c.*] Fluctus, scopulos, Syrtis prætervectam et superantem, vicit tandem ætas. Hoc est: Et, quæ non cesserat fluctibus, scopulis, et Syrtibus, cessit tandem tempori, quod exedit consumitque omnia.

6 *Sanctior est, &c.*] Fragmentum hoc religione et antiquitatis veneratione vel ipsam integram vel alias quasvis naves superat.

EPIC. XX. Emptorem cœnarum et venditorem earundem Sanctram describit.

1 *Miserius*] Tum labore et officiis quibus cœnam captavit: tum maxime avaritia, qui analecta vendidit. *Gulosius Sanctra*] Rapacius, qui tantum suffuratus est.

2 *Rectam vocatus*] In qua accumbit. Domitianus enim, abrogatis sportulis, revocarat rectas cœnas, ut supra dicit.

4 *Ter poscit*] Liberaliores convivatores clientibus et convivis potestatem faciebant poscendi, quæ vellent. Epigr. 82. lib. 3. vers. 23.

5 *Utranque coram*] Nempe meliores leporis partes.

6 *Pejorare de turdo*] Jurare sibi turdum non appositum, cum plures appositos subduxisset.

7 *Ostreorum, &c.*] Cirros ostreorum Raderus opinatur dici purpureos crines, qui fibras ostreorum ambiunt;

cum vero ostrea proprie cirris careant, cum Brodæo lib. 9. Misc. cap. 29. sentio per ostrea intelligi, ostracoderma: utpote locustas, squillas, caneros, astacos.

8 *Buccis placenta*, &c.] Ut, 'improbi panis buccas,' Epigrammate 5. lib. 10. et 'sectæ quadra placenta,' Epigr. 77. libro 3. *Mappam*] Dum mappæ involvit placentam subduc-tam: vel simpliciter, sordidam.

9 *Ollares*] Quæ in olla servabantur. Platina lib. 2. et Plin. lib. 5. c. 17. Columell. cap. 43. libro 12.

11 *Excavate*, &c.] Granatorum mal. 'Vulvæ,' exesis carnibus. *Vulvæ*] Ejectitiæ. Vide Epigr. 56. 1. 13. et Apitii l. c. 7.

12 *Lippa ficus*] E qua lactens fluit humor. *Debilisque boletus*] Non optimus. *Farnabius*. Immo recisus, vel nullo aut debili caule. Ut Statio, 'debilisque perna.' *Gronovius*.

14 *Spondylos sinu condit*] Vertebras animalium? an pisces, cum Macrobio et Seneca: qui vulgo, *schinoli*? an salsamenta, cum Athenæo? Salmasius vero de aliis spondylis non hoc intelligendum dicit, quam de ostrearum cervicibus. Petronio cochlearum cervices dicuntur, qui Græcis *τράχηλοι*.

15 *Et decorato*, &c.] Sanctra turtur-em capite detracto furatus est.

16 *Longa*] Porrecta.

17 *Analecta*] Quæ sub mensam cadebant vel projiciebantur, erantque ministris relegenda. Rectius Scri-verius distinguit: *dextra, Analecta quicquid*: nam 'Analecta,' ὁ ἀναλέκ-της, non τὰ ἀνάλεκτα: vide libro 14. Ep. 80.

18 *Nec esculenta*, &c.] Nec cibos tantum rapit.

19 *Misto lagenam*, &c.] Aqua tem-perato, quod servi ad pedes bibe-rent.

20 *Ducentas*, &c.] Multas scalas, aut scalarum gradus: et Sanctram pauperem sub tegulis altis more pau-

*Delph. et Var. Clas.*

perum habitasse, ut Epigr. 118. lib. 1. vel per multas ædes.

22 *Vendit*] Ἀποδοκῆτως: expecta-batur ut rapax et gulosus Sanctra voraret ista: ille vero avarus et miser vendidit.

EPIG. XXI. Natalem diem et fata-lem Lucani eodem Epigrammate canit et deplorat. C. Cæsare Ger-manico, iterum, et L. Cæsiano coss. Cordubæ, quæ Hispaniæ Bæticæ pro-vincia, natus est Lucanus, 4. Nonar. Novembr.

1 *Magni conscia partus*] Lucani, no-bilis poëtæ.

2 *Polla, dedit*] Polla Argentaria, uxor Lucani.

3 *Hec! Nero crudelis*] Conspirave-rat Lucanus in Neronem, quod fama carminis ejus premebatur a Nerone: contra quem, ut canit Papinius, est in theatro coronatus. *Nullaque invi-sior umbra*] Nullius cæde invisior quam Lucani. Sic de Cicerone Epi-gramma 69. libro 5. vers. 2.

4 *Non licuisse tibi*] Respexit id, quod, multis a se occisis, dixit Nero, 'Nescisse hactenus Cæsarem, quan-tum Imperatori liceret.'

EPIG. XXII. 1 *Vatis*, &c.] Lucani poëtæ sub Apollinis præsidio. *Memo-rabilis*, &c.] Clams et celebrandus na-talis.

3 *Hæc meruit, cum te terris*, &c.] Hæc dies vel propter te, o Lucane, editum meruit, ut Bætis, patrius Lu-cani fluvius, numeraretur inter fontes Musarum.

EPIG. XXIII. 1 *Phæbe, veni*; sed *quantus*, &c.] Ad sacra hæc, quibus celebramus natalem Lucani, cui tu ipse dedisti secundam carminis epici a Virgilio gloriam.

4 *Sæpe colas*, &c.] Diu vivas, ut quotannis colas hunc mariti tui nata-lem.

EPIG. XXIV. 1 *Cum Juvenale*, &c.] Quæ tentas contentionis et dissidii semina serere inter me et Juvenalem meum, egregium illum procul dubio

*Martial.*

4 M

Satyrographum. Vide Lips. Ep. 20. Quæstionum lib. 1.

3 *Pyladen odisset Orestes*] Adblanditur nimis, *Pylades odisset Oresten*, quæ est scriptura Palat. Vel pueris nota hæc amicorum paria.

5 *Siculos fratres, &c.*] Amphinonum et Anapium, Catana Siciliæ oppido oriundos, fratres invicem charos, erga parentem pios. De quibus Seneca 3. de Benef. cap. 17. Strabo libro 6. Plutarch. Orat. ad Apollonium, Silius, &c.

6 *Leda genus*] Castorem et Pollucem.

8 *Ut facias illud, &c.*] 'Hæreat inguinibus semper tam noxia lingua,' &c. Epigr. 61. lib. 2.

EPIG. XXV. 2 *Cerussata, &c.*] Cernusa exposita.

3 *Sulis*] Ingenii, argentiæ, urbanitatis. *Fellis*] Amarulentæ, acerbitalis.

5 *Nec cibus, &c.*] Ut acida acunt et irritant stomachum; ita acriter dicta invitant lectorem.

6 *Nec grata est facies, &c.*] Qualem ori gratiam addunt rugæ illæ interridendum contractæ: tale Epigrammati decus addunt quæ risum movent. Vel: Ut minus grata est facies, cui ridenti deest Deus Gelasinus: ita et Epigrammati perit venustas, si absit mordacitas.

7 *Infanti melinela dato, &c.*] Infantibus mellita seu munstea poma dato, et propter dulcedinem insipidas ficus; quasi dicat: Insulsis placeant Epigrammata dulcia, et nec ingenio nec acerbitate condita: mihi placet Epigramma salsum, acre, mordax, et piperatum.

8 *Quæ norit, &c.*] Ficus Chia, quæ salem et vinum sapit. Epigramm. 23. lib. 13.

EPIG. XXVI. Apollinaris hic extra aleam magnus clarusque vir erat; si modo is est, ad quem Secundi leguntur epistolæ. Doctissimum eundem fuisse constat ex hoc Carmine; quo

testatur hunc aliquam Epigrammatum suorum partem esse: monetque Scazonem suum, Iambumve claudicantem, ut in sinum Apollinaris confugiat, ubi tutum fore librum pollicetur. *Rad.*

1 *Apollinarem*] Ad eundem Epigramm. 87. lib. 4. *Scazon*] Epigr. 97. lib. 1.

2 *Et si racabit, &c.*] Sed captato oportuno tempore.

3 *Cujus aliqua pars ipse est*] Limam adhibens, emendans, interpolans, partem habet in hoc qualicumque opere.

5 *Tota*] Plane læta et benigna.

EPIG. XXVII. 1 *Tusca glandis, &c.*] Glande pastus in agro Tuscano. *Alice multa*] Sagina et pinguedine a glande.

2 *Ætolæ fama, &c.*] Magnitudine proximus apro illi, quem irata Diana in Ætolorum agros immisit: lib. Spect. 15.

3 *Cuspide*] Venabulo. *Dexter*] A quo occisus et Poëtæ missum arguit supremum distichon.

4 *Invidiosa focus*] Opima, cui vel invideri possit; utpote majori, quam mea ferat conditio.

5 *Pinguescant, &c.*] Uncta cæna et lauta instruat ob pinguem aprum; rideant penates madidi, ebriique lares. *Rad. Penates*] Qui juxta focum, vel ædes. Metonymice.

6 *Jugo*] Sylva. Hyperbolice. Vel lignis, Synecdochice, e montis jugo: ad aprum scil. assandum.

7 *Sed coquus, &c.*] Sed impensa condiendi superabit facultates meas; satius itaque est ut remittam Dextro, nisi forte et ille mihi hos sumptus suppetit.

8 *Arcano mista, &c.*] Interiori meliorique garo, quod admisto Falerno dicebatur œnogarum. Vide Epigr. 93. lib. 6. vers. 6. et lib. 13. Epigramm. 82. et 102.

9 *Te non capit ignis*] Nostra culina frugaliter non est instructa tot condi-



mentis, aromatibus, et liquaminibus, &c.

10 *Conturbator aper*] In quo con-  
diendo conturbabuntur rationes meæ,  
et decoquentur opes. Qui enim non  
sunt solvendo, neque se extricare  
nominibus possunt et are alieno,  
illi conturbant; nec enim eorum ra-  
tiones explicari et expediri possunt.  
Plautus Amphitryonis Prologo expli-  
cat contrariam dicendi formam, cum  
inquit: 'Et ut res rationesque ves-  
trorum omnium Bene expedire voltis.'  
Turneb. lib. 4. cap. 15. *Vilius esu-  
rio*] Minoris constat fames mea, vi-  
liori cibo contenta est; minore sump-  
tu cœnam mihi constare velim.

EPIG. XXVIII. Ad Fuscum mittit  
librum Saturnalibus legendum et ju-  
dicandum.

1 *Sic Tiburtinæ, &c.*] Sic tibi omnia  
feliciter cedant, precor; sic sylvæ,  
quam Tibure habes, cœsa revirescat.  
*Dianæ*] Nemorum præsidis ac Dææ.

3 *Nec Tartessiacis*] Nec olivetum  
tuum fertilitate olearum aut olivi co-  
pia cedat Hispanis olivis. Tartessus  
Straboni fluvius est, qui aliis Bætis,  
unde Bætica Hisp. *Pallas tuæ*] Olei  
inventrix, quæ, reliquis Diis steri-  
les ad speciem eligentibus arbores,  
oleam cum forma, tum fructu, insig-  
nem sumpsit. *Fusce*] Videtur hic  
esse, ad quem Plin. Sec. Ep. 9. lib. 7.  
*Trapetis*] Prælis oleariis. Gloss. 'Tra-  
petum, ἐλαιῶν μόλσος, ἐλαιουργεῖον.'  
Varro lib. 4. de Ling. Lat. 'Trapetes  
molæ oleariæ vocantur.' Sidonius  
Panegyrico: 'Oleique liquores Isse  
per attonitas bacca pendente trape-  
tas.' Bætica autem oleo abundabat,  
eoque pretioso. Papin. lib. 2. Sylva-  
rum: 'Quæ Tritonide fertiles Athe-  
nas Unctis, Bætica, provocas trape-  
tis.' Quanta fuerit Tartessi dignitas,  
norunt qui de Bætica quidquam le-  
gerunt. *Herulds*.

4 *Immodici lacus*] Pleni, immo re-  
dundantes musto lacus, qui excipiunt  
vinum trapetis expressum. Epigr.

44. lib. 4. vers. 2.

5 *Te Pallatia laudent*] Agentem  
causas.

6 *Palma fores*] Palma affigebatur  
januis caussidicorum, qui in causis  
vicissent, quam Ansonius vocat pal-  
mam forensam. Vide Sat. 7. Juven.  
vers. 117. 'Rumpe miser tensum je-  
cur, ut tibi lasso Figantur virides  
scalarum gloria palmæ.' Scalas hic  
pro aditu domus, sive janua accipit,  
ut Oratorum pauperies indicetur,  
qui more omnium pauperum in cœna-  
cnis habitabant. *Herald*.

7 *Otia dum medius, &c.*] A causis et  
foro. Justitium in his Saturnalibus.

8 *Certa quos, &c.*] Critica et cen-  
soria. *Jocos*] Epigr. hæc mea.

EPIG. XXIX. 1 *Tormentum Voconii*]  
Deliciæ et amor, qui risus lugubris,  
dolor suavis, timor generosus, mors  
viva, &c.

3 *Positis capillis*] Vide Epigr. 32.  
lib. 1. vers. 1.

4 *Placeat, &c.*] Præ te.

7 *Et Mæcenati, &c.*] Etsi capieba-  
tur maxime Mæcenat Ecloga, quam  
scripserat Virgil. de formoso Alexi  
quem ardebat: non tamen dedigna-  
tus est et Carmen, quod Marsus, in-  
ferior poëta, scripserat de fusca  
Melænide. Ita nec Victor mea hæc  
aspernabitur, &c.

8 *Melænis erat*] Α μέλαινα.

EPIG. XXXI. Empta foro, non in-  
empta rurive nata, Regulo a se missa  
munera ait.

1 *Raucæ*] Ab avium domesticarum  
rauco cantu. *Cortis*] Pluribus tec-  
tis sive muris septa, instar mapalii.  
Festus. *A court or borton*. *Aves, et  
ora*] Gallinæ, ansæres, anates, colum-  
bæ, &c. *Matrum*] Gallinarum, ana-  
tum.

2 *Flavas medio, &c.*] Moderato ca-  
lore siccitas ficus Chias: supra Epi-  
gramm. 24. vers. 8. et lib. 13. Epigr.  
23. vel hibernas et gelatas: Epigr.  
44. lib. 4.

3 *Fatum*] Hædum. *Querulæ, &c.*]

De fœtu abrepto quiritantis.

4 *Nec jam, &c.*] Gelatas et corrugatas frigore, cui non sunt ferendo.

5 *Cunum olus*] Ex horto rigente modo lectum, et pruinis obsitum.

7 *Quam, Regule, &c.*] Quam dedita opera erras et dissimulas te nescire sterilitatem agelli mei.

8 *Nisi me, ferunt*] Nihil ferunt, nisi me tantum, et vix me alunt agelli mei.

9 *Quidquid villicus Umber*] Quicquid tibi tuus villicus vel ex Umbria, vel coloni ex Tusculanis agris mittunt, id mihi emendum in foro Suburano. *Rader.*

10 *Rus marmore, &c.*] Suburbanum tuum, ad tertium ab Urbe lapidem.

12 *Id tota mihi, &c.*] Id ego emo in foro olitorio in Urbe, quod tamen in Subura non erat: de Subura vide Epigr. 35. lib. 1. vers. 5. et Epigr. 57. lib. 3.

EPIG. XXXII. Laudat currendi exercitationem in Attico.

1 *Facundæ renovas, &c.*] Qui doctissimi ac disertissimi viri, T. Pompeii, mores et doctrinam exprimis.

2 *Nec sinis ingentem, &c.*] Nec degener pateris, ut conticescat familiæ tuæ et ortus gloria.

3 *Te pia Cecropiæ, &c.*] Tu habes semper comitatum Græcorum philosophorum.

4 *Te secreta quies*] Secessus ab ambitu, magistratu, et turba. *Sophos*] Sapiens.

5 *At juvenes, &c.*] At alii juvenes vacant pugillatui, quem docet Gymnastes, cujus aures, ut et aliorum athletarum, contusæ plerumque sunt a plagis concertatorum. Vide Turnebum lib. 24. cap. 28. et Mercurialem lib. 5. de Re Gymnast. cap. 5.

6 *Et rapit, &c.*] Et aliptes, non necessario ungendi ministerio præstito, emungit juvenum marsupia.

7 *Thermis*] Ante cœnam lavabant Prisci; ante lavationem corpus ex-

ercebant.

8 *Præparat*] Ad thermas, ad balneas. *Stipitis ictus*] Exercitatio ad palum, contra quem in terra defixum tanquam adversarium tirones se exercebant. Vide quæ nos ad vers. 248. Sat. 6. Juvenalis. Vide et Vegetium, Stewechium, Mercurialem, et Lipsium. *Ictus hebes*] Hebetes ergo ictus, non acuti, quia lignei gladii. Ictus ergo a sudibus vel rudibus, ligneis gladiis, et clavis.

11 *Sed curris*] Sed exercees tantum te cursu ad aquam Virginem, vel ad porticum Europæ. Vide Epigr. 21. lib. 5. vers. 9.

12 *Ubi taurus, &c.*] Taurus Jupiter, qui Europen, Agenoris Tyri et Sidonis conditoris filiam, per mare in Cretam vexit. Ad porticum Europæ; Epigr. 14. lib. 2. vers. 3.

13 *Per varias, &c.*] Literato viro conveniunt magis exercitationes faciles et breves, quæ corpus sine mora laxent et tempori pareant, quarum præcipua est cursus, quam pigri isti ludi, quibus Campus et gymnasium servit.

EPIG. XXXIII. Scopticum in Cinnam, quod mundis et candidis calceis utatur; sordida vero et inquinata toga.

1 *Sordidior cæno, &c.*] Vituperat Cinnam, vel quia sordidus erat, lutoque albos ferebat calceos: vel quia cum faminis communes gerebat, hoc est, albos. *Dempsterus.*

2 *Candidior, &c.*] Calcei albi Romanis elegantioribus in usu. Vel, ut Heraldus censet, mulieribus. Ovid. 'Pes malus in nivea semper celetur aluta.'

4 *Collige, &c.*] Tolle, ne inquinet album calceum, cui male convenit cum sordida toga. Docet enim Poëta, insanum esse Cinnam, qui majorem calcei, quam togæ rationem habeat: contrarium faciendum fuisse; togam colligendam esse, ne calceis sordidis inquinetur: non ut calcei,

qui sæpe necessario collutulantur a toga, et contaminantur. *Rad.*

EPIG. XXXIV. Duorum impurissimorum beneficia in P. R. inter se confert, quasi dicat: Miraris, qui potuerit a malo homine aliquid boni fieri? etiam Nero pessimus optimas extruxit thermas. *Raderus.*

4 *Quid Nerone pejus*] Ut Nero pessimus extruxit optimas thermas; ita cinædus hic Charinus balneas excitavit nobiles.

6 *Non deest protinus, &c.*] Quod si quis malignus mihi hic obstrepat, perinde ac si præferam Neronis thermas aut Charini balneas publicis Domitiani ædificiis: respondeo me id non facere, sed conferre tantum inter se Neronis et Charini opera.

7 *Rancidulo*] Maligno, infecto detrectationibus et adulationibus. Metaphora sumpta a vitiatō jam et prope corrupto cibo.

EPIG. XXXV. 2 *Tota foreris aquis*] *Leg. lota.* Rutgers. Tibi in publicis balneis lavanti promiscue, ubi nemo nostrum, non ipse quidem cirenensis Judæus tegit verenda, astat servus tuus subligaculo tectus et fibula ligatus: perinde quasi nos cæteri non essemus viri, et tu privatim lavares. Epigr. 75. lib. 11. Fœdissimum hunc morem virorum promiscue cum fœminis lavandi sustulit Trajanus. Niphilini in Adriano, et Spartianus.

6 *Mentula vera*] Guilielmi censet legendum *verbu*, quod plus habet speciei, quam veritatis. Qui enim a Martiale alibi producentur fibulati, quum interim essent verpi, hoc faciebant, ne penderent tributum, tanquam Judæi. *At vera mentula* hic dicitur, quemadmodum infra: 'Difficile est vero nubere, Galla, viro.' Quid quod Poëta sibi ipsi interpret lib. 11. Epigr. 75. 'Omnes an nos tibi sumus spadones?' &c. *Grut.*

EPIG. XXXVI. 1 *Cum plurias, &c.*] Cum perplueret villa, misisti mihi tegulas; ecce horreo frigore; cur non

mittis mihi togam?

EPIG. XXXVII. 1 *Nosti mortiferum, &c.*] Alii leg. *Nostri.* Sensus est: Pro veteri illa condemnationis et mortis *Θάνατον* litera, Quæstor noster novam habet notam; emuncto scilicet naso dat carnifici signum occidendi hominis. Huic aliquando opus erat distillantem nasum emungere; manum naso admoturum impediunt quæstores, collegæ ipsius, quasi daturum hinc cædis signum. Jocatur Poëta misere cum illo agi, cui, modo alios populariter occidenti, jam non liceat suum nasum abstergere.

2 *Theta norum*] Novum enim mortis signum invenit, ut, quempiam interfecturus, nasum emungeret: hinc vocat 'novum,' aliis inusitatum. 'Mortiferum' vocat, quod mortis nuntium adferat: nam *Θάνατος* Græcis mors; prima littera pro voce tota usurpetur. Romani prius A. cum absolverent, C. cum condemnarent, N. L. cum non liqueret, usurpabant. Lege Alexandrum ab Alexandro lib. 3. cap. 5. et Tiraquel. ibid.

5 *Stiria naso*] *A drop*: stilla gelata; gutta congelati nasi, vi frigoris et cælo pluvio expressa. Epigr. 98. lib. 11.

7 *Collega*] Plures enim fuere quæstores; primum duo, mox quatuor, tum plures.

EPIG. XXXVIII. 1 *Tantuses, et talis nostri, &c.*] Polyphemus iste et Scylla, fueruntne servi Severi; an forte statuæ adeo immanes et ingentes, ut vel Siculo illi Cyclopi et marino monstro possent esse terrori?

3 *Sed nec Scylla minus*] Sed nec ipsa Scylla possit minus mirari tuum Scyllam. *Quod si fera, &c.*] Imo et sibi invicem tericulamento esse possint: unde videtur illos fuisse servos deformes.

EPIG. XXXIX. Cælii fraudes et podagram irridet.

1 *Discursus varios, &c.*] Officiosas clientis discursitationes in salutandis patronis superbis.

2 *Potentiorum*] Divitum.

6 *Et sanus, &c.*] Quales impostorum quorundam sunt artes et mendicorum.

8 *Quantum, &c.*] Ironice: ut lib. 5. Epigr. 21. vers. 3.

9 *Desit fugere, &c.*] Veram enim habet podag.

EPIG. XL. 1 *Ille senex, &c.*] Etruscus. Vide Epigr. 83. lib. 6.

2 *Non humili passus*] Forti animo. *Utrumque Deum*] Domitiani Domini ac Dei gratiam et iram: dicto Epigr. 83. lib. 6. Domit. iratum et placatum.

3 *Natorum*] Geminorum, qui eodem cum matre, quæ flore ætatis extincta est, sepulchro patrem condiderunt. Tum filius Etruscum patrem damnatum et in exilium ejectum sponte comitatus est, nec antea destitit fatigare precibus Domitianum, quam pacem illi redditumque impetraret. *Conjugis*] Etruscæ; a qua, summo loco nata, Etruscus maritus et filii nomen acceperat.

6 *Ter senas, &c.*] Nonaginta annos, si poëtice Olympiada pro lustro sumamus.

7 *Sed festinatis, &c.*] Quem jam nonagenarium, fato maturo defunctum, deflevit prius filius, perinde ac immaturo fato præreptum.

EPIG. XLI. Sempronium tam malum videri posse, quam bonum dicit. Mundanusne Socraticus? an ornatus, nitidus, seu comis? an forte unguentis delibutus? namque et hæc omnia media et ἀδιάφορα sunt. Vide Turneb. lib. 26. c. 24.

EPIG. XLII. Ab opibus, liberalitate, eruditione laudat Castricum; se extenuat, accusat, excusat.

1 *Mulieribus cupiat, &c.*] Cum æque nobilis sis Poëta, ac magnificus dives.

3 *Nos*] Ego. *Vincique parati*] Opibus et carminibus.

6 *Alcinoos, &c.*] Ut Phæacum illi regi, cui suppetebant poma nobilissima, aliquis forte muneri obtulit minus no-

bilis: ita ego tibi mala mea carminibus.

EPIG. XLIII. Aut dandum, aut cito negandum.

2 *Ut cito, &c.*] Vide Epigr. 20. et 30. lib. 6.

EPIG. XLIV. Maximus Cæsonus, vir consularis, a Nerone damnatus in conjuratione Pisoniana in exilium missus, comitem voluntarium habuit Q. Ovidium, qui expressam Cæsonii postea mortui imaginem servabat; ad quam hoc Epigramma scripsit Poëta. *Rud.*

1 *Maximus, &c.*] Hæc est, effigies in cera ad vivum expressa Max. Cæsonii, quem a Nerone damnatum in conjuratione Pisoniana, Tacit. 15. Annal. tu, Ovidi, in exilium comitatus es per mare Siculum in Siciliam vel Africam, cui modo præfuerat. Proconsul te comitem negabas, exuli offerebas.

2 *Vivida cera*] Quæ ad unguem refert Cæsonium. Ita enim mortuos solebant quasi in vitam revocare.

3 *Sed tu, &c.*] Iniquum fuisse Neronis iudicium arguebas, sponte exulem ejus sequuntur.

5 *Æquora per Scylla*] In Sardiniam aut Siciliam ejecti.

7 *Si victura, &c.*] Si vitale fuerit hoc carmen meum, scient inde præsentis et posterius, Ovidium id præstitisse Cæsonio, quod Cæsonius prius Annæo Sen. a Claudio in Corsicam relegato.

EPIG. XLV. Ovidii fidem et charitatem in Cæsonium anteponit Pyladis officio, Orestem comitantis.

1 *Facundi, &c.*] Ejusdem argumenti cum præcedenti Epigram.

2 *Caro....Serenus*] Carus, Serenus, Cæsonius Maximus, ut Epigr. præcedenti, et Seneca Epist. 87. Senecæ amicissimi erant.

3 *Quem frequenti, &c.*] Ad quem toties scripsit Seneca.

7 *Domini*] Neronis.

9 *Exuli parentis*] Oresti, non quidem a matre in exilium misso, sed ab

Electra sorore subducto, et a pædagogo in Phocidem sublato; unde reversus, matris eadē patris sui necem ultus, rursum exulavit. Electra Eurip. et Sophoclis.

10 *Duorum*] Orestis et Cæsonii: Ovidii et Pyladis. Majus tu discrimen adiisti, o Ovidi, quam Pylades: ille se Oresti sine periculo prope adiunxit comitem: tu damnatum a Cæsare crudelissimo non dubitasti sequi. *Rad.*

11 *Neronis*] Crudelissimi tyranni, et cujus in manu erat te repetiisse, quod Clytemnæstra non potuit.

EPIG. XLVI. 1 *Commendare*, &c.] Priscus pollicitus fuerat Martiali munus; trahebat autem moram ut Carmine suo, quod Poëtæ approbari voluit, munus exornaret: Poëta, quem premebat egestas, petit id sibi mitti muneris, vel sine Carmine; quod utrique minori foret molestiæ.

4 *Tua de nostro, Prisce*] De nostro incommodo, et non sine damno meo, tibi places in tuo Carmine; quod dum meditaris, ego munus desidero. Turnebus lib. 21. cap. 28. legit, *tacet*. Quod enim versus scribere se accuratos simularet, vel etiam medicaretur et tanquam ruminaret, nec interea dona remitteret; silentium ejus merito sibi conqueritur damnosum Martialis. *Thalia placet*] Epigr. 16. vers. 4. supra, et lib. 4. Epigr. 8. vers. 12.

6 *Munera pexa dato*] Vestem pexam. Alii legunt *plena*: id est, quorum gratia non diminuitur mora. Alii *plana*: id est, absque Carminibus.

EPIG. XLVII. Gratulatur Licinio redditum in vitam, quæ jam ab omnibus deplorata et conclamata fuerat, hortaturque ut reliquam vitæ partem genio indulgeat. *Rad.*

1 *Sura virorum*] Sic Plinius Sec. 30. Epist. 4. lib. 'Altissima ista eruditione tua dignissimam quæst.' &c.

2 *Cujus prisca*, &c.] Cujus sincera oratio, et antiquitatem sapiens, eximit gravitatem et mores veterum

illorum Romanor.

3 *Redderis*, &c.] Quanto nos beatrint munere Parcæ, quæ te prope mortuum vitæ restituerunt.

6 *Tristitia, et lacrymis jamque peractus eras*] 'Tanquam incerta morte deposueramus spem, et cum votis metum curamque pro te, qui jam pro mortuo deploratus eras et conclamatus.

7 *Non tulit*, &c.] Vidit sensitque Pluto, se non fore ferendo invidiam et querelas hominum, te lugentium, ipsiusque rapacitatem detestantium; itaque eripuit Parcæ colos fustosque, et te vitæ restituit.

9 *Falsa querelas*] Te faucibus suis erepto decepta; vel, quam nos veram putabamus; teque vere mortuum.

10 *Frueris posteritate tua*] Et quasi redivivus sentis quam charus fueris nobis, tanquam posteris tuis futuris. Plin. Epist. 1. lib. 2. 'Triginta annis gloriæ suæ supervixit. Legit scripta de se Carmina: legit Historias; et posteritati suæ interfuit.'

11 *Vice velut raptō*, &c.] Mortis itaque, quam evasisti, memor, rape vitæ restitutæ gaudia. Et quasi utraque manu amplectere vitam fugitivam, et te totum da commodis præsentis vitæ, (vide Epigr. 16. lib. 1. vers. 9.) tibi superstes.

12 *Perdiderit nullum diem*] Qui metuebant et cavebant ne dies ita perderent, vitam se rapere dicebant. Eleganter Plinius lib. 14. cap. 22. de iis qui hesternæ crapula mentem opprimebant: 'Rapere se ita vitam prædicant, quum priorem diem quotidie perdant, imo vero et venientem.' Sic lethum non perdere dicunt eos, qui non inulti moriuntur. Lucanus libro 3. 'Non perdere lethum Maxima cura fuit.' Perdere se diem illum putabant, quem non indulgebant genio, voluptatibus, &c.

EPIG. XLVIII. Annio non desunt mensæ, imo dives et lautus habet

ducentas. Cur itaque ministri ejus subeunt mensarum vices, et nihil apponitur? scilicet ut dapibus suis parcat, quas ministri circumferentes prætereant alios; aliis, priusquam quid ad satietatem decerpserint, præripiant. Placeant sibi lauti his epulis; nos tenniores non juvant cœnæ istæ ambulantes (*running banquets*), quæ et nostris parcipromis inoleverunt in silicerniis et repotiis.

2 *Pro mensis ministros*] Ipsi ministri subeunt vices mensarum, quia ipsi gerunt cibos in gabatis et paropsidibus. Moris autem erat prioribus, ut singulis missibus singulas cenas inferrent, jam suis epulis dapibusque onustas, easque postea simul auferrent: Annius unam hand dubie mensam apposuerat, sed eam vacuum; deinde ministri ordine circumferebant obsonia, ut, quod cuique placeret, inde carperet. *Rader.*

3 *Gabata, &c.*] Lances escariæ.

5 *Nos offendimur*] Pauperes amant appositam cenam, qua famem et ventrem, non oculos pascant.

EPIG. XLIX. 2 *Faucibus ora tuis*] Raucis forte vel exulceratis mollia. *Gulæ*] Palato grata.

EPIG. L. 1 *Fons dominae, &c.*] Vide Ep. 47. l. 6.

4 *Ganymedæo, &c.*] Pueris delicatis, instar Ganymedis.

5 *Quid facit, &c.*] Vide Epigrammate 14. supra, quod huic concinit, vers. 3.

EPIG. LI. Pompeium Auctum celebrat, qui Poëtæ versus, ut suum nomen tenebat, poteratque carentibus libro, ipse liber esse. Hunc ut adeat, monet Urbicum, si velit inemptum possidere Martialem.

3 *Pompeium quæras, &c.*] Adeas Pompeium Auctum, quem et tunc fortasse nosti.

4 *Æde sedet*] Quæ signis militariibus a Parthiis remissis exstructa est: ut alii, post victoriam Philippicam. Suetonius Augusti capite 29. Dio

libro 44.

5 *Jure madens*] Jurisprudentia tinctus, imbutus: sic *infr.* Epigr. 69. et Epigr. 40. lib. 1. vers. 3. *Calderin.* Jusculo madens. *Varioque, &c.*] Studiis pacis et variis causis exercitatus. *Calderin.* Attrita indutus toga, qua in variis officiis utitur.

6 *Sed liber est*] Adeo ad unguem tenet et memoriter recitat.

7 *Absentis*] Hic enim nolo, *absentis* pro *absentes*.

9 *Poterat, &c.*] Se anthiorem profiteri, nisi meæ faveret famæ, poterat. Vide Senec. Prolog. Declam.

11 *Decima, nec enim, &c.*] Quæ statuta cœnæ hora aliquanto tardior propter occupationes Aucti, vel tenuitatem ejus.

EPIG. LII. 1 *Aucte libellos*] Epigr. præced.

2 *Si tamen, &c.*] Nisi molestum sit Celeri audire hujusmodi nugæ.

3 *Ille meus, &c.*] Celer fuit præfectus Celtiberiæ, patriæ meæ.

4 *Nec fuit, &c.*] Nec alius quisquam majori fide, et abstinencia administravit nostram Celtiberiam.

5 *Major, &c.*] Terreor viri majestate; nec minus sanctum expecto judicem Carminis mei, quam olim gentis meæ.

EPIG. LIII. Umbri munera, Saturnalibus sibi missa, ironice elevat.

2 *Contulerant, &c.*] Quæ ab aliis tibi missa sunt per Saturnalia, quæ ad 5. dies protraxit Caligula. Vide Ep. 46. lib. 4.

3 *Triplikes*] Pugillares. Dicuntur autem 'triplices,' a tribus foliis; 'quincuplices,' quinque foliorum: fiebant ex citro, ebore, aliisque generibus materiarum; ut hodie ex membrana, lapide, lignis. Epigr. 6. lib. 14. *Dentiscalpia septem, &c.*] De his lib. 13. et 14.

5 *Fabæ*] Epigram. 46. lib. 4. vers. 6. *Vimine Picenarum*] Fiscella olivarum Picenarum. lib. 13. Epigr. 36.

6 *Laletana*, &c.] *Lagena ignobilis*, fœculenti et turbidi vini ex *Laletania* in *Hisp. Tarraconensi*. Gloss. ‘*Sapa*, ἔφημα.’ ‘*Sapa Laletana*’ hoc loco, quia hoc vinum crassius: unde et alibi ‘*fœx Laletana*.’ Tum dicit ‘*nigra lagena*,’ quod ad vinum refero, quod purpureum vocat *Ovid*.

7 *Parruque coctana*] *Ficus parvæ ex Syria*. Epigram. 28. lib. 13. *Canis venerunt prunis*] Quæ Epigram. 18. lib. 5. senes dixit *Damascenos*. Vide Epigram. 29. lib. 13.

8 *Et Libycæ*] Et vas grave *Africanis* et *hibernis ficis*. Epigram. 46. lib. 4.

9 *Vix puto*, &c.] *Puto vix valuisse* 30. HS. nostræ monetæ 4. ss. 8. d.

10 *Syri*] *Servi e Syria*, *Synecdoch.*

12 *Pondera quinque*] *Libras quinque*.

EPIG. LIV. Artes captandi damnat in *Nasidieno*, qui prius *Poëtæ* adulabatur, ut aliquid ab eo muneris; deinde somniorum religione objecta, conabatur emungere. *Rader.*

3 *Jam prior*, &c.] Ad expianda infausta tua de me somnia, in sacrificiis absumpsi vinum omne menum superioris et hornæ vindemiæ. Tantum vini mei exhausisti ad peragendas expiationes tuas, ut neque ex priori, neque ex hac vindemia quidquam mihi supersit. *Martial*. Epigr. 50. lib. 11. ‘*Amphora nunc petitur nigri cariosa Falerni*, Expiet ut somnos garrula saga tuos.’ Nam vini usus erat in sacrificiis, et post molam salsam sæpe fundebatur. Quum vinum non haberent, aqua utebantur.

4 *Exorat noctes*] Expiat, avertit omen. ‘*Exorare*’ heic ἐξιλάσκεισθαι, ut recte in Gloss. *Oramus τὰ ἐκταῖα*: *Exoramus*, hoc modo, τὰ ἀπενεκταῖα. Sic ‘*Exsacrificare*,’ sacrificare ne quid accidat. *Herald*. *Saga*] *Somniorum interpretes et expiatrices*. Epigr. 50. lib. 11.

5 *Salsasque molas*] *Far sale mistum*.

*Festus*: ‘*Mola vocatur etiam far tostum, et sale sparsum, quod eo molito hostiæ aspergantur*.’ Recte glossarium, ‘*Molæ salsæ, κριθαί πεφρυγμέναι*.’ Recte, inquam, si ritum Græcanicum respexeris: nam in Græcia mola salsa hordeacea erat; ut farrea in Latio: nam post tristius aliquod somnium mola salsa et thure Jovi prodigiali comprecabantur.

6 *Decrerere*, &c.] *Decrescunt mihi greges crebra immolatione*.

7 *Cortis ares*] Epigr. 30. supra, vers. 1. &c. *Non ora supersunt*] Hæc dicit, quia ova adhibebantur ad expiationes. Vide *Alexandr.* ab *Alexandro* lib. 5. cap. 27.

8 *Ant vigila*, &c.] *Ant nunquam dormias precor, ant de te somnies, tuo damno*.

EPIG. LVI. Architectum *Domitiani Rabirium* laudat, qui *Domitiano* nobile palatium extruxit.

1 *Astra polunque*] Ut *Phidias*, *Jovis Olympici simulachrum* efficturus, dicitur direxisse mentem suam ad vultum *Jovis* ab *Homero* expressum II. A. ἤ, καὶ κυανέησιν ἐπ’ ὀφρύσι νεύσει Κρονίων, &c. *Valer. Max.* lib. 3. cap. 7. Ita in *Rabiri Domitiano* palatium exstructurus concepisti mente cælestes domos, quibus magistris et exemplaribus uteris ad hanc fabricam. *Rabiri*] Architectus erat nobilis, Epigrammate 71. libri 10.

2 *Parrhasiam*, &c.] *Palatinam*, in monte *Palatino*, ubi *Evander Arcas* primus ædificavit. *Parrhasia* autem urbs *Arcadiæ* est: unde *Evander Virgilio* dictus *Parrhasius* II. Æneid.

3 *Phidiaco si digna*, &c.] Si *Pisa* urbs illa *Elidis* instituerit ædificare templum dignum illo simulachro a *Phidia* fabrefacto, petat a nostro Deo *Domitiano* suum architectum *Rabirium*.

EPIG. LVII. Alludit *Poëta* ad verbum *Homeri Iliad.* Γ. Κάστωρ θ’ ἱππόδαμον, καὶ πῦξ ἀγαθὸν Πολυδεύκα:

jocum autem quærit in ambiguitate τοῦ πῦλ, quod significat 'pugnis,' atque idem pro πυγῇ usurpatur Aristoteli in Physiognom. Ita Achilles puer exoletus, (ut Epigrammate 90. libri 3.) et modo πῦλ strenuus, jam factus est ἱππόδαμος eques per maneggiare et cavalcure la donna Gabinia: hoc est, Castor de Polluce.

EPIG. LIX. 'Quanta est gula quæ sibi totos Ponit apros, animal propter convivia natum, &c. Vacnisque toris tantum ipse jacebis.' Juvenal. 1. Satyr. Hic noster 'convivam' vocat aprum soli Cæciliano appositum: alii hominem fuisse Aprum volunt.

EPIG. LX. Fœda adulatio erga Domitianum.

1 *Tarpeia aulæ*] Capitolii in colle prius Saturnino, mox 'Tarpeio' a Virgine Tarpeia, quæ arcem Sabinis prodidit, dicto.

2 *Quem salvo dace*] Quem Deum credimus, dum salvus noster Deus est, qui te bello Capitolino servavit, et Capitolium incensum instauravit. Sic Epigr. 1. lib. 5. vers. 8.

7 *Te pro Casare, &c.*] Tu, mea et publica prece rogatus, serva Cæsarem, ille me servabit: tu illi donato, ille mihi donabit.

EPIG. LXI. 1 *Abstulerat, &c.*] Institores, tonsores, caupones, coqui, &c. modo vicos omnes urbis occupant tabernis suis et pergulis (quod apud nos in publicis nundinis factum videmus) fores et limina præstruxerant. 'Institor' ergo proprie dicitur is, qui tabernis, vinis vendendis, vel alicui alteri negotio est præpositus; sic dictus, quod negotio gerendo instet.

3 *Germanice*] Lib. 5. Ep. 2. vers. 7. *Crescere*] Remotis tabernis, ampliores et latiores fieri.

4 *Semita, facta, &c.*] Gloss. 'Semita, ἡμιόδιον.' Plant. 'A semita in viam regredere.'

5 *Nulla catenatis, &c.*] Nullus caupo

vendit vinum ad pilas in tabernis quæ lagenis sunt refertæ, et quæ catenis fixæ sunt. Juven. Sat. 3. vers. 304. nisi forte et ipsæ lagenæ pilis affixæ sunt catenis. De pilis vide quæ ad Epigr. 43. lib. 2. vers. 6.

6 *Medio luto*] Ad canalem, propter tabernas utrinque. Viis scil. utrinque ad ædes tabernis occupatis.

7 *Stringitur, &c.*] Hoc est, tonsores non tondent in media turba. Ergo domi, quia cellæ tonsoriæ publicæ dejectæ, uti et cauponum tabernæ. *Cæca*] Recondita theca sua; vel quæ non videatur in turba. *Novaculu*] Novaculam hanc tonsorum fuisse arbitror, quum mox inter cæteros recenseat 'tonsorem,' non βαλαντιοτόμων neque sicariorum, quorum esse putant alii propter epitheton 'cæca.'

10 *Nunc Roma est, &c.*] Ita Ep. 2. lib. Spectac. 'Reddita Rôma sibi est,' &c. Nuper Roma videbatur versa in popinam aut tabernam, nunc urbs a te restituta est.

EPIG. LXII. 5 *Testatur, teste facit*] Ludit in *testatur* et *teste*, nec non in ambiguitate τοῦ *teste*. hic autem ὄρχεις intelligit, id est, λέλχει ἢ φουκίξει.

EPIG. LXIII. 1 *Perpetui, &c.*] Latuere Sillii opera per multa secula; jam vero eruta et vindicata vivunt. Epigr. 14. lib. 4.

2 *Latia carmina, &c.*] Digna poëta in Italia vel ipsa Roma nato. Italici enim cognomen habuit ab Italica urbe Pelignorum, alias Corfinio: vel potius digna majestate oratoris Romani, et consulis. Plinius Sec. 'scripsit carmina majore cura quam ingenio.' Epist. 7. l. 3.

3 *Pterios tantum, &c.*] Credisne eum tantum fuisse poëtam? imo non optimum attigit poëtam, priusquam optimum expressisset oratorem.

5 *Sacra, &c.*] Non ante Maronem attigit, quam Ciceronem expressisset. Tum sacri ipsi poëta, ut recte Turnebus notat lib. Adv. xxi. cap. 6. Poëta enim inter vates et prophetas



censentur, qui sacri habentur. Val. Flaccus lib. 1. Argonaut. 'Ecce sacer, totusque Dei, per littora Mop-  
sus Immanis visu, vittamque com-  
mamque,' &c. Nota, 'Totusque Dei,'  
id est, Deo plenus, et furore divino  
afflatus. *Herald.* Epigr. 20. l. 3. vers.  
7. et Epigr. 5. l. 5. vers. 8.

7 *Centum gravis, &c.*] Judicium c.  
viro-um qui de testamentis et hære-  
ditatibus in suo foro hasta posita ju-  
dicabant, quemadmodum auctionarii  
in atrio auctionario hasta præconis  
posita. Vide Epigr. 38. lib. 6. vers.  
5. et consule Cornelium Vitell. An-  
notat. in Merulam, cap. 21.

9 *Postquam bis senis*] Postquam  
consul fuerat eo anno quo Nero per-  
iit. Plin. Sec. lib. 3. Epist. 7. *Ingen-  
tem asserto, &c.*] Quo terrarum orbis  
in libertatem assertus est, tyranno  
Nerone ad vim sibi inferendam adacto  
et occiso.

11 *Emeritos Musis, &c.*] Foro emerit-  
tus secessit in Campaniam, ubi Musis  
vacavit scripsitque carmine heroico  
17. libros de Punico bello secundo.

EPIG. LXIV. Ex tonsore, beneficio  
fœminæ factus eques Cinnamus, et a  
nescio quo vocatus in jus, abiit in Sici-  
liam exulatum. Poëta inseitiam illius  
irridens, ait illum rediturum ad artem  
assuetam, cum aliam non teneat; ite-  
rumque tonsorem fore. *Rad.*

1 *Qui tonsor fueras, &c.*] Hunc credo  
innuere Juvenalem, Satyr. 1. vers. 25.

3 *Sicaniæ urbes, &c.*] In jus voca-  
tus mutavit solum, vel exulatum abiit  
in Siciliam.

5 *Inutilis annos*] Nulla honesta im-  
mo nec sordida arte instructus.

6 *Infelix*] In exilio.

7 *Ludivæ Magister*] Literator. Do-  
mitius de lanista intelligit: magis  
convenit præcedentibus, ut de libe-  
ratore intelligas.

8 *Non Cynicus, &c.*] Nullius sectæ  
philosophus.

9 *Vendere, &c.*] Præco, an potius  
caussidicus, qui 'voceis prostituere

foro.' Ovid. Eleg. 15. lib. 1. Amor.  
'Clamosi rabiosa fori Jurgia vendere.'  
Seneca 171. vers. Herc. Fu. 'Sollicitis  
vendere verba reis' dicitur nostro,  
Epigr. 16. lib. 5. *Plausumque theatris*]  
Histrio, aut citharædus.

EPIG. LXV. 2 *Tribus foris*] 1. Ve-  
teri Romano. 2. Caii Jul. Cæs. 3.  
Augusti. Ep. 38. lib. 3. vers. 4.

3 *Viginti litigat annis Quisquam*]  
Satius fuerat semelvinci, quam ducere  
litem et ferre impendia et molestias  
viginti annorum, etiam cum victoria.

EPIG. LXVI. 1 *Ex asse reliquit*] Bo-  
nis universi patrimonii.

2 *Plus meruisse tamen se Labienus*  
ait] Labienus ait se plus meruisse,  
qui plura Fabio donavit quam ex tes-  
tamento accepit: et ego (innuit Poë-  
ta) majori damno et dolo Labienum  
dignum censeo, qui per fraudem cap-  
tavit hæreditatem. Ludit enim Poë-  
ta in ambiguo, 'meruisse' enim et ad  
pœnam, et ad præmii refertur.  
Labienus de præmio accipit, Poëta  
de pœna intelligit; quasi majori malo  
ille hæredipeta fuerit multandus,  
nec unus quidem as legandus. Vide  
Turnebum lib. 24. cap. 28.

EPIG. LXVIII. 1 *Instanti Rufo, &c.*]  
De hoc eodem Instantio Rufo, Epigr.  
51. lib. 8. et Epigr. 97. lib. 12.

4 *Vel Curio, &c.*] Vel continentissi-  
mis, gravissimis, et severissimis viris:  
hoc est, si, o Instanti, socer tuus li-  
bellos meos legerit, nullum existima-  
bo, quantumvis gravem, rejecturum.

EPIG. LXIX. Sponsam Canii poëtæ  
Theophilam, ab exquisita doctrina et  
singulari castimonia laudat.

1 *Promissa Theophila*] Sponsa, con-  
jux. Cani] Poëta, de quo Epigr. 62.  
et Epigr. 70. lib. 1. et Epigr. 20. l. 3.

2 *Cujus Cæcopia, &c.*] Græce eru-  
dita.

3 *Hanc sibi jure petat*] Hanc si-  
bi disciplinam vendicet, utpote dis-  
ciplinæ suæ æmulam, Epicurus mag-  
nus senex, horto quo gaudebat ce-  
lebris. Alii leg. *magni senis altus*

in hortis, atque intelligunt Platonem in suburbano Athenis nemore, ab Academio in usum scholæ consecrato, profitentem. Sed, inquit Scriverius, ego neque Academiam 'hortum' vocari concesserim, neque alius philosophi 'hortum' agnosco, præterquam Epicuri. Statius: 'Mallet deserto senior Gargettius horto.' Quod autem Epicurum 'senem magnum' vocet, sciendum, magistrum illum otii et hortorum a sectatoribus suis pluris factum quam Platonem a suis.

4 *Nec minus, &c.*] Nec minus suæ disciplinæ æmulam hanc sibi vendicant Stoici.

5 *Quodcunque*] Quodcunque Theophila recensuerit et emendarit.

7 *Pantenis, &c.*] Doctam nescio quam innuit poëtriam. Ita Scriv. *Panthenis* ex Mss. omn. Gruterus. Vulg. *Parthenis*. Quasi diceret: Nec tu Cani Pantenin tuam familiarem anteposueris Theophilæ, quamvis doctam poëtriam. An Sulpitiam intelligit eo tempore florentem, an aliam aliquam?

9 *Carmina fingentem, &c.*] Theophilæ Carmina vel ipsa Sappho Phaonidis amatrix laudavit: legitur namque et laudavit.

10 *Castior hæc, &c.*] Theophila vincit Sappho verecundia in ingenio et doctrina illi non cedit.

EPIG. LXXI. 1 *Ficosa est uxor, &c.*] Tota familia laborat ulcere quam σβκωσιν Græci vocant, de qua Celsus lib. 6. cap. 3. nec tamen in agro fructificant ficus. Jocus ab ambiguo τοῦ 'ficus.' Vide Epigramma 66. lib. 1.

2 *Nepos*] Ita Gruterus. Alii *socer*.

EPIG. LXXII. A Paulo asseri sua Carmina a malignis cupit. Eo sensu: Per gratissima Saturnalia te precor, quibus opto, ut tibi non pauperum, sed divitum munera larga mittantur, non inanes inquam pugillares tribus paginis, non mappæ, aut semilibra turis: sed lances, seu scutulæ et scyphi antiquo opere facti: aut pre-

cor lusores Novium et Publium ludo latrunculorum et vineas ludo trigonalis pilæ Polybium: per hæc inquam te precor, ut si quisquam infamia de aliis, et maledica sparserit, patrocinium mei suscipias. *Rader.*

1 *Gratus sic tibi, &c.*] Imprecandi formula. Sic tibi affluant precor larga a clientibus et amicis munera in Saturnalibus missa, ut Epigr. 46. lib. 4. vers. 1. vide Epigr. 52. supra.

2 *Vani*] Leves. *Triplices*] Pugillares. Lib. 14. Epigr. 6. *Mappæ*] Epigram. 46. lib. 4. vers. 17.

4 *Scyphos avorum, &c.*] Scyphos veteres et archetypos: vel graves auro, qualibus utebantur prisci, Nestor, &c.

5 *Grandis reus*] Cliens dives.

7 *Sic vineas, &c.*] Sic vineas latrunculorum ludo peritissimos tuos collusores Novium et Publium.

8 *Mandris*] Calculorum seu latrunculorum septis et regionibus, vel ipsis latronum gregibus clausos. Vide Epigr. 23. lib. 5. vers. 7. fortasse quadrigis eburneis, namque ejusmodi calculis lusisse Neronem auctor est Suetonius. *Petr. Scriv. Mandris et vitreo latrone clausos*] Latini 'mandras,' 'septa,' 'vallos,' et 'capsos,' et 'carceres' vocabant, loca illa seu sedes in tabula, in quibus veluti clusi tenebantur latrunculi. Græci πόλεις, χάρας, et χαράματα. Calculus ergo qui in calculi discoloris sedem faciebat impetum, ut eum caperet et sede sua pelleret, mandram ejus sive vallum frangere dicebatur: hinc totum latrunculorum ludum, vel tabulam potius in qua latrunculis ludebatur, ζαπρίκιον nominarunt. In hoc etiam ludo sunt calculi, qui ordine moventur; alii qui vage et oblique, 'inciti' autem dicuntur, qui eo sunt redacti, ut cieri moverique nequeant: inde proverbium 'ad incitas redigere,' pro, ad extremas metas compellere, et in summam desperationem aliquem adducere. Porro quem Veteres 'calculum incitum' vocabant, eum nos in hoc

eodem ludo *scaccum mattum* dicimus, id est, contritum et subactum: 'mattus' antiqua vox et Latina, quæ emollitum, subactum, et maceratum significat: inde verbum 'mattare,' pro domitare, subigere, et macerare: hinc 'via matta' Ciceroni, via lutosâ et humecta: lib. Epist. ad Atticum xvi. Epist. 12. vulgo exciditur, 'via inepta,' satis inepte: inde per Metaph. homo tristis, 'mattus' dicebatur. *Salmas. Vitreo latrone clausus*] Latrunculis e vitro discolori, ad distinguendas diversas partes, Epigram. 17. et 20. lib. 14.

9 *Sic palmam, &c.*] Sic tibi victoriam in ludo trigonalis pilæ adjudicent uncti gymnastæ. Vide Epigr. 19. lib. 4. *Nudo, &c.*] Quem ludum nudi metique exercebant.

11 *Polybi*] Lusoris alicujus periti. *Magis*] Quam tuam. *Sinistras*] Agilitatem manus sinistræ, qua in jacienda excipiendaque pila non minus utebantur quam dextra. Epigram. 84. lib. 12.

12 *Si quisquam, &c.*] Ut, si quis famosa et maledica Carmina sub meo nomine ediderit mihiq; rescripserit, patrocineris mihi, meque asseras. Vide Epigr. 11. supra.

EPIG. LXXIII. In Maximum ludit pluribus in locis habitantem.

1 *Colle Dianæ*] In monte Aventino, cujus summitas habet templum Dianæ. Epigr. 64. lib. 6. vers. 13.

2 *Et tua patricius, &c.*] Suntque tibi ædes in vico sub Exquiliis, ubi Servius Tullius jussit patricos habitare.

4 *Hinc viduæ, &c.*] Ex domo tua in Exquiliis ab altera parte vides ædem Vestæ et Capitolium novum. Ex ædibus tuis in Aventino prospicis templum Cybeles et Capitolium vetus. *Cybels*] Deum matris templum intelligo.

4 *Inde novum*] Ex Exquiliis. *Feterem inde*] Ex Aventino.

6 *Quisquis, &c.*] 'Nusquam est, qui

ubique est.' Senec. 2. Epist.

EPIG. LXXIV. 1 *Cyllenes colique decus*] Montis Arcadiæ, in quo Maia a Jove compressa. *Facunde minister*] Nuncie, *διάκτροπε*.

2 *Aurea, &c.*] Qui geris caduceum draconibus mari et fœmina involutum.

3 *Lascivi furti*] Callidus quidem fuit Merc. 'quicquid placuit, jocosò Condere furto:' hic tamen 'lasciva furta' intelligas 'adulteria,' propter verum sequentem.

5 *Maternaque, &c.*] Celebreturque natalis tuus Idib. Maiis, orneturque postes frondibus ut in festis. Vide Epigr. 68. lib. 12. vers. 1.

6 *Et senior, &c.*] Et cœlum (quod sustinere dicitur) urgeat avum tuum Atlanta, minore pondere.

8 *Primis, &c.*] Qui dies illis nuptialis.

9 *Hic prius, &c.*] Namque hic colit sapientiam et eloquentiam, cujus tu Deus es: et minister fidus est nostro Jovi Domitiano, ut tu cœlesti illi.

EPIG. LXXVI. Philomusum scurram ostendit, qui non viri, sed morionis locum occupet apud proceres Romanos.

1 *Te diripiunt, &c.*] Comitem habere certatim cupiunt.

6 *Delectas Philomuse*] Pro scurra et morione haberis, non pro amico: δι' ἡδονὴν ὡς εὐτράπελον, οὐ κατὰ σεαυτὸν καὶ ὡς φίλον σ' ἀγαπῶσι. Arist. 8. Nicom. Eth. cap. 3.

EPIG. LXXVII. Illiberalem et sortidum animum Tuccæ declarat.

EPIG. LXXVIII. Docet Papillum stultum, qui velit videri lantus foris, et domi egeat, bona sua aliis largiatur, ut ipse careat. *Rud*.

1 *Saxetani*] Vel *Sexitani*: a patria Bœtica, ut inquit Plinius libro 32. capite 11. et Athenæus lib. 3. c. 33. *Lucerti*] Villissimi piscis.

2 *Conchis, &c.*] Virides fabæ, neque eæ oleo perfusæ.

3 *Sumen*] Papillæ porcæ, a fatu

edito statim resectæ. *Mullos*] Pisces. lib. 13.

4 *Cor Papile*] Cui fatuo et insulso viles cibi æque sapiunt ac pretiosi. *Genium*] Cui non indulges, quem fraudas, dum aliis lautus es, tibi sortidus.

EPIG. LXXIX. 1 *Consulare vinum*] Jocatur in verbo 'Consulare vinum:' nam videtur dicere 'vetus,' et κατ' ἐξοχὴν Opimianum (de quo Epigrammate 27. libro 1. versu 4.) vel Anitianum. Sed addit fuisse hornum, et ipso, qui Poëtam invitarat, consule diffusum, atque adeo appositum. Vide Turnebi Adversaria libro 25. capite 24.

2 *Quam vetus, &c.*] Quam generosum et nobile?

3 *Ipsa consule conditum*] Pendebat e vasis vinariis tabella, in qua vini ætas scripta erat; id est, quo tempore, quibusque Consulibus conditum esset. Hinc jocus Martialis.

EPIG. LXXX. 1 *Quatenus*] Quoniam composita jam pace, Romani qui in Sarmatia et Dacia vacant studiis, &c. *Odrysius jam, &c.*] Epigr. 7. supra vers. 2. *Triones*] Ursam, polum, ἄμαξαν, Septentrionem. Vide Epigr. 58. lib. 6. Epigr. 11. lib. 4. vers. 3.

3 *Marcellino poteris, &c.*] Profecto ad bellum Sarmaticum: ut Epigram. 25. lib. 6. et Epigr. 46. lib. 9.

5 *Parva ferat, &c.*] Carmina a me illi donata ferat elegans a te puer.

7 *Non qualis, &c.*] Non barbarus et Getis vel Gelonis γαλακτοφάγους. Vide Epigram. 3. lib. Spect. vers. 4.

8 *Rigido, &c.*] Glacie et frigore concreto amne. *Rota*] Currus rotis, vel trocho. Epigram. 168. lib. 14.

9 *Mitylenæi*] Græci. Græcia autem nequitiarum officina. Mitylene Lesbi insulæ oppidum. *Mangonis*] Mangones hominum genus improbisimum, qui pueros exsecabant, et frangebant in Venerem. Epigr. 59. lib. 1. vers. 1.

10 *Non casus adhuc matre jubente*

*Lacon*] Apud Lacedæmonios pueri in ara Dianæ flagellis cæsi exercebantur ad tolerantiam. Adstabantque parentes et propinqui qui hortabantur διακέρσαι πρὸς τὸν πόνον, καὶ ἐγκαρτερῆσαι τοῖς δεινοῖς. Lucian. περὶ γυμνασίων.

11 *At tibi captivo, &c.*] Et Marcellinus mittet tibi e Dacia devicta, qui pascat oves in Tiburtina tua villa. Epigr. 57. lib. 4.

EPIG. LXXXI. Vide lib. 1. Epigramma 17. et Epigramma 87. infra.

EPIG. LXXXIII. 2 *Altera barba subit*] Tardus tonsor seu circumspectus tantam operi impendit moram ut vel radenti altera succrescat barba. Vide Epigr. 52. lib. 8.

EPIG. LXXXIV. 1 *Dum mea, &c.*] Dum Cæcilius Secundus (Plinius, ut credo, Junior, namque is Bithyniam et Pontum obtinuit provincias) sibi effingi curat meam imaginem. Quod discessuri amici mutuo factitabant ad memoriam absentium revocandam.

2 *Spirat, &c.*] Ad vivum efficta.

3 *Peucen, Istrumque*] Insulam ad Istri ostium. *Tacentem*] Placidis et quasi stagnantibus aquis: vel gelu et frigore concretum.

4 *Hæc loca, &c.*] Supra vers. 1.

6 *Certior, &c.*] Epigrammata Cæcilio grata, et quæ ingenii mei imaginem certiores expresserint et diuturniorem retinuerint, quam tabula quævis ab artifice peritissimo efficta.

EPIG. LXXXV. Facile esse ait, unum alterumve Epigramma commodum condere: sed librum totum, hoc difficile, nec enjvis; desideratur in tanto numero Epigrammatum, magna rerum varietas, et tot argumenta quot sunt Epigrammata; nec quælibet apta res Epigrammati. *Rader.*

1 *Quædam*] Pauca.

2 *Belle, Sabelle, facis*] Vide Epigr. 39. lib. 12.

4 *Sed librum, &c.*] Desideratur enim ad librum perficiendum varietas, acumen, et largus ingenii fons.

EPIG. LXXXVI. Ait Sextum munera venari suis cœnis. Eamque ob causam se præteritum, quod nihil donasset Sexto, in ipsius natali.

1 *Natalicias, &c.*] Festam celebritatem natalis tui.

2 *Non amicus*] Nondum valde familiaris.

4 *Pignora nostra, &c.*] Amicitiae mutua pignora.

5 *Præteritus vetus sodalis*] Metaph. ab iis qui a Censoribus Senatu moti in recitatione Senatorum non nominabantur, et dicebantur 'præteriti.' Heraldus dicit esse verbum juris, ubi is, cujus testator non meminit, dicitur 'præteritus.' Nihil crebrius. Id *παρελθεῖν* et *παράλειπειν* Græci dixerunt.

7 *Pustulati*] Puri puti, pustulis tumoris ab ignis excoquentis vi. Turnebus Adv. lib. 24. cap. 2. Al. *pusulati*: quod idem. Sed et Gruterus e Ms. *Hispani tibi libra pusulati*: id est, opt. argenti ex Hispania.

8 *Levis toga*] Impexa. Grut. e Ms. *tenuis*, sed contract. in dissyllabum, poscente versu. *Rudes lacernæ*] Novæ: injiciebantur togis, ut hodie pallia.

9 *Non est sportula, &c.*] Sportula qua me velut clientem donasti, si in lucrum et quæstum largitus eam finisti, desiit esse sportula: auctio est, et negotiatio, *καπηλεία*. Non enim invitas nisi qui compensent. Non est ergo beneficium, sed auctio.

11 *Vapulet vocator*] Confers culpam in servum vocatorem, ut qui me præterierit imprudens. Al. leg. *Vah pudet, vocetur*. *Vapulet*] Det pœnas, quod te neglexerit.

EPIG. LXXXVII. Alia aliis in delictis esse, se delectari Labyca puero formosissimo.

1 *Si meus, &c.*] Cum alii delectentur deformibus monstris, cur non ego formoso puero Labyca? forte item monstroso, namque luxum tandem in distorta et prodigiosa corpora vertuerunt Romani. Quintil. Declam. 298.

et Instit. lib. 11. cap. 5. Idem de mulieribus Rom. Clem. Alexandrinus, et Ammianus Marcel. lib. 14. *Glaucope*] Bnbone seu ulula.

2 *Tristi*] Atro, ingrato. Vel, infausti omnis si cui matutinis occurrisset. Juvenal. Sat. 6. vers. 601. Appian. 4. *ἐμφυλῶν*. Infaustum enim videbatur, mane, aut in quolibet principio, Æthiopi occurrere; quemadmodum et simiæ, atque etiam Eunuchos et claudo. Juvenal. Satyr. 6. 'Esses Æthiopis fortasse pater; mox decolor hæres Impleret tabulas, nunquam tibi mane videndus.' Duplex causa hujus rei: 'Deformitas' et 'imperfectio.' 'Deformitas,' ut in Æthiope, simia. 'Imperfectio,' ut in Eunuchos et claudo. Quare et quocunque alio modo mutilati, male ominati. Sacerdotes quoque non integri corporis, eligi non poterant; quemadmodum neque victimæ. Idem ritus in Israëlitarum sacrificiis observatus. Cæterum omina illa, de quibus agimus, in principiis maxime observata: nam Ovidius 1. Fast. 'Omina principiis, inquit, inesse solent.' Unde horis matutinis, et cum aliquid aggredirentur, aut domo egredirentur, ea præcipue observabant. Heraldus. *Canius Æthiope*] Poëta Gaditanus de quo Epigr. 62. et 70. lib. 1. et Epigr. 20. lib. 3.

3 *Publius, &c.*] Ep. 110. lib. 1.

4 *Similem*] Æthiopine? An catellæ? An simiæ? An sibi similem? Ut Epigram. 202. lib. 14. *Cercopithecon*] Simio similis. Ex *κέρκος*, cauda, et *πίθηκος*, simia.

5 *Marium*] Priscum vel Celsum. *Perniciosus ichneumon*] Mus Indicus, magnitudine felis, perniciosus aspidi et crocodilo, quibus acerrimus est hostis. Plinius l. 8. c. 24. Ælian. l. 8. cap. 25. Athenæus libro 9. cap. 10.

6 *Pica salutatrix*] Humanam conata vocem. Vide Epigr. 76. libro 4. *τῶν ὀρνίθων εἴγλωττα μιμεῖται τοὺς τῶν ἀνθρώπων καὶ τῶν ἄλλων ὀρνίθων ἤχους*.

7 *Draconem*] Pieræque mulierculæ Rom. in deliciis habebant serpentes, quibus se in æstivis mensibus refrigerarent. Senec. 3. de Ira. Lucian. in Alexandro. Sueton. Tiber. cap. 72. Plin. lib. 29. cap. 4.

8 *Luscinia*, &c.] Quam vivam in deliciis habuerat, mortuæ tumulum extruxit, ut murenæ Crassus.

9 *Cupidinei Labyca*] Cupidini paris pueri. *Amet ora*] Quisquam, vel ipse amem?

EPIG. LXXXVIII. In Gallia quoque se jam legi gloriatur.

2 *Vienna suas*] Allobrogum seu Galliæ Narbonensis urbs; non illa Austriæ.

6 *Qui Nilum*, &c.] Remotissimæ Æthiopes, ad Lunæ montes, etsi fontes Nili tum latuerint.

7 *Quam Tagus*, &c.] Quam si me cantent Hispani couterranei mei, Siculi, et Græci: vel quam si abundarem auro Hispano, ac melle Siculo et Attico; est enim 'Tagus' fl. Hispaniæ seu Lusitaniæ, 'Hybla' mons Siciliæ, 'Hymettos' mons Atticæ.

10 *Credam jam puto*, &c.] Credam bona mea Carmina æquare numerum malorum, atque adeo bonum esse librum. Epigr. 80. supra.

EPIG. LXXXIX. Apollinari amicissimo sno, Carminumque suorum emendatori, mittit sertum rosaceum, optatque ut comas eo cingat ad multam senectam.

2 *Apollinaris*] Epigr. 87. lib. 4. et Epigr. 25. lib. 7.

3 *Olin*] Longa florecentem juventute cingas, nec non sero canescentem, et usque ad multam senectutem. Vel, quas tu comas candidas rosa cinge, sed nondum, olim tamen futuras canas: quasi dicat: Quas opto ut possis in multos annos gestare, donec canescas.

4 *Venus*] Cui dicata es.

EPIG. XC. 1 *Jactat*, &c.] Objicit Mitho me scripsisse lib. inæqualem, cui vel me fatente Epigr. 17. lib. 1. et

bona insunt et mala: habet præterea inæqualis liber laudem a rerum varietate.

3 *Æquales*, *Æqualis liber est*] Totos malos, cui nihil admiscetur boni: nullus autem liber totus bonus est. *Culvius*] Poëta malus.

EPIG. XCII. In vanum promissorem, et pollicitis divitem; aut potius in dissimulatorem. Veri enim amici est, etiam non roganti succurrere.

3 *Appellat*, &c.] Exigit a me fœnus creditor.

5 *Pensio*, &c.] Cellæ, ædium conductarum pretium. L. 3. Epigr. 30. vers. 3.

7 *Gelidasque*, &c.] Tenuēs, quæ frigus intromittunt.

9 *Subito*, &c.] Ut, instar arboris sideratæ, attoniti stupescant tibi sensus, sitque (ut ait Epigr. 86. l. 11.) sidere percussa tibi lingua, ne quenquam posthac vanis pollicitis lactes, et eum, ubi opus est promissa perfici, destituas.

EPIG. XCIII. Rogat Narniam civitatem, ne duntius detineat Q. Ovidium, agro Nomentano vicinum agrum habentem; se ægre ipsius absentia carere. *Rad.*

1 *Narnia*] Civitas Umbriæ. *Annis*] Nar fl. unde civitati nomen.

2 *Ancipiti*, &c.] Gemino monte.

3 *Quid tam sæpe*, &c.] Cur voluptate tua allicium toties evocas, tamdiuque detines Q. Ovidium, vicinum menm, in agro Nomentano, et cujus unius causa placet mihi fundus meus Nomentanus?

7 *Quincto*] Qui et ipse gaudet mea vicina.

8 *Perpetuo*, &c.] Sic vobis incolumis maneat urbs, o Narnia, cum eximio illo ponte, qui duos præaltos et abruptos montes conjungit. Vide Schotti Itinerar. lib. 1. pag. 106.

EPIG. XCIV. Tam gravem ait et olentem Papili animam, ex infami et impuro ore profectam, ut afflatu etiam nobilissima unguenta corrumpat, et

garum reddat. Garum autem est liquamen piscium salsum, quod Seneca pretiosam saniem præcordia rodentem appellat.

1 *Onyx*] Vas unguentarium ex onyche; lib. 6. Epigr. 42.

2 *Garum est*] Corruptum ab afflatu oris tui impuri. Vide Epigramma 17. lib. 3. vers. 6.

EPIG. XCV. Linnæus monet, ne se basiet hyemali tempore; quum semper sit mucidus. Ille vero, quum vellet ambitiosus videri, amicos obvios omnes naribus fluentibus basiabat. *Culderin.*

2 *Osculo*] Osculis salutare obvios amicos Romanis moris erat, ut et Persis, Judæis, Græcis, &c. *Nivali*] Frigido et madido.

5 *Quid possis*, &c.] Non posses melius vindicare injuriam verberum tibi incussorum, quam fœdis hisce osculis, ut Epigr. 23. lib. 2.

7 *Hoc me frigore*, &c.] Brumali frigore.

9 *Dulcior, elegantiorque*] Videris tibi dulcior et elegantior; vel ironice.

10 *Lirida glacies*] Mucosa stiria.

12 *Qualem*] Qualem habent barbam hirci Cinyphii a Cilice pastore tonsi. *Supinis*] Acie forficum depressa, manubrio sublato.

13 *Cinyphio marito*] Hircio, viroque patreque gregis, ad Cinyphem Africæ fl. pasto.

15 *Gallum timeo minus recentem*] An Gallum Cybeles, cui recens castrato graviter olet anima? an Boeticum illum Gallum, de quo Epigr. 80. lib. 3. *Min. rec.*] Nuper λεῖψαντα. Sed et vide Turnebum, qui significari putat malum odorem, quem corpore suo emittebant Galli, Romam venientes, recentesque, quum intemperantius viverent, et labore itineris virus intemperantiæ angerent; lib. 25. c. 24.

18 *In mensem*, &c.] Tum enim minus erit mucosus et frigidus.

EPIG. XCVI. Elegans infantis libi *Delph. et Var. Clav.*

mulæ tumultus.

1 *Bassi dolor*, &c.] Parenti causa doloris ex morte.

2 *Cui genus*, &c.] Natus in Urbe et ab Urbe dictus Urbicus, id est, Romanus.

3 *Sex mihi*, &c.] Triennio. erat itaque biennis et semestris. Epigr. 38. lib. 6. vers. 1.

4 *Ruperunt*, &c.] Ubi vitæ filum incidierunt Parcæ.

5 *Lingua mihi*, &c.] Blæsa, balbutiens, parentibus grata.

6 *Da lacrymas*] Exoptatas fuisse morientibus lacrymas, decet Herald. lib. 1. Advers. cap. 9.

7 *Sic ad Lethæas*, &c.] Sic, ut fles et optas mihi vitam tibi superstitem fuisse, vivas ultra annos Nestoreos. Vel; Sic, ut me fles, filius tuus, quem tibi superstitem optares, Nestoris annos superet.

EPIG. XCVII. Mittit librum Cæsio Sabino ex Umbria oriundo, et Auli Pudentis municipi: quantum autem Cæsius amarit Martialem, vel ex hoc intelligas, quod omnibus negotiis anteposuerit Poëtæ nova Epigrammata, et ea unus omnibus legerit. *Raderus.*

1 *Cæsium, libelle*] Vide Baptist. Fonteinum de gente Cæsia cap. 20. et 21. vide et Ep. 59. lib. 9.

3 *Auli Pudentis*] De quo Epigr. 32. lib. 1. et 49. lib. 5. et Ep. 13. lib. 4. &c.

5 *Curæ*] Negotia, studia.

8 *Turni*, &c.] Satyrographi ex Anronca, Epigr. 11. lib. 11. et Sidonius Carm. 9. Rutilius in Itinerario et Juvenalis interpretes vetus, ad Sat. 1.

13 *Uni mitteris*] Cæsio Sabino.

EPIG. XCVIII. Cum ultra facultates omnia vis habere lauta ac nitida, multaque emis, adigeris tandem urgente inopia ad omnia vendenda.

EPIG. XCIX. Commendat Crispino librum, cumque a Crispino vult Cæsari commendari. Crispinus autem hic erat Ægyptius, qui plurimum gratia et potentia potuit apud Domi-

*Martial.*

1 N

tianum, quem acerbe Juvenalis momordit Sat. 1. et 4. quem et vernam Ægyptium appellat. *Rad.*

1 *Tonantem*] Jovem nostrum Domitianum.

2 *Tua Memphis amet*] Ægypti civitas. Crispinum autem fuisse Ægyptium juratus testabitur Juvenalis, cui Satyr. 1. dicitur 'pars Niliacæ plebis' et 'verna Canopi.'

3 *Parrhasia, &c.*] Palatina. Supra Epigr. 55. vers. 2.

5 *Aude*] Aude, o Crispine, ut lectorem decet candidum, Cæsari legenti adspirare hoc eulogio; 'Certe et hic Martialis est ævi hujus ornamentum, O Cæsar.'

7 *Marso Catullo*] De his Epigram-

mate 71. et 77. libri 2. et 62. libri 1.

8 *Deo*] Domitiano, quasi dicat: Tu tantum illi suggere: ipse Imp. mihi Dens erit abunde beneficus. Vide Epigr. 8. lib. 5. vers. 1.

EPIG. c. 1 *Per reges, &c.*] Patronos salutando.

2 *Magnus homo es*] Magnus videri vis. Vel es magnus, malus, mutus, piscis. Nequam magnus homo, ait Lucilius.

3 *Sine teste facis, &c.*] Epigr. 61. supra vers. 6.

4 *Cautus, pulcher, &c.*] Dum magnus, cautus, pulcher, dulcis esse vis, nullus es.

EPIG. ci. Vide Epigr. 23. lib. 6.

## EPIGRAMMATUM LIB. VIII.

EPIST. *Propter, &c.*] Quod tibi dicati sunt, quod tu eos vita dignos censes.

*Occasione, &c.*] A bellis tnis et victoriis, Dacica et Sarmatica, arguementa sæpe petens.

*Minus itaque, &c.*] 'Facile est ventis dare vela secundis, Fœcundumque solum varias agitare per artes, Anroque atque ebori decus addere, cum rudis ipsa Materies niteat.' Manil. 3. Astr. et Callinach. de Apolline, Ἔστι γὰρ εὖρυμος· τίς ἂν οὐ ῥέα φοῖβον αἰεῖδου;

*Omnis versus*] Omne Epigramma.

*Quamvis autem, &c.*] Vide Epistol. 4. lib. 4. et 3. lib. 5. Plin. Sec. sua excusantis hendecasyllaba.

*Meminerit*] Liber.

*Non nisi, &c.*] Tu Dens es: lib. 5. Epigr. 8. Dii autem non adeundi, nisi a castis, puris, ab omni labe lustratis, et περιβραυόμενοι. Unde lustrationes illæ, de quibus plena manu

tota antiquitas. Erant et περιβραυτήρια, quibus ἐβράινοντο καὶ ἐκαθαρεύοντο. Certe enim æditui τοὺς εἰσιόντας aqua adspergebant. Hujus purificationis meminit et Sozomenus. Ritus iste in Ecclesiam Christianam postea devolutus. Cæterum Diis Superis sacra facturi corpus sæpius abluebant: Inferis vero adspergebant tantum. Vide Macrobi. lib. 3. Saturn. cap. 1. *Herwaldus.*

EPIG. i. Libro, Palatinam domum ingressuro, mandat verborum rerumque verecandiam et reverentiam.

1 *Lawigeros*] Palatium propter recente. n victoriam Sarmaticam laureatum: quamvis et Angustas fores perpetua ornabat laurus. *Domini*] Domitiani.

3 *Nuda, recede, Venus*] Verborum lascivia, quæ Veneri vel nudæ conveniant. Ad picturam etiam Veneris



respicere videtur, quæ nuda pingebatur, cesto tantum præcineta. *Non est tuus*] Quia castus.

4 *Cæsariana, veni*] Cæs. Domitiani nomen peculiare; quam Deam superstitiose coluit; seque ejus filium haberi voluit. Suet. Dom. cap. 4.

EPIG. II. Blanditur Domitiano ob reditum.

1 *Pastorum genitor, &c.*] Librorum, qui singulorum annorum gesta continebant, a Jano autem temporum rectore auspiciam habent. Epigr. 8. infra.

2 *Victorem, &c.*] Cum Domitianum a Sarmatis reducem videret.

3 *Tot rultus, &c.*] Duos, vel quatuor. Bifrons enim fingitur Janus, ut qui annum elapsam respiciat, sequentem prospiciat. Immo et quadrifrons, propter quatuor elementa vel quatuor anni tempestates. Servius ad 8. Æneid. et Fab. Pictor.

4 *Optavitque oculos*] Desiderium vehementer videndi Cæsaris significat.

5 *Omni*] Binis vel quatuor linguis: ut modo vers. 3.

6 *Domino, &c.*] Domitiano lib. 5. Epigr. 8. vers. 1.

7 *Pyliam quater senectam*] Quatuor ætates Nestoris, ex ore quaterno: id est, 12. secula.

8 *Pater, tuam rogamus*] Immortalitatem. Janus enim Deus. Veteres bene suis Imperatoribus precabantur, sive natalitiis diebus, sive Calendis, sive in reditu, longosque annos optabant. Et, quos eximie diligebant, eis dicere solebant, paratos se partem annorum suorum dare.

EPIG. III. Fingit se a Musa incitatum ad prosequendum Epigrammatum scribendorum studium.

5 *Et cum Messalæ....Licinæ, &c.*] Atque ubi invidiosa vetustas in pulverem verterit marmoreas aedes vel potius sepulchra. Sic enim loquitur Juvenalis Satyra 10. vers. 143. et huic consonat Noster Epigr. 2. lib. 10. M. Val. Corvini Messalæ, oratoris cla-

riss. et Licinæ, ditissimi liberti Cæs. Augusti. *Licinæ*] Palat. legit *Licina* et *Licina*, quod ultimum si admittimus, illud 'cum' erit præpositio, non adverbium.

9 *Nona sororum*] Una e novem Musis, non tamen infima, Thalia, conviviis apta, uncta itaque pro more a balneis et ante convivia. Vide Epigr. 8. lib. 4. vers. 12.

11 *Nugas*] Epigrammata.

13 *Socum transferre*] Versum humilem et levem instar comicorum, quorum proprie est soccus. *Cothurnos*] Epigram. 20. lib. 3. vers. 7.

14 *Paribus, &c.*] Versibus heroicis.

15 *Perlegat, &c.*] Melior lectio *Prælegat*: uti in scholis prælegunt et exponunt magistri Homerum, Virgilium, et alios auctores epicos. *Rauca voce*] Qui ad ravim usque clamet.

16 *Oderit*] Tædio, vel propter pœnas irrogatas, ipsos execrentur auctores discipuli.

18 *Quos media, &c.*] Quos elucubrationes reddunt miseros. *Miseros*] Miseret me istorum *miserrorum* (quamvis interpretari queas, laboriosos), ut puto, non sua nec Martialis culpa; qui scros illos concinnasse videtur, non *miseros*: ut Virgilio, 'Æneas se matutinus agebat.' *Gronovius*.

19 *Sale tinge libellos*] Jocosus acumine.

20 *Agnoscat mores*] Quos tamen ita describit, ut pareat personis, exponat vitia. Epist. lib. 1.

21 *Angusta avena*] Tenui carmine, sive versum sive argumentum respicias.

22 *Dum tua, &c.*] Dum plus landis Epigrammate merearis, quam alii heroico versu; Ep. 49. lib. 4. vers. 7. 8.

EPIG. IV. Deos et homines ait gratulari adventum Cæsari, et sacra, pro gratiarum actione, facere.

1 *Mundi, &c.*] Ab omni orbis loco frequens populus supplicationis et gratulationis causa.

2 *Suscipit*] Reus voti pro Imperatoris salute de anno præterito solvit vota, et nova vota nuncupat in annum proximum, quæ oppido fiebant redeunte Domitiano mense Jannario. Commodum Jannario mense redibat Domitianus, quo pro Imperatorum salute vota suscipiebant et solvebant. Suscipiebant in proximum annum; solvebant priori anno suscepta. Vide Plin. Epist. 44. l. 10. ad Trajanum. Cæpit autem mos temporibus Jul. Caesaris, cui inter cæteros honores hic quoque decretus, ut vota pro eo quotannis conciperentur. Unde idem honos cæteris Imperatoribus postea habitus. Nuncupabantur vota ista a Magistratibus et Sacerdotibus præcipue. Celebrabant quoque diem suscepti imperii, et pro Imperatore vota suscipiebant. Neque pro Imperatoribus tantum, sed et pro eorum liberis et charis vota signabant. *Herald. Et solvit*] Est igitur voti reus. Vide Macrobi. l. 3. Saturn. cap. 5.

3 *Germanice, &c.*] Epigr. 2. lib. 5. vers. 7.

4 *Ipsi Dei*] A te culti, servati, templis donati; Ep. 1. lib. 5. vers. 8. et Ep. 4. lib. 9.

EPIG. v. 2 *Desisti, Macer, &c.*] Privatus es equestri dignitate, cui insigne et jus annulorum. 'Post cuncta novissimus exit Annulus:' Juvenal. Satyr. 11. vers. 43.

EPIG. vi. Ex vana Eucti vasorum ostentatione, captat occasionem laudandi pocula priscis celebrata: Laomedontis, Rhæci, Nestoris, &c. Euctum vero ait habere antiqui operis pocula, sed recentia vina. *Rad.*

1 *Archetypis, &c.*] Poculis primogeniis, originalibus, et quæ ab ipsis dominis per tot scenarum series habere se jactat. *Odiosius Eucti*] Propter garrulam jactantiam, mendacem vanitatem, vilitatem novi vini in his appositi.

2 *Saguntino*] Fictiles cyathos ex argilla Saguntina anteposuerim poculis Eucti, quamvis illa jactet. Epigr.

46. lib. 4. vers. 15. et 108. lib. 14. *Cymbia mulo luto*] Pocula in cymbæ formam efficta; Macrobi. Saturn. lib. 5. cap. 21.

3 *Furiosa, &c.*] Insana quadam et insensata prædicatione pocula ab ætate et dominis jactans. Al. leg. *fumosa*, id est, caligine neglectæ vetustatis obducta. Ut exponit Boëthius l. 1. de Consol. Philosoph. Ita Cicero et Seneca 'fumosas imagines' dixere: et Juvenalis, 'fumosos equitum magistros.'

4 *Verbis mucida, &c.*] Dum, per verbosam Eucti ostentationem poculorum, vinum effusum murescit et vappa fit. Hoc est, Ipsa cænæ gratia, vinique snavitas garrulitate Eucti corrumpitur.

5 *Laomedontæ, &c.*] Hæc (inquit) fuerant Laomedontis pocula: vel ex auro illo, quo pacti et conducti Neptunus et Apollo mœnia Trojana ædificarunt.

6 *Ferret ut hæc*] Præmii et pretii loco acciperet.

8 *Pugna debile, &c.*] Magis placet hæc distinctio quam vulgata ista, *pugna: debile cernis opus*: ut sit, poculum pugna et rixa collisum (*battered*): 'dum prima pocula pugna Missa volant.'

9 *Hi duo longævo*] Hic est geminus ille crater et ἀμφικύπελλα Nestoris, duos habens fundos, ansas quatuor et earum singulis insidentes 2. columnas; celebratus Homero Il. Athênæo l. 11. cap. 12. et 13. *Censentur, &c.*] In pretio habentur.

10 *Pollice de Pyllo, &c.*] Quæ ansis sedebant columbæ aureæ, usu tritæ fulgebant.

11 *In quo misceri, &c.*] Quem Ulyssi, Phœnici, legatis Agamemnonis, Iliad. I. propinavit Achilles.

12 *Vividiisque merum*] J. Gruterus feliciter e Mss. revocavit, cum prius legeretur *et bibit ipse merum*. Achilles enim Iliad. I. postulat majus poculum vinumque vividius; Μεῆζον δὲ

κρητῆρα, Μενoitίου νῆε, καθίστα, Ζαρότερον δὲ κέραυρε.

14 *Phrygio viro*] Æneæ.

16 *In Priami, &c.*] In vetustissimis poculis apponit novum vinum. Torrentius, de poculis novis, quorum antiquitatem Euctus ementitus est, intelligit. Noti sunt Priamus senex, et Astyanax, filius Hectoris, puer. *Bibes*] Gruter. ex Mss. *calathis Astyanacta bibes*. Calathum genus poculi esse, ait Glossarium P. Danielis: in quo præterea: 'Calathi; scyphi, cyathi.'

EPIG. VII. 2 *Decem dicere, &c.*] Synecdoche finita.

3 *Clepsydras, &c.*] De his vide Epigr. 35. lib. 6. vers. 1.

4 *O quantum, &c.*] Petiisti, credo, tantum spatii, quo taceres, non diceres.

EPIG. VIII. Quamvis felix prædicari possis, quod abs te anni principium et auspiciū ducatur; tñique mensis initio consules purpuram et fascēs sumant; tamen multo es felicior, quod mense tuo Domitianus victor et sospes a Sarmatis est reversus.

1 *Principium*] Veteres enim Janum præfecerunt reducendis annis et sæculis.

2 *Et revoces vultu*] Biformis enim et bifrons fingitur, quod præterita et futura videat et jungat; et finis præcedentis, et principium sequentis anni. *Raderus*. Supra Epigrammate 2. versu 1. &c.

3 *Primum pia*] Ut tu, qui limina servas, supplicibus aditum ad Deos patefacias: Ovidius 1. Fast. Vel, ut rerum omnium potentem et principium; Epigr. 28. lib. 10.

4 *Purpura, &c.*] Consules novi, quibus nova purpura fulget, ut ait Ovid. 1. Fast. Vel Senatus. *Omnis honos*] Omnis magistratus. Sic Statius 4. Sylv. 'Turmaque, tribusque, Purpureique patres, lucemque a consule ducit Omnis honos.'

5 *Tu tamen hoc maxis, &c.*] Nec tam

tibi places, o Jane, quod tuo mense ineat annus, inaugurarentur consules, vota quilibet nuncupet: quam quod redeat jam Domitianus.

EPIG. IX. Mora trahet damnum. Hylas, qui, modo lippus, novem de libra uncias tibi, o Quincte, vel fœneratori vel ophthalmico volebat solvere, jam, altero captus oculo, 6. tantum uncias tibi prius 9. recusanti se ait soluturum. Cave sis ne, cæcus omnino factus, tibi nihil reddat.

EPIG. X. 3 *Adco bene emit, &c.*] Tantuli, (*so very cheap*). Id est: Tamne vili pretio lacernas hæc sibi comparavit? *Non solvit*] Alii, *non solvet*. Immo, quod majus est, *non solvit*: vel non est solvendo: vel furatus est.

EPIG. XI. Faustas populi et inusitatas acclamationes, Cæsare redeunte, Poëta describit; quas affirmat ipsis Sarmatis auditas, unde profectus erat: indeque Cæsaris adventum in Urbem, etiam a remotissimis gentibus, cognitum esse; adeoque omnium oculos fuisse, ut nemo, quid in Circo ageretur, animadverteret. *Rad.*

1 *Tuam jam te scit*] A te magnifice extructam passim et ornatam, vel, simpliciter, Romani. *Rhenus*] Germani, Rheni fluv. accolæ.

2 *Voces audit, &c.*] Clamores et applausus in Circo. Hyperbole satis vocalis et clamosa.

5 *Longa gaudia circo*] Applausus et acclamationes longæ, geminatæ et reboantes.

6 *Nemo quater, &c.*] E 25. spaciis a carceribus et septem flexibus circa metas ad victoriæ palmam, populus dum tibi studet, in te oculos et mentem convertunt omnes, non advertit quatuor; quamvis alibi nihil amplius optet quam 'Panem et Circenses,' ut ait Juvenalis. Vide Epigramm. 7. libro 7. vers. 9.

7 *Nec te sic, &c.*] Nec te ipsum, priusquam tui sensit desiderium, quod tibi reduci læti omnes testantur. *Gru-*

*ter. Nisi te]* Raderus tamen censet servandam receptam lectionem *nec te*, hoc sensu: Quamvis populus Romanus multos principes vehementer amavit; tamen hactenus nullum tam ardentem amavit ac te; nec te prius tantopere, ut nunc amat, amavit; modo vero ita amat, ut, si velit magis amare, non possit.

8 *Ut velit, &c.*] Etiam si velit.

EPIG. XII. Imparia connubia infesta.

2 *Uxori nubere, &c.*] Nolo subijci uxori, quæ propriæ viro 'nubere' dicitur. Nolo dote libertatem vendere; *γυναῖκ', οὐδέ σποιναν θέλω, ἧς ἐστὶ δοῦλος ὁ πένης*, Anaxandrides apud Stobæum; Epigr. 69. lib. 10.

3 *Matrona]* Matronam dicit *γυναῖκα γαμετήν*. Sic enim Græci vertere. Unde effatum illud Fortunæ muliebris, quod apud Val. Max. libro 1. cap. 9. RITE ME, MATRONÆ, VINDISTIS, RITEQUE DEDICASTIS.

EPIG. XIII. 1 *Viginti millibus emi]* Fatui isti et moriones in pretio et deliciis erant apud divites, ad hilaritatem: vel, ut hodie apud nostros fatuos divites, ut sit in ædibus aliquis domino ipso stultior.

2 *Sapit]* Plus justo sapit; id est: Plus quam fatuum et morionem vellem. Vide Epigr. 110. lib. 14.

EPIG. XIV. Martialis queritur, melius arbores tegi ab amico, quam amicum.

1 *Pallida ne]* Ab injuria ventorum et frigoris: Epigr. 68. infra. *Cilicum timeant, &c.*] Referas 'Cilicum' ad arbores potius e Cilicia translatas, quam ad brumam.

2 *Mordeat et tenerum, &c.*] Stirpium teneriorum succrescentem sylvam.

3 *Specularia puros]* Lapides pellucidi, in tennes crustas fissi, quibus Romani in fenestris utebantur, ut nos vitro. Seneca Epist. 91. et lib. de Provid. Divina cap. 4. Plin. libro 15. capite 16. Columell. lib. 11. cap. 3. Pancirol.

4 *Sine face diem]* Purum, absque pulveris, venti, aut atomorum turbine, sine pluvia et tempestate.

6 *Nec Boreas, &c.*] Non ipse horrens Septentrionis incola Boreas. Emphasis hyperbolica.

7 *Sic habitare, &c.*] In hoc versu quodque verbum est emphaticum.

EPIG. XV. Epigramma est de laurea Domitiani, quam Jovi Capitolino ex bello Sarmatico intulit; de quibus triumphare noluit.

1 *Pannonici numeratur]* Sarmatici. *Numeratur]* Narratur.

2 *Jovem]* Domitianum.

3 *Dat Populus, &c.*] Ab enumeratione partium ostendit totam Urbem et Rempub. effusam in vota, ob principis adventum et victoriam. Supra Epigr. 8. vers. 3. 4. 5. *Dat thura]* Signate. Alias, 'aris thura imponere:' ut 'aris imponere honorem' dictum Virgilio. Sic 'thura jacere' dixerunt scriptores Ecclesiastici. *Herald.*

4 *Et ditant Latias, &c.*] Et a Domitiano datum plebi pauperique populo congiarium, et tributum epulum, infra Epigr. 50. propter relatam e bello Sarmatico lauream tertiam: bis enim ante de Cattis et Dacis triumphaverat. Alii *Et litant*. Theod. Marcilius legend. censet: *Et dicant Latiai, &c.* Antiquè, inquit, scriptum *Latiai* pro, Latiae, unde factum *Latias*. Causa vero triumphis secretis fuit, ut si ex cive parta victoria, qualis laurea C. Antonii ex bello Catilinario; aut ex bello, non acie, sed pace et pactione, qualis hæc Domitiani laurea de Sarmatis. *Et ditant Latias tertia dona]* Dorleans legend. censet: *Et dicant Latiae tres tria dona tribus*. id est, dedicant. Ut sensus sit: Pro reditu Domitiani omnes dant dona et thura, Senatus, Eques, et Populus: et illæ tres partes tribus vocabantur, quo tria dicantur dona; id est, voverunt Diis tria dona, et speciatim Populus, Eques, et Senatus thura dede-

runt. Reposni autem *dicant*, quod votorum verbum esset solenne, 'Do, dedico.' Et reposni, *tres tria dona tribus*: ut unaquæque tribus suum donum dedicarit. *Dorleans.*

6 *Nec minor, &c.*] Quod cum licisset justum agere triumphum, lauream tantum Jovi Capitolino maluit inferre. Vel, ut Raderns exponit: Nec minus celebris hæc tua erit laurea, qua pacem populo Romano attulisti, ac si magnificentissimum triumphum egisses.

7 *Quod tibi de, &c.*] Quam bene sentis de civibus tuis, quum credis te non minore admiratione fore apud tuos, laurea tantum relata, ac si plenum triumphum egisses? sciebas enim quid de te Roma sentiret.

8 *Nosse suos*] Benevolos auimos et amorem subditorum suorum erga se propter bene merita agnoscere.

EPIG. XVI. 2 *Nunc causas agis, &c.*] Nam facis panem, dum causas agis, et ducenta quæris, quæ tibi contra legem Cinciam, licet immerito, solvuntur. Facis etiam farinam, dum consumis quod male quævivisti. Nam farina, dum saccatur, defluit et per foramina labitur: ita, quod male quævivisti, deperditur et evanescit. *Dorleans.* Opullescere vis et rem facere ex causis: sed nihil tibi felicius nunc cedit forum, quam modo pistrinum: namque, ut ibi farinam pinsebas, deinde panem conficiebas, e cujus pretio rursus farinam comparasti, atque adeo in circulum laborans vivebas in diem; ita hic quæris, deinde consumis, rursus mutuaris, &c.

EPIG. XVII. Plus sibi deberi ait Martialis ob amissam causam, quam obtentam: quia, inquit, tua causa erubui, quod gravius est, quam si vicissem, et fuisset laudibus mactatus. *Rud.*

3 *Narrasti nihil, &c.*] Dicis me male egisse et causam prodidisse.

4 *Tanto plus debes, &c.*] In solatium

dedecoris mei et jacturæ famæ, quam ex causâ tua sustinui.

EPIG. XVIII. 1 *Sic tua*] Gruterus e Mss. ubi et nos invenimus, *Si tua*: et seq. vs. *Vel mecum*, et sexto versu legit *nosset*, hoc sensu: Si tu, inquit, publicares Epigrammata tua, vel æque magnum nomen in eo genere atque ego consecutus sum, vel majus etiam comparares. Sed tu me sic amas, ut tibi ipsi sis iniquus, ut premas tua, et mihi soli eam famam relinquas; ita major sum, quia te parem esse ignoratur. 'Nosset superare' etiam exquisitum est: Virgil. in Culiæ: 'Dignus amor venia, parvum si Tartara nossent Peccatum ignovisse.' *Gronov.*

2 *Vel mecum, &c.*] Bonane hæc fide? an ironice? videtur sane et ex animo, propter exemplum Virgilii. *Prior ipse legi*] Majori laude quam ego.

3 *Sed tibi tantus, &c.*] Hac modestia et amicitia inductus Virgilius cessit Horatio lyrici carminis laudem, et Vario epici carminis, vel tragædiæ gloriam: cum illum Pindaricæ lyre modis, hunc Sophoclei cothurni sublimitate vicisse potuit. Varium siquidem ut epicum et Mæonii alitis æmulum canit Horatius Ode 6. lib. 1. ita Varii tragædiam Thyesten cuilibet Græcorum comparat Quintil. lib. 10. cap. 1.

9 *Aurum, &c.*] Censu se aliis haberi inferiores ferunt non pauci: sed nemo fere est qui se altero minus ingeniosum fateri velit.

EPIG. XIX. Cinna hic vere pauper, quasi dissimularet opes, ostentabat pannos, et paupertatem usque jactabat, ut stulti et ebrii simulare volunt non raro stultitiam et ebrietatem, cum nil opus sit simulatione. Vide Epigr. 33. lib. 11.

EPIG. XX. Varum schediasten simul ait sapere et desipere: desipere, quod frustra labore, et quotidie ef-

fundat ducentos versus: sapere, quod eosdem non recitet, quos si recitaret, ineptus haberetur: nihil enim dignum auditu memoriaque scribi potest tam brevi tempore tanto numero.

2 *Non sapis, atque*] Qui, stans pede in uno, in hora ducentos præcipitas versus, vitiosos scilicet et ineptos, qui tibi ludento fluenti e bucca excidunt. *Sapis*] Qui non recitas malos illos versus, unde tibi plus esset dedecoris quam laudis.

EPIG. XXI. Pridie quam Cæsar Urbem ingrederetur, Martialis meditatus alloquitur sidera, ut noctem præcipitent: tantum enim esse desiderium et expectationem populi, ut longissima ei nox videatur. Tandem acute et venuste concludit, nil opus fore die; sub mediam etiam noctem fore lucem meridianam Cæsare ingrediente; nam ipsum esse solem. *Rad.*

1 *Phosphore, &c.*] Veneris stella, quæ, Solis orientis prænuntia, Lucifer dicitur; solem occidentem subsequens, Vesperus. *Gaudia nostra moraris*] Desiderium Cæsaris expectati, et cum die Urbem ingressuri.

3 *Rogat*] Ut diem properes. *Placidi numquid, &c.*] Cur tarde oriretis ac si veheretis plastro; quod insequi videtur Arctophylax, signum tardum, quia polo vicinum? Epigr. 3. lib. 4. vers. 5. *Bootæ*] Qui Bubuleus Latine, et Græce Arctophylax dicitur, quod quasi servet et custodiat arcton: seu pastor sit bonum, unde Bootes. Septem enim stellæ triones, quasi teriones, id est, boves, dicebantur.

4 *Plaustra*] Major arctos Græce vocatur ἀράξα, Lat. plastrum. *Lento*] Tardo. *Igne venis*] Stella, luce.

5 *Ledæo poteras*] Sumas licet Castoris equum, illi a Mercurio donatum, et jam astris additum. *Ledæo*] Ledes natis, geminis. *Adducere*] Alii et recte *abducere*. Hoc est: Posses

abducere seu eripere equum Castori, ut hoc vehens citius diem reduceres. Cyllarus enim equus a Mercurio Dioscuris donatus.

6 *Ipse suo*] Ipse Castor Cyllarum suum equum tibi interim dabit mutuum, ut citius exoriaris.

7 *Cupidum, &c.*] Exoriri cupientem solem. *Jam Xanthus, &c.*] Jam Solis equi cursum gestiunt.

8 *Memnonis parens*] Aurora.

9 *Tarda tamen, &c.*] Stant stellæ, nec movetur luna, desiderio (credo) videndi Imperatorem Rom. redeuntem.

11 *Stent astra licebit*] Ipse Cæsar sibi Sol erit, gloriaque suæ fulgore lustrabit cælum, vel manente noctis facie.

12 *Non deerit*] Conclusio plena adulationis. Ubique Cæsar, ibi dies; nam Cæsar noster Sol est.

EPIG. XXII. 2 *Hybrida sum, &c.*] Hybridam me esse innuis, dum apponis porcum hybridam, id est, ex fero et mansueta natum: vel lege *sim*: quasi dicat: Utinam ego hybrida sim, nisi intelligam fucum mihi factum. Sic Chærea Terent. 'Tum pol ego is essem qui assimilabar, nisi,' &c. De hybrida vide Epigr. 39. l. 6. vers. 20.

EPIG. XXIII. An quæso iniquum est, si quis pendat pœnas ejus, quod deliquerit in sua arte? Tum sane iniquus esse viderer, si delictum alieni artificii in illo punirem.

EPIG. XXIV. 2 *Improba, &c.*] Impudenter petax.

6 *Qui rogat, ille facit*] Qui supplicat, qui adorat, qui rogat, ille numen inesse rogato fatetur: ita ego te Deum facio, dum rogo. Adulatorie et parasitice.

EPIG. XXV. Ne mihi insultes, quod me semel agrum vidisti; ego te sæpe et usque videbo morbo pallidum: ut Epigr. 4. lib. 7.

EPIG. XXVI. Tigrides plures in

spectaculum adduxerat Domitianus ; a qua re Martialis illum laudandi occasionem arripit ; ipsique Baceho, qui duabus tigribus triumphavit, anteponendi.

1 *Eois arvis*] Periphrasis Indiæ Orientalis. *Gangeticus*] Asiaticus dictus, a Gange nobilissimo flumine Asiæ. *Gangeticus Raptor*] Venator Indus non timet tot tigres in Orientalibus regionibus, quot, &c.

2 *Hyrcano qui fugit*] Ex Hyrcania. Vel, non segniori quam sunt equi Hyrcani: vel, in Hyrcania, ubi venantur tigres non secus ac in India: nude legi potest, *et Hyrcano*. Vide Epigr. 18. lib. Spectac. *Albus equo*] Metu pallidus.

3 *Tua Roma, &c.*] Supra Epigrammate 11. vers. 1. *Germanice, tigres*] Epigramm. 2. lib. 5. vers. 7.

4 *Delicias, &c.*] Spectaculi.

5 *Vincit Erythræos, &c.*] Tuum amphitheatrum, o Cæsar, superat triumphum Bacehi reducis ex India, Persia, et litoribus Rubri Maris devictis: (vide Epigramm. 37. lib. 5. vers. 4.) namque ille triumphavit, gemina tantum invectus tigride, tu pluribus.

EPIG. XXVII. Captatores testamentorum insidiabantur divitibus ægris et senibus; illisque munera mittebant, ut hæredes scriberentur. De hac fraude monet Gaurum Poëta, ut sibi ab hujusmodi vulturum insidiis caveat.

2 *Morere*] Ut in bona tua succedat hæredipeta ille: Epigr. 63. lib. 6.

EPIG. XXVIII. *De Partheniana toga*] Donatus a Parthenio, præfecto cubi- culi Domitiani, nobili toga, Martialis petit tecte meliorem etiam lacernam; alioqui se ludibrio fore populo, si nobilissima candidissimaque toga incedat, et vilem tritamque lacernam togæ novæ injiciat. *Raderus*. Toga donata Martiali a Parthenio, qui Cæsari a cubiculis; Epigr. 6. lib. 5.

1 *Dic toga*] Per prosopopeiam, togam alloquitur. *Facundi gratum, &c.*

Docti scilicet atque poëtæ, ut Ep. 50. lib. 9. et Ep. 5. lib. 5. vers. 1. et Ep. 1. lib. 11.

2 *Esse velis, &c.*] E cujati vellere es? De laudatissimis lanæ generibus Epigr. 155. lib. 14.

3 *Apula*] Enumerat præstantissima genera vellernum, inter quæ primum Tarentinum, de quo lib. 14. Epigr. 155. Apula? An a gregibus in pascuis Tarenti in Apulia, quam condidit Phalantus Lacedæmonius? Epigr. 38. l. 5. vers. 2. *Ledæi tibi*] E Lacedæmone, clara concubitu Jovis et Ledæ, Ledæque natis. *Floruit herba*] Quam oves Tarentinæ depastæ sunt. *Phalanti*] Tarentinæ urbis conditoris.

4 *Qua saturat, &c.*] Qua Galesus a Calabris ortus irrigat culta. Epigr. 38. lib. 5. vers. 2.

5 *An Tartessiacus*] An ex Hispania, ubi Tartessi fluv. quæ et Bætis, aqua epota vestit oves nobili lana? Juvenal. Satyr. 12. vers. 41. *Stabuli nutritor*] Fluvius, qui bibitur Hispanis ovibus.

7 *An tua multifidum*] An ab Altino, nobili ovibus et lana, prope Timavum multis ostiis in Mare Adriaticum influentem? ut Epigr. 25. lib. 4. vers. 5. *Numeravit, &c.*] Pathos: quasi lana aut ovis nosset numerum ostiorum Timavi, sintne septem an novem.

8 *Quem prius, &c.*] Cyllarus quidam vexit Castora, qui cum Argonautis Timavum prætervexit: ut Epigr. 25. lib. 4. atque ipse Castor in sidus relatus est. Cum vero dicat 'astrifero ore,' malim de ipso Cyllaro in astrum verso intelligere. Supra Epigr. 21. vers. 5.

9 *Te nec Amyclæo decuit*] Adeo eximie candida es, ut non esses inficienda purpura Lacedæmonia nec Milesia. Amycle autem Laconicæ civitas est: Miletus Ioniæ in Asia. *Livere*] Succo imbui. Metaph.

10 *Miletus*] Oppidum Asiæ, in quo

periit Pompeii filius; tangebantur ibidem lanæ.

11 *Lilia tu vincis*] Candore. *Ligustræ*] Arbor; florem gignit candidum. Vide 2. Eclog. Virgilii: 'Alba ligustra cadunt,' &c.

12 *Tibertino*] Vide Epigramm. 62. lib. 4.

13 *Spartanus*, &c.] Cygnus, cujus speciem indutus Jup. compressit Ledam Spartanam. *Paphiæque columbæ*] Veneri, quæ in Papho colitur, dicata.

14 *Gemma radis*] Margarita, &c. Epigr. 37. lib. 5. vers. 4.

15 *Primis nixibus*, &c.] Intactis. *Donæ*] Vestis, toga.

16 *Parthenio*, &c.] Parthenii, qui misit, animo.

17 *Babylonica picta superbe*] Babylonica acu fieri solita. Non minori tamen varietate, nec paucioribus, aut minus expressis, minusque mirandis figurarum imitationibus in vestibus contexendis luserunt antiqui artifices sola texturæ ratione, et connexione staminis ad subtemen, quam qui acu pingerent. Hinc alicubi dixit Martial. l. xiv. Epigr. 150. 'Victa est Pectine Niliaco jam Babylonis acus.' Et addit 'Texta.' Nam Plumarii, textores dicti, non solum qui clavos seu plumas vestibus insuerent et intexerent; sed et qui quocunque genere picturæ, quibuscunque coloribus et figuris variatas vestes acu pingerent; hinc plumare, τὸ ποικίλλειν, et plumatum opus, τὸ ποικίλον seu πεποικιλμένον. Qui Babylonica ergo peristromata variis coloribus intextis pingebant, plumarii vocati; quod et Babylonem maxime celebravisse, et nomen imposuisse refert Plin. Hinc παντὰ Græcis tapetia Babylonico opere picta. *Salmus*. *Picta superbe*] Coloribus variis, radio intextis, distincta.

18 *Semiramia*, &c.] Babylonica, a Semiramide regina Babylonis. In summo vero pretio erant tapetia et

aulæa Babylonica.

19 *Non Athamanteo*, &c.] Non mihi magis placeret vestis ex aureo vellere Phryxi, cui Athamas pater, quam tua toga, Partheni.

20 *Pecus*] Vellus, πέκος: alii leg. decus. Farnab. Non male de ariete, aureum vellus habente.

21 *O quantos risus*, &c.] O quantum tollent omnes cachinnus, ubi viderint novæ huic togæ, mihi a Parthenio, qui in Palatio servit Cæsari, missæ, injectam vilem meam et tritam lacernam? Hinc apparet lacernas togis injici solitas.

EPIG. XXIX. Habet quidem Epigr. laudem suam a brevitate, et sunt qui distichon vel tetrastichon excedere oportere Epigramma negant. Et tamen liber e distichis æque liber est, ac si ex longioribus Epigr. complingeretur.

EPIG. XXX. Vide Epigramm. 7. lib. Spectacul. Hic damnatus quispiam, ut videtur ex Epigramm. 25. lib. 10. Scævola (de quo lib. 1. Epigr. 22.) agens, dextram foco immisam in Amphitheatro exurere sustinuit.

1 *Qui nunc*] Quod apud primos Romanos admirandæ erat et celebrandæ fortitudinis opus, nos jam per lusum fieri videmus. *Cæsareæ arenæ*] In amphitheatro Cæsaris, quod συνεκδοχικῶς 'arena' vocatur.

3 *Fruatur*] In laudem suam et quasi voluptatem vertat, et sic patiendo illustrior fiat.

4 *Et attonito regnet*, &c.] Contemptrix ignis, et quam ipse ignis attonitus stupuerit.

5 *Ipsæ sui spectator*, &c.] Eleganter et emphatice. Ipse per oculos, quasi illæsus et a manu sua alienus, spectavit dextram suam exuri.

6 *Funus amat*] Metaphora elegans: quasi vivam dextram rogo inferret. *Totis*, &c.] Tanquam victima exuritur. In ara enim fecerat hoc Scævola.

7 *Quod nisi rapta*, &c.] Namque



amovendus erat fictitius hic Scævola ab igne, jussu Imperatoris; ut ille verus, regis.

8 *Lassos ire*, &c.] Victos et fortitudini cedentes. Vel lassus ignis dicitur, qui non viget, sed jam minuitur.

9 *Scire piget*, &c.] Non quærimus quamnam scelera commiserit ante; illum fortem esse virum vel ex hoc apparet.

EPIGR. XXXI. 1 *Nescio quid*, &c.] Te parum esse virum, nec Veneri habitalem.

2 *Jura paterna petis*] Jus trium liberorum. Vide Epigr. 91. et Epigr. 92. 1. 2.

3 *Supplicibus libellis*] Supplicationibus: *with petitions or requests. Dominum*] Imperatorem.

4 *Et in patriam*] Poëta, ut ex Urbe maturius in patriam redeat (nec enim erat Romanus) monet, non impetrato jure trium liberorum; quatuor domi reperturum ex adulterio uxoris susceptos. Concludit ergo argute, domi inventurum et amplius, quod quærit foris. *Rad.*

6 *Quattuor invenies*] Ex adulterio uxoris, Milone peregre profecto: Epigramm. 101. lib. 7.

EPIGR. XXXII. 1 *Aëra per tacitum*, &c.] Ominatur Aretullæ, fratris ab exilio reditum.

3 *Luserat hoc casus*, &c.] Casu aliquo velut ab accipitre acta videretur, nisi et in gremio Aretullæ mansisset.

5 *Si meliora*, &c.] Si Aretullæ liceat ex hoc omine spem aliquam concipere.

6 *Dominum*, &c.] Domitianum.

7 *A Sardois*] E Sardinia, ubi frater tuus, o Aretulla, exulat. Sardinia autem gravis insula, in quam exules, ut et in Gyaros, mittebantur. *Tibi forsitan*, &c.] Felix augurium revocatum iri fratrem tuum: vel nuncia est a fratre reversuro. Atque alludit ad columbas ab Hirtio cum literis missas, ad Brutum Mutinæ obsessum. Frontinus lib. 3. Stratagem.

EPIGR. XXXIII. Extenuat Paulli munus, sibi missum.

1 *De*, &c.] Phialam tenuis laminæ seu bracteæ, comparatam levissimis quibuscumque rebus, extenuat. *Misisti mihi*, (inquiens,) o Paulte, folium corollæ argenteæ pro phiala. *Prætoricia*] A prætore vel alio ludorum præfecto donata victori. *Folium mihi*, &c.] Coronæ effingebantur ex auro argenteoque, in tenuissimas bracteas diducto, vel folia, vel flores, vel florum cauliculos exprimente. Plin. lib. 22. cap. 2.

3 *Nebula pegma perunctum*] Tenui et subtili auri argenteve folio, *gold foil, or silver foil*, quo inducta ornabantur pegmata, de quibus Epigr. 2. libro Spectac. vers. 2.

4 *Unda croci*] Adpersio e croco misto dulci vino. Epigr. 3. lib. Spectacul. vers. 8. Dilutis autem pegmatibus evanescebat folium aureum seu argenteum instar nebulæ.

5 *An magis*, &c.] An potius est hæc phiala e bractea argenti, quam servus aliquis furax derasis a pede lecti tui? Hujusmodi vero bracteis e ligno, ebore, auro, argento, testudine, lectos ornare moris erat. Suet. Calig. 2. 32.

7 *Ille potest*, &c.] Ita levis est, ut vel a papilionis culicisve prætervolantis aëre impulso etiam a longe agitetur. Hyperbole.

9 *Volitat*, &c.] Ob levitatem, vel lucernæ suspensa avolat, a vapore lucernæ agitata.

10 *Leviter*, &c.] Cedit fatiscit, si vel levi manu infuderis merum.

11 *Sputo*] Tenni eorio, erusta, vel tectorio. An forte in deaurando sputo utebantur vice gummi? *Jani Calendis*] Januariis Calend. ubi xenia mittuntur patronis. *Caryota*] Hunc locum illustravit summus Scaliger ad Tibullum. Cum caryota igitur simul et assem porrigebant pauperes. Nam ineunte anno stips Jano offercebatur. Sic et Diis suis peculiaribus, singulis

Calendis, pecuniolam aliquam porrigebant. Ratio hujus superstitionis est, quia Calendas et annorum principia religiose observabant. Et non Ethnici solum, verum et ex Dei præcepto Israëlita initia mensium observabant, et sacrificiis celebrabant. *Heraldus. Caryota*] Palmæ fructus; *Epigr. 27. l. 13.*

13 *Colocasia filo*] Fabæ Ægyptiacæ, quæ coctæ vel manducatæ tenduntur ut fila: *Epigr. 57. lib. 13.*

14 *Plena magis, &c.*] Folia liliorum, ab ardore Solis decidentium, sunt crassiora quam tua phiala.

15 *Nec vaga, &c.*] Aranearum et bombycum telæ non sunt adeo subtiles.

17 *Crassior, &c.*] Fucus seu incrustamentum faciei supertectum e creta Chia vel Selinusia.

18 *Offensæ, &c.*] Percussæ, agitæ, unde oritur bulla.

19 *Vesica capillos*] Reticulum tenue instar vesicæ: a caul.

20 *Et mutat, &c.*] Nec crassior est phiala, quam spuma smegmatis seu lixivii, quo Germani ruffabant crines, et ab his idem doctæ Romanæ fœminæ.

21 *Hæc cute, &c.*] Ova cygnea habent cutim æque densam.

22 *Talia lunata, &c.*] Splenia, emplastra, quæ ad splenis formam adhibentur fronti, sunt æque spissa. *Epig. 29. lib. 2. vers. 9.* *Lunata*] Lunata frons dicitur, quod hemicyclon a geminis temporibus efficiat.

23 *Ligulam, &c.*] Cladiolum, spatululam, vel parvam quandam mensuram ex argento. *Epigrammate 120. libro 14.*

24 *Cochleare... cochleam... nihil*] Gradatim descendendo extenuat Paulli munus.

*Epig. xxxiv. 1 Archetypum*] *Epigr. 6. supra, vers. 1.* *Myos, &c.*] Sculptoris et artificis nobilis.

2 *Quod sine, &c.*] Si tu molestus ostentator absis, inquit Turneb. lib.

21. cap. 24. vel, quod factum est ante te natum, vel a quovis alio, et non a te, quod soles, adulteratum.

*Epig. xxxv.* Cum plurimum ad amorem valeat morum similitudo, vel inter malos.

*Epig. xxxvi.* Domus hæc Palatina Cæsaris digna erat spectatu; ut quæ inter nobiliores orbis fabricas referri posset; quam Poëta Pyramidibus aulisque Ægypti anteposit, atque altitudine etiam altissimis Thessaliæ montibus præfert. Postremo argute concludit; quamquam tam vasta, ampla, et excelsa est domus, tamen est minor Domino Cæsare. *Rad.*

1 *Regia pyramidum*] Quod reges Ægypti pyramidas condiderint. *Epigramm. 1. libro Spectac. vers. 1. Ride*] Præ tuis contemne.

2 *Eoum barbara*] In Ægypto, quæ Orientem a Meridie spectat. *Memphis opus*] Nobilissima Ægypti civitas, pyramidibus clara: *Epigr. 1. lib. Spect.*

3 *Pars quota*] Quasi dicat, Nihil, aut minima pars, si ad tuum palatium conferatur. *Parrhasia labor est*] Palatina: lib. 7. *Epigr. 55. vers. 2.* *Mareoticus aula*] Ægyptiacus, a palude Mareotide.

5 *Septenos, &c.*] Septem turres palatii evectas, instar montium illorum, quos congestos feruntur gigantes in cælum struxisse.

7 *Æthera, &c.*] Ita aula summum caput inter nubila condit, et sub se videt Jovem tonantem et meteora mediæ regionis æëris. *Intrat*] Id est: Ad cælum usque ejus apex pertinet; ita ut nubes et tonitrua inferiora habeat. Sic dictum ut illud, 'Sub pedibusque videt nubes et sidera Daphnis.' Sed heic ὑπερβολή. Cum igitur omnia infra quandoque turbentur et fulminibus terreantur, fastigium tamen domus tam excelsæ immotum manet, et extra tempestatis impetum. *Herald.*

9 *Et prius*] Et fastigium aulae il-

Instretur totum sole prius, quam cae-  
cumen montis Circes. *Arcano, &c.*  
Quod alios ubique latet.

10. *Nascentis patris*] Orientis Solis,  
cujus filia Circe.

11 *Hæc, Auguste, tamen*] Conclusio  
et epiphonema. Hæc, o Cæsar, tua  
domus, quamvis culmine sidera tau-  
gat, et cælum æquet amplitudine, ta-  
men te non capit, nec est satis ampla  
pro dignitate nominis et numinis tui.

12 *Minor est domino*] Adulatorie.  
Sic Papinius Sylv. 4.

EPIG. XXXVII. Nihil donas Caie-  
tano, qui reddit illi chirographum,  
quo agnoscit se tibi debere M. C.  
(vel ut alii, *Millia ter centum*) cui qui-  
dem æri non est solvendo: imo serva  
sygrapham, et da illi II. M. Hoc si  
feceris, te aliquid donasse dicemus.  
Vide Epigramma 105. libro 9.

EPIG. XXXVIII. Celebrat pietatem  
Melioris erga Blæsum scribam, cujus  
defuncti natalem quotannis revoca-  
bat, et festum Blæsianum appellat.

1 *Qui præstat pietate, &c.*] E media  
Philosophorum schola depromptum  
est, præcipue vero ex primo Ethic-  
orum Aristotelis; ubi, de felicitate  
agens humana, videri ait homini quo-  
que mortuo bonum quiddam esse et  
malum, sienti et viventi nec sentienti  
contingit: ut honores, et infamiæ li-  
berorum et posterorum, et prosperita-  
tes, adversitatesque. Huc respi-  
ciens Martialis non sibi ait contin-  
gere, quod nonnullis viventibus, qui-  
bus non sentientibus prosperitates  
obveniunt; sed et viventi sibi et sen-  
tientī delatos esse tales honores, qua-  
les paucis post mortem et non senti-  
entibus contingunt. Illorum tamen  
aliquando placuit esse sententiæ; qui  
Carmen hoc sic accipit, sibi viven-  
ti sentienti que contingere, quod aliis  
tantum post mortem contingere da-  
tum est: ut ait Justinus: "Sufficit  
enim mihi in hoc tempore iudicium  
tuum: apud posteros, cum obtrec-  
tationis invidia decesserit, industriæ

testimonium habituro." Item Ovid.  
lib. 1. *Eroica*: "Pascitur in vivis  
livor, post fata quiescit." Item Mar-  
tialis lib. 5. *Epigr.* 10. "Esse quid  
hoc dicam, quod vivis fama negatur?"  
Etenim sententiæ priori libens acce-  
do. *Schott. Qui præstat, &c.* Qui  
munera vivis donat, majora munera  
vel hæreditatem captare videatur.

4 *Nomini, &c.*] Mortuo.

6 *Quærit quid, &c.*] Quid quærit  
nisi dolorem suum consolari et miti-  
gare largitione pia?

7 *Refert sis bonus*] Hic versus le-  
gendus absque interrogationis nota.  
'Refert' autem, id est, plurimum in-  
terest. Gloss. 'Refert, διαλλάττει,  
διαφέρει.' Sensus ergo est: Qui mor-  
tuum beneficiis prosequitur, revera  
beneficus est: qui vivum, beneficus  
fortasse videri vult. Atqui magnum  
est discrimen inter τὸ ὄν, et τὸ φαινό-  
μενον. Cato enim 'esse, quam videri  
bonus malebat.' *Herold. Refert*] Plu-  
rimum interest inter eum qui bonus  
est, et tantum bonus vult videri.

9 *Qui solennibus, &c.*] Qui in me-  
moriā Blæsi, pueri tui defuncti, ce-  
lebras natalem illius quotannis, lar-  
gitus scribis munera, e quorum nu-  
mero et ipse Blæsus erat.

12 *Ad natalitium*] Antiquissima con-  
suetudo diei natalis colendi, cujus  
etiam mentio Genes. cap. 40. comm.  
20. Persis etiam summa religione  
observata. Vide Herodot. Celebrab-  
ant et amicorum atque Imperato-  
rum natales: tum et defunctorum.  
Plin. *Epist.* 7. lib. 3. Juvenal. *Sat.* 5.  
'Quale coronati Thræsea Helvidius-  
que bibebant, Brutorum et Cassi na-  
talibus.' *Diem colendum*] Sic omnino  
ἡμέραν θεραπεύειν Græci dicunt. *He-  
rald.*

14 *Blæsianum*] Festum nomine  
Blæsi et in illius gratiam: unde tibi  
præsens gloria, nec minus superstes.  
De Atedio Meliore, *Epigr.* 28. lib. 6.  
et Papin. Sylv. 2. Vide et *Epist.* 17.  
lib. 1. Plin. *Sec. et Epist.* 9. lib. 9.

EPIG. XXXIX. Laudat regiam Domitiani a Rabirio exstructam. Nam, ante ædificatum hoc palatium, non poterant in aula celebrari solemnia populi convivia; nunc accumbimus omnes, et divina Domitiani munera bibimus. *Rad.*

1 *Pallatinæ, &c.*] De aula hac Palatina, supra Epigr. 36.

2 *Ambrosiasque dapes, &c.*] Imperatoris Domit. Dei et immortalis.

4 *Ganymedea pocula, &c.*] Ministrata convivis, ab ephebis Domitiani, similibus pulchritudine Ganymedi.

5 *Esse velis, &c.*] Serus cælum adeas, diuque nobis intersis.

6 *At tu si, &c.*] At, si properas, o Jupiter, habere Domitianum convivam, tu potius veni ad eum, quam ille ad te.

EPIG. XL. Minatur Priapo, hortorum et silvarum custodi, flammam; nisi custodiat silvam suam, flammarum alimenta.

1 *Palmitis beati*] Vitis, vineæ.

6 *Si defecerit hæc, &c.*] Namque e ligno es; et, nisi sylvam custodias, deficiente in focum ligno, ipse tu combureris.

EPIG. XLI. Athenagoras excusat se, inquiens: Mihi quidem dolet me nulum munus tibi misisse hoc Decembri et his Saturnalibus. Angl. *I am sorry that, &c.* Nescio sane, respondet Poëta, an ille dolnerit: ego certe doleo me nihil accepisse.

2 *Quæ medio brumæ*] Id est, Saturnalibus, quæ mense Decembri celebrabantur. Sed et ipso brumæ, id est, solstitii hyberni die, munera commeabant: quia tum annuus Solis cursus quasi redintegratur. Nam a puncto solstitiali hyberno ad nos regreditur, et est veluti principium novi anni solaris. *Herald.*

EPIG. XLII. 1 *Sportula, &c.*] Epigr. 7. libro 3. vers. 1. 5.

2 *Non corruperit, &c.*] Non transulerit corruptum nidore majoris culinæ ad cœnas divitum. Vel, si te

sportula major non corruperit, et ad beatos ac divites transtulerit, desertis tenuioribus. Sic dicunt Græci σῶζεσθαι εἰς πόλιν, id est, φεύγειν ἢ ἀπιέναι εἰς πόλιν τινὰ καὶ ἐκεῖ σῶζεσθαι. *Herald.*

3 *De nostro, Matho, centies*] Interpretantur, de mea sportula, quæ est centum quadrantum. Sed non videtur Scriverio et ejus asseclæ Farnabio constare ratio, quia 'centies' in re nummaria non centum, sed tot centena millia significet. Itaque aut ludere Poëtam vult Scriverius dicendo, 'De nostro centies,' aut aliud quid cogitandum: se enim opem ferre non posse. Tentat Farnabius: Vel centies lavari, id est, a balneis cœnare apud se invitat Mathonem. Ego sic censeo: Cogitandum venisse Martialem sero circa balnei tempus ad ædes Mathonis, ut peteret sportulam. Ille domi negabatur esse: et videbatur aut ipse alibi sportulam petitem (ut iste, quem mane salutatum veniens audiebat eadem fini profectum priorem) aut quadrante in publicas balneas lavatum isse. Ergo, inquit, nisi tu spe majoris sportulæ, utpote honoratior (vide lib. 10. Epigr. 10.) alicubi detineris, meo damno vel de mihi abs te debita sportula, quam lucratus es, potes lavari centies: erat enim illa centum quadrantum: et quadrante constabat lavatio. 'De nostro,' ut lib. 7. Ep. 47. 'Et tua de nostro, Prisce, Thalia placet.' Lib. 10. Ep. 29. 'De nostra prasina est synthesis empta toga.' Adde libro 10. Epigrammate 70. *Gronovius.* *De nostro, &c.*] De mea sportula, ut volunt, quæ c. quadrantum: quamvis non constet ratio, cum Adverbia ista in es Numeralia designent totidem centena Millia. Itaque vel ludit Poëta, vel centies lavari, id est, a balneis cœnare apud se invitat Mathonem.

EPIG. XLIII. Fabius uxores macatabat, Chrestilla maritos: Poëta hos

matrimonio jungendos ait; sic enim futurum, ut se mutuo interimant, et una efferantur. *Rad.*

1 *Effert, &c.*] Ad rogam et sepulchrum.

2 *Funercamque facem*] Facibus accensis elatos fuisse mortuos notissimum est. Eas gestabant, qui funus prosequerantur, quæ consuetudo non omnino sublata. Quo plures funus exsequerantur, eo et plures faces. Unde, hoc signo, exsequiarum celebritas notatur. 'Funeream facem' dixit Mart. ut distinguat a nuptiali. *Herald.*

3 *Committe, Venus*] Metaph. ab arena. Congrediantur tandem victor hic uxorum, victrix illa maritorum, matrimonio juncti, ut videamus uter viccrit, vel an uterque fortiter quasi mutuis vulneribus occubuerit.

4 *Libitina ferat*] Feretrum. Libitina autem Romanæ Dea præses mortis, in cujus æde quæ ad sepulcrum pertinent vendebantur: estque eadem cum Venere; Plutarchi. probl.

EPIGR. XLIV. Titulum jubet vivere genialiter, nec hæredibus ingratum multa relinquere.

1 *Vive semper*] Genialiter. Epigramm. 16. lib. 1. *Hoc scrum est*] Hac ætate.

2 *Sub Pædagogō, &c.*] Etiam si cœpisses a puero.

4 *Omne līnen*] Ep. 79. lib. 4. vers. 3.

6 *Triplīci sparsus ante*] Epigr. 38. lib. 3. vers. 4. *Equos omnes*] Equites, inquit, et iudices equestri ordinis: sed quid si designet tria fora? 1. Vetus, in quo equi, id est, statuæ equestres. 2. C. Julii Cæs. ad ædem Martis. 3. Augusti, ubi Colossus et bibliotheca Augusti.

8 *Tortiasque, quintasque*] Horas, non tabernas decuriasve. Vide Epigr. 67. infra.

11 *Calendarum*] Debitorum, a qui-

bus usuræ singulis Calendis exigebantur.

13 *Jacente*] Exporrecto, composito.

14 *Fartus, &c.*] Dum apparatur tibi torus funereus, in quo efferaris ad rogam: qui papyro, vel (ut Jos. Scalig. ad Guilandinum vult) fari Tusco farciebatur. Epigr. 97. lib. 10.

15 *Fientes...tristis*] In medio funeris tui luctu.

EPIGR. XLV. Celebrat reditum e Sicilia P. Terentii, Martialis familiarissimi: et precatur, ut tam læte mox etiam Flacci redeuntis e Cypro diem agat.

1 *Ætnæis mihi, &c.*] Sicilia, in qua Ætna.

2 *Lactea gemina notet*] Albus calculus: sumpt. a Thracum more, qui faustos dies albis lapillis, infaustos nigris computarunt. Ipsa margarita vice albi calculi. Sic Epigr. 38. lib. 10. vers. 5. et Epigr. 34. lib. 12.

3 *Splendescat turbida*] Lente transmittente vinum, quod paulatim per colum distillat. *Lino*] Vinum vetustum et annoso situ crassum transmittatur per saccum vel colum quo defecetur. Vide Epigr. 40. lib. 2. Epigr. 61. lib. 12. item lib. 14. Epigr. 103. et 104.

4 *Amphora*] Annosum vinum et seculare. *Centeno consule*] Longo tempore, multis annis. Vide Epigram. 27. lib. 1. vers. 7. *Facta minor*] Ætate imminuta, senio exsiccata: assidue enim quid deperit.

5 *Continget...Cum te, &c.*] Ecquando iterum erit mihi æque justa convivii causa? certe ubi idem Flaccus redierit ex Cypro; Veneri, quæ in Cytheris, quo mari nata appellebat, colitur, sacrata.

8 *Luxuriæ*] Festæ accubationi.

EPIGR. XLVII. 2 *Unum quis, &c.*] Quod vulsura fæminam, tonsura juvenem, rasura virum præ se fert.

EPIG. XLVIII. Furem hortatur, ut ablatam Crispino abollam reddat; et togam potius subducatur; alioqui deprehensum iri.

1 *Dedit*] Tenendam. *Tyriam*] Purpura e Tyro imbutam. *Abollam*] Pallium duplicatum: Epigrammate 53. l. 4.

2 *Cultus*] Vestem, abollam.

4 *Abolla rogat*] Quæ tibi non convenit, furemque prodet.

6 *Deliciis*, &c.] Lautioribus et delicatis.

8 *Melius fallere*] Latere, furtum celare, λαθάνειν. *Togam*] Hac melius latebis; omnes enim togati incedunt.

EPIG. XLIX. 1 Quam tamen non videt. 'Qui nunquam visæ flagrabat amore puellæ:' Juvenal. de Catullo Messalino.

EPIG. L. Epulum dedit populo Domitianus, post lauream a Sarmatis Jovi illatam, quod hoc Carmine celebrat Martialis, et confert cum epulo Jovis.

1 *Quanta*, &c.] Quantum convivium Jupiter præbuit Diis, relata de gigantibus victoria, &c.

3 *Plebe Decorum*] 'Est quoque plebs Superum, Fauni, Satyrique, Laresque, fluminaque, et Nymphæ, semideumque genus:' Ovid. in Ibin.

5 *Tanta tuus, Cæsar*, &c.] Tanta est lautitia ejus convivii, quod tu, o Domitiane, dedisti Senatui, equitibus, plebi, post lauream a Sarmatis Jovi illatam. Supra Epigr. 15. vers. 4.

8 *Ambrosius*, &c.] Ab Imp. Domitiano Deo datas: Epigr. 8. lib. 5.

10 *Sportula, recta data est*] Epigr. 7. lib. 3.

EPIG. LI. Landat munus sibi ab Instantio Rufo missum.

1 *Quis labor*, &c.] Cujus artificis opus est hæc phiala mihi a Rufo missa? Myosne, Myronis, Mentoris, an Polycleti? cælatorum, de quibus Plinius l. 33. Epigr. 12. *Labor*] Pro-

prie de cælatura 'labor.' Hinc 'laboriosi' cælatores vulgo dicti.

3 *Livescit*, &c.] Pura nitet, neque habet maculam aut situm contractum, unde quis suspicetur eam non esse puri metalli: imo nec metuit in igne explorari.

5 *Vera minus*, &c.] Phiala hæc ex electro fictitia, mista scilicet auro quinta argenti portione, superat colore verum succinum, vel electrum illud metallicum in ipsis venis et fodiinis mistum.

6 *Felix pustula*] Feliciter et ingeniose facta: vel quæ me facit felicem: vel quia aurea seu argentea. Argentum purum putum, pustulatum; Epigr. 85. lib. 7. vers. 7.

7 *Materiæ non cedit opus*] 'Materiam superabat opus:' Ovid. 2. Met. *Sic alligat orbem*] Forma et nitore refert plenam lunam. Vel claudit orbem phialæ circulo elegantique emblemate: an implet et circinat? *Rad.*

9 *Stat capere*] Prominet cælatus in phiala capere, quo mallet vehi Helle, quam illo qui Phryxum, filium Athamantis, regis Thebanorum, cui Æolus pater, pontum transfretavit. *Æolio rellere*] Caper aureo vellere ornatus, qui Phryxum et Hellen per pontum, dejecta tamen Helle, transvexit.

10 *Soror*] Helle, Phryxi soror: ab hoc enim capro si vecta fuisset, in mare non fuisset excussa.

11 *Cinyphius*, &c.] Epigrammate 95. lib. 7. vers. 13.

12 *Ipse tua*, &c.] Capri cælabantur in calicibus, et victimæ statuebantur Baccho, quod vineis nocebant, huic tamen tam affabre formato ipse Bacchus parceret, eumque pasceret sua vite. Epigr. 93. lib. 13.

13 *Amor aureus alis*] Cupido.

14 *Lotos ab ore sonat*] Tibiæ genus e loto arbore, quæ nascitur in Libya juxta Palladis lacum. Ad tibiarum cantus expetitur. Plinius lib. 13.

cap. 17. Athenæus libro 4. cap. 24. *Φωτρυγες* Alexandrinis dictæ. Vide Brodæi Miscell. 25. lib. 2.

15 *Methymnæo*] In Methymna, quæ urbs Lesbi est, nato. *Arione delphin*] Vide Strab. lib. 16. c. ult. A. Gell. lib. 16. cap. 19. Herod. 1. &c.

16 *Non tacitum*, &c.] Vocalem, lyra canentem Ariona.

17 *Imbuat*, &c.] Non quivis e vilibus servis mihi imbuat (Angl. *season*) hanc phialam pretioso vino et tam nobili phiala digno.

19 *Setina*] Vina e Setia, urbe Campaniæ.

20 *Puer nobis*] Cupido, qui effingitur in phiala capro vectus. *Caper*] Cupidinem gestans; supra vers. 9. et 11.

21 *Numerum cyathis*] De hoc more bibendi ad numerum literarum nominis, vide Ep. 72. lib. 1. et Opsopæum ad Ep. *Ἐγχεῖ Λυσιδίκης κυάθους δέκα*, lib. 7. Anthol.

22 *Auctor*, &c.] Ille enim mihi muneris misit hanc phialam.

23 *Si Telethusa venit*, &c.] Si expectanda sit amica, parcius bibendum, ut Ep. 107. lib. 1. contentus itaque ero quincunce: Epig. 28. lib. 1. vers. 2. quincunx cyathis, qui triens est tuns, hoc est, numerus tertiæ partis nominis tui, 'Instantius Rufus,' quod literarum est xv.

25 *Septunce trahar*] Dimidium præter propter literarum nominis tui.

26 *Ut jugulem curas*] Elegans Metaph. Ut conficiam curas, affectus, et amores, quæ sæpe cruciant, strangulant, et jugulant homines: et hoc ex præcepto Ovidii de Remed. Am. 809. 'Elrietas tanta sit, ut tibi curas Eripiat.' Vide Ep. *Βάκχου μέτρον ἄριστον, ὃ μὴ πολὺν, μὴδ' ἐλάχιστον*, &c. Anthol. cap. 47. *Nomen utrumque bibam*] Numerum utriusque nominis; tot nimirum calices, quot habet literas utrumque nomen 'Instantius Rufus.' quindecim scilicet cyathos. Ingenua hæc, ut arbitror, atque ingeni-

osa numeri incerti, nominis ambigui, rationisque apud alios impeditissimæ explicatio accepta feratur sagacissimo Viro, Petro Scriverio.

EPIG. LII. 2 *Thalamus fuit Neronis*] Tonsor Neronis ex lapide Romæ in aede Mariæ, Lips. l. 1. Epist. Quæst. 5.

3 *Drusorum*] Familiæ Neronis, cui cognomen addebatur Ænobarbi a Domitio. Vide rationem apud Plutarchum in Æmylio: Dion. 6. *Contigere barbæ*] Tondendæ, radendæ, æquandæ.

6 *Dum jussus*, &c.] Dum immodico elegantiae studio curaque ad speculi censuram omnem pilum iterum atque iterum castigari vult, &c.

9 *Epaphoresim*] Non simul, sed lenta detonsione, ab *ἐπαφωρέω*, *insuper detraho*.

10 *Barbatus mihi*, &c.] Detentus est tandem in opere, Epigramm. 82. lib. 7. ut jocetur Poëta rediisse barbatus? An forte longam passus est Hyli noctem? de qua vide Epigramm. 7. lib. 4.

EPIG. LIII. Rara est concordia formæ atque pudicitiae: hinc Poëta Catullam optat vel minus formosam, vel magis pudicam: hoc, ne tam vilis habeatur: illud, ne tam turpis ob formam omnibus prostitutam existat. *Raderus*.

1 *Formosissima*, &c.] Fœminarum.

2 *Vilissima*, &c.] Quia prostituta omnibus.

EPIG. LIV. Laudat congiarium Domitiani, quod populo ter dedit. Poëta enim argute, quum Imperatores largiendis donis studuerint sibi populum conciliare, ait, munera amari propter Domitianum; non Domitianum propter munera. *Raderus*.

2 *Dona*] Spectacula, epulas, munera, congiaria, &c. Sueton. Domit. *Ducum victor*] Regum Sarmatarum, Dacorum, &c. *Victor et ipse tui*] Et qui teipsum indies virtute et benignitate superas.

EPIG. LV. Numidicum et immanem leonem a Cæsare in arenam missum et occisum laudat.

1 *Massyla, &c.*] Per deserta Africae. Massylia autem Libyæ pars est.

2 *Furit*] Fremit, rugitu reboat.

3 *Pallidus*] Metu. *Attonitos*] Metu stupidos atque *ἐκφρονας* ob rugitum leonum. *Pæna*] Id est, Punica.

5 *Tantus in Ausonia, &c.*] Non minore rugitu fremuit nuper leo terribilis in Rom. Amphitheatro.

7 *Sed cujus tremere, &c.*] Sed talis, cui regnum et summum jus cederent cæteri leones, ut leoni feræ cæteræ.

8 *Marmore picta*] Marmore clara Numidia. Numidæ prius Nomades dicti a *νέμω*: Salust. et Plin. lib. 5. *Nomas*] Græca vox Latine Numidiam valet, quæ maculoso marmore abundat.

9 *O quantum decus*] Jubam insignem vocat 'decus:' sunt autem jubati leones præstantissimi.

10 *Aurea lunata, &c.*] Cum fulva juba horreret erecta undique in orbem, ad modum plenæ lunæ, ejusque extremitas aureo fulgore splenderet. Quidam Mss. præferunt, *cum stetit umbra juba*: quam veram esse scripturam, et umbram sæpenuero dici capillos et crines demonstrat Gronovius lib. 4. Obs. cap. 17. *Stetit*] Inhorruit. Leo enim, sibi certandum videns, jubam crexit, ut homines per timorem erigunt comam.

11 *Grandia quam, &c.*] Quam par fuit grandi venabulo!

12 *De magni gaudia, &c.*] Ab ipso Imperatore, Carpophoro, Glabrione, vel alio nobili bestiaro cæsus. Vel magnam mortem de fera magna et immani, et in publico cum bestiario valido pugnante, interpretari possis.

13 *Unde tuis, Libye*] Apostrophe ad Libyam, leonum feracem, quam beatam prædicat ob tam eximiam feram.

14 *A Cybetes, &c.*] Ab Ida, vel alio

Phrygiæ monte, cui præest Cybele, a quatuor leonibus curru vecta.

15 *Herculeo, &c.*] Epigr. 57. lib. 4. vers. 5.

16 *Frater, vel pater, &c.*] Titus vel Vespasianus in Deos relati.

EPIG. LVI. 1 *Temporibus nostris, &c.*] Nullos ait suo tempore Virgilios, quod nulli sint Mæcenates. Videtur Flaccus de Martiale questus, quod nunquam ita se laudasset, ut Parthenium, Paulum, et Rufum, qui dona miserant Poëtæ, et Poëta vicissim Carmen. Si vis, inquit, a me laudari, da munera Mæcenatis, et ero tuus, si non Virgilius, certe Marsus. *Rud. Cum cedat*] Qui fit, ut nostro ævo, quo maxime floret Roma, nulli floreat vates?

2 *Duce Roma suo*] Imp. Domitiano. Epigr. 19. lib. 5.

5 *Mæcenates, &c.*] Qui foveant poëtas; quod fecit C. Cilnius Mæcenas.

7 *Jugera perdiderat, &c.*] Vide Virgilii Vitam et Eclog. 1. et 9. unde hoc hemistich. 'miseræ vicina Cremonæ.'

8 *Tityrus ager oves*] Virgilius sub persona Tityri, Eclog. 1.

9 *Tuscanus eques*] Mæcenas regibus Etruscis oriundus.

12 *Nostrum, dixit*] Pollionis tamen fuisse hunc puerum adstruit Apuleius Apol. 1. et Donatus. *Alexin ames*] Notum ex Ecloga 2. Virg.

13 *Domini*] Mæcenatis. *Pulcherimus*] Puer Mæcenatis, vati dilectus. At Apuleius, in Apologia, puerum amici sui Pollionis fuisse dicit. Turneb. libro 29. capite 13. *Ille*] Alexis vel Alexander.

14 *Marmorca fundens, &c.*] Candenti purius Pario marmore: et *ἀντίθεται τῇ* 'nigra Falerna.'

17 *Excidit attonito, &c.*] Exciderunt illi Bucolica; non amplius scripsit humilia Carmina de Galatea et Thestylis sole perusta.

18 *Thestylis*] Excidit et hæc agrestis puella in agris et ruri versata.

19 *Italiam concepit*] Historiam Ita-



liæ et Romani nominis ducti ab Ænea. *Arma virumque*] Libros Æneidos, cuius initium 'Arma virumque cano,' &c.

20 *Calicem, &c.*] Poëmatum de Culice parvum et rude, collatum cum Æneide, sed per se tamen nobile.

21 *Quid Varos, &c.*] Lucius Varns cum Plotio et Tucca Æneidem emendavit; forte hunc intelligit. Marsus epigrammaticus fuit, quem imitatus est Martialis; lib. 3. Epigr. 5.

24 *Virgilius non ero*] Non ero clarissimus epicus; ero clarus, ut spero, epigrammatographus. *Marsus cro*] Poëta epigrammaticus: lib. 2. Epigramm. 71. vers. 3. et Epigramm. 98. lib. 7. Heraldus legit *Marcus*, quasi dicat: Marcus ero Martialis, et huic nomini non minus celebritatis conciliabo, quam Virgilius olim conciliavit suo. Simul invidiam declinat, quæ veritatem et simplicitatem sequi solet.

EPIG. LVII. 3 *Collegitque, &c.*] Aludrit ad Veterum morem colligendi ossa: de quo vide quæ Farnab. ad vers. 797. Troadis Senecæ: nec non ad id quod lib. 8. c. 5. Quintil. 'Infelicissima fœmina, nondum extulisti filium, et jam ossa legisti,' &c.

EPIG. LVIII. Ludit in ambigua voce 'Sagari.' Artemidorus tam crassam enim gestabat lacernam, ut sagum videri posset. Quod si 'sagaris' sit genus scuti, quasi Artemidorus tam crassam gestaret lacernam, uti loco scuti esse potuerit. *Rad.*

1 *Artemidore, lucernæ*] Qui nomen habes ἀπὸ τῆς τῶν Ἀρτέμιδος δῶρον, ac si tenuissima Minervæ tela indueris: (Fallitur Farnabius: non enim Minerva est Ἀρτέμις, sed Diana) cum tamen lacernis vestiariis non minus crassis quam sunt saga, Sagarim ego te pro Artemidoro vocabo.

2 *Meo*] Editio Calderini, Junius in margine, et alii præferunt *meum*; familiaritas quædam Nostro familiaris: 'Codrus meus,' 'Publius meus,' &c.

EPIG. LIX. Nobilem et exercitatum furem monophthalmum seu unoculum celebrat, qui plus uno, quam alii duobus videant oculis.

1 *Uno contentum, &c.*] Cui unus sufficit ad furta oculus. Alii, *contemptum*.

2 *Lippa sub lacuna*] Cavea oculi stillans. *Attrita fronte*] Impudenti, effricta fronte.

3 *Caput, &c.*] Hominem, ut Græci κεφαλὴν, vel simpliciter, caput unoculum noli credere inutile aut innocuum.

4 *Autolyçi tam*] Mercurii filii, patri furtis simillimi. Iliad. κ. *Tam piceata manus*] Barbarum hoc et non ferendum. 'Picare' enim, non 'piccare' dicimus. Verum est quod e Mss. eruit et probavit Scriverius: *tam piperata manus*. Id est, calida. Fures autem calidas manus habere dicuntur, ut e Plauto et Macrobio probavit Scriverius. Gronov. *Piccata manus*] Cui adhæreant tacta. Viscata manus, Angl. *every finger a lime-twig*.

5 *Servare memento*] Observare.

7 *Solliciti perdunt*] Qui quam solliciti custodiunt. *Ligulas*] Quæ priscis loco cochlearis. Epigr. 33. supra, vers. 23. et infra Epigr. 71. vers. 9.

10 *Lænis*] Læna genus vestis militaris, quam et chlamydem vocant. Virg. 4. Æneid. 'Tyrioque ardebat murice læna.'

13 *Si nihil invasit, &c.*] Si nihil aliud est quod furetur, puero suo, qui ad pedes custodit, depositas soleas suas surripit, ne desuetæ manus artem dediscant; *to keep his hands in use*.

14 *Circuit*] Quod fures solent, furti faciendi occasionem captantes. Sic quicumque fraudem aliquam molitur.

EPIG. LX. *In Claudium*] Longoliam aliquam fœminam, quam Poëta per Hyperbolen jocatur excedere statura altissimum Romæ Colossum, Epigrammate 2. lib. Spectac. vers. 4.

EPIG. LXI. 1 *Livet Carinus, &c.*] Invidia. Vide Epigr. 77. lib. 4. et lib. 6. Epigr. 61.

4 *Umbilicis, &c.*] Epigr. 67. lib. 1. vers. 12. *Cedro*] Epigr. 2. lib. 3. vers. 8.

7 *Non ut ante*] Sed meis.

9 *Mulas habeat, &c.*] Redigatur ad rem olitoriam; quæreret sibi victum ex horto unico suburbano; agatque mulas, olere venali onustas, per urbem. Vel: Opto ut sit tam pauper ac ego, nihilque habeat præter meas mulas, quas alere vix possit, et meum suburbanum sterile et male extructum: ut lib. 5. Epigramm. 63.

EPIG. LXII. Picens Epigrammata ad nauseam longa scripserat, etiam in aversa charta (*on the other side*), quod Joven. dixit 'a tergo,' cum Veteres una tantum chartæ facie scribebant, quod bibula illorum charta transmitteret atramentum. Jocatur Poëta, non mirum esse, si, averso Deo, hoc est, invita Minerva, Musis invititis et Apolline, nulla componat Carmina, qui in aversa charta et opisthographio scribat: luditque in variatione 'aversa' et 'averso.'

EPIG. LXIII. 1 *Thestylon, &c.*] Delicatos pueros, poetarum amasia.

EPIG. LXIV. Clytus, sæpius ut ab amicis natalitia munera reciperet, fere quot calendis celebrabat natalem suum. Poëta impudentiam hominis arguit, et monet ut semel agat genethliaca; alioqui se nihil missurum, sed neglecturum perinde ac si natus non fuisset unquam. *Rad.*

1 *Ut poscas, &c.*] Ut amicis et clientibus frequens detur occasio munerum natalitiorum tibi mittendi.

2 *Uno nasceris, &c.*] Celebras memoriam natalis tui octies per annum, noviesve.

3 *Solas puto, &c.*] Singulis mensibus, exceptis tantum tribus aut quatuor, habes fictitium natalem.

5 *Sit vultus, &c.*] Sis licet imberbis, crine niger, tener, et mollis; Pri-

um tamen et Nestora annis superare videris, qui toties celebraris natalem.

7 *Caduco*] Maturo scilicet et nigro: Epigr. 73. lib. 1. vers. 5.

9 *Massam modo, &c.*] Metam lactis coagulati. Vide Epigr. 44. lib. 1. vers. 7.

11 *Cruda, &c.*] Innupta.

18 *Natum te, &c.*] Ne unum quidem diem esse tuum natalem putabimus, nec in eo tibi munera mittemus. An tecte spurium notat, de cujus natali non constet?

EPIG. LXV. Post victoriam Sarmaticam, arcum maximum triumphalem sibi poni jussit Domitianus, quem præter alia illius opera celebrat hoc Epigr. Martialis. Arcus statim a morte ejus sunt disturbati. Tam multi erant per urbem conditi, ut enidam Græce fuerit inscriptum, 'Απρεῖ, Sufficit.

1 *Reducis fulgentia late*] Angusto obreditum ara Fortunæ Reducis consecrata: Dio lib. 54. Domitiano, a bello Sarmatico reduci, templum Fortunæ Reducis ædificatum. Τόχην ἐπαγάγων appellat Dio loco citato. Meminit hujus Fortunæ et Claudianus: 'Anrea Fortunæ Reduci si templa priores Ob reditum vovere ducum.'

2 *Felix area nuper erat*] Viso prium et salutato ibi principe: ut seq. versu.

3 *Arctoi*] Sarmatici. Epigramm. 5. lib. 7. vers. 1. *Formosus, &c.*] Pulverulenta belli gloria insignis.

4 *Purpureum jubar*] Purp. radios, ruborem.

5 *Lauro redimita, &c.*] Principi e bello reduci processerunt obviam ciues laureati: Epigr. 7. lib. 7. vers. 8. Et quoslibet læta nuntiantes ad hoc exemplum excipiebant, et eo modo lætitiæ suam testabantur. Unde et domos lauro et cæteris frondibus ornabant in lætitia publica, et ejusmodi solemnibus ὑποδοχαῖς. Sed et in pri-

vatis celebritatibus, ut in nuptiis, ornamenta ejusmodi. Hujus rei exempla sunt *πρόχειρα* apud Juvenal. Sat. 6. 'Ornentur postes et grandijana lauro,' &c. Sed et ἡ αὐλητρίς per compita cirenmeursabat, et vicum canore suo implebat. Sic solebant etiam, cum sibi infans nasceretur. Juvenal. Sat. 9. 'Foribus suspende coronas: Jam pater es.' Ad summam, festivitatis insigne laurus januis appensa, *Herald.* *Cultu*] Niveis vestibus induta.

6 *Manuque ducem*] Adoratione, adnota ori manu, ut in salutationibus Decorum, inquit Lips. Doctiss. Heraldus ad plausum, quo excipiunt Imperatores, refert. *Ducem*] Dicit enim hoc accipiendum de salutatione, quæ ἐν εὐφημίᾳ καὶ κρότῳ. Nam voce et plausu exceptos fuisse Imperatores probari potest facillime. Et, ne te multis morer, in promptu est, quod antea apud Martialem nostrum exposuimus: 'Quæque sonant pleno vocesque manusque theatro, Cum populus subiti Cæsaris ora videt.'

7 *Grande loci meritum*] Quod ibi Cæsar Pop. Rom. salutaentem humaniter exceperit, Martialis pro grandi merito accipit; eoque nomine ibi Fortunæ Reduci templum et arcum triumphalem ait Domitiano excitatum. *Altera dona*] Arcus triumphalis. Primum donum, templum Fortunæ intellige.

8 *Arcus ovans*] Ἀψίς τροπαιοφόρος, arcus triumphalis, arcuata porta, cui e lapide in altum extrinetæ pictam inscribi victoriam ejusque seriem moris erat. De variis arcubus Domitiani vide Sueton. Domit. cap. 13. *Ovans*] Ovantem arcum dicit, quia 'Hic gemini currus numerant elephantia frequentem.' In eo arcu Domitiani victoriam et triumphum depinxerant. De more. Juvenal. Sat. 9. 'Et summo tristis captivus in arcu.' Rationem adfert Plin. lib. 34.

cap. 6. 'Columnarum ratio erat, attolli supra cæteros mortales, quod et arcus significat novitio invento.' Hosce arcus ἀψίδας τροπαιοφόρους Græci scriptores appellarunt, ut Dio sæpissime. Cæterum arcubus hisce delectatum fuisse Domitianum constat ex Suetonio et aliis. *Heraldus.*

9 *Hic gemini, &c.*] Supra arcum posite erant geminæ quadrigæ, propter geminam e Dacis victoriam, ad quas elephantum juncti, quos Domitianus victor regebat.

10 *Sufficit immensis*] Aureus enim et argenteus in istis arcubus stabat Domitianus. *Aureus ipse jugis*] Statuas sibi non nisi aureas et argenteas poni permisit, ac ponderis certi. Domit. Sueton. cap. 13. et Xiphilin. Domit.

12 *Hos aditus*] Has portas arcuatas et triumphales. *Urbem Martis, &c.*] Romam, a Martis progenie conditam.

EPIG. LXVI. Consulatum filii, non patris Silii ornat Carmine Martialis; et optat, ut quondam et alter filius consul creetur; sicque consulares fasces ter ad domum Silii redeant. *Rad.*

1 *Augusto*] Imperatori Domitiano.

3 *Bis senos jubet, &c.*] Silio delatum consulatum: vide Epigr. 62. lib. 7. vers. 2. et 4.

4 *Nato consule*] Filio Silii poëtæ; alii legunt *Noto*, et eundem Silium bis Cos. designari volunt, cui optet Poëta tertium consulatum. Sed Silius nunc consulatu contentus recessit a Republica: Epigr. 62. lib. 7. Martialis itaque hortatur Musas, gratias et sacra dare Cæsari propter consulatum Silii filio delatum, optatque alteri Silii filio tertium consulatum: ita ut triplex ejusdem familiæ consulatus exprimat triplicem illum Pompeii et Agrippæ. *Nobilique virga*] Magistratu domum suam aut alienam accedente, lictor ejus præcedens vir-

ga fores pulsabat. Liv. lib. 6. Plin. lib. 7.

10 *Genero sacros honores*] Pompeio, cui nupsit Julia, Cæsaris filia. Sed cur bis idem dicit Poëta? Intellige, si placet, M. Vipsanium Agrippam, cui nupta est Augusti Julia, quem usque in tertium consulatum amicitia principis exexit, (Velleius,) et hunc esse sensum Poëtæ patet ex sequentibus.

11 *Pacificus*, &c.] Templum Jani bis claudebatur ante Octavium, quod erat signum pacis: tertio claudebatur, imo ter, sub ipso Augusto, semel quidem cum M. Agrippa secundum consule: unde nomina eorum illustrata. Vel, Quorum tertium consulum nomina referebantur in Fastos, qui in tutela et auspicio Jani: Epigr. 2. supra.

13 *Sic numerare consulatus*] In se et duobus filiis, quam in se uno tres consulatus, ut Pompeius et Agrippa.

EPIG. LXVII. Cæcilianum convivam, præmaturre ad cœnam ventitanti, jubet aut maturius aut serius adesse, hoc est, omnino abesse.

1 *Horus quinque*] Nondum quintam, præproperam nimis cœnæ horam. Vide Epigramm. 8. libro 4. vers. 7. *Puer nondum*, &c.] Servorum erat nunciare horas. Juvenal. Sat. 10. 'Clamore opus est, ut sentiat auris, Quem dicat venisse puer, quot nunciet horas.' Nunciabant igitur horas pueri, et monebant quando lavare, gestare, cœnare oportet.

3 *Distulerint*] In alterum diem, quod fiebat hora tertia, quæ exercebat caussidicos: Epigr. 8. lib. 4. idque propter ludos Florales. *Raucæ*] Sic Ep. 8. lib. 4. 'raucos caussidicos.' *Vadimonia*] Synecdochice pro judiciis. Vadimonium enim est sponsio sistendi in judicio. *Quartæ*] Horæ scilicet litium forensium differendi.

1 *Floralicias feras*] Lepores, ca-

preas, &c. ab Ædilibus exhibitas in Floralibus: de quibus Epigramm. 3. lib. 1.

5 *Illotos revoca*, &c.] Ante octavam, quæ hora est balnearum.

6 *Lecti*] Triclinares, quibus accumbitur.

7 *Caldam poscis*, &c.] Aquam calidam, ad vomitum vel ad vinum diluendum.

8 *Nudo clausa*, &c.] Sine igne et lignis.

9 *Mane veni potius*, &c.] Importune et intempestive venisti, perinde ac primo mane: opportunius et humanius venisses tarde et post cœnæ horam.

10 *Aut cur non sero*] Josias Merceus ex vestigiis antiquæ scripturæ, *Ut jam te sero*, rescribit ingeniosissime, *Ut jentes sero*, &c. Scriptum fuerat, *Ut jantes*. Hora jentaculi tertia aut quarta erat: unde Martialis eum, qui ad quintam venerat pransurus, sero venire dixit, ut jentaret: nimis temporis, ut pranderet. 'Gustare' etiam pro, jentare, dicebant. 'Gustum' etiam et 'gustationem' pro jentaculo dicebant. Glossarium Vetus: 'Gustus, γεύμα, γαστήρη. Gustare, βουκκίσαι.' Scio gustum et gustationem etiam primam partem cœnæ dictam. Veteres Glossæ γαστήρη exponunt, quod garum vel oxygarum et alia salsamenta in illa cœnæ initiatione adponerentur. Martialis: 'Adfertur protinus ingens Inter lactucas oxygarumque liber.' Nam lactuca et oxygarum in gustu apponebantur. Gustarium etiam hodie dicimus ante cœnam vel merendam, hoc est, cibum illum quem sumimus inter cœnam et prandium. Raro autem prandebant Veteres, et jentaculum cum prandio multi confundeabant. *Salmasius*.

EPIG. LXVIII. Vindemiam Entelli, etiam hyeme florentem, miroque artificio conservatam, laudat.

1 *Corcyraei*, &c.] Alcinoi, regis Phæacum. Corcyra enim Maris Ionii insula, ubi laudatissimos hortos coluit Alcinous. Vide Epigramm. 64. lib. 4. vers. 29.

2 *Rus, Entelle*, &c.] Præferat tunc hortum illius horto.

3 *Urat ne bruma*, &c.] Mordeat: supra Epigr. 14. vers. 2. 'Boreæ penetrabile frigus adurit.' Virgil. *Καίει τὸ ψυχρὸν διὰ τὸ συνάγειν, ἢ ἀντιπεριτράναι τὸ θερμὸν*, Arist.

4 *Bacchi*, &c.] Vites.

5 *Condita perspicua*, &c.] Lapide speculari tegitur ab injuria frigoris. Epigr. 14. supra vers. 3.

6 *Felix*] Quia tempore etiam alieno ferax; aut quia tecta et munita contra hyemes.

7 *Bombycina corpus*] Multitia, e bombyce vel serico intexta, tenuia et pellucida: Senec. Benef. lib. 7. cap. 9. et Juvenal. Sat. 2. vers. 66. Hujusmodi vestes vitreæ, nebulae lineæ, vela serica, carbasei venti, texta pellucida matronis Romanis in usu erant, ut nostris hodie dominis *lawn and tiffany*.

8 *Sic numeratur aqua*] Ita perlucet et apparent calculi, ut numerari possint.

9 *Quid non*, &c.] Claudit Epigramma cum exclamazione per admirationem humanæ industriæ et solertiæ ingenii, quod nil non possit arte efficere.

10 *Autumnus*, &c.] Ita muniti specularibus, horti ipsa bruma fructus ferunt, perinde ac in autumnus.

EPIG. LXIX. Mortuos tantum laudabat poëtas Vacerra. Martialis argute: Non tanti facio tuas laudes, ut tua caussa velim ante diem mori, quo abs te laudari possim.

1 *Miraris veteres*, &c.] Vide Epigramm. 10. lib. 5. vers. 4.

3 *Tanti*] Ut tua mihi post fata contingat laus, non propero mori: dict. Epigr. vers. 9.

EPIG. LXX. Laudat Nervam Impe-

ratorem ab ingenio poëtico, qui etiam puer, a carminis dulcedine, Tibullus appellabatur.

1 *Quanta quies*, &c.] Æque facundus et carmine dulcis est Nerva, ac mitis et lenis. De lenitate Nervæ, Aurel. Victor, Dio, Eutropius: de poësi Noster Epigr. 27. lib. 9. Plin. Jun. lib. 5. Epist. 3. Gyrard. Dial. 5. Nero, qui Nervam appellavit suum Tibullum: Ep. 27. lib. 9. vers. 9.

2 *Sed cohibet*, &c.] Modum, pudorem, et decorum adhibet in poësi; non proluit se fonte Caballino, cui vel exhauriendo sufficeret; non laxas ingenio habenas indulget; sed sibi temperat, et modice bibit fontem Musarum Permessida; advertens quid deceat virum magnum, et minorum studiorum gloriam ad viros inferioris sortis relegans.

5 *Pieriam*] Poëticam. *Tenui frontem redimire*, &c.] Hederacca, quæ elegiographiis et epigrammaticariis datur, cum posset heroicis quernam mereri.

6 *Famæ nec vela dare*] Non colligere omnem, quam possit, nominis celebritatem.

7 *Sed tamen hunc*, &c.] Ut supra, vers. 1.

EPIG. LXXI. Postumianus quotannis ad Saturnalia Poëtam donis coluit; sic ut, quo magis crescerent anni, cominus donaret; jamque post decimum annum adeo minuerat munerera. Monet ergo hunc Martialis, ut incipiat a primo rursus anno, rursumque mittat quatuor argenti libras, atque ita deinceps pergat. *Rad.*

1 *Tempore brumæ*] Saturnalibus, in mense Decembri.

3 *Nam stare*, &c.] 'Beneficia subvertit antiquiora, nisi illa posterioribus cumules:' Epist. 4. lib. 3. et Seneca 2. de Benef. cap. 11. 'Parum est dedisse; fovenda sunt beneficia,' &c.

6 *Libra fuit quinto Septicianæ quidem*] Il est, libra argenti Septiciani,

quod appellat lib. 4. Epigr. 88. Ut mox, 'in cotyla rasa selibra' est argenti rasilis. Nec vero tam frigidum est, quam volunt τὸ *quidem*. Dicit enim: Quinto anno venit mihi libra argenti: sane Septiciani, vel, fateor, Septiciani; relinquens intelligendum, sed tamen tantum libra, quum stare aut crescere debeant munera; tu autem olim quatuor libras miseris. Vide Gronovium de Pecunia Vetere lib. 4. cap. 13. Quod si mavis Scriverii *quid est?* ut hoc lib. Ep. 17. Intelligence: Quid est causa? Quid hoc sibi vult? *Gronov.*

7 *Bessalem, &c.*] Ad vasculum octo unciarum. Bessalis ergo a besse: bes octo constat unciiis. Scutula ergo erat vas cavum et rotundum, a scuto dictum; unde et 'scutella' apud Ciceronem.

8 *In cotula, &c.*] Cotyla seu calix politus vel cælatus sex unciarum datus est.

9 *Ligulam misit, &c.*] Vasculum, mensuram, quæ quartam partem cyathi continet. Alias significat spatulam, gladiolum: ut supra. Epigr. 33. vers. 23.

11 *Quod mittat, &c.*] Non invenit quod minus mittat.

12 *Quattuor, &c.*] Incipe rursus a primo anno, et perage, si placet, annua munera in circulum.

EPIG. LXXII. Artano Narbonem redeunti comitem donat libellum, vires Auctoris obeuntem, qui vellet ipse esse libellus, id est, comes Artani.

1 *Nondum murice*] Libros purpureis ornatos coloribus, titulos minio scriptos, umbilicis cultos, frontes punice rasas, ex Ovid. l. 1. Trist. Eleg. 1. discas. Vide Epigr. 2. lib. 3. vers. 11. et Epigr. 67. lib. 1. vers. 11.

3 *Artanum, &c.*] Amicum Poëtæ redeuntem Roma Narbonem, celeberrimam Galliæ Braccatæ civitatem.

5 *Votieni*] Poëtæ nobilis.

6 *Ad leges jubet, &c.*] Ad jus dicen-

dum et magistratum. Narbo fuit colonia Romana, unde Martins dictus est, et ad Romæ formam administrabatur.

7 *Paribus, &c.*] Ut contingat tibi locus bonus: ut amicus bonus.

9 *Quam vellem, &c.*] Ut utroque fruerer; Narbone, loco amœnissimo; Artano, amico sincerissimo.

EPIG. LXXIII. 3 *Thaliæ*] Epigr. 8. lib. 4. vers. 12. et Epigr. 16. lib. 7. vers. 4.

4 *Da, quod amem*] Μουσικὴν ἔρως διδάσκει, inquit Plutarch. Certe feliciter cessit amor non paucis poëtis, quibus amicæ materiam felicem in Carmina præbuerunt, unde juncta nomina toto cantantur in orbe: ut canit Ovidius Eleg. 3. lib. 1. Amorum.

5 *Cynthia te ratem, &c.*] Latinos recenset poëtas, quorum ingenia amor excitavit, quorum amores et amicas nemo propemodum non audivit, qui de ipsis poëtis, quamvis sub aliis nominibus. Vide Gyrard. de Vitis Poëtarum.

EPIG. LXXIV. Imperitum medicum irridet, ex vicina vocum cognatione capto joco.

1 *Hoplomachus, &c.*] Gladiator armatus: ex ὅπλα et μάχη. *Ophthalmicus ante*] Medicus ocularis (*an oculist*). Et ludit a vicinia nominum simul et artium. Sic Epigrammate 31. et 48. lib. 1.

2 *Fecisti medicus, &c.*] Excæcas homines. Videturque Samnitum et gravis armaturæ gladiatorum pugna fuisse punctim ferire. Vide Lipsii Saturnal.

EPIG. LXXV. Historicum Epigramma de sacerdote Cybeles, qui offenso pede eliserat talum; quem jacentem vespillones, a servulo unico et macro rogati, retulerunt domum in sandapila. Hunc Gallum æque mortuum potnisse dici affirmat Poëta, quam illud cadaver; quod illud esset exanimé, hic eviratus. *Raderus.*

1 *Conductos penates*] Conductam ære cellam : paupertinum fuisse docet, qui ædibus carnerit, ut fuerit opus conducere pretio; et cellam tantum, non domum, sed domus partem.

2 *Lingonus*] Ex urbe Galliæ Celticæ, *Langres*. *Tecta*, &c.] Via Tecta seu Fornicata, quæ ad Campum, prope Flaminiam.

3 *Expulit*, &c.] Elisit talum, læso pollice pedis.

6 *Ingenti domino*, &c.] Gaudi et obeso.

7 *Ferre lacernam*] In usum domini, adversum ingruentem subito pluviam vel tempestatem. Alii, *ferre bicernam*: quia 'sera nocte.' Recte.

8 *Succurrit misero*] Servo misero, qui dominum portare non poterat, casu occurrerunt vespillonones, qui cadaver efferebant.

9 *Inscripti*, &c.] Servi stigmatæ, literis inusti, literati vespillonones. *Inscripti*] Erant enim publica mancipia huic operi attributa. Inscripti autem, ut 'literati' Plauto et Apuleio. Juvenalis Satyr. 14. 'Quem mire afficiunt inscripta ergastula, carcer Rusticus.' Seneca lib. 3. de Ira, cap. 3. 'Varia vinculorum genera, varia pænarum, lacerationes membrorum, inscriptiones frontis, et bestiarum immanium caveæ.' *Herald*. *Vile cadaver*] Et idcirco ab inscriptis servis et vespillonibus bajulabatur.

10 *Accipit infelix*, &c.] E pauperibus enim plures in unum rogam conjiciebantur. At contra divitum et clarorum virorum rogi elati et superbi erant. Ipsum etiam sepulchrum majus quandoque et altius exstruebant honoratioribus. *Herald*.

11 *Comes*, &c.] Servus Galli.

12 *Inane ferant*] Sterile, et impotens ad generandum sui simile; expers procreatricis facultatis, quæ vegetantis animæ est. Aristotel. de Anima, cap. 4. tex. 48. Vide vers. 16. infra. Raderus mavult hoc referri ad

cadaver. Rogat enim servus, ut cadaver in quemcunque angulum deponant et tollant dominum suum, domumque ferant, et deinde cadaver porro efferant. *Inane*] Mortuum, *ψυχῆς ἐστερημένον*. Ovid. in Epicedio Tibulli: 'Ille tui vates operis, tua fama Tibullus, Ardet in exstructo corpus inane rogo.' Sic 'inane solum,' pro inferis. Erravit, unde quis hoc deprompserit. Allusit enim ad locum Statii l. 1. Thebaidos: 'Pulsat inane solum.' Quod, ad eum locum diximus, de vacuis Œdipi oculorum locis accipiendum esse. *Gronov*.

13 *Permutatur onus*] Gallus cadavere. *Stipataque*, &c.] A quatuor stigmate inustis libitinariis: vel 'stipata,' id est, intrusa et inserta in angustam sandapilam, quæ præpinguem Gallum vix caperet.

14 *Sarcina*] Gallus. *Sandapila*] Sandapila enim vilia cadavera efferebantur, ut notat Fulgentius.

15 *Illic mihi de multis*] Adagium protritum, εἷς ἐκ πολλῶν, pro vili, ignoto.

16 *Cui merito dici*, &c.] In quem competit dieterium illud in Gallos, Cybeles ministros, jactum, quibus eviratis mortua erat Venus; vers. 8. modo.

EPIG. LXXVI. Argutissime tangit Gallicum de suo ingenio scriptisque sententiam Poëtæ requirentem, et aliquid landis ancupantem. Vide Epigramm. 64. lib. 5. et Epigr. 26. lib. 7. vers. 9. et Persii Satyr. 1. vers. 55.

EPIG. LXXVII. 2 *Liber*] Ad eundem Liberum Epigramm. 74. l. 4.

2 *In rosa*] In perpetua florulentia ætatis, voluptatis, deliciarum.

3 *Assyrio anomo*, &c.] Unguentis delibuti et floreis sertis coronati convivabatur Veteres. Vide quæ ad Senecæ Thyesten adnot. Farnab. v. 942. et 945.

5 *Crystalla Faierno*] Pocula crystallina.

7 *Qui sic, &c.*] Pauci anni genialiter acti (quæ Epicureis vera vita est. Epigr. 16. lib. 1. vers. 4.) æquant, imo superant longissimam vitam, quæ voluptate caret. Contra vero Cicero et egregie: 'Unus dies, bene et ex præceptis tuis, o Philosophia, actus, peccanti immortalitati est anteponendus,' 5. Tusculan. Quæst.

EPIG. LXXVIII. Laudat Stellam, a quo præter triumphum Domitiani, Carmine celebratum, etiam ludi ad honorem Principis et victoriæ memoriam sunt dati: quem tamen honorem præsentia Cæsaris superavit; quod his Stellæ ludis interesse non sit designatus. *Rad.*

1 *Quos cuperet, &c.*] Stella non Carmine tantum celebravit victoriam Sarmaticam Domitiani, sed et ludis, qualibus tuum de gigantibus a te in Phlegræis campis, o Hercules, devictis; vel tuum, o Bacche, devicta India triumphum, celebrari velis. De Phlegræa vero Herculis potius quam Jovis victoria intelligendum censeo, quod et Silius lib. 1. eas conjungit: 'Qualis odoratis descendens Liber ab Indis,' &c. Mox, 'Ant cum Phlegræis confecta mole gigantes Incessit campis tangens Tyrinthius astra.'

2 *Indica pompa*] Indicus triumphus. *Lyæus*, Bacchus, ἀπὸ τοῦ λῆειν, quod curas solvat vinum: unde Liber a Latinis est appellatus, quod animum a curis liberet.

3 *Fecit Hyperborei, &c.*] Fecit ludos Sarmatici triumphi, quem et Carmine descripsit Stella.

5 *Non illi satis est, &c.*] Stellæ ad liberalitatem non satis est quicquid habent auri Hermus et Tagus in populum sparsisse. *Virgil.* 2. Georg. 'Nec pulcher Ganges, atque auro turbidus Hermes.' Et Noster 'sordidus' dixit.

7 *Omnis habet sua dona dies*] Plures dies agebantur ludi, in quibus instaurabantur dona, eaque varia. *Nec li-neu dives*] O quantum negotii et su-

doris indagatoribus Criticis facessit hæc linea! *Bulengerus* exponit, ordinem dierum, quibus missilia dabantur. *Turnebus* contextam e gemmis lineam. *Calderinus*, caveam divitum et cuneos. *Lipsius*, pro ordine sub-selliorum, interpretatur 'divitem lineam' *Orchestra*, in qua Senatus. *Cælius Rhod.* lineam albam in carceribus Circi, lib. 5. cap. 14. *Raderus*, perpetuam seriem donorum. Post hos, si quis conjecturæ meæ locus, dicerem continuata fuisse missilia ferarum et volucrum, quæ capiebantur linea, quod retis genus est. Vide quæ ad *Senecæ Hippolytum* vers. 46. et *Pierii Hieroglyph.* 7. *Dives, &c.*] Missilia ludorum Stellæ commendat illo Epigrammate *Martialis*, quorum magnificentiam et opulentiam describens ait, non illi satis fuisse aurea dona in populum spargere; sed etiam margaritas misisse, quæ auro pretiosiores. Quis ergo hic non videt lineam divitem ex genere missilium fuisse, quæ in ludis Stellæ populo sparsa sunt? Gemmas et margaritas in illis missilibus spargi solitas ostendit *Suetonius*. Ergo per lineam divitem intelligi debere certum est margaritarum lineam. 'Lineæ margaritarum,' et 'margaritarum in linea' mentio apud *Jurisconsultos*. 'Filum margaritarum' alii dixere; alii 'linum.' *Terullianus* de *Habitu Muliebri*: 'Uno lino decies sestertium inseritur:' id est, uni filo, vel uni lineæ: nam linea est σείψα. Hinc monolinum simplex margaritarum linea: ut dilinum duplex: trilinum triplex, &c. vel triplici linea margaritæ insertæ. *Salmas.*

8 *Rapina cadit*] Direptio missilium per tesseras et sine tesseris.

9 *Numismata nimbis*] HS. sparsi e loco superiore.

10 *Nunc dat spectatas, &c.*] In sphaerulis seu tesseris ligneis, quæ spangebantur in populum, inscripta sunt munera vulgo cessura, vel visarum et præsentium vel absentium ferarum



aviumque. Tesseræ ergo et sphaerulas seu globulos populus rapiebat, quum jactarentur; et, quod quisque in tessera signum habebat, illud accipiebat ab Imperatore, ut, si tessera esset inscriptus cervus, equus, domus, domum, equum, vel cervum a Cæsare vel munerario accipiebat. Missilia ergo rem ipsam spargunt et mittunt: tesserae promittunt: ita non laceratur rapientium manibus absens avis, et implet sinus securus: qui enim in sinum condidit tesseram, non metuit ne evolet avis, sed securus est. Turneb. lib. 29. cap. 9.

11 *Securos gaudet, &c.*] Viritim divisa: vel non cogitantium aut captantium: vel quibus forte per symbolum contigit.

12 *Sortitur dominos*] Qui symbolum jactum occurrunt.

13 *Quid numerem currus*] Aurigarum factiones. *Ter denaque, &c.*] Ingentia victoriarum præmia. Palma enim multis præmium. Gladiatores victores cum palma discurrebant.

14 *Quæ dare, &c.*] Plura quam quæ vel duo consules in ludis suis et spectaculis dant. An consul erat Stella? an votivi hi ludi?

16 *Quod spectatorem, &c.*] Quod dignaris tua præsentia ludos hos, quibus Stella celebrat lauream tuam Sarmaticam.

EPIG. LXXIX. 5 *Sic formosa, Fabulla, &c.*] Inter has vetulas et turpes: his anienlis et silicerniis collata, vis formosa et puella videri.

EPIG. LXXX. Pugillatum exercuere Lacedæmonii, ejusque pugnae anctorem Pollucem tradunt. Domitianus jam desitum pugillatum revocavit; a quo facto Poëta landat Cæsarem, et affirmat illi in acceptis referenda et antiqua et recentia spectacula, templa, &c. *Raderus.*

1 *Sanctorum nobis*] Pugillatum revocas. *Miracula*] Quæ mirabatur antiqua simplicitas, illa revocasti. Nec

enim gladiatorum errenta spectacula priores Romani edidere; nec venationes tam feras, ut cum feris cogerebuntur pugnare homines. *Rad.*

2 *Cana mori*] Antiqua, prisca.

3 *Cum veteres*] Olim pugiles in Circusibus mittebantur; tu revocas illam consuetudinem. *Arcnae*] Qui majoribus nostris Troja profectis inter spectacula. Petr. Scriverius de gladiatoribus intelligit. Quod et de pugilatu dicitur. Sic Dares 'Buten fulva moribundum extendit arena:' atque Entellus 'ingens uedia consistit arena,' *Æneidos* 5.

4 *Simpliciore manu*] Pugnis undis vel cæstibus.

5 *Sic priscis servatur, &c.*] Ut ludos veteres instauras, ita templa quamvis humilia colis, magnæque ob sanctam vetustatem in veneratione habes.

6 *Et casa, &c.*] Nec Jupiter, donariis itemque dives et magnificis templis cultus, fastidit humilem suam in Capitolio casam: nec Domitianus Jupiter noster, in tanta gladiatorum copia, dedignatur spectare pugiles. *Culto Jove*] Tam divite et magnifico templis.

7 *Nova dum condis, &c.*] Tempa: Epigramm. 4. lib. 9. vers. 8. et Spectacula.

EPIG. LXXXI. Gellia vita sua chariores habebat gemmas, sine quibus negabat se posse vivere. Poëta precatur, ut a fure Sereno gemmæ clepantur, Gelliaque moriatur. *Rad.*

1 *Mystica sacra*] Initia et mysteria Deæ Dindymenes Catullus crotalum et tympanum fuisse canit. Forte possunt hic mystica sacra accipi pro saceris Bonæ Deæ, quæ solæ fœminæ curabant. *Dindymenes*] Cybeles, a Dindymo, monte Phrygiæ; vel bonæ Deæ.

2 *Nec per Niliacæ, &c.*] Nec per Apim bovem, sub cujus specie Ægyptii colebant Osirim, cui nupsit Isis, Ægyptiorum ex Io vacca dea.

4 *Uniones*] Margaritas, gemmas. Per ea vero, quæ sibi charissima fuerunt, jurabant Veteres.

10 *Eheu quam, &c.*] O utinam uniones hos subduceret piceata furis aliquis, qualis fuit An. Serenus, manus, ut statim moreretur Gellia usu vitæ indigna, vel ob hoc, quod nesciat quid in vita sit amandum. Argute ergo ait Poëta eam dignam morte, quæ gemmas plus Diis, plus suis liberis, plus sua vita et se ipsa diligat.

EPIG. LXXXII. Laudat Domitianum, quod faveat poëtis; nec summis et epicis tantum, sed epigrammaticis etiam.

1 *Querulos libellos*] Libellos supplices.

2 *Nos quoque, qui*] Alii, quod. Ut scilicet populo licet preces fundere, et libellos supplices tibi offerre; ita nobis poëtis, o Cæsar, licet Carmina porrigere et dedicare. *Carmina parva*] Epigrammata. Vel quæ materiam non illustrem complectuntur.

3 *Deum*] Te, Domit. Epigramm. 8. lib. 5. vers. 1. *Rebus pariter*] Administrationi Reip. et orbis terrarum. *Musisque, &c.*] Studiis, literis, Carminibus.

5 *Tuos, &c.*] Sic Quintil. lib. 10.

cap. 1. 'Amas poëticam, Cæsar,' &c.

7 *Non quercus, &c.*] Non quercus sola te, o Imperator, decet, non laurus, ob servatos cives devictosque hostes; sed et hederæ, doctorum præmia frontium, tibi poëtæ poëtisque faventi dehentur; sic affatur Augustum Virgil. Eclog. 8. 'Hanc sine tempora circum Inter victrices ederam tibi serpere lauros.' Ponebatur enim querna corona, civica dicta, in vestibulo palatii: laurus ante limina. Quod primum in honorem Augusti factum: deinde et cæteris Imperatoribus datum. *Herald.*

8 *Fiat et ex edera*] Et coronam poëticam mereris, vel quia ipse poëta, vel quia faves poëtis. Virgil. Eclog. 7. 'Pastores, hederæ crescentem ornate poëtam.' Servius poëtæ hederæ coronari dicit, quod sacri Baccho, cui hederæ sacra; unde et ipsi velut Bacchæ insanire dicuntur: vel quia semper virent hederæ; quemadmodum Carmina æternitatem et merentur, et aliis pariunt. *Civica nostra*] Quæ nobis civibus tuis datur, illa etiam te decet. Aut fiat corona tibi, Imperator, ex edera, quia poëtæ minorum gentium, seu minores etiam amas, servas, et ornas. *Rad.*

---

## EPIGRAMMATUM LIB. IX.

EPIG. I. 1 *Note, licet nolis*] Utinam sciam quantum Carmine valeas, quantoque sublimiorem ipse potuisses imagini nostræ adjecisse inscriptionem; subscribere tamen, si placet, hoc tetrastichon imagini meæ, quam in bibliothecam tuam admittere dignaris. Alii, *Non te celabis. Nolis*] Pro nobis, cum Grutero legen-

dum *nos vis*, id est, Quamvis ipse tuam famam premas.

3 *Breve carmen, &c.*] Tetrastichon quod seq. 'Ille ego sum,' &c.

4 *Non viris*] Clariss. auctorum imaginibus in bibliotheca tua.

6 *Quem non miraris, &c.*] Vide Epigram. 49. lib. 4. 'Illa tamen laud.' &c.

*Martialis Turanio*] Auctoritate Mss. freti neque consilio minus P. Scriverii, epistolio post Epigramma ad Avitum dedimus secundum locum: qui tamen nullum habet in Bodleiano aliisque quibusdam Mss.

*Extra ordinem, &c.*] Separatum a reliquis Epigramma; unde in quibusdam Mss. desideratur.

*Imaginem, &c.*] Pro more exornandi, tum publicas, tum privatas bibliothecas scriptis et imaginibus veterum et optimorum autorum.

*Ne ignorares*] Poëta, volente (ut puto) ipso per modestiam Stertinio, cum Aviti nomine insigniret Stertinium, noluit tamen hoc latere Turanium.

EPIG. II. De hoc templo Sueton. in Domit. cap. I. 5. et 17.

1 *Dum Janus hyemes*] Quamdiu erunt hyemes, quarum medio mense Janus dedit it nomen. *Domitianus autumnos*] Quamdiu erit autumnus, cujus mensem Octobrem Domitianus a se appellari voluit Domitianum.

2 *Augustus, &c.*] Quamdiu erunt ætates, in quibus mensis Sextilis ab Augusto denominatus est.

3 *Dum grande, &c.*] Dum magna et prima dies Septembris redit, qui a Domitiano nomen habet Germanici, ob Germanos Rheni fluv. accolæ subactos.

5 *Tarpeia, &c.*] Dum stabit Capitolium Jovis a Tarpeia olim Sabinis proditum.

6 *Dum voce supplex, &c.*] Dum matronæ Rom. thure et precibus colent Juliam Titi filiam, quam perditæ amatam, et ex conceptu abacto mortuam Domitianus consecravit relatum in Deam.

8 *Altum Flaviæ, &c.*] Templum Flaviæ gentis a Domitiano conditum. Suet. Domit. cap. I. 5. et 17. noster infra 4. et 35. Concludit per inductionem: Quamdiu Sextilis vocabitur Augustus, Germanicus September, Domitianus October: et quamdiu

Dea coletur Julia; tam diu durabit templum illustre et magnif. regale gentis Flaviæ. Et velut ipse Sol et sidera et imperium Romanum semper durabunt: ita cum Sole, &c. etiam hoc templum Cæsaris Flaviæ gentis. *Rad.*

9 *Cum sole, &c.*] Quamdiu fulgebunt Sol, astra, et gloria imperii Rom. locutio Ovidiana: 'Cum sole et luna semper Aratus erit.' Eleg. 15. lib. 1. Amorum.

10 *Cælum est*] Æternum, ut cælum. ex scholæ Peripateticæ sententia.

EPIG. IV. Mirifice tollit opera Domitiani, dicitque nec Jovem, nec superos omnes solvendo futuros, si nomina ab illis Cæsar exigit. An ulla adulatio huic par nspiam legitur?

2 *Si repetas, &c.*] Si tibi rependi velles, nec donares.

3 *Grandis, &c.*] Etiam si hasta posita (*sale by out-cry*) opes suas Dii Deæque vendere velint. *Auctio*] Cum quis seu obætatus, seu non, sed sponte, præconi seu hastæ bona subicit, aut a creditore subjiçuntur ea lege, ut ei, qui adjecto pretio licitatione vincit, res empta addicatur. De formulis auctionum lege Brisson. lib. 6. *Rad.*

5 *Conturbabit*] *Will prove bankrupt:* cedet foro. *Atlas*] Qui cælum humeris sustinere fingitur: vel, cælicolæ quotquot sustinet Atlas. *Et non erit, &c.*] Nec ipse Jupiter si velit tecum decidere, (*compound and take order with thee,*) poterit solvere unciam de asse, (*five groats in the pound.*) O miserum decoctorem Jovem!

7 *Capitolinis, &c.*] Capitolium incendio absumptum restituisti, et novam ædem in Capitolio excitavisti Jovi custodi. Domit. Suet. cap. 5. 'Plurima et amplissima opera incendio absumpta restituit, in quibus erat et Capitolium, quod rursus arserat: sed omnia sub titulo tantum suo, ac sine ulla pristini auctoris memoria.' Unde Eutropius lib. 7. Capitolium

factum a Domitiano dicit, non refectum.

8 *Tarpeia*, &c.] Coronæ quernæ, ut et laureæ Capitolinæ. Vide Epigr. 1. vers. 6. et Epigr. 54. vers. 1. lib. 4.

9 *Quid pro culminibus*, &c.] Quid pro geminis delubris tibi solvere potest Juno?

10 *Pallada prætereo*] Cui Chalcidicæ templum erexisti. Cassiod. l. 6. cap. 11. cui statuam in cubiculo consecrasti et quinquatria. Quin et Palladis filius dici volebat: cujus sacra ideo ab eo religiosissime culta. *Res agit illa tuas*] Illa a te stat; res tuas, rationes et consilia disponit; tibi familiare numen est, imo mater: ubi enim Domitianus audivisset ex lib. Sibyllinis, fore, ut virgo pareret æternum Imperatorem, nihil amplius voluit quam se esse filium perpetuæ virginis Dianæ.

11 *Alciden*, &c.] Herculi templum in via Appia positum et statuam, ut et Apollini, et ex pietate Pollucis erga fratrem alternatim immortalibus Castori et Polluci filiis Ledaë Lacenæ.

12 *Addita quid*, &c.] Templum Flaviæ gentis, quod cælum vertice tangit. Excelsissima enim hæc templa. Alibi: 'Dum videt Augusti Flavia templa poli.' Et de his intelligendus hic locus Epig. 51. lib. 10. 'Nec Capitolini summum penetrale Tonantis, Quæque nitent cælo proxima templa suo.' Solebant templa ista extruere elata et excelsa: quod et Christiani fecerunt, præeunte Constantino. *Herald.* Tum, ut Torrentius vult, 'Latium polum' appellat eam veluti poli partem, cui Latinarum Romanorumque Dii transcripti fuerant, eosque inter Vespasianus. *Latio Flavia templa polo*] De quo supra Epigr. 2. et infra Epigr. 35. et lib. 10. Epigr. 51.

EPIG. V. 1 *Aureolis*, &c.] Nummis aureis. *Æreolis* legendum putat Ja-

nus Rutgers. quum vulgari scorto nimium sit illud.

2 *Plus quam futui*, &c.] Epigrammate 52. libri 2. et Epigrammate 35. infra.

4 *Tacet*] Ore morigeratur. Epigram. 95. lib. 3. vers. 2.

EPIG. VI. 1 *Nubere*] Diviti et nobili Paulla infamis mulier cupiebat nubere. Priscus impuram rejecit. Tu, inquit, Paulla, hand stulte agis, dum affectas nuptias divitis; sed æque sapienter ille, qui te contemnit. *Rader.* *Prisco*] Diviti.

2 *Te*] Infamem.

EPIG. VII. 1 *Rheni domitor*, &c.] Germanice. Lib. 5. Epigr. 2. vers. 7.

2 *Pudice princeps*, &c.] Epigr. 4. lib. 6. vers. 5.

3 *Populos habebunt*] Postquam castri mares edicto prohibuisti. Vide Epigram. 2. lib. 6. vers. 3. et infra Epigr. 9. *Parere*, &c.] Vide Epigr. 67. lib. 6.

6 *Nec quam*, &c.] Nec a pauperella matre leno conduit vel emit puerum prostituendum. Infra Epigrammate 9.

8 *Qui nec cubili*, &c.] Vide Epigramma 2. lib. 6.

EPIG. VIII. Afer superbns, ex Africa redux, non admittebat Poëtam ad gratulandum adventum. Indignabundus Poëta, vel potius jocabundus, Si non vis, inquit, salvere, vale. Et τὸ 'vale,' simul amicitiae solum fœdus notat: quo pacto eos valere jubemus, quos a nobis abigimus, aut potius a quibus nos discedimus. *Raderus.*

1 *Dicere*, &c.] Volui te ex Africa reversum salutare: sed non admittebar.

4 *Non vis*, &c.] Si non vis salvere et vivere, abi in malam rem et morere. Vide Epigramma 17. libri 5.

EPIG. IX. 3 *Jam cunæ*, &c.] Supra Epigr. 7. vers. 6.

5 *Immatura corpora*] Infantium.

6 *Non tulit*, &c.] Edicto prohibuit

Domitianus pueros intra septimum annum prostitui, et Scatiniam revocavit. Suet. Dom. cap. 8.

7 *Succurrit ephēbis*] Ne castrarentur. Supra Epigr. 7. vers. 3. et lib. 6. Epigr. 2. vers. 3.

EPIG. X. Bithynicus quotannis Fabio sex millia HS. donavit, ut tandem hæres scriberetur a Fabio. Sed Fabius artem captandi notans, illa sena millia consumpsit, et Bithynico moriens nil legavit. Querentem Bithynicum solatur Poëta irridendo captatorem. Noli, inquit, queri tibi nil legatum: quotannis enim tibi legavit sex millia, quæ solebas antea dare Fabio, et posthac non dabis. *Rad.*

1 *Tibi legavit Fabius, &c.*] Quem hæredipetam notarat.

4 *Annua, &c.*] Tibi jam manent 6000. HS. quæ Fabio vivo conferre annua solebas, ut hæres scribereris.

EPIG. XI. Parasitus instruatnr necesse est octava arte ingenua, hoc est, Adulatoria. Gulosus cænipeta loquatur placentia, ut qui libertatem dapibus vendiderit. Epigram. 53. lib. 2. Liberi enim libere de aliorum vitis loquuntur, nemini blandiuntur: hinc a nemine invitantur: gulosi nisi adulentur et riserint cum ridentibus, non vocantur. *Rudcrus.*

EPIG. XII. *De Earino Domitiani*] Puero Domitiani.

Ludit in nomine Earivi, Domitiani Eunuchi: et nomen quidem dulce esse, quod a vere sit deductum. Græcis enim *ἐαρ* 'ver' sonat: sed contumacibus syllabis constare, syllabasque repugnare.

1 *Nomen, &c.*] *Ἐαρὺς*, vernus, viridis, ab *ἐαρ* ver, quod floribus abundat.

2 *Pars optima anni*] Ver. Omnia tunc florent.

3 *Hyblam quod supit*] Mel ex Hybla Siciliæ monte. *Atticosque flores*] Apibus depastos in Hymetto monte Atticæ.

4 *Nidos, &c.*] Phœnicis. Epigr. 55. lib. 6. vers. 2.

6 *Cybeles puer*] Atys. Epigr. 86. l. 2.

7 *Qui pocula, &c.*] Ganymedes, Jovis pocillator.

8 *Parrhasia, &c.*] Palatina. Epigram. 55. lib. 7. vers. 2. *Sones*] Loquaris.

9 *Respondent, &c.*] Omnis gratia, venustas, elegantia, et suavitas respondent, et insunt ori tuo.

11 *Non rudi volebam*] Versu eleganti, tereti et rotundo.

12 *Tu syllaba, &c.*] Prima brevis cum reliquis paribus officit, quo minus versu eleganti dicatur. Hinc 'Equotutium' Horatius, 'Sigillaria' Lucilius circumlocuti sunt, seu potius conjicienda dedere, 'Quæ versu hexametro non plane dicere possis.'

13 *Dicunt, &c.*] *Ἐπ' ἀνθεσιν εἰαρινόσιν.* Homer. II. B.

14 *Sed Græci, &c.*] Homer. II. E. *Ἄρες ἄρες βοροτοιογῆ, μαιφόνε, τειχεσιπλήτα:* ubi prima in *Ἄρες* communiter usurpatur, sed variato accentu. Hinc et Lucilius lusit, APEC APEC Græci ut faciunt.

16 *Nobis non, &c.*] Nobis Latinis poëtis non permittitur eadem licentia.

EPIG. XIII. 1 *Ὅπώρας*] Id est, Autumnalis.

2 *Χειμέριος*] Id est, Hibernus.

3 *Θέριος*] Id est, Æstivus.

4 *Verna*] *Ἐαρὺς*, id est, Vernus.

EPIG. XIV. 1 *Teneri anni*] Veris.

2 *Breve, &c.*] Flores vernos, veris honores in Hymetto.

3 *Acidaliæ arundine pingi*] Cnidio calamo: an columbæ penna, quæ Veneris avis? An penna seu sagitta Cupidinis, Veneris filii? Vide Epigr. 13. l. 6. vers. 5.

4 *Cytherea, &c.*] Qua Venus præses veris pingit varios flores.

5 *Nomen, Erythræis*] Nomen dignum, quod notet littera facta seu scripta, Erythræis lapillis; id est,

nomen gemmeum gemmis scribendum, Epigram. 38. lib. 5. vers. 4.

6 *Gemma, &c.*] Succinum, electrum. Vide Epigrammate 25. libro 4. vers. 2. et Epigrammate 38. libro 5. vers. 11.

7 *Penna scribente, &c.*] Volando exprimentes literam Y, cui respondet Latina V, quæ 'veris' prima est. Alii legunt, *stridente penna*: quasi dicat, adventu suo veris adventum nuncient. Alii ad literam Δ, quam ex volatu illarum avium observatam invenisse dicitur Palamedes, referunt.

8 *Domo*] In qua vernare omnia et florere decet.

EPIG. XV. Cænipetam ait esse πάμφιλον, id est, omnium assentatorem, et nulli vere et sancte amicum. 'Errat,' inquit Seneca, 'qui amicum in atrio quærit, in convivio probat.'

1 *Quem cæna*] Horum amicorum duo sunt genera, quorum alios τὸ σχῆμα honestiores amicitia dignos judicamus; cum tamen midore culinæ potius, quam amicitia honestate aut voluptate ducantur, *περὶ τὰ γήρην, καὶ μετ' ἑριστον φίλοι*, ut dicebat Eupolis: Alios minns periculosos et apertos, Parasitos nuncupamus. *Herald.*

2 *Esse putas fidæ*] Magna vero amicitia, et prodigiosa, si amici ejusmodi φίλον σκιὰν tantummodo habent.

EPIG. XVI. 1 *Celebrata*] Intelligit famosum et nobile scortum.

2 *Se fecisse Chloë*] Inscriptum tumulo CHLOE FECIT, scilicet tumulum vel monumentum septem maritis. *Quid pote simplicius*] Fatetur se fecisse: intimat Poëta, insidias struxisse, aut vim vitæ maritorum suorum intulisse. Trifariam itaque accipi potest ambiguitas hujus verbi: 'Se fecisse,' hoc est, se tumulum posuisse: vel 'se fecisse,' se necasse septem viros: vel denique referri potest ad res Veneras, et pulchre conveniet Chloë meretrici. *Rigalt.*

EPIG. XVII. Comam suam detonantem, Earinus Domitiani Eunuchus,

paulo ante quam lex vetaret, sectus, misit cum speculo Pergamum Æsculapio, Deo patrio, nam et Earinus erat Pergamenus. Hanc comam venusto Carmine Papinius, et hic Marcialis immortalē reddunt. *Rad.*

1 *Consilium formæ speculum*] Quod consulere solebat de forma sua. Eodem ritu, quo virgines pupas Veneri; milites emeriti, arma Herculi donabant. Tertullian. lib. de Velandis Virginib. cap. 12. 'Jam et consilium formæ a speculo petunt, et faciem morosiorē, a lavacro macerant, forsitan et aliquo eam medicamine interpolant.' *Herald. Dulcesque capillos*] Vide Papinii Sylv. l. 3. de Coma Earini, et Præfationem ejusdem libri ad Pollionem.

2 *Pergameo, &c.*] Æsculapio, cui nobile fanum Pergami, patrio suo Deo. Vide Epigram. 32. lib. 1. vers. 1. Pergamus, est Ptolomæo Troadis urbs in Asia minore, Galeni patria, et chartarum, quæ pergamenæ dicuntur, inventrix. In hac nobile fanum Æsculapii visebatur, qui inde Pergameus est dictus. *Raderus.*

3 *Ille puer, &c.*] Earinus, de quo præcedentibus Epigramm.

4 *Signat tempora*] Earinus enim 'vernum' significat.

5 *Felix, quæ tali, &c.*] Pergama tellus beata tanto munere.

EPIG. XVIII. Rogat Pergameum Deum, uti Earinum tonsam tam formosum servet, quam fuerat intonsus.

1 *Latonæ venerande nepos*] Æsculapii filii Apollinis, cui mater Latona, medicinæ inventor. *Qui mitibus herbis*] Propter Hippolytum vitæ ab Æsculapio restitutum.

2 *Parcarum pensa*] Parcæ præsides humanæ vitæ, cujusque ævum et fata moderantur stamine, quod de colo detrahunt: ad quam fabulam respicit Poëta, et affirmat Æsculapii arte pensa breviter tendi.

4 *Tuus*] Pergami natus. Epigr. præcedenti vs. 2. *Latia urbe*] Roma.

5 *Nitidum orbem*] Speculum. Epigram. superiore.

6 *Judice tota*] Gruterus ex Palat. legendum contendit *tuta*: adeo sc. confisam speculo faciem, ut si ab eo solum laudaretur; nullius toto orbe reformidaret iudicium censuramve: cui et Petronius suffragatur, dicens: 'Quod ad me attinet, non timeo ne quis inveniatur cui minus placeam, nec speculum mihi, nec fama mentitur.'

7 *Tu*] Æsculapi, da, ut tam sit elegans tonsus, quam pulcher erat intonsus.

EPIG. XIX. Ait se rusculum habere suburbanum, et urbanam domum; utrumque sitire, et rus et domum: sed agellum ait se irrigare, hausta de vicina valle aqua; domum non posse: petit vennam aquæ Martiæ non procul inde salientis.

1 *Longam, &c.*] Te diu præside.

2 *Rus minimum, &c.*] De quo Epigrammate 61. lib. 8. et infra Epigrammate 99.

3 *Brevi, &c.*] Sed de valle subjecta, aqua horto irrigando hauritur.

4 *Laboratus*] Labore multo petitas. *Antlia tollit aquas*] Haustrium, machina ad hauriendum: ab ἀντλήω.

6 *Martia fonte sonet*] Epigr. 42. l. 6.

7 *Quam dederis nostris, &c.*] E qua Martia si mihi permiseris, o Domitiane, diducere venulam aquæ in ædium mearum usum.

8 *Castalis hæc nobis, &c.*] Æque grata erit atque aqua e fonte Musarum, aut ab ipso Jove.

EPIG. XX. Poëta cœnipeta, cui venter artis magister.

EPIG. XXI. 1 *Hæc quæ tota*] Area hæc in qua steterat domus Domitiani natalis, jam vero Flaviæ gentis templum marmore et auro magnifice exstructum est. *Patet, &c.*] Extenditur: vel ubi templum publicum et omnibus patens.

2 *Conscia terra*] Quæ Domitianum natum excepit, nascentem vidit.

*Delph. et Var. Clas.*

3 *Quæ tantis, &c.*] Quæ suscepit Domitianum, ut Rhodos Neptunum; ut Creta Jovem. Vel, quæ non minus præstitit orbi, suscepto Domitiano, quam Rhodos et Creta cælo, Jove suscepto. Rhodii enim Telchines iidem qui Curetes. Epigr. 1. lib. 4. vers. 2.

7 *Curetes, &c.*] Qui Jovem Saturno subductum cymbala pulsantes vel ἐνόπλιον saltantes educandum in Cretam deportarunt.

8 *Semiviri Phryges*] Evirati Corybantes, sacerdotes Cybeles.

9 *At te protexit, &c.*] Videntur hæc confuse intelligi de Jove custode, cui templum condidit Domitianus eo loco quo delituisse bello Vitelliano.

10 *Jaculo, &c.*] Ense et sento, quæ Corybantum arma sunt. *Ægis erat*] Epigr. 1. lib. 7. vers. 1. et 4.

EPIG. XXII. Ludit in Paronomasia versus ultimi, et antitheta nominum significatione: cum Artemidorus, cui a Minerva Dea casta nomen, amet; Callidorus, cui a formæ dono nomen, aret.

EPIG. XXIII. Liberalis animi argumenta prodit. An hic Julius Pastor, de quo Plinius Junior lib. 1. Epist. 18. An ejus frater, quem impius Caligula interfecit, ut est apud Senecam lib. 2. de Ira, cap. 33.

2 *Propter quod*] Qui divitias in luxum et voluptates effundit, aut in fastum absnuit.

3 *Ut Setina, &c.*] Ut colam vineas in Setia civitate Latii, ubi vites nobiles.

4 *Et sonet, &c.*] Et innumeri servi in ergastula Thusca mittantur, opus in compedibus facturi. Epigr. 29. l. 3. vers. 1. Vinciebantur servi in agris. Tibullus, lib. 2. 'Sæpe etiam valida solatur compede vinctum, Cræra sonant ferro: sed canit inter opus.' Lucanus lib. 7. 'Vincto fossare coluntur Hesperiae segetes.' Ablegabantur autem ad hæc opera sæpius servi noxii; et hunc laborem contu-

*Martial.*

4 P

macia, aut alio peccato merebantur. *Herald.*

5 *Ut Mauri, &c.*] Mensas ingenti pretio factas, et ex Atlante Mauritaniae monte allatas, quas citreas vocabant, eburneis pedibus impositas. *Dentibus Libycis*] Eburneis, ex elephantis dentibus. *Orbes*] Mensæ. Epigr. 43. l. 2. vers. 9.

6 *Aurea lamina*] Bracteis aureis argenteisque triclinia fuisse cooperta, dictum supra, Epigr. 33. lib. 8. vers. 6.

7 *Crystalla terantur*] Vasa crystallina, quæ Romanis in luxu.

8 *Faciant, &c.*] Dum nives, quibus diluitur vinum Falernum, nigrescunt a vino. Epigr. 65. lib. 5.

9 *Ut Canusinatus, &c.*] Et quia is color militibus usurpatus, ideo Seneca dixit, 'lecticarios in militarem cultum subornatos:' ut et luxus non vulgaris argumentum fuerit, servorum penulas ex nobilissima lana, scilicet Canusina, confectas: quales ab ingenuis vulgo gerebantur; præterea rufo colore; ut militari cultu mancipia incederent. *Ferrar. Ut Canusinatus, &c.*] Ut servi mei e Syria (Synecdochice) vestiti nobili et rufa lana e Canusio, gestent lecticam meam. Vides stultissimorum hominum fastum. Non solum conspici se volunt, sed et servos suos. Unde canusinatus ille, et rutilus in lecticariis color, et in mulionibus. *Herald.* Pretiosiores et lectiores Asiatici erant. *Juvenal. Sat. 5.* 'Flos Asiæ ante ipsum pretio majore paratur, Quam fuit et Tulli census pugnacis, et Anci.' *Assere sudet*] Amite lecticæ prominente.

10 *Frequens*] Stipata. Nec ideo peto divitias, ut habeam multos anteambulones, comites, clientes togatos.

11 *Æstuet ut nostro*] Amore. *Infra Epigr. 26. Madidus*] Vino.

13 *Mihi nula lacernas*] Purpurato, mulis vecto.

14 *Massyleum, &c.*] Massyli seu Numidæ virga regunt equos, non frænis,

unde Virgilio et Ansonio 'infræni' dicti. 'Sonipes ignarus habenæ, Virga regit.' *Cland. bell. Gildon.*

16 *Ut donem, et ædificem*] Honestè et magnifice.

EPIG. XXIV. 1 *O cui virgineo, &c.*] Quid factum est, o Care, de corona illa aurea in similitudinem foliorum olivæ Palladiæ expressa (Epigr. 33. lib. 8. vers. 1.) tibi victori in Quinquatriis Minervæ virginis a Domitiano donatæ? Epigr. 54. lib. 4. vers. 1.

2 *Palladium decus*] Id est, Palladia corona, sive in certamine Palladi sacro reportata. Sic 'Regium decus,' diadema et corona regia.

3 *Adspicis, &c.*] Respondet Carus. Illa coronavi statuam marmoream Domitiani, quam domi meæ, ut vides, colo.

4 *Comas*] Cæsareas.

5 *Albanæ vivere potest, &c.*] Querna sane, refert Martialis, qua coronari solet Imperator, habet quod oleaginæ huic invideat hunc honorem.

EPIG. XXV. Idem argumentum de statua Domitiani, quam in ædibus suis factam colebat Carus: hujus elegantiam artemque prædicat.

1 *Quis Pallatinos, &c.*] Quis tibi (o Care) tam affabre effinxit statuam hanc Imperatoris?

2 *Phidiacum, &c.*] Epigram. 13. lib. 6. vers. 1.

3 *Hæc mundi facies*] Sole illustrata, sic nitet et fulget hoc marmor. Talis fingitur Jovis facies, sed placidi, sed sereni. Ita Thesens de Plutone apud Senecam in *Herc. Fur.* vers. 723. 'Vultus est illi Jovis, sed Fulminantis.'

4 *Sine nube*] Sine ira, quæ frontis serenitatem turbat.

5 *Nou solum, &c.*] Epigr. præced. vers. 1.

6 *Effigiem domini, &c.*] Certe tam artificiose efficta statua non est tibi, nisi a Pallade. Epigr. 13. lib. 6. vers. 1.

EPIG. XXVI. 1 *Dantem, &c.*] Mi-



nistrantem convivis pocula puerum  
tuum.

2 *Lumine turbidiore notus*] Vultu  
subirato et torvo. Vide Epigram. 98.  
lib. 10.

4 *Adspicimus, &c.*] Cum liceat ad-  
spicere res tuo ministro multo pul-  
chriores, solem scilicet, sidera, &c.

5 *Gorgon*] Medusa, quæ visu ho-  
mines in saxa convertelat.

7 *Hylam spectare licebat*] Epigr. 49.  
lib. 5. vers. 5.

8 *Ludere, &c.*] Epigrammate 73.  
lib. 7.

10 *Phineas invites, &c.*] Invites cæ-  
cos, quales erant Phineas et Œdipus :  
Fabulæ notæ. 'Phineas' hic est Ac-  
cusativus pluralis a Phineus, eos.

EPIG. XXVII. 1 *Audet facundo, &c.*  
Vide ejusdem ingenii Epigr. 41. l. 7.

2 *Pallida, &c.*] Non minus inepte  
facit, quam qui Cosmo seplasiario at-  
que myropolæ optimo mittit vilem  
pallentis Meminthes seu papaveris  
corniculati succum, qui glaucium vo-  
catur. Sunt qui legant, *Pallia dona-  
bit glaucina*: Hoc est: Inepte mittit  
vestes coloris glauci, tibi, cui purpu-  
rearnum vestium copia.

3 *Pastano violas, &c.*] Pæstum Lu-  
caniæ opp. floribus abundat, etiam  
bis in anno. Epigr. 38. lib. 5. vers. 9.

4 *Hybleis, &c.*] Ipsi apibus: vel,  
iis, qui habent apes Hyblæas, mittit  
amari saporis mella Corsica.

6 *Appetitur, &c.*] Neque enim ap-  
positis in lautissimo convivio delica-  
tis piscibus, fastidimus viles olivas.

8 *Thalia tuum*] Epigr. 8. lib. 4. vers.  
12. et Epigr. 16. lib. 7. vers. 4.

9 *Ipse tuas, &c.*] Epigr. 70. lib. 8.  
vers. 1.

EPIG. XXIX. Latium arte mimica  
nobilem emortualem laudat a morum  
innocentia, et vita procul a scenicis  
ludis distante. Vide et lib. I. Epigr. 5.

1 *Dulce decus scenæ, &c.*] 'Ego sum  
dulce decus,' &c. ex persona Latini  
sepulti, quod fit in Epitaphiis. *Latini-  
us*] Celebris mimus, Domitiano cha-  
ritus.

3 *Spectatorem Catonem*] Epigr. 3.  
lib. 1. intrantem ut exeat tantum.

4 *Solvere qui Curios, &c.*] In risum  
solvere gravissimos illos et continen-  
tissimos viros Crurum et Fabricium.

5 *Nihil a nostro, &c.*] Non contraxit  
sibi lasciviam et improbitatem in  
theatris exprimi solita. Sic alibi  
dixit: 'Lasciva est nobis pagina,  
vita proba:' et: 'Lascivus versu,  
mente pudicus erat.'

6 *Sola tantum, &c.*] Non animo, non  
moribus.

7 *Domino... Deus... Joris*] Domitian.

9 *Parasitum dicite Phæbi*] Mimi et  
histriones, qui poetarum Carmina re-  
citabant, appellabantur parasiti Apol-  
linis.

EPIG. XXX. Epitaphium Philænis,  
sagæ, lenæ, et lupæ; cui terram tam  
levem precatur, ut illius corpus a ca-  
nibus effossum devoretur.

1 *Secula, &c.*] Tria secul. 300. an-  
nos, ut quidam volunt: ut alii 90.  
cum γερὰ pariendi ac generandi per-  
fectius spacium annorum 20. perio-  
dum conficiat. Cæf. Rhod. lib. 19.  
cap. 22.

2 *Rapta es, &c.*] Quasi immatura.  
Ironice: cum trisæclem fuisse di-  
cat.

3 *Euboicæ, &c.*] Cumanæ. Eubœa  
enim insula Ægæi maris, in qua Chal-  
cis civitas, Chalcidici coloniam Cum-  
mas deduxere, unde et ipsæ Cumnæ  
Enboicæ dictæ. Virg. 6. 'Et tandem  
Enboicis Cumnarum allabimur oris.'  
*Longa Sibyllæ*] Ætatem M. annorum  
ex voto suo, ut tot annos viveret,  
quot manu complecteretur arenæ  
corpora, &c. Ovid. Metam. lib. 14.

4 *Major erat, &c.*] Fingit Hyper-  
bolice Poëta defuisse Philænidi 3.  
tantum menses de ætate Sibyllæ.  
Scriber. conceptum hariolatur 'mes-  
sibus.'

5 *Quæ lingua silet*] Quam vocalis  
et Stentorea! *Cutastæ*] Servi in ca-  
tastis, id est, pegmatis ligneis vena-  
les expositi. Epigrammate 29. libro  
6. vers. 1.

6 *Quæ turba, &c.*] Isidis sacerdotes invento Osiri. Juvenalis Satyr. 8. vers. 28. vel impura turba quæ in Serapidis sacris solennibus ad Canopum per fossam ex Alexandria descendunt in naviculis cantantes, frementes, &c. Strab. lib. 17.

7 *Cirrata cateræ magistri*] Pueri circrati in scholis. Pers. Satyr. 1. vers. 29.

8 *Strymonio, &c.*] Gruibus, imminente tempestate, vel hyeme, magno cum clangore e Thracia, cujus Strymon est fluv. advolantibus.

9 *Quæ nunc*] Quæ jam saga post mortem Philænidis turbine, vertigine magica, seu girgillo, cui invollebant filum quo lunam torqueri credebant, deducere? Id est, quæ jam maga excantabit lunam? De qua re et opinione vide quæ Farnab. ad Senecæ Hippolyt. vers. 420. *Thessalico, &c.*] Thessalia olim incantationibus et veneficiis famosa. *Lunam deducere*] Quod tum credebant fieri, quum objectis umbris eam videbant deficere: quod cum fieret, pulsabant æra, quod antidotum habnere contra artes sagarum. *Rhombo*] Rhombus est vertigo magica, quam turbinem Horatius in Epodis appellat. Rotam ferream seu æream dicunt, cui fila et stamina, quibus se viros illigare credebant, sagæ torquebant, uti Propertius, Theocritus, et Virgil. docent.

10 *Vendere lena*] Lena, conciliatrix amorum, quæ turpi ex re, quæstum alieno etiam corpore facit.

11 *Sit tibi terra levis*] Vide Epigram. 89. lib. 1. vers. 2. cujus precationis formulam invenit Poëta versu seq. dicens, Sit tibi terra tam levis, ut ossa tua a canibus effossa rodantur. Sic Ammianus, *Ἐν σοι κατὰ γῆς*, &c. Antholog.

EPIG. XXXI. Antistii Rastiei tumulus, et pietas Nigrinæ describitur.

1 *Cappadocum, &c.*] Epigram. 85. lib. 6. vers. 3.

3 *Rettulit, &c.*] Ex Armeniæ Cappadocia Romam. De more ossa de-

functorum componendi, qui talis: Primo bustum vino exstinguebant, manes vocabant, lotis deinde manibus ossa legebant, lecta vino perfunde-  
bant et lacte; mox vento siccanda exponebant; siccata aromatibus et odoribus mista in urnam reponebant, reliquiis lacrymas superfundebant. Ita solebant ossa amicorum et charorum, e terra peregrina ad patrium solum referre. Quod ut fieret, multi etiam testamento cavebant, ut patet ex Inscriptionibus. Mulieres autem ossa sinu legebant, ut Heraldus hoc docet lib. 1. Adversarior. Duæ autem hic quæstiones difficillimæ nascuntur. Prima: Quomodo ossa discerni potuerint ab ossibus animalium, quæ sæpe simul cum cadavere cremabantur. Secunda: Quomodo cinis, qui servabatur, distingui poterit, a cineribus ex ligno confectis. Priorem quæstionem dissolvit Casanbonus ad Suetonii Augustum: secundam nemo, quod sciam. Existimo igitur *μετὰ τὴν τοῦ πυρὸς μάρανσιν*, igne jam extincto, ossa quæ supererant semiustulata collecta fuisse; et ex iis detersum ac decussum cinerem. Tibullus Eleg. 2. libro 3. 'Pars quæ sola mei superabit corporis, ossa Incinctæ nigra candida veste legant.' Nota, 'pars quæ sola mei superabit corporis.' Ergo ossa sola supererant, et sola legebantur, ac cinis inde detersum servabatur. Herald.

4 *Non satis esse vias*] Quo diutius amplecteretur conjugis sibi chari reliquias.

5 *Quibus invidet, &c.*] Erepturis illi et servaturis ossa mariti.

6 *Bis viduata viro*] Olim cum moreretur vir, et jam denuo cum ossa tumulo mandet.

EPIG. XXXII. Velius Crispus (non Vibius ut alii) in expeditione Sarmatica, comes Domitiani, vovit Marti anserem, velut custodem Cæsaris: hunc laudat Poëta, et simul auctorem pacis esse Cæsarem ex numismatum symbolo ostendit. Raderus.

1 *Arctoïs*, &c.] Sarmaticis. Epigr. 6. lib. 7. vers. 1.

2 *Vclius*] Velius Crispus, Suetonius Domit. cap. 3. *Martî pro duce vorit*] Ut servaret Domitianum. *Arem*] Anserem Rom. Imperii custodem. Ep. 75. lib. 13.

3 *Luna quater*, &c.] Octo mensium spacio peractum est bellum Sarm.

4 *Deus*] Mars. Redeunte Casare, parta ex Sarmatis laurea.

5 *Ipsæ suas*, &c.] Non reluctans aut fugiens, quod placere fuisset.

6 *Et cecidit*] Solenne verbum in sacris. Vide Brisson. lib. 1. Form.

7 *Octo rides*, &c.] Diis argentum non raro litant: suspensa itaque videtur ad Martis statuum argentea anseris effigies, nummos octo rostro porrigens, quæ menses octo denotarent belli Sarmati.

8 *Hæc extis condita*] Singulari prodigio, quo tempus belli continebatur. Capiebantur auspicia ex victimarum extis potissimum.

9 *Quæ litat*, &c.] Rediisse argentum, immo auream sub Domitiano ætatem, palpat Poëta. Citra adulationem Domitianus pacem non ferro, sed auro redemit a barbaris, ut patet ex Theodosii fragmento. Sensus est: Jam non ferro, id est, cæde et sanguine opus esse portendit victima, quæ pro sanguine argentum fundit. *Litat*] Non temere argentum ab anseris rostro pendet. Diis enim argento quandoque faciebant. Et in amicorum gratiam feriis solennibus, Diis, quibus illi dies sacrati erant, pecuniam meram offerebant. *Herald*.

EPIG. XXXV. 1 *Idæi*] Cretensis sepulchri. Jovis enim sepulchrum in Gnoso Cretæ oppido ostenditur: si qua fide digni Cretes. Sed vide Callimachum Hymn. de Jove, et quæ doctiss. Seldenus in Titulis Honorum lib. 1. cap. 7. *Risit mendacia busti*] Contempsit præ Flaviæ gentis templo, quod Vespasiano patri Domitia-

nus condiderat. Supra Epigr. 2. et 4.

2 *Polî*] Cælo æmulum templum.

6 *Pius*] Quia Mercurius cultus et sacra instituit, hominesque ad humaniorem vitam revocavit. Vide Horat. lib. 1. Carm. Od. 10. *Arcas erat*] Mercurius in Cyllene monte Arcadiæ natus.

7 *Crossia*] Tumulus mihi vos in Creta condidistis mortuo, sed non augustum et magnificum.

8 *Cernite quam plus*, &c.] Videte quam nobile templum patri suo Domitianus ædificaverit, quod superat illud monumentum a vobis mihi extructum: præstitit fuisse me Cæsaris patrem, quam vestrum.

EPIG. XXXVI. Vide mihi Theophrasti characterem *περὶ λογοποιίας*.

3 *Scis*] Quod universe dixerat more suo, speciatim per partes exponit. *Arsucia*] Parthica. Parthorum reges ab Arsace, deinde Arsaces dicti: ut Pontici, Mithridates; Ægyptii, Ptolemæi; Armenii, Tigranes; Romani Imp. Cæsares, &c. *Pacorus*] Parthorum rex.

4 *Rhenanam numeras*, &c.] Fingis te referre posse copiam Germanicarum et Sarmat. numerum.

5 *Daci chartis*] Gruterus legendum censet, *Daci Cattis mandata*: ut nimirum Dacus Cattusque litteris internumtiis fingantur consulere de rebus spectantibus ad bellum contra Romanos: an loci intervallum tale quid admiserit, dijudicabunt illi, quibus otium est inquirere. *Resignas*] Aperis, ac si tu nosse secreta regum, acceptis resignatisque literis ab illis.

6 *Victricem*, &c.] A Sarmatis relatam. Epigr. 15. lib. 8. vers. 6.

7 *Scis*, &c.] Tu scis quoties pluât in Ægypto, quod perraro. *Phario maceat*] Ægyptia, a Pharo insula. Infra Epigr. 41. vers. 2. *Jore*] Pluvia, imbre. Jupiter enim media æris regio, ima Luna, summa Minerva, qui magni hinc Dii. *Fusca Syene*] Cujus incolæ a Sole colorantur. Syene

enim in confinibus Ægypti sub Tropico Cancrī directe locatur: 'atque umbras, nusquam flectente Syene.' Lucan.

8 *Scis, quota, &c.*] Lynceo vel Strabone perspicacior, potes numerum referre navium Carthaginis portu solventium. Plin. lib. 7. cap. 21.

9 *Cujus Iuleæ, &c.*] Tu nosti quibus Cæsar coronas in quinquatriis sit daturus. *Iuleæ*] Cæsareæ, a Julio, qui ab Inlo.

10 *Æthereus pater*] Jupiter Capitolinus.

11 *Tolle tuas artes, &c.*] Ego invito te, sub lege silentii.

EPIG. XXXVII. 1 *Ausonium ministrum*] Earinum Imperatoris Rom. pocillatorem, coma deposita. Epigrammate 17. et 18. supra.

2 *Phryx alterius, &c.*] Ganymedes. Jovis pocillator, vel, appositively enim 'ministrum,' delicias Domitiani, qui Martiali alter Jupiter: nisi forte (quæ Poëtæ impia est adulatio) Domitiano Jovem secundum velit.

3 *Suo ephobo*] Earino.

10 *Vix capit, &c.*] Tantus eorum numerus est.

12 *Qui nectar misceat*] Antiqua φράσις, et ex more antiquo. 'Miscere' simpliciter χέειν, sæpe apud Martialem. Juvenal. Sat. 5. 'Nescit tot millibus emptus Pauperibus miscere puer.'

EPIG. XXXIX. 1 *Summa, &c.*] Agathin. hic ex numero Ventilatorum ac Pilariorum erat, cujus artem et agilitatem cum esse dicit Poëta, ut illi opus sit arte, si quando peccare et errare velit: difficilius illi est errare, quam non errare. *Pericula ludas*] Erroris, vel etiam vulneris ab hasta, gladio, seu clypeo, quæ isti Ventilatores in altum jacta recipiebant. Lips. Saturnal. 2. cap. 19. 'Ludo periculum,' idem quod ludo cum periculo. Vel dicas Agathinum 'ludere pericula,' contemnere et perinde ludere parma, ac si nullum es-

set casus periculum.

5 *Lubrica*] Nec scena sparsionibus theatralibus e croco dulci vino misto. Epigr. 3. lib. Spect. vers. 8. facta lubrica: nec vento agitata vela, quæ theatro obtunduntur ad arcendum solem et ventos; officium tibi aut impediunt, quo minus artem præstes. *Corycio*] Corycus est portus, oppidum, et antrum eodem nomine in Cilicia, et si verus Plinius, copia croci in eadem regione. Martial. Spect. Epigram. 3. vers. 8. 'Et Cilices nimbis hic madnere suis.'

6 *Et rapiant*] Quamvis magna vis ventorum vela hinc inde rapiat, aperiatque theatrum velis undequaque tectum, tamen non sic abripit parvulam, ut non incidat vel insideat vel tergo, vel manibus pedibusve Agathini.

7 *Pueri*] Agathin. *Neglecta*] Parma non cum cura excepta.

8 *Ventus, et unda nihil*] Quamvis parmam in aëre lubricam sparsionibus, et agitatam turbine in diversas rapiant partes; ille tamen ita feliciter excipit, ac si summa cælo tranquillitas foret.

EPIG. XL. 1 *Prima*] ix. Kalend. Novembris natus est Domitianus, qui et Cæsoniæ natalis, quem maritus ejus Rufus geminum jure coluit. *Palatino Tonanti*] Domitiano, qui Casarenm palatium occuparat.

2 *Cybele*] Sen Rhea, mater Jovis.

3 *Sancta, &c.*] Vnlg. *Santonici*. Santones Galli inter Aquitanos. Cæsar lib. 1. de Bello Gallico.

4 *Plus, &c.*] Quod ab ea edita sit natali cum Domitiano illi communi.

5 *Gemina...Contigit, &c.*] Quod unum eundemque celebret natalem Cæsaris et uxoris.

EPIG. XLI. 1 *Tarpeias Diodorus ad coronas*] Notatur hic: In Quinquatribus Minervæ. Immo in agone Capitolino: nam Quinquatribus Albæ coronæ dabantur, non Tarpeiæ. Gronov. *Tarpeias Diodorus, &c.*] In

Quinquatriis Minervæ. Epigrammate 51. libri 4. vers. 1.

2 *Pharo relicta*] Ægypto. Pharos Ægypti insula erat ex adverso Alexandria, hodie continenti contigua: *Farion*.

5 *Sabinæ*] Sabinæ fœminæ ab omnibus autoribus audiunt castæ, simplices.

EPIG. XLIII. Vovet Stellæ consulum: implorat Apollinem, ut votis suis annuat.

1 *Campis dives, &c.*] Martialis *κατ' ἐξοχὴν* 'Campas marinas' vocat Delphinos Apollini sacros: nam 'Campas' Veteres Latini omnia *κηράδη* et ingentes pisces vocabant. Joseph. Scalig. in 1. Manil. et in conjectan. ad Varronem de LL. Turneb. lib. 21. cap. 24. legit *Semurinis*: dicit enim 'Semurium' campum fuisse Romæ propinquum, in quo templum Apollinis fuisse credit. Raderus legit, *sic Myrinis*, dicitque 'campos Myrinos,' Grynæos fuisse campos; dictos Martiali a Grynīs seu Grynæo oppido Myrinorum: unde Myrinus Apollo et Grynæus, idem.

2 *Senibus cynis*] Tibi consecratis: in morte vel ante mortem, quam præsciunt, canentibus. Epigr. 77. lib. 13.

3 *Sorores*] Musæ, quarum præses Apollo. Domitius refert ad sorores fatidicas Fortunæ Prænestinæ, vel Dodonæas. Vide quæ ad Medeam Senecæ vers. 349.

4 *Nec Delphis, &c.*] Et vera dei sponsa sacerdos tua Pythia, Phæbas Delphica, Delphis, idos.

5 *Pallatia*] Cæsares in Palatio.

6 *Bis senos, &c.*] Ut consulatum Stellæ meo deferat Cæsar. Duodecim enim fasces præferebantur consulibus.

8 *Debitorque voti*] Reus voti, si impetraro.

9 *Rusticas aut aras*] In villa et prædio meo suburbano.

10 *Aureis juvenum*] De more exorandi majores victimas; inaurando

iis cornua. Sic Virg. lib. 9. 'Et statum ante aras aurata fronte juvenum.'

11 *Nata est*] In agro meo suburbano. *Quid moraris*] Conferre consulatum Stellæ.

EPIG. XLIV. *De statua Herculis*] Ut publice in conviviis excipiebantur Deorum simulachra pulvinaribus, ita et privatim in mensa collocabantur statuæ, velut tutela genisque mensæ. Inter cæteras imagines quas Nonius Vindex in cæna ostenderat, erat Hercules epitrapezius: ejus signi artificium ad verbum cum nostro, Statius Papinius quarto Sylvarum exprimit, admiratur, laudat.

1 *Dura sedens, &c.*] Saxo insidens mitigat duritiem ejus instrata leonis pelle, quæ Herculi pro armatura et lecto erat. Senec. Hercul. Fu. vers. 1150. *Porrecto leone*] Synecdochicæ, totum pro parte, porrecta scil. pelle, mitigat saxum, durius enim est nudum insidere.

2 *Magnus in ære Deus*] Imago magni Dei Herculis ære expressa.

3 *Quæque tulit, &c.*] Suspicit cælum quod Atlantis loco humeris quondam sustinuit.

4 *Cujus læva, &c.*] Sinistra clavam, dextra poculum gerens. Sic et Statius 'clavam,' robur appellat: 'hæc exitiale ferebat Robur,' &c.

5 *Non est fama recens, &c.*] Arehetypum est, et veteris famæ opus, a Lysippo scilicet optimo statuario effectum. Alii legunt: *Non est forma recens*. Docet enim sequenti versu ab artificis ætate antiquam esse statnam. 'Cælum' hic accipe pro noto instrumento. *Cæli*] Instrumenti, stili sculptorii.

6 *Lysippi munus*] Qui statuarius temporibus Alexandri Magni fuit, illudque Alexandro dedicavit.

7 *Hoc habuit, &c.*] Alexander natus in Pella Macedonia urbe, primus habuit hunc Herculem cum scypho, a Lysippo. *Tyranni*] Regis. Vox τὸ

*pavvos* olim etiam in bonam partem capiebatur. Virg. *Dextram tetigisse tyranni*.

8 *Qui cito*, &c.] Annis duodecim devicto ab Alexandro, qui et ipse juvenis extinctus est.

9 *Hunc puer*, &c.] Possessam hanc statuam Annibali Papinius canit: noster 'juratam:' Poëtica magis quam historice. Annibal novem annorum puer juravit se cum primum et quandiu posset, Romanos bello persecuturum.

10 *Jusserat*, &c.] Hoc signum et Sylla possedit; cujus jussu dictaturam posuisse Syllam fingit Poëta. *Regna*] Dictaturam. *Trucem*] Ob crudelitatem quam in victos cives et Marianas partes exercuit.

11 *Offensus*, &c.] Epitrapezium tandem iste Herc. indigne ferens tyrannicam principum dominorum potestatem, quam in vivis ubique vindicarat, nunc privatas Vindictis aedes colit: et quasi voluit in privatis mensis coli.

13 *Molorchi*] Qui pastor Nemæus, cujus indicio Hercules ab eo hospitio exceptus, feram Nemeam interfecit. Epigr. 64. lib. 4. vers. 30.

EPIG. XLV. Elegantiam et artificium ejusdem statuæ laudat artifex Poëta.

1 *Alciden modo*, &c.] Herculis imaginem, de qua Epigr. præced. Lips. lib. 1. Quæst. Epist. 5. legit, *Alcides*: quia non ipsum Herculem Martialis interrogabat (inquit) sed alium, &c. Sed posset esse phrasis Græca, quæ Latinis etiam trita. Terent. 'Postquam ejus animum perspexi, quomodo sese haberet ad nuptias.' Et, 'Fratrem male metuo, ne intus siet.' Sed nescio quomodo hæc explicatio locum habere queat: Addit enim, 'Risit, nam solet hoc.' His verbis clarum est, aliquem designari a Martiale nominatum.

5 *Inscripta est basis*] Basis substernebatur statuis; cui aut artificis, aut dedicatoris, aut ejus cujus esset statua, aut hæc omnia simul inscribe-

bantur, et ea sæpius e marmore. Plinius Epist. 6. lib. 3. *Herald*.

6 *Ἀνσίππου lego*] Inscriptum est βάσει, ἈΥΣΙΠΠΟΥ, ἔργον scil. Non autem omnibus operibus, sed præstantioribus, nomen suum inscribebant artifices. *Phidiæ putavi*] Itane, inquit Poëta, hoc est opus Lyssippi qui finxit Alexandrum? Credideram ego fuisse Phidiæ potius, qui finxit Jovem, et nobilior statuarius fuit Lysippo.

EPIG. XLVI. Ad Sarmatas et Scythas iturum Marcellinum filium, admonet fabulæ Prometheæ.

1 *Miles*, &c.] Quando, vel postquam tuleris diu cælum illud Boreale, libeat etiam Caucasum invisere, &c. Vide Epigr. 25. lib. 6. vers. 2. et Epigr. 11. lib. 4. vers. 3.

2 *Getici*] Scythiæ. *Sidera pigra poli*] Ursas tarde moventes, quia polo vicinas.

3 *Prometheæ*, &c.] Caucasus Scythiæ mons, cui alligatus fingitur Prometheus præbere aliti jecur in pœnas renascens, propter subductum Jovi ignem, &c. Epigr. 7. lib. Spect.

5 *Conclamata querelis*] Clamoribus Promethei cælum et terram contentantis conscia, se pati indigna. Æschyli Prometheus.

6 *Durior*] Qui talia perpersus est.

7 *Potuit qui talia ferre*] Prometheus duris cantibus affixus, ipse saxis durior dura perpersus, documenta dat duram esse hominis progeniem ab illo autore, atque in ærumnas et pœnas natam.

EPIG. XLVII. Sordidum et illiberalem taxat Gellium.

1 *Ædificat semper*] Minutula nescio quæ semper reficit, ut ædificandi prætextu illiberalem tegat animum, ne quid in amicis eroget.

EPIG. XLVIII. 1 *Democritos*, &c.] Crepat usque Stoicos et Academicos reconditoris scientiæ philosophos, quorum imagines visuntur hirsutæ et incultæ, ipse hispidus et barba pro-

missa gravis: sed, &c. De huiusmodi hypocritis vide Epigr. 28. supra. et Epigr. 25. lib. 1. et Juvenal. Satyr. 2.

5 *Hircosis*, &c.] Quibus valle sub alarum graveolentia: 'fertur Valle sub alarum trux habitare caper.' Catull.

7 *Pondera nosti*] Argumenta, rationes.

8 *Percidi*, *Pannice*] Epigr. 72. lib. 2. *Dogma quod est*] Gruterne Mss. *dogma facit*?

EPIG. XLIX. In ingratum Gallicum hoc Epigramma scriptum, qui per fraudem spoliaverat Poëtam apro, quum ei promississet ex quadrante hæreditatem.

1 *Partis quartæ*] Hæredem ex quadrante, id est, quartam partem honorum omnium: 'quadrans' enim quarta pars libræ. *Rad.*

2 *Per caputque tuum*] Formula priscorum jurandi, per caput: de qua Brisson. lib. 8.

3 *Quis enim*, &c.] Quis enim non libenter credat, quod optat et fieri vult?

4 *Muneribus*] Mittendo tibi aprum.

5 *Laurentem*] Laurente saltu captum.

6 *Ætola*] Palat. *Ætolum*. Epigr. 15. lib. Spect. vers. 1. et Epigr. 27. lib. 7. vers. 2. *De Calydone*] Calydon civitas Ætoliæ, unde aper Meleagro cæsus 'Calydonius' dictus.

7 *Vocasti*] Invitasti.

8 *Ructat adhuc aprum*] Præ ingluvie, ut quæ avide apro vesceretur. *Callida Roma meum*] An propter Gallicum et alios divites qui hæredipetas falsa spe lactatos fallebant? An propter cænipetas Romanos palato sapientes? Alii leg. *pallida*: id est, luxu et gula alba?

9 *Ipsc ego*] Dolenter sane dicit hoc infelix Poëta; qui, velut canis Æsopicus, dum captaret umbram, carnes amisit. *Quis credat*] Tantum nefas, tantum crimen, in ingra-

tos cadere mortales. *Nec ultimus hæsi*] Nec ima sede admissus, immo præteritus, non vocatus.

10 *Costa caudare*] Apri.

11 *Quadrante*, &c.] Quarta hæreditatis tuæ parte, tribus nunciis.

12 *Uncia venit apro*] Particula, et respicit 'hæreditatis assem,' et quem dixerat 'quadrantem.'

EPIG. L. Togam a Parthenio missam sibi, detritam ait, taciteque petit novam. Vide Epigr. 28. lib. 8.

3 *Vatis*] Epigram. 6. lib. 5. et Epigram. 1. lib. 11. et Epigr. 11. lib. 12.

4 *Eques*] Honorarius, munere principis, non censu.

6 *Auctoris nomine*, &c.] Parthenii. Tunc quidem toga παρθένος, virgo: nunc anus et vetula.

7 *Tribuli*] Algenti et horrenti frigore pauperi, tributum et capite cesso, uni e turba sine nomine.

8 *Niveam*, &c.] Epigr. 34. lib. 4.

10 *Jam non est*, &c.] Degenerat ab autoris Parth. benignitate, et meæ convenit paupertati.

EPIG. LI. 4 *Es*] Tibi videris.

5 *Nos facinus*] Ego quidem parva facio Carmina, sed viva et vegeta: tu magna, sed stupida et mortua. *Bruti puerum*] Epigr. 171. lib. 14. *Lagona virum*] Puerum elegantem, subdolæ ac fucatæ vernilitatis, Lucisci opus. Plin. lib. 35. cap. 8.

6 *Magnus*] Mole, non arte et ingenio certans. *Luteum*, &c.] Πηλογόνον et γηγενή hoc est, magnum, malum, lutulentum opus condis. 'At populus tumido gaudeat Antimacho.' Catull.

EPIG. LII. 3 *Stygias*, &c.] Namque ille quamvis natu minor optarat prior mori. Vide Epigr. 37. lib. 1. quod huic concinit.

8 *Ne rideat*] Ne velit vitæ vicissitudinem cum fratre Polluce habere, sed quod tu facis, fratri suo integram nec alterna morte interruptam vitam cedere.

EPIG. LIII. Natalem Q. Ovidii ce-

lebrat, eumque suo præfert.

5 *Signandi*] Epigr. 45. lib. 8. vers. 2.

6 *Hic vitam tribuit*] Natalis meus Cal. Martiis. *Hic*] Tuus natalis Cal. Aprilis. *Amicum*] Te.

7 *Plus dant, &c.*] Amicitia nempe tua mihi charior est vita mea.

EPIG. LIV. 1 *Natali tibi, &c.*] Epigr. 64. lib. 8.

4 *Et quod, &c.*] Ex inverso officio elegans mendicatio.

EPIG. LV. *Χαρίστια* Amicicelebrat, et agrestia munera excusat. 'Charistia' dicebantur, quum propinqui solenne adornarent convivium, cui tantum cognati aderant, litium ponendarum, et amoris instantandi gratia institutum, de quo Valer. Maxim. libro 2. capite 1. Celebrabantur hæc 11. Calend. Martias. Ovidius 2. Fast. 'Proxima cognati dixerunt Charistia chari, Et venit ad socios turba propinqua Deos.'

1 *Si mihi, &c.*] Si mihi essent turdi, qui Picena oliva pasti pinguescerent *ἐλαιοφυλλοφάγοι* seu *ἐλαιοφάγοι* *κιχῆλαι*, Athenæo lib. 2. cap. 24. aut ex sylvis Sabinis feræ.

3 *Crescente*] Lenta, flexili arundine piscatoria, vel quæ præda gravis est, vel quæ etiam crescit in longitudinem, aliis atque aliis insitis arundinibus. Epigr. 218. lib. 14. *Levis traheretur, &c.*] Ita Gruterus: ut omnino de avibus intelligatur, ut Epigrammate insequente et 218. libro 14. rejecta lectione vulg. *vadis*. Vel, ut Raderus exponit: 'Præda' scilicet turdorum, traheretur arundine, nempe viscata; 'arundine crescente' vadis, quæ provenit locis uliginosis; unde 'fluvialis arundo.' Et Gruterus dicit, 'trahere' hic notare, attrahere, seu detrahere. Silius lib. 14. vers. 263. 'cælo traxisse volucrem.' Tum sequitur *Implicitas*] Periphrasis aucupii; viscosis enim virgis capitur avis.

4 *Pinguis, &c.*] Viscata arundo.

5 *Cara daret, &c.*] In his Charistiis vel Charis cognatorum (convivio scilicet solenni cui adsunt cognati tantum, symbola conjicientes. Ovidius 2. Fast. et Valer. Maxim. lib. 2. cap. 1.) mitterem tibi munus. Epigrammate sequenti.

8 *Vernat ager*] Calend. enim Martiis celebrabantur hæc Charistia.

11 *Munuscula cortis*] Epigram. 31. lib. 7. vers. 1. 1. &c.

12 *Sæpe propinquus eris*] Pluribus annuis festis: vel pluries in anno mecum cœnabis; aut sæpe tibi, velut propinquo, talia mittam.

EPIG. LVI. *Ad Flaccum*] Poëtam, qui scripsit Argonautica.

Facete excusat in Charistiis, nulla Flacco aut Stellæ mitti munera; caussam adfert, ne offendant plures, dum paucis tantum parat munera. Igitur nulla, inquit, dabo, ut nullus ægre ferat; credo Poëtam nulla habuisse, imo desiderasse ab aliis. *Rad.*

1 *Luce propinquorum, &c.*] Epigr. proxime præcedent. vers. 5.

2 *Stellæ turdos, &c.*] Poëta, de quo Epigr. 8. lib. 1. &c.

3 *Onerosaque turba*] Amicorum turba, quibus omnibus munera mittere mihi foret onerosum.

5 *Demernisse duos*] Beneficio mihi conciliare te et Stellam volebam.

7 *Merebor*] Respicit ad quod prius dixerat 'Demernisse.'

8 *Nec Stellæ turdos, &c.*] Ita nec vos sibi prælatos querentur cæteri.

EPIG. LVII. 1 *Spendophorus*] Domitiani tyro in Africam profecturus.

2 *Tela, Cupido, para*] Tua arma. 'Altera tela arcus, altera tela faces.'

6 *Tutus, &c.*] Illæsum et a vulneribus immunem præstabit eum, inermis undique, forma sua et pulchritudo.

7 *Non jaculo, &c.*] Meleagri filius, quem forma a vulnere defendebat: 'qualis belli jam casside missa Parthenopæus erat.' Papin. Sylv. 4.



Vide Epigram. 77. lib. 6. vers. 2.

9 *Hoc fuerit fixus, &c.*] Altero Cupidine, et Amoris telis instructo: ut modo vers. 2.

11 *Dum vultus lubricus*] Nondum plane virilis, discrimine sexus obscuro 'ambiguoque vultu:' vel, ut idem Horat. 'Vultus nimium lubricus aspici:' vel in ætatis lubrico, nondum adultus.

EPIG. LVIII. 2 *Corinthiorum*] Vasorum ex ære Corinthio. Vide quæ ad vers. 795. Medeæ Senecæ.

3 *Compede, &c.*] Servorum inergastulis. Supra Epigr. 23. vers. 4.

4 *Recutita colla mulæ*] Nova cute revestita.

5 *Secant*] Interrumpunt, asperam reddunt. *Salebræ*] Saxa in via eminentiora et levia. An intelligit lapides quibus milliaria terminantur et distinguuntur?

7 *Tusca ligo, &c.*] Ergastulis Etruscis.

8 *Nec pallens toga*] Togæ autem involvendis mortuis commodæ, quia albæ. Unde et mulieres albis vestibus utebantur in luctu et vittis albis. Non autem Romæ solum, sed et Lacedæmone, honestiores ἐν πορφύρᾳ elati fuerunt. Distinguit tamen expresse Ælianus lib. 6. Var. Hist. cap. 6. et vult eos solos, quorum virtus inter cæteros enituerat, τοὺς τελέως ἀριστεύσαντας, ἐν φοινικίδι ταφῆναι: mediocris fortitudinis homines ramis oleæ, et aliis frondibus decoratos. Hinc et Marcus Antonius, cum M. Bruti corpus liberto suo sepeliendum tradidisset, quo honoratius cremaretur, injici ei suum paludamentum (τὴν φοινικίδα) jussit. Vide Val. Max. lib. 5. cap. 5. Atque idcirco vestiebant cadavera, ne in inferis algerent. *Herald. Pallens, &c.*] Defloccata toga, qua amictus, effertur pauper. Romanorum autem cadavera efferebantur togata, pro sua cujusque conditione: Censorum purpurea; magistratum, prætexta; civium honestio-

rum, candida; viliorum quoque cadavera, toga alba, sed viliori et tritiori. Juven. Sat. 3. vers. 170.

10 *Rasum cavea, &c.*] Latus bovis sylvestris cavea qua coercetur tritum.

13 *Hedylî*] Cinædi.

EPIG. LIX. Mittit librum ad censorium tribunal Cæsii Sabini Umbri, Auli Pudentis municipis; cui librum quoque septimum transmisit, ut est lib. 7. Epigr. 97.

1 *Nympha, &c.*] Fons, seu Nympha fontis, cui Cæsius Sab. de quo Epigrammate 97. lib. 7. templum consecravit.

2 *Templa*] Fontem enim egregio opere ædificavit in ædibus suis.

4 *Nec tua Baianas*] Nec minori sis in pretio et æstimatione apud Sarsinates Umbriæ, quam sunt Baia. *Sarsina*] Civitas Umbriæ.

5 *Sollicitos placide, &c.*] Judicium Cæsii subveritos. Epigrammate 97. libro 7.

6 *Tu fueris, &c.*] Mihi eris instar fontis, Pegasi ungula aperti, poetis culti et decantati.

7 *Nympharum*] Aquarum.

8 *Quid fieri, &c.*] Mergendos scilicet et aqua delendos: sic Epigram. 98. lib. 3. et Epigr. 10. lib. 4.

EPIG. LX. Epigramma elegans, quo facete describitur homo ἀλαζών. Et in Mamurra paupertatis dissimulatores irridet; qui in nundinis licebant perinde quasi omnia empturi, quum vix haberent quod domi cœnarent. Id etiam hodie nimium quam frequenter experiuntur mercatores. *Rad.*

1 *Septis Mamurra, &c.*] Epigr. 14. lib. 2. vers. 5. *Vagatus*] 'Empturus pneros, argentum, myrrhina, villas.' Juven. Sat. 7. vers. 132.

2 *Ubi Roma, &c.*] Ubi venales exponuntur, ostentantur, licitantur, emuntur ingentis pretii merces. Epigrammate 89. lib. 10. *Vexat*] Emendo, licitando, litigando, ostentando.

3 *Inspexit molles pueros*] Venales

diligenter inspexit. Epigr. 82. l. 6. vers. 1. *Oculisque comedit*] Sic Epigram. 97. lib. 1. vers. 12.

4 *Casæ*] Tabernæ viliores et expositæ. Ubi scil. viliora mancipia et rejicula.

5 *Arcanæ catastæ*] Reconditiores et remotæ: nti mox vers. 7. Per hypallagen leg. pro arcana catastæ tabulata. *Catastæ*] Supra Epigr. 30. vers. 5. et lib. 6. Epigr. 29. vers. 1.

6 *Nec mea turba videt*] Nec meæ farinae et conditionis pauperes.

7 *Satur*] Oculus satiatus. *Opertos exiit orbes*] Retegi postulavit et efferri opertas et interius reconditas magni pretii mensas citreas et eburneas rotundas. Epigr. 43. lib. 2. vers. 9.

9 *Et testudineum, &c.*] Et postquam sæpius emensus est conclave discubitorium sex lectis instructum, testudineis putaminibus dissectis exornatum. Vide quæ lib. 14. Epigr. 87. dicta sunt in 'sigma:' et quæ ad vers. 94. Sat. 2. Juven.

10 *Citro, &c.*] Quod non satis ampla esset mensæ suæ citræ.

11 *Consuluit nares, &c.*] An statnæ essent ex ære Corinthio, quod erat pretiosissimum. *Coriathon*] In Corinthi enim incendio confluxere, æris, auri, argenteque venæ: unde æs Corinthium mistum, laudabilis.

12 *Statuas*] Quæ erant ex ære Deliaci.

13 *Turbata crystallina*] Vitiata admisto fragili vitro. *Crystallina, Myrrhina*] Vasa. Epigr. 111. et 113. lib. 14. Gruterus ex Palat. legendum censet *nitro*: nec repugnat huic lectioni Plinius lib. 37. cap. 2. imo pro ea pugnat Tacitus lib. 5. Historiar. 'Conlectæ arenæ admixto nitro in vitrum excoquantur:' imo ipse Noster lib. 1. Epigr. 53. hinc interpretandus: 'Sic Aretinæ violant crystallina testæ.'

14 *Signavit seposuitque decem*] Quasi empturus.

15 *Veteres calathos*] Vasa viminea.

Vel, calices vinarios archetypos.

16 *Mentorca, &c.*] Epigram. 41. lib. 3. vers. 1.

17 *Virides gemmas, &c.*] Smaragdos aureo calici insertos. Epigr. 109. lib. 14. Virides enim gemmas auro decorando maxime convenire persuasum Veteribus, quapropter eas præcipue poculis aureis includebant, quæ *λθοκόλλητα* et *Διδύθα* Græcis, 'aurum gemmatum' Latinis. *Salm. Picto auro*] Vario, elaborato, fulgente: vel quod auro per artem alii colores inducti erant.

18 *Quidquid, &c.*] Gemmas et elenchos ab auribus suspendi solitos.

19 *Veros mensa, &c.*] Non adulterinos.

20 *Pretium fecit iaspidibus*] Licitatus est.

21 *Undecimallassus, &c.*] Planetaria sc. id est, sub noctem.

22 *Duos calices*] Vitreos calices intelligit. *Ipse tulit*] Emphatice, quod servo careret. Sic Epigr. 35. lib. 5. vers. 8.

EPIG. LXI. Quo gratior sit Cæcio Sabino, putet roseam hanc coronam, quam illi mitto, natam fuisse in horto mea Nomentano: etsi forte sit e biferro Pæsto, Tibure, Tusculano, Præneste, seu Campania: namque mihi empty est: sic Epigram. 94. lib. 10.

1 *Seu tu*] Nominat agros rosarum fertilissimos, Pæstanum, Tiburtinum, Tusculanum, Campanum.

EPIG. LXII. Explicat platanum Cæsaris manu satam Cordubæ, de qua nihil alii scriptores, quum passim celebrentur platani Socratis apud Platonem in Phædro, Ciceronis primo de Oratore, Xerxis regis Persarum in Lydia, apud Ælianum lib. 2. cap. 14.

1 *Tartessiacis, &c.*] Bætica Hispaniæ. Tartessus enim idem qui Bætis fl. Strabo.

2 *Corduba*] Senecarum et Lucani patria.

3 *Vellera, &c.*] Ubi greges ovium aureum seu rutilum habent vellus.

Epigr. 43. lib. 2. vers. 3. et Epigr. 37. lib. 5. vers. 7. et Epigr. 133. lib. 14. et Epigr. 100. lib. 12.

4 *Bractea vira pecus*] Rutilus, aureus color nativus.

6 *Cæsariana comis*] Cæsaris manu sata.

7 *Hospitis*] Cæsaris victoris.

9 *Nemus sentire videtur*] Arbor opaca ingens.

12 *Tacitum*] Somno sopitam excitavit fistula Panis et Dryadis. *Fistula sera domum*] Syrix in arundines palustres conversa.

14 *Dryas*] Nympha querquetulana. Singulis enim arboribus Nympham præesse credebant antiqui: quam, quod una cum arbore nasceretur morereturque, Hamadryadem appellabant; cum 'Dryas' sit quæ toti nemori silvæque præsit, a *δρῶς*.

15 *Comissatore Lyæo*] Baccho convivio celebrante.

16 *Effuso lator, &c.*] Ita Scrivinius: hac mente: Postquam cerebrum mero saucium incaluit, accedit numerus lucernis, et umbra fit latior, atque omnia videntur justo majora: cum vulgo legatur *lactor*. Aluntur enim vino irrigatæ platani: quod de Hortensii luxu refert Macrobius. Sat. 3. lib. 13.

17 *Dejecta, &c.*] *Grut. detecta*: eo sensu: Deprehensa, inquit, terra rubens coronis, &c.

20 *Ne metuas ferrum*] Est enim sacra Cæsari.

22 *Non Pompeianæ, &c.*] Non Pompeianæ, id est, victæ, sed Cæsareæ, victrices.

EPIG. LXIII. Purpuratam ait incedere Philanidem, non ob fastum; sed ut odore vehementi purpuræ factorem impuri corporis obruat: nam Philanidis Epigr. 67. lib. 7. eodem laborabat morbo, quo Bætiens Epigr. 77. lib. 3. purpuræ itaque odore delectabatur, qui vitii sui saniem referret. Vide Epigr. 4. lib. 4. vers. 6.

EPIG. LXV. 1 *Herculis, &c.*] Domi-

tianus se ad imaginem Herculis, cui templum in Appia via octavo ab urbe lapide condiderat, fingi et coli voluit. Epigr. 101. infra. *In vultus*] Cur id factitarint, ex Dione et Lampridio docet Heraldus: in illius enim specie se fingi pingique volebant, cui se similes videri cupiebant.

3 *Triviæ*] Dianæ Aricinæ lœnum et templum: cur autem Diana dicatur Trivia, vide quæ Farnab. adnotavit ad Hippolytum Senecæ, vers. 411. *Nemorosa*] Quia templum in nemore. 'Regna Dianæ,' quia sacerdos rex appellabatur. De Rege Nemaurensi, vide Strabonem lib. 5. Ovid. 3. Fastor. *Viator*] Pedes, neque enim in gratiam Hippolyti ab equis discerpti, qui templum illud Dianæ dicavit, nemus illud aditur equis. Ovid. 3. Fastor.

4 *Octavum marmor*] Octavum lapidem, id est, milliarium a Roma. *Legit*] Petit, adit.

6 *Nunc minor*] Sed nunc ipse Hercules inferior nostro factus, Domitianum colit. Infra Epigr. 104. vers. 11.

7 *Hunc*] Domitianum, Herc. majorem.

8 *Illi securus, &c.*] Ab illo Herc. minore supplices minores petant minora.

EPIG. LXVI. Nullum facit adulandi finem Poëta, Herculemque a Cæsaris facie tantam dignitatem capere dicit, ut si illum vultus honorem et elegantiam mortalis habuisset olim, nullum omnino periculum aditurum fuisse dicat.

1 *Nunc agnoscende Tonanti*] Nunc tandem probas te Jovis Capitolini filium, postquam indutus es formam Domitiani, modo Epigr. 65. vers. 1.

3 *Si tibi, &c.*] Si gessisses ora et vultum Cæsaris, cum feras domares.

5 *Argolico tyranno*] Eurystheo, Mycenarum regi, qui, dictante Junone, Herculem ad difficillima quæque obenda adegit. Vide quæ ad Herc.

Fu. Senec. vers. 35. et vers. 829.

6 *Savaque regna*] Quum toties mortis adire discrimen cogeretur, quoties certamen iniret.

7 *Sed tu jussisses Eurysthea*] Unicuique exemplum est verbi 'jubere' cum accusativo personæ sine intellectu infinitivi positi. An placet ex præcedenti versu intelligere, 'regna pati?' Gronovius. *Sed tu jussisses Eurysthea*] Tu illi imperasses, si ora et vultum gessisses Cæsaris.

8 *Nessi*] Vestem sanguine Nessi Centauri et veneno a sagittis Hydræ felle tinctis infectam, muneri a Deianira missam Herculi per Lycham. Vide Senecæ Herc. Œtæi argumentum. *Perfida dona*] Nessi, qui suum sanguinem, seu venenum potius, Deianiræ muneris loco reliquerat, quo decepta ipsa, decepit Herculem, dum interfecit.

9 *Œtæi, &c.*] Non tibi fuisset opus, per ignem mortali parte expurgata, conscendisse cælum: sed citra rogi relatus fuisses in Deos; si, quæ nunc coleris forma, indutus esses.

11 *Lydiu, &c.*] Neque tractasses colum sub Omphale. Vide Mythologos.

12 *Nec Styga, &c.*] Nec adivisses inferos vidissesque Cerberum.

13 *Nunc tibi Juno favet, &c.*] Recepto in cælum Herculi, Juno conciliata, Heben filiam in uxorem dedit.

14 *Nunc te si, &c.*] Amphydacia Nympha, quæ tuum rapuit Hylam, nunc eum reddet, Epigram. 48. lib. 5. vers. 5.

EPIG. LXVII. 2 *Natorum jura, &c.*] De jure trium liberorum, vide quæ ad Ep. 91. lib. 2.

3 *Supplex*] Per libellos supplices. *Dominoque Deoque*] Domitiano. Epigram. 8. lib. 5. vers. 1.

4 *Tu dabis, &c.*] Epigram. 31. lib. 8.

EPIG. LXVIII. 3 *Illud puerile poposci*] Δύσφημον ἔκεῖνο, ὅττι πάσχουσιν οἱ παῖδες. Sic sæpe hoc pronomen po-

nitur relato subintellecto. Catullus: 'Et quærendum unde, unde foret nervosus illud.' Sic: 'Res illas' dixit Arnobius τὰ ἀνδρείων. Dicebant aliquando: 'Multa illa,' id est, lascivas illas et obscenas voluptates. Catullus: 'Ubi illa multa tam jocosa fiebant.' Græci τὰυτα vel ἐκείνα eodem modo. *Herald.*

5 *Improbis, &c.*] Ore morigerari.

7 *Sed mihi, &c.*] Nec tamen feci: pretio deterritus, seu rei turpitudine.

8 *Conditione mala*] Magno pretio, caro emptum.

EPIG. LXIX. Irascitur clamoso ludi moderatori, somnum Poëtæ matutinum interruptenti: ait se didactron soluturum, non si doceat, sed taceat.

3 *Nondum cristati, &c.*] Nondum est gallicinium. Misera hominum istorum conditio, qui media pene nocte scholam aperire incipiebant, id est, primo diluculo, vel ante, et pene priusquam galli Solem advenientem salutarent. Juvenal. Sat. 7. 'Dum modo non pereat mediæ quod noctis ab hora Sedisti,' &c.

5 *Tum grave, &c.*] Non intonas minore verberum verborumque strepitu, quam fabri incus, dum fingitur equestris statua caussidico. Vide Juven. Sat. 7. vers. 123. et autorem dialogi de Oratorib.

8 *Vincenti parmæ cum sua turba*] Non temere dixit 'sua turba.' Erant enim in Theatro, Amphitheatro, et Circo factiones, et inde diversus favor. De populi acclamationibus in Circo et Amphitheatro, variisque factionibus, vide Bullengerum cap. 46. lib. de Circo. *Vincenti*] Cum parularii, qui Thracibus gladiatoribus parma armatis favent, suæ factioni victrici applaudunt.

10 *Percigilare grave*] Totam noctem ducere insomnem.

EPIG. LXXI. Adulatur Cæsari, dum reprehendit Mæcilianum; vel ut alii leg. Cæcilianum, sua tempora vituperantem.

1 *Dixerat, &c.*] In Catilinam dixit Cicero, 'O tempora! o mores! senatus hoc intelligit, consul videt, hic tamen vivit.'

2 *Nefas*] Patriæ excidium notum ex Salustio et Cicer.

3 *Gener atque, &c.*] Pompeius et Cæsar; cujus filia Julia nupta est Pompeio: neque tamen constat Ciceronem alicubi liis verbis exclamasse contra bella civilia.

7 *Ducum feritas, &c.*] Nunc, ut quondam Pompeii et Cæsar. *Ferri*] Patriæ ruinam molientis, ut Catilinæ olim.

10 *Mores tui*] Sceleratis omnia tempora metuenda; tuta omnia et secunda innocenti. Omnibus temporibus finire, sunt et erant plures improbi quam probi; nec est, cur tempora quisquam sua accuset, sed se.

EPIG. LXXII. Laudat et stupet concordiam leonis et arietis, simul innoxie habitantium; ideoque dignum utrumque cælo iudicat, æque ac Leonem Nemeæum, et Arietem Phryxi vectorem et Helles.

1 *Massyli, &c.*] Magnitudine corporis nobilissimus in omnibus Libyæ, cujus Massylia pars est, montibus. *Pecorisque maritus*] Aries.

2 *Mirum, &c.*] Mirum est, quam unanimiter et placide inter se convenierint. Al. *posuere*, absolute, seu feritatem posuere.

4 *Pariter socias, &c.*] Uno eodemque cibo vescuntur leo et aries.

5 *Nec fati nemorum, &c.*] Nec leo desiderat cervos, tauros, et alias feras, nec aries herbas, sed et aries vescitur agna, cibo insolito.

7 *Quid meruit, &c.*] Quid meruit leo Herculis, Epigr. 65. lib. 5. vers. 2. quid Phryxi aries, de quo Epigram. 51. lib. 8. vers. 8. ut referrentur in astra?

10 *Hic*] Noster.

EPIG. LXXIII. Martialis a Libero pugile esculentis donatus, petit etiam Liberum, seu poculenta.

1 *Liber*] Ad quem Epigr. 77. lib. 8. *Amyclæa corona, &c.*] Coronate victor in pugilatu, cujus inventor Polylux Spartanus. Amycle autem Laco-niæ civitas est.

2 *Qui quatis, &c.*] Qui Græca exerceas certamina, ipse Latinus pugil vel auriga.

3 *Clausula mihi texto, &c.*] Cum mihi misisses esculenta in sporta; cur non et poculenta adjecisti in lagena?

5 *Tuo nomine, &c.*] Libero, quod tibi cum vini inventore Baccho nomen est commune.

EPIG. LXXIV. Dolet sutorem clientem in possessionem domini sui venisse per artem tam vilem; se autem nobilissima disciplina eruditum esurire.

1 *Dentibus antiquas, &c.*] Quod videmus cerdones et sutores facere, dum mordicus extendentes corium adaptant calceis.

2 *Solum*] Soleam rupti, quem reficit, calcei.

3 *Prænestina regna*] Legata tibi a Domino tuo. Clientes 'dominos' Veterum more patronos appellabant: et sæpe factum, uti, quum patronus sine liberis decederet, clients aut libertus in bona patroni succederet: ut contra in liberti patronus. *Rad.*

4 *In quibus, &c.*] In quibus indignum est tibi esse vel cellam servi, quasi dicat, indignus eras cella, ne dicam tota domo, et omnibus bonis. Epigram. 48. lib. 3.

5 *Ardenti*] Epigr. 13. lib. 10. vers. 5. *Madidus*] Ebrius.

6 *Pruritis domini*] Lascivis *φιλκορτος*. *Ganymede tui*] Puerio delicato. Epigr. 55. lib. 5.

7 *At me literulas*] Ego infelix tracto nobiliores artes, et tamen non invenio tales patronos: et cur non didici etiam cerdonicam? *Stulti docuere parentes*] Non videntes quanto majus vel ex cerdonica, quam ingenuis artibus sit emolumentum.

9 *Frange calamos*] Abjice studia et

litteras, nuntium mitte Musis, quando plus prodest calcens, quam calamus. Sic Juvenalis Sat. 7. vers. 27. 'Frangere miser calamos.' Ὅργανα μουσικῶν, τὰ πολύστονα βιβλία πωλῶ, &c. Πιερίδες σῶζοισθε. Anthol. lib. 1. cap. 17.

EPIG. LXXV. Defunctorum imagines charitatis et memoriæ ergo sibi fieri curabant servabantque Veteres. Pater Camoni adolescentis vicennis emortui imaginem expressit, non quidem in illo ætatis flore, ne tantæ spei juvenis aspectus immodico dolore patrem afficeret, sed infantis forma effinxit, quo recordatio foret minus ingrata. Vide Epigram. 77. Subsequens lege Epigr. Αἰτὴν θειοδότην δ' ἑωγράφος, &c. lib. 3. Anthologię, cap. 12.

3 *Florentes*] Viginti annorum.

4 *Muta*] Pictura enim muta; vel quia infantes non loquuntur.

EPIG. LXXVI. Irridet balneum Tuccæ lignum, et thermas marmoreas; cum ordo materiæ vertendus esset. 'Balneum' enim hoc loco accepit pro receptaculo aquarum frigidarum, seu cella frigidaria; 'thermas' pro caldaria, in qua erant calefaciendæ aquæ: conveniebat, ut thermæ fierent lignæ, aquis calefaciendis multo aptiores, et marmora frigidæ excipiendæ pararentur. Habebant prisci Romani, juxta thermas, etiam cellas frigidas, ut ex Papiño, Plinio Juniore, doceri posset. *Rad.*

1 *Structilive cemento*] Nec lapide cæso ad fundamentum faciendum, cui ædificium superstruatur.

2 *Longam*] Amplitudinem mœnium Babylonis erat milliariorum nostrorum xi. altitudo pedum cc. latitudo l. pedum: quo nomine Antipater dixit, ἐπιδρόμον ἄρμασι τεῖχος.

4 *Strage nemorum, &c.*] Lignis, materia navibus magis, quam frigidariis balneis conveniens.

6 *Beatas thermas*] Magnificas, sumptuosas.

7 *Marmore omni*] Materia frigidari-

ori quam thermis et caldariis conveniebat. *Carystos invenit*] Insula maris Ægæi, ferax marmoris optimi.

8 *Quod Phrygia Synnas, &c.*] Marmor Synnadicum. Vel 'Synnas' pro territorio Synnadeni: sic 'Nomas' pro Numidia. 'Carystium' marmor viride et fluctibus concolor. Statius: 'Et Chios, et gaudens fluctus æquare Carystos.' *Salm.*

9 *Eurotas*] Numidicum Laconicum. Vide Epigr. 42. lib. 6. vers. 12. et 13.

10 *Subice, &c.*] Ad calefaciendas thermas, ab absurdo.

EPIG. LXXVII. Defunctorum autem sibi charorum imagines servabant. 'Nam omnino' (ut ait Lactant.) 'figendarum similitudinum ratio idcirco ab hominibus inventa est, ut possit eorum memoria retineri, qui vel morte subtraherentur, vel absentia fuerant separati.'

1 *Hæc sunt, &c.*] Vide Epigr. 75. superius.

2 *Pueri facies*] Infantis.

5 *Et libata semel, &c.*] Et lanugo ejus subrufa semel resecta sparserat summos cultus, id est, vestes, vel cultus; vel ut alii legunt cultros, id est, novaculas, recte: dicit enim semel tantum lanuginem detonsam. Cultros (inquit Jos. Scalig. in Catullum) intelligit 'sicilices,' id est, cultros tonsorios.

6 *Tribus una soror*] Parcis. Sic Epigram. 54. lib. 4. 'et semper de tribus una necat.'

9 *Sed ne sola, &c.*] Pictura infantem ostendit, ipsa infans et interitura: Carmen hoc meum fuisse vicennem testatur, monumentum pictura certius et perennius. Sic Epigr. 84. l. 7. vers. 6.

EPIG. LXXVIII. Adhibebantur olim ad convivia omnis generis fere instrumenta musica: cantabatur, saltabatur, &c. Poëta igitur ait, illud esse convivium suavissimum, in quod nullus veniat choraules, hoc est, a quo

absit omnis tumultus clamantium, saltantium, ebriosorum: simulque irridet occulte Priscum, tam multis chartis de hac re disputantem, cum verbo dici possit.

6 *In quod, &c.*] Ut ille chorus musicus optimus est, qui ex se dulcis, sublimis, doctus non indiget Choraule qui tibia choro adspiret. 'Bellis hominulis, ut suaviter inter se sint, nihil opus est calice, nihil tibi-cine.' Plut. Sympos.

EPIG. LXXIX. Sensus est: Galla venefica post occisos septem viros, tibi Picentino venefico et parricidæ nupsit. Ergo videtur decrevisse mori, quod tibi nupsit: qui perinde tollis e medio uxores, ut Galla viros. *Rad.*

2 *Sequi vult, &c.*] A te venefico extincta, ut illa prius septem maritos sustulerat. Vide Epigrammate 44. libro 8.

EPIG. LXXX. Blanditur Cæsari et Cæsarianis. Priorum Imperatorum familia tam arrogans et superba fuit, ut intoleranda videretur civibus: tua tam est comis et humana, ut plus illam, quam se diligant cives.

1 *Ducum famulos, &c.*] Famulos priorum Imp. et fastum aulicum. Gruterus ex Palat. legit, *turbamque priorem*, recte. Nam dicit, 'turba prior,' sunt liberti, qui servis utique priores, et præ servis odiosissimi, tanquam qui procuratores provinciarum, exactores tributorum, vectigalium, &c. *Turbamque priorem*] Sic recte e Ms. Gruterus, cum vulgo legeretur, *turbamque minorem*: sed male intellexit, notatus ob hoc a Scriverio, qui subjecit *priorum*. Sed et ipse fallitur: nam 'turba prior ducum' est, quæ prius erat circa duces, per hypallagen Martiali frequentissimam. Præterea malle hos scriptores sic loqui, et 'turba melior, Atheniensis, familiaris,' &c. quam 'meliorum, Atheniensium, familiarium,' docuimus ad

*Delph. et Var. Clas.*

Senecam lib. 3. de Ira cap. 8. *Gracchus*.

2 *Pallatinum supercilium*] Aulicum fastum.

3 *At nunc tantus, &c.*] Falso hoc et adulatorie, reclamante omnium historicorum fide.

4 *Ut sit cuique, &c.*] Ut pluris faciant Cæsarianos quam suos.

8 *Cæsarianus habet*] Qui in aula Cæsaris versatur. 'Regis' enim 'ad exemplum totus componitur orbis.'

EPIG. LXXXII. Carmina probari sua passim ab omnibus; ab uno tamen aliquo vituperari, velut non satis limata et emendata dicit. Respondet Poëta se convivis, non cocis scribere, Poëtam illum æmulum esse cocum, non Poëtam. *Rader.*

3 *Nam, &c.*] Volo carmina mea magis placere benevolis et simplicibus lectoribus, auditoribusque, quam æmulis et curiosæ strictæque censuræ poëtis.

EPIG. LXXXIII. Astrologus Munnam (vel ut alii leg. Cinnam) divitem, brevi moriturum prædixerat; Munna decoxit subito omne patrimonium, nec mortuus est. Poëta veridicum fuisse, ait, astrologum, vere enim perisse Munnam, cum ad incitas redactus sit. *Rad.*

1 *Dixerat, &c.*] Jocus est in ambiguitate τοῦ 'perire:' quod Astrologus referebat ad vitam, Poëta ad bona et fortunas, quæ Munna perdidit, fretus Astrologi prædicto.

5 *Bisque, &c.*] Vicies centena millia HS. sive 50. millia Philippeorum.

6 *Perire cito*] Elegans sane Epigramma, et e Græcorum myrotheicis sumptum. Nam ξωρον appellant, hominem luxuriosum, et ejus salus est deplorata ac plane exhausta, facultatibus scil. exhaustis. *Herald.*

EPIG. LXXXIV. Histrionibus Domitianus scenam interdixit, edictum laudat Poëta. Verum si altius cum Lipsio inspicias, intelliges, hic de

*Martini.*

4 Q

equitibus sermonem esse, quos priores Principes ad operas scenicas adgerant, Domitianus minime, ne clarissimus ordo sordesceret. *Rader.*

3 *Multum oculi*] Propter spectacula magnificentissima. *Sed plus, &c.*] Propter edictum, quo interdixisti histrionibus scenam, neque enim equites (ut sub Nerone aliisque Impp.) histrioniam exercent, sed ex recitatoribus facti sunt auditores. Suet. cap. 7. Domit.

EPIG. LXXXV. Lectos olim Norbano seorsim singulos libellos, nunc uno volumine digestos mittit in Vindeliciam.

1 *Sacrilegos contra, &c.*] Contra sacram Cæsaris majestatem motos. Cum L. Antonius Saturninus, superioris Germaniæ præses, contra Domitianum bellum suscepisset. Vide Epigr. 11. lib. 4.

3 *Pieria umbra*] Secessu suburbano, vel alio, ad studia.

5 *Me tibi Vindeliceis, &c.*] Fama in Vindeliciam, quæ ad Septentrionem jacet, sparsa, tibi narrabat me defunctum esse ex morbo, quo laborabam. Epigr. 47. lib. 6. et Epigr. 26. lib. 8. Nihil minus, inquit Jan. Rutgersius. Neque enim mortis suæ, sed Carminum suorum famam eo pervenisse dicit.

6 *Arctos*] Pro Septentrione, cui subjecta Vindelicia, uti et tota Germania, accipitur.

9 *Omne tibi nostrum, &c.*] Nunc tibi ego autor, mitto libros una digestos: quos a me sexennio scriptos, tibi singulos, alii afferebant. 'Trieteris' enim triennium continet.

EPIG. LXXXVI. Ægrum se Atilius simulabat, ne cogeretur amicis impertiri sportulam: hunc morbum non Atilio, sed suæ sportulæ ait lethalem. *Raderus.*

1 *Languidior nostri, &c.*] Et sic hunc versum cum Lipsio lege: *Languidior noster si quando est Paullus,*

*Atili.* Frustra Scriverius repugnat. Quid enim est: 'Paullus Atilii?' Affert ex lib. 7. Ep. 38. 'nostri Polypheme Severi.' Quid simile? Polyphemus iste, signum erat vel imago, quam possidebat Severus: numquid et Paullus erat imago, quam habebat Atilius? *Gronov. Languidior nostri, &c.*] Paullus vel morbo languens convivas vocat: tu ne invites et alios convivii excipias, morbum simulas: nescio quidem an tu ægrotes, mihi certe moritur peritque sportula et cænæ tuæ spes.

4 *Porrexit pedes, &c.*] Translatum a more componendi mortuos, extensis porrectisque in januam pedibus.

EPIG. LXXXVII. Funebre Carmen, quo deflet minorem natu filium Sillii. De quo Plinius lib. 3. Ep. 7.

1 *Festinata, &c.*] Præproperam et immaturam filii sui Severi mortem.

2 *Non semel ore potens*] Non uno genere: erat enim et orator et poeta. Epigr. 62. lib. 7.

3 *Cum grege, &c.*] Ego Silio condolui, et mecum Apollo atque Musæ: vel, apud Apollinem et Musas questus sum de fato Severi.

4 *Ipse meum flevi, &c.*] Respondet Apollo: Et nobis Diis perire filii; mihi Linus, Calliope, Orpheus; Jovi Sarpedon; Domitiano filius suus Domit. de quo lib. 6. Epigr. 3.

6 *Vulnus habes*] 'Habes,' simpliciter. Tractum a gladiatoribus. Videndus Donatus ad hunc Andriæ locum: 'Certe captus est, Habet.' Metaph. ab arena. Vide et Senec. Agamem. vers. 895.

7 *Adspice, &c.*] Si fata immortalium Deorum natos tollunt, quid querimur mortales?

8 *Jovem*] Jovem et Domitianum.

10 *Invidia possis*] Non est quod superis irascaris; cum ipsimet non possint a suis natis fata arcere.

EPIG. LXXXVIII. In testamento- rum suppositorem est hoc Epigram-



ma, qui tum testes jubebat obsignare, quum judicare de testamento ebrii non possent, recte an perperam scriptum esset. Martialis ergo sobriis testamenta signanda docet. *Rad.*

1 *Opimiani*] Epigr. 27. lib. 1. vers. 7.

2 *Denso triente*] Crebris poculis. Triens continet 4. cyathos. Epigr. 28. lib. 1. vers. 2. *Blæsus*] Τραυλός, qui litteras non potest omnes rite exprimere. Ebrii enim ut mentis, sic et linguæ compotes non sunt. Nam caput sensuum omnium arcem occupat gravedo, sopor, κάπος ἐξ οἴνου, κατῆστα. *Rigalt.*

3 *Nescio, &c.*] Supposititias et adulterinas testamentarias vel alias, quas mihi bene potō dicis esse manumissorias tabellas.

5 *Paternus, &c.*] Bonus, fidus, et frugi, ut qui diu servierit in eadem familia. Ut contra, qui dominos sæpe permutarant.

6 *Signa*] Nam in manumissione, quæ fit inter amicos, qualis hæc est, quinque testes erant adhibendi. l. 1. §. Sed etsi, C. de Latin. lib. toll. *Cras melius*] Εἰς αἴριον τὰ σπουδαία, 'in crastinum seria,' inquit Archias. Plut. Pelopidas, cras sobrius melius signabat tabellas, nunc lagenas signo et resigno: vasa vero signabant Veteres, servorum λίχνων furta caventes.

EPIG. LXXXIX. Amicitiam donis partam, donis alendam et conservandam docet.

1 *Me captures, &c.*] Amicitiam meam, vel hæreditatem.

3 *Ut captum, &c.*] Eadem enim arte servantur res, qua acquiruntur.

4 *De cavea, &c.*] A simili: nam ut aper, aut fera esuriens fugit: sic ego, nullo abs te cultus munere, subducam me a tua amicitia.

EPIG. XC. Neque enim ex tempore, neque inter pocula scribuntur boni versus, Euripide et Virgilio digni. Aul. Gell. lib. 17. Valer. Max. lib. 10.

EPIG. XCI. Flaccum amicum monet, qui in Cypro degebat, ut per ar-

dores æstivos tueatur valetudinem, quo salvus et incolomis possit redire in urbem. *Rad.*

2 *Qua gemmantibus, &c.*] Ad lene marmor limpidi rivi lapillos lapsu molliter excitantis.

5 *Perfundas, &c.*] Supra Epigr. 23. vers. 8. et Epigr. 65. lib. 5. vers. 2. 'Videbis in calicibus repente perfusis nivalium maculas et frusta nebularium,' &c. Sidonius Apol. Epist. 2. lib. 2. Alii, *Pertundas*, id est, frangas: recte: Eodem scil. modo quo guttæ saxa pertundunt. Sciendum aliquando delicatiores vino superaddidissenives, de quo more supra Epigr. 64. lib. 5. aliquando vero implesse calicem nive, eamque vino sensim superfuso solvisse, quem morem hic tangi puto. Fiebatque hoc ex alto, ac stillatim, adeo ut primo quasi cavaretur nix glaciesve. *Grut. Triente*] Triens quatuor capit cyathos.

6 *Frontem, &c.*] Coronati potabant Veteres, quod sæpe dictum. Eodem Epigr. 65. lib. 5. vers. 4.

9 *Infamem, &c.*] Ut curam habeas valetudinis tuæ in Cypro insula, calore æstivo infami. Epigram. 45. lib. 8. vers. 7.

11 *Crepantes*] Aridas scilicet et siccas, id est, messis tempore.

12 *Et fulvi juba*] Seneca Herc. Fur. 'Cæli refulget parte non minima leo, Itaque totus fervet.' Thyeste: 'Leo flammiferis æstibus ardens.' Hercule Cætæo: 'At ille jactans fervidam cælo jubam.' Lib. 10. Ep. 62. 'Albæ Leone flammeo calent luces, Tostamque fervens Julius coquit messem.' *Gronov. Et fulvi, &c.*] Augusto mense, quo Sol sub Leone ortus ardet, Epigram. 57. lib. 4. vers. 5. et Epigr. 72. lib. 5. vers. 2.

13 *Diva Paphi*] Venus.

14 *Juvenem remitte rotis*] Flaccum degentem in Cypro. Epigr. 45. lib. 8. vers. 7.

15 *Martis Kalendæ*] In quibus celebratur natalis Veneris, et mittuntur

mulieribus a maritis et amatoribus munera. Epigr. 85. lib. 5. vers. 11.

16 *Et cum thure*] Explicat ritum et genus sacrificii quo colebant Venerem Kalendis Martiis fœminæ.

17 *Candidas ad aras*] Supero scilicet numini: cum Manibus nigræ ponantur aræ.

18 *Secta plurima, &c.*] Frusta. Libum seu placenta in plurimas partes divisa. Vide Epigr. 76. lib. 3. vers. 3.

EPIG. XCII. 1 *Astra*] Videtur palatium Cæsaris hic cælum et astra vocare.

5 *Tonantis*] Jovis.

6 *Jupiter, ecce, tenet*] Domitianus Epigr. 8. lib. 5. vers. 1. Videtur huic Epigr. præbuisse materiam, epulum illud Domitiani, quod celebrat Papius 1. Sylv. Kalend. Decembr. Saturni.

EPIG. XCIII. Dominum sæpe infeliciorem servo, docet in personis Condylis servi, et Caii domini.

3 *Tegeticulu*] Teges enim storea seu matta est, unde diminutivum. Alii leg. *lecticula* (a *mattress*): inepte.

4 *Perrigil in pluma*] Exsomnia nocte tota, cui curæ somnum negant. Caius] Dominus tuus.

6 *Tot dominos*] Multos, quot habet patronos et potentes amicos. *Tu, Condyle*] O serve. *Nec dominum*] Nullum patronum, imo vix dominum tuum. Vel accipe 'dominum' eo intellectu, quo Caius habebat dominos: sic enim nullum habebat, quem Condylus salutaret; nec enim hoc servorum, sed liberorum et clientium erat munus.

7 *Phæbus*] Fœnerator.

8 *Cinnamus*] Lorarius, qui te jussu heri misere excarnificet.

9 *Podagra, cheragraque, &c.*] Sic Catullus: 'quem merito tarda podagra secat.'

10 *Mallet verbera mille pati*] Quam continuum hunc cruciatum podagræ vel cheiragræ.

11 *Quod nec*] Quod non facis turpissima illa, quibus delectatur domi-

nus tuus, tua certe conditio ter illius superat. *Manc vomis, &c.*] Ab hesternâ crapula: vel epoto vino vili ad purgandum stomachum.

EPIG. XCIV. Adulatur Domitiano, et veneratur ut Deum, in cujus gratiam se primum sex cyathos hausturum; postea decem, ad nomen Cæsaris Germanici vel Domitiani exprimendum.

1 *Addere, &c.*] Fundere, miscere. *Immortale Falerum*] Multos ferens annos. Vel, nectari, quod confert immortalitatem, non postponendum.

2 *Quadrantem, &c.*] Funde duos quadrantes, id est, sex cyathos: quadrans enim tres continet, Epigr. 28. lib. 1. vers. 2. *Seniore cado*] Veteris tituli, interioris notæ vini optimi et vetusti.

3 *Nunc mihi die*] Solebant enim prisce in amicorum gratiam tot haurire cyathos, quot litteras illorum nomen continebat. Cæsar autem, soluta diplithongo, sex habet. *Culocisse*] Puer, minister.

4 *Sex jubeo, &c.*] Vide sis Epigr. 72. lib. 1. vers. 1. *Cæsar erit*] Respondet puer.

5 *Sutis aptetur*] Bibituri veteres sumebant coronas, ac toties reponabant, quoties potaturi. Epigram. 65. lib. 5. vers. 4. *Decies rosa, &c.*] Ut significet 'Domitianum,' quod nomen decem habet litteras. Vide Epigr. 51. supra, et Epigr. 72. lib. 1.

6 *Nobile, &c.*] Templum Flaviæ gentis, de quo supra Epigr. 24. et 35.

7 *Bis quina, &c.*] Ad significandum 'Germanicum,' quod nomen bis quinis constat literis, modo vers. 5.

8 *Othrysio, &c.*] Epig. 2. lib. 5. vers. 7. et lib. 7. Epigr. 7. vers. 2.

EPIG. XCV. 1 *Santonica, &c.*] Hippocrates misit mihi absinthiten, petitque a me tantundem mulsi. Itane stupidus illi videor, qui mulsum absinthite permutem? Dabo tamen, sed ea lege ut sumat in illo elleborum, purgaturus hanc cerebri sui insaniam. Pro *San-*

*tonica*, Scriverius legit *Sardoa*. Turn. lib. xvii. Advers. cap. 16. dicit 'virgam Santonicam,' esse absinthium Santonicum, ut et apud Scribonium Largum, cap. 141. *Virga*] Virga Santonica, id est, absinthio, cujus tria genera; Ponticum; Seriphium sen marinum; et Santonicum, a Galliae civitate.

2 *Os hominis*, &c.] Vide impudentiam hominis.

3 *Glauce, fuisse*] Qui Diomedei dedisti aurea arma pro aveis. 'Ὁς πρὸς Τυδείδην Διομήδεα τεύχε' ἄμειβε Χρῦσα χαλκείων. Il. Z.

6 *Elleboro*] Quod insaniam ex melancholia ortam purgat: modo vers. 1.

EPIGR. xcvi. Athenagoras (inquit Calderinus) prius fuit Alphicus, id est, medicus curans vitiliginem, quæ Græcis ἄλφος: ducta jam uxore factus est Olficius, id est, olfacit, &c. Acutior mihi subolet Poëtæ sensus, quem tamen non plane assequor, neque ut per omnia conveniat concinnare possum. Atque ut ingenue fatear, qui in hoc Poëta sexcenties alibi commentatorum destitutus auxilio, mihi vel exitum invenerim vel fecerim, hic hæreo in vado, hic mihi nox multa, quam ingenii radio tollat Œdipus aliquis, seu qui Sphingem acceperit Hortensius. Si quis interim indignum existimet in his Cincinniæ Deæ venationibus videri naris obesæ, legat quæ de 'Olfaciendo' Ansonius Epigrammate 113. 116. 120. et de nomine suppositio Epist. ad librum 1. vers. 4. et Epigram. 23. libro primo.

EPIGR. xcvi. In medicum furem. 'Clinicus,' qui ægros curat, sic dicitur, ἀπὸ τῆς κλίνης, a lecto.

1 *Clinicus Herodes*] Epigr. 31. l. 1. *Trullam*, &c.] Vas potorium, diminutive a trua, vase aquario.

2 *Deprensus dixit*, &c.] 'O quantum est subitis casibus ingenium!' excusat furtum prætextu curæ, quasi amovisset trullam, ne æger præter imperium medici biberet.

EPIGR. xcvi. Ad Julium Martialem, de cujus hortis et bibliotheca lib. 4. et 7. dictum. Contra invidum, qui ut magis invideret doleretque omnia sua prædicavit Martialis.

2 *Quod me Roma legit*, &c.] Epigr. 61. lib. 6. et Epigr. 61. lib. 8.

4 *Monstramur digito*] Ut nobilis poëta. Monstrari enim digito, τῇς εὐδοκίας τεκμήριον. Sic δέκνυσθαι τῷ δακτύλῳ, apud Græcos: unde 'monstrabilis,' ὁ ἀριδείκετος. *Herald*. Epigr. 1. lib. 1. vers. 1. καταδακτυλίζομαι.

5 *Cæsar uterque*] Titus et Domitianus.

6 *Jus mihi*, &c.] Epigr. 91. et 92. lib. 2.

7 *Rus mihi*, &c.] Lib. 8. Epigrammate 61.

12 *Rumpatur*, &c.] Videtur in animo habuisse illud Virgilio: 'rumpantur ut ilia Codro.' Eclog. 7. vers. 26.

EPIGR. xcix. 3 *Coranus*, &c.] Paterfamilias frugi nimium, vel caupo perfidus, qui in vini caritate, vinum reddit vilius et copiosius, infusa aqua. Vide Epigr. 57. lib. 1.

EPIGR. c. 1 *Marcus Antonius*, &c.] Amicum suum M. Antonium Tolosanum Gallum laudat, cui placebat Poëta. Hic est ille de quo Tacitus lib. 2. Hist. 3. et Sueton. Vitell. cap. 18. De hujus imagine lib. 10. Epigr. 23. et 32.

2 *Charta*, &c.] Epistola salutatoria lib. 14. Epigr. 11. Augusta epistolis laudata. Plin. lib. 13. cap. 12. *Vera refert*] Si non blanditur, aut invidet laudando.

3 *Palladiæ*, &c.] Colentis litteras bonas, quarum præses Minerva. *Tolosæ*] Oppidi Galliae Narbon.

4 *Quem genuit*, &c.] Non e familia, aut studiis Antonii iii. viri hostis Reip. aut Antonii Saturnini hom. seditiosi. Epigr. 11. lib. 4.

6 *I liber absentis*, &c.] In Galliam, ad Antonium, credo, ad quem Epigr. superius.

8 *Grande*, &c.] Quod a me autore venit.

9 *Multum, crede mihi, &c.*] ‘Quamquam sapor est oblata dulcis in unda; Gratius ex ipso fonte bibuntur aquæ.’

EPIG. CI. 1 *Denariis tribus, &c.*] Nostræ monetæ 22. d. ob. Denarius Romanus argenteus erat nummus, et decem assibus (unde denarius dictus) primum æstimabatur, quatuorve HS. seu 8. cruciferis, qui Græcis drachmam efficiunt: deinde per bella civilia aucto auri et argenti pretio, denarius cepit 16. assibus æstimari, seu 12. cruciferis et 4. quadrantibus: itemque HS. 4. assibus, seu tribus cruciferis et quadrante. Tandem 12. assibus æstimatus denarius tempore Augusti, stetit aliquamdiu hoc pretio et sequentibus Imperatoribus. Ita sestertius tribus assibus valebat. Et denarius 9. cruciferis et dodrante, sive tribus quadrantibus: quinque autem quadrantes accipio pro crucifero nostrate. *Rader.* Ita ergo dictus, quod denos æris valebat, hoc est, decem asses: quapropter et decusse x. signabatur. Denarius itaque legitimus pendebat drachmam Atticam et septimam ejus partem. Belg. *Vierstuycers, Crabbelaer. Togatum*] Me clientem observantem atria, ut te patronum saltem.

3 *Herere tuo lateri*] Comitissæ vice. *Præcedere scellam*] Anteambulonis vice.

4 *Vetulas tecum, &c.*] Divites viudas et orbas, quarum hæreditates in officiosa salutatione ambis. Juvenal. Satyr. 3. vers. 127.

5 *Denariis, &c.*] Sic Epigr. 26. lib. 4.

EPIG. CII. Domitiani facta cum gestis Herculis contendit, et Domitianum majorem Hercule facit, et Herculem majorem appellat. *Rad.*

1 *Appia, &c.*] O Appia, viarum Latinarum celeberrima, quam sacram facit Cæsar, sub Herculis imagine adorandus: ut Epigr. 65. vers. 1. supra. et vide Statium lib. 4. Sylv.

2 *Ausoniæ viæ*] Quæ maxima es seu regina, ut Papinius loquitur, via-

rum Latinarum. Tum ‘Appia via’ vocatur, quod eam Appius cæcus straverit.

3 *Alcida prioris*] Herculis Alcmenæ filii labores: de quibus vide Mythologos, et quæ Farnab. ad Senecæ Herc. Fu. 214. et Herc. Œt. 15.

4 *Libyn domuit*] Antæum gigantem Afric. *Aurea poma*] Interfecto dracone, qui aurea mala custodiebat.

5 *Pellatam Scythico*] Scuto brevi, cujus extrema in cornua lunantur, usam. *Scythico nodo*] Periphrasis balthæi, zonæ, seu cinguli. *Discinxit Amazona nodo*] Detraxit Amazonum reginæ Menalippæ balthæum.

7 *Eripedem cervam*] Quæ aurea cornua habebat, Dianæ sacra. *Stymphalidas*] Aves tantæ magnitudinis, ut volantes radios solares interciperent scribantur, quas Hercules repulit. *Gruter.*

8 *Cum cane*] Cerberum intelligit.

9 *Vetuit reparari*] Hercules enim non dedit spatium hydræ renovandorum capitum, sed igne adussit.

10 *Hesperias Tusco, &c.*] Boves Geryonis regis Hispaniæ in Italiam actas, lavit Tyberi.

11 *Minor...major, &c.*] Ille prior, Alcmenæ filius: namque Domitianus se majorem Hercule dici colique voluit. Epigr. 16. lib. Spect. vers. 4. Epigramm. 65. et 66. sup.

12 *Sextus ab Albana, &c.*] Qui colitur sexto ab Albana arce lapide; ab urbe, octavo. Epigram. 65. vers. 1. supra.

13 *Asservit possessa, &c.*] Vindicavit sibi Imperium occupatum a Vitellio.

14 *Prima suo gressit, &c.*] In bello Vitelliano confugit in Capitolium quod defendit, &c. vide Sueton. c. 1. Domit. et Niphil. Vitell.

15 *Solus Jules, &c.*] Mucianus quidam Vespasiani dux, Vitellio occiso, Domitianum extraxit, cumque eo administrabat omnia summa potestate, donec Vespasianus in urbem venisset.

Xiphilin. Vesp. nec dubitavit Domitianus imperium adeptus in senatu jactare, 'et patri se et fratri imperium dedisse: illos sibi reddidisse.' Suetonius cap. 13. Domitian. *Solus*] Adulatorie: sed hæc adulatio Domitiano gratissima. *Juleas habenas*] Cæsareas, Imperatorias, sic dictas a Julio Cæsare Imperatore. Absente enim patre, se pro Imperatore gerebat.

16 *Inque suo tertius orbe*] 'Tertius,' postremus in administrando: nam pater imperabat, Titus adjuvabat, Domitianus correptus ob ambitionem cum patre habitabat, poëticaeque studium simulabat.

17 *Cornua Sarmatici ter, &c.*] De Cattis et Dacis Istri accolis triumphos duos, de Sarmatis lauream tulit. Epigramm. 15. lib. 8. vers. 4. cnr autem 'cornutus' dicatur Ister, vide Epigr. 7. lib. 10. vers. 6. *Perfidu*] Perfidis gentibus, quæ ad Istrum colunt, Dacis et Sarmatis.

18 *Sudantem, &c.*] Labore bellico adversus Getas, id est, Dacos.

19 *Sæpe recusato, &c.*] Cum sæpe negatum illi fuisset a patre proficisci contra Parthos, et inde triumphum ducere. Germanici cognomen reportavit a Germanis devictis.

20 *Victor Hyperboreo, &c.*] A Sarmatis, Dacis, Cattis, Germanis, unde 'Germanicus' dictus, et hi omnes populi ad Boream et Septentrionem habitant.

21 *Templa Dco*] Supra Epigram. 4. *Mores populis, &c.*] Lib. 6. Epigrammate 4. et 7. et Epigram. 7. supra. *Otia ferro*] Pacem, confecto bello

Germanico.

22 *Astra, caelo sidera*] Patri, fratri, uxori, filio ἀποθέωσιν, de qua vide Herodianum in Commodio. *Serta Jovi*] Laurum Sarmaticam. modo versu 17.

24 *Tarpeio Deus, &c.*] Colatur potius Jupiter Capitolinus sub imagine Domitiani, quam Hercules in via Appia. supra vers. 1. *Tarpeio patri*] Jovi Capitolino, qui Tarpeius, a monte.

FIG. CIII. Phœbus fœnerator et creditor Martialis, exigebat fœnus et sortem. Poëta vero mutuo petit, seque nihil debere ait; quod nihil habeat unde solvat.

1 *Quadringentorum*] Tabulas quadringentorum millium HS. id est, decem millia Philippeorum. *Rud.* Vide ejusdem ingenii Epigr. 37. lib. 8.

4 *Quod tibi non possum, &c.*] 'Debet enim, si quis solvere, Sexte, potest.' Ep. 3. lib. 2.

EPIG. CIV. 1 *Quæ nova tam, &c.*] Quænam altera Leda a Jove cycno compressa peperit Hierum et Asillum Castore et Polluce forma non inferior, imo nec Helena?

5 *Therapnæis Amyclis*] Castori et Polluci, qui nati Amyclis, quæ urbs Laconiae, ut et Therapnæ, vel ut Stephano et Plinio placet, *Θεραπναι*.

6 *Cum vicere, &c.*] Cum a Venere promissa Helena plus valuit apud Paridem de aureo pomo judicem, quam promissa a Junone imperium, a Pallade sapientia.

7 *Mansisses Helene, &c.*] Castora et Pollucem potius rapuisset Paris, quam Helenam, si æque formosi fuissent ac Hierus et Asillus.

## EPIGRAMMATUM LIB. X.

EPIG. 1. Omne tulit punctum hic liber, paucissimis inductis: castus, dulcis, cruditus est, morum præcepta continet; descriptionibus variis

abundat; nullæ aut rarissimæ adulationes, quia mortuus ille Dominus Densque, hoc est, impius tyrannus, servorum suorum ferro cæsus; cui

successit Nerva, et Nervæ mox Trajanus, ad quem sunt lecta quædam hujus libri Epigrammata. *Raderus*.

1 *Coronide, &c.*] Fine. Signo absoluti operis in calce libri posito, hac figura V. vel 7. alæ scilicet cornicis: translatione ab ædificio, cujus jam absoluti fastigio apponitur cornix. Sed vide Cæl. Rhodig. libro 15. cap. 20.

3 *Terque quaterque, &c.*] Poteris singulo Epigrammate præfinire tibi finem libri, et facere me tam brevem paucarumque paginarum, ac volueris.

EPIG. II. 1 *Festinata*] Decimus hic Epigrammaton libellus, præpropere editus, revocatur ad incudem, et secundam curam, quæ emendavit, quæ addidit plurima. *Prior cura*] Primitæus non satis maturi, ὕστεραι φροντίδες σοφώτεραι, curæ secundæ meliores.

3 *Nota, &c.*] Prima illa editione.

4 *Utrique fate*] Posterioribus illis, et novis his curis.

5 *Opes nostræ*] Appositive: quo majores opes non posset mihi Roma dare.

6 *Nil tibi, &c.*] Namque a lectoris candore et gratia librorum immortalitas; ut seq. vers.

7 *Pigra, &c.*] Vives vindicatus ab hominum oblivione et fato. Lethe fl. infernum oblivionis.

9 *Marmora*] Monumenta vel nobilissima caprificus e muris et saxis erumpens discutere valet. Plin. lib. 16. cap. 19. Vide Ep. 3. lib. 8. *Messalæ, &c.*] ' Monumenta fatiscunt, Mors etiam saxis nominibusque venit; ' Ansonius. Ψήχει καὶ πέτρην ὁ πολὺς χρόνος, &c. lib. 3. Antholog. cap. 14. *Et audax*] Et vilissimæ quisque conditionis audet deridere vanitatem divitum, quibus statuuntur imagines equestres, quas vetustas exedit frangitque. Sic Juvenal. Satyr. 8. vers. 4.

10 *Crispi*] Crispus fuit Neronis vitricus, ditissimus Romanorum: Epigrammate 54. lib. 4. vers. 7.

11 *Nec secula præsumt*] Dies non habet jus abolendi Carmina. Nam, si tempus edax præset, consumeret auctores. Alii leg. *prosunt*; ut videatur ludere in verbis *nocent* et *prosunt*: Sed, si sæcula non prosunt, nocent perdendis et obliterandis libris, quod haud paucis accidit. Præfero tamen τὸ *præsumt*, quod libri, si generatim loquamur, sint supra sæcula et omnem vetustatem. *Rad.*

12 *Monumenta mori*] ' Carmina quam donant, fama perennis erit.' Οὐ γὰρ αἰοῖδ' ἀμβλύνειν αἶψαν (κῆν ἐθέλει) δύνανται, lib. 3. Epigr. Græc. cap. 14.

EPIG. III. In clancularium poetam et impostorem, qui famosa Carmina nomine Martialis spargebat, ut Poëtæ periculum crearet; quem multis modis mendacii et imposturæ arguit.

1 *Vernaculorum dicta, &c.*] Scurrilla dicteria, qualia sunt vernarum. Epigr. 42. lib. 1. vers. 1. Vernaculos ergo hic vocat εὐτραπέλους, dicaces et scurriles nempe homines et inimicos: hinc ' vernacula urbanitas ' Tacit. libro 2. *Salmas*. Congregabantur certis locis hi vernaculi, et scurræ conscripti, atque quasi gregem efficiebant. *Dentem*] Mordacitatem, fædam dicacitatem.

2 *Circulatricis*] Ut quisque abjectissimus, ita solutissimæ linguæ est, ejus impuritate maxime strenui sunt vagi, erronei, circumforanei, circulatores, γόητες.

3 *Quæ sulphurato, &c.*] Quæ vilissimos quosque homines proloqui pudeat. Quæ nolit, qui vitrea fracta sulphuratis permutat; Epigr. 42. lib. 1. vers. 4.

4 *Vatiniorum*] Vitreorum calicem, a Vatinio, Beneventano artifice; lib. 14. Epigr. 96. *Proxenetæ*] Proxenetæ, Apuleio interprete, sunt mediatores, ut ipse loquitur, hoc est, conciliatores, intercessoresque inter emptorem et venditorem. Hoc loco accipio pro eo, qui inter sulphuratorum

et vitreorum fractorum emptores velut sequester et arbiter est; permutablebant enim vitrea fracta sulphuratis: lib. 1. Epigr. 42.

5 *Clancularius*] Occultus impostor suum suis versibus nomen præfigere non audet. Supra Epigramm. 11. libri 7.

7 *Voce ut loquatur, &c.*] Ut ego solers Poëta loquar rauca voce indocilis illius et obstreperi poëtastri. Psittacus enim supra alias aves docilis, cotornix indocilis exprimere humanas voces.

8 *Et concupiscat, &c.*] Et velim esse talis poëta, non magis quam celebris choraules Canus (Epigr. 5. lib. 4. vers. 8.) cupiat esse ascaules, id est, utricularius, (*a bag-piper*) ex ἀσκὸς et αὐλός.

9 *Nigra sit meis fama*] Male quæsitita et ex aliorum infamia.

10 *Quos rumor alba*] Qui ex candore quærunt famam bonam et laudem. *Rumor gemmeus, &c.*] Candidus, felix, secundus: optima enim optimis notabantur, lapillisve nobilioribus.

11 *Cur ego, &c.*] Sic Epist. ad lib. 1. 'At mihi fama,' &c.

12 *Constare gratis, &c.*] Cur obloquendo aliis peribo, quum tacendo salvus esse possim? 'Stare' enim est, probari, laudari. *Gratis*] Impune, quum alioqui famosorum libellorum auctores lege puniantur. *Cum silentium*] Satis etiam multa egregia scripsi, quibus famam secundam merui; quid opus est mihi ad comparandam famam rubiginosis versibus et convitiis, cum jam tacendo constem et ubique lander? *Rad.*

EPIGR. IV. Poëta hic dicit Epigrammata sua utiliora omnibus fabulis: doceri hic mores, et vitia dedoceri: et eo Mamurras fugere Epigrammata, ne suas labe agnoscant. *Rad.*

1 *Edipodem*] Fabulas et tragædias de Edipo, Thyeste, &c. Vide Mythologos. Edipum scripsit Æschylus, Sophocles, Seneca. *Caligantem-*

*que Thyesten*] Quem, filios sibi a fratre Atreo appositos edentem, refugit sol ne videret. Vide Senecæ Thyesten. Ad fabulam respexit; solem enim, execratum tantum facinus, refugisse significant poëta: ergo 'caligantem,' in umbra, sole fugiente.

2 *Colchidas*] Tragædias de Medea. *Seyllas*] Hanc Nisi, illam Phorci filiam.

3 *Hylas*] Theodamantis filius, ab Hercule, patre cæso, abductus: postea a Naidibus nymphis raptus est. Epigrammate 49. lib. 5. vers. 5. *Parthenopæus*] Filius Meleagri et Atalanta, juvenis ad bellum Thebanum profectus est et occisus: lib. 6. Epigr. 77. vers. 2. et libro 9. Epigrammate 57. vers. 8. *Atys*] Puer Cybelæ dilectus. Legunt *Atys*, quod ferre non potest versus, prima in *Atys* brevi: scribendum ergo est, *Attis*. *Ἄρως* nomen Lydum est, quo nomine aliquot Lydiæ reges vocati sunt. Pater Lydi, a quo Lydia denominata est, vocabatur *Ἄρως*: *Attis* vero nomen Phrygii Ephebi, quem dilexit mater Deum Cybele. *Salmas.*

4 *Dormitor Endymion*] Lunæ amasius, ab illa in Latio sopitus.

5 *Puer pennis labentibus*] Icarus.

6 *Amatrices, &c.*] Salmacidas. Ovidius Metamorph. 4. Auson. Epigramm. 99. et 68. Vide et infra Epigramm. 30. vers. 10.

7 *Quid te vana juvant*] Quid legis fabulas alienas, nihil ad mores facientes?

8 *Quod possit dicere vita*] 'Vita,' id est, præsentis homines. Frequens Plinio. Lib. 2. cap. 53. 'Varia in hoc vitæ sententia, et pro cuiusque animo:' lib. 25. cap. 18. 'Postea tot subiere nomina et genera, ut vel hoc solum æstimantibus appareat mutatam esse vitam:' lib. 28. 4. 'Sed et alios efficares ejus usus recognoscat vita.' *Gronovius.* *Meum est*] Lege, quæ tua sunt: lege tuos mores, vitam, vitia; ut inde melior evadas; hoc tuum, hoc

ad te pertinet. *Meum est*] Vitam meam spectat, mores meos format.

9 *Non hic Centauros, &c.*] Mens hic liber non fabulas nubilas et monstrosas garrit: sed vitam humanam corrigit et instituit.

12 *Legas ætria Callimachi*] Ironice. Callimachus autem scripsit librum de Originibus, Causis, et Ritibus Sacrorum, quem inscripsit Τὰ Ἀτρία. Vide Cœl. Rhodig. lib. 12. cap. 1. Gyrald. Dialog. 3. Hist. Jani Parrhas. Variar. Annot. Obscurum illud et morosum opus historias ab omni cognitione remotas continens, quod Propertius lib. 2. vocat 'somnia Callimachi,' quia scripturo sibi finxit per somnum adfuisse Musas. Vide Antholog. lib. 1. cap. 67. et lib. 3. cap. 25. εἰς πομπάς. Turneb. lib. 30. Advers. cap. 30.

EPIG. v. Diras omnes imprecatur impostori et sycophantæ, qui Martialis nomine vulgabat maledicos versus, in claros viros matronasque.

1 *Stolæve*] Matronarum, quarum est stola. *Purpuræve contemptor*] Senatorum, patrum purpuratorum.

2 *Læsit impio versu*] Supra Epigr. 3. vs. 5. et Epigr. 11. libro 7.

3 *Erret*] Redigatur ad extremam mendicitatem: ultra infraque vilissimam mendicabulorum conditionem, cui nec sedes nec stipis spes in pontibus.

4 *Rogatores*] Mendicos.

5 *Caninas panis, &c.*] Canibus projiendas, ut quæ genuinum agitent. *Improbi*] Multis miseris precibus a viatoribus extorti. *Buccas*] Buccas, buccellas.

6 *Illi December longus*] Longam experiat hyemem in cella frigida.

7 *Claususque fornix*] Per diem lateat domi sub frigido fornice, foco sine Vulcano. Cellam ergo intelligit, quam sibi pauperes certa pensione conducebant.

8 *Vocet beatos, &c.*] Mortuos præse beatos prædicet.

9 *Orciniana, &c.*] Sandapila, fere-

tro: ab Orco vel ἔρκος. Vide Cœl. Rhod. lib. 10. cap. 18.

11 *Dicsque tardus*] Mortis, quam jam dudum votis expetebat. *Sentiat canum litem*] Dilanietur a canibus. Vel, jam morti vicinus, audiat de osibus suis et cadavere distrahendo litigantes canes, quorum ventres pro sepulchro sortiatur.

12 *Abigatque, &c.*] Fiat præda avibus. Credo ejectis maleficorum corporibus, quo diutius putrescerent insepulta, affixos et appensos fuisse pannos ad terrorem avium: quod apud nos factum videmus in hortis et agris a sementem.

13 *Nec finiantur, &c.*] Nec mortis pœnas mors ultima finiat, &c. Ovid. in Ibin: unde multæ Nostri hic imprecationes.

14 *Severi, &c.*] Ex sententia Æaci, ex inferni iudicibus unius, in pœnas ingeniosi. Sic Ovid. 'Noxia mille modis lacerabit membra, tuasque Æacus in pœnas ingeniosus erit.' *Sectus loris*] Sic Horat. 'Sectus flagellis hic triumphalibus.'

15 *Monte Sisyphei pressus*] Saxo quod volvit Sisypheus.

16 *Garruli, &c.*] Tantali, cui sitis famisque pœnas garrula lingua dedit.

17 *Delasset, &c.*] Exerceatur pœnis omnium, quos poëtæ fingunt apud inferos torqueri.

18 *Fateri, &c.*] Ita Ovid. in Ibin: 'Sic tibi de Furiis scindet latus una flagello, Ut sceleris memores confitere tui.' Et Virgil. 6. Æneid.

19 *Scripsi*] Ego edidi hæc famosa Carmina sub nomine Martialis.

EPIG. VI. 1 *Quibus urna*] Raderus hic 'urnam' vitam exponit; sic ut dicat felices eos, qui, nondum urna clausi et mortui, videre poterunt venturum in urbem Trajanum. Vel 'urna' pro sorte: Felices scil. quibus sorte quadam bona continget, ut Trajanum videre possent, quod neque vivis omnibus licet, ut oculis suis Imperatorem spectent. Vel, Urna vitæ



diuturnioris, seu mortis, prout serius aut ocysus sors exierit. Vel, electionis urna, qua lecti mittebantur ad principem legati. *Coruscum*] E Germania, quæ ad Arctum, et cui præerat Trajanus, redeuntem.

2 *Ducem*] Trajanum.

3 *Quo campus, &c.*] In ἐποδοχαῖς Imperatorum procedebant ordines obviam: per campos et ex arboribus spectabat populus, fœminæ ex ædibus et fenestris: tabernæ, fenestræ, fores ornabantur lauro, fronde, floribus, lucernis appensis.

4 *Lucbit*] Fenestræ enim, jannæ, &c. lucernis ornabantur, et ignis ubique excitabatur in solennitatibus illis. Et non solum fores lucernis ornabant; sed et ipsi cum lucernis occurrebant. *Latia nura*] Fœminæ enim honestiores ex ædibus prospectabant, quas hic vel Latias nurus appellat.

5 *Moræ dulces, &c.*] Ingredientis in urbem Imperatoris incessus lentus et cum pompa, omnibus gratus. *Pulvis*] In via excitatus.

6 *Totaque Flaminia, &c.*] Multitudo egressa gratulatum Cæs. in via Flam. quæ Germaniam spectat.

7 *Picti tunica, &c.*] Luxus gratia nonnulli equites more Mazacum, qui Libyæ pop. sunt, præcurrerant, tunica acu ab Ægyptiis elaborata induti. Infra Epig. 13. lib. 6. Utebantur ergo Romani luxus causa Mauro equite. Raderus vero alam prætorianam fuisse credit.

EPIG. VII. 1 *Rhene*] Fl. Germaniæ, unde Trajanus Epigr. supra vers. 2.

2 *Odrysiæ bibunt pruinas*] Epigr. 7. lib. 7. vers. 2.

3 *Liquidis fruaris undis*] Non hi-berno gelu constrictis.

4 *Nec te barbara, &c.*] Neque unquam gelu duratus pontem præstes transitumque barbarorum Germanorum incursibus. Hic locus ingeniose explicatus est ab Elia Vineto, in Comment. Ausonianis ad Mosellam.

6 *Cornibus*] Finguntur Dii flumi-

num præsides cornuti, propter riparum alveorumque curvitatē. Magis proprie tamen cornuti dicuntur illi fluvii, qui se deducunt in geminos pluresve alveos; unde nata fabulæ occasio de Acheloi cornu ab Hercule avulso. Rhenum Virgil. 9. *Æneid.* dixit bicornem propter duo ostia, quibus Drusus tertium addidit, ducta fossa adversus incursum barbarorum. *Aureus*] An propter auri fodinas Germaniæ? an propter ipsos Germanos auricomos? *Receptis*] In unum alveum.

7 *Romanus, &c.*] Subjecta Romanis sit Germania cis transque Rhenum.

9 *Tibris, &c.*] Dominus orbis fluvius, Romæ scilicet capitis et reginæ triumphati orbis fluvius te rogat, cui tamen imperii jus est. *Remittas*] Rogat, ut remittas Trajanum, neque novo aliquo motu detineas.

EPIG. VIII. 2 *Magis esset anus*] Capulo vicina et brevi moritura: et sic cito fieri heres possem.

EPIG. IX. Affirmat Martialis sibi famam ingenii et carminis non invidendam; quod eandem adepti sint multo se inferiores et indigniores. *Rad.*

1 *Udenis, &c.*] Hendecasyllabis: Phaleucio carmine.

5 *Non sum Andræmone notior Caballo*] Nolite mihi ingenii invidere famam, cum minori sim in pretio et fama apud scurrilis hujus ævi cultores, quam Sextius Andræmon Caballus scurra. Epigramm. 41. lib. 1. vers. 17. Alii Andræmona voluit esse nomen nobilis equi Circensis.

EPIG. X. Divites et claros æque serviles esse atque pauperes, imo jam patronos ipsos clientium obire partes queritur.

1 *Cum tu*] Ejusdem ingenii Epigramma vide 18. lib. 2. et lib. 5. Epigramm. 23. et Juven. Sat. 1. vers. 117. *Laurigeris, &c.*] Qui geris consulatum, quem tibi ineunti et annum aperienti præferuntur fasces laureati. *Intras*] Aperis, inchoas. Claudian. Jamque

novum Fastis aperit felicibus annum,'  
 &c.

4 *Plebe Numæ, &c.*] Plebe tenui et paupere, cujusmodi ipse fuit Numa.

5 *Respiciat*] Alii, *respiciet*. Juven. Satyr. 3. vers. 184. *Dominum, regemque*] Patronum, quos reges et dominos vocabat, ut supra sæpe.

6 *Hoc tu, &c.*] Egone te patronum salutabo, qui ipse alios salutat multo blandius quam ego te?

8 *Per medium, &c.*] Sed et ipse alios præcedis, anteambulo comesque; Epigrammate 36. lib. 3. vers. 4.

9 *Sæpius, &c.*] Quod attendentis, faventis, applaudentisque signum est.

10 *Pariter, &c.*] Applaudis: vel, a facie jactas manus, quasi per admirationem. Juven. Sat. 3. vers. 106.

12 *Divisit nostras, &c.*] Æque sumus clientes; vos purpurati tantum distincti estis a nobis togatis. Vel, vos purpurati clientes exclusistis nos togatos ab officio clientum. Turneb. 30. lib. 30. Purpura enim insigne Romanorum magistratuum. *Dimisit* Gruterus eo modo interpretatur: Jussit esse feriatas, inutiles reddidit: tanquam si dimitterentur tali facto, non secus quam symbolo quodam dimittebatur aut Concio, aut Senatus. Sic et Noster lib. 1. Epigr. 78. 'Dimisitque animam nobiliore rogo:' lib. 2. Epigr. 16. 'Dimitte Machaonas omnes.'

EPIG. XI. In parcum amicum; sese tamen Pyladem et Theseum jactare ausum. Poëta veros ait amicos, non qui aliquid donent, sed qui πάντα κοινὰ habeant.

1 *Thesea, Perithoumque*] Nobile amicorum par.

3 *Pyladi, &c.*] Vel infimo servitii munere defungi, ut præstare matulam, vel porcos pascere.

4 *Porcos pascere Perithoi*] Forte, quod in glandiferis Pindi sylvis degebat Perithous.

6 *Et lotam, ut multum*] Quærit Gruterus, utrum apud fullonem, an vero

tinctorum? Respondet Scrivenerius: 'Lotam togam' dixit, ut alibi: 'Et lotam niveo togam Galeso:' quia sæpius lana flumine lavatur. Hoc nihil est dicere. Etenim aliter toga niveo Galeso lota, aliter dicitur terque quaterque lota. Illa lib. 2. Epigr. 43. et lib. 4. Epigr. 28. est facta e lana Tarentina: ut lib. 8. Ep. 27. 'Bætis in Hesperia te quoque lavit ove.' Alloquitur togam Partheniam. Galesus ad Tarentum, ut Bætis in Hispania, oves, et sic in ovibus lanam, in lanis futuram togam laverunt. At 'lota terque quaterque' est, apud fullonem sordibus purgata et interpolata, quod viliores facit. Ut apud Petronium: 'Vestimenta Tyria sine dubio, sed jam semel lota.' Gronovius. *Et lotam*] Et togam non usque adeo tritam, non ultra ter quaterve lotam. Salmasius legit *Et lotam, ut minimum, &c.* Obsoletam et diu habitam intelligit, utpote quæ ter ad fullonem sit missa maculis eluendis. Tria nempe fullonis propria sunt in poliendis vestimentis: primum τὸ πλύνειν, lavare, tergere nitro, creta cimolia, et similibus. *Ut multum, &c.*] Ex persona Poëta interpositum, indignantis togam imputatam, quasi magna illa res siet.

7 *Nūl unquam, &c.*] Quippe qui omnia cum Pylade communicavit. Quod quia tu non facis, sed multa negas, non es verus amicus.

EPIG. XII. Vovet secessum Domitio felicem, et reditum. Æmilie urbs dicitur Apollinea, vel a liberalioribus disciplinis, vel ob templum Apollinis. *Rud.*

1 *Æmilie gentes*] De hoc loco vide Not. ad Liv. lib. xxix. 2. ubi, quod operæ peccaverunt, corriges ex erratis. Gron. *Æmilie gentes*] Epigr. 4. lib. 3. vers. 2. *Apollineas Vercellas*] Oppidum Insubrium, ubi Apollo colitur. Vide Ph. Cluverium lib. 1. Ital. Antiq. cap. 23.

2 *Phærontei Padi*] Padus, Erida-

nus Græcis; in quem Phaëton curru Solis excussus cecidit. Epigr. 25. lib. 4. vers. 2. *Qui petis*] Videtur legendum, *quæ petis*. Non enim placet: *Domiti, qui petis Æmilie gentes et Vercellus et Circumpadana, ne vivam, nisi te libenter permitto*: quam: *Ne vivam, Domiti, nisi te libenter permitto regionem Æmilie et Vercellus et in Pado circumjectu, quæ petis*. Omittit autem præpositionem, ut Virgilius: 'Devenere locos.' Vide quæ ad Livii 1. 29. c. 2. diximus. Gronovius.

3 *Ne vivam*] Formula jurandi, priscis usitata.

5 *Sed desiderium, &c.*] Sed desiderio nostri tu præfers unius ætatis rusticationem, qua tui colorandi et animi relaxandi causa ab urbanis curis secedis.

7 *I precor, &c.*] Vade itaque, insolationi vaca: qua utebantur Veteres ad figendam valetudinis causa, et colorandam nitoris gratia cutim.

8 *Quam formosus eris, &c.*] Quam pulchre coloratus peregre redibis!

9 *Albis, &c.*] Σκιατρώφοις, ab umbra urbana pallidis: sole non coloratis. Vide Epigramma 56. libro 1. vers. 14.

10 *Libubique tuus, &c.*] Osculo excipiet. Sic Virg. 'Oscula libavit natæ, dehinc talia fatur.' *Pallida turba*] Ob vigilias, officia, et servitutem urbanam.

11 *Rapiet colorem*] Candidum reddet.

12 *Niliaco, &c.*] Ægyptii vero fusi.

EPIG. XIII. Tuccam, opulentum et felicem, eo infelicem prædicat, quod suam felicitatem ignoret: quod multis usu venit; ut tum primum se beatos agnoscant, quum beatitudinis jacturam fecere.

1 *Cum cathedralicis, &c.*] Cum habeas tecum in rheda vel curru, quoties iter facis, pueros delicatos, teneros, effæminatos, mollitie non cedentes feminis, quarum proprie est cathedra; Turnebus libro 30. cap. 3. et 30. Symphonicos, forte.

2 *Et Libys, &c.*] Et tibi, pro more lautiorum, præcurrant equites Numidæ. Reges enim et potentiores præcursores illos habebant, cum iter aliquod ingrederentur. Cursores simpliciter dicuntur, cum præcursores revera sint. Senec. Epist. 114. 'Omnes sic jam peregrinantur, ut illos Numidarum præcurrat equitatus, ut agmen cursorum antecedit.' Turneb. lib. 24. cap. 6.

3 *Strataque, &c.*] Et tibi, ad multas tuas thermas et balneas, multa extruantur triclinia, diætæ, cœnationes. *Baias*] Balneas, quibus celebres sunt Baiæ.

4 *Et Thetis, &c.*] Et ampla balnea, quæ et maria dicebantur et piscinae, unguentis infusis (qui Veterum luxus) pallegant.

5 *Setini rumpant, &c.*] Optima vina e Setia frangant, dum miscentur; vel calore rumpant pocula tua crystallina. *Trientes*] Calices 4. cyathorum. Epigram. 28. lib. 1. vers. 2.

6 *Venus*] Quæ in olorina cubat: nam olores illi sacri.

7 *Ad nocturna jaces, &c.*] Vide 5. Satyræ Persii versum 165. et quæ nos ad illum.

9 *Urere nec miserum*] Cum sis tam beatus et felix, cruciaris tamen quod nequeas esse adulter.

10 *Bene est*] Ex rerum affluentia nascitur tibi vitiosa miseria. Et sane tibi male est, quia nimis bene est, quod non intelligis. Nam *ἔρως* est τῶν σχολαζόντων ἀσχολία: adde καὶ τῶν ἐχόντων. 'Bene est,' elegantissime; *ἔχεις εὐδαιμόνως*. Sed et locutio convivalis honestissima. Horat. Sat. 2. lib. 2. 'Bene erat, non piscibus Urbe petitis, Sed pullo atque hædo.'

EPIG. XIV. 6 *Cum tua Niliacus, &c.*] Cum colonus tuus in Ægypto multos tibi aret fundos.

8 *Argenti, &c.*] Sic Palatinus. Vulg. *Argenti quando missu selibra mihi est?*

10 *Quam quod, &c.*] Animam impendere, sive, ut ait ille, aliquid ani-

mæ amittere in honorem amici: honeste parum, at satis familiariter, et pro comitate snilla: ubi arctioris amicitiae argumentum habetur, mutuis se officiis comitari ac deducere ad sellas Patroclianas, et dulcissimos conferre sermones in Cloacina sacello.

EPIG. XV. 1 *Dotatae*, &c.] In ludo sagittario, quasi per errorem: vel, sanciat uxoris cor acuta amoris seu doloris sagitta, dum ipse ludit in aliis.

2 *Sed dum*, &c.] Sed dum se ludere nescire simulat. Quis neget eum scire ludere, qui sic ludit?

EPIG. XVI. In vanum promissorem.

3 *Callaieis*, &c.] Quicquid auri foditur in Hispania. Gallæcia autem et Asturia Hispaniæ regiones sunt, aurifodinis quondam celebres.

3 *Divitis unda Tagi*] Auri ramentis fluens Tagus, fl. Hispaniæ.

5 *Erythræa*, &c.] Epig. 38. l. 5. vers. 4.

6 *Unica servat avis*] Phœnix. Vide Epigr. 7. lib. 5. vers. 1. et Epigr. 55. lib. 6. vers. 2.

7 *Agenoreo Tyros*] Tyrio, purpureo. Tyros enim et Sidon Agenori regna erant. *Improba cogit aëno*] Inventrix purpuræ, qua iterantur lanæ. Vestes purpureas appellat Senec. Epist. 115. 'lacernas coloris improbi.' Improbum laborem appellavit Virgilius, assiduum et iteratum: ita et vestes 'improbi coloris' dibaphas et iteratas aheni purpureo: et huc facit Plin. lib. 9. cap. 41. 'Non est satis abstulisse gemmæ nomen amethystum; rursus absolutus inebriatur Tyrio, ut sit ex utroque nomen improbum, simulque luxuria duplex.' Lib. 14. Epigr. 154.

8 *Quomodo das*] Promissis sc.

EPIG. XVII. Macer, occupatus in via Appia sternenda, legebat Geometras, et subinde Martialis Epigrammata, quæ ad Saturnalia expectabat, intermissa vero petebat. Respondet

Poëta: Si legeris mea, negliges tua, viam sc. Appiam. *Raderus*.

1 *Saturnaliis*, &c.] Carmina mea, quæ per Macri in via Appia sternenda, cui præficebatur ab Imperatore, occupationes intermissa sunt a me in Saturnaliis, exigit Macer tanquam tributum statum et annuum.

5 *Mensorum*, &c.] Geometrarum libris Geometricis, ut rationem viæ sternendæ et muniendæ percipiat.

6 *Quid facies*, &c.] Negligeris scilicet meis nugis posthabita.

EPIG. XVIII. Coli volunt a clientibus patroni, et nolunt colere donis clientes. Talem patronum esse ait Marium.

2 *Spondet*, &c.] Pro clientibus. *Credere*] Mutuum dare.

3 *Turba*] Clientum. *Sterilem*] Unde nihil fructus.

4 *Fatuae togæ*] Insipientes, qui gratis serviant, *Togati* clientes! Metonymice.

EPIG. XIX. Alloquitur Musam; mandat, ut domum Plinii in Exquiliis quærat, adeatque reverenter. Tum et Plinium laudat ab eloquentia, quam cum Cicerone contendit.

1 *Nec dictum satis*, &c.] Super rumore defuncti Martialis, in Epistola ult. lib. 3. ad Priscum, gratatur Plinius, laudat et bene precatur Poëtæ de hoc Epigr. ejus partem ibi referens, 'Alloquitur Musam,' inquit de Martiali, 'mandat, ut domum meam Exquiliis quærat, adeatque reverenter,' &c.

2 *Sed non*, &c.] Non tamen omnino inelegantem.

3 *Thalia*] Musa carminis mei jocosæ præses. Epigramm. 8. lib. 4. vers. 12. et Epigr. 16. lib. 7. vers. 4.

4 *Brevis est labor*, &c.] Non est, inquit, longa ad domum Plinii via, quæ statim est post superatam Suburram.

5 *Altum vincere*, &c.] Ascendere per declivem collem e Suburra (de quo vico Epigr. 35. lib. 1. vers. 6.) Esquiliis.

6 *Orphea, &c.*] In domus Plinii fastigio effictum. Plin. Histor. lib. 35. cap. 8.

7 *Lubricum theatri*] Stillicidio, vel aspersionibus theatri.

8 *Avenque regis*] Aquilam, illam forte de qua Epigr. 56. lib. 5. In templorum atque ædium nobiliorum fastigiis apponebatur aquila, minorum vero, coronis. Epigr. 1. hujus libri.

9 *Phryga pertulit Tonanti*] Ganymeden: dicto Epigr. 65. lib. 5.

10 *Pelonis*] Albinovani, poëtæ, cuius domus fastigio insidet aquila minor priore illa Ganymedem rapiente.

12 *Non tuo*] Alio quam quod jocosus Carminibus convenit. Vide Ep. 8. lib. 4. vers. 11. *Disertam*] Plinii Sec. oratoris disert.

13 *Ebria januam, &c.*] Lasciva, petulans, intempestiva.

14 *Tetricæ Minervæ*] Studiis severis et gravioribus.

15 *Centum studet, &c.*] Foro et causis c. viralibus. Epigr. 38. lib. 6. vers. 5. et Epigr. 62. lib. 7. vers. 7. et Plinii Epist. passim.

17 *Arpinis quoque, &c.*] M. Tullii Cic. Arpinatis: quem sibi ubique imitandum proposuisse Plinius confitetur.

19 *Hæc hora est tua, &c.*] Nona hora aut decima, Epigr. 8. lib. 4. vers. 11. et 12. inter pocula, rosas, unguenta.

20 *Cum regnat rosa*] Coronati enim potabant. *Cum madent*] Delibuti unguentis.

21 *Tunc me vel, &c.*] Namque hac hora vel rigidi Catones deposita gravitate calent merore.

EPIG. XX. Paulatim de patria cogitat poëta, quod Trajano parum gratus esset, ob adulationes, credo, Domitiani: vel quia, ut Dio scribit, bonarum artium esset prorsus ignarus. Hic tamen Poëta se in gratiam Manii reversurum ait. *Rad.*

1 *Ducit ad auríferas, &c.*] Cur redire velim in patriam meam, visurus Hispaniam aurifodinis celebrem, et Salonem, Epigr. 50. lib. 1. vers. 12. tu mihi causa es, o Mani, &c.

2 *Pendula, &c.*] Bilbilim in edito sitam.

3 *Simplicibus annis*] Simples anni primæ ætatis.

4 *Et prætextata, &c.*] Usque a pueris, qui prætextam gerunt, amicitia culta.

5 *Tu facis*] Ut redire cupiam.

7 *Tecum ego vel, &c.*] Tecum vel in arenosis Africæ desertis, vel inhospitali Scythia degerem. *Mapalia*] Agrestium casæ culmo tectæ. *Pæni*] Agri Carthaginiensis: hic pro tota Africa.

10 *In quocunque loco, &c.*] Omnis nobis locus pro Roma erit.

EPIG. XXI. Sextum, aut, ut alii scribunt, Crispum, obscuritatem affectantem irridet, quod sane vitium multi hodie in laude ponunt, qui *κακόηλοι* et antiquarii videri volunt. *Rad.*

1 *Modestus*] Grammaticus, cujus meminit Tranquillus et A. Gell. et Macrobius.

2 *Clarus, &c.*] Grammaticus, cujus meminerunt Seneca Epist. 66. et Ansonius Epist. ad Ursul.

3 *Sed Apolline libris*] Sed divinatore Œdipo aliquo, Sibylla, imo ipso Apolline, qui, velut Deus, possit animi tui cogitata dispicere. Sic Adag. 'Ne Apollo quidem intelligit:' de re vehementer obscura.

4 *Cinna Marone fuit*] Poëta, autor egregii quidem laudatque operis, sed obscuri; et, quo nec se scribere satis digna, per modestiam proficitur Virgilius, Ecloga 9.

5 *Sic tua laudentur, &c.*] Propter obscuritatem et intricatas tenebras.

6 *Et sine Grammaticis*] Absque ope Grammaticorum interpretum. Quotus tamen quisque Grammati-

corum, immo Criticorum, aut (quos M. Cato dixit Mortuaria Glossaria) Philosophorum hæc intelligit?

EPIG. XXII. 3 *Basiare te nolo*] Epigr. 33. lib. 2. et lib. 7. Epigr. 66. Ne te salutem.

EPIG. XXIII. De hoc eodem dictum libro 9. Epigramm. 101. ubi patriam et studia ejus intelliges: hic jam agit de ætate et felicitate Antonii.

2 *Quindecies actas, &c.*] Annos LX. ex computatione Chronologorum, quibus Olympias est quatuor annorum spatium; annos LXXV. ex ratione poetarum, qui Olympiada pro quinquennio seu lustris usurpant. *Primus*] Cognomen Antonii, ut infra Epigr. 32. et 101. lib. 9.

3 *Tutos respicit annos*] Extra fortunæ aleam positos: in quos fortuna jans perdidit.

4 *Nec metuit*] Nec metuit mortem.

6 *Nulla subit*] Succurrit, id est, in mentem venit. Tacitus lib. 3. Histor. 'Subit recordatio, illos esse, qui nuper Bedriaci victoriæ temperassent.' Gronov.

7 *Ampliat, &c.*] Bis vixit, qui ad senectam bene vixit; præteritæ enim vitæ grata recordatio præsentem vitam alit, et facit jucundior.

8 *Vita priore frui*] Jucunda bene actæ vitæ recordatione.

EPIG. XXIV. In celebrando suo natali, annos præteritos numerat 57. et futuros optat 18.

1 *Martiæ Calendæ*] In quibus et ab ipsis puellis mittuntur mihi munera. Epigr. 92. lib. 9. vers. 15. et Epigr. 85. lib. 5. vers. 11. Natalis item celebrari solebat missis muneribus: Epigramm. 64. lib. 8. et Epigr. 87. lib. 10.

4 *Quinquagesima liba, &c.*] Jam quinquagesimum septimum natalem meum celebri libis et thuris acerra. Vel, o Martiæ Calendæ, vestris aris jam quinquagesima liba et septimam

acerram addimus: sive jam agitavi natalem meum, genioque natali meo sacrificavi quinquages septies.

5 *Focis*] Aris. *Acerram*] Vas thuriferum.

9 *Tribus areis*] Tribus vitæ curculis, pueritia, juvenia, et senectæ: nam decrepitam ætatem sibi non exoptat. Area in Circo spacium est curriculi: 25. missuum est unius diei area. Missus trium arearum conficiunt numerum annorum, quos sibi vovet Poëta. Pet. Sriver. explosa lectione *tribus aureis*, cum recepta expositione aurei Rom. æstimati 25. denariis, Jo. Meursii Mantissa, cap. 19. Raderus legendum censet *aureis*. Petit enim Poëta, ut ad annos septem supra quinquaginta sibi adjiciantur decem et octo, qui, prioribus adjecti, recte efficiunt tres aureos Romanos, hoc est, septuaginta quinque denarios. Triplica enim vicenos quinos denarios, septuagenos quinos colliges: hanc sibi auream ætatem optat Poëta. Vide et Turneb. lib. 30. cap. 30.

10 *Elysia puellæ*] Proserpinæ. *Petam*] Moriar.

11 *Post hæc tempora*] Nos quoque invenimus in scripto: *Post hunc nec horas*. Unde Gruterus elegantissime et verissime, *Post hunc Nestora*. Quod miror Scriverio spretum. Significat, Post hoc ævi Nestorei spatium. Sic Juv. Sat. 12. 'Vivat Pacuvius vel Nestora totum:' id est, eam ætatem, quam Nestor. Martialis lib. 11. Epigr. 12. 'Qui Mentora frangis,' id est, Mentoreum toreuma. Post istas tres areas, tria quasi secula Nestorea, nec diem, inquit, rogabo. Eodem pertinet, quod est Epigramm. 48. 'Immodico sexta Nerone calet:' pro thermis Neronianis. Gronovius. *Post hæc tempora, &c.*] Palat. opt. *Post hunc nec horam nec diem rogabo*. Hinc Gruterus colligit legendum: *Post hunc Nestora nec diem rogabo*; hoc

est: Ubi tribus illis anreis, non secus ac tribus ætatibus, quasi Nestor factus fuero, ne dieculam quidem amplius desiderarim vel voto.

EPIG. XXV. Lib. 8. Epigr. 30. descripsit spectaculum Scævola in arena datum; hoc loco, quod ibi laudavit, hic elevat; fortioioremque fuisse affirmat, si imperanti dixisset, 'Non facio:' tum enim non manus, sed totum corpus fuisset ustulatum et concrematum. *Rad.*

1 *Matutina nuper*, &c.] Mane pugnantibus damnati cum bestiis; post meridiem qui ex bestiariis superebant, inter se. Lips. 3. Saturn. c. 15. Senec. Epist. 7. *Spectatus arena*] Vide hoc spectaculum, Epigr. 30. lib. 8.

4 *Abderitanæ*, &c.] Stolidus es, 'Verecun in patria crassoque sub aëre natus,' ut ait Juvenal. Sat. 10. vers. 52. ad quem vide quæ nos.

5 *Nam cum dicatur*, &c.] Nam, si dampnato huic daretur conditio, ut repræsentando Mucii manum exustam (de quo Epigr. 22. lib. 1. et lib. 8. Epigr. 30.) redimeret supplicium tunicae molestæ, in qua pice, resina, bitumine, cæterisque ignium alimentis illita ardens illi fuerat: minus fortiter facit (saltem audacter minus) parte, quam toto corpore exusto. Majoris ergo est fortitudinis dicere, Nolo, quam urere dextram. Uris enim manum, ne totus vivens vidensque comburaris.

EPIG. XXVI. Deflect mortem Vari centurionis in Ægypto defuncti.

1 *Vare, Paratonias*, &c.] Vare, qui modo in Ægypto (Parætanium autem Ægypti urbs) gessisti Rom. tribunatum: cujus insigne est vitis, quam gestabat tribunus ad castigandos milites.

2 *Centum*, &c.] Centurio. Romuli instituto, legio, quæ constabat 3. milibus, distributa est in 30. centurias, quibus singulis singuli præerant centuriones; postea tamen mutato nu-

mero militum, manipulorum, et centuriarum in legione, 60. militibus præerat centurio, qui primitus 100.

3 *Ausonio Quirino*] Romæ in Italia, quam condidit Quirinus, id est, Romulus: vel, Romanis frustra prom. *Frustra*] Namque mortuus es in Ægypto. *Promisse*] Umbra prom. id est, tu promiseras, nos expectabamus reditum.

4 *Hospita*] Peregrina et exul umbra. *Lagæi litoris*] Ægyptii: a Lago, patre Ptoiomævi Maced.

5 *Spurgere non licuit*, &c.] Sic Epigramm. 85. lib. 6. vers. 12.

8 *Fallax Nile*, &c.] Ægypte, quæ negabas Varo reditum, mihi funeris curam. *Farnab.* Non negabit saltem, nec potest, quo minus æterno te carmine fleam. Et munus hoc erit nobilius larymis, quia æternas continet lacrymas lacrymabile hoc carmen.

EPIG. XXVII. Diodorum qui obscurum aut spurium dicit; qui tamen arte sua ad magnas opes venerat, gratus quondam Vespasiano. *Rad.*

2 *Rarus non*, &c.] Non rarus, id est, frequens.

3 *Tricenos largitur*, &c.] Triplicem sportulam.

4 *Nemo tamen*, &c.] Hoc faciunt allekti tua sportula, vel in gratiam Imperatoris, cui tu gratus, ut quondam Vespasiano: nemo tamen eorum est qui non te pro ignobili habeat, obscuro, terræque filio. Seneca in Apocolocyinthosi: 'Nemo enim illum unquam natum putavit.'

EPIG. XXVIII. Laudat Janum et forum transitorium Nervæ; Jani enim templum quatuor portarum in transitorio foro fuisse Servius ostendit, et Jani olim Transitiones dictæ, quod passim transeuntibus paterent. *Rad.*

2 *Publica quem*, &c.] Epigramm. 2. vers. 1. et Epigr. 8. vers. 1. lib. 8. Sic Ovid. 1. Fast. 'Me penes est unum vasti custodia mundi, Et jus vertendi cardinis omne meum est.'

*Publica quem*] Causam addit Festus; Jano primum fuisse supplicatum, quasi parenti, a quo rerum omnium factum putabant principium. Quod et Ovid. 1. Fast. testatur: 'Ut possis aditum per me qui limina servo Ad quoscunque voles, inquit, habere Deos.'

3 *Pervius exiguos, &c.*] Prius habuisti sacellum in foro Transitorio dicto; vel, quod per id in alia esset transitus, utpote situm inter Capitolium et collem Quirinalem; vel, a quatuor transitionibus ad 4. portas Jani templi. Servius testatur, Numam Janum geminum ædificasse, circa imum Argiletum, juxta theatrum Marcelli; ejus portæ duæ, quas legitimum erat aperire, cum bellum esset; in pace vero claudi: ut apertis, in armis esse civitatem: clausis vero, pacatos circum omnes significarent.

5 *Cæsareis cinguntur, &c.*] Quibus ornatur templum tuum a Domitiano, Nerva, Trajano. *Donis*] Statuis, colossis, pedestribus vel equestribus, DD. Imperatoribus locatis mirifice fuit illustratum. Vide Lipsium in Admirandis suis lib. 3. cap. 7.

6 *Tot numeras, &c.*] Nempe, quatuor; vetus Romanum, Julium, Augustum, Transitorium. *Quot ora geris*] Epigr. 2. lib. 8. vers. 3.

8 *Ferrea perpetua, &c.*] Præsta pacem æternam: ejus signum Janus clausus; ut apertus, belli: Epigram. 66. lib. 8. vers. 11.

EPIG. XXIX. 1 *Saturni, &c.*] In Saturnalibus. Epigr. 46. l. 4. vers. 1. et Epig. 84. l. 5. vers. 11.

3 *Dictis a Marte Calendis*] Qui Veneris natalis, quo munera mittuntur fœminis ab amatoribus. Epigr. 91. lib. 9. vers. 15. et Epigr. 84. lib. 5. vers. 11. Qui idem mihi natalis, quo mihi mitti solent munera; Epigr. 24. supra.

4 *De nostra prasina, &c.*] De toga, quam mihi mittere solebas, emisti amicæ tuæ viridem vestem cœnato-

riam. Epigr. 46. lib. 2. vers. 4.

6 *Muneribus futuis, &c.*] Ita alis dominam meis sumptibus; meo certe damno; dum, quæ me capere oportuit, illa intercipit.

EPIG. XXX. Laudat Apollinaris prætorium Formianum, illudque tam graphice describit, ut nec Formiæ sint tam formosæ et amænæ, quam hoc Epigramma: quod ut capias facilius, ipsas Formias adumbrabimus, ex melioris notæ scriptoribus. Formiæ, Latii oppidum, prius Hormiæ dictum, a Laconibus conditum, nomen a commoditate portus, ut auctor est Strabo, accepit. Fuit ad viam Appiam, loco Molæ propinquo, si verus Leander in descriptione Latii. Læstrigonum sedem fuisse Cic. lib. 2. ad Attic. Epistol. 13. et Solinus affirmant; ubi olim Antiphates, rex Læstrigonum, imperitavit. *Rad.*

1 *Formiæ litus*] Maritima Campaniæ urbs, ubi villam seu prætorium habuit Apollinaris: ad quem Epigr. 87. lib. 4. et Epigr. 26. lib. 7. Quasi dicat: O Formiæ, temperato cæli loco sitæ, Apollinari rusticanti estis gratissimæ.

2 *Cum severi, &c.*] Cum se recipit ex urbis Romanæ occupationibus et negotiis.

5 *Non ille, &c.*] Temperato cælo et amœnitati Formiarum non præfert Tibur, pudicæ suæ uxoris solum natale seu villam: non Tusc. Algidos recessus, Præneste nec Anxur. *Sancitæ uxoris*] Pudicæ. Dicamne uxorem Tiburtinam, an agrum habuisse Tiburtinum, an utrumque? Uxoris, credo, villa Tibure fuit. *Rad.*

7 *Præneste*] Latii oppidum, in prospectu urbis; ut et Tusculum et Tibur. *Antium*] Urbs etiam Latii, centum octogiuta octo stadiis ab Urbe: nobilis fuit oraculo Fortunæ, de quo Horat. lib. 1. Od. 35. 'O Diva, gratum quæ regis Antium.'

8 *Non blanda Circe, &c.*] Præ Formiis non desiderat Circæum promon-



torium, Caietam Trojanis conditam, Virgil. 7. et Mart. 13. Epigr. 82. Maricam, Lirin: de quibus vide Geographos et Leandrum in primis.

10 *Nec in Lucrina, &c.*] Nec lacum Lucrinum in Campania, ejus aqua, ut et Baiarum, æque delicata et mollis, ac Salmacis in Caria, ejus fons efflueminare viros dicitur a poetis. Ovid. 5. Metam. Auson. Epigr. 68. et 92. Anthol. lib. 1. cap. 17.

11 *Hic summa*] Hactenus Formianum contulit cum aliis locorum amœnitatibus, prætulitque cunctis: nunc ipsum locum describit. *Thetis*] Æquor.

12 *Nec languet æquor, &c.*] Nec tamen stagnat, sed leni aura portat naviculas.

13 *Pictam phaselon*] Gyraldus, doctore Nonio, phaselum ait navigium esse Campanum. Sunt qui putent sic dici a leguminis specie. Sunt qui a Phaselide loco deduci opinentur. Virg. 'Et circum pictis velitur sua rura phaselis.'

15 *Mota salubre, &c.*] Æque lenis est Formiani sinus aura, atque illa quam sibi faciunt puellæ per æstatem agitantes aëra, mota veste vel flabello: Epistol. 23. Brodæus flabellum ex pavoninis pinnis purpureis confectum intelligit: Miscel. lib. 10. cap. 22.

16 *Seta*] Linea piscatoria. *Longo*] Longe.

18 *Spectatus, &c.*] Per aquam pelucidam. *Alte*] Alte sublatus lineam curvabat pondere, quomagnitudo piscis ostenditur.

19 *Si quando, &c.*] Si quando mare ventis tollatur, mensa minime sollicita est de piscibus, ut quæ suo penne suo regno, suis piscinis satis sit instructa. *Æoli regnum*] Ventos, procellas.

21 *Piscina*] Piscinas passim habebant in villis suis suburbanis. *Vernas*] In suis natos piscinis, seu domesticos.

22 *Natat ad, &c.*] Sic Epigr. 30. lib. 4. vers. 6.

23 *Nomenclator, &c.*] Qui pisces nominatum citet evocetque: non secus ac nomenclatores solebant in foro et campo Martio citare reos convivasque, et suggerere nomina civium dominis suis in ambitu et petitione magistratus salutandorum. 'Nomenclator;' sic scripserunt antiqui: ut et 'tempulum,' pro, templum, &c. 'Mugil,' sen capito, Gr. γόμφος. All. *Grosskoff*. Belg. *Harder*. Gall. *Mulet*.

24 *Senes nulli*] In piscinis connescentes; tales enim animi potius, quam mensæ gratia alebant. Belg. *Barbeel*.

25 *Permittit*] Per occupationes et curas urbanas.

26 *Quot Formianos imputat dies*] Farnabius explicat: Quot dies, quos jucunde agere liceret Formiis, possunt imputari quasi perditis urbanis curis? Non hic sensus Martialis. Dicit enim: Quam paucos dies Formiis, vel ut Formiis, agendos concedit? 'Imputare nobis' apud Senecam, Suetonium, et horum temporum auctores dicitur, quod quisquam beneficii nobis tribuit et concessit, quasi expensum ferre, in rationibus adscribere: et inde venditare: 'Fructus amicitiae magnæ cibus: imputat hunc rex.' Noster lib. 12. 48. 'Imputet ipse Deus nectar mihi.' Pro beneficio venditet. Sic 'annus imputat nobis dies jucundos,' quos, tempore anni ita ferente et concedente, jucunde egimus. *Gronov.* Formiani ergo dies, jucundi et soluti cura urbana.

28 *O janitores*] Si sane omnes in hoc Mss. conspirant, vicerit. Alioqui non facile spernerem, quod antehac edebatur, *vinitores*. Nam, quod ait Gruterus, se nescire quid hic faciat 'vinitores,' ubi nulla mentio vinearum, nulla vindemiæ; possum idem dicere adversus alterum: nulla hic mentio januar. Sed, aiunt, *janitores* in villis et prætoriis fuisse, nulla

dubitatio est. Nec minus credibile Formianum non fuisse sine vinea. Horatius: 'Mea nec Falernæ Temperant vites, neque Formiani Pocula colles.' Et alibi: 'Nec Læstrygonia Bacchus in amphora Languescit mihi.' *Gronov. Janitores*] Aliis, *vinitores*: sed nulla hic mentio vineæ. *Janitores* autem etiam in villis et prætoriiis fuisse, nulla dubitatio est; ut servi atrienses.

29 *Dominis parantur ista, &c.*] Domini raro, fortim, et per otium, civicis quasi emissi vinculis, has voluptates carpunt: vos, o villici, semper, libere, et ad satietatem iis fruimini.

EPIG. XXXI. In gulosum et ganeo-nem hoc scriptum, quo notat in Caliodoro luxum et gulam Romanorum.

1 *Addixi, &c.*] Vendidisti. Suet. in Cæs. 'Nummo addixit,' id est, venum dedit. Et addicti vocabantur homines obæratī, qui et nexi dicuntur, qui L. 12. tabularum ob æs alienum creditoribus in temporariam servitutem addicebantur, quos Græci ἀγωγίμους, id est κατάδεδικασμένους dixerunt, quos creditori ducere domum a prætore permittebatur. *Raderus. Here*] Heri. Epigramm. 44. lib. 1. vers. 1. *Trecentis*] Alii *ducentis*, quadraginta scilicet florenis.

2 *Scmel*] Ex pretio servi venundati.

4 *Cænæ pompa, &c.*] Cænæ 3. sunt partes; antecæna, cænæ caput seu pompa, et secundæ mensæ seu bellaria.

5 *Exclamare libet*] Epiphonema a rei indignitate. *Non est hic*] Hoc in eos convenit, qui tributa populi vectigaliaque in luxum et pompam absumunt. *Rad.*

EPIG. XXXII. Nobilitavit hoc Epigrammate Antonium illum Tolosannum; et corporis effigiem et animi virtutes expressit.

4 *Primus*] Cognomen; M. Antonius Primus. Supra Epigr. 23.

5 *Ars utinam mores, &c.*] 'Quod si

oculis facies honesti cerneretur, mirificos sui amores excitaret.' Plato. Spectabile hoc et imitabile picturam laudandi exemplar.

EPIG. XXXIII. Ut suorum Carminum patronum invocat Paulum lib. 7. Epigr. 72. sic rogat hic Munatium, vel, ut alii legunt, Numacium, ut infames versus, suo nomine vulgatos, suos esse neget. *Rad.*

1 *Simplicior*] Sabinos vocat simplices, id est, rectos, candidos. *Sabinis*] A quibus per ludorum speciem circumventis, Romani fæminas rapuerunt.

2 *Cecropium senem*] Socratem, qui Juvenali 'senex vicinus Hymetto.' Alii Epicurum intelligunt.

3 *Sic tibi consoceri, &c.*] Haud dubie *consoceri* recte restituit Gruterus. Alterum, quicquid explicetur, ineptum est. Sed nec illud, in ædibus generi et soceri, &c. Nihil hic de ædibus utriusve. 'Consoceri claros retinere Penates' est, consoceri tui, nobilis viri, retinere affinitatem et necessitudinem, matrimonio natæ tuæ cum filio ejus, nec alterius aut utrorumque morte, dum tu vives, nec unquam inter ipsos per divortium dirempto. Suetonius de Julio post mortem filiæ ejus: 'Ad retinendam autem Pompeii necessitudinem ac voluntatem, Octaviam sororis suæ neptem, quæ C. Marcello nupta erat, conditione ei detulit, sibi que filiam ejus in matrimonium petit.' *Gronovius. Sic tibi cum soceri, &c.*] Sic tibi casta Venus det retinere claros Penates soceri cum perpetua face natæ, uxoris scilicet tuæ. Alii leg. *consoceri claros*: recte. Hoc est: Venus tibi connubium natæ tuæ, cum consoceri filio initum, in ædibus generi et soceri, æternum firmet, ut concordēs gener et nurus, consocerique simul vivatis. Consocer est, quorum alter filium alterius filiæ in matrimonium dedit. *Rad.*

5 *Ut tu, &c.*] Ut tu, &c. a nobis

abigas, id est, me asseras: ut Epigr. 72. et 12. lib. 7. *Æruginē versus*] Maledicentia, livore, quem Epigr. 72. lib. 7. dixerat, 'atrum venenum.' Vide Turneb. lib. 30. cap. 30. qui notat, invidiam animi vitium esse, quale rubigo est ferri et ærugo: ut enim illa ferrum et æs exedit, ita invidia cor exedit, et se ipsam corrodit. Horat. illam æruginem 'nigræ loliginis succum' appellavit.

8 *Qui legitur*] Cui fama favet et lector, hoc est, qui legitur.

9 *Hunc servare, &c.*] Epigr. ad lib. 1. Epist. et Epigramm. 3. lib. 8. vers. 20.

EPIG. XXXIV. Jus patronorum a Trajano Romanis redditum laudat Martialis.

1 *Di tibi dent*] Solennis formula bene precandi.

2 *Et rata*] Ratum imperium, quod Dii contulere, firment.

3 *Qui sua restituis, &c.*] Qui restituis patronis jus patronatus in libertos suos, quos Domitianus militibus æquarat. Vide Plin. jun. lib. 10. Epist. 11.

4 *Exul non erit ille suis*] Jure suo spoliatus tanquam proscriptus et exul. Proscribebantur vero patroni, cum illis jus patronatus eriperetur, ut ex libertorum bonis semissem ne acciperent: ita improprie vocat hic exulem. De clientibus et patronis hic non ago; alia enim sunt jura patronorum in clientes, alia in libertos: non omnis cliens libertus, omnis tamen libertus cliens. *Rad.*

5 *Dignus es, &c.*] Certe dignus es integram inire laudem ex integro cive Romano pristinae suae dignitati restituto. Legend. hic censet Scaliger *lortum*: nam de torquendis ex acensatione libertorum aut servorum dominis intelligit; quod quum liceret tempore Domitiani, Nerva Imperator sustulit. *Clientem*] Civem Roman.

6 *Ut liceat tantum, &c.*] Scriberius: *Et (liceat tantum vera probare) potes.*

Hoc est: Dignus es ut possis; et potes: dummodo liceat seu possit probare exul se esse patronum. *Rad.*

EPIG. XXXV. Poëtriam laudat Sulpitiam, quæ, Martiali æqualis, scripsit Poëmata de amore conjugum, et temporibus Domitiani, aliaque nonnulla. Est infra ad Galenum ejusdem mentio. *Rad.*

1 *Sulpiciam, &c.*] Poëtriam, Martiali coævam: cujus meminit Sidorius Coram. 9.

5 *Non hæc*] Non scribit insanos Medæe amores: vel non excusat Medæe scelera: sic Juven. 'Perituræ ignoscit Elisæ,' Satyr. 6. vers. 436. *Colchidos, &c.*] Vide Mythologos et Epigr. supra.

7 *Nec fuisse credit*] Nec ipsa credit, nec aliis credendas ingerit has fab.

8 *Custos, &c.*] De amore conjugum.

11 *Nullam nequiores*] Si mores Sulpitiæ spectes, nullam dices pudiciorem: si versus, nullam nequiores; scripsit enim amores, sed conjugum.

13 *Egeriæ jocos fuisse*] Nymphæ, ejus colloquio et institutis se usum finxit Nympha, rex Rom. 11. Vide Ep. 47. lib. 6. vers. 3.

14 *Udo*] Aricino, fontibus atque aqueductibus madenti; vide Juvenal. Satyr. 3. vers. 11.

15 *Hæc condiscipula, &c.*] Si Sulpitia usa fuit magistra vel condiscipula, o Sappho.

16 *Sappho*] Poëtria, celebrata decima Musa.

18 *Durus Sulpiciam, &c.*] Qui neglexit contempsitque alias mulieres, ad amores durus, Sulpiciam tamen æque aut potius amaret.

19 *Frustra*] Heraldus post 'Frustra punctum ponit, hoc sensu: Frustra eam amaret Phaon durus, et quem Sappho sibi conciliare non potuit. Frustra, inquam, quia Calenum virum suum, nec Jovis, nec Bacchi, nec Apollinis connubio aut societate commutare vellet. *Namque, &c.*] Neque enim Bacchi, Apollinis, ipsiusve Jo-

vis thalamos præferret thalamis conjugis sui Caleni, ad quem mox Epigramm. 38.

EPIG. XXXVI. Munnæ vinum Massiliense Romam missum vituperat. Massiliense vinum fumatum lib. 13. exponitur.

1 *Improba, &c.*] Adulterantia vinum. *Fumaria cogunt*] Epigr. 82. l. 3. vers. 23. et lib. 13. Epigr. 123.

2 *Accipit atatem, &c.*] Vina apothecis condita superponebantur fumaris, ut præcociem maturitatem a fumi tenore traherent. Horat. Od. 8. lib. 3. Columella cap. 6. l. 1. et Galen. *περὶ ἀντιδοτ.* Sed insaluberrima esse hæc vina testatur Plinius lib. 23. cap. 1.

4 *Toxica sæva*] Vina insaluberrima: ut jam vers. 2. Vide et Ep. 19. lib. 1. vers. 6.

6 *Setia cara suis*] Vina Setina nobilia, e Setia Campaniæ.

EPIG. XXXVII. Poëta, patriam cogitans, rogat Maternum Jurisperitum et municipem, an aliquid velit mandati dare ad suos.

1 *Juris, &c.*] Jurisperite sanctissime atque disertissime.

2 *Qui regis*] Qui jus respondes advocatis et reis.

3 *Municipi, &c.*] Mihi concivi tuo et *συμπατριώτην*, meditantem patriam, et Bilbilim meam visuro (ut supra Epigr. 20.) Si quid est quod mandatum velis, mandabis nuncio.

4 *Callaicum, &c.*] Hispanum: Epigramm. 16. supra, vers. 3.

5 *An*] An forte Hispaniæ copiæ præfers Italiæ inopiam? *Laurentino, &c.*] Quod distat a Roma 17. m. passuum.

6 *Ducere*] Capere. *Acos*] Pisciculos quosdam vilissimos. Græce *βελόνας*. Belg. *geepe*.

7 *Ad, &c.*] Quam in Hispania captos mullos, nisi trilibres sint, in mare rejicere. *Sua captivum, &c.*] Quibus vivunt, unde extrahuntur. Pisces vero saxatiles fluviatilibus meliores.

Paulo ante, Epigr. 30. vers. 21. de magnitudine et pretio nulli dictum.

9 *Fatuam*] Insididam, nullius saporis. *Sunma cænare*] Lautissima mensa. *Pclorida*] Concha flaccida et sine callo, a Peloro, Siciliæ promontorio sic dicta: vel, ut alii volunt, ἀπὸ τοῦ πηλοῦ, a cæno. Vide Horat. lib. 2. Serm. Sat. 4. vers. 32. 'Lucrina peloris.' Epigr. 11. lib. 6. vers. 4.

10 *Quosque*] Mitulos.

11 *Baianas quam, &c.*] Potius quam in Hispania cænare ostrea nobilia, quæ non habent quod invideant, id est, non cedia ostreis in Lucrino lacu prope Baias natis.

12 *Quæ pueri, &c.*] Tanta eorum in Hispania copia.

13 *Olidan*] Quæ urinam in fuga incredibili fætoe mittit. Epigram. 4. lib. 4. vers. 11. *Clamosus, &c.*] Canes hortatus.

14 *Sordida præda*] Vulpes.

15 *Illie*] In Hispania.

16 *Humida lina meos*] Retia modo extracta e piscoso mari et in terra capient lepores.

17 *Dum loquor, &c.*] Steriles amnes Italiæ dicit, et sine pingui fera sylvas. Piscator, missus ad ducendos pisces, nihil extraxit. Venator, quia martem vel, ut alii legunt, mælen cepit, putat se opimam prædam adeptum, quam superbus ostentat.

18 *Capta mele superbus*] Non, macte. Gronov. *Mele*] Palat. *male*: unde Rutgersius et Scriverius *mele*, animali mordaci et pernicioso, quod vulgo Taxus sive Dasius appellatur. Legebatur antea *marle*. Libri veteres habent *mule* pro *mæle*, quæ est cattus silvestris. Et Gratianus 'lucifugam melen' vocat, quæ, ovorum maxime appetens, noctu fere tantum grassari solita. Qui etiam tradit galeros ex ea fieri venatoribus, 'lucifugaque ex mæle galeros': eamque viverræ vel mustellæ rusticæ similem esse aiunt. *Salmas.* *Superbus*] Periinde ac opima præda esset onustus.

19 *Omnis ab urbano, &c.*] Ad villas in Italia maritimas, pisces ex urbe feruntur ad mensas instruendas. Sic Epigr. 47. vers. 15. et Epigr. 57. vers. ult. l. 3.

20 *Callaicum*] Supra, vers. 4.

EPIG. XXXVIII. Felix conjugium Sulpitiæ et Caleni prædicat, et ad omnia ad Sulpitiæ refert gratiam.

1 *Molles*] Jucundos, felices, lætos. *Calene*] Supra, Epigr. 45.

5 *Caris litoris, &c.*] Epigr. 45. lib. 8. vers. 2.

6 *Pugnas*] Τῆς κλινῶν ἀλῆς.

7 *Lucerna vidit*] Epigram. 39. lib. 13.

8 *Nimbis ebria Nicerotianis*] Quippe in lucernis unguenta quo suavius olerent et arderent sumptuosius. *Nimbis ebria, &c.*] Madens adpersioibus et unguentis a Nicerote aromatopola confectis. Epigr. 55. lib. 6. vers. 3.

9 *Vixisti tribus, &c.*] Veram egisti vitam solos hosce 15. annos, quibus fuisti nxoratus.

12 *Ex illis tibi, &c.*] Unum ejusmodi diem tibi a fati redditum præferres 4. ætatibus Nestoris, id est, 12. seculis. Vide Epigrammate 30. lib. 9. vers. 1.

EPIG. XXXIX. Lesbiam tam turpem et annosam ait, ut videatur omnium fœminarum prima, ex ipso luto a Prometheo ficta.

2 *Mentiris, &c.*] Immo antiquior es omnibus Consulibus. *Numa*] Secundo rege Roman.

4 *Ficta Prometheo, &c.*] Ita annosa es et simul adeo squalida et turpis, ut videaris e luto facta a Prometheo; respicitque figmentum Poëticum: vide Epigr. 77. infra.

EPIG. XL. 3 *Non erat cinædus*] Alins erat a cinædo. Quod autem fuerit hoc scelus, videtur innuere Paronomasia τοῦ 'Irrupi' Epigr. 47. lib. 2. vers. 3.

EPIG. XLI. Avaritiæ caussa, avara Proculeia a viro divertit.

1 *Mense novo, &c.*] Januario, et τὸ 'Mense novo' ἀντιτίθεται τῷ 'vete-

rem maritum.'

4 *Prætor erat*] Ne itaque uxor dotata et dives marito pauperi designato Prætori cogretrur suppeditare impensas purpuræ (namque purpurati seu prætextati curabant Megalesia Prætores) et ludorum in honorem Magnæ matris Denm et ad conciliandam gratiam et salutem populi; fecit Proculeia divortium.

5 *Constatum fuit Megalensis, &c.*] Megalensem purpuram vocat togam triumphalem, qua indutus Prætor Megalesiacæ mappæ spectacula editurus erat. Videntur etiam Prætores non modo in Ludorum editione, sed inter sacrificandum vestem pictam et triumphalem gestasse. *Ferrur.*

7 *Populare sacrum, &c.*] Merula refert ad Floralia. Raderus ad Fornacalia, Palilia, seu Laralia. Ego hæc eadem Megalesia maxime populare sacrum fuisse censeo, ut quæ ad religionem et lætitiā populi celebrata sunt. Popularia ergo sacra sunt, quæ omnes cives faciunt: quæque non sunt attributa certis familiis. Ex his Floralia erant, quæ Magistratibus et Prætoribus fiebant: sed et alia, quorum quædam fortasse Prætoris impensis fiebant. Turneb. lib. 30. Advers. cap. 30.

8 *Discidium*] Quod est divortium, quum discedit a conjuge conjux.

EPIG. XLII. *Ad Dindymum*] Adeundem. Epigram. 41. et 83. lib. 5.

3 *Ventura, &c.*] Nondum decerpta, intacta adhuc.

EPIG. XLIII. 1 *Agro*] Sepulchris consecrari agellum moris fuit, ut dictum Epigr. 115. et 117. lib. 1.

2 *Plus nulli, &c.*] Manent enim tibi dotes sepulcrarum, vacatque thalamus novo conjugio.

EPIG. XLIV. Magnus et clarus vir fuit hic Ovidius, Cæsonii comes voluntarius exilii, Neronis temporibus natus Cal. Aprilibus: lib. 9. Epigr. 53. Juxta Nomentum prædia habuit. Hoc loco ait, amici caussa profectum in Britanniam; vovet illi re-

ditum, et quietam tandem vitam.

1 *Quincte*] De hoc Epigramma 44. et 45. lib. 7. et Epigr. 53. lib. 9. *Caledonios, &c.*] Scotos. Ep. 7. lib. Spect. vers. 3.

2 *Viridem Tethyn, &c.*] Cæruleum seu viride mare. *Patrem*] Patremne fluminum, physice? An quia Deus? Dii autem omnes dicti patres. An ex opinione Thaletis qui omnia ex aqua generari sensit? Vide quæ Far-nab. ad vers. 266. Cædipi Senecæ.

3 *Numæ colles*] Sabinorum regionem montanam: unde oriundus Numa; Curibus scilicet, et in qua prædium Ovidii Nomentanum. Cluver. Ital. lib. 2. cap. 8. Alii exp. Romam a Numa secundo rege auctam. *Nomentana relinquis*] Prædium tuum Nomentanum: de quo Epigr. 106. lib. 1. et Epigr. 93. lib. 7. Nomentum ergo Umbriæ oppidum, Albanorum colonia Tarquinio expugnata. [*Relinquis* dant edd. Maittair. et Barbouii.]

5 *Guadia tu differs, &c.*] Vide Epigram. 54. lib. 4. et Epigr. 16. lib. 1.

6 *Atropos*] Parcarum ultima.

7 *Amico*] Cæsonio, ut Epigr. 44. et 45. lib. 7. vel alteri cuius amico.

9 *Tuis Sabinis*] Unde oriundus es.

10 *Teque tuas, &c.*] Virum probum maxime se amare decet, &c. Arist. Magn. Mor. lib. 2. cap. 13. et 14. 'Qui sibi amicus est, hunc scito amicum omnibus esse.' Senec. Epist. 6. Tibi ergo carus sis, te quoque respicias: nam, ut Terentius recte: 'Proxi-mus sum egomet mihi.'

EPIG. XLV. Encomiastica, nuptialia, natalitia, amatoria, et similia; quæ, ut materia blanda et lenis, ita numeros quoque lenes et blanda verba desiderant. Si tibi hæc velut minus acria displicent, abi hinc et rodas ossa, bibas acetum, legas maledica, &c. Mihi placet, subinde etiam lenia et dulcia miscere amaris.

1 *Lene et dulce libelli*] Amatorium, nuptiale, saluatorium, &c.

2 *Honorificum, &c.*] Encomiasticum.

3 *Pingue putas*] Crassum, rude.

*Costam, &c.*] Ossa mavis rodere, quam gustare ilia apri: hoc est, maledica probas Carmina, et acria dulcibus præfers. Bibe itaque vina venenosa (ut Epigr. 19. lib. 1. vers. 6. et Epigr. 92. lib. 6.) et acetum, hoc est, Carmina maledica.

6 *Nostra lagena tuum*] Dulce et mite vinum, id est, Carmen lene, dulce, honorificum.

EPIG. XLVI. Hic Mathonis causidici studium dicendi videtur carpere, quod eo Matho referebat, non ut bene, sed ut belle diceret.

1 *Belle, Matho, &c.*] Placenter, et ad voluntatem audientium, vel ex regulis Rhetorices et artis lenociniis. Sic Pers. Sat. 1. vers. 86.

2 *Bene*] Ad rem propositam, omnis artis præceptis, ex rei veritate. *Male*] Missis lenociniis et blanditiis: atque, ubi opus erit, maledicas, neque in obsequium malefico vel potentissimo parcas. Vel negligendo artis fucos et præcepta; nonnumquam hoc est bene dicere, cum tali ratione male dicis. Sicut in ipso neglectu quidam cultus est, et in contemptu artis artificium. *Rad.*

EPIG. XLVII. Hoc est illud πολυ-θρύλλητον Epigramma, lippis, ut aiunt, et tonsoribus decantatum: quod pueri norunt antequam discant; tenent antequam intelligant. Totum est ad beatæ vitæ tranquillitatem compositum. *Rad.*

3 *Non parva labore*] Parce enim, duriter, et anxie quæsitæ anxie et non sine curis tenentur. *Relicta*] A patre seu maioribus. Πατρῶ' ἔχειν δεῖ τὸν καλῶς εἰδαιμόνα. 'Paterna rura bobus exercet suis.' Vide et Senec. de Beata Vita, c. 23.

4 *Non ingratus ager*] Qui semina reddit cum largo fœnore; qui spem non ementitur. *Focus perennis*] Per Metonym. focum pro victu posuit.

5 *Lis*] Contentiones forenses intel-lige. Horat. 'Forumque vitat, et superba,' &c. *Toga rara*] Officia toga-

ta, urbana, clientum ambitus, &c. Epigr. 51. infra, vers. 6. 'O tunicata quies.' *Mens quieta*] Animi concordiam Seneca putat summum bonum.

6 *Vires ingenuæ*] Ex his, quæ omnia notant significare τὸ 'ingennum,' nihil ad hunc rhombum. Nativum dicunt, simplex, incorruptum, præstans, elegans. Immo 'ingenuæ vires' sunt, temperata, non nimia, quæ deceant hominem animo magis quam membris æstimandum. Sic supra: 'Invalidum est nobis ingennumque latus.' Et Ovidio, 'Invalidæ vires ingenuæque mihi.' Cui propterea indignum, 'Ingennum dura ponere corpus humo.' Sic Ammianus lib. 19. 'Cum ire protinus pergeremus, et incedendi nimietate superarer, ut inusctus ingenuus.' Eodem pertinet Nostri lib. 12. Epigr. 4. 'Tu das ingenuæ jus mihi pigritiæ.' Socrates dicebat, ὅτι ἡ ἀργία ἀδελφὴ τῆς ἐλευθερίας ἐστίν, et quæ in hanc rem Ælianus lib. 10. Var. cap. 14. Cicero lib. 2. de Orat. 'Mihi enim liber esse non videtur, qui non aliquando nihil agit.' Gronov. *Vires ingenuæ*] Εὐφρεῖς, quas et sapiens optat: hinc ingenuæ artes, tanquam liberæ et nobiles, opponuntur servilibus et ignobilibus. 'Ingennum' ergo proprie natus. *Salubre corpus*] Mens sana in corpore sano.

7 *Prudens simplicitas*] 'Estote prudentes sicut serpentes, simplices sicut columbæ.' *Pares amici*] Convictores faciles et jucundi. Impares enim genere, fortuna, opibus, raro pares gerunt animos, dum major minorem facile contemnit, &c.

8 *Convictus facilis*] Convivæ, vel ipse cibus parabilis, nec mari, terra, et aëre exquisitus, gula non irritata: τὰ μὴ πείθοντα τοὺς μὴ πεινῶντας ἐσθίειν, καὶ τοὺς μὴ διψῶντας πίνειν, Xenoph. Ἀπομν. α.

9 *Soluta curis*] 'O quid solutis est beatius curis!' Catull.

10 *Torus*] Tori socia, uxor.

11 *Somnus, &c.*] Somnus facilis, suavis, brevis.

12 *Quod sis, esse velis*] Contentas tua sorte, conditione, fortuna: nec præ te alios iudices beatos. Δεῖ γὰρ τὸ παρὸν εὖ ποιεῖν.

13 *Summum, &c.*] Mortis non libido, non fuga. Senec. Epist. 24. 70. 78. et Beata Vita cap. 5. &c.

EPIG. XLVIII. Inscriptio continet argumentum.

1 *Nunciat, &c.*] Isidis sacerdotes reversi ab indagatione filii amissi (quam quotidie repræsentabant) indicant testanturque esse horam octavam, id est, secundam a meridie.

2 *Et pilata redit*] Locus mire vexatus, quem sic interpretor. 'Pilatam cohortem' accipio cohortem prætorianorum militum pilis armatorum, quæ ad palatium illo die exenbias egerat. Suetonius Othone cap. 6. 'Tulerat animus post adoptionem statim castra occupare, cœnantemque in palatio Galbam aggredi: sed obstitit respectus cohortis, quæ tunc exenbabat; ne oneraretur invidia, quod ejusdem statione et Caius fuerat occisus et desertus Nero.' Ita enim legendum eum antiquis, non, *Erat animus*, ut subjecerunt. Sallustius Catil. 'Dintius in his locis esse, etiamsi maxime animus ferat, frumenti atque aliarum rerum egestas prohibet.' Ovidius: 'In nova fert animus.' Lucanus lib. 1. 'Fert animus causas tantarum expromere rerum.' Illa igitur pilata cohors jamque rediit, nempe in castra prætoriana, et subiit nempe altera illius vices excipiens. Non quidem confirmare possum circa octavam diei horam, ut illis computabatur, fuisse stationes mutatas: satis tamen verisimile est, eum vel occupatissimis nona esset hora cœnæ: et tum dies operosus pro exacto haberetur. Et pilata cohors jam et rediit et subiit; ut appareat hoc sensu nec in repetitis particulis copulativis aliquid duri hæ-

rere. Distinctio tantum mutanda: *Et pilata redit jamque, subitque, cohors.* Gronov. *Atque pilata*] Ita restituit Scriverius a Jos. Scaligero monitus: depilata, volsa, calva. Sic Martialis lib. 12. Epigr. 29. 'Linigeri fuginnt calvisistrataque turba.' H. Salmuth. ad Pancirolī cap. de Byssō, *Ecce pilata*, cum antea legeretur, *Et pilata*, exponereturque pilis, gladiis, cultris armata. Alii, *Et pileata*, contra legem pediam metri. Vide Epigramm. 56. lib. 6. *Redit, &c.*] Ad templum Deæ Isidis in campo Martio. Tum et observandum, Isidi bis in die laudes ab Isiacis dietas. Prima nempe hora, qua sacerdotes Isidis templum aperiebant (idque Apertio vocabatur) et Deum salutabant, quod Salutationem et Excitationem appellabant. Post, totum diem stipem emendicabant. Inde ad octavam redibant, et Deam componebant, et templum claudebant. Has geminas Isidis laudes Tibullus intelligit, quum ita lib. 1. canit: 'Bisque die resoluta comas tibi dicere laudes Insignis turba debeat in Pharia.' *Jamque subitque*] An scribendum, *statque subitque cohors?* Nam reversi Isiaci ex mendicatione Deam stantes adorabant. Martialis lib. 12. Epigr. 20. Deinde componebant, opinor, Deam, templumque claudebant. *Rad.*

3 *Temperat hæc*] Hora se. octava, *Prior hora, &c.*] Septima, id est, prima pomeridiana, octava prior.

4 *Nerone calet*] Neronianis thermis. Epigr. 33. lib. 7.

5 *Stella, &c.*] Amici et convivæ Poëtæ.

6 *Sigma capit*] Lectus ad mensam accommodatus, qui referebat imaginem Græcorum Σ, quod olim formabatur ut Latinum C. Vide Epig. 87. lib. 14. Brodæus mensam interpretatur, cui contra Lipsium astipulatur Savato ad Sidonium, lib. 2. vers. 5. Ep. 2. Vide et Stueckium Antiquitatum Conviv. lib. 2. cap. 31. et Rosi-

num, cap. 38. lib. 5. Rom. Antiquit. *Sumus, adde Lupum*] 'Sex enim, convivium Cum rege justum; si super, convivium est.' Anson. Ephemer. et A. Gellius libro 13. cap. 11. Vide et Rosinum Antiquit. Roman. libro 5. capite 28.

7 *Exoneraturas, &c.*] Epigramm. 88. libro 3.

9 *Sedens*] Sessilis: Epigr. 47. lib. 3. de qua Athenæus lib. 2. cap. 27. *Sectile porrum*] Epigramm. 47. lib. 3. vers. 9. Mss. *tonsile*: vers. 15. Quo loco vir eruditissimus, bene de poëta illo meritis, negat se scire quid sit *porrum tonsile*. Hinc discat. Est enim quod Græci *καρδὸν* vocant, Latini sectile et sectivum; distinguuntque a capitato. *Salmasius.*

10 *Ructatrix mentha*] Quæ ructus ciet. Al. *stupratrix mentha*. Al. *nec destupratrix mentha*, sed h. id est, *ὀνριδαρή*, frugiperda, quæ semen destruit. *Herba salar*] Ernea, qua salaci appellata, ut et bulbis, interdicat Ovidius 2. Remediorum.

11 *Sectu ova lacertos*] Epigramm. 79. lib. 5. vers. 5. Lacertus, Belg. *een Hagedisse*. Lacertus enim reptilis genus, vocatus ita, quod brachia habeat. Genera lacertorum plura, ut botrax, salamandra, saura, stellio. Est et lacertus piscis. *Rutatos*] Ruta conditos.

12 *Et madidum, &c.*] Papillæ suis primiparæ, salso thynni liquore imbutæ. Ep. 56. lib. 13.

13 *Gustus in his*] Gruteri Palatinus agnoscit scripturam *Gastus*, unde Scriverius optimo sensu atque hinc loco aptissimo conjecit *Gustus*: quasi dicat: Priora illa dabuntur in promulside et gustu: sequitur caput cænæ, hædus, ofellæ, &c. Vide quæ ad Epigramm. 79. lib. 5. vers. 3.

14 *Inhumani, &c.*] Quem, lupo raptori obnoxium, nos nostrum faciemus, experturi tenaciorem. Rationem vide apud Plutarch. libro 1. Sympos. 9. Quæst.



15 *Structoris*] Carptoris. Vide quæ ad Sat. 11. Juven. vers. 136. *Structoris ofellæ*] Gloss. ‘Structor, οἰκοδόμος.’ At hic alius structoris usus. Nam structorem appellat Martialis, quem cibicidam Veteres. Notum enim antiquis fuisse servos, qui obsonium scinderent; quin et magistros, qui obsonii carpendi artem docerent ac profiterentur. Juvenal. Satyra 11. Ubi etiam structorem nostrum cibicidam appellat, quemadmodum et Martialis, ut et Sat. 5. ‘Structorem interea, ne qua indignatio desit, Saltantem spectes, et chironomonta volanti Cultello,’ &c. Cognoscis ex hoc loco, certis gestibus solitos structores illos obsonia scindere. *Herald. Et quæ, &c.*] Partes carniū assatæ vel elixæ.

16 *Faba fabrorum*] Herba, qua faba condita, fabrilis dicebatur. Columel. ‘Quique fabis habilis fabrilis miscet.’ *Prototomique rudes*] Caules, qui primi succiduntur.

17 *Canisque, &c.*] Quartæ huic cœnæ inserviens.

19 *De Nomentana, &c.*] Nomentanum vinum, quo recentius, hoc deterius; quo vetustius, hoc generosius. Epigr. 106. lib. 1. vers. 1.

20 *Quæ bis Frontino, &c.*] Qua vinum conditum erat priore consulatu Frontini iterum Cos.

21 *Nec mane, &c.*] Libertas loquendi, ejus nos non pœniteat proximo mane, vel propter difficilem aliquem convivam, vel qui dicta foris eliminet, reumque faciat.

23 *De Prasino, &c.*] De factionibus aurigarum, et studiis Principis et Populi. Periculosum autem erat sub Nerone, Vitellio, et Domitiano iis favere, a quibus alieni principes. Prasinæ autem et Venetæ maxime favebant. A colore ergo ita appellati sunt Veneti, Prasini, Rosei, Albi. Prasini enim habebant viridem cultum; Veneti, cæruleum. Et Palat. hic legit:

*De Prasino scutoque meus conviva loquatur: ut forte fuerit: De Prasino Scorpique meus conviva loquatur: ac non tam factiones designet aurigarum, quam illos aurigas imperatori caros. Grut.*

EPIG. XLIX. Convivatorem sordidum carpit, qui bibebat Falerium, et convivis in auro propinabat Sabinum, vinum deterrimum.

1 *Cum potes, &c.*] Vide geminum huic Epigramma 86. lib. 4. *Potes*] Bibas vinum nobile. *Amethystinos*] Scyphos gemmis ornatos, vel vitreos pelucidos instar amethysti: vel respicit ad colorem vini. Legendum *amethystino*, id est, poculo ex amethysto gemma facto. *Trientes*] Triens est tertia sextarii pars, quatuor cyathos seu uncias continens. Epigrammate 107. libro 1. vers. 8.

2 *Opimiano*] Epigr. 27. lib. 1. vers. 7.

3 *Modo conditum Sabinum*] Quod tamen ante annum sextum non est potabile.

5 *Plumbea, &c.*] Pessima et vilissima, ut inter metalla plumbum, aureo poculo indigna.

EPIG. L. Deplorat fatum Scorpi aurigatoris, populo principibusque gratissimi.

1 *Frangat*] Respicit ad publicum luctum, quo ‘Consul init fractis mærentem fascibus urbem.’ Ovid. ad Liviam. Victor enim Scorpis fato victus est: itaque frustra gerit palmam, signum victoriæ. *Idumæas*] Idumæ, extrema Judææ pars, palmæ ferax. ‘Arbusto palmarum dives Idumæ,’ Lucan. *Tristis*] Ob mortem Scorpi, qui sæpe in aurigatione ludis Circensibus vicerat. *Victoria*] Incitat ad luctus numina quondam Scorpo nobilissimo aurigatori faventia, Victoriam, Favorem, Honorem, Gloriam. *Palmas*] Signum victoriæ in certaminibus donabatur palma, quod depressa ea arbor non cedat, sed adver-

sus pondus renitatur ac resurgat. Aristot. Probl. Plutarch. Sympos.

2 *Plange*] Qui solebas plaudere, plansum in planctum converte. *Favor*] 'Favor' hic proprie: ut et 'favere.' De factionibus modo dicebamus. Inde 'favere' et 'favor' in circo et theatris. *Herald.*

3 *Mutet Honor cultus*] Respicit morem publici luctus, quo patres Rom. depositis quæ ad ornatum et *ἐνθαυρίας* insignia pertinebant, atrati, sordidati, pullatique incedebant. *Mutet Honor cultus*] Quod fieri solitum in luctu; annulos et cætera ejusmodi ponebant. Vestem etiam Senatoriam equestri veste quandoque mutabant. Matronæ etiam cultum suum deposuerunt. *Herald. Munera flammis*] Quæ munera rogo imponantur. Vide Suetonium Jnl. cap. 84. Dion. August. Et, de more laniandi crines in funere, vide quæ Farnab. ad Senecæ Hippolyt. vers. 1176. *Munera flammis*] Proprie 'munera.' Sic et 'feralia munera' dicit Ovid. Cæterum præter thūs et cæteros odores, quæcumque poterant conciciebant in eorum rogam, quos honoratos volebant. Vestes quandoque injiciebant, et certe defunctorum vestes simul cremabant. Existimabant enim mortuos absque vestibis rigere et frigore confici, et idecirco vestes non solum simul sepepleri, sed et comburi debere. *Herald.*

5 *Prima fraudatus, &c.*] Anno ætatis 27. Infra Epigr. 53.

6 *Nigros, &c.*] Pro albis, quibus victor vehebatur, jam veleris Plutoniis equis, infernis, nigris: siquidem affectus et studia in morte et apud inferos manere fingunt poëtæ.

7 *Curribus, &c.*] Ut semper victoriæ, ita et vitæ metam attingere properabas.

EPIC. LI. Faustinus in Campania amænos quosdam locos et villas circa Tarracinam habebat. Martialis recte carpit amicum, quod, verno tempore,

rure suo nec otio finatur; sed Romæ patiatur se honoribus et magistratibus implicari. *Rad.*

1 *Sidera, &c.*] Signa verna fugarunt hyemem; Taurus, cui assignatur Aprilis, respicit Arietem præeuntem mense Martio, Geminis insecutis mense Maio. Agnus autem Phryxæus appellatur, propter Phryxum Athamantis filium, quem aries per Hellespontum in Colchos vexit cum sorore Helle, quæque de-cidit in pontum. De Jove tauro Europam e Tyro in Cretam vehente, de Phryxi ariete et Geminis, vide Mythol. et quæ Farnab. ad Senec. Hip. vers. 302. Troad. vers. 1032. et Thyesten 851.

2 *Alternum Castora*] Quia Equiculus Castoris et Geminus nunquam simul in Græcia videantur, quemadmodum astrologi docent. An, occidente altero, alter oriatur, disputat Bisciola lib. 4. cap. 6.

3 *Ridet ager*] Descriptio veris, qualis apud Ovid. 1. Fast. 'Omnia tunc florent,' &c.

4 *Ismarium, &c.*] Philomela ver nunciat. Fabulam vide apud Ovid. Metamorph. libro 6. Ismaros mons est Thraciæ: hinc 'Ismarium,' Thracium. *Ityu*] Filium Terei et Procnes, occisum a matre et matertera.

5 *Quos, Faustine, &c.*] Quas delicias, quibus Ravennæ rusticatus frui poteras, tibi auferunt curæ et negotia urbana! Bodleianus Ms. *Quos, Faustine, dies, quales tibi Roma Ravennæ Abstulit!* Ravenna autem hæc Faustinae erat villa in agro Tarraciniensi, 20. ab Urbe lapide; non urbs Italiae.

6 *Soles*] Dies clari, jucundi, liberi. 'Fulsere quondam candidi tibi soles,' Catullus. *Tunicata quies*] Ab officiis et servitiis togatorum libera: rusticati quippe et in municipiis agentes togam raro induebant. *Farnab.* De vita municipali hoc dicitur: quia, in municipiis, tunicis potius quam togis

utebantur, ut et Lipsius notat, Epist. 5. lib. 1. Epistol. Quæst. Epigr. 50. lib. 1. vers. 3. Epigr. 47. supra, vers. 5. Juv. Sat. 3. vers. 71. Cicer. in Rull. Plin. lib. 7. Ep. 3.

7 *O nemus*] A Ravenna transit ad Tarracinam. Tarracinensis ager silvas, lacus, et littora habet amœnissima. Anxur urbs Volscorum, quondam caput gentis. *Solidumque*] Non quia altum propter vicinos montes, ut interpretantur; sed quia ambulanti- bus gestantibusque commodum, aliqua duritie, ut in eo luctandum non sit, quemadmodum in arenis. Plinius libro 1. Epist. 3. 'Quid illa mollis et tamen solida gestatio?' Lib. 9. Ep. 7. 'Illic recta gestatio longo limite super litus extenditur.' Gron. *Madentis arenæ*] Alluvione maris.

8 *Æquoreis, &c.*] Epigramm. 1. lib. 5. vers. 6.

9 *Non minus, &c.*] Ex ipso lectulo prospicere licet hinc paludem, illinc mare. Urbi circumfusa et propinqua: tum quod villa littori immineret.

11 *Sed neque*] Sed objiciet quispiam fortasse, non esse hic, ut Romæ, theatra, balnea, templa. *Marcelli*] Theatrum Marcelli, filii Octaviæ, sororis Augusti, ab Augusto extructum. *Pompeianumque*] Theatrum Pompeii.

12 *Triplices thermæ*] Thermæ Agrippinæ, Titianæ, Neronianæ, Epigr. 36. lib. 3. et lib. 2. Epigr. 48. Raderi videntur triplices cellæ in balneis a Poëta signari, caldariæ, tepidariæ, frigidariæ; quas uno et communi nomine thermas vocat: et triplices, propter trina labra et cellas in quibus natabant, lavabant, corpora adstringebant. Vide Plin. Epistola 6. lib. 5. *Fora*] Vetus Romanum, Julium, Augustum, Transitorium: supra, Epigr. 28. vers. 6.

13 *Capitolini*] Capitolinum.

14 *Quæque, &c.*] Templum Flaviæ genti excitatum a Domitiano. Epi-

gramm. 2. et 4.

15 *Quirino*] Romulo ac Romæ. Conditor enim hic pro Urbe ponitur et Romanis.

16 *Quæ tua sunt*] Honores tuos cum curis; e formula divortii. Epigr. 41. vers. 2. supra. *Quæ mea, &c.*] Villam meam, rusticum otium.

EPIG. LII. 1 *Spadonem*] Mollem et effæminatam.

2 *Damnata, &c.*] Adulterii enim damnatæ non nisi togatæ in publicum predibant: Epigrammate 39. lib. 2.

EPIG. LIII. Hujus modo deploraverat immaturum fatum.

1 *Ille ego, &c.*] Epigr. 50. supra.

2 *Breves*] Præreptæ morte immatura.

3 *Invida, &c.*] Annos natum 27. *Trieteride*] Trieteris spatium trium annorum: et festum Baccho propter expeditionem ad Indos triennio exactam. Vide Epigramma 38. libro 6. vers. 1.

4 *Dum numerat palmas, &c.*] Propter victoriarum Circensium numerum posset Scorpis videri senex. Quippe alii senes, ad summam ætatem pro- vecti, tot palmas non rapuere, quot juvenis Scorpis: ita victoriis multis paucos ævi annos compensavit.

EPIG. LIV. 1 *Opertas*] E quibus tamen aperiebat Ovis quas vellet.

2 *Sic ego, &c.*] Apponendo opertas, sed vacuas, quas aperire non licet.

EPIG. LV. 3 *Scriptula*] Vide Epigr. 89. lib. 4. vers. 3. *Sextulasque dicit*] Sextas uncias partes; Budæus de Asse, lib. 1.

4 *Palæstras*] Τὴν κλινοπάλην.

7 *Statera*] Quæ tam accurate pensat ponderatque.

EPIG. LVI. De patronorum avaritia queritur, qui officia clientum nullis beneficiis compensent.

1 *Me servire dicibus*] Functum munere clientis, salutando, deducendo, comitando, sequendo, &c.

2 *Aventinum tuum*] Collem Aventinum, in quo ædes tuæ.

3 *Eximit, &c.*] Suetonius Vespasiano cap. 5. 'At in Achaia somniavit, initium sibi suisque felicitatis futurum, simul ac dens Neronis exemptus esset: evenitque ut sequenti die progressus in atrium medicus dentem ei ostenderet tantum quod exemptum.' Gronovius. *Eximit, &c.*] Morbis cæteris statuuntur medici et remedia: sed sterili huic officio meo nullus medicus, remedium nullum, uti dentium dolori, &c. Medicina autem erat Poëtæ pecunia, cuius difficultate laborabat semper.

4 *Infestos, &c.*] Ubi palpebrarum pili oculos lædunt. Celsus lib. 7. cap. 7.

5 *Non secat, &c.*] Absque sectione Fannius curat dejectam uvam, tuberculum in faucibus. Cels. lib. 5. cap. 14.

6 *Servorum, &c.*] Ita de Cinnami arte delendorum stigmatum, Epigr. 64. lib. 6. vers. 26.

7 *Enterocelurum fertur*] Herniarum, ubi intestina in scrotum delabuntur. *Podalirius Hermes*] Chirurgus, medicus. Podalirius autem et Machaon filii fuerunt Æsculapii medici. Ut sensus sit: Hermes est Podalirius seu medicus enterocelurum.

8 *Qui sanct ruptos, &c.*] Ab herniæ curatore descendit ad quærendum de cura rupturæ, non ramicis, sed togæ, calceorum, corporis detriti officiis, quæ nemo patronorum resarciat compensetve.

EPIG. LVII. 1 *Argentî, &c.*] Vide Epigramm. 71. lib. 1.

2 *Tanti non emo, &c.*] Libra argenti mihi mitti solita.

EPIG. LVIII. Excusat neglectum salutandi officium. Anxur et Tarracina eadem civitas: de qua paulo ante Epigramm. 51. vers. 8. Anxur a Poëta nonnumquam pro flumine capitur. *Rad.*

1 *Anxuris*] Ordo est: Dum colui Anxur, Baias, Rhæg. &c. *Æquorei placidos, &c.*] Epigr. 51. supra, vers.

8. et Epigr. 1. lib. 5. vers. 6.

2 *Et propius Baias*] Baias propiores Urbi: Tarracina enim ultra Baias, *Littoreamque domum*] Centum cellas vel palatia Baiis ad mare extructa.

3 *Et quod inhumanæ*] Et nemis quod cicadæ non novere, id est, Rheginum, in quo (teste Plinio lib. 11. cap. 27.) silent cicadæ sub solstitio, alias vocalissimæ: unde inhumanas vocat, id est, streperas, importunas, nisi præplaceatlectio, *inhumano. Cancro, &c.*] Mense Julio, ubi Sol in Cancro fervet.

4 *Flumincosque lacus*] Alicem amnem in Loeris, ultra quem canunt cicadæ. Rhegium autem et Alex est in magna Græcia, quam eandem Calabriam nominant.

5 *Dum colui*] Hæc jam iungenda cum primis: Dum ego colui Anxuris recessus, &c. *Doctas, &c.*] Musis et carminibus vacabam.

6 *Terit*] Officiis urbanis. Epigr. 56. supra, vers. 1. et 8.

7 *Illic*] Romæ. *Quando dies meus est*] Quam liber ab officiis patronorum mihi servio. *Alto, &c.*] Metaph. in altis Urbis fluctibus, officiorum scilicet, curarum, turbarum, &c. Raderus 'in alto,' exponit, in alta semita, monte nempe Quirinali, ubi Martialis lares suos habuit, haud procul a Quirini templo.

8 *Sterili labore*] Comitandi, deducendi patronos, &c. Vel labore, ut Raderus exponit, quem in hortum suum suburbanum frustra collocat, quum fructus nullos prope reddat. Videtur simul poëticum studium notare, quod idem ut alibi queritur sterile et inane.

9 *Dura jugera*] Scrupulosa, sicca. *Pascimus*] Stercoratione, cultura, repastinatione. Epigrammate 96. infra, vers. 7.

10 *Vicinosque tibi, &c.*] Ergo in Quirinali, ut modo, vers. 8.

11 *Sed non solus amat*] Excusat hic

officium suum intermissum; et affirmat, a se non minus amari Frontinum, quamvis non toties revisum, salutatum, et comitatum, quam ab officiosis aliis clientibus, qui dies noctesque illius limina terunt: amicitiam enim et amorem non in extremo, sed intimo penetrali consistere. *Rud.*

12 *Nec vatem, &c.*] Ep. 71. l. 1. vers. 15.

14 *Et non officiosus amo*] Amo te, etiam si non caeremoniis amorem usque præ me feram.

EPIG. LX. Excusat longiora Epigrammata.

1 *Consumpta, &c.*] Si unum Epigramma tam longum sit, ut paginam totam impleat. Lemma autem est titulus et inscriptio Epigrammatis.

3 *Dives, et ex omni, &c.*] Comparat Epigr. sua apparatusissimo convivio, in quo non unius generis cupiditæ, sed omnes lautitiæ et gulæ irritamenta sunt. *Macello*] Macellum generale primum. Sed postea in macello et delicatiora, quemadmodum pisces, vendebantur. Et sane macellum *ἰχθυοπωλείον* potius, quam *κρεωπωλείον*. Et pisces peculiariter *ῥψα*. *Herald.*

4 *Mastra sola jvanæ*] Cupiditæ et dulciaria: Athenæo libro 14. cap. 23. maza. *Farnab.* Mattea, quæ Græcis *ματτία* vel *ματτή*, lautitiæ, cupiditæ. Athenæus libro 14. *ματτήν* exponit *πάν τὸ πολυτελὲς ἔδεσμα*, sive sint pisces opipare parati, sive aves, sive olera aut alia, quæ minutatim concisa aromatis condiuntur: et ea quæ *λιχνεύματα* appellantur.

5 *Non opus, &c.*] Nolo lectorem qui jocorum et acuminum cupiditatis saturari velit, sed qui solida expectat carmina et gravia, quasi caput convivii. Alii legunt, *pene*, et intelligunt candam seu finem: placet. [In mirum modum Notas Farnabii cum suis Notisque aliorum confundit Schrevelius. Hic suam Notam finit Farnabius; qui pro 'placet' habet 'non placet.'] Alii leg. *penne*, genus cibi,

nec vulgaris admodum, nec delicati. *Grut.*

EPIG. LX. In miserum literatorem, qui, cum non haberet 3. discipulos, petiit a Cæsare jus trium discipulorum. Jocus petitus a jure trium liberorum, de quo Epigrammate 91. et Epigrammate 92. lib. 2.

EPIG. LXI. Discessurus in patriam Martialis commendat futuro agelli domino tumulum Erotii, puellæ vernulæ.

1 *Hic, &c.*] Vide Epigr. 35. et 38. l. 5. nude huic lux. *Festinata, &c.*] Immatura, præpropera.

2 *Sexta hymns*] Nonnum absolverat sextum annum. Epigr. 35. lib. 5. vers. 5.

3 *Regnator agelli*] Dominus agri hujus, post discessum meum in patriam, seu mortem.

4 *Manibus exiguis*] Ubræ Erotii. *Annua justa dato*] Anniversaria sacra, feralia, parentalia, ad sepulchrum. Pythag. *Τὸς τε καταχθονίους σέβει δαίμονας, ἔννομα βέζων*. Nam *φθαρτοῖς καὶ ἠρώσιν ἐναγίζειν ἔδει, τοῖς δὲ Θεοῖς θύειν*, ut notat Herodot. In his nugis libationes quædam effundebantur, *χοαὶ ἐχέοντο*, ad quas manes defuncti invitabantur. Vinum, mulsum, et cæteras libationes defodiebant, et quosdam cibos cremabant. Existimabant enim defunctorum animas ad has libationes excitari, easque avide sorbere, et cibos vorare.

5 *Sic Lare perpetuo, &c.*] Sic facienti precor tibi domum cum familia incolumem, nec habeas alium quempiam e tuis quem fleas. Sic Epigr. 28. l. 6. vers. 10.

EPIG. LXII. Æstivas vacationes Poëta proclamatur, monetque ludi moderatores, ut desinant sævire. Nam a Julio ad Octobrem usque scholæ cessabant, uti et Saturnalibus Mineralibus, et aliis per annum feriis. *Rud.*

2 *Sic te frequentes, &c.*] Sic multos habeas discipulos ingenuos, nobiles,

cirratos. Vide Epigr. 57. lib. 3. vers. 31.

3 *Et delicatæ, &c.*] Et ameris a discipulis tuis, qui, corona cingentes mensam, tibi assident.

4 *Calculator*] Qui rationes computandi per calculos et Arithmeticam docet. *Notarius, &c.*] Qui docet literis seu notis excipere dicta alterius. Epigramm. 208. lib. 14.

5 *Circulo coronetur*] Corona discipulorum. Vel plures numeret discipulos mensam coronantes.

6 *Albæ leone, &c.*] Describit tempora æstiva, quibus maximi calores, extremo Julio, et primo Augusto, quum Leo sidus nobile Soli jungitur, geminatque æstus, eodemque tempore Canis urit omnia. *Albæ*] Dies scilicet longi et sole perpetuo clari. *Raderus. Leone flummeo*] Epigr. 57. lib. 4. vers. 5. et Epigr. 72. lib. 5. vers. 2.

7 *Coquit messem*] Maturat segetem.

8 *Scuticaque loris horridis*] Mss. *Cirrata loris.* Sed asperiora illa lora aluta quandoque obtegebantur. Auson. Protreptico ad Nepotem: 'Quod fallax scuticam prætexit aluta.' *Cirrata pellis, &c.*] Ipsa est scutica multorum lororum. Ea dicitur pellis Scythia, quia multum illis utebantur, ut ex Herodoto et Justino annotatum. *Cirrata*, quia pars ejus, qua manu tenetur, omnia lora habet implicata et constricta in ansam: pars altera, qua ferit, eadem habent soluta, pendentia, et fluctuantia, instar cirrorum. Gron.

9 *Celenæus*] Ad Celenas, oppidum Phrygiæ, ubi certavit Marsyas cum Apolline.

11 *Cessent*] Usque dum deferbuerit æstatis calor, deferbeat scuticæ ferulæque sævitia. *Idus in Octobres*] Quibus jam fractus calor, et temperatum cælum.

ERIC. LXIII. Elegans epitaphium, quo Poëta uxorem ejusdam, felicem a liberis, tempore conjugii, *μονογαμίᾳ*, morte, celebrat.

1 *Marmora, &c.*] Tumulum marmoreum.

2 *Mausoli saxis*] Lib. Spectacul. Epigramm. 1. vers. 5. *Pyramidum-que legis*] Lib. Spectacul. Epigramm. 1. vers. 1.

3 *Bis mea Romano, &c.*] Ludi seculares, pestilitatis avertendæ gratia instituti, ut creditur, a Valer. Publicola, celebrabantur centesimo quoque anno; cæsis atro bove Diti, concolori juvenca Proserpinæ, ad aram Ditis in Tarento in campo Martio. Spectabatur itaque hæc matrona secundis secularibus. Neque enim Carminis hujus laude et miraculo digna fuisset matrona hæc secularibus Claudii et Domitiani, inter quos interfuerunt anni 41. (vide Sueton. Claud. cap. 21.) ut hunc locum exponunt Ang. Politianus, Beroaldus, Heraldus, et Raderus. *Bis*] Quia bis potuerat videre ludos seculares, celebratos scil. a Claudio et Domitiano. Nam D. Claudius ludos seculares celebravit, non expectato tempore legitimo. Duplicem igitur vitam vixit hæc matrona. Siquidem una hominis ætas hos ludos semel tantum spectare poterat. Unde Præco, quum ad eos populum invitaret, ludos esse dicebat, 'quos nec spectasset quisquam, nec spectaturus esset.' *Herald. Romano Tarento*] Non temere adjecit 'Romano:' est enim Tarentum alias in extrema Iapygia nobilis civitas. Hic autem locus in Campo Martio, ubi ara Ditis erat, Tarentum vel Terentum nominabatur, quod ara Ditis patris in terra occultaretur, aut quod ad ripam Tiberis fl. terram eo loco teneret. *Vita*] Lipsius legit *vitta*, 26. Ep. 3. Centur. et refert ad conjugium. Binos sæculares, inquit, vidi nupta, et pueros peperit. Matronæ enim vittas gerebant.

4 *Et nihil, &c.*] Et vita mihi permansit sincere felix ad exitum usque.

5 *Juno*] Quæ præsidet puerperitiis, Lucina.

6 *Clauserunt*, &c.] Omnes illi mihi morienti superstites clausurunt oculos: quod erat maxime propinquo- rum officium. Plin. lib. 11. cap. 37.

7 *Fuitque*] Unici mariti sui conjunx.

EPIG. LXIV. 1 *Regina*] Dives, nobilis, patrona. *Polla libellos*] Uxor Lucani; vide Epigramm. 21. et 23. lib. 7.

3 *Ille tuus rater*] Lucanus. *Heliconis gloria nostri*] Poëseos Latinæ decus.

4 *Fera bella tuba*] Civilia, inter Cæsarem et Pompeium.

5 *Non tamen*, &c.] Scripsit etiam lasciva Carmina et Epigrammata.

EPIG. LXV. In Carmenionem effæminatum scribit, quem salse vocat suam sororem; quum ille se Poëtæ fratrem diceret.

1 *Municipem*, &c.] Civem Corinthium. Praecept enim Corinthus in luxuriam erat, plurimæque voluptatum illecebræ ibidem. Hinc Carmenion effæminatus fingitur ex officina Corinthiorum prodisse. De jure municipum vide A. Gell. lib. 16. cap. 13. et Rosinum, lib. 10. cap. 22.

2 *Negante nullo*] Molles enim et improbi mores tui hoc loquuntur.

3 *Cur frater*, &c.] Cur me Bilbilitanum ex Celtiberia appellas fratrem tuum?

6 *Tu flexa*, &c.] Tu arte calamistratos habes capillos: ego neglecta coma et inculsa horridus.

7 *Hispanis*, &c.] Horridus, inculsus. 'Nunc de capillatis cuniculosæ Celtiberiæ,' &c. Catul.

8 *Dropace tu quotidiano*] Epigr. 29. lib. 2. vers. 6.

10 *Os blæsum*] Quod vitium sæpe delicatioribus et pinguioribus est. *Debilisque*] Infracta, parum virilis.

11 *Nobis filia*, &c.] Filia mea habet vocem magis virilem quam tu.

13 *Dorcas*] Inter sylvestres capreas numeratur; magis tamen accedit ad cervum. A Græco δέρκω, video.

15 *Sororem*] Mollem et effæmina-

*Delph. et Var. Clus.*

tum. Vel amasium; sororum enim nomine amicas designabant antiqui. Vid. Epigr. 4. lib. 2. et lib. 12. Epigr. 20. et Petronius passim.

EPIG. LXVI. 2 *Te, Theopompe, cocum*] Emphatice. Te tam eximie formosum.

4 *Uncto polluit ungue comas*] Manu uncta: grease. Alii leg. *uncto polligine*, id est, nidore. Gruterus ex Palatin. legit, *polluit igne*; et commentatores capiunt de nidore culinar, ut et Gruterus, ita tamen ut addat foculum flammantem, ideoque una et fumum ejus et fuliginem.

5 *Quis potius cyathos*, &c.] Quis esset magis idoneus minister miscendis poculis?

7 *Sidereos manet*] Pulchros, et collitum convivio dignos. *Exitus iste*] Culina.

EPIG. LXVII. 1 *Pyrrhæ filia*, &c.] Vide Epigr. 39. supra. Hyperbolice omnia.

5 *Cornicibus*, &c.] Quæ longævæ sunt. 'Cornici novem ætates nostras tribuit Hesiodus,' Plinius libro 7. capite 48.

6 *Sita prurit*, &c.] Libidinosam anum fingit etiam sepultam prurire.

EPIG. LXVIII. [Annotationes editoris Delphinii, id quod et plerumque fit cum Interpretatio deest, a Schreveliana Ed. ad verbum hic assumta sunt.]

EPIG. LXIX. 1 *Custodes*, &c.] Epigr. 45. lib. 2. *Ipsa*] Quæ tamen versaris cum cinædis, &c. Supra Epigr. 40.

2 *Ducere, Polla, virum*] Exercee imperium in virum, perinde est ac si uxor duxisset maritum, quæ tamen proprie dicitur nubere marito. Epigr. 12. l. 8. Hoc ergo modo uxores ducunt viros, non viri uxores; et viri nubunt uxoribus, non uxores viris: atque inverso ordine parent viri, mulieres contra imperant. *Herald*.

EPIG. LXX. Excusat scriptorum tarditatem, causamque in urbicas occupationes confert.

*Martial.*

5 *Nunc resalutantes, &c.*] *Vesper*i resalutant discedentem patroni, mihi-que 'Vale' dicunt, quibus ego mane, 'Ave.'

6 *Gratulor et multis*] *Nuptias*, liberos natos, hæreditates, honores, &c. *Mihi*] Nihil ejusmodi adepti.

7 *Ad luciferam, &c.*] Rogatus annuli mei gemma signo testamenta seu tabellas alias in monte Aventino, ubi *Lucina* parturientium præses colitur.

8 *Prima sibi, nunc sibi*] *Salutatio*num hora: *Epigr.* 8. lib. 4. vers. 1. *Quinta rapit*] *Occupationes*, quarum quinta est hora, undecima apud nos. *Epigr.* 8. lib. 4. vers. 3.

9 *Consul, prætorve tenet*] *Judicia* et *caussæ forenses*, quibus præsunt *Coss.* et *Prætor.* *Reducesque choreæ*] *Reducunt*ne patronos? An sacerdotum *Isidis*, ut supra, *Epigr.* 48. An *histrionum* vel *saltatricularum*?

10 *Poëta die*] *Recitans* novum suum carmen.

11 *Caussidico, rhetor, grammaticusve rogent*] Namque et oratores recitabant: *Plin.* lib. 5. *Epist.* ut et *Rhetores* et *Grammatici*.

13 *Balnea, &c.*] Cum itaque per has occupationes sero et post horam statutam lavem cœnemque accepta sportula, quis quæso locus libro componendo?

*EPIG. LXXI.* *Rabirius* hic architectus erat *Domitiani*. Hic parentum ejus funus describit, et *Rabirii* seu veras seu fictas lacrymas.

1 *Quisquis, &c.*] *Poëta viatorem* alloquitur: *Quisquis* optas, ut tui parentes diu vivant, et feliciter diem suum obeant, ut parentes hujus *Rabirii*, lege hoc *Epitaphium*. *Raderus.*

3 *Rabirius*] *Epigr.* 56. lib. 7. *Umbra*] *Utriusque parentis* sni.

4 *Candidiore senes*] *Feliciore*.

5 *Bis, &c.*] *Annos 60.* *Mitis, &c.*] *Qua* uterque *miti* et *mature* fato defunctus est.

7 *Ut primis, &c.*] Quos tamen *Rabirius* deslevisit, perinde ac *immature*

fato præreptos. Sic *Epigramm.* 40. lib. 7. vers. 7. quod vide.

8 *His flitibus, &c.*] Quibus prosequitur parentes longa felicique vita functos, jamque *mature letho* defunctos, non itaque tantum flendos. Vel qui ipsam felicitatem videtur deplorare, quum et senes et bono fato defunctos amiserit.

*EPIG. LXXII.* *Blanditur Trajano*, dum nullum blanditiis apud eum ait esse locum; simul, ex vituperatione prioris, præsentem Imperatorem laudat; quod et *Plinius* in *Panegyrico* fecit.

2 *Attritis, &c.*] *Blanditiis*ne, an *adoratione*? His ergo verbis diuturnam hominum *adulationem* temporibus *Domitiani* declarat; quasi homines attriverint labra, illius pedes solumque basiendo.

3 *Dicturus dominum, &c.*] Non blanditur *Trajano*, ut *Domitiano* quondam. Vide *Epigramma* 8. lib. 5. vs. 1.

5 *Ad Parthos*] Nam ejusmodi appellationes apud eos solennes. *Parthi* enim serviliter regem adorant, pedes illius osculati. *Pileatos*] Cum cæteræ gentes pileis raro uterentur. *Parthi* et *Persæ* gestabant mitras, tiaras, cydares, seu pileos turbinatos, ut hodie *Turcæ*.

7 *Pictorum*] *Picta veste* seu *soccis* pictis utentium. *Sola*] *Soleas*, calceos, *soccos*. *Epigr.* 74. lib. 9. vers. 2. Hæc etiam consuetudo notatur a *Seneca* lib. 2. de *Benef.* cap. 12. Quædam exemplaria habent [sc. in loco qui sub finem extat capitis jam citati,] *pictos soccos*, et fortasse bene. Unde 'picti reges' hoc loco. His enim verbis innuit *Martialis* serviles istas *verenerationes* a *Parthiis* ad *Romanos* manasse. *Herald.* *Sola*] *Lucret.* 'A via *Pieridum* peragro loca, nullius ante *Trita* solo.'

11 *Siccis capillis*] *Inunctis* et *delibutis*.

13 *Prioribus loquaris*] *Servilibus*, *adulatoriis*, quibus unper sibi place-



bat Domitianus, quæ tamen non feret Trajanus.

EPIG. LXXIII. Marco Antonio Primo Tolosano gratias agit de litteris et toga missa.

1 *Litera facundi*, &c.] M. Antonius Tolosanus, de quo Epigr. 100. libro 9. et Epigramm. 32. lib. 10. &c. misit mihi literas et togam elegantiore quam qua uti vellet Fabricius, continens ille paupertatis cultor; imo qualem gestare voluisset luxuriosus Apicius, et ipse tener ac mollis Mæcenas. Sic Juven. Satyr. 12. 'Vestem Purpuream, teneris quoque Mæcenatibus aptum.'

2 *Ausonia*] Ipse tamen non Ausonius.

4 *Mæcenas Cæsarianus*] Partes Cæsaris secutus.

6 *Non litat*] Non sacrificat, non impetrat: non cuiusvis hostia Deo grata. 'Litare' enim est, rite sacrificare et impetrare; ita donum ab omni misum æque non placet.

8 *Nomen amare meum*] Marci, quod mihi tecum commune. Quasi dicat: Gratum fuit mihi tuum munus; gratius ob commune utrique nomen; gratissimum officium et iudicium tuum de meis Carminibus.

EPIG. LXXIV. Damnat inofficiosa officia salutandi, quæ clienti præter sterilem sportulam nihil adferant; quum aurigatores auri saccos ingentes auferant.

4 *Centum plumbeos*] Sive quadrantes ærei: sunt xxv. asses Romani; argento sex sestertii et as æreus, vel denarius et victoriatas et as: nostri novem oboli sive stuferi et chalci sive dentæ tres. Gronovius. *Centum mercor*, &c.] Sportulam, centum quadrantes, nostræ monetæ 18. d. ob. q. sed de plumbeis, vide Epigr. 100. l. 1. vers. 13. *Farnab*. Plumbeos nummos per contemptum Martialis appellat æream monetam, cui plurimum plumbi admixtum. Quadrantes ergo æreos intelligit; sic alibi nigram mo-

netam dixit: 'Nigræ sordibus explices monetæ:' et, in fine ejusdem Epigrammatis, plumbeam selibram vocat sex sestertios nummos æreos. *Salmas*.

5 *Scorpus*] Auriga, de quo supra, Epigr. 50. 53. et sæpe alias. *U na quindecim*, &c.] Victoribus aurigis postulabantur aurei per circum. Buleg. de Circo cap. 34. et vide quæ nos ad Sat. 7. Juvenal. vers. ult. *Una hora*] Qua aurigatur in Circo.

6 *Ferventis*, &c.] Radiantis colore rutilo.

8 *Apulos velim campos*] Non posco armenta gregesque in campis Apuliæ, non Hyblæ Siculæ mellificia, non fruges fertilis Ægypti, non vineas Setiæ quæ monte sita despectat paludem Pomptinam.

12 *Dormire*] Sortem tenuem et modicam, unde quietus agam et vacem tandem ab his officiis atque molestiis urbanis.

EPIG. LXXVI. Queritur poëtas negligi, muliones locupletari: artes enim nobiles jacebant; viles colebantur. Se ipsum et suam infelicitatem sub persona Mævii poëtæ describit. *Rad*.

2 *Civis non*, &c.] Non e servo, Syro, Partho, aut Cappadoce civis Romæ factus et in equestrem ordinem relatus, sed ingenuus, et vere Romæ natus.

3 *Catastis*] Catasta, pegma lignenum, quo venales exponebantur servi, a καταστήναι. Vide Epigr. 29. lib. 6. vers. 1.

4 *Numæque verna*] Per 'vernæ' non servum intelligit, sed hominem Romæ natum, ingenuum, liberum.

6 *Utraque*, &c.] Græca et Latina.

7 *Magnum vitium*, &c.] Paupertatis scilicet alumna poësis.

8 *Pullo Mævius*, &c.] Querela hæc et indignatio ipsius Martialis videtur, sed per modestiam sibi adsciscit nomen Mævii, mali scilicet poëtæ. *Pullo*] 'Pullus' color paupertinis. 'Cucullus,' quo tegitur caput: hodie

*cappam* vulgo vocant.

9 *Cocco mulio*, &c.] *Purpureus* splendet agaso, ad summum mulio *Incitatus*: quem tamen tanquam aurigam Scorpo conjungit, lib. 11. Epig. 1. Potest etiam legi, *Cocco mulio fulget Incitati*, equi scilicet Calignæ: de quo Dio in Calig. (Cum inquit: 'Unum vero ex equis suis, quem Incitatum nominabat, invitabat ad cœnam, ita ut ei hordenum ex auro apponeret, funderetque vinum,' &c. 'ac per salutem ejus et fortunam juraret; seque eum consulem facturum polliceretur,' &c. Sed hic 'Incitatus' pro auriga, non eoque ponitur,) et Sueton. Cal. cap. 55.

EPIG. LXXVII. Dolet Carum medicum subita febris, quem diu cruciatum cupiebat, extinctum.

1 *Caro*] Medico.

2 *Illa nefas*] Male fecit febris, quæ leniter et sine cruce sustulit torturem medicum, cui exercitatio non satis finisset unius quartanæ (quæ medicorum opprobrium est, et cujus medellam imperitus hic medicus professus videtur) eculeus.

4 *Illa*] Gruterus e Mss. *ille*. Carus nempe, sibi ipsi. Recte.

EPIG. LXXVIII. Macrum Hispaniæ et Dalmatiæ diversis annis rectorem landat, et hic Salonas coloniam felicem prædicat, quæ Macrum esset habitura præfectum.

1 *Macer, Salonas*] Macrum hunc Hispaniæ et Dalmatiæ diversis annis præfuisse volunt, propter Salonas, quæ Dalmatiæ oppidum est. De præfectura ejus Dalmatiæ non constat, neque omnia hic conveniunt: præfuisse illum Hispaniæ summa cum integritate apparet, Epigr. 99. lib. 12. Poteris itaque legere, *Ibis litorem*, [Sic quidem expressum habet Ed. Schreveliana: unde nos in VV. LL. ita repræsentavimus. Hæc Nota non Schrevelio, sed Farnabio debetur, qui scribit *litoreum*, rectissime sane ob metrum. Tu ergo mendam corriges,

benevole Lector.] *Macer, Salona*. Flavius Hispaniæ juxta Bilbilim. Epigramm. 50. lib. 1. vers. 12. et infra, vers. 8. lege: *Hunc udo, Celta, gaudio sequeris*.

4 *Pauprior potestas*] Magistratus continens et abstinens.

5 *Auriferæ terræ*] Dalmatiæ, teste Plinio lib. 33. cap. 4. Quod si de Hispania intelligere malis, quis non audivit de illius aurifodinis?

6 *Vacuo sinu remittes*] Nihil prædatum e provincia, imo suarum rerum inaniorem reversum.

8 *Udo Dalmata*, &c.] Lacrymis præ desiderio Macri abeuntis effusis prosequeris. Supra, vers. 2.

9 *Nos... Cum desiderio*, &c.] Et ego revisam Celtiberiam meam in tuam gratiam: vel, non sine desiderio tui quem habuimus prætorem.

11 *Sed quæcunque*, &c.] Sed, quæcunque Carmina scribam ad Tagum, id est, in Hispania, sonabunt tui nomen. *Illie*] Alii, *illine*, recte.

16 *Uno sed tibi*, &c.] Sic Epigr. 5. lib. 5. vers. 6. Vide Epigr. 71. lib. 2.

EPIG. LXXIX. Irridetur a Poëta Otacilius pauper, qui Torquatum, divitem et magnificum, nequicquam æmulabatur. Perstringit interim eos, qui, cum sint longe inferiores, tamen potentiores student æquare.

1 *Prætoriam quantum*] Villas magnificas, ad quartum ab Urbe miliarium.

3 *Vario*, &c.] Epigramm. 42. lib. 6. vers. 11. 12.

4 *Cucunam*, &c.] Balneolum. Cucuma autem vas est ad calefaciendam aquam.

5 *Daphnosa*, &c.] Lauretum, locus lauro arbore consitus: δάφνη enim laurus est.

7 *Consul Torquatus*] Gruterus ex Palat. legit *Consule Torquato*, &c. recte. *Vici fuit*, &c.] Vici singuli, qui in Urbe 424. habuerunt magistros, quos appellabant Viocuros et Vicomagistros.

9 *Grandis ut exiguum*, &c.] Ex apo-

logo noto. Vide Horat. Satyr. 3. libro 2. vers. 308. nude hoc Epigr. sumptum videtur.

EPIG. LXXX. Notat hic Erotem, qui aperte flebat, quum venales thesauros inani marsupio, frustra, dolentibusque oculis spectaret; nec inopiam, nec affectum dissimularet: cum quo alios æque egentes ac Eros erat, sed ridentes in speciem et mendicantem risu tegentes, componit.

1 *Plorat Eros, &c.*] Quod non habet, unde hæc omnia emat, quæ licitari gestiebat Mamurra: Epigr. 60. lib. 9. *Myrrha*] De poculis murrhiniis, vide quæ ad Epigr. 113. lib. 14.

2 *Citrum*] Mensam citream. Epigramm. 60. lib. 9. vers. 10.

3 *Imo promit*] Anglic. Junii ducit; recte.

4 *Tota Septa, &c.*] Omnia quæ venalia exponuntur in Septis: Epigr. 14. lib. 2. vers. 5. et Epigr. 60. lib. 9. vers. 1. et 2. *Coëmat*] Quidam hic legunt *cœnat*, quod hic absurdum.

5 *Lumine sicco*] Sed tacite, oculis non lacrymantibus, absque lacrymis.

6 *Lacrymas ridet*] Risu ficto coërcet dissimulatque lacrymas, quas intus concepit. Gr. γναθμοῖς γελᾶν ἀλλοτρίοις, id est, alienis buccis ridere: non ex animo; qui se. spem vultu simulant, et premunt altum corde dolorem.

EPIG. LXXXII. Deprecatur officium anteambulonis, quod ait sibi nocere, amico nil prodesse.

1 *Si quid nostra, &c.*] Si cui tibi usui et emolumento esse possint officia a me cliente, cui submolesta hæc servitus.

2 *Togatus ero*] Officiosus cliens, qui patronum togatus comitatur. Alii, *togatus co.*

3 *Stridentesque*] Juv. Sat. 5. vs. 75.

6 *Ingenuasque cruces*] Id est, tormenta ingenuorum, seu liberorum hominum. Sic appellat officia et concursationes, quæ liberi homines tenuiores opulentioribus præstabant.

*Gronocius. Ingenuasque cruces*] Servilia officia, quæ non æquo animo fert ingenuus.

8 *Mihi, Galle, nocent*] Sic Epigr. 71. lib. 1. vers. 17.

EPIG. LXXXIII. Calvum irridet Marimum, ut l. 5. Epigr. 49. Labienum.

1 *Raros colligis*] Comas a fronte et temporibus utrinque rejicis, et disponis ad tegendam calvam.

2 *Campum, &c.*] Calvam, quam Epigrammate 49. lib. 5. vers. 7. dixerat 'aream.'

4 *Redeunt, &c.*] In suum locum defluunt.

5 *Reddunturque sibi*] Idem quod ante dixit, 'redeunt.'

6 *Cirris grandibus*] Cirri, capillamenta velut in nodum collecta, Belg. *Hayr-locke.*

7 *Inter Spendophorum, &c.*] Ita calva tua utrinque cirrata videtur esse caput calvi Hermerotæ, inter capita cirrata duorum puerorum Spendophori et Telesphori. Vide calvam Labieni, Epigr. 49. lib. 5.

8 *Cydæ stare putabis, &c.*] Cydæ nescio cujus filius, Hermerotes vel Telesphorus. *Farnab.* Quid si legas cum Herald, *Sic adstare putabis, &c.* Et sequenti versu, *Vis tu simpliciis? senem fatere.* Respondeo: male fecerim. Nam *Cydæ* vocabulum non esse mutandum satis probat Scriverius: illud autem, *vis tu fateri*, eleganter dictum ostendimus ad Senecam de Ira 3. 38. et Epistol. 58. *Gronovius.*

12 *Comato*] Calvitiem dissimulante, ut comatus videatur.

EPIG. LXXXIV. 2 *Qua, Cæditiane, vides*] Quam vetula et deformi uxore.

EPIG. LXXXV. Elegans et venustum Epigramma ab eventu natum; quum demersa nave servatus est nauta, qui salva periisset.

2 *Proxima dilectis, &c.*] Juxta Tiberim, sibi assuetum dilectumque, rus emit.

3 *Vagus*] Inundans.

5 *Emeritam puppim, &c.*] Quæ cessabat, postquam Ladon, a duro nautæ labore emeritus, rus hoc emisset. Vel fatiscentem jam et cariosam.

6 *Opposuitque radis*] Molem ad cohibendum inundationis impetum.

8 *Mersa carina tulit*] Quæ alias mergit vectorem.

EPIG. LXXXVI. 3 *Qui primus erat lusor*] Qui juventutem pilæ ludo elusit, senex jam pannosus est instar pilæ compitalis: et eleganter jocatur, inquires: Qui 'primus erat lusor pilæ,' jam factus est 'prima pila.' Alludit ergo in pilæ lusorem, qui, cum florente ætate primus esset in arte pilæ, postquam desiit per senectutem ludere, factus est 'prima pila,' id est, contemptui habetur, ut illa pila, quæ prima obijcitur tauris iratis, quam discerpunt et lacerant cornibus. Sic Mart. lib. 2. Epigr. 43. 'At me quæ passa est furia cornua tauri, Nolu-erit dici quam pila prima suam.' Pilæ taurariæ vocantur in veteribus Glossis, et exponuntur *ταυροκαθάρται*. *Salmas.*

EPIG. LXXXVII. Multa clientum et ampla munera Restituto precatur in natali die: se pro muneribus Carmen, quod munus est poëtæ, mittere.

1 *Octobres Calendas*] Qui Restituti dies natalis. Ad hunc Rest. Plin. Epistol. 17. lib. 6. et lib. 7. Epistol. 1. *Sentiat*] Advertat, observet, celebret missis muneribus. Epigramm. 64. l. 8.

3. 4 *Linguis omnibus*] Silentio et votis favete sacris. Formula in sacris solennis. Brisson. l. 1. Form. *Tu-cete lites*] Rituale verbum. Rebus divinis, ut faverent linguis, imperabatur, utque litibus et jurgiis absteruerent. Cic. 1. de Divinat.

5 *Absit cereus, &c.*] Non mittantur Restituto vilia pauperculorum clientum munera, cerei, pugillares, map-pæ; mittantur hæc in Saturnalibus Decembr.

6 *Vani triplices*] Pugillares trium

paginarum. *Vani*] Nulli, contempti, viles.

8 *Certent, &c.*] Ditiore amici et clientes mittant certatim munera pretiosa.

9 *Agrippæ, &c.*] Qui in Agrippæ porticu et septis campi Martii superbas et pretiosas merces vendebat.

10 *Cadmi municipes, &c.*] Tyrias, purpureas: Epigr. 43. lib. 2. vers. 7.

11 *Pugnorum ebriæque noctis*] Petulantia et vis per ebrietatem noctu cuipiam illata, cujusmodi describit Juvenal. Sat. 3. vers. 278.

12 *Cænatoria mittat*] Lænas, vestes, quibus in cæna antiqui utebantur: *δειπνῆιδας*. Sic et 'forensia' dixerunt vestes quibus utebantur foris. 'Lugubria' quoque dixit Seneca vestes lugubres. *Advocato*] Tibi.

13 *Infamata, &c.*] Adulterii rea, quæ, te patrono absoluta, accusatorem vicit, mittat tibi gemmas, sed non fictitias. Sic Epigr. 60. lib. 9. vers. 19.

15 *Mirator veterum senex avorum*] Non video, quid hic *ari* isti faciant: et suspicor scribendum, *laborum*: ut Epigramm. 89. 'Juno, labor, Polyclete, tuus:' et lib. 14. 'Nam Myos iste labor.' Qui miratur, inquit, operis antiqui vasa, donet toreuma Phidiam. *Mirator, &c.*] Qualem se profitebatur Euctus Ep. 6. l. 8.

16 *Phidiaci, &c.*] Crateras et statuas a Phidia nobili toreute torno ac cælo affabre factas. Epigr. 13. lib. 6. vers. 1.

20 *Credis*] Carmina.

EPIG. LXXXVIII. 2 *Officiosus homines*] Omnia armaria et loculos, nec non tabellas, vulgo *records*, exentis, quo laticulam aliquam nanciscaris. *Officiosus*, Cotta, es. Ironice.

EPIG. LXXXIX. Laudat statuam Junonis a Polycleto statuario factam.

1 *Labor, &c.*] Opus Polycleti, insignis statuarii.

2 *Phidiacæ, &c.*] Epigrammate 13. lib. 6. vers. 1.

3 *Ore nitet tanto*, &c.] Si hac forma fuisset Juno ipsa in contentione cum Pallade et Venere de pulchritudine, ipsi adjudicasset litem arbiter Paris. *In Ida*] Monte Phrygiæ, ubi Paris de Junonis, Minervæ, et Veneris venustate arbiter factus est.

5 *Junonem, Polyclete, suam*] Sororem uxoremque suam. *Frater*] Jupiter.

6 *Junonem tuam*] Statuam hanc tuam.

EPIG. XC. [Ad Variorum in hoc Epigr. Notas consulendas in VV. LL. Lectorem incitavimus. At eas hic suas fecit editor Delphinensis.]

EPIG. XCII. Relictum Mario rusculum suum Poëta rediturus in patriam commendat.

1 *Quietæ*, &c.] Privatum hunc et rebus rusticis deditum fuisse ostendit.

2 *Atina*] Italiæ urbs antiqua, ex iis una, quæ Turno adversus Æneam arma fabricavit. Virgil. 7. Æneid. 'Atina potens, Tiburque superbum,' &c.

3 *Has tibi*] Rediturus in patriam meam commendo tibi rusculum meum Nomentanum cum Diis et sacris. *Gemellas*, &c.] Duas pinus atque ilices, Fauno et Diis agrestibus sacras.

6 *Tonantis aras*] Jovis. *Horridique Silvani*] Hirsuti, capripedis, cornuti, cui et pinus consecrata.

7 *Tinxit agni*, &c.] Rite. Horat. Od. 4. lib. 1. idem.

8 *Dominamque*, &c.] Dianam, cui dicatur templum cum luco, uti nemorum reginæ.

9 *Quem sororis*, &c.] Dianæ frater erat Mars.

10 *Mearum*, &c.] Cujus Calendis mihi prima affulsit lux, natalis scil. meus, Epigr. 24. supra, et lib. 9. Epigramm. 53.

15 *Ubicunque noster*, &c.] Dices, Martialis noster ubicunque est, absens tamen mea hac dextra vobis hæc sacra facit. *Noster*] Alii leg. *vester*.

18 *Date duobus*, &c.] Omnia utrique fausta bonaque.

EPIG. XCIII. Librum novum Sabinæ, Clementis uxori, mittit; quem a novitate commendat.

1 *Si prior*] Ut primum adveneris oras et arva Patavii vineis consita. *Euganeus, Clemens*] Patavini dicti sunt Euganei, quasi *εὐγενεῖς*, Henetis scilicet et Trojanis oriundi. *Helicaonis oras*] Filii Antenoris qui Patavium condidit.

3 *Atestinæ nondum*, &c.] Ateste civitas Venetorum, unde Sabina, uxor Clementis hujus.

4 *Purpurea sed modo culta toga*] Olim hic legebatur, *suta*: sed illud melius sibi videri testatur Gruterus. At Scriverius: Non probo *carmina suta toga*, nisi placeat homo sutus toga. Sic tamen et optimi libri, et dispar ratio est: nam homo induit togam, non ei insuitur: at liber proprie non induit integumentum suum, sed ei insuitur. Quare omnino retineo veterem scripturam. *Gruter. Purpurea*, &c.] Tecta purpura. Epigr. 2. lib. 3. vers. 10. Sic Epigr. 1. lib. 11. 'Cultus Sidone.' Vulg. leg. *suta toga*.

6 *Nec mento*, &c.] Non villosa et barbata, assiduo usu trita. Epigramm. 67. lib. 1. vers. 8.

EPIG. XCIV. Amico emptā mittit poma.

1 *Non mea*, &c.] Non mihi sunt aurea et nobilia mala, quæ custodiat draco vigil Ladon, ut in hortis Hesperidum in Libya, cujus pars Mas-sylia.

2 *Regius Alcinoi*, &c.] Nec nobilis hortus Alcinoi. Epigr. 64. l. 4. vs. 28.

3 *Sed Nomentana*] Prædiolum suum in Nomentano agro Poëta frequenter canit. *Securus*] Causam adjungit; quod plumbeos lapidososque fœtus edant, quos appetebat nemo. Non timens fures.

4 *Plumbea*, &c.] Non aurea, non nobilia.

5 *Media quæ*, &c.] Emptā Romæ in medio vico, ubi forum pomarium. Sic Epigr. 61. lib. 9.

6 *Autumni, &c.*] Horti et autumnii mei matura poma.

EPIG. XCVI. Caussas hic reddit, cur patriam cogitet; solum Hispanum cum Romano confert.

1 *Remotas*] Hispanas, ad quas anhelare videar, cum eas usque loquar, et tamen Romæ consenescam. Romæ enim supra quatuor et triginta annos vixerat.

3 *Auriferumque, &c.*] Patriæ appetam fluvios et agros. Epigr. 50. lib. 1. vss. 15. et 12.

7 *Pascitur hic, &c.*] Epigr. 58. supra, vers. 9. *Ignem maligno*] Lignis multo emptis.

9 *Pretiosa fames*] Arida cæna et famelica, magno empta pretio. *Conturbatorque macellus*] In quo decoctis opibus conturbantur rationes. Epigr. 27. lib. 7. vers. 10.

13 *I, cole, &c.*] Dominos Romanos et patronos assiduus nequicquam officiis prosequere. *Amicus*] Patronus cultus.

14 *Locus*] Patria.

EPIG. XCVII. Suam infelicitatem Numæ dolet saluti fuisse: quod, scriptus hæres, hero revalescente proscriptus sit.

1 *Dum levis, &c.*] Dum tibi, deplorata jam salutis et vitæ spe, parantur quæ ad funera spectant et rogum. *Struitur Libitina*] Dum paratur rogus. Libitina Dea sepulchralis et funcrum præses. Epigr. 43. lib. 8. vers. 4. *Pappyro*] Leetulus feralis priscis altus fuit et sublimis, præsertim lantioribus; itaque pulvini papyro et tomento farti turgebant. Alii censent papyrum ligni esse speciem. Vide Epigramm. 34. lib. 8. vers. 14.

2 *Myrrham, &c.*] Aromata rogo injicienda, et ossibus cineribusque urnæ datis miscenda. Epigr. 26. supra.

3 *Scrobe*] Sepulchro, tumulo. *Leeto*] Ferali, quo efferendus erat. Declarat ergo Poëta, Numam jam conclamatum et depositum fuisse. *Polilinctore parato*] *Νεκρολείπτηρ*, qui cada-

ver lavat et ungit.

EPIG. XCVIII. 1 *Addat Cæcubum*] Temperet, effundat.

2 *Idæo, &c.*] Ganymede; Epigr. 43. lib. 2. vers. 13.

5 *Spectem, &c.*] Vide Epigr. 26. lib. 9.

6 *Citrum, &c.*] Citream mensam, quam eburnei sustinent pedes: Epigr. 43. lib. 2. vers. 9.

8 *Præsta de grege, &c.*] Præsta ministros incultos.

11 *Pudor hic, &c.*] Quo videri vis atque haberi pudicus.

12 *Hos, &c.*] Pudicos et castos, quales fingis.

EPIG. XCIX. Si hæc Socratis imago Romano cultu effingeretur, certe ad vivum exprimeret gravitatem Julii Rufi, qualis deridetur a Satyricis; vel, qui refert Satyrum: namque et Socrates fuit naso simo et oculis emissitiis, Sileno haud absimilis, uti describitur a Platone et Xenophonte: vel: Si hæc Socratis imago cultu Romano expressa esset, posset quidem haberi pro effigie Julii Rufi, quæ posita est in Satyris, loco quodam in VIII. Regione Urbis, ubi spectantur 4. Satyrorum imagines. *Pet. Scrivere*.

EPIG. C. 2 *Litigante, &c.*] Qui tibi litem intendit, et contra te dicit, 'Fur es:': ut Epigr. 54. lib. 1. vers. 11.

3 *Quid congregare, &c.*] Quid nobilibus, claris, altisque Carminibus inseris ignobiles, tenebrosos, et claudicantes versus tuos? Hujusmodi comparationes in eodem argumento vide Epigr. 55. et 73. lib. 1.

5 *Habeas licebit, &c.*] Non magis convenit Carminibus meis cum tuis, quam si quis haberet alterum pedem perniciosissimi cursoris Ladæ, alterum lignenum. Ladæ velocitatem celebrant Pausanias in Corinth. et Arcad. Ep. 4. Antholog. Juvenal. Sat. 13. &c.

EPIG. CI. Si reviviscat Galba, nobilis ille Cæs. Augusti scurra, Ep. 12. lib. 1. vers. 12. et jocis salibusque cum Capitolino contendat, rusticus

videretur et insulsus præ Capitolino.

EPIG. CII. Aliena opera hic poëta est, ille pater. An Canius sit hic Gadiitanus, de quo Epigramm. 62. lib. 1. vers. 9. N. L.

EPIG. CIII. Reditum in patriam suis civibus denuntiat.

1 *Municipes*] Cives. *Augusta*, &c.] Colonia scil. Bilbilis, et in æreo Tiberii nummo inscripta 'Augusta,' teste Adelpho Occone in Tiberio. Alii leg. *angusta*. Et, ut Gruterus inquit, *angusta agri* vocabitur Bilbilis, cui fere nihil additum agri, ob montem in quo ponitur. Et pro *acri* alii legunt *alto*: alibi enim Bilbilim pendulam appellat, ut alto monte sitam fuisse intelligas: ut Epigr. insequenti: et Epigr. 50. lib. 1. et Sidon. Apollinar. cap. 21.

2 *Sulo*] Quo ferrum duratur quod cæteris antefertur; ipsique urbi claritatem peperit. Epigr. 50. l. 1. vers. 11.

3 *Ecquid lata*, &c.] A claris enim ingeniis illustrantur plurimum civitates.

5 *Tenui*] Nitido, culto. *Verona*] Sic Epigr. 63. lib. 1.

7 *Quatuor accessit*, &c.] Jam per 34. autumnos, quibus vos sacra facitis Cereri, abfui a vobis, vixique Romæ: Epigr. sequent. vers. 9.

9 *Dominae*, &c.] Epigr. 4. lib. 1. vers. 2.

10 *Mutavere*, &c.] Nigras canis mutavere.

12 *Aspera*, &c.] Ut postea cum stomacho expertus est; si vernus ipse lib. 12. Epistola. Ultimum distichon abjudicant Martiali.

EPIG. CIV. Mittit librum ad Flac-

cum amicum, quem in Hispaniam iturum monet, uti veteres amicos salutet.

1 *Flacco*] In Hispaniam ituro.

2 *Faventis undæ*] Sed placidum mare.

4 *Tarraconis arces*] Urbis, unde illa Hispaniæ regio, in qua Bilbilis.

5 *Rota*] Vehiculum.

7 *Quinto*, &c.] Quinti diei itinere ipse vehiculo vectus.

9 *Brunas*] Epigr. proxime præced. vers. 7.

11 *Protinus*, &c.] Mox ut adveneris Bilbilin.

14 *Secessus spatium paret salubri*] Immo pretio, ut omnes Mss. nec præterea mutandum quicquam: nam *salubre pretium* est modicum, quod facias salva re familiari. Sic Plinius lib. 1. Epist. 24. 'Si prædium istud, quod commendatur his dotibus, tam salubriter emerit, ut pœnitentiæ locum non relinquat.' Observavit hoc Salmasius ad Solinum. Gronovius. *Spatium salubri*] Loco studiis apto.

15 *Qui pigrum*, &c.] Ubi in ocio consenescat parens tuus, id est, autor libri, ego: Epigr. 43. lib. 6. vers. 10.

16 *Hæc sunt*] Quæ tibi in Hispaniam meam proficiscenti mandata velim. *Tumidus*, &c.] Quem vocant tumidi venti: vel ipse tumidus et imperiosus vectores jurgio cogit.

18 *Laxavit melior*, &c.] Vento secundo solventibus portu, jam laxiore facto, navibus.

19 *Nacem*, &c.] Non licet navi expectare unum, qui moram trahit, vectorem. Adagii species: 'Unum non exspectat navis:' nam unus vir, nullus vir.

## EPIGRAMMATUM LIB. XI.

EPIGR. 1. Librum undecimum exire gestientem, et palatia aulamque affectantem coërcet, satsique feliciter cum eo aetum iri dicit, si in porticibus et circulis ab otiosis legatur. *Rad.*

1 *Otiose*] Absolutum ergo et domi otiosum, foras mittit ad otiosos.

2 *Cultus*] Eleganter cultus pumice, minio, cedro, velamine purpureo, &c. ut Epigr. 2. lib. 3. et lib. 5. Epigram. 9. Vide Epigram. 16. lib. 2. *Sindon*] Proprie amictus est vel torale: vel vestis ex tenui linteo: hic pro velamine libri.

3 *Parthenium, &c.*] De quo vide Epigr. 6. lib. 5. et lib. 4. Epigr. 45. Cum vero Parthenius interfectus sit sub initio Nervæ Imper. et prodierit hic liber Trajano Imp. videtur Poëta vel rationem temporum in Epigrammatum libris non observasse, vel inceptum jam vivo Parthenio librum, absolvisse atque edidisse mortuo, vel non audivisse de morte Parthenii.

4 *Inevolutus*] Non lectus, non explicatus.

5 *Libellos*] Supplicum libellos, quos Imperatori a cubiculis exhibet.

6 *Nec Musis vacat, &c.*] Quod si vacaret Carminibus, certe vacaret suis pangendis, namque et ipse doctus et poëta: ut Epigr. 6. lib. 5. vers. 2. et lib. 12. Epigr. 11.

8 *Minores*] Plebeia, vulgi: nisi et Palatinorum manibus teri affectes.

9 *Vicini pete, &c.*] In monte Quirinali habitavit Martialis, Epigram. 58. lib. 10. vers. 10. In Quirini autem porticu (quæ in valle Quirini, Sat. 2. Juvenal. vers. 133.) magnus erat hominum conventus, componendi negotiorum gratia.

11 *Pompeius*] Porticus Pompeia-

na, Epigr. 14. lib. 2. vers. 10. *Agenoris puella*] Porticus Europæ, dict. Epigram. vers. 3. et 15.

12 *Vel primæ dominus levis carinæ*] 'Levis,' aiunt, alludit Epitheton Argus, ab ἀργός 'levis.' Ineptissime. Immo 'levis,' quia desultor amorum: ab Hypsipyla transiit ad Medeam, ab hac ad Creusam, ab Creusa rursus ad Medeam. Sic apud Ovidium: 'Mobilis Æsonide, vernaque incertior aura, Cur tua polliciti pondere verba carent?' Statius lib. 6. Thebaid. 'At levis et nondum miseræ mihi notus Iason.' Gronovius. *Primæ dominus*] Porticus Argonautarum; Epigr. dict. vers. 6. et Epigr. 20. lib. 3. vers. 1. Janus autem primus navigasse fertur a Poëtis. *Levis carinæ*] Alludit Etymon Argus, ab ἀργός levis.

14 *Nostrarum, &c.*] Nugas has meas, Carmina hæc mea alias tineis et blattis relinquendas escas: per modestiam sua extenuat.

15 *Sed cum sponsio, &c.*] Et tamen legent hæc nonnisi a Circi spectaculis ociosi et lassi, ubi cessarint sponsiones et sermones de factionibus et aurigis. Quum ergo dicit 'sponsiones populi,' depositis pignoribus aut pecunia, de alicujus agitatoris victoria factas intelligit. 'Scorpus' autem nobilis agitator fuit; et 'Incitatus' equus nobilissimus et velocissimus, Circensibus curriculis et palmarum frequentia celebratissimus. Vide Sueton. in Caligula cap. 54. Turneb. Advers. lib. 8. cap. 4. et lib. 18. cap. 30. *Fabulaque lassæ*] Fabula et fabella illa ætate non pro ficto et composito ad arbitrium sermone, ut priscis Latinitatis temporibus; sed pro sermone quolibet, vel narratione, seu ficta, seu vera, quæ in ore populi ver-



sabatur, usurpata est. *Salmus.*

16 *Scorpo fuerint*] Epigr. 59. et 53. lib. 10. *Incitato*] Epigr. 76. lib. 10.

EPIG. II. 1 *Triste supercilium, &c.*] Procul, o procul este, facessite hinc, quotquot adestis tristis atque censorii supercilii, gravis tetricaque frontis, et compositi vultus.

2 *Filia Fabricii*] Pudica et dura, a patre duro.

3 *Regula morum*] Censura, censoria regula, præfectura morum.

4 *Quidquid, &c.*] Castitas, et luce gaudens pudicitia. Nox enim pudore vacat. Ovid. l. 1. Amor. Eleg. 6.

5 *Clamant ecce mei, &c.*] In quibus libertas et loquendi licentia. Macrobi. Saturnal. lib. 1. cap. 10. 11. pueri autem plaudentes clamabant, 'Io Saturnalia.' Dioclet. lib. 58. 'Saturnalia optimi dierum.' Catull.

6 *Sub te præside, &c.*] Quo Imperatore vera fruimur libertate.

7 *Salebrosum, &c.*] Duris numeris philosophica scribentem consulta, nec molli fluentem Carmine.

8 *Meus est*] Mollis: immo lascivus, ne dicam impius. Infra Epigr. 16.

EPIG. III. Legi se quidem ubique gentium dicit; sed nihil se inde legere. Majorem se vatem futurum, ubi majores fuerint Mæcenates.

1 *Urbana, &c.*] Rom. cives ociosi. *Pimpleide gaudet*] Carminibus meis, Musa, a fonte Macedoniæ seu Pieriæ dicta.

3 *Geticis, &c.*] Duas in Dacos expeditiones suscepit Cæsar. Xiphilin. in Nerva.

6 *Nescit sacculus, &c.*] Illi quidem legunt Carmina mea, sed ego nihil inde lego nummi.

7 *Victuras ... prælia, &c.*] Grande epos et victurum, quo bella et gesta Cæsaris canerem.

9 *Cum pia, &c.*] Si mihi Roma alterum daret Mæcenatem, ut Dii dederunt Romæ alterum Augustum in Nerva.

EPIG. IV. 1 *Sacra*] Vittæ, Vestæ ignis ἀσβεστε, æterne, &c. *Laresque, &c.*] Minerva, Jupiter, Juno: quos recenset disticho seq. qui tres aëris regiones referant, unde et 'penates' dicti, per quos penitus spiramus. Vide Macr. Satur. lib. 3. cap. 4. *Troje hæres*] Æneas. Vide Ælian. lib. 3. Var. Hist. cap. 22. Alii legunt *heros*: heros enim dicti sunt priscis, viri fortes et semidei.

2 *Laomedontis opes*] Trojanas, a Laomedonte Priami patre.

3 *Scriptus, &c.*] Effictus, inscriptus, insignitus anrea imagine.

4 *Soror*] Juno. *Filia tota patris*] Minerva, ἀμύρτωρ, e Jovis cerebro nata, patrima virgo.

5 *Qui, &c.*] Jane custos Fastorum, in quos referuntur nomina consulum, adeoque Nervæ, qui Imperii anno gessit tertium consulatum cum Virgil. Rufo. Junius de tertio consulatu Ulpian. Nervæ Trajani intelligit. *Purpleis jam, &c.*] Epigr. 26. lib. 12. vers. 3.

8 *Hic*] Senatus. *Ille suis*] Nerva Imper.

EPIG. V. 2 *Sed Numa, &c.*] Non itaque tam miranda atque ardua res in paupertate erat pietas et sanctitas.

3 *Opibus, &c.*] Non efferri et corrumpi a divitiis. Non tradunt mores opibus, qui adepti imperium et opes, non abutuntur iis ad fastum, aliorum oppressionem et injuriam: qui denique idem est dives, qui pauper erat.

4 *Crasos vicieris*] Divites reges, Decebalum Dacorum, et Armeniæ Parthiæque reges. Xiphilin. Trajan. *Numam*] Sanctum, æquum, continentem, qualis fuit Numa secundus Romanorum rex.

5 *Si redeant veteres, &c.*] Si reviviscant ab inferis reversi antiqui illi clarique Romani. Atque hinc novum ordiuntur aliqui Epigramma a præce-

denti tetrasticho divisum.

7 *Pro libertate*] Lips. lib. 1. Epist. Quæst. 5. legit *præ libertate*: quasi dicat: Camillus te principem malit, quam suam illam libertatem: vel adeo potior eris ipsa Libertate. *Camillus*] Qui Romam a Gallis occupatam Dictator absens creatus, liberavit.

8 *Fabricius, &c.*] Qui continentissime in paupertate vivens, munera sibi a Pyrrho, et aurum a Samnitibus missum repudiavit.

9 *Brutus*] Juniusne qui reges eiecit? An Marcus Brutus, unus e Julii Cæs. percussoribus? *Cruentus*] c. M. hominum deleverat, senatores 90. consulares 15. equites 260.

10 *Imperium tradet, &c.*] Quod non Julius Cæsar, non Augustus fecit: ille enim retinebit, et ob retentum Bruti manibus trucidatus peribit. Hic de reddendo cogitabit, aut potius redditurum simulabit: nam imperia cum lætitia induuntur, cum molestia exuuntur. *Dorleans, Imperium tradet*] Ut quondam dictaturam deposuit, secessitque Puteolos. Et quem Cæsar dixit, nescisse litteras, quod fasces abjecerit.

11 *Privato cum Cæsare*] Non rerum summam affectante, ilque civili bello.

12 *Crassus*] Liciniusne Crassus, an Marcus, qui periit apud Parthos?

14 *Cato reddatur, &c.*] Qui sibi mortem conscivit Uticæ, ne videret Cæsarem: tua tamen æquitate adductus a Cæsare stabit. Quasi dicat: O princeps, tanta est æquitas tua, ut vindices libertatis tibi servire malint, quam libere vivere.

EPIG. VI. 1 *Unctis falciferi, &c.*] Feriis Saturni falcem gerentis (quod *Κρόνος, χρόνος*, id est, tempus omnia metat) in quibus unctæ cænæ. Tum et festis diebus unguenti plurimus usus. Et in ipsa castra hæc voluptatis lenocinia penetrare. Plin. lib.

13. cap. 3. Et quid Saturni feriis unctius? quando cænæ unctiores et elegantiores? *Her.*

2 *Regnator, &c.*] In quibus impune regnat alea. 'Fritillus' ergo pyrgus seu turricula, ex qua tessera excutuntur. Epigr. 14. lib. 4. vers. 8. 9. et Epigr. 84. lib. 5. vers. 3.

3 *Non laborioso*] Facili, jocos.

4 *Pileata Roma*] In Saturnalibus servi incedebant pileos induti velut domini: nam et Romani aliis diebus nudo capite erant, aut caput veste velabant. Itaque veteres nullæ Romanorum statuae cum pileo visuntur: eamque consuetudinem a prisca Græcia duxisse Eustachius asserit; quum apud Homerum, nec pilei nec causiæ ulla mentio sit. Turneb. lib. 8. cap. 4.

5 *Risisti*] Risu annuere et consentire videris.

9 *Tricentes*] Dimidius triens est sextans, hoc est, duo cyathi. Epigr. 28. lib. 1. vers. 2.

10 *Pythagoras, &c.*] Puer e contaminatorum grege, cui nupsit Nero. Tacit. Annal. 15. quem Sueton. cap. 29. Neronis Doriphorum nominat.

11 *Dindyme, &c.*] Puer, minister, Epigr. 42. lib. 10. et Epigr. 84. lib. 6.

12 *Bibenti*] Calens mero (quod animi educit instrumenta) fundam Carmina et exprimam ingenia xv. simul poetarum. Exprimunt certe Æschylum, Aristophanem, Anacreontem, Ennium, Horatium, &c. quibus vinum erat Hippocrene. Lege Antipatri Epigram. ὦ ἐλικὼν βοιωτῆ, &c. lib. 2. Antholog. cap. 46.

14 *Catulliana*] 3300. Epigram. 34. lib. 6. vers. 7. vel infinita. 'Namque quum' inquit 'millia multa fecerimus, conturbabimus illa, ne sciamus, Aut ne quis,' &c. Catull. Epigr. 5.

16 *Passerem Catulli*] Carmen tibi non minus gratum quam Catullianum de passere Lesbæ. Ang. Politianus

obscœnum aliquid per passerem intelligi vult: sed Fr. Floridus asserit simplicem sensum, lib. 1. subcis. cap. 5.

EPIG. VII. 1 *Jam certe*] Mortuo Domitiano, cujus imperium prætexebas adulteriis tuis. *Stupido*, &c.] Dolos tuos non sentienti.

3 *Cæsar*] Domitianus.

4 *Circæios*] Alii, *Circæos*: jussit me modo venire in Circæos. *Strophæ talis abit*] Dolus, fallacia: a *στρέφω*.

5 *Penelopæ*] Castæ.

6 *Scabies*, &c.] Inveterata libidinis prurigo.

8 *Hærebit*, &c.] Maritus tuus te comitabitur.

11 *Hystericam*, &c.] Sic Turnebus lib. 8. cap. 4. id est, uteri strangulatione laborantem: ab *ὕστερα*: sic et Epigram. 71. infra. Sunt qui legant: *Hictericam*, quasi morbo regio laborantem: minus apte.

12 *Sinuessano*, &c.] Sinnessanæ autem aquæ in Campania feminarum sterilitati aliisque morbis medebantur. Plin. lib. 31. cap. 2. Clav. Ital. lib. 3. cap. 10.

EPIC. IX. 1 *Clarus fronde Jovis*] Querna ornatus corona Jovis Capitolini. Ep. 54. lib. 4. vers. 1. Gruterus vult, queren coronatos fuisse omnes, quibus honor datus imaginis. *Romani fama*] Tragicine Carminis Poëta, an heroici? Tragicum fuisse testatur Placiades Fulgentius. *Cothurni*] Epigr. 20. lib. 3. vers. 7.

2 *Spirat*] Ad vivum expressa statua. *Apellica redditus*, &c.] Memoris statua, Apellis opus. Alii leg. *Apollinea*, intelliguntque Memoris statuam in Apollinis bibliothecam receptam: ut Persii Prolog.

EPIG. X. 1 *Turnus*] Epigr. 97. lib. 7. vers. 8.

2 *Carmina*] Heroicane, an tragica? Epigram. præced. vers. 1. *Frater erat*] Cessit illius Carminis gloriam fratri, neque voluit se illi æmulum ingerere,

ut Unicus. Epigr. 44. lib. 12.

EPIG. XI. Detestatur recte luxum Romanorum, et cupit reduci priscorum parsimoniam.

1 *Tolle, puer, calices*] Amove elaboratos calices vitreos ex Ægypto Romanam allatos. *Toreumata Nili*] Nili vitreos calices intelligit: de quibus l. 14. lemmate, Vitrei calices: 'Aspicis ingenium Nili: quibus addere plura, Dum cupit, alii quoties perdidit auctor opus!'

2 *Et mihi securæ*, &c.] Et trade mihi pocula fagina vel Saguntina, de quibus non sis sollicitus ne labantur. Epigram. 108. lib. 14. 'peccant securæ sollicitæque manus.'

3 *Trita patrum labris*] Fictilia, cujusmodi a Numa instituta sunt in honorem Deorum, et ab antiquis Romanis in usu. *Tonso pura ministro*] Non comato et calamistrato, sed rudi et simplici.

4 *Antiquus honor*] Urnarum et calicum fictilium. Et revocentur prima sæcula, priscorum parsimonia et frugalitas.

5 *Gemma*] Calice e gemma, vel gemmato poculo. *Qui Mentora frangis*] 'Qui pocula Mentorea nobilitata manu' (ut dixit Epigr. 60. lib. 2. vers. 16.) diffingis, ut inde conficiatur mæchæ tuæ matula, dignum save te homine molli et impuro poculum. Sed vide an placeat lectio, *Te potare decet gemma, qui Mentora frangis? In scaphio mæchæ Sardanapale tuæ*: quasi dicat: Magis convenit fictile scaphium, quam calix e gemma illi, qui Mentoris opera frangit.

EPIG. XII. Zoilus, quamvis notus, nesciebatur tamen unde esset natus, quem jus trium liberorum petentem, irridet.

1 *Jus tibi natorum*, &c.] Vis jure natorum clarescere, cum tibi natales sint ortu Nili obscuriores. Petas licet jus liberorum, septem vel sexcentorum, si placet, ipse usque obscurus

eris et nullius filius, terra natus. Neque tamen jus petebatur libero-  
rum ultra tres. Epigram. 91. lib. 2.

2 *Dum matrem, &c.*] Dummodo tibi nullus pater et mater sit; hoc est, nemo sciat, quo patre aut matre sis natus.

EPIG. XIII. 1 *Flaminiam, &c.*] Epigram. 28. lib. 6. vers. 5.

3 *Nili*] Ægypti. Epigr. 42. lib. 4. vers. 35.

5 *Decus, et dolor theatri*] Decus dum viveret, dolor ex morte ejus.

6 *Omnes Veneres, &c.*] Vide Plauti Epitaph. apud A. Gell. lib. 1. cap. 24.

7 *Paris, sepulcro*] Histrio nobilis, quem interfici jussit Domitianus, quod eum deperiret Domitia Augusta. Sueton. cap. 3. Domit.

EPIG. XIV. 2 *Nam terra, &c.*] Qui pusillus cum sit, vel levissimæ terræ ferendæ non sufficit. Ludit autem Poëta in formula S. T. T. L. Vide Epigr. 89. lib. 1. vers. 2.

EPIG. XV. 1 *Sunt chartæ, &c.*] Sunt mihi libelli quos legant castissimæ et pudicissimæ matronæ: sed hunc librum volo totum lascivire vino dissolutum, unguentis delibutum, nequitias loquentem et amores.

6 *Cosmiano*] Unguento a Cosmo confecto. Epigr. 88. libro 1. vers. 2.

8 *Nec per, &c.*] Plane et aperte; verbis dominantibus et rem signantibus. Epigr. 67. libro 3. vers. 7.

10 *Quam sanctus, &c.*] Quam prisci illi probique majores nostri non erubescabant proprio nomine indigitare, et tanquam rudes Macedones, ligo-nem ligois nomine appellare.

12 *Saturnalicos, &c.*] Libertate usos Decembri et licentia Saturnalibus permissa. Epigr. 2. supra, vers. 5.

EPIG. XVI. 2 *Urbanæ togæ*] Plebi.

3 *Lampsacio versu, &c.*] Priapeio. Lampsacum oppidum est Hellesponti, in quo Priapus exquise colebatur.

4 *Tartessiaca, &c.*] Gaditana. Vide Epigr. 71. lib. 6. vers. 2.

5 *Vena*] Inguine.

8 *Uda puella leges*] Vide Juvenal. Satyr. 9. vers. 65. *Patavina licet*] Patavinae mulieres audiebant castæ et pudicæ. Plin. Epist. 14. lib. 1. Vide Ep. 42. lib. 6. vers. 4.

10 *Brute recede, lege*] Et ipsa Lucretia utut pudica legerit, absente marito.

EPIG. XVII. 1 *Nocturna, &c.*] Ebria, petulans, impudica.

2 *Mane, &c.*] Sobrius, et salva reverentia.

EPIG. XVIII. Suburbanum prædium Poëtæ donarat fœnerator Lupus, ad quem sunt plura Epigrammata. Hoc Poëta mirifice μετὰ μέωσιν per varias comparationes extenuat; ac tandem paranomasia concludit; male se prandium, quam tale prædium. *Raderus.*

1 *Donasti, Lupe*] Huic geminum vide 2. Antholog. Luciliani, Ἀγρὸν Μηροπάνης, &c. *Rus sub, &c.*] Prædium urbanum.

2 *In fenestra*] Plebs Romana in fenestris alebat ad speciem hortorum flores et frutices; quod videmus in Hispania et Italia monachos facere, in fenestris ostendentes, arbuscula, malos citreos, hortulos pensiles, &c.

4 *In quo ruta, &c.*] Quem hortum ruta unica tegit obumbratque, non secus ac si esset nemus Dianæ Aricinae. Hyperbolice, ut cætera quæ seq.

9 *Costi, &c.*] Quæ non nascitur in Italia, uti nec piper. Alii, *cosmi.* Recte.

11 *Tota*] Ita Ms. noster. Alii, *tuta.* Gruter.

12 *Erucam, &c.*] Vermiculum, qui olera depascitur. Belg. *Ruy.*

13 *Salicto*] Salicetum idem quod salicetum, locus salice consitus.

15 *Boletus*] Fungus. *Mariscæ*] Ficus insipida.

18 *Sus Calydonius*] Aper Ætolus. Epigr. 15. lib. Spect. vers. 1.

19 *Et sublata, &c.*] Cujus segetem seu herbam uno impetu correptam, aufert hirundo ad nidum condendum.

21 *Et cum stet, &c.*] Nec dimidio Priapo vel inermilocus est. Epig. 36. lib. 1. vs. 5. et 15. et l. 3. Epig. 57.

24 *Picata*] Allusum ad dolia et testas quæ picabantur, ne vina expirarent animam.

25 *Litera sed una*] Litera *e* in *n* mutata: mallet *prandium* quam tale *pradium*.

EPIG. XXIII. 1 *Nulla, &c.*] Qualibet conditione.

3 *Decies mihi dotis in auro*] Decies sunt viginti quinque millia Philippenum, in auro nummi Romani decem millia anreorum. *Gronov. Decies, &c.*] Decies centum millia sestertium, nostræ monetæ 7812. lib. 10. ss. eaque in auro appensa, nomine dotis.

10 *Mens*] Puer. *Tuus*] Eunuchus, spado.

14 *Nec quasi, &c.*] Non tota, non amoris: sed parca, sed casta, sed religionis. Epigram. 105. infra.

EPIG. XXIV. 1 *Dum te prosequor, &c.*] Ejusdem ingenii vide Epig. 82. lib. 10. et 17. lib. 1. dum cliens te saluto, deduco, reduco, tibi obsequor, assentior et ejusmodi præsto officia, perit dies, pereunt studia Carminaque.

2 *Aurem, &c.*] Vide Epigram. 90. libro 1. et Theophrasti Charact. *περὶ κολακείας*: et quæ Casaubonus ibi, *λέγοντος δὲ αὐτοῦ τι, τοὺς ἄλλους σωπῆν κελεύσαι, καὶ ἐπαινέσαι*.

8 *Poëta carpit*] Male explicant, vellicat et reprehendit. Cui enim hoc gratum? Immo 'carpit' est excerptit, imitatur. Hoc ipsum gloriatur Phædrus in fine lib. 4. 'Mihî parta laus est quod tu, quod similes tui, Vestras in chartas verba transfertis mea.' Horatius: 'ego apud Matinæ Grata carpentis thyma, &c. Carmina fingo.' *Gronov. Carpit*] Vellicat et reprehendit, pro more æmulantium artifi-

cum et invidentium: invidis autem displicere, felicitatis argumento est. Ep. 61. lib. 6. vers. 8. et 77. lib. 4.

9 *Hoc, Labulle, &c.*] Hoccine æquum est? 'Ah! idne verum est?' Terent.

10 *Tibi tuorum, &c.*] Me addito cæteris tuis clientibus.

14 *Sic fit*] Ita fit, ut, cum cœnam officiis demereor, dum foris cœnare volo, negligantur studia, pereant poemata.

EPIG. XXVIII. 1 *Invasit medicum, &c.*] Al. *Invasit medicum Nasica Phreneticus* Aucte. et Al. rectius: *Invasit medici Nasica phreneticus Aucti, et percidit Hylan.* Nasica ut potiretur Hyla Aucti medici puero, fluxit phrenesin: verum ut voti ita et mentis compos apparuit. *Sica*] Non pugione, sed mentula.

EPIG. XXXI. Irridet sordide lautum Cæcilium, qui non asse comparabat centum fercula.

1 *Atreus, &c.*] Cucurbitas enim dissecat in frusta varieque apparat, ut Atreus quondam fratris Thyestæ filios. Senec. Thyest. vers. 758. Vide Ammiani Epigr. lib. 2. Antholog. cap. 40. 'Ὡς κῆπον τεθυκῶς, δειπνον παρέθηκεν Ἀπελλῆς Οἰόμενος βόσκειν ἀντὶ φίλων πρόβατα, &c. Apelles Pythagoræa cœna excepit amicos perinde ac hortum immolasset, vel pecora pasturus esset.

4 *Gustu protinus, &c.*] Cœnæ exordio, antecœna. Epig. 31. lib. 1. vers. 4.

5 *Prima feret*] Caput, pompa, flos cœnæ: dicto Epigr. 31. lib. 10. *Alterave cœna*] Secunda mensa, ibid. Vide et Rosin. lib. 5. Antiq. Rom. cap. 29.

7 *Hinc seras, &c.*] Ex his cucurbitis. *Epidipnidas parabit*] Dapes, bellaria, quæ ἐπὶ δειπνον post cœnam apponuntur distribuunturve.

8 *Futuas facit placentas*] Insipidas sc. et insulsas, e cucurbitis.

9 *Tabellas*] Quadras de placentis.

Epigr. 76. lib. 3.

10 *Caryotidas theatris*] Palmulas. Epigr. 27. lib. 13.

11 *Minuta*] Cibus e variis minutim concisis.

12 *Lentem positam, &c.*] Pulverem ex lente ac faba.

13 *Botellos*] Genus erat farciminis ex ovi vitellis coctis, nucleis pineis concisis, &c. Et botelli sanguine distendebantur, Belg. *Bloed-worst*. Vide Epigr. 78. lib. 5. vers. 9.

14 *Cybi*] Piscis genus. Vide Epigr. 78. l. 5. vers. 5. *Mænas*] Epigr. 32. l. 12. vers. 15.

15 *Hinc*] Pisciculos, de quibus Athenæus lib. 7. c. 18. et Plin. lib. 32. c. 7. *Cellarius*] Promus, prommscondus. Vide Beroaldum in Servium.

17 *Capellianæ*] Rutæ fibris tanquam capillamentis multicomæ: vel rutæ capraræ, quam capræ sectentur et pascant. Alii legunt: *In ruta folium Capelliana*; ut sit a Capella unguentario seu herbario nomen deductum: ut a Cosmo pigmentario, unguenta Cosmiana.

18 *Gabatas, paropsidasque*] ‘Gabatæ’ sunt lancee escariæ. Epigr. 48. libro 7.

21 *Unum assem ponere*] Totum convivium asse comparare.

EPIG. XXXIII. 1 *Nec toga, nec focus est*] Describit hoc Epigrammate Martialis insignem, non paupertatem, sed extremam inopiam ac mendicitatem, nec dubito quin Aristophanem imitari voluerit in Pluto: ubi *πηνίαν* a *πτωχείᾳ* eleganter distinguit. *Herald. Nec toga*] Sed vilis aliquis pannus: *ἀνθ' ἱματίου μὲν ἔχειν ῥάκος*, ut Aristophan. inquit. Sic Catullus Epigr. 23. ‘Furi, quoi neque servus est, neque arca,’ &c. Vide et Nostrum, Epigr. 93. lib. 1. *Nec tritum cimice lectus*] Atqui lectum ejusmodi mendico non negat Aristophanes: *ἀντὶ δὲ κλίνης στιβάδα σχολίαν κορέων μεστήν*.

2 *Nec tibi de bibula surta pulvere te-*

*ges*] Sed nec tu tegetem habes pro peristromate et stragulo. *Φορμὸν* dicit Aristophan. Nec teges sen storea ex ulva, scirpo, seu canna palustri, a *sedge-mat*.

4 *Clavis*] Epigr. 35. lib. 5. vers. 8.

5 *Dici atque, &c.*] Epigr. 19. lib. 8.

6 *In populo, &c.*] Plebeius esse et proletarius.

8 *Non est paupertas*] Sed mera mendicitas.

EPIG. XXXIII. 1 *Sæpius ad palmam, &c.*] Prasinæ factioni (cui favebat Nero) obstrepebant aliarum factionum fautores, vicisse suos aurigas non propria virtute, sed gratia Imperatoris. Respondet iis Poëta falsum hoc esse, postquam Nerone mortuo et huic factioni frequens cedit palma. Incredibilis Veterum traditur *ἱππομανία*, quæ in quatuor divisa partes (nam quatuor erant colores agitatorum) sæpe ad manus, eadem, et insignem cladem pervenit. Favebat una pars et potissima Prasinæ factioni, quæ viridata aurigabatur: altera Venetæ, cerulæ: tertia russæ, luteæ, croceæ, purpureæ, rosæ, qui colores omnes ad unam factionem ‘russam’ pertinent: quarta albæ. Quibus duas postea Domitianus adjunxit, argenteam et auream. *Rad.*

EPIG. XXXIV. 4 *Cænabit belle, &c.*] Fecit hoc optimo quidem consilio: quo invitaretur sæpius a nitido lautoque vicino. ‘Aliquid boni propter vicinum bonum.’

EPIG. XXXV. 4 *Solus cæno, &c.*] Solus quippe videtur, qui inter ignotos nec suæ conditionis est, utcumque magnus sit illorum numerus. Plutarchus in septem sapientum convivio narrat, Chilonem non ante condixisse, quam de singulis convivis, qui essent, quæsisset: quod diceret *σύμπλοκον καὶ σύσκηνον*, vectorem sc. et contubernalem esse ferendum, etiam ignotum, quibuscum navigare et militare esset necesse: at vero in convivio quibus-

libet se commiscere, non esse hominis prudentis. *Raderus.*

EPIG. XXXVI. Soteria Cui Proculi celebrat, præter spem vitæ restituti. Suspicio hunc ipsum Proculum fuisse, ad quem extat Epistola Plinii lib. 13. 15. ex qua discis poetam fuisse.

1 *Gemma, &c.*] Epigr. 45. l. 8. vs. 2.

2 *Redditus, &c.*] Convalescens et restitutus ex morbo desperato.

3 *Desperasse juvat, &c.*] Multo mihi dulcior est, deplorati dudum ac depositi amici, recepta insperato salus.

4 *Minus gaudent, &c.*] Gnome: E summa tristitia sæpe nascitur maxima lætitia.

5 *Hypne, &c.*] Puer, minister. *Im-mortale*] Quia melius fit annis: et quo vetustius eo generosius. Epigr. 95. lib. 9. vers. 1.

6 *Senem poscunt*] Epigr. 95. l. 9. vs. 2. *Talia rota cadum*] Tam grata ex tam insperatis.

7 *Quincunces, &c.*] De hoc more ebibendi nomen amici, vide Epigram. 72. libro 1. hic autem quincunx respondet τῷ 'Caius': τῷ 'Iulius' semis, id est, 6. cyathi: τῷ 'Proculus' bes, id est, 8. cyathi. Vide Epigr. 23. lib. 1. versum 2.

EPIG. XXXVII. Zoilum e servo equitem factum exagitat; ejusque superbiam et humilitatem exprimit.

1 *Quid tota, &c.*] Cur eques e servo factus annulum gestas libralem; Hyperbolice, magnum scilicet; prægrasque et occultas gemmam nimio auro? An credis idem pondus convenire digito et annulo, quod modo gestabas in compedibus? Epigrammate 29. libro 3.

3 *Annulus, &c.*] Compes. 'Frontem literati, capillum semirasi, et pedes annulati.' Apuleius.

EPIG. XXXVIII. 2 *Surdus erat*] Non adsequuntur hujus Epigrammatis saltem interpretes. 'Surdus erat,' et sic non poterat esse delator, si forte liberi sermones excidissent illis, quo-

rum vehementium mulos regebat: quippe quos audire non poterat. Facit hoc lib. 12. Epigr. 14. *Gronov.* *Surdus erat*] Ex ἀπροσδοκῆται auget. Vel, innuit flagitioso domino magis placere servos surdos, quos nemo roget de criminibus domini. Vide Sat. 9. Juvenal. vers. 104.

EPIG. XXXIX. *Charidemum*] Vide Plauti Linum, in Barchid.

1 *Motor, &c.*] Alii, *monitor*: id est, infantiae pueritiæque moderator: sed et τὸ motor placet.

3 *Sudaria*] Lintea, quæ demessam a tonsore barbam excipiunt.

4 *Labris puncta, &c.*] A rasura asperis durisque.

5 *Sed tibi non creri, &c.*] Tibi tamen etiamdum puer videar, nec qui in virum transcriptus, liberius vivendi potestatem habeam.

11 *Tyrios sumpsit, &c.*] Vestes purpureas, cultus lasciviorum.

13 *Numeras nostros*] Ἀριθμῶνς πόσας κύλικας πέπωκα. Theophrast. Charact. περὶ μικρολογίας. De trientibus vide quæ ad Epigr. 28. lib. 1. vers. 2. *Adstricta*] Constricta fronte. Petron. 'Quid me spectatis constricta fronte Catones?'

15 *Catonem*] Censorium, castigatorem, qualis fuit Cato major.

EPIG. XL. 4 *Cum tristis, &c.*] Dum cansatus est dolorem dentium in causa fuisse, quo minus oris operam posset præstare, aperte fatebatur se capiti Glyceræ illudere.

EPIG. XLI. Allegoricum est Epigramma, quo deplorat casum Amyntæ pastoris, de arbore præcipitantis.

1 *Indulget, &c.*] Dum vehementi studio saginat porcos.

2 *Et gaudet, &c.*] Dum laudem quærit ex pinguibus factis suisbus.

3 *Cedentes oneri, &c.*] Ascendit illicem glande onustam et incurvatam excussurus glandes, sed pondere pueri fractis ramis qui vix suum sustinebant onus, decidit ipse excussus

secutus glandes. Sic Hylam secutum urnam dixit Juvenal. Satyra 1. vers. 161.

5 *Triste nemus, &c.*] Pater Amyntæ succisam arborem filii rogo damnavit.

7 *Pingues, Lygde, &c.*] 'Felix quem faciunt aliena pericula cautum.' Cave tibi, Lygde, a simili casu; nec nimium pecus et porcum, sed te ipsum cura.

8 *Annumerare pecus*] Non, quo Amyntas studio, saginam properare.

EPIG. XLII. Egregium Carmen sine egregio argumento fieri posse negat.

1 *Virida*] Illustria, insignia. *Mortua ponis*] Vilia, humilia, abjecta: vel, de mortuis, quale fuit præcedentis Epigr. de Amynta argumentum.

2 *Lemmata, &c.*] Epigram. 59. lib. 10. vers. 1.

3 *Mella jubes, &c.*] Neque enim dulcia mella, qualia ex thymo Hymetti Attici aut Hyblæ Siculæ fiunt, potest apis (vel optima) conficere ex amaris Corsicæ taxis: ita nec, &c.

EPIG. XLIV. Monet senes, ut sibi caveant a captatoribus testamentorum et fictis amicis.

1 *Bruto, &c.*] Senex. Hyperbolice.

4 *Mortem diligit, &c.*] Captator est et hæredipeta adulatorius, vultur assidens, qui mortem tuam cupit, cadaver expectat. Epig. 63. lib. 6. vers. 2.

EPIG. XLVIII. 1 *Silius hæc magni, &c.*] Silius Ciceronis atque Virgillii studiosissimus imitator: hujus aram religiosissime coluit. Epigram. 51. infra, illius villas comparavit. Plin. lib. 31. cap. 1.

3 *Tumulire*] Virgillii. *Larise*] Ciceronis ædium.

4 *Non alium mallet, &c.*] Erat enim orator et Poëta. Epigram. 62. lib. 7.

EPIG. XLIX. 1 *Cineres, &c.*] Cenotaphium et memoriam: neque enim de tumuli loco constat.

3 *Optatæ succurrere, &c.*] Alii, *Andino tandem succurrit agello*. Andes autem vicus non procul a Mantua Virgillii patria.

4 *Et valem, &c.*] Lips. l. 1. Epist. 5. Quæst. legit *et vatem, non minor ipse colit*: id est, Silius Poëta Virgilio non inferior colit Virgilium. Vide Epigr. 14. libro 4. versu 13. et Epigramma 49. supra. G. Barthius *ætatem* legit, lib. 1. cap. 4.

EPIG. L. 1 *Furentem*] Amore tui.

3 *Plorat, &c.*] Lacrymis fictis. *Relicto*] Amisso, vel dimisso, attritove, ἀπολυμένω: id est, simulans relictum, quo me pretio ejus emungat.

4 *Gemma, &c.*] Annulus cui gemma includitur. *Cadit aure lapis*] Hæc ars notata etiam Magistro Andam lib. 1. 'Quid cum mendaci damno mæstissima plorat? Elapsusque cava fingitur aure lapis?' *Lapis*] Elenchus.

5 *Nunc furtiva luci*] Non placet, quod interpretibus: nam bombycina (puta, quæ revera possedit Andam) fingit aliunde a fure rapta clanculum parvo pretio sibi deferri venalia, et orat, ne nunc utique se destituam in emtione tam lucrosa. Gron. *Nunc furtiva, &c.*] Nunc fingit surreptas vestes bombycinas, novasque a me sibi emi poscit.

6 *Profertur Cosmi, &c.*] Ut ego repleam unguento Cosmiano. Epigr. 81. lib. 3. vers. 23.

7 *Cariosa Falerni*] Propter vetustatem.

8 *Expiat ut*] Somniorum portenta mala, moris erat mola salsa, vivo flumine, vino et re divina expiare, procurare, avertere. *Somnos*] Somnia. 'Expiare' autem est, sacrificiis et religione, malum quod portentum est, deprecari; quemadmodum et 'Procurare' Tibullo. Cæterum non solum τὰ δεινὰ a se averti; sed et in alios derivari precabantur: quia existimabant τὸ θεῖον quocunque tandem modo placandum esse. Unde deprecationes ejusmodi: 'Hostibus eveniant convivia talia nostris.' Ita existimabant, Deorum minas vix posse esse irritas, et ideo in alicujus caput



averruncandas. Unde Ægyptii in caput victimæ, mala omnia deprecabantur. *Herald.*

10 *Indixit cœnam, &c.*] Statuit se venturam cœnatum apud me, quod et 'condicere cœnam' dicitur.

12 *Nil mihi, &c.*] Epigr. 12. lib. 4.

EPIG. LII. Invitat Cerealem ad cœnam.

3 *Octavam poteris servare*] Idcirco et solaria erant in balneis, quæ a convivaturis consulebantur. Unde solebant miselli et parasiti *τρεχέειπνοι*, quibus venter pruriebat, *σκιὰν καταμετρέειν ἐπὶ δείπνον*. Hinc exsecratio solariorum a parasito illo apud Aul. Gell. lib. 3. cap. 3. *Lavabimur una*] Ante cœnam lavabant, æstate, hora octava; hyeme, nona: divites cum cœna præbebant convivis balnea privata, pauperes publica conducebant: hinc Poëta Cerealem ad Stephani balnea invitat. Qui enim cœnam dabat, balneum quoque calfaciebat. Unde jubebantur convivæ, *λουσάμενοι ἔκειν*. Sane ante cœnam lavare solebant, miseris etiam et afflictiis temporibus. *Herald.*

5 *Movendo*] Ciendo, lubricando.

7 *Cordylla*] De hoc genere piscis, Epigr. 2. lib. 3. vers. 4. et lib. 13. Epigr. 1. *Lucerto*] Epigr. 79. lib. 5. vers. 5.

8 *Quam cum, &c.*] Epigram. 48. lib. 10.

9 *Altera*] Ova alia. *Tenui, &c.*] Sic Ovid. 8. Metamorph. 'Ovaeque non acri leviter versata favilla.'

10 *Velabrensi*] Casens Velabrensis fumo focoque induratus. Epig. 32. l. 13.

11 *Quæ Picenum, &c.*] Epigr. 36. lib. 13.

12 *Gustu*] Antecœna. Epigr. 32. supra vers. 3.

13 *Mentiar, ut venias*] Promittam tibi lautiore apparatu caput cœnæ appositum, ut venire velis. *Mentiar, ut venias*] In lautioribus conviviis

pisces locum præcipuum habebant. Unde ὄψον proprie ad pisces relatum: cæterum tanti fiebant obsonia ista, ut tintinnabulo monerentur insignes illæ gulæ, si qui pretiosiores pisces asportati erant. Verum *ιχθυοπάλαι* os illis sæpe sublinebant, pisces mortuos aut veteres pro recentibus vendentes. Unde vetitum quandoque Athenis, ne eos aqua irrigarent; quod facere solent, ut recentes videantur. Et non solum *τὸ νεαρὸν*, sed et magnitudo piscinum notabatur a delicatis illis gurgitibus. Vide Juvenal. Satyr. 4. Horat. &c. Gula itaque τῶν φιλόψων pisces tam caros concinnavit, ut Cato dixerit: Romæ pluris venire piscem, quam bovem. Nec solum Romæ; sed et in Græcia carissimi et pretiosissimi pisces: unde Corinthi lege cautum erat, ne quis in macello pisces sæpe emeret, nisi qui aut censum suum, aut artem qua vitam tutabatur probare posset. Ratio est, quia non possunt pauperes lante simul et innocenter vivere. *Heraldus.* *Pisces*] Pisces vero in lautioribus conviviis primas habebant. *Conchylia*] Ostrea. *Sumen*] Epigr. 44. l. 13.

14 *Cortis saturas*] Gallinas. Epigramm. 30. lib. 7. vers. 1. *Paludis arcs*] Anates.

15 *Nec Stella, &c.*] Non ipse lantus et nobilis Stella, de quo Epigr. 78. lib. 8. et alibi.

16 *Nil recitabo tibi*] Namque convivas suos importuna lectione sæpe enecabant istæ hirudines. Epigram. 79. lib. 5. vers. 25. et Lucian. 2. Antholog. cap. 47.

17 *Ipse tuos nobis, &c.*] Tu nobis legas Gigantomachiam a te scriptam, et Georgica tua, Virgilii Georgicis non cedentia.

18 *Rura, &c.*] Alii, *Rara*. Per 'rura' vero innuit, cum Georgica scripsisse.

EPIG. LIII. Claudiam Rufinam Britanniam laudat a venustate, ingenio,

fœcunditate : precaturque tribus natis natabusque totidem generos et nurus. *Rad.*

1 *Claudia*] Eadem forte quæ Pu-  
denti nupsit, Epigr. 13. lib. 4. *Cæ-  
ruleis, &c.*] An quia Britanni se glasto  
colorabant? ut tradunt Cæsar 5. Com.  
Bell. Gal. Mela, Plinius lib. 22. cap.  
11. Solon. cap. 35. atque hinc dictos  
autumat doctiss. Camdenus. *Brith*  
enim antiqua lingua patria depictum  
et coloratum significat: sic Epigr.  
99. lib. 14.

2 *Cur Latiae pectora, &c.*] Meliores  
libri: *Quam Latiae pectora gentis ha-  
bet!* Barbara quidem patria, sed  
ingenio Romana, inquit, est Claudia.

3 *Romanam, &c.*] Neque enim ce-  
dit Græcis dominis aut matronis La-  
tinis. Imo tam elegans est Claudia,  
ut Romani possent credere esse Lu-  
cretiam, Græci Helenam.

5 *Di bene, quod*] Vide Brissonium  
lib. 1. Forn. *Sancto peperit, &c.*] *Pione?*  
An defuncto? Namque et  
defuncti Veteribus 'sancti.'

6 *Generos*] Filiabus. *Nurus*] Fi-  
liis.

8 *Gaudeat illa tribus*] Ut jus trium  
liberorum habeat.

EPIG. LIV. Zoilum fugitivum ser-  
vum et sepulchralem furem exagitat.

1 *Unguenta, et casias*] Quæ rogis  
inferri solent munera, quantaque, vi-  
de Epigr. 97. lib. 10. vers. 2.

3 *Stygio lecto*] Capulo, feretro.  
*Rapisti cinnamam*] Notat in bustua-  
rio fure servilem conditionem, non  
enim nisi viles et inhonesti homines e  
rogo quippiam diripuerunt. Tum  
graves olim extabant pœnæ in effos-  
sores sepulchrorum, et *τυμβορῶχους*,  
ut Græci eos appellant.

5 *A pedibus didicere*] Pedes compe-  
dibus subduxere se, manus sunt ex-  
emplum pedum secutæ.

EPIG. LV. Monet Urbicum, ut Lu-  
pum captatorem fallacem fallat.

1 *Hortatur fieri, &c.*] Quod Lupus

te hortatur liberis operam dare: vel  
quod Lupus tibi vovet liberos ex ux-  
ore.

5 *Dicat pragnantem, &c.*] Fingat  
modo se concepisse.

7 *Amici*] Lupi, qui amice et fideli-  
ter hoc consuluisse videri vult.

8 *Sic morere, &c.*] Nihil illi ex tes-  
tamento relinque.

EPIG. LVI. Chæremone, mortem  
ex sententia Stoicorum contemnen-  
dam dictitantem, sugillat; ostendit-  
que eum non ex animi constantia  
vitam odisse, sed ob mendicitatem  
lucem fugere. Fortis ille est, qui  
*προαιρέσει*, non *ἀνάγκη* contemnit mor-  
tem. 'O vita misero longa, felici bre-  
vis:' inquit Publins. *Rad.*

3 *Hanc tibi virtutem, &c.*] Non hoc  
facis ex virtute et fortiter, sed ex  
inopia rerum et pusillanimitate.

5 *Et cimex, &c.*] 'Et tritus cimice  
lectus:' supra Epigr. 33.

7 *O quam, &c.*] Ironice.

9 *Leuconicis*] Nobiles lanæ fuere, a  
candoris præstantia sic dictæ. Alii,  
*Lingonicis*. Vide Epigr. 159. lib. 14.  
*Agedum tumeat, &c.*] Quod si tibi res  
suppeteret ampla et lauta.

10 *Texta toros*] Alii, *pexa*. Turneb.  
lib. 8. cap. 4.

13 *Nestoris*] Epigr. 39. lib. 9. vs. 2.

16 *Fortiter, &c.*] Vide Epigr. 30.  
lib. 1. et 80. lib. 2.

EPIG. LVII. Caussam reddit, cur  
poëtam donet Carmine, satum seu  
divitem pauper invitet: videor ergo  
*γλαῦκ' εἰς Ἀθήνας*, lignum in sylvas:  
aquis in mare ferre.

1 *Miraris, &c.*] Epigr. 27. lib. 9.

2 *Ad cænam, &c.*] Ut Mæcenatem  
Horatius Ode 29. lib. 2.

4 *Thura, &c.*] *Cruda*, ex mente et  
Mss. Gruteri; ut 'exta cruda' oppo-  
nantur ambrosiæ, 'merumque' nec-  
tari. Omnia Deorum sunt, inquit  
Seneca; tamen Diis posuimus do-  
num, et stipem jecimus: 7. de Benefic.  
capite 4.

EPIG. LVIII. 4 *Permittunt, &c.*] Quæ faciunt ut multa in me licentia uti audeas.

7 *Nec enim rogat, &c.*] Non quatenus tonsor, sed quasi latro.

11 *Sed lota, &c.*] Alii: *sed mota mentula laxa*: ut Epigr. 42. lib. 9. et 74. infra.

12 *Δειχάειν*] Irrumationem innuit, quæ ori obstruso quidvis petendi facultatem intercludat. Othmar. Naetgal. in edit. Gryph. J. Scalig. alique præferunt lectionem *Αἰδάειν*, hoc est, jubebit te avarum plorare, e formula testatorum, qui 'plorare jubebant' illos, quibus nihil legarant.

EPIG. LIX. 1 *Senos Charinus, &c.*] Charinum opes ostentantem, ut inopem cavillatur.

4 *Dactyliothecam, &c.*] Non habet repositorium annulorum, ut qui sui non sint, sed conducti.

EPIG. LXV. Expostulat cum Justino, quod eum, ut olim, ad natalitias clapes non invitarit.

1 *Sexcenti, &c.*] Permulti. Synec.

2 *Lucis ad officium*] Quos invitabas ad celebrandum diem tuum natalem. Mane sacrificabant in ejusmodi solemnitatibus. 'Officium' autem heic proprie omnino. Plin. Epist. 5. lib. 1. 'Paucos post dies ipse me Regulus convenit in Prætoris officio.' In nuptiis hoc officium frequens. Petronius: 'Consurrexit ad officium nuptiale.' Juvenal. Sat. 2. 'Quæ causa officii? quid quæris, Nubit amicus.' Hinc et 'officia' dicuntur a Juvenale Satyr. 10. clientes, hæc et ejusmodi officia patronis præstantes: 'Illinc cornicines, hinc præcedentia longi Agminis officia?' τὰ καθήκοντα eodem modo reperio apud Lucianum in somnio. *Heraldus.*

5 *Postera, &c.*] Jam vero me velut imi ordinis amicum invitas ad reliquias et analecta in crastino convivii.

6 *Sexcentis hodie, &c.*] Hodie itaque invitati celebrent natalem tuum mu-

neribus, pro more, genethliacis: ego cras vel nunquam: neque enim veniam vocatus. Gruterus simpliciter accipit, quasi auctor maluerit se postero die invitari quam priore, ob turbam, &c.

EPIG. LXVI. 4 *Quare non habeas, &c.*] Quod vulgo dicitur: *he hath too many occupations to thrive*. Qui ubique est, nunquam est. Seneca Epist. 2. 'Multa novit vulpes, echinus unum magnum.'

EPIG. LXVII. 2 *Quid cupiam*] Mortem tuam: ut Epigrammate 63. libro 6. versu 2. Epigrammate 27. lib. 8. supra Epigrammate 45.

EPIG. LXVIII. 2 *Ut pudeat, &c.*] Levior quippe ignominia ex repulsa in magnis quam parvis: et adverte Polyptoton in 'magnos,' 'magni,' 'magna.'

EPIG. LXIX. Nobile Epigramma in canem venatricem ab apro interceptam; quam cum Procyone et Siro in cælum relatis, cumque Homericis Ulyssis cane Argo confert. Percusserat Lydiam aper populo notam et charam, ejus ingenium in feras asperum, blandum in dominos, fatumque nobile describit. *Rader.*

1 *Amphitheatrales inter*] Inter Venatores qui curant venationes exhibendas in Amphitheatro nutrita. *Nutrita magistros, &c.*] Prosopopœia canis.

3 *Domino, &c.*] Domino meo æque fida ac dextra propria. Alii leg. *Dextro*, ut sit κύριον: recte.

4 *Canem*] Meram, Hymeram, seu Nearam, canem, quæ Erigoni monstravit, ubi pater Icarius a pastoribus Atticis occisus jaceret insepultus. Hygin. Fab. 130.

5 *Nec qui, &c.*] Nec Lælaps canis a Jove custos Europæ appositus, quem a Minoë acceptum Procris conjugii suo Cephalo reliquit. Hygin. lib. 2. et Ovid. 7. Metamorph.

6 *Lucifera pariter, &c.*] Ad Lenam,

sen Dianam gaudentem venatione et canibus. Vel, inter astra relatus est a Jove.

7 *Non me longa dies*] Neque cram annosa ut ille Ulyssis canis Argus, qui reversum post viginti annos agnovit herum. Odyss. 17. et Aristoteles lib. 6. Histor. Animal.

8 *Dulichio cani*] Dulichium insula Ulyssi quondam subjecta cum Ithaco monte.

9 *Fulmineo spumantis, &c.*] Oblique ferienti instar fulminis, vel urenti.

10 *Calydon*] Inesse enim aprorum dentibus igneam vim testatur Xenophon in *Κυνήγητ.* et Oppian. 3. *Κυνήγ.* λευκὸν ὀδόντα Δάθριον ἐντός: ἔχειν μαλερὴν πυρόεσσαν ἐνιπὴν: 'nec vires fulminis apro.' Ovid. *Erymanthe, tuus*] Sus Erymanthius, quem interemit Hercules. Apostrophe.

12 *Nobiliore mori*] Quam venatione et pugna in Amphitheatro.

EPIG. LXX. 1 *Potes*] Sustines.

2 *Plorantes dominos, &c.*] Pueros amasios, ut amicæ dictæ sunt 'dominæ:' vel pueros plorantes orantes que te ne veneant dominis aliis.

3 *Rudesque querelæ*] Pueriles, non factæ.

4 *Dente tuo saucia, &c.*] Dum amore furens impressisti eorum cervicibus memorem dente notam.

8 *Myrrhina, &c.*] Epigram. 113. libro 14.

12 *Sed multo, &c.*] Sic Epig. 63. lib. 2. 'hæc mage luxuria est.'

EPIG. LXXI. 1 *Hystericam, &c.*] Uteri strangulatione laborantem, cui morbo præscribunt remedium medici validam congressus succussionem.

3 *Sed flens, &c.*] Sed tamen lacrymans, dissimulat mori se malle quam hujusmodi convalescere remedio.

5 *Virides, &c.*] Nec ætatis flore velit mori.

7 *Medici, &c.*] Supra, Epigr. 61. vers. 6.

8 *Tolliturque, &c.*] In Venerem.

Epigr. 81. lib. 10. vers. 4. *Gravis*] Scoptice.

EPIG. LXXIV. Quo amata frueretur sine rivali, Baccharam castravit medicus, 'Chironica (ut ait Sidonius Apollinaris Ep. 12. l. 2.) magis institutus arte, quam Machaonica.' Quallis et ille fuit Epigrammate 98. lib. 9. supra.

EPIG. LXXVI. 3 *Tu qui*] A majori lepide jocus rogat ut jacturam 10. HS. ferat in se, qui tulit 200. in alio.

EPIG. LXXVII. 3 *Cœnaturit Vacerra, &c.*] Non sedet compescendi alvi gratia, sed ut invitetur ab aliquo domino earum cœnationum seu conclavium in quibus sedet.

EPIG. LXXXIX. Pati mulas tardissimas irridet; ut quæ decem horis vix potuerint mille passus conficere.

1 *Ad primam, &c.*] Ad suburbanum tuum quod mille passus ab urbe distat.

4 *Tuas*] Tam pigras et tardas.

EPIG. LXXX. Landarat Flaccus immodice Baias; et non negat Martialis dignas laude; neque pro dignitate unquam satis laudari posse: malle tamen se Martialem, quam Baias affirmat; hoc est, componere Epigrammata, et volumen edere, quod Martialis immortale nomen præferat, quam menses et annos, in Baiano sinu delitiis voluptatibusque deterere, unaque cum illis deteri et perire. *Rud.*

1 *Litus beatæ, &c.*] Locum gratum, venustum, blandum, delicatum, lasciviæ imo vitiorum diversorium.

5 *Sed Martialem malo, &c.*] Sed malo valetudini et voluptatibus meis indulgere, quam, dum salubres Baias mille versibus laudo, salutis meæ parum consuluisse videri.

6 *Optare utrumque*] Optare otium Baianum, et simul negotium litterarium: hoc est, delicias ac sapientiæ divitias.

8 *Quid gaudiorum, &c.*] Quantum gaudii erit ex Baiis a Martiale laudatis.

EPIG. LXXXII. 1 *A Sinuessanis, &c.*] A balneis et cœna in quæ invitabatur Sinuessæ, quæ urbs est Campaniæ.

2 *Nocte jubente lurem*] Sera jam nocte, quæ domum suam repetere monebat.

3 *Elpenora fatis*] Qui apud Homer. Od. K. ebrius escalis devolutus interiit.

4 *Præceps, &c.*] Dum ebrius ruit e scalis per quas conscendit ad condneta cœnacula.

5 *Non esset, &c.*] Non hoc illi accidisset, O Nymphæ Sinuessanæ, si vestras bibisset aquas, quæ vel insaniam abolerent. Plinius lib. 31. cap. 2. Vide Epigram. Antipatri libro 3. Anthol. cap. 20.

EPIG. LXXXIII. 1 *Nemo habitat*] Senes enim et orbos et simul pecuniosos excipiebat hospitio, ut scriberetur hæres.

2 *Nemo domum pluris, &c.*] Namque viscato hoc hamatoque munere orborum divitum hæreditates captas.

EPIG. LXXXIV. 1 *Qui nondum, &c.*] Huic geminum est Lucilii Epigr. εἰς κουρέας. 2. Antholog. c. 26. Ἄρες ἄρες βορολογεῖ, &c.

3 *Lacerantur, &c.*] Sacerdotes in sacris Isis ut et Cybeles Phrygiæ Deæ (quam eandem cum Iside esse volunt) cultris sibi humeros, pectus et laceratos sauciabant.

4 *Phrygiōs modos*] Ad æra Corybantia, tympana, ululatus, &c. *Enthea turba*] Numine inflata, furore sacro correpta.

5 *Mitior implicitus, &c.*] Chirurgus Alcon leviori manu secat enterocelas. *Enterocelas*] Hernias ex intestinis in serotum delapsis.

6 *Fabrili dedolat, &c.*] Dura et gravi, instar fabri, non molli et tonsoria.

7 *Cynicos, et Stoica menta*] Philosophi promissas alebant barbas, graves et venerandas, quas sæpe vellit Lucianus.

8 *Collaque, &c.*] Detondeatque equorum jubas.

9 *Scythica, &c.*] Epigram. 7. lib. Spect. et lib. 9. Epigr. 46.

10 *Poscet avem*] Prometheus libentiori animo præbebit jecur laniandum aquilæ, quam mentum radendum Antiocho.

11 *Ad matrem, &c.*] Ab hoc tonsore fugiet vel ad matrem suam Agaven a qua dilaniatus est: ab hoc fugiet Orphens ad furens Bacchas, a quibus discerptus est.

12 *Antiochi barbara, &c.*] *This Barber's barbarous tools.*

13 *Stigmata mento*] Rudis manus errantisque novaculæ incisuras et quasi puncturas. Epigram. 64. lib. 6. vers. 26. *scotches.*

14 *In vetuli pyctæ*] Nugatur Farnabius cum suo picto stigmatia. Venum est *pyctæ*, quod restituit Gruterus. Nec vult ille 'Pycten' nomen esse pugilis. Immo 'pyctes' vocabulum commune, et significat pugilem. Sic gallus gallinaceus pyctes. Sic Phædrus: 'Simonides idem ille, de quo retuli, Victori laudem cuidam pyctæ ut scriberet, Certo condixit pretio.' Gronovius. *Picta*] Rugosa, inquinat, et sulcata. Alii leg. *Pyctæ* et nomen esse volunt pugilis cicatricibus deformis. Ego retinendum *picta* opinor, et de stigmatia intelligo, qualem habes Epigr. 29. lib. 2. vers. 9.

17 *Unus de cunctis, &c.*] Certe supra hominem adeoque omnia animalia hircus sapit, qui mavult prolixam pascere barbam, quam subire rudes manus et barbara tela tonsoris Antiochi. Καὶ τράγος εὐπώγων εὐστολὸς ἐστὶ Πλάτων, Anthol. lib. 2. cap. 52.

EPIG. LXXXVI. 3 *Mella dari*] Præscribunt enim medici dulcia ad sistendum moderandumque humorem acrem distillantem. *Nucleosque jubet*] Pineos. 'Pityida e pinastris, singulare remedium adversus tussim, in melle decocta,' &c. Plinius lib. 15. cap. 10.

4 *Et quicquid, &c.*] Et dulciaria,

quæcunque pueros flentes iracundosque placant.

6 *Non est hæc tussis, &c.*] Vide Epigram. 40. lib. 2. vers. 3. et 8.

EPIG. LXXXVII. 3 *Sectaris anus, &c.*] Ut ex hoc opere victum quærites. Juven. Sat. 1. vers. 38.

EPIG. LXXXVIII. 4 *Ventrem dixit, &c.*] Qua imprudenti excusatione fantebatur se pati solitum, non agere.

EPIG. LXXXIX. 1 *Intactas quare, &c.*] Amatoribus quippe gratiores corollæ, quæ amicas quasi olerent et saperent, quam quæ recentem spirarent fragrantiam: unde istæ meretriculæ vexatas corollas et poma adrosa amatoribus mittere solebant. Lucian. Toxatis. Amatores vero corollas et rosas in limine amicarum dissipare solebant atque relinquere, quum ibi diu excubissent. Ovid. lib. 3. *ματαιοτεχνίας*. 'Nec sua frangetur nocturna janua rixa, Sparso nec invenies limine mane rosa.' Sed et januam ornabant hisce rosis et corollis.

EPIG. XC. 3 *Et tibi Mæonio, &c.*] Et tibi magis placet dissolutum, asperum, et humile Lucilii seu negligentis alterius enjuspium et lulentum poëtæ Carmen, quam altum, grande, sonorum Homeri. Vide Cerealii Epigr. 2. lib. Anthologiæ, cap. 46. et Antipatri Ep. cap. 47.

4 *Luceilei columella, &c.*] 'Hic situs est Metrophanes columen familiæ:' versus partem citat Donatus ad Terentium.

5 *Attonitusque, &c.*] Nec sine admiratione legis Veterum Poëtarum duriora verba et hiantia, qualia hæc 'terrai frugiferai' ex resolutione diphthongi.

8 *Sic*] Alii, *ni*. Alii, *nisi*: quasi dicat: Et tamen qui affectas antiquorum verba, uteris præsentibus moribus. Qui probas durum Carmen, mollior vivis, ut versus iste meus, *Dispercam, &c.* compositione durus est, sensu mollis.

EPIG. XCI. Puellæ septennis immaturum deplorat fatum, et fato tristius morbi genus.

1 *Æolidon Canacc, &c.*] Æolidarum familiæ ac generis: vultque hanc ducere originem ab illa Canace Æoli filia, de qua Ovid. in Epist.

2 *Ultima*] Septennis.

6 *Lues*] Aphtha, cancer, mentagra. Epigram. 79. lib. 1.

7 *Ipsaque crudeles, &c.*] Crudelis morbus serpit exeditque os Canacæ.

10 *Alia via*] Ne vocem intercluderent.

11 *Sed mors vocis, &c.*] Quæ, nisi vocis organa morbo fuissent interclusa, vel ipsas inexorabiles Parcas dulci voce flectere voluisset.

EPIG. XCII. 2 *Vitium*] In abstracto, et eminenter.

EPIG. XCIII. 1 *Vatis, &c.*] Poëtæ scilicet, sed mali: cui dum incendium domus condolare videtur, per imprecationem queritur quod non et ipse dominus una cum ædibus perierit.

EPIG. XCIV. 2 *Verpe poëta sapis*] Judæe, recutite. Verpus, *λεπόμενος*, in Gloss. Epigram. 81. lib. 7. et quæ ad Juvenalem Sat. 14. vers. 105.

3 *Quod tu mea carmina carpas*] Audiendus hic Gruterus. *Compilas* restituit is ex tribus codd. Priora sic ait extare in Pal. optimo: *quod cum carmina carpas*: versu debili, quem conjicit suppleri: *quod cum mea carmina carpas*. Ita autem, ut ille conjecit, omnino legimus in Ms. Pircheimeri: *quod, cum mea carmina carpas, Compilas*: id est, quum publice illa reprehendas, elanculum compilas, et integros ex illis versus suffuraris. Gronov. *Quod tu mea, &c.*] *Quod dum mea carmina carpis, Compilas*. J. Rutgers.

5 *Solymis, &c.*] Urbe Judææ celeberrima. Hierosolyma, Salem, Jebus.

7 *Eccæ negas, &c.*] Erit itaque hic Poëtæ sensus: Scio ego vos Judæos

projectissimam esse ad libidinem gentem, utut religione, commercio, officiis, et concubitu alienorum abstinere professam: Scio itidem apud vos profana esse omnia, quæ apud nos sacra: Scio apud vos ipsos fidem esse obstinatam, adversus alios levem: Scio nihilo vos prius imbui, quam contemnere Deos alienos, vestrum solum colere, vereri, respicere, &c. Tacit. 5. Histor. Quoniam itaque te suspectum habeo pro scarabæo, καθάρφ τοιαῦτα κυλίνδοντι, non credo tibi neganti per Templum jurato, ut qui nulla te hic religione aut perjurii pœna teneri putes: verum adigo te ad juramentum per Deum vestrum, per quem jurato tibi credam. Clariss. Seldenus in Prolegomenis ad penitissimæ eruditionis opusculum, 'De Successionibus, seu Jure hæreditario Ebræorum,' etiam tendit ulterius, conceptum scriptumque a Poëta versum hunc autumans ad hunc modum: *Non credo; jura verpe iperam chiolam:* ut integra sit juramenti formula: *יִפְרַע חַי עוֹלָם* 'vindictam sumat is qui vivit in æternum.' *Ecce negas, juraſque mihi, &c.*] Nemo enim lege tenebatur perjurii aut juramenti temerarii vel vani, qui juraverat per rem aliquam creatam; excepto juramento per aurum Templi, itemque juramento בקיבן. Qui vero per Deum juraverat, sive in judicio, sive extra judicium, tenebatur lege perjurii, aut juramenti temerarii sive vani, si pejeraverat, quodcumque curasset jusjurandum temerarium aut vanum. Videntur autem Gentiles in aliquam hujus moris Judæorum cognitionem venisse: nam Martialis non satis habebat quod Judæus per Templum jurarit; noverat enim, si jurantes per Templum pejerassent, οὐδὲν εἶναι, ut loquitur Christus, sed vult jurari per Deum ipsum, per quem qui juraverat, si pejeraret, certum erat ὀφείλειν. Est itaque hoc jusjurandum abnuntivum tribus dis-

tinctis vocibus, 'An,' quod est 'S, sive 'S, confunduntur enim hæ duæ voces, id est, non: חַי 'vivit: עליון 'Alon,' ut e Plauto pronuntiatum fuisse constat, Dei nomen: est ergo jusjurandum hominis negantis et inficiantis crimen, cujus accusabatur. Unde ergo patet, omnino his verbis 'per Anchialon' denotari juramentum per Deum. *Petitus.*

8 *Jura, verpe, per Anchialum*] Omnino legendum est: *Non credo; jura verpe per ancharium.* Ancharius vel ancarius est asinus. Ἀχθοφόρον Græci interpretantur Ἀγγάριον, accipiuntque istud vocabulum æque de jumento atque homine ἀχθοφόρῳ. Similiter sagmarius vel sanmarius de utroque accipitur. Utitur hac voce Lucilius: 'Hic, inquam, rudet e rostris, atque ejulabit, Concursans veluti ancarius, clareque quiritans.' Hinc Ancharia familia, quemadmodum Asellia. *Vossius. Per Anchialum*] Omissis quæ hic Domitius Calderinus de statua et nomine Sardanapali in Anchiala urbe Ciliciæ culto, et quæ Hermolaus ad Plinium lib. 5. cap. 27. quæ etiam N. Rigaltius de Anchialo, quem Martialis puerum fuisse autumat: attende clarius (τόγ' ἐμολ δοκοῦν) lumen et acumen Jos. Scaligeri in Prolegom. ad libros de Emendatione temporum; ubi de Tyrionum et Sidoniorum dialecto disserens; 'Et sane,' inquit, 'mirum est illis sanctissimum fuisse jusjurandum Korban: ut Judæis חַי יְהוָה vel חַי אֱלֹהִים Chajala vel Chajadonai. Sed tempore Martialis pronuntiabant Chialia: Jura verpe per Anchialum. Quia Judæos audiebat Chiala jurare; propterea putabat esse Anchialum, quod vox Anchialus notior illi fuerat quam Chiala.' Cujus ingeniosissimi viri expositioni subscribo, nisi quod Poëtam posuisse Anchialum pro notiori vocabulo (fueritne illud magi, herois, numinisve ficti nomen?) inficias eam. Quinimo totum hoc et integrum fuisse

Judæorum juramentum contendo. **DS** enim Hebræis sonat 'Si' in juramentis usitatum, ut cap. 5. Jer. vers. 2. **יהוה חי ואם** 'et si vivit Dominus,' atque alibi pluries in S. Script. Quin et **DS** absolute positum in jurando negat, Psal. 89. vers. 36. et 1. Reg. cap. 17. vers. 1. Quum itaque Poëta ex pronuntiatione **טוה אלל חי ואם** 'Si vivit Deus' advertisset Judæos jurasse, Hebræa non intelligens, esse has distinctas voces unius Dei nomen credidit, atque ita usurpavit *m* ante *ch* in *n* verso ad Græcas et Romanas literarum dispositionis leges.

EPIG. xcv. 2 *Solio*] Epigr. 42. lib. 2. vers. 1. *Puto te mergere, &c.*] Vide Epigr. 50. lib. 8.

EPIG. xcvi. 1 *Martia, &c.*] Hæc, o Germane, est c nostra Martia (de qua Epigr. 42. lib. 6. vers. 18.) non ex tuo Rheno deducta aqua; ut ejus potu interdicas ingenuo civi.

4 *Captivam*] Tui captivi. *Victrix unda levare sitim*] Martia, ducta in urbem Romam Germaniæ victricem.

EPIG. xcvi. Epigr. 33. et 75. lib. 3.

EPIG. xcvi. 1 *Effugere non est*] Non licet effugere, nulla ratione, consilio nullo poteris effugere. *Basia-tores*] Epigr. 24. lib. 7. vers. 2. et Epigr. 10. lib. 2.

4 *Non ulcus acre, &c.*] Nullum genus morbi, ulceris, aut contagii.

5 *Triste mentum*] Mentagra. Supra Epigr. 98. vers. 5. et Epigr. 79. lib. 1. *Lichenes*] Qui e genere cancri.

6 *Labra pingui, &c.*] Delibuta unguento e cera seu cerussa ad fissuras et ulcera.

7 *Congelati, &c.*] Epigr. 36. lib. 7. vers. 5.

9 *Nuptiale, &c.*] Quod clauso ore reservat sponsus sponsæ suæ acceptum.

11 *Tuta pelle, veloque*] Lecticæ autem pellibus velisque muniebantur. Lips. Elect. lib. 1. cap. 19.

15 *Fasces, &c.*] Prælati prætori a lictoribus.

23 *Basiare quem nolis*] Cui absque offensa negare possis. Epigram. 23. lib. 2.

EPIG. xcix. 2 *Pedicant miseram, &c.*] Hærent tibi imæ tunicæ.

6 *Et Minyas intrant, &c.*] Tunicæ tuæ constringuntur, non secus ac columba vel clavus navis Argus in collisione Cyanearum seu Symplegadam insularum, quas transmisere Minyia Thessali, cæterique Argonautæ. Vide quæ ad Senecæ Herc. Fu. vers. 1212. et Medeam, vers. 233. et supra lib. 7. Epigram. 18. vers. 3.

EPIG. ci. 2 *Tu puto, &c.*] Summa sane es oculorum perspicacia qui tam exilem deprendere posses. Vide Epigram. superius.

EPIG. cii. 3 *Est ita, &c.*] Commendat te tacentem cutis pulchra: sed ea est oris tui, quoties loqueris, inelegantia et invenustas, quæ corporis formam deturpet.

7 *Audiat, &c.*] Ædilis quippe erat curare portenta (quale est si sudet loquaturve imago) expianda et tollenda.

8 *Portentum est, &c.*] Corpus habes marmoreis Dearum imaginibus non cedens; loquentis vero gestum portentosum.

EPIG. ciii. 2 *Ut mirer, &c.*] Ut mirer te vel cum uxore rem habuisse.

EPIG. cv. 2 *Saltem semissem, &c.*] Saltem gradatim et per media descendisses ad hoc imum: ut Epigr. 71. libro 8.

EPIG. cvi. 1 *Si vacabit hora*] Optimi codd. *si vacas habere*: proba lectio: 'habere' enim notat 'avere:' atque si potes ferre, ut te inter postve alios salutem. Sic lib. 1. Ep. 54. 'Si quid, Fuste, vacas adhuc amari.' *Gruterus*. Ego vero censeo scribendum, *haberi*. Habetur qui ab aliquo detinetur, qui alicui dat operam. Sic Terentius: 'Quis heri habuit Chrysidem.' *Gronov.*

4 *Supisti*] Qui et hoc tibi laboris parcis, fastidioso lectori.



EPIGR. CVII. 1 *Explicitum*, &c.] Evolutum ad umbilicum usque, perinde ac legisses, Epigr. 67. l. 1. vers. 10. Turn. l. 22. c. 10.

4 *Sic ego quinque tuos*] Explicitos scilicet oculis lustratos, ac rursus in-

volutos, ut tu meos.

EPIGR. CVIII. 3 *Lupus usuram*] Fœnecrator. *Diaria poscunt*] Demensa et cibaria servis distribuenda in diem.

4 *Taces*, &c.] Epigr. 16. vers. 14. et Epigr. 26. vers. 11. lib. 5.

## EPIGRAMMATUM LIB. XII.

EPIST. *Scio me patrocinium*, &c.] Sat scio mihi opus esse validissima defensione, qua excusem silentium meum et scribendi intermissionem, cui contumaciter tres jam annos vacavi: crimen venia haud quaquam dignum vel per occupationes urbis, multo minus in hoc provinciali otio et secessu.

*Civitatis*, &c.] Elegantes et acutos auditores, quales mihi Romæ contigerunt, desidero: hic parum idoneos conperio.

*Auditor*, &c.] A cujus ingenio, iudicio, virtutibus, vitiis, nec non ab urbis magnificis ædificiis ludisque mihi erat seges et materia Epigrammaton: idque citra tædium, imo cum Venere quadam et delectatione studii.

*Municipalium*] Municipum meorum Bilbilitanorum invidia et malevolentia, qui quidem pauci, sed pro loci exilitate multi, me carpunt, obtrectant, mordent.

*Ne mireris igitur*, &c.] Ne sit igitur mirum si per indignationem deposuerim et abjecerim studia illa, quæ mihi antea cordi fuerunt.

*Cui non refero*, &c.] Rotunde expressit illud Ciceronis Epist. 8. lib. 4. Fam. Epist. 'Reliquum est, ut ad omnia quæ tui velint ita sim præsto, ut me non solum omnia debere tua causa, quæ possum, sed ea quoque quæ non possum, putent.' 'Præni studii,' inquit Val. Max. lib. 4. cap. 8. 'certius est indicium supra vires niti, quam

viribus ex facili nti: alter enim quod potest, præstat: alter etiam plus quam potest.' Εἰ καὶ τι τῶν ἀδυνάτων ἐστὶ μέζον. Phalaris Epist. 31.

*Imperavi mihi*, &c.] Ego itaque excitabo ingenium meum et studium, quæ olim me. Alii, *impetravi*: quasi dicat: Extorsi a me nolente volente.

*Statui*] Alii, *studui*.

*Adventoria sua*, &c.] Libro hoc, tanquam adventoria cæna, qua excipere amicos peregre advenas moris est. Turn. lib. 30. cap. 26.

*Tantum apud*, &c.] Non solum apud te cui hæc scribo, sed et apud alios quibus propter te innoscent. Vel, non tantum iudicii et censuræ periculum apud te, cujus candore fretus sum, inibunt, quantum apud alios non æque æquos et candidos.

*Quod tibi difficillimum*, &c.] Solita benevolentia et innata humanitate, quibus me pertinaciter prosequeris, ad tempus depositis, quo rigidiores agas censorem, dijudicesque an Romam mitti mereatur liber hic in Hispania scriptus.

*Si ita decreveris*, &c.] Si tu censueris lib. hunc dignum qui Romam videat.

*Non Hispaniensem*, &c.] Non tantum a solita urbanitate et Romano cultu degenerem, qui in Hispania scriptus Hispanum aliquid sapiat; sed prorsus barbarum ac rudem. Ita locutus Patereulus Histor. lib. 2. 'Illis incre-

mentis fecit viam, quibus non Hispaniæ suæ natus, sed Hispanus in triumphum et pontificatum assurgeret.' Cum dicimus Hispanus, inquit Sospater, nomen nationis ostendimus; cum autem Hispaniænsis, cognomen eorum qui provinciam Hispaniam incolunt, etsi non Hispani.

EPIG. I. Librum Prisco offert opportune legendum.

1 *Retia dum, &c.*] Dum cessat venandi studium per anni tempus: videtur fuisse ver vel autumnus, horæ enim neque æstivæ, et aprorum venationi inservit hyems. *Lutratoresque Molossi*] Canes e Molossorum genere, qui acres.

4 *Nec æstiva est, &c.*] Non longissima, quales sunt horæ æstivæ, ex divisione diei, pro anni tempore inæqualis, in 12. partes.

EPIG. II. 1 *Quæ modo littorcos, &c.*] Carmina, qualia prius ex urbe nisi Pyrgos Tusciæ oppidum maritimum, dispergenda inde per alias orbis partes, nunc ego mitto ex alia orbis parte in urbem. Epigr. seq.

3 *Jam non, &c.*] Humida scilicet, vere vel autumnus, ut priore Epigr. vers. 1.

EPIG. III. 3 *Auriferi, &c.*] Ex Hispania metallis celebri, ubi aurifex Tagus et Salo, cujus aquis ferrum temperatur. Epigram. 50. l. 1. vers. 15. et 12. *Tetricique Salonis*] Propter montes, vel accolas.

4 *Dul patrios, &c.*] Ubi parentum cineres.

6 *Cujus habet fratres*] Cujus pater autorque vixerit Romæ 34. annos. *Tot*] Libros Epigr. undecim, duos distichorum, spectaculorum unum. *Domus alta*] Roma. alii, *Domus una*.

7 *Jure tuo veneranda, &c.*] Namque templum est Apollinis et Musarum, ab Augusto in Palatio excitatum; in quo Poëtarum opera recitabantur et probata reponebantur cum imaginibus.

S *Reddita*] A Nerva restituta. *Pie-*

*rio choro*] Mnsis et poëtis.

9 *Prima Subura*] Ad Consulem Stellam in prima Subura, hoc est, aditu Suburæ habitantem. Incipiebat a foro Romano; desinebat ad initium viæ Prænestinæ. Vide Epigr. 35. l. 1. vers. 6.

10 *Consulis mei*] Stellæ, cui ego consulatum vovi. Epigr. 43. lib. 9. Vel mihi faventis.

12 *Clarus Hyanteæ*] Toties totiesque monui, ut scribatur *Ianthææ*, 'Iáñthos, inquit Scriverius. At ille fallitur. Nihil huc facit Violantilla, nihil fons Ianthidos. *Hyanteæ* scripsit Martialis. Et 'Hyantea aqua' est nuda Castalis. Ausonius: 'et Hyantea Aganippe.' Ovidio Actæon 'juvenis Hyantius.' Statio 'Hyantiæ sorores' Musæ. Rursus Ovidius lib. 8. 'et Hyanteo Iolao.' *Gronovius. Petitor*] Alii, *sititor*. Stella diu ambivit Violantillam. Statius in Epithalamio Sylv. 1. in ejus ædibus limpidissimus fuit fons; de quo vide Epigr. 49. lib. 7. et lib. 6. Epigr. 47.

13 *Castalius . . . Unde, &c.*] Propter Stellam Poëtam

15 *Ille*] Stella.

16 *Nec nimium, &c.*] Præ desiderio mei effusus lacrymis.

17 *Titulum poseis*] Autoris nomine insignitum.

EPIG. IV. Priscum Mæcenatem suum, ait, dignum æterno præconio immortalitatis, ejus simul virtutes prædicat.

1 *Flacco*] Horatio. *Varioque, &c.*] Nobili poëtæ. Epigrammate 18. lib. 8. vers. 7.

2 *Mæcenas atavis, &c.*] Alludit ad primum Horatii versum: 'Mæcenas atavis edite regibus.'

4 *Anus*] Longæva. Vide Epigr. 40. lib. 2. vers. 2.

6 *Ingenua*] Literato otio. *Munera pigritiæ*] Gruterus ex melioribus: *Jus mihi pigritiæ*. Hexastichon illud *Macte animi, &c.* demigrasse hinc in sextum Epig. suspicatur Turn. l. 30. c.

26. et hinc rescribendum, sed non video cur non et illud Nervæ ascribatur, ut suo loco.

EPIG. V. 1 *Longior undecimi, &c.*] Decimus, undecimusque liber Epigram. a me emendati contractique sunt.

2 *Rasit opus*] Castigando erasit. Aldus legit *vasit*, id est, evasit.

3 *Otia tuta dedisti*] Nemo enim, imperante tyranno Domitiano, tutus erat.

EPIG. VI. Roma, inquit, caput mundi, quum Trajani Imperatoris futuros, eosque plurimos annos evolveret, dixit, omnes bellicosos populos virtutem Imperatoris formidaturos, ejusque armis cessuros.

2 *Toto nunc, &c.*] Libere vacare Musis, sub Imperatore qui Musis Poëtisque favet.

5 *Hoc populi, &c.*] Quod habet versus insequens, *Dux tibi, &c.*

7 *Macte animi, &c.*] Dividendum hoc Epigramma in duo ad 'Macte animi' vult Jan. Rutgers. Magis auctus sis animo, qualem pauci habent. Hortandi formula re bene gesta, sumpta a sacris. Quoties enim victimæ infundebatur thūs aut vinum, dicebant, 'Mactus est taurus,' hoc est, cummulata est hostia et magis aucta. Isidor. lib. 10. cap. 10.

8 *Quos Numa*] Epigr. 6. lib. 11. versu 4. *Quos hilaris, &c.*] Quos mores posset habere Cato; nisi quod magis tetricus fuit quam Nerva: supra 'hilaris clementiæ.'

9 *Breves, &c.*] Civium paupertatem opibus sublevare.

11 *Nunc...sed, &c.*] Sub principe tam pio, clementi, æquo: quandoquidem: Tu ipse o Nerva sub Nerone et temporibus illis malis non dubitabas esse bonus.

EPIG. VII. 1 *Quot gerit capillos*] Est itaque tripilis seu trifilis. Epigr. 74. lib. 6. vers. 2.

2 *Trima*] Triennis.

EPIG. VIII. 2 *Nihil secundum*] Vel si

quid, longo certe intervallo, proximum.

6 *In tanto duce, &c.*] 'Sic Imperatorem, commilitonemque miscueras,' &c. Plin. in Panegyrico Trajan. ita locutus est de Cæsare Sylla, referente Sueton. cap. 1. 'Cæsari multos Marios inesse.'

7 *Dixit praside, &c.*] Vos (inquit Roma) nominis Romani hostes, nolite ulterius inolescere, jam enim nacti sumus verum Cæsarem injuriarum vestrarum futurum vindicem: venite igitur pacem orantes.

EPIG. IX. Hispaniam pacatam Cæsaris virtuti et moribus adscribit.

1 *Palma regit nostros, &c.*] A. Cornelius Palma vir Consularis, illustris, et Trajano gratissimus, qui, teste Dione, præfuit Syriæ. Idem (credo) jam præficiebatur Hispaniæ: nam quod de palma, symbolo Victoriæ et Justitiæ, quæ propter Trajani de Dacis et Seythis triumphum in nummis Trajani est expressa, non usquequaque convenit.

2 *Peregrina*] Extra Italiam in Celtiberia.

4 *Misisti mores in loca nostra*] Ubi ridicule nonnulli ex interpretibus, 'mores,' id est, præfectum, æmulum tuorum morum. Sed peculiari ratione 'mores' in Domitiano prædicat, qui 'morum correctionem suscepit,' ut loquitur Sueton. cap. 8. Censorque fuit, prout a Martiali salutatur. Gronov.

EPIG. X. Africani avaritiam carpit.

2 *Satis nulli*] 'Crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit.'

EPIG. XI. 1 *Parthenio dic Musa*] Vide Epigram. 1. lib. 11. vers. 3. judicium de hoc Epigr. ad Parthenium. *Tuo, &c.*] Diet. Epigr. 1. lib. 11. vers. 6.

3 *Pimplæo*] Epigram. 4. lib. 11. vers. 1. *Lyra clarior, &c.*] Forte et Lyricis vacabat Parthenius.

4 *Pierio de grege*] E Poëtis.

6 *Trulat ut ipse, &c.*] Eandem pos-

cit ab illo operam. Epigram. 6. libro 5.

7 *Quattuor verbis*, &c.] Quæ subsequuntur: nempe; 'Hunc tua Roma legit.'

EPIG. XII. 2 *Mane bibe*] Ut eodem die præstes, neque excidant tibi quæ promissisti sobrio post somnum.

EPIG. XIII. 1 *Genus*, &c.] Vide hunc geminum, Epigr. 37. l. 3. Ne donarent fugebant iras.

EPIG. XIV. Monet Priscum venatione plurimum se oblectantem, vel caute, nec toto equi impetu feras persequatur, si obvia pericula casusque declinare velit.

1 *Rapiente*] Celeri, volante. *Veredo*] Opinio est (inquit Turnebus l. 18. cap. 1.) veredum equum esse qui vehat, id est, trahat rhedam, sic enim Isidor. lib. 12. cap. 1. sed ego (inquit) veredum equum simplicem esse puto qui non trahat rhedam aut cisium, neque enim verisimile est, qui venabatur, rheda vectari; sed vice tamen rhedæ esse. Ansonius Epigr. xx. 'Non cisium, aut pigrum cantus conscende veredum; Nec tibi sit rheda, non amor acris equi.'

3 *Satisfecit*, &c.] Ipse, dum prædam captaret, præda factus.

5 *Insidias*, &c.] Vel in plano locus est ruinæ et morti.

8 *Invidia fati*, &c.] Levior invidia in Deos: levior querela et jactura alterius quam tui. Ep. 13. lib. I. vers. 10.

9 *Tuscis*] Synechdochice pro 'grandibus' et 'ferocioribus,' quales habet Thuscia.

11 *Sapius illis*] Sapius equitem venatorem occidere quam leporem solent, provalantes laxis frenis equi. Epigr. 50. lib. 1. vers. 25.

EPIG. XV. Raderus hoc Epigramma ad Trajanum refert; nec adulatorium esse dicit, sed historicum et verum.

1 *Parrhasia*, &c.] Palatina. Epigr. 55. lib. 7. vers. 2.

2 *Donatum*, &c.] Consecratur Diis et templis, spectandum, non utendum.

3 *Miratur...stupet*] Non sine admiratione et stupore videtse auro effictum gemmisque radiantem Jup. Ep. 5. l. II. vers. 3. Alii, *Superbi Regis. Scythicas*] Referas ad aurum, vel smaragdus: nam utroque clarent Rhiphei montes. *Virentis auri*] Repercussu smaragdorū aureis imaginibus et poculis insertorum. Intelligit ergo 'aurum gemmatum,' quod virebat Scythicis smaragdis, quibus textum erat. Aliud vero 'gemmeum' poculum, aliud 'gemmatum;' nam 'gemmeum,' ex una gemma in poculum cavata; ut apud Poëtā, 'hic gemma bibat;' sed 'gemmatum,' κατάληθον, aureum totum et gemmis intextum. *Salmas*.

5 *Regis delicias*] Domitiani Imper. *Gravesque luxus*] Principis immoderatum in templis exornandis studium cum damno populi a quo exigebat aurum in hunc usum.

7 *Phrygium ministrum*] Ganymedem.

8 *Nunc sumus beati*] Trajano non exigente a nobis et corradente undique aurum in sacros illos luxus.

10 *Jove*] Nerone.

EPIG. XVII. Insectatur luxum ægri et febrientis Lentini: qui questus de diuturna febre, febris causam, ut sunt, vina et eupedias non abstinebat; non mirum ergo, febrem tam laute apud Lentinum delicateque habitantem non discedere.

1 *Quare tam multis*, &c.] Cum febris a te excipitur molli gestatione, balnearum blanditiis, optimarum dapum vinorumque deliciis, omnium denique, quæ humoris sui fontem et nutrimentum febris appetit, lautitie et luxu; inhumana certe et insulsa foret, si a tam felici et benigno hospite ad pauperem miserumque deficeret ac discederet. Lepidissimus est ejusdem ingenii apologus N. Ger-

bellii de Podagra et arena, et Epigr. Græc. lib. 2. cap. 43. *Μισόπτωχε θεᾶ, μούνα πλούτου δαμάτειρα*, &c.

3 *Tecum sella*, &c.] [Sic edd. vett.] Alii, *Tecum pariter, pariterque lavatur*.

6 *Niveam aquam*] Epigr. 65. lib. 5. vers. 2.

7 *Nigra*, &c.] Uncta amomo, ut Epigr. 38. infra.

10 *Damapotius*, &c.] Proletarium nescio quem inopem et infelicem, Poëtis usurpatum nomen servi munimissi. Horat. et Persio.

EPIG. XVIII. Describit otium suum Bilbilitanum.

1 *Inquietus*] Officiis et curis urbis distentus.

2 *Clamosa*] Strepenti clamoribus præconum et aliorum, qui res venales et promercales clamitant. *Clamosa in Sabura*] Officio scil. tuo demeriturus Stellam, cujus ædes eo loci, ut patet ex libri hujus Epigram. 3. *Juvenalis*] Satyricus ille, ut vult Lipsius, quem Epist. 20. lib. 4. Epistolicarum Quæstionum arguit ab exilio reversum scripsisse mortuo Domitian. *Sabura*] Epigram. 35. lib. 1. vers. 6.

3 *Collem Dianæ*] Aventinum, in cujus vertice templum Dianæ. Salutaturns ibi Suram, cujus ædes ibi collocat noster: Epigrammate 64. lib. 6. versu 16.

5 *Sudatrix*, &c.] In qua tu salutaris obiens officia sudas.

6 *Major Cælius*, &c.] Mons Cælius, unus e 7. collibus, dictus olim Querquetulanus, et in eo colliculus minor Cæliolus dictus.

7 *Multos post Decembres*] Post annos 34.

9 *Auro Bilbilis*, &c.] Supra Epigr. 3. vers. 3. et Epigr. 50. lib. 1.

11 *Boterdum*] Alii, *Bothrodum*. Epigr. 50. lib. 1. vers. 7. *Plateamque*] Epigr. 55. lib. 4.

14 *Tertia sape*, &c.] Tertia dici hora, quæ nobis ferme nona vel octava antemeridiana, pro vario anni tempore.

15 *Totum mihi*, &c.] Compenso

somno et edormio, quicquid Romæ vigilaveram.

17 *Ignota est toga*] Officia togata mihi nulla. Epigr. 51. lib. 10. vers. 6. 'Jani Numæque ninguídos menses in otio fuliginoso et tunicata quiete transmittere.' Sidonius Epist. 14. lib. 2. *Datur petenti*] Mihi mane surgenti petentique datur a servo.

18 *Rupta proxima*, &c.] Proxima, id est, quælibet obvia vestis e rupta cathedra repositoria. Vel rupta vestis e proxima cathedra: producta ultima in 'Rupta,' propter 'prioris' insequentes. Vel neglecto Phalenciî modulo, in quo non admodum religiosus est Martialis.

19 *Surgentem*] Me. *Superba*] Alta.

20 *Vicini strue*] 'Vicina in ipsum sylva descendet focum.' Epigr. 50. lib. 1. *Cultus*] Focus dives ligni ex ilice arbore.

21 *Multa villica*, &c.] Quem villica cingit multis ollis: vel cui foco villica imponit ollas coquentes prandia et cœnas.

22 *Ille, quem tu*] Delicatus adeo et mollis, ut cupias, &c.

24 *Dispensat pueris*] Diaria, operumque labores. *Rogatque longos*] Villicus, novacula rasus, rogat dominum ut liceat pueris deponere capillos, quod signum erat emeritæ suæ militiæ, ut jam in viros transcripti rei rusticæ dent operam. Ramiresius ad Epigr. 57. lib. 3. intelligit ipsum villicum levem rogare dominum, ut hoc sibi liceat. Vide an huc faciat illud Catulli in Epithalamio: 'Sordebam tibi villice Concubine hodie atque heri. Nunc tunum cinerarius Tondet os.'

25 *Læris villicus*] Cui nihil adhuc erat lanuginis, quemadmodum 'lævus pueros' posuit lib. 11. Epigr. 23.

EPIG. XIX. In balneis potabant non raro, sed et quandoque cibi aliquid sumebant. Lautiores una lavantibus distribuebant cibos gustandos: hos voravit Æmilius, ita ut sibi non

esset opus captare cœnam, quod cum sordidum esset, jactavit se non cœnare foris.

EPIG. XXI. *Ad Marcellam*] Uxorem Martialis Epigr. 31. infra.

Marcellam uxorem habuit Poëta; laudat hic ejus comitatem, prudentiam, et morum suavitatem, ipsisque Romanis Junonibus comparat.

1 *Municipem*] Quis te crederet Hispanam e Bilbili quam alluit Salo? *Rigidi Salonis*] Fluvii ferrum durantis. libro 4. Epigr. 15. Vide et Epigram. 3. supra versu 3.

3 *Pallatia dicent*] Roma si te videat, dicet te natam Romæ, et educatam in ipsa principis aula. Sic Epigr. 54. lib. 11. 'Romanam credere matres Italides possunt.'

4 *Audierint*] Morum scil. ingenii et linguæ elegantiam.

5 *Nulla nec*] Duo hic negativa, more Græcorum, magis negant. *Certabit*] Emendatius leg. *certarit*. Neque ulla, medio Romæ vico vel monte Capitolino nata, tibi contenderit necdum vicerit moribus, lingua, ingenio.

7 *Nec cito*] Neque facile alia fœmina nobilis nascetur extra urbem, quam magis deceat esse Romanam, vel quæ magis referat matronam Romanam quam Marcella. Vel, Nec temere ullus alius partus peregrinus erit, quem Romanum existimari magis deceat. *Heraldus*. Distichon intricatum, et, ni fallor, mendosum, in quo emendando non pauci elaborarunt. Jos. Scal. in Catullum legit: *Te cito ridebit peregrinus Clodia partus*, &c. id est, Marcella cui nomen Claudia. *Ridebit*, &c.] Nata ridebit ad parentes. Allusum ad illud Virgil. 4. Ecl. 'Quos non risere parentes,' cujus rationem vide apud Servium et alios Virgilii interpretes, tum Quintilian. libro 9. cap. 3. et Turnebum libro 18. cap. 34. Catullum in Epithalamio.

9 *Domina urbis*] Romæ.

10 *Romam*, &c.] Etiam in Bilbili.

EPIG. XXII. 3 *Cæca decentior*, &c.] Si utroque careret oculo: sed vide quæ ad Epigramma 33. lib. 2.

EPIG. XXIII. Edentula eras, adscivisti dentes eburneos buxeosque: calva eras, sumpsisti comas factitias et emptitias: cæca facta es, qua arte reficies hoc damnum, cum oculi non perinde ac comæ atque dentes adulterati emanant?

2 *Quid facies oculo, Lælia? non emitur*] Scribe: *Quid facies? oculus, Lælia, non emitur*. Sensus elegantissimus est, crines adscititios potes emere, dentes eburneos loculo circumferre; at malam deterioris faciei formam, aut oculum comparare non potes. *Dempsterus*.

EPIG. XXIV. Munus Æliani celebrat.

1 *Corine, solitudo*] Currus came-rate. Mole, Libro 3. cap. 4. vehiculum falceibus armatum: unde 'Silio' libro 17. 'cavinus falceifer' dictus.

2 *Carruca magis*] Curriculo bijugo. *Essedoque gratum*] Curru Britannico, petorito.

4 *Quidquid*] Quodlibet libere.

6 *Vector Lybici*] Vectus, ὁ ὑποχόμενος ἐφ' ἵππων. Sic 'vehere equo' atque 'in equo,' frequens pro vehi, ὀχεῖσθαι ἵππων. *Niger caballi*] Maurus, Massylus eques expeditus. Epig. 23. lib. 9. vers. 13. et Epigr. 13. lib. 10. vers. 2.

8 *Nusquam mulio*, &c.] Mulionem non habet covinus qui regat equos, unde supra dixit 'solitudinem:' certe equulei covinum trahentes non deserent, non prodent sermones nostros. Ep. 11. lib. 13.

9 *Aritus*] Stertinius. Epigram. ad librum 9.

10 *Aurem non ego*, &c.] Neminem e tribus, etsi vulgo actum sit proverbium: 'Tacere posse duos, absente altero.'

EPIG. XXV. Fœneratorem Thelesium, qui nihil Poëtæ sine pignore credebatur, exagitat: scribit quasi Romæ esset. *Raderus*.

5 *Carus te detulit*] Caussidicus et de-  
lator: de quo Plin. Epist. 5. lib. 1.  
et Juvenal. Satyra 1. vers. 36. *Adsit*  
*agellus*] Tibi in iudicio, causam tuam  
agat agellus meus, cui magis credis  
quam mihi. Sceptice.

6 *Agellus cat*] Non ego, vetus so-  
dalis.

EPIG. XXVI. Eisdem labores, non  
eadem præmia divitibus et pauperi-  
bus esse proposita Romæ, quasi ad-  
huc degeret in urbe, ostendit. *Rad.*

1 *Sexaginta, &c.*] Cum tu ordinis  
Senatorii discurras officiosus saluta-  
tor, me insimulas desidiae, qui cum  
eques sim (idque honore non censu)  
idem non faciam.

4 *Basia mille domum*] Epigr. 95.  
lib. 7. vers. 2.

5 *Sed tu purpureis, &c.*] Sed tu hoc  
facis, ut fias Consul. Consulum au-  
tem nomina referebantur in Fastos,  
qui purpura illinebantur. Epigr. 4.  
lib. 11. vers. 5. et ipsi Coss. purpu-  
rati.

6 *Aut Numidum, &c.*] Vel ut ob-  
tineas provinciam in Africa vel Asia.

8 *Matutinum ferre, &c.*] Epigr. 36.  
lib. 3. vers. 4. et Epigram. 10. lib. 10.  
vers. 8.

9 *Quid petitur*] Id est, quid mihi  
est emolumentum? *Aluta*] Pelle, cal-  
ceo.

11 *Nec venit*] Nec servus vocatus  
adest qui afferat lacernas, detrahat;  
venit tantum a patrono Lætorio qui  
me trita et gelida toga horrentem in-  
vitet ad cœnam.

14 *Viginti nummis, &c.*] Annon  
mihi satius esset domi tenuem parvo  
pretio emptam sumere cœnam, quam  
tot officiis et tanto labore fractum de-  
mereri rectam cœnam vel sportulam?  
Vide Epictet. lib. 3. cap. 26. et An-  
tholog. lib. 5. cap. 12. *eis ἀντάρκειαν.*

EPIG. XXVIII. 1 *Sextantes, &c.*] Po-  
cula duorum cyathorum. Epigram.  
28. lib. 1. vers. 2. *Deunces*] Pocula  
undecim cyathorum.

2 *Et quereris, &c.*] Tu quereris me  
*Delph. et Var. Clas.*

tibi apponere deterius vinum quam  
ego bibo. Imo ego queror quod tu  
bibis plus quam ego. Convenimus  
tamen et pares sumus; quod ego ge-  
nere, tu numero, quod ego qualitate,  
tu quantitate bibis. Neque enim æ-  
quum est te bibonem haurire optimi  
vini amphoras.

EPIG. XXIX. Furem nobilem et in-  
geniosum sub persona Hermogenis  
depingit. Finxit etiam Poëta aptum  
furi nomen. Hermes enim seu Mer-  
curius furum Deus.

1 *Hermogenes, &c.*] Nomen apte  
fictum, quasi natus Mercurio, qui  
callebat quicquid placuit doloso 'con-  
dere furto.' Vide Catulli Epigram.  
'Marrucine Asini, manu sinistra non  
belle uteris et Tollis lintea negligen-  
tiorum.'

2 *Massa fuit*] Alim, credo, a Bæ-  
bio Massa Bæticiæ provinciæ prætore  
et prædone. Plinius ultima Epistola  
libri 7.

5 *Cervinus gelidum, &c.*] Attrahit  
surripitque mappas nativa quadam  
furacitate, non secus ac cervus natu-  
rali antipathia serpentes e latebris  
spiritu extrahit, cornu elidit vorat-  
que: unde *ἐλαφος* Plutarcho lib. de  
Prud. Anim. dictus ἀπὸ τοῦ ἐλεῖν vel  
ἐλαῖν τοὺς ὄφεις. sanius duxerim ab  
צורצור cerva ab צור cervus. Vide  
Plin. lib. 11. cap. 83. et Ælian. lib. 2.  
cap. 9.

6 *Casuras alte, &c.*] Et veinti Iris  
furtim tollit aquas rursus casuras:  
hoc ex opinione vulgi. Fit autem  
Iris ex reflexu radiorum Solis ad nu-  
bem resolutam Solique oppositam in  
aspectu nostro.

7 *Myrino peteretur*] Gladiatori.  
Epigr. 20. lib. Spect. *Missio læso*]  
Læso gladiatori, arma submittenti et  
ferrum accepturo, missio sæpe data  
a munerario, ne interficeretur, inter-  
cedente populo.

9 *Cretalam, &c.*] Candidam map-  
pam in signum Circensium commit-  
tendorum Prætor, qui plerunque edi-

tor, missum e sella suspendit : fluxitque mos hic a Nerone, qui, populo missus flagitante, mappam per fenestram jussit abjici. Cassiodor. lib. 3. Var. Sed et 'mappam' nsitatum Circonomen Pærios sibi vendicasse testatur Fabius Quintil. lib. 1. cap. 9. *Mittere*] Mittere, quandoque simpliciter. Sed et equi 'mitti' dicuntur. Et ita quoque ἀφείναι Græci accipiunt : unde et 'Carceres' ἀπερίφια. Gloss. 'Missus, ἀφεθείς.'

10 *Surripit*] Legendum videtur *surripuit* : et vero alludit Pal. in quo *surripuit* : quod versni officit. Gruterus. In Pircheimeri codice plane legebatur, *surpuit*.

11 *Attulerat mappam nemo, &c.*] Mappas suas ad convivia afferebant singuli, mantele convivor præbebat. Inter mappas enim et mantelia tunc temporis hoc discrimen statuebatur : ut 'mantelia' mensis operiendis, 'mappæ' manibus tergendis usum præberent : nam 'mappæ' erant brevia lintea, quas quisque secum ad convivium ferebat : inveniebant quidem apud dominum convivii mensam manteli instratam ; sed unusquisque mappam suam afferebat : quod constat ex hoc Epigrammate Martialis in Hermogenem mapparum magnum furem : quodam ergo die, quum furis metu nemo ex convivis mappam attulisset ad id convivium, cui ille debebat interesse, cum nihil posset mapparum surripere, mantele ipsum furatus est, quo mensa erat instrata : Hinc 'mappæ breves,' eidem Martiali ἐπιθετικῶς appellantur : 'Et vani triplices, brevesque mappæ.' *Salmas.*

13 *Distingere lectos*] Bracteas argenti lectis deradere. Epigram. 33. lib. 8. vers. 5. Vel lectos stragulis nudare, plagisque (ut quidam legunt) *distingere*.

14 *Pedes non timet, &c.*] Eburneos. Epigr. 43. lib. 2. vers. 9. vel mensarum pedibus deradere bracteas argenti.

15 *Spectacula*] Spectatores in theatris.

16 *Vela*] Vela in theatris ad umbram faciendam adhibita, docuimus Epigr. 39. lib. 9. vers. 6. *Reducuntur, &c.*] Ne surripiantur ab Herm.

18 *Paruit Hermogenes*] Apparuit.

19 *Linigeri fugiunt calvi, &c.*] Isidis sacerdotes rasi, linteæ vestis candore puro amicti, et gestantes sinistra, id est, crepitacula ex ære aut argento tinnula, a σείω.

21 *Ad cœnam Hermogenes*] Supra vers. 11.

EPIG. XXX. 2 *Non amicum*] Qui amicum volo madidum et ebrium, servum siccum et sobrium.

EPIG. XXXI. 1 *Hoc nemus*] Laudat hortos uxoris, sibi reduci donatos. *Textilis umbra*] Palmitum inter se consertorum foliis umbram jacentibus.

2 *Ductile, &c.*] Aquæductus.

3 *Bifero cessura, &c.*] Epigr. 42. lib. 4. vers. 10.

4 *Jani mense*] Januario.

6 *Similes axes*] Candidas columbas. *Candida turris*] Columbarium. 'Adspicis ut veniant ad candida tecta columbæ?' Ovidius Trist. 1. El. 8.

7 *Domina*] Uxoris meæ. *Septima lustra reverso*] Annos 35. lustrum autem hic capitur, ut Epigram. 38. lib. 10. pro 5. annis : ut patet ex Epigr. 103. lib. 10. vers. 7.

9 *Si mihi Nausicaë, &c.*] Si mihi Alcinoi filia concederet patris sui pulcherrimos hortos.

EPIG. XXXII. Vacerram, divitias simulantem, mendicabulum omnibus ridendum ostendit.

1 *Juliaram, &c.*] Migrabant e conductis ædibus, Kalendis Juliis.

3 *Quas non retentas, &c.*] Quas ædium dominus haud dignatus est retinere pro mercede cellæ per biennium tibi locatæ. Neque enim nisi ex biennii cessatione retentio pignorum erat. Turneb. lib. 30. cap. 26. Cnjacius ad Novell. 7.



6 *Nocte*] Erebo.

8 *Et non recenti*, &c.] Et pallidior marcente buxo.

9 *Irus tuorum*, &c.] Pauper mendicus. Epigr. 39. lib. 5. vers. 9.

10 *Clicum Aricino*] Ubi sedent mendici. Epigr. 19. lib. 2. Quasi dicat, diceret mendicos omnes ex colle Aricino, ubi frequentissimi spectantur, alio discedere.

11 *Tripes grabatus*] Pede carens uno.

13 *Meiebat*] Et ipsa difflebat.

14 *Focum ferentis*, &c.] Cervix tui ferentis focum suberat amphoræ quam capiti impositam gerebas. Sunt qui legendum contendunt *Foco virenti*: sed vide Sat. 3. Juv. vers. 250.

15 *Geryes*] Locustarum genus, et inde minuta salsamenta. Vide Epigr. 77. lib. 3. vers. 7. *Manas*] Viles pisciculus. Vide Epigr. 31. lib. 11. vers. 14.

16 *Impudicus*, &c.] Teter, olens pudentia.

18 *Casei Tholosatis*] Casei e Tholosa Galliæ, qui mali est saporis.

19 *Quadrina nigri*, &c.] Fasciculus pulegii aridi, ut quod esset 4. annorum.

20 *Calvæque restes*, &c.] Colligata in restis formam allia, cepæque glabræ et quasi calvæ: *ropes of onions*, &c. An usu longo detritas vult?

21 *Resina*] Qua resina utebatur dropacis vice ad se levigandam mater Vacerræ.

22 *Summænianæ*, &c.] Meretrices. Epigr. 82. lib. 3. vers. 2.

23 *Quid quæris ades*, &c.] Quid quæris villam ruri, quasi lantiorum more per ætatem rusticaturus sis?

24 *Habitare gratis*] Ipsemet exponit, ubi gratis habitare possit: ubi ponte scilicet cum grege mendicorum, qui nullam solvunt de ponte pensionem.

25 *Ponti*] Pontibus scilicet et crepidinibus, quæ mendicorum sunt sta-

tionem. Epigr. 5. lib. 10. vers. 3.

EPIG. XXXIII. 2 *Nil nisi fictum*, &c.] Jocus est in ambiguitate τοῦ 'ficus:' cum dicat, Labieno ex hortis superesse ficis consitum agrum, intelligit pueros ex nequitia ficosos, ut Epigr. 52. lib. 4. et Epigr. 71. lib. 7. et Epigr. 66. lib. 1.

EPIG. XXXIV. Nimium usum familiarum, molestias creare, et perturbare vitæ beatæ tranquillitatem docet.

5 *Si calculus*, &c.] Si computemus felices nostros faustosque dies, quo more suos numerant Thraces nigris albisque lapillis. Vide Epigr. 45. lib. 8. vers. 2.

7 *Vincet candida*, &c.] Plures apparebunt fuisse boni dies quam mali.

10 *Nulli te facias*, &c.] Νεμεσώμαι δὲ καὶ ἄλλοι Ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ ὅς κ' ἐξοχα μὲν φιλέησιν, Ἐξοχα δ' ἐχθαίρησιν ἀμείνω δ' αἶσιμα πάντα. Menelaus ad Telemachum Odys. O.

EPIG. XXXVI. Labnulum sibi de liberalitate blandientem negat esse liberalem; quamvis omnes sui temporis avaros superet munificentia, imparem tamen esse enim priscis Mæcenatibus vere benignis et liberalibus. Malos vincere bonitate, negat esse præclarum; sed ipsis bonis esse meliorem, pulchrum dicit. *Rad.*

1 *Libras*] Argenti.

2 *Algentemque*, &c.] Tritam. *Lænam*] Græcis dicitur χλαῖνα, vestis quæ togæ injicitur.

3 *Aurculos*] Aureos, quorum unus denariis 25. valebat. Vide lib. 10. Epigram. 75. *Crepanteis*] Epigram. 20. lib. 5. vers. 4.

4 *Duas Kalendas*] Duorum mensium diætam et victum.

7 *Optimus malorum*] Cum avaris collatus, videris munificens; inter avaros quidem es liberalissimus, 'Neque enim bonitas est,' inquit Seneca, 'pessimis esse meliorem.' Epist. 79.

8 *Pisones*, *Senecasque*, *Memmiosque*

et *Crispos*] Nisi liberalitate excedas munificos illos viros *Pison*. *Senec*. *Memmius*, *Crispum*.

9 *Priores*] Non viventes, sed avos, proavos, et non sui ævi.

10 *Ultimus bonorum*] Quem æquat optimus malorum.

12 *Tigrim, Passerinum*] Equum celerem.

13 *Præterire ascellos*] Vincere avaros, quos asellis comparat.

EPIG. XXXVII. 2 *Nasutum volo, &c.*] Urbanum volo derisorem, non putidum et impudentem scurræ, ut Ep. 49. lib. 1. Vel acrem et acutum volo censorem judicemque, non rancidum et nigrum, qui vitio suo meum corrumperet sensum. Est vero *Polypus* nasi morbus, de quo *Celsus* lib. 6. c. 8.

EPIG. XXXVIII. 1 *Fæmineis, &c.*] In quibus fæminæ sedentes varia et ad suam *Rempubl.* pertinentia miscet colloquia: sic Epigr. 62. lib. 3. *γυναικείας* hæc *ἔδρας* *Juvenalis* 'molles' dixit Sat. 6.

4 *Glaber*] Dropace depilatus. Epigram. 29. lib. 2. vers. 6.

6 *Non futuit*] Ipse est inter cinædos fossa pathica. Vel *λέλειπον*. Vel turpius aliquid.

EPIG. XXXIX. 1 *Sabelle*] *Sabellum* hunc perstrinxerat Epigr. 85. lib. 7. quod belle scripsisse Epigrammata sibi visus est: nunc illi sapius in os regerens quod affectabat 'bellum,' *Sabellum* pronunciat odio dignum, putidum, et tantum bello minorem, quantum ipse bellus bono inferior est; illi denique exitium impetratur.

2 *Res est putida, &c.*] Epigr. 10. lib. 1. 'Quare 'Bene' et 'Præclare' quamvis nobis sæpe dicatur: 'Belle' et 'Festive' nimium sæpe nolo,' &c. *Cic.* 3. de *Oratore*.

4 *Tubescas utinam, &c.*] Ut nomine tuo ex primæ syllabæ tabe diminuto 'Sabellus' fiat 'Bellus.'

EPIG. XL. Omni genere officii pro-

secutus Poëta *Pontiliannum*, seu ut alii leg. *Pompiliannum*, nihil præter promissa recipiebat; promittebat autem hæreditatem, aut ejus partem post mortem. Poëta pro istis promissis illi mortem imprecatur: quo simul insinuat stulte fieri ab amico, qui sic amicum conciliet; ut conciliatus, mortem amico exoptet. *Rad.*

1 *Credo, &c.*] Subservio, supparsitor, secundas ago, cum *Terentiano* illo *Gnathone*, vel *Græculo* apud *Satyricon* *Satyra* 3. vers. 100. adulator: item *Plutarchi* lib. de *Discrimine Amici et Adulatoris*, ut et *Theophrasti Charact.* 3. et 5.

3 *Pedis? dissimulo*] At egregii illi capitones et plagipatidæ, homines alienæ mentis, alieni arbitrii, id non dissimulassent: imo sufficit hæc fragrantissimum patulis naribus haurissent. *Herald. Gemma*] *Latrunculis vitreis*. Epigr. 72. lib. 7. vers. 8. et lib. 14. Epigr. 20.

4 *Una est sine me*] Turpícula quæpiam.

6 *Accipiam bene te, &c.*] Hæreditate, vel hæreditatis parte officia tua compensabo. *Nil volo, &c.*] Epigrammate 63. lib. 6. et Epigr. 27. lib. 8.

EPIG. XLI. 2 *Et dici cupis, &c.*] Quod perditum hominis est et eximie dissoluti, velle morbum suum profiteri: neque caute agere, si non caste.

EPIG. XLIV. Unicum cognatum unice laudat; qui et ipse fratrem habebat poëtam heroum; sed ipse elegiam scribebat, ne starent sua *Carmina æmula* fratri. *Rad.*

1 *Junctum, &c.*] Mihi affinis.

2 *Propinqua meis*] Faventia.

3 *Soli cedentia fratri*] Elegiaca, quum ille heroica pangat.

4 *Pectore, &c.*] Scientia et arte. *Pietate prior*] Qua cedis fratri primas. Vide ejusdem ingenii Epigramma 10. lib. 11.

5 *Lesbia*, &c.] Te Elegiæ gloria vel Catullo et Ovidio possent æquiparare amicæ suæ Lesbia et Corinna.

7 *Nec decrant Zephyri*, &c.] Non desunt tibi genius et ingenium, si grandi stilo et heroico velis intonare; sed tu in fratris gratiam reprimis ingenii tui habenas, et elegias scribis.

8 *Hoc quoque fratris habes*] Hoc te fratrem ostendis, dum fratris causa tuam venam coërces.

EPIG. XLV. 1 *Hædiua*, &c.] Galericulo ex hirsuta hædi pelle ad dissimulandam calvitium. Ep. 50. lib. 14.

4 *Calceatum*] Cum eadem tegeretur materia, qua pedes.

EPIG. XLVI. Etsi Democritus Poëtas sanos, id est, mentis compotes, nec ἐνθουσιάζω et sacro furore correptos, excludat Helicone; quis tamen audet negare Gallum et Lupercum sanos esse, qui mala sua Carmina pretio obtrudant hominibus proculdubio insanis, qui mala emunt Carmina?

EPIG. XLVII. 2 *Nec tecum*, &c.] Sumptum ab Ovidio Eleg. 10. lib. 3. Amor. 'Aversor morum crimina, corpus amo: Sic ego nec sine te, nec tecum vivere possum,' &c.

EPIG. XLVIII. Lantitias divitum captatrices contemnit, frugalitatem laudat.

1 *Boletos*, &c.] Si vulgares, et quos ipse soles, apponis cibos, et non quales putas me cupere, hinc hæreditatem meam captans, volo. *Bolet*] Fungorum genus opt. quod lib. 13. auro antepont: 'Argentum atque aurum facile est, lænamque togamque Mittere: boletos mittere difficile est.'

4 *Lucrina*] Ostrea e lacu Lucrino. Epigr. 11. lib. 6. vers. 5. *Vale*] Nolo apud te cænare.

6 *Immo hodie*, &c.] Imo statim a cæna nulla manet gulæ voluptas: namque lautissimæ læ cupediæ vel (1) deiciuntur per alvum; (2) vel rejiciuntur vomitu per guttur; vel (3) excernuntur per vesicam: neque earum saporem dignoscet sentietve spongia,

canis, aut testa sen matula.

7 *Infelix*, &c.] Quod vel spongia, vel testa sciat, nihil superesse de vestris lautis cupediis, quam sordes et stercora: spongia ligno adhærens, damnata in vile ministerium, ad emundanda scilicet obsecræna: ut de bestiaro quodam refert Seneca, Epist. 70. Vide Corn. Vitellium cap. 9. in Merulam. *Virgæ*] Virgam appellat lignum, cui spongia adhærebat.

8 *Quicumque canis*] Qui ad vomitum accurrant. *Junctæque testæ*] Testæ in angiporis parabantur iis qui urinam emittere volebant. Atque hinc illud Vespasiani e lotio vectigal. Suet. Vesp. cap. 23.

9 *Mullorum, leporumque*] Optimorum piscium et carnium. *Suminis*] Epig. 44. l. 13. *Exitus hic est*] In has sordes abeunt et mutantur vorati pisces, lepores, et suillæ pars optima, quæ 'sumen' est, h. e. papillæ modo enixæ porcæ.

10 *Sulphureusque color*] Ex cruditate pallor. *Carnificesque pedes*] Podagra. Λυσιμελοῦς Βάκχον καὶ λυσιμελοῦς Ἀφροδίτης Γεννᾶται θυγάτηρ λυσιμελὴς Ποδάγρα, Anthol. l. 2. c. 43.

11 *Albana*, &c.] Lautissimum epulum, quale exhibuit in Albano monte in Quinquatriis Minervæ suæ Domitianus. Quasi dicat: Si mihi apponeres epulum, ut olim Domitianus in Albano, hac conditione et exprobratione beneficii, nolim tecum cænare. *Tanti*] Ut stomacho et pedibus laborem.

12 *Capitolinæ*] Jovis epulum in Capitolio a 7. Epulonibus instructum. *Pontificumque dapes*] Magnifica Pontificum cæna, qualem Metelli describit Macrob. cap. 13. l. 3. Saturn.

13 *Imputet*, &c.] Si mihi ipse Jupiter largitus nectar in rationibus et meriti loco numeret, non mihi sapiet aliud quam acetum et vappam et vino vilissimo. Gloss. 'Imputare, λογίσσασθαι:' et ita sæpe illius ætatis scriptores hoc verbum usurparunt.

14 *Vappa*] Vinum fugiens, aut fæx vini: et Metaphorice, homo nihili.

15 *Cenarum magister*] Cænæ pater, invitator, parochus. Ergo hoc loco 'Magister' cænæ, non is qui 'Arbiter bibendi,' unde 'Magisteria' et 'regna vini:' nam idem et 'Rex:' sed potius 'Cænæ pater,' mensæ rex. Macrobius. lib. 2. cap. 1.

17 *Ofellus*] Epigrammate 221. libro 14.

EPIG. XLIX. 1 *Crinitæ, &c.*] Puerorum nobilium et cirratorum pædagogæ. Pueri enim, ut formosiores viderentur, comam nutrire et colere studiose solebant, qui et 'cirrati' ideo dicuntur a Persio Sat. 1. 'Ten' cirratorum centum dictata fuisse Pro nihilo pendas?' Turneb. Advers. lib. 26. cap. 21. Epigrammate 67. lib. 3. vers. 8.

5 *Sic te, &c.*] Precantis Adverb.

7 *Furor*] Meo.

13 *Sed uniones*] Ἀπροσδοκίητος. Expectabatur enim ut peteret pneros; petit ille uniones.

EPIG. L. Sapientis esse architecti, non elegantes tantum, sed commodas ædes parare, docet.

1 *Daphnonus, &c.*] Laureta. 1. 10. 79.

2 *Non unius, &c.*] Magis ampla quam pro privato homine.

4 *Calcatuque, &c.*] Pavimenta sternuntur Onychite lapide.

5 *Hippodromon ungula plaudit*] Spacium per quod currunt equi: ex ἵππος, et δρόμος. 'Hippodromus' namque apud Latinos pro Circo accipitur, in quo de equi pernecitate certabatur.

6 *Aquæ fluctus ubique sonat*] Fontium, scaturiginum in hortis diffluentium.

8 *Quam bene non habitas*] Cui inter hæc omnia cœnatio nulla, cubiculum nullum. Quid ergo absurdius, quam in amplissima domo nullum esse locum cœnandi, nullum dormiendi, quorum causa potissimum ædes ædifi-

cantur. Rad.

EPIG. LI. 1 *Fabullum*] Gruterus e Ms. legit, *Fabullinum*. recte.

2 *Tiro est*] Simplex, nec satis exercitatus ad cavendum veteratos hos veteratores.

EPIG. LII. Epitaphio mortem Rufi, et Sempronii erga Rufum virum amorem et fidem celebrat: quæ rapta ab amatore rediit ad virum, ostenditque se invitam fuisse abductam, aut certe pœnituisse facti. Rad.

1 *Tempora, &c.*] Rufus tuus, Poëta insignis, nec minus celebris notæ Orator.

4 *Cujus et ipse tui, &c.*] Quod rapta ad Rufum sponte redierit.

5 *Narraris fabula campo*] A Rufo tuo jam in Elysiis.

6 *Stupet ad raptus*] Quod tu rapta Rufum tuum sponte repetiisti. Tyndaris ipsa tuos, &c.] Helena, Tyndari filia.

8 *Repetita sequi*] A conjuge Menelao et Græcis.

9 *Ridet, &c.*] Menelaus lætus audit te raptam redisse ad maritum tuum, excusat crimen Helenæ suæ, ridetque amores Paridis et Deiphobi.

11 *Accipient, &c.*] Ubi tu defuncta migravis ad Elysius campos, nota eris et nobilitata ex hac Rufi tui fama.

13 *Non aliena videt, &c.*] Sed amica, et propter communem raptum favens raptis.

14 *Tibi dominam conciliabit amor*] Proserpinam tibi propitiam faciet. Non solum enim amatores amicam suam 'Dominam' vocare solebant; sed et eodem nomine Angustæ et Reginæ vocabantur. Maro 6. Æneid. 'Hi dominam Ditis thalamo deducere adorti.' Tum et in universum uxores omnes sic vocantur, ut e quodam Senecæ loco intelligi potest. Turneb. lib. 21. Advers. cap. 6.

EPIG. LIII. Paternum insectatur illiberalem et avarum, patremque appellat avaritiæ.

2 *Paterve, rarus*] Aut qui habet li-

beros, ut continuet 'filius,' et 'pater fuisti:' et Epigr. 62. infra. Alii, *Paternalis*, κώπιος.

5 *Scythici fuisse luci*] Anrei velleris sago suspensi in luco ante templum Martis: de quo Apollonius et Val. Flaccus in Argonauticis. Ovid. 7. Metamorph. Seneca in Medea. Hyginus 14. Fab. Apollod. lib. 1. &c. Alii leg. *Libyci*: de quo Epigr. 37. lib. 3. Et vide Macrobi. Sat. 1. cap. 20.

6 *Sed caussa*, &c.] Sed arguis filium tanquam causam tuæ rapacitatis.

8 *Et quid tu fatuos*, &c.] Quasi vero tam fatui simus, quibus hoc persuadeas.

10 *Huic semper*, &c.] Immo tute ipsius vitii pater es. Vel, illi autor ad hoc vitium.

EPIGR. LIV. Vultus est index mentis, et lineamenta corporis, argumenta animi: liberalis et honesta facies, liberalem et honestum arguit animum; prava, pravum. Fronti magna fides, inquit Physiognomones, pronunciantque, cavendum ab iis quos signavit Dens.

1 *Læsus*] Sic Ms. Bodleianus. Vulg. *Luscus*.

EPIGR. LVI. Ut supra quosdam dixit sæpius in anno nasci et natalem celebrare, uti poscerent munera natalitia; ita Polycarum ait sæpius fingere morbum, ut posceret σωτήρια.

1 *Ægrotas uno decies*, &c.] Convalescenti mittebant amici pro salute recepta munera, quæ σωτήρια vocabant. Polycarum morbum simulabat sæpius, ut haberet occasionem exigendi hæc munera: non secus ac Clytus ille ex natalitiis fictis. Epigram. 64. lib. 8.

4 *Ægrota jam*, &c.] Morere, nec convalesce e morbo: sic Epigram. 39. lib. 5. vers. 5.

EPIGR. LVII. Exponit Sparso causas recessus in villam Nomentanam, urbanos strepitus; qui nullam quietis partem concedunt Poëtæ, vel me-

ditandi, vel connivendi. *Rad.*

1 *Cur sæpe sicci*, &c.] Quæris, cur toties secedam in sterilem meam et siccam villam Nomentanam? Vide Plinii Epist. 17. lib. 2.

2 *Sordidum*] Jan. Douza legendum censet *Sparse*.

4 *Negant vitam*] Eandem Sybaritæ querelam vide Epigrammate 69. libri 9.

5 *Pistores*] Qui et ipsi molam ver-tebant.

6 *Ærariorum*, &c.] Fabrorum æscudentium et tractantium malleoli. 'Marenlus' ergo a marco: 'marcus,' est malleus major; dictus 'marcus,' quod major sit ad cædendum et fortior: 'marcellus' mediocris malleus; 'marenlus,' pusillus.

8 *Neroniana*] Pustulata, optima auri atque argenti nota, cujusmodi exegit Nero. Sueton. cap. 44. An forte massam innuit ex metallis, urbe sub Nerone incensa, conflata, quale fuit æs Corinthium? Alii intelligunt, nummos et mensam Claudii fœneratoris, de quo Epigram. 57. lib. 2. vs. 7. *Nummularius*] Nummularii Trapezitæ dicuntur, seu mensarii, qui pecunias ad mensas tenent.

9 *Paludis*, &c.] Lini et setabi quod in paludosis Hispaniæ locis seritur. 'Nam sudaria Setaba ex Hiberis Miserunt,' &c. Catul. Quod enim Turnebus lib. 30. cap. 26. legendum conjicit *balucis*, et de auro rudi et erudo intelligit, nullatenus convenit aureæ operæ cum fuste; lineæ, optime. *Farnabius*. Attamen et sic Vir incomparabilis. Cl. Salmasius sic legendum censet, *Illic balucis malleator Hispanæ*: nam *balux* minutus auri calculus. Intelligit ergo Martialis, anri monetarium ex baluca Hispana: idem enim ac si dixisset, Hispani auri malleatorem. 'Malleatores' erant, qui monetam feriebant, et malleis formas incudebant: inde illa: 'ære, argento, auro, flando, feriundo.'

10 *Tritum nitenti*, &c.] Linum olim

in saxo fuste ligneo, seu malleo stupario tundebatur: nam ut Plin. lib. 19. cap. 1. inquit: 'Mox arefactæ [virgæ lini] in saxo tunduntur stupario malleo.' Alii de auro extenuato in laminas et bracteas interpretantur.

11 *Turba cessat, &c.*] Sacerdotes Bellonæ æstro perciti: 'quos sectis Bellona lacertis Sæva movet.' Lucan. lib. 1. 'Entheatam' hic vocat, quam supra 'entheam' appellavit. 'Lacerantur brachia culttris, Cum furit ad Phrygios enthea turba modos.' Hæc ergo turba nullam civitati quietem indulget.

12 *Nec fasciato, &c.*] Nec emendicans naufragus, suspensa ex humeris a pectore naufragii depicti tabula de fascia.

13 *A matre doctus, &c.*] Devictis enim Solymis, Judæorum multi Romam delati Ægeriæ nemus incolebant, et passim mendicabant miseri. Juvenal. Satyra 6. vers. 544.

14 *Nec sulfuratæ, &c.*] Nec cessat proclamare sulphurata ramenta lipus et vilis circulator. Epigr. 42. l. 1. vers. 4. *Lippus, &c.*] Ab opere sulfureo.

15 *Numerare pigri, &c.*] Ille numerabit somni damna, qui potest numerare pulsantes æra mulieres, quum devocatur luna sagis: Nullus autem manus illas numerabit, multo minus et somni damna.

16 *Æra verberent, &c.*] Quorum crepitu Lunæ delinquenti succurri posse credebant. Vide quæ Farnab. ad Senecæ Hippolyt. vss. 420. 787.

17 *Colcho Luna vapulat*] Magico: propter Medeam, quæ Colchis. *Rhombo*] Magico instrumento. Epigram. 30. lib. 9. vss. 9.

18 *Nescis ista, &c.*] Damna somni et urbis molestias.

19 *Petilianis, &c.*] Qui habes prætorium, id est, villam magnificam sub Janiculo, in agro quondam L. Petilii scribæ. *Regnis*] Regna au-

tem vocat Poëta, ut Virgilius: 'Post aliquot mea regna videns mirabor aristas.'

20 *Cui plana, &c.*] Vide Epigr. 64. lib. 4. vers. 5.

21 *Vinitorque Romanus*] Namque vinea in urbe ipsa.

22 *Nec in Falerno, &c.*] Neque in Falerno Campaniæ monte uberior fructuum proventus aut lætiores vites quam tibi in villa suburbana, seu urbana potius. *Autumnus*] Pro vindemia.

23 *Intraque, &c.*] Et tibi intra ædium tuarum septa spatium est gestationi, imo cursui. *Essedo cursus*] Fr. Modius legit: *Intraque limen latus essedo cursus.* cap. 109. Novantiq. Lect. Nec aliter Pall. Gruteri et Arondell. sive Pircheimeri codex.

25 *Offensa linguis*] Transeuntium et clamantium. *Admissus*] Apertis fenestris.

27 *Et ad cubile, &c.*] Et mihi ante ipsum cubiculum omnis Roma obstreperat somnumque negat.

28 *Imus ad villam*] Quod tibi non est necesse, qui villam in urbe habes, et noctem in meridie.

EPIG. LVIII. 1 *Ancillariolum, &c.*] Quod ancillas sectaretur. Sed et matronæ Romæ eos dicebant ancillariolos, qui nulla nobili amica se fecerunt insignes. Seneca de Benefic. lib. 1. cap. 9.

2 *Lecticariola est, &c.*] Quæ se constituit servis lecticam succollantibus. Vide Turneb. lib. 30. cap. 26. Nescio, an mulierem istam probri et dedecoris tacite arguat: nam in lecticis et sellis suis vehebantur quandoque bellæ illæ matronæ paulo incautius, aut potius consulto sese inspiciendas præbebant τοῖς τυχοῦσι. *Herald.*

EPIG. LIX. 1 *Tantum, &c.*] Vide hunc geminum Epigr. 98. lib. 11.

3 *Quantum Lesbica*] Catulli de hac re versus lepidissimi omnibus ad manum sunt. Solitos autem peregre

redeuntes, basiis excipi, satis notum est. Hic mos antiquissimus, et Israëlitis quoque usitatus. Sed in hoc osculo notanda etiam honoris et observantiæ nota, Rabinis observata. Diu obtinuit hæc consuetudo. Sed et discedentes, aut longius aliquod iter suscipientes, amicos osculabantur. Plinius Panegyrico: 'Gratum erat cunctis, quod Senatum osculo exciperes, ut demissus osculo fueras.' Persarum etiam hæc consuetudo inter τοὺς συγγενεῖς, *Herald.* Epigram. 34. lib. 6. vers. 7.

5 *Hircoso premit, &c.*] Fætido, male olenti hircum axillarum. 'Basiis olidissimis' dixit Petron. impuri scilicet oris.

7 *Busiata*] Dum morderet luto putrem soleam, ut Epigram. 74. lib. 9. vers. 2.

8 *Pediculosi*] Brodæus lib. 10. Miscel. cap. 34. legit, *periculosi*, et exponit laborantis lichene seu mentagra.

9 *Defoculusque, &c.*] Luscus, cui deficit oculus alter.

EPIG. LX. Natali suo se genialiter victurum dicit ruri, quod in urbe non poterat.

1 *Martis alumne, &c.*] Martiæ Kalendæ, mihi natalis. Epigram. 53. lib. 9. *Lampada primum*] Solem.

2 *Magnaue ora*] Centies enim et sexagies magnitudine superat universæ terræ globum globus Solis, ut communis est Astrologorum ἀποδείξις. *Sidereî Dei*] Phœbi: ut Epigr. 2. lib. Spectac. vers. 1.

3 *Viridesque, &c.*] E vivo ac viridi cespite.

4 *Qui fueras, &c.*] Quem natalem hucusque in urbe Roma celebravi.

5 *Serrire meis, &c.*] Quod supersedeam deferre hunc honorem urbi Martiæ, Kalendis Martiis.

6 *Vivere luce rolo*] Valere et genialiter vivere, quod in urbe non datur.

7 *Natali*] Hoc vulgo faciunt novum

Epigramma, et præfigunt ineptum lemma, cum 'Sabellus' pro aliquo convivarum numero ponatur; sitque Epigramma in eum qui adeo solite curet quæ ad celebrandum natalem spectent, ut genium suum, cui illo maxime die indulgendum fuerat, fraudet. Tum hoc Epigramma cum præcedenti conjungunt Gruterus et Scriverius. *Pallere suo, &c.*] Anxium esse. Et pro suo, Brodæus mallet tuo. Et pro *ne calda Sabello*, legit, *Sabelle*: id est, ne calda desit convivis. Et *liquidum merum*, est sacco colatum. *Calda Sabello*] Epigr. 12. lib. 1. vers. 3.

8 *Alauda*] Conviva. Synecdoch. id est, convivæ.

9 *Turbida sollicito, &c.*] Epigr. 40. lib. 2. vers. 5. et lib. 14. Epigr. 104.

10 *Ire, redire*] Famulorum ritu.

12 *Marmora, &c.*] Pavimentum marmoreum: idque nudis pedibus pro more discumbentium, nisi jam surgens soleas posceret.

13 *Quæ ratio est*] Quam verniliter, imo præpostere facis hoc convivor, rex, et dominus, quod non faceret conviva et cliens? *Sponte tua*] Palat. alique legunt *sua*. Et pro *Quæ te*, Palat. legit *tibi*. Alii *tu*. [Hoc Epigramma ad lineam septimam dividitur in edd. vet. in quibus *De Sabello* ibi inscribitur, at *De Alauda* notat aliter inscriptum margo ed. Par. 1617. Has VV. LL. olim prætermittas jam notamus: Sc. in vs. 7. *Nec calda Sabelle* et in vs. 8. *Desinet* aliter legi notat idem marg. et in vs. 10. *sorte* pro *ire* suum cod. exhibere monet Beverlandus.]

EPIG. LXI. Læserat quispiam ineptus et insulsus versificator Poëtam, eo tantum fine, ut irritaret in se Martialem, ab eoque nominatim refutaretur. Poëta negat se gry dicturum in eum, quem contemnerent omnes, sibi prorsus imparcem ingenio et carmine: quod genus contumeliæ gravissimum est, non videri dignum, quem ultum cas. *Rad.*

1 *Vividumque carmen*] *Quick, sharp, witty*: acumen enim es te virtutibus Epigrammatis. Epig. 1. lib. 1. vers. 3.

2 *Times, Ligurra*] Dices subinde te timere.

5 *In tauros, &c.*] 'Αεὶδὸς οὐ θηρεῦει τὰς μύσας οὐτε μὴν ἔλεφας.

8 *Nigri forniciis*] Obscuri loci, et vilis notæ versificatore. *Ebrium*] Iusanum, stolidum. *A pot-poet.*

9 *Qui carbone rudi, &c.*] Qui levi carbone cretave versus inscribit parieti e tergo ædium. Adjecit 'putri,' ut putida notaret Carmina.

10 *Quæ legunt cacantes*] Quæ mandentur Deæ Cloacinae. Qualia 'Tanusii Annales' Senecæ: et Catullo, 'Annales Volusi cacata charta.'

11 *Frons hæc stigmatè, &c.*] Servilis tua frons non digna est, cui ego inuram mansura Carminis mei puncta.

EPIG. LXII. Prisco Terentio post annum sextum ipso Decembri in patriam Hispaniam reduci epulum exstruitur, ad quod Poëta Saturnum invitat; et rogat, ut Prisco sæpe revocet Saturnalia, dinque illi ævum propaget. *Rad.*

1 *Antiqui, &c.*] Saturne, sub quo aurea illa ætas, securæ, innocens, quæta, &c. Et 'Antiqui poli regem' appellat Saturnum, quod Saturnus ante Jovem cælo imperitaverit, a Jove filio postea exutus imperio, et deturbatus.

3 *Nec regale, &c.*] Imperiosum, tyrannicum. *Nec fulmine, digna*] Nec scelera fulmine digna.

4 *Scissa, &c.*] Ad eruendum ex visceribus terræ imaquæ Manium sede ferrum ferroque nocentius aurum.

6 *Sacris tuis*] Saturnalibus et Decembri, quo post 6. annos rediit Roma in patriam Hispaniam Priscus Terent. Aliis Marius Priscus.

8 *Pacifici Numæ*] Qui nulla bella gessit, sed totum se populumque religionibus dedit et adstrinxit.

9 *Cernis ut Ausonio, &c.*] Viden'

ut apparatus Saturnaliorum hic in Hispania æmuletur Romæ? *Pompa*] Carnium, piscinumque et obsoniorum.

11 *Quam non parca manus*] Vides quam larga tibi deferantur munera, quantaque pecunia in Saturnalibus absumatur. *Nomismata mensæ*] Munera.

13 *Utque sit his pretium, &c.*] Et quo gratior tibi sit hæc celebritas, O Saturne, Priscus et Pater et tenacior aliquanto, hæc tibi larga profundit manu: itaque si orbis esset, posset esse liberalior, nunc pater hoc facit, quid faceret ἄπαις.

16 *Hos illi jubeas, &c.*] Ut Prisco plurima indulgeas Saturnalia, id est, diuturnum vitæ usum.

EPIG. LXIII. In Cordubensem Poëtam, et malum, et furem Carminum suorum scribit; rogatque Cordubam, ut suum clientem moneat, ne aliena pro suis recitet. *Rad.*

1 *Uncto*] Unctum ergo appellat Venafrum ab oleo, quod in Venafrano agro nascitur. Oleum gloriæ facile principatum obtinuit Venafrum in Campania; secundas Histria.

2 *Histra*] Histria Italiæ peninsula. *Nec minus, &c.*] Nec cedens testis olei, seu olivarum Histriæ.

3 *Galesi*] Galesus flumen Italiæ ad Tarentum, ubi candidæ lanæ copia. Epigr. 43. lib. 2. vers. 3.

4 *Nullo murice, &c.*] Non muricis sanguine seu succo purpureo tincta lana, sed nativo rutilo imbuta. 'Nec varios discet mentiri lana colores; Ipse sed in pratis aries jam suave rubenti Murice,' &c. Virgil. Vide Epigr. 37. lib. 5. vers. 7.

6 *Dic*] Corduba, dic tuo civi et clienti, malo poëtæ.

7 *Gratis recitet, &c.*] Impune: cui nulla vel mala scribenti Carmina non possum ego referre gratiam, illius recitans cum honore, ut ille mea.

10 *Corruptit sine talione cælebs*] Non translatio est sed comparatio:



nec 'Cælebs' nihil scribens, sed qui non habet uxorem. Is adulterat (hoc enim est 'Corruptit') sine talione, ita ut par pro pari ei reddi non possit, caret enim uxore, quæ vicissim corrumpatur. *Gronor. Sine talione*] Vindicta parili. *Cælebs*] Metaph. nihil scribens.

11 *Cæcus perdere, &c.*] Non possis lege talionis agere cum cæco, qui alteri oculum eruerit.

12 *Nudo... mulo pœta*] Cui nihil est quod vicissim auferas. Cordubensem furem cum cæco et latrone comparat ignominiosis similitudinibus, ut acrius mordeat.

EPIGR. LXIV. 2 *Gulosus homo est*] Qui vel in culina luxuriare formam vult. Vide Epigr. 66. lib. 1.

EPIGR. LXVI. Fraudulentum venditorem describit, qui deceptus, male materiata domum, centum millibus HS. emerat, quam vel quinquaginta venditam cupiebat. Is ergo ut emptori fumum venderet, aurea argenteaque supellectili domum ornavit, illamque ducentis millibus æstimavit. Pœta ait, vili instructam domum vendi, sed vacuum caro nimis. Ædes autem non erat cum ornamentis venditurus Amœnus, sed vacuas: ornamenta apposuit, ut objiceret escam emptori. *Rad.*

4 *Et casa divitiis, &c.*] Et domum male materiata instruisti pretioso ornatu, quo sit venalior.

5 *Gemmantes, &c.*] An quia testudinum putaminibus ornati? Juv. Sat. 11. vers. 94. An lectum innuit pavoninum? De quo Epigr. 85. lib. 14. *Prima testudine*] Prima enim testudo sive nobilior est mascula et marina; terrestri minus utilis. 'Gemmantes' vero 'lecti'; quia et testudo inter gemmas. Et fulcra lectorum olim potentioribus et putaminibus testudinum. Plin. lib. 9. cap. 11.

6 *Et Maurusiaci, &c.*] Et mensæ citreæ magni pretii et luxus ex Mauritaniam. Epigrammate 43. libro 2. versu 9.

7 *Argentum atque, &c.*] Mensa marmorea e Delphis (6. Verr. in Cic.) obtegitur vel cingitur gravi lamina auri argenteve.

8 *Dominos, &c.*] Amasios: ut amica dicitur domina.

9 *Sonos, &c.*] Poscis pretium.

10 *Instructam, &c.*] Sed si tollas hunc ornatum et supellectilem (quod divendita casa tibi facere certum est) cara nimis erat domus, quæ sic instructa, vili exposita pretio videtur.

EPIGR. LXVII. Celebrat natalem Virgilii, et eundem celebrantibus optat mille natales.

1 *Creastis Idus*] Edidistis in lucem, natalitiæ estis. Nusquam tamen legitur Idus Maias natalitias fuisse Mercurio. Sed quod eo die, Mercurio templum hand procul a Circo maximo dedicatum a veteribus Romanis, A. U. C. CCLIX. ipso Livio teste. Templi autem dedicatio natalis erat muneris. Vide Turn. Advers. lib. 2. cap. 11. et lib. 25. cap. 24.

2 *Diana*] Natalis Dianæ.

3 *Octobres Maro, &c.*] Natus est Virgilius Idibus Octobris. Donat. et Probus Gram.

4 *Idus sæpe colas, &c.*] Diu vivas precor, celebresque natalitias Mercurii et Dianæ Idus, O Sili, vel quicunque natalem celebras Virgilii. Epigr. 11. lib. 4. vers. 14.

EPIGR. LXVIII. Pœta non desiderat officiosos, vel patrociniis implorantes clientes, quos ait se fugisse etiam Romæ, quam et ipsam clientum causa reliquerit. *Raderus.*

1 *Matutine cliens*] Salutationis vel patrocinii causa me summo mane visens. *Urbis mihi, &c.*] Cujus importunitatem ut fugerem, ipse ex urbe Roma huc profugi.

2 *Ambitiosa colas*] Divitum, quibus ad honorem gradus est clientum turba.

4 *Pieridumque comes*] Pœta.

6 *Si vigilatur et hic*] Si per clientes importunos non liceat mihi hic dormire.

EPIG. LXIX. Paulum avarum, ait, ornari ab amicis, sed amicos non a Paulo. Quemadmodum antiqua opera poculorum et tabularum ornant quidem dominum, sed a domino nihil accipiunt: ita amici a Paulo nihil beneficii accipiebant. *Rad.*

1 *Sic tanquam, &c.*] Quos tanquam ornamenta ostendet, non quibus utatur. De archetypis vide Epig. 6. l. 8. vers. 1.

EPIG. LXX. Aper tenuis, in balneis reprehendebat luxum potantium: interim legati ei fuere testamento trecenti nummi, quos ille statim in dolium contulit; ebriusque e thermis ægre domum rediit. *Raderus.*

1 *Linteæ*] Cum tenui ac pauperi Apro in balneis lavanti servulus vilis, pedibusque obtortis ferret linteæ ad tergendum. *Ferret Apro*] Postquam enim in balneis laverant, oleo sese perfundebant, et quandoque unguento beatiores, ac linteis postea tergebant, quæ domo sibi adferenda curabant. Apul. lib. 1. Metam. Sed beatiores delicatioresque ac molliores mollius tergebantur. Petronius: 'Itaque intravimus balneum, et sudore calefacti, momento temporis ad frigidum eximus. Jam Trimalchio unguento perfusus tergebatur, non linteis; sed palliis ex mollissima lana factis.' *Herald. Vatiis*] 'Vatiis' ergo dicitur qui distortis est pedibus.

2 *Et supra togulam, &c.*] Et togæ Apri insideret lusca anus quæ custodiebat vestes lavantium repositas in apodyterio ne subducerentur.

3 *Atque olei stillam, &c.*] Et herniosus servulus uncturo Apro parce distillaret oleum.

4 *Udorum tetricus, &c.*] Aper lavantium luxum qui in balneis potabant, asperè reprehendebat, frangendos scilicet calices, id est, non admittendas potationes. 'Detestantur hæc in felicibus, eadem si potuerint, facturi.' Sen. Benef. lib. 1. cap. 9. 'Sic aliorum vitiis irascuntur, quasi invideant.'

Plin. Ep. 22. lib. 8. Et pro qui modo, forte legend. *sic modo*: aut, *quod modo*. Sic 'biberet' dicit, nam in balneis etiam bibebant.

6 *Biberet qui modo lotus*] Tò 'biberet' accipiendum per intellectum particulæ 'Si;' ut in illo, 'Illa velit, poterit magnes non ducere ferrum,' id est, si illa velit. Sic dicit, si biberet, qui modo lotus erat, eques. Frustra igitur Gruterus, *biberet si modo*, aut *quod modo* Gronov.

7 *Sine sed, &c.*] Qui moriens Apro legaverat testamento 300. nummos. *Postquam venere*] 'Venire' hic significat, alicui obvenire, contingere: sic 'venire alicui' dicitur 'hæreditas.' Porro si legas *trecenti nummi*, non erunt nisi decem floreni: si *trecenta*, subaudi millia sestertium, hoc est, decem millia florenorum. Malui ergo *trecenta* legere: docet enim Poëta Aprum post acceptam hæreditatem a patre, non amplius fuisse pauperem. *Salmas. Rad. Trecenta*] Omnino legendum, non *trecenti*. Sed tamen *trecenti* nummi non sunt decem floreni, nec *trecenta*, decem millia. *Trecenti* sunt tres auri Romani. Aureus xxv. denarii sive schelliugi nostri, duo Philippii et dimidiatus. Ergo, septem floreni et dimidiatus. *Trecenti* vero nummi sive aurei, xxii. floreni et unius dimidium. *Trecenta* sestertia septem millia quingenti Philippii, hoc est, viginti duo millia et quingenti floreni.

8 *Sobrius a thermis, &c.*] Aper modo in re tenui tam gravis censor damnatorque potationum in balneis, jam in re aliquanto lautiori mutavit animum, factus bibo ad ebrietatem. Multi sane ea reprehendunt et tristissime damnant, quæ, si possent, labentes facerent. Invident plerique beatis: et vitia in iis improbant, quæ ipsi si ad beatorum gregem transcriberentur ambiciosissime colerent. Vere Seneca lib. 1. de Benef. cap. 9. 'Colunt,' inquit, 'detestanturque felicem, et si

potuerint, eadem facturi, odere facientem.'

9 *O quantum diatreta*] Scriverius mavult *diatheca*. Non ego. Ridet hominem tanquam ostentatorem repentinorum divitiarum. Nunc bibit, non quod sitiat, sed quia potest bibere in diatretis, et quinque comatis ministris uti, qui et ebrium domum reducant: ut sciant homines se ista et hos habere. *Gron. Diatreta valent*] Calices diatreti, id est, tornati ac tessellati. Vide Turneb. Advers. 27. cap. 31. 'Diatreti' ergo calices erant vitrei, cavati perforatique, hoc est, sculpti. *Διατρήσαι* enim est perforare vel cavare, quod Latini sculperre dicunt. Qui enim gemmas scalpunt, quasi quosdam sulcos in iis cavant et foramina cælo imprimunt; inde cavatores dicti gemmarum scalptores. *Salmas. Quinque comati*] Pueri 5. relictis testamento. Epigram. 73. lib. 1. et Epigram. 73. lib. 10.

EPIG. LXXII. Pannicum caussidicum fructuosa dicendi arte deserta, agellos ementem steriles, irridet.

1 *Busta latentis agelli*] Busta Gallica, ubi Galli in jacenti et depressiori urbis loco castra habentes, pestilitate pereuntes, vel a Camillo cæsi sepeliebantur. Liv. 5.

3 *Deseris urbanas, &c.*] Deseris forum et officia urbana, unde tibi major proventus, donariorum scilicet tibi a clientibus missorum, quam ex sterili, quem mercatus es, agro.

6 *Vendere*] Ut quorum tibi abundaret copia, dum multa tibi mitterent monumenta clientes. *Pragmaticus*] Quando fuisti caussidicus: vel Pragmaticus, qui operam suam in verbis et formulis juris suggerendis subministrat oratoribus. A Græcis sumpserunt hanc dictionem, quam nos etiam Gallice, quanquam intersectam, retinemus: nam *πραγματικοί* Græcis appellantur, quos nos practicos appellamus, chartaceos et calamarios homines. Quintil. tamen lib. 2. cap. 6.

*πραγματικούς* Græcis vocari 'Juris interpretes' dicit. *Heruld. Nunc emis agricola*] Propter agri sterilitatem.

EPIG. LXXIII. 2 *Nisi legero, Catulle*] Nisi accepero hæreditatem. Vel, nisi lecto testamento (quod priusquam tu mortuus fueris non licebit) præstiteris fidem: morere itaque ut credam.

EPIG. LXXIV. Autepouit usum calicem fictilium, calicibus vitreis et crystallinis ex Ægypto allatis, propter usum et pretium vilius; minusque incommodum si frangantur aut frangendi sint. *Rad.*

1 *Niliacus portet*] Ex Ægypto. *Crystalla*] Calices vitreos et crystallinos. *Cataplus*] Navigatio et navigia Ægyptiorum. Ex Ægypto vero merces istæ allatæ. Epigr. 115. lib. 14. Crystalla ista quæ adferebantur Alexandrino Cataplo, non fuere vera Crystalla, sed *κρυσταλλοφανῆ*, seu vitra, crystalli similitudine, quæ in Alexandria conficiebantur, et magno erant in pretio. At quæ Romæ fiebant *κρυσταλλοφανῆ*, asse vænibant: nam *νιλουργούς* Romanos, multa adinvenisse tradit Strabo ad facilitatem vitri conficiendi ac vilitatem. Pretiosa nihilominus habita semper, quæ in Ægypto fiebant, atque inde afferebantur. Ideo Poëta Crystalla Niliaci, hoc est catapli, *κρυσταλλοφανῆ* cum Romæ vænientibus comparat, cara vilibus. Calices ejusmodi vitreos, qui Romæ conflagabantur, eo nomine commendat idem Martialis, quod calidis aquis non vitiarentur: 'Nostra nec ardenti gemma fœvitur aqua.' At *κρυσταλλοφανῆ* Alexandrina, non patiebantur aquam calidam. *Salmas. Turneb. lib. Adv. 30. c. 26. et l. 10. c. 23.*

2 *De circo, &c.*] Fictilia seu vitrea quæ in Circo Flaminio venduntur.

3 *Magis audaces, &c.*] Alludit ad 'calices audaces.' Epigrammate 94. libro 14.

4 *Sed geminus*] Ita Gruterus: et sensus: Sed his vilibus calicibus usus duplex est, neque enim furem allici-

unt, nec calida aqua rumpuntur. Vulgo, *gemmis*: quasi possint fictilia ista ita fingi et tingi ut gemmas imitentur. Male.

7 *Securo potat, &c.*] Non observante, ne conviva frangeret crystallam, vel gemmas unguibus eraderet. Juvenal. Sat. 5. vers. 40.

8 *Et casum tremulæ*] Et tam solliciti erant famuli in tenendis et porrigendis crystallinis, ut ex ipsa sollicitudine et cura peccarent, poculaque frangerent: quod lib. 14. docet Poëta: lemma 'Crystallina.' 'Frangere dum metuis, frangis crystallina: peccant Securæ nimium, sollicitæque manus.'

9 *Hoc quoque, &c.*] Nec grave erit damnum si ab impuro homine propinata vel incantata hæc pocula frangantur: ita a propinatione mulieris famæ haud probæ, jubet ille *θραύσαι τὰς κύλικας*. Anthol. libro 2. capite 48.

EPIG. LXXVI. Dicit tantam esse annonæ vilitatem ut agricolæ diu nocturne studeant computationibus atque abliguriant rem familiarem.

1 *Amphora rigessis*] Si utrumque Latine dicitur, *rigessis datur*, et *rigessi datur*, ut fatetur Scriverius, quare mutatur *rigessi*? Hic, inquit, *rigessi* legendum, quia sequitur *ære quaterno*. Immo sive sequatur, sive non sequatur, nihil interest: nam et, ubi non sequitur τὸ 'ære,' in tali sermone semper intelligitur. Ita enim loquebantur: 'emere centussis,' puta 'ære:' 'constare decussis,' nempe 'ære:' 'valere quinquessis,' scilicet 'æs' vel 'ære.' Vide de pecunia veteri l. 1. c. 8. Gronov. *Modius datur ære quaterno*] Æs quaternum pro quaternario vel sestertio posuit. 'Quaternarii' enim sestertii dicti sunt, postquam quaternis assibus valere ceperunt. Sic 'quinarii,' olim et 'denarii,' qui quinos asses et denos pendebant. *Salmas.* *Datur ære quaterno*] Ita vili venditur, ut malit agricola ingurgitare se ad crapulam usque et ebrietatem,

quam tantulo pretio vinum et frumentum vendere. Sic Farnabius: et in eandem sententiam Scriverius. At Martialis miseratur sortem agricolarum, qui dum beati sunt, minime sunt beati: et abundantes frumento vinoque, adeo ut potare et cœnare ad cruditatem possint, egent: quia ex frumento ac vino vendito nihil nummorum reficere possunt in annonæ tanta vilitate. Non ille mavult absumere, ut nihil sibi reliquum faciat, quam vendere: sed quum vendere nequeat, quamvis ad ebrietatem potare, ad satritatem vesci habeat nil habet, et æris indignus est. Gronovius.

EPIG. LXXVII. 2 *Stans summos, &c.*] Pro ritu adorantium. Brisson. Form.

5 *Trinoctiali, &c.*] Quo castigaret ventrem alienis luxuriantem cœnis.

8 *In Capitolium*] Salutatum Jovem.

9 *Sellus, &c.*] Latrinas a conditore Patroclo dictas. Turneb. libro Advers. 30. capite 26.

12 *Compressis, &c.*] Ne quid animæ amittat.

EPIG. LXXVIII. 1 *Ante Jovis statuum*] Honorem statuis Deorum habitum liquet, quando pro ipsis Diis adorabantur. Unde Cicero contra Cæcilium dixit, a Verre sublatis Deos e Sicilia, quum Deorum simulachra abstulisset, de qua re Lactantius lib. 2. cap. 4. Nec Deorum tantum, sed Imperatorum quoque et Regum statuæ ita cultæ sunt, ut qui violaret, contaminaret, ullave contumelia afficeret majestatis reus fieret. Rad. Epigr. præcedent. vers. 12.

EPIG. LXXIX. 2 *Et jurare jubes, &c.*] De more fori, qui se jurejurando putigare recensavit oportebat damnatum solvere: Poëta dicit se malle satisfacere: sed et hoc ambigue: solvere? An deprecari? An scribere aliud Carmen? Lusit elegantissime in ancipiti significatu vocis 'satisfacere.' Amici offensa tollitur duobus modis: vel si fecisse negemus: vel si factum excusemus, et peccatum nobis condo-

nari supplici prece petamus. Bithynicus Martialem jurare voluit non esse factum a se quod ille arguebat. Recusat Poëta jurare, et ait 'malo satisfacere:' potest intelligi male illum, ut hominem religiosum, deprecari culpam quam jurare: at ille sentit, paratum se potius fateri id cuius arguebatur. *Cus.*

EPIG. LXXXI. Callistratus, ut neminem offenderet, landabat omnes. Poëta negat verum esse iudicium, quod nec omnes sint pares, nec omnes sint boni. Ita fieri ut improbi etiam laudentur; quod qui facit, ipse reprehendendum se docet. Neque enim esset malitia, si nulla in mundo bonitas; et contra. Cui omnia alba, qui malos aequae ac bonos promiscue laudat, arguit se iudicii infirmi et vel livore vel adulatione præpediti. Vide quæ Chrysippus referente Aul. Gellio, libro 6. capite 1.

EPIG. LXXXII. Notat avaritiam Umbri, qui plus pauper donarat in Saturnalibus Poëtæ, quam dives: pauper aliculam; dives alicam donabat. Cum vero alica crassior sit et vilior quam alicula, Poëta, dum laudare Umbrum videtur, carpit, ut sordidiorem factum, quam olim ubi pauper fuit. Sed audi quid H. Salmuth. adferat ad Pancirol. cap. de vestibus Veterum. Taxat, inquit, Umbri avaritiam: qui olim pauper misit aliculam; nunc dives alicam mittat. Alicula, togæ vel chlamydis genus est; alica autem, potus ex Zea. Epigr. 6. lib. 13. infra. Cujus tamen cum alicula videretur diminutivum, credi posset hæc illa vilior.

EPIG. LXXXIII. Cœnippetam ad unguem describit: unde discis, quibus artibus olim captarint adulatores, clientes, et parasiti potentiorum culinæ. *Rud.*

1 *Ethernis*] Guterus e Mss. legit, in *thermis*. Menogenes enim istud negotium omne exercebat in ipsis thermis. *Non est*, &c.] Menogenes sc.

dextra juxta ac læva pilam excipiet, et tibi adscribet exceptam, velut docto artis pilæ. Pilam ergo trigonalem, non a figura ipsius pilæ; sed ludentium, et in trigono stantium appellat. *Rad. Non est*] Non licet, non potes.

2 *Menogenen*] Cœnippetam.

3 *Tepidum*] Et 'tepidum' addit, scil. sudore ludentium madefactum. *Læraque*] Epigr. 72. lib. 7. vers. 11. *Trigonem*] Pilam. Epigr. 19. lib. 4.

4 *Imputet*, &c.] Ut tibi exceptam referas pilam, initurus apud te gratiam.

6 *Et si jam lotus*, &c.] A balneis vero discumbebant, ante balnea se exercebant, discubitori soleas ponebant. Infra Epigr. 88. Menogenes vero cœnæ caussa tam erat officiosus; ut etiam lotus jam et soleatus; hoc est, jam accubiturus, non dubitarit inquinare pedes.

7 *Lintea*] Ad balneas, quibus corpus tergas. Supra Epigram. 71. vers. 1. *Nive candidiora loquetur*] Dicit lintea tua esse nive candidiora, licet sint, &c.

9 *Exiguos*] Raros. *Secto dente*] Pectine.

10 *Dicit Achilles*, &c.] Landabit pulchras, densas, flavas, instar Achillearum.

11 *Fumosæ*, &c.] Ipse tibi ministrabit vinum, quo utebantur in balneis ad sudorem seu vomitum; quod licet vapidi sit, et ex ima lagenæ parte (quæ Metaph. *τρόπις* dicitur,) laudabit tamen: *τρόπις* Hesychio est τὸ κατὰ-τατον τῆς νῆδος, hoc est, infima navis pars: hic pro vino ex infima lagena deterrimo et vapido, adeoque ipsa fæce, accipitur Metaphorice. Guterus ex tribus Mss. legit *propin*, quæ vox est nihili. *Scrivenerius*.

12 *Frontis et humorem colliget*] Et ipse vernaliter tibi sudorem deterget.

14 *Veni*] Ad cœnam, servitiis suis extorquebit tibi invitationem.

EPIG. LXXXIV. 1 *Herniarum*] Scroto-  
torum: est autem hernia seu ramex,

nbi intestina, omentum seu humor aliquis deciderit in scrotum, estque Enterocelas, Sarcocelas seu Hydrocelas.

2 *Quem modo colei*] Coleus, κολεός, Græcis est vagina. Latinis est testiculus, a cole ut apparet. Dicitur etiam 'Culeus.'

4 *Quantum, &c.*] Catullus autem in Venereis hisce extendendis Hyperbolicus est et immodicus.

EPIG. LXXXV. 1 *Nolueram, &c.*] Inventus permisi te comas detondere: ut Epigr. 48. lib. 5. et Epigr. 32. lib. 1.

2 *Sed iuvat, &c.*] Sed tonso tibi fulgent eburnea colla, haud cedentia Pelopi, cui humerum a Cerere excisum restituit Jupiter ex ebore. Hygin. Fab. 83. &c.

4 *Ut totum sponsa videret ebur*] Ut Hippodamia te totum videret eburneum.

EPIG. LXXXVIII. Irridet Cottæ extremam inopiam dissimulanti.

2 *Negligentem ad pedes ternam*] Servum a pedibus, Turneb. lib. 3. cap. 23. Qui a tergo et ad pedes domini discumbentis stat ministrans, soleasque quas dominus accubiturus exuerat, servat. Epigr. 23. lib. 3. et Epigr. 49. lib. 3. vers. 3.

3 *Qui solus, &c.*] Qui pauperi Cottæ unicus est servus et pro toto comitatu est: *all is one. Facit turbam*] In toto comitatu suo nihil habet præter unicum servum.

5 *Ne facere posset, &c.*] Imo prætexit hanc causam exalceatæ suæ inopiæ.

EPIG. LXXXIX. 1 *Nasum*] Acumen joci, irrisionis, et dicacitatis. Epigr. 4. lib. 1. vers. 6. et Epigr. 42. lib. 1. vers. 18. et lib. 13. Epigr. 2.

2 *Nil præter, &c.*] Qui resupinet aliorum cœnas, dum famelici atque pauperis domini nasus, alienæ culinæ nidore trahitur.

EPIG. XC. 2 *Non aures tibi, &c.*] Non adhibes focale ad muniendas aures, sed ad tegendum calvitium. Vide

Epigr. 41. l. 4. et Epigr. 142. lib. 14.

EPIG. XCI. Lepide et acerbe tangit Maronem testamenti captatorem deceptum.

1 *Sed clare*] Ita ut audiat senex, quem captat Maro. Sic Persius Satyra 2. vers. 8. 'Votum Maro fecit amico.' De more hujus voti, vide Sat. 12. Juv. vers. 98. Hac consuetudine nisi peculiariter Galli; ut observat Cæsar l. de Bell. Gall. vi. Quin et erant qui se ipsos morti offerrent, aut inter se depugnarent, quia mortem morte redimi existimabant. Ceterum se ipsos etiam vovebant, aliquando iidem ipsi, qui ægrotabant, sodales Æsculapio. Tum hæc vota signabantur in signis Deorum aliquando in porticibus, aut portis templorum: Unde 'Signare votum,' et 'incerare genua Deorum,' quæ pridem Magno Turnebo explicata in Adversariis. *Heraldus.*

2 *Hemitriteus*] Semitertiana.

3 *Si Stygias, &c.*] Si convalesceret.

6 *Ne votum solvat, &c.*] Prius 'votum' fecerat; pro quo hæres scriptus, ne convalescente Cotta hæreditatem cum victima amitteret, jam facit 'vota' multasque spondet victimas.

EPIG. XCIII. Fingit se interrogatum a Prisco, qualis futurus fuerit, si Dii fortunatum et beatum fecissent. Respondet id quidem certo neminem providere: si tamen licet ex vobis divitibus conjectare, leo essem, quia vos tales estis; tennes enim opprimitis et devoratis: argute et salse. *Raderus.* Multa vitia, quæ coërcet et supprimit tenuis fortuna, ampla, et sublimis manifestabit: 'magistratus indicabit virum.'

EPIG. XCIV. 1 *Qua mæchum, &c.*] Eadem techna oculi apud Aristænetum. Epist. 3. libro 1.

7 *Quanto, &c.*] Qui hoc non animadvertit; vel, si animadvertat, qui patitur.

EPIG. XCV. In æmulum Tuccam, omnia Poëtæ studia imitantem, quem

eleganter monet, ut sibi tantum ea relinquat, quæ ipse nolit: turpe esse omnia velle, quum in uno excellere vix possis. *Rad.*

1 *Epos*] Carmen Epicum seu heroicum.

3 *Thulia*] Epigr. 8. libro 4. vers. 12. et Epigr. 17. lib. 7. vers. 4. *Cothurnos*] Epigr. 20. lib. 3. vers. 7.

4 *Aplastis, &c.*] Tu quoque contulisti te ad tragœdiam. Syrma autem tragicorum vestis est, ut Epigram. 49. lib. 4. vers. 8.

5 *Fila lyræ movi*] Scripsi *lyrica. Camænis*] Quibus tandem doctis Camænis? An quia præcedenti disticho Thalam appellat; aliæ sunt doctæ Camænæ, aliæ Musæ Pierides? Multi omnes aliis visi codices, omnes editores: sed præclare Thuanorum monumentum: *Fila lyræ movi Calabris exulta Camænis*: quod explicabimus ex lib. 5. Epigr. 30. 'Varro Sophocleo non inficiande cothurno, Nec minus in Calabria suspiciende lyra.' Et Luculentius lib. 8. Epigr. 18. quod et ipsum nuper a scriptis codicibus cœpit integrius haberi. *Gronov.*

7 *Lucilius, &c.*] Satyrographus.

9 *Quid minus esse potest*] Quam scribere Epigrammata?

EPIG. XCIX. Instantium Rufum Macro successurum in provincia, excipit Carmine.

1 *Bætis, &c.*] Fl. Hispan. unde nomen provinciæ Bæticiæ, quam mediam interluit, ejus margines oleis florent. Quum alii poëtæ plerumque fluvios arundinibus cingant.

2 *Aurea qui tingis, &c.*] Sæpicule Poëta lanas Bæticas prædicavit. Vide Epigram. 28. lib. 8. vers. 6. et lib. 14. Epigr. 153.

3 *Bromius*] Bacchus, faciens ut Bætica abundet vino. *Pallas amat*] Faciens ut Bætica abundet oleo. *Cui rector aquarum*] Cui Neptunus aperit iter navigerum, (*navigable*), ut exoneretur in cana freta Oceani, qui Bætium excipit.

5 *Vestras oras*] Hispaniam, cui præsidet. *Instantius*] Ad quem est Ep. 73. lib. 8. cujus hoc principium: 'Instanti, quo nec sincerior alter habetur,' &c.

6 *Hic populus, &c.*] Felix, ut prior sub administratione Macri. Epigr. 87. lib. 10.

7 *Onus quod sit, &c.*] Quam difficile sit, quid expectetur ab illo, qui sancto et integro successerit præsidii, qualem se gessit Macer.

8 *Qui sua metitur pondera, &c.*] Qui habita virium suarum ratione, videt quam grave subeat onus, ille ferre poterit.

EPIG. C. 3 *Priscos*] Majores.

4 *Habes*] Nullius. Es itaque effrons, ut patet ex lemmate. Verum Epigramma hoc non sapit Martialis acumen: ut nec sequentia, quæ nec Scriverius suæ editioni inserere est dignatus.

EPIG. CI. 2 *Dormio, Matte, tibi*] Tibi, non sum, non possum, non licet esse domi: vel, respicit ad Galbam qui dormiebat Mæcenati: vel Ennium respondentem Scipioni, 'se non esse domi.'

EPIG. CII. 3 *Vendita sæpe*] Pretio prostituta.

4 *Vendentem, &c.*] Triopeis altera, quam famelicus pater Erisichthon in varias se mutantem figuras sæpius vendidit. Ovidius libro 8. Metamorphos.

## EPIGRAMMATUM LIB. XIII. XENIA.

*Xenia*] ‘*Xenia*’ dicta, quod τοῖς ξένοις, id est, hospitibus, nec non amicis apponebantur mittebanturve. Hæc cum pictores tabellis, tum Poëta Carminibus imitatus est: infra Epigr. 3. et Vitruvius libro 6. capite 10. Tituli et lemmata quæ in elegantissimis Xeniorum et Apophoretorum libellis adscripta sunt distichis singulis, ea Martialis esse ut scias, ad dignitatem imprimis utilitatemque utriusque pertinet: cum cæteræ inscriptiones, quæ in Epigrammatum libris 12. atque in fragmento de Spectaculis occurrunt, librariorum sint et criticorum, pro arbitrio ac lubitu quidvis interpretantium ac interpolantium. Quod in Xenii et Apophoretis factum, cave credas. In Epigrammatis, quod dico, clamat ipsa diversitas inscriptionum in diversis codicibus, qua scriptis, qua editis. Horum vero lemmatum auctorem se ipsum profitetur initio Apophoretorum; cum inquit: ‘Lemmata, si quæres, cur sint adscripta, docebo: Ut, si malueris, lemmata sola legas.’ Adde quod absque iis ne millesima pars distichorum recte intelligi possit. Quod vel solum arguat, ipsius Martialis ea esse; non librariorum, quibus Sphinx domi non erat. In Epigrammatis, tam operosis passim divinationibus non opus. *Scriver*.

EPIG. 1. Martialis, imparatus a pecunia, jocabundus ait, se Saturnaliorum diebus (quibus pueris fas, nunciis; adolescentioribus, alea ludere) cum Musis lusurum, et blattis prandia paraturum: eamque aleam parum quidem lucrosam, nec multum tamen esse damnosam. *Raderus*.

1 *Ne toga, &c.*] Ut habeant salsa-

mentarii et aromatopolæ ineptas chartas, quibus involvant pisciculos, scombros, et olivas; Epigr. 2. lib. 3. vers. 4. et Epigr. 87. lib. 4. vers. 8. *Cordylis*] Cordylæ pisciculi sunt. Vid. lib. 3. Epigr. 2. Pannulam pro cucullo posuit. Molestam tunicam vocat alibi, quod involuti chartis, veluti tunica, cineribus assarentur.

2 *Aul inopem*] Ut habeant tineæ et blattæ cum quibus rixentur, et quam arrodant escam, chartas.

3 *Perdite*] O Musæ, quarum æstro ego percitus meo cum damno scribo Carmina, perditæ et has chartas. *Niliacus papyrus*] Chartæ usum præstitit olim papyrus, juncus in palustribus Ægypti locis natus, divisusque in tenuissimas philyras. *Mea damna*] Jocus est: quia mala Carmina perdunt bonas chartas.

4 *Ebria bruma*] Saturnalia mense brumali Decembri celebrata, in quibus genio indulgebatur. *Sales*] Jocos.

5 *Non mea*] Ego in his Saturnalibus non ludo talis, dein tesseris: non nucibus nec fritillis; sed carminibus et chartis. Epigram. 66. lib. 4. vss. 15. 16. *Magnanimo, &c.*] An talum appellat magnanimum, quod talis et tesseris strenue operam dent, seu potius opes perdant luxuriosi et prodigi juvenes, quos Persius Sat. 6. appellat ‘magnanimos pueros?’ An forte alludit ad illud Philosophi, qui fortem et magnanimum comparat τῷ τετραγώνῳ? Et hic Nicomed. lib. 1. cap. 10.

6 *Senio nec nostrum*] Faustus jactus, qui, ternus in 3. talis si ceciderit, faustissimus est et lucrosissimus. *Cane quassat*] Unione, jactu damno. *Ebur*] Fritillum ex ebore. Epigram. 14.



lib. 4. vers. 8. Alii talos, alii alveum intelligunt.

7 *Hæc mihi charta nuces*] Pro nucebus puerorum scribam jocosa et levia Epigrammata, quæ mihi erunt nuces. *Fritillus*] Est vasculum buxum longum et teres, e quo mittuntur tesserae vel tali in tabulam. Idem et pyrgus seu turricula. Epigram. 14. lib. 4. vers. 8.

8 *Alea ista*] Ludus hic meus epigrammarius.

EPIG. II. Epigramma hoc est in Zoilum et sciolum, quo monet lectorem Theonimum, uti ne carpat, quod a se jam carptum et abjectum contemptumque sit satis.

1 *Nasutus, &c.*] Sis licet ingens irrisor: *μυκτηρίζων*. Vide Epigr. 4. lib. 1. vers. 6.

2 *Quantum noluerit ferre rogatus*] Totus ex irrisione compositus et conflatus. 'Deos rogabis totum ut te faciant, Fabulle, nasum,' dixit Catullus: sed sensu alio. *Atlas*] Hyperbolice. Qui Atlas cælum tamen humeris sustinuisse dicitur. Epigrammate 4. libro 9. versu 5.

3 *Ipsum Latinum*] Emphatice. Mimum, qui et alios imitatione deridet. Epigrammate 5. lib. 1. vers. 5.

5 *Ipse ego quam dixi*] Nam superiori Carmine appellavi eas, togas cordylarum, ludibrium blattarum, nuces puerorum, et fritillos, &c. *Quid dentem, &c.*] Quid limam rodīs, vipera? quid carmina mea reprehensoria, reprehensor?

6 *Carne opus est, &c.*] Quæ cedat denti tuo: mea reaget, ut loquuntur Physici: pete dente poëtas magna professos; illis vel frange genuinum, in illos virus invidiæ tuæ et maledicentiæ evome. Meæ istæ nugæ serpunt humi tutæ satis, et, si opus sit, sui vindices. Epigram. 61. lib. 5. vers. 10.

7 *Qui se mirantur*] Qui sibi placent. *In illos Virus habe*] Digni sunt qui rideantur et carpantur, qui majora vi-

ribus promittunt aut suscipiunt.

8 *Virus*] Mordacia, verba virulenta. *Esse nihil*] Esse nugas fateamur.

9 *Nec tamen, &c.*] Nec tamen plane nihil sunt mea hæc: excipientur candidis et festivis, si minus placeant sobriis, severis, et impransis.

EPIG. III. Pretium et argumentum libelli significat. Pretium est geminus nummus seu victoriatius: argumentum, Xenia distichis comprehensa.

1 *Xeniorum, &c.*] Vide Inscriptionem libri hujus, supra.

4 *Bibliopola Tryphon*] Epigr. 72. lib. 4. vers. 2.

6 *Rarus, &c.*] Poëtarum prope omnium fatale malum.

7 *Titulos, &c.*] Lemmata, inscriptiones.

8 *Non facit ad stomachum*] Metaphorice: cum Xenia, quæ carmine adumbrantur, sint plerumque esculenta et poculenta.

EPIG. IV. Quidam hinc initium Xeniorum faciunt, et IV. pro primo numerant epigrammate. Poëta usum thuris ostendit, et monet Deos rogandos pro diuturna Cæsaris vita.

1 *Serus ut atherææ*] Sic Epigr. 39. lib. 8. vers. 5. *Germanicus imperet aulae*] Domitianus: Epigr. 2. lib. 5. vers. 7. Constat itaque hæc scripta, vivo Domit. ante lib. 10. et 11.

2 *Da pia thura*] Pia, quia destinata rebus piis; nempe religioni et Superis.

EPIG. V. *Cereu quæ patulo lucet*] Pinguis: ut Epigr. 58. lib. 3. vers. 19. *Ficedula lumbo*] Infra, Epigr. 49.

2 *Cum tibi forte*] Scribo: *Cum tibi sorte*] Sic in his libris: 'Sortitus thecam.' Item: 'Hæc illi sine sorte datur.' Et sæpe alias. *Scrivierius*. Nec aliter Arondellianus codex. *Gronovius*. *Si sapis, adde piper*] Ut et avis una tecum sapiat, alioqui illa insipida futura, tu insipiens.

EPIG. VI. 1 *Nos*] Pauperes. *Allicam*] Potum e zea seu spelta, cere-

visiæ nostræ haud dissimilem. *Mulsu[m]* Potio ex aqua et melle confecta. Infra, Epig. 108.

EPIG. VII. 1 *Spumet*] Inter coquendum. *Rubra*] Fictili vase rubro, vel ab igne rubente. *Conchis tibi pallida*] Faba cum cortice elixa; ad discrimen fabæ fressæ, quæ sine cortice coquitur. Epigr. 78. lib. 7. vers. 2.

2 *Lautorum*] Invitatus potes mensa divitum carere, domique cænare.

EPIG. VIII. 1 *Imbue plebeius*] Condito. *Clusinis pulvis ollas*] Pulve e farre Clusino, quod optimum est; e Clusio, Tusciæ opp. 'Far' significat frumentum, quum omne fere, tum potissimum adorem; deinde farinam ex eodem factam, et pulvem. *Rud*.

2 *Ut satur, &c.*] Gratiore enim bibuntur e vasis pulve imbutis vina. Turneb. lib. 25. cap. 28. et Theophrast. lib. de Odoribus scribit, demissis in dolia farris offis, vinum domari, mollescere, et cum saporis gratia mitescere.

EPIG. IX. 1 *Niliacum, &c.*] Lens enim optima nascitur circa Pelusium, opp. Ægypti, vulgo *Daniata*, aliis *Roseto*, ad extremum Nili ostium. 'Nec Pelusiæ curam aspernabere lentis,' Belg. *Linsen*, Virgil. Georg. 1.

EPIG. X. 1 *Dotes numerare, nec usus*] Munera et usus. Farina enim similaginea variis pistorum usibus servit.

EPIG. XI. 1 *Mulio, &c.*] Quo mulio defraudat jumenta mta. Epigr. 28. lib. 12.

2 *Hæc ego cauponi, &c.*] Quod tu vendes cauponi, pabulum equis futurum, non panem tibi. Vide Turnebum lib. 25. cap. 28. Dabat dominus mulioni hordeum in pastum mularum. Ille, eas feno saturare contentus, gnarusque mutas pecudes furtum non proditurus, mavult id vendere cauponi, et ejus pretio aut mercedulam augere, aut curare entem. Loquitur ergo, tanquam minime dubitans de fraude servili: Accipe quidem hor-

deum, etsi nimis verear ut id mulis apponas: itaque, quia fraudator es, et feno malas pascis, videor hordenum tibi cum maxime dans, non tibi, sed cauponi dare. *Gronovius*.

EPIG. XII. 1 *Tercentum modios*] Triticum ex Africa frumenti feracissima, quod seratur in agro suburbano ne sterileseat: vel quo alatur urbs aliqui peritura ob agri suburbani sterilitatem, seu continua cultura effæti. Numerus certus pro incerto, quod, more Poëtarum, pro magna copia ponitur. *Libyci de messe coloni*] De frumento, quod ab agricolis ex Libya adfertur.

EPIG. XIII. 1 *Sapient fatuæ*] Insipida nisi condiantur. *Fabrorum*] Pauperum.

EPIG. XIV. 1 *Claudere, &c.*] Ut frigiditate sua retunderent vini calorem: et somni conciliandi ergo.

2 *Dapes*] Ad inbricandum ventrem; Epigram. 52. lib. 11. vers. 5. tollendum stomachi fastidium, et appetitum irritandum.

EPIG. XV. 2 *Ad villam moneo, &c.*] Namque in agro Nomentano propter uliginem et paludes non sunt sicca ligna, aptaque foco materies. Acapna ergo ligna dicuntur, quod incensa nullum exhalant fumum: *καπνὸς* enim Græce dicitur fumus; *ἄκαπνος*, quod fumo caret.

EPIG. XVI. 1 *Brumali, &c.*] Frigore dulciora fiunt et grandiora; calore spongiosa. Plinius lib. 18. cap. 13.

2 *In calo, &c.*] Frugaliter et aride victitans, ut quondam in vivis. Credidisse enim videntur prisca, non tantum nectare et ambrosia Deos pasci, verum etiam vilibus quibusdam cibis, ut Romulum rapis. Credo de paupertate illius sæculi quo Romulus vixerat; proinde quasi in celo iisdem cibis victitet, quibus in terra alebatur. Turneb. libro 18. capite 13.

EPIG. XVII. Brassicæ vim, laudes, medicum Cato de Re Rustica cap. 156. commemorat. Caules (unde co-

liculi, pro, cauliculi) sunt brassicæ pars interior.

2 *Nitrata*, &c.] Nitro enim olera viridiora fiunt. Plinius lib. 31. cap. 10.

EPIG. XVIII. 1 *Fila*] In herbulas enim fruticescit, in tenuia quasi stamina creseens. *Tarentini*] Quod optimum nascitur Tarenti.

2 *Clausula dato*] Clausis labiis.

EPIG. XIX. 1 *Aricia porros*] 'Et mater Aricia porri,' Columel. Ut ergo sectile porrum Tarenti; sic Ariciæ capitatum nascitur optimum. Aricia, Latii civitas. Nemoralis dicitur, propter vicinum nemus.

2 *Stipite cerne*] Capite et stipite seu calamo. *Comus*] Folia et herbas, blades.

EPIG. XX. 1 *Nos*] Alii, *Ilos*: id est, napes, paulo minores rapis. *Amitemus*, &c.] Amitorum urbs Italiæ, Aquileiæ vicina. 'In qua palude' (inquit Sidonius Apollinaris Epist. 8. lib. 1.) 'muri cadunt, aquæ stant, turres flumnt,' &c. 'Mare autem Adriaticum Ravennæ paludibus immisceatur.' Vitruv. lib. 1. cap. 4.

2 *Nursinas pilas*] Rapa, quæ in orbem optima nascuntur in Nursia, Sabinorum civitate. *Esse pilas*] Edere.

EPIG. XXI. 1 *Æquorea quæ crevit*] Epigr. 55. lib. 3. *Spina Ravenna*] 'In totum spina est asparagus,' nullum folium habet, Plin. lib. 21. cap. 15.

2 *Non erit*, &c.] Sylvestres et sponte sua nati per montes asparagi non cedunt altilibus et satis Ravennatibus. Athenæus lib. 2. cap. 22.

EPIG. XXII. Quæ acinos duros, vel duro tectos corio habet. Plin. lib. 14. cap. 1. et 3. Gallicæ *Piquepoulle*.

1 *Non habilis cyathis*, &c.] Prelis et vino inutilis.

2 *Tibi*, &c.] Sed edenti, nectar ero.

EPIG. XXIII. 1 *Chia*] In Chia insula nata, postea alio translata. *Seni similis Baccho*] Quæ vinum vetus sapit et salem. Epigram. 25. lib.

7. vers. 8. *Setia misit*] Campaniæ. [Cretæne? an Campaniæ? habet Farnab.]

EPIG. XXIV. 1 *Cecropio*] Attico, a Cecrope rege. *Saturata*] Melle incocta. Plinius lib. 15. cap. 17. Cydonia a Cydone, urbe Cretæ, sic dicta.

2 *Melimecla*] Mellita poma.

EPIG. XXV. 1 *Poma sumus Cybeles*, &c.] Pinus Magnæ Matri consecrata est, propter Atyn mutatum in hanc arborem.

2 *Ne cadat*, &c.] Ne cadamus in tuum caput.

EPIG. XXVI. 2 *Puero, quam tibi, poma dabis*] Qui molliore est alvo, et sæpe profluvio laborat. Videndum, ne subsit aliquid nequius, propter illud Gildæ in Querolo: 'Nam, si insuper nuces et sorba dederis, totum pupillum ceperis.'

EPIG. XXVII. Termes ab arbore palma decerptus. Diosc. lib. 1. cap. 123. Salmasius censet legendum esse *Spalathion* vel *Palathion*. Παλάθη enim ficuum dicebatur globus vel massa. In massam conditæ similiter afferebantur caryotæ. Hesychius: Παλάθη, ἡ τῶν σύκων ἐπάλληλος θέσις. Inde σαλάθιον et σπαλάθιον. Cottana etiam ac pruna in massas sic componebantur. Hinc Martialis: 'Hæc, tibi quæ torta venerunt condita meta, Si majora forent cottana, ficus erant.' Statius: 'Nusquam turbine conditus ruenti Prunorum globus atque cottanorum.' Ad verbum globus prunorum est Παλάθη. *Salmas*.

1 *Jani*] Calendis Januariis mittebantur a pauperibus palmulæ inauratæ, vel erusta illitæ, ut placet Jos. Scalig. in Tibull. lib. 1. Vide Epigram. 33. lib. 8. Martial. vers. 11. *Caryota Kalendis*] Palmularum fructus ita dicti, quod capiti graves sunt. Plin. l. 13. c. 4.

2 *Sed tamen*, &c.] Hæc munera si mittant pauperes, quanto majora divites?

EPIG. XXVIII. 1 *Torta venerunt*, &c.]

E tortis juncis texta sporta, vel testa turbinata in metæ formam: ut Epigr. 44. lib. 1. vs. 7. quam lib. 5. Epigr. 18. dixit 'acutam testam.'

2 *Coctana*] *Κόττανα* εἶδος συκῶν. Epigram. 89. lib. 4. vers. 6.

EPIG. XXIX. *Damascena*] Ex Damasco Syriæ.

1 *Rugosa senectæ*] Quæ siccata, vetustateque ipsa jam contracta in rugas.

EPIG. XXX. 1 *Imagine lunæ*] An lunæ forma? Quod forte insigne erat Lunæ, oppidi Etruriæ, cujus portus et lunæ referebat imaginem.

EPIG. XXXI. 2 *Vestino de grege*] Vestini populi Italiæ, Sabinis vicini. *Massa venit*] Casens lacte presso et in massam coagulato.

EPIG. XXXII. 2 *Velabrensem*] Velabrum locus Romæ prope Aventinum. 'Fumus [imbibitus] auget gratiam casei, qualis in ipsa Urbe conficitur cunctis præferendus.' Plin. lib. 11. cap. 42. *Qui bibit*] In Velabro enim multæ erant caseariæ, seu tabernæ, ubi Veteres caseos reponebant, et fumos bibere instituebant: recens enim ille casus fistulosus erat, et facile hauriebat fumum. *Rad.*

EPIG. XXXIII. 1 *Trebula nos genuit*] Vicus in Sabinis. Epigr. 71. lib. 5. vers. 1. *Commendat gratia duplex*] Usus duplex nobis est, et duobus modis cum snavitate in cibum paramur.

2 *Sive levi flamma*] Sive torremur: *toasted.* *Sive domamur aqua*] Sive descobinati maceramus jure.

EPIG. XXXIV. 2 *Bulbis*, &c.] Qui Venerem inflant. Ex his vero cum nucleis pineis, eruca, pipere, in nuptiali cæna sponso ferculum parari solitum. Alex. ab. Alexandr. lib. 2. cap. 5. Citat adagium Athenæus lib. 2. cap. 23. *Οὐδέν σ' ὀνήσει βολβὸς, ἂν μὴ νεῦρ' ἔχῃς.*

EPIG. XXXV. 1 *Filia Picenæ*, &c.] Farcimen e concisis carnibus porcæ in agro Picentino natæ. Vide Epigr.

46. lib. 4. vers. 8. et Epigr. 78. lib. 5.

2 *Pullibus*, &c.] Oras patinæ habentis pultem ex tritico circumdat: ut Epigr. 78. lib. 5. vers. 9. Sic et hodie ad brassicam apponuntur.

EPIG. XXXVI. 4 *Picenis venit*] Olivæ optimæ ex agro Piceno in Italia. *Subducta*] Subtracta, oleo non expresso, integra. *Trapetis*] Trapes, etis, vel trapetum, est mola olivaria; vel prælum, quo oleum exprimitur: a *τρέπω*, verto, volvo. Epigr. 28. lib. 7. vers. 3.

2 *Inchoat, atque eadem*] Ad incitandum stomachum. *Finit oliva dapes*] Ad tollendum fastidium.

EPIG. XXXVII. 1 *Coreyræi*, &c.] Ex horto Alcinoui, regis Phæacum, in insula Coreyra.

2 *Aut hæc Massyli*, &c.] Ant Hesperidum mala: Epigr. 94. lib. 10. vers. 1. Neque alia creduntur fuisse anrea illa poma, quam hæc Aurantia, citrea, Medica. Athenæus libro 3. cap. 4. 7. et 43.

EPIG. XXXVIII. *Colostrum*] Belg. *Riest.*

1 *Nondum stantibus hædis*] Priusquam hæduli recens nati erexissent se et admovissent netheribus ora. Plin.

EPIG. XXXIX. 1 *Viridi*, &c.] Rodens virentes palmites.

2 *Det pænas*, &c.] 'Mactetur hostia Baccho, Quod teneras vites roserit ipse tener;' Ovid. Fastor. 1. 'Rode caper vitem,' &c. *Ἀνθολογ. δ. Κῆν με φάγῃς ἐπὶ ῥίζαν*, &c. *κεφ. στ'.* Hædilli mensis grati: tenerrima eorum caro.

EPIG. XL. 1 *Candida unda vitellos*] Lacteus liquor in albumine ovi.

2 *Hesperius scombri*, &c.] Conditio ova garo Hispano. Epigram. 102. infra. Hesperius enim liquor est garum.

EPIG. XLI. 1 *Lacte mero*, &c.] Malle edere lactentem porcellum, quam aprum: ille mihi sapit; non invideo lautis aprum.

2 *Et Ætolo*, &c.] Et diviti appona-

tur pro more lautorum aper, vel Arcadici illius æmulus. Epigr. 15. lib. Spect. vers. 1.

EPIG. XLII. 1 *De Libycis tuberes, &c.*] In Africa primum nata, sed translata et alibi postea sata poma, quibus, quod iis lignosus abesset nucleus, nomen ex α et πυρήν. Plinius lib. 13. cap. 19. et l. 15. cap. 14. Malorum granatorum genera duo: alteri nucleus est lignosus: alteri aut nullus, aut certe minimus; ob id 'apyrenum' vocatum. Brod.

2 *De Nomentanis, &c.*] Ex villa mea in agro Nom. qui ad 10. ab Urbe lapidem.

EPIG. XLIII. 2 *Vernæ tuberes*] Domi nati: ut præcedenti Epigr. vs. 2.

EPIG. XLIV. 1 *Esse putes, &c.*] Non credas hoc farcimen esse e papillis suis a partu cæsæ resectis, sed etiam dum vivere in sue papillas, ita lacte exundant. Scriverius, *Esse potes nudum sumen*: nam alias, inquit, cum muria thynnive liquamine aut garo apponebatur. Hand scio quam bene.

EPIG. XLV. 1 *Libycæ nobis volucres*] *Guineys, turkeys.* Angl. Id est: Si mihi copia esset peregrinarum avium, illas mitterem; quæ cum desint, boni consule domesticas. *Libycæ*] Numidicas gallinas dicit. *Phasides essent*] Phasiani: infra, Epigr. 72.

2 *Cortis aves*] Epigr. 40. l. 7. vers. 1.

EPIG. XLVI. Lemma hoc corrigendum dicit Salmasius, legendumque *Præcoqua nucipersica*. Hæc sunt 'Armeniaca nucipruna' Plinii. 'Præcoqua' vel 'præcocia' Persica sunt; atque ita dicebantur 'Persica præcocia,' ut Persica duracina, Asiatica, &c.

2 *Nunc in adoptivis, &c.*] An quia in nativa stirpe vilia; pruno insita fiunt nobilia? ut habet Pallad. lib. 4. de ins. An quia in sua Perside noxia et venenosa; sed translata mutatoque cælo et solo dulciora fiunt et salubria? ex opinione Columellæ. Vide Alciat. Emblem. 142. et Claud. Mi-

noëm ad idem Emblemata.

EPIG. XLVII. 1 *Picentina Ceres*] Panis Picentinus ex alica seu tritico opt. macerato. *Niveo nequire crescit*] Lacte.

EPIG. XLVIII. 2 *Boletos mittere*] Fungorum genus nobilissimum. Epigr. 21. lib. 1. vers. 2. *Difficile est*] Ipsi malunt edere, quam amicis mittere. Vel, quia rari.

EPIG. XLIX. 2 *Cur potius*] Cur non uvedula potius quam ficedula? Belg. *Snippe*.

EPIG. L. 1 *Rumpimus altricem tene-ro*] Negant tamen gigni extuberante terra aut rimas urgente, nec terræ cohærere tubera fibris aut capillamentis, Plinius l. 19. cap. 2. Dioscor. lib. 2. cap. 139. Vide et Athenæum l. 2.

2 *Poma secunda sumus*] *Ἀκύρως* fructus.

EPIG. LI. *Turdorum corona*] Observat Scriverius in membr. legi: *Turdorum decuria*. In Arondel. erat utrumque: *Turdorum decuria sive corona*. Gronov.

1 *Texta yosis, &c.*] In lautissimorum conviviiis dabantur coronæ e nardi folio. Plin. lib. 21. cap. 3. Athen. lib. 15.

2 *De turdis, &c.*] Epigr. 47. lib. 3. vers. 11. Serta turdorum redimibant lancem. Vel accipe potius de vimine in orbem flexo, a quo pendebant turdi. Hinc mihi corollam, dicit, texe; quam et gestabo libens, et postea coctam devorabo. Sic hodie coronæ feruntur venum in forum, e viminis circulo seu ramo in orbem flexo factæ. Favet huic interpretationi ipsemet Auctor supra lib. 3. Epigr. 47. 'Illic coronam pinguibus gravem turdis.'

EPIG. LII. 2 *Catera redde coco*] Tanquam saporis non æque grati.

EPIG. LIII. Apposito pingui turture, abstinendum a lactucis dicit et cochleis, veluti vilioribus, stomachumque servandum delictioribus.

1 *Lactuca valebis*] Puto scripsisse Auctorem: *lactuca valebit*. Alloquitur enim convivatorem, vel quicumque cœnam instruxit: quod apparet ex illo: 'Et cochleas tibi habe.' Neque enim hoc ad lactucam potest referri. *Gronov.* *Lactuca valebis*] Non attingam, nec gustabo.

2 *Perdere nolo famem*] Nolo acetaria quæ claudant stomachum. Vel quæ procurent appetitum, 'aliamque famem,' ut vocat Juvenal. Sat. 4. vers. 137. Mihi sapit turtur. Nolo conchyliâ, 'Quæ renouent per damna famem,' Petron.

EPIG. LIV. 1 *Cæretana mihi fiet*] A Cære, opp. Hetruriæ. Brodæus, ['Alii' est vox quam usurpat Farnabius, a quo hæc Nota assumitur. Et quid de 'intelligunt' fiet, si illud 'Alii' excluditur?] et credo melius, leg. *Cerretana*, et intelligunt pernam ex Cerretanis, Hispaniæ pop. quam commendat Athenæus lib. 14. *Mussa licbit*] Pulpa; Epigr. 75. lib. 3. Sic vulgo: sed rectius Gruterus et Scriverius, *missa*.

2 *Menapis*] Rheni accolis, quos alii Julienses, alii Westphalos esse putant. Turneb. l. 16. c. 16. 'Ego,' inquit, 'putem petasonis partem pernam vocari.'

EPIG. LV. 1 *Musteus, &c.*] Recens, succi et saporis plenus.

2 *Nam mihi, &c.*] Non placet fumo duratus et siccus.

EPIG. LVI. 1 *De virgine porca*] Vulva virginis suis, sterilis, utpote castrata, *spayed*. Plin. lib. 8. cap. 51.

2 *Materna, &c.*] Vulva porcaria: id est, suis ante editum partum enectæ. Vide Plin. l. 11. c. 37. et supra, Epigr. 44.

EPIG. LVII. 1 *Niliacum ridebis olus*] Fabam Ægyptiam, Colocasiam: seu caulem fabæ. Olus ergo vocat Niliacum, quia caules ejus manderentur. Græci vocant *λάχανα* omnes herbas, quarum caules aut folia esui sunt: et *λαχανέσθαι* dicunt, quæ sic paran-

tur ut edi possint. *Salmas.* *Sequaces*] Caulis enim Colocasie araneosus est et filis nervosus in mandendo. Plin. l. 21. c. 15. Epigr. 32. l. 8. vers. 13.

EPIG. LVIII. 1 *Tumcat*] Mulso, lacte, ficu, et carica fartum. *Magno, &c.*] 'Anseris ante ipsum magni jecur,' Juvenal. Sat. 5. vers. 113. *Χηρός ἦπαρ περισπούδαστον κατὰ τὴν 'Ρώμην*, Athenæus lib. 9. c. 8. Quin et ipsis anseribus saginandis adhibiti *χηροβοσκοί*, ibid.

2 *Hoc, rogo, crevit ubi*] In culina nempe jecur ita crevit fartum: sed hospes imperitus, primum jecinoris magnitudine perspecta, putabit anseres alicubi esse tanto majores, et quæret ubi tanti nascantur, aut unde ferantur. *Rad.*

EPIG. LIX. 1 *Tota mihi, &c.*] Plin. lib. 8. cap. 52. et 29. cap. ult.

EPIG. LX. 2 *Tacitas hostibus ille rias*] Subterraneas: ab hoc animali 'cuniculos' dictos: *underminings*. Vegetius libro 4. capite 24.

EPIG. LXI. *Atagena*] Varie scribitur, tum apud Græcos, tum apud Latinos: Horatius dixit, 'Attagen Ionicus.' Martial. 'Attagena.'

EPIG. LXII. 1 *Dulci facilis, &c.*] Mulso depista.

2 *Tenebris*] Motus enim et lux pinguedini inimica, &c. Varro lib. 3. c. 9. Seneca Epist. 133. *Ingeniosa gula est*] Gulones isti ingeniosi sunt ad luxuriam. Sic Epigr. 117. l. 14. Sic et Petronius: 'Ingeniosa gula est; Siculo scarus æquore mersus Ad mien-sam vivus perducitur.'

EPIG. LXIII. 1 *Exhausto, &c.*] Percoctum.

2 *Gallus erit*] Æque castratus ac Galli, sacerdotes Cybeles. Epigr. 45. lib. 2.

EPIG. LXIV. 1 *Sterili, Hanc, &c.*] Caponi, ut præced. Epigram.

EPIG. LXV. 1 *Ponitur, &c.*] Perdix lauta et nobilis ales, magnique pretii, potentium mensis ponebatur. ut et hodie etiam ponitur.

2 *Hanc in lautorum*] Divitum: nam 50. drachmis unicam ab Aristippo emptam legimus. De natura, vi, ingenio, &c. vide Gesnerum. Alii *Hanc in piscina ludere saepe soles* legunt, et alindunt ad ludum in piscina, qui *πέριδε* seu *περδικισμὸς* dictus. *Mandere*] *Palat. condere*.

EPIG. LXVI. 1 *Perjuro dente columbas*] Docet enim sequens versus interdium fuisse columbinorum esum Mystis Veneris, qui initiati erant sacris Deæ Ven. Cnidiis religiose cultæ, et cui columba sacra. *Perjuro dente*] Quum Mysteria Veneris contra jus sacrorum suorum violet ministrant Veneris columbam.

2 *Tibi*] Sacerdoti scil. et Mystæ Veneris.

EPIG. LXVII. *Palumbus torquatus*] Sic dictus a circulo seu torque circa collum. Avis casta ex moribus appellatur, quod comes sit castitatis. Dicitur enim amisso corporali consorcio solitaria incedere, nec carnalem copulam ultra requirere.

1 *Inguina*] Venerem, salacitatem.

EPIG. LXVIII. 1 *Galbula*] Alii, *Galbina*. Recte. Galbinæ ergo, seu galbeæ atque etiam galbulæ, aves sunt viridibus aut lutei coloris: Græcis *χλωρίδες* dicuntur. Baptista Pius asserit lectionem *Galbula*, quæ *ἰκτερός*. Annot. Post. cap. 29. *Calamis*] Viscatis.

2 *Turget*, &c.] Autumno primo.

EPIG. LXIX. 1 *Pannonicas*, &c.] E Pannonia missas Pudenti in Umbriam misit: ille Romam. Pannonicæ ergo Cattæ Martialis sunt, quas vulgo 'martas' vocitamus: quæ de genere felium sunt sylvestrium; seu mustelæ sylvestres.

2 *Domino*] Domitiano, vel diviti patrono.

EPIG. LXX. 2 *Hunc sævo tradere*, &c.] Spectaculum pulchrius quam ferculum, avem oculis quam gulæ gratiorum.

EPIG. LXXI. 1 *Dat mihi penna*, &c.] *Φαινικόπτερος*, puniceus alas. Phœni-

copterus ergo avis, circa lacus et paludes victitans, visu pulchra, et colore decora purpureo; magnitudine ciconiæ, &c. *Gulosis*] Apicio, Hellogabalo, Vitellio.

2 *Quid si garrula*, &c.] Quanto magis gulosis istis saperet, si vox accessisset, quibus tacita lingua tam in deliciis est? Respicitque Poëta patinam Æsopi tragædi ex linguis avium canorarum. Plin. lib. 10. cap. 51.

EPIG. LXXII. 1 *Argivacarina*] Argo.

2 *Phasis, erat*] Fl. Colchorum: unde phasianos ab Argonautis transportatos arguit, a nomine avis. Post hoc distichon interponit Arondel, aliud de avi eadem cum lemmate:

PHASIANI DUO.

*Quas Argoa prius transevit Phase carina,*

*Oris aves sapidi fœmina rive sumus.*  
Nec Martiale indignum videtur.

EPIG. LXXIII. 1 *Romano quamvis*, &c.] Qui Romanis in deliciis? An quia servavit Capitolium Romæ? ut sequente Epigram.

2 *Suas nunquam*, &c.] Numidicæ, quæ nondum gulæ barbaræ innotuerant. *Farnab.* Numidicæ ergo seu Africanæ, in ea parte Africa, cui Numidia nomen.

EPIG. LXXIV. 1 *Hæc servavit*, &c.] Manlius clangore anseris excitatus subenntes nocte Gallos a summa rupe dejecit, &c. Liv. 5. L. Florus lib. 1. cap. 13. Plutarchus lib. de Fortuna Rom. &c.

2 *Nondum*, &c.] Postquam vero Domitianus Dominus ac Deus noster Capitolium conflagratum restituit, non opus est ansere, nedum alio custode.

EPIG. LXXV. 1 *Turbabis versus*, &c.] Exempta una avis turbabit ordinem et formam literæ, quam ex grunni volatu adinvenit Palamedes. sit illa Y an A. an, ut aliis magis placet, Δ. Nisi potius ob Φ, a Palamede inventum, græves Palamedis aves dici malis: quia, etsi in volando referant

Y, sive, ut Hieronymus scripsit, trianguli formam in volando efficiant; tamen singulæ corpore suo ☿ repræsentent. Unde Anson. in Eidylliis: 'Hæc gruis effigies Palamedica porrigitur ☿.' *Vossius*.

EPIG. LXXVI. 2 *Sic sapit, &c.*] Propter pretium. 'Magis illa juvant, quæ pluris emuntur.'

EPIG. LXXVII. 1 *Dulcia*] Poëtis et quibusdam philosophis receptum, cyenum mortis præscium cum voluptate et cantu mori. Sed negant Plinius, Ælianus, Jul. Scaliger, aliique sanioris iudicii. *Defecta lingua*] Hoc est, jam deficiente lingua. Nam 'deficere' est *λεπεσθαι*: et 'defectus,' qui deficit: unde 'defectus annis,' de sene. Sic 'indefectus' *ἀλειπτος*: ita vocabantur athletæ qui vinci non poterant. *Salmas*.

EPIG. LXXVIII. 1 *Gigantis*] Porphyrius, cujus meminit Horat. libro 3. Ode 4. Claudian. in Gigantomach. Eustath. ad Iliad. ξ.

2 *Porphyrius habet*] Purpurionis, qui auriga Neronis, factionis Prasinæ. Vide et aliam Lipsii expositionem hujus Epigrammi. lib. 1. Quæstion. Epistolic. 5. Giganteum Pindarus Pyth. Eid. viii. Apollinis arcem domitum narrat. De avi vero, a colore sic dicta, præter Arist. Plin. mira quædam narrat Ælianus de Hist. Animalium, l. 3. c. 42. et lib. 5. cap. 28.

EPIG. LXXIX. 1 *Spirat*] Improperie, ex sententia scholæ Peripateticæ; spirare vero pisces contendit Plinius lib. 8. cap. 7. *Advecto æquore nullus*] Vase pleno aqua marina.

EPIG. LXXX. 2 *Nou valet exustam, &c.*] Præ pinguedine in summo æquore fluitat, ubi a sole torrefacta nequit se curvare neque immergere.

EPIG. LXXXI. 1 *Ebria Baiano, &c.*] Saturata: vel mersa. *Lucrino*] Ostreis Lucrinis optimum adjudicavit saporem Serg. Orat. Macrob. 2. Sat. cap. 11.

2 *Nobile, &c.*] Condior garo: infra,

Epigr. 132. ut ante satur eram aquæ Lucrinæ.

EPIG. LXXXIII. 1 *Liris amat, &c.*] Fl. Campaniæ, Minturnas præterfluens, cui præsidet Marica Nympha, Fauni uxor; vel, ut alii volunt, Venus, cui sacellum juxta Lirin consecratum.

EPIG. LXXXIV. 2 *Visceribus, &c.*] Jecinore. Plinius lib. 32. cap. 8. *Cetera vile sapit*] Supp. *κατά*. Hellenism.

EPIG. LXXXV. 2 *Pellæ prior, &c.*] Ægyptiacæ Alexandrinæ, ab Alexandro Pellæ Macedoniæ urbe nato, qui condidit Alexandriam.

EPIG. LXXXVI. 1 *Testudine, &c.*] Testa hirsuta et aculeata.

2 *Mollis, &c.*] Cibo gratus.

EPIG. LXXXVII. 1 *Sanguine, &c.*] Queruntur Murices iniquam sortem suam, et crudelitatem hominum: ut, quod sanguinem suum hauriant aves, carnes vero homines absumant. Vide Epigr. 24. l. 5. vers. 5.

2 *Et, non est hoc satis, &c.*] Namque inter conchylia mensis inferuntur murices. *Δύναιται γὰρ βάπτειν, οὐκ ἐσθίεσθαι μόνον, τὸ τῆς πορφύρας κρέας*. Lucian. *Κυνικός*.

EPIG. LXXXVIII. 1 *Vencitis sint*] Italici Henetis, non Gallis.

2 *Principium, &c.*] Epigr. 31. lib. 10. vers. 4.

EPIG. LXXXIX. 1 *Lancus Euganei, &c.*] Colorene albus? an carne mollis? an mandendo araneosus? ut de colocasiis supra, Epigramm. 57. an alludit ad Euganeas et Altinates oves juxta Timavum, quæ lanarum mollitie laudantur, unde et poëtice piscibus ora ejusdem fl. excipientibus idem tribuit? *Farnab*. Addam quod Gruterus refert: Qui, cum carpos et lucios immittit salientibus aquæ frigidioris, intra xx. diem fiunt supra cutem quasi lanei; villos certe exhibent toto dorso notabiles colore cineritio: ii præsertim, quos piscatores vendebant familiæ ejus pro Rhenanis, quum essent lacustres. Faciatne istud Martiali in-



terpretando, dijudicent quibus palatum sapit. *Timari*] Epigr. 25. l. 1. vers. 5.

2 *Æquoreo dulces, &c.*] Namque illi lupi sunt laudatissimi, qui ad ostia fluviorum degunt dulci pariter ac salsa aqua pasti.

EPIG. XC. 1 *Aurata meretur*] Ab auri colore in capite dicta: ut Græce χρύσοφρυς.

EPIG. XCI. [Innostris VV. LL. sciat Lector benignus, pro, Nostra Aldina, hic scribend. esse, Juntina.]

1 *Palatinas*] Cæsarum, Principum in Palatio.

2 *Ambrosias, &c.*] Divinas, dignas Diis superis et Cæsaribus.

EPIG. XCIII. 1 *Diomedæis metendus*] Ætolis, Thraciis: nam Diomedes rex Thraciæ. *Setiger agris*] Epigram. 41. supra, et lib. Spectaculor. Epigram. 15. vers. 1.

2 *Ætola*] Meleagri.

EPIG. XCIV. 1 *Dente timentur apri, &c.*] Sic Anacreon ludit in ferarum armatura nativa, 2. Car.

EPIG. XCV. 1 *Matutinarum, &c.*] Spectaculis enim matutinis plerumque venationes dabantur, ac feræ spectabantur. Turneb. lib. 25. cap. 28. Vide Epigr. 25. lib. 10. vers. 1.

2 *Oryx, constat*] De quo Oppian. 2. *Κυνήγ.* Plinius lib. 2. cap. 40. et 46. Ælian. lib. 14. cap. 14. *Quot mihi, &c.*] Sævus enim est, multosque occidit canes.

EPIG. XCVI. 1 *Hic erat ille, &c.*] Hic cervus similis est illius, cui tu, Cyparisse, insidens ‘Mollia purpureis frenabas ora capistris,’ Ovid. Metamorph. 10. Vel illius, qui Silvæ filiae Tyrrii in deliciis, Virgil. 7. Æneid.

EPIG. XCVII. 1 *Solaque, &c.*] Lacteus onager. Onagri enim pullus Lalasio vocatur. Plin. lib. 8. cap. 44.

2 *Hoc infans*] Quamdiu lacteus est; cito vero depulsus, in onagrum transit. Plin. lib. 8. cap. 44. Asini autem sylvestris pullus in deliciis ciborum erat. Luciani Λούκιος ἢ ὄνος. Breve

nomen] Non est breve nomen, si spectes syllabas; sed tempus breve est, quo profertur hoc nomen.

EPIG. XCVIII. 1 *Delicium parvo, &c.*] Cicurantur enim Dorcades, mansuetæ et familiares fiunt, cum aliquamdiu inter homines fuere; ita ut se tractari a pueris sinant, et e manu illorum cibum capiant, quod in Germania, qua frequentes sunt, usitatum est, et nemini ignotum.

2 *Jactatis solet, &c.*] In arenam mitti solet, dato a Quiritibus signo togæ jactatæ. Sic Turneb. lib. 25. cap. 28. Vel, Hanc in arena missam agitare et venari solet turba jactatis togis. Mihi simplicior sensus videtur, Dorcadem sive damam animal timidum, in arenam missum, nullo canum terrore, sed sola togarum jactatione agitatum a spectatoribus. Vel, quod magis aridet, ludicri causa Dorcadem, subiecta toga et jactata in sublime, missam. Ferrar.

EPIG. XCIX. 1 *Pendentem, &c.*] Respicit ad Virgilii versum, ‘Dumosa pendere procul de rupe videbo.’

2 *Caues*] Inter venandum.

EPIG. C. 1 *Pulcher adest onager, &c.*] Missam facite venationem elephantis: adest onager, cujus venatio arenæ et spectatoribus jucundior.

2 *Dentis Erythræi*] Elephantis Indici seu Æthiopici, juxta Mare Erythræum. *Sinus*] Retia, quæ ad coercendos elephantes obtendebantur podiumo.

EPIG. CI. 1 *Sudavit*] Trapeto seu prelo domita emisit. *Bacca*] Oliva. *Venafrî*] Epigr. 64. lib. 12. vers. 1.

2 *Et istud olet*] Vult enim odorem ipsi etiam oleo, non his tantum, quæ oleo condiuntur, deberi. Vide Plinium lib. 15. cap. 11. *Torrent*.

EPIG. CII. *G. sociorum*] Sic Gruterus e Mss. Vulgo male, *scombrorum*, quod garum hoc *Caviari* (quod tamen ex ovis acipenserum parari volunt) a sociis Romanorum, Græcis, Mauris, Foro-Julienisibus, Clazomeniis, His-

panis vero optimum, fieret, mittereturque Romam. Supra, Epigr. 40.

1 *Expirantis, &c.*] Garum liquor erat ex intestinis Gari piscis sale maceratis, inventum Græcum. Hispani vero postea a scombris, *Anchoras*, liquorem hunc conficiebant, retento Gari nomine. 'Garum de succis piscis Iberi,' Horat. Satyra 8. lib. 2.

2 *Fæcosum*] Had. Junius et Gruterus e Mss. *fastosum*, id est, superbum et fastidiens pauperes, divitum mensis dignum: recte. Muria enim pauperum; garum divitum munus erat.

EPIG. CIII. 1 *Antipolitani*] Antipolis, civitas provincie Narbonensis, unde thynnus adferebatur laudatissimus. *Filia thynni*] Liquamen sale thynni soluti. Tria namque liquaminum erant genera; primum quod e scombrogarum appellabant: alterum ex thynno pisce factum, quod muriam: tertium quod ex quovis minutiore, halece nempe, deteritum, idque alec dicebant. Vide Horat. Sat. 4. Sermon. 2. 'Ego faciem primus et alec Inveni.'

2 *Essem, &c.*] Si essem garum, non tibi pauperi, sed diviti missa forem.

EPIG. CIV. 1 *Thesei*] Attici, a Theseo rege. *Populatrix, &c.*] Periphrasis apis. *Hymetti*] Montis Attici.

2 *Pallados, &c.*] Præsidis Atticæ.

EPIG. CV. 1 *Hyblæ*] Montis Siciliæ.

2 *Cecropios*] Atticos, a Cecrope rege. Confert ergo mel Siculum cum Attico.

EPIG. CVI. *Passum*] Liquor ex uva ad solem passa expressus.

1 *Cnossia vindemia*] Cretensis; Gnossus enim urbs Cretæ. Minois regis.

2 *Malsum, &c.*] Mox, Epigr. 108.

EPIG. CVII. Picatum hoc vinum, in ipsa urbe Roma factum arte ex picis fluxu, ita picis gratiam olet, ut dubites an nativum sit picatum a Vienna Allobrogum. De nobilitate Viennensis uvæ picem respicientis, Plin. lib.

14. cap. 1. et 23. cap. 1.

EPIG. CVIII. 1 *Attica nectareum*] Vos optima mella ex Attica, mista optimo vino Falerno, æquatis nectari Deorum. *Turbatis*] Turbari, hoc est, misceri.

2 *A Ganymede*] Dignum, inquit, mulsum quod a Jove bibatur, tam dulce et gratum est: divitum erat potio. A mulsi dulcedine sunt ista Plantina: 'Mea mulsa,' id est, mea suavitas: 'mulsa dicta,' id est, dulcia et blandientia dicta.

EPIG. CIX. 1 *Cæsarcis cellis*] Quæ in monte Albano, quo secedebant Cæsares: Domitianus inprimis. *Mitis vindemia*] Quia Albanum vinum prædulce.

2 *Iulco, &c.*] In quo Iulus Longam Albam condidit.

EPIG. CX. 1 *Surrentina bibis, &c.*] Vina ex Sorrento, Picentinorum promontorio.

2 *Dabunt, &c.*] Una cum vino Surrentinos calices mittent Picentini: ita nec myrrhinis nec aureis poculis opus erit. De myrrhinis vide quæ ad Epigramma 113. lib. 14. infra.

EPIG. CXI. 1 *Sinuessanis tenerunt*] Campanis: namque Sinuessa urbs Campaniæ maritima. *Massica prelis*] Massiens et Falernus distincti erant montes, sed vitium laude pares.

2 *Nullus erat*] Hyperbolice. Etiam ante consules diffusum.

EPIG. CXII. 1 *Pendula Setia*] Setina Campaniæ oppidum est: unde Setini, et vium Setinum. Et, cum 'pendulam' dicit, in edito sitam loco docet. Plin. lib. 14. cap. 6. et lib. 3. cap. 5. Vide Epigr. 74. lib. 10. vers. 11.

EPIG. CXIII. 1 *Fundana tulit*] E Fundis, opp. Campaniæ. *Felix autumnus*] Optimio enim Consule, ea cæli temperies fuit, qua optima et generosissima vina felicissime provenirent. Vide Epigram. 27. lib. 1. vers. 7.

2 *Et ipse bibit*] Quod ita austeri-

tatem decoxit, ut ipse consul, qui defuderat, suo consulatu vinum hoc biberet.

EPIG. CXIV. 2 *Inter vina*, &c.] Septimum (ut hic Noster) inter vina Italica locum dat Trifolino (Campaniæ loco prope Sinuessam) Galenus apud Athen. lib. 1. cap. 24. Vide et Plinium lib. 14. cap. 6.

EPIG. CXV. 1 *Cæcuba*] Ex agris Cæcubis in Campania. Plin. libro 14. cap. 6. *Fundanis generosa*] Supra, Epigr. 113. Apponitur vero ad distinctionem harum Amyclarum in Italia ab alteris illis in Laconia. Epigram. 106. lib. 9. vers. 5. *Coquantur Amyclis*] A sole. Scaliger, *coluntur*. Male, ut ostendit Scriverius.

EPIG. CXVI. 1 *Signina*] E Signia, oppido Italiæ. *Morantia ventrem*] Sistenta alvum. Plin. lib. 14. cap. 6.

2 *Ne nimium sistant*] Gruterus subjecit e quibusdam suis: *Ne nimium sitias*. Prorsus illepide: qua ille nota figit alterum. Nam, si hoc accipias, superfluum erit omne quod sequitur. Absoluta enim foret sententia, ita ut intelligeretur: ne scilicet duritia alvi laborare incipias. Quod si dixisset Signina sitim accendere, aliquis sensus τῆς sitias posset dari: nempe, ne nimium sitias, parce bibas. Sed non hoc criminatur in illis Martialis. 'Morari ventrem' seu alvum sistere dixit: huic commodissime subjungitur: Ne nimium morentur vel sistant, siti fac temperes, et parce bibas. Gronovius. *Sit tibi parca sitis*] Parce bibe.

EPIG. CXVII. 1 *Nestoreat tibi*] Epigr. 30. l. 9. vers. 1. *Mamertina*] Ex agro Mamertino in Sicilia juxta Messanam.

2 *Quodris nomen*] Seu Falernum, seu Setinum, tu ne cura de nomine, sed pota largiter; est enim et dulce et egregium. Et Julius Cæsar auctoritatem huic vino conciliavit. Sic de Nomentano, Epigr. 106. lib. 1. Vide et Plin. lib. 14. cap. 6.

EPIG. CXVIII. 1 *Tarraco*] Civitas

Hispaniæ, quæ et provinciæ nomen dat. *Campano Hæc genuit*, &c.] Primis Italiæ vinis Tarraconense confertur a Plinio, l. 14. c. 6.

EPIG. CXIX. 1 *Nomentana*, &c.] Ex villa, quam habeo Nomenti, ad 10. lapidem.

2 *Si te Quinctus amat*] Si tibi quid familiaritatis cum Q. Ovidio, præbebit ille tibi meliora, qui diligentius agrum colit, quam ego. Ep. 92. l. 7. vers. 3.

EPIG. CXX. 1 *Spoletinis*] E Spoletio, urbe Italiæ. *Curiosa*] Vetusta: quæ tum aque dulcia ac Falernum recens.

EPIG. CXXI. 1 *Marsica*, &c.] De Marsico vino Athenæus: 'Marsicum valde ansterum sed confert stomacho.' Vide Epigr. 116. lib. 14.

EPIG. CXXII. 1 *Amphora Niliaci*, &c.] Ne contemnas acetum ex vino Ægyptio. Nobilius enim est acetum quam fuit vinum. Athen. lib. 2. cap. 26. et Juvenal. Sat. 13. vers. 85.

EPIG. CXXIII. 1 *Cum tua centenos*, &c.] Cum tibi sportula devinctos alas 100. clientes, appone iis vinum Mass. Alii leg. interrogatorie, quasi dicat: Cur tam dives bibis ipse villum? est enim ut Plinius lib. 23. cap. 1. fumo inveteratum, insaluberrimum. Cum ergo in sportulis tam liberalis, cur in vino tam parcus?

2 *Fumca*, &c.] Epigr. 36. lib. 10. vers. 1. 2.

EPIG. CXXIV. Laudat Cæretanum vinum, et cum Setino primæ notæ contendit: idque non turbæ, ut Massiliense, sed paucis, ob præstantiam, ponendum docet. Cære est urbs Tusciæ.

1 *Cærtana*] Epigr. 54. supra, vers. 8. *Nepos ponat*, &c.] Amicus Poëtæ; Epigramm. 48. lib. 10. vers. 7.

2 *Cum tribus illa bibit*] Cum paucis; est enim nobile vinum.

EPIG. CXXV. 1 *Nobilis et lanis*, &c.] Poëta enim facetissimus diviti et cui-cunque delicatulo lanas illas molli-

mas relinquit, sibi vinum poscit. Qui tamen locus erit illustrior, si Tarentum lanis non natis tantum, sed et purpura tinctis laudari meminerimus, ut lib. 2. Epist. 1. Horat. 'Quid placet ergo? Lana Tarentino violas imitata veneno.' De nativa vero lanæ Tarentinæ mollitie Plinius lib. 8. cap. 48. *Torrentius. Aulon, &c.*] Mons Calabriae, contra Tarentum.

EPIG. CXXVI. 1 *Unguentum, &c.*] Præceptum hoc ex Epicuri disciplina, ut quisque suis bonis præsens præsentibus fruatur, præsertim quæ ad cultem curandam pertinent. In quo genere, vina, odores, unguenta, &c. Vide Epigr. 27. lib. 6. et Epigr. 77. lib. 8.

EPIG. CXXVII. Extremo disticho adulatur Cæsari Domitiano, velut Deo, ad cuius nutum natura vertat vices, solita prius rosam vere tantum gignere, nunc autem et autumnno, imo ipsa hyeme: quodque hominum solertia fiebat, id Cæsaris divinitati attribuit. *Rad.*

1 *Festinatæ*] Præcoces, ante tempus provenientes. Et addit 'Dat brumæ,' quia mense Decembri Saturnalia celebrabantur et Xenia mittebantur. Epigram. 80. lib. 6. *Cæsar, tibi brumæ coronas*] Domitiane. Supra, Epigr. 4. vers. 1. 2.

2 *Quondam veris erant, &c.*] Natura sua erant vernæ, in tuam gratiam hybernæ factæ sunt.

## EPIGRAMM. LIB. XIV. APOPHORETA.

*Cui Apophoreta inditum nomen*] Dona, quæ in Saturnalibus dantur convivis domum ferenda, ab ἀποφέρω. mox Epigr. 1. 'Præmia convivæ det sua quisque suo.' 'Vespasianus dabat, sicut Saturnalibus apophoreta viris, ita et per Calendas Martias feminis.' Suetonius Vesp. cap. 19. Turneb. lib. 28. cap. 32.

EPIG. 1. Ad lectorem hoc Epigramma scriptum quasi præfatinnuæ loco; quo describit carptim Saturnaliorum celebrationem, et libri materiam humiliorem excusat, opusque a brevitate distichorum commendat. *Rad.*

1 *Synthesibus, &c.*] Dum equites et Senatores pro licentia Saturnaliorum indulgent genio, et diurnis vacant conviviis, synthesēs, id est, vestes cœnatorias induti. Epigr. 46. lib. 2. vers. 4. *Dominusque senatus*] Alciatus legit *dominisque senatus*: quod domini tum servis ministrarent. Male: nam *dominus* est convivor.

2 *Pilea sumpta*] Epigr. 7. lib. 11. vers. 4. *Jovem*] Domitianum, ut supra sæpe; et vide Epigr. 4. lib. 13. vers. 2. Vel, Saturnalia a Jove data Saturno: ut mox: 'Quos tibi pro cælo filius ipse dedit.'

3 *Nec timet ædilem*] Ædiles animadvertēbant in aleatores extra Saturnaliorum dies. Epigr. 58. lib. 5. *Fritillo*] Epigr. 14. lib. 4. vers. 8.

4 *Cum videat, &c.*] Cum servi videant adesse Decembrem, mensem hybernū. *Furnarius.* Puto explicandū: in quos alias, cum Saturnalia non sunt, deprehensus ab ædile soleret demergi. 'Lacus' interpretor cloacas. Et huc alludi puto lib. 5. Ep. 85. 'Arcana modo raptus e popina Ædilem rogat nudus aleator.' Neque enim 'nudus' mihi, vino madens, sed aqua, in qua pœnæ causa tenetur, et rogat, ut celerius ex pœna mittatur, et una mersione defungatur. Quamquam et perfundi aqua poterint contumeliæ causa: ut ipsum

ædilem, 'succensens enram viis vendendis non adhibitam,' Caius 'luto jussit oppleri, congesto per milites in prætextæ sinum,' Sueton. Vespasian. cap. 5. Sic Bibulo *καταβαίνοντι κοπρίων ἐπεσκεδάσθη κόφινος* a factione Cæsaris, ut refert Plutarchus in Catone Uticensi. Gronovius.

5 *Divitis alternas, &c.*] Miscentur in his Apophoretis alternatim dona divitum, citrei pugillares et cburnei, chartæ majores, &c. cum donis pauperum, qualia sunt quincuplices, triplices, chartæ epistolares, &c. atque hæc per sortem. Infra, 40. 144. 170.

6 *Præmia, &c.*] Supra, tit.

7 *Sunt*] Objectio ex persona lectoris. *Apinæ*] Sunt nugæ, exiliaque Carmina. Vide Epigr. 114. lib. 1. vers. 2.

8 *Quis nescit, &c.*] Resp. Poëta.

9 *Madidis, Saturne, diebus*] Saturnalibus, quibus promiscue a servis et dominis indulgebatur genio, Baccho, et festis.

10 *Pro cælo, &c.*] Unde te eiecit: supra, vers. 2.

11 *Thebus, &c.*] Bella et fata magnarum illarum urbium, Theb. Trojæ, et Mycen. atque *ἀντιθέσθαι* istæ Tricis et Apinis, quas volunt esse Apuliæ oppidula. Epigr. 114. lib. 1. vers. 2.

12 *Lude, &c.*] Epigr. 85. lib. 5. vers. 1.

13 *Quo vis cumque, &c.*] Distichon sequens in peculiare semovetur Epigr. a Pet. Scriver.

14 *Explicitum, &c.*] Finitum, absolutum: ut Epigr. 108. lib. 11.

EPIG. II. 1 *Lemmata, &c.*] Titulos seu inscriptiones, quæ Epigrammaton argumenta doceant.

EPIG. III. 1 *Secta nisi, &c.*] Nisi in tenues laminas dissectæ essemus tabellæ, fuissetis certe mensæ citreæ, ut Epigr. 43. lib. 2. vers. 9. Secebantur ligna in laminas tenuissimas, cera illinebantur, et stylo exaraban-

tur, ut Gellius lib. 17. cap. 9. exponit. Colore etiam diversi erant, lutei, virides, crocci, albi, &c.

EPIG. IV. 1 *Cade juvencorum*] Immolantur hostiæ in atrio Cæsaris, seu Jovis Capitolio, cum decretus Consulatus vel triumphus denunciaretur hoc genere pugillarum, a forma et circumgestionis commoditate, quod manu pugnove teneantur: unde *ἐγχειρῖδια* et manuales dict. A numero vero foliorum dicebantur duplices, triplices, quincuplices. Triumphantem enim Diis victimas mactabant. *Domini*] Domitiani. *Area*] Ubi cædebantur.

EPIG. V. 1 *Languida, &c.*] Quibus per morbum vel ætatem obtusior est oculorum acies, ut non discernant quæ ceratis inscribuntur, atramento inscribant ebori.

EPIG. VI. 1 *Tunc triplices, &c.*] Pauperum erant hæc dona, sed quibus lautiores amatoria et ad amicas scribebant, atque ad illos hæc invicem. De nomine vide Epigr. 4. supra.

EPIG. VII. 1 *Esse puta ceras, &c.*] Gypso enim illitæ præstabant usum ceratarum tabellarum, æque deletiles ac illæ.

EPIG. VIII. 2 *Quid*] Noctem, vel nummos: ut Epigr. seq.

EPIG. IX. 1 *Quod minimos cernis, &c.*] Nummos, quorum mentio in his pugillaribus, non mitto amicæ, sed posco ab illa.

EPIG. X. 1 *Non est munera*] Sic Scriverius e Coniacione et aliis. Beneficium dare Poëtam dicit dando vacuas chartas, quod nugis suis eas non oneraverit. Jocatur. Vulgo: *Non sunt muncra, quæ putas puella.*

EPIG. XI. 1 *Seu leviter noto*] Seu familiares sint, vel parum noti, quibus mittuntur epistolæ, inscriptio semper præfigit 'Suo' vel 'Suis.' Vide Epigr. 101. lib. 9.

EPIG. XII. 1 *Flava moneta*] Auro. Flava ergo moneta pro aurea ponitur. Et flavos absolute idem dixit, num-

mos anteos: 'Et de moneta Cæsaris decem flavos.' Fallitur Calderinus, qui flavos esse putat Flavios. Flavi enim sunt aurei nummi. Sic recentiores *ὑπέβρυγον* aurum appellarunt: inde *ὑπέβρυγα*, solidi aurei. *Salmas. Loculos*] Capsulam interpretor hoc loci; qualia hodie scriniola fiunt ex ebore, testudine, auro, argento, &c. ad pecuniam et *κειμήλια* custodienda.

2 *Ligna ferant*] Loculi lignei.

EPIG. XIII. 1 *Face locelli*] Fundo, *πυθμῆνι*.

2 *Nihil est, &c.*] Si nihil reliqui sit, dabitur ipse locellus.

EPIG. XIV. 1 *Cum steterit, &c.*] Ludebatur talis quatuor, quandoque tribus: talorum autem felicissimus jactus dicebatur Venus, ubi singuli tali diversam haberent faciem, parentibus simul cane, ternario, quaternario, et senione. Luciani *Ἐρωτες*.

2 *Munera, &c.*] Grati erunt tibi tali isti quos tibi misi, per se quidem munus leve, sed propter ludi deposita magnum.

EPIG. XV. 1 *Non sim talorum, &c.*] Talis enim ludebatur 4. tesseris vero duabus, ad summum tribus: et hinc est, quod se talo imparem fateatur, numero.

2 *Alea sæpe mihi*] Deposita et ludi pretia ampliora.

EPIG. XVI. 1 *Quæ scit compositos*] Vulgo, *Quærit compositos*. Sed illud e Pal. eruit Gruterus. Ad fraudem ergo in ludo talorum vitandam, excogitata est turricula, cylindro Mathematico similis; cava tamen, et intus gradatim efficta, ut tali excutiendi impingerent: hanc Græci *πύργον* dicunt. *Rader. Epigr. 14. lib. 4. vs. 9.*

2 *Nil nisi vota facit*] Fortunæ, non arti locus est.

EPIG. XVII. 1 *Bis seno, &c.*] In abaco (inquiunt) seu alveo luditur duabus tesseris, quarum numerus summus, duplex senio. Sed quid si dicamus abacum hunc fuisse distinctum 12. ab omni latere tesseris seu spaciis, quas

regiones, urbes, seu mandras appellabant? ut *Epigr. 71. l. 7. vers. 8.* Vel, 'Heic,' id est, in tabula, duodecim punctis notata, luditur ad tesseram: et in eadem etiam tabula calculis, hoc est, latrunculis luditur. Hic est sensus illius distichi. Eadem igitur tabula et tesseris et latrunculis serviebat: sed alterum tabulæ latus, in quo tesseris ludebatur, lineis vel punctis duodecim descriptum distinctumque erat, in quibus calculi varie disponebantur, prout tesserae cecidissent. Lineas illas, sive puncta, scripta etiam Latini vocabant, Græci *γραμμάς* vel *γράμματα*. *Salmasius.* Primum ab initio legendum e Ms. *Huc mihi*: nempe tabula latoria: ut *Epigr. 35. et 47.* Deinde duodecim puncta non sunt tabulæ, sed binarum tesserarum, quum singulæ sive ultra sex habeant. Vide de *Pec. Vet. 3. 15. Gronovius.*

2 *Calculus hic gemino*] Calculus, deprehensus utrinque nudus, ab hoste circumventus capitur. 'Fac pereat vitreo miles ab hoste tuus,' *Ovid. 2. de Arte, et 3.* 'Unus cum gemino calculus hoste perit.' *Discolor hoste perit*] *Epigr. 71. l. 7. vers. 8. et infra, Epigr. 20.*

EPIG. XVIII. 1 *Alea parva*] Pro re deposita in ludo hic capitur, quæ parva est, et nec damnum facit, nec luctum; pueris tamen sat grandis est, cum vapulant. *Epigramm. 85. lib. 5. vers. 1.*

2 *Abstulit illa nates*] Nudavit ad pœnas, si ultra diem permissum luserint. *Farnabius.* Videtur potius aliquid turpe ac nefandum significari. *Gronovius.*

EPIG. XIX. 1 *Armare memento*] Instruere.

2 *Cætera nos delimus*] *Thecam. Leviora para*] Calamos, stilos, scalprum.

EPIG. XX. 1 *Insidiosorum, &c.*] In insidiis enim latent subseorsores quidam e latrunculis, qui hostem incau-

tum intercipient. Calculorum ergo et latrunculorum ludus idem omnino fuit: nam et latrunculi calculi dicebantur. Ovid. 'Sæpe latrocinii sub imagine calculus ibit.' Calculi ergo et latrones iidem. Græci recentiores *ῥαπτικίων* hunc latronum ludum vocarunt: quia totum Zatricii aut latronum ludi negotium bellum erat, vel belli simulacrum: hinc calculi ipsi, quibus ludebatur, et latrones et milites dicebantur. Poëta vetus: 'Et vitreo peraguntur milite bella.' *Salmas.*

2 *Gemmeus*, &c.] E vitro discolori facti latrunculi: ut Epigram. 72. lib. 7. vers. 8. quorum alii grassatores, insidiatores alii.

EPIG. XXI. 1 *Ferro*] Graphiis, stilis ferreis, quibus in tabulis ceratis exarabatur.

EPIG. XXII. 1 *Lentiscum melius*, &c.] Cuspis e lentisco.

EPIG. XXIII. 1 *Verminat auris*] Prurit, vexatur.

2 *Libidinibus*] Titillationi, prurini.

EPIG. XXIV. 1 *Tenuia*, &c.] Alii, *Splendida*. Ut τὸ 'bombycina' pro ipso nomine ponatur; materia pro forma. Ne igitur reticula bombycina et subtilia et tenuia violent madidi capilli. Erat enim in reticulis, fasciis, vittisque luxur ingens.

2 *Figat acus*] Ista acu omnes annuli comarum in capite jam ornato fixi continebantur, ne fluerent laxius. Idem Martialis: 'Unus de toto peccaverat orbe comarum Annulus, inserta non bene fixus acu.' *Salmas.* *Figat acus tortas*] Gruterus, cum in Ms. reperisset *spartus* (nec aliter nos in Arond.) coniecit *sparsus*. Sed quomodo figuntur *sparsæ*? Hic explicandum erat: nam, qui hoc capere non poterant, subiecerunt *tortas*. Dicam. *Sparsæ* hic non sunt fusæ, sed adpersæ unguento: nec *sparsæ comæ* aliud quam 'madidi crines' in præcedenti

*Delph. et Var. Clas.*

versu, quam 'madidæ comæ' Epigr. 50. Sic 'saxa spargere tabo,' et 'humus sparsa cælesti rore.' *Gron.*

EPIG. XXV. Jocns in calvam, cui frustra donatur pecten, quum, quod pectat, non habeat.

2 *Buxus quæ*, &c.] Pecten luxens.

EPIG. XXVI. 1 *Caustica*] Sapo, cuius vis caustica capillos ustulat rufatque. *Teutonicos accendit*] Germanis in usu hic sapo ad capillos rutilandos; Plinius lib. 28. cap. 12. *Spuma capillos*] Germanorum scilicet, qui flava cæsarie pulchri. Quasi dicat: Si caustica utare, superabis Germanorum cæsariem.

EPIG. XXVII. 1 *Mutare*, &c.] Tin-gere. Turneb. lib. 9. cap. 23.

2 *Mattiacus*] Trochiscos e sapone, ut Epigrammate præcedenti, a Mattiaco, opp. Germaniæ; *Badcn.* *Quo tibi calva*] Non majori tibi usui futuras, quam pectinem: Epigram. 25. supra.

EPIG. XXVIII. 1 *Quæ nimios*, &c.] Quæ, sicubi publica defecerint in theatris vela, ventis revoluta, ut sequent. Epigr. privata arceant nimios solis ardores, ventique vim. Umbella dicta ab umbra quam facit: Græcis *σκιᾶδιον*: fœminis hodie nobilioribus usitata, frequens in Italia: caput velut cælum quoddam tegit.

EPIG. XXIX. *Causia*] Alii, *Gausapa*. Pilei Thessalici contra solem.

1 *Tectus*] *Pro tectus* Gruterus et Mss. legit *tecum*: et observat, pro eo quod habemus, *Nam ventus*, in opt. codice esse *Mandatus*. Ex quo *Salmasius*, *Mantatus*. Posse tamen et *Mandatus* retineri: nam 'mandum' et 'mantum' dicebant. Qui, inquit, mantatus est in Pompeiano theatro, vela populo solet negare, quibus ipse non indiget: nam, qui manto tectus est, æquo animo fert vela negata populo. Vela autem negata dicebantur, quæ theatro non intenderentur. Idem Martialis alio loco, lib. 9. Epigr. 39.

*Martial.*

4 Y

‘Et rapiant celeres vela negata Noti,’  
*Salmas.*

EPIG. XXX. 2 *Sit modo firma manus*] Si non erret, si non cedat manus.

EPIG. XXXI. 1 *Dejecta longo, &c.*] Declinata vel exuta a fera: sic aper ille Ovidianus Adonidis ‘excussit pando venabula rostro,’ in puerum ruens. Malo enim de rostro apri intelligere, quam de venabulo, ejus longam aciem Raderus dici rostrum putat.

2 *Brevis*] *Scriv. levis.* Sensus est: Si excusserit tibi venabulum aper, supplebit vicem venabuli culter.

EPIG. XXXII. 2 *Arma tribunicium, &c.*] Gladiolus zonæ appensus, quo donatos honoris causa tribunos cingebant imperatores, ut Suram Trajanus apud Dionem.

EPIG. XXXIII. 1 *Curvis signat, &c.*] An circuli isti et venæ in ipso ferro temperato apparent? ut volunt interpretes: an manubrii armamenta?

EPIG. XXXIV. 1 *Curvavit in usus*] E directo ense in falcem. Sic galea in alveum ad apum mellificia, Alciat. Emblem. 177.

EPIG. XXXV. 1 *Auctio nummis*] Bonorum proscriptionum subhastatio.

2 *Hæc*] Securis bellica, Amazonum inventum. *Quadringentis, &c.*] Unde hoc pretium? ab armorum penuria? an ab artifice? N. L.

EPIG. XXXVI. 1 *Hæc arma*] Forfex.

2 *Hæc longis utilis*] Scalprum tonsorium. Namque et ungues rescicare ad tonsos pertinebat, ut de Bruti Porcia refert Val. Max. lib. 3. cap. 2. et lib. 4. cap. 6. et de Vulteio, Horatius Epistola 7. libri 1. *Genis*] Novacula.

EPIG. XXXVII. Componendos ait, et constringendos in scrinio libros, ne soluti corrumpantur, et tineis blattisque ludibrium fiant. *Rad.*

EPIG. XXXVIII. 2 *Texantur, &c.*] Reliquarum regionum arundines palustres serviunt solum operiendis tectis.

EPIG. XXXIX. 1 *Dulcis conscia, &c.*] ‘Me ludere teste lucerna,’ &c. Epigr. 104. lib. 11. Exigiturque testimonium a lucerna contra Megapenthen, Lucian. *Κατάπλους.*

EPIG. XL. 1 *Ancillam, &c.*] Candela, quæ ancilla est lucernæ, præstat noctem tutam a tenebrionibus: vel, Candela quæ tibi sorte contigit, ut pote pauperis munus, præstabit tibi idem officium quod divitis lucerna; conscia scilicet erit dulcis lectuli, et luce minus clara præbebit ancillæ, consorti pauperis lecti, ‘Quas timidus tenebras vellet habere pudor.’

EPIG. XLI. *Polym.*] Plura habens elychnia seu funiculos, *μύζας.* Ex πολλὸς et μύζα. Unde *διμυξος, τριμυξος, πολύμυξος,* hoc est, lucerna duorum elychniorum, trium, et plurium. *Μύζα* vero hic idem quod *ἐλλάχχιον*: seu fomes lychni et lucernæ: ita ut in una lucerna plures lychnuchi, seu nasi, rostraque, quæ sustinent vel candelas, vel cerceos; ut plerumque pensiles sunt lychnuchi, qui sex, septem, aut plura lumina in orbem ferant. *Rad.*

EPIG. XLII. 2 *Subducta*] Furto sublata: ut Epigr. 59. lib. 9. &c.

EPIG. XLIII. *Corinth.*] Ex ære Corinthio, quod optimum. Vide quæ ad vers. 795. Medæ Senecæ nostri.

1 *Nomina, &c.*] Lucernam a Græcis acceperere frugales Romani, longe post candelabrum, in quo figebatur candela seu funiculus ardens.

EPIG. XLIV. 2 *Lucerna tibi*] Arden- te pariter ligneo candelabro.

EPIG. XLV. *Pila pag.*] Dicta paganica, vel ab hominibus paganis, vel pagis urbanis, quibus erat in usu. Pila paganica pluma farciebatur, mollior erat pila, durior et minor folle, major trigonali. *Rad.*

1 *Difficilis*] Quia ægre stipatur in pilam. *Paganica pluma, &c.*] Vide Epigram. 19. lib. 4.

EPIG. XLVI. 1 *Nobilibus*] *Scal. mobilibus.* *Scriv. conject. Si me scis*



*Polybi levis expuls.* Vide Epigr. 72. l. 7. *Sinistris*] Epigr. 72. lib. 7. vers. 11.

2 *Rustice, redde pilam*] Qui tantum paganica ludere nosti: vel, rudis et indocte pilæ. Sic infra, Epigram. 58. Græcæ linguæ rudem vocat rusticum.

EPIG. XLVII. 2 *Folle decet, &c.*] Vide Epigr. 19. lib. 4. et lib. 12. Ep. 83. sed minore, qui vento distentus agitur facili manu.

EPIG. XLVIII. 1 *Antæi draucus*] Palæstrites, studiosus palæstræ, qua claruit Antæus. Epigr. 48. lib. 14. vers. 2. At Turnebus lib. 9. cap. 23. sensu minus verecundo intelligi vult, atque alterum distichi versum ad eundem draucum refert, qui, cum mollis sit, fortis videri cupit, vano labore Antæi cervices æquare conatus: ut Sat. 3. Juv. vers. 88. Sed poteris 'vanum' exponere, agro inutilem, ut sequat. Epigr. *Farn.* Mirum hic satagere viros doctos, et non videre, draucum velocem hæc rapere in pulvere Antæi, accipiendum. Pulvis Antæi, palæstra. Vide Diatriben ad Statium, cap. 24. *Gron.*

EPIG. XLIX. *Halteres*] Erant massæ e plumbo, ferro, vel lapide, quibus in saltu librabant, ab ἄλλομαι. Videtur et horum usus fuisse in balneis ad sudorem. Juvenal. Sat. 6. vers. 422. Tum Poëta stultum haltera vocat; quod sine operæ pretio fieret ea exercitatio, et plus noceret corpori quam prodesset.

EPIG. L. 1 *Lutet immundum*] Luto inquinet. *Nitidos*] Unguento delibutos. *Ceroma capillos*] Epigr. 57. lib. 3. vers. 25.

1 *Hac pelle comas*] Galero e pelle, ut Epigram. 45. lib. 12. vs. 1.

EPIG. LI. 1 *Pergamus has nisisit*] Inventæ forte in Pergamo, Asiæ opp. vel inde allatæ sunt strigiles. *Stringere ferro*] Imperativum passivum. Strigiles enim a stringendo tergendove corpore dictæ.

2 *Non tam sæpe, &c.*] Minus indigebris opera fullonis ad eluenda lintea,

quo magis sordes distrinxis strigilibus in balneis.

EPIG. LII. 1 *Gestavit, &c.*] E cornu bovis est hic guttus, qui videtur tamen e naso rhinocerotis factus, quo in balneis utuntur lantiores oleo superfundendi. 'Magno cum rhinocero lavari Qui solet,' Juvenal. Sat. 7. vers. 129. Dictus est a guttis, quod vinum, aquam, seu oleum guttatim funderet.

EPIG. LIII. 1 *Nuper, &c.*] Guttus hic est e cornu seu naso rhinocerotis, qualem vidimus nuper in Amphitheatro jactantem tauros quasi pilas. Epigr. 9. lib. Spect.

EPIG. LIV. 1 *Plorator vernula pendet*] Puellus, cujus fletum sedare velis.

2 *Sistra*] Sistrum instrumentum erat Ægyptium e metallo arguto, quo in Isidis sacris utebantur, ab agitatione nomen habens. Græcis enim σείω valet idem quod, moveo, quatio: nam agitatum et concussum tinnitus argutos edebat. Epigramm. 29. lib. 12. vers. 19.

EPIG. LV. 1 *Proficies nihil, &c.*] Segnes enim et tardipedes sunt, nec assiduo flagello provocantur equi purpureæ factionis; quod de Venetis dixit, Epigr. 46. l. 6.

EPIG. LVI. 1 *Quid mecum est tibi, &c.*] Pulvis hic candefacit puellarum nativos dentes: non vetularum et edentularum adscititios ex ebore.

EPIG. LVII. 1 *Quod nec Virgilius, &c.*] In voce 'myrobalano' tot concurrunt syllabæ breves, ut (quod de Equotutio dixit Horatius) 'versu dicere nonsit:' imo (ad quod respicere videtur Poëta noster, et quod idem observat ad Iliad. ψ. Eustathius) nec in toto opere vocem μύρον usurpavit Homerus, uti nec 'unguentum' Virgilius. Est vero Myrobalanum unguentum e glande arboris Myrobalani.

EPIG. LVIII. 1 *Rusticus es, &c.*] Græcæ linguæ rudis. Supra, Epigr. 46.

2 *Spuma nitri*] Ἀφρός νίτρου.

EPIG. LIX. 1 *Balsama*] Balsamum, inquit Servius, est ipsa arbor; Opo- balsamum succus collectus ex arbore: Xylobalsamum lignum ipsius arboris. *Hæc sunt unguenta virorum*] Ita sane Laronia apud Juvenalem, Sat. 2. vers. 41.

2 *Delicias*, &c.] Unguenta sen amomum Assyrium: ut lib. 8. Epigr. 77. Ninus vero rex fuit Assyriorum. Alii legunt *Nili*. Gruterus ex trib. Mss. *Cosmi*. Et consentit Arondel.

EPIG. LX. 1 *Scisso nec inutile ven- tri*] Rugoso et sulcis scisso utero.

2 *Si clara*] Epigr. 22. lib. 11.

EPIG. LXI. Vulcanus in cornu con- clusus, ut loquitur Mercurius Planti- nus, 'Laterna' dicta, quod ignis la- teat intus clausus.

EPIG. LXII. 1 *Aut me*, &c.] Neque potest obvius quispiam me a cornea discernere.

EPIG. LXIII. 2 *Quæ primum*, &c.] Quæ fertur a Pane inventa, et 'dis- paribus septem compacta cicutis.'

EPIG. LXIV. Differt a fistula tibia forma, non materia semper: nam et tibia fiebat e cicutis, calamis, buxo, uti et fistula; quamquam tibia etiam ex ære, cornu, osse, &c. Forma non eadem omnibus; aliæ linguatæ, aliæ elingnes; alias *μονάλους*, alias *διά- λους*, hoc est, simplices et geminas ap- pellabant. Monaulos ergo dicebatur singularis tibia, ad differentiam τοῦ ζεύγους, quum binæ simul inflantur, *Rad. Salmas*.

1 *Ebria tибicina buccis*] Conviviis adhibita quæ tibiis caneret. Plutar- chus Problem. 8. lib. 7. Sympos.

2 *Sæpe duas pariter*, &c.] Modo ge- minas pariter inflat, dextram et si- nistram; modo simplicem et unicam.

EPIG. LXV. 2 *Pro puero*, &c.] Ita legendum: *ipse pes sibi erit pro puero*. Si forte, inquit, puer defuerit, et so- leas tibi libeat sumere, cum soleis lanatis poteris ipse e cubiculo exire et soleas petere: et sic vicem pueri pes in solea lana supplebit. Hinc

videmus udones et soleas istas lana- tas sæpe pro calceamentis vel soleis intra cubiculum gestari solitas. *Sal- mas*. *Pes erit ipse sibi*] Scriverius ex duobus Mss. *Pes erit ipse tibi*, id est, servus a pedibus.

EPIG. LXVI. 1 *Taurino*, &c.] Habes enim mammas, 'Quas vix taurino po- teris circumdare tergo.' Ad quem Virgillii versum alluisse Poëta vide- tur.

2 *Pellis*, &c.] Mamillare e pelle: fascia sen strophium, quibus tumor papillarum coërcebatur. Catullus: 'Non tereti strophio lactentes vincta papillas.'

EPIG. LXVII. *Muscaria pavonina*] Flabellum ad abigendas muscas, e pavonis cauda.

EPIG. LXVIII. 1 *Peccantis*, &c.] Cop- ta fuit placenta ex siligine, amygda- lis, nucleis, passulis, &c. Rhodiam ta- men adeo duram esse jocatür Poëta, ut colaphi vice porrigatur servis man- denda, quo pugnīs suis pareat domi- nus: simulque ludit in Paronomasia τοῦ κόπτω et 'coptæ.' Rhodia ergo copta adeo dura erat, ut buccellatus panis, ita ut dentes, nisi firmos, pæne elideret. Unde Poëta jocus in hanc coptam, quæ domino pugni loco erat, mulctare servum cupienti.

EPIG. LXIX. 1. 2 *Priapum, inguina*] Utriusque sexus αἰδοῖα ex siligine fie- bant. Epigr. 3. l. 9. vers. 3. *Purus eris*] Ore non hinc impuriore: quod τοῖς μύζουροῖσιν accidit.

EPIG. LXX. 1 *Bona Saturnalia por- cus*] Solemnis acclamatio in Saturna- libus, 'Io Saturnalia,' 'Bona Satur- nalia.' Epigr. 2. l. 11. vers. 5.

2 *Ilice*] Glande iligna.

EPIG. LXXI. *Muscarium bubulum*] Cauda bovis ad tergendas et excu- tiendas vestes; uti pavonis, modo Epigrammate 67. ad muscas.

EPIG. LXXII. 1 *Qui renit*, &c.] Qui missus est tibi in Saturnaliis, medio Decembri celebratis, mihi missus fuit ante Saturnalia: quorum legi-

timi erant dies 5. adscititii sigillares 2.

EPIG. LXXIII. 2 *Per me dicere, &c.*] Naturæ instinctu, quæ numina adoranda docet. Adulatorie. Quasi dicat: Alias voces sæpius inculcatas a magistris accepi; Cæsarem salutare sine magistro didici.

EPIG. LXXIV. 1 *Saluator*] Alludit ad corvum, qui Cæsarem Augustum ab Actiaca victoria reducem salutavit: 'Ave, Cæsar, victor, Imperator.' Macrobi. Sat. lib. 2. c. 4. *Fellator habetis*] 'Corvos ore coire et concipere credit vulgus, fœminæ rostro maris inserto:' Plin. lib. 10. cap. 12. Sed Aristoteles negat et deridet hoc ab Anaxagora proditum, lib. de Animal. Quod ore coirent corvi, pervulgatum hoc, probat hic versiculus: nec enim simplicem merumque osculi coitum καὶ μίξιν τῶν βρυχῶν in corvis, ut in columbis fieri existimabant; sed semen etiam ex coitu per os immitti in fœminam, quo gravidaretur. Inde fellator corvus vulgo habitus. *Salmasius*.

EPIG. LXXV. 1 *Flet Philomela, &c.*] Fabula vel pueris nota ex Met. Ovid. lib. 6.

EPIG. LXXVI. 1 *Pica loquax, &c.*] Epigrammate 87. lib. 7. vers. 6. et lib. 9. Epigram. 55.

2 *Si me non videas, &c.*] Idem Opianus de hac avi. Vide Jan. Dous. super Arbitr. lib. 1. cap. 14.

EPIG. LXXVII. 1 *Talis erit, &c.*] Passer, cujus mortem Lesbia Catulli amica flebat; et ipse Catullus 3. Carm.

2 *Hic habitare*] In hac cavea eboræa.

EPIG. LXXVIII. 1 *Artis*] Philippus Beroaldus, quem vide Annot. cap. 6. legit: *Artis ebur medicæ narthecia cernis, habebis Munera, &c.* Alii legunt cernis? habebis Munera, &c. *Ebur narthecia, &c.*] Pyxidem eburneam, quæ et narthecium dicitur; id est, repositorium medicamentorum e ferula solitum fieri, Cic. de Fin. 2.

2 *Pactius esse sua*] Nescio quis lautus, vel medicus.

EPIG. LXXIX. 1 *Tantum ludite servi*] Nec scelera andete, pœnas alioqui daturi post Saturnalia.

2 *Signata*] Clausa et annulo signata. *Mihi*] Domino. *Quinque, &c.*] Saturnalibus; Epigr. 53. lib. 7. vss. 1. 2.

EPIG. LXXX. Ferulam ait igni servando utilem, et pueris verberandis.

2 *Clara Prometheo, &c.*] Cava enim in ferula Prometheum Jovi surreptum ignem detulisse canit Hesiodus, et ipse apud Æschylum.

EPIG. LXXXI. 1 *Ne mendica ferat*] Pera rogat, ut habeat honestiorem dominum quam Cynicum, cujus mendicata frustra cogatur ferre, et pulvini officium dormienti præstare. *Barbati prandia nudi*] Cynici, qui βαθὺν πώγωνα καὶ σεμνὸν pascit.

EPIG. LXXXII. 1 *In pretio, &c.*] Scopæ olim e palma factæ.

2 *Sed pretium, &c.*] Scriv. leg. censet: *Otia sed scopis nunc analecta dabit.* 'Analecta' hic est ὁ ἀναλέκτης, non τὰ ἀνάλεκτα. Nam analectæ servi sunt qui ossa, et micæ, quæ de mensa cadunt, de pavimento colligebant, manu ea corradentes, non scopis verrentes. Hunc divitum luxum notat hic Martialis. *Scriver.* *Sed pretium, &c.*] Sed reliquiarum copia ex hodierno luxu augebunt pretium scopis. Sic vulgo: sed Brodæus et Gruterus ex triga Mss. *Otia sed scopis.* Scrivenerius etiam: *Ocia sed scopis nunc analecta dabit:* et exponit 'analecta,' ministrum, qui reliquias colligit. Epigr. 20. lib. 7. vers. 17.

EPIG. LXXXIII. 1 *Mamus, &c.*] Instrumentum, quod, quo manus non pertingebat, manus vicem supplebat ad pruritum scapularum fricandum atque scalpendum.

2 *Si quid pulice*] Pediculus.

EPIG. LXXXIV. 1 *Ne toga, &c.*] Ne pilosi fiant, et (ut l. 1. Epigr. 67.) 'inhorreant mento' libri manu vel

veste lectoris attriti, tegantur tabula abieguæ.

EPIG. LXXXV. 1 *Nomina*, &c.] Lectus habet nomen a pavonis plumis quibus ornatur. Sunt tamen qui citreum intelligunt. Tabulæ enim citræ undatim crispæ erant, et majore in gratia, si pavonum caudæ oculos imitarentur. Plin. lib. 13. cap. 15.

2 *Nunc Junonis avis*] Fabula ex Ovidii Metam. 1. nota. *Argus*] Custos Ius conversus in pavonem.

EPIG. LXXXVI. 1 *Stragula*, &c.] Ephippium. Brodæus lib. 4. Misc. cap. 16. *Veredi*] Equi cursoris. Epigr. 14. lib. 12. vers. 1.

2 *Ficus equo*] Ulcus quam *σύνκωσιν* vocant.

EPIG. LXXXVII. *Stibadia*] *Στιβάδιον* torulus est e gramine, herbis, frondibus, sen floribus stipatus, a *στέλω*.

1 *Lunata sigma*, &c.] Postquam triclinia ab usu recesserunt, et pro tricliniis accubita et stibadia dici cæpere, quorum figura semicircularis erat, atque inde sigma nomen invenit; totam mensam non circumdabant, sed spatium in ea parte relinquebant, qua circulus deficiebat, ad inferenda sc. fercula, &c. Triclinium ergo erant tres lecti divisi et separati: sigma vero unus perpetuus lectus, semirotondus, quod et stibadium et accubitus dixeret. Triclinium omnibus mensis poterat convenire: sigma vel stibadium non item: nec enim minus sigma majori mensæ, nec majus minori coaptari poterat. Secundum ergo mensarum magnitudinem quærenda erant parva aut magna stibadia, quæ a numero convivarum, quos capiebant, dicebantur vel octaclina, cum octo caperent, vel hexaclina, cum sex; et ita de cæteris: hinc Martialis lib. 9. Epigr. 60. 'Et testudineum mensus quater hexaclinon,' &c. *Salmas.* *Lunata sigma*] Epigr. 48. lib. 10. vers. 6. *Scriptum testudine sigma*] Scriptum, id est, variatum, pictum. Idem: 'Scriptus et

æterno nunc primum Jupiter auro.' *Gron.*

EPIG. LXXXVIII. *Gustat.*] Repositorium in quo gustus seu antecæna ponebatur. Est ergo species mensæ.

1 *Fæmineam*, &c.] Ex persona gustatoris. Non exornor vilioribus putaminibus testudinum fæminarum et *χερσινῶν*, id est, terrestrium: Plinius lib. 9. cap. 10. sed masclarum et fulgentium ex Indico Mari: Plin. lib. 9. cap. 11.

EPIG. LXXXIX. 1 *Atlantica munera*] Citreæ mensæ ex Atlante, monte Mauritaniæ. Epigram. 43. l. 2. vers. 9. et Epigr. 66. l. 12.

2 *Aurea qui*, &c.] Si ex auro puro puto fieret mensa, minoris tamen esset pretii quam citrea.

EPIG. xc. 1 *Crispa quidem*] Ut citreæ mensæ ex Mauritania; modo, Epigr. 58. *Nec sylvæ filia*] Non sum nata in Atlante monte et sylva Maurorum, ut citrea, &c.

2 *Et mea ligna*] Secundam a citro palmam obtinuit acer, arbor amplissima operum elegantia ac subtilitate. Plin. lib. 16. cap. 5. Unde sic dictam volunt, quod acria in ea artificum ingenia exerceantur. *Rad.*

EPIG. xci. 1 *Grandia*, &c.] Dentes elephantis sustinebant mensas citreæ, in omnes figuras effecti. Vide Epigr. 17. et 19. lib. Spectaculorum.

2 *Libycas*, &c.] Epigr. 43. lib. 2. vers. 9.

EPIG. xcii. 1 *Puncta notis*] Distincta pedibus, palmis, digitis, uti distingui videmus fabrorum regulas. *Ilex*, &c.] Amussis ex ilice.

2 *Redemptoris*] Cui locantur pretio ædificia extruenda. *Prodere furta solet*] Deprehendere fraudes.

EPIG. xciii. 1 *Non est ista recens*, &c.] Ista pocula non sunt elaborata a nobili aliquo artifice nostri temporis, sed ab ipso Mentore. Epigrammate 41. lib. 3. et Epigr. 39. lib. 4. vers. 5. *Celi*] Stili sculptorii.

EPIG. xciv. Hoc dicit, quia crystal-

lina ardentis, id est, calida aqua vitia-  
bantur, non item vitrea. Strabo lib.  
16. scribit, Romæ vitrarios multa  
commentos esse, et ad vitreorum co-  
lores, et ad eorundem tornandorum  
facilitatem; tantamque ex eo vili-  
tatem eorum fuisse, ut vulgo pocu-  
lum vitreum asse venum daretur.  
Calices ejusmodi vitrei quos Strabo  
intellexit, quique Romæ tam vili pre-  
tio venum ibant, audaces vulgo dice-  
bantur. Atqui vitrum non dicebatur  
audax, sed calices ex vitro audaces.  
Audaces ergo plebeii erant calices, et  
parvo venibant; torno formabantur:  
hinc torenmata Martiali dicta: at in  
sculpendis celandisque periculum  
non parvum: nam sæpe inter scul-  
pendum frangebantur. Hinc est,  
quod alibi Martialis ait: lib. 14.  
Epigr. 115. 'Aspicias ingenium Nili,  
quibus addere plura Dum cupit, ah  
quoties perdidit auctor opus!' Atque  
hi sunt omnino calices, qui diatreti  
dicebantur. Mart. lib. 12. Ep. 70.  
'O quantum diatreta valent, et quin-  
que comati!' Diatreti calices erant  
vitrei, cavati, perforatique, hoc est,  
sculpti. Διατρήσαι enim est, perforare  
vel cavare, quod Latini 'sculpere'  
dicunt. Qui enim gemmas scalpunt,  
quasi quosdam sulcos in iis cavant,  
et foramina cælo imprimunt. Inde  
cavatores dicti gemmarum sculptores.  
*Salmas.*

1 *Non sumus audacis*] Nos, plebeia  
toreumata, non sumus ex eo vitro  
unde audaces fiunt calices, qui Crys-  
tallinorum æmuli se Ægyptiis illis  
conferre audent. Epigr. 74. lib. 12.  
Gruterus leg. *Nos sumus audaces.*  
*Plebeia torenmata vitri*] Clarius alibi  
etiam ostendit torenma usurpasse de  
quolibet poculo, ubi fictiles cali-  
ces sic appellavit: lib. 12. Epigr.  
102. 'Accipe non vili calices de  
pulvere natos, sed Surrentinæ leve  
toreuma rotæ.' Nihil tamen tam con-  
trarium τοῦ τορεύματος significationi,  
quam quod leve est, ac sine ulla

inæqualitate, quam τορευτική præstat.  
Fictilia quidem vasa etiam τορεύματα  
dicta, sed ea tantum quæ signis cæla-  
tis erant aspera. At levia et pura  
nullo modo τορεύματα dici possunt.  
*Salmas.* *Toreumata vitri*] Fictilia torno  
facta, sed et vitra torno etiam fie-  
bant.

2 *Nostra, &c.*] Neque nos, ut crys-  
tallina illa, rumpimur calida aqua.  
Epigr. 74. lib. 12. vers. 6.

EPIGR. XCV. 1 *Callaico, &c.*] Hispano  
auro. Epigramm. lib. 10. vers. 3.

2 *Myos iste labor*] Nobilis artificis,  
ut lib. 8. Epigr. 15.

EPIGR. XCVI. 1 *Calicem, &c.*] Alii ca-  
lices, nomen habentes a Vatinio, su-  
tore Beneventano, cujus inventum  
fuere; vel, (ut alii volunt,) ad cujus  
prominentis nasi similitudinem effin-  
gebantur isti calices vitrei, quatuor  
nasos habentes. An itaque simpliciter  
dicit, Vatinium habuisse longiorem  
nasum? an ingenio fuisse acriori,  
quod hos invenerit? an derisorem  
deridet? An denique, quod sagax  
fuit inquisitor criminatoremque, post-  
quam ad tantas opes pervenisset, ut  
munus ederet? Xiphilin. in Nerone.

EPIGR. XCVII. 1 *Grandia, &c.*] Lau-  
tas lances seu patinas non nisi lauti  
decent pisces. Turneb. lib. 13. cap. 3.

EPIGR. XCVIII. 3 *Porsena*] Rex  
Etruscorum, ut et reges Rom. erant  
æque lauti capedinibus et urnulis  
fictilibus, atque nostri hodie filicatis  
pateris.

EPIGR. XCIX. 1 *Bascauda*] Vas esca-  
rium, primum e Britannia allatum,  
mox et Romæ factum.

EPIGR. C. *Panaca*] Testa scilicet a  
Panacis, pop. Rhætiae.

1 *Si non ignota, &c.*] Si quando fu-  
isti Veronæ. Epigr. 8. lib. 1. vers. 2.

2 *Rhætica*] Rhætia vero Veronam  
usque pertinebat.

EPIGR. CI. *Boleturia*] Genus lancis  
aut disci.

1 *Tam nobile nomen*] Quippe nomen  
habeo a boletis. Epigr. 48. lib. 13.

Queritur ergo hic Boletarium se cogi ad ferendos coliculos, qui erant viliores boletis.

2 *Prototomis*, &c.] Qui adhuc teneri succiduntur caulibus; Epigr. 48. lib. 10. vers. 16.

EPIG. CII. 2 *Surrentinæ*, &c.] Fictile leve, et rota figuli politum, ex terra Surrentina. Vide Epigr. 110. lib. 13. Plin. lib. 35. cap. 12.

EPIG. CIII. 1 *Setinos*, &c.] Calorem optimorum vinorum tempera, transmittendo per colum nivibus distentum. *Frangere*] Transmite per colum, quo nonnihil vini vis frangebatur.

2 *Pauperiore*, &c.] Vilis vinum sacco linteo attemnabis, ut seq. Epigrammate.

EPIG. CIV. 1 *Attenuare*, &c.] Epigr. præcedenti, et Epigr. 60. lib. 12. vers. 9. et lib. 2. Epigram. 40. vers. 5. Vide Turn. lib. 17. cap. 18.

EPIG. CV. 1 *Frigida non desit*, &c.] Si modo suppetat aqua arte frigefacta, Epigram. 117. et 118. infra, affatim erit calidæ ad temperandum vinum.

2 *Morosa ludere parce siti*] Difficili et delicata nimis.

EPIG. CVI. 1 *Panda*] Magna, lato ambitu. *Ruber urceus ansa*] A terra, vel igni.

2 *Stoicus*] Et ipse Stoicus movebatur hujus colore, qui tamen se moveri negat.

EPIG. CVII. 1 *Nos Satyri*, &c.] Calathos, calices vinarios. Vide Virgil. Ecl. 5. ubi in sacris Bacchi adhibebantur calathi. *Ebria tigris*] Vino, ut ferunt, cicurata, et Bacchi currum trahens.

2 *Domini*] Bacchi, vel magistri. *Lambere docta pedes*] Epigram. 18. lib. Spectaculorum.

EPIG. CVIII. *Calices Saguntini*] Fictiles e Sagunto Hispaniæ civitate. Epigrammate 46. libro 4. versu 15.

1 *Non sollicitus teneat*, &c.] Securus de damno: si cadant, franganturque: mox Epigr. 111.

EPIG. CIX. 1 *Gemmatum*, &c.] Ar-

genteis poculis non gemmæ, sed aurea inserebantur emblemata; quæ et 'chrysendeta,' et 'chrysocolleta,' et 'chrysoclista' inde dicebantur: sic gemmæ aureis poculis, aurum argenteis includebatur: crystallina autem et myrrina nullis istiusmodi emblematis usquam incrustata, quæ pura et sincera per se magis placebant. *Salmasius. Scythicis ignibus*] Smaragdis. Epigr. 60. lib. 9. vers. 17. *Aurum*] Poculum aureum.

2 *Quot digitos*, &c.] 'Eo processit luxus, ut multi gemmas digitis detractas poculis inserant.' Plinius lib. 37. cap. 2. et Juvenal. Sat. 5. vers. 42.

EPIG. CX. 1 *Gemma*, &c.] Ampulla ex onyche. Epigramm. 29. lib. 11. vers. 7. et Epigramm. 82. lib. 3. vers. 25.

2 *Si foliata sitis*] Invaluit luxuria, ut unguenta biberentur: *μύρρα ὀλνόν μργύοντες οὕτως ἐπιπνόν.* Ælianus Var. Hist. l. 12. c. 31. Foliatum autem erat e foliis Nardi, costi, &c. Plin. lib. 13. cap. 1. et 3.

EPIG. CXI. 1 *Peccant*, &c.] Alii, *Peccat Secura nimium, sollicitaque manu*: per diligentiam et curam, æque ac per negligentiam.

EPIG. CXII. 1 *Miscenda ad pocula*, &c.] Quibus diluatur merum.

2 *Vina dabit*] Ut nimbi theatrales aspergunt crocum per latentes fistulas in immensam altitudinem expressum. Epig. 3. lib. Spect. vers. 8. ita hic vinum.

EPIG. CXIII. *Murrina*] *Chinadishes*. Ita sane videntur ex descriptione Plinii lib. 37. c. 2. Oriens (inquit) murrhina mittit ex humore sub terra calore densata. In pretio sunt ob nitorem et coloris varietatem, purpurei, candidi, et tertii ignescentis. Aliqua et in odore commendatio est, &c. Jos. Scalig. ad versum illum Propertii lib. 4. 'Murreaque in Parthis pocula cocta focis,' adversatur Plinio, asseritque murrhina pocula ex Siginino cocto apud Sinas facta esse, quæ

nos Porcellana vocamus. Vide Pancirolum, et ad eum, Salmas.

1 *Calidum potus*, &c.] Epigr. 74. lib. 9. vers. 5. *Burnt wine*, vel calda temperatum. Quos versus qui de vino Myrrato accipiunt, doctissimi viri magno in errore versantur. Nec minus falluntur, qui *myrrham* et *myrrhina* scribunt. At supra omnes turpissime labitur Baronius, qui myrrhina pocula a 'myrrha' aromate deducit, et de myrrha facta interpretatur: quod alii jam satis refutarunt. *Μόρρα* ergo lapis ipse, unde pocula 'murra' et 'murrina.' Latini 'murrina' appellat. Martialis: 'maculosæ pocula murræ.' *Salmas*.

EPIG. CXIV. 2 *Municipem*, &c.] Factam Cumis Sibyllæ oraculo claris. Ita Juvenalis 'siluros' dixit Crispini municipes, et 'lagenam Cretensis vini,' municipem Jovis.

EPIG. CXV. 1 *Adspicis ingenium Nili*, &c.] Vitreos hos calices fuisse in quibus Ægypti ingenium artificiumque ostentabatur, arguit lemma: sed qua in re spectabatur ars illa? An in colorum varietate? Minime: in sculptura igitur et cælatura visebatur: vitrum enim olim etiam argenti modo cælabatur. Plinius: 'aliud flatu figuratur: aliud torno teritur: aliud argenti modo cælatur, Sidone quondam iis officinis nobili:' in flatu figurandis vitris, ut nunc moris est, et in torno terendis, ut olim etiam solebant, nullum operis periculum: nam et 'audaces,' qui plebei erant calices, et parvo vanebant, torno formabantur: hinc 'torennata' Martiali dicta: at in sculpendis cælandisque, periculum non parvum: nam sæpe inter sculpendum frangebantur: hoc est, quod ait Martialis: 'quibus addere plura Dum cupit, ah, quoties perdidit auctor opus!' atque hi sunt omnino calices, qui 'diatreti' dicebantur. Vide quæ dicta lib. 12. Epigr. 70. ad illam Notam 'diatheca' seu 'diatreta.' Et vide Notam in Epigr.

91. l. 14. *Salmas*. *Ingenium Nili*, &c.] Artificium Ægyptiorum in formandis vitreis calicibus diversicoloribus, quos Adrianus Imp. 'allasontes' dixit. Vide Scalig. ad Propert. lib. 4.

2 *Perdidit auctor opus*] Fregit in ipso opere.

EPIG. CXVI. 2 *Quo tibi*, &c.] Neque enim: nobili decoctæ (de qua Epigr. 64. lib. 5. vers. 2.) convenit cum vilioribus vinis. Epigr. 120. et 121. lib. 13. Aqua enim decocta ex nivibus, iterumque refrigerata, magno in pretio habebatur.

EPIG. CXVII. 1 *Non potare nivem*, &c.] Non aquam nivium, sed decoctam, nive reconditam ac refrigeratam, ut Epigr. 64. lib. 5. vers. 2.

EPIG. CXVIII. 1 *Massiliæ*, &c.] Noli miscere decoctam Massiliano vino infumato. Epigr. 36. lib. 10. vers. 1. 2. ipsa enim aqua vino est pretiosior.

EPIG. CXIX. 1 *Poscor*, &c.] Epigr. 81. l. 3. vers. 15. *Et verna moratur*] Nec properat servus.

2 *O quoties*, &c.] Matellæ, dum enlita, loco matellæ, immetitur.

EPIG. CXX. *Ligula argentea*] Gladiolus in speciem linguae: spathula.

2 *Indoctis grammaticis*] Qui pertinaciter insistentes quantitati, jure syllabæ non cedent.

EPIG. CXXI. *Cochlearia*] Supple, *ligula*: ut sit cui congruant 'habilis' et 'utilis' quibus non convenit 'cochleariare.'

1 *Sum cochleis habilis*] Cum non minori usui sim ad ova et alios cibos quam ad cochleas: numquid nosti cur mihi potius a cochleis nomen quam ab illis? Imo scio; a forma scilicet et cochlearum testis, primum in hunc usum adhibitis.

EPIG. CXXIII. 2 *Gemma fide*] Anulus, cui includitur gemma, et ipse theca clausus.

EPIG. CXXIV. 1 *Romanos*, &c.] Versus e Virgilio Æneidos 1. usurpatus.

2 *Ile facit*, &c.] Augustus publice in Deorum numerum retulit Julium

Cæs. qui illum adoptarat. 'Jam facit ipse Deos,' &c. Manilius, et Sueton. Jul. cap. 88. Poëta autem hic Domitianum intelligit, qui Vespasianum consecravit condito Flaviæ genti templo.

EPIG. CXXV. 1 *Si matutinos, &c.*] Vide Epigr. 26. lib. 4.

2 *Attrita veniet, &c.*] Legendum: *A trita veniet sportula saepe toga.* Vulgo *attrita*, perperam: loquitur enim de toga salutantium. Eorum enim toga contrebatur, qui potentiores colebant, eorumque limina matutinis salutationibus frequentabant, ut sportulam lucrarentur. *Salmas.*

EPIG. CXXVI. 1 *Sed non est, &c.*] Namque hac induebantur opulentiores in gymnasiis, ut abunde dictum, Epigr. 19. lib. 4.

EPIG. CXXVII. 1 *Hæc tibi turbato, &c.*] Hæc pænula e lana Canusina, quæ subrufi et mulso non absimilis est coloris: mox Ep. 129.

2 *Non cito fiet anus*] Non cito deteretur, durabit diu. Vide Epigr. 40. lib. 1. vers. 2.

EPIG. CXXVIII. 1 *Santonico, &c.*] Epigr. 54. lib. 1. vers. 5.

2 *Cercopithecorum, &c.*] Quod cum breve genus vestis sit, ut patet ex Epigrammate 93. lib. 1. vers. 8. præ se fert tunicam qua amicus simias vel *κερκοπιθήκους*, simias caudatas (*monkeys*).

EPIG. CXXIX. *Canusinae rufæ*] Modo Epigr. 127.

1 *Roma magis, &c.*] Quidam hoc intelligunt partim de tunicis russis Canusinis, quæ servis et militibus in usu fuerunt, partim de pænilis: quum nullo pacto de tunicis Martialis loquatur, sed tantum de pænilis rufis, ut titulus indicat. Cum præterea discrimen fuerit inter colorem rufum et russum. *Ferrar. Roma magis, &c.*] Intellige tunicas russas canusinas, quæ servis et militibus in usu fuere: vel certe pænilas russas: hinc pænilati servi, &c. 'Tunicæ russæ' sunt

*φοινικοῦ χιτῶνες*. Plutarchus illas *φοινικοῦς ὑποδύτας* vocat. Isidorus 'russatas' vocat: 'russata,' inquit, 'quam Græci phœniceam vocant, nos coccinam: reperta est a Lacedæmoniiis ad celandum coloris similitudine sanguinem, quotiens quis in acie vulneraretur, ne contemplanti adversario animus augesceret.' Romana ergo plebs fuscis pænilis vel lacernis ibat induta vulgo: milites vero et famuli lautiores, russis. *Salmas.*

EPIG. CXXX. 1 *Ingrediare, &c.*] Habeas tecum pænulam e pellibus seu corio ad arcendas pluvias.

2 *Ad subitas, &c.*] Præter has fuere et pænulæ hyemales, *χειμάδας* Græci dicunt: quæ quidem fiebant ex lana Appula miro candore, et villorum gratia commendatæ, et frigoris tantum causa habitæ: hæ quod in modum gausaparam textæ essent, gausapinæ dictæ: quod testatur Martialis lib. 6. Epigrammate 59. 'Et dolet et queritur sibi non contingere frigus Propter sexcentas Scævola gausapinas.' Idemque de pænula gausapina, lib. 14. Epigr. 145. 'Is mihi candor inest, villorum gratia tanta, Ut me vel media sumere messe velis.' Media ergo hyeme sumebantur. Erant etiam et pænulæ, quibus extra urbem tantum utebantur et in itinere, et etiam intra urbem. *Salmas.*

EPIG. CXXXI. 1 *Si Veneto, &c.*] Testabantur consimili colore spectatores cui favebant factioni: tu vide ne coccino sumpto transfugam agas a tua factione, aliarum cuilibet quæ vicerit acclamans. 'Coccum' frutex est fulgonius, Græcis *κόκκος βαφικῆ*: frutici grana adhærent, e quibus fit color ille lanarum præcipuus; cujus copia summa in ea Hispaniæ parte, quæ Turdetania appellatur, ut auctor est Strabo lib. 3. *Raderus.*

EPIG. CXXXII. 1 *Totas misisse lacernus*] Vocat 'totas lacernas,' quæ cum pileis sunt sive cucullis: hinc et lacerna ac birrus pro cucullo ac capi-



tio. Abbreviator Festi: 'lacerna, quod minus capitis est:' vocat autem 'capitium,' capitis tegumentum. *Salmas.*

2 *Nunc tantum, &c.*] Cum ad munus, tum ad facultatis meae tenuitatem excusandam facit tempus, Saturnalia scilicet, in quibus pileata incedit Roma. Porro ex attritis lacernis pilea fieri solita tradit Brodæus lib. 10. *Miscellan. cap. 35.*

EPIG. CXXXIII. 1 *Non est lana, &c.*] Non tingor, non alios didici mentiri colores. Epigr. 97. lib. 1. vers. 3. et Epigr. 28. lib. 8. vers. 6. et Epigr. 100. lib. 12. vers. 2.

EPIG. CXXXIV. 1 *Crescentes dominae, &c.*] Sororiantes enim, necdum consecutæ crescendi modum, sunt gratiores. *Infra Epigr. 149.*

EPIG. CXXXV. 1 *Nec fora sunt nobis, &c.*] Cénatoria pallia domi tantum sumebantur, non iis fas videre lucem fori, cui gravitas conveniebat togæ.

2 *Pictis accubuisse toris*] Acu pictis, pavoninis, citreis.

EPIG. CXXXVI. 1 *Levia prosunt*] Qualia sunt serica, bomicina, lineæ. Itaque alii leg. *linea.*

2 *Culfaciunt, &c.*] Sed hyeme villosæ lænæ palliis superinductæ calorem stipant, arcenque frigus.

EPIG. CXXXVII. 1 *Amphitheatrales, &c.*] Ludos spectabant omnes lacernis albis induti (ut Epigr. 2. lib. 4.) quæ togis superinducebantur, pulveris, pluviae, vel frigoris arcendi causa. 'Lacernas Munimenta togæ' dixit Juvenal. Sat. 9.

EPIG. CXXXVIII. *Gausapa villosa, vel mantele*] Mantela est tela vel linteum quo manus exterguntur: postea generis enallage, et mantelum dictum est, et mantele: sic hæc gausapa, qui Græcis ὁ γανσάπης, et hoc gausapum, et hoc gausape. Sic accipienda sunt mantelia apud Virgilium: 'tonsisque ferunt mantelia villis.' Villosa ergo erant illa mantelia. Plin. lib. 7. cap. 11. Vesteres ergo mantelia ante pectora

ponere cœnantes consueverant, ut hodie solemus illa lintea, quæ servietæ nobis dicuntur, quibus manus et labra tergemus. Verum jam ætate Plinii mantelia non amplius in usu erant ἀντὶ χειρὸς ἀκτῶν, sed integendis mensis serviebant: atque hoc tunc temporis discrimen statuebatur inter mappas et mantelia. Vide lib. XII. Epigr. 29. 'Attulerat mappam nemo,' &c. *Salmas.*

1 *Nobilis, &c.*] Mensæ tuæ citreæ opus est villosis mantilibus quæ vindicent eam a maculis, villis mea et abiegra non formidat maculas.

2 *Orbibus in nostris*] Mensis rotundis. *Circulus esse potest*] Impressus mensæ ex lance, repositoio, seu paropside.

EPIG. CXXXIX. *Cuculli Liburnici*] Quos Bardaicos appellat Salmasius, fiebant ex lana crassa Liburnica. Est autem Illyridis regio Liburnia.

1 *Jungere nescisti nobis, &c.*] Cucullus capitis tegmen fuit, ut et partem humerorum velaret, quales a sacerdotibus hodie gestari videmus. Ii cum lacernis sumebantur; vel pluviae arcendæ, cum nondum pænula in usu intra urbem essent; vel latendi causa, ita tamen, ut separari a lacernis possent atque amoveri. Unde ait Martialis: 'Si possem, totas cuperem misisse lacernas, Nunc tantum capiti munera mitto tuo.' Porro cuculli Liburnici dicti sunt, quod Liburnica lana conficerentur: de qua Plinius libro 8. Illos igitur non bene cum lacernis albis junctos tradit Martialis, quod colorem male retinentes eundem lacernis affricarent, ut pro albis callaicæ exuerentur. Callaicas autem ab auri colore rutilas dici, quidam existimant; alii *callainas*, id est, cæruleas a gemmæ colore instar sapphiri. *Ferrar. Jungere, &c.*] Male superinduuntur albæ lacernæ cuculli Liburnici, qui tincturam non probe retinentes lacernas ex albis reddunt rutilas et coloris auri

Callaici, vel, ut Scriverius legit, *Callainas*, id est, cœruleas, a Callai gemma, Sapphiri æmula.

EPIG. CXL. *Udones Cilicii*] Calceamenta ex pilis hircinis.

1 *Sed olentis*, &c.] Sed ex pilis barbati hirci sen capri, qui 'vir gregis.'

2 *Cinyphio poterit*] Epigr. 95. lib. 7. vers. 13. *Planta*] Pes.

EPIG. CXLI. 1 *Dum toga*, &c.] Vide Epigr. 1. supra vers. 1. et Epigr. 52. lib. 7. vers. 1. 2. *Quinas lucas*] Quinque enim erant legitimi Saturnalium dies, ut sup. Ep. 79.

EPIG. CXLI. 1 *Si recitaturus*, &c.] Vide Epigr. 41. lib. 4.

2 *Focale*] Focalia a faucibus dicta sunt, quibus hærent; quorum usus ad arcendum frigus a collo et faucibus: poëtis etiam recitaturis, ne rancescerent. Dicit ergo Poëta si recitavero tibi libellum malum; moneo, ut focale (quod alioqui poëtæ adhibent ad fauces et collum, ne rancescant) tu auribus admoveas, easque obstruas, ne mala Carmina audias. *Rad.*

EPIG. CXLI. 1 *Vellera*, &c.] Tui. Pat. est multa lana confectæ triplici licio, non facile scinduntur forfice, immo serra opus erit, iis tanquam asseribus secandis.

EPIG. CXLIV. 1 *Hæc tibi sortedatur*] Epigr. 1. supra vers. 5. *Tergendis*, &c.] 'Usus spongiarum ad abstergenda, fovenda,' &c. Plinius lib. 31. cap. 11. et Lucil. Epigram. lib. 2. Anthol. cap. 31. *σπόγγον καὶ σαρὸν ἐνθὺς ἔχων.*

EPIG. CXLV. 1 *Is mihi candor inest*, &c.] Vide Epigr. 59. lib. 6.

EPIG. CXLVI. 1 *Nardi folio*, &c.] Foliato: unguento nardino. Supra Epigr. 110.

EPIG. CXLVII. 1 *Stragula*, &c.] Plus facit uxor tua annis ad te gelandum, quam villi nostri ad te calfaciendum.

EPIG. CXLVIII. 1 *Nudo stragula*, &c.] Lodices geminæ et coeuntes adhibebantur ad operiendum lectum cum stragulis.

EPIG. CXLIX. 1 *Mammosas metuo*]

Supra Epigram. 134.

2 *Lina frui*] Amictoria lintea.

EPIG. CL. *Cubicularia polymita*] Multis filis seu liciis contexta.

Polymitarii stragula multis liciis texebant, quæ polymita inde Græcis vocabantur. Non acu operabantur Alexandrini illi polymitarii, sed pectine; nam in tela et textoriis instrumentis artem suam exercebant, ac per hoc vere et proprie texebant: tantum tamen eorum artificium fuit et industria, ut majore ferme varietate eorum opera distinguerentur, quam quæ acu Babylonica aut Phrygia picta essent: hinc non dubitat Martialis pronuntiare, Babylonicam acum debere concedere Ægyptiaco pectini. *Salmas.*

1 *Memphitis*] Ægyptiaca. *Victa est Pectine Niliaco*, &c.] Stragula ab Ægyptiis texta, vincunt tapetas vestesque Babylonias Phrygum acu pictas.

EPIG. CLI. 1 *Nunc sum*] Virgini, vel non gravidæ. *Dulci*, &c.] Fœtu, ut de fœminea zona exponamus: si de virili malis, dulce pondus erit gulæ ventrisque sarcina.

EPIG. CLII. 1 *Terra Catulli*] Verona. Epigr. 8. lib. 1. vers. 2.

2 *Helicaonia*, &c.] Patavina. Epigr. 93. lib. 10. vers. 1.

EPIG. CLIII. *Semicinctium*] Hominem cingens medium a lumbis demissum ad poplites: ut artificum ventrale, vel pistorum, tinctorum, cevisiariorum, &c.

EPIG. CLIV. *Lanæ amethystinæ*] Tinctæ purpurea lanæ dicuntur murice ebriæ: unde itaque vocentur ipsæ et Amethystinæ, id est, sobriæ? Ab Amethysto scilicet gemma, quæ leniter purpureum seu vineum colorem refert, nomenque habet quod temulentiam arcere vulgo creditur. Vide Epigr. 18. lib. 10.

EPIG. CLV. 1 *Velleribus*, &c.] Idem de lanis judicat Plin. lib. 8. cap. 48.

EPIG. CLVI. 1 *Lacedamoniae amice*]

Helenæ. *Pastor*] Paris.

2 *Deterior, &c.*] Purpura Lacedæmonia deterior quam Tyria.

EPIG. CLVII. 1 *Pullo lugentes*] Qui luctus color.

2 *Hæc terra suos*] Pollentia, Italiæ oppid. quæ et alteram habet in Baleari majori sibi cognominem.

EPIG. CLVIII. 1 *Tonsis ministris*] Servis viliorum munerum, non pueris delicatis, comam alentibus, et de primo grege.

EPIG. CLIX. 1 *Oppressæ, &c.*] Pluma cedit et facit ut fascia lecti (de qua Epigr. 63. lib. 5. vers. 6.) urat jacentem: melius sustinebit te tomentum, lana quæ pannis vestibusque detondetur atque abraditur: *flocks*.

2 *Leuconicis, &c.*] Lingones mittebant Romam cadurca, bardocneullos, et saga crassæ et pinguis lanæ Epigr. 54. lib. 1. vers. 5. Alii legunt: *Lingonicis sagis*. Per 'rasa vellera Lingonicis sagis' intelligit lanas novissimo sui purgamento detractas Lingonicis sagis pectine sive crinaceo fullonis: non igitur tunc tondebatur eminens lanugo pannorum, sed pectine tantum deradebatur: libri tamen Martialis omnibus locis scriptum habent *Leuconicis*, non *Lingonicis*. An Leucones dixit pro Lingonibus? *Salmas*.

EPIG. CLX. 1 *Palus*] Arundo, juncus, ulva palustris. Divitum ergo est Lingonico seu Leuconico tomento farcire culcitas: pauperum palea. *Circense vocatur*] Quale substernebant sibi spectatores in Circo, atque idem videtur esse cum stramento Orchomenio: de quo Plin. lib. 19. c. 1.

EPIG. CLXI. 1 *Amyclæa, &c.*] Cygnea: propter Ledam Lacænam. Epigr. 28. lib. 8. vers. 9. Amyclæ vero Laco-niæ civitas fuit.

2 *Lana dedit*] Tenerior pluma: *down*.

EPIG. CLXII. 1 *Fraudata*] Accipimus ambabus manibus scripturam pervetustæ membranæ Thuanæ, ubi vulgo: *facilis tibi culcita pluma*. Hoc

posterius quidem sine sensu. 'Mula frondata,' id est, fæno, quod mulæ subtractum est, quod alioqui mula esse debuisset, 'tumeat,' fartus sit, 'tibi torus fragilis,' qui statim frangitur et subsidit. 'Fraudata,' ut apud Horatium: 'ungor olivo, Non quo fraudatis immundus Natta lucernis.' Et sic 'subducta,' lib. 13. Ep. 36. 'Hæc quæ Picens venit subducta trapetis.' 'Fragilis' quoque (quod confirmant Gruteri codex et Arond.) non est ineptissimum, ut visum Scriverio, sed aptissimum, vel propter τὸ 'frangere toros.' Vide 4. Observ. 22. *Gronovius*.

EPIG. CLXIII. 1 *Redde pilam*] Redde pilam gymnasii seu sphæristerii moderatori. *Æs thermarum*] Campana, quæ ab exercitiis avocat ad balnea: quæ certo etiam tempore clauderantur. Hadrian. Junius lib. 3. Animadvers. cap. 11. ὁ κῶδων ἤχεσε, &c. Lucian. περὶ τῶν ἐπὶ μισθῷ συνόντων.

2 *Virgine sola, &c.*] Cruda virgine. Epigr. 42. l. 6. vers. 18. et Epigr. 21. l. 5. vers. 9.

EPIG. CLXIV. 1 *Splendida cum volitent*] E ferro vel ære. Lusus ipse δισκοβολία: lusores δισκοβόλοι. *Spartani pondera disci*] Lacedæmonii inventi atque exercitii.

2 *Semel ille nocens*] In unico puero Hyacintho. Infra Epigr. 173.

EPIG. CLXV. 1 *Vati: sed perdidit*] Orpheo.

2 *Dum sibi, &c.*] Dum respexit, ut habet notissima vulgo Fabula.

EPIG. CLXVI. 2 *Quæ duxit, &c.*] Orpheum actum in Pompeiano theatro, cithara canentem, ferasque et sylvas trahentem descripsit Epigr. 21. lib. Spect.

EPIG. CLXVII. 1 *Pustula surgat*] Papula ex attritu pollicis et chordarum: *a push or blister*.

2 *Plectra lyram*] Pectines quibus cithara pulsatur: *a πλήττω*.

EPIG. CLXVIII. 1 *Inducenda*] Sc.

in Saturnalia et ludum. *Rota est, &c.*] Trochus, cui et nomen et forma a rota seu circulo. Alius omnino a turbine. Erat enim rotula ex ære seu ferro, cuius axiculis appensi annuli intermittendum et currendum alte tinniebant.

2 *Cantus erit*] Tiunitus trochi missi: sanior lectio, *canthus*. Synecdoch. rota, vel ferro hoc muniam rotam plaustrum, quo solent pueri ludere, erit itaque munus utile.

EPIG. CLXIX. 1 *Garrulus, &c.*] Resonans, ut Epigram. præced.

EPIG. CLXX. 1 *Sine sorte, &c.*] Supra Epigr. 1. vers. 5. *Rhenus*] Germaniæ fluv. Synecdoch. ipsa Germania devicta, id est, Domitiano. Epigr. 2. lib. 5. vers. 7.

2 *Vera dedit*] Tanquam aliis Imperatoribus ante usurpata, Domitiano a victa Germania jure debita. *Decius adde, &c.*] Ut ebibatur 'Germanicus' decem cyathis, pro numero literarum. Vide Epigr. 72. lib. 1.

EPIG. CLXXI. *Βροῦτον παιδίον*] Pusio Bruti: de quo Epigr. 77. l. 2. vers. 4. et Epigr. 51. l. 9. vers. 5. hic autem de imagine ipsius in ære aut alia materia expressa loquitur.

EPIG. CLXXII. *Sauroctones Corinthius*] 'Fecit Praxiteles ex ære Corinthio puberem subrepenti lacertæ cominus sagitta insidiantem, quem Sauroctonon vocant.' Plinius lib. 34. c. 8. ex *σαῦρος* et *κτείνω*.

EPIG. CLXXIII. *Hyacinthus in tabula pictus*] Opus Niceæ, quod secum deportavit Alexandria capta Cæsar August. Plin. lib. 35. cap. 11.

2 *Æbalus puer*] Hyacinthus Lacon, vel ab Æbalo nepote suo ex fratre Cynoria. Pausan. Laconic. *Culpa dolorque*] 'Tu dolor es, facinusque meum,' &c. Apollo Ad Hyacinthum: apud Ovid. 10. Metamorph.

EPIG. CLXXIV. *Hermaphroditus mar-moreus*] Plin. lib. 7. cap. 3.

1 *Fontes*] Salmacidis. Vide Fab. 11. lib. 4. Met. Ovid. *Utrumque*] Utriusque sexus.

2 *Patris*] Τοῦ Ἐργοῦ. *Matris habet*] Τῆς Ἀφροδίτης.

EPIG. CLXXV. *Danaë pietas*] Plin. lib. 35. cap. 2.

1 *Cur a te pretium, &c.*] 'Jupiter admonitus nihil esse potentius auro, Corruptæ pretium virginis ipse fuit.' Ovid. Elegia 7. lib. 3. Amor.

2 *Leda dedit*] Epigr. 54. lib. 1. vs. 8.

EPIG. CLXXVI. 1 *Sum figuli, &c.*] Sum larva, persona, seu vultus fictilis Batavi rufi, hominis militaris et atrocis. Batavi enim feroces et bellicosi habiti. Pueris quippe terrori sunt larvati.

EPIG. CLXXVII. *Hercules Corinthius*] Ex ære Corinthio. Plin. l. 35. c. 9.

1 *Geminus infans, &c.*] Angues ab Here. in cunis elisos, et Hydram devictam, vel infantes in fabulis audiverunt.

EPIG. CLXXVIII. 1 *Sigillum*] Iunculam ex argilla. Plinius lib. 35. cap. 12.

EPIG. CLXXIX. 1 *Dic mihi, virgo ferox, &c.*] Vide Epigr. 1. lib. 7. vers. 1.

2 *Cæsar habet*] Domitianus habet. Adulatorie, ut Epigr. 1. lib. 7. vers. 2.

EPIG. CLXXX. *Europa*] Plin. lib. 35. cap. 10.

2 *Tunc poteris, &c.*] Namque sub illa forma centenos Argi oculos fefelisset.

EPIG. CLXXXI. 1 *Clamabat, &c.*] Nota sunt Leandri amor, transfretatio, exitus; ex Musæo, Ovidii Epist. &c.

2 *Mergite me fluctus, &c.*] Parcite dum propero, mergite dum redeo.

EPIG. CLXXII. 1 *Ebrius, &c.*] Certe erravit Prometheus ille prior in formando gibbere et monstroso Clesippo: de quo Plin. lib. 34. cap. 3. lusitque alter hic Prometheus, id est, figulus qui ex argilla in Saturnaliis muneribus effinxit sigillum gibberis ejusmodi. Alii leg. *Sigerii*. Origo hujus sigilli hinc orta: Gegania prædices fœmina candelabrum emit no-

bile l. sestertiis, ea tamen lege ut simul etiam emere deberet Clesippum fullonem, monstrum hominis, gibbo fœdum. Postea tamen Geganis suo Clesippo nupsit, eumque mox ex asse scripsit hæredem: qui prædives jam candelabrum illud, ejus beneficio emptus erat, numinis loco coluit. Fœmina hinc summa laborabat infamia, ejusque virum ob deformitatem hoc Epigrammate deridet; et simul jocatur Poëta in Promethen qui hominem e luto formavit pulchrum et venustum; quod idem ille ebrus et in Saturnalibus Clesippum gibberem fœdumque aspectu fixerit. *Rad.*

EPIG. CLXXXIII. *Homero B.*] Opusculum de ranarum cum muribus pugna, quod plerique Homero abjudicant.

1 *Mæonio, &c.*] Mæonia oriundum. Vide Plutarch. lib. de Homero.

2 *Et frontem*] Et illo lecto, æquiore animo his meis veniam dabis. *Nugis solvere discis meis*] Lips. lib. 1. Epist. Quæst. 5. ex Anglicano libro emendat *foris*, id est, quisquiliis.

EPIG. CLXXXIV. 1 *Et Priami, &c.*] Et Odyssea.

EPIG. CLXXXV. 1 *Culicem*] Virgilianum poematum esse, nemo sanus ibit negatum: sed Jos. Scaliger Culicem Virgilii non pueri, sed plane viri et maturi ἀδρὸν καὶ τελείον opus esse, ex Suetonio de vita Lucani nondum edito confirmat, rationesque addit tam certas, ut quemvis facile in sententiam trahat. *Rad.*

2 *Ne nugis positis*] Ne vaces gravioribus studiis per Saturnalia, quibus conveniunt nugæ istæ.

EPIG. CLXXXVI. 1 *Quam brevis immensum, &c.*] 'Prima tabella,' τὸ πρῶτον πτυχίον, primum folium: hinc Isidorus folia librorum dicta esse scribit, 'quod ex foliis fierent, id est, ex pellibus,' quæ de occisis animalibus detrahi solent: sic et pugillares componi solebant ex pluribus

tabellis, quæ πτυχία dicunt Græci: hinc διπτυχα vocabantur, quæ ex duplici tabella constabant. Latini etiam 'duplices' dixere; et 'triplices,' quæ ex tribus, &c. πολύπτυχα, quæ ex pluribus. Martialis de pugillari-bus citreis, lib. 14. Epigram. 3. 'Secta nisi in tenues essemus ligna tabellas, Essemus Libyci nobile dentis opus.' Pugillares ergo illi citrei ex multis sectilibus tabellis, hoc est, foliis ligneis compacti erant, eadem plane forma, qua et pugillares delititi nostri, quibus hodie utimur, et 'tabletas' vocamus, quasi parvas tabulas. *Salmas. Immensum, &c.*] An operis magnitudinem respicit? An Poëtæ divinam majestatem?

2 *Ipsius vultus, &c.*] Frontispicium habet imaginem Virgilii.

EPIG. CLXXXVII. 1 *Hæc, &c.*] Poetæ legi et *Hic*, id est, Menander. *Primum lusit*] Inter cæteras meretrices princeps Thais amantes suos delusit: 'primum lusit,' id est, τὰ πρῶτα, prima in arte meretricia obtinuit Thais, ita ut vere meretrix dici mereretur: non γλυκερά, id est, benigna, comis, non molesta, non procax, sed 'vere amica,' hoc est, meretrix, quæ amantes suos eludat, excludat, revocet, intercipiat. *Petitus.* Verum Gronovius eo modo exponit: *Hæc*, sc. non vera meretrix, nec sola persona comica Thaidos; sed illa, quæ in lemmate designata est, 'Menandri Thais,' sen tota fabula, *Thais*, inscripta: ut Andria Terentii. Ea igitur Thais, Menandri fabula celeberrima, 'primum lascivos amores juvenum lusit,' hoc est, primum in scena exhibuit et materiam comædiæ fecit amantem adolescentem. Significat itaque Menandrum auctorem esse novæ Comædiæ, a Thaide auspicatum. Jam quod sequitur: 'Nec Glycere,' sed 'vere Thais,' &c. Si roges iterum, quæ Thais? respondebo: non profecto alia, quam illa ipsa Comædia; ejus

tanta virtus, ars tanta, tanta suavitatis, ut dicere possis, hoc excellentissimum opus vere fuisse amicam Poëtæ, hoc est, noctes diesque ab eo cultam, curatam, exornatam: denique animam et delicias fuisse illius unicæ; non illam Glyceren, quæ tam potens fuisse fertur.

2 *Nec Glycere, &c.*] Glycera amica erat Menandri, sed comædiis suis familiariter introducta Thais facta est celebriori nomine. Sic exponit Turn. lib. 9. Advers. cap. 24.

EPIG. CLXXXVIII. 1 *Si comes ista tibi, &c.*] Viæ vel longissimæ comites sufficient tibi Ciceronis libri, ut Epigrammate 2. libro 1. videturque Ciceronis stilum quasi Asianum et redundantem taxare.

EPIG. CLXXXIX. 1 *Cynthia, &c.*] Vero nomine Hostilia, amica Properitii.

2 *Nec minus ipsa dedit*] Sic ille Achilles 'hand plus Debet Mæonidæ quam sibi Mæonides.'

EPIG. CXC. 1 *Pellibus exiguis arcatur, &c.*] Antiqua illa charta, quæ ex papyro erat Nilotica, qua Veteres usi, scripturam ab una tantum parte recipiebant, nec in opistographis scribebant, nisi adversaria, &c. Quæ igitur ab una tantum parte scripta erant, ea in voluminis formam conglobabantur et multum spaci occupabant: non enim admodum latæ illæ chartæ fiebant. Hinc Martialis scribit bibliothecam suam vix cepisse Livii Historiam in charta scriptam: at in pellibus sive membranarum scriptam facile quamvis angustus locus continere poterit. *Subnas. Ingens*] A styli insurgentis granditate, an ab operis magnitudine et libb. 140. multitudine? vide Juvenal. Satyra 7. vers. 98. et ἀντιθέται τῷ 'exiguus.'

EPIG. CXCI. 1 *Doctorum virorum*] Quintilian lib. 2. c. 6. et 1. 4. c. 2. Senecæ Rhet. 1. 3. Decl. et Controvers. 25. lib. 5. Corn. Tacit. 3. Hist. Vell. Patere. Hist. 2. &c.

EPIG. CXCH. 1 *Hæc tibi multiplici, &c.*] Massam vocat integrum corpus membranaceum multiplici tabella structum. Græci σωματίον appellant. 'Tabellas' autem, ex quibus totum corpus constabat, singula folia membranæ: 'membranarum' etiam vocabant, totum corpus membranaceum: ut idem lib. 14. Epigr. 188. 'Si comes ista tibi fuerit membrana, putato Carpere te longas cum Cicerone vias.' Ubi 'membranarum' appellat omnia Ciceronis opera in membranarum descripta, et in unum corpus redacta. Sic et per 'Virgilii membranarum' totam Virgilii Æneidem intelligit. *Salmas.*

2 *Carmina, &c.*] Libros 15. Metamorph.

EPIG. CXCH. Amavit Tibullus Deliam, quam Apuleius Planiam fuisse dicit: Nemesium item, quam Glyceren sunt qui ab Horatio appellatam velint; item Næeram, et Sulpitiam, &c. Gyrard. de Poët. Hist. Dialog. 4. Tribuit autem Deliæ Martialis, quod Tibullus Nemesi, libro 1. Eleg. 5. 'Illa regat cunctos, illi sint omnia curæ, Et juvet in tota me nihil esse domo.'

EPIG. CXCV. 1 *Sunt quidam, &c.*] Magis oratoribus quam poetis adnumerat eum Fabius cap. 1. lib. 10. historicis alii.

2 *Putat*] Tum quia versu scriptus sum, tum quia vendibilis, et manibus hominum assidue versari putat.

EPIG. CXCV. 1 *Tantum... Quantum*] Elegantes Antitheseis: vide Epigr. 62. lib. 1.

EPIG. CXCVI. 1 *Quæ fuerant caldarum*] Et hoc et inscriptionem (quæ fuerat *Calda et frigida aqua*) præclare emendavit ex opt. lib. 1. Gruterus, confessus tamen, nondum sic quoque omnia esse perpurcata. In eisdem libris legebatur: *Visa suis*. Scribitur igitur: *Visa suis melius charta notabit aquas*: id est: Tibi notandas et intelligendas dabit melius quam ipsæ

se, quam ipsæ ingenuæ et naturales, quas liber continet ac describit. *Gron.*

EPIG. CXCVII. 2 *Altius in terra, &c.*] Hyperbolice : quasi dicat, non multo altiores quam ubi in terra sedes.

EPIG. CXCVIII. 2 *Brevis est pagina*] Non sufficit. *Tota mihi*] Alii, *prima*, ut lib. 1. intelligatur Epigr. 110.

EPIG. CXCIX. 1 *Hic brevis, &c.*] Gradarius iste et tolutarius equus, qui gressus glomerat, est ab Asturia, regione Hispaniæ Callaicæ auriferæ, Epigram. 16. lib. 10. Vide Lud. Carriou. Emend. lib. 1. cap. 17.

EPIG. CC. 1 *Vertagus acer*] *A tumbler.* De hac voce Turneb. laborat lib. 18. c. 1.

EPIG. CCII. 1 *Emissas, &c.*] Evitare missas in se hastas.

2 *Cercopithecus eram*] Epigr. 128. supra.

EPIG. CCIV. 1 *Æra Celænaos, &c.*] Cymbala, instrumenta ærea, tinnula et sonora, quibus Galli in sacris Cybeles usi, legebant Atyn puerum Cybeles amasium, cujus patria erat Celænæ, opp. Phrygiæ.

EPIG. CCV. 1 *Ætate puer, &c.*] Impubes, non pumice aut dropace levigatus. Epigr. 29. lib. 2. vers. 6.

EPIG. CCVI. 1 *Collo necte, &c.*] Epigr. 13. lib. 6. vers. 8.

EPIG. CCVII. 1 *Cytheriaco, &c.*] Venero. Vide commentatores Horatii ad Oden 13. lib. 1. 'oscula, quæ Venus Quinta parte sui nectaris imhuit.'

2 *Balteus iste Jovem*] Ep. 13. l. 6. v. 7.

EPIG. CCVIII. *Notarius*] Dicti sunt Notarii, qui excipientes verba dictantis, per notas et compendia scribebant, tam celeriter et expedite, ut linguam dicentis, vel dictantis etiam anteverterent. Dein et erant Notarii actuarii, quod in acta referrent, quæ dicebantur in senatu et ad populum.

1 *Currant verba licet, &c.*] Utut volubili fluat lingua, manus τοῦ εἰς ταχὺς διὰ σημείων γράφωντος (ut loquitur Galenus) loquentem prævenit. Vide Senec. Epist. 91. et Auson. Ep. 137.

*Delph. et Var. Clas.*

EPIG. CCIX. 1 *Lewis ab æquorea, &c.*] Papyrus e cortice junci Ægyptii levigetur concha æquorea, quo expeditior sternatur calamo cursus. *Mareotica*] Ægyptia.

EPIG. CCX. 1 *Non mendax stupor est, &c.*] Non mentitur, non simulat stultitiam, simplex et a natura fatuus est. Vide Epigram. 13. lib. 8.

EPIG. CCXI. 1 *Mollia Phryxei, &c.*] Caput vervecinum. Juv. Sat. 3. vers. 294. caput arietis qualis Phryxum transfretavit. Vide Ep. 51. l. 10. v. 1.

2 *Tunicam*] Ex vellere detonso.

EPIG. CCXII. 1 *Hectora credas*] Virum : sunt enim bene capitati pumiliones.

2 *Astyanacta putes*] Puerum : sic Juvenalis de fœmina caput ædificante : 'Andromachen a fronte videbis, Post minor est Pygmæa virgine,' &c. Satyra 6.

EPIG. CCXIII. 1 *Hæc quæ sæpe, &c.*] Hoc in gratiam Domitiani qui oderat parmularios factionis Thracum.

2 *Parna tibi, &c.*] Tibi grandi munimentum nimis angustum ; pumilioni amplum satis.

EPIG. CCXIV. Recte Turnebus censet ludere Poëtam in indicibus sive titulis duarum fabularum Menandri. Et Μισοῦμενον quidem appellat Pollux lib. 10. c. 31. καὶ ἐν τῷ Μισοῦμένῳ Μένανδρος. Ἀφανείς γεγόνασιν αἱ σπάθαι. Sed Δισεξάπλοθος vox est nihili et contra omnem analogiam. Nec sic habetur apud Fulgentium, quem ejus auctorem dat Turnebus : sed hoc modo : 'Nam et Mæxander similiter in Disexapathon comœdia ita ait.' Fuit ergo : Δισεξάπλωτος. id est, 'Bis fallens' vel 'decipiens.' Et hoc convenit isti generi, spem sui facere, et postea eam fallere non semel, exemplo illius, de quo Ovidius lib. 7. Met. 'nam Phylleus illic Imperio pueri volucremque ferumque leonem Tradiderat domitos : taurum quoque vincere jussus Vicerat, et spreto toties iratus amore,' &c. Vidimus etiam

*Martial.*

4 Z

scriptum in Ms. *disexepeton*. Vicissim Martialis hic locus tuetur locum Fulgentii, quem mire vexat Reinesius, *Dysexapto*, *Episucto*, *Episatomo*, *Disexapateto*, *Dysexapatcto*, substituendo 3. Var. 3. Quæ omnia non sunt nanci: nec aliud fuit quam *Disexapaton*. Gronovius.

EPIG. CCXV. 1 *Comædis*, &c.] Epigram. 81. lib. 7.

2 *Fibula quid præstat*] 'Solvitur his magno romædi fibula.' Juvenal. Sat. 6. vers. 73. Vide et Marsilii Cognati Var. Observ. lib. 2. cap. 8.

EPIG. CCXVI. 1 *Prædo fuit*] Sibi prius quam mansuesceret, prædam captabat: cicuratus servit aucupi.

2 *Captas*, &c.] Dolet sibi prædam ab aucupe, cui servit, ereptam. Vide Lil. Gyraldi Dialog. 6. lib. 1.

EPIG. CCXVII. *Oponator*] *The catterer*, qui opsonia emit.

1 *Cenare quanti*] Quam caro vis cenare.

EPIG. CCXVIII. 1 *Cantu fallitur ales*] *Fistulæ*, (*the call*), quæ aves invitat.

2 *Crescit arundo manu*] Dum latitans auceps sensim protrudit viscatos calamos. Arundinibus (inquit Brodæus ad Isidori Epigram. lib. 3. Antholog. cap. 29.) aliis atque aliis insitis, et ita crescentibus, summa in parte visco oblitis. V. Ep. 55. l. 9. v. 3.

EPIG. CCXIX. 1 *Accipe cor, quod habes*] Lips. Epistol. 5. Quæst. 1. lib. legit, *Accipe cor quod abest*. Sed præplacet Torrentii lætio, *Cor bubulum*, in Saturnalibus scilicet missum: quasi dicat; Accipe stupidum et tuo geminum cor, qui a lucroso foro te confers ad sterilia Carmina. Ep. 77. l. 1.

EPIG. CCXX. *Cocus*] Coci officium esse dicit, non tantum ut sit peritus

artis, sed serviat etiam tempori, et judicet palatum domini sui.

1 *Non satis*, &c.] Turnebus interpungit: *Non satis est ars sola coco servire palato, Atque cocus domini debet habere gulam*: lib. 9. c. 24. Alii alias. Ita cocus ex Posidippo, Καὶ τὰ στόμα γίνωσκε τῶν κεκλημένων. Athen. libro 9. cap. 5. Vera est optimorum Codd. scriptura: *Non satis est ars sola coco. servire palatum Nolo. cocus domini debet habere gulam*: quicquid repugnet Sriverius. 'Servire palatum nolo,' est, volo gulam esse ingenuam, ut ipse loquitur lib. 6. quem locum opportune addidit Gruterus. Nam servile palatum, aduetum demenso suo, varietates saporum male distinguit. 'Cocus domini debet habere gulam,' hoc est, licet conditione sit servus, tamen gula debet esse liber et talis qualis est vel domini ejus vel potius convivoris ejusdemque: etenim si convivas ille delectare vult, ipse sit oris sapidus et lauticias intelligentis, necesse est. Gron.

EPIG. CCXXI. 1 *Parva tibi*, &c.] In craticula torreatur ofellæ: veru assentur apri, &c. Vide Epigram. 48. lib. 10.

EPIG. CCXXII. 1 *Mille tibi dulces*, &c.] Dulciarius pistor conficit dulcia, id est, panes mellitos, (unde alii legunt *Melle*), in varias figuras formatos; placentas, scriblitas, spicas, globos, circulos, hamos, lacertulos, &c. Apuleii Metamorph.

EPIG. CCXXIII. 1 *Pueris jentacula pistor*] Jentacula prope soli sumebant pueri, aliquando senes valetudinarii, ganeones, &c.

2 *Cristataque aves*] Galli auroræ prænuncii.



# RECENSUS EDITIONUM

## M. VAL. MARTIALIS,

FABRICIANO AUCTION, ET IN V. ÆTATES DIGESTUS.

---

[EX ED. BIPONT. 1784.]

---

### ÆTAS I. AUTOGRAPHARIA 1470—1501.

ORTA a duabus principibus, altera Veneta, Georgio Merula correctore, altera Ferrariensi, a quibus proxima est Romana I. Tum statim accessere commentatores, Dom. Calderinus ab an. 1474. Georgius Merula ab an. 1482. quorum commentarii fere omnes dein edd. obsident: Petrus Marsus ab an. 1492. et Nic. Perottus, qui Spectaculorum librum eumque primum latis disputationibus illustratum edidit ab an. certe 1496. sæpius dein repetitum.

Princeps I. Veneta, fol. sine nota anni, per Vindelinum Spirensen, circa an. 1470. facta, Georgio Alexandrino correctore, cum epigrammate, ejus primus versus syllaba prima abundat sive procephalus est. ‘Raphael Zovenzonius Ister Vindelino Spirensi ob ejus incredibilem imprimendi solertiam D. D.

Consummatissimus ille Martialis

Impressus digitis Vindelianis

Hic est: hic lepidus facetiarum

Princeps et salis Attici Latinique.

Hunc, hunc lector emas, tibi futurum

Præclarum comitem domi forisque

Istri consilio tui Poetæ.’

Cf. Lengnich Beyträge part. II. pag. 122. et Maittarii Annal. typogr. T. I. pag. 291.

1471 Ferrariæ, 4. M. Val. Martialis epigrammata. In fine : Hic terminatur totum opus Martialis Valerii, quod continetur in quatuordecim libris partialibus, impressum Ferrariæ, die secunda Julii, M. LXXI' (centenariis omissis). Hæc editio non est repetitio præcedentis, sed ex alio libro, eoque valde diverso ducta, carens libro de spectaculis. Andreas Gallus, ante quem nemo Ferrariæ artem typogr. exercuit, hujus edit. impressor habetur. Vid. Maittar. Annal. typogr. T. I. p. 307.

1473 Romana 1. fol.—Hanc Scriverius in cælum laudibus tollit.

1474 Romana 11. fol. per Jo. Gensberg. Prima hæc fuit recensio justa, quæ cum Domitii Calderini, quinque Mss. Codd. usi, commentariis ad Laurentium Medicem prodiit Romæ, nec Venetiis, ut quidam putant. Cf. Lengnich Beytr. part. II. p. 122.

—Venet. fol. Domitii Calderini Commentarius in Martialem, Venetiis, ap. Jacobum de Rubeis. Catal. Bibl. Hasæi Prof. Bremensis Class. IV. crit. p. 503. n. 85.

—Veneta 11. fol. s. 4. maj. 'M. V. Martialis Epigrammatum opus cum commentario integro Domit. Calderini et defensione ejus. Venetiis, per Joh. de Colonia.' Sic legitur tit. in Cat. Bibl. Hasæi Class. IV. inter libros quartæ formæ p. 523. n. 35. et cf. Lengnichii Beytr. P. II. p. 122. Huic igitur editioni jam subjuncta est defensio adversus Nic. Perottum.

1475 Veneta 111. fol. per Jo. de Colonia. Vid. Lengnich. l. c.

1478 Mediolan. 1. fol. per Phil. de Lavagnia.

1480 Veneta IV. fol. c. Dom. Cald. def.

1482 Veneta V. fol. In hac Georgii Merulæ commentarii Domitianis adjuncti sunt.

1483 Mediolan. 11. fol. per Baptistam de Tortis.

1491 Mediolan. 111. fol. per Phil. Pincium de Canato.

1492 Veneta VI. fol. ap. Bonetum Locatellum cum commentariis Petri Marsi.

1493 Veneta VII. fol. Martialis cum duobus commentis (Domitii Calderini scil. et Georgii Merulæ). In fine : 'Hoc per Bartholomeum de Zanis de Portesio Venetiis impressum opus feliciter explicit. M. CCCC. XCIII. Die XIII. Novembris.' Ferrara hæc edit. literis impressa est quadratis pernitidis, Maittario autem (ut videtur) ignota. Vid. Mait. Indic. s. Annal. T. V. part. II. pag. 56. et

536. Hanc notitiam debemus viro perill. Heideggero, Tribuno Reip. Turiceusis, in cujus Bibliotheca hæc ed. servatur.

1495 Veneta VIII. fol. cum Merulæ et Calderini commentariis.

1496 Venet. fol. Nic. Perotti Cornucopiæ per Joannem de Tridino alias Tacuinum (cf. quæ ad edd. seqq. an. 1499. 1501. de hoc libro dicuntur). Extabat quondam inter libros Joach. Chph. Nemeiz, Consil. aul. Bipont. venales Argentor. 1745.

1498 Veneta IX. fol. c. Merulæ et Calderini commentariis.

1499 Venet. fol. Nic. Perotti Cornucopiæ in Ædibus Aldi mense Julio MID. Cf. cat. Bibl. C. G. Schwarzii, Prof. Altorf. P. I. p. 146. inter Aldinas fol.

1501 Lugd. fol. Nic. Perotti Cornucopiæ seu Commentariorum L. L. una cum commentariis s. expositionibus ipsius Nicolai in C. Plinii Sec. præmium summa diligentia emendatum, Lugdui impressum per Jac. Mailleti, anno Gratiae M. quingentesimo primo, die vero secunda mensis Junii. Sic legitur inter Incunab. typogr. Bibl. Uffenbach. T. II. App. II. p. 75.

— Venet. fol. Nicolai Perotti Cornucopiæ: sive commentariorum linguae Latinae ad illustriss. Principem Federicum Urbini Ducem: et ecclesiastici exercitus Imperatorem invictiss. liber primus: de Amphitheatro Epigramma primum. In fine: 'impressum Venetiis per Joannem de Tridino, alias Tacuinum, anno domini 1501. die XXVIII. Maji, Regnante inclyto duce Aug. Bar. invicto principe. Laus Deo. cum gratia et privilegio per decem annos.'—Nicol. Perottus, Archiepisc. Sipontinus libr. spectaculorum prolixis comment. illustravit, qui sæpius editi sunt sub invidiosa inscriptione Cornucopiæ, Venet. ap. Aldum 1513. fol. Tusculani 1522. 4. et Basileæ 1526. fol. et 1527. ap. Aldum.—Non autem ille tantum Martialis verba interpretatus est, sed de verbis singulis latas disputationes dedit, quales v. c. apud Eustathium in Homerum reperimus.

## ÆTAS II. 1501—1566.

Quamvis nullius certæ recensitionis significationem habeat, ornamenta tamen accepit ab Aldinis, quarum princeps est an. 1501. Juntina 1512. Parisinis Colinæi, quarum I. prodiit an. 1528. et Gryphianis ab an. 1535. Commentator novus ad priores accessit

Jac. Micyllus an. 1536. Verum etiam Martialis castus s. potius castatus prodire cœpit, cura Franc. Sylvii ab an. 1514. Cour. Gesneri ab an. 1544.

1501 Aldina I. 8. Martialis.—In fine: 'Venetiis in ædibus Aldi, mense Decembri 1501.' Edit. perrara præ ceteris Aldinis. Vid. Aldinas in C. G. Schwarzii Bibl. Altorf. Baueri Bibl. libr. rar. univers. et Engel. Bibl. selectiss. Possidet eam quoque perill. Heideggerus Turici, habuitque Hemmo Arnold Werumæus Jctus Grœning. teste Catal. 1783. p. 74.

1503 Veneta x. fol. Martialis cum duobus (Calderini et Merulæ) commentis. In fine: 'Impressit volumen hoc Jacobus Pentius de Leuco Impressorum omnium accuratissimus. M. D. III. Die 23. Decembris: Anno Leonardi Lauretani S. Principis altero.' Edit. pernitida, Maittario ignota, servatur in Bibl. perill. Heideggeri.

1508 Erffurdæ. 4. min. 'M. Val. Marcialis urbanis. Poete Xenia et Apophoreta.—Ad candidum lectorem hexastychon M. Joannis M. Herbipolitani.

Qui didicit vitam graveolenti ducere porro:

Atque sedare sitis flumine doctus onus

Hinc procul abscedat: namque hic sybaritica mensa

Instruitur: crapulam nostra talia docet.

Pone modum sophie puer: et jucunda popine

Muria condiscas: non nocitura seni.

Vale et salve.'

In fine legitur: 'M. Val. Marcialis poete Xenia et Apophoreta impressa Erffurdie per Johannem Knapp. Anno domini M. D. VIII. die vero vicesima nona mensis Octobris.' Notitiam hujus edit. elegantius impressæ benevole nobiscum communicavit vir. clar. Aug. Christ. Borbeck, Rector Bielefeld.

1510 Aldina II. 8. in ædib. Aldi.

— Veneta XI. fol. cum Merulæ et Calderini commentariis.

1512 Juntina, 8. Florent. ap. Phil. Juntam: quam nullibi invenimus, nisi in Cat. Bibl. selectissimæ Hemm. Arn. Werumæi Jcti. Groning. p. 54. n. 979.

1514 Veneta XII. fol. M. Val. Martialis epigrammata cum Calderini commentariis ac figg.—Ex Catal. Bibl. S. J. Lovan.

— Paris. I. Sylvii. M. Val. Martialis epigrammatum lectoris castimonia dignorum liber, ubi omnia Veneris illius despuendæ

quasi irritamenta, quibus passim sordidatus lectorum nares corrugabat, accurata Francisci Sylvii Ambianatis diligentia deletili spongia detera sunt et eluta.—Hic Sylvius primus fuit, qui ex Martiale loca nupta resecurit. Gesnerus hunc secutus est.

1515 Argentor. 1. 4. M. Val. Martialis epigrammata, cum interpretamento dictionum græcæicarum, quæ passim in toto opere continentur, Othmari Nachtgall Argentini, &c. In fine: 'M. Val. Martialis finit. Impressus Argentinæ anno Domini M. D. XV. XXVIII. die mensis Augusti, in ædibus Joannis Knobloch Chalcographii.' Edit. hæc rarior est penes perill. Heideggerum Turici.

1517 Aldina III. 8. Martialis—In fine: 'Venetiis, in ædibus Aldi et Andreae Soceri mense Decembri 1517.' Edit. perrara, Maittario ignota, memoratur in Cat. Bibl. Schwarz. Altorf. P. 1. n. 2804.

1522 Lugd. 8.

1528 Paris. II. Colinæi 1. 8. ap. Sim. Colinaeum. Edit. rara et nitida.

1530 Antv. 8. ex Catal. Bibl. S. J. Lovan. p. 399.

1535 Gryphia II. Lugd. 8. ap. Seb. Gryphium.

— Paris. III. Sylvii II. 4. M. Val. Martialis epigrammaton lectoris castimonia dignorum liber, ubi omnia Veneris illius despuendæ quasi irritamenta, quibus passim sordidatus lectorum nares corrugabat, accurata Francisci Sylvii Ambianatis diligentia deletili spongia detera sunt et eluta. Parisiis, Jac. Kerver.

1536 Basil. Micylli 1. 8. M. Val. Martialis epigrammata cum scholiis Jac. Micylli, ap. Jo. Hervagium.

— Paris. IV. 8. M. Val. Martialis epigrammata. Ex Catal. Bibl. S. J. Ipræ. p. 71.

1538 Basil. II. 8. ap. Henr. Petri.

1539 Paris. 8.

1540 Paris. v. 16. Martialis—ap. Sim. Colinaeum. Vid. Baueri Bibl. libr. rar. univers. et Engelii Bibl. selectiss. Est penes perill. Heideggerum Tiguri.

1542 Venet. fol. cum interpr. Dom. Calderini et Ge. Merulæ. Cf. Crenius Animadv. philol. Part. III. p. 17.

1544 Paris. VI. 16. ap. Sim. Colinaeum.

— Turici. 8. M. Val. Martialis Poëtæ facetissimi epigrammata ad linguæ Latinæ copiam et varias rerum nomenclaturas utilissima, recens ab omni verborum obscœnitate in adolescentium præcipue scholarumque usum expurgata, et in locos circiter LXXX. digesta,

ac plerisque in locis emendata per Conradum Gesnerum, Medicum et naturalis philosophiæ in Tigurino Collegio professorem. His accesserunt dialogi tres, in quibus ratio hujus instituti redditur, et multa de puerilibus studiis egregie commemorantur. Jacobi Micylli Argentoratensis in M. Val. Martialis epigrammata annotationes. Tiguri, excudebat Froschoverus an. MDXLIV. Edit. rar. vid. Bauer. et Engel. ubi legendum 1544. ex Cat. Bibl. Bunav. et Schwarz. P. 1. n. 2203. Est penes perill. Heideggerum Turici.

1546 Gryphiana II. 8. Lugd. ap. Seb. Gryphium.

— Basil. 12. M. Val. Martialis Epigrammaton libri XIV. summa diligentia castigati, per Nic. Brylingerum.

1550 Gryphiana III. 16. Lugd. ap. Seb. Gr.

1554 Paris. VII. Vascosani 4. ap. Vascosan. Martialis castus, ab omni obscœnitate repurgatus. Edit. rar. et nitida.

1559 Basil. III. 8. ap. Hervag. c. n. Micylli.

— Gryphiana IV. 12. Lugduni, ap. Seb. Gryphium. Engel. Bibl. selectiss.

1560 Lugd. 12. ap. Vincentium : e castigatione Jo. Boulierii ad fidem vetustissimorum librorum, ut est in titulo, cum notulis in margine.

1563 IV. 12. per Nicol. Brylingerum.

### ÆTAS III. JUNIO-GRUTERIANA

1566—1618.

Inchoata ab Adr. Junio, cujus recensio statim a Plantino et Ant. Gryphio recepta fuit, an. 1596. a Theod. Pulmanno, cujus et Chph. Coleri notæ Junianis junctæ cum Indice a Jos. Langio docte confecto edit. Argentoratensem an. 1595. ornarunt ; perfecta tandem Jani Gruteri curis ab an. 1596. Martialis resecti curatores novi extitere Edmundus Augerius an. 1568. Plantino inserviens, et Andr. Frusius Gallus an. 1588. Interea quoque commentatorum numerum auxerat Theod. Marcilius et Laur. Ramiresius de Prado, cet. Vario- rum has curas plerasque cum novis Desid. Heraldi et Nic. Rigaltii conjunxerunt Parisina Morelli an. 1601. et illa 1617. Superavit mox omnium interpretum curas egregia doctrina Matth. Raderi, qui Mar-

tialem castigatum illustravit an. 1602. Sed et juventuti consuluit Th. Farnabius cum notis superiorum excerptis, tum textu ex Mss. corrigendo. Metaphrasin epigrammatum Græcam scripsit Jos. Scaliger, editam primum 1607.

1566 Plantiniana I. Junii. Antv. 8. ex Plantini officina, ex recensione Adr. Junii, qui quædam Martialis antea inedita e Ms. Codice vulgavit lib. v. animadvers. cap. 17.

1567 Gryphiana v. 12. Lugd. ap. Anton. Gryphium. M. Val. Martialis epigrammata libri XIV. ex fide vetustissimorum exemplarium, quanta fieri potuit cura vigilantiaque nunc recens emendati: una cum annotationibus aliquot virorum doctorum perquam utilis.

158 Plantiniana II. Augerii, Antv. 8. ap. Plantin. M. V. Martialis epigrammata ab omni rerum obscenitate vindicata, opera Edmundi Augerii (Jesuitæ).

— Plantiniana, nescio an eadem cum priori Antv. 8. M. Val. Martialis epigrammaton libri XII. Xeniorum lib. I. Apophoretorum lib. I. ap. Plantin. Ex Catal. Bibl. S. J. Lovan.

1570 Dilingæ. 8.

1579 Plantiniana III. Antv. 12. ex recensione Adr. Junii, ex offic. Plantin. quam ed. dein Jos. Langius in indice componendo secutus est. Collata quoque cum insigni Ms. et cum Aldina I. fuit in Bibl. Fabriciana.

1584 Gryphiana VI. 12. cum scholiis variorum, inprimis Hadr. Junii. Lugd. ap. Anton. Gryphium.

— Paris. VIII. Marcilii, 8. cum Theod. Marcilii notis, quas autem notas perstringit Scaliger Epist. LXIII. et LXVI. Idem, notante Nic. Antonio Bibl. Hisp. Marcilius est, qui sub Claudii Musamberti nomine commonitoria ad Ramiresii quatuor libros hypomnematum in Martialem edidit, quæ viderunt lucem Paris. 1607. 8. Sed Musambertus iste juvenem esse se innuit, Marcilius autem jam hoc a. 1584. commentarios in Martialem ediderat.

1587 Plantiniana IV. Antverp. 4. (s. prima repetita) opera Edm. Augerii.

1588 Colon. 8. M. Val. Martialis epigrammata ab omni obscenitate vindicata per Andr. Frusium: ex Catal. Zech. p. 60.

1593 Plantiniana v. 16. M. Val. Martialis epigr. libb. XII. Xeniorum liber I. et Apophoretorum liber I. Lugd. Bat. ex off. Plant. ex Cat. Bibl. Ludewig. n. 12842.

1595 Argentorati 11. Pulmanniana, 12. M. Val. Martialis Epigrammaton libri xv. hoc est, Spectaculorum liber 1. Epigrammatum variorum libri xii. Xeniorum liber 1. Apophoretorum liber 1. Post Hadr. Junii emendationem recogniti: et lectionis varietate doctissimorumque virorum observationibus illustrati. Adjecto novo rerum ac verborum singulorum indice absolutissimo, studio et opera Josephi Langii Cæsaremontani, Argentinæ. Ære Lazari Zetzneri. Anno MDXCV.

1596 Gruteriana 1. Francof. 12. ex Jani Gruteri jam accuratiori ad Mss. Palatinos et edd. vett. recensione. Quæ editio cum Ms. Viennensi ab eodem Grutero collata servatur in Bibl. Leidensi, in qua etiam obviæ, præter plures Mss. Martialis Codices, aliæ editiones hujus scriptoris cum castigationibus Mss. doctorum virorum, Is. Vossii, Francisci Junii, &c.

1597 Veronæ, 16. Epigrammata expurgata, Justi Lipsii aliorumque annotationibus illustrata: ex Bibl. Thuani.

1599 Ingolst. 8. M. Val. Martialis epigrammata: ex Catal. Bibl. Morgenbesserianæ part. 11. p. 109.

1600 Paris. 4. Desiderii Heraldi in libros xii. Epigr.

1601 Paris. ix. Morelli. 4. m. ap. Morellum. Epigrammatum libri xiv. cum Comment. D. Calderini et Obs. G. Merulæ. Ejusd. Martialis Epigrammata selecta Græce expressa a Morello cum notis. Item Marcilii comment. auctus ad Amphitheatrum. Desid. Heraldi adnot. et Nic. Rigaltii, it. scholia Adr. Junii, Pulmanni et Coleri. Sic in Bibl. Hasæanæ Cat. cl. iv. p. 527. n. 61.

1602 Gruteri 11. Francof. 12. repet. præcedentis a. 1596.

— Raderi 1. Ingolst. fol. M. Val. Martialis Epigrammat. libri omnes novis commentariis, multa cura studioque confectis, &c. rerumque et verborum, lemmatum item, et communium locorum variis et copiosis Indicibus aucti a Matthæo Radero, &c. cum gratia et privilegio Cæsareæ Majestatis. Ingolstadii. Ex typographia Adami Sartorii. An. Domini MDCII. Ita eam nobis descripsit perillustis possessor Heideggerus, Tribunus Reipubl. Turicensis. De prima Raderi edit. sic Joseph. Scaliger Epist. 159. ad M. Velsorum: ‘Valde laudo operam Raderi vestri in Martialem. Itaque me auctore multi emerunt librum illum, ut ego pretium illius excandefecerim. Laudo, inquam, eruditionem hominis et candorem Germanicum, qui sine ulla rubigine, et maledicentia tam bene de bono scriptore meritis sit.’ Confer Velseri Epist. 21. Commen-



tarius Raderi, ait Ernesti, omnium est optimus, plenusque egregia doctrina, quem legisse neminem pœnituerit.

1603 Lugd. 8. Ex Catal. Bibl. S. J. Lovan. p. 339.

— Aureliæ Allobr. (Genevæ,) 4. in Corpore poët. Lat. exc. Sam. Crispinus. (Ed. 1.)

1604 Antv. 8. ex recensione Matth. Raderi. Ex Cat. Bibl. S. J. Lovan. p. 339.

1607 Paris. 8. M. Val. Martialis Epigrammatum Metaphrasis Græca a Josepho Scaligero composita, cum Is. Casauboni præfat.

— Paris. 4. ap. Somnium, c. Comm. Varr. et Indice Jos. Langii. Sic in Cat. Bibl. Thuan.

— Paris. 4. M. Val. Martialis Epigrammatum libb. xv. Laur. Ramiresii de Prado commentariis illustrati: cum Jos. Langii Indice omnium verborum. Vid. Cat. Bibl. Ludewig. n. 12637.

1608 Romæ 8. ex recensione Andreae Frusii Galli.

1611 Raderi II. Ingolst. fol.

— Genevæ, 4. in corp. poët. Latin. Ed. II.

1612 Goslar. 12.

1613 Colon. 8.

1615 Farnabii I. Lond. 8. c. n. Thom. Farnabii, qui aliquot Mss. usus est ad textum corrigendum et superiorum optimorum notis.

1617 Lutet. Paris. fol. M. Val. Martialis Epigrammatum libri xv. cum variorum doctorum commentariis, notis, observationibus, emendationibus, et paraphrasis, unum in corpus magno studio coniectis. Cum indice omnium verborum Josephi Langii Cæsari-Mont. (sed absque ejus præf. et dedic. quam habet ed. Argent. 1595.) et aliis indicibus locupletissimis. Lutetiæ Parisiorum, apud Michaëlem Somnium, via Jacobæa sub scuto Basiliensi. Ex regis privilegio. Præcipua hæc editio instructa est commentariis viro- rum doctorum notisque Domitii Calderini, Georgii Merulæ Alex- andrini, Theodori Pulmanni, Hadr. Junii, Nicolai Rigaltii, Christo- phori Coleri, Steph. Claverii, Fed. Morelli, et Ramiresii de Prado in librum Spectaculorum et quatuor primos Epigrammatum libros, atque adversus hunc commonitoriis Claudii Musamberti: Theodo- ri item Marcilii in librum Spectaculorum, et in libros XII. Epi- gramm. Desiderii Heraldii. Occurrit quoque in hac edit. Meta- phrasis Græca selectorum Martialis Epigrammatum composita a Josepho Scaligero.

— Lugduni, 4. in choro poëtarum lustrato et illustrato ab Alex. Ficheto. Expuncti vero sunt versus obscœni.

s. a. Francof. 8. e recens. Jani Gruteri.

1618 Lugd. 12. ex Andreæ Frusii Galli recensione.

— Rothomagi. 12. opera et studio Andr. Frusii S. J. 12.

#### ÆTAS IV. RADERO-SCRIVERIANA

1619—1713.

A Petri Scriverii Batavi recensione, primum an. 1619. edita, ad criticam rationem exactior est. Sed una cum illo tamen regnarunt Raderiana recensio, quæ cum commentario etiam curis tertiis meliori an. 1627. Moguntiæ prodiit, et illa Th. Farnabii, quam posteriorem sibi excolendam sumsit Corn. Schrevelius, ab an. 1656. In usum Delphini quidem Vincentius Collesso Martialem castratum illustravit an. 1680. sed et idem nescio an nocentius omnem obscœnitatem ad calcem libri congescit. Inter Collessii assecclas præstat editio Amstelæd. Lud. Smids an. 1701.

1619 Scriverii I. Lugd. Bat. 16. s. 12. M. Val. Martialis nova editio; cum Petri Scriverii animadversionibus: accedunt Jani Gruteri notæ: Josephi Scaligeri diatribe critica ad libellum de spectaculis in T. Marcilium; Joannis Brodæi (ex libro x. Miscell.) Hadr. Turnebi notæ in Epigrammata: Angeli Politiani, Justi Lipsii, Jani Rutgersii et Isaaci Pontani notæ ad quædam loca. Lugd. Bat. ap. Jo. Maire. Vid. Cat. de la Bibl. du Roi, Bell. Lettres, T. 1. 321.

1620 Luxemburgi, 12. cura M. Raderi S. J.

1621 Scriverii II. Amst. 12. M. Val. Martialis Epigrammata, ex emend. P. Scriverii. Ex Cat. Morgenbess. part. II. p. 146. et Bibl. Thuan. T. II. p. 280. et Bibl. Hasæi p. 639. n. 35.

1623 Duaci. 8. M. V. Martialis Epigrammata. Vid. Cat. Bibl. S. J.

— Farnabii II. Genevæ. 12. c. n. Th. Farnabii.

1624 Colon. Agrip. 12. ex Raderi recensione, sine notis, obscœnis rescissis.

— Farnabii III. Sedan. 8. M. V. Martialis Epigrammatum libri, animadversi, emendati, et commentariolis explicati; c. n. Thom. Farnabii.

1625 Farnabii IV. Francof. 12. M. V. Martialis cum commentar. Th. Farnabii. Ex Schmidii Cat. Lat. p. 82.

1626 Dilingæ, 12. ex recensione Raderi, obscœnis rescissis, sine notis.

1627 Mogunt. fol. Matthæi Raderi de Societate Jesu, ad M. Val. Martialis Epigrammaton libros omnes, plenis commentariis novo studio confectis, explicatos, emendatos, illustratos, rerumque et verborum, lemmatum item, et omnium locorum variis et copiosis indicibus auctos, curæ tertiæ, plurimis locis meliores. Moguntia, sumtibus Joannis Kinckii, Bibliop. Colon. Excudebat Hermannus Meresius. An. M.DC. XXVII. cum auctoritate Superiorum et privilegio S. Cæs. Majest. Editio hæc est penes nos ipsos.

— Genevæ, 4. in Corp. poët. Lat. Ed. III.

1628 Colon. Agrip. fol. Matth. Raderi *Analecta tertiis commentariorum curis, ad Martialem jam editis addenda*: ap. Jo. Kinckium, ad intersigne Monocerotis.

— 12. opera Andr. Frusii.

1629 Scriverii III. Amstel. 16. ap. Guil. Jansson. ex Museo P. Scriverii.

1630 Antverp. 24. m.

1643 Paris. fol. c. interpr. et not.

1644 Farnabii v. Amstel. ap. Blaeu. 12. c. n. Th. Farnabii.

1645 Farnabii vi. Amstel. 12. c. n. Thom. Farnabii.

1650 Scriverii iv. Amstel. 12. ap. Lud. Elzev. Repet. ed. Scriverianæ a. 1619. Lugd. B.

1654 Farnabii vii. Amstel. 12. c. n. Thom. Farnabii.

1656 Farnabio-Schreveliana i. Lugd. Bat. 8. c. n. Farnabii, additis selectis aliis, cura Corn. Schrevelii.

1657 Venet. 4. M. Val. Martialis Epigrammatum medicæ aut philosophicæ considerationis enarratio: sive de medica Martialis tractatione commentarius Cæs. Zarotti. Venetiis ap. Baba: 1657. Vid. Cat. de la Bibl. du Roi Bell. Lett. T. I. p. 321.

1661 Farnabio-Schreveliana II. Lugd. Bat. 8. ap. Franciscum Hackium. M. Val. Martialis Epigrammata cum notis Tho. Farnabii, et variorum, genuinoque indice tum rerum tum auctorum. Accurante Corn. Schrevelio. Etiam Jo. Frid. Gronovii notas alibi non inveniendas hæc editio habet.

1670 Farnabio-Schreveliana III. Lugd. Bat. 8. ex offic. Hackiana. Repet. edit. a. 1661.

— Farnabii VIII. Amstel. 12. ex offic. Janssonio-Wæsbærgiana; c. n. Thom. Farnabii.

1673 Eadem, *ibid.* 12.

1680 Tolosæ. 8. Petrus Rondellus libros quinque Epigrammatum e Martiale selectorum cum notis suis vulgavit.

— Paris. 4. ap. Antonium Cellier, via Citharæa. M. Val. Martialis Epigrammatum libros xv. interpretatione et notis illustravit Vincentius Collesso J. C. jussu Christianissimi Regis, ad usum Serenissimi Delphini. Editio mutilata, sed (nescimus in quem usum) Epigrammata obscæna in calce adjecta sunt.

1701 Lond. 8. Repet. edit. Collessii a. 1680.

— Amstel. 8. ap. G. Gallet præf. typogr. Huguetanorum. M. Val. Martialis Epigrammata paraphrasi et notis variorum selectissimis, ad usum Ser. Delphini interpretatus est Vincentius Collesso. Numismatibus, historias atque ritus illustrantibus, exornavit Lud. Smids. Et huic editioni in calce obscæna subjiciuntur.

1704 Farnabii IX. Amst. 12. c. n. Th. Farnabii.

#### ÆTAS V. 1713—1782.

Quam a quarta distinguimus, ne hæc longior videatur, et quod novi curatores quaecumque nomen suum præponere maluerunt suis edd. quam sibi ab aliquo antiquiori conciliare auctoritatem; neque tamen sic melius de auctore promeriti videntur. In his numerandi sunt Mich. Maittaire, Londinensis, et Abr. le Mascrier, Parisinæ curatores.

1713 Londini, fol. in Corp. poët. Lat. Maittariano, vol. 11. p. 1118—1246.

1716 Lond. 12. ex offic. J. Tonson et J. Watts. M. V. Martialis Epigrammata, ex recensione Mich. Maittarii. Edit. nitida.

1729 Aug. Vind. 12. M. Val. Martialis Epigr. Libb. XII. Xeniorum L. 1. Apophor. L. 1.

— Ingolst. c. n. Juvencii. 8.

1743 Lugd. B. c. n. Farnabii. 12.

1744 Lugd. B. 12. Eadem rep.

1754 Paris. 12. maj. Voll. 11. M. V. Martialis Epigrammatum libri; ad optimos codices recensiti et castigati, editore Abr. le Mascrier. Paris. apud Carol. Robustel et Natalem le Loup, ad ripam Augustinianorum, typis vero Coustelierii. Vid. Diction. Hist. portatif. T. 111. Caen. 1779. 8.

— Paris. 12. Voll. 11. typis Josephi Barbou, c. figg.

1764 Ant. de Rooy Conjecturæ crit. in poëtas vet. et Martialem. Traj. ad Rh. 8.

1782 Manhemii, cura et sumtibus Societatis literatæ, 8. quæ sequitur edit. Parisinam ap. Barbou, et Martialem non resectum exhibet.

---

Nos textum Scriverij, a Schrevelio recognitum, recepimus, denuo collatum a nobis cum Raderiano et Farnabiano. Inter varias variorum auctorum vitas Martialis, cum potior nobis visa esset illa Matth. Raderi, ex ipso Martiale concinnata, priori eam volumini præmisimus. Secundo volumini adjecimus, eundem Schrevelium secuti, Appendicem Epigrammatum Martiali sive vere sive perperam suppositorum, (cf. cl. G. E. Lessingii *Vermischte Schriften* Berlin. 1771. T. 1. de Martiale §. 4.) uno Epigrammate, nobis x. auctiorem; quod ex Codice Salmasii, qui nunc extat in bibliotheca regia Parisina, a Gudio descriptum primus in lucem protulit cl. Lessingius l. c. Subjunximus tandem, quo sibi responderet utriusque voluminis nostri plagularum numerus, *Diversorum poëtarum in Priapum Lusus*, ex novissima eorum editione, quæ prodit an. 1781. sine loci et impressoris nota. De iis videsis *Notitiam literariam* in Virgilii nostri Vol. 11. p. 255.

## VERSIONES.

Gallicam versionem Epigrammatum omnium Martialis, et prosaicam et metricam, fecit Mich. de Marolles, Paris. 1655. 4. utramque haud magni pretii. Juvencii Gallicam metaphrasin, et Faillii in Martialem notas memorant auctores de l'Histoire des ouvrages des Savans 1693. Nov. p. 130. 'le P. Jouvenci Jesuite a publié une traduction des Epigrammes de Martial, dentis obscœnis.' Id. p. 131. 'M. de la Faille a publié quelques petits ouvrages, comme des notes sur Martial.'

Germanice singula Martialis Epigrammata s. verterunt, s. carmine vernaculo imitati sunt, Mart. Opitzius, Wernikius, Trillerus, Tscheringius, Weissius, Anonymus in *Collectione carminum comicorum, lyricorum, et epigrammaticorum*, Francof. et Lips. 1764. Hymnius, Wilkensius, et qui omnes facile post se relinquit cl. G.

E. Lessingius. Cf. eorum Opp. et Collectionem præcipuorum Epigrammatum Germ. Rigæ. 1766. 8.

Hispanice nonnulla Martialis Epigrammata interpretatus est Emanuel de Salines. Cf. Lorentii Graciani Arte de Ingenio.

Græcum fecit Martialem Jos. Scaliger in Florilegio Martialis, edito ab Is. Casaubono Paris. 1607. quo Libellus de Spectaculis, Lib. XIII. et XIV. ferme integri, et ex ceteris duodecim libris Epigrammatum satis magnus numerus comprehenditur. Quæ quidem opera Martiali locata a Scaligero, laudatur et in cælum effertur a Casaubono, sed merito perstringitur a Monnoyo in Menagianis T. I. p. 325-336. ed. Paris. Inserta etiam reperiuntur hæc Epigrammata in majore editione Parisina Martialis, cum aliis ejusdem Epigrammatibus a Franc. Morello translatis. Nempe Morellus jam ante Scaligerum quædam Martialis Græce verterat, separatim ab ipso duabus plagulis edita circa an. 1600. Sed male omissa sunt auctorum nomina in editione Parisiensi. Pauciora Epigrammata itidem in sermonem Græcum transtulerunt Dousa major, Eman. Martinus, Menagius, alii.

Hadriani Beverlandi notæ ineditæ ad Martialem et Juvenalem Mss. memorantur in Novellis Reipubl. literariæ a. 1699. T. I. p. 468. Nescio quem Martialis interpretem ridet Barthius ad Statium T. I. p. 473. Marcilium an Scriverium? qui Scaligero in Epistolis dicitur Lentulus, et in quo nihil ornati, nihil culti reperiri ait Holstenius Epist. ad Elmenhorstium (post Gudianas) p. 920. Salmasii et Isaaci Vossii editionibus fata intercessere.

RECENSUI Editionum præcedenti pauca de more subjiciamus, quæ vel a Bipontinis prætermissa sunt vel post Martialem ab iis editum prodire.

M. V. Martialis, sine anno, loco, et nomine editoris aut typographi, 4to. Biblioth. Spenceriana, Vol. II. p. 175.

M. V. Martialis alia editio, sine anno, loco, et nomine editoris aut typographi. Ibid.

M. V. Martialis cum comment. Calderini, fol. Venet. 1485. Biblioth. Pinell.

M. V. Martialis Epigrammatum Libri XIV. cum commentariis Domitii Calderini Veronensis, Ven. 1491. fol. Biblioth. Advocatorum apud Edinb.

Editio Martialis prodiit 1492. per Bernardinum de Choris de Cremona. Vide Harlesii Suppl. ad Brev. Not. &c. Vol. II. p. 118.

Editiones Aldinas tres tantum memorant Bipontini et Fabricius: sed quatuor notat Harlesius, n. 1501. 1510. 1512. 1517. Adjicit vero, num omnes sint genuinæ, fidem se præstare non posse; et suspicari videtur ex iis unam (1501.) ex Guil. Huyon, aut ex alia quadam officina furtim exiisse.

M. V. Martialis Spectaculorum Liber, et Epigrammatum primus, cum Cornucopiæ sive commentario amplissimo Nic. Perotti Sipontini, Paris. 1507. fol.

M. V. Martialis Lugd. 1518. 8vo.

M. V. Martialis Epigrammatum Libri XIV. Venet. ap. Ald. 1534. 8vo. Biblioth. Bodl.

M. V. Martialis Epigrammatum octavus Liber, Paris. 1548. 4to.

M. V. Martialis Lugd. Bat. 1548. 8vo.

M. V. Martialis, &c. interpretantibus Calderino et Merula, Venet. 1552. 8vo.

M. V. Martialis Lugd. Batav. 1600. 16mo.

M. V. Martialis Lugd. Batav. 1612. 16mo.

M. V. Martialis cum commentariis Farnabii, Lond. 1633.

Martialis Epigrammata, edente Ricardo Busbeyio, in

usum Scholæ Westmonasteriensis. Lond. 1661. 1670. 1689. 12mo. 1721. 1755. 8vo. et 1773. magis aucta.

M. V. Martialis Epigrammata apud Elzev. Amst. 1664. 16mo.

M. V. Martialis Epigrammata selecta, cum notis Vorstii, Lips. 1675. 8vo.

M. V. Martialis trad. en vers François, avec des remarques. Paris. 1675. fol.

M. V. Martialis Lugd. Batav. 1695. 16mo.

M. V. Martialis Epigrammata, cura Thomæ Fitzgeraldi. Lond. 1721. 1740.

M. V. Martialis Epigrammata, Lond. 12mo. 1724.

M. V. Martialis Epigrammata, Glasguæ 1759. 12mo.

M. V. Martialis, Lond. 1783. 8vo.

M. V. Martialis Epigrammata in XII. Libros digesta; 'ut uni,' (hæc sunt verba editoris,) 'sic omnibus poëtis facem præferente Jacobo Elphinstone,' Lond. 1782. 8vo. Præfigitur Martialis effigies ex gemma ampliata, et copiosa introductio ad poëtas, præcipue ad Martialem spectans. Sine annotationibus.

Jacobus Elphinstone, qui Latine Martialem edidit, idem Anglice vertere eum conatus est. Tam editio quam versio satis nitida quoad typographiam; quoad alia, facta est versio astris satis malignis. Aliquid est, nisi Anglicam vocaveris. Linguam suam spernere videtur interpres, ideoque pro metaphrasi Anglicana vix legenda hæc versio. Et revera nulla videtur esse omnium Librorum Martialis Anglica versio de qua optime prædicandum sit.

Martiale, fedelmente tradotto in Italiano da Giuspanio Graglia. Lond. 1785. 2. Voll. 8vo.

Martialis Ramleri in v. Tom. Lips. 1787.-1791. 8vo. Accedat Anhang. zum Ersten Theil. ibid. 1793. 8vo.—Idem Ramlerus Germanicam Martialis versionem dedit. In hac vero non omnia Ramlero assignanda sunt. Varia epigrammata a variis interpretibus versa sunt, quæ omnia Ramlerus in unum corpus collegit, et dimidio plus ipse interpretatus est.



M. V. Martialis, Viennæ 1804. 8vo. 2. Voll.

Epigrammes de M. V. Martial, Lat. et Fr. nouvelle traduction. A Paphos. Paris. 3. Voll. 8vo. 1807.

M. V. Martialis Franc. ad Mœn. 1808. 8vo. Textus nitidus et emendatus, absque notis, in usum scholarum,

M. V. Martialis Epigrammata, ex optimarum editionum collatione concinnata. Lond. 1816. 18mo.

Epigrammes de M. V. Martial. Traduction nouvelle et complète, par E. T. Simon. Avec le texte Latin, et des notes, et les meilleurs imitations en vers Français. Paris. 1819. 3. voll. 8vo.

Inter ea quæ Martialis epigrammata quædam complectuntur, vel ejusdem sunt imitationes, hæc sequentia numerentur.

Flowres of Epigrammes out of sundrie the most singular authors, selected by Timothie Kendall, late of the Univerſitie of Oxford. Quædam in hac collectione sunt editoris et interpretis, alia aliorum, plurima vero Martialis. Lond. 1577. 16mo. Warton, Hist. Poët. Vol. III. p. 452.

Epigrams of Martial translated into English by R. Fletcher. Inter hæc inseruntur varia ipsius interpretis. Lond. 1650. 8vo.

Marcial Redivivo, Hispanice. Bilbilitani nostri poëtæ hic interpres est Don Antonio Gonzalez de Salas, Hispanus. Non vertit omnia Martialis, sed ea tantum quæ visa sunt præstantiora. Idem est cui tribuitur versio Persii in lingua Castellana, et qui publicavit Parnaso de Quevedo, Ensayo de una Bibliotheca de Traductores Espanoles, &c. p. 100.

In 'The Works of Mr. Thomas Brown, serious and comical,' 4. voll. Lond. 12mo. multa sunt Martialis.

Multa etiam Martialis epigrammata selecta et Anglice versa sunt a Gul. Hay, cum Appendice continente Abr. Couleii et aliorum Epigrammata ex Martiale Anglice versa. Duæ sunt editiones hujus operis: una Lond. 1755. 8vo. Angl. sine Lat. altera cum Lat. in pag. opposita, 12mo. Rursus etiam edita sunt in Hayii operibus,

Lond. 1794. 4to. Versiones in hac collectione bene audiunt.

Wrightii Angl. Versiones, una cum Catonis Distichorum versione, Lond. 1763.

Varia etiam sunt Epigrammata Anglice versa ex Martiale in Poëmatibus Samuelis Rogers, 2. Voll. 8vo. Lond. 1782.

Sinngedichte des Martialis, metrisch ubersetzt ab I. G. Zimmermann, Francof. ad M. 1783. Martialis epigrammata hic versa sunt CLXXVII. Alia sunt editoris lusus satis, ut fertur, felices.

Epigrammata Martialis, cum titulis ex Horatio sumtis, interpretata, imitata, et applicata viris nobilibus, ingenuis, et clericis, sub nomine viri Rev. Scott, Trin. Coll. Camb. sed, ut fertur, non ejus erant: cujuscumque vero fuerint, nihil insulsius aut audacius.

Excerpta ex variis Latinis poëtis qui in scholis non leguntur, notulis illustrata, quæ collegit, in usum studiosæ juventutis, J. Roger Pitman. Lond. 1808. 8vo. Inter hæc multa sunt ex Martiale bene selecta.

Feliciter etiam Germanice vertit LX. Martialis epigrammata I. A. Nasser, in, Satirische Anthologie, aus röm. Dichtern ubersetzt Kelon. 1810. 8vo.

Particularum Martialis Epigrammatum versiones abundant, tam ab exteris quam a nostratibus undequaque spar-sæ, quas notare opus esset infinitum. Satis sit unam et alteram Anglicam indicare; nempe celeberrimi nostratis B. Jonson (Epigr. 77. Lib. VIII.) in 'Specimens of scarce Translations of the seventeenth century,' &c. Lond. 1805. 8vo. Joannis Oldham, inter poëmata ejus, 1710. cl. Isaaci Watts, S. T. P. inter poëmata ejus, et variorum interpretum in 'Gentleman's Magazine,' vol. v. VI. VII. 'Universal Magazine,' Aug. 1761. &c.

Inter *Observationes*, &c. in Martialem, ab operibus ejus sejunctas, numerentur, inter alia, quæ sequuntur.

Ad M. Val. Martialis Epigrammata Lectiones variantes et Notæ ineditæ Hadr. Beverlandi, memoratæ in Novellis

Reipubl. Lit. a. 1699. tom. 1. p. 468. deinde editæ sunt in D. Ferdinandi Stosch Musei Critici vol. 1. Lemgoviaë 1774. 12mo.

Vita Martialis a L. Crusio, in ejus 'Lives of the Roman Poets,' Lond. 1726. 2. Vol. 8vo. p. 305.

Observationes in charactera et scripta Martialis, ab Edm. Burton, nuper soc. Trin. Coll. Cantab. in ejus 'Ancient Characters deduced from classical Remains.' Lond. 1763. 8vo.

Ut magna lis orta est de *Anchialo* Martialis (Epigr. xi. 94.), hic memorentur P. Zornii Dissertatio de scholis publicis, Picenæ 1716. et comment. de Martialis *Anchialo* ab A. L. Zacharia, in Nov. Bib. Bremensi, class. v. fasc. ii. p. 367. Bremæ 1765. 8vo.

Censura perstrinxit varia Martialis epigrammata cl. Tiraboschius, Hist. Literat. Ital. Vol. vii. et Serranus Hispanus contra illum scripserat. Secuta est Tiraboschii defensio, Ferraræ 1776. et deinde in utramque partem lis magna, de qua consulatur Giornale di Modena, tom. xii.

Epistola critica cl. Goensii memoratu dignissima est, ut quæ rara et plurimis incognita, multa tamen, ad Martialis epigrammata attinentia, pretiosa continens. Tota hæc epistola in Harlesii Suppl. ad brev. Not. Lit. Rom. vol. ii. p. 126. exhibetur.

Observationes criticæ in Martialem a J. Jortin, S. T. P. in tractatibus ejus philologicis, criticis, et miscellaneis, pp. 274-280. Lond. 1790. 8vo.

# RECENSUS CODICUM MSS.

## M. VAL. MARTIALIS

QUI IN BIBLIOTHECIS BRITANNICIS ASSERVANTUR.

---

### *Codices in Museo Britannico.*

*Biblioth. Harl.* num. 2700. Martialis Epigrammatum Libri XIV. Cod. membran.

In *Biblioth. Cotton.* tit. D XX. est cod. partim membran. partim chartac. continens, inter alia multa, Martialis XII. Librorum Epigrammatum *Coci* Epitomen. ‘*Cocus* dictus videtur (sic Ms.) eo quod, ut *cocus* per ignis decoctionem a carnibus humores noxios extrahit, et eas ad gustandum facit aptas, sic Martialis per calami artem vitia ex corde humano extrahit.’ Paucas tantum paginas continet.

In *Biblioth. Lansdown.* Martialis est codex qui continet Epigrammatum Libros XIV. eleganter scriptus et illuminatus, sine ullis notis interlinearibus aut marginalibus. Olim fuit Antonii Askeuii, M. D.

Inter libros impressos extat Martialis illustratus commentariis Laurentii Ramirez de Prado, &c. Paris. 1607. 4to. cum notis Mss. R. Bentleii.

### *Codices Oxonienses.*

Auct. F 4. 33. Martialis Epigrammata. Cod. membran. pulcher, 8vo. sæc. xv. cum capitalibus et titulis alternatim deauratis; sine notis et variis lectionibus.

In *Biblioth. Bodl. Canonici Lat.* 82. Cod. Martialis chartac. antiquus, forsan sæc. XIII. lucide scriptus, cum paucis va-

riis lectionibus et notis, mutilatus quiddam sub initio, sed reparatus. Sub finem paulum deficit, desinens hoc vs. in XIV. 217.

Dic quotus et quanti cupias cœnare, nec unum.

Canonici Lat. 84. cod. Martialis chartac. sæc. xv.

— 85. cod. Martialis membran. sæc. xiv. fol. cum tab. præfixa. Est elegans, literis capitalibus pictis ; at sine notis et variis lectionibus.

In Biblioth. Bodl. etiam est editio Gryphiana Martialis 1535. 8vo. cum notis Mss.

Ibid. Martialis editio Paris. 1539. 8vo. ap. Sim. Colinæum cum notis Mss.

Ibid. Martialis editio Basil. 1559. 8vo. cum notis Mss.

Inter codices Mss. et impressos cum notis Mss. *Dorvilianis* x. 1. 5. 31. est Martialis cod. membran. et chartac. fol. 191. 4to.

x. 1. 5. 32. Martialis Epigrammata, cod. chartac. et membran. forma oblonga.

x. 1. 5. 20. Excerpta ex variis scriptoribus, inter quæ sunt quædam ex Martiale. Cod. forma minori. Deficit sub fin.

### *Codices Cantabrigienses.*

Inter libros Mss. *Collegii Corp. Christi* asservatur cod. membran. (236.) sæc. xiii. continens Martialis Epigrammata. Ex dono Danielis Rogerii. Nasmythii Catal.

In *Biblioth. Publ.* nihil præter Excerpta ex Epigrammatibus Martialis, 2296. 15.

In *Biblioth. Trin. Coll.* Martialis Epigrammata; liber impressus, cum multis Mss. collatus.

### *Codex Edinensis.*

Omnium Martialis codicum, qui in Bibliothecis Britannicis asservantur, unus in *Biblioth. Advocatorum* apud Edinburgum videtur esse antiquissimus ; fortasse x. vel xi. sæc.



# INDEX

IN

## MARTIALEM.

Numerus prior Librum, posterior Libri Epigramma denotat. Numero cum littera S præposita, Libri Spectaculorum Epigrammata designantur.

### A i, 27

Ab hoste exit i, 49  
Abderitanæ plebis pectora x, 25  
Abdices poëtam v, 56  
Abducas viii, 56  
Abducere vii, 93. viii, 21  
Abductas oves viii, 56  
Abeat, sic meus December v, 84. xii, 17  
Abesse vi, 19. vii, 7. viii, 56  
Abest vii, 6  
Abies xiv, 84  
Abigas x, 33  
Abigatque noxias aves x, 5  
Abigit meretrix testem i, 35  
Abire v, 20. viii, 32. 56. xiv, 163  
Abires iv, 61  
Abiret iii, 24  
Abisti i, 100  
Abit S 16. i, 63. viii, 59. x, 75. xi, 7. xii, 103  
Abite xi, 6  
Ablatis lacernis xii, 26  
Abluas te ii, 70  
Abnegat ii, 32  
Abnuat S 28  
Abolla viii, 48 Cerea iv, 53  
Abollam Tyriam viii, 48  
Abortivo ovo vi, 93  
Abrumpere xii, 26  
Abrupta reste v, 62  
Abscidit iii, 66  
Abscindere iii, 85  
Abscissa iii, 81  
Abscissa lingua ii, 82  
Abscondunt i, 35  
Absens viii, 78 sacerdos x, 92  
Absentem xi, 61 rogum ix, 77  
Absentes comæ ix, 38  
Absentis vi, 85. vii, 51 amicitiae ix, 100  
Absim iii, 4

Absit x, 87  
Absolvi iv, 16  
Absolvis xi, 20  
Absolvit xii, 52  
Absoluta i, 83. xii, 63  
Abstinet ix, 86. xi, 39  
Abstulerat vii, 61. S 2  
Abstulit iii, 52. vi, 88. ix, 102. x, 51. xi, 69. 91. 93. xiv, 18  
Abutere vii, 93  
Ac iv, 90. ix, 23  
Accedas vii, 26  
Accedent x, 48  
Accedit xii, 26  
Accedunt xi, 71  
Accendit xiv, 26  
Acceptit S 5. i, 106. v, 37. xii, 18. xiv, 175. 189.  
Accepta aqua xiii, 47  
Accessi vii, 18  
Accessit vii, 53. x, 103  
Accidat vi, 82  
Accidisset ii, 65  
Accidit vii, 14  
Accipe i, 89. ii, 27. vi, 25. 80. 85. vii, 1. viii, 9. 56. ix, 68. x, 16. xi, 29. xii, 74. xiii, 9. 11. 45. 102. xiv, 1. 27. 28. 87. 89. 96. 102. 159. 185. 219  
Accipere ii, 56. ix, 69. x, 75  
Acciperes xiii, 45  
Accipiam xii, 10  
Accipias v, 1  
Accipiat ix, 95  
Accipienda ix, 50  
Accipient xii, 52  
Accipies xi, 57  
Accipis ix, 69. x, 69. 88  
Accipit viii, 75. ix, 5. x, 36  
Accipiter xiv, 216

- Accius xi, 90  
 Accola v, 3 proximus v, 22  
 Accubanus iii, 82  
 Accubare v, 70  
 Accubat x, 27  
 Accubuisse xiv, 135  
 Accubuit viii, 50  
 Accumbat x, 84  
 Accumbimus ii, 37  
 Accusas iii, 13  
 Acer vertagus xiv, 200  
 Acerba xii, 34  
 Acerbum ii, 26  
 Acertus xii, 47  
 Acerna mensa xiv, 90  
 Acerra i, 29 plena iv, 45  
 Accerram i, 29 septimanu x, 24  
 Acervos vii, 54  
 Acervum ingentem vii, 27  
 Actei xiii, 122 rubentis xi, 56 Niliaci  
 xiii, 122  
 Aceto x, 45  
 Acetum xii, 48. xiii, 122  
 Achillam vii, 57  
 Achilles iii, 91  
 Achilleas comas xii, 83  
 Achilleos pedes ii, 14  
 Achilles v, 48  
 Acida creta vi, 93  
 Acidalia arundine ix, 14  
 Acidalio nodo vi, 13  
 Acipensem xiii, 91  
 Acipensis xiii, 91  
 Acos tenues x, 37  
 Acre ulcus xi, 98  
 Acri equo xii, 14  
 Acribus curis iii, 20  
 Acrior Chius v, 61  
 Acris equi vi, 38  
 Acrus viii, 81  
 Acrus cor vi, 64  
 Acta S 6. iii, 20. vi, 70. xi, 61  
 Actas quindecies Olympiadas x, 23  
 Actiaci freti iv, 11  
 Actis tantis ix, 104  
 Actitare i, 18  
 Acus xiv, 150 aurea xiv, 24  
 Acuta testa v, 18  
 Acuta arundine x, 15 testudine xiii,  
 86 cuspide xiv, 92  
 Acuto capite vi, 39  
 Acu viii, 28. ix, 14 incerta ii, 66  
 Semiranua viii, 28 lasciva xi, 45  
 Ad S 16. i, 37. 49. 199  
 Adamanta vii, 100  
 Adamantas v, 11  
 Addas viii, 2. ix, 46  
 Addat x, 98  
 Adde iii, 35. x, 18. xiii, 5. xiv, 170  
 Addere viii, 3. ix, 94. x, 26. xiv, 115  
 Addetur x, 48  
 Addictus cliens ix, 3  
 Addideris ix, 5. xi, 26. xiv, 217  
 Addidit ix, 18. 104  
 Addimus x, 24  
 Addita i, 102. ix, 4. xiii, 3  
 Addite x, 24  
 Addixit x, 31. xii, 16  
 Adeas iii, 5  
 Adeo iv, 11. vii, 18. viii, 10. xi, 34  
 Adeone i, 11  
 Adeoque vii, 7  
 Ades S 24  
 Adesse iv, 54. x, 30  
 Adest i, 7. 34. viii, 30. x, 37. xiii, 100  
 Adeunda vii, 92. ix, 46 atria i, 71  
 Adeunte i, 91  
 Adhæret v, 61  
 Adhibere vi, 57  
 Adhibes vii, 100  
 Adhibetur x, 27  
 Adhuc S 15. 23. i, 55  
 Adicit iv, 54. x, 82  
 Adire i, 79. v, 25  
 Adisses ix, 66  
 Aditus viii, 68  
 Adjuvante aura x, 30  
 Adjuvat xi, 60  
 Admiror iii, 69. v, 63. vii, 85  
 Admisisset v, 69  
 Admisit iii, 66  
 Admissa luce xi, 104  
 Admissus xii, 57  
 Admittam xiv, 37  
 Admittas v, 6  
 Admittat iii, 93  
 Admitte iv, 8  
 Admittere i, 26. iii, 17  
 Admittit vii, 68  
 Admittunt viii, 14  
 Admoneas x, 104  
 Admoventur iv, 64  
 Adopta iv, 31  
 Adoptivis ramis xiii, 46  
 Adorant iv, 49  
 Adorantes xii, 29  
 Adorat S 17  
 Adrianus culex iii, 93  
 Adsit xii, 25  
 Advecto æquore xiii, 79  
 Advena xii, 3  
 Adventum iv, 15  
 Adversis frontibus iv, 35  
 Advertere vi, 64  
 Adulter i, 35. x, 95  
 Adultera vi, 7. ix, 3  
 Adulterium i, 91  
 Advocato x, 87



- Advolans* v, 24  
*Æaci severi* x, 5  
*Æacidæ* xi, 43  
*Æacides* viii, 6  
*Æde prima* vii, 51  
*Ædemque* viii, 44  
*Ædes* vii, 97. xi, 34. xii, 32  
*Ædibus mediis* ix, 62  
*Ædificat* ix, 47  
*Ædificem* ix, 23  
*Ædificet* ix, 47  
*Ædifico* ix, 47  
*Ædile* iv, 52  
*Ædilem* v, 84. xiv, 1  
*Ædilis* xi, 102  
*Ægæi maris* vi, 34  
*Eger* iv, 81. vi, 47. xii, 92 *Tityrus* viii, 56  
*Ægida* xiv, 179  
*Ægis* vii, 1. ix, 21  
*Ægle* i, 95. xii, 55 *dentata* i, 73  
*Æglen communem* xi, 81  
*Ægram amicam* xi, 7  
*Ægro* i, 102. ix, 97  
*Ægrota* xii, 56  
*Ægrotat* ii, 16  
*Ægrum* v, 25 *dentem* v, 56  
*Ælia* i, 20  
*Æliani facundi* xii, 24  
*Æliano* xi, 41  
*Æmilie* vi, 85  
*Æmilie viæ* iii, 4  
*Æmilie gentes* x, 12  
*Æmiliane* i, 51. v, 81  
*Æmilius* xii, 19  
*Æmula carmina* xii, 95 *dona* viii, 28  
*labra* iv, 42 *littora* iv, 25 *vina Tuscis* cadis xiii, 118  
*Æmulatur* iii, 20  
*Ænea theca* xi, 76  
*Æneæ* v, 1  
*Æni equitis* xi, 21  
*Ænigmate* i, 91  
*Æno* xiv, 133 *Agenoreo* x, 16  
*Æoli* x, 30  
*Æoliamque* ii, 14  
*Æolio Noto* v, 71 *vellere* viii, 51  
*Æolium pecus* viii, 28  
*Æqua Venus* iv, 13  
*Æquales libros* vii, 90  
*Æqualis* vii, 90  
*Æquandas gentes* viii, 52  
*Æquare* viii, 60  
*Æquarum legum sanctissime cultor* x, 37  
*Æqui reverentia* xi, 5. 50  
*Æquitate* v, 28  
*Æquor languet* x, 30  
*Æquora* S 24. viii, 43 *fraterna* S 16  
*Æquore advecto* xiii, 79 *toto* S 26  
*Æquorea concha* xiv, 209 *Ravenna* xiii, 21  
*Æquorei Anxuris* x, 58  
*Æquoreis aquis* x, 51 *undis* xiii, 84  
*Æquoreo pulvere* S 28 *sale* xiii, 89 *tridente* v, 24  
*Æquorum* x, 87  
*Æquum* i, 115. x, 67  
*Æra* i, 27. 77. vii, 16. ix, 9. 69. xi, 16. 27. xii, 57 *Iugentia* xiv, 204 *sordida* ix, 9  
*Ærariorum* xii, 57  
*Ære* vi, 27 *arguto* xi, 21 *exiguo* ix, 44  
*quaterno* xii, 26 *vario* v, 16  
*Æripedem cervum* ix, 102  
*Ærugine nimia* ii, 61 *viridi tinctos ver-*  
*sus* x, 33  
*Æra tacitum* viii, 32  
*Ære vacuo* S 1. 11  
*Ærias cyparissos* xii, 50  
*Æs* i, 77. iv, 72 *thermarum* xiv, 163  
*Æschyle* ix, 5. 68  
*Æsonides* ii, 14  
*Æstas trigesima* x, 103  
*Æstate* x, 62. 96  
*Æstatem* x, 30  
*Æstates* ix, 2 *decem* iv, 66  
*Æstatis* ii, 85  
*Æstimarit* x, 35  
*Æstimas* xi, 1  
*Æstimare* iv, 61  
*Æstiva hora* xii, 1  
*Æstivas nives* v, 64 *umbras* i, 13  
*Æstivo imbre* iii, 65 *mense* ix, 13 *te-*  
*more* ii, 78  
*Æstivum rus* viii, 61  
*Æstuantem* xi, 98  
*Æstuentes Baias* iii, 20  
*Æstuant* iii, 82  
*Æstuet* ix, 23  
*Æstus* xi, 78 *serenos* i, 50 *siccos* vi, 42  
*Ætas* ii, 64. vi, 85. vii, 96. x, 86 *bre-*  
*vis* vi, 29. 85 *inutilis* xi, 69 *mitis*  
*xiv, 47 tota* x, 38  
*Ætate* xiv, 205  
*Ætatem* x, 36 *longam* vi, 70  
*Ætatis* x, 23  
*Æterna in rosa vivere* viii, 77  
*Æternas habenas* vi, 3  
*Æterno auro* xi, 4 *carmine* x, 26 *ho-*  
*nore* i, 117 *Virgilio* xi, 52  
*Æternum* v, 66  
*Æthera* viii, 36. S 16  
*Æthere* iv, 3  
*Æthereæ aulae* xiii, 4  
*Ætherias auras* i, 4. 7  
*Æthereo nectare* iv, 8 *Olympo* ix, 4  
*Æthereos ortus* iii, 6  
*Æthereus pater* ix, 36. 37

- Æthiope tristi vii, 87  
 Æthiopes S 3  
 Æthon iii, 67. viii, 21 miscellus xii, 77  
 Ætnæaque regna vii, 64  
 Ætnæis oris viii, 45  
 Ætola Calydone ix, 49 cuspide xiii, 93  
 Ætolæ cuspidis vii, 2 feræ vii, 27  
 Ætolo sue xiii, 41  
 Ævo medio viii, 77 placido x, 23 Pylio  
     iv, 1  
 Afer iv, 37. 79. ix, 8. 26. x, 84  
 Affatus v, 3. S 25  
 Affecit xii, 77  
 Affectas xi, 32  
 Affers ix, 88  
 Affertur iii, 50  
 Affirmas vi, 14  
 Affirmat iv, 21  
 Affligunt vi, 33  
 Affuit S 21  
 Afra i, 101 Nomas ix, 76  
 Africa ii, 2  
 Africanis magnis iv, 14  
 Africanus xii, 10  
 Afro rigido xii, 42  
 Agam iv, 90. xiv, 1  
 Agas i, 80. ii, 27. 67. vii, 10 agasque  
     v, 6  
 Agat i, 20. iii, 20 (bis)  
 Agathine velox ix, 39  
 Agedum xi, 56  
 Age ii, 64. viii, 67. x, 87  
 Agelli vii, 31. 92 latentis xii, 73 par-  
     vuli x, 93  
 Agello vii, 91 Arpino xi, 49  
 Agellos tres xii, 16  
 Agellum i, 117 meum ii, 32  
 Agellus xii, 25  
 Agenoreo aëno x, 16  
 Agenoreas lacernas ii, 43  
 Agenoris xi, 1  
 Agentibus i, 96  
 Ager i, 86. iv, 60. v, 71. vii, 71. 102.  
     ix, 55. x, 43. 51. 96 Amiternus xiii,  
     20 ingratus x, 47 luxuriosus xi, 8  
     Nomentanus ii, 38 Regius x, 94  
     suburbanus xiii, 12 superbus Tuscus  
     S 2. ix, 23  
 Agere viii, 7  
 Ageres iii, 66  
 Ageret viii, 26  
 Ages viii, 3. xi, 7  
 Agger xii, 14  
 Aggesta humo viii, 57  
 Agi viii, 33  
 Agili arte iii, 82  
 Agimus xii, 9  
 Agis i, 80. ii, 7. 67. viii, 16. 76  
 Agit i, 69. v, 61 (ter). ix, 4  
 Agitur i, 27  
 Agna frequens vii, 54 Galesi Phalan-  
     tini v, 37 rudis ix, 72  
 Agni x, 92 Phryxei x, 51  
 Agnoscat viii, 3  
 Agnoscende ix, 66  
 Agnus mollis iii, 58  
 Agresti rudique viro iii, 24  
 Agricola xii, 72 crudus et ebrius xii, 76  
 Agricolæ xiv, 34  
 Agricolam vii, 36  
 Agri Cæretani vi, 73 suburbanus x, 58  
 Agrippæ iii, 20. 36. x, 87  
 Agris iv, 66 Diomedæis xiii, 93 No-  
     mentanis i, 106  
 Agro vi, 94. x, 43. 79 Elysio x, 101  
 Agros i, 85. ix, 62 paternos xi, 70  
 Agrum ix, 22 (bis)  
 Agunt ix, 7  
 Ah xiv, 115 facinus xi, 70. 91 miser et  
     demens vii, 65 pudet iv, 67 scelus  
     xi, 91  
 Ais i, 118. xii, 66. 86  
 Ait i, 43. 86. iii, 80. iv, 67. vi, 82.  
     vii, 66. ix, 37. 45. 87. x, 2. xi, 20  
 Aitra x, 4  
 Alabastra xi, 8  
 Alanus vii, 30  
 Alapis v, 62  
 Alas gemmantes xiii, 70 liquidas iv, 49  
 Alat xiii, 49  
 Alauda xii, 58, 60  
 Alba brachia xi, 84 facies iv, 79  
 Alba cerusa x, 22 gemma xi, 36 penna  
     x, 3  
 Albæ lacernæ xiv, 137 lanæ xiv, 155  
     lucæ x, 62 Palladiæ v, 1  
 Albana commissatio xii, 48  
 Albana arce ix, 102  
 Albanæ olivæ ix, 24  
 Albano auro iv, 1  
 Albanos Tusculosque colles iv, 64  
 Albanum xi, 7  
 Albas lacernas xiv, 139  
 Albescere vii, 13  
 Albet viii, 28  
 Albi Galesi xii, 63  
 Albi Maxime xi, 106  
 Albinus iv, 37  
 Albis amicis x, 12 lacernis iv, 2  
 Albo otio iii, 58  
 Albula xii, 99 cana i, 13  
 Albularum crudarum iv, 4  
 Albus i, 56. viii, 26  
 Alcestin iv, 75  
 Alcidae v, 65. vi, 68 prioris ix, 102  
 Alcide ix, 66  
 Alciden ix, 4, 45. xiv, 178 majorem  
     S 16. ix, 65

- Alcides vii, 49. ix, 26. 35 minor ix, 102  
     sacratuſ vii, 50  
 Alcime i, 89. v, 64  
 Aleinoi iv, 64. x, 94  
 Aleinoo vii, 42. xii, 31  
 Alcon mitior xi, 84  
 Alconti vi, 70  
 Alea xiii, 1. xiv, 15 parva xiv, 18 sola  
     iv, 66  
 Alea blanda iv, 14  
 Alcator udus v, 84  
 Alece putri iii, 77  
 Alecem xi, 27  
 Ales xiii, 68. xiv, 218 plurima ix, 56  
 Alexis v, 16. vi, 68. viii, 73  
 Alexim vii, 28  
 Alexin viii, 56. 63  
 Alga Erythræa x, 16  
 Argentem xi, 98 hortum v, 78  
 Argentemque togam xii, 36  
 Argentes vetulas iv, 5 togas xiv, 137  
 Alget v, 71. viii, 67. x, 76. xii, 31  
 Algidosque secessus x, 30  
 Alia causa S 21. iii, 50.  
 Alia via xi, 91  
 Aliam ii, 18  
 Alica ii, 37. xiii, 6. 9  
 Alicam xii, 82. xiii, 6  
 Alicui v, 52  
 Aliculam xii, 82  
 Aliena i, 67. iii, 70. xii, 52  
 Alienus xiv, 122 eques v, 19 odor  
     ii, 12  
 Aliis ii, 21  
 Alio vi, 93. ix, 104 mittente x, 73  
 Alios iii, 3. 27. iv, 89. vii, 31. 99.  
     xii, 48  
 Aliorum xiv, 73  
 Aliqua pars vii, 26  
 Aliqua in charta v, 26  
 Aliqua aure iii, 63 parte v, 5  
 Aliquando iv, 61. v, 50. x, 46. xii, 49  
 Aliquem vii, 58  
 Aliquid i, 98. 108. ii, 24. iii, 11. 72.  
     iv, 37. vii, 18  
 Aliquod iv, 31  
 Aliquis i, 117. v, 60. vi, 11. ix, 28.  
     95. x, 66  
 Alis geminis viii, 51  
 Alit xiii, 59  
 Aliter S 3. i, 17. 30. 89. ii, 41. 61.  
     iii, 100. iv, 81. vi, 77. viii, 12. ix,  
     38  
 Alitis ix, 32 eximie xiv, 67 superbæ  
     vi, 55. ix, 12  
 Alitum xiii, 61  
 Aliud i, 93. vi, 94. x, 11. 14. xiii, 34  
 Alium iv, 40. ix, 103. xi, 48  
 Alius i, 50. iii, 58. iv, 27  
 Allatres v, 60  
 Alligas xii, 90  
 Alligat viii, 51  
 Alligati lactis viii, 64  
 Allioque xii, 32  
 Alludens iii, 19  
 Alma dies iv, 1  
 Alma parens Memnonis viii, 21  
 Almo iii, 47. x, 91  
 Alpha ii, 57. v, 27  
 Alphei vi, 85  
 Alphicus ix, 97  
 Alta i, 61. ii, 74. v, 22. vii, 42  
 Altaque viii, 3  
 Alta atria xii, 3 domus, ibid. marmora  
     viii, 3 porticus xii, 50 quies vii, 42  
     semita v, 22 templa ii, 74 vulnera  
     i, 61  
 Altaque saxa xi, 90  
 Alta ripa x, 85 turre iii, 58 valle,  
     ibid.  
 Altam Bilbilim i, 50. x, 104  
 Alte viii, 75. ix, 60. x, 30. xii, 29  
 Alter iii, 50. viii, 73. ix, 33. 37. 65.  
     x, 20. 92  
 Altera iv, 8. xx, 83. vii, 83. viii, 65.  
     xi, 7. 52  
 Alterave xi, 31  
 Altera barba vii, 83  
 Altera charta iv, 83  
 Altera cœna xi, 31  
 Alterius ii, 18. vii, 38 Jovis ix, 37  
 Alternas xiv, 1  
 Alternis v, 38  
 Alternum Castora x, 51  
 Alternus ix, 52  
 Altero v, 14 oculo iv, 65  
 Alteroque vi, 78  
 Alterove i, 118  
 Alterum pedem x, 100  
 Alterumque iv, 37  
 Alti Tiburis vii, 13  
 Altini iv, 25  
 Altinum xiv, 155  
 Altis i, 118 sylvis S 18  
 Altius S 16. vi, 42. 64. xiv, 197  
 Alto x, 58 tribunali xi, 98  
 Altos ramos viii, 61  
 Altricem terram xiii, 50  
 Altum decus ix, 2 somnum i, 50 tra-  
     mitem x, 19  
 Aluit iii, 38  
 Alumna xii, 21 pacis quies ix, 101  
 Alumnam pinguem iv, 19  
 Alumne i, 77. xii, 60  
 Alumnum pastum mero lacte xiii, 41  
 Aluta cocina ii, 29  
 Aluta nigra vii, 35 rupta xii, 26  
 Alutam xi, 60

- Ama vi, 11. x, 71  
 Amabit xi, 6  
 Amabo ii, 55. viii, 76  
 Amamur ix, 98  
 Amant ix, 9  
 Amantem viii, 51  
 Amantis iii, 11. iv, 82  
 Amantque i, 105  
 Amare ii, 55. vi, 63. ix, 40. x, 20. 73. 89  
 Amares ii, 63  
 Amaret x, 35. 89  
 Amari i, 55. vii, 25  
 Amari fellis vii, 24  
 Amaris vii, 76. xii, 34  
 Amaris litibus xii, 68  
 Amaro munere ix, 95  
 Amas iv, 9. vi, 29. ix, 1. xii, 44  
 Amasque vii, 11  
 Amat i, 50. 56. 62. 86. iii, 8. 15. 39. iv, 13. 83. v, 10. 55. vi, 6. 54. 60. 61. vii, 8. 32. viii, 30. 49. 54. 63. 81. ix, 15. 22. 30. 62. 100. x, 58. xi, 40. xii, 11. 52. 99. xiii, 83. 119. xiv, 107. 165  
 Amatque ix, 50  
 Amator i, 97. xiv, 171 frequens vii, 97  
 Amatorem Jovem xiv, 207 Tibullum xiv, 193  
 Amatrices aquas vii, 15. x, 4  
 Amatrix vii, 69  
 Amavit iv, 44. viii, 11  
 Amazona peltatam ix, 102  
 Amazonicus iv, 42  
 Amazonide iv, 29  
 Ambit iv, 55  
 Ambitione nova xii, 95  
 Ambitiosa ix, 63 atria xii, 68 casa xii, 67 tellus vi, 80  
 Ambitiose lepus i, 52  
 Ambrosia xi, 57  
 Ambrosias dapes iv, 8. viii, 39. 50. xiii, 91  
 Ambulante cœna vii, 48  
 Ambulat iv, 55. vi, 24  
 Ambulator serus ii, 11 Transtiberinus i, 42  
 Ambulatre iii, 20  
 Ambules iii, 2  
 Amem vi, 11. viii, 73  
 Amentque ix, 43  
 Amere vii, 29. xii, 62  
 Ameris vi, 11  
 Ames v, 46. viii, 56  
 Amet i, 56. iii, 11. 63. v, 7. 31. vii, 89. 99. viii, 63. xi, 15  
 Amethystinae lanae xiv, 154  
 Amethystinas vestes i, 97  
 Amethystinatus ii, 57  
 Amethystinos trientes x, 49  
 Amica iii, 69. v, 71. vii, 14. ix, 42. x, 68. xi, 27. 39. xiv, 6. 187 dives xi, 50 fallax v, 42 omnis i, 72  
 Amica nova inflammatus x, 86  
 Amicæ ix, 3. xiv, 9 Lacedæmonia xiv, 156  
 Amicam vii, 70. xi, 23 ægram xi, 7 mille librarum xi, 100 perpetuam ii, 34 spoliatricem iv, 29 subtilem xi, 10  
 Amicas viii, 79. iv, 25  
 Amice iv, 81. v, 53. vi, 85. xii, 75  
 Amici i, 55. 100. ii, 11. iv, 15. v, 25. vi, 39. vii, 80 cari iv, 5 facundi viii, 28. x, 73 felices iii, 37 mæsti vi, 85 pares x, 47 succincti ii, 46 veteris viii, 18  
 Amicis v, 42. viii, 6. ix, 98. x, 14 albis x, 12 caris iv, 73 miseris x, 36  
 Amicitia cana iv, 67  
 Amicitia prætextata x, 20  
 Amicitia iii, 36. ix, 3. 85 absentis ix, 100 fidæ pectus ix, 15  
 Amicitias x, 44 ingratas v, 19  
 Amico x, 11. xii, 36 caro iv, 10. x, 44. xii, 97 diviti v, 18 oranti nummos ix, 47 servo ii, 32  
 Amicorum iii, 7. viii, 77  
 Amicos ii, 74. vii, 86. xii, 56. 69 caros xiii, 55 fientes i, 79 inhumanos v, 22 puros vi, 50 raros i, 40 resalutantes x, 70  
 Amictu vii, 33  
 Amicum iv, 61. ix, 15. 53. x, 14. xi, 98 sterilem x, 18 veterem viii, 14. ix, 85  
 Amicus i, 79. 94. ii, 14. v, 25. vii, 86. viii, 72. ix, 3. 15. x, 96. xii, 48. xiv, 87 Cæsar v, 19 certus iv, 5 frequens viii, 18 jucundus, probus, innocens x, 76 lævis xi, 43 magnus iii, 40 novus iii, 36 potens vii, 45. 72 rarus xiv, 122 vetus patrisque vi, 25  
 Amille vii, 62  
 Amisit vi, 62. vii, 14. xiii, 63  
 Amisum maritum iv, 58 patrem i, 34  
 Amitemus ager xiii, 20  
 Ammiane ii, 4. 17. vi, 92  
 Ammiano iv, 70  
 Ammianus iv, 70  
 Anne Aonio xii, 11 rigido vii, 80 Tusco ix, 104  
 Amnis candidus vii, 93  
 Amniumque x, 7  
 Amœne xii, 66

- Anæni nemoris ix, 52  
 Anomo v, 61. xii, 17 Assyrio viii, 77  
 Amo i, 33. ii, 63. iv, 42. ix, 53. xiv, 201  
 Amor i, 32. iv, 38. 75. v, 16. 48. vi, 13. 68. vii, 24. xii, 52 aureus viii, 51 tantus ix, 80 vagus xii, 97  
 Amorque recti x, 78  
 Amore ii, 87. vi, 93. ix, 57. x, 86. xii, 52 blando viii, 77 sancto vi, 29 Sidonio vii, 32 vero x, 20  
 Amores v, 37 castos et pios x, 35 Celenæos xiv, 201 dulces S 25 Iliacos xii, 52 lascivos xiv, 187 meros xiv, 206 notos vii, 50  
 Amoris vii, 14  
 Amphion xii, 75  
 Amphitheatrales magistros xi, 69 usus xiv, 137  
 Amphitheatri conspicui S 2  
 Amphitheatro S 28 Cæsareo S 1 magno ix, 69  
 Amphora xii, 76. xiii, 122 cariota xi, 50 longe fracta xi, 8 Mamertina xii, 117 nova vi, 27 pretiosa i, 19 vitiata vi, 93 turbida viii, 45  
 Amphoræ ferentis focum xii, 32  
 Amphoram xii, 65  
 Amphoras centum aquæ fecit ix, 99  
 Ampla ora i, 61  
 Amplectitur viii, 81  
 Amplexa ix, 62  
 Amplexu vi, 68. xi, 26  
 Amplexus iv, 22  
 Ampliat x, 23  
 Ampliavit viii, 66  
 Ampulla potoria xiv, 110  
 Ampullis Cosmianis iii, 82 vitreis vi, 35  
 Amyclæa corona ix, 73 pluma xiv, 161  
 Amyclæo veneno viii, 28  
 Amyclis fundanis xiii, 115 Therapnæis ix, 106  
 Amyntas xi, 41  
 An ii, 65  
 Anaglypta iv, 39  
 Ἀνακλινοπάλην xiv, 201  
 Analecta vii, 20. xiv, 82  
 Anas tota xiii, 52  
 Anatis macræ iii, 93  
 Anchialum xi, 95  
 Anchora S 26  
 Ancilla iii, 33. xi, 32 fallax xi, 50 gaudens xi, 28  
 Ancillam vi, 71. xi, 23. xiv, 40  
 Ancillariolum xii, 58  
 Ancillas i, 85  
 Ancipiti jugo vii, 93  
 Aucus ix, 28  
 Andragoras vi, 53  
 Andramone caballo notior x, 9  
 Andromachen iii, 76  
 Andromache v, 53  
 Andromeden S 27  
 Anguem gelidum xii, 29  
 Angues geminos xiv, 177  
 Anguilla domestica xii, 31  
 Angulo omni iii, 58  
 Augusta iii, 93 avena viii, 3 sandapila viii, 75  
 Anguste xi, 51  
 Angustis rebus xi, 56  
 Anhelat vi, 42  
 Anhelitus iv, 4  
 Anima deteriore iii, 19  
 Animæ i, 88  
 Animalibus cunctis xi, 84  
 Animam i, 79. 80  
 Animi ii, 64. xi, 103. xii, 6 tristes morsus xii, 34  
 Animi leves iv, 35  
 Animis vii, 7  
 Animo iv, 75. 90 magno iii, 62 tuo ix, 42  
 Animos 4, 46 truces ix, 11  
 Animosa pericula xii, 14  
 Animosque iv, 46. viii, 73  
 Animum vii, 54. xi, 56  
 Animumque x, 32  
 Animus pusillus iii, 62  
 Annæ pomiferum nemus Perennæ iv, 64  
 Anne viii, 51  
 Annæi Sereni viii, 81  
 Anni vi, 70. ix, 12. 50 teneri ix, 14  
 Annis ii, 90. vii, 19. 65. 84. ix, 2. xi, 81, 97 bis denis ix, 77 crescentibus i, 89 decem iv, 46 festinatis vii, 40 mediis x, 32 primis x, 71 puerilibus vi, 52 simplicibus x, 20 velocibus viii, 8  
 Annus vii, 48  
 Anno i, 100. ii, 64. v, 39. viii, 64 sexto viii, 71 toto iv, 26. ix, 83. x, 70 uno xii, 56  
 Annorum x, 28  
 Annos i, 109. v, 58. vii, 9. 13. 86. xi, 56. xii, 7 emeritos vii, 63 futuros xii, 8 graves vii, 61 jugales quindecim x, 38 quindecim xii, 59 supremos i, 89 ter denos xii, 18 bis novos x, 24 tutos x, 23 virides i, 102. xi, 71 Nestoris xi, 56  
 Annosa senecta i, 106  
 Annoso Falerno vi, 27  
 Annosque iv, 7  
 Annua justa x, 61 millia sena ix, 10

- Annuatque ix, 43  
 Annuerit ii, 24  
 Annuli xi, 100. xiv, 122  
 Annulos iii, 29. viii, 5 priores iii, 29  
   senos xi, 59  
 Annulum ii, 57  
 Annulus ix, 88. xi, 37 fixus ii, 66  
   garrulus xiv, 169 gravis xiv, 123 le-  
   vis v, 61  
 Annum x, 10 ingentem vii, 62 unum  
   vi, 28  
 Annumerare ii, 8. xi, 41  
 Annumeres S 4  
 Annuosque fasces viii, 72  
 Annus ii, 40. x, 30. 75 decimus viii,  
   71 prior xii, 99  
 Ansa fracta xi, 56 panda xiv, 106  
 Ansæ veterum Corinthiorum ix, 58  
 Anser xiii, 74 argutus iii, 58 latus  
   ix, 32  
 Ansere magno xiii, 58 Romano xiii, 73  
 Anseris jecur xiii, 58  
 Anserum iii, 82  
 Antæi xiv, 48  
 Ante S 22  
 Antambulo ii, 18  
 Antambulonis lassi iii, 7  
 Antambulones x, 74  
 Antecedit xii, 24  
 Antenorei larix i, 77  
 Antenoreo Fauno iv, 25  
 Antequam ii, 44  
 Antiochi xi, 84  
 Antiochum xi, 84  
 Antiopeve i, 93  
 Antipolitani thynni iv, 89. xiii, 103  
 Antiqua nomina xiv, 43 theatra iv, 55  
 Antiquæ cænæ v, 44 famæ S 7  
 Antiquas pelles ix, 74  
 Antiqui i, 27 dentis vii, 13 poli xii, 62  
 Antiquis Sabinis i, 63  
 Antiquos v, 10 ritus iii, 24  
 Antiquum Jovem v, 22  
 Antiquus honor xi, 11  
 Antistes vii, 74  
 Antistius ix, 31  
 Antiumve x, 30  
 Antlia ix, 19  
 Antonii ii, 89. iii, 66. v, 70  
 Antonius iii, 66. iv, 11. ix, 100. xi,  
   20 felix x, 23 Marcus x, 32  
 Antra iv, 57. v, 66 vicina vii, 50  
 Antris effossis xiii, 60  
 Antro vi, 47 Pimplæo xii, 11 sub udo  
   x, 35  
 Antulla i, 117  
 Antullæ i, 115. 117  
 Anumque ix, 81  
 Anus ii, 32. iv, 13. 20. vi, 27. ix,  
   50. x, 8. 90. xi, 23. 87. xiv, 127  
   charta xii, 4 lusca xii, 70 mentula  
   xi, 46 testa i, 106 uxor xiv, 147  
 Anusque vii, 75  
 Auxius vi, 1. vii, 20. viii, 38  
 Auxur vi, 42 candidus v, 1 splendi-  
   dus x, 51 superbus vi, 42  
 Auxuris aquorei x, 58  
 Aoniæ Comæ vii, 63  
 Aonidum vii, 22  
 Aonio amne xii, 11  
 Ἀπαμειβόμενος i, 46  
 Apelleum opus vii, 84  
 Apellea arte xi, 9  
 Aper i, 105. v, 65. vii, 27. x, 15.  
   xi, 34. xii, 30. 70. xiii, 93 fusus  
   S 15 gratus iii, 77 male pastus ix,  
   89 nullus i, 44 spumeus xiv, 221  
 Aperi iii, 3  
 Aperta janua iv, 29 ora i, 15  
 Aperte iii, 68  
 Apertis i, 35  
 Aperto ore v, 55  
 Apes vi, 34. vii, 88. ix, 14 Sicaniæ  
   ii, 46 Sicanias xi, 8  
 Apex serenus viii, 36  
 Ἀφρόνιτρον xiv, 58  
 Api Cecropiæ xi, 42  
 Apibus Hyblæis ix, 27  
 Apici iii, 22. 80  
 Apici ii, 89  
 Apicio vii, 55  
 Apicius ii, 69. x, 73  
 Apinæ xiv, 1  
 Apinasque i, 114  
 Apis clausa iv, 32 parca xiv, 222 po-  
   pulatrix Hymetti xiii, 104  
 Apollinarem vii, 26  
 Apollinari docto iv, 87  
 Apollinaris vii, 89. x, 30. xi, 15  
 Apolline x, 21 nullo ii, 89  
 Apollineas x, 12  
 Apollinei vatis vii, 22  
 Apollineo ore vi, 29  
 Apollinis x, 35  
 Apollo viii, 6. ix, 88 dives ix, 43  
 Apollodoro i, 62  
 Apollonius v, 21  
 Apona tellus i, 62  
 Aponi vi, 42  
 Apparas i, 100  
 Appellat vii, 92  
 Appetitur ix, 27  
 Appia ix, 102. x, 17  
 Applicabat vi, 28  
 Appone iv, 78  
 Apponunt iv, 78

- Approbare vi, 66. vii, 39  
 Appula terra ii, 46 herba viii, 28  
 Appulia xiv, 155  
 Appulos campos x, 74  
 Apri vii, 20 ferocis ix, 58 innumeri vii,  
 2 Laurentis x, 45 spumantis xi, 69  
 Aprica littora i, 50  
 Aprilem vii, 95  
 Apris xii, 14  
 Apro i, 44. vii, 59. ix, 49. xii, 70  
 Arcadio ix, 102 non invento xii, 1  
 patri iii, 13  
 Apros i, 50. xiv, 30 spumantes xiv,  
 70 vernos i, 50  
 Aprum i, 44. iii, 50. iv, 66. vii, 78.  
 viii, 22. ix, 15. xii, 17. 48 grandem  
 xiv, 31 Laurentem ix, 49 Manali-  
 um S 27  
 Apta xi, 61. xiii, 10. xiv, 58 arma  
 xiv, 23. 36  
 Aptantem Dædalon iv, 49  
 Aptasti xii, 96  
 Aptat ix, 47. 69  
 Aptetur ix, 94  
 Aptissima v, 53  
 Aptius xiii, 26  
 Aptus xi, 37. xii, 68  
 Apud v, 58. ix, 36. xi, 52. 83. xii, 17  
 Apyrina xiii, 12 lecta xiii, 43  
 Aqua ii, 87. v, 4. vii, 34. xiv, 118  
 calida et frigida xiv, 196  
 Aqua i, 27. xiii, 33 accepta xiii, 47  
 ardenti xiv, 94 crassa xi, 21 gustata  
 vii, 47 Hesperia viii, 28 nitida viii,  
 68 nitrata xiii, 17 pota xi, 104 Sty-  
 gia ix, 102 subita ix, 19  
 Aquæ iv, 18. 22. ix, 99 Castaliæ vii,  
 22 crassæ xii, 25 decoctæ xiv, 116  
 Hyantææ xii, 3 jussæ iv, 63 offen-  
 se viii, 33 pereuntis xii, 50 riguæ  
 xii, 31  
 Aquam i, 107. ii, 50. iii, 35. 56. vi,  
 69 caldam viii, 67 calidam vi, 86 fur-  
 tivam vi, 47 gelidam xiv, 106 im-  
 mundam i, 93 niveam xii, 17 rigen-  
 tem xiv, 117 tepentem vi, 35  
 Aquarum xii, 99 tacitarum iv, 3  
 Aquas i, 77. iii, 3. iv, 13. ix, 59. xi,  
 82. xiv, 196 Lethes x, 23 amatric-  
 es vii, 15. x, 4 Baianas ix, 59 ca-  
 suras xii, 29 concretas iv, 3 dulces  
 xiii, 89 faciles S 26 infernas i, 102.  
 ix, 30 laboratas ix, 19 largas xiv,  
 112 laudatas iv, 60 nimias x, 85  
 septenas iv, 25 Stygias iv, 73 subi-  
 tas xiv, 130  
 Aquila i, 7  
 Aquilæ x, 19. 65  
 Aquileia felix iv, 25  
 Aquilisque x, 100  
 Aquilone v, 9 ranco i, 50  
 Aquilonis iniqui stridentes flatus x, 82  
 Aquinus junctus fido Fabricio i, 94  
 Aquis v, 3. viii, 28 æquoreis x, 51  
 Arctoio iv, 11 Baianis i, 63 Calabris  
 viii, 28 calidis vii, 35. xii, 71 dilec-  
 tis x, 85 gelidis xiv, 33 hybernis  
 vii, 36 liquidis S 28 nitidis xii, 99  
 rapidis x, 103 rubris vii, 30 saluti-  
 feris v, 1 siccis iv, 3 sulfureis i, 13.  
 vi, 43 totis iv, 22 tumidis S 25  
 Aquosa peloris vi, 11  
 Ara duplex i, 94 frequens S 1  
 Arabs S 3 messor iii, 65  
 Arande iv, 87  
 Aranea vaga viii, 33  
 Araneorum iii, 93  
 Aranti vi, 64  
 Aras iii, 24. ix, 32. x, 92 candidas  
 ix, 91 Latias viii, 4 Libycas ix, 11  
 rusticas ix, 43 virides iii, 24  
 Arat ix, 3. 22  
 Arator i, 56. vii, 71. xi, 18 salutatus  
 ix, 55  
 Aratoris Fabricii xi, 2  
 Arbiter favor vii, 72 invitus vi, 35  
 Arbor ix, 62. x, 5 nigra i, 77  
 Arbore i, 66. ix, 62 Nomentana x, 94  
 verna xi, 8  
 Arboribus Nomentanis xiii, 12  
 Arboribusque xii, 25  
 Arboris viii, 14  
 Arborum i, 50  
 Arbos x, 51  
 Arca i, 77. ii, 30. 41. 51. v, 13. ix, 4  
 gravis iii, 40. x, 11 superba viii,  
 44  
 Arca effracta v, 42 longa v, 50 muni-  
 fica viii, 38  
 Arcadio apro ix, 102  
 Arcæ dominæ iii, 31 ingratae iv, 67  
 Arcana popina v, 84  
 Arcanæ catastæ ix, 60  
 Arcano vi, 21. viii, 36 auro S 7 garo  
 vii, 27 loro vi, 21 lumine viii, 36  
 ore i, 40  
 Arcas v, 65. ix, 35. S 27  
 Arce S 15 Albana ix, 102 clivi Setini  
 x, 74  
 Arces Cecropiæ i, 26  
 Arces gelidas i, 13 Hispanæ Tarraco-  
 nis x, 104  
 Archetypa pocula xiv, 93  
 Archetypas nugas vii, 11  
 Archetypis viii, 6  
 Archetypus xii, 69  
 Archetypum argentum viii, 34  
 Architectum v, 56

- Arcta xiv, 45  
 Arctat i, 3. ii, 90  
 Arctatur xiv, 190  
 Arctatus labor xii, 5  
 Arctoa gente v, 68  
 Arctoi poli S 15 belli viii, 65  
 Arctois aquis iv, 11 armis ix, 32 solibus sideribusque x, 6  
 Aretos hyberna vii, 7 nescia nostri nominis ix, 85  
 Arcu xi, 43  
 Arcula ii, 46  
 Arcus sacer viii, 65  
 Ardea iv, 60  
 Ardeat viii, 59  
 Ardebat iii, 17  
 Ardelio magnus ii, 7  
 Ardelione sene iv, 79  
 Ardentes favillas i, 43  
 Ardenti aqua xiv, 94 Falemo ix, 74. xiv, 113  
 Ardere ii, 87  
 Ardet viii, 63  
 Ardor vi, 64 temerarius vi, 25  
 Ardore cornuto S 19  
 Ardua res vii, 28. xi, 15  
 Area vii, 32. ix, 91 felix viii, 65. xiv, 4  
 Arena S 4. 5. 21. i, 15. 44. v, 31. viii, 26. 67 Martia ii, 75  
 Arena i, 49 Ausonia viii, 55. xiv, 53 media S 16 molli ix, 30 matutina x, 25 sanguinea S 11 tota S 9  
 Arenæ v, 65. ix, 85 Caesaræ viii, 30 Latiae viii, 80 madentis solidum litus x, 51  
 Arenam S 19  
 \*Apes ix, 12  
 Aret x, 14  
 Aretina vasa xiv, 98 testa i, 54  
 Arctullæ viii, 32  
 Argentea ligula xiv, 120  
 Argenti ii, 76. iii, 62. iv, 39. 89. vii, 53. viii, 6. 71. x, 57 postulati vii, 85 selibra missa x, 14  
 Argento i, 116. ix, 32  
 Argentum iii, 41. v, 59. vi, 50. xi, 70. xii, 66. 102. xiii, 48. xiv, 12 archetypum viii, 34 omne iv, 39  
 Argi i, 118  
 Argiletanas tabernas i, 4  
 Argique ii, 17  
 Argiva carina xiii, 72  
 Argivas urbes iv, 55  
 Argivi coloni iv, 57  
 Argolica gente iv, 66  
 Argolico tyranno ix, 66  
 Argonautarum iii, 20  
 Argonautas iii, 67  
 Arguimur xi, 79  
 Argus xiv, 85  
 Arguta manu vii, 84  
 Argutæ cicadæ xi, 18  
 Arguti Tibulli viii, 73  
 Argutis libellis i, 2 trochis xiv, 169  
 Arguto ære xi, 21 Catullo vi, 34 pasere ix, 55 pollice vi, 89  
 Argutus anser iii, 58  
 Arguis i, 69  
 Aricia nemoralis xiii, 19  
 Aricina x, 68  
 Aricino clivo ii, 19  
 Aricinum clivum xii, 32  
 Arida x, 75  
 Aridam vestem iv, 70  
 Aridi viii, 64 clientis x, 87 pumicis viii, 72  
 Arido vapore vi, 42  
 Arics ix, 73  
 Arione Methymnæo viii, 51  
 Arma i, 23. iv, 11. v, 31. viii, 56. xiv, 185 apta xiv, 23. 36 devota vi, 73 dignaingere tribunitium latus xiv, 32 subtracta i, 43  
 Annare xiv, 19  
 Armata manus S 27  
 Armata graphiaria xiv, 21  
 Armati tribuni ii, 60  
 Armato pumilione i, 44  
 Armeniosque v, 59  
 Armiger splendophorus ix, 57  
 Armilla lapsa xi, 22  
 Armis i, 50. iv, 11. v, 25 Arctois ix, 32 crepitantibus ix, 21 diris ix, 71 invictis S 6  
 Armis Phariis iii, 66  
 Armorum iv, 55  
 Armos i, 61. v, 31. vii, 20  
 Arpino agello xi, 49  
 Arpinis chartis x, 19  
 Arpis disertis iv, 55  
 Arrectum penem x, 55  
 Arria casta i, 14  
 Arrides vi, 44  
 Arrigere iii, 70. 75. iv, 5. vi, 26. ix, 67. xi, 61  
 Arrigis ii, 76. vi, 36. xi, 47  
 Arrigit x, 91  
 Arrisit xi, 45  
 Atrogantes lacernas v, 8  
 Ars iii, 99. vii, 39. xi, 13. 55. x, 32 sola xiv, 220  
 Arsacia aula ix, 36  
 Arserit iv, 75  
 Arserunt x, 71  
 Arsit xi, 93



- Arsura papyro x, 97  
 Arsuras opes xi, 4  
 Artanum viii, 72  
 Arte S 11. i, 105. ii, 7. 64. vi, 92.  
 vii, 56. viii, 52. ix, 7. 39. x, 47.  
 xiv, 95 agili iii, 82 Apellea xi, 9  
 dolosa viii, 59. xiv, 210 mira vii,  
 56 omni xii, 83 sola ix, 29  
 Artemidore v, 41. viii, 58  
 Artemidorus vi, 77. ix, 22  
 Artes S 26. ix, 36. xi, 31 malas v,  
 18 pecuniosas v, 56 veteres iv, 39  
 varias vii, 32  
 Artibus i, 40. ix, 36  
 Articulo v, 11  
 Artifici ix, 39  
 Artificis vi, 52  
 Artis S 16 medicæ xiv, 78 Palladiæ  
 vi, 13 Phidiacæ iii, 35  
 Artus iv, 19 laceri S 7  
 Artus madidos iv, 19 securos ix, 39  
 Arva iii, 91. iv, 55. 90. vii, 102. x,  
 12. 85 picta x, 93  
 Arvis Callaïcis x, 16 Eois viii, 26 Pæs-  
 tanis ix, 61  
 Arundine xiv, 63 Acidalia ix, 14 acuta  
 x, 15 crescente ix, 55  
 Arundo xiv, 209 callida xiv, 218 tris-  
 tis i, 4  
 Ascaules x, 3  
 Ascendet xi, 98  
 Asellorum vi, 39  
 Asellos xii, 36  
 Asia v, 75  
 Asillo ix, 104  
 Ἀσώτως iv, 9  
 Asparagis incultis xiii, 21  
 Asper viii, 49. xiii, 71 homo v, 61  
 Aspera xi, 69 bella viii, 3 corda x,  
 103 manus vi, 13 tussis xi, 86  
 Aspernanda iv, 19. v, 30  
 Aspernantur vi, 64  
 Asperoque morsu viii, 72  
 Aspexit vii, 40  
 Aspice iv, 3. vi, 73  
 Aspicis i, 25. iv, 74. vi, 38  
 Aspicit i, 79  
 Asse i, 104. iii, 10. vii, 65. ix, 60  
 gemino ii, 53 parvo viii, 33  
 Assem vii, 10 unum xi, 31  
 Asserat xiv, 142  
 Assere i, 16. ix, 23  
 Asseret ix, 2. xi, 99  
 Asserit x, 35  
 Asserto orbe vii, 63  
 Assertor i, 53  
 Assertoresque Camillos i, 25  
 Asseruit ix, 104  
 Assidere ii, 14  
 Assidet ii, 14  
 Assiduam avem S 7  
 Assidue xi, 86  
 Assiduo imbre iv, 18 flagello vi, 16  
 Assiduum nomen iii, 5  
 Assiduus labor S 1  
 Assiduusque comes xi, 39  
 Assuetus x, 60  
 Assurgam x, 10  
 Assurgere viii, 36  
 Assyrio amomo viii, 77  
 Assyrios nidos v, 7  
 Astra S 1. 2. 16. 19. 22. i, 4. iv, 75.  
 v, 65. vii, 50. viii, 21. ix, 55. 66.  
 102. xi, 70. xiv, 124 diversa ix,  
 93  
 Astringas i, 50  
 Astris viii, 36. ix, 2. 72 nitidis viii,  
 36 puris iv, 64  
 Astrifero ore viii, 28 polo ix, 21  
 Astro viii, 21 Herculeo viii, 55 Ledæo  
 viii, 21  
 Astrologus ix, 83 bellus ii, 7  
 Astruit iii, 20  
 Astur x, 16 equus xiv, 199  
 Asturco xiv, 199  
 Astuti ministri viii, 33  
 Astutus xii, 88  
 Astyanacta viii, 6. xiv, 212  
 At pudet fatcri xii, 15  
 Atavi xii, 100  
 Atavis regibus ortus eques xii, 4  
 Atavosque v, 17  
 Atestinæ Sabinæ x, 93  
 Atestinus iii, 38  
 Atham levem iv, 19  
 Athamanteo auro viii, 28  
 Athenæ tenues vi, 61  
 Athenagoræ ix, 97  
 Athenagoras ix, 97 tristis viii, 41  
 Atili ix, 86  
 Atina prisca x, 92  
 Atlantica munera xiv, 89  
 Atlas vi, 77. ix, 4. xiii, 2  
 Atque i, 1. 58 (et alibi passim)  
 Atqui ix, 73  
 Atra lues i, 79  
 Atrectum i, 118  
 Atrens xi, 31  
 Atria iv, 40. v, 20. ix, 101 adeunda  
 i, 71 alta xii, 3 ambitiosa xii, 68 in-  
 vidiosa S 2 longa xii, 50 magna  
 iii, 38  
 Atriaque i, 71. ii, 90  
 Atridas vii, 24  
 Atro veneno vii, 72  
 Atropos x, 38, 41

- Atrox Bubalus S 23 December vii, 36  
 Attagenam communem ii, 37 attagenarum Ionicarum xiii, 61  
 Attale i, 80. ii, 7. iv, 34  
 Attamen ii, 7. x, 47  
 Attendis vi, 42  
 Attenuare xiv, 104  
 Athide multisona i, 54  
 Athides v, 68. xi, 53  
 Attica pellex x, 51 mella xiii, 108  
 Atticarum cerarum v, 37  
 Attice vii, 32. ix, 100  
 Atticilla xii, 80  
 Atticis auribus iv, 87  
 Attico lepore iii, 20  
 Atticosque flores ix, 12  
 Atticum mel xiii, 104  
 Attigit vii, 63  
 Attis luculentus ii, 86  
 Attonitis reis xii, 52  
 Attonito igne viii, 30 poetæ viii, 56  
 Attonitos tauros viii, 55  
 Attonitus v, 3  
 Attonitusque xi, 90  
 Attraxit vi, 66  
 Attrita fronte viii, 59 toga xiv, 125  
 Attritis labellis x, 72  
 Attulerat xii, 29  
 Attulerit iii, 13  
 Attulit x, 48. xii, 29  
 Atys x, 4  
 Avara v, 37. xii, 55 lex v, 37 mater iv, 66 mensa iii, 58  
 Avaræ catastæ vi, 29  
 Avare fur i, 67  
 Avari fullonis vi, 93 mangonis ix, 7  
 Avaritiæ cupidæ xi, 58 immodicæ ii, 56  
 Avarum vi, 63  
 Avarus v, 18  
 Aucte vii, 51. ix, 22. xii, 13  
 Auctio grandis ix, 4 tristis solvendis nummis xiv, 35  
 Auctor viii, 51. ix, 85. 100. xiv, 115 certus vii, 6 summus i, 7  
 Auctorem ii, 72. ix, 62  
 Auctoris v, 53. vii, 17. ix, 50  
 Auctum vii, 51  
 Aucupatorii calami xiv, 218  
 Aucupis S 2. xiv, 216  
 Audaces xii, 74  
 Audaci v, 48  
 Audacis vitri xiv, 94  
 Audax iv, 43. x, 2 audax Leandrus S 25 Leander xiv, 181  
 Aude vii, 99  
 Audeat vii, 42. xii, 43  
 Audebis vii, 24  
 Audebit vi, 1  
 Audemus xii, 95  
 Audes i, 91. vi, 64. vii, 94  
 Audet ix, 27  
 Audi iv, 42. viii, 76. ix, 104  
 Audiam ii, 44. viii, 76  
 Audiant x, 62  
 Audiat i, 97. vi, 38. x, 68. xi, 102  
 Audiente i, 8  
 Audierint xii, 21  
 Audieris i, 4. iii, 38. ix, 34  
 Audierit x, 10  
 Audiesve v, 78  
 Audio iii, 63  
 Audire i, 61. 87. iv, 37. vii, 8. xiv, 198  
 Audis vi, 42. vii, 92  
 Audisset i, 43  
 Audit i, 100. v, 24. vii, 13. viii, 11. ix, 55. xi, 61. xii, 52  
 Audita vii, 101  
 Auditas iii, 64  
 Auditor ix, 82  
 Auditoris vii, 52  
 Auditum patrem vi, 38  
 Auditor viii, 55. x, 70  
 Ave i, 69. iii, 95. iv, 97. v, 51. vii, 39. ix, 8. xiv, 73  
 Ave dicere ix, 8  
 Ave matutinum i, 56  
 Avem ix, 32. xiii, 64. 75. xiv, 76 assiduam S 7 carnificem xi, 81  
 Avemque x, 19  
 Avena angusta viii, 3  
 Aventinæ Dianæ vi, 64  
 Aventinum x, 56  
 Avere i, 109. iii, 5. ix, 8  
 Avernî taciti vii, 47  
 Averno i, 63  
 Aversa xi, 43  
 Aversa charta viii, 62  
 Averso Deo viii, 62 fonte iv, 31  
 Avertam ix, 26  
 Avertit x, 85  
 Aves iii, 77. vii, 31. xi, 52. xiii, 45. 73. 92 cristatæ xiv, 223 captas xiv, 216 implicitas ix, 55 noxias x, 5 similes xii, 31  
 Aufer iv, 78. viii, 41  
 Auferasque xii, 53  
 Auferet ii, 51. v, 42  
 Aufert xii, 63  
 Aufidiæ iii, 70  
 Aufidius v, 61  
 Augusta Bilbilis x, 103  
 Augusta aula vii, 40  
 Auguste iv, 27. v, 15. 65. viii, 36. 80. 82. ix, 4. 19. 80. xi, 20  
 Augusti S 28. viii, 41  
 Augusti poli ix, 35

- Augustis idibus xii, 67  
 Augusto vi, 59. viii, 66  
 Augustum iii, 93  
 Augustus ix, 2  
 Avia Massyla viii, 55  
 Aviae xi, 101  
 Aviam iii, 93. x, 67  
 Avida cute x, 12  
 Avidam sitim i, 50  
 Avidi porci iii, 58  
 Avidis piscibus iv, 56 turdis iii, 58  
 Avido ore i, 43  
 Avidum scarum v, 18  
 Avidus leo i, 15  
 Avis v, 7. 67. viii, 78. xiii, 74. xiv, 85 garrula xiv, 75 multa S 21 nuntia viii, 32 rarissima xiii, 65 unica x, 16  
 Avite i, 17. vi, 84. ix, 1. x, 96. 102  
 Avitus xii, 24  
 Aula ix, 17. 37 Parrhasia xii, 15  
 Aula atheria xiii, 4 Arsacia ix, 36 augusta vii, 60 Parrhasia vii, 99. ix, 12  
 Aulae vii, 59 Ausoniae xii, 6 deficientis S 2 Parrhasiae viii, 36 potentis ix, 81 sanctioris v, 6 Tarpeiae vii, 59 variae ix, 44  
 Aule v, 29. vi, 54. 58. 78. vii, 13. ix, 83. xi, 38. xii, 51  
 Auli vii, 97  
 Aulon felix lanis et vitibus xiii, 125  
 Aulus viii, 63  
 Avorum vii, 72 viii, 56. xiii, 14 sanctorum viii, 80 veterum x, 87  
 Avos i, 40. ix, 38 graves vii, 46 veteres iii, 63  
 Aura iii, 65. vii, 12. xii, 32 fortior viii, 14 levis vi, 59. x, 42 melior x, 104 tenuis v, 80 aura vetus iv, 4 ultima xi, 9 adjuvante x, 30  
 Auras ætherias i, 4. 7 tenues ix, 39 Tiburtinas iv, 60  
 Aurata xiii, 90  
 Aure xi, 50. xiii, 2 aliqua iii, 63 certa vii, 28 diligenti vi, 1 fracta vii, 32 nivea ix, 60 sacra vii, 99 supina vi, 42 tetrica iv, 83  
 Aurea iii, 26. xii, 49. xiv, 61. 89 Carruca iii, 61 Caryota xiii, 27 fila vi, 3 lamina ix, 23 lupata i, 105 mensa iii, 31 poma ix, 102 Roma ix, 60 vellera xii, 99 virga vii, 74 unda viii, 55. x, 16  
 Aureamque nitelam v, 37  
 Aureis cornibus juvenum ix, 43 tribus vitæ peractis x, 24  
 Aurem i, 90. 97. iii, 44. vi, 21. xi, 24 Batavam vi, 82 teneram v, 61 tertiam xii, 21 totam vi, 64  
 Aurco murice iii, 82 Tago i, 50  
 Aureolas v, 19  
 Aureolis duobus ix, 5  
 Aureolos centum xi, 27 denos ix, 5 manu crepantes xii, 36 quatuor x, 75  
 Aures vii, 12. 26. 52. 69. ix, 27. 85. xii, 91  
 Aurcum littus xi, 80  
 Aureus viii, 51. 65. x, 7 Amor viii, 51 nasus v, 26  
 Auri ferventis saccos graves quindecim x, 74 virentis xii, 15  
 Auribus x, 19 Atticis iv, 87 longis vi, 39 nostris iv, 41 raris ii, 86 vacuis xi, 3  
 Auribusque ii, 83  
 Auriculum iii, 28. v, 77 gelidam xii, 26 Auriculas xiv, 142  
 Auriferæ terræ x, 78  
 Auriferas oras x, 20  
 Auriferi Tagi xii, 3  
 Auriferis gentibus xiv, 199  
 Auriferumque Tagum x, 96  
 Auris xiv, 23  
 Auriscalpium xiv, 23  
 Aurita glaucopide vii, 87  
 Auro iv, 61. 78. viii, 24. ix, 21. x, 49. xi, 23. xii, 18 æterno xi, 4 Albano iv, 1 arcano S 7 Athamanteo viii, 28 Callaico iv, 39 Hispano vii, 69 infando v, 88 misero i, 38 picto ix, 60 turbato viii, 78 virgineo ix, 24  
 Aurum viii, 18. xi, 5. xii, 66. xiii, 48. 110 gemmatum xiv, 109  
 Ausa S 18. i, 13. iii, 19. ix, 87  
 Ausis talibus vii, 24  
 Ausonia arena viii, 55. xiv, 52  
 Ausonia manu ix, 73 urbe S 4  
 Ausoniae aulae xii, 6 togæ x, 73 viæ ix, 102  
 Ausonias vias vii, 6  
 Ausoniis mensis xiii, 65  
 Ausonio Quirino x, 26 ore potens ix, 87 macello xii, 62  
 Ausonium imperium vi, 60 ducem viii, 21 ministrum ix, 37  
 Ausonius pater ix, 9  
 Ausus S 10. iv, 14. v, 41. vii, 44. xii, 6 Aut i, 19 (et alibi passim)  
 Autem vii, 33  
 Autolyçi viii, 59  
 Autumni x, 94  
 Autumnis x, 96 senibus iii, 57  
 Autumnos ix, 2  
 Autumnum viii, 68  
 Autumnus ix, 13 felix xiii, 113 major xii, 57  
 Avus ix, 55 senior vii, 71

Auxilium x, 85

Axibus unguendis ii, 77

## B.

Babylona S 1 longam ix, 76

Babylonica texta viii, 28

Babylonis xiv, 150

Bacca xiii, 101

Baccara vi, 59. vii, 92. xi, 74

Bacche iii, 24

Bacchi v, 72. viii, 68. x, 35

Bacchica sarta vii, 63

Baccho seni xiii, 23 viridi xiii, 39

Bacchum xiii, 119 satum S 12

Bacchus iv, 44. v, 79. viii, 26. xiv, 107 medius iv, 83

Baculo iv, 53

Bætica crumata vi, 71

Bæticarum lanarum xii, 65

Bæticus i, 97

Bætice iii, 77. 81

Bætici v, 37

Bætin placidum ix, 62

Bætis vii, 22. viii, 28. xii, 99

Baiana sportula i, 60 villa iii, 58

Baianas aquas ix, 59 undas vi, 68

Baiani soles vi, 43

Baianis aquis i, 63 testis x, 37 villis iv, 25

Baiano lacu iv, 30 Lucrino xiii, 82

Baianos lacus iv, 30

Baias iv, 57. 63. x, 13, 58. xi, 80 æstuantas iii, 20

Baiæ vi, 42. xi, 81 felices vi, 43

Balano xiv, 57

Balbo ii, 32

Balnea i, 24. 60. ii, 14. v, 70. vi, 93. ix, 20. x, 70. xi, 22. 52. xii, 50. 83. xiv, 60 communia iii, 51 dilecta fœmineis catervis xi, 47 tenebrosa i, 60

Balneator iii, 93 elixus iii, 7

Balneis vii, 34

Balneo iii, 20. ix, 34. 77

Balneum ix, 77 fervens iii, 25

Balneumque ii, 48

Balsama iii, 63. xiv, 59

Balteus xiv, 207

Barathro extremo i, 88 fœmineo iii, 81

Baradonis iv, 55

Barba ii, 36. vii, 95. ix, 77. xiv, 104 altera vii, 83 cana iv, 36 minor ix, 48 miranda matri xi, 22 pexa vii, 58 sordida iv, 53 tarda v, 48

Barba tonsa xi, 39

Barbæ viii, 52

Barbam iv, 36. x, 90

Barbamque iv, 7

Barbara iv, 19 bascauda xiv, 99 gena S 3 Memphis S 1. viii, 36 tota x, 7 tela xi, 81 verba i, 66

Barbare xi, 96

Barbari furoris iv, 14 luci x, 92

Barbarismus vi, 17

Barbaroque iii, 58

Barbarus vii, 5. xiii, 73

Barbati xiv, 81

Barbatos libros xiv, 84

Barbatus x, 42. xi, 84 Callistratus xii, 42 tonsor viii, 52

Bardocucullo Sandonico xiv, 128

Bardocucullus xiv, 128 Lingonicus i, 54

Bascauda barbara xiv, 99

Basia i, 77. ii, 10. 12. 21. 22. iii, 65. iv, 22. v, 46. xi, 8. 95. 104 bis quina ix, 94 Catulliana xi, 6 imitata blandas columbas xi, 104 lasciva xi, 23 maligna xii, 55 mille xii, 26 mollia xi, 22 muta xii, 55 pressa vi, 34 pura vi, 50 quinque impressi x, 42 sola i, 77. viii, 46 uda vetulo Falerno xi, 26

Basiabit viii, 44

Basianda i, 95

Basiant xi, 98

Basiare vii, 94. x, 22. xi, 61. 98

Basiaret xii, 94

Basiat ii, 33. xii, 94

Basiata pelle xii, 59

Basiate x, 72. xii, 55

Basiationes ii, 23 hybernas vii, 95

Basiator xi, 98

Basiatorem xi, 98

Basiatores xi, 98

Basiavit vi, 66

Basiet vii, 95

Basio ii, 33

Basioque longo xii, 66

Basiorum xii, 59

Basis inscripta ix, 45

Basium xii, 55 nuptiale xi, 98

Bassa i, 38. 91. iv, 4. 88. v, 45. vi, 69

Bassam iv, 61

Basse iii, 58. 76. v, 23. 53. ix, 101. xi, 98. xii, 98

Bassi vi, 69. vii, 96

Bassus iii, 47. viii, 10

Batava spuma viii, 33

Batavi xiv, 176

Batrachomyomachia xiv, 183

Baulis iv, 63

Beata v, 6

Beatæ Veneris xi, 80

Beatam noctem i, 107

Beatas thermas ix, 76

Beate i, 104. ii, 27

- Beati xii, 15 palmitis viii, 40 ruris i, 56. iii, 47  
 Beatior uno quadrante x, 82  
 Beatiora jugera iv, 64  
 Beatiorum iv, 46. x, 47 vitam x, 47  
 Beatiores x, 87  
 Beato nectare ix, 12  
 Beatos viii, 42. x, 5  
 Beatum i, 87. iv, 21. x, 96. xi, 1  
 Bella i, 65. vi, 25. vii, 23. viii, 56. xiv, 20 aspera viii, 3 impia iv, 11 prima ix, 102  
 Bella carmina ii, 7 fera x, 64  
 Bellas historias ii, 7 puellas ii, 87  
 Belle ii, 7 (et alibi passim)  
 Belle Sabellæ xii, 39  
 Belli Aetoi viii, 65 Capitolini v, 5 ci-vilis vi, 32 Pannonici viii, 15  
 Belliger Mars S 6  
 Belligera hasta v, 24  
 Belligeræ Minervæ vii, 1  
 Bellonæ xii, 57  
 Bellua i, 105. v, 65 nigra vi, 77  
 Bellum xii, 39 Mithridaticum vi, 19  
 Bellum convivam vii, 59  
 Bellus iii, 63. xii, 39 es arte lyræ, bellus es arte pilæ ii, 7 astrologus ii, 7 grammaticus ii, 7 homo i, 10. iii, 63  
 Bene i, 16 (et alibi passim)  
 Benignusque iv, 87  
 Benigno vultu iv, 89  
 Berecynthios furores iv, 43  
 Bessalem scutulam viii, 74  
 Bessemque xi, 36  
 Beta v, 26  
 Betæ fatuæ xiii, 13  
 Betas inutiles iii, 47  
 Beticæ lacernæ xiv, 133  
 Betici gregis v, 37  
 Bibam vi, 86. viii, 51  
 Bibamus xi, 37. xii, 28  
 Bibas i, 107. vi, 78. x, 36. 45. xiii, 120. xiv, 110  
 Bibat iii, 82. xiii, 121  
 Bibatur i, 72. ix, 100  
 Bibe vii, 51. xii, 12  
 Bibeat vi, 11  
 Bibendo v, 78  
 Bibenti xi, 6  
 Bibentis domini iii, 82  
 Biberat vi, 89  
 Bibere iii, 49  
 Biberet xii, 70  
 Biberis vi, 78  
 Bibes viii, 6. xiii, 119  
 Bibimus iv, 86. ix, 3  
 Bibis i, 12. 27. 38. 93. 107. iii, 62. 77. vi, 92. ix, 97. xii, 40. xiii, 8. xiv, 116  
 Bibisse xii, 3  
 Bibisset xi, 82  
 Bibisti xii, 12  
 Bibit S 3. i, 29. 43. 78. v, 4. vi, 47. 78. viii, 28. xii, 11. xiii, 32. 113. 124. xiv, 93  
 Bibitur i, 104  
 Bibliopola xiii, 3. xiv, 194 Tryphon iv, 72  
 Bibliotheca vii, 17. xiv, 190  
 Bibo xii, 40  
 Bibula palude xi, 32  
 Bount vii, 88. x, 7  
 Bicolorque xii, 34  
 Bifero Pæsto cessura, rosaria xii, 31  
 Bijugis equis i, 13  
 Bilbilin altam x, 104 optimam iv, 55  
 Bilbilim altam i, 50 nobilem i, 50  
 Bilbilis i, 62 Augusta x, 103 auro et ferro superba xii, 18  
 Bilem v, 26  
 Bilis vi, 64  
 Bilibrem iii, 45 mullum xi, 50  
 Bima pensione xii, 32  
 Bina millia menstrua iii, 10 funera x, 71  
 Binæ trinæve Kalendæ x, 75  
 Binos xii, 55 orbes ix, 32  
 Pipes mensa xii, 32  
 Bis centena xi, 76  
 Bis denis annis ix, 77 libris ix, 51  
 Bis juncta trieteride ix, 85  
 Bis millia dena x, 41  
 Bis quina basia ix, 94 sestertia x, 75  
 Bis quinquagenis millibus xii, 66  
 Bis rapti viro ix, 31  
 Bis senis vi, 28  
 Bis seno puncto xiv, 17  
 Bis senos fasces viii, 66. ix, 43  
 Bis septenis jugeribus vi, 73  
 Bis sex lustra x, 71  
 Bis terque reverso ix, 8  
 Bis tricentis iii, 22  
 Bison S 23  
 Bisontes turpes i, 105  
 Bisontis ix, 58  
 Bissenis fascibus vii, 63  
 Bithynice ii, 26. vi, 50. ix, 10. xii, 79  
 Bitiæ viii, 6  
 Bitonti ii, 48  
 Bituntos iv, 55  
 Blæsi sepulti viii, 38  
 Blæstianum viii, 38  
 Blæso ore v, 34  
 Blæsum os x, 65  
 Blæsus ix, 88  
 Blanda xi, 69 Circe x, 30 columba viii, 32 Corinna xii, 44 cura xi, 26 dona xi, 80 mater ii, 4 ora vii, 87 pagina x, 45 stagna iv, 57

- Blanda alea iv, 14  
 Blandæ linguæ vii, 88 vocis xi, 91  
 Blandas columbas xi, 104 mortes iii, 64  
 Blandeque i, 82  
 Blandientur vi, 42  
 Blandior vi, 29. x, 68 Issa i, 110  
 Blandiris xi, 32  
 Blandis vi, 23 labellis vii, 95 manibus  
 vi, 23 vocibus vi, 23. xii, 99  
 Blandita xii, 65  
 Blanditiæ x, 72. xi, 71  
 Blanditias xi, 29  
 Blanditur ii, 26  
 Blanditus i, 103  
 Blandius x, 10  
 Blando amore viii, 77 dente i, 15 fri-  
 tillo v, 84 pede i, 110 somno iv,  
 64 talo iv, 66  
 Blandum xiv, 203 levamen vi, 68  
 Blandus ii, 4. 75  
 Blatta sordida xiii, 1  
 Blatara xi, 47  
 Blattas truces xiv, 37  
 Blattasque vi, 60  
 Boletaria xiv, 101  
 Boleti iii, 60. xiii, 48. xiv, 101  
 Boletis xiii, 50  
 Boletos i, 21. iii, 45. vii, 78. xi, 31.  
 xii, 17. 48. xiii, 48  
 Boletum i, 21  
 Boletus xi, 18 debilis vii, 20  
 Bombycina furtiva xi, 50 tenuia xiv, 24  
 Bombyx pendulus viii, 33  
 Bona i, 17. ii, 1. iv, 69. vii, 28. 41.  
 81. viii, 38 causa viii, 45 fata ix,  
 57 musta vii, 28 Saturnalia xiv, 70  
 Bona, mala Cosmica vii, 41  
 Bona pretiosa xi, 60  
 Bonæ famæ vi, 66  
 Bonas horas i, 114 lacernas vi, 82 men-  
 sas x, 54  
 Boni i, 19 parentis vi, 25  
 Bonitate x, 33  
 Bononia culta iii, 59 orbata vi, 85  
 Bonorum xii, 36  
 Bonosque soles v, 20  
 Bonum v, 78 unguentum iii, 12  
 Bonus i, 40. iii, 38. viii, 38. xii, 6.  
 36. 54. 82. xiii, 84 Cæsar iv, 8. ix,  
 43 genitor viii, 50 homo xii, 51 li-  
 ber vii, 81 poëta xii, 63 puer viii, 3  
 vir iv, 5. x, 23  
 Bonusque viii, 23  
 Bootæ Hyperborei iv, 3 placidi viii, 21  
 Boreæ vii, 35  
 Boreas viii, 14  
 Bos grandis x, 79  
 Botellos xi, 31  
 Botellus v, 78  
 Botrodi delicati i, 50  
 Botrodum xii, 18  
 Botryone toto xi, 27  
 Botulus xiv, 72  
 Bove toto v, 31  
 Bovem viii, 81  
 Boves Hesperias ix, 102 rectas v, 65  
 Bovillas currere ii, 6  
 Brachæ veteres xi, 22  
 Brachia ii, 62 alba xi, 84 trita ii, 29  
 vara vii, 32 vulsa iii, 63  
 Bractea viii, 33 viva ix, 62  
 Brassica viridis xiii, 17  
 Breve ix, 14 carmen vi, 85. ix, 1 no-  
 men xiii, 97 opus iv, 83. xii, 5 rus  
 i, 115. x, 79 ver ix, 14 vimen iv,  
 89 vividumque carmen xii, 61  
 Brevem x, 1 colonum xi, 14 puerum  
 ii, 77 titulum x, 71  
 Brevemque v, 6. xii, 11 lænam xii, 36  
 Breves census xii, 6 delicæ vi, 28. x,  
 53 mappæ vii, 72. x, 87 rosas i,  
 44 tenebras x, 47  
 Brevesque colos ix, 18 mænas xi, 31  
 Rubras iv, 64  
 Brevis i, 50 libello xii, 1 valle ix, 19  
 vitro ix, 60  
 Brevis capillis v, 48 libellis i, 46  
 pillis ii, 62 tabellis i, 3  
 Brevior ii, 1. viii, 60 charta ii, 1 Ossa  
 viii, 36  
 Breviora i, 111. vi, 65. x, 59 epi-  
 grammata iii, 83  
 Breuiore coma ix, 18 summa xii, 66  
 titulo i, 94  
 Brevis xii, 97. xiv, 31. 198. 199 ætas  
 vi, 29. 85 concha x, 37 frons iv,  
 42 labor x, 19 membrana xiv, 186  
 occasio viii, 9 orbita xiv, 33 pagina  
 xiv, 198 toga x, 14. xi, 57 zona  
 xiv, 151  
 Brevis pede xii, 54  
 Brevisque x, 50  
 Brevitas viii, 29  
 Brevitate viii, 29. ix, 51. xi, 91 tanta ii, 1  
 Breviter i, 56. iii, 4. iv, 42. vi, 10.  
 xii, 22  
 Brevius iii, 83  
 Briseis xi, 43  
 Britanni xii, 8  
 Britannia xi, 3  
 Britannis cœruleis xi, 53 pictis xiv, 99  
 Britannos Caledonios x, 44  
 Britonis pauperis xi, 22  
 Bromio iv, 45  
 Bromius xii, 99  
 Bruma iii, 93. vii, 94. x, 5. xiii, 127  
 ebria xiii, 1 impotens i, 50 invida  
 viii, 68

Bruma gelida iv, 57 imminente iii, 58  
 sexta xii, 62  
 Brumæ v, 34. viii, 41. xiv, 72 decimæ vii, 65 gelidæ x, 14 horrida sidera ix, 13 Romanæ vi, 80 diebus xii, 82  
 Brumali frigore xiii, 16 tempore xiv, 136  
 Brumam viii, 14  
 Brumas ante triginta quatuorque x, 104  
 denas iv, 40  
 Brute xi, 16. 104  
 Brutî i, 43. ii, 77. viii, 30. ix, 51  
 Brutiano iv, 23  
 Bruto xi, 16. 44. x, 39  
 Brutoque v, 51  
*Βροῦτον παιδίον* xiv, 171  
 Brutus xi, 5. xiv, 171  
 Bubalus atrox S 23  
 Bubulci contumeliosi x, 7  
 Bubulum muscarium xiv, 71  
 Bucca calda ii, 28 loquax i, 42  
 Buccam xii, 24  
 Buccas caninas x, 5 puras iii, 75  
 Buccellas vi, 75  
 Buccis iii, 17 madidis xiv, 64 Sum-  
 mœniansis xi, 61  
 Bucco xi, 76  
 Bulbi xiii, 31  
 Bulbique salaces iii, 75  
 Bulbis iv, 46. xiii, 34  
 Bulla crassior viii, 33  
 Burdigali crassi ix, 33  
 Burrus iv, 45. v, 6  
 Busta jugera xii, 72  
 Busti x, 90 Idæi ix, 35  
 Busto recenti v, 37  
 Bustuarias mœcias iii, 93  
 Buxicque ii, 41  
 Buxeta ii, 14  
 Buxeto tonsili iii, 58  
 Buxo recenti xii, 32  
 Buxos fragiles i, 89 tepentes iii, 20  
 Buxus xiv, 25  
 Byblida x, 35

## C.

Caballi Libyci xii, 21 caballo v, 25  
 Andramone notior x, 9  
 Caballum i, 42  
 Caballus i, 42  
 Cacantes xii, 61  
 Cacanti iii, 44. xi, 99  
 Cacantis iii, 89  
 Cacare ix, 70  
 Cacas i, 38

Cacat i, 93  
 Cacaturit xi, 77  
 Cacus v, 65  
 Cadat ix, 39. xiii, 25  
 Cadaver iii, 93. vi, 62 vile viii, 75  
 Cadente matre S 14 moro i, 73  
 Caderet xii, 91  
 Cadi torti ix, 3 Vaticanani xii, 48  
 Cadis Picensis i, 44 Tuscis xiii, 118  
 Vaticanis i, 19  
 Cadit iv, 53. v, 24. vii, 18. 51. viii, 78. xi, 8, 50  
 Cadmea Tyros vi, 11  
 Cadmi x, 87 Agenoridae ii, 43  
 Cado rubro i, 56 seniore ix, 94  
 Cados nigros i, 27 plenos vi, 27 vetulos xiii, 112  
 Caduco moro viii, 64  
 Cadunt v, 65. viii, 33. xi, 90. xii, 14  
 Cadus x, 36. xi, 39 rubens iv, 66  
 Cæca Dea iv, 51 novacula vii, 60 Phil-  
 lanis xii, 22  
 Cæcili i, 42  
 Cæciliane i, 21. 66. 74. 119. ii, 37. 71.  
 78. iv, 15. 51. vi, 5. 35. 88. viii, 67.  
 ix, 71. x, 32. 84. xi, 43  
 Cæcilianus vii, 59  
 Cæcilio vii, 84  
 Cæcilium ii, 72  
 Cæcilius ii, 72. xi, 31  
 Cæco ore iii, 19  
 Cæcuba ii, 40. iii, 26. vi, 27. xi, 56. xii, 17  
 generosa xiii, 115 turbida xii, 60  
 Cæcubum x, 98. xiii, 115  
 Cæcus iii, 15. iv, 30. viii, 9. 49. xii, 63  
 Cædas xiv, 55  
 Cæde vi, 19. 21. xiv, 4 civili ix, 71  
 Cædo viii, 23  
 Cælia vii, 30. xi, 75  
 Cæliamque iv, 61  
 Cælius vii, 39 major xii, 18  
 Cæmento structili ix, 76  
 Cærelliæ iv, 20. 63  
 Cæretana xiii, 54. 124  
 Cæretani agri vi, 73  
 Cæretanum xiii, 124  
 Cæsa victima ix, 32 quacumque manu  
 x, 73  
 Cæsar S 2. 3. 5. 6. 9. 17. 20. 21. 27.  
 i, 5. 15. 79. ii, 2. 91. iii, 95. iv, 8. 11. 27. 74. v, 1. 63. 65. vi, 2. 64. 80. 83. 87. vii, 1. 5. 6. 7. viii, 11. 21. 24. 26. 50. 54. 66. 78. 80. ix, 4. 9. 19. 21. 37. 43. 84. 94. xi, 5. 7. xii, 5. xiii, 127. xiv, 73. 179 amicus v, 19 bonus iv, 8. ix, 43 dignatus descendere in vultus magni Herculis

- ix, 65 formosus pulvere belli Arctoi  
 viii, 65 invictus vii, 6 venerandus ix,  
 102 uterque ix, 98  
 Cæsar maxime v, 19 mitissime xii, 9  
 perfide iv, 11  
 Cæsare v, 6. vi, 32. vii, 60. viii, 21.  
 x, 6. 60. 101 domino ix, 85 privato  
 xi, 5 salvo v, 6  
 Cæsarea unda S 28  
 Cæsareæ arenæ viii, 30 Dianæ S 12  
 Cæsareis cellis xiii, 109 donis x, 28  
 Cæsarem i, 90. vii, 60. xii, 8  
 Cæsareo Amphitheatro S 1 munere iii,  
 95  
 Cæsareos leones i, 7  
 Cæsareum tholum ii, 59  
 Cæsariana Pallas viii, 1 platanus ix, 62  
 Cæsarianus ix, 81. xi, 5 eques x, 73  
 Cæsaribus i, 102  
 Cæsaris S 16. 25. 28. i, 7. 23. 118. ii,  
 32. iv, 1. 3. vi, 1. ix, 14. 32. 35. 92.  
 vii, 99. xi, 20. xii, 65 Dei ix, 67  
 magni ix, 62 subiti vi, 34  
 Cæsium vii, 97  
 Cæsonia ix, 40  
 Cæsonius, maximus vii, 44  
 Cæsium nemus vii, 28  
 Cæsus Lacon vii, 80  
 Cai ii, 30. ix, 93. x, 16  
 Caieta Dardanis x, 30  
 Caietano viii, 37  
 Caius ix, 93. xi, 36  
 Caiumque v, 14  
 Calabra lyra v, 30  
 Calabri Flacci viii, 18  
 Calabris aquis viii, 28  
 Calami aucupatorii xiv, 218  
 Calamis xiii, 68. xiv, 19. 218  
 Calamo vii, 11. 17. x, 78 tremante iv, 30  
 Calamos habiles xiv, 38 leves ix, 74  
 Calathi xiv, 107  
 Calathos veteres ix, 60  
 Calcantem xii, 60  
 Calcatum x, 7  
 Calcatusque onyx xii, 50  
 Calceus i, 104. ix, 95 candidior vii,  
 33 udus xi, 21  
 Calciatum caput xii, 45  
 Calculator x, 62  
 Calculi xiv, 20  
 Calculosque ii, 48  
 Calculus viii, 68. ix, 91 discolor xiv,  
 17 diversus, bicolor xii, 34 omnis,  
 ibid.  
 Calda i, 12. xii, 60. xiv, 105 bucca  
 ii, 28  
 Caldam aquam viii, 67  
 Caldorum xiv, 196  
 Caleant xii, 29  
 Calcat viii, 77  
 Caledonio urso S 7  
 Caledonios Britannos x, 44  
 Calene i, 100. x, 38  
 Caleno erepto x, 35  
 Calens Ister vii, 7  
 Calent iv, 57. vi, 42. x, 62  
 Calentem Ceston xiv, 206  
 Calentis lectuli vi, 70  
 Calere iv, 57. vii, 2. viii, 45  
 Cales vii, 74  
 Calet v, 55. vii, 32. ix, 44. x, 48.  
 xiv, 4  
 Calcfaciunt xiv, 136  
 Calicem ii, 15. xiv, 96 iratum iv, 43  
 Calices ix, 88. xi, 11. xii, 70. xiii,  
 110. xiv, 94. 102. 157 duos ix, 60  
 Calices gemmati xiv, 109 Saguntini  
 xiv, 108 Surrentini xiv, 102 vitrei  
 xiv, 115  
 Calida et frigida aqua xiv, 196  
 Calidam aquam vi, 86  
 Calidis aquis vii, 35. xii, 74  
 Calido vulnere iv, 18  
 Calidum xiv, 113  
 Caligantemque Thyesten x, 4  
 Caligine viii, 51  
 Calix i, 93. vii, 53. xi, 32. xii, 74. xiv,  
 109 curtus i, 93 perspicuus iv, 86  
 positus ii, 1  
 Callaieis arvis x, 16  
 Callaico metallo xiv, 95  
 Callaicum Oceanum x, 37  
 Callainas xiv, 139  
 Callida esca iv, 56 Roma ix, 49  
 Calliditate tanta xi, 50  
 Callidum leporem i, 50  
 Callidus fur v, 42 caupo iii, 57 si-  
 mus xiv, 202  
 Callimachi x, 4  
 Callimachus iv, 23  
 Calliodore v, 38. vi, 44. x, 11. 31  
 Calliodorus v, 38. ix, 22  
 Calliope pia iv, 31  
 Calliopen ix, 87  
 Calliste v, 61. viii, 67  
 Callistrate v, 13. ix, 96. xii, 35  
 Callistratus xii, 82 barbarus xii, 42  
 Calocisse ix, 94  
 Calore iii, 17 nimio ix, 91  
 Calpetiano vi, 94  
 Calpurnium v, 54  
 Calva ii, 33. vi, 57 sordida vi, 57.  
 xiv, 27  
 Calvæ v, 49 nitidæ campum x, 83  
 nudæ xii, 45  
 Calvæque restes xii, 32



- Calvam miseram iii, 74 trifilem vi, 74  
 Calvere iv, 35  
 Calvi linigere xii, 29  
 Calvinus vii, 90  
 Caluisse v, 50  
 Caluit xi, 86  
 Calumniator xi, 66  
 Calvo comato x, 83 Melanthonie x,  
 67  
 Calvus i, 73  
 Calydon i, 105. xi, 69  
 Calydone Ætola ix, 49  
 Calydonius sus xi, 18  
 Camillos ix, 28 assertores i, 25  
 Camillus invictus xi, 5  
 Cammare ii, 43  
 Camœnæ viii, 66  
 Camœnarum vi, 47  
 Camœnas ii, 6. vii, 68  
 Camœnis iv, 14 doctis xii, 96 noctur-  
 nis iv, 90  
 Camoni ix, 75. 77  
 Campani ruris ix, 61 venafri xiii, 101  
 Campano Lyæo xiii, 118 mero i, 19  
 Campi diffusi iii, 31 lati iii, 58  
 Campis Myriniis ix, 43  
 Campo Elysio xii, 52  
 Campos Appulos x, 74 Pomtinos xiii,  
 112 steriles i, 108  
 Campum latum calvæ x, 83  
 Campus iv, 66. v, 20. x, 6. xii, 14  
 sacer iii, 47  
 Cana ix, 27. xiv, 27 barba iv, 36 la-  
 bra ix, 28 ligustra ix, 27 mater xii,  
 32 mella iii, 58 nympha vi, 43 pelle  
 iii, 77 putrisque coma iv, 53 sæcula  
 viii, 80 vinea iii, 65  
 Canace tumulata xi, 91  
 Canæ Vestæ i, 71  
 Canam x, 67  
 Canant xi, 20  
 Canaque i, 13. 16. vi, 43 Albula i, 13  
 jura i, 16  
 Canas xiv, 185  
 Canceri viridis v, 71  
 Cancro fervente x, 58  
 Candela xiv, 40  
 Candelabro xiv, 44  
 Candelabrum Corinthium xiv, 43 lig-  
 neum xiv, 41  
 Candelæ xiv, 43  
 Candida iv, 62. vi, 42 Concordia iv,  
 13 crystallæ viii, 77. x, 13 Lyg-  
 dos vi, 13 nox viii, 45 Roma viii,  
 65 turba xii, 34 turris xii, 31 unda  
 xiii, 40  
 Candidas aras ix, 91 comas vii, 89  
 Candide ii, 24. 43. iii, 26. 46  
 Candidior iv, 42 calceus vii, 33 puella  
 i, 116  
 Candidiora vii, 25. viii, 28 nive lintea  
 xii, 83  
 Candidiore sorte x, 71  
 Candido vultu vi, 39  
 Candidus ii, 71. iv, 2. 87. xiii, 2 am-  
 nis vii, 93 Anxur v, 1 lector vii, 99  
 Candor xiv, 145  
 Cane i, 81. 93. xiii, 1 tetrico xiv, 81  
 Canebat S 6  
 Canem iii, 55. v, 44. xi, 69 Tartareum  
 ix, 66  
 Canenti vii, 22  
 Caneret x, 64  
 Canes iv, 35. 74. vii, 20. ix, 30. xiii,  
 99 tuos x, 37  
 Cani vi, 93. vii, 68  
 Cani cunni ix, 38  
 Cani Dulichio xi, 69  
 Caninam pellem v, 60  
 Caninas buccas x, 5  
 Caninis naribus vii, 95  
 Canio i, 62  
 Canis iv, 53. xi, 32. xii, 48 Gallici  
 iii, 47 Tartarei v, 34  
 Canis vertagus xiv, 200  
 Canis prunis vii, 53  
 Canit S 5  
 Canium i, 70 fabulantem iii, 64  
 Canius iii, 20. vii, 87  
 Cannas vi, 19  
 Cano iv, 5. 90  
 Cano cunno ii, 34  
 Cantaberis vii, 17  
 Cantante Pollione iv, 61  
 Cantare viii, 3. xi, 3  
 Cantaret vii, 28  
 Cantas S 90. ii, 7. v, 16. xii, 10  
 Cantasti i, 65  
 Cantat vi, 61  
 Cantata vii, 14. ix, 59  
 Cantatas ranas xiv, 183  
 Cantator cygnus xiii, 77  
 Cantatque vii, 51  
 Content vii, 88  
 Cantet iii, 93. iv, 55  
 Canthare ix, 11. xi, 45  
 Canthus xiv, 168  
 Cantica iii, 63  
 Canto xii, 40  
 Cantor viii, 61  
 Cantu xiv, 218  
 Cantusque chorosque Pierios i, 77  
 Canum i, 23. 49. 50. iii, 43. x, 5. xiii, 95  
 Canum olus vii, 31  
 Canunt x, 28. xii, 53  
 Canus x, 3 December i, 50

- Canusina simillina turbato mulso xiv, 127  
 Canusinae fuscae xiv, 127 rufae xiv, 129  
 Canusinatus Syrus ix, 23  
 Capax cistula iv, 46  
 Cape ii, 59  
 Capella iv, 4  
 Capellæ querulæ vii, 31  
 Capellarum iii, 93  
 Capelliana xi, 32  
 Capellis vi, 19  
 Capena porta iii, 47  
 Caper iii, 24 cultus Æolio vellere Thebani Phryxi viii, 51  
 Caperet viii, 39. x, 11  
 Capiant xii, 48  
 Capiat xiv, 134  
 Capiet vii, 51. xiii, 56  
 Capillare iii, 82  
 Capillati x, 62 lascivi iii, 58  
 Capillatus ii, 57  
 Capilli iii, 93. v, 49. x, 19. xii, 90  
 Capillis vii, 29 brevibus v, 48 detonsis viii, 52 Hispanis contumax x, 65 incomitis i, 25 longis ix, 37 siccis rustica Veritas x, 72 tinctis iii, 43 tondendis xiv, 36  
 Capillos ii, 36. v, 48. vi, 12. xi, 39. xii, 7. 85 dulces ix, 17 exiguos xii, 83 fictos vi, 57 tortos viii, 33 laudatos ix, 18 longævos xiv, 27 longos xii, 18 nitidos xiv, 50 nullos xiv, 25 raros x, 83 reliquos x, 83 Teutonicos xiv, 26 tristes ii, 66 vagos vi 52  
 Capistris purpureis i, 105  
 Capistro xiii, 96  
 Capit i, 3. vii, 27. viii, 48. ix, 27. x, 48. 74. xiii, 56. xiv, 66. 87. 190  
 Capitati porri xiii, 19  
 Capite vi, 26 acuto vi, 39 devorato vii, 20  
 Capiti iii, 43. vi, 57. ix, 36. xiv, 132  
 Capitibus vi, 39  
 Capitolas vias vi, 10  
 Capitolinæ pontificumque dapes xii, 48  
 Capitolini belli v, 5 Tonantis x, 51 collis xii, 21  
 Capitolinis templis ix, 4  
 Capitolinum x, 101  
 Capitolinus Jupiter v, 63  
 Capitolio summo xii, 77  
 Capitolium xii, 77  
 Capitque i, 110. vii, 72  
 Capitur vii, 14  
 Capiunt xi, 104. xiv, 59  
 Capo xiii, 63  
 Capones coactos iii, 58  
 Cappadocæ viles v, 79  
 Cappadocis catastis x, 76  
 Cappadocum vi, 77. 85 sævis oris ix, 31  
 Cappadocumque vii, 30  
 Cappadocumve xii, 26  
 Capparin iii, 77  
 Caprea xiii, 99  
 Capream pendentem xiii, 99  
 Caprificus iv, 52. x, 2  
 Capris junctis iv, 52  
 Capsa hyberna xi, 8  
 Capta ix, 104  
 Capta mele superbus venator x, 37  
 Captabit xii, 83  
 Capte prædæ i, 15  
 Captandi xi, 55  
 Captare S 11  
 Captares ix, 90  
 Captari vi, 63  
 Captas i, 4. ii, 18  
 Captas aves xiv, 216  
 Captat vi, 63. xii, 10  
 Captavit vii, 20  
 Captet viii, 38  
 Captivam sitim xi, 96  
 Captivis comis xiv, 26  
 Captivo Istro vii, 80  
 Captivos Indos viii, 26  
 Captivum mullum x, 37  
 Capto ii, 18. ix, 89  
 Captos i, 105  
 Captum ix, 89 piscem iii, 58. iv, 30  
 Captus ii, 61. v, 44  
 Caput ii, 42. 70. iii, 66. v, 14. 49. vi, 81. viii, 47. 59. 77. ix, 28. 49. xi, 95. xii, 90. xiv, 74. 146. 212  
 arietinum xiv, 211 calceatum xii, 45  
 extinctum xi, 46 insanum ii, 66  
 invictum ix, 24 invisum ix, 69 miserum xiii, 25 nudum v, 49 tectum xi, 98  
 triste ii, 61  
 Caputque x, 31 nudum x, 83  
 Cara xiii, 46 amicitia iv, 67 cognatio ix, 55 munera xiii, 102 Setia x, 36  
 Caram puellam ii, 48  
 Caras umbras x, 71  
 Carbasa xii, 29  
 Carbone rudi xii, 61  
 Carchesia libata viii, 56  
 Carduarum iv, 55  
 Care iv, 29. § vi, 1. ix, 24 Martialis v, 20 Pudens iv, 29 puer i, 89  
 Careat viii, 81  
 Carere iii, 53. xi, 56  
 Cares S 1  
 Caret iv, 79  
 Cari amici iv, 5 mariti ix, 31 patroni vi, 28  
 Carie xiii, 29  
 Cariem vi, 49  
 Carina mersa x, 85 prima vii, 19

- Carina iii, 67 Argiva xiii, 72 corrente  
 iii, 78 tuta iii, 67  
 Carinae lapsæ iv, 61 primæ xi, 1 Ti-  
 berinae nauta x, 85  
 Carinus viii, 61  
 Carior xiii, 9 fama viii, 18 Issa i, 110  
 perdix xiii, 76 vita xi, 21  
 Cariosa xiii, 120 amphora xi, 50  
 Caris amicis iv, 73 lapillis x, 38  
 Carisiano vi, 24  
 Carissime Juli ix, 98  
 Carius i, 38. xiv, 215  
 Carmen ix, 1 breve vi, 85. ix, 1 vivi-  
 dumque xii, 61 facetum vii, 26 ju-  
 venile xiv, 189  
 Carmenion x, 65  
 Carmina i, 5. 30. 54. 92. ii, 20. 86. 89.  
 91. iii, 9. 38. 100. iv, 33. 72. v,  
 16. 30. 33. vi, 61. vii, 69. 72. 80.  
 88. 90. viii, 3. 18. 82. ix, 27. 51.  
 59. x, 10. 21. 33. 35. xi, 10. 57.  
 94. xii, 2. 11. 44. 46 æmula xii, 95  
 bella ii, 7 cœlestia v, 5 digna Lat-  
 tia toga vii, 63 docta vi, 60 dulcia  
 xiii, 77 lasciva vii, 51 leviora vii, 8  
 mala vii, 42. xii, 40 nondum vulgata  
 purpurea sed modo suta toga x, 93  
 nota habere viii, 70 mea xi, 94 par-  
 va viii, 82 pauca vii, 29 referentia  
 nullos numos xiv, 219 sanctiora vii,  
 17 secreta i, 67 tristia x, 17 victura  
 viii, 73  
 Carmine iii, 97. 99. iv, 55. v, 11. 15.  
 vii, 46. 84. xiv, 57 æterno x, 26  
 Mæonio xiv, 183 parvo x, 1 supino  
 ii, 86  
 Carminibus i, 36. iii, 69. vii, 42. 97  
 jocosus i, 36  
 Carnarius xi, 100  
 Carne xiii, 2. 31  
 Carnem vi, 64 formosam xi, 103  
 Carnificem avem xi, 84  
 Carnificesque pedes xii, 48  
 Carnificis miseri ii, 61  
 Carnis immundæ iii, 24  
 Caro vii, 45. 73. x, 77  
 Caro amico iv, 10. x, 41 sene conjuge  
 vii, 74 sodali vii, 84. xiv, 11  
 Caros amicos xiii, 55  
 Carpas xi, 91  
 Carpat ii, 14  
 Carpe vii, 47  
 Carpere i, 92. iii, 13. v, 33. vi, 64.  
 xiv, 188  
 Carpi vi, 39  
 Carpis i, 92  
 Carpit iii, 20. ix, 72. xi, 24  
 Carpophori S 15. 27 teneri S 23  
 Carpsi iv, 22. v, 46  
 Carpsit iii, 65  
 Carruca xii, 24 aurea iii, 62  
 Carrucam iii, 47  
 Carus xii, 25  
 Caryota viii, 33 aurea xiii, 27  
 Caryotarum Spathalion xiii, 27  
 Caryotidas notas theatris xi, 31  
 Carystos ix, 76  
 Casa viii, 80 ambitiosa xii, 68 nigra  
 vetusque xi, 34 onerosa vi, 43  
 Casæ compactæ xii, 72 primæ ix, 60  
 saturæ x, 96  
 Casas Scythicas x, 20  
 Cascellius vii, 9. x, 56  
 Casei Trebulani xiii, 33 Tolosatis xii,  
 32  
 Caseoque iv, 46  
 Caseus lunensis xiii, 30 signatus, ima-  
 gine Lunæ xiii, 30 Velabrensis xiii, 32  
 Caseum iii, 58  
 Casiam x, 97  
 Casiaque vi, 55  
 Casias xi, 54  
 Casibus vii, 84 subitis S 14  
 Cassiane iii, 64  
 Cassibus iii, 58. 93  
 Casside ix, 57 languida v, 24  
 Cassis xiv, 179  
 Casta i, 14. iii, 86. iv, 71. xii, 98  
 Arria i, 14 Ilia ix, 42 Lævina i,  
 63 matrona x, 68 puella vii, 88 Si-  
 bylla xiv, 114 Thais iv, 85 Venus  
 ii, 34. vi, 45. x, 33  
 Castæ iv, 71 catellæ i, 110 Sabinæ  
 ix, 41 sororis x, 92  
 Castaliæ aquæ vii, 22 Castaliam do-  
 mum viii, 66  
 Castalidum sororum iv, 14 gregem vii,  
 12  
 Castalis imber ix, 19  
 Castalius fons xii, 3  
 Castaneæ tostæ lento vapore v, 78  
 Castaneas centum sevit x, 79  
 Castigat x, 104  
 Castigatum ceroma v, 65  
 Castior iv, 6. vii, 69. viii, 46  
 Castis verbis iii, 69  
 Castissima puella ix, 91  
 Castor v, 38. vii, 98. viii, 21. ix, 104  
 Castora i, 71. vii, 57. ix, 52 alternum  
 x, 51  
 Castos et pios amores x, 35  
 Castra v, 14. vi, 76  
 Castrabere ii, 60  
 Castrana rura iv, 60  
 Castrandum iii, 81  
 Castrare i, 36  
 Castrice vi, 43. 68. vii, 4. 37. 42  
 Castus vi, 28  
 Casum xii, 74 gravem ii, 65  
 Casuram xiii, 99

- Casuras aquas xii, 29  
 Casurum ix, 43  
 Casus viii, 32. 75 frequens iii, 52  
 Casu i, 83. iii, 38. vi, 88. viii, 81  
 Catapulus Niliacus xii, 74  
 Castastæ ix, 30 arcanae ix, 60 avaræ  
 vi, 29  
 Catastis Cappadocis x, 76  
 Catella i, 110 Gallicana xiv, 198  
 Catella pressa iv, 4  
 Catellæ castæ i, 110 exiguæ vii, 87  
 parvæ xiv, 198  
 Catellas lambentes iii, 82  
 Catellus i, 84  
 Catena xii, 43  
 Catenas iii, 29  
 Catenatique labores i, 16  
 Catenatis lagenis vii, 61  
 Catenis Lenuiacis v, 7  
 Caterva cirrata ix, 30  
 Catervis fœmineis xi, 47  
 Catiane vi, 46  
 Catilina v, 69. ix, 71  
 Cathedra iv, 79. xi, 99  
 Cathedra rupta xii, 18  
 Cathedralitios ministros x, 13  
 Cathedras fœmineas iii, 63 steriles i, 77  
 Cathedris ii, 14 fœmineis xii, 38  
 Cato vi, 32. xi, 5 hilaris xii, 6 severe  
 i, 1  
 Catonem ix, 29. xi, 39  
 Catones rigidi x, 19  
 Catoni v, 51  
 Catoniana lingua ix, 28  
 Catonis ii, 89. xi, 15 consummati i, 9  
 duri xi, 2 magni i, 79  
 Cattæ xiii, 69  
 Cattas Pannonicas xiii, 69  
 Cattis vii, 30  
 Catuli senes v, 10  
 Catulis raptis iii, 44  
 Catulla viii, 53  
 Catulle vi, 69. xii, 73 docte viii, 73  
 Catulliana basia xi, 6  
 Catulli i, 8. 110. ii, 71. v, 30. xi, 6  
 docti xiv, 100. 152 facundi v, 30  
 teneri vii, 14 duo xii, 84  
 Catullo i, 8. x, 103. xii, 59. xiv, 77.  
 195 arguto vi, 34 docto vii, 99 te-  
 nero xii, 44 uno minor x, 78  
 Catullus iv, 14. v, 5. xiv, 195  
 Cavasque lances xi, 31  
 Cauda vii, 78. xiv, 202 levis xiv, 71  
 superba xiv, 67  
 Caudam xi, 31  
 Caudave ix, 49  
 Cave ix, 104. xi, 25  
 Cavea iii, 60. xiv, 77  
 Cavea ix, 58. 72. 89  
 Caveæ i, 49  
 Cavere xii, 34  
 Caverit xii, 77  
 Caveto vi, 78. 79. x, 72. xi, 102  
 Cavetque ii, 44  
 Cavinus i, 102  
 Cavisti v, 76  
 Caules pallentes xiii, 17 virides iii, 47  
 Caupo i, 57. iii, 59. vii, 61 segnis  
 iii, 58  
 Caupone i, 27  
 Cauponi xiii, 11  
 Causa ii, 11. 70. iii, 38. 66. iv, 36. 77.  
 88. v, 16. 73. 75. vi, 68. x, 36. 41.  
 xi, 59. xii, 53. 68 alia iii, 50 bona  
 viii, 45 levis ii, 65. viii, 23 inagna  
 v, 73 prodita viii, 17  
 Causa v, 59  
 Causæ i, 80  
 Causam vi, 53. vii, 86. 93. viii, 17. 76.  
 xi, 40. 88  
 Causaris iv, 7  
 Causas i, 18. 80. ii, 7. 30. iii, 38. viii,  
 7. 16. ix, 48  
 Causatus iv, 15  
 Causidice v, 33  
 Causidici vi, 8  
 Causidicis xi, 30  
 Causidico x, 70  
 Causidicos iv, 46 raucos iv, 8  
 Causidicum ii, 64. v, 16. ix, 69  
 Causidicumque i, 98  
 Causidicus ii, 64. v, 33. xi, 24. xii, 68  
 pauper xiv, 219  
 Causis ii, 5. iii, 46  
 Caustica spuma xiv, 26  
 Cauta Potestas xii, 6 virtus vi, 25  
 Cauta fronde v, 4  
 Cautus ii, 1. viii, 59 homo vii, 100  
 Caystri i, 54  
 Cecidere iv, 35  
 Cecidi vi, 21  
 Cecidit vi, 42  
 Cecidit ii, 66. iv, 2. v, 35. vi, 28.  
 xiii, 93  
 Cecropia puella v, 2 dote vii, 69  
 Cecropiæ Latinaeque Minervæ i, 40 Mi-  
 nervæ vii, 32 api xi, 42 Cecropiæ  
 arces i, 26 apes ix, 14  
 Cecropias querelas i, 54  
 Cecropio iv, 23 melle xiii, 24 monte  
 vi, 34  
 Cecropios favos xiii, 105  
 Cecropium senem x, 33  
 Cedat S i, vii, 28. viii, 56. xiv, 169  
 Cede xii, 97  
 Cedens i, 63  
 Cedentes oneri ramos xi, 41  
 Cedentia xii, 44

- Cedere vi, 80. viii, 18. x, 14  
 Cedet viii, 21. 28  
 Cedit v, 63. viii, 51  
 Cedite iv, 57  
 Ceditiane viii, 52  
 Cedo v, 46  
 Cedro iii, 2. viii, 61 decorata pagina  
 v, 6  
 Cedunt viii, 21  
 Celæneo concubino v, 41  
 Celæneos amores xiv, 204  
 Celæneus Marsyas x, 62  
 Celantur x, 42  
 Celeberrime Licini vii, 47  
 Celebranda iii, 6  
 Celebrant viii, 50  
 Celebrare x, 58  
 Celebras xii, 67  
 Celebrat vii, 63. xi, 48  
 Celebrata ix, 16 vox xii, 52  
 Celebrate vi, 73  
 Celebrator viii, 78  
 Celebrem vii, 100  
 Celer i, 64  
 Celer trochus xi, 21  
 Celerem vii, 52  
 Celeres Noti ix, 39 pili xi, 22  
 Celeresque xi, 22  
 Celeri vii, 52 fuga viii, 56  
 Celeusna iii, 67 nauticum iv, 64  
 Cella i, 27 clausa viii, 14 Massica i,  
 27  
 Cella xi, 40 obserata vii, 20  
 Cellæ fuscae iii, 30 inscriptæ xi, 45  
 Cellam iii, 48  
 Cellarius xi, 31  
 Cellis x, 36 Cæsareis xiii, 109 Marsis  
 xiv, 116  
 Celsa pegmata S 2 sidera ix, 62  
 Celsæ villæ iv, 64  
 Celsi poli ix, 72  
 Celtas vii, 52. x, 78  
 Celtiber Salo x, 20  
 Celtiberis gentibus i, 50 terris xii, 18  
 Celtis iv, 55. x, 65  
 Censeo ii, 13. v, 49. xi, 99. xii, 61  
 Censentur viii, 6  
 Censetur i, 62. ix, 17  
 Censor maxime vi, 4 tetricus xii, 70  
 Censoria lima v, 80  
 Censoris placidi v, 23  
 Censum equestrem v, 38  
 Censura i, 5 dura i, 35 sancta vi, 91  
 Censura viii, 52  
 Census breves xii, 6 patrios ii, 90  
 Censuque v, 41  
 Centauros x, 4  
 Centena ii, 65. xi, 76  
 Centenis iii, 19. 62. vii, 10 columnis  
 iii, 19. v, 13. xii, 50 millibus em-  
 tos xi, 70  
 Centeno consule viii, 45 ligone iv, 64  
 Centenos cives xiii, 123  
 Centies i, 100. v, 70. viii, 42 peracta  
 sæcula vi, 49  
 Centum i, 59. 60 amphoras aquæ fecit  
 ix, 99 aureolos xi, 27 castaneas se-  
 vit x, 79 columnis ii, 14 epigram-  
 mata i, 119 dominos iv, 28 num-  
 mos x, 75 sestertia ii, 63. iv, 67  
 Centumque viri vi, 38 petuntur quadran-  
 tes x, 70  
 Centurione rigido xi, 3  
 Centurionis i, 32  
 Cepas natantes iii, 77  
 Cephalum xi, 69  
 Cepisque xii, 32  
 Cepisti vii, 55. ix, 89  
 Cepit S 4. xiv, 186  
 Cera vivida vii, 44  
 Cera xi, 102 quincuplici xiv, 4  
 Cere tristes xiv, 5  
 Cerarum Atticarum v, 37  
 Ceras x, 88. xiv, 7  
 Cercopithecon similem vii, 87  
 Cercopithecorum xiv, 123  
 Cercopithecus xiv, 202  
 Cerdo iii, 16. 59. 99  
 Cerea i, 93 abolla iv, 53 ficcudula xiii,  
 5 poma x, 94  
 Cerealis x, 48. xi, 52  
 Cereique v, 18  
 Cereri x, 103  
 Ceres farta iii, 58 Picentina xiii, 47  
 Cereus x, 87. xiv, 42 turtur iii, 58  
 Ceris iii, 58. iv, 70. xiv, 63 ultimis  
 iv, 70  
 Cerne xiii, 19  
 Cernere v, 3. vi, 58  
 Cernimus ii, 65  
 Cernis ii, 59. 74. vi, 73. viii, 6. xii,  
 62. xiv, 9. 78  
 Cernite ix, 35  
 Cernitis ix, 77  
 Cernunt i, 52  
 Ceroma castigatum v, 65 immundum  
 xiv, 50 lentum iv, 19  
 Ceromata iv, 4  
 Ceromate vii, 32 Lacedæmonio xi, 47  
 Ceroto pingui xi, 98  
 Certa iv, 45 dextera S 13 Pax xiv, 34  
 præmia xii, 72 salus ii, 91 vota vii, 8  
 Certa aure vii, 28 consciaque voce xi,  
 61 figura i, 54 manu vi, 32 pace  
 frui ix, 71 virginitate iv, 45 voce xiv,  
 76  
 Certabit xii, 21  
 Certæ fututonis i, 107

- Certam salutem xii, 91  
 Certamina vi, 64  
 Certant i, 44. vi, 42. xii, 96  
 Certare ii, 43  
 Certe iii, 74  
 Certent iv, 42. x, 87  
 Certet xiii, 92  
 Certior eques v, 23 fides vii, 52 vultus vii, 84  
 Certiora v, 8  
 Certis indiciis ii, 54  
 Certo ictu S 23 ore vi, 73  
 Certos Silaos iv, 55  
 Certum est iii, 38. v, 60  
 Certus v, 61 amicus iv, 5 auctor vii, 6  
 Cervam iii, 91  
 Cervi i, 105  
 Cervical xiv, 146  
 Cervice xiii, 52 domita vi, 76 facili S 23  
 Cervicibus magnis i, 23  
 Cervinus halitus xii, 29  
 Cervix i, 52. xii, 32  
 Cervo iii, 91  
 Cervos xiii, 94  
 Cerussa alba x, 22  
 Cerussata Lycoris i, 73 Sabella ii, 41  
 Cerussata cute vii, 25  
 Cervum æripedem ix, 102  
 Cervus xiii, 96  
 Cespes rigidus v, 34  
 Cespite levi i, 89  
 Cessant x, 13. xii, 1  
 Cessas vi, 62. ix, 94. xi, 86. xii, 80  
 Cessat i, 47. viii, 78. xii, 57  
 Cessatis iii, 67  
 Cessavit ix, 99  
 Cessent S 11. x, 62  
 Cesserit vii, 18  
 Cesserunt ix, 66  
 Cessi xii, 95  
 Cessisse xi, 33  
 Cessit S 23. v, 48. viii, 18  
 Cessura x, 63. xiii, 118 rosaria bifero Pæsto xii, 31  
 Ceste viii, 46. 51  
 Ceston i, 93. vi, 13 calentem de Veneris sinu xiv, 206 medicatum xiv, 207  
 Cestos xiv, 206  
 Cestus i, 93  
 Cetera v, 27. vii, 91. 99. xi, 52. xiii, 52. 84. xiv, 19. 174 poma vii, 91 turba iii, 38  
 Χαῖρε v, 51  
 Chæremôn Stoice ii, 56  
 Chærestrate v, 25  
 Chalcea ix, 95  
 Chalybasque iv, 55  
 Charideme vi, 31. 56. xi, 39. 87  
 Charidemus i, 44  
 Charine iv, 39. v, 39. xii, 90  
 Charinus i, 78. vi, 37. vii, 34. xi, 59  
 Charisianus xi, 88  
 Charopine v, 50  
 Charta i, 45. xiii, 1. xiv, 11. 196 altera iv, 83 anus xii, 4 brevior ii, 1 edita i, 46 improba viii, 24 salutatix ix, 99 sordida x, 93  
 Charta v, 26 aversa viii, 62 inversa iv, 57  
 Chartæ i, 26. vii, 6. xi, 15 epistolares xiv, 11 majores xiv, 10 miseræ x, 4 victrices vii, 6 virginis i, 67  
 Chartæque v, 18  
 Chartam timidam brevemque v, 6  
 Chartas miseras vi, 64 tinctas xii, 96 vacuas xiv, 10 victuras xi, 3  
 Chartis ii, 8. iv, 31. v, 25. 53. vi, 60. vii, 44. 51. 80. 57. ix, 77. x, 2. xiv, 38. 84 Arpinis x, 19 victuris iii, 20  
 Χειμέριος ix, 13  
 Cheragra i, 99  
 Cheragraque ix, 93  
 Cherson xiv, 88  
 Chia vii, 25. xii, 97 ficus xiii, 23 similis, ibid.  
 Chiam xii, 97  
 Chias flavas vii, 31  
 Chimæra tota S 27  
 Chione i, 35. iii, 34. S3. 87. 97. xi, 60  
 Chiones i, 93. iii, 30  
 Chirurgus i, 31  
 Chius acrior v, 61  
 Chloë iii, 53. iv, 28. ix, 16  
 Chœrile i, 68  
 Choraulæ vi, 39  
 Choraules v, 56. ix, 78. xi, 75  
 Choreæ x, 70  
 Choreas molles i, 103  
 Choro Ganymedeo vii, 50 Pierio vii, 69. xii, 3  
 Choros iv, 44 Pierios i, 77 chorosque iv, 55  
 Chorus x, 62 docilis S 26 levis v, 51  
 Chreste vii, 55. ix, 28  
 Chrestilla viii, 43  
 Chrestille xi, 90  
 Chrestillam ii, 31  
 Chrysea ix, 95  
 Chrysendeta ii, 53. vi, 94. xi, 29 flavâ ii, 43 grandia xiv, 97  
 Cibus simplicibus iv, 30  
 Cibus iv, 53  
 Cibus fraudatus vii, 25 solus xiii, 90  
 Cicada i, 116  
 Cicadæ iii, 93 argutæ xi, 18 inhumanæ x, 58

- Cicer fervens v, 78 madidum i, 42 tepidum i, 101  
 Cicero xi, 48 in membranis xiv, 188  
 Cicerone iii, 38. v, 69. xiv, 188  
 Ciceronis ii, 89. v, 56 facundi xi, 48 magni vii, 63  
 Cilices S 3  
 Cilicii udones xiv, 140  
 Cilicum vii, 30. viii, 14  
 Cilix vi, 72. vii, 95  
 Cimex xi, 56  
 Cimice xi, 32  
 Cinæda fronte vi, 39  
 Cinædi vii, 34. ix, 64 vetuli i, 42  
 Cinædis vii, 58  
 Cinædo phlhisico xi, 21 Idæo x, 98 Iliaco ii, 43 cum secreto x, 40  
 Cinædos vi, 16. vii, 58 miseros ix, 3 obscænos vi, 50 tres xii, 16  
 Cinædum ii, 28. 86. iii, 73. iv, 43  
 Cinædus vi, 37. x, 40 puer xiv, 205  
 Cincta ii, 62  
 Cinctum i, 50. ii, 74. iv, 61  
 Cineres i, 2. 89. 115. vi, 85. viii, 38. x, 90 desertos xi, 49  
 Cineri i, 26. 89. vii, 44  
 Cineribus iii, 93  
 Cinerum i, 117  
 Cingant viii, 77. x, 13. xi, 100  
 Cingere iv, 54. xiv, 32  
 Cingit ii, 29. x, 103  
 Cingunt iii, 58. x, 83  
 Cinguntur x, 28  
 Cinxerit ix, 24  
 Cinxit ix, 76  
 Cinis v, 13 cmtus i, 56 serus ix, 1  
 Cinna i, 90. iii, 9. v, 57. 76. vi, 17. 39. vii, 33. 43. viii, 7. x, 21. xii, 28. 64 improbe iii, 61 pauper viii, 19  
 Cinnae miseri ii, 53  
 Cinnama iii, 63. xi, 54 fusa iii, 55 rara iv, 13  
 Cinname vi, 17. vii, 64  
 Cinnamoque vi, 55  
 Cinnamus vi, 64. ix, 93  
 Cinyphio marita vii, 95 sinu xiv, 140  
 Cio iv, 90  
 Cipere viii, 16  
 Circa i, 91  
 Circe viii, 36 blanda x, 30  
 Circeios xi, 7  
 Circense tormentum xiv, 160  
 Circi clamosi x, 53 magni vi, 64. vii, 7  
 Circo S 28 Flaminio xii, 75 sacro viii, 11  
 Circuit vii, 83. 93. viii, 59  
 Circuitus xi, 15  
 Circulatricis linguæ fæda probra x, 3  
 Circulis ii, 86  
 Circulo majore x, 62  
 Circulus xiv, 133  
 Circum i, 77  
 Circumdæ iv, 41  
 Circumfert i, 42  
 Circumfuit xiii, 40  
 Circumfusa xii, 17  
 Circumlata scriblita iii, 17  
 Cirini viii, 18  
 Cirrata caterva ix, 30  
 Cirrha i, 77  
 Cirris grandibus x, 83  
 Cirros lividos vii, 20  
 Cisterna iii, 56  
 Cistifero v, 17  
 Cistula capax iv, 46  
 Citare iv, 5  
 Citat x, 30  
 Citata tigris iii, 44  
 Citatus iv, 30. x, 104  
 Cithara xiv, 165  
 Citharædis xiv, 215  
 Citharædus v, 56. xi, 75  
 Cito i, 32  
 Citrea mala xiii, 37 mensa xiv, 89  
 Citri Maurusiaci xii, 66  
 Citrum x, 38 nobilius x, 80. xiv, 138  
 Cive x, 92 summoto ii, 96  
 Cives centenos xiii, 123  
 Civica viii, 82  
 Civili cæde ix, 71  
 Civilis belli vi, 32  
 Civis x, 65. 68. 76. xii, 52 rarus xii, 53  
 Clamabat xii, 70. xiv, 181  
 Clamabunt xii, 3  
 Clamant i, 98. xi, 2  
 Clamas i, 90. 96. ii, 67. ix, 11  
 Clamat v, 35. vi, 48. vii, 6  
 Clamatus verna xii, 26 conviva i, 50  
 Clames vii, 72. ix, 69  
 Clamet x, 5  
 Clamitaris i, 53  
 Clamitetque x, 5  
 Clamor iv, 64. vi, 38. viii, 11 mitior ix, 69  
 Clamosa Subura xii, 18  
 Clamosi Circi x, 53 Lictoris xi, 98  
 Clamoso cunno vii, 18 magistro v, 84  
 Clamosus x, 37  
 Clancularius poëta x, 3  
 Clara munera ix, 84 ligna xiv, 80 Rhodos xiv, 68  
 Clara luce xi, 22. xiv, 60  
 Claram Rhodon iv, 55  
 Claranus x, 21  
 Clareque vii, 92  
 Clari penates i, 71

- Clarior Lyra xii, 11  
 Clarissime Juli i, 108  
 Claros penates x, 33  
 Clarum i, 56 torcuma iii, 35  
 Clarus xii, 3 eques vi, 58 fronde Jo-  
 vis xi, 9 locus iv, 44  
 Classes S 28  
 Classice ii, 69. xii, 46  
 Claudere xiii, 14  
 Claudia peregrina iv, 13 porticus S 2  
 Rufina xi, 53  
 Claudiam v, 78  
 Claudianorum temporum iii, 20  
 Claudii ii, 57  
 Claudius ii, 21  
 Clavis v, 35. xi, 33 magna v, 35 ne-  
 quior v, 35  
 Clavo lato iv, 46. v, 17 clausa xiv, 92  
 apis iv, 32 cella viii, 14 culina viii,  
 67 custodia ii, 85 oscula xiii, 18  
 prandia texto vimine ix, 73  
 Clausæ rosæ xi, 18  
 Clauserunt x, 63  
 Clausis flammis xiv, 61  
 Clausit vii, 19  
 Clausos vii, 72  
 Claustra ferrea x, 28  
 Clausus cursus xii, 57  
 Claususque fornix x, 5  
 Clemens x, 93  
 Clementia i, 105 hilaris xii, 6  
 Cleonæo leone v, 71 sidere iv, 60  
 Cleopatra iv, 22. 59  
 Clepsydra vi, 35  
 Clepsydras vi, 35. viii, 7  
 Cliens vii, 62. 63 addictus ix, 3 que-  
 rulus i, 50 sordidus viii, 33  
 Clies matutine xii, 68  
 Cliente iv, 46. 89 culto ix, 23 que-  
 rulo iv, 89  
 Clientem xii, 78 totum x, 34  
 Clienti x, 10 lasso x, 74 clientis viii,  
 76 aridi x, 87  
 Clinici iv, 9  
 Clinicus i, 31 Herodes ix, 98  
 Clivi x, 5 Setini arce x, 74 Suburani  
 v, 22  
 Clivo i, 71 Aricino ii, 19 sacro i, 71.  
 iv, 79  
 Clivum Aricinum xii, 32  
 Cludere xi, 91  
 Cludit xi, 61  
 Clune ix, 39 molli ix, 48 nudo xi, 100  
 Clunibus immodicis iii, 60  
 Clunibusque iii, 53  
 Clusa sella xi, 98  
 Clusinis pultribus xiii, 8  
 Clusis labellis xii, 55 lymphis xii, 31  
 Clusit x, 71  
 Clypeumque ix, 57  
 Clyte viii, 64  
 Clytium iv, 9  
 Cnidia Deæ xiii, 66  
 Cnossia monumenta ix, 35 vindemia xiii,  
 106  
 Coacta i, 110. vii, 57  
 Coactos capones, iii, 58  
 Coccina ii, 16. 39. 43. xiv, 131 aluta  
 ii, 29  
 Coccinasque iv, 28  
 Coccinatos viros i, 97  
 Coccinæ lacernæ xiv, 131  
 Cocco iii, 2. x, 76 madida veste v, 23  
 Cochinitus Euclides v, 35  
 Cochleam viii, 33. xi, 18  
 Cochleare viii, 33. 71. xiv, 121  
 Cochlearia xiv, 121  
 Cochleas xiii, 53  
 Cochleis xiv, 121  
 Cochleisque iv, 46  
 Coci Santræ vi, 39  
 Cocles iii, 83  
 Cocta musta iii, 82  
 Coctæ nivæ ii, 85  
 Coctana xiii, 28 parva iv, 89. vii, 53  
 Cocto latere ix, 76  
 Coctum leporem iii, 94  
 Cocum viii, 23. x, 66. xii, 64  
 Cocus i, 51. viii, 23. xiii, 13. xiv,  
 220 raucus i, 42  
 Codicillis v, 51  
 Codre v, 26  
 Codrus ii, 57. v, 23  
 Coëgerit vi, 64  
 Cœlata x, 19  
 Cœlatus serpens vi, 92  
 Cœlebs iv, 69. xii, 64  
 Cœlestia carmina v, 5  
 Cœli ix, 44. xiv, 93 Phidiaci iv, 39. x,  
 87  
 Cœlique xii, 73  
 Cœlo viii, 36. ix, 102. x, 51. xiii, 16.  
 xiv, 1 crasso iv, 46 Phidiaco vi, 13  
 serenior iv, 64 sereno xiv, 130 toto  
 iv, 2  
 Cœloque ix, 4  
 Cœlum iii, 100. v, 65. ix, 2 inane iv, 21  
 Cœna ii, 19. 27. iii, 60. v, 44. 79. vi,  
 11. viii, 6. ix, 15. x, 37. xii, 26. 29  
 diserta vi, 48 dives et ex omni macello  
 instructa x, 59 lauta xii, 48 parata  
 xiv, 217 parvula iv, 78  
 Cœna ambulante vii, 48 hesterna ii,  
 72 prima alterave xi, 31 rara xi, 52  
 tertia xi, 31 tota xii, 60 unctiore v, 44  
 Cœnabis iii, 50. ix, 36. xi, 52  
 Cœnabit belle xi, 34  
 Cœnacula i, 109



- Cœnæ ii, 27. v, 44. x, 31. xiii, 88  
 Cœnam ii, 14. 18. 37. iii, 41. 50. 60.  
 iv 49. 78. v, 45. viii, 23. ix, 36.  
 64. 92. x, 18. xi, 23. 50. 57. xii,  
 29. 88. rectam ii, 69. vii, 20  
 Cœnanque iii, 45  
 Cœnando v, 76  
 Cœnandum ii, 14  
 Cœnant xi, 65  
 Cœnantibus xii, 50  
 Cœnantis bene Pontici ix, 20  
 Cœnare ii, 53. 69. ix, 20. x, 37. xi,  
 24. xii, 19. xiv, 217  
 Cœnares i, 28. x, 31  
 Cœnaret ii, 57. 69  
 Cœnarum xii, 48  
 Cœnas i, 104. iv, 68. vii, 78. xiii, 14  
 Cœnasse v, 47  
 Cœnasti x, 31  
 Cœnat i, 69. iii, 12. v, 47. vi, 94. vii,  
 10. 59. 67. xii, 17  
 Cœnatio parva ii, 59  
 Cœnatoria x, 87. xiv, 135  
 Cœnaturit xi, 77  
 Cœnavit vi, 53  
 Cœnem i, 60. iii, 60. iv, 68. ix, 15  
 Cœnes ix, 11. xii, 26  
 Cœnet iii, 82  
 Cœnisque x, 48  
 Cœno ii, 79. iii, 60. iv, 90. v, 50.  
 79. xi, 35. sordidior toga vii, 33  
 Cœnula v, 78. x, 48. parva v, 78. vii,  
 51  
 Cœpere x, 29  
 Cœperis viii, 44  
 Cœperunt xii, 91  
 Cœpi xii, 96  
 Cœpisse vi, 89  
 Cœpisti iii, 75. xii, 96  
 Cœpit i, 31. ii, 22. vi, 50. vii, 4. 39.  
 ix, 62. 70. 97. xi, 102. xii, 66. 85.  
 89  
 Cœruleis Britannis xi, 54  
 Cœruleus Liris xiii, 83  
 Cogant v, 52  
 Coganturque ix, 4  
 Cogar ii, 69]  
 Cogat iv, 42  
 Cogaris i, 107  
 Cogis iv, 14. vii, 10. ix, 91. xi, 76  
 xii, 26  
 Cogit i, 18. v, 49. x, 16. xi, 87  
 Cogitabis i, 116  
 Cogitandi xii, 57  
 Cogitarem xii, 65  
 Cogitatione sine morosa xi, 6  
 Cogitatis iii, 7  
 Cogitur ii, 69. vii, 61  
 Cognatio cara ix, 55  
 Cognato sanguine junctum nomen xii, 41  
 Cognita S 18  
 Cognitum v, 41  
 Cognitus furor S 22  
 Cognoscendus x, 12  
 Cognoscere i, 56. v, 5. ix, 102. x, 1  
 Cogunt x, 36  
 Cohibet viii, 70  
 Cohors x, 48  
 Colere vii, 74  
 Colam iii, 38  
 Colant ix, 43  
 Colas vii, 23. xii, 68  
 Colat i, 115. iv, 1. vii, 74 viii, 8. ix, 59  
 Colchida v, 53  
 Colchidas x, 4  
 Colchide S 27  
 Colchidos x, 35  
 Coleho rhombo, xii, 57  
 Colchorum impiorum iii, 58  
 Cole x, 96  
 Colebatur ix, 65  
 Colci omnes xii, 84  
 Colendum viii, 38  
 Coleos depilatos ix, 28  
 Colere x, 5  
 Coleret vi, 50. xi, 49  
 Coleris ii, 55  
 Coli ii, 55. iii, 21. vii, 23. xii, 60  
 Coliculi xiii, 17  
 Coliculis prototomis xiv, 101  
 Coliculus virens v, 78  
 Colimus ix, 12. x, 87. 103. xii, 18  
 Coline iv, 20. 54  
 Coliphia vii, 67  
 Colis iv, 57. v, 40. ix, 25. 52  
 Colit i, 56. v, 19. vii, 32. ix, 65. 102.  
 xii, 62  
 Colitur x, 32  
 Colla iv, 42. vi, 41. viii, 55. equina xi,  
 84. grandia xiv, 48. lactea i, 32. lue-  
 tantia iii, 24. mollia xiv, 211. perusta  
 urbano jugo x, 12. recutita ix, 58  
 saucia xi, 71  
 Collapsa i, 13  
 Collata ii, 71  
 Collatum iii, 52  
 Collatus iv, 11. xi, 72  
 Colle vii, 73  
 Collegæ vii, 37  
 Collem xii, 18  
 Colles i, 86. iv, 44. vi, 73. x, 44. Al-  
 banos Tusculosque iv, 64. excultos i,  
 86. Herculeos iv, 57. vii, 13  
 Collibus iv, 64. v, 1. 71. mediis xiii, 105  
 Colliculis xii, 25  
 Colligat xiv, 71  
 Collige vii, 33  
 Colligere vii, 20

- Colliget xii, 83  
 Colligis x, 83  
 Colligit S 22. xiv, 199  
 Collis Capitolini xii, 21  
 Collo i, 110. iii, 53. iv, 41. vi, 13. vii, 87. ix, 28. xiv, 54. 206 picto i, 105  
 Collocantur vii, 20  
 Collocare i, 114  
 Collocat iv, 88. v, 65  
 Collum xii, 65  
 Colo ii, 55. xiv, 104  
 Colocasia xiii, 57 lenta viii, 33  
 Colone x, 78  
 Coloni Argivi iv, 57 duri iv, 66 Libyci xiii, 12 Peligni xiii, 121  
 Colono ix, 27. xi, 18 uni iv, 61  
 Colonorum proborum iii, 58  
 Colonum brevem xi, 14  
 Colonus i, 18. ii, 11. vii, 31. x, 87 Niliacus x, 14 pilosus xii, 59  
 Color viii, 48. xiv, 129 rarior iv, 42 sulfureus xii, 48  
 Coloratis Etruscis x, 68  
 Colore ix, 63 vivo xii, 63  
 Colorem x, 12  
 Colores i, 97. v, 23 fuscus i, 97 varios ii, 96  
 Coloris viii, 10 mali vii, 4 optimi viii, 10  
 Colos vii, 47 breves ix, 18  
 Colossi miri i, 71 Palatini viii, 60  
 Colosson viii, 44  
 Colossus longum ii, 77  
 Colossus sidereus S 2  
 Colostra xiii, 38  
 Colostrum xiii, 38  
 Colui x, 58  
 Columba i, 8. 110. x, 65 blanda viii, 32 nigra vii, 13 trita viii, 6  
 Columbæ Paphiæ viii, 28  
 Columbarum iii, 58. xii, 65  
 Columbas blandas xi, 104 teneras xiii, 66  
 Columbini xiii, 66  
 Columella xi, 90  
 Columna vi, 49. xi, 51  
 Columnis centenis iii, 19. v, 13. xii, 50 centum ii, 14 Vipsanis iv, 18  
 Colum nivarium xiv, 103  
 Colunt ii, 52  
 Coluntur xiii, 15  
 Coma iv, 36. vii, 58. viii, 3. xiv, 146 cana putrisque iv, 83 nigra iv, 36 nigrior caduco moro viii, 64 pinguis ii, 29 tonsa ix, 37  
 Coma brevior ix, 18 flexa nitidus x, 65  
 Comaque xii, 64  
 Comæ Aoniæ vii, 63 absentes ix, 38 longæ iv, 45 molles iv, 42  
 Comam ii, 11. iv, 36. v, 68. vi, 38  
 Comarum ii, 66  
 Comas v, 48. viii, 65. ix, 24. x, 66 103 Achilleas xii, 83 candidas vii, 89 coronatas x, 50 Ganymedeas ix, 17 Latias viii, 33 longas i, 32 maddidas xiv, 50 meritas ix, 54 tortas iv, 42. xiv, 24 varias i, 77 virides xiii, 19  
 Comati quinque xii, 71  
 Comatis temporibus x, 83  
 Comato calvo x, 83  
 Comatus i, 73  
 Combibe x, 12  
 Comedit vii, 67. xi, 18 oculis ix, 60  
 Comentem xii, 83  
 Comes ii, 18. 24. iii, 91. vii, 2. 8. 45. 53. x, 92. 104. xii, 68. xiv, 122. 188 assiduus vi, 40 improbus xii, 38 invalidus viii, 75 magnus vii, 44 Velius ix, 32  
 Comesse v, 70  
 Comesses v, 39  
 Comi hospitalitate iv, 64  
 Comis atque dentibus entis xii, 23 captivis xiv, 26 cultis v, 30 densis ix, 62 divitibus xi, 8 longis vi, 16 madidis iii, 65. iv, 3 pictis vi, 57 sectis ii, 66  
 Commissatio Albana xii, 48  
 Commissator iv, 5  
 Commissatore Lyæo ix, 62  
 Commissatorque v, 16  
 Comitante xi, 51  
 Comitata dapes, lagena ix, 73  
 Comitatu v, 28  
 Comitatur vii, 32  
 Comitatus ii, 74. v, 9  
 Comitum x, 78. xii, 25  
 Comitibus i, 3. v, 3. viii, 79. xii, 77  
 Comitetur iv, 10  
 Commenda iv, 83  
 Commendatur xiv, 137  
 Commendandum iii, 5  
 Commendare vii, 68. 80  
 Commendari iii, 5  
 Commendat iv, 29. xiii, 33  
 Commendet iii, 5. xii, 11  
 Commendo i, 53. v, 34. x, 92  
 Commenta i, 91. xiv, 117  
 Communis vi, 58. xiv, 31  
 Commisit viii, 6. xi, 74  
 Committe viii, 43  
 Committere S 28. i, 91. vii, 24  
 Commoda ix, 93 otia iv, 14  
 Commodabit ix, 2  
 Commodat v, 51

- Commodavi viii, 52  
 Commodos vii, 72  
 Commodet ix, 104  
 Commodiora xiii, 119  
 Commodius v, 8. 30. vii, 53  
 Commune hospitium v, 62  
 Communem Æglen xi, 81 attagenam  
   ii, 37  
 Communemque ii, 37  
 Communia balnea iii, 51  
 Communis iv, 40 lectulus xii, 92 lec-  
   tus iv, 40. xi, 23  
 Comædi vi, 6 pueri xiv, 214  
 Comædis vii, 82. xiv, 215  
 Compactæ casæ xii, 72  
 Compactam xiv, 63  
 Compage pinea ix, 76  
 Comparabit ix, 23  
 Comparare x, 19  
 Comparasti iv, 39  
 Comparata iii, 93  
 Comparatus v, 58  
 Compare vi, 77  
 Comparet vii, 45  
 Compede decenni crus lubricum ix, 58  
   gemina iii, 29 innumera ix, 23  
 Compesce xiv, 134  
 Compilare vi, 72  
 Compita vi, 64. vii, 97  
 Complectarque xi, 23  
 Complexibus fœmineis xi, 78  
 Complexuque i, 16  
 Componis ii, 7  
 Compositos libellos iv, 6 talos xiv, 16  
 Compressa iv, 66  
 Compressis natibus xii, 77  
 Computatur x, 38  
 Computaret xii, 8  
 Computentur vi, 70  
 Computet ix, 7  
 Conata xi, 99  
 Concederet xii, 31  
 Conceptit viii, 56  
 Concepti vi, 39  
 Concessa xi, 57  
 Concessorum i, 27  
 Concha v, 38 brevis x, 37 ebria xiii,  
   82 Lucrina xiii, 90  
 Concha æquorea xiv, 209  
 Conchæ Sidoniæ xiv, 154  
 Conchas sparsas vi, 34  
 Conchen v, 39  
 Conchis Cytheriacis ii, 47  
 Conchis inuicta vii, 78 pallida faba  
   xiii, 7  
 Conchyliia xi, 52  
 Conciliabit xii, 52  
 Concipis ix, 42  
 Concisa xiv, 160  
 Conclamata ix, 46  
 Conclavibus v, 44 omnibus xi, 77  
 Concolor ii, 43  
 Concoquit i, 78  
 Concordem famem ix, 72  
 Concordia candida iv, 13  
 Concretas aquas iv, 3  
 Concreto gelu iv, 59  
 Concrepat xi, 16  
 Concubina supina iii, 82  
 Concubino iii, 82. vi, 22. 39. viii, 41  
   Celæneo v, 41  
 Concubinos xii, 49  
 Concupiscam x, 74  
 Concupiscat x, 3  
 Concupiscit ii, 68  
 Concupiscunt ii, 68  
 Concurrere iv, 35. 74  
 Concurreret ix, 71  
 Concussas opes xi, 41  
 Condantur ii, 40  
 Condat xi, 31  
 Condere i, 108. iii, 42. xiv, 50  
 Condidit S 15. i, 115. ix, 2. x, 71  
 Condimus xi, 18  
 Condis viii, 80  
 Condiscipula x, 35  
 Condit vii, 20  
 Condita ii, 37. iv, 79. ix, 32. 38. xi,  
   13. xiii, 28. 111. xiv, 116. 184. iv,  
   32 lilia iv, 22 musta i, 19 vina iii,  
   62 vindemia viii, 68  
 Conditio melior xi, 52 proxima iii, 33  
   sordida v, 17  
 Conditione mala ix, 68  
 Conditum vii, 79 Sabinum x, 49  
 Conditur i, 49. x, 43  
 Conditus vii, 96. viii, 36  
 Conductis mulis viii, 61  
 Conductos penates viii, 75  
 Conductum larem xi, 82  
 Condyle ix, 93  
 Condylis parvi v, 78  
 Confer S 16  
 Confidis ii, 47  
 Confinis Patrobas ii, 32  
 Confirmant vi, 43  
 Confiteor iii, 31. ix, 51  
 Confossaque vulnere mater S 13  
 Confugas i, 49  
 Confugit x, 92  
 Congedi tepidi i, 50  
 Congelat xiv, 147  
 Congelati nasi xi, 98  
 Congere viii, 44  
 Congeris x, 68  
 Congiarium iii, 7  
 Congregare x, 100  
 Conjuge i, 63. iv, 75. xii, 94 caro

- vii, 74 uno xi, 33  
 Conjuge ducta viii, 31  
 Conjugem iii, 93. v, 37  
 Conjugibus i, 36  
 Conjugis i, 43. vii, 40. xii, 97. 102  
 Phariæ iv, 11  
 Conjux ii, 41. 90. iii, 5. iv, 16. vi,  
 47. xiii, 34 lasciva v, 7 rubicunda  
 vi, 4  
 Connubia vi, 2  
 Conscia vii, 21. ix, 27 lucerna dulcis  
 lectuli xiv, 39 Ida iv, 1 sylvia iv, 25  
 terra ix, 21 virgo vi, 10  
 Consciaque xi, 61  
 Conscientia x, 5  
 Conscius xii, 24  
 Consecrat ix, 102  
 Consecravit xii, 67  
 Consedit v, 14  
 Consequor v, 46  
 Consilio xi, 55  
 Consilium ii, 30. ix, 17 utile v, 19  
 Conspiciendus eques ix, 50  
 Conspiciuæ domus vii, 50  
 Conspicui Amphitheatri S 2  
 Constabit xiii, 3  
 Constantior iv, 54  
 Constare x, 29. xiii, 3  
 Constat i, 67. 104. iii, 62. xii, 13. xiii,  
 95. xiv, 57  
 Constemus i, 100  
 Constet vi, 88. xiv, 118  
 Constituisque xi, 73  
 Constituit iii, 10. xi, 20  
 Constrictos libellos xiv, 37  
 Constringantur xi, 99  
 Constringatque xi, 56  
 Constringere xiv, 66  
 Consueta S 18  
 Consuevere i, 5  
 Consul i, 16. iv, 40. vii, 79. viii, 78.  
 x, 70. xiii, 113 tertius viii, 66 uter-  
 que iv, 79  
 Consulare vinum vii, 79  
 Consulatus viii, 66. xi, 98  
 Consule vii, 79. viii, 45. 66. x, 39. 48.  
 79. xi, 44. xiii, 111 centeno viii, 45  
 Consules trecenti iii, 93  
 Consulis xii, 3  
 Consuluit ix, 60  
 Consumat iv, 90. ix, 23  
 Consumet vii, 27  
 Consumis viii, 16  
 Consumit xi, 77  
 Consumitis ix, 50  
 Consummatique Catonis i, 9  
 Consumsi vii, 54  
 Consumta pagina x, 59  
 Consumto salicto xi, 18  
 Contagia xi, 47  
 Contaminat i, 54  
 Contegenti xii, 45  
 Contemnerare S 10  
 Contemne viii, 59  
 Contemnere xi, 56  
 Contemta vi, 15  
 Contento igne i, 22  
 Contemtor x, 5  
 Contendas x, 33  
 Contendere vii, 42  
 Contendo iii, 82  
 Contenta vi, 47. x, 36  
 Contenti v, 16  
 Contentum viii, 59  
 Contentus ii, 53. iv, 77. vi, 42. viii,  
 26. 70. xi, 45  
 Conterat x, 7  
 Conteris viii, 44  
 Conterit vii, 65  
 Conticuere vii, 80  
 Conticuisse vii, 32  
 Contigere viii, 52  
 Contigeris i, 5. x, 64  
 Contigerit i, 100  
 Contigit iv, 54. vi, 83. viii, 8. ix,  
 24. 40. 52. x, 63. xii, 6  
 Continet iv, 8  
 Contingere iv, 54. vi, 59  
 Continget viii, 45. 72  
 Contingunt xi, 1  
 Continuis diebus quinque ix, 8 nimbis  
 i, 57  
 Continuo iii, 91. ix, 49  
 Contra i, 54  
 Contudit ix, 102  
 Contulerant vii, 53  
 Contulit xi, 10  
 Contumax syllaba ix, 12 Hispanis ca-  
 pillis x, 65  
 Contumeliosi bubulci x, 7  
 Contumulavit viii, 57  
 Conturbabit ix, 4  
 Conturbator vii, 27  
 Conturbatorque x, 96  
 Convaluisse i, 102  
 Convaluit x, 97  
 Conveneris ii, 67  
 Conveni vii, 26  
 Conveniam vii, 73  
 Conveniat vi, 65  
 Convenire viii, 35  
 Convenit iv, 10. vii, 10. viii, 48. xii,  
 32. xiv, 47. 113  
 Conveniunt iv, 41. xi, 37  
 Conventus viii, 4  
 Conversus vii, 6  
 Convicia iii, 46 festa vii, 8  
 Convictas Deas x, 89

- Convictus facilis x, 47  
 Conviva ii, 1. 19. iii, 30. 82. v, 16. viii, 67. ix, 26. 44. 49. 92. x, 27. 48. xi, 82. xii, 74 clamatus i, 50 frequens ix, 98 madidus ix, 23 serens viii, 39  
 Convivæ i, 19. xiv, 1 ebrio iii, 58  
 Convivam i, 24. vi, 44. viii, 59. ix, 3. 90 bellum vii, 59  
 Convivaris vi, 51  
 Convivas iii, 82. ix, 86. xi, 56. xii, 48  
 Convivere i, 87  
 Convivia ii, 51. iii, 63. vii, 76. 97. viii, 39. 50. 79 cuncta ii, 6 festa iv, 55 lauta xiii, 88 nequiora ii, 41 sumtuosiora i, 100 tota xiv, 41  
 Convivis iii, 12. ix, 82  
 Convivium optimum ix, 78  
 Copia vii, 74  
 Copias omnes iii, 47  
 Copta Rhodia xiv, 68  
 Coptam xiv, 68  
 Copulentur xii, 43  
 Coquis ix, 82  
 Coquit x, 62  
 Coquo x, 66. xi, 31. xiii, 10. 52. xiv, 220 sævo xiii, 70  
 Coquum iii, 13  
 Coquantur xii, 115  
 Coquus v, 50. vii, 27. 61  
 Cor iii, 26. 27. vi, 64. vii, 78. x, 15. xi, 84. xii, 49. xiv, 219 acrius vi, 64  
 Coracine iv, 43. vi, 55. xiii, 85  
 Coracinus xiii, 85  
 Coram v, 2  
 Coranus iv, 37. ix, 99  
 Coreyræi horti xiii, 37 regis viii, 68  
 Corda xiv, 191 aspera x, 103 propinqua xii, 44  
 Cordis ii, 8  
 Corduba dives ix, 62 facunda i, 62 lætior xii, 63  
 Cordylla major xi, 52  
 Cordyllas iii, 2  
 Cordyllis xiii, 1  
 Corinna v, 10. ix, 73 blanda xii, 44  
 Corinthio suburbano v, 35  
 Corinthiorum x, 65 veterum ansæ ix, 58  
 Corinthus Hercules xiv, 177 Sauroctonos xiv, 172  
 Corinthon x, 68  
 Corio iii, 16  
 Cornea xiv, 62 laterna xiv, 61  
 Corneli i, 36 foro iii, 4  
 Cornelia xi, 104  
 Corneoque cratere xii, 32  
 Corneus guttus xiv, 52  
 Cornibus S 1. x, 7 aureis juveneus ix, 43 summis v, 31  
 Cornicibus x, 67  
 Cornu gemino S 22 improbo vii, 7 Indico i, 73  
 Cornua ii, 35. 43. xi, 107. xiii, 94 perfida ix, 102  
 Cornuto ardore S 19  
 Corona ix, 24. xi, 8 facta de turdis xiii, 51 grata xiii, 35 lapsa xi, 8 olivifera xii, 99 pulchrior ix, 61 quadrima xii, 32 rosea xiii, 127 sparsa iii, 65 turdorum xiii, 51  
 Corona Amyclæa ix, 73 Pieria xii, 52 prætoritia viii, 33 tenui viii, 70  
 Coronabunt x, 48  
 Coronæ vi, 38 unctæ vii, 72 otiosæ i, 42  
 Coronam gravem iii, 47 solam ix, 25  
 Coronas festinatas xiii, 127 intactas xi, 80 Tarpeias ix, 41  
 Coronat xii, 18  
 Coronatas comas x, 50  
 Coronato Menandro v, 10  
 Coronatus miles vii, 8  
 Coronetur x, 62  
 Coronide sera x, 1  
 Coronis hesternis ix, 62 subtilibus ix, 91  
 Corpora grandia xiv, 91 immatura ix, 9 puerilia ii, 75  
 Corpore S 7. vi, 56. xii, 100 formoso iii, 3 toto jacuit fusus humi viii, 75  
 Corpus S 7. iii, 82. vii, 18. xi, 60 fœmineum viii, 68 inane viii, 75 luteum xi, 47 remissum i, 50 salubre x, 47  
 Corpusque iv, 90  
 Corripe S 23  
 Corripis xi, 39. 43  
 Corrodit iv, 27  
 Corruptere iii, 75. iv, 5  
 Corrupis xii, 66  
 Corruptit xii, 63  
 Corruptitur v, 69  
 Corruerit viii, 42  
 Corrupto garo vi, 93  
 Corsica mella ix, 27 thyma xi, 42  
 Cortex lævis Mareotica xiv, 209  
 Cortice deposito xiii, 86 lævi x, 37  
 Cortis vii, 54. xi, 52. xiii, 45 parvæ ix, 55 raucae vii, 31 sordidæ iii, 58  
 Corve xiv, 74  
 Coruscum ducem x, 61  
 Corvus iii, 43. xiv, 74 niger i, 51  
 Corybante picto i, 71  
 Corycio croco iii, 65 nimbo ix, 39  
 Cosconi ii, 77. iii, 69  
 Cosconia xi, 55  
 Cosme iv, 53. ix, 27  
 Cosmi i, 88. xi, 8. 50. xii, 65. xiv, 110

- Cosmiani xii, 55  
 Cosmianis ampullis iii, 82  
 Cosmiano pingui xi, 15  
 Cosmica bona, mala vii, 41  
 Cosmicos vii, 41  
 Cosmum iii, 55  
 Costa ix, 49  
 Costi xi, 19  
 Cothurnati Maronis v, 5. vii, 63  
 Cothurni Romani viii, 18. xi, 9  
 Cothurnis iii, 20  
 Cothurno Sophocleo v, 30  
 Cothurnos tragicos viii, 3. xii, 95  
 Cotile ii, 70. iii, 63  
 Cotta i, 10. 24. x, 49. 64. 88. xii, 88  
 Cottæ vi, 70  
 Cotula viii, 71  
 Coturnicis x, 3  
 Covine xii, 24  
 Coxam vii, 20  
 Coxit ii, 40  
 Cras ii, 37  
 Crassa fax i, 104  
 Crassa aqua xi, 21  
 Crassaque turba ix, 23  
 Crassæ aquæ xii, 26 lacernæ viii, 58  
 Crassi Burdigali ix, 33  
 Crassior libellus ii, 6 bulla viii, 33  
 creta, ibid.  
 Crassiora nomina xii, 18  
 Crassis turdis ii, 40  
 Crasso cælo iv, 46  
 Crassum volumen v, 78  
 Crassus xi, 5  
 Crastina egestas iii, 10 vita i, 16  
 Crastinas dapes iii, 58  
 Cratere viii, 6 corneo xii, 32  
 Craticula cum veru xiv, 221 parva,  
 ibid.  
 Creastis xii, 67  
 Creat x, 103  
 Creatus vi, 64  
 Creavit v, 78. vii, 100 crebros deun-  
 ces vi, 78 trientes i, 107  
 Credam ii, 8. vii, 55. 88  
 Credamus x, 14  
 Credar ii, 91  
 Credas iii, 36. iv, 64. v, 28. vi, 42.  
 viii, 36. xi, 31. 53. xiv, 212  
 Credat v, 44. viii, 64. ix, 49  
 Crede i, 4. 16. 42. 76. ii, 32. iii, 3. 5.  
 16. iv, 49. v, 52. 53. vi, 23. 27. 56.  
 60. viii, 37. ix, 42. 100. x, 90. xii,  
 36  
 Credere i, 25. ii, 72. iii, 73. 75. x, 18.  
 85. xi, 53. xii, 79  
 Crederes xii, 32  
 Crederet viii, 55  
 Credet vii, 10  
 Credi i, 73. xii, 35  
 Credibile iv, 32  
 Credideram i, 43. vii, 82  
 Crediderim x, 35  
 Credideris ii, 77  
 Crediderisve vii, 10  
 Credidimus ix, 49  
 Credidimusque S 27  
 Credidit iv, 73. vii, 40. x, 53  
 Credimus ii, 71. 91. v, 1. vii, 60  
 Credis S 24. ii, 19. 26. 41. 83. iii, 62.  
 iv, 15. v, 38. vi, 44. 84. vii, 31. 63.  
 viii, 15. ix, 23. 53. 96. x, 3. 37. 87.  
 xi, 43. 44. xii, 25. 48. 86. xiv, 9. 88  
 Credit i, 29. iii, 15. iv, 62. x, 35. xii,  
 49. xiv, 165  
 Credita vi, 76  
 Credite S 5. 12  
 Creditis ii, 4. 40  
 Creditor ix, 4  
 Creditori ii, 13  
 Creditur S 21. iii, 42. iv, 31  
 Credo S 13. ii, 72. iii, 72. iv, 69. v, 28.  
 49. 61. vi, 5. vii, 6. x, 51. xi, 94.  
 107. xii, 40  
 Credulitate v, 1  
 Credunt iii, 91  
 Cremonæ miseræ viii, 56  
 Crepando xii, 77  
 Crepant i, 77  
 Crepantes manu aureolos xii, 36 messes  
 ix, 91  
 Crepantis digiti iii, 82  
 Crepet v, 19. ix, 23  
 Crepitaculum xiv, 54  
 Crepitantibus armis ix, 21  
 Crepitu xiv, 119  
 Crepuit xii, 78  
 Crescat vii, 28  
 Crescatque i, 109  
 Crescente arundine ix, 55  
 Crescentes papillas xiv, 134  
 Crescentibus annis i, 89  
 Crescere vii, 61. viii, 71. ix, 62  
 Crescit viii, 44. xiii, 47. xiv, 218  
 Crescunt S 2. viii, 33  
 Creta ii, 2 crassior viii, 33  
 Creta pia ix, 21  
 Creta acida vi, 93 putri xii, 62  
 Cretæ Minoæ xiii, 106  
 Cretata Fabulla ii, 41  
 Cretice vii, 90  
 Creverat ix, 77  
 Creverit viii, 56  
 Crevi xi, 39  
 Crevit v, 6. ix, 62. xiii, 58  
 Crimen grande ii, 65  
 Crimenque xi, 93  
 Crimina S 7. xi, 76

- Crimine S 10. iv, 63. vi, 17. x, 61. xi, 79 fædo ii, 56 tristi nocens terra ix, 31  
 Criminis ii, 72  
 Crine v, 37. ix, 37 nitens xii, 38 posito ix, 37 retorto vi, 39 ruber xii, 54  
 Crinem xii, 99  
 Crines iii, 63 madidi xiv, 21 totos i, 32  
 Crinibus ix, 94 positis xii, 85 sacratis ix, 18 septem xii, 32 tortis S 3  
 Crinis viii, 77 madidus v, 64  
 Crinitæ turbæ xii, 49  
 Crispa xiv, 90  
 Crispe x, 14  
 Crispi x, 2  
 Crispinæ vii, 99  
 Crispinus viii, 48  
 Crispo iv, 54  
 Crispos xii, 36  
 Crispulus v, 61  
 Crispus v, 32. xiv, 191  
 Crissas x, 68  
 Crissat xiv, 203  
 Cristatæ aves xiv, 223  
 Cristati galli ix, 69  
 Criton xi, 60  
 Croceos vitellos xiii, 40  
 Croci rubri viii, 33  
 Croco Coryciæ iii, 65 curvo xi, 5 effuso v, 25  
 Crocodilus Niliacus iii, 93  
 Cræso v, 39  
 Cræsos xi, 5  
 Cronius vii, 87  
 Croti vi, 39  
 Cruce non falsa S 7  
 Cruces ingenuas x, 82  
 Crucias vi, 20  
 Cruda iii, 13 puella viii, 64  
 Cruda virgine Martiæ vi, 42  
 Crudarum Albularum iv, 4  
 Crude Thyesta iv, 49  
 Crudele gaudium iii, 64 nefas vi, 62  
 Crudelia fata iv, 18  
 Crudelis ii, 75. iv, 61. viii, 11 lanius vi, 64 Nero vii, 21  
 Crudeles morbi xi, 91  
 Crudum piper xi, 18 Thoraca vii, 1  
 Crudus iii, 13 et ebrius agricola xii, 76  
 Cruenta flagella ii, 17  
 Cruentus Sulla xi, 5  
 Cruore x, 92. xii, 64 virgineo iv, 63  
 Crura ii, 35. 36. 62. iii, 51. vi, 56. xi, 58 violata v, 61  
 Crure glaber xii, 38 ligneo x, 100  
 Cruribus xi, 37 genisque hirsutis x, 65  
 Cruribusque iii, 53  
 Crus lubricum decenni compede ix, 58  
 Crusculumque iii, 93  
 Crusnata Bætica vi, 71  
 Crystalla ix, 74. x, 66. xii, 74 candida viii, 77. x, 13 magna ix, 23  
 Crystallina i, 54. xiv, 111 turbata ix, 60  
 Crystallinisque iii, 82  
 Cubaret iii, 91  
 Cubat i, 110. v, 1  
 Cubicularia gausapina xiv, 147 lucerna xiv, 39 polymita xiv, 150  
 Cubile iv, 4. xii, 57  
 Cubili ix, 7. x, 30  
 Cubiti vicini iii, 63  
 Cubitisque iii, 82  
 Cubito viii, 59 dexteriore v, 61  
 Cuculli Liburnici xiv, 139  
 Cucullis xi, 98  
 Cucullo v, 11 pullo x, 76  
 Cucullus iii, 2  
 Cucumam x, 79  
 Cucumis rectus xi, 18  
 Cucurbitarum xi, 31  
 Cucurrit S 14. 21. 23  
 Cui S 9  
 Cuique ix, 80  
 Cuiusque i, 42  
 Cujus i, 25. ii, 29. 30. xii, 3. 11  
 Cujusdam vi, 8  
 Culcita xi, 56. xiv, 119 fragilis xiv, 162 inanis v, 62 viduata xi, 21  
 Culex xi, 18 Adrianus iii, 93 Virgillii xiv, 185  
 Culi ii, 51. xi, 99  
 Culicem viii, 56. xiv, 185 volentem viii, 33 culina clausa viii, 67 festa vii, 27 major v, 44  
 Culina nigra x, 66  
 Culinæ nigræ i, 93  
 Culinam v, 50 nigram iii, 2  
 Culis ix, 28  
 Culmina vii, 73 delicata iv, 61 fulta xii, 72  
 Culminibus geminis ix, 4  
 Culo ii, 51. xi, 100  
 Culosque xi, 46  
 Culpa xi, 79. xiv, 173  
 Culpavit ix, 60  
 Cultra Bononia iii, 59 fenestra Latianuru x, 6 Galesus viii, 28 jugera xi, 29 manus v, 11  
 Cultra  
 Culter venatorius xiv, 31  
 Culti soli i, 117  
 Cultior x, 98. xiv, 26  
 Cultis comis v, 30  
 Culto cliente ix, 23 Jove viii, 80  
 Cultor v, 5. x, 92 ditissimus vi, 73 no-

- tus amicitiae ix, 85 Rhodopeius S 3  
 Cultor sanctissime juris et legum x, 37  
 Cultris ix, 3 saevis xi, 84  
 Cultro iii, 24. iv, 35  
 Cultros summos ix, 77  
 Cultum i, 118 opus i, 26  
 Cultus i, 67. viii, 48. 51. 72. x, 20. 50. xii, 60. xiv, 141 focus xii, 18  
 Cultus Tyrios xi, 39  
 Culum i, 93. ii, 62. vi, 37. xi, 43  
 Culus i, 93. iii, 71. xi, 21 macer iii, 98  
 tritior ix, 58  
 Cum S 3. 8  
 Cumque ix, 2. 31  
 Cumano pulvere xiv, 114  
 Cunae ix, 9  
 Cunarum xi, 39  
 Cuncta iv, 44. v, 28. ix, 78. xi, 40 con-  
 vivia ii, 6  
 Cunctaris vi, 20  
 Cunctis S 1. vi, 66. ix, 80 animalibus  
 xi, 84 thermis ii, 14  
 Cunctos iii, 46  
 Cuneis i, 27  
 Cuniculus xiii, 60  
 Cunnæ vii, 35  
 Cunnæ iii, 72. xi, 62 cani ix, 38 fatui  
 vii, 18 lascivi vi, 45  
 Cunnilingis vii, 95. xii, 86  
 Cunnilingum iv, 43  
 Cunnilingus recens xii, 59  
 Cunnis siligineis ix, 3  
 Cunno iii, 74. 87 cano ii, 34 clamoso  
 vii, 17  
 Cunnos xi, 43 geminos i, 91 miseros xi,  
 46  
 Cunnum i, 78. ii, 84. iii, 93. vii, 67.  
 ix, 93. xi, 47 vetulum x, 99  
 Cunnus vii, 18. x, 90. xi, 78 gratus iii,  
 81 osseus iii, 93  
 Cuperem vi, 83. xiv, 132  
 Cuperent x, 89  
 Cuperes S 8  
 Cuperet viii, 78. x, 81. xiv, 78  
 Cupiam xi, 67  
 Cupiant iv, 85. vii, 12. xiv, 8  
 Cupias i, 57. vi, 29. xii, 18. xiv, 217  
 Cupiat vii, 18. 42  
 Cupidæ avaritiæ xi, 58  
 Cupidinci Labyca vii, 87  
 Cupidinesque ix, 12. xi, 13  
 Cupido ix, 57 parve vi, 13  
 Cupido marito xi, 78  
 Cupidum Titana viii, 21  
 Cupidus xii, 49  
 Cupies ii, 56  
 Cupis i, 3. 4. 61. iii, 25. 44. iv, 6. 31.  
 v, 78. vi, 63. vii, 26. 46. 62. 71. ix,  
 52. 102. x, 1. 17. 68. xi, 8. 52. 99.  
 xii, 37. 41. 61. 66  
 Cupisque i, 73. xii, 61  
 Cupit i, 11. 116. 117. ii, 4. vi, 34. 38.  
 66. viii, 21. x, 8. xiii, 67. xiv, 115.  
 172  
 Cupiunt x, 35  
 Cupresso perpetua vi, 73 viva vi, 49  
 Cur i, 60  
 Cura i, 112. iv, 8. v, 21. 23. 24. vi, 52.  
 vii, 39. viii, 82 blanda xi, 26 dulcis-  
 sima viii, 77 festinata x, 2 mutua  
 nostri x, 20 secunda ix, 80  
 Curæ i, 26. vii, 10 mille vii, 97 pallen-  
 tes xi, 6  
 Curæque i, 16  
 Curam i, 83  
 Curandum xi, 74  
 Curare vi, 50  
 Curarum i, 77. iv, 83. vi, 68  
 Curas viii, 51 inquietas x, 30 nascentes  
 v, 5 rudes i, 67 victuras i, 108  
 Curet x, 18  
 Curetes ix, 21  
 Curiatius iv, 60  
 Curio vi, 64. vii, 68 gravior xi, 16  
 Curios i, 25. vii, 58. ix, 28 graves ix,  
 29  
 Curiosos xi, 63  
 Curis acribus iii, 20 soluta nox x, 47  
 Curius xi, 104  
 Curo xi, 94  
 Currant xiv, 208  
 Curras iv, 87  
 Currat vii, 7  
 Curre iv, 10. v, 25. viii, 67  
 Currente carina iii, 78  
 Currenti iii, 44  
 Currere ii, 6. vi, 43. vii, 32. viii, 11  
 Curreret i, 15  
 Curras x, 100  
 Curret xiv, 209  
 Curribus viii, 26. x, 50  
 Curris vii, 32. viii, 44  
 Currit i, 49. ii, 14. iii, 20. 63. v, 31.  
 61. vi, 46. xiv, 55  
 Currunt xi, 90  
 Currus ferventes S 28 gemini viii, 65  
 Cursor iii, 47 succinctus xii, 24  
 Cursorem iii, 100  
 Cursu iv, 19. xii, 36 facili x, 104  
 Cursurus iii, 5  
 Cursus clausus xii, 57 lascivos i, 45  
 Curtaque testa iii, 82  
 Curtios v, 28  
 Curto latere xii, 32  
 Curtus calix i, 93  
 Curva ofella xiv, 221  
 Curva theca xi, 58



Curva unda ix, 91  
 Curvæ Matinesse iv, 55  
 Curvas valles iv, 64  
 Curvavit xiv, 31  
 Curvis venis xiv, 33  
 Curuli xi, 98  
 Curvo ferro xiv, 51 nexu S 26  
 Cuspide acuta xiv, 92 Ætola xiii, 93  
 laurigera vii, 6 longa xiv, 221 splen-  
 denti vii, 27  
 Cuspidesque iii, 82  
 Cuspidis Ætolæ vii, 2  
 Cuspis xi, 100 frondea xiv, 22  
 Custodem iii, 68. xii, 53 spadonem ii,  
 54  
 Custodes x, 69  
 Custodia clausa ii, 85  
 Custodis Dei vii, 91  
 Custodit i, 67  
 Custos i, 40. 42. viii, 40. xi, 39  
 Cute vii, 10. 35. viii, 33 avida x, 12  
 cerussata vii, 25 sarta i, 104  
 Cutem i, 78. viii, 52 exustam xiii, 80  
 laxam v, 79  
 Cutis ii, 36. vi, 93  
 Cyaneæ ruinæ vii, 19  
 Cyaneasque xi, 99  
 Cyathis i, 72. viii, 6. 51. xiii, 22  
 Cyathos ix, 94. x, 66 sex xi, 27.  
 36  
 Cybele viii, 46. ix, 3. 40  
 Cybeles i, 71. iii, 91. vii, 73. viii, 55.  
 ix, 12. xiii, 25. 61 sacra iii, 81  
 Cybii xi, 27. 31  
 Cybium v, 78  
 Cyclops vii, 38  
 Cycni xiv, 161  
 Cynis senibus v, 37. ix, 43  
 Cyeno i, 116. ix, 104  
 Cyenus iii, 43 cantator xiii, 77  
 Cydonia saturata melle xiii, 21 ventura  
 x, 42  
 Cyllaron viii, 21  
 Cyllarus iv, 25. viii, 28  
 Cyllenes vii, 74  
 Cymbala xiv, 204  
 Cymbia ficta Saguntino luto viii, 6  
 Cynicos inopes xi, 84  
 Cynicum iv, 53 senem iii, 93  
 Cynicus iv, 53. vii, 64  
 Cynthia viii, 73. xiv, 189  
 Cyparisse xiii, 96  
 Cyparissos ærias xii, 50  
 Cypron infanem ix, 91  
 Cypros Cytherea viii, 45  
 Cytherea xi, 81  
 Cytherea acu ix, 14  
 Cythereia Cypros viii, 45  
 Cytheriacis conchis ii, 47

Cytheriaco nectare xiv, 297

## D.

Da i, 3. 59. 108. ii, 30. 90. iv, 27. vi,  
 34. 47. vii, 96. viii, 73. ix, 91. 103.  
 xi, 6. 26. xii, 60. xiii, 4. 79  
 Dabam x, 75  
 Dabant ix, 9  
 Dabas ii, 76. ix, 10  
 Dabat S 4. i, 91. vi, 66. viii, 56. xi,  
 6. 104  
 Dabatur vi, 11  
 Dabis iv, 77. 87. vii, 81. ix, 67. x, 75.  
 xi, 23. xiii, 26  
 Dabit i, 77. 118. ii, 9. vii, 8. ix, 27.  
 85. xi, 23. 78. 98. xii, 3. xiv, 82.  
 81. 89. 112  
 Dabitor viii, 45. xi, 52  
 Dabo iv, 15. 72. x, 48. xi, 29. 58  
 Dabunt v, 65. vi, 50. viii, 56. xiii,  
 110  
 Daci ducis ix, 36  
 Dacis ii, 2. vii, 30 supplicibus vi, 10  
 Dactyliotheca xiv, 123  
 Dactyliothecam xi, 59  
 Dacus vi, 76 puer i, 23  
 Dædale S 8  
 Dædalon aptantem puero liquidas alas  
 iv, 49  
 Dalmata x, 78  
 Damæ imbelles iv, 74  
 Damam impeditam iii, 58  
 Damas illigatas i, 50 molles iv, 35  
 Damascena pruna xiii, 29  
 Damascenis senibus v, 18  
 Damæ iv, 74  
 Damam xii, 17  
 Damna i, 13. vii, 14. ix, 7. x, 58. xii,  
 57. xiii, 1  
 Damnare vii, 44  
 Damnata virgæ xii, 48  
 Damnatum mentulam vii, 55 mœcham  
 x, 52  
 Damnatum ii, 24  
 Damnatur ii, 64  
 Damnaverit iv, 87  
 Damnavit vi, 32. vii, 44  
 Damnavitque xi, 41  
 Danment i, 26  
 Damnet iv, 60. ix, 49  
 Damno securo i, 83  
 Damnosa xiv, 18  
 Damnum xi, 24. xiii, 1 tale xii, 88  
 Damus v, 25. viii, 82. xi, 3. 58. xiii,  
 16. 38. 42. xiv, 23  
 Danaë picta xiv, 5  
 Danda iii, 10

- Dandum iii, 7  
 Dant i, 21. ix, 53. xi, 68. xii, 97  
 Dante viii, 82  
 Dantem ix, 26  
 Dantur v, 81  
 Dapes iii, 31. iv, 78. xiii, 14, 36 ambrosias iv, 8. viii, 39, 50. xiii, 91  
 Capitulinæ pontific umque xii, 48  
 crastinas iii, 58 lautas xiv, 90 natalitias vii, 86 socias ix, 73  
 Daphne fugitiva xi, 43  
 Daphnis iii, 5  
 Daphnona x, 79  
 Daphnonas xii, 50  
 Dapibus iv, 78  
 Dapibusque superbis iii, 45  
 Dardanio Lulo vi, 3 ministro xi, 105  
 Dardanisve Caieta x, 30  
 Dardanius Paris ix, 104  
 Dare i, 19. 77. 105. 112. ii, 10. 22. 39. 56. iii, 54. 90. iv, 27. 42. 67. v, 25. 82. vi, 10. 21. 56. vii, 60. 75. viii, 38. 70. 73. 78. ix, 54. 73. x, 16. xi, 27. 60. xii, 6. 44. 55. 64. 97. xiv, 157  
 Darem iv, 67. ix, 92. xii, 65. xiv, 153  
 Darentur i, 37  
 Dares iii, 65. vii, 8. 23. viii, 46. x, 41  
 Daret viii, 55. ix, 13. 31. 42. 55. xi, 3  
 Dari i, 112. ix, 73. xi, 86  
 Das i, 10. ii, 10. 21. 24. 25. 43. 71. iii, 16. 40. iv, 67. vii, 30. viii, 22. ix, 89. x, 16. 69. xi, 67. 104. xii, 4. xiv, 37. 168  
 Dasioque vi, 70  
 Dasius ii, 52  
 Dat i, 60  
 Data i, 12. 36. vi, 10. 89. viii, 6. 50. 71. 77. ix, 49  
 Datam x, 75  
 Date xii, 55  
 Datis x, 103 cibis iv, 53 muneribus ix, 49  
 Dato vii, 25. 46. viii, 24. ix, 54. x, 61. xiii, 18. 126  
 Datum i, 42. 44. vi, 29. xii, 14  
 Datur ii, 2. 61. iii, 30. v, 15. viii, 14. ix, 3. x, 26. xii, 18. 76. xiii, 5. 35. xiv, 4. 25. 144. 170  
 Daturam x, 81  
 Daturum iv, 67. xi, 67  
 Daturus viii, 54  
 De i, 14 (et alibi passim)  
 Deque x, 68  
 Dea vi, 21. xii, 8 cæca iv, 51 sollicitata vi, 68  
 Deæ luciferæ xi, 70 Medusæ vii, 1 tetricæ vii, 96  
 Deæque Cnidæ xiii, 66  
 Deam iii, 3. x, 92  
 Deas convictas x, 89 duas ix, 104 duas xi, 91 tetricas iv, 73  
 Deasque viii, 81  
 Debeas ii, 6  
 Debeat v, 36. vi, 4. ix, 59  
 Debent iii, 69. viii, 71  
 Debentur viii, 80  
 Debeo ii, 44. vii, 60  
 Debere ix, 84  
 Deberem vi, 30  
 Debes ii, 3. 41. 89. viii, 87. 99. vi, 77. vii, 10. viii, 17. ix, 93  
 Debet i, 67. 86. ii, 3. 19. 68. 92. iii, 58. 81. iv, 37. v, 80. vi, 4. 60. 83. vii, 10. ix, 40. x, 5. 103. xi, 96. xii, 97. xiii, 100. xiv, 97. 195. 220  
 Debile opus viii, 6  
 Debilis boletus vii, 20 lingua x, 65  
 Debilisque vii, 20  
 Debilitata Venus i, 47  
 Debilitate ii, 86  
 Debita iv, 1 vota ix, 32  
 Debitor ix, 43 numerosus iii, 31  
 Debitorque ix, 43  
 Debiturus v, 80  
 Debuerat v, 67  
 Debuerant xi, 91  
 Debuerint ix, 73  
 Debuit ii, 75. iii, 100. vii, 21. viii, 37. x, 77  
 Decebat xiii, 64  
 Decem ætates iv, 66 annis iv, 46 horis xi, 90 plus minus ix, 104 sestertia xi, 76 vetulas ix, 102  
 Decemque xiv, 192  
 December v, 85. vii, 8 atrox vii, 37 canus i, 50 gratus vii, 72 horridus vii, 36. 95 longus et bruma madens x, 5 medius vii, 28 vagus iv, 14  
 Decembres multos xii, 18 triginta iii, 36  
 Decembri ii, 85. v, 18. 49. xii, 63 fumoso v, 30 gelido iv, 19  
 Decembris iii, 36 gelidi x, 87  
 Decenni compede erus lubricum ix, 58  
 Decens iii, 2  
 Decent i, 32. x, 58. 90. xii, 15. xiv, 1  
 Decentior xii, 22  
 Decepta dextra i, 22  
 Deceptæ dextræ i, 22  
 Deceptus ii, 14. 53  
 Decere v, 49  
 Decernis ii, 64  
 Decet S 10. ii, 41. iii, 93. viii, 65. 82. ix, 12. 14. xi, 11. xii, 62. xiii, 108. xiv, 12. 47  
 Deciane i, 9. 25. ii, 5  
 Deciano i, 62  
 Decianus i. 46

- Decidat ix, 1  
 Decidis vii, 58  
 Decidit iv, 18. xii, 14. 26  
 Decies i, 12  
 Deciesque xii, 78  
 Decima hora iii, 36. iv, 8  
 Decima iii, 36. vii, 51 hora i, 109. xi, 79  
 Decimæ brumæ vii, 65  
 Decimam x, 70  
 Decimi libelli x, 2  
 Decimique libelli xii, 5  
 Decimo v, 21 viro vi, 7  
 Decimus annus viii, 71 lapis iv, 57  
 Deciperis xiv, 88  
 Decipi v, 18. xii, 51  
 Decipiat S 21  
 Decipies iv, 89  
 Decipimur vii, 88  
 Decipis iii, 87  
 Decipit iv, 56. vii, 100. xiv, 216  
 Decipitur xiii, 68  
 Decipiturque vi, 70  
 Declamas ii, 7. iv, 81  
 Decoctæ aquæ xiv, 116  
 Decorata cedro pagina v, 6  
 Decore vi, 28 vario vi, 42  
 Decorus viii, 61  
 Decoxit ii, 11  
 Decuisse S 15. ii, 34  
 Decuit viii, 28. 55  
 Decrevere vii, 54  
 Decrevit i, 79  
 Decus i, 2. 56. iv, 14. vi, 25. vii, 74. 97. viii, 30. 51. 55. x, 92. 103. xi, 13. 53. xiv, 32 altum ix, 2 dulce ix, 29 juvenile ix, 18 Palladium ix, 24  
 Decusque viii, 28  
 Dedecus xii, 32  
 Dederas iii, 22. iv, 7. ix, 95  
 Dederat S 7  
 Dedere iv, 44. ix, 13. xii, 6  
 Dederim vii, 42  
 Dederint i, 104. xiv, 101  
 Dederis v, 42. vi, 30. vii, 10. 55. viii, 24. ix, 19. xiii, 105  
 Dederit iii, 6. viii, 48. 66. ix, 37. x, 12. xiv, 89  
 Dedero xiv, 142  
 Dederunt i, 100. v, 65. xiv, 43  
 Dedi xiii, 11  
 Dedicat iii, 29  
 Dedicata vii, 17  
 Dedicatos pisces iv, 30  
 Dedicatur v, 2  
 Dedidit ii, 75  
 Dedituratur vi, 64  
 Dedimus x, 75. xiv, 19  
 Dedisse iv, 61. vii, 42. xiv, 11  
 Dedisses vi, 30. xi, 18  
 Dedisset x, 2  
 Dedisti i, 2. iii, 12. 40. iv, 27. v, 84. viii, 50. ix, 4. x, 14. xi, 18. xii, 5  
 Dedistis ix, 35  
 Dedit S 13. i, 59. ii, 2. 43. 52. 54. 65. 76. 92. iii, 59. 95. iv, 11. 23. 31. 66. v, 13. 32. 59. 65. 67. vi, 8. 10. 34. 35. vii, 21. 87. 96. ix, 10. 25. 59. 68. 95. 102. x, 6. 63. 81. xii, 31. xiii, 49. 59. xiv, 1. 40. 124. 140. 161. 170. 175. 189. 211  
 Dedite iv, 64  
 Dedolat xi, 84  
 Deducere ix, 30  
 Decrant vii, 96. xii, 44  
 Deerat xii, 32  
 Deerit viii, 21. xii, 29  
 Deerunt v, 60. viii, 56. xi, 52. xii, 14  
 Deesse iv, 67  
 Deest i, 93. vii, 34. x, 18. 48  
 Defecerit viii, 4  
 Defeci v, 39  
 Defecisset i, 12  
 Defecta lingua xiii, 77  
 Defendat iv, 16  
 Defendere v, 16  
 Defendet xiv, 83  
 Defendunt xiii, 94  
 Deficiens i, 102  
 Deficientis aulæ S 2  
 Deficis ii, 6  
 Deficitque iv, 91  
 Defiocus xii, 59  
 Deffere v, 37  
 Defluat iv, 3. viii, 45  
 Deforme vitium xi, 99  
 Deformis vii, 75  
 Deformius iv, 79  
 Defruti nigri iv, 46  
 Defuerit xiv, 22. 65  
 Defuerunt xii, 42  
 Defuncti viii, 57  
 Defunctus iv, 73  
 Degis v, 3  
 Dei v, 5. vii, 2. 60. viii, 4. 26. ix, 4. 12. 60 Cæsar's ix, 66 custodis vii, 91 faciles i, 104. xii, 6 Palatini v, 19 siderei xii, 60  
 Deique v, 8. vii, 34  
 Dejecta venabula xiv, 31  
 Dejecto vii, 33  
 Dejectus v, 14  
 Deinde ii, 1  
 Deiphobi iii, 85  
 Deis i, 104. ix, 62

- Deisque xii, 15  
 Delapsa vii, 82. viii, 32 ligustra viii, 28  
 Delasset x, 5  
 Delator xi, 66 profugus S 4  
 Delebilis vii, 84  
 Delebis xiv, 7  
 Delebit vi, 64  
 Delecta ix, 62  
 Delecta fera i, 61  
 Delectant v, 2  
 Delectantia v, 16  
 Delectaris x, 45  
 Delectas vii, 76  
 Delectat i, 35. iii, 77. x, 93. xi, 70. 104  
 Delectatur ix, 63  
 Delet x, 56  
 Deliberet ix, 36  
 Delibuta labra xi, 98  
 Delicata culmina iv, 64 juga i, 105  
 Delicata murena x, 30 purpura iii, 2 uva x, 74  
 Delicatæ Europæ iii, 20 Floræ x, 92 mensæ x, 62 urinæ iii, 82  
 Delicate lector iv, 55  
 Delicati Botrodi i, 50 ruris vii, 17  
 Deliciorum v, 37  
 Delicatum nomen ix, 12  
 Delicatus xii, 57 eunuchus iii, 58  
 Deliciæ S 2. i, 110. xi, 13 breves vi, 28. x, 53 supiniores ii, 6  
 Deliciæque viii, 82. ix, 29  
 Delicias i, 15. 60. vii, 88. viii, 26. 63. x, 35. xii, 15. 75. xiv, 59. 198  
 Deliciasque iv, 88. v, 35. vii, 14  
 Deliciis viii, 48  
 Delicium i, 8. xiii, 98  
 Deliciumque vii, 50  
 Delphica xii, 66  
 Delphin viii, 51  
 Delphis ix, 43  
 Demas ii, 10  
 Demens S 7. ii, 45. iii, 75. 76. 93. vii, 24. 64  
 Demere ii, 77  
 Demeruisse ix, 56  
 Demetrius i, 102  
 Demisso vultu i, 69  
 Democritus ix, 48  
 Demus x, 2. 45  
 Dena x, 41  
 Denariis i, 118 tribus ix, 33  
 Denarius ii, 51. ix, 33  
 Denas S 27 brumas iv, 40  
 Denique i, 93  
 Denis ix, 51  
 Denos vii, 14 aureolos ix, 5  
 Dens senior ix, 58  
 Densa turba vii, 61  
 Densaque turba x, 10  
 Densique trientes vi, 86  
 Densis viii, 44 comis ix, 62  
 Denso triente ix, 88  
 Densum vellus iv, 3  
 Densumque vulgus vi, 38  
 Dent vi, 87. vii, 28. 67. x, 34  
 Dentata Ægle i, 73  
 Dente S 26. iii, 19. 47. xi, 70. xiii, 2. 94. xiv, 200 blando i, 15 fulmineo xi, 69 furiali ii, 75 multifido xiv, 25 perjurio xiii, 66 rabido S 18 secto xii, 83 vacuo i, 61  
 Dentem xiii, 2 agrum x, 56 politum v, 37 sordidum x, 3  
 Dentes i, 20. 52. 68. iii, 93. v, 43. vi, 64. 74. viii, 57. ix, 38. xi, 40. xiv, 22. 68 eborei xiv, 91 emtos xiv, 56  
 Indicos x, 98 nigros v, 43 niveos, ibid. piceique buxeique ii, 41 tinidos i, 105  
 Dentibus ix, 74 atque comis emtis xii, 23 Indis ii, 43 Lybicus ix, 23 rubiginosis v, 28  
 Dentificium xiv, 56  
 Dentis antiqui vii, 13 Erythræi xiii, 100 Libyci xiv, 3  
 Dentiscalpia vii, 53  
 Dentiscalpium xiv, 22  
 Dento v, 45. viii, 31  
 Deo ii, 14. iii, 24. iv, 1. vii, 99. xiii, 39 averso viii, 62 Pergameo ix, 17  
 Deoque viii, 2. ix, 67  
 Deorum i, 77. 83. 105. 112. viii, 50. ix, 94. xi, 8. 57. 80. 93  
 Deos i, 13. 40. 77. iv, 21. 77. 90. v, 64. vi, 4. viii, 24. 50. 81. ix, 26. 87. x, 58 magnos ii, 91 surdos vi, 58  
 Deosculatur viii, 81  
 Dependet vii, 94  
 Depilatos coleos ix, 28  
 Deponas ix, 11  
 Deponi i, 110  
 Deposita i, 36 veste vi, 93  
 Deposito cortice xiii, 86 pudore iii, 68  
 Deposui iii, 50  
 Deposuit v, 48  
 Deprendat S 11  
 Deprendere v, 67  
 Deprendi i, 35. vii, 81  
 Deprensaque furta i, 88  
 Deprensi Nili S 3  
 Deprensus xi, 43  
 Deprensus v, 48  
 Depugnat xiii, 1  
 Deque i, 104

- Derasa viii, 33  
 Deridere xiii, 2  
 Derides iv, 7. v, 29. xii, 32. xiv, 176  
 Deridet xi, 21  
 Derisit vi, 80  
 Derisor Fabianus xii, 84  
 Derisoremque i, 5  
 Des vi, 5. 63. viii, 8. 56. xii, 26  
 Descendere i, 52. ix, 65. x, 75. xi, 84  
 Descenderet i, 102  
 Descendet i, 50  
 Deserat xi, 71  
 Deserebat iii, 64  
 Deseris vii, 58. x, 41. xii, 72  
 Deserit xii, 102  
 Deserta uxor viii, 31  
 Deserto marito iv, 9 raptore xii, 52  
 Desertos cineres xi, 49  
 Desertus sodalis ix, 3  
 Desiderantur x, 30  
 Desiderio i, 110. x, 78  
 Desiderium vii, 5. x, 12 mitius xii, 21  
 Desidet iii, 63  
 Desidiæ x, 70  
 Desidiosus viii, 3 eques xii, 26 homo  
 i, 108  
 Desieris iv, 48  
 Desine S 25. i, 42. ii, 66. iii, 74. v,  
 50. vi, 89. viii, 31. x, 65. xi, 39  
 Desinere ii, 61  
 Desinis iv, 52  
 Desinit iv, 16  
 Desisti viii, 5  
 Desit i, 80. iii, 75. vi, 26. vii, 39. 71.  
 x, 86. 90. xi, 25. xii, 61. xiii, 1.  
 xiv, 105. 130  
 Desperabantur S 22  
 Desperasse xi, 36  
 Despicias iv, 84  
 Despiciat xii, 57  
 Despolies xi, 50  
 Destinet ix, 36  
 Destituisset vii, 24  
 Destituit i, 102  
 Desunt i, 80. iv, 39. 77  
 Det ii, 24. 31. v, 50. vii, 72. viii, 51.  
 ix, 19. 43. x, 33. xiii, 11. 125. xiv,  
 1. 153  
 Deterior ii, 34 purpura xiv, 156  
 Deteriora ii, 71  
 Deteriore anima iii, 19  
 Deterius xii, 63  
 Detineat i, 71. v, 30  
 Detinet xi, 8  
 Detinuere ii, 91  
 Detinuisse vii, 93  
 Detinuitque xiv, 166  
 Detonsis capillis viii, 52  
 Detracta vi, 93  
 Detrahet iii, 43  
 Detrahis xi, 94  
 Detulit xii, 25  
 Detur xi, 12. 80. xiii, 117  
 Deucalion v, 53  
 Devitat xi, 47  
 Devites v, 56  
 Deuncea xii, 28 crebros vi, 78 meros  
 vii, 67  
 Devorantibus oculis i, 97  
 Devorat v, 4  
 Devota arma vi, 73  
 Deum S 1. v, 3. vii, 5. 40. viii, 82.  
 ix, 4 reducem viii, 8  
 Deum vi, 3  
 Deumque x, 72  
 Deus i, 100. ii, 24. 59. v, 55. vii,  
 50. ix, 25. 29. 32. 44. 94. 102. x,  
 38. xii, 48 magnus ix, 44 victor  
 vii, 8  
 Dextera S 13. 23. x, 92 certa S 13  
 felix ix, 62 fortis S 23  
 Dexteriore cubito v, 61  
 Dextra i, 22. ii, 11. ix, 41. xi, 69.  
 99. xiv, 208 decepta i, 22 fidissi-  
 ma xi, 69  
 Dextra vi, 83. xii, 83 longa vii, 20  
 vetula xi, 29  
 Dextræ viii, 30 deceptæ i, 22  
 Dextram S 18. ii, 21. xii, 29  
 Di vii, 18. 67. x, 34  
 Di bene xi, 53  
 Diadema viii, 55  
 Diademata vi, 10  
 Diadumene iii, 65. v, 46. vi, 34  
 Diana viii, 46. xii, 67  
 Dianæ S 13. vii, 73. xi, 18 Aventinæ  
 vi, 64 Cesareæ S 12 Dominæ xii,  
 18 Tiburtinæ vii, 28  
 Dianam Luciferam x, 70  
 Diapasmate i, 88  
 Diaria xi, 108  
 Diatreta xii, 70  
 Diaulus i, 31. 48  
 Dic i, 21. 47. 98. ii, 89  
 Dicam i, 8. 71. ii, 7. 12. 23. iii, 34.  
 iv, 26. v, 10. vi, 30. 51. vii, 34.  
 100. x, 13. 41. xi, 8. 63. xii, 22  
 Dicant xiv, 120  
 Dicar xiv, 58  
 Dicas i, 53. 97. iii, 30. 95. v, 4. 26.  
 xii, 84. xiii, 24. 105  
 Dicat iii, 68. x, 102. xi, 55. xii, 101  
 Dicatur i, 46. x, 25  
 Dicebar xi, 69  
 Dicebat xi, 61  
 Dicebatque iv, 67

- Dicemus i, 66  
 Dicent xi, 78. xii, 21  
 Dicentem xii, 84  
 Dicere i, 16. 33. 36. 53. ii, 20. iii, 3. 51. 90. 95. iv, 31. v, 45. 72. 75. vi, 5. 54. 56. 65. vii, 6. 8. 10. 18. 28. 92. 99. viii, 7. ix, 8. 12. 42. 47. 50. 62. 96. x, 25. 33. 46. 51. 64. xi, 7. 18. xii, 31. 35. xiii, 2. xiv, 73  
 Dicerent xii, 84  
 Dicereris vi, 17  
 Diceretur x, 40  
 Diceris S 3. ii, 18. iv, 69  
 Dices S 24. ii, 60. 63. iii, 4. 38. iv, 42. vii, 86. ix, 46. x, 92. xi, 7. xiii, 58. xiv, 14  
 Dicit i, 71. iii, 4. vi, 79. x, 101. xi, 39. 58. xii, 4. 57  
 Dicitur i, 51  
 Dici i, 30. 101. ii, 43. vii, 28. viii, 75. x, 103. xi, 33. xii, 3. 41  
 Dique iv, 31  
 Dicus i, 47. 68. 82. 108. 118. ii, 21. 43. 67. 69. 87. iii, 58. 61. 95. v, 29. 45. 58. vi, 35. 44. 75. vii, 92. viii, 34. ix, 88. x, 14. 49. xi, 29. 30. 67. xii, 27. 73  
 Dicit i, 18. 68. iv, 20. 38. 91. vi, 79. vii, 18. ix, 93. x, 55. xiv, 201  
 Dicite iii, 88. ix, 29  
 Dicitque i, 54  
 Dicitur S 21. 25. i, 15. ii, 40. 84. iii, 64. iv, 31. v, 3. 13. ix, 27. xi, 3  
 Dicor x, 65. xi, 21. xiv, 120  
 Dicta x, 3. xii, 42  
 Dicta Gallia iii, 1  
 Dictæa gente xi, 69  
 Dictæo tauro S 5  
 Dictæum Jovem iv, 1  
 Dictat ii, 86  
 Dictavit viii, 73  
 Dicteria vi, 44  
 Dictis i, 5 a Marte Kalendis x, 29  
 Dictum ix, 8  
 Dicturus x, 72  
 Dictus vi, 17. viii, 13. ix, 13  
 Dicunt iii, 63. ix, 12. x, 45. xiv, 194. 196  
 Didicere i, 23. xi, 54  
 Didici xiv, 73  
 Didicisti S 26  
 Dido pulcherrima viii, 6  
 Didymi xii, 43  
 Didymus iii, 31  
 Die vi, 70. vii, 20. 67. 92. ix, 63. xii, 57 tota xi, 77 toto x, 70. 74. xi, 104 uno xi, 18  
 Dieque ii, 43. x, 58. xi, 56  
 Diebus i, 20. v, 29. vi, 20. vii, 20. 46. 83 continuis quinque ix, 8 madidis xiv, 1 multis xi, 88. xii, 17 quinque xiv, 79 securis v, 20 totis ii, 5. iv, 37. 54. xi, 86 triginta xi, 24 unctis xi, 6  
 Diem iv, 54. vii, 47. 74. viii, 14. 21. ix, 40. x, 24 natalitium viii, 38 summum x, 47  
 Dienique vii, 12  
 Dies ii, 90. iii, 6. 10. 67. iv, 1. 15. 89. v, 34. vii, 53. viii, 21. 36. x, 6. 12. 51. 58. xii, 57. 60. 62. xiv, 72 longa ix, 50. xi, 69 novus v, 65 omnis viii, 78 quartus iv, 61 signandi melioribus lapillis ix, 53 toti x, 70 totus xii, 24  
 Dies Formianos x, 30 hybernos vi, 59 paucos i, 16 prateritos x, 23 solos x, 38 totos x, 19  
 Diesque vi, 42. ix, 53. xii, 38 tardus x, 5  
 Differ i, 77. v, 30. xiii, 55  
 Differas vii, 95  
 Differat ii, 90  
 Differs x, 44  
 Differt x, 44  
 Difficile vii, 85. xiii, 48  
 Difficilem rem iv, 66  
 Difficilemque i, 58  
 Difficiles nugas ii, 86  
 Difficilis xii, 47. xiv, 45 res v, 12  
 Diffusas umbras S 2  
 Diffusi campi iii, 31  
 Digeratur xii, 34  
 Digerit iii, 63  
 Digiti xi, 22 crepantis iii, 82  
 Digitis v, 11. ix, 42. x, 55. xi, 29. 37. 104. xiv, 172 lassus xi, 46 omnibus xi, 59 unctis v, 78. xiv, 123  
 Digito i, 93. v, 12. ix, 98. xi, 50  
 Dignitoque vi, 82  
 Digitorum xiv, 119  
 Digitos v, 61. xiii, 86. xiv, 109  
 Dignitosque iii, 17. vi, 64  
 Dignitum v, 62 impudicum vi, 70 medium ii, 28  
 Dignus vi, 23  
 Digna iii, 34. vii, 63. viii, 28. ix, 50. xii, 62 arma cingere latus tribunitium xiv, 32 imago ii, 66  
 Digna mentula vi, 73 cultris Cybeles ix, 3 munera tuo nomine ix, 73 porta triumphis viii, 65 præmia ix, 1 puella xi, 27 templa vii, 56  
 Dignam xi, 27  
 Dignantur vi, 64  
 Dignaris xi, 104

- Dignas pœnas S 10  
 Dignatus Cæsar ix, 65  
 Digne xi, 80  
 Dignior i, 115  
 Dignitas equestris v, 8  
 Digno nectare viii, 51  
 Dignos xii, 81 triumphos v, 19  
 Dignum i, 21. vi, 8 monstrum i, 91  
 pretium iv, 32 vinum i, 110  
 Dignus i, 102. v, 61. vi, 86. vii, 100.  
 x, 11. 20. 34. xii, 62 amore puer vi,  
 29 puer ii, 2  
 Dii ii, 31. iv, 51. v, 65. vi, 38. 87  
 Dilecta ix, 62 Catullo Lesbia xiv, 77  
 fœmineis catervis balnea xi, 48 ju-  
 gera i, 13  
 Dilectaque i, 13  
 Dilectis aquis x, 85  
 Dilectus x, 20  
 Dilexere ix, 9  
 Diligat iv, 13. 45. viii, 63. x, 62  
 Diligenter vi, 82. vii, 31  
 Diligenti aure vi, 1  
 Diligeris viii, 54  
 Diligit vii, 97. viii, 49. ix, 66. xi, 44  
 Dilligo vii, 43  
 Diligunt ix, 41  
 Diluit viii, 33  
 Diluti Falerni i, 107  
 Dimidiasque nates i, 93  
 Dimidio labro ii, 10. 22 Priapo xi, 19  
 Dimidios equos x, 2 trîentes xi, 6  
 Dimidium i, 76. viii, 9 mullum ii, 37  
 totum ii, 10  
 Dimisitque i, 79. x, 10  
 Dimitte ii, 16. ix, 69  
 Dimittunt i, 105  
 Dindyme v, 41. 83. x, 42. xi, 6  
 Dindymenes mystica sacra viii, 81  
 Dindymus vi, 39. xi, 81 mollis xii,  
 75  
 Diodore x, 27  
 Diodorus i, 99. ix, 41  
 Diomedæis agris xiii, 93  
 Dipsas perusta iii, 44  
 Dipylon iv, 47  
 Diræ rapacitatis xii, 53 rapinæ xi, 11  
 Dircenna rigens i, 50  
 Diri Thyestæ x, 35  
 Dirigit S 23  
 Diripiunt vii, 76  
 Diripuerit v, 67  
 Diris armis ix, 71  
 Discam xiv, 73  
 Discat v, 56. xi, 78  
 Disce i, 35. ii, 1. 75. 77. vii, 18.  
 viii, 1. ix, 102. xiv, 183  
 Discede xiii, 25  
 Discedentemque v, 25  
 Discederet ix, 60  
 Discere v, 56. vii, 37  
 Discerpi v, 67  
 Disci Spartani xiv, 164  
 Discidium x, 41  
 Discingere xii, 29  
 Discinxit ix, 102  
 Discipulis v, 9  
 Discipulos ix, 69  
 Discipulorum trium x, 60  
 Discipulos ix, 69  
 Disco invisio xiv, 173  
 Discolor calculus xiv, 17  
 Discrimina vii, 45 sæva S 12  
 Discrimine v, 31  
 Discunt v, 1. x, 62  
 Discurram xii, 26  
 Discurris iv, 79. vii, 100  
 Discursat viii, 33  
 Discursus varios vii, 39  
 Discus xiv, 164  
 Diserta xi, 19 cœna vi, 18  
 Disertam januam x, 19  
 Diserte viii, 7 Stella v, 59  
 Diserti vi, 60  
 Disertis ix, 12 Arpis iv, 55  
 Disertius iii, 38  
 Diserto v, 80  
 Disertos versus vi, 14  
 Disertum xii, 43  
 Disertus i, 98. vii, 9  
 Δισεξάποθος xiv, 214  
 Dispar x, 65  
 Dispendia longa ix, 100  
 Dispensat xii, 18  
 Dispensator vii, 71. xi, 39  
 Dispensatorem v, 42  
 Dispensatoris vi, 73  
 Dispercam i, 40. ii, 69. ix, 96. x, 11.  
 xi, 90  
 Disperdas v, 82  
 Dispersa rate ix, 41  
 Displicui ii, 91  
 Displicuisse i, 24. v, 10  
 Disponere v, 20  
 Disposuisse xii, 83  
 Disposuit x, 79  
 Disputat ix, 78  
 Dissimulare iv, 3  
 Dissimulas v, 16. vii, 10  
 Dissimulasque xi, 108  
 Dissimulat v, 36  
 Dissimulator notus iv, 89 amici v, 25  
 Dissimiles iii, 88  
 Dissimulet S 1  
 Dissimulo xii, 40  
 Dissipata i, 83  
 Dissociare vii, 24  
 Disticha vi, 65. viii, 29. xiii, 3 longa ii,  
 77 pauca ii, 71. vii, 85. xi, 108

- Distichon iii, 11  
 Distinguunt ii, 5  
 Distringere xiv, 51  
 Distulerint viii, 67  
 Distuleris i, 16  
 Ditataque nomina viii, 56  
 Ditis ix, 30. xi, 5. xii, 32  
 Diu iii, 17 rogatam lucem x, 38  
 Diuque ii, 48  
 Diva Paphi ix, 91  
 Diversa astra ix, 92 inguina iii, 88 vox  
   S 3  
 Diversus bicolorque calculus xii, 34  
 Dives i, 65. ii, 30. 32. 63. 65. vi, 50.  
   ix, 2. xi, 83. S7. xii, 82. 98. xiii, 6.  
   41. xiv, 153 amica xi, 50 Apollo ix,  
   43 Corduba ix, 62 et ex omni mace!lo  
   instructa cœna x, 59 humus xii, 63  
   linea viii, 78 ornatus iv, 78 popina  
   v, 44 Postumilla xii, 49 unda S  
   28  
 Dividebat iii, 7  
 Dividere iii, 82  
 Divinus iii, 71  
 Divisa xi, 23  
 Divisis ovis v, 78  
 Divisit xi, 22  
 Divisum iv, 83  
 Divite nardo xiii, 51  
 Divitem Sabellum iv, 16  
 Divites xii, 13  
 Diviti amico v, 18  
 Divitiæ v, 24. vi, 43  
 Divitias ii, 24. iv, 77. viii, 56  
 Divitiasque viii, 26. xi, 58  
 Divitibus v, 81. vii, 46 comis xi, 9  
 Divitiis iv, 67. x, 96. xii, 66  
 Divitior iv, 54. v, 39  
 Divitis xiv, 1 lacus xi, 96 Midæ vi, 86  
   Molorchi iv, 64 Tagi x, 16  
 Divitiusque i, 77  
 Diurna iii, 10  
 Divum xii, 77. xiv, 180  
 Dixeramus i, 28  
 Dixerat ii, 41. iii, 24. v, 52. vi, 82. ix,  
   71. 83. xi, 71  
 Dixeris i, 93. ii, 68. 77. vii, 51  
 Dixerit ii, 28. 41. vii, 72. x, 33. 35  
 Dixerò vi, 44  
 Dixi i, 66. iii, 11. S4. iv, 15. 43. v, 26.  
   vi, 88. xi, 23. 58. xiii, 2  
 Diximus x, 75  
 Dixisse v, 72. 77  
 Dixisses vi, 20  
 Dixisti ix, 85  
 Dixit i, 43. 102. v, 77. vi, 10. 21 viii,  
   56. ix, 37. 87. 97. x, 52. 75. xi, 6.  
   43. 85. 92. 102. xii, 8. 15  
 Dixti iv, 61. v, 16. vi, 30  
 Do i, 6. iv, 64. v, 19. xii, 98  
 Doceant v, 64  
 Docebo iv, 56. xi, 99. xiv, 2  
 Docente S 17  
 Docere x, 60  
 Docet ix, 32. x, 35. xi, 78  
 Docilem lyram xiv, 167  
 Docili tremore v, 78  
 Docilis chorus S 26  
 Docta vi, 71. xiv, 107. carmina vi, 60  
   Neapolis v, 78  
 Doctæ sorores i, 71. ix, 43  
 Doctæque i, 71  
 Doctam manum iii, 82  
 Doctas Pierides x, 58  
 Docte Catulle viii, 73 Potite x, 70 Se-  
   vere xi, 57  
 Docti Catulli xiv, 100. 152 Lucensis i, 2  
   Myos viii, 51 Neronis viii, 70 Pedo-  
   nis ii, 77 Secundi v, 80 Sennæ iv,  
   40 vatis i, 62 Vindicis ix, 44 viri x,  
   73 Votieni viii, 72  
 Doctique ii, 77  
 Doctior vii, 69. x, 35  
 Doctis Camenis xii, 95  
 Doctissima conjux ii, 90  
 Doctus vii, 46  
 Docto Apollinari iv, 87 Catullo vii, 99  
   Severo xi, 57 pectore i, 26. ix, 78  
 Doctoque vii, 99  
 Doctorum vii, 47 virorum xiv, 191  
 Doctos libellos vii, 29  
 Doctus vi, 52. xii, 57 Hermes v, 24  
   utraque lingua x, 76  
 Docuere ix, 74  
 Docuisse i, 43  
 Docuit S 26  
 Dodrantem viii, 9  
 Dogma ix, 48  
 Dogmata i, 9  
 Dolatus vi, 49  
 Doleat iii, 71. iv, 27  
 Dolebis xii, 34  
 Dolent xii, 90  
 Dolente vi, 28 matre v, 48  
 Dolere xi, 40  
 Doles iv, 48  
 Dolet i, 14. 34. 59. vi, 59. viii, 62  
 Dolor i, 43. vi, 64. vii, 96. xi, 13  
 Dolorque vi, 52. xiv, 173  
 Doloro vero vi, 63  
 Dolores mali vi, 70  
 Dolaris i, 89. vii, 39. x, 41  
 Dolus iii, 19  
 Dolos tacitos iii, 91  
 Dolosa arte viii, 59. xiv, 210  
 Dolosas v, 18



- Domamur xiii, 33  
Domantem vii, 7  
Domantur i, 105  
Domat ii, 53  
Domate iv, 64  
Domestica anguilla xii, 31 Nympha vi, 47  
Domi i, 4, 109, ii, 5, 11, 14, 69, 79, iii, 50, iv, 16, 26, v, 22, 47, 50, vi, 94, vii, 16, 102, ix, 38, xi, 69, xii, 101  
Domnicenio trinoctiali xii, 77 tristi v, 78  
Domina vi, 21, 27 urbe iii, 1, ix, 65  
Dominæ v, 61, vii, 14, 50, 64, viii, 51, ix, 3, x, 29, xi, 8, xiv, 134 arcæ iii, 31 Dianæ xii, 18 Iusæ xi, 74 nives vi, 86 ridenti xii, 94 Romæ i, 4, x, 103 superbæ ix, 66 urbis xii, 21  
Dominæque vi, 86  
Dominam vi, 71, xii, 52, 98  
Dominamque x, 92  
Dominas novem xii, 3  
Domini S ii, 7, 28, i, 4, 32, 54, 102, ii, 92, iii, 21, 91, v, 5, 8, vi, 29, 47, 52, vii, 2, 29, 34, viii, 1, 40, 51, 56, ix, 24, 25, 57, 74, 80, 93, xiv, 4, 53, 107 bibentis iii, 82 furentis vii, 45 infantis ix, 21  
Dominique ii, 68  
Dominis i, 117, vii, 86, x, 30  
Domino i, 89, 83, iii, 66, iv, 42, 67, v, 2, 48, 80, viii, 2, 36, 46, 82, ix, 18, 29, x, 37, 85, xi, 69, xii, 97, xiii, 69, xiv, 200 Cæsare ix, 85 ingenti viii, 75 reverso xii, 31 tanto ix, 17  
Dominoque ix, 67  
Dominos ii, 68, iv, 64, viii, 78, ix, 93, xii, 66, xiv, 124 plorantes xi, 70  
Dominum i, 5, 53, 61, 67, 82, 113, ii, 68, iv, 30, 81, v, 57, vi, 71, 88, vii, 5, 27, viii, 32, ix, 93, x, 10, 72, xii, 49, xiv, 76 priorem vi, 71  
Dominumque ix, 62, xi, 48  
Dominus i, 118, ii, 32, iv, 64, v, 79, vi, 64, vii, 12, x, 72, xi, 93, xii, 59 levis xi, 1 Tiberis x, 7  
Dominusque i, 32, 42, xii, 60 senatus xiv, 1  
Domita cervice vi, 76  
Domiti x, 12  
Domitianus ix, 2  
Domito Rheno ii, 2  
Domitor summe Rheni ix, 7  
Domitus xiii, 96  
Domo iv, 6, ix, 14 Stygia x, 72, xii, 52 tota xiv, 193  
Domos v, 20, vi, 7, xii, 31 Elysias i, 94 Stygias vi, 18  
Domuit ix, 104  
Domum ii, 37, iii, 52, vii, 20, 32, x, 80, xi, 24, 29, 70, 83, xii, 26, 70, xiv, 163 Castaliam viii, 66 ingentem vii, 31 instructam xii, 67 littoream x, 58 Parrhasiam vii, 56 tacitam ix, 62 virgineam i, 71  
Domumque i, 85  
Domus S 2, iii, 52, 58, iv, 57, 64, v, 71, vi, 29, vii, 73, viii, 68, ix, 80, x, 68, xi, 39, 93 alta xii, 3 emta iii, 62, xii, 66 notissima ix, 62 numeranda iv, 40 par cælo viii, 36 parva ix, 98, x, 19 plana xii, 57 sicca ix, 19 Trans-tiberina i, 109 veneranda ix, 21  
Domus conspicuæ vii, 50 excelsæ i, 71  
Dona ii, 14, 85, iii, 58, iv, 27, 56, v, 18, 52, vi, 80, vii, 74, viii, 65, 78, ix, 56, 59, 73, xi, 27, xiii, 11, 69 æmula viii, 28 blanda xi, 80 dulcisa vii, 84 majora viii, 54 minora ix, 104, xiv, 89 nova vi, 80 nulla iv, 89 parva vii, 84 perfida ix, 66 sacrata ix, 17 severa x, 73 tertia viii, 15 villia xiv, 6  
Donabas x, 29  
Donabis xiii, 98  
Donabit viii, 18, ix, 27, xi, 5  
Donabo xi, 6  
Donanti ii, 30, ix, 95  
Donare i, 76, iv, 40, 56, x, 16, xii, 1, 13  
Donas ii, 39, iv, 9, 28, 84, viii, 5, 38, xii, 36  
Donasse iv, 61  
Donasti iv, 28, xi, 18  
Donat S 5, i, 11, iii, 82, v, 18, ix, 59, x, 11, xiv, 10, 122  
Donatum xii, 15  
Donatur v, 42, xiv, 106  
Donavi x, 11, xii, 80  
Donavit i, 59, vii, 91, x, 11, xiv, 156  
Donec xii, 83  
Donem iv, 72, v, 73, vii, 77, ix, 23  
Dones iii, 50, v, 73, 80, viii, 28, ix, 57, xiv, 21  
Donet vi, 60, x, 87  
Donis x, 16 Cæsareis x, 28  
Dono vi, 30, xi, 57  
Dorcas xiii, 98 fugax x, 65  
Dorica venabula S 23  
Dormi vii, 54  
Dormiant x, 62  
Dormiat ix, 38, xi, 56, xiv, 81

- Dormiendum i, 107  
 Dormieris v, 22  
 Dormies i, 50  
 Dormiet viii, 44  
 Dormio iii, 44. xii, 101  
 Dormire x, 74. xii, 57  
 Dormis iii, 73. vi, 9  
 Dormit ix, 8. xii, 17  
 Dormitantem viii, 59  
 Dormitor x, 4  
 Dormitum x, 84  
 Dormitur xiii, 59  
 Dotatæ uxori x, 15  
 Dote xii, 98 tota ii, 34  
 Dotem vii, 10  
 Dotes xiii, 10  
 Dotis ii, 65. xi, 23. xii, 75  
 Draco magnus xii, 53  
 Dracone torto vii, 74  
 Draconem gelidum vii, 87  
 Draconis Massyli xiii, 37  
 Draucos i, 97 graves vii, 67  
 Draucus ix, 28 velox xiv, 48  
 Dropace iii, 74 quotidiano x, 65  
 Drusorum viii, 52  
 Dryadum iv, 25  
 Dryas rustica ix, 62  
 Duabus ii, 6 lænis viii, 59  
 Duæ vi, 39. viii, 71  
 Duas i, 104. ii, 28. xiv, 64 Deas ix, 104 Kalendas xii, 36 libras xiv, 97  
 Duasque iv, 61  
 Dubia viii, 51. x, 42  
 Dubia lanugine ii, 61  
 Dubie x, 95  
 Dubio petasone iii, 77 schemate iii, 68  
 Dubitante x, 89  
 Dubitaret vi, 32  
 Dubitas i, 26. ii, 64. vi, 20. viii, 63  
 Dubitativæ xi, 70  
 Dubites xii, 97. xiii, 107  
 Ducam ix, 43  
 Ducas i, 16  
 Ducat xii, 21  
 Duce i, 3. v, 19. viii, 4. 50. 56. ix, 32. xi, 5 salvo vii, 60 sancto iv, 2 tanto xii, 8  
 Duces i, 5. vii, 2. viii, 11. 65. xi, 4 Ausonium viii, 21 coruscum x, 6  
 Ducena iv, 37. v, 35. viii, 16 quinquies xii, 75  
 Ducenos versus viii, 20  
 Ducenta iv, 37. 61. v, 82. xi, 76. xii, 66  
 Ducentas mensas vii, 48 mortes iii, 93 scalas vii, 20  
 Ducenties v, 37  
 Ducentis iii, 52. 62. vi, 30  
 Ducere i, 56. ii, 49. v, 65. viii, 12. ix, 6. x, 8. 37. 69. xi, 19. 23. xii, 36  
 Duceret iv, 73  
 Ducesque xii, 8  
 Duci xi, 11  
 Ducis (verbum): ducis comites viii, 79 suspiria xi, 39 vocatum nutu ix, 28 vultus i, 41  
 Ducis (nomen): v, 5. 19. xiv, 34 Daci ix, 36 summi i, 71. vi, 76. 91  
 Ducit iv, 30. 57. x, 20. xii, 88  
 Ducitur ix, 3  
 Ducta iii, 41  
 Ducta conjuge viii, 31  
 Ductile flumen xii, 31  
 Ducum vi, 83. viii, 54. ix, 71. 80 veterum ix, 84  
 Ducunt vi, 58  
 Dulce iii, 20. vii, 100. x, 45. xii, 21 decus ix, 29 ingenium S 20 latus vi, 68 littus x, 30 munus ix, 95 nemus i, 50 numen ix, 2 rus ix, 98 sacrum i, 1 Tibur x, 30 tormentum vii, 29 munus ix, 95  
 Dulces moræ x, 6  
 Dulces viii, 3 amores S 25 aquas xiii, 89 capillos ix, 17 figuras xiv, 222 placentas xi, 86  
 Dulcesque ix, 17  
 Dulci farina xiii, 62 labore xii, 18 pectore ix, 78 pondere xiv, 151  
 Dulcia carmina xiii, 77 dona vii, 84 epigrammata vii, 25 mixta amaris xii, 34 inusta xiii, 8 pocula xi, 104  
 Dulciarius pistor xiv, 222  
 Dulcibus favis i, 44 uvis xiii, 49  
 Dulcior vii, 95. x, 20 puella v, 37 virtus v, 19  
 Dulcis fabula xii, 52 gloria viii, 82 homo vii, 100  
 Dulcis lectuli xiv, 39  
 Dulcissima cura viii, 77  
 Dulcissime puer ix, 37  
 Dulcius iii, 93 nomen nectare ix, 12  
 Dulichio cani xi, 69  
 Dum i, 4  
 Dunque i, 32  
 Duo Catulli xii, 84 lumina xii, 101 tresve versus xii, 3 vina iv, 86  
 Duobus aureolis ix, 5 versibus xiv, 1  
 Duodena iv, 76  
 Duorum vi, 90. vii, 38. 45  
 Duos calices ix, 60  
 Duosque i, 62  
 Duplex ara i, 94 gratia xiii, 33 nemus ii, 14 odor i, 88 pagina ii, 77  
 Duplica ix, 94  
 Dura censura i, 35 jugera x, 58 mater iv, 31

- Dura nimis lege ix, 90 rusticitate vii, 58  
 Dura saxa ix, 41  
 Duracina uva xiii, 22  
 Durantia xiii, 26  
 Duras Deas xi, 91  
 Dure xiii, 70  
 Duri coloni iv, 66 ingenii, v, 56 ventris xiii, 29  
 Duriq̃ue Catonis xi, 2  
 Durior ix, 46  
 Duriora nomina iv, 55  
 Duris fati ix, 87  
 Durius ii, 44  
 Duro mento i, 67 ore xi, 22 principe xii, 6 silice ix, 76  
 Duros toros xiv, 162  
 Durum ii, 44. iii, 89. v, 80. viii, 76 pudorem i, 107  
 Durus iv, 7. 10. 66 pater x, 68 Phaon x, 35  
 Durusque x, 25  
 Dux x, 26. xii, 6. xiv, 61  
 Duxerat ix, 81  
 Duxisse ix, 102  
 Duxisti iii, 22  
 Duxit iv, 66. ix, 96. xiv, 166
- E.
- E i, 82  
 Ea x, 35  
 Eadem iii, 60. vi, 11. x, 20. xi, 37. 56. xiii, 36 res xii, 97  
 Eam ii, 5  
 Eamus i, 104. xii, 98  
 Eas iii, 5. x, 7. xii, 14  
 Eat iv, 1. vii, 96. ix, 36. 57. x, 84. xii, 17. 25. 99  
 Eborei dentes xiv, 91 tali xiv, 14 pugillares xiv, 5  
 Ebria i, 88. x, 19. 47. xii, 17. xiv, 154 bruma xiii, 1 concha xiii, 82 lucerna nimbis Nicerotianis x, 38 tibicina xiv, 64 tigris xiv, 107  
 Ebriæque noctis x, 87  
 Ebriq̃ue convivæ iii, 58  
 Ebrum penem iii, 82 poetam xii, 61  
 Ebrus i, 27. iii, 16 et crudus agricola xii, 76 Prometheus xiv, 182  
 Ebur vii, 13. viii, 28. 51. xiii, 1. xiv, 78 nivem xiv, 5 Phidiacum ix, 25 pingue ix, 60 totum xii, 85  
 Ecce i, 75  
 \*Eχeis iv, 9  
 Echo Græcula ii, 86  
 Echinus mollis xiii, 86  
 Ecquid vii, 6. 35. x, 103. xi, 1
- Ecquis v, 25  
 Edam vi, 75. vii, 102  
 Edamus iii, 60  
 Edas i, 21. 92  
 Edat viii, 68. xiii, 41. 67. xiv, 66  
 Edax Livor xi, 33  
 Ede i, 26. 92  
 Edent iv, 33  
 Edere ii, 6. vi, 71  
 Ederunt xi, 91  
 Edes xi, 31  
 Edicta v, 41  
 Edictum v, 8  
 Edidit v, 21. ix, 50  
 Ediscas x, 68  
 Ediscite xi, 2  
 Edisti v, 29. xiii, 18  
 Edit i, 21. xiii, 73  
 Edita xi, 53 charta i, 46  
 Editus vi, 85  
 Edomitis gentibus viii, 65  
 Educat xiii, 20  
 Educta x, 37  
 Effecte ii, 27  
 Effectu xi, 81  
 Effert viii, 43  
 Efficere v, 28  
 Efficies ix, 39  
 Effigiem ix, 25. 75  
 Effingere x, 32  
 Effluit xiii, 44  
 Effossis antris xiii, 60  
 Effracta arca v, 42  
 Effugere v, 20. xi, 98. xii, 83  
 Effultus iii, 82  
 Effundendumque xii, 70  
 Effundere vii, 36  
 Effuso croco v, 25 mero ix, 6 2  
 Egeant x, 48  
 Egentes vi, 25  
 Egeriæ x, 68  
 Egeris ii, 30  
 Egerit i, 27  
 Egestas xi, 87 crastina iii, 10  
 Eget vii, 71  
 Egi viii, 17  
 Egisti iii, 85. iv, 66  
 Egit iii, 38  
 Ego i, 59  
 Egregium munus viii, 51  
 Eheu viii, 81  
 Eia ii, 64  
 Eiarion ix, 12  
 Ejecta xiv, 166  
 Elabatur xiv, 123  
 Elapsum opus manibus x, 2  
 Electra vera viii, 51  
 Elegantiorque vii, 95  
 Elegia v, 31

- Elegis iii, 20  
 Elegos leves xii, 95  
 Elegosque sonantes vii, 16  
 Elephantia S 19. viii, 65  
 Elephantidos xii, 43  
 Elephas pius et supplex S 17  
 Elidit xiv, 177  
 Eligam ii, 48  
 Elige ii, 21. xii, 95  
 Elixus balneator iii, 7  
 Elleboro ix, 95  
 Elpenora xi, 82  
 Eludere xiv, 202  
 Elysiae plagae vi, 58 puellae x, 24  
 Elysias domos i, 94  
 Elysio vii, 14 ab agro x, 101 campo  
 xii, 52  
 Elysios ix, 52  
 Elysium nenus vii, 40. xi, 5  
 Emam i, 59. iv, 72. xi, 50  
 Emas ii, 20  
 Eme i, 3. 30. xiii, 6  
 Emendare iv, 10. vi, 64. vii, 14. xi,  
 99  
 Emere i, 67. xi, 70  
 Emeret xii, 33  
 Emerita i, 62  
 Emeritam puppim x, 85  
 Emeritos annos vii, 63  
 Emersas Furias nocte Ditis xii, 32  
 Emersit xiv, 174  
 Emi ii, 44. v, 58. 62. viii, 13  
 Eminet xi, 100  
 Emis iii, 62. iv, 80. vii, 16. vii, 98. xii,  
 72  
 Emisit S 14  
 Emissas hastas xiv, 202  
 Emisti xii, 16  
 Emit ii, 20. iii, 62. vi, 12. 50. viii, 10.  
 ix, 60. x, 79. 97. xi, 34. xiv, 160  
 Emitque ix, 47  
 Emittis iv, 33  
 Emitur xii, 23  
 Emo iv, 26. ix, 101. x, 57  
 Emta iii, 52. x, 3. 29. xiii, 3. xiv, 35  
 domus iii, 62. xii, 66 nox ix, 3  
 Emtas lacernas iv, 61  
 Emtis comis atque dentibus xii, 23  
 Emtor vi, 82. xii, 102  
 Emtorem xii, 66  
 Emtos v, 43. xi, 70 dentes xiv, 56  
 Emtus cinis i, 56 mullus x, 31  
 Emungi vii, 37  
 En i, 83  
 Enatavit ix, 41  
 Encaustus Phaëthon iv, 47  
 Encolpus i, 32. v, 48  
 Endromida xiv, 126 peregrinam iv,  
 19  
 Endromis xiv, 126  
 Endymion x, 4  
 Enim i, 65  
 Ennius v, 10  
 Ense S 7. ix, 57  
 Enses medios vi, 25 strictos i, 9  
 Ensis uterque iii, 66  
 Entelle viii, 68  
 Enterocclarum x, 56  
 Enterocelas implicitas xi, 84  
 Enterocelicus unctor xii, 70  
 Enthea turba xi, 84  
 Entheae matris v, 41  
 Entheata turba xii, 57  
 Enyo vi, 32 navalis S 21  
 Eo iii, 46  
 Eodem iv, 84 vultu xiv, 14  
 Eois arvis viii, 26  
 Eoo thure iii, 65  
 Eosdem viii, 52  
 Eoum opus viii, 36  
 Epaphæresim longam viii, 52  
 Ephebis teneris ix, 9  
 Ephebo ix, 37  
 Ephebus roseus vii, 80  
 Ephesos x, 68  
 Ephippium xiv, 86  
 Epidipnidas seras xi, 31  
 Epigramma iv, 23. 82. vi, 65  
 Epigrammata i, 6. 64. ii, 7. iii, 69. iv,  
 49. vii, 85. viii, 18. 62. xii, 95 bre-  
 viora iii, 83 centum i, 119 dulcia vii,  
 25 longa i, 111. vi, 65 nostra ii, 77  
 ter centena ii, 1 triginta vii, 81 vivida  
 xi, 42  
 Epigrammaton i, 2. 118  
 Epistola iii, 5  
 Epistolisque v, 51  
 Epos xii, 95  
 Epotavere ii, 29  
 Epoto equo S 3  
 Epulas vii, 48  
 Eques i, 104. iv, 40. v, 8. 17. vii, 64.  
 viii, 50. x, 6. 76. xi, 24. xiv, 1. 122  
 alienus v, 19 Cæsarianus x, 73 cer-  
 tior v, 23 clarus vi, 58 conspiciendus  
 ix, 50 desidiosus xii, 26 gratus viii,  
 15 justus iv, 67 Libys x, 13 lotus xii,  
 70 nec male notus v, 13 ortus atavis  
 regibus xii, 4 rarus x, 27 Tuscus viii,  
 56  
 Equestrem censum v, 38  
 Equestris dignitas v, 8  
 Equi acris vi, 38  
 Equina colla xi, 84  
 Equis i, 50 bijugis i, 13  
 Equitem xii, 14  
 Equitesque xiv, 120  
 Equiti i, 12. iv, 67. v, 14 superbo, no-  
 bili, locupleti v, 35  
 Equitique xii, 3

- Equitibus vernis i, 85  
 Equitis v, 27 aëni xi, 21  
 Equitum v, 41  
 Equo iv, 67. v, 38. viii, 21 acri xii, 14  
 epoto S 3 forti i, 50 Hectoreo xi, 104  
 Hyrcano viii, 26 medio ix, 69 nudo  
 xiv, 86 Sarmatico vii, 30  
 Equos S 28. viii, 44 dimidios x, 2 lassos  
 iii, 67 laurigeros vii, 8 nigros x, 50  
 quater missos viii, 11  
 Equum v, 23 Massyleum ix, 23 sudan-  
 tem ix, 102  
 Equus xiv, 55 Astur xiv, 199  
 Eram xiv, 202  
 Eramus xii, 15  
 Erant S 2  
 Eras i, 91  
 Erat i, 13  
 Ereptæ virilitatis ix, 7  
 Erepto Caleno x, 35  
 Ergo i, 15  
 Erigitur S 2  
 Erigones xi, 69  
 Eripuere i, 49  
 Eripuisse i, 108  
 Eris i, 3  
 Erit i, 40  
 Eritis iv, 25  
 Ero iii, 13. viii, 14. x, 1. xiii, 111.  
 xiv, 181  
 Eros x, 80  
 Erotion v, 34. 37. x, 61  
 Errabat vi, 50  
 Errans febris iv, 81  
 Erras i, 67. ii, 26. 83. x, 90. xii, 18  
 Errasset i, 22  
 Errasti xi, 18  
 Errat i, 54. 86  
 Erres i, 3  
 Erret x, 5. xii, 97  
 Error ii, 8. v, 49. vii, 100  
 Erubescat xi, 15  
 Erubescit iii, 82. vii, 20  
 Erubui viii, 17  
 Erubuit viii, 59. x, 61. xi, 16  
 Erucæ iii, 75  
 Erucam unam xi, 18  
 Erudita xii, 98  
 Eruditusque iv, 87  
 Eruditus v, 24  
 Frunt viii, 3. xiv, 21. 79  
 Eruo iii, 92  
 Eruta gemma viii, 28  
 Erymanthe xi, 69  
 Erythræa alga x, 16  
 Erythræi dentis xiii, 100  
 Erythræis lapillis ix, 3 facta litera ix, 14  
 vadis viii, 28  
 Erythræos lapillos v, 37 triumphos viii,  
 26  
 Eryx ii, 84 gravis v, 65  
 Es i, 42. ii, 4. iii, 30. iv, 7. v, 13.  
 vi, 39. vii, 38. viii, 40. ix, 3. x,  
 34. xi, 16. xii, 36. xiv, 58  
 Esca xiii, 87 callida iv, 56  
 Ἐσχατοκόλιον ii, 6  
 Esculane vi, 74  
 Esculenta præda vii, 20  
 Esquilæ v, 23  
 Esquiliis vii, 73  
 Esse S 3. 10. 12. i, 5. ii, 4. iii, 73.  
 iv, 31. v, 3. vi, 12. vii, 69. viii,  
 39. ix, 14. x, 33. xi, 45. xii, 81.  
 xiii, 44. 67. xiv, 7. 69  
 Esseda i, 105  
 Essedo xii, 57 quinto x, 104 tacente  
 iv, 64  
 Essedoque xii, 24  
 Essem vii, 86. ix, 13. xiii, 103. xiv,  
 153  
 Essemus xiv, 3  
 Essent iii, 10. iv, 51. v, 20. ix, 92.  
 xiii, 45  
 Esses vi, 17  
 Esset i, 13. 37. iv, 73. v, 31. vi, 21.  
 vii, 4. ix, 55. x, 8. xi, 61. xii, 22.  
 xiii, 73  
 Est S 2. i, 10. ii, 32. iii, 30. iv, 5.  
 36. v, 54. vi, 15. vii, 37. viii, 6.  
 ix, 4. x, 13. xii, 98. xiii, 76. xiv,  
 174  
 Esuriens Gallus xiv, 201  
 Esurit ii, 51  
 Esuritionem i, 100  
 Esuritor iii, 14  
 Et S 2  
 Etiam vi, 64  
 Etrusce vii, 40  
 Etrusci vi, 42  
 Etruscis coloratis x, 68  
 Etrusco vi, 83  
 Etruscus vi, 83  
 Evadne iv, 75  
 Euboicæ Sibyllæ ix, 30  
 Euclides cochinnatus v, 35  
 Eucti vetuli viii, 6  
 Euganei Timavi xiii, 89  
 Euganeos lacus iv, 25  
 Euganeas oras x, 93  
 Euge ii, 27  
 Evirator v, 41  
 Eulogo vi, 8  
 Eum v, 47  
 Euntem iii, 44  
 Eunuchos vi, 67. x, 91 dentes viii, 44  
 Eunuchus iii, 82 delicatus iii, 58  
 Evocati iv, 4  
 Evolvere vi, 85  
 Eupheme iv, 8

- Europa v, 74 picta xiv, 180  
 Europæ delicatæ iii, 20  
 Europe ii, 14  
 Europen S 16. ii, 14  
 Europes tepidæ ii, 14  
 Eurotas ix, 76  
 Eurydicen xiv, 165  
 Eurysthea ix, 66  
 Eutychus vi, 68  
 Ex S 3  
 Exactius iv, 87  
 Exactos ix, 82  
 Exagitata iv, 66  
 Exarsit S 9  
 Exarsitque iii, 67  
 Excalceatus xii, 88  
 Excavatæ vulvæ vii, 20  
 Excedere ii, 21  
 Excelsæ domus i, 71  
 Exceptas pilas xii, 83  
 Excideratne iv, 11  
 Excidit i, 97. viii, 56  
 Exciduntque iii, 91  
 Excipe ix, 59. x, 64  
 Excipere xii, 60  
 Excipiam x, 82  
 Excipiatque vii, 12  
 Excipient xiv, 30  
 Excipiet iii, 5  
 Excipis i, 38  
 Excipit xii, 18. xiii, 89  
 Excipitis x, 103  
 Exciso jugo vii, 27  
 Excitat xii, 87  
 Excitata xii, 98  
 Excitatur ix, 91  
 Excitatus viii, 14  
 Excitet viii, 64  
 Exclamare ii, 75. x, 31  
 Exclamas xi, 39  
 Exclamat v, 52  
 Excludat iv, 42  
 Excludere iv, 60  
 Excluis omnibus molestis ix, 91  
 Excogitavit xii, 88  
 Excolat vii, 28  
 Excolit iv, 55  
 Excoluisse vi, 52  
 Excrucias vii, 46  
 Excruciat vi, 71  
 Exculta fila xii, 95  
 Excultos colles i, 86  
 Excusaris iii, 18  
 Excusatum ii, 79  
 Excuses i, 71  
 Excussa togula iv, 66  
 Excussa manu S 11  
 Excussi v, 39  
 Excusso sago i, 4 vitro iii, 55  
 Excussus xii, 14  
 Exeat x, 70  
 Exemplo periculoso i, 28  
 Exercet iii, 58. iv, 8. xiv, 49  
 Excuntem x, 78  
 Exhæredavit iii, 10  
 Exhausto inguine xiii, 63  
 Exhibitus S 9  
 Exhibuit S 21  
 Exhilarant viii, 50  
 Exhortor iv, 87  
 Exierat iii, 4  
 Exigasque viii, 64  
 Exigat iv, 83  
 Exige v, 71. vii, 28  
 Exigenti v, 73  
 Exigis iii, 46. 93. iv, 72. vi, 20. vii, 77  
 Exigisque v, 80  
 Exigit xiv, 40  
 Exigua urbe xiii, 112  
 Exiguæ catellæ vii, 87 lucernæ viii, 33  
 Exiguam ranam x, 79  
 Exiguus manibus x, 61 pellibus xiv, 190  
 Exiguo ære ix, 41  
 Exiguos capillos xii, 83 penates x, 28  
 Exilii v, 25  
 Exiliit S 12  
 Exilium S 4  
 Eximiæ alitis xiv, 67  
 Eximis xi, 99  
 Eximit x, 56  
 Exires i, 1  
 Exit i, 49. i, 88. xi, 31. xii, 11. 26  
 Exitiose vi, 21  
 Exitum vi, 78  
 Exitus v, 22. viii, 43. x, 66  
 Exoleti xii, 43  
 Exoletus iii, 82. xii, 92  
 Exonerare ix, 87  
 Exoneraturas ventrem malvas x, 48  
 Exoneratus v, 59  
 Exorare iv, 54. xi, 60  
 Exoras ix, 18  
 Exorat i, 7. vii, 51  
 Exorata Lesbia vi, 34  
 Exornant iii, 19  
 Exornent xiv, 167  
 Expectant i, 16. xi, 21  
 Expectare i, 47  
 Expectas xi, 37. xii, 42  
 Expectat iii, 58  
 Expectato rogo iii, 95  
 Expectent x, 87  
 Expectes iii, 95. ix, 4  
 Expecto iv, 40  
 Expedit x, 24  
 Expendit ix, 60  
 Experitur xi, 31

- Experta S 13. vii, 58  
 Expertum vi, 70  
 Expiet xi, 50  
 Expingitque vii, 83. viii, 52  
 Expirantis scombri xiii, 102  
 Explicat S 2. i, 83. 104. iv, 54. xiii, 70  
 Explicentur viii, 41  
 Explices i, 100  
 Explicitum xiv, 1 librum usque ad sua cornua xi, 107  
 Explicuisse i, 56  
 Exploratores focos viii, 51  
 Expositumque ix, 60  
 Expressit xiii, 113  
 Expresso imbre xiv, 114  
 Exprimere v, 51  
 Exprimeret vii, 37  
 Exprimit i, 110  
 Expugnet xiii, 123  
 Expulit viii, 75  
 Expulsare xiv, 46  
 Exsecuisse vi, 2  
 Exsolvit vi, 47  
 Exspuit i, 20. viii, 57  
 Extructas rates v, 42  
 Extructos toros iv, 8  
 Extruit ix, 76  
 Exta iii, 82. xi, 57  
 Extemporalis v, 54  
 Extendat x, 5  
 Extendere xii, 6  
 Extendit iv, 8  
 Externis truncis xi, 8  
 Extincta iii, 93  
 Extinctam lucernam xii, 43  
 Extinctum caput xi, 46  
 Extirpa vi, 56  
 Extis ix, 32  
 Extra v, 43  
 Extremas horas iv, 73  
 Extremo barathro i, 88 loco iii, 33 subsellio v, 14  
 Extremos rogos x, 63  
 Extremumque iv, 54  
 Extuli ii, 65. v, 37  
 Extulit S 22  
 Exue xiv, 139  
 Exuimur iii, 68  
 Exuit i, 106. ix, 60. x, 30. xiv, 109  
 Exul x, 5. 34  
 Exulat S 4  
 Exulis ii, 24. vii, 41. viii, 32  
 Exurit iv, 81  
 Exustam cutem xiii, 80  
 Exuta v, 7  
 Exutusve puer pennis labentibus x, 4
- F.
- Faba x, 18. xiii, 9 pallens v, 78  
 Faba pingui vi, 93 victa iii, 47  
 Fabæ vii, 53. x, 14  
 Fabæque fressæ iv, 46  
 Fabamque xi, 31. xii, 72  
 Faber ix, 28. 69  
 Fabiane iii, 36. iv, 5  
 Fabianus derisor xii, 84  
 Fabiorum vi, 64  
 Fabiosque vii, 58  
 Fabius viii, 43. ix, 10  
 Fabricii aratoris xi, 2  
 Fabricio fido i, 94  
 Fabricioque vii, 68 gravior xi, 16  
 Fabriciosque ix, 29  
 Fabricius x, 73. xi, 5  
 Fabrili manu xi, 84  
 Fabrorum x, 48. xiii, 13  
 Fabula i, 91. iii, 14. ix, 46 dulcis xii, 52 prisca S 5.  
 Fabulæ v, 20  
 Fabulæque lassæ xi, 1  
 Fabulamur iv, 61  
 Fabulantem Canium iii, 64  
 Fabulas x, 5  
 Fabulla i, 65. ii, 41. iv, 9. 82. vi, 12. viii, 79. xii, 94 cretata ii, 41  
 Fabullæ vetulæ viii, 33  
 Fabulle iii, 12. iv, 88. v, 35. vi, 72. ix, 67. xi, 35. xii, 20. 22. 86  
 Fac i, 32. 47. iii, 83. iv, 45. v, 39. 56. vi, 56  
 Face perpetua x, 33  
 Facem funeream viii, 43  
 Facere iv, 17. vii, 95. x, 100. xii, 88  
 Faceres iii, 16  
 Facerent vii, 18  
 Faceret i, 86. viii, 75. 81. ix, 9. xii, 63  
 Faceretis xi, 60  
 Faces xii, 42 sævas S 7  
 Facetum carmen vii, 26  
 Facetus præco i, 86  
 Facetiās x, 35  
 Faciam ii, 93. iii, 38. 83. iv, 72. vii, 77. ix, 51. x, 10. xi, 20. xii, 61  
 Faciamus xii, 26  
 Faciant ii, 34. iv, 79. ix, 23. x, 104  
 Facias ii, 7. iii, 44. 71. iv, 23. 40. v, 55. vii, 24. viii, 20. xi, 55. 81. 98. xii, 34. 44. xiv, 39  
 Faciat ii, 47. 73. v, 63. vii, 10. ix, 57. x, 47. xiv, 84  
 Facie viii, 33 ingenua iii, 33  
 Facicque xii, 64

- Faciem ii, 87. iii, 51. 87. 89. ix, 106.  
 x, 66. xi, 102 calvam iii, 74 formo-  
 sam iii, 3  
 Facient ii, 16. x, 48  
 Facies i, 14. v, 16. 46. 78. vi, 51. vii,  
 18. ix, 18. 25. 38. 77. x, 17. xii, 23.  
 87 alba iv, 79 grata vii, 25 imperio-  
 sa vi, 23  
 Faciet iii, 46. iix, 46. x, 10. xi, 78.  
 xiii, 3. xiv, 25. 70  
 Facile i, 19. vii, 85. xi, 56. xiii, 48.  
 xiv, 125.  
 Facilem S 19 puellam i, 58  
 Faciles aquas S 26 Dei i, 104. xii, 6  
 Facilesque vi, 43 puellæ iii, 69  
 Facili vii, 67 cervice S 23 cursu x, 104  
 pretio x, 36 sanguine i, 9  
 Facilis ix, 33 xii, 47 convictus x, 47  
 gallina xiii, 62 hortus iii, 58 taurus  
 v, 31  
 Facilisque ii, 84. xii, 62  
 Facinus i, 45. v, 59. ix, 51  
 Facinus i, 91. ii, 66. iii, 19. 66. x, 50.  
 xi, 70. 91 magnum xi, 93  
 Facis i, 9. 47. 96. ii, 7. 8. 15. 77. iii,  
 28. 30. iv, 7. 40. 47. v, 38. vi, 22.  
 65. vii, 8. 30. 62. 85. 100. viii, 16.  
 38. 74. ix, 51. 71. x, 10. 14. 20. 25.  
 33. xi, 87. xii, 4. 21. 40  
 Facisque xi, 24  
 Facit S 17. i, 18. 49. 52. 60. ii, 17. 19.  
 iii, 37. iv, 71. v, 56. 65. 79. vi, 46.  
 vii, 17. 24. viii, 24. 62. ix, 47. 66. x,  
 45. 90. xi, 18. 19. 31. xii, 55. 88.  
 xiii, 1. 3. xiv, 16. 48. 93. 124  
 Facitque viii, 52  
 Faciunt ii, 16. iii, 75. v, 52. vi, 40. viii,  
 4. ix, 71. x, 47. 80. xi, 22. xii,  
 97  
 Facta S 14. 21. i, 44. ii, 26. 27. 72. iv,  
 48. vi, 15. vii, 61. viii, 45. 77. ix,  
 102. x, 57. xi, 26. 70. xiii, 127. xiv,  
 119 corona de turdis xiii, 51 litera  
 Erythræis lapillis ix, 14  
 Factam i, 28. vi, 60  
 Facti iii, 95. iv, 64  
 Facto opere iii, 58  
 Factum ii, 72. iii, 11. 22. iv, 21. v, 44.  
 vii, 86. viii, 34. x, 77. xi, 55  
 Factus i, 104. 109. iii, 24. 36. iv, 51.  
 69. v, 54. vi, 39. vii, 64. x, 96. 102.  
 xii, 82  
 Facunda Corduba i, 62 pagina ix,  
 78  
 Facundæ gentis vii, 32  
 Facunde Juvenalis vii, 91 minister vii,  
 74 Sexte v, 5  
 Facundi vii, 45 amici viii, 28. x, 73.  
 Catulli v, 30 Ciceronis xi, 48 Æli-  
 tani xii, 24 Maronis xiv, 185 Propertii  
 xiv, 189 Restituti x, 87 Senecæ vii,  
 45.  
 Facundia viii, 70.  
 Facundo iv, 23. ix, 27 ore vi, 64 Plinio  
 x, 19  
 Facundos versus xii, 43  
 Facundus Stella xii, 3  
 Fæce iv, 4. viii, 14. x, 48. xi, 56. xii,  
 83  
 Fænius i, 115. 117  
 Fæx i, 27. 104  
 Fagina mensa ii, 43  
 Falce vi, 16. xi, 18 indocta vi, 73 per-  
 acuta iii, 24  
 Falciferi senis xi, 6 Tonantis v, 16  
 Falerna iii, 77. viii, 56. ix, 23. xiv, 170  
 fusca ii, 40 mixta vii, 27. x, 66 musta  
 xiii, 120 nigra viii, 56  
 Falerni v, 64. x, 36 diluti i, 107 nigri  
 xi, 8. 50  
 Falerno viii, 17 annoso vi, 27 ardenti ix,  
 74. xiv, 113 infuso i, 72 monte xii,  
 57 vetulo i, 19. viii, 77. xi, 26  
 Falernum i, 19. xii, 70. xiii, 111 im-  
 mortale ix, 94. xi, 36 nectareum xiii,  
 108  
 Falisco ventre iv, 46  
 Fallat v, 4  
 Fallax i, 104. viii, 59. xi, 73 amica v,  
 42 ancilla xi, 50 hamus iv, 56 Li-  
 chas ix, 66 Nile x, 26 virus vi, 93  
 Ulysses iii, 64  
 Fallere v, 31. vi, 2. viii, 48. xii,  
 14  
 Falleris iii, 62. xiv, 9  
 Falli ix, 39  
 Fallis ii, 25. iii, 43. iv, 42  
 Fallit viii, 51  
 Fallitur i, 29. xiv, 218  
 Falliturque vi, 70  
 Falsa mors vii, 47  
 Falsa cruce S 7 imagine iv, 53  
 Falsasque vii, 54  
 Falsus scriptor iii, 20  
 Falx ex ense xiv, 34  
 Fama S i, 5. 6. i, 22. 30. 50. 79. iii, 91.  
 95. v, 10. 25. vi, 64. vii, 6. 12. viii,  
 3. 28. 73. ix, 29. 44. 72. xi, 9. xii,  
 95 carior viii, 18 loquax xii, 4 max-  
 ima ix, 102 minor iv, 75 nigra x, 3  
 par i, 112 secunda vii, 27 vera vii,  
 88 victura v, 15  
 Fama xi, 41 sciente viii, 38  
 Fana v, 56. vi, 56. 60. 66. vii, 12. 51.  
 viii, 70 antiquæ S 7 bonæ vi, 66 po-  
 tentis vii, 12



- Fameque v, 25  
 Famam i, 9. 26. 67. v, 60. xiv, 189  
 Fameque i, 40. 94. x, 103  
 Fame i, 100. ii, 34. iii, 38. v, 77. xii, 32. lenta i, 79  
 Famem iii, 22. xii, 26. xiii, 53 inopem xiii, 1 mundam iii, 58  
 Fames i, 60. iii, 7 pretiosa x, 96  
 Familiae i, 85  
 Famosæ mœchæ ii, 47  
 Famuli Rheni ix, 2 peccantis xiv, 68  
 Famulis v, 3  
 Famulos iii, 95. iv, 90. ix, 81  
 Famulum ix, 29. 67 nemus vi, 76  
 Famulus i, 102. vii, 80. xiv, 216 notatus iii, 21  
 Fannius ii, 80. x, 56  
 Fanum iii, 47  
 Far xiii, 8  
 Fari ix, 28  
 Farina nigra ix, 3  
 Farina dulci xiii, 62  
 Farinam viii, 16  
 Faris ix, 28  
 Farre iii, 58  
 Farris iv, 46  
 Farrisque x, 14  
 Farta Ceres iii, 58  
 Fartus torus viii, 44  
 Fas iv, 71. 79. vi, 65. vii, 2. 8. 44. 67. viii, 32. xii, 6  
 Fasces annuos viii, 72 calamorum xiv, 38 bis senos viii, 66 sævi xi, 98  
 Fascia xi, 104. xiv, 159 pectoralis xiv, 134 putris v, 62  
 Fasciato trunco xii, 57  
 Fascibus bis senis vii, 63 laurigeris x, 10  
 Fastidia i, 4. ii, 61. xiii, 17  
 Fastidierit v, 44  
 Fastidire iii, 31  
 Fastidis iii, 76  
 Fastis purpureis xi, 4. xii, 26  
 Fastorum viii, 2  
 Fastosæ mœchæ x, 13  
 Fastosum garum xiii, 102  
 Fastus i, 71. iii, 82. iv, 29. 46. vii, 39 personati xi, 2 perfidos iv, 11 querulos xii, 75  
 Fata i, 37. ii, 11. iv, 60. v, 10. vi, 63. vii, 44. ix, 83. xi, 33. 67. 91 bona ix, 87 crudelia, iv, 18 festinata ix, 88 læta et sera x, 71 qualia xi, 69 tristia i, 79  
 Fatebatur xii, 32  
 Fatemur ii, 3  
 Fatentur ix, 84  
 Fateor i, 91. ii, 28. iii, 12. v, 13. 27. ix, 102. x, 75. xii, 18. xiii, 103. 111.  
 Fatere iii, 4  
 Fateri vi, 76. x, 5. 82. xii, 15  
 Fateris i, 28. vi, 22. viii, 31  
 Fatetur vi, 39. xii, 75  
 Fati ii, 65. iv, 35. x, 16. xii, 14 ingentis i, 52  
 Fatigant xii, 18  
 Fatigas i, 61  
 Fatigat i, 105  
 Fatiges vi, 84  
 Fatiget vii, 60  
 Fatis i, 79. vii, 47 duris ix, 87 sævis xi, 82  
 Fato nobiliore mori xi, 69  
 Fatorum vii, 47 pessimorum v, 37  
 Fatua iii, 72  
 Fatuæ betæ xiii, 13  
 Fatuam Pelorida x, 37  
 Fatuas placentas xi, 31  
 Fatuasque mariscas vii, 25  
 Fatue iv, 72  
 Fatui cumni vii, 18  
 Fatuo vi, 8  
 Fatuos xii, 53  
 Fatum i, 43. iv, 11  
 Fauce madida vii, 37  
 Fauces iii, 18. vi, 41. xi, 86 indignas i, 79  
 Faucibus vii, 49 primis ii, 17  
 Fave x, 2  
 Favente invidia v, 6  
 Faventinus ii, 74  
 Faventis undæ x, 104  
 Favere vii, 51  
 Faves xiv, 131  
 Favet ix, 66. 69  
 Favete vii, 22 linguis et votis x, 87  
 Favi Siculi xiii, 105  
 Favilla tenui xi, 52 tristi iv, 44  
 Favillas ardentes i, 43  
 Favis iv, 13 dulcibus i, 44  
 Fauni madidi ix, 62  
 Faunis viii, 50  
 Fauno Antenoreo iv, 25  
 Faunorum x, 92  
 Favor x, 50 arbiter vii, 72  
 Favore noto vii, 26  
 Favos Cecropios xiii, 105 Siculos, ibid.  
 Fauste xi, 64  
 Fausti ii, 14  
 Faustine i, 26. 115. iii, 25. 39. 47. iv, 10. 57. v, 32. 36. 71. vi, 7. 53. 60. vii, 12. 80. viii, 41. x, 51  
 Faustini iii, 2 nostri iii, 58  
 Fax iii, 93  
 Febre iv, 81. vi, 31. x, 77  
 Febrem ii, 16. 40. x, 9

- Febres tetricæ vi, 70  
 Febricitantem xi, 98  
 Febris xii, 17 errans iv, 81 quartana  
 x, 77  
 Fecerat i, 22. 48. 108. xi, 39. xiii, 71  
 Fecere i, 19. vi, 59  
 Feceris ix, 39  
 Fecerit vii, 34. viii, 30. xiv, 203  
 Fecerunt i, 19. iv, 46  
 Feci i, 14  
 Fecinus iv, 61  
 Fecisse i, 9. v, 50. vii, 90. ix, 16.  
 29  
 Fecisset ix, 41  
 Fecisti iv, 66. viii, 74  
 Fecit ii, 14. vi, 8. 73. 93. vii, 57. viii,  
 41. 73. 78. ix, 60. 77. 99. x, 75. 77.  
 79. xi, 84. xii, 18. 65. xiv, 182  
 centum amphoras aquæ ix, 99  
 Fefellit i, 110. v, 49  
 Felicem ii, 19  
 Felices x, 5. 6. 30 amici iii, 37 Baia:  
 vi, 43 nugas vi, 64 recessus vi, 43  
 sylvas xiv, 89  
 Felicibus hortis xiii, 20  
 Felicium i, 50  
 Felix i, 27. 62. 102. iv, 75. v, 6. vi,  
 28. 79. vii, 2. 8. viii, 46. ix, 18. 21.  
 43. 57. x, 78. 101. xiii, 125. xiv,  
 122 Antonius x, 23 Aquileia iv, 25  
 area viii, 65 autumnus xiii, 113 dex-  
 tera ix, 62 gloria viii, 55. x, 89 lec-  
 tulus x, 38 litera vii, 45 lux ix, 53  
 opus laborque ix, 45 Pomona i, 50  
 purpura viii, 8. 68 pustula viii, 51 ro-  
 sa vii, 89 tellus ix, 17 tutela v, 1  
 vetusque sodalis ii, 30  
 Fellaret ii, 61  
 Fellas ii, 33. 50. 89. iii, 82  
 Fellat ii, 73. iii, 82. iv, 85. vii, 10. 67.  
 ix, 5. xii, 80  
 Fellator xi, 66. xiv, 74  
 Fellatori xi, 30  
 Fellatorque xii, 59  
 Fellatorum xi, 95  
 Felle x, 48  
 Fellis amari vii, 25  
 Femur vi, 75 femurque pulli ii, 37  
 Fenestra culta Latia nuru x, 6 Subura-  
 na xi, 61  
 Fenestra viii, 14. xi, 18  
 Fenestras ix, 47  
 Fenestris i, 87  
 Fer viii, 82  
 Fera S 12. 13. iii, 19  
 Fera bella x, 64 monstra vii, 38. ix, 67  
 prælia S 28 sus S 14  
 Fera delecta i, 61  
 Feræ Ætolæ vii, 27 fictæ iii, 19 mag-  
 næ S 22  
 Feræque ix, 72  
 Feram (a fero) iv, 76. x, 82  
 Feram viii, 55 viii, obstantem iv, 59 te-  
 nuem vi, 15  
 Ferant S 1. viii, 75. xiv, 12  
 Ferarum matutinarum xiii, 95 pecudum  
 S 21  
 Feras S 11. 23. 28. i, 23. 50. x, 19. xiv,  
 166 Floralicias viii, 67 spectatas viii,  
 78 stultas iv, 56  
 Feras (a fero) iv, 79. xi, 73. xiii, 15  
 Ferasque v, 80  
 Ferat iii, 44. iv, 75. vi, 25. vii, 72. 80.  
 viii, 43. x, 87. xi, 24. 84. xiv, 81  
 Feratque x, 80  
 Ferula ix, 82 prima iii, 50  
 Ferculis xi, 31.  
 Fere vii, 48  
 Ferebas ii, 6  
 Ferebat vi, 80  
 Ferenda ii, 37  
 Ferentis focum amphoræ xii, 32  
 Feret iii, 46. viii, 3. xi, 31. xii, 81. xiv,  
 200  
 Feretur x, 78  
 Feri regis S 2  
 Ferias v, 80  
 Feriatus iii, 47  
 Ferisque Saturni xii, 82  
 Ferire v, 24  
 Feris S 10 Niliacis v, 65 timidis iv,  
 74  
 Ferit S 3  
 Feritas ix, 72 immota v, 31  
 Feritate reversa ii, 75  
 Feritatis S 18  
 Feritur xiv, 94  
 Ferocis apri ix, 58  
 Feror ix, 29. xiv, 61  
 Ferox Lucina S 12 Rhæcus viii, 6 virgo  
 xiv 179  
 Ferramenta tonsoria xiv, 36  
 Ferre i, 5. 26. 108. ii, 75. iii, 4. iv,  
 20. v, 77. vi, 58. vii, 12. 53. viii, 68.  
 75. ix, 21. 46. 102. x, 10. xi, 39. xii,  
 26. 99. xiii, 2  
 Ferrea claustra x, 28  
 Ferrem xii, 63  
 Ferres iii, 22. ix, 73  
 Ferret S 15. ii, 1. viii, 6. xii, 71  
 Ferreus xi, 27  
 Ferri vi, 77. ix, 71  
 Ferro ii, 45. iii, 24. iv, 55. vi, 52. ix,  
 32. 104. xii, 18. xiv, 21 curvo xiv,  
 51 librato S 13 stricto v, 50 tecto S  
 11

- Ferrum i, 13. 50. 47. iii, 91. ix, 62. xi, 81  
 Fert iii, 58. viii, 33. x, 30  
 Fertur i, 105. v, 33. vii, 88. x, 56. xiii, 61. xiv, 75  
 Fervens xii, 91 balneum iii, 25 cicer v, 78 Julius x, 62  
 Fervet ii, 64. iv, 57  
 Fervente Cancro x, 58  
 Ferventes currus S 28  
 Ferventis auri saccos graves quindecim x, 74  
 Fervet i, 54. iii, 47. iv, 60  
 Fervida pusula xiv, 167  
 Fervidique fluctus vi, 42  
 Ferulae xiv, 80  
 Ferulaeque tristes x, 62  
 Ferulis xi, 39  
 Ferum leonem S 18. Martem vi, 25  
 Ferunt iii, 58. v, 78. vii, 31. xii, 3  
 Feruntur vi, 60. x, 5  
 Fescennia gravis i, 88  
 Fessis xii, 57  
 Fessus S 25. ix, 68. x, 30  
 Festa convicia vii, 8 convivia iv, 55 culina vii, 27  
 Festae mensae xi, 65  
 Festina iii, 2  
 Festinant xii, 29  
 Festinat xii, 75  
 Festinata cura x, 2 fata ix, 87 umbra x, 61  
 Festinatas coronas xiii, 127  
 Festinate v, 10  
 Festinatis annis vii, 40 libellis ii, 91 pensis ix, 77  
 Festinavere S 3  
 Festinavit S 3  
 Festive vi, 44. xii, 45  
 Festos Lares iii, 58  
 Festosque lusus i, 1  
 Festus i, 79  
 Fiam xii, 93. xiv, 151  
 Fiant ix, 38  
 Fias vii, 92. x, 82. xii, 93. 96. xiv, 131  
 Fiat ii, 42. 66. iv, 65. vi, 27. viii, 82. ix, 4. 54. 94. x, 59. xi, 36. xiii, 17  
 Fibris iii, 24  
 Fibula xiv, 215 grandis vii, 82  
 Fibulam xi, 72  
 Fibulasque v, 41  
 Ficedula xiii, 49 cerea xiii, 5  
 Fielias veteres vi, 27  
 Fictum xii, 33  
 Fici Libycae vii, 53  
 Ficos i, 66. vii, 71  
 Ficosa filia vii, 71 uxor vii, 71  
 Ficosi juvenesque, senesque vii, 71  
 Ficosus maritus vii, 71  
 Ficta S 21. viii, 6 luto Prometheo x, 39 pocula xiv, 108  
 Fictae ferae iii, 19  
 Fictilibus v, 59 Tuscis xiv, 98  
 Fictilis Hercules xiv, 178 Matella xiv, 119  
 Fictos capillos vi, 57  
 Fictum v, 78  
 Ficus i, 66. iv, 52. xiii, 28. 49. xiv, 86  
 Chia xiii, 23 gelata iv, 46 lippa vii, 20  
 Fida vii, 2 manus i, 102  
 Fidæ amicitiae pectus ix, 15  
 Fide i, 49. xiv, 123 perpetua xii, 49 summa vi, 89  
 Fidem S 5  
 Fidenas veteres iv, 61  
 Fidentine i, 30. 39. 54. 73  
 Fides i, 14. v, 19 certior vii, 52 longa i, 16 prisca S 6. i, 40 rara x, 78 recta xii, 6 sancta ix, 85. x, 44  
 Fidesque xii, 97  
 Fidiculae v, 51  
 Fidioque ii, 43  
 Fidissima Lydia xi, 69  
 Fido Fabricio i, 94  
 Fidoque v, 19  
 Fiducia iii, 38 major vii, 6  
 Fidus vii, 74 homo iv, 5  
 Fieres viii, 60  
 Fieret xiv, 35  
 Fieri i, 55. 67. ii, 16. 19. 31. 53. iii, 2. 74. iv, 62. 70. vi, 50. 65. vii, 34. viii, 53. 72. ix, 59. x, 66. xi, 42. 55. xii, 48  
 Fies xii, 36  
 Fiet iv, 83. v, 16. vii, 38. 98. viii, 48. ix, 88. x, 70. xi, 55. xiii, 54. xiv, 44. 123. 127  
 Figat xiv, 24  
 Figendas i, 50  
 Figet i, 61  
 Figit ix, 57  
 Figitis iii, 67  
 Figuli xiv, 176 Sagunti iv, 46  
 Figura certa i, 54 prima infantis ix, 75  
 Figuræ xii, 43  
 Figuras dulces xiv, 222  
 Fila vi, 3. xiii, 18 aurea vi, 3 exculta xii, 95 resecta xi, 52 rupta xi, 36  
 Filia iv, 9. v, 1. vi, 69. x, 65. 67. 98. xi, 2. xiii, 103. xiv, 90 ficosa vii, 71 grandis vii, 10 improba xiii, 57 rudis vii, 95 tota xi, 4  
 Filia Picenæ venio Lucanica porcae xiii, 35  
 Filios i, 85. xi, 31 tonsos, horridulos, rudes, pusillos x, 98  
 Filium v, 56. vi, 39

- Filius vi, 39. 64. xii, 53. xiv, 1 tristis viii, 44  
 Filo gracili viii, 33  
 Findit x, 2  
 Fine ii, 14. iii, 46. v, 79. ix, 70  
 Fines xi, 18. xii, 97  
 Fingente vii, 24  
 Fingentem vii, 69  
 Fingere v, 51. vii, 39. xii, 95  
 Finges v, 78  
 Fingis ii, 64. 82. ix, 36  
 Fingit viii, 24  
 Fingitur xiv, 210  
 Finiantur x, 5  
 Finiat v, 6  
 Finieram viii, 3  
 Finire S 20. xiv, 1  
 Finis iv, 8. viii, 3  
 Finit xiii, 36  
 Finitur x, 1  
 Finitus viii, 77  
 Finxerat ix, 46  
 Finxerunt vi, 64  
 Fio x, 42  
 Firma manus xiv, 30  
 Fiscina rustica i, 44  
 Fistula xiv, 63 sera ix, 62  
 Fit i, 17. vi, 11. xii, 17  
 Fiunt ii, 5. v, 8  
 Fixisset S 12  
 Fixit x, 15  
 Fixus ix, 57 annulus ii, 66  
 Flabello prasino iii, 82  
 Flacce i, 58. 60. 77. 99. iv, 42. 49. vii, 82. viii, 45. 56. ix, 34. 56. 91. x, 48. xi, 27. 80. 95. 100. 101. xii, 74  
 Flacci Calabri viii, 18  
 Flaccilla v, 30  
 Flacco i, 62. 108. xi, 104. xii, 4  
 Flaccus vii, 87  
 Flagella iii, 94 cruenta ii, 17  
 Flagellat ii, 30. v, 13  
 Flagellent iv, 42  
 Flagello i, 105. xiv, 55 assiduo vi, 46  
 Flagellum xiv, 55  
 Flagitium xii, 77  
 Flagra xiv, 79  
 Flagrat vii, 86. xii, 52  
 Flagravat x, 86  
 Flagret vii, 27. 26  
 Flagrorum viii, 23  
 Flaminia via x, 6  
 Flaminiae iv, 64. vi, 28  
 Flaminiam ix, 58. xi, 13  
 Flaminiaque viii, 75  
 Flamma xi, 93 impia v, 42  
 Flamma levi xiii, 33 tenui vi, 42  
 Flammas viii, 30. xi, 43 Scythicas xii, 15  
 Flammate togæ v, 19  
 Flammea xi, 78. xii, 42  
 Flammeo leone x, 62  
 Flammis S 19. i, 22. 108. iv, 44. 75. xiv, 41 clausis xiv, 61 iniquis x, 50  
 Flare xi, 3  
 Flaret cum December vii, 37  
 Flatus stridentes iniqui Aquilonis x, 82  
 Flava v, 68 chrysendeta ii, 43 vellera ix, 62 moneta xiv, 12  
 Flavaque i, 56  
 Flavas Chias vii, 31  
 Flavescere ix, 24  
 Flavescit vii, 67  
 Flavia templa ix, 4. 35  
 Flaviae gentis ix, 2  
 Flavo metallo viii, 51 pulvere xiv, 71  
 Flavorum Usipiorum vi, 60  
 Flavos xii, 65  
 Fleas vi, 28  
 Flebat vii, 47. viii, 56  
 Flebilis x, 61 uxor x, 97  
 Flecte i, 71  
 Flectere viii, 32. xi, 91  
 Flectit xiv, 173  
 Flens xi, 71  
 Flentem xi, 99  
 Flentes amicos i, 79 eunuchos viii, 44  
 Flentibus ramis iv, 59  
 Flere xi, 91  
 Fles iv, 48. vi, 28  
 Flet i, 34. 69. xiv, 75  
 Flete vi, 68  
 Fletibus x, 26. 71  
 Fletu vi, 85  
 Fleverat viii, 56  
 Flevi ix, 87  
 Flevit vii, 14  
 Flevitque v, 48  
 Flexa coma nitidus x, 65  
 Flexos ordine crines iii, 63  
 Flora rustica v, 22  
 Floræ vi, 27 delicatæ x, 92 jocosæ i, 1 odoræ vi, 80  
 Floralia i, 36  
 Floralicias feras viii, 67  
 Flore ix, 61 perpetuo iv, 45  
 Florea sarta viii, 77  
 Florentes genas iii, 6 vultus ix, 75  
 Floreo gramine ix, 91  
 Flores Atticos ix, 12  
 Floret iii, 65  
 Florida Hybla ii, 46  
 Floruit viii, 28. x, 86  
 Fluctibus iv, 61. ix, 41  
 Fluctus vi, 34. xii, 50. xiv, 181 fervidi vi, 12

- Fluctu tenui iv, 55  
 Fluentem sylvam xi, 11  
 Fluere iii, 55  
 Fluit iv, 66. ix, 100  
 Flumen ductile xii, 31  
 Flumina pigra Lethes x, 2 prima S 3  
 Fluminco gurgite iv, 66  
 Flumincosque lacus x, 58  
 Fluminis x, 51  
 Flaunt i, 16  
 Fluxit iv, 59. viii, 32  
 Fluxo spadone v, 41  
 Focale xiv, 142  
 Fœci inculti iv, 66  
 Fœcis vi, 73. vii, 27. viii, 40. x, 21. 25  
     sacris i, 22 sanctis ix, 32  
 Foco nudo viii, 67 Velabrensi xi, 52  
 Focos exploratores viii, 51 lassos viii, 30  
     sacrilogos ix, 62  
 Focum i, 50. 56. v, 50. xii, 32. xiii, 32  
     serenum iii, 58  
 FOCUS i, 93. ii, 90. x, 96. xi, 32 cultus  
     xii, 18 perennis x, 47 tristis xi, 57  
 Focusque x, 44  
 Foderat S 7  
 Fodiam i, 93  
 Fodiatur vii, 102  
 Fodit vi, 32. x, 16  
 Foditque vi, 74  
 Fœcunda xi, 53  
 Fœcundam hydram ix, 102  
 Fœda gaudia ix, 42 probra x, 3  
 Fœdandos mares ix, 9  
 Fœdasti ii, 83  
 Fœdere sacro i, 94  
 Fœdique lucri viii, 48  
 Fœdiores viii, 79  
 Fœdus i, 11  
 Fœdo crimine ii, 56  
 Fœmina vi, 40. vii, 18. viii, 12. xi, 87.  
     sola xii, 97  
 Fœmina xii, 96  
 Fœminas Rhodias iii, 58  
 Fœminea manu S 6  
 Fœmineam cherson xiv, 88  
 Fœmineas cathedras iii, 63  
 Fœminei generis xi, 47  
 Fœmineis cathedris xii, 38 catervis xi,  
     47 complexibus xi, 78  
 Fœmineo barathro iii, 81  
 Fœmineos recessus vii, 35  
 Fœmineum vii, 69 corpus viii, 68 Her-  
     maphroditum vi, 68  
 Fœnerat i, 77. 86  
 Fœnerator ii, 41  
 Fœno iii, 47  
 Fœnore iv, 90  
 Fœnum xiv, 162  
 Fœtere i, 29. v, 4  
 Fætum S 14 rudem vii, 31 vagientem  
     iii, 58  
 Folia v, 4  
 Foliata xiv, 110  
 Foliati xi, 27  
 Folio xiv, 146  
 Folium viii, 33. xi, 18. 31  
 Folle xiv, 45. 47  
 Follem laxum xii, 83  
 Follis iv, 19. vii, 32. xiv, 47 laxi iv,  
     19  
 Fons Castalius xii, 3 vivus ii, 90  
 Fonte vi, 47 averso iv, 31 puro vi,  
     47 vicino ix, 19  
 Fontes ix, 59. x, 51. xii, 31. xiv, 174  
     rudes vi, 42 sacri iv, 57  
 Fontibus pumiceis iv, 57  
 Fontis vi, 47  
 Fora ii, 64. vii, 27. x, 28. xiv, 135  
     x, 51  
 Foras xi, 2. 104  
 Forcipibus supinis vii, 95  
 Forem v, 39. xiii, 103  
 Forent xiii, 28  
 Fores i, 26 geminas vii, 18  
 Foret S 27. i, 100. 109. vi, 39. viii,  
     30. ix, 9. xiii, 71. xiv, 202  
 Fori vii, 64  
 Forique vi, 64  
 Foribus vii, 62. ix, 47. xi, 45  
 Foris ii, 53. 69. vi, 94. ix, 11. xii, 19  
 Forma ix, 104 prima ix, 77  
 Forma iii, 91. vii, 100  
 Formæ viii, 46. ix, 17. xi, 53  
 Formæque vi, 29  
 Formatam vi, 13  
 Formatur vii, 84  
 Formiæ temperatæ x, 30  
 Formianos dies x, 30  
 Formica vi, 15. xi, 18  
 Formica i, 116  
 Formicæ iii, 93  
 Formosa iii, 76. viii, 79 Nemesis viii,  
     73 Phyllis xii, 65 uxor ix, 67  
 Formosam v, 45. viii, 49. 53 carnem  
     xi, 102 faciem iii, 3 Glyceren xi,  
     40  
 Formosior lux x, 24  
 Formosissima viii, 53  
 Formoso corpore iii, 3  
 Formosus xii, 49  
 Formosus v, 29. vii, 29. x, 12 Cæsar  
     pulvere Arctoi belli viii, 65  
 Fornice i, 35  
 Fornicem xi, 61  
 Fornicis nigri xii, 61  
 Fornix clausus x, 5  
 Foro vi, 77. vii, 63 Corneli iii, 4 tri-  
     plici iii, 38. viii, 44

- Foroque viii, 44  
 Forsan iv, 14. v, 28. 60. vii, 68. x, 75. xii, 5  
 Forsitan v, 19. vii, 51. viii, 32. 38. 63. x, 104. xi, 7. xii, 18  
 Fortasse i, 19. iii, 1. 42. v, 18. ix, 23. xiii, 51. 56  
 Forte i, 5. 54. ii, 1. 30. 44. iii, 24. 100. iv, 42. 78. v, 26. 30. 49. 78. vi, 10. viii, 24. x, 33. 101. xii, 11. xiii, 5. xiv, 65. 112  
 Fortem xii, 8  
 Fortes lacerti xiv, 49  
 Forti equo i, 50  
 Fortia praelia iv, 74. verba iii, 46  
 Fortibus juvenis iv, 55  
 Fortior aura viii, 14. vesica viii, 33. vultus ix, 77  
 Fortis vi, 77. viii, 30. xiii, 79. dextera S 23  
 Fortiter xi, 56  
 Fortius v, 37. viii, 18. x, 42. 65  
 Fortuna i, 13. ii, 91. iv, 40. vi, 76. 79. 83. x, 76. xii, 10. iniqua ii, 24. sæva iv, 18  
 Fortunæ reducis viii, 65  
 Fortunam v, 42  
 Fortunati (nom. prop.) ii, 14  
 Fortunatum xii, 48  
 Forum i, 3. 118. vii, 97. Latium x, 37. Romanum i, 77  
 Forumque v, 20  
 Fossa xii, 14  
 Fossa vinea xiv, 49  
 Fossor xi, 18. rigidus vii, 71  
 Fovearis ii, 70  
 Foveri ix, 19  
 Foveris vii, 35  
 Fovetur i, 63  
 Fovimus ix, 49  
 Fracta amphora xi, 8  
 Fractaque ossa xi, 84  
 Fracta ansa xi, 56. aure vii, 32  
 Fractis vitreis i, 42. montibus i, 150  
 Fractorum vatiniurum x, 3  
 Fractus v, 62  
 Fractusque Rhenus vii, 7  
 Fræna viii, 21. temeraria xii, 14  
 Frænis i, 105  
 Fragiles buxos i, 89  
 Fragili ulmo vi, 49  
 Fragilis xiv, 178  
 Fragmenta novissima viii, 57  
 Fragmentum vile vii, 19  
 Fragrant iii, 65. xi, 8  
 Fragas vi, 55  
 Fragrat iii, 58  
 Fragravit v, 37  
 Fragres i, 88  
 Frangam xi, 58  
 Frangat x, 50  
 Frange ii, 59. ix, 74. xiv, 103  
 Frangendos xii, 70  
 Frangendus xii, 74  
 Frangere i, 23. 52. iv, 8. vii, 19. xiv, 111  
 Franges i, 50  
 Frangis xi, 11. xiv, 111  
 Frater i, 37. ii, 2. viii, 55. ix, 55. x, 65. 89. xi, 10  
 Fraterna æquora S 16  
 Frater i, 37. v, 39. viii, 32. invito ix, 52  
 Fratrem ii, 4. v, 38. x, 65. xi, 7. pium ii, 41  
 Fratres gemini iii, 88. Curtios v, 28. hos viii, 81. tot xii, 3. Siculos vii, 24  
 Fratri ix, 87. soli xii, 44  
 Fratris ii, 11. v, 3. xii, 44  
 Fraudare ii, 46. viii, 59. x, 17  
 Fraudata viridi juvenia vii, 40  
 Fraudata mula xiv, 162  
 Fraudator xi, 66  
 Fraudatus x, 50. cibus vii, 25  
 Fraude vi, 2. tacita v, 65  
 Fraudes vi, 93. xi, 7. notas i, 88  
 Fremuit viii, 55  
 Frequens v, 13. ix, 23. xiv, 122. agna vii, 51. amator vii, 97. amicus viii, 18. ara S 1. casus iii, 52. conviva ix, 98. opus iv, 29. phoenix v, 37  
 Frequentat ii, 14. x, 58  
 Frequentem viii, 65  
 Frequentes x, 62. consulatus viii, 66  
 Frequenti pagina vii, 45  
 Frequentiores xi, 6  
 Fressæ fabæ iv, 46  
 Freta S 28. ii, 24. x, 36. xii, 99. languida viii, 51  
 Freti v, 1. Actiaci iv, 11. Scythici vii, 19. insani iv, 63  
 Fretis S 24  
 Frica xi, 29  
 Fricio iv, 90  
 Frigentia ora x, 26  
 Frigida iii, 34. viii, 67. xiv, 105. et calda aqua xiv, 196  
 Frigidior unda xiv, 104  
 Frigidiora gelu marmora xii, 60  
 Frigora vii, 65. impletura v, 34. picta i, 56. trita ii, 46  
 Frigore vii, 37. 95. xii, 32. brumali xiii, 16. pigro iv, 3  
 Frigoribus vii, 31. Tiburtinis iv, 57  
 Frigus iv, 64. vi, 59. gelidum viii, 68. magnum v, 79. nobile xiv, 116. penetrabile iv, 19. Picenum xi, 52. salubre x, 30. tenue iii, 82. triste x, 5

- Fringillarumque ix, 55  
 Fritillis incertis iv, 14  
 Fritillo blando v, 84 moto xiv, 1  
 Fritillus xi, 6. xiii, 1  
 Fronde v, 4. ix, 62 Jovis clarus xi, 9  
 prima iv, 54 cauta v, 4  
 Frondea cuspis xiv, 22  
 Frondibus xi, 52. xiii, 37 sacris vii,  
 74  
 Frondis ix, 4. 62 Tarpeia honos ix, 4  
 Frondosa Nemee S 27  
 Frons xii, 61 brevis iv, 42 severa xi, 2  
 Fronte i, 5. 71. iii, 21. vii, 12. xiv,  
 52 astricta xi, 39 attrita viii, 59  
 Cinæda vi, 39 inermi iii, 58 lunata  
 viii, 33 matutina xiii, 2 molli vi, 38  
 nubila ii, 11 pertinaci v, 12 pycetæ  
 xi, 84 pumicata i, 67 rasa iv, 10  
 serena vii, 11 tetrica x, 64 torva iv,  
 14 tota vii, 26  
 Frontem ix, 73. 91. xi, 27. xii, 100  
 Pieriam viii, 70 rugosiorē iii, 93  
 solvere xiv, 183 stellantem ii, 29  
 Fronti i, 25  
 Frontibus adversis iv, 35 parvis iv,  
 74  
 Frontine x, 58  
 Frontino x, 48  
 Frontis iii, 2. xii, 83 teneræ iv, 6  
 Fronto i, 56. v, 34 Stoicus xiv, 106  
 Fruar v, 1  
 Fruare ix, 43  
 Fruaris x, 7  
 Fruatur i, 32. viii, 30  
 Fructuosiora Saturnalia iv, 46  
 Fructus i, 86  
 Fruere i, 50  
 Frueris v, 5. vii, 47  
 Frugi jentacula xiii, 31 Jovem vi, 21  
 sacra xii, 62  
 Frugifera i, 90  
 Fui i, 87. v, 20. vii, 93. 99. ix, 71.  
 x, 23. 30. xii, 6. xiv, 149  
 Fuitur iii, 20. 58. vii, 5. 87  
 Frumentum xii, 72 triticeum xiii, 12  
 Fruor xii, 18  
 Frusta xi, 27  
 Frustra i, 61  
 Frutice iii, 47  
 Fucinus S 28  
 Fudit iv, 66  
 Fueraus xiii, 46  
 Fuerant S 2. i, 20. ii, 63. 83. viii, 3. 6.  
 xi, 91  
 Fueras iii, 24. vii, 64. v, 23. viii, 16.  
 74. xi, 39. xii, 60  
 Fuerat S 7. i, 31. 83. 115. ii, 64. iii,  
 52. 70. vi, 15. vii, 57. viii, 33. ix,  
 7. xi, 5  
 Fuere iv, 66. 89. vi, 76. viii, 53. 80.  
 xii, 34  
 Fuerint ii, 91. iv, 25. viii, 21. xi, 1. 6.  
 xiv, 196  
 Fueris i, 73. viii, 6. ix, 59  
 Fuerit ii, 16. iv, 13. vii, 17. 92. viii,  
 9. 24. ix, 18. 57  
 Fuerunt i, 55. v, 16. ix, 60  
 Fuga iii, 44  
 Fuga celeri viii, 56 permissa abire viii,  
 32  
 Fugæ vi, 33  
 Fugam S 11  
 Fugas iii, 44  
 Fugatque iii, 82  
 Fugax dorcas x, 65 lepus i, 49 ungula  
 xii, 50  
 Fuge i, 4. ii, 47. iv, 30. v, 25  
 Fugeres vii, 64  
 Fugeret S 23. ii, 80  
 Fugerit iii, 45  
 Fugiat ix, 89. xi, 84  
 Fugies x, 2  
 Fugiet xi, 84  
 Fugimus iii, 45  
 Fugio iii, 44. v, 83  
 Fugis i, 23. 52. iii, 2. 77. iv, 61. v,  
 44. 83. vii, 30  
 Fugit iv, 22. viii, 26. ix, 62. x, 30.  
 51  
 Fugitiva Daphne xi, 43 gaudia i, 16.  
 vii, 47 quies vii, 64 Venus xii, 97  
 Fugitivus iii, 91. xi, 54  
 Fugiant xii, 29  
 Fui v, 13. xiv, 34  
 Fuimus i, 44  
 Fuisse S 13. 21  
 Fuissem v, 39  
 Fuissent ix, 66. x, 99  
 Fuisset S 27 ix, 104. x, 73. 77  
 Fuisti iii, 70. iv, 7. ix, 95. xi, 87. xii,  
 53  
 Fuit S 12  
 Fuitque x, 63  
 Fulcitor ii, 43  
 Fulcro viii, 33  
 Fulgebat ix, 50  
 Fulgent xii, 66  
 Fulgentes vultus marmore ix, 24  
 Fulgentia templa viii, 65  
 Fulgere S 26  
 Fulget i, 71. v, 6. vi, 13. x, 76  
 Fullo xii, 59. xiv, 51  
 Fullonis avari vi, 93  
 Fulmen ix, 21 regale xii, 62  
 Fulmina v, 55 missa vi, 83  
 Fulmine vi, 83. xii, 62  
 Fulmineo dente xi, 69  
 Fulta culmina xii, 72

- Fulvi leonis ix, 91  
 Fulvia xi, 20  
 Fulviam xi, 20  
 Fumantem nasum vi, 64  
 Fumantia tomacula i, 42  
 Fumaria improba x, 36  
 Fumat i, 13  
 Fumca vina xiii, 123  
 Fumet xiv, 221  
 Fumis Massilitanis iii, 82  
 Fumos xiv, 118 nigros ii, 90 vanos  
     iv, 5  
 Fumosa stemmata viii, 6  
 Fumosa lagenæ xii, 83  
 Fumoso Decembri v, 30  
 Fumum omnem xiii, 32  
 Functus i, 94  
 Fundana xiii, 113  
 Fundanis Amyclis xiii, 115  
 Fundanum xiii, 113  
 Funde vi, 85. xi, 36  
 Fundens viii, 56. 65  
 Fundere ix, 94  
 Fundet xiv, 112  
 Fundi iii, 62. viii, 6  
 Fundis v, 35 paternis ix, 3 Patensibus  
     v, 35  
 Fundisque iv, 37  
 Fune multo v, 22  
 Funera ix, 79. xi, 54 bina x, 71  
 Funere materno S 12  
 Funereamque facem viii, 43  
 Funeribus vi, 15  
 Funeris xiii, 77  
 Fungos suillos iii, 60  
 Funus nobile viii, 30  
 Fur i, 54. vi, 17. 72 callidus v, 42  
     tantus xii, 29  
 Fur avare i, 67  
 Furaces manus viii, 40  
 Furacius viii, 59  
 Furem iii, 58. x, 94. xi, 54 nullum  
     xii, 74  
 Furentem xi, 50  
 Furentis domini vii, 45  
 Fures vetuli vi, 16  
 Furia x, 5  
 Furiæ dente ii, 75  
 Furias et cornua tauri ii, 43 emersas  
     nocte Ditis xii, 32  
 Furibunda vi, 21  
 Furiose vi, 63  
 Furis i, 69. vi, 84  
 Furit viii, 55. 59. 61. ix, 69. x, 19. xi,  
     84  
 Furius vi, 17  
 Furor i, 21. ii, 80. iii, 76 cognitus  
     S 22  
 Furore tanto iv, 35  
 Furorem x, 35  
 Furores Berecynthios iv, 43 sacrilegos  
     ix, 85  
 Furori misero xii, 49  
 Furoris vi, 19 barbari iv, 14  
 Furta i, 35. vi, 53. x, 2. xii, 29. xiv,  
     92 deprensa i, 88 materna vi, 39  
 Furti lascivi vii, 74  
 Furtis vii, 20  
 Furtiva bombycina xi, 50  
 Furtivam aquam vi, 47  
 Furto vi, 19 manifesto i, 54  
 Furtum v, 20  
 Fusa cinnama iii, 55  
 Fusæ jubæ i, 32  
 Fusca vii, 29. viii, 51 Lycoris vii, 13  
     nubila vi, 58 Falerna ii, 40  
 Fusca Syene ix, 36 Mareotide iv, 42  
 Fusca Canusinae xiv, 127 cellæ iii, 30  
 Fusce i, 55. vii, 28  
 Fusciculus ii, 74  
 Fuscina dente minax S 26  
 Fuscior xiv, 62  
 Fuscis xiv, 129  
 Fuscos colores i, 97  
 Fuscus vi, 76  
 Fuso mero viii, 33  
 Fusosque iv, 54  
 Fuste nitenti xii, 57  
 Fusus iii, 82. v, 65. viii, 75 apes S  
     15 largo nectare ix, 35  
 Futuam xi, 20. 23  
 Futuat xi, 47  
 Futue xi, 20  
 Futuente ix, 3  
 Futues vi, 91. xi, 85  
 Futui i, 35. ii, 31. iii, 72. vi, 31.  
     67. vii, 75. ix, 5. xi, 62. 72  
 Futuis ii, 60. iii, 96. ix, 42. 70. x,  
     29  
 Futuisse x, 95. xi, 21  
 Futuit i, 85. ii, 47. iii, 79. vi, 33.  
     vii, 10. ix, 42. 81. x, 102. xi, 20.  
     45. xii, 38  
 Futuris populis vi, 2  
 Futuros annos xii, S mores xii, 93  
 Futurus xii, 94  
 Fututa i, 95  
 Fututam iii, 87. iv, 85. xi, 40. xii,  
     27  
 Fututionis certæ i, 107  
 Fututor i, 91. ii, 28. iii, 96 Memphi-  
     ticus vii, 30 perditus xii, 43 rarus  
     vii, 18  
 Fututorem xi, 87  
 Fututorum i, 74  
 Fututricem linguam xi, 61  
 Fututrici manu xi, 22  
 Fututum x, 81. xi, 7



## G.

- Gabatæ vii, 48  
 Gabatas xi, 31  
 Gabinia vii, 57  
 Gades jocosæ i, 62  
 Gadibus i, 42 improbis v, 78  
 Gaditana iii, 63  
 Gaditanis modis vi, 71  
 Gaditanus x, 102  
 Gætula mapalia x, 20  
 Galatea S 28 pinguis viii, 56  
 Galba rustice x, 101  
 Galbam i, 42  
 Galbamque x, 101  
 Galbanatus iii, 82  
 Galbanos mores i, 97  
 Galbula xiii, 68  
 Galeamque ix, 57  
 Galericulum xiv, 50  
 Galesi albi xii, 63 nive ii, 22 Phalan-  
 tini v, 37  
 Galeso Lacedæmonio ii, 43 tepido iv,  
 28  
 Galesus culta viii, 28  
 Galla ii, 25. 34. iii, 51. 90. iv, 38.  
 58. v, 84. vii, 18. 58. ix, 5. 38. 79.  
 x, 75. 95. xi, 19  
 Galla v, 1  
 Galle i, 109. ii, 56. iii, 27. 81. 92.  
 iv, 16. viii, 75. x, 33. 56. 82 læ-  
 vior ii, 47  
 Galli viii, 73  
 Galli cristati ix, 69 superbi iii, 57  
 Gallia xiv, 128. xiv, 129 dicta iii, 1  
 pinguis vi, 11  
 Galliambon ii, 86  
 Gallica palla i, 93  
 Gallicana catella xiv, 198  
 Gallice viii, 22. 76  
 Gallici canis iii, 47  
 Gallina xiii, 64 altilis xiii, 62 facilis,  
 ibid.  
 Gallo i, 36. vii, 55  
 Gallum iii, 1 recentem vii, 95  
 Gallus ii, 45. iii, 24. 81. viii, 75. xi,  
 72. 74. xii, 46. xiii, 63 esuriens  
 xiv, 201  
 Gangeticus raptor viii, 26  
 Ganymede v, 55. vii, 74. ix, 23. 26.  
 74. x, 66. xi, 22. 26. xiii, 108 ge-  
 mino ix, 104 gracili xi, 43  
 Ganymede manu viii, 39  
 Ganymedeas comas ix, 17  
 Ganymedeo choro vii, 50 lecto viii, 46  
 Gargili iii, 96  
 Gargiliane iii, 30. 74. iv, 56. vii, 65.  
 viii, 13  
 Caro arcano vii, 27 corrupto vi, 93  
 Garriant iii, 93  
 Garriat v, 34  
 Garrice xi, 105  
 Garrienti xi, 21  
 Garris i, 90. iii, 28. 96  
 Garrit v, 61  
 Garrula avis xiv, 75 lingua xiii, 71  
 plectra xiv, 167 saga xi, 50 sistra  
 xiv, 51  
 Garrule ix, 69  
 Garruli senis (περίφρασις Tantal) x, 5  
 Gerulitate v, 52. vii, 18 obliqua vii,  
 62  
 Garrulus viii, 6 annulus xiv, 169  
 Garum vii, 94 fastosum xiii, 102 no-  
 bile xiii, 82 sociorum xiii, 102  
 Gaude vi, 91. xiv, 127  
 Gaudeat iv, 45. xi, 53  
 Gaudebat ii, 69  
 Gaudebatque ix, 77  
 Gaudebis xii, 31  
 Gaudebit xi, 5  
 Gaudens iv, 90. v, 48 ancilla xi, 27  
 Gaudent i, 62. 105. ix, 72. xi, 3. 36  
 Gaudentem iv, 75  
 Gaudenti viii, 66  
 Gaudentia frigore rapa xiii, 16  
 Gaudeo xi, 107  
 Gaudes ii, 89. iii, 93. iv, 11. 48. xi,  
 104  
 Gaudet i, 23. 69. 71. 94. iv, 64. v,  
 15. vi, 38. vii, 50. 87. ix, 14. 44.  
 xi, 41. xiii, 60. xiv, 1. 141  
 Gaudete xi, 61  
 Gaudia iv, 38. vii, 8. viii, 4. 21. 50.  
 51. 55. x, 44 feæda ix, 42 fugitiva  
 i, 16. vii, 47 grata i, 35 longa viii,  
 11 nota ix, 37 publica vii, 6 se-  
 cura vi, 47 solennia xii, 62 vera  
 vii, 5. xi, 26  
 Gaudio udo x, 78 vero i, 50  
 Gaudiorum xi, 80  
 Gaudiumque i, 110. v, 37 crudele iii,  
 61  
 Gavisus viii, 51  
 Gaure ii, 89. v, 82. viii, 27. ix, 51  
 Gaurus pauper iv, 67  
 Gausapa villosa, vel mantile xiv, 138  
 Gausape quadratum xiv, 152  
 Gausapina cubicularia xiv, 147 Pænula  
 xiv, 145  
 Gausapinas sexcentas vi, 59  
 Gazæ xii, 53  
 Gelasinus vii, 25  
 Gelat i, 50  
 Gelata ficus iv, 46  
 Gelatæ manus v, 9  
 Gelida bruma iv, 57 togula vi, 50 vir-  
 gine xi, 47

- Gelidæ brumæ x, 14  
 Gelidam aquam xiv, 106 auriculam xii, 26  
 Gelidas arces i, 13 lacernas vii, 92 valles v, 71  
 Gelidi Decembris x, 87  
 Gelidis aquis xiv, 33 pruinis vii, 31 lacernis iii, 38  
 Gelido ore vi, 58 Decembri iv, 19  
 Gelidos lacus xiv, 1  
 Gelidum anguem xii, 29 draconem vii, 87 frigus viii, 68 Tibur iv, 64  
 Gellia i, 34. iii, 55. iv, 20. v, 17. 29. vi, 67. 90. viii, 81  
 Gellianus vi, 66  
 Gellius ix, 47. 81  
 Gelu xii, 61 concreto iv, 59 hyberno iv, 18  
 Gemellas x, 92  
 Gemellos xii, 49  
 Gemellus i, 11  
 Gemens xi, 71  
 Gemeret ix, 87  
 Gemes xiv, 31  
 Gemina compede iii, 29 sorte ix, 40 Symplegade xi, 99 tigride viii, 26  
 Geminas fores vii, 28 manus x, 10  
 Gemini iii, 88 currus viii, 65  
 Geminis alis viii, 51 culminibus ix, 4  
 Gemino S 22 asse ii, 53 cornu Gany- mede ix, 104 honore iii, 2 hoste xiv, 17  
 Geminos ix, 42 angues xiv, 177 cunnos i, 91 juvenco S 23  
 Gemis i, 107. xii, 17  
 Gemit iii, 58  
 Gemitu xi, 99  
 Gemitus x, 80. 82  
 Gemma iv, 22. xi, 50. xiv, 94. 123 eruta viii, 28 lactea viii, 45 succi- na iv, 59 trita pollice Heliadum ix, 14  
 Gemma xii, 40. xiv, 110 alba xi, 36 perspicua viii, 68 potare xi, 11  
 Gemmam xi, 37  
 Gemmantes alas xiii, 70 lecti xii, 66  
 Gemmantibus rivis ix, 91  
 Gemmas xii, 49. 102 plures v, 11 si- miles iv, 61 virides ix, 61. xi, 27  
 Gemmati calices xiv, 109  
 Gemmatum aurum xiv, 109  
 Gemmea tecta vi, 47  
 Gemmeique pavones iii, 58  
 Gemmeus miles xiv, 20 rumor x, 3  
 Genas vii, 83. ix, 77 florentes iii, 6 hirsutas vi, 52 rubras viii, 56  
 Gener vii, 71. ix, 71  
 Generaret ix, 42  
 Generata vi, 49  
 Generatus iv, 55  
 Generis fœminei xi, 47  
 Genero viii, 66  
 Generos xi, 53  
 Generosa xiv, 95 Cæcuba xiii, 115  
 Genista lenta i, 44  
 Genis x, 12 cruribusque hirsutis x, 65 siccis i, 79. xii, 3  
 Genita ix, 40. 61. xi, 22  
 Genitam xii, 21  
 Genitor ii, 91. viii, 2 bonus viii, 50 divum xii, 77  
 Genitore viso vi, 38 vivo iv, 16  
 Genitos iv, 55  
 Genitrix v, 34  
 Genitum S 12. i, 82  
 Genitus x, 63. xii, 60  
 Genium vi, 60. vii, 12. 78.  
 Gens barbara S 3  
 Gente xii, 3 Arctoa v, 68 Argolica iv, 66 Dietæa xi, 69 rigida vi, 64  
 Gentem togatam xiv, 124  
 Gentes vii, 52. viii, 61. x, 12. 96. xii, 26 Sarmaticas viii, 11  
 Gentesque xii, 6  
 Gentibus ii, 56. x, 9. xi, 98. xii, 4 auriferis xiv, 199 Celtiberis i, 50 edomitibus viii, 65 Libycis ix, 8 per- domitis vii, 84  
 Gentis facundæ vii, 33 Flaviæ ix, 2 perfidæ vii, 7 sacræ ix, 94  
 Gentiumque xii, 8  
 Genu v, 14. xi, 100  
 Genuit ix, 100. 104. xiii, 33. 106. 118  
 Genus v, 38. vii, 24. 96. xii, 13 hu- manum ix, 46 immixtum S 21 leti- tristius xi, 91 leve vi, 60 omne iv, 39  
 Genusque v, 27  
 Geram xiv, 41  
 Geras iii, 93  
 Gerat xiii, 81  
 Gerebat vii, 94  
 Geris ix, 66. x, 28. xii, 44  
 Gerit i, 45. 118. iv, 89. v, 51. 61. xi, 59. xii, 7. 31. xiv, 186. 192  
 Geritis x, 103  
 Germane xi, 96  
 Germania ii, 2  
 Germanicarum Kalendarum ix, 2  
 Germanice v, 19. vii, 61. viii, 4. 26. 39. 55 accola v, 3  
 Germanicus v, 2 serus xiii, 4  
 Germanis vii, 30  
 Germinat x, 94  
 Gerres iii, 77. xii, 32  
 Geryonen v, 49. 65  
 Gesserit ix, 22. 102

- Gessit ix, 102  
 Gestari iv, 52. vii, 76  
 Gestat v, 12, 55  
 Gestatio v, 20  
 Gestatur xii, 17  
 Gestatus i, 13, 83  
 Gestavit xiv, 52  
 Gestus xii, 100 lascivos vi, 71  
 Getæ xii, 8  
 Getasque viii, 11  
 Getica nive ix, 102  
 Geticæ juvencæ vii, 80  
 Geticam Peucen vii, 84  
 Getici poli ix, 46  
 Geticis pruinis xi, 3  
 Getico tergo vii, 2  
 Gibberi sigillum fictile xiv, 182  
 Giganta luteum ix, 51  
 Gigantas xi, 52  
 Gigantei triumpho viii, 50  
 Gigantis magni xiii, 78  
 Glaber crure xii, 38  
 Glabraria iv, 28  
 Glaciem ix, 91  
 Glacies livida vii, 95  
 Glacilla vii, 87  
 Gladiator v, 24  
 Gladiatores iii, 16  
 Gladium i, 14  
 Glande xii, 75  
 Glandis Tuscæ vii, 27  
 Glandulas iii, 82. vii, 20  
 Glaphyren xi, 20  
 Glaphyro iv, 5  
 Glaucæ ix, 95  
 Glaucia vi, 29. ix, 27  
 Glaucias humatus vi, 28  
 Gleba iii, 65. ix, 23 magna v, 13 Setina v, 37. ix, 23  
 Glires somniculosos iii, 58  
 Gloria S 27. i, 22. 52. ii, 90. 91. iv, 55. v, 10. 24. vi, 80. vii, 50. 97. ix, 44. 61. x, 53. 63. xii, 21. xiv, 93 dulcis viii, 82 felix viii, 55. x, 89 inficianda ix, 100 læta x, 103 mæsta x, 50 nova viii, 15 nulla xii, 36. xiii, 85 obscura xiv, 171 prima iv, 75. xiii, 92 quanta iv, 63 rara S 18. x, 63 sera i, 26 summa S 15. viii, 36  
 Gloriabitur i, 62  
 Gloriar i, 36  
 Gloriatu x, 92  
 Glorior ii, 86. xiv, 95  
 Gloriosa xii, 8  
 Glyceræ vi, 40. xi, 40  
 Glycere xiv, 187  
 Glyceren formosam xi, 40  
 Glypte ii, 45  
 Gobius xiii, 88  
 Gorgon ix, 26  
 Gorgonas x, 4  
 Gorgone posita vi, 10  
 Grabati iv, 53 nudi i, 93. xi, 56  
 Grabatis vi, 39  
 Grabatus tripes xii, 32  
 Graccho xi, 104  
 Graciles ligulæ v, 18 vias ii, 86  
 Gracili filo viii, 33 Ganymede xi, 43 libello xiii, 3  
 Graculo i, 116  
 Gradiere xii, 3  
 Gradu laborioso vii, 39 primo v, 14 sicco v, 22  
 Gradus v, 41 longos xi, 82  
 Græce ix, 45  
 Græci poëtæ ix, 12  
 Græco nomine xiv, 58  
 Græcula Echo ii, 86  
 Græcum v, 51  
 Græcus Bacchara xi, 74  
 Graia verbera ix, 73  
 Graiæ Lernæ v, 65  
 Gramina iii, 65  
 Gramine floreo ix, 91  
 Grammaticis ix, 74 inductis xiv, 120  
 Grammaticosque v, 56  
 Grammaticus vii, 64 bellus ii, 7  
 Grammaticusve x, 70  
 Grana vii, 20  
 Grande crimen ii, 65 ingenium ii, 44 jugum vi, 76 meritum viii, 65 nomen ix, 2 opus v, 5 pretium ix, 100 Sophos i, 4. vi, 48 et insanum Sophos i, 50  
 Grandem ii, 48 aprum xiv, 31  
 Grandemve lupum xi, 50  
 Grandes vii, 62. xii, 49 virgines iii, 58 Syri vii, 53  
 Grandi gutta iii, 47 pede vi, 64  
 Grandia v, 6. viii, 50. ix, 51 elrys-sendeta xiv, 97 colla xiv, 48 corpora xiv, 91 venabula viii, 55 verba ii, 69. ix, 33  
 Grandibus verbis minax ix, 28 cirris x, 83 thernis xi, 51  
 Grandis auctio ix, 4 bos x, 79 fibula vii, 82 filia vii, 10 muræna xiii, 80 pluvia ix, 99 reus vii, 72 sarcina viii, 75 Linus v, 12 virgo viii, 3  
 Grandius ix, 60 secretum xi, 45  
 Grantiana vera iv, 39  
 Graphiaria armata xiv, 21  
 Graphiarium xiv, 21  
 Grata ix, 59. x, 12 corona xiii, 35 facies vii, 25 gaudia i, 35 præmia

i, 32 quies xi, 26 victima iii, 24. xii, 91  
 Gratæque xiv, 80  
 Grates xii, 9  
 Grati honoris xiv, 32  
 Gratia vi, 80. ix, 27. xi, 13 duplex xiii, 33 major iv, 29. xii, 62 tanta xiv, 145  
 Gratias ix, 7  
 Grator iv, 44. xiii, 21  
 Gratis i, 30. 74. 96. iii, 30. iv, 37. v, 16. vii, 75. x, 3. 29. 75. xii, 32. 55. 63. xiv, 1. 75  
 Gratissima res iv, 31  
 Gratissimus ix, 17  
 Grato ore vii, 63 versu iv, 55  
 Gratulor x, 70  
 Gratulatori lasso x, 74  
 Gratum vii, 52 Jovem v, 1 munus viii, 28. xii, 24. xiv, 60 nomen iv, 31 pignus x, 73 sidus S 26  
 Gratus ix, 29 aper iii, 77 cunnus iii, 81 December vii, 72 eques viii, 15 homo iv, 84  
 Gravatus iii, 22  
 Grave v, 6. 78. ix, 56. 69 munus ii, 30 pretium xi, 38  
 Gravem casum ii, 65 coronam iii, 47 ursum S 22 vultum v, 51  
 Graves vii, 47. viii, 3 annos vii, 64 avos vii, 47 Curios ix, 29 luxur xii, 15 saccos quindecim x, 74  
 Gravesque halteras vii, 67  
 Gravi servitio i, 53 sue xiii, 56 telo S 13  
 Gravidam suam S 12  
 Gravior S 14 Curio Fabricioque xi, 16  
 Graviora pondera v, 65  
 Gravis iv, 11. v, 65. xi, 16 annulus xiv, 123 arca iii, 40. x, 14 Fescennia i, 88 hasta vii, 63 ira iv, 11 Iris iv, 19 languor vi, 70 medicina xi, 71 sylvia iv, 66 summa x, 75 terra v, 34. xi, 14 testa vii, 53 turba S 4 Vestinus iv, 73 uxor xi, 84 et fervens hemitritæus xii, 91  
 Gravisque x, 23  
 Gravitas xi, 104  
 Graviter ii, 27. iii, 28. xiii, 18  
 Gravius i, 88. v, 22  
 Graviusque vii, 95  
 Grege ii, 43. iii, 91. viii, 51. x, 98 Pierio ix, 87. xii, 11 primo xiv, 158 purpureo xiv, 55 Strymonio ix, 30 Vestino xiii, 31 uno ii, 46  
 Gremio viii, 55 Castalidum vii, 12  
 Greges ii, 74. vii, 54 innumeros v, 13  
 Gregibus tinctis xii, 63  
 Gregis viii, 28 Bætic v, 37

Gremio xiv, 61  
 Gressibus vagis ii, 57  
 Gressu licenti iv, 8  
 Gressumque vi, 80  
 Grex ii, 43 plenus vi, 39 togatus et capillatus ii, 57  
 Grues ix, 14  
 Grylli ii, 14  
 Gubernet ix, 23  
 Gula ii, 40. iii, 17. v, 70. xi, 86 ingenuosa xiii, 62 ingenua vi, 11  
 Gulæ iv, 78. vii, 20. 49 Pellææ xiii, 85  
 Gulaque i, 21  
 Gulam xiv, 220  
 Gulosam partem xi, 61  
 Gulosus xiii, 71  
 Gulosus iii, 22. vii, 20  
 Gulosus nimium lectore x, 59  
 Gulosus vii, 20. viii, 23. ix, 11. xii, 41 homo xii, 64  
 Gurgite flumineo iv, 66 sulphureo vii, 93  
 Gustata aqua vii, 47  
 Gustatorium xiv, 88  
 Gustu xi, 31. 52  
 Gustus primus xiii, 61  
 Gutta i, 110. vii, 25. xi, 98. vi, 15  
 Gutta iv, 32 grandi iii, 47  
 Guttatæ Numidicæ iii, 58  
 Guttur turpe xi, 21  
 Guttus corneus xiv, 52  
 Gymnasium iii, 68

H.

Habe ii, 10. 48. viii, 37. x, 51. xiii, 53  
 Habeas ii, 79. iii, 93. iv, 33. 39. xi, 66. x, 100. xiv, 179  
 Habeat ii, 18. [iii], 93. vi, 67. viii, 61. xi, 41. xii, 20. xiii, 126  
 Habebas i, 100. xi, 44  
 Habebis v, 42. xiii, 3  
 Habebunt ix, 7  
 Habemus viii, 61. x, 2  
 Habenas æternas vi, 3 Iulcas ix, 102  
 Habendam i, 85  
 Habenis v, 48  
 Habent i, 2. 4. 37. ix, 4. x, 16. xii, 13  
 Habeo iv, 15. 72. v, 9. xii, 25  
 Habere i, 3. 42. ii, 8. 26. 68. 86. iv, 10. 34. vi, 21. 60. vii, 11. viii, 2. 5. 33. 34. 65. ix, 17. x, 41. 54. 98. xi, 32. 43. 60. 69. 88. 102. xii, 6. 18. 100. xiii, 117. xiv, 78. 178. 220  
 Haberet v, 23. xi, 60  
 Haberi iv, 5  
 Haberis xiv, 74  
 Habes ii, 87. iii, 72. iv, 31. v, 27. vii, 78.

- ix, 87. v, 25. xi, 57. xii, 25. xiv, 219  
 Habet S 4. 18. i, 101. ii, 93. iii, 8. iv,  
 19. 72. v, 22. 38. vi, 61. 74. vii, 102.  
 viii, 78. ix, 4. x, 18. xi, 15. 59. xii,  
 10. 14. xiii, 78. xiv, 174. 179  
 Habeto i, 93  
 Habetur viii, 73. xi, 90  
 Habiles calamos xiv, 38  
 Habilis xiii, 22  
 Habitabas x, 28  
 Habitabit xi, 34  
 Habitare i, 4. viii, 14. ix, 44. xi, 18.  
 xii, 32. xiii, 60. xiv, 77  
 Habitas xii, 50  
 Habitat xi, 83. xii, 3  
 Habitatator ix, 52  
 Habito i, 118  
 Habitusque ix, 66  
 Habui v, 9  
 Habuisse S 8. xi, 43  
 Habuit iii, 31. iv, 46. viii, 57. ix, 44  
 Hædi x, 92. xiii, 39  
 Hædina pelle xii, 45  
 Hædis stantibus xiii, 38  
 Hædum x, 87  
 Hædus raptus ore lupi x, 48  
 Hæmo Orpheo S 3  
 Hæreat ii, 61  
 Hærebat iii, 91  
 Hærebit vi, 64. xi, 7  
 Hærebo ii, 24  
 Hæredem iii, 10. vi, 63. vii, 66. ix, 49.  
 x, 97. xi, 48. xii, 73  
 Hæredes iv, 33. xi, 14  
 Hæredi xiii, 126  
 Hærenti x, 30  
 Hærere ix, 101  
 Hæres vi, 86. viii, 44. ix, 48. xi, 4. xii,  
 48  
 Hæret i, 86. xi, 61. xii, 38  
 Hæsi ix, 49  
 Hæstisti vii, 45  
 Hæsit i, 7. vii, 45  
 Halat x, 48  
 Halitus x, 42 cervinus xii, 29  
 Hamo vi, 63  
 Hamos v, 18 sacrilegos iv, 30  
 Hamus ii, 40 fallax iv, 56  
 Hannibal ix, 44. xiii, 73  
 Hannibalis iv, 14  
 Haphe vii, 67  
 Harpasta xiv, 48 pulverulenta iv, 19.  
 vii, 32  
 Harpasto vii, 67  
 Harpyiasque x, 4  
 Haruspex iii, 24  
 Hasta S 12. v, 65. xiv, 179 belligera  
 v, 24 gravis vii, 63 lævis ix, 57  
 Hastas emissas xiv, 202  
 Haud ix, 3  
 Haurire viii, 39  
 Hausisti ix, 83  
 Hausit iv, 25  
 Hebe ix, 66  
 Hebes ictus vii, 32  
 Hebetantque xiii, 67  
 Hectora xiv, 212  
 Hectoreo equo xi, 104  
 Hectoreos rogos vi, 71  
 Hectoris x, 90  
 Hecubaque vi, 71  
 Hecubam iii, 32. 76  
 Hedera viii, 82  
 Hederæ i, 77  
 Hedyli ix, 58  
 Hei ii, 1  
 Helciariorum iv, 64  
 Helena vii, 100  
 Helene i, 63. ix, 104  
 Heli i, 96  
 Heliadum iv, 59 pollice gemma trita ix,  
 14  
 Helicaonia regione xiv, 152  
 Helicaonis x, 93  
 Helicen iv, 3  
 Helicon i, 77  
 Helicone toto xii, 6  
 Heliconis x, 64  
 Helide i, 35  
 Helius v, 24  
 Helles ix, 72  
 Hemitritæo ii, 40  
 Hemitritæus iv, 81 gravis et fervens xii,  
 91  
 Herba xi, 18 Appula viii, 28 rubens ix,  
 62 rudis ii, 90 salax x, 48  
 Herbarum v, 23  
 Herbis mitibus ix, 18. 73  
 Hercule simili ix, 104  
 Herculeæ laudis S 27  
 Herculeas manus S 15  
 Herculei Tiburis i, 13  
 Herculeo astro viii, 55 nomine iv, 44  
 Herculeos colles iv, 57. vii, 13  
 Herculeum S 6 numen ix, 102 Tibur iv,  
 62  
 Hercules Corinthius xiv, 177 fictilis xiv,  
 178  
 Herculis magni ix, 65 pusilli iii, 47  
 Here iii, 44. iii, 12. iv, 7. 61. x, 31  
 Heri i, 25  
 Hermaphroditum fœmineum vi, 68  
 Hermaphroditus x, 4 marmoreus xiv, 174  
 Herme ii, 15  
 Hermeroten x, 83  
 Hermes doctus v, 21 minax v, 21 su-  
 perbus v, 24 timendus v, 24  
 Hermione iii, 11

- Hermocratem vi, 53  
 Hermogenes xii, 29  
 Hermumque vi, 86  
 Hermus sordidus turbato auro viii, 78  
 Hernia ingens iii, 24  
 Herniarum xii, 84  
 Herodes clinicus ix, 97  
 Herois iii, 20  
 Heros Pœantius ii, 84  
 Hersiliæ x, 68  
 Hesionem S 27  
 Hesperia viii, 28  
 Hesperias boves ix, 102  
 Hesperidum iv, 64 nemus S 21  
 Hesperio orbe viii, 78  
 Hesperium pecus ix, 62  
 Hesperius liquor xiii, 40  
 Hesterna cœna ii, 72 luce i, 69. iv, 15 nocte i, 28  
 Hesternis coronis ix, 62  
 Hesterno mero i, 29 vino i, 88  
 Heu i, 4  
 Hexaclinon testudineum ix, 60  
 Hexametris vi, 65  
 Hexaphoris ii, 81  
 Hexaphoro ingenti iv, 51  
 Hiare xi, 18  
 Hiatu infinito iii, 72  
 Hiatus patulos iii, 19 vastos i, 23  
 Hic atque inde intlexa, passim  
 Hiccine vi, 63  
 Hicine x, 56  
 Hiero ix, 104  
 Hilarem pœnam iii, 64  
 Hilaris urbanos iii, 58 Musæ vii, 8  
 Hilaris vi, 53 Cato xii, 6  
 Hilarus vi, 73  
 Hinc i, 118  
 Hippocrates ix, 95  
 Hippodamus iv, 31. vii, 57  
 Hippodromon pulvereum xii, 50  
 Hippolyto viii, 46  
 Hippolytum xiv, 203  
 Hircosi subulci x, 98  
 Hircosis ix, 48  
 Hircoso osculo xii, 59  
 Hircum iii, 24  
 Hircus moriturus iii, 24 piger iv, 4 recens vi, 93 unus xi, 84  
 Hirpini iii, 63  
 Hirsuta ilice vi, 64  
 Hirsutas genas vi, 52  
 Hirsutis cruribus genisque x, 65 imaginibus ix, 48  
 Hirsutum vii, 58  
 Hirundinino nido xi, 18  
 Hispanæ paludis xii, 57 rotæ iv, 46 Tarraconis arces x, 104  
 Hispanas iv, 28 metretas v, 16  
 Hispania iii, 14  
 Hispaniæ i, 50  
 Hispanis capillis contumax x, 65  
 Hispano auro vii, 88  
 Hispidæ matris iii, 58  
 Historia Romana xiv, 191  
 Historias bellas ii, 7  
 Histra testa xii, 64  
 Histrio satur xii, 78  
 Hodie i, 16. 28. iv, 7. v, 58. ix, 36. xi, 65. xii, 48  
 Homeri batrachomyomachia xiv, 183  
 Homerus xiv, 57 in membranis xiv, 184  
 Hominem v, 28. vi, 33. x, 4. 31 malignum v, 28  
 Hominis ii, 40. ix, 95. xiv, 212  
 Hominum S 10. vii, 47. viii, 4  
 Homo iv, 84. v, 82. vii, 9. ix, 42. x, 31 asper v, 61 bellus i, 10. iii, 63 bonus xii, 51 desidiosus i, 108 fidus iv, 5 gratus iv, 84 gulosus xii, 64 imperiosus ix, 54 ingeniosus i, 74 liber i, 68 magnus ii, 32. ix, 51. xi, 56 cautus, pulcher, dulcis, nullus vii, 100 officiosus x, 88 purus ix, 64 pusillus i, 10. v, 82 sagax et astutus xii, 88 vitiosus xi, 92  
 Honesti i, 40  
 Honor i, 89. x, 50 auctus xiv, 4 antiquus xi, 11  
 Honorato iv, 27. v, 15  
 Honore viii, 78. ix, 4 æterno i, 117 gemino iii, 2 tanto x, 79 vano xi, 32  
 Honorem viii, 55  
 Honores ix, 65 molles S 1 mutuos xii, 63 perpetuos ix, 62 sacros viii, 66  
 Honorificum x, 45  
 Honoris grati xiv, 32  
 Honorum iv, 40  
 Honos viii, 80 nullus iv, 31 omnis viii, 8 quantus xii, 62 tantus vi, 80  
 Hoplomachus viii, 74  
 Hora x, 19. 38. xi, 50. 106 æstiva xii, 1 decima iv, 8 meridiana iii, 67 omnis x, 44 prima iv, 8 prior x, 48 tertia xii, 18  
 Hora ii, 67 decima i, 109. iii, 36. xi, 79 sexta iii, 100 una ii, 1. x, 74 undecima ix, 60  
 Horæ supremæ x, 5  
 Horam v, 80. viii, 81. xi, 73  
 Horas viii, 67. xi, 77 bonas i, 114 extremas iv, 73  
 Horatiorum iii, 47  
 Horatius ix, 42 solus iv, 2  
 Hordeum xiii, 11  
 Horis viii, 7 decem xi, 29 omnibus i, 87  
 Horrescat v, 34  
 Horret xi, 39

- Horribiles Sabinae xi, 15  
 Horrída vi, 25. xi, 91 pectora ii, 36. iv,  
     57 sidera brumæ (hyemis) ix, 13  
 Horrídique Sylvani x, 92  
 Horridis lorís x, 62  
 Horridulos filios x, 98  
 Horridus iii, 20. 36. 58 December vii,  
     36. 95 Liburnus i, 50  
 Hortatur xi, 55  
 Hortatus i, 79  
 Horti viii, 40 Corcyrae xiii, 37 subur-  
     bani vii, 49  
 Hortis iv, 64. v, 62 felicibus xiii, 20  
     sitientibus ix, 19  
 Horto ingenti vi, 72 medio iii, 68 Præ-  
     nestino ix, 61  
 Hortos v, 62. xii, 33 patrios xii, 31  
     Pharios vi, 80 vicinos i, 115. xi, 34  
 Hortum vi, 72 argentem v, 78  
 Hortus vii, 69. x, 48. xi, 8. 18 facilis  
     iii, 58 securus x, 94  
 Hospes iii, 5. iv, 80. v, 62. x, 20. xi,  
     24. xii, 3 tutior viii, 14 plurimus viii,  
     3  
 Hospita umbra x, 26  
 Hospitalitate comi iv, 61  
 Hospitem x, 92  
 Hospitibus v, 62. xiii, 3  
 Hospitis invicti ix, 62  
 Hospitium commune v, 62  
 Hoste i, 49. 52 gemino xiv, 17  
 Hostem ii, 80  
 Hosti vii, 5  
 Hostia ix, 43 parva ix, 32  
 Hostibus xiii, 60  
 Hostiles minas vi, 76  
 Hostis gemmeus xiv, 20 pius i, 22  
 Huc iii, 68. xii, 34  
 Humane ii, 15. xii, 55  
 Humanus vi, 59  
 Humanum genus ix, 46  
 Humatus Glaucias vi, 28  
 Humeris viii, 48  
 Humi viii, 75  
 Humida lina x, 37 Trebula v, 71  
 Humiles i, 105  
 Humilesque x, 72  
 Humili pectore vii, 40  
 Humo aggesta viii, 57  
 Humorem xii, 83  
 Humum sanguineam ii, 75  
 Humus x, 51 dives xii, 62 Labicana i,  
     89 mæsta ix, 71  
 Hyacinthon viii, 63  
 Hyacinthus in tabula pictus xiv, 173  
 Hyantæ aquæ xii, 3  
 Hyberna Arctos vii, 7  
 Hyberna capsâ xi, 8  
 Hybernæ rosæ iv, 29  
 Hybernas basiationes vii, 95 rosas vi,  
     80  
 Hybernus viii, 14 aquis vii, 36  
 Hyberno gelu iv, 18 lacu x, 85  
 Hybernus dies vi, 59 recessus v, 67  
 Hybernus Tibur v, 71  
 Hybla vii, 88. x, 74 florida ii, 46  
 Hyblæ xiii, 105  
 Hyblæa mella xi, 42  
 Hyblæis apibus ix, 27 thymis v, 39  
 Hyblam ix, 12  
 Hybrida viii, 22  
 Hybridarum vi, 39  
 Hydra xiv, 177 improba v, 65  
 Hydræ S 27  
 Hydram fecundam ix, 102  
 Hydrocelas tumidas xii, 84  
 Hyeme v, 37  
 Hyemem ii, 46  
 Hyemes ix, 2  
 Hyems x, 51 septima xi, 91 sexta x,  
     61 sterilis viii, 68 tota xiii, 59  
 Hygea xi, 60  
 Hylæ vii, 50  
 Hylam vi, 68. ix, 26. 66. xi, 43  
 Hylan xi, 28  
 Hylas v, 48. viii, 9 pulcher iii, 19 rap-  
     tus x, 4  
 Hylle ii, 51. 60. iv, 7  
 Hylum ix, 26  
 Hymenæe iv, 13  
 Hymetti Thesæi xiii, 104  
 Hymettia mella xi, 42  
 Hymettos vii, 88  
 Hymnus xii, 75  
 Hyperborei Bootæ iv, 3 triumpho viii,  
     78  
 Hyperboreis oris vii, 6  
 Hyperboreo orbe ix, 102  
 Hyperboreos Triones ix, 46  
 Hypne piger xi, 36  
 Hyrcano equo viii, 26 jugo S 1  
 Hysterica xi, 7. 71

## I.

- I S 23. i, 4. 43. ii, 6. iv, 10. v, 82. vii,  
     2. 84. 89. viii, 63. ix, 3. 100. x, 19.  
     96. 101  
 Jaceam ix, 88  
 Jacebat iii, 91  
 Jacebunt viii, 3  
 Jacent iv, 44. x, 71  
 Jacente viii, 44  
 Jacentem iii, 44  
 Jaccæ iv, 35. v, 74. xi, 18  
 Jaceret xi, 43  
 Jaces x, 13. 26. xi, 22

- Jacet i, 83. iii, 82. iv, 59. 64. v, 62.  
vi, 28. 52. vii, 27. 40. ix, 44. 93. x,  
55. xi, 43. 81. 91
- Jacta v, 42
- Jactamur x, 58
- Jactas xii, 53
- Jactat S 22. v, 8. 14. vii, 90
- Jactatam x, 30
- Jactatis togis xiii, 98
- Jactes ix, 103. x, 65
- Jactet S 1
- Jactis iv, 30
- Jacturam v, 80
- Jacui xi, 73
- Jacuit S 14. 21. viii, 75
- Jaculo ix, 21. 57 levi iv, 55
- Jam S 27. i, 24
- Jamdudum vi, 42. v, 19
- Jamque vi, 39. vii, 47. x, 48
- Jane viii, 2. 8. x, 28. xi, 4
- Jani viii, 33. x, 41 Kalendis xiii, 27  
mense xii, 31
- Janiculi iv, 64
- Janitor v, 22
- Jano vii, 8
- Ianthida vi, 21
- Ianthina ii, 39
- Janthis vii, 14. 50
- Janua aperta iv, 29 nulla i, 71 surda  
x, 13
- Januam disertam x, 19
- Janus viii, 2. ix, 2 pacificus viii, 66
- Iaspidas v, 11
- Iaspidibus magnis ix, 60
- Ibam ix, 50
- Ibat iii, 47. xi, 61. xii, 32
- Ibatis xii, 2
- Iberi v, 65 stabuli viii, 28
- Iberis iv, 55. x, 20. 65 terris vi, 18
- Ibcros vii, 52. xii, 9 truces x, 78
- Ibi i, 50
- Ibis i, 4. x, 19. 78
- Ibit vii, 8. x, 78. xi, 7. xiv, 31
- Ibo i, 47. ii, 24
- Ichneumon perniciosus vii, 87
- Icta S 13. viii, 33 Plccusa ii, 66
- Ictu certo S 23
- Ictus vii, 2 hebes vii, 32
- Ida i, 72. x, 89 conscia iv, 1
- Idæi busti ix, 35
- Idæo cinædo x, 98
- Ideo i, 1. vi, 5
- Idibus iv, 66 Augustis xii, 67
- Idumæas palmas x, 50
- Idumæos triumphos ii, 2
- Idus v, 41 Maias iii, 6 maternæ vii, 74  
Octobres x, 62. xii, 67
- Jecur anseris xiii, 58 majus, ibid.
- Jejunia iv, 1
- Jentacula i, 88. xiv, 223 frugi xiii, 31
- Igitur i, 86
- Ignē iv, 57. v, 55. x, 36 attonito viii,  
30 contempto i, 22 lento viii, 21 ma-  
ligno x, 96 nullo xi, 56
- Ignes nocturnos xiv, 42
- Ignibus vi, 83 Scythicis xiv, 109
- Ignipedes tauros S 27
- Ignis iv, 66. vii, 27 pallidus iii, 65
- Ignoras ii, 29. 77
- Ignorat i, 110. 112. vi, 39. xii, 99
- Ignores i, 3
- Ignoro iii, 45
- Ignoscas viii, 69
- Ignoscat v, 7
- Ignoscas iv, 26
- Ignosco ii, 89. iii, 27. xi, 94
- Ignota xiv, 100 toga xii, 18
- Ignota mole S 15
- Ignotas S 28
- Ignoti maris vii, 19
- Ignotos xi, 35
- Ignotumque opus xi, 78
- Ignotus v, 60
- Ilex xiv, 92
- Ilia x, 45 casta ix, 42
- Iliaco cinædo ii, 43 ministro iii, 39
- Iliacos amores xii, 52
- Ilias xiv, 184
- Ilice xiv, 70 hirsuta vi, 64 multa vii,  
27
- Ilicesque x, 92
- Iliceti vicini xii, 18
- Ilicetum sanctum iv, 55
- Illæsa vii, 2
- Illæsum i, 7 juvenem ix, 91 leporem  
xiv, 200
- Ille atque inde inflexa, passim.
- Illigatas damas i, 50
- Illotos ministros viii, 67
- Illotus vi, 42
- Illustrem xiv, 41
- Imagine vi, 27. ix, 1. 25. 75. xiii, 30  
tacita vi, 13 falsa iv, 53
- Imagines superbas v, 20
- Imaginibus hirsutis ix, 48 immodicis ii,  
90
- Imago vi, 39. vii, 84. xi, 102 digna ii,  
66 major ix, 77 plurima i, 71
- Imbelles damæ iv, 74. xiii, 94 thalamos  
vii, 58
- Imber Castalis ix, 19 subitus xii, 26
- Imbre xi, 96 æstivo iii, 65 assiduo iv,  
18 expresso xiv, 144
- Imbribus immodicis iii, 100
- Imbricemque ii, 37
- Imbrifer Nilus i, 62
- Imbuant vii, 26
- Imbue xiii, 8



- Imbuat viii, 31  
 Imitantur v, 18  
 Imitare v, 38  
 Imitata i, 44 basia blandas columbas  
   xi, 104  
 Imitatur xi, 31  
 Imitatus ix, 25. xi, 82  
 Imiter xi, 90  
 Immatura corpora ix, 9  
 Immemor iv, S3  
 Immensis jugis viii, 65 querelis ix, 46  
 Immensum Maronem xiv, 186  
 Immeritas opes vii, 32  
 Immeritos mares vi, 2  
 Imminente bruma iii, 58  
 Immixtum genus S 21  
 Immo i, 11. 86. iii, 40. 47  
 Immodicæ avaritiæ ii, 56  
 Immodici lacus vii, 28 nulli ii, 43  
 Immodicis vi, 29 clunibus iii, 60 ima-  
   ginibus ii, 90 imbribus iii, 100 lau-  
   dibus S 1  
 Immodico Nerone x, 48  
 Immortale Faleum ix, 94. xi, 36  
 Immota feritas v, 31  
 Immundæ carnis iii, 24  
 Immundam aquam i, 93  
 Immundum ceroma xiv, 50  
 Imo de pectore x, 80  
 Imo nido vii, 17 sinu i, 16  
 Impedient x, 37  
 Impeditam damam iii, 58  
 Impensis S 4  
 Imperat iv, 8. xi, 6  
 Imperator v, 49. x, 72  
 Imperatque xi, 40  
 Imperet xiii, 4  
 Imperia i, 50  
 Imperiosa facies vi, 23 res est timor  
   xi, 58  
 Imperiosus homo ix, 54  
 Imperium xi, 5 Ausonium vi, 60  
 Impia bella iv, 11 flamma v, 42 tellus  
   vi, 85  
 Impio versu x, 5  
 Impiorum Colchorum iii, 58  
 Impius v, 69 Libys iv, 30  
 Impleat iv, 45  
 Implere viii, 78. xiv, 12  
 Implet i, 23. 85. iii, 60. iv, 29. xi,  
   18. 31  
 Impletura frigora v, 34  
 Implevit vii, 63. x, 85  
 Implicuit vi, 15  
 Implicitam S 11  
 Implicitas aves ix, 55 enterocelas xi, 84  
 Implicitum i, 102  
 Impones i, 53  
 Impositas pilas S 22  
 Impositum nomen iv, 31  
 Imposui iv, 80  
 Imposuit iii, 57. iv, 40. v, 36. x, 25  
 Impotens bruma i, 50  
 Imprecor vii, 24  
 Impressi x, 42  
 Improba charta viii, 21 fila xiii, 57  
   fumaria x, 36 Hydra v, 65 lingua  
   ii, 61 manus xiv, 16 pica i, 54 sa-  
   tucia iii, 75 Tyros x, 16 vota iv, 1  
 Improbæque tigres i, 105  
 Improbe x, 31 Cinna iii, 61 lepus i,  
   49 Zoile xi, 54  
 Improbi iii, 20. v, 80 panis caninas  
   buccas x, 5 Phædri iii, 20 Malchio-  
   nis iii, 82  
 Improbior iv, 6  
 Improbiora iii, 86  
 Improbis Gadibus v, 78 gannitibus v,  
   60 votis xii, 98  
 Improbissimusque xii, 55  
 Improbius v, 50. ix, 68. x, 71  
 Improbo cornu vii, 7 somno xii, 18  
 Improbum xi, 80  
 Improbis comes xii, 38 magister i, 42  
   scorpius iii, 44  
 Impudenter i, 50  
 Impudici Tigellini iii, 20  
 Impudicum digitum vi, 70  
 Impudicus odor xii, 32  
 Impune x, 70  
 Impurus xi, 61  
 Imputantur v, 20  
 Imputat iii, 6. x, 30  
 Imputes v, 80  
 Imputet iv, 83. xii, 48. 83  
 Imus vi, 74. xii, 57  
 In rosa æterna vivere viii, 77  
 Inque i, 79  
 Inachidos xi, 47  
 Inæqualem libellum vii, 90  
 Inæquales mensas i, 56  
 Inamabilis sciurus v, 37  
 Inane i, 77 cælum iv, 21 corpus viii,  
   75  
 Inani sporta x, 37  
 Inanis culcita v, 62 saluator iii, 58  
 Inausum ii, 14  
 Incaluit iv, 66  
 Incedit vi, 39. xii, 38  
 Inceditque vii, 39  
 Incendia v, 7. vi, 33  
 Incendisse iii, 52  
 Incensura ix, 3  
 Incerta acu ii, 66  
 Incertis fritillis iv, 14  
 Incesti Tereos xiv, 75  
 Inchoat iii, 79. xiii, 14. 36  
 Incideris iii, 46. xi, 95

- Incidisti vii, 76  
 Incidit ix, 77  
 Incipe ii, 64  
 Incipiant i, 26  
 Incipiat ii, 1  
 Incipient v, 69  
 Incipit i, 39. xi, 46  
 Inciso ore iii, 60  
 Incitato xi, 1  
 Incitatus x, 76  
 Inclinat i, 77  
 Incolis vi, 27  
 Incomatis xii, 98  
 Incomitis capillis i, 25  
 Incubasque xii, 53  
 Incudibus percussis ix, 69  
 Inculti foci iv, 66  
 Incultis asparagis xiii, 21  
 Incumbunt v, 13  
 Incurris i, 9  
 Incurvabat xi, 43  
 Incustoditis et apertis liminibus i, 35  
 Inde i, 44  
 Indecens v, 14 morbus xi, 61 nasus  
 ii, 11 pavo v, 37 pellis vii, 20  
 Indecenter xii, 22  
 Index superbus iii, 2  
 Indica pompa viii, 78  
 Indicae pecudis v, 37  
 Indicas xii, 96  
 Indicatque ix, 45  
 Indici littoris x, 38  
 Indiciis certis ii, 54  
 Indicis lapillis i, 110  
 Indico labores iv, 90  
 Indico cornu i, 73  
 Indicosque dentes x, 98  
 Indignaque iii, 34  
 Indignantia tecta ii, 90  
 Indignas fauces i, 79  
 Indignior cella ix, 74  
 Indis dentibus ii, 43  
 Indixit xi, 50. xii, 78  
 Indocta falce vi, 73  
 Indoctis grammaticis xiv, 120  
 Indos sardonychas iv, 28  
 Inducenda xiv, 108  
 Indue ii, 41  
 Induceras xiv, 139  
 Induis xiii, 87  
 Induiturque viii, 48  
 Indulgent i, 105. vi, 43  
 Indulgentia tanta ii, 34  
 Indulget iv, 3. 56. xi, 41  
 Indulsit x, 38  
 Indus niger vii, 30. x, 16  
 Indutus v, 23  
 Incantum leporem iv, 66  
 Inenarrabile munus ii, 10  
 Inepta xii, 97  
 Inepte vii, 33. x, 100 vir i, 69  
 Ineptiarum xi, 1  
 Inermi fronte iii, 58  
 Inest i, 110. viii, 18. xii, 74. xiv,  
 145  
 Inevolutus xi, 1  
 Inexplicitosque Platonas ix, 48  
 Infamata puella x, 87  
 Infanem Cypron ix, 91  
 Infandas poenas ix, 9  
 Infando auro v, 69  
 Infandum scelus vii, 14  
 Infans vii, 96. xi, 32. xiii, 97. xiv,  
 177  
 Infantaria iv, 88  
 Infante sordido i, 50  
 Infantem iv, 88. x, 95  
 Infantes vi, 70. ix, 9 vagientes xi, 61  
 Infanti vi, 38. vii, 25 prostituto ix, 7  
 Infantis xii, 83 domini ix, 21 prima  
 figura ix, 75  
 Infelix ii, 46. 75. vii, 64. xi, 7 rogus  
 viii, 75 sponsa xii, 48 venter ii,  
 51  
 Inferiora viii, 71  
 Inferiore nube viii, 36  
 Inferius descendere x, 75  
 Infernas aquas i. 102. ix, 30 umbras  
 i, 37. xi, 69  
 Infernis umbris iv, 16. xi, 5  
 Infestos oculis pilos x 56  
 Inficetum v, 78  
 Inficienda gloria ix, 100  
 Inficiande Varro v, 30  
 Inficiator i, 104  
 Inficiatus ix, 85  
 Infinito hiatu iii, 72  
 Inflammatus x, 86  
 Infunde v, 64  
 Infuso Falerno i, 72  
 Infusum v, 70  
 Ingenuit ix, 60  
 Ingenii duri v, 56  
 Ingenio i, 112. v, 63. vi, 28. viii, 18  
 propiore v, 5  
 Ingeniosa xi, 7 gula xiii, 62 scripta vi,  
 60 situs xiv, 117  
 Ingeniosus homo i, 74. vii, 9  
 Ingenium S 14. iii, 26. v, 27. viii, 56  
 73. xii, 4. xiv, 115 dulce S 20  
 grande ii, 44 mitius S 0  
 Ingeniumque viii, 70 vetus xi, 7  
 Ingens iii, 50. ix, 42 hernia iii, 24  
 Livius xiv, 190 onerosaque turba ix,  
 56 solitudo iii, 44 turba i, 74  
 Ingenti viii, 7 domino viii, 75 hexa-

- phoro iv, 31 horto vi, 72 impro-  
boque somno xii, 18 lustro iv, 1,  
manu iv, 8 ore i, 7. iv, 14 sorore  
xii, 32 voce iii, 46. vii, 8. viii, 7  
Ingentia v, 52 munera iv, 56 nomi-  
na xi, 5 pectora xi, 10  
Ingentis fati i, 52  
Ingenua gula vi, 11  
Ingenua facie iii, 33  
Ingenuæ pigritiæ xii, 4 vires x, 47  
Ingenuam iii, 33  
Ingenuasque cruces x, 82  
Ingenuumque iii, 46  
Ingessit i, 22  
Ingrata lux gravisque x, 23  
Ingrata spatia iii, 58  
Ingratæ arcæ iv, 67 Lethes flumina x, 2  
Ingratas amicitias v, 19  
Ingrate viii, 3. xiii, 87  
Ingrati Pompeii v, 10  
Ingrato S 10 urso S 21  
Ingratum vi, 79  
Ingratus vi, 86 ager x, 47  
Ingrediare xiv, 30  
Inguen xi, 72 lacerum iii, 71  
Inguina vi, 81. vii, 30. 35. xi, 22.  
xiii, 67. xiv, 69 diversa iii, 18 si-  
millima loco madido vii, 58  
Inguine iii, 81 exhausto xiii, 63  
Inguinibus ii, 61. vii, 18  
Inhæreret v, 79  
Inhorruit i, 67  
Inhumana invidia vii, 12  
Inhumanæ cicadæ x, 58  
Inhumani lupi x, 48  
Inhumanos amicos v, 22  
Inhumanus v, 18  
Injecta iv, 75  
Injecto vii, 32  
Inimica S 4  
Inimicitie ingentes v, 50  
Inimicus xiv, 184  
Iniqua Fortuna ii, 24  
Iniquas preces v, 6  
Iniqui Aquilonis stridentes flatus x, 82  
Iniquis flammis x, 50  
Injuria parva ix, 9  
Innocens iii, 44. iv, 30. vi, 28. x, 76  
ruina i, 83  
Innocuis verbis vii, 12  
Innocuos sales iii, 99 lusus i, 5  
Innuis ix, 38  
Innuvit i, 69  
Innumera compede ix, 23  
Innumeras Olympiadas iv, 45  
Innumeris synthesibus ii, 46  
Innumeri apri vii, 2  
Innumero Leone viii, 55  
Innumeros greges v, 13  
Inobservata viii, 32  
Inoffensa via xiv, 209  
Inopem famem xiii, 1  
Inopes Cynicos xi, 84 sturnos ix, 55  
Inopi xii, 88  
Implicitas ix, 55  
Inquam vi, 64  
Inquieta marmora v, 80  
Inquietas curas x, 30  
Inqueti Sisyphei x, 5  
Inquieto iv, 55  
Inquietus xii, 18  
Inquilinus i, 87  
Inquinamur v, 8  
Inquinator Manneius xi, 61  
Inquinatum vellus iv, 4  
Inquiris vi, 20  
Inquis ii, 17. 65. 93. iii, 27. 38. 46.  
iv, 33. 72. v, 16. 62. 63. vi, 34.  
51. 54. 56. viii, 10. 17. 37. x, 11.  
xii, 25. 40. 97. xiv, 1  
Inquit i, 14. ii, 30. v, 37. vi, 78. 82.  
ix, 35. 93. xii, 26  
Insani freti iv, 63  
Insania viii, 48. ix, 71  
Insanis iii, 38  
Insano symmate iv, 49  
Insanum i, 50 caput ii, 66  
Inscriptis ix, 16  
Inscripta basis ix, 45  
Inscriptæ cellæ xi, 45  
Inscripti viii, 75  
Insequeris v, 84  
Insequor v, 83  
Insulas vii, 17  
Inserta cupresso vi, 49  
Insertam manum ii, 75  
Inservisse iv, 31  
Insidias iv, 56. xii, 14  
Insidiemur xii, 14  
Insidiose puer xiv, 172  
Insidiosorum latronum xiv, 20  
Insignis puer iii, 91  
Insilui iv, 22  
Inspectum vi, 82  
Inspexit ix, 60  
Inspice i, 55  
Inspicit x, 80  
Inspiciturque xi, 70  
Instant xi, 98  
Instantes undas S 25  
Instanti viii, 73  
Instanti Rufe vii, 68  
Instanti Rufi viii, 51  
Instantius xii, 100  
Instar vii, 12  
Instaret xi, 23  
Instat i, 16. xii, 59  
Instent vii, 97

- Instes vi, 23  
 Institor temerarius vii, 61 lippus xii, 57  
 Instructa iii, 45. x, 59  
 Instructam domum xii, 66  
 Instructum iv, 10  
 Instrue v, 62  
 Insulis iv, 37  
 Insulse vii, 85  
 Insulsissimus xii, 55  
 Insultet v, 31  
 Intacta rota transmisso petauro ii, 21  
 Intactas coronas xi, 89  
 Intelligat x, 21  
 Intentatum ii, 14  
 Inter i, 60  
 Interdum xii, 36  
 Interior lana cyni xiv, 161  
 Interire vii, 38  
 Interjungit iii, 67  
 Interius ix, 29  
 Interponis i, 107  
 Interpositus i, 54  
 Intra i, 100. v, 6  
 Intraque xii, 57  
 Intrabit xi, 98  
 Intrabunt xiv, 30  
 Intrans xi, 99  
 Intrare iii, 93. vi, 7  
 Intras x, 10  
 Intrasti xi, 45  
 Intrat viii, 36  
 Intrature viii, 1  
 Intravit vi, 80. vii, 27. xiv, 74. 174  
 Intrent vi, 16  
 Intres i, 61  
 Intret iv, 19. xii, 99  
 Intus x, 80. xi, 61  
 Invadat ix, 57  
 Invalidum ingenuumque latus iii, 46  
 Invalidus comes viii, 75  
 Invasit viii, 59  
 Inveni vi, 51  
 Invenies v, 11 x, 4. vii, 58 viii, 31. xi, 17. 23  
 Inveniet xii, 29  
 Invenimus i, 110  
 Invenit S 26. i, 85. x, 16  
 Invenitur xi, 18  
 Invento apro xii, 1  
 Inventura xiv, 25  
 Inventus vi, 53  
 Inversa charta iv, 87  
 Invia lorica vii, 2  
 Invicta ix, 2  
 Invicti hospitii ix, 62 principis S 20  
 Invictis armis S 6  
 Invictum caput ix, 24  
 Invictus Caesar vii, 7  
 Invida bruma viii, 68  
 Invide Procille i, 116  
 Invideam iv, 68  
 Invideas i, 41  
 Invideat i, 87  
 Invidebis i, 114  
 Invidere ii, 74 iii, 58. xi, 75  
 Invidet vii, 3. ix, 31. 52  
 Invidia iii, 21  
 Invidia iii, 65. ix, 87 favente v, 6 inhumana vii, 12 levior fati cadant xii, 14 rumpitur ix 98  
 Invidiæ i, 13. v, 10  
 Invidiam i, 59. vii, 47  
 Invidiosa atria S 2 lectica vi, 77 præda vii, 27  
 Invidiosus locus xi, 65  
 Invidit ix, 77  
 Invidus iv, 27  
 Invisæ xiv, 80  
 Invisior vii, 21  
 Inviso disco xiv, 173 naso vii, 37  
 Invisum caput ix, 69  
 Invitant ix, 64  
 Invitas i, 24. 101. ii, 79. iii, 27. iv, 63. 84. viii, 22  
 Invitator ix, 92  
 Invites ix, 26  
 Invitet xii, 48  
 Invito fratre ix, 52  
 Invitor iv, 68  
 Invitum ii, 69. 86  
 Invitus ii, 69. xii, 75 arbiter vi, 35  
 Inuncta concubis vii, 78  
 Inusserit vi, 61  
 Inutile vii, 18. xiv, 60 lignum vii, 19  
 Inutiles betas iii, 47 mœnas xii, 32  
 Inutilis ii, 90 ætas xi, 69 uva Lyæo xiii, 22  
 Io v, 25. vii, 6. viii, 4. xi. 2. 36. xiv, 180  
 Jocantes x, 101  
 Jocarer v, 26  
 Jocari vi, 44  
 Jocetur v, 2  
 Joci sine felle x, 48  
 Joci v, 28. vii, 80 lascivis iv, 14  
 Jocorum v, 15  
 Jocos iii, 20. iv, 8. 10. vi, 85. vii, 8. x, 35. 64. 87 solennes x, 17  
 Jocosque i, 15. iv, 49. vi, 82  
 Jocosæ Floræ i, 1 Gades i, 62  
 Jocosam litem S 20  
 Jocosis carminibus i, 36  
 Jocumque ii, 4  
 Iolas vicinus xi, 41

- Ionicarum attagenarum xiii, 61  
 Iota ii, 93  
 Jove ix, 10. 2. xii, 15. xiv, 112 cul-  
 to viii, 80 Pharao ix, 36  
 Jovem v, 55. vi, 10. viii, 24. 50. 56.  
 ix, 21. 40. xiii, 77. xiv, 1 amatorem  
 xiv, 207 antiquum v, 22 Dictæum  
 iv, 1 frugi vi, 21 gratum v, 1 ma-  
 didum vii, 36 matutinum iv, 8 no-  
 vum vii, 73 veterem, ibid. reducem  
 viii, 15 utrumque ix, 87  
 Jovi iv, 3. vi, 10. vii, 74. ix, 102. xi,  
 26. 57. 104. xiii, 4 magno xii, 91  
 Phidiaco vii, 56  
 Jovis i, 7. v, 6. vi, 83. ix, 4. 19. 29.  
 37. xii, 78 alterius ix, 37 sereni ora  
 ix, 25 fronde clarus xi, 9  
 Ipse atque inde inflexa, passim.  
 Ira S 22. iv, 74. v, 46. vi, 10. vii, 1  
 xi, 39 gravis iv, 11 justa vi, 64  
 Iracundis unguibus xi, 81  
 Iram xii, 13  
 Iras vii, 45 terribiles S 9  
 Irata iv, 17  
 Iratam lagenam iv, 43  
 Iratis sacris iii, 24  
 Iratum calicem iv, 43  
 Iratus vi, 81  
 Irascar vi, 51  
 Irasci iii, 37. 99  
 Ire S 28. i, 71. ii, 5. 32. 69. iv, 8.  
 91. vii, 6. 44. 61. viii, 30. ix, 52.  
 101. x, 10. 56. xi, 1. 12. 60. 88  
 Iris xii, 29 gravis iv, 19  
 Iro v, 39  
 Irrequietus iv, 79  
 Irrumandum iv, 50  
 Irrumare ii, 83  
 Irrumat ii, 47  
 Irrumatis undis ii, 70  
 Irrupi x, 40  
 Irus xii, 32 miserabilis vi, 77  
 Ismarium Ityn x, 51  
 Issa blandior, carior, nequior, purior i, 110  
 Issam similem i, 110  
 Issæ i, 115. ii, 18  
 Isset i, 37  
 Iste atque inde inflexa, passim.  
 Ister calens vii, 7  
 Istic i, 20  
 Istri v, 3. viii, 2 Sarmatici ix, 102  
 Istro captivo vii, 80  
 Istrumque tacentem vii, 81  
 Ita S 21. vii, 76. xi, 102  
 Italia regna x, 103  
 Italiam viii, 56  
 Italides matres xi, 53  
 Ite x, 72. xi, 2. xii, 2. xiv, 47  
 Iter iii, 91. xi 91. xii, 99 medium x, 28  
 omne vi, 80 serum ii, 11 triste S 12  
 Iterum iii, 78. iv, 27. vii, 64  
 Iterumque ii, 11  
 Ithaco xi, 104  
 Itque i, 49. vi, 10  
 Itur i, 13  
 Iturus i, 102. iv, 73  
 Ityn v, 68 Ismarium x, 51  
 Juba ix, 91  
 Juba pulverea xi, 84  
 Jubæ fusæ i, 32 lunatæ viii, 55  
 Jubar purpureum viii, 65  
 Jube i, 47. ii, 6  
 Jubeas i, 36. xii, 62  
 Jubeat ii, 24. xii, 60  
 Jubemus ix, 54  
 Jubent v, 64  
 Jubente vii, 80 nocte xi, 82 vento x, 83  
 Jubeo ix, 94  
 Juberis i, 71  
 Jubes i, 66. ii, 55. iii, 36. iv, 17. vi,  
 2. 17. 23. 34. viii, 14. 33. ix, 101.  
 xii, 21. 79. x, 41. 56. xi, 42. 45  
 Jubet S 10. ii, 59. iii, 5. vi, 78. viii,  
 66. 72. xi, 86. xii, 55  
 Jubetur viii, 68  
 Jucunda plura xii, 34 pocula xi, 104  
 solitudo xii, 24  
 Jucundæ vitæ iii, 6  
 Jucundissime Martialis x, 47  
 Jucundus mihi nec laboriosos secessus  
 x, 104  
 Jucundus ix, 98. x, 76. xii, 47  
 Judæorum recutitorum vii, 30  
 Judæum pondus vi, 35  
 Judæus xii, 57  
 Judex ii, 13. vii, 19  
 Judicas i, 90  
 Judice iv, 42. 64. ix, 18. x, 21. 89.  
 xiii, 92  
 Judicis vii, 52  
 Judicium ii, 41. ix, 27  
 Judiciumque x, 73  
 Juga i, 108. iv, 44 delicata i, 105  
 læta vi, 73  
 Jugales annos quindecim x, 38  
 Jugera iii, 31. vi, 16. xi, 48. xii, 72  
 beatiora iv, 64. culta xi, 29 dilecta  
 i, 13 dura x, 58 pauca i, 117. iv,  
 64. vi, 16 pulchra i, 86 vicina viii, 56  
 Jugeribus vi, 43 bis septenis vi, 73  
 Jugl Massyli ix, 72  
 Jugis viii, 55 immensis viii, 65 Libycis  
 ii, 75 pampineis x, 93 Tuscis i, 27  
 Jugo ancipiti vii, 93 exciso vii, 27  
 Hyrcano S 18 longo iv, 64 pari iv,  
 18 Parrhasio vi, 25 placido xii, 9  
 urbano perusta colla x, 12  
 Jugulare i, 19. iii, 99

- Jugulas iii, 24  
 Jugulatis iv, 18  
 Jugulum viii, 51  
 Juguli vii, 37  
 Jugulor ii, 29  
 Jugulum S 7. iv, 18  
 Jugum grande vi, 76  
 Iuleæ olivæ ix, 36  
 Iuleas habenas xi, 102  
 Iuleo monte xiii, 109  
 Iuli i, 16. vii, 17. xi, 52. xii, 34 carissime ix, 98 clarissime i, 108  
 Julia vi, 3. 13. xi, 104 lex vi, 7. 22 tecta vi, 38  
 Juliæ dulce numen ix, 2  
 Julianus iii, 25  
 Juliarum Kalendarum xii, 32  
 Julius iii, 5. x, 99. xi, 36 fervens x, 62  
 Iulo Dardanio vi, 3  
 Juncta xi, 52 testa viæ xii, 48  
 Juncta bis trieteride ix, 85  
 Junctaque xii, 48  
 Junctæ sorores xiv, 148  
 Junctam S 5. i, 91  
 Junctis capris iv, 52  
 Juncto sepulcro vi, 28 sodale i, 87  
 Junctum nomen cognato sanguine xii, 44  
 Junctus i, 94  
 Jungere ii, 6. xiv, 139  
 Junget vi, 54  
 Jungis ix, 1. x, 50  
 Jungit vi, 21  
 Junguntur iv, 13  
 Juno vi, 13. 21. ix, 37. 66. x, 63. 89. xi, 43. 104  
 Junonem x, 89  
 Junonis xiv, 85  
 Junxeris vii, 38  
 Junxit iii, 91. x, 75  
 Jupiter vii, 60. viii, 39. ix, 35. 92. x, 66. xi, 4. 57. xii, 15. 78 Capitoli- nus v, 63  
 Jura v, 23. vii, 64. viii, 55. ix, 67. x, 34. xi, 94. 98 casta i, 16 paterna iii, 95. viii, 31 trium discipulorum x, 60  
 Jurabit viii, 44  
 Jurare xii, 79  
 Jurares ix, 49  
 Juras x, 39. xi, 73  
 Jurasque xi, 94  
 Jurasti iv, 61. ii, 8.  
 Jurat vi, 47. vi, 12. viii, 81  
 Juratus xi, 58  
 Juraverat ix, 44  
 Jure ii, 20. v, 62. vii, 51. 69. viii, 58. ix, 50. xii, 3. xiv, 141  
 Juris iv, 25 et legum sanctissime cul- tor x, 37  
 Juro iv, 43. vii, 12. x, 58  
 Jus i, 104. ii, 92. xii, 98 natorum ix, 98 omne i, 102 septem natorum xi, 12  
 Jussa i, 105. vi, 7. xi, 23 toga ii, 29  
 Jussæ lacrymæ i, 34 aquæ iv, 63  
 Jusserat vii, 37. ix, 44  
 Jussere ii, 40  
 Jusserit x, 5  
 Jussi iii, 82. iv, 82. ix, 88. x, 30  
 Jussisti vii, 61  
 Jussit i, 22. v, 23. xi, 7. viii, 6. x, 66. 75. xi, 43  
 Jussus S 17. vi, 80. viii, 52  
 Justa annua x, 61 ira vi, 64  
 Juste vii, 12  
 Justina i, 72  
 Justine xi, 65  
 Justissimus omnium senator x, 72  
 Justius x, 70  
 Justo xiv, 210 mero viii, 45  
 Justos labores iv, 90  
 Justus, probus, innocens vir iii, 44 eques iv, 67  
 Juvabit xiii, 2  
 Juvant i, 13. ii, 90. iii, 77. iv, 29 v, 15. vi, 43. x, 4. 59. xi, 104. xii, 14. 68  
 Juvare i, 36. xi, 104  
 Juvaret xii, 44  
 Juvat i, 19. 108. iii, 37. ii, 4. 86. iv, 75. vi, 21. 58. 77. vii, 25. 52. 58. 72. viii, 3. ix, 54. x, 21. 93. 103. xi, 36. 37. 104. xii, 18. 85  
 Juvenale vii, 24  
 Juvenalis xii, 18 facunde vii, 91  
 Juvenca mæsta ii, 14  
 Juvenca Geticæ vii, 80 Niliacæ viii, 81 Phariæ x, 48  
 Juvence xii, 24  
 Juvenci i, 108  
 Juvencis fortibus iv, 55 placidis v, 31 stratis i, 105  
 Juvencorum i, 61. xiv, 4  
 Juvencos geminos S 23  
 Juvencum aureis cornibus ix, 43  
 Juvencus xiv, 52  
 Juvenem iii, 43. iv, 29. x, 32. xi, 81 illæsum ix, 91  
 Juvenemque i, 63. xii, 8  
 Juvencus iv, 79. v, 74. vii, 32. ix, 57. xiv, 47 nequam iii, 69  
 Juvensesque i, 4. ix, 9 nudi vii, 35 sequesque ficosi vii, 71

Juvenile carmen xiv, 189 decus ix, 18  
 Juvenis i, 114. vi, 77. xi, 44  
 Juventa prima x, 50 viridi vii, 40  
 Juventa ii, 90  
 Juvenum xiv, 187  
 Juvit xiv, 193

## K.

Kal x, 68  
 Kalendæ ix, 53. 91 Martiæ x, 24 binæ  
 trinæve x, 75  
 Kalendarum viii, 44. x, 92 Germani-  
 carum ix, 2 Juliarum xii, 32  
 Kalendas i, 109. vi, 30 duas xii, 36  
 natalitias viii, 64 Octobres x, 87 Mar-  
 tias v, 84. ix, 53  
 Kalendis viii, 33. x, 24. xii, 60 Jani  
 xiii, 27 a Marte dictis x, 29 raris iv,  
 66  
 Κονὰ φίλων πάντα ii, 43  
 Κωφὸν πρόσωπον vi, 6

## L.

Labantur x, 70  
 Labella ii, 41 tota xi, 91  
 Labellis attritis x, 72 blandis vii, 95  
 clusis xii, 55  
 Labentibus pennix exutus puer x, 4  
 Laberi vi, 14  
 Laberis vi, 47  
 Labicana humus i, 89  
 Labiene ii, 62. v, 49. xii, 16  
 Labienum vii, 66  
 Labienus vii, 66. xii, 33  
 Labor i, 108. viii, 51. x, 89. xiv, 95  
 arctatus xii, 5 assiduus S 1 brevis x,  
 19 magnus viii, 56 Marcoticus viii,  
 36 omnis S 1 stultus ii, 86 vanus i,  
 89 ullus xii, 62 uterque xi, 81  
 Laborque v, 21. 24. ix, 45  
 Laboras v, 78. ix, 86. xii, 61. 95  
 Laborat i, 99. vi, 37. xiv, 222  
 Laboratas aquas ix, 19  
 Laboratis libris iv, 33  
 Laborc vii, 53. x, 47 dulci xii, 18 ste-  
 rili x, 58 vano xiv, 48  
 Laborem iii, 53. x, 3  
 Labores v, 20. xi, 78 catenati i, 16 jus-  
 tos iv, 90 Mentorcos iv, 39 mille v,  
 22 tantos iii, 44 vanos x, 82 varios  
 iv, 8  
 Laborioso gradu vii, 39 versu xi, 6  
 Laboriosos x, 104  
 Laboriosus xi, 106  
 Laborum tantorum iv, 32

*Delph. et Var. Clas.*

Labra i, 81. iii, 42 æmula iv, 12 cana  
 ix, 28 delibuta xi, 98 sana x, 22  
 Labris x, 42. xi, 11. 26. 39 otiosus i, 97  
 roseis viii, 56 turgidis xi, 39  
 Labro dimidio ii, 10. 22 utroque ii, 22  
 Labulle xi, 21. xii, 36  
 Labycæ Cupidinei vii, 87  
 Lacæna nuda ix, 101  
 Lacedæmone iv, 41  
 Lacedæmonia amica xiv, 156  
 Lacedæmonio ceromate xi, 47 Galeæ  
 ii, 43  
 Lacedæmonis libidinosæ iv, 55  
 Lacedæmonium nomen iv, 19  
 Lacerantur xi, 84  
 Lacerat xi, 31  
 Laceratus S 21  
 Laceravit S 18. v, 67  
 Lacereris S 8  
 Laceretur viii, 78  
 Laceri artus S 7  
 Lacerum inguen iii, 72  
 Lacerna trita i, 93. viii, 28  
 Lacernæ ii, 29. v, 23. vi, 59 albæ xiv,  
 137 Bæticæ xiv, 133 coccinæ xiv,  
 131 crassæ viii, 58 rudes vii, 86  
 Lacernarum tristium i, 97  
 Lacernas ii, 43. x, 87. 98. xiv, 139 ar-  
 rogantes v, 8 bonas vi, 82 emtas iv,  
 61 gelidas vii, 92 malas vi, 82 tinctas  
 xiii, 87 totas xiv, 132 tritas vii, 92  
 Tyrias viii, 10. ix, 23  
 Lacernis ii, 57. ix, 58 ablatiis xii, 26  
 albis iv, 2 nigris, ibid. gelidis iii, 38  
 suppositis ii, 46 purpureis v, 8  
 Lacerta iii, 41  
 Lacerte reptanti xiv, 172  
 Lacerti fortes xiv, 49 Saxetani ii, 78  
 Lacertis v, 12  
 Lacerto facili vii, 67 tenui xi, 52  
 Lacertos xi, 100 rutatos x, 48  
 Lacertum xii, 19 tenuem xi, 27  
 Lacessas v, 60  
 Lacessis x, 90. xi, 46  
 Laccio iv, 90  
 Lachesis i, 89. iv, 54. ix, 87 invicta x, 53  
 Lacon cæsus vii, 80  
 Laconas pios ix, 4  
 Lacones Ledæi i, 37  
 Laconum S 26. vi, 42  
 Lacrymæ jussæ i, 34  
 Lacrymas vi, 85. vii, 40. 96. x, 80  
 Lacrymis i, 89. vii, 47. x, 13. xi, 99  
 Lactentes metas i, 44  
 Lacte vii, 80 mero xiii, 41 primo xiii,  
 38 vivo xiii, 41  
 Lactea colla i, 32 gemma viii, 45  
 Lactei vernæ iii, 58  
 Lactens porcellus xiii, 41

*Ind. Mart.*

*k*

- Lactem porcum iii, 47  
 Lactis iii, 58 alligati viii, 64  
 Lactitet vii, 102  
 Lactuca xiii, 14. 53 sedens x, 48 utilis  
     ventri monendo xi, 52  
 Lactucas iii, 50. xii, 19 sessiles iii, 47  
 Lactucis iii, 89  
 Laci Baiano iv, 30 hyberno x, 85 pigro  
     ix, 100 Sinuessano xi, 7  
 Lacuna lippa viii, 59  
 Lacunæ siccae iv, 4  
 Lacus madidus iv, 44  
 Lacus Baianos iv, 30 divitis xi, 97 Eu-  
     ganeos iv, 25 gelidos xiv, 1 immodici  
     vii, 28 molles i, 50 nitidos iv, 22  
     sacri ix, 59 Stygios i, 79. v, 25 tur-  
     gentis iv, 55  
 Lactæ x, 100  
 Ladam ii, 86  
 Ladon senior x, 85  
 Lædere iii, 97  
 Læderet v, 79  
 Lædis iii, 3  
 Lædit vii, 12  
 Læli i, 92  
 Lælia v, 75. x, 68. xii, 23  
 Læna xiv, 126  
 Lanam brevem xii, 36  
 Lærtes senex x, 67  
 Læsa iii, 97. 99  
 Læserat S 10  
 Læseris vi, 49  
 Læsit vi, 21. ix, 87. x, 5  
 Læso Myrino xii, 29  
 Læsum leporem iii, 47 pedem ii, 29  
 Læsus v, 15 lumine xii, 54  
 Læsuve ix, 57  
 Læta iii, 66 Venus vi, 21 Narbona vii,  
     74 gloria x, 103 et sera fata x, 71  
     juga vi, 73 loca xii, 52  
 Lætatur ix, 40. iii, 58  
 Læti xii, 9 nidore vii, 27  
 Lætior Corduba xii, 63 umbra ix, 62  
 Lætis omnibus xii, 99  
 Lætitiaque ix, 71  
 Lætitia vii, 6 novæ viii, 11  
 Lætius vi, 33  
 Lætorius xii, 26  
 Lætus iv, 45. 61. 77. v, 3. xii, 62 an-  
     ser ix, 32 vicinus iii, 55  
 Læva ix, 44  
 Læva i, 7. ix, 42  
 Lævaque xii, 83  
 Lævam prægravem v, 51  
 Læve toreuma xiv, 102  
 Lævem ii, 48  
 Læves pueri xi, 63  
 Lævi cortice x, 37  
 Lævia xiv, 136  
 Lævibus pueris xi, 22  
 Lævina casta i, 63  
 Lævine vi, 9  
 Lævior Galle ii, 47 vultus viii, 64  
 Lævis v, 51. x, 65. xiv, 205. 209. xi,  
     43. v, 51. vii, 86. ix, 57. xii, 18  
 Lævo numine v, 85  
 Lægæ littoris x, 26  
 Lægena vi, 89. x, 45 comitata dapes ix,  
     73 nigra vii, 53 nivaria xiv, 116 Syra  
     iv, 46  
 Lægena iv, 69 Nomentana x, 48  
 Lægenæ fumosæ xii, 83  
 Lægenam vi, 89. vii, 20. ix, 88. xii, 92  
     irratam iv, 43  
 Lægenis catenatis vii, 61 Spoletinis xiii,  
     120  
 Lægona vivum ix, 51  
 Læide iii, 11  
 Lælage ii, 66  
 Læletana fæx i, 27  
 Læletanæ sapæ vii, 53  
 Læletaniam i, 50  
 Lælisio xiii, 97  
 Læmbat vi, 64  
 Læmbebat ii, 61  
 Læmbentes catellas iii, 82  
 Læmbere S 18. iii, 81. xiv, 67. 107  
 Læmbunt manum iv, 30  
 Læmna aurea ix, 23  
 Læmpada roseam xii, 60  
 Læmpade tota viii, 51  
 Læmpsaciæ puellæ xi, 51  
 Læpsacio versu xi, 16  
 Læna viii, 28. xiv, 140 interior xiv, 161  
     mendax xiv, 133 sobria xiv, 154 tris-  
     tis xiv, 158  
 Læna vi, 41. xii, 90 nitida ix, 50  
 Lænae albæ xiv, 155 amethystinæ xiv,  
     154 Pollentinæ xiv, 157 Tyriæ xiv,  
     156  
 Lænarum Bæticarum xii, 65  
 Lænas lugentes xiv, 157  
 Lænasque sequaces xiii, 57  
 Lænatæ solæ xiv, 65  
 Lænce ii, 43  
 Læncea torta S 11  
 Læncem iv, 15. x, 29  
 Lænces vii, 48. 72. xi, 31 chrysen-  
     detæ xiv, 97  
 Læneus lupus xiii, 89  
 Længuebam v, 9  
 Længuescit xiii, 79  
 Længuet i, 47. x, 30. xii, 98  
 Længuida freta viii, 51 lumina xiv, 5  
     virilia xi, 29  
 Længuida casside v, 24  
 Længuidior Paulus ix, 86  
 Længuor gravis vi, 70



- Languore subito fictoque ix, 86  
 Lanificæ sorores vi, 58  
 Lanificas puellas iv, 54  
 Lanigeri pecoris maritus ix, 72  
 Lanis xiii, 125 Leuconicis xi, 56  
 Lanista vi, 82. xi, 66  
 Laniumque ii, 48  
 Lanius vii, 61 crudelis vi, 64  
 Lanugine i, 32 dubia ii, 61  
 Lanugo prima ix, 37 tam dubia, tam mollis x, 42  
 Laomedontæ mensæ viii, 6  
 Laomedontis xi, 4  
 Lapidem primum xi, 79 quartum x, 79  
 Lapilli ix, 58  
 Lapillis caris x, 38 Erythræis ix, 3 Erythræis facta litera ix, 11 Indicis i, 110 melioribus dies signandi ix, 53 tritis viii, 61  
 Lapillos Erythræos v, 37  
 Lapis i, 13. iii, 32. vi, 76. x, 61. xi, 50 decimus iv, 57 lubricus iv, 18 sextus ix, 102  
 Lapithis viii, 6  
 Lapsa viii, 59 armilla xi, 21 corona xi, 8  
 Lapsæ carinæ iv, 64  
 Lardo rubente v, 78  
 Lare perpetuo x, 61  
 Larem conductum xi, 82  
 Laremque sordidum xii, 57  
 Lares iii, 5. ix, 62. x, 58 festos iii, 58 nitidos i, 71 patrios v, 42 privatos ix, 44 parvi ix, 19 urbani iii, 31  
 Laresque xi, 4  
 Larga sylva iii, 58 tessera viii, 78  
 Largæque mensæ xii, 62  
 Largam xii, 65  
 Largas aquas xiv, 112 opes iv, 73  
 Large i, 104  
 Largiri iv, 56. xii, 6  
 Largiris xii, 53  
 Largitur v, 19. x, 27  
 Largius viii, 6. xii, 11  
 Largo nectare fusus ix, 35 ore viii, 70 sanguine ix, 65 ubere xiii, 41  
 Laris Antenorei i, 77  
 Larisve xi, 48  
 Laronia ii, 32  
 Lasciva conjux v, 7 Nemesis xiv, 193 Nympha vi, 68 pagina i, 5  
 Lasciva basia xi, 23 carmina vii, 51 numismata viii, 78  
 Lasciva acu xi, 45  
 Lascivæ Thaliæ vii, 17  
 Lascivam puellam ix, 68  
 Lascive Properti viii, 73 vector ii, 14  
 Lascivi capillati iii, 58 cunni vi, 45 libelli iii, 86 furti vii, 74 Lucrini iv, 57 servi xiv, 79  
 Lascivis jocis iv, 14 puellis vii, 19  
 Lascivit iv, 3. xi, 16  
 Lascivus vi, 24  
 Lascivo Tonanti xi, 43 versu x, 61 viro x, 68  
 Lascivos amores xiv, 187 cursus i, 45 gestus vi, 71 libellos v, 2. vii, 68 lumbos v, 78 versus xi, 20  
 Lascivum x, 68 Martem vi, 21 opus ix, 27 pecus xiii, 39  
 Lascivus iii, 20  
 Lassa iii, 68 opobalsama xi, 8 lunina vi, 58  
 Lassa manu vii, 58  
 Lassæ fabulæ xi, 1  
 Lassare iv, 3. viii, 31  
 Lassat i, 108. iv, 29  
 Lassenturque v, 61  
 Lasset viii, 67  
 Lassi iv, 4 atcambulonis iii, 7 Sisyphei v, 80  
 Lassis iv, 8 digitis xi, 46  
 Lasso v, 22. x, 70. 82 gratulatori x, 74  
 Lasso iii, 67  
 Lassum x, 51  
 Lassus ix, 60. iii, 36. 44. xii, 26. xiv, 161 viator ii, 6  
 Lata patella xiii, 81  
 Lataque S 26  
 Late iv, 51. v, 25. viii, 65  
 Latebat iii, 19  
 Latebit v, 78  
 Latent i, 35. xiv, 184  
 Latentem iv, 22  
 Latentis agelli xii, 72  
 Latere iv, 22  
 Latere cocto ix, 76 curto xii, 32  
 Lateri ix, 101  
 Lateris ii, 46 sacri vi, 76  
 Laterna cornea xiv, 61 ex vesica xiv, 62  
 Latet iv, 32. v, 58. vi, 93. viii, 59. 68. ix, 37. xii, 66  
 Lati campi iii, 58 recessus iv, 64  
 Latia nuda x, 6 toga vii, 63 urbe ix, 18. x, 26. 96. xii, 60, 62  
 Latiae aræ viii, 80 lyra vii, 23 plebis xi, 53 togæ vii, 5 viæ ix, 65 urbi viii, 8 tribus viii, 15  
 Latiaque i, 40  
 Latias aras viii, 4 comas viii, 33 nurus iv, 75 urbes vi, 58  
 Latina ii, 8 verba xi, 20  
 Latini v, 61  
 Latinum i, 5. iii, 86. v, 51. xiii, 2  
 Latinus ii, 72. ix, 29  
 Latio marimore ix, 25 polo ix, 4 Tonanti ix, 66  
 Latior rhombus xiii, 81

- Latium forum x, 37  
 Lato clavo iv, 46. v, 17  
 Latonæ ix, 18  
 Latratores Molossi xii, 1  
 Latratos cibos iv, 53  
 Latro xi, 58  
 Latrone nudo xii, 63 vitreo vii, 72  
 Latrones xii, 27  
 Latronibus xii, 27  
 Latronum insidiosorum xiv, 20  
 Latuit ix, 62  
 Latum campum calvæ x, 83 pectus viii, 55  
 Latus ii, 37. vii, 58. xi, 104. xii, 98  
     dulce vi, 68 invalidum ingenuumque  
     iii, 46 rasum cavea ix, 58 tribunum  
     xiv, 32  
 Latus pectore xii, 38  
 Lava iii, 3  
 Lavabimur xi, 52  
 Lavamur vii, 82. xi, 63  
 Lavantur vii, 35  
 Lavare vi, 81. ii, 3  
 Lavari ii, 40. 70. iii, 72. vii, 76. ix, 20  
 Lavaris i, 24. iii, 87. vi, 42. 81. vii, 35. xi, 75  
 Lavas vi, 81  
 Lavat iii, 47  
 Lavatur ii, 14. iii, 20. xi, 51. 59. 75. xii, 17  
 Laudabimur v, 16  
 Laudabit xii, 83  
 Laudabo xi, 80  
 Laudant iv, 49. v, 10  
 Laudantem ii, 27  
 Laudare iv, 27  
 Laudari i, 9. 34. ii, 89  
 Laudas i, 65. iii, 1. v, 25. viii, 69. ix, 20. xi, 56  
 Laudat ii, 14. v, 7. vi, 61. 64. xi, 24. vii, 90. xii, 81. xiv, 155  
 Laudatæ vitæ i, 94  
 Laudatas aquas iv, 60 undas vi, 43  
 Laudato iii, 95  
 Laudatos capillos ix, 18  
 Laudatur i, 50  
 Laudaturque i, 59  
 Laudatus v, 36  
 Laude v, 16. viii, 18. ix, 1  
 Laudaret vii, 69  
 Laudem xi, 89. xiii, 90  
 Laudent vii, 28  
 Laudentur S l. x, 21  
 Laudes S 28. i, 90 patrias vi, 38  
 Laudet vi, 38. vii, 72. xii, 81  
 Laudibus immodicis S l tantis iv, 51  
 Laudis S 15 Herculeæ S 27  
 Laudo ii, 10. iii, 51. 69. vii, 85. xi, 24. xii, 30. 41  
 Laver iii, 36  
 Laveris viii, 42  
 Laves vi, 81  
 Lavetur iii, 25  
 Lauſcia iii, 72  
 Lavit viii, 28. ix, 76. 102  
 Lavo iv, 90  
 Labor i, 60  
 Laurea viii, 82 minor viii, 15 multa  
     vii, 5 tota ii, 2  
 Laurentum aprum ix, 49  
 Laurentis apri x, 45  
 Laurentino in littore x, 37  
 Laureolus S 7  
 Laureum nemus x, 92  
 Lauri v, 4  
 Laurigera cuspide vii, 6  
 Laurigeri Phœbi ix, 28  
 Laurigeris fascibus x, 10  
 Laurigeros iii, 66 equos vii, 8 penates  
     viii, 1. xii, 3  
 Lauro viii, 65  
 Laurum v, 4 victricem ix, 36  
 Laurus viii, 50. 78. x, 86  
 Laurus meras iii, 58 Vipsanas i, 109  
 Laurus nuntius vii, 6  
 Laus i, 50  
 Lause vii, 81. 88  
 Lautæ iii, 45 cœna xii, 48 convivium xiii, 88  
 Lautas dapes xiv, 90  
 Lauti vii, 48. xiii, 54  
 Lautior iv, 54  
 Lautissima xii, 48  
 Lautorum xiii, 7. 65  
 Lautum xi, 31  
 Lautus ix, 76 Porsena xiv, 98  
 Laxa xiv, 45 Lydia xi, 21 ora vi, 74  
 Laxam cutem v, 79  
 Laxas opes ii, 30  
 Laxat ii, 41  
 Laxatur iv, 8  
 Laxavit x, 104  
 Laxent S 24  
 Laxi follis iv, 19 oris viii, 57  
 Laxior lectica ii, 81  
 Laxis panticibus vi, 64  
 Laxum iii, 22  
 Laxo orbe xiv, 169  
 Laxos i, 105  
 Leander audax, marmoreus xiv, 184  
 Leandre S 25  
 Leandrus audax S 25  
 Lecania v, 43. vii, 35  
 Lecta ii, 91 apyrina xiii, 43  
 Lecti viii, 67 gemmantes xii, 66  
 Lectica laxior ii, 81 invidiosa vi, 77  
     saſſulta octo Syris ix, 3 tuta xi, 98

- Lecticam iii, 46. x, 10  
 Lecticariola xii, 58  
 Lectio v, 35  
 Lectioque v, 14  
 Lectis iv, 17 paginis ii, 6  
 Lectius v, 25  
 Lecto x, 97 Ganymedeo viii, 46 occu-  
 pato iii, 82 perpetuo iv, 13 Stygio  
 xi, 54  
 Lector i, 114. iv, 91. vii, 12. 17. 51.  
 ix, 1. 50. 82. 85. x, 2. xi, 16. 108  
 candidus vii, 99 amice v, 16 deli-  
 cate iv, 55 multus v, 15 rarus v, 10  
 studiose i, 2  
 Lectore x, 21 nimium guloso x, 59  
 Lectorem vi, 85  
 Lectoremque iv, 29  
 Lectores tetrici xi, 2  
 Lectoria vi, 45  
 Lectos v, 62 medios xii, 29  
 Lectuli calentis vi, 70 dulcis xiv, 39  
 Lectuloque x, 30  
 Lectulus x, 38. 68. xii, 92 communis  
 xii, 92 felix x, 38 spectator non uni-  
 us undæ x, 51  
 Lectum i, 118  
 Lectus iii, 93. v, 10 pavoninus xiv, 85  
 communis iv, 40. xi, 23 tritus cimice  
 xi, 32  
 Leda v, 35  
 Leda xi, 71. xiv, 175 nova ix, 101 re-  
 dentia ii, 63  
 Ledæ v, 38. vii, 24. xiv, 156 spurcæ  
 iv, 4  
 Ledæas palæstras iv, 55  
 Ledæi Lacones i, 37 Phalanti viii, 28  
 Ledæo astro viii, 21 ovo viii, 33 Ti-  
 mavo iv, 25  
 Ledæos olores i, 54  
 Legam vii, 68  
 Legant x, 19. 35. xi, 15. xii, 5  
 Legantur xii, 3  
 Legar x, 78  
 Legaris v, 60  
 Legas i, 5. ii, 27. 71. vi, 65. x, 4. xi,  
 17. xiv, 2  
 Legat iii, 69. 97. iv, 83. v, 2. vii, 12.  
 viii, 57  
 Legatque viii, 3  
 Legatur ii, 6  
 Legavit ix, 10  
 Lege iii, 86. v, 2. 30. vi, 7. ix, 36. 66.  
 nimis dura ix, 90. x, 4. xi, 20. 106.  
 xii, 5. 42. 97  
 Legenda iii, 20  
 Legendum xii, 3  
 Legent viii, 3  
 Legentur vii, 99  
 Legerat ii, 9. vi, 10  
 Legere vii, 77  
 Legeres iii, 86  
 Legeris ii, 1. v, 80. vii, 97  
 Legerit xiv, 8  
 Legero xii, 73  
 Leges ii, 29. iii, 68. viii, 72. x, 2  
 Leges (verbum) xi, 16. xii, 5  
 Leget v, 78. vii, 51. 97. x, 17. xi, 16  
 Legetur vi, 60. 64  
 Legi i, 115. iv, 33. vii, 25. viii, 18.  
 xii, 61  
 Legique iv, 31  
 Legimus ix, 28  
 Legis i, 2. 17. 41. 94. 115. ii, 71. iii,  
 1. 44. v, 16. 25. 75. 80. vii, 28. 52.  
 96. 62. x, 4. xi, 20. 63. 90  
 Legisse i, 119. iv, 83. v, 1  
 Legisset iv, 82  
 Legisti xi, 107. xii, 43  
 Legit i, 69. vii, 88. ix, 61. 65. 98. xi,  
 1. 24. xii, 11  
 Legitimam uxorem v, 75  
 Legitimos toros vi, 21  
 Legitur x, 33  
 Lego ii, 86. iv, 90  
 Legor v, 13. viii, 61  
 Legum æquarum sanctissime cultor x,  
 37  
 Legunt iv, 49. xii, 61  
 Leguntur i, 71  
 Λεῖψαν xi, 58  
 Lemmata mortua xi, 42 sola xiv, 2  
 Lemmate uno x, 59  
 Lemniacis catenis v, 7  
 Lena ix, 30 obscœna xi, 61  
 Lene i, 50. x, 45  
 Leni vento x, 30  
 Leniat xi, 86  
 Leniter iv, 64  
 Leno iv, 5. ix, 7  
 Lenonis ix, 9  
 Lens xiii, 9  
 Lenta iv, 23 colocasia viii, 33  
 Lenta fame i, 79 genista i, 44 mora  
 vii, 93  
 Lentæ pigritiæ xi, 79  
 Lentas moras S 23  
 Lentem Niliacam xiii, 9 positam xi, 31  
 Lentine iii, 43. xii, 17  
 Lentisci iii, 82  
 Lentiscis tonsis vi, 74  
 Lentiscum xiv, 22  
 Lento igne viii, 21 limo viii, 45 vapore  
 v, 78  
 Lentos remos iii, 67  
 Lentum ii, 57 ceroma iv, 19  
 Lentus ii, 46. iii, 20. xi, 47  
 Leo S 23. i, 61. ii, 75. ix, 72. xii, 93  
 avidus i, 15 perfidus S 10

- Leone Cleonæo v, 72 flammæo x, 62  
   innumero viii, 55 porrecto ix, 44  
 Leonem S 27 ferum S 18 prostratum  
   S 6 spectandum S 15  
 Leones i, 105. viii, 53. xiv, 30 Cæsa-  
   reos i, 7 Libyci xii, 61 sævos i, 52  
 Leoni mortuo x, 90 rigido x, 63  
 Leonibus x, 100  
 Leonis i, 49. vi, 93. ix, 102 fulvi ix,  
   91 torvi i, 61 placidi i, 23  
 Leonum i, 45. 105  
 Lepida procacitate ii, 41  
 Lepidos libellos viii, 3. xi, 20  
 Lepore iv, 23 Attico iii, 20  
 Leporem i, 45. iii, 13. v, 29. vii, 78.  
   x, 87. xii, 14 callidum i, 50 coctum  
   iii, 94 illæsum xiv, 200 inemtum iv,  
   66  
 Leporemque læsum iii, 47  
 Lepores x, 37. xii, 14  
 Leporis vi, 75. vii, 20  
 Leporum i, 45. 105  
 Leporumque xii, 48  
 Lepus i, 15. 23. 61. iii, 77. xiii, 92  
   ambitiose i, 52 fugax i, 49 improbe,  
   ibid. tutus i, 7  
 Lernæ Graiæ v, 65  
 Lesbia i, 35. ii, 50. v, 68. vi, 23. viii,  
   73. x, 39. xi, 62. 99. xii, 44. 59 di-  
   lecta Catullo xiv, 77 exorata vi, 34  
   orba vii, 14  
 Letalem notam vii, 37  
 Lethæas undas vii, 96  
 Lethes ingrata flumina x, 2 propioris x,  
   23  
 Leti genus tristius xi, 91  
 Leto xi, 91  
 Letum i, 118. ii, 17  
 Levamen blandum vi, 68  
 Levare xi, 96. xiv, 22  
 Levare i, 110  
 Levat v, 12. xi, 46  
 Levata utrimque tunica xi, 70  
 Leuconico xi, 21  
 Leucophæatus i, 97  
 Leve iv, 43. v, 19. ix, 69 genus vi, 60  
   munus iv, 10. xiv, 21 opus viii, 33  
   vitium vii, 18  
 Levem Atham iv, 19  
 Levemque Passerinum xii, 36  
 Leves animi iv, 35 selibræ vii, 72  
 Leves calamos ix, 74 elegos xii, 95  
   scutulas xi, 32  
 Levesque Pœnos iv, 14  
 Levi cespite i, 89 flamma xiii, 33 ra-  
   pina xii, 55 jaculo iv, 55 vimine ii,  
   85  
 Levique nutu vi, 82. ix, 45  
 Levior vi, 52. x, 55  
 Leviora xiv, 19  
 Levioraque carmina vii, 8  
 Leviore invidia fati cadunt xii, 14  
 Levis xiv, 144 annulus v, 61 aura vi,  
   59. x, 42 causa ii, 65. viii, 23 do-  
   minus xi, 1 hasta S 12 Libitina x,  
   97 Marsus iv, 29 spongia xiii, 47  
   terra ix, 30  
 Levisque vi, 52  
 Leviter iii, 65. viii, 33 noto sodali xiv,  
   11  
 Levius v, 69. xi, 68  
 Lex i, 36. v, 37 avara, ibid. Julia vi,  
   7. 22  
 Liba iii, 77 quinquagesima x, 24 rus-  
   tica x, 103  
 Libant viii, 15  
 Libat iii, 6  
 Libata carchesia viii, 56 purpura ix, 77  
 Libebat vi, 43  
 Libebit xiv, 65  
 Libelle iii, 2. iv, 87. 91. vii, 97. viii,  
   72. x, 104  
 Libelli i, 36. v, 10. 20. viii, 3. x, 33.  
   45. xi, 16 decimi x, 2. xii, 5 lascivi  
   iii, 86 molles xii, 43 succincti ii, 1  
 Libellis i, 54. iv, 31. v, 5. 51. 60. 63.  
   x, 3. xi, 95 argutis i, 2 brevibus  
   i, 46 festinatis ii, 91 longis x, 17  
   nobilibus vii, 97 nostris iv, 29. 49  
   omnibus nequior xi, 15 Sybariticis xii,  
   96 supplicibus viii, 31  
 Libello ii, 23. iii, 99. v, 36 brevi xii,  
   1 gracili xiii, 3 longo xi, 108 timido  
   gracilique viii, 24  
 Libellorum iv, 8. x, 74  
 Libellos i, 3. 5. 26. 30. 36. ii, 6. 48.  
   iv, 72. 83. v, 73. vi, 61. 64. vii, 3.  
   11. 17. 51. 52. 77. 88. viii, 76. ix,  
   74. 82. x, 64. xi, 1. xii, 64 com-  
   positos iv, 6 constrictos xiv, 37 doc-  
   tos vii, 29 lascivos v, 2. vii, 68 le-  
   pidos viii, 3. xi, 20 madidos iv, 14  
   manumissos i, 53 pathicissimos xii,  
   96 querulos viii, 82 sollicitos ix, 59  
   vernulos v, 18  
 Libellum i, 118. iii, 97. vii, 80. xiv,  
   1. 142 nec doctum satis et parum se-  
   verum x, 19 non nimis rusticulum x,  
   19 inæqualem vii, 90 longum iii, 68  
   purpureum v, 6 timidumque brevem-  
   que xii, 11  
 Libellus i, 39. iii, 68. v, 16. 80. vi,  
   1. viii, 1. 72. x, 1 crassior ii, 6 ma-  
   cer ii, 6 novus iv, 10 totus xi, 15  
 Libens iv, 90  
 Libenter i, 41  
 Liber homo i, 68  
 Liber i, 17. 68. 102. 109. ii, 1. 32. 53.

93. iii, 1. 4. 29. 50. 100. iv, 84. 90. v, 2. 15. vi, 85. vii, 12. 51. 84. viii, 1. 3. 29. 77. ix, 11. 57. 74. 100. x, 1. xi, 3 æqualis vii, 90 bonus vii, 80 notus i, 67 victurus vi, 60 unus x, 70 otiose xi, 1 parve i, 4. iii, 5 peregrine xii, 3
- Liberale vii, 79
- Liberalem vii, 55
- Liberalis i, 100. iv, 64. v, 18
- Liberalitas viii, 38
- Liberatus ix, 28
- Liberior ii, 53. iv, 42
- Libertas v, 19. vi, 88 mane timenda x, 48
- Libertate xi, 5
- Libertatem xi, 58
- Liberti vii, 62
- Libertina iii, 33
- Libertinas opes v, 13
- Libertis x, 34
- Libertum i, 3. ii, 32. iii, 16. xi, 39
- Libertus iii, 46. vi, 28. 29. xiii, 121
- Librum ix, 88
- Libet i, 84. ii, 75. vii, 28. 51. x, 20. 31. xi, 16
- Libetur ix, 91
- Libidinatur vii, 67
- Libidinibus tantis xiv, 23
- Libidinosæ Lacedæmonis iv, 55
- Libidinosus xii, 43 manibus xii, 96
- Libido sæva ix, 9
- Libitina viii, 43 levis x, 97
- Libra iii, 62. vii, 86 Septitiana viii, 71
- Libra tota xi, 37
- Libram x, 57. xi, 27. 105. xii, 55. 65
- Librarius ii, 1. 8. iv, 91
- Librarum mille amicam xi, 100 quatuor nullus x, 31
- Libras ii, 44. 76. viii, 71. x, 55 duas xiv, 97 quatuor xii, 36
- Librato ferro S 13
- Libri xi, 17
- Libris i, 54. ix, 59. x, 21 laboratis iv, 33 bis denis ix, 51 tribus minor x, 37
- Libro i, 6. vii, 8 litigante x, 100 uno iv, 29
- Librorum i, 67. xi, 24
- Libros xi, 1. 107 æquales vii, 90 barbatus xiv, 84
- Librum i, 67. 112. iv, 10. vii, 85. xi, 16 explicitum usque ad sua cornua xi, 107 priorem iii, 1 quantum iii, 50
- Libuit xii, 57
- Liburnici cuculli xiv, 139
- Libyca testa iv, 46
- Libycæ fici vii, 53 palæstræ v, 65 volucres xiii, 45
- Libycas aras ix, 44 messes vi, 86 trabes xiv, 19 urbes ix, 57
- Libyci caballi xii, 21 coloni xiii, 12 dentis xiv, 3 leones xii, 61 ursi i, 105
- Libycis ii, 56. xiii, 43 dentibus ix, 23 gentibus ix, 8 jugis ii, 75 ramis xiii, 42
- Libyco littore ix, 36
- Libycos orbes ii, 43
- Libye iii, 77. viii, 55. ix, 57
- Libyes v, 74
- Libyn ix, 102 similem vi, 77
- Libys vi, 42 cques x, 13 impius iv, 20
- Liceat i, 87. iii, 99. iv, 71. v, 20. 41. vii, 10. 32. 93. x, 34. xi, 6. xii, 43
- Licebat ix, 26
- Licebit i, 118. ii, 81. iv, 55. v, 4. 26. 50. viii, 21. 42. 64. x, 100. xiii, 54
- Licenti gressu iv, 8
- Licentiam i, 1
- Licere iv, 18. vi, 65. xi, 39
- Liceret vi, 66. xi, 60
- Licet i, 61. 90. ii, 1. 70. iii, 6. 44. iv, 16. 54. 64. v, 5. 41. vi, 43. 51. vii, 8. 26. viii, 8. 66. ix, 4. 26. 46. x, 17 quid faciet pauper cui non licet esse clientis x, 10. xi, 16. 52. xii, 6. 29. xiii, 2. 105. xiv, 130. 208
- Lichas fallax ix, 66
- Lichenes sordidi xi, 98
- Licini viii, 3 celeberrime vii, 47
- Liciniane i, 50. 62
- Licino ii, 32
- Lictoris clamosi xi, 98
- Licuisse iv, 44. vii, 20
- Licuisset iv, 11
- Licuit i, 74. 115. iii, 99. iv, 54. v, 19. vii, 37. viii, 50. x, 26
- Ligdon vi, 42
- Ligella x, 90
- Ligiea xii, 7
- Ligna ix, 76. xiv, 90 acapna xiii, 15 clara xiv, 80 noxia xi, 41 secta xiv, 3 vilia xiv, 12
- Ligneo crure x, 100
- Ligneus vi, 73
- Ligno vi, 49
- Lignum viii, 40. xiv, 44 inutile vii, 19
- Ligo politus Tusca vinca ix, 58
- Ligone centeno iv, 64
- Ligones ix, 23
- Ligula argentea xiv, 120 extrema ii, 29
- Ligulæ graciles v, 18
- Ligulam v, 19. viii, 33. 71
- Ligulasque viii, 59
- Ligurine iii, 44. 45. 50
- Ligurra xii, 61
- Ligurumque vii, 81

- Ligustra cana ix, 27 delapsa viii, 28  
 Ligustro i, 116  
 Lilia viii, 28 condita iv, 22 plena viii, 33  
 Lilio i, 116  
 Lilliumque v, 38  
 Lima censoria v, 80  
 Lima recenti rasa x, 2  
 Limante Minerva vi, 64  
 Limatis vii, 58  
 Limen vii, 61. xii, 57 omne viii, 44  
 Limenque superbum i, 71  
 Limina i, 3. iv, 53. v, 6. vii, 61. ix, 47. x, 10. 28. 58. xi, 45. 47. xii, 18. 101 nocturna x, 13 prima vi, 80 sexaginta xii, 26 veneranda xii, 3  
 Limine iii, 5. vii, 61  
 Liminibus incustoditis et apertis i, 35  
 Limite molli xi, 90  
 Limbo lente viii, 45  
 Lina xiv, 103. 149 humida x, 37  
 Linat ix, 23  
 Line ii, 38. 54. iv, 66. vii, 95 pædagoge xii, 49  
 Linea dives viii, 78  
 Linea tremula xii, 58  
 Lineam x, 30  
 Lineisque iv, 61  
 Lingat ii, 84  
 Lingere vii, 67. xii, 55  
 Lingeret ix, 41  
 Lingis iii, 85. 96. xi, 85  
 Lingit i, 78. 84. vi, 26. xi, 47  
 Lingonicus bardocucullus i, 54  
 Lingonus viii, 75  
 Lingua iii, 81. iv, 61. ix, 30. xi, 25. 61. 102. xiv, 208 perfida vii, 24 debilis x, 65 garrula xiii, 71 improba noxia ii, 61 percussa sidere xi, 85 prisca vii, 47  
 Lingua ii, 82. viii, 2. xi, 91 abscissa ii, 82 Catoniana ix, 28 defecta xiii, 77 utraque doctus x, 76  
 Linguaque iv, 5  
 Linguae blandæ vii, 88 circulatoricis fœda probra x, 3 malæ iii, 80 sacræ v, 69  
 Linguam iii, 84 fututricem xi, 61  
 Linguas vii, 55  
 Linguis vii, 45. x, 87. xii, 57  
 Lingula ii, 29. xiv, 120  
 Lingunt iii, 88  
 Linigeri calvi xii, 29  
 Linis iii, 42  
 Linit vii, 20. 39. ix, 62  
 Linitur ii, 33  
 Lino i, 76. xi, 25  
 Linon ix, 87  
 Linquit ii, 14  
 Linquntur ix, 3  
 Lintea xii, 70. xiv, 51. 104 nive candidiora xii, 83 villosa xiv, 138  
 Linteisque ii, 57  
 Linunt i, 88. ii, 29  
 Linuntur iv, 39  
 Linus vii, 10 grandis v, 12  
 Lippa ficus vii, 20 lacuna viii, 59  
 Lippus vi, 78. viii, 9. xii, 59 institor xii, 59  
 Liquidas alas iv, 49  
 Liquidis aquis S 28 undis x, 7  
 Liquidum merum xii, 60 ventrem xiii, 116  
 Liquor vi, 13 Hesperius xiii, 40  
 Liris x, 30 cœruleus xiii, 83  
 Lis ii, 32. iii, 46. vi, 19. vii, 65. x, 47. 68  
 Litat viii, 15. x, 33. 92  
 Lite ii, 90  
 Litem x, 5 jocosam S 20  
 Littera vii, 51. viii, 51. x, 73 facta Erythræis lapillis ix, 14 felix vii, 45 nigra xiv, 5 tota xiii, 75  
 Littera xi, 19  
 Litterulas ix, 74  
 Lites x, 87 tetricas v, 20 urbanas xii, 72  
 Litibus ii, 64 amaris xii, 68  
 Litigante libro x, 100  
 Litigasque xi, 35  
 Litigat i, 99. vii, 65  
 Littora iv, 13. 57. vi, 34 æmula iv, 25 aprica i, 50 sacra iv, 57  
 Littore ix, 41 Laurentino x, 37 Libyco ix, 36  
 Littoreamque domum x, 58  
 Littoreas Salonas x, 78  
 Littoreos Pyrgos xii, 2  
 Littoribus ix, 58  
 Littoris aridi viii, 64 Indici x, 38 La-gæi x, 26  
 Littus xii, 44 aureum xi, 80 dulce x, 30 solidum madentis arenæ x, 51  
 Litura iv, 10. viii, 16. 17  
 Lituræ multæ iv, 10  
 Lituras i, 14  
 Liventi viii, 61  
 Liventia x, 37  
 Livere ix, 24. x, 28  
 Lives xi, 94  
 Livescit viii, 51  
 Livet viii, 61  
 Livida glacies vii, 95  
 Livide i, 41. xi, 20  
 Lividos cirros vii, 20  
 Lividus iv, 27  
 Livio i, 62  
 Livor edax xi, 33 malus x, 33

- Livius in membranis xiv, 190  
 Loca v, 20. vii, 84. xii, 9. lata xii, 52  
 Locariorum v, 21  
 Locat xi, 83  
 Locelli xiv, 13  
 Locellos x, 88  
 Locellus xiv, 13  
 Loci vi, 16. vii, 50. viii, 65. sepositi  
 vi, 16. theatralis v, 23  
 Locis x, 30. xii, 21  
 Loco ii, 67. v, 74. vi, 42. 63. x, 20  
 extremo iii, 33. nullo iv, 60. quovis-  
 cumque xiv, 1  
 Loculi eborei xiv, 12  
 Loculos xiv, 12  
 Loculosque v, 39  
 Locum i, 55. xi, 32. 73  
 Locuples v, 25. vi, 27. xi, 44. xii,  
 93. xiv, 153  
 Locupletem v, 37. uxorem viii, 12. ix,  
 81  
 Locupleti v, 35. viii, 27  
 Locus v, 5. vii, 17. viii, 39. 72. x, 72.  
 xi, 18. xii, 50. 57. clarus iv, 44. in-  
 vidiosus xi, 65  
 Locuto ix, 1  
 Locutus viii, 2  
 Lodices xiv, 148. 152  
 Lomento uteri iii, 42  
 Lomentum xiv, 60  
 Longa iv, 1. viii, 8. xiv, 151. attria xii,  
 50. dies ix, 50. xi, 69. dispendia  
 ix, 100. disticha ii, 77. epigrammata  
 i, 111. ii, 77. vi, 65. fides i, 16. gau-  
 dia ii, 11. nox iv, 7. sæcula viii, 8.  
 tempora i, 106. ix, 30. xiv, 84  
 Longa ix, 18. arca v, 50. cuspidē xiv,  
 221. dextra vii, 20. prurigne xi, 73  
 Longæ comæ iv, 45. senectæ vi, 49. viæ  
 i, 3  
 Longævæ vetustas S 5  
 Longævo Nestore viii, 6  
 Longævos capillos xiv, 27  
 Longam ætatem vi, 70. Babylona ix, 76  
 epaphræsim viii, 52  
 Longas ix, 31. comas i, 32. mandras v,  
 22. messes v, 71. oscitationes ii, 6  
 ruinas i, 83. vias vi, 43. ix, 31. xiv,  
 188  
 Longe i, 87. fracta amphora xi, 8  
 Longi Metus xii, 6  
 Longinquis oris iii, 1  
 Longior xii, 5. lux vi, 42. vita viii, 77  
 Longis auribus vi, 39. capillis ix, 37. co-  
 mis vi, 16. libellis x, 17. unguibus xiv,  
 36. oris S 21  
 Longius i, 87  
 Longo basio xii, 65. jugo iv, 64. libello  
 vi, 108. mari x, 30. pulvere x, 13. ros-  
 tro xiv, 31. tempore x, 36. vulnere S  
 15  
 Longos capillos xii, 18. gradus xi, 82  
 Longum i, 118. vi, 65. viii, 38. ix, 19  
 colossum ii, 77. libellum iii, 68. mare  
 x, 104. syrma xii, 95  
 Longumque v, 35  
 Longus ii, 1. x, 1. et bruna madens De-  
 cember x, 5  
 Longusque a Cæsare pulvis x, 6  
 Loquamur xi, 6  
 Loquar iv, 43. v, 52. ix, 4. x, 96. xii,  
 36  
 Loquaris x, 68. 72  
 Loquatur S 1. v, 28. vii, 31. ix, 77. x,  
 3. 48. xi, 15  
 Loquax bucca i, 42. fama xii, 4. naufra-  
 gus xii, 57. pica xiv, 76  
 Loquebaris iv, 61  
 Loquendum v, 25  
 Loquentem vii, 58  
 Loqueris i, 98. ix, 28. 48. v, 41. 52. x,  
 11. xi, 24. 102  
 Loqueris iii, 66. vii, 18  
 Loquetur x, 65. xii, 83  
 Loqui i, 110. ii, 82. v, 69. vi, 41. vii,  
 18. 24. 46. viii, 1. 18. xi, 20. 102  
 Loquimur viii, 33  
 Loquitur i, 25. 62. 69. vii, 63  
 Loquor v, 55. x, 37  
 Lorica vii, 1  
 Loricam ix, 57  
 Loris x, 5. horridis x, 62  
 Lorisque ii, 57  
 Loro x, 55. vi, 21. madido vii, 58  
 Lota x, 30. toga ii, 43  
 Lota læva xi, 58  
 Lotam togam iv, 28. x, 11  
 Lotos Palladius viii, 51  
 Lotus ii, 14. vi, 53. xii, 83. xiv, 163  
 eques xii, 70  
 Lubrica pulpita ix, 39  
 Lubricum ix, 58. crus decenni compede  
 ix, 58  
 Lubricus iv, 18. palastrita iii, 58. unguis  
 vii, 2. vultus ix, 57  
 Lucane i, 37. vii, 22. viii, 75. ix, 52  
 Lucani iii, 20  
 Lucanica filia iv, 46. xiii, 35  
 Lucano urso S 8  
 Lucanum i, 62. vii, 21  
 Lucanus xiv, 194  
 Luce iv, 1. 64. 73. 90. xi, 56. xii, 60  
 admissa xi, 105. clara xi, 22. xiv, 60  
 hesterna i, 69. prima ix, 93. xii, 26  
 Romana ix, 2. tanta vii, 23. tota iii, 63  
 Luceat vii, 50. xiv, 109  
 Lucebat iv, 22  
 Lucebit x, 6

- Luceilei ii, 90  
 Lucem i, 29. vii, 10. viii, 45. xi, 36  
     diu rogata x, 38  
 Lucensis docti i, 2  
 Lucentes pustulæ xi, 98  
 Lucerna iii, 93. viii, 3. xiv, 42 conscia  
     dulcis lectuli xiv, 39 cubicularia, ibid.  
     ebria nimbis Nicerotianis x, 38 magna  
     xiv, 44 moriens iv, 4 parva xiv, 61  
     polymyxos xiv, 41 una, ibid. uncta  
     xiv, 43  
 Lucerna viii, 59. xii, 32 teste xi, 104  
 Lucernæ xiv, 40 exiguæ viii, 33  
 Lucernas seras x, 19  
 Lucernam extinctam xii, 43  
 Luces albæ x, 62 obscuras vi, 59 quinas  
     xiv, 141  
 Lucet iii, 58. iv, 32. vi, 42. viii, 68. x,  
     96. xii, 50. xiii, 5  
 Luci clarissime Iuli i, 108. iv, 55 nitidæ  
     viii, 21  
 Luci barbari x, 92 Scythici xii, 53  
 Lucida signa ix, 72  
 Luciferae Deæ xi, 69  
 Luciferam Dianam x, 70  
 Lucilius xii, 95  
 Lucina ferox S 12  
 Lucinæ S 13  
 Lucis xi, 65. xiv, 223  
 Luciumque v, 14  
 Lucos x, 24  
 Lucretia i, 91. xi, 104  
 Lucri viii, 9. 48. xii, 13 fœdi viii, 48  
 Lucrifecit viii, 10  
 Lucriferi xi, 50  
 Lucrina vi, 11 concha xiii, 99 quinque  
     xii, 48  
 Lucrina vena x, 30  
 Lucrini lascivi iv, 57 stagni v, 37  
 Lucrino i, 63. vi, 68 Baiano xiii, 82  
     stagno iii, 20. 60  
 Lucrinus mollis vi, 43  
 Lucrum x, 41. xiii, 3. 1  
 Luctantia iv, 22. v, 46 colla iii, 24  
 Luctaris iii, 75  
 Luctus vi, 33. 68  
 Lucubrata nox iv, 90  
 Luculentus Attis ii, 86  
 Lucus sacer i, 54  
 Ludas ix, 39  
 Ludat xi, 15  
 Lude xiv, 1  
 Ludebam ix, 85  
 Ludere iii, 16. 99. vi, 71. vii, 32. viii,  
     3. ix, 26. x, 15. 86. xi, 6. 39. 104. xii,  
     40. xiv, 47. 105. 103  
 Ludet vii, 8  
 Ludi v, 21  
 Ludianum v, 24  
 Ludibria vana x, 4  
 Ludimagister x, 62  
 Ludimagistri xii, 57  
 Ludimus vii, 12  
 Ludis ii, 60. viii, 64. xii, 95. xiv, 29  
 Ludit i, 7. 42. iv, 3. 14. 49. vi, 13. vii,  
     67. 80. 82. x, 15  
 Ludite vii, 8. xiv, 79  
 Luditis iii, 67  
 Ludive vii, 64  
 Ludo iv, 90. xii, 95  
 Ludorum ix, 29  
 Ludos v, 14. viii, 78  
 Lues xi, 91 atra i, 79 scelerata i, 102  
 Lugentes lanas xiv, 157  
 Lugentique ii, 41  
 Lugentia ara xiv, 204  
 Lugere vi, 18  
 Luges iv, 58  
 Luget ii, 11  
 Lugubre ii, 11  
 Lumbis i, 93. xi, 100  
 Lumbo patulo xiii, 5  
 Lumbos lascivos v, 78  
 Lumbum vii, 20  
 Lumina iv, 42. x, 63. xi, 29. xiv, 44  
     duo xii, 100 languida xiv, 5 lassa vi,  
     58 morientia xiv, 173  
 Lumine viii, 59 arcano viii, 36 ingenti  
     x, 96 læsus xii, 54 sicco x, 80 turbi-  
     diore ix, 26 uno vi, 78  
 Luminibus raptis iv, 30  
 Luna viii, 21. ix, 32 nitet tota lampade  
     viii, 51 secta xii, 57  
 Lunæ ii, 35 Etruscae xiii, 30  
 Lunam ix, 30  
 Lunata pellis i, 50  
 Lunata fronte viii, 33 planta ii, 29 tes-  
     titudine xiv, 87  
 Lunatæ jubæ viii, 55  
 Lunensis caseus xiii, 30  
 Lupa ii, 75  
 Lupanari ix, 7  
 Lupas spurcas i, 35  
 Lupata aurea i, 105  
 Lupe v, 56. vi, 79. ix, 3. x, 40. xi, 18. 88  
 Luperce i, 118. iii, 75. vi, 6. 51. ix, 81  
 Luperco vii, 83  
 Luperco tenero iv, 28  
 Luperco iv, 28. xi, 40. xii, 46  
 Lupi i, 60. ii, 14 inhumani x, 48  
 Lupinus tepens v, 78  
 Lupo vii, 10 posito ix, 27  
 Lupoque vii, 55  
 Lupos x, 30  
 Lupum ii, 40. x, 48 grandem xi, 50 to-  
     tum ii, 37  
 Lupus i, 49. vii, 10. xi, 108 lanceus  
     xiii, 89 pallidior fiet xi, 55



- Lusca ii, 33. iii, 11. ix, 38. iv, 65 anus  
 xii, 70 Lycoris iii, 39 Philanis xii,  
 22  
 Luscae dominae xii, 73  
 Luscam Thaida iii, 8  
 Lusciniae vii, 87  
 Luscinia xiv, 75  
 Luscus vi, 78. viii, 9. 59  
 Luserat viii, 32  
 Luserit iv, 23  
 Luserunt ix, 62  
 Lusi i, 114  
 Lusibus i, 36  
 Lusisti iii, 16  
 Lusistis vi, 45  
 Lusit S 26. ix, 27. xiv, 182  
 Lusor primus x, 86  
 Lustra bis sex x, 71 septima xii, 31  
 Lustras vii, 100  
 Lustris i, 102 tribus x, 38  
 Lustro ingenti iv, 1 novo iv, 45  
 Lusum ii, 4  
 Lusur S 26. i, 4. iv, 49. 88. v, 37. vi,  
 2. 85. vii, 8. 14. viii, 30. x, 35. xi,  
 13. 16. xiv, 176 festos i, 4 innocuos  
 i, 5  
 Lusurque i, 15. 45  
 Lutet xiv, 50  
 Luteum corpus xi, 47 giganta ix, 51 to-  
 reuma iv, 46  
 Luto medio vii, 61 Prometheo ficta x,  
 39 putre vetusque solum ix, 74 Sa-  
 guntino viii, 6. xiv, 108 Saturnalitio  
 xiv, 182 Veneto iii, 74  
 Lutulenta mula ix, 23 palæstra vii, 67  
 Lutum matutinum xii, 26 medium iii,  
 36. x, 10  
 Lux i, 69. v, 29. vii, 14 felix ix, 53  
 formosior x, 24 ingrata gravisque x,  
 23 longior vi, 42 magna ix, 2 memo-  
 rabilis vii, 22 prima S 21. ix, 40 su-  
 prema i, 110 tricesima vi, 7 tertia  
 iii, 6  
 Luxuria ii, 63. v, 19 major xi, 70  
 Luxuria iii, 69  
 Luxuriæ viii, 45  
 Luxuriam iii, 10  
 Luxuriantur x, 96  
 Luxuriaque xi, 41  
 Luxuriaris ii, 89  
 Luxuriaris iii, 2  
 Luxurietur xii, 62  
 Luxuriosa i, 88. ix, 68. xiii, 82 mentula  
 vii, 91  
 Luxuriose xiv, 110  
 Luxuriosus ix, 83 ager xi, 8  
 Luxus graves xii, 15  
 Lyæ viii, 51. 78  
 Lyæi madidi i, 71  
 Lyæus x, 19  
 Lyæo xiii, 22 Campano xiii, 118 comis-  
 satore ix, 62 primo xiii, 114  
 Lycambeo sanguine vii, 12  
 Lyceas i, 72  
 Lychnus parvus iv, 90  
 Lyciscam iv, 17  
 Lycori i, 103 vi, 40  
 Lycoris cerussata i, 73 fusca vii, 13  
 lusca iii, 39 nigra iv, 62 pulchra viii,  
 73  
 Lyde i, 72  
 Lydia xi, 69. 102 laxa xi, 21  
 Lydia pensa ix, 66  
 Lygde xi, 41. 73. xii, 71  
 Lygdo vi, 39. 45  
 Lygdon vacuum vi, 42  
 Lygdos candida vi, 13  
 Lymphis elusis xii, 31  
 Lyra Calabra v, 30 clarior xii, 11  
 Lyra viii, 6  
 Lyrae ii, 7. xii, 95 Latiae vii, 23  
 Lyræ docilem xiv, 167  
 Lyrasque i, 77  
 Lyris ii, 73  
 Lysippi ix, 44  
 Λυσίππου ix, 45

## M.

- Macelli Niliaci xiii, 85  
 Macello x, 59 Ausonio xii, 62 urbano  
 x, 37  
 Macellus x, 96  
 Macer viii, 5. x, 17. 78 culus iii, 98 li-  
 bellus ii, 6 servulus viii, 75  
 Machaonas omnes ii, 16  
 Macrae anatis iii, 93  
 Macresceret xiii, 63  
 Macro xii, 99  
 Macrum x, 17. 78  
 Mactabis i, 50  
 Mactare iii, 24  
 Macte esto iv, 13 animi xii, 6  
 Maculosæ murrhæ x, 80  
 Madeas x, 49  
 Madeat ix, 36. xi, 15  
 Madens vii, 51. x, 5  
 Madent vii, 12. 69. x, 19  
 Madente mappa ii, 37  
 Madentem xii, 94  
 Madentis arenæ solidum littus x, 51  
 togulae v, 22  
 Maderet ix, 71  
 Madet i, 57. iv, 18. x, 13  
 Madida cocco v, 23  
 Madida fauce vii, 37 papyro iii, 2 veste  
 v, 79

- Madidas comas xiv, 50 placentas v, 39  
 Madidi Lyæi i, 71 Fauni ix, 62 crines  
 xiv, 24  
 Madidis buccis xiv, 64 comis iii, 65. iv,  
 3 diebus xiv, 1  
 Madido loro vii, 58 nidore vii, 27  
 Madidos artus iv, 19 lacus iv, 44 libel-  
 los iv, 14  
 Madidum iii, 100 cicer i, 42 sumen x,  
 48  
 Madidumque Jovem vii, 36  
 Madidus i, 40. ix, 74 conviva ix, 23  
 crinis v, 64 Panaretus vi, 89  
 Maduere S 3  
 Mæcenas i, 108. xii, 4 Cæsarianus eques  
 x, 73  
 Mæcenatem xi, 3  
 Mæcenates viii, 56  
 Mæcenati vii, 29  
 Mæcenatis viii, 56  
 Mæcnadas xi, 84  
 Mænalios sues v, 65  
 Mænalium aprum S 27  
 Mæoniden v, 10  
 Mæonio carnine xiv, 183  
 Mæonioque vii, 46  
 Mævi xi, 46  
 Mævius x, 76  
 Magis i, 71  
 Magister i, 36. v, 24. vii, 64. xii, 48  
 improbus i, 42 ludi scelerate ix, 69  
 tumidus viii, 3. x, 104 vici x, 79  
 Magistræ Suburanæ xi, 78  
 Magistri i, 49. iv, 30 matutini ix, 30  
 pavidus S 22 securi, S 18. ii, 75 uncti  
 vii, 67  
 Magistris xiv, 80  
 Magistro S 17. v, 56 clamoso v, 84  
 nigro i, 105  
 Magistros amphitheatrales xi, 69  
 Magistrum S 10. x, 20  
 Magna iv, 1. v, 35. 59. vi, 36. vii,  
 100. viii, 33. 54. xi, 60. 68 atria iii,  
 38 causa v, 73 clavis v, 35 crystal-  
 la ix, 23 gleba v, 13 lucerna xiv,  
 44 lux ix, 2 munera iii, 6. vi, 63.  
 xiv, 14 nomina v, 17 pericula xi, 82  
 ora xii, 60 res i, 18. iv, 81 Roma  
 xii, 68 supellex v, 62 taberna vii,  
 61 Verona xiv, 195  
 Magna morte viii, 55 voce vi, 19. 35  
 Magnæ i, 13 feræ S 22 mentis i, 40  
 Magnanimo talo xiii, 1  
 Magnam vi, 46  
 Magnas manus vi, 1 opes ix, 65  
 Magne ii, 63 puer vi, 3 rex xii, 62  
 Magni i, 56. vi, 64. x, 75. xi, 68 Ca-  
 tonis i, 79 Cæsaris ix, 62 Ciceronis  
 vii, 63 Circi vi, 64 Gigantis xiii, 78  
 Herculis ix, 65 Maronis xi, 48. xii,  
 67 numinis vii, 12 partus vii, 21  
 senis vii, 69 Thræasæ i, 9  
 Magniloquus ii, 43  
 Magnis i, 3 Africanis iv, 14 cervici-  
 bus i, 23 iaspidibus ix, 60 tauris i,  
 52  
 Magno iii, 75 amphitheatro ix, 69 ani-  
 mo iii, 62 ansere xiii, 58 Jovi xii,  
 91 Maroni iv, 14 ortu vii, 22 patri  
 xiv, 121 pulvere vi, 38  
 Magnos Deos ii, 91 triumphos vii, 2.  
 6  
 Magnum i, 108 facinus xi, 93 frigus  
 v, 79 et inane Sophos i, 77 nomen  
 ii, 2 nefas iii, 72 vitium x, 76  
 Magnus i, 10. ix, 51 amicus iii, 40  
 ardellio ii, 7 comes vii, 44 Deus ix,  
 44 draco xii, 53 homo ii, 32. vii,  
 100. ix, 51. xi, 56 labor viii, 56  
 Tullius iv, 16  
 Magnus (Pompeius) xi, 5  
 Magulla xii, 92  
 Maiaæ xii, 67  
 Maias Idus iii, 6  
 Major i, 8. 22. ii, 41. v, 19. 44. 70. vi,  
 32. ix, 30. 102. x, 2. 21. xi, 90. xii,  
 94. xiv, 15 autumnus xii, 57 Cælius  
 xii, 18 cordylla xi, 52 culina v, 44  
 fiducia vii, 6 gratia iv, 29. xii, 62  
 imago ix, 28 luxuria xi, 70 numerus  
 xi, 24 nurus ii, 41 pars x, 80 reve-  
 rentia vii, 52 Roma viii, 56 spor-  
 tula viii, 42  
 Majora viii, 50. ix, 1. xiii, 28 dona  
 viii, 54 prælia v, 65  
 Majore circulo x, 62  
 Majorem Alciden ix, 65  
 Majores i, 4. ix, 1  
 Majus ii, 2. 10. 93. iv, 30. viii, 23. x,  
 2. xi, 18 jecur xiii, 58 malum iii, 42  
 nefas ii, 75 nomen ii, 2 rus xi, 18  
 Mala i, 17. ii, 8. vii, 41. 81. 96. ix, 93  
 carmina vii, 42. xii, 40 citrea xiii,  
 37 pensa vii, 96 plumbæ x, 94 Pu-  
 nica i, 44  
 Mala conditione ix, 68  
 Malæ ii, 61 linguæ iii, 80 Paræ vi,  
 62  
 Malæque vi, 62  
 Malas artes v, 18 lacernas vi, 82  
 Malasque Mycenæ xiv, 1  
 Malchionis improbi iii, 82  
 Male i, 39 olere xi, 30 pastus aper ix,  
 89  
 Maledicis iii, 80. ix, 11  
 Mali i, 19. 119. iii, 44. iv, 61. vi, 59

- xi, 98 coloris vii, 4 dolores vi, 70  
 Maligna basia xii, 55  
 Malignam paupertatem viii, 56  
 Malignorum iv, 87  
 Malignis vii, 34  
 Malignisque ii, 54  
 Maligno igne x, 96  
 Malignos vii, 26  
 Malignum i, 93 hominem v, 28  
 Malignus vii, 72  
 Malum ix, 93  
 Malis regnis ix, 102 temporibus xii, 6  
 Malisane iv, 6  
 Malit ix, 59. 93  
 Malleatur xii, 57  
 Mallem iv, 4. ii, 18. xi, 19  
 Malles x, 38  
 Mallet viii, 51. ix, 12. 17. 94. xi, 49  
 Malo ii, 21. 71. iii, 33. 56. iv, 55. vi,  
 55. 81. vii, 95. viii, 6. xi, 80. 90. xii,  
 26. 31. 39. 76. 80 poëta xii, 63  
 Malorum xii, 36 Punicorum vii, 20  
 Malos ix, 90  
 Malvas exoneraturas ventrem x, 48  
 Maluerim vii, 88  
 Malueris xii, 3. xiii, 120. xiv, 2  
 Malvis mollibus iii, 89  
 Maluit viii, 70. xi, 5  
 Malum iii, 65 majus iii, 42  
 Malus ii, 1. iv, 17. vi, 49. vii, 90. xii,  
 82 livor x, 33 poëta ii, 86. vi, 82  
 Mamerce ii, 88  
 Mamercus v, 28  
 Mamertina amphora xiii, 117  
 Mamertinum xiii, 117  
 Mamillare xiv, 66  
 Mamma maxima i, 101  
 Mammæ pannosæ iii, 72  
 Mammarum i, 101  
 Mammæ i, 101. ii, 37. xiv, 66 parces  
 iii, 93  
 Mammis iii, 53  
 Mammosam Spatalen ii, 52  
 Mammosas xiv, 149  
 Mamuriane i, 93  
 Mamurra ix, 60. x, 4  
 Mancine i, 44. iv, 61  
 Mancinus iv, 37  
 Mandantur vii, 44  
 Mandas x, 37  
 Mandasset ix, 42  
 Mandata verba ix, 36  
 Mandem x, 104  
 Mandere xiii, 65  
 Mando i, 89. iii, 97. vii, 99  
 Mandras longas vii, 23  
 Mandris vii, 72  
 Mane i, 50 vagum vii, 39  
 Maueas v, 62  
 Manebit viii, 38. 43. ix, 2  
 Manent ix, 57  
 Manente vita vi, 15  
 Mauere viii, 14  
 Maueret viii, 32  
 Manes viii, 38 xii, 63 patrios xii, 3  
 Manet ix, 76. x, 66  
 Mango i, 59  
 Mangonis avari ix, 7 Mitylenæi vii,  
 80  
 Mani x, 20  
 Manibus ix, 42. 67 blandis vi, 23 clap-  
 sum opus x, 2 exiguis x, 61 libidino-  
 sis xii, 96  
 Manibusque iii, 5. 53  
 Manifesta ii, 8. xiv, 1  
 Manifesto furto i, 54  
 Manlius iv, 55  
 Manneia i, 84  
 Manneius v, 14 inquinatio x, 61  
 Mannuli xii, 24  
 Mansura templa ix, 59  
 Mansure x, 44  
 Mantile xii, 29. xiv, 138  
 Mantua i, 62. viii, 73 parva xiv, 195  
 Manu S 6. i, 16. ii, 20. iii, 21. 41. iv,  
 19. vi, 32. 52. 66. ix, 62. x, 66. 73.  
 xi, 70. xii, 36 arguta vii, 84 Auso-  
 nia ix, 73 certa vi, 32 excussa S 11  
 fabrili xi, 84 fœminea S 6 fututrici  
 xi, 22 Ganymedeia viii, 39 ingenti  
 iv, 8 lassa vii, 58 marmorea viii, 56  
 Mentorea nobilitata pocula ix, 60  
 missos libellos i, 53 opposita iii, 68  
 Plidiaca vi, 73 punicata v, 41 rapa-  
 ci vi, 49 sœva x, 50 secura xi, 11  
 semidocta x, 92 simpliciore viii, 80  
 tacita xiv, 218 Tartessiaci xi, 16 te-  
 nera ix, 57 vacua vi, 72 virginea ix,  
 9 utraque S 20  
 Manuque vi, 19. vii, 11. viii, 65. xiii,  
 57  
 Manuale xiv, 84  
 Manum S 13. i, 22. ii, 21. viii, 30. 52.  
 x, 25. xi, 39. 104 insertam ii, 75  
 Rhenanum Sarmaticamque ix, 36 te-  
 neram iii, 19  
 Manumque ii, 41 doctam iii, 82  
 Manus S 10. 15. 27. i, 3. ii, 43. iv, 1.  
 39. vi, 61. vii, 37. 56. viii, 30. 51.  
 81. ix, 1. 21. x, 55. 63. xii, 57. xiv,  
 83. 134. 208. 222 amica ix, 42 ar-  
 mata S 27 aspera vi, 13 culta v, 11  
 felix domino i, 102 fida, ibid. firma  
 xiv, 30 furaces viii, 40 gelata v, 9  
 geminas x, 10 improba xiv, 16 mag-  
 nas vi, 1 minores xi, 1 notas S 10

- nota Cæsaribus i, 102 Phidiacæ x, 89 parca xii, 63 piceata viii, 59 Pompeianæ ix, 62 proterva xi, 54 rara vi, 83 Romana invicta ix, 2 reptantes ix, 21 sæva iii, 17 sardonychata ii, 29 scelerata xi, 84 sollicitæ xiv, 111 teneras xiv, 177 tremulæ xii, 74 velocior xiv, 208
- Manusque iii, 51. vi, 34. 64. xi, 58  
Mapalia Gætula x, 20 Pœna viii, 55  
Mappa iv, 89. vii, 20. 53 madente ii, 37 plurima viii, 59 variata iv, 46  
Mappæ v, 18 breves vii, 72. x, 87  
Mappam xii, 29 sordidam vii, 20  
Mapparum xii, 29  
Mappas quatuor xii, 29  
Marathon S 27  
Marce i, 6. v, 29. 63. vi, 11. viii, 76. x, 73  
Marcelliano toto ii, 29  
Marcella xii, 21. 31  
Marcelli x, 51  
Marcelline iii, 6. vi, 25. ix, 46  
Marcellino vii, 80  
Marcentes uvæ v, 78  
Marci i, 56  
Marcos v, 28  
Marculi xii, 57  
Marcum v, 21  
Marcus iii, 5. vi, 47. ix, 100 Antonius x, 32  
Mare v, 37 longum x, 104 vivum xiii, 79  
Marcotica cortex xiv, 209  
Mareoticus labor viii, 36  
Mareotide fusca iv, 42  
Mares xi, 22 fœdandos ix, 9 immeritos vi, 7 sidereos ix, 37  
Mari longo x, 30  
Mariane ii, 31. v, 61. vi, 63  
Maribus i, 91  
Marica x, 30  
Maricæ xiii, 83  
Marina piscina xi, 21  
Marinæ piscinæ iv, 4. xii, 32  
Marine x, 83  
Mario i, 86. iii, 28  
Mariosque vi, 19  
Maris iv, 61. x, 51 Ægæi vi, 34 ignoti vii, 19  
Marisca xii, 97  
Mariscæ xi, 18  
Mariscam xii, 97  
Mariscas fatuas vii, 25  
Marite ii, 83. iii, 85  
Mariti i, 36. iv, 75. vii, 67. x, 35. 38. xii, 97 cari ix, 31 olentis xiv, 140 Phrycæi xiv, 211
- Marito iv, 13. 22. 75. viii, 12 cupidus xi, 78 Cyniphio vii, 95 deserto iv, 9 sancto x, 54 sterili xiii, 64 stupido xi, 7 vetulo xi, 71  
Maritorum v, 41  
Maritos viii, 43  
Maritum vi, 22. 71. vii, 21. 87 amisum iv, 58 mollem vii, 58 tenerum viii, 46 veterem x, 41  
Maritus ii, 47. vii, 71. ix, 40. xi, 23. 61. xii, 94. 96 improbus xii, 98 ficosus vii, 71 lanigeri pecoris ix, 72 pessimus viii, 35 tardus nimis et piger ix, 41  
Marium vii, 87  
Marius ii, 76. x, 18. xi, 21  
Marmor nobile x, 14 octavam ix, 65  
Marmora v, 22. x, 2 alta viii, 3 frigidiora gelu xii, 60 inquieta v, 80 parva x, 63  
Marmore vi, 28. viii, 24. 55. ix, 21. 77. de vario x, 79 fulgentes vultus ix, 24 Latio ix, 25 tortio vii, 31  
Marmorea manu viii, 65  
Marmoreamque xi, 60  
Marmoreumque Priapum vi, 72  
Marmoreus Hermaphroditus xiv, 174  
Marmoris x, 71  
Maro vii, 29. viii, 18. xi, 48. 67. xii, 67. 91 nitidus xi, 34  
Marone i, 62. x, 21 salvo v, 10  
Maronem immensum xiv, 186  
Marones viii, 56  
Maroni magno iv, 14 summo xii, 4  
Maronillæ i, 11  
Maronille iv, 70  
Maronis v, 56. xi, 50 magni xi, 48 cothurnati v, 5. vii, 63 facundi xiv, 185 magni xii, 68 sacri viii, 56  
Mars ix, 42 belliger S 6  
Marsica turbata xiii, 121  
Marsi ii, 71. 77. vii, 29  
Marsis cellis xiv, 116  
Marso vii, 99  
Marsosque viii, 56  
Marsus v, 5. viii, 56 levis iv, 29  
Marsya ii, 64  
Marsyas Celanæus x, 62  
Marte x, 29 capta superbus venator x, 37  
Martem S 24 lascivum vi, 21 saturnum vi, 32  
Martemque ferum vi, 25  
Martii ix, 32. 35  
Marta ii, 75. ix, 19. xi, 96 Roma v, 19 signa xi, 4 turba i, 4 voluptas v, 21

- Martiave vi, 42  
 Martiæ Kalendæ x, 24  
 Martialem i, 118. xi, 80  
 Martialis i, 2. iv, 61. vi, 1. 82. vii, 17.  
 72. x, 47. 92. xi, 80 care v, 20 ju-  
 cundissime x, 47 notus gentibus x,  
 9  
 Martiane vi, 70  
 Martias Kalendas v, 84. ix, 53  
 Martis v, 7. 24. vi, 13. vii, 2. viii, 44.  
 65. ix, 91. xii, 60. S 22 severi x, 30  
 togati vi, 76 ultoris vii, 49 universi  
 v, 24  
 Martisque vi, 76  
 Martiumque xii, 8  
 Marulla vi, 39. x, 55  
 Marulle v, 78  
 Mascion superbus v, 12  
 Mascula nomina xi, 43 præda xiv, 88  
 Masculus xiv, 174  
 Massa xii, 29. xiii, 31. xiv, 192 nubila  
 viii, 51 recocta xi, 52  
 Massa Neroniana xii, 57  
 Massam viii, 64  
 Massica iii, 26. 49. iv, 69. xiii, 111  
 cella i, 27 vina iv, 13  
 Massiliæ x, 36. xiii, 123. xiv, 118  
 Massilianum xiii, 123  
 Massilitanis fumis iii, 82  
 Massyla avia viii, 55  
 Massyleum equum ix, 23  
 Massyli draconis xiii, 37 jugi ix, 72  
 Massylus serpens x, 94  
 Masturbabantur xi, 104  
 Masturbatorem xiv, 203  
 Masturbatus ix, 42  
 Matella fictilis xiv, 119 rupta xii, 32  
 Matellam x, 11 scam vi, 89  
 Mater S 13. ii, 34. iv, 63. x, 68. 90.  
 xi, 23 avara iv, 66 blanda ii, 4 cana  
 xii, 32 confossa S 13 dura iv, 31  
 misera ix, 7 noxia v, 67  
 Materque xi, 78  
 Materia v, 53  
 Materiæ viii, 51  
 Materiam i, 5  
 Materna furta vi, 39 vulva xiii, 56  
 Maternæ pudicitia vi, 27  
 Maternæque Idus vii, 74  
 Maternæ ii, 74. x, 37  
 Materno i, 97 funere S 12  
 Maternosque sinus vi, 38  
 Matho iv, 80. vi, 33. vii, 10. 90. viii,  
 42. x, 46. xi, 68  
 Mathon iv, 81  
 Matinessæ curvæ iv, 55  
 Matre S 14. xii, 57 dolente v, 48 so-  
 la xiii, 97  
 Matrem ii, 4. v, 72. xi, 12. 84  
 Matremque xi, 8 plenam iii, 58  
 Matres Italides xi, 53  
 Matri ii, 1. vi, 38. ix, 40. xi, 22 mœs-  
 tæ ii, 41  
 Matrinia iii, 32  
 Matris S 12. xi, 61. xii, 32. 100. xiii,  
 64. xiv, 156. 174. 201 entheæ v, 41  
 hispidæ iii, 58 miseræ S 12 Phry-  
 giæ iii, 47 pigræ xiii, 41  
 Matrisque togatæ vi, 64  
 Matrona iii, 68. vii, 35. viii, 12. ix,  
 2. 4. xii, 97 casta x, 68  
 Matronæ v, 2  
 Matrum iii, 58. vii, 31. xiii, 38  
 Matte xii, 101  
 Mattea x, 59  
 Mattiacæ pilæ xiv, 27  
 Mattiacas pilas xiv, 27  
 Maturescentia poma xi, 8  
 Maturi ventris S 14  
 Matutina arena x, 25 fronte xiii, 2  
 Matutinarum ferarum xiii, 95  
 Matutine cliens xii, 68  
 Matutini magistri ix, 30  
 Matutinos somnos xiv, 125  
 Matutinum ave i, 56 Jovem iv, 8 lutum  
 xii, 26  
 Mavis i, 4. 107. ii, 21. iii, 94. viii, 8.  
 ix, 93. x, 45. xi, 7  
 Mauræ sylvæ xiv, 90  
 Mauri ix, 23 picti Nilotide tunica x, 6  
 Mauricos v, 28  
 Maurus vi, 39  
 Maurusiæ citri xii, 66  
 Mausolea v, 64 pudentia S 1  
 Mausoli x, 63  
 Mavult i, 76. vi, 86. vii, 51. viii, 66.  
 xi, 61. xiii, 69. xiv, 99  
 Maxillarum viii, 47  
 Maxima fama ix, 102 manna i, 101  
 Roma vii, 96. x, 58 turba xiii, 83  
 virtus viii, 15  
 Maxime Cæsar v, 19 censor vi, 4 rec-  
 tor ix, 37  
 Maxime i, 8. 70. ii, 18. 53. iii, 18. v,  
 70. vii, 72. x, 77  
 Maximina ii, 41  
 Maximus vii, 45 Cæsonius vii, 44  
 Maximus viii, 56  
 Maximusque iv, 2  
 Mearum musarum ii, 92  
 Media septa ii, 57  
 Media arena S 16 messe xiv, 145 nocte  
 vi, 89. viii, 3. x, 82 palastra vii, 82  
 palude xiii, 115 Subura vi, 66. ix, 38.  
 x, 94. xii, 21 via S 2 vi, 93  
 Medias puellas vii, 67  
 Medicæ artis xiv, 78  
 Medicæque xi, 71

- Medicamine  
 Medicata pocula ix, 95  
 Medicatum ceston xiv, 207  
 Medici ii, 40. xi, 71  
 Medicina gravis xi, 71  
 Medicis ii, 16  
 Medico vi, 31. 86. x, 74. xi, 74  
 Medicum vi, 53  
 Medicus i, 48 nephriticus xi, 28  
 Mediis ædibus ix, 62 annis x, 32 col-  
 libus xiii, 105  
 Medio v, 49. vii, 31. viii, 41 ævo viii,  
 77 equo ix, 69 mense viii, 41 foro  
 vi, 77 horto iii, 68 luto vii, 61 rogo  
 xi, 54 sole iii, 44 tempore brumæ xiv,  
 72 Tibure iv, 60 toro xi, 81  
 Mediocræ i, 17  
 Medios enses vi, 25 lectos xii, 29 pedes  
 xi, 46 somnos xii, 26 viros ii, 61. iii,  
 81  
 Medium i, 58 digitum ii, 28 iter x, 28  
 lutum iii, 36  
 Mediumque xi, 61  
 Medius Bacchus iv, 83 December vii,  
 28  
 Medusæ Deæ vii, 1  
 Megalensis purpura x, 41  
 Megaram xi, 43  
 Meiebat xii, 32  
 Meiere iii, 78. xi, 46  
 Mel Atticum xiii, 104  
 Melænis vii, 29  
 Melandrya iii, 77  
 Melanthione calvo x, 67  
 Meleagre S 15  
 Melimela i, 44. vii, 25. xiii, 24  
 Melior (prop.) viii, 38  
 Melior ii, 69. iii, 95. v, 3. vi, 11. 18.  
 viii, 38. xii, 52 aura x, 104 conditio  
 xi, 52 panis vi, 11 sapor xiv, 113  
 umbra vi, 18  
 Meliora ii, 6. 8. iii, 1 viii, 32. x, 59  
 Meliore x, 2. 13 vita vi, 70 vultu iv, 1  
 Mellioribus lapillis dies signandi ix, 33  
 Mellioris (prop.) vi, 28. 29  
 Melius S 20. iv, 13. 84  
 Mella v, 37. xi, 86 Attica xiii, 108  
 cana iii, 58 Corsica ix, 27 flava i, 56  
 Hyblæa xi, 42  
 Melle Cæcropio xiii, 24  
 Melpomene iv, 31  
 Membra v, 62. x, 25 mortua xiii, 34  
 Membrana i, 2. 67. xiv, 7. 188 brevis  
 xiv, 186  
 Membranci pugillares xiv, 7  
 Membris omnibus iii, 82 stillantibus S 7  
 Memento iii, 16. vii, 89. viii, 59. xi,  
 15. xiv, 94  
 Memini i, 20. 35. ix, 10. xi, 65. xii,  
 34  
 Meminisse ii, 59. x, 23. iv, 69  
 Meminit vi, 70  
 Memmiosque xii, 36  
 Memnonis viii, 21  
 Memor (prop.) xi, 9  
 Memorabile munus xi, 50  
 Memorabilis lux vii, 22  
 Memorabit viii, 15  
 Memorande i, 16. x, 26  
 Memoras xii, 53  
 Memoratur iv, 29. viii, 50  
 Memori viii, 38 pectore vi, 25. 85  
 Memoris (prop.) xi, 10  
 Memphis vii, 99 barbara S 1. viii, 36  
 Memphitica tellus xiv, 38 templa ii, 14  
 Memphiticus fututor vii, 30 navita vi,  
 80  
 Memphitis tellus xiv, 150  
 Menandri Thais xiv, 187  
 Menandro coronato v, 10  
 Menapis xiii, 54  
 Mendacia iv, 43. ix, 35 mera ii, 56  
 Mendax xii, 63 lana xiv, 133 stupor  
 xiv, 210  
 Mendica prandia xiv, 81  
 Menogenen xii, 83  
 Menophili vii, 82  
 Mens v, 83. viii, 63. x, 20 quieta x,  
 47 vulsa ii, 36  
 Mensque vii, 18  
 Mensa i, 104. iii, 23. iv, 78. viii, 50.  
 ix, 15. 44. x, 30. 96. xiv, 158. xii,  
 29 acerva xiv, 90 avara iii, 58 aurea  
 iii, 31 bipes xii, 32 citrea xiv, 89 fa-  
 gina ii, 43 secunda iii, 50 sine arte x,  
 47  
 Mensa summa x, 37 una x, 48  
 Mensa (a metior) x, 55  
 Mensæ viii, 51. xii, 48 delicatæ x, 62  
 festæ xi, 65 Laomedontæ viii, 6 lar-  
 gæ xii, 62 Pallatinæ viii, 39 secundæ  
 v, 78  
 Mensam ii, 57 sordidam xii, 57  
 Mensarumque xii, 29  
 Mensas i, 56. iii, 4. 5. vi, 50. vii, 48.  
 ix, 35. 60. xi, 29. 70. xii, 60 bonas  
 x, 54 ducentas vii, 48 opertas x, 54  
 Pallatinas xiii, 91  
 Mense ii, 85. v, 18. vi, 59. viii, 8 æ-  
 stivo ix, 13 Jani xii, 31 medio viii,  
 41 novo x, 41 sexto iii, 68 toto xi,  
 40  
 Mensem iii, 93. vii, 95 sextum x, 75  
 Menses vii, 96  
 Mensibus v, 71. vi, 28. ix, 30  
 Mensis vii, 48. viii, 45. 56. xi, 11. Au-  
 sonis xiii, 65 paternis iv, 39 secun-  
 dis iii, 17 tergendis xiv, 144  
 Mensorum x, 17  
 Menstrua millia iii, 10

- Menta Stoica xi, 84  
 Mente vii, 2. 56. viii, 55 placida x, 103  
 Mentem vii, 67. xii, 53  
 Mentes vii, 7. iv, 29 placida ix, 80  
 Mentha ructatrix x, 48  
 Menti pediculosi xii, 59  
 Mentiar xi, 52  
 Mentiatu ix, 43  
 Mentiris ii, 53. 69. iii, 34. vi, 57. x, 39. xi, 32. xii, 40. 100  
 Mentis ii, 53. vi, 61 magnæ i, 40  
 Mentitur iii, 91. v, 39. vi, 74. xi, 92  
 Mentiturque i, 91  
 Mentitus ix, 83. xi, 102  
 Mento ix, 48. x, 93. xi, 84 duro i, 67 spleniato x, 22  
 Mentor xiv, 93  
 Mentora xi, 11  
 Mentorea manu nobilitata pocula ix, 60  
 Mentoreos labores iv, 39  
 Mentoris iii, 41. viii, 51  
 Mentula i, 59. ii, 45. 62. 70. iii, 69. 71. 75. 76. 81. 91. vi, 23. 36. 73. vii, 18. ix, 33. 64. x, 63. 90. xi, 19. 20. 22. 25. 58. 70. 78. 90. xii, 87. 98. xiv, 74 anus xi, 46 digna cultris Cybeles ix, 3 luxuriosa vii, 91 pannucea xi, 46 Romana vii, 30 salva iii, 85 sesquipedalis vii, 14 surda ix, 38 tonsa ii, 62 vera vii, 35  
 Mentula i, 36  
 Mentulam ix, 28. 34. xi, 15. 75 damnatam vii, 55  
 Mentulaque xi, 18  
 Mentulas i, 97  
 Mentum triste xi, 98  
 Mera mendacia ii, 56 somnia vii, 54  
 Meras laurus iii, 58  
 Mercare i, 67  
 Mercari vii, 51  
 Mercatus vi, 5. xii, 72  
 Merces xii, 26  
 Mercetur i, 50  
 Mercibus v, 42  
 Mercis sulfuratæ xii, 57  
 Mercurio ix, 26  
 Mercurium xii, 67  
 Merda iii, 17  
 Merdas i, 84  
 Mereamur xii, 26  
 Merebor ix, 56. x, 74  
 Merentur x, 74  
 Merere vii, 2  
 Mereri ix, 72  
 Mereris vi, 87. ix, 36. 53. x, 34  
 Meretricibus i, 36  
 Meretrix i, 35  
 Meretur xiii, 9  
 Merge ii, 42  
 Mergere xi, 95. xiii, 8  
 Mergi vi, 42  
 Mergite S 25. xiv, 181  
 Meridiana hora iii, 67  
 Meridiem iii, 20  
 Meritas comas iv, 54  
 Meriti pili i, 32  
 Meritis i, 100. 112. iv, 51. v, 65. vii, 24. x, 74. xii, 62  
 Merito iv, 46. viii, 75. ix, 46  
 Meritum grande viii, 65  
 Μέρις v, 38  
 Mero iv, 66. i, 107. viii, 33. ix, 44 Campano i, 19 effuso ix, 62 fuso viii, 33 hesterno i, 29 justo viii, 45 pauperiore xiv, 103 viridi xiii, 68  
 Mero lacte xiii, 41  
 Meroque ix, 91  
 Meros amores xiv, 206 deunces vii, 67  
 Mersa iv, 44. 63. 66 carina x, 85  
 Merserat iv, 22  
 Mersit iii, 19  
 Mersus ix, 41. xi, 61  
 Mersusque iv, 22  
 Meruere i, 19. iv, 29. v, 19  
 Merui iii, 36. vi, 87  
 Meruique v, 22  
 Meruisse iii, 36. x, 89  
 Meruisti iv, 75  
 Meruit i, 19. ii, 61. iv, 10. vii, 22. ix, 11. 72. xiv, 211  
 Merum i, 12. 57. 106. iii, 57. vi, 89. viii, 6. xiii, 23. 108 liquidum xii, 60  
 Merumque v, 4. xi, 57. 104  
 Merx utilior xii, 102  
 Messalæ viii, 3. x, 2  
 Messe x, 12. xiii, 12. xiv, 88 media xiv, 145  
 Messem tostam x, 62  
 Messes vi, 8 crepantes ix, 91 Libycas vi, 86 longas v, 72 triginta quatuor-que xii, 34  
 Messibus viii, 56 quatuor x, 103  
 Messis peracta xi, 18 quarta i, 102 sexagesima iv, 79. vi, 70  
 Messor Arabs iii, 65  
 Meta x, 50  
 Metalla vi, 42  
 Metallo Callaico xiv, 95 flavo viii, 51 nativo ix, 62 sævo iv, 55  
 Metamque iii, 58  
 Metas lactentes i, 44  
 Metat x, 83  
 Metellus ii, 2  
 Methymnæo Arione viii, 51  
 Metili iv, 43  
 Metit vii, 95  
 Metitur x, 93. xii, 99  
 Metretas Hispanas v, 16

- Metro iv, 6  
 Metu xii, 61  
 Metuas i, 71. v, 6. ix, 62. x, 42  
 Metuat ix, 27. xiii, 1  
 Metuenda ruina xv, 197  
 Metuendus S 17 setiger xiii, 93  
 Metues ii, 46. iv, 87  
 Metuis ix, 83. 93. xii, 61. xiv, 111  
 Metuit x, 23. xi, 78  
 Metum i, 83. vii, 47  
 Metuo xiv, 149  
 Metus longi xii, 6  
 Meum agellum ii, 32  
 Meus, atque inde inflexa, passim.  
 Mica ii, 59 nulla vii, 25  
 Micat ii, 46. vi, 12  
 Mices iv, 45  
 Micet v, 25  
 Midæ divitis vi, 86  
 Migrandum i, 87. 109  
 Migrare iii, 55. xii, 32  
 Migravit iv, 62  
 Miles vi, 25. ix, 46 coronatus vii, 8  
 gemmeus xiv, 26  
 Miletus viii, 28  
 Miliche ii, 63  
 Militem xii, 8  
 Militiæ i, 56. xiv, 32  
 Militibusque xiv, 129  
 Militis xiv, 34  
 Milium xii, 72  
 Mille iv, 15. 71. v, 22. vi, 93. vii, 20. 97. viii, 17. 75. ix, 30. 37. 68. x, 10. 31. xiv, 222 basia xii, 26 curæ vii, 97 trecentis numeris x, 31 librarum amicam xi, 100 nummos x, 75 partes xi, 31 prandia xiii, 30 tædia xii, 83 verbera ix, 93 versibus xi, 80  
 Millia i, 59. 104. ii, 5. 44. iv, 15. 51. 67. v, 82. vi, 10. viii, 17. 37. ix, 10. x, 11. 41. 75. xi, 29 quinque libra iii, 62 menstrua iii, 10 pauca vi, 10 sena ix, 10  
 Millibus iv, 61. vii, 10. viii, 19. 13. x, 41. xi, 70 bis quinquagenis xii, 66 multis xii, 98 quadringentis xiv, 35 viginti xi, 38  
 Millicies i, 100. xii, 10  
 Milo vii, 102. xii, 192  
 Milone vii, 102  
 Milvus rapax ix, 55  
 Mimis iii, 86  
 Mimos ii, 7. 41  
 Minaris ix, 11  
 Minas hostiles vi, 76  
 Minax fuscina S 26 grandibus verbis ix, 28 Hermes v, 24  
 Minerva argentea xiv, 179  
 Minerva limante vi, 64  
 Minervæ i, 77. 103. iv, 23. v, 5 bel-  
 ligeræ vii, 1 Cecropiæ Latiaque i, 49 Cecropiæ vii, 32 tetricæ x, 19  
 Minervam v, 40  
 Minimæ rimæ xi, 45  
 Minimam lucernam viii, 75  
 Minimi papilionis viii, 33  
 Minimos racemos vi, 49  
 Minimum vi, 50. ix, 19. xiv, 97 mu-  
 nus v, 16 rus ix, 19  
 Minimus i, 44  
 Minister x, 98. xi, 23. xii, 92 facunde  
 vii, 74 satur iii, 58 sollicitus xiv, 108  
 tener iv, 66  
 Ministrat vii, 74  
 Ministratorii urceoli xiv, 105  
 Ministrentur iii, 82  
 Ministri iv, 78. xi, 96 astuti viii, 33  
 solliciti viii, 59  
 Ministris niveis vii, 50 pellicibus xii, 97 tonsis xiv, 158  
 Ministro ix, 23 Dardanio xi, 104 Ili-  
 co iii, 39 securo xii, 74 tonso xi, 11  
 Ministros i, 12. vii, 48. viii, 67. ix, 26. 37. x, 98 cathedralitios x, 13  
 illotos viii, 67 roseos xii, 64 side-  
 reos x, 66 similes ix, 37. 104 tene-  
 ros ix, 26  
 Ministrum Ausonium ix, 37 mollem ix, 26 Phrygium xii, 15  
 Minoræ Crætæ xiii, 106  
 Minor vii, 38. 99. viii, 36. 45. ix, 52.  
 C5. 102. x, 79. xii, 18. 44. barba  
 ix, 48 fama iv, 75 laurea viii, 15  
 ordo iv, 2 pietas i, 112 tribus libris  
 x, 37 uno Catullo x, 78  
 Minora i, 105. v, 84 dona ix, 104.  
 xiv, 89 pocula xi, 26 vota ix, 65  
 Minore penna x, 19  
 Minorem viii, 71  
 Minores iii, 31 manus xi, 1  
 Minoris xii, 66  
 Minorque i, 45  
 Minus i, 62. iv, 27. v, 30. 62. vi, 1.  
 7. 11. vii, 69. 95. 99. viii, 33. 51.  
 53. 63. x, 103. xi, 23. 36. 55. 84.  
 xii, 34. 52. 63. 95. xiv, 45. 121.  
 189  
 Minusve viii, 71  
 Minutal varium xi, 31  
 Minxisti iii, 78  
 Minyas xi, 99  
 Mira vii, 71  
 Mira arte vii, 56  
 Mirabar i, 24  
 Mirabitur xii, 83  
 Miracula S 1. 7. viii, 80. ix, 81 re-  
 gia viii, 36 sæva i, 22  
 Miramur S 2



- Miranda sylva S 21 matri barba xi, 22  
 Mirantesque x, 19  
 Mirantur iv, 49. xiii, 2  
 Mirarer iii, 64  
 Mirari S 25. iii, 57. vi, 89. viii, 37.  
 Miraris iii, 28. v, 40. 73. vi, 11. 89.  
 vii, 18. viii, 56. 69. ix, 1. x, 84.  
 96. xi, 35. 38. 57. xii, 51. xiii, 70.  
 74  
 Mirator senex x, 87  
 Miratur i, 112. iv, 59. vii, 63. x, 30.  
 xii, 15  
 Miratus viii, 6. xiii, 58  
 Mirentur vii, 28  
 Mirer viii, 28. xi, 56. 103  
 Mirere x, 70  
 Mireris iv, 88  
 Miretur S 5. vii, 45  
 Miri Colossi i, 71  
 Miror i, 84. iii, 31. 61. iv, 39. vi,  
 69. viii, 35. ix, 6. xi, 54. 66  
 Mirum ii, 72. ix, 27. 72  
 Misce viii, 51. xi, 6. 8  
 Misceat ix, 37  
 Miscenda xiv, 112  
 Miscente xi, 104  
 Miscentur iv, 13  
 Miscere i, 19. iv, 75. xiv, 118  
 Misceri vi, 78. viii, 6. xiii, 108  
 Misces iii, 49. x, 100  
 Miscet v, 4. xi, 56  
 Miscuit vii, 40  
 Misella viii, 81  
 Miselli quadrantes iii, 7  
 Misellus Æthon xii, 77  
 Miser S 25. i, 100. ii, 24. 51. iv, 5.  
 11. v, 14. 60. vi, 33. 37. 54. vii,  
 65. viii, 44. x, 80. 100. xi, 56. 70.  
 xii, 84  
 Misera mater ix, 7  
 Miserabiles x, 72  
 Miserabilis vi, 77  
 Miserabilius vi, 33  
 Misera chartæ x, 4 Cremonæ viii, 56  
 matris S 12  
 Miseram xi, 99 calvam iii, 74  
 Miseras chartas vi, 64 opes S 4  
 Miserat vi, 80  
 Miserere i, 50. iv, 61. v, 39. vi, 64  
 Miseri iv, 18 carnificis ii, 61 Cinnæ  
 ii, 53  
 Miseris S 2 amicis x, 36  
 Miserisque xi, 81  
 Miserius vii, 20  
 Misero vii, 37. 82. viii, 75 auro i, 38  
 furori xii, 49  
 Miseros viii, 3 cinædos ix, 3 cunnos  
 xi, 46  
 Miserum ii, 83. v, 28. x, 38 caput  
 xiii, 25 moechum ii, 83 pectus x, 13.  
 Promethea xi, 81 sardonicha xi, 37  
 Misi ii, 85. v, 39. 68  
 Misimus ix, 49  
 Misisse v, 19. vi, 75. xiv, 132  
 Misisti iv, 76. v, 84. vii, 53. viii, 17.  
 71. x, 29. xi, 79. xii, 9  
 Misit i, 44. ii, 43. 74. iv, 66. v, 49.  
 vi, 47. 93. viii, 41. 55. 71. ix, 18.  
 xii, 32. xiii, 23. 104. 107. 109. 112.  
 xiv, 16. 51. 68. 114  
 Misitius iii, 91  
 Μισῶ i, 28  
 Μισούμερος xiv, 214  
 Missa iv, 89. vii, 31. ix, 49. x, 73.  
 xiii, 103. xiv, 11 brevis toga x, 14  
 fulmina vi, 83 tegula vii, 36  
 Missas iii, 63  
 Missio xii, 29  
 Missos i, 53. viii, 11  
 Missurum x, 87  
 Missus i, 1. iv, 60. 66. xii, 91  
 Mistyllus i, 51  
 Mite x, 92  
 Mithridates v, 76  
 Mithridaticum bellum vi, 19  
 Mitia poma x, 48  
 Mitibus herbis ix, 18. 72  
 Mitigat ix, 44  
 Mitior Alcon xi, 84 clamor ix, 69  
 Mitis iv, 7 ætas xiv, 47 et ultima nox  
 x, 71 tellus vi, 68 viudemia xiii,  
 109 unda vi, 68  
 Mitissime Cæsar xii, 9  
 Mitissimus xii, 6  
 Mitius desiderium xii, 21 ingenium S 10  
 Mitrarum ii, 36  
 Mittam i, 30. 118. vi, 75  
 Mittas vi, 82. vii, 3. ix, 73. xiii, 3  
 Mittasque vi, 51  
 Mittat viii, 71. x, 87  
 Mitte ii, 39. 85. iv, 74. vi, 89. ix, 89.  
 x, 50  
 Mittebas ix, 89. x, 26. 57. xi, 105  
 Mittebat xii, 82  
 Mittente alio x, 73  
 Mittere iv, 14. vi, 62  
 Mitteris vii, 97  
 Mittes ii, 24  
 Mittet v, 16. xiv, 152  
 Mittetur vii, 80  
 Mitti iii, 100. xii, 3  
 Mittimus iv, 19. v, 1. vii, 17. 19. ix,  
 55. x, 94. xiv, 126  
 Mittis iv, 56. v, 29. 55  
 Mittit ii, 26. iii, 1. 77. ix, 76. x, 18.  
 87. xiii, 19. 91  
 Mittitur ii, 40. vi, 1. ix, 56  
 Mitto iii, 46. vii, 3. xiv, 132

- Mittunt vii, 31. x, 24. xii, 74. xiii, 121  
 Mittuntur v, 30. xiii, 43  
 Mitylenæi mangonis vii, 80  
 Mitylene x, 68  
 Mixta xii, 34 Falerna vii, 27. x, 66  
     pocula viii, 39  
 Mixtisque inguinibus vii, 18  
 Mixtoque quincunce ii, 1 vino vii, 20  
 Mixtum iii, 57 virus i, 88  
 Mixtus i, 117. vii, 22  
*Μυῦνα* i, 28  
 Mobilitate i, 49  
 Modo S 17. 24. i, 31. 105. ii, 57. 64.  
     iii, 24. iv, 7. 52. v, 84. vi, 82. 85.  
     vii, 34. 55. viii, 56. 64. ix, 37. 47.  
     x, 5. 68. xi, 38. 56. xii, 8. 59. xiii,  
     82. xiv, 30. 52  
 Moderator summe ii, 90  
 Modestus x, 21  
 Modice vi, 82  
 Modici vatis ix, 27  
 Modicis iv, 77  
 Modico sole xii, 29 tumore iv, 64  
 Modicum iv, 90  
 Modios tercentum xiii, 12  
 Modis Gaditanis vi, 71 omnibus xii, 65  
     paribus viii, 3  
 Modium x, 14  
 Modius xii, 76  
 Modos Phrygios xi, 84 Pindaricos viii,  
     18 varios iii, 63  
 Modulatur xiii, 77  
 Modum x, 33  
 Modus iv, 42. viii, 64  
 Mœcha ii, 49. iii, 84. vi, 45. vii, 10.  
     xi, 7 simpliciore vi, 7 pellucida ix, 3  
 Mœchæ ii, 47. xi, 11 famosæ ii, 39.  
     47 fastosæ x, 13 pauperis iii, 82  
 Mœcham damnatam x, 52  
 Mœchari vi, 91  
 Mœchas bustuarias iii, 93  
 Mœcho iii, 85  
 Mœchum i, 91. ii, 83. iii, 92. vi, 22.  
     90. xi, 7. xii, 94 miserum ii, 83  
 Mœchus i, 75. iii, 70. 96. vi, 2. xi,  
     61. xii, 94  
 Mœnia pulcherrima x, 103  
 Mœonio carmine xi, 90  
 Mæret ix, 7. xiv, 216  
 Mæroris ii, 11  
 Mæsta humus ix, 71 juvenca ii, 14  
     Gloria x, 50  
 Mæstæ matri ii, 41  
 Mæsti amici vi, 85  
 Mæstis rogis x, 26  
 Mæstorum reorum iv, 4  
 Mæstus ix, 87  
 Molas salsas vii, 54  
 Mole ignota S 15. i, 13 parca vii, 74  
 Moles i, 71 venerabilis S 2  
 Molestâ v, 6. x, 25 rota iv, 64 turba  
     i, 43  
 Molestas tunicas iv, 87  
 Molesti xii, 61  
 Molestis omnibus exclusis ix, 91  
 Molesto xi, 51 Polluce v, 38 pulice  
     xiv, 83  
 Molestum i, 97. v, 6  
 Molestus xii, 25  
 Molle nomen ix, 12  
 Mollem i, 79 galliambon ii, 86 minis-  
     trum ix, 26 rapinam i, 105 virum i,  
     97. iii, 73  
 Mollemque maritum vii, 58  
 Molles x, 38 choreas i, 105 comæ iv,  
     42 damas iv, 35 honores S 1 lacus  
     i, 50 libelli xii, 43 pueros ix, 60 ven-  
     tres xiii, 26  
 Mollesque i, 50. iv, 42 puellas ix, 57  
 Mollî vi, 38 clune ix, 48 fronte vi, 38  
     limite xi, 90 pollice xii, 98  
 Mollique arena ix, 30 palæstra iv, 90  
 Mollia basia xi, 22 colla xiv, 211 ossa  
     v, 34  
 Mollibus plagis i, 50 malvis iii, 89 ser-  
     tis vii, 88  
 Mollior v, 41. agna v, 37  
 Mollis iii, 58. vi, 42. x, 42. viii, 77  
     echinus xiii, 86 spina xiii, 21 agnus  
     iii, 58 Dindymus xii, 75 Otho vi, 32  
     Sinucsa vi, 42 torus viii, 77 Lucri-  
     nus vi, 43  
 Mollitie tremente viii, 64  
 Molochi divitis iv, 64 placidi ix, 44  
 Molossi latratores xii, 1  
 Momorderit v, 80  
 Monaulon xiv, 64  
 Monemus iv, 30. ix, 11. xiv, 98  
 Monco i, 117. ii, 47. vi, 73. viii, 40.  
     44. xii, 14. xiii, 15. xiv, 103. 178  
 Moneoque iv, 87  
 Mones iii, 83. ix, 52  
 Monet i, 110. ix, 59  
 Moneta xii, 66  
 Moneta fulva xiv, 12 nova xii, 55  
 Monetæ nigræ i, 100 novæ iv, 28  
 Monici iii, 85  
 Monitis ix, 54  
 Monstra iv, 63. vii, 87. xiv, 182. x, 4  
     fera vii, 38. ix, 66 talia ix, 9  
 Monstras v, 41  
 Monstramur ix, 99  
 Monstratur vi, 77  
 Monstravit xiii, 60  
 Monstri Nemæi iv, 57

- Monstro Nemeæo v, 65  
 Monstrum dignum i, 91  
 Montana Umbria ix, 59  
 Montanæ Umbriæ vii, 97  
 Monte iv, 44. vi, 34. viii, 36. x, 5. 103  
   Cecropio vi, 34 Falerno xii, 57 Iuleo  
   xiii, 109 Tiburtino viii, 28  
 Montes septem iv, 64 septenos viii, 36  
   summos xii, 57  
 Montibus effractis i, 50  
 Montis ix, 46  
 Monumenta i, 35. 89. xi, 48 Cnossia  
   ix, 35 sola x, 2  
 Mora nulla ix, 68 parva S 24  
 Mora iv, 73 lenta vii, 93 parva iv, 73  
 Moræ dulces x, 6  
 Morans iv, 90  
 Moranti liquidum ventrem Signina xiii,  
   116  
 Morantur iii, 50. xi, 98  
 Moraris viii, 81. ix, 43  
 Moras S 23. ii, 61. x, 78. 104 lentas S  
   23  
 Moratur v, 20. x, 101. xiv, 119  
 Moratus vi, 8. 30  
 Morbi crudeles xi, 91  
 Morbus i, 96 indecens xi, 61  
 Mordeat viii, 14  
 Mordebit x, 37  
 Mordeat i, 105  
 Mordente iii, 65. xiv, 83  
 Mordere ix, 75  
 More i, 85 solito v, 67  
 Morere viii, 27. xi, 55. xii, 40  
 Mores S 10. i, 97. 106. ii, 40. v, 10.  
   vi, 2. 83. viii, 3. ix, 71. 80. 102.  
   x, 4. 32. 98. xi, 5. 15. xii, 9 futuros  
   xii, 93 Galbanos i, 97  
 Moresque v, 27  
 Moretur viii, 67  
 Mori S 12. i, 19. 36. 52. ii, 8. iv, 32.  
   73. vi, 31. viii, 80. ix, 52. x, 2. xi,  
   69. 70  
 Moriare ii, 80  
 Moriatur xiii, 12  
 Moribus v, 28. vi, 28. 29. ix, 29. xi,  
   73. 104  
 Moriens S 13. iii, 30. iv, 70 lucerna  
   iv, 4  
 Morientia lumina xiv, 173  
 Morieris vi, 42  
 Morietur vii, 84. ix, 57  
 Morio viii, 13. xii, 94. xiv, 210  
 Morionem parvum xii, 94  
 Morionibus iii, 82  
 Morionis vi, 39. ix, 34  
 Moritur vi, 32. xi, 19  
 Moritura iii, 76. vi, 73 volumina vii, 63  
 Moriturnus hircus iii, 21  
 Moro cadente i, 73 caduco viii, 64  
 Morosa sine cogitatione xi, 6 prurigine  
   xiv, 23 siti xiv, 105  
 Mors S 27. iv, 18. xi, 91 falsa vii, 47  
 Morsu vii, 25. xiii, 57 aspero viii, 72  
 Morsus i, 49 tristes animi xii, 34  
 Morte i, 9. 79. iv, 75. x, 5. xiii, 95  
   magna viii, 55 Romana i, 79  
 Mortem i, 43. 79. ii, 46. iv, 74. v, 37.  
   xi, 44. 56  
 Mortes i, 100. iii, 93. vi, 33 blandas iii,  
   64 ducentas iii, 93  
 Mortibus ix, 102  
 Mortiferum signum vii, 37  
 Mortis ii, 59 subitæ vi, 53  
 Mortua iii, 32 lemmata xi, 42 membra  
   xiii, 34 pica iii, 60 Secundilla ii, 65  
 Mortue viii, 75  
 Mortui tribulis ix, 58  
 Mortuo leoni x, 90  
 Mortuos viii, 69  
 Mortuum patrem iv, 70  
 Mortuus iii, 12. vi, 53. 77. xii, 40  
 Morum xi, 2  
 Morumque xii, 6  
 Mota xi, 104  
 Moti x, 83  
 Moto fritillo xiv, 1 panno x, 5 vertice  
   iv, 3  
 Motor xi, 39  
 Moveant vii, 54. xiii, 17  
 Movebit v, 78. viii, 28  
 Movemur vii, 18  
 Movendo xi, 52  
 Movent vii, 14. xi, 70  
 Moventur vi, 39  
 Moveo ix, 92  
 Movere vii, 100  
 Moveret viii, 75  
 Moverit vii, 47  
 Moverunt iv, 73  
 Movent iii, 63. vii, 18  
 Movet ix, 38  
 Movi ii, 96  
 Movisti iv, 11  
 Movit v, 26  
 Mox xi, 52  
 Mucida vina viii, 6  
 Mucius x, 25  
 Mucro tener iv, 18  
 Mugiet i, 50. iii, 46  
 Mugilem notum x, 30  
 Mugiant iii, 58  
 Mula lutilenta ix, 23  
 Mulæ pumilæ xiv, 197 ruptæ ix, 58  
 Mulas i, 80. viii, 61. xi, 79  
 Mulierum i, 97  
 Mulio x, 2. 76. xi, 38. xii, 21. xiii, 11  
 Mulionis pigri ix, 58

- Mulis xiv, 197 conductis viii, 61 taciturnis xiii, 11  
 Mulli immodici ii, 43 senes x, 30  
 Mullo parvo xiv, 97 turbato xiv, 127  
 Mullorum xii, 48  
 Mullos vii, 78  
 Mullum ii, 40. iii, 13 bilibrem xi, 50 captivum x, 37 dimidium ii, 37  
 Mullumve iii, 45  
 Mullus iii, 36 emtus x, 31 piger xiii, 79 quatuor librarum x, 31  
 Mulorum v, 22  
 Mulos ix, 15  
 Mulsum ix, 95. xiii, 6. 106. 108  
 Multa avis S 21 basia xii, 55 laurea vii, 5 prædia iii, 31 rapina viii, 78 testa iii, 58 vellera ix, 143  
 Multa ilice vii, 27 olla xii, 18 purpura x, 30  
 Multæ lituræ iv, 10  
 Multas v, 11  
 Multi iv, 85. vi, 60. vii, 50. x, 80  
 Multifido dente xiv, 25  
 Multifidum Timavum viii, 28  
 Multiplices tabellas xi, 31  
 Multiplici pelle xiv, 184 tabella xiv, 192  
 Multis ii, 1. iii, 5. vii, 46. viii, 75. ix, 56. x, 70. xii, 10 diebus xi, 88. xii, 17 millibus xii, 98 nummis vi, 5 osculis xii, 94 precibus xii, 77 puellis xi, 64  
 Multisona Atthide i, 54  
 Multo i, 104 major xi, 70  
 Multo fune v, 22 ore iii, 94 pilo iv, 79 pulvere i, 83 sale vi, 44 sanguine vi, 32 septunce iii, 52 vino v, 4  
 Multoque vi, 77  
 Multos i, 109. vi, 56. vii, 100. viii, 3. 64. x, 78 Decembres xii, 18  
 Multum i, 109. ii, 24. 28. vi, 70. viii, 6. ix, 50. 60. 85. 102. x, 11. xi, 43. xiv, 136  
 Multus ii, 17. v, 15 sutor ii, 17  
 Mulvius iv, 64  
 Mundam famem iii, 58  
 Mundi v, 3. vii, 7. viii, 4. 32. ix, 25 nitidi x, 28  
 Mundique prioris xii, 62  
 Munditiæ x, 90  
 Munera S 6. i, 94. 112. ii, 39. iv, 45. v, 19. 78. vi, 29. 62. vii, 16. 55. 86. viii, 27. 41. 48. 56. 68. 71. ix, 89. xii, 4. 31. xiv, 10. 78. 132. 150 Atlantica xiv, 89 clara ix, 84 digna tuo nomine ix, 73 ingentia iv, 56 magna iii, 6. vi, 63. xiv, 14 pexa vii, 46 parca x, 41 parva ix, 54 Pelusia xiii, 9 rara xiii, 91 triginta vii, 53 velocia S 2  
 Munere i, 102. iv, 19. v, 15. 49. vi, 86. vii, 47. 64. x, 28. 73. xi, 80. xiii, 3 amaro ix, 55 Casareo iii, 95 parvo iv, 89. vii, 17 pio ix, 59 Prometheo xiv, 89 tali ix, 17 tanto xii, 9 vano ix, 103  
 Muneribus i, 32. iv, 10. vii, 34. 36. 42. x, 29. 87 datis ix, 49  
 Muneribusque x, 16  
 Muneris vi, 83. viii, 51. ix, 102 sacri S 24  
 Munerum v, 18  
 Municipem vii, 97. x, 65. xii, 21. xiv, 114  
 Municipalem vitam iv, 66  
 Municipes x, 87 agri x, 103  
 Municipi x, 37  
 Munifica arca viii, 38  
 Munificum iv, 56  
 Munna x, 36  
 Munus ii, 85. 92. iii, 2. 59. iv, 2. 61. vi, 7. vii, 46. viii, 64. x, 73. xii, 60. xiii, 27. xiv, 13. 126. 127 dulce ix, 95 egregium viii, 51 gratum viii, 28. xii, 24 xiv, 60 grave ii, 30 inenarrabile ii, 10 leve iv, 10. xiv, 21 memorabile ix, 50 minimum v, 16 nobile ix, 44 solenne ix, 55 utile xiv, 168  
 Munuscula ix, 55 parva v, 84. vii, 49. 80  
 Muræna delicata x, 30 grandis xiii, 80  
 Murænæque ii, 37  
 Muria xiii, 103  
 Murice i, 50. iv, 4. v, 23. viii, 48. 72. ix, 63 aureo iii, 82  
 Murices xiii, 87  
 Murinis campis ix, 43  
 Murmur viii, 55  
 Murmure vii, 88 sævo ix, 69  
 Muros viii, 6  
 Murrhina picta xiii, 110  
 Mus xi, 18  
 Musa iii, 20. viii, 3. x, 17. xii, 11 jocosa ii, 22 nostra iv, 49  
 Musæ v, 6. xiii, 1 bilares vii, 8 parvæ ix, 27  
 Musæi xii, 97  
 Musamque iv, 90  
 Musarum x, 58 mearum ii, 92  
 Musas vii, 46. ix, 100 severiores ix, 12  
 Musca vorata v, 18  
 Muscaria pavonina xiv, 67  
 Muscarium bubulum xiv, 71  
 Muscas iii, 82 turpes xiv, 67

- Musis i, 13. ii, 89. iv, 31. vii, 63. ix, 59. xi, 1. 93 tragicis ii, 41  
 Musisque viii, 82  
 Musta xiii, 8 bona vii, 28 cocta iii, 82  
 condita i, 19 dulcia xiii, 8 Falerna xiii, 124  
 Musteus xiii, 55  
 Mustum iii, 58. vi, 27. xiii, 113  
 Muta vii, 18. xi, 102 ora ix, 75 puella xiv, 75  
 Mutare xiv, 27  
 Mutari xiv, 180  
 Mutat viii, 33. 49. ix, 47  
 Mutata v, 8  
 Mutavere x, 103  
 Mutemus iii, 11  
 Mutet x, 50  
 Mutinæ iii, 59  
 Mutiosque vi, 19  
 Mutius i, 22  
 Mutoniati xi, 63  
 Mutoniatis pueris iii, 73  
 Mutor xiv, 133  
 Mutua ii, 30. iii, 40. vi, 5. 20. x, 14 cura mihi x, 20 sestertia ii, 30  
 Mutuaris viii, 16  
 Mutuos honores xii, 64  
 Mutus i, 69  
 Myconis vi, 92  
 Mycenæ iv, 55 malas xiv, 1  
 Myos viii, 34 docti viii, 51  
 Myreta virga iii, 82  
 Myrino læso xii, 29  
 Myrimum S 20  
 Myrobalanum xiv, 57  
 Myronis iv, 39. vi, 92. ix, 51  
 Myrrha iv, 86. xiv, 113  
 Myrrhæ maculosa x, 80  
 Myrrham ii, 12. x, 97 olentem funera xi, 54  
 Myrrhina iii, 26. ix, 60. xi, 70. xiv, 113  
 Myrrhinisque iii, 82  
 Myrtale v, 4  
 Myrtea iii, 82  
 Myrtetis otiosis iii, 58  
 Myrtilus iii, 60  
 Myrtus iii, 64. iv, 13  
 Mystica sacra Dindymenes viii, 81  
 Myxas xiv, 41
- N.
- Nævia i, 69. 72. 107. ii, 9. 26. iii, 13  
 Nævole i, 98. ii, 16. iii, 71. 95. iv, 81  
 Naiades vi, 68  
 Nam S 6  
 Nanque iii, 91  
 Napi xiii, 20  
 Narbo pulcherrima viii, 72  
 Nardi xiv, 146  
 Nardo ii, 59. iii, 65. iv, 13 divite xiii, 51  
 Nare sima vi, 39  
 Nares iii, 85. ix, 60  
 Naribus ii, 83 canini vii, 95 uncis iv, 42  
 Narnia vii, 93  
 Narra iv, 61  
 Narrabat ix, 85  
 Narrant x, 39  
 Narranti xiv, 198  
 Narrantur ii, 56  
 Narrare xii, 93  
 Narraris xii, 52  
 Narras iii, 63. iv, 37. v, 29. vii, 54  
 Narrasti viii, 17  
 Narrat iii, 20. 84. 87. viii, 6. xii, 35  
 Narratur ii, 72. iii, 9. v, 77. viii, 15  
 Narraveris iii, 46  
 Narrent vii, 62  
 Narres ix, 36  
 Narthecia xiv, 78  
 Narthecium xiv, 78  
 Nascantur ix, 36  
 Nascatur iv, 42  
 Nascentes curas v, 5  
 Nascentia templa vi, 4  
 Nascentis patris viii, 36  
 Nascere vi, 3  
 Nasceris viii, 64  
 Nascetur vi, 49  
 Nasci i, 66. vi, 2. viii, 61. xi, 21. 42. xii, 75  
 Nascimur xi, 15  
 Nascitur i, 27. 106. vii, 31  
 Nasi congelati xi, 98  
 Nasica ii, 79  
 Nasidiene vii, 54  
 Nasisque vi, 64  
 Naso invisio vii, 37 tacito v, 19  
 Nasone i, 62  
 Nasonem v, 10. xii, 41  
 Nasones iii, 38  
 Nasonis xiv, 192  
 Nasum i, 4. 42. xii, 89. 100 fumantem vi, 64 rorantem vii, 37  
 Nasus xiii, 2 aureus v, 25 indecens ii, 11 longior xiv, 96 tantus vi, 36  
 Nasutius ii, 54  
 Nasutus xii, 37. xiii, 2  
 Natantique xi, 98  
 Nata S 12. vi, 27. ix, 43. x, 39. 94. xi, 72. xii, 21 vitis in media palude xiii, 115  
 Natabis i, 50

- Natabit xiv, 196  
 Natabunt iii, 35  
 Natæ i, 115. x, 33  
 Natalem x, 87  
 Natales viii, 64. ix, 53. x, 24  
 Natali ix, 54. x, 27. xii, 61  
 Natalitias dapes vii, 86 Kalendas viii, 64  
 Natalitium diem viii, 38  
 Natam x, 39  
 Natantes cepas iii, 77  
 Natantis ii, 87  
 Natantur iv, 30  
 Natate i, 6. iii, 44. viii, 46  
 Nataret vii, 36  
 Natat xii, 31. xiii, 80  
 Natatur vi, 43  
 Nates iii, 82. vi, 56. xi, 99. xiv, 18  
     dimidias i, 93 pastas xii, 75  
 Natibus ii, 47 compressis xii, 77  
 Natis S 12. viii, 81 tribus xi, 53  
 Nativa i, 97  
 Nativo metallo ix, 62  
 Nato iv, 45. viii, 66 parvo xiii, 98  
 Natorum ii, 92. vii, 40 jus ix, 98 sep-  
     tem jus xi, 12 trium ii, 91. iii, 95.  
     ix, 67  
 Natorumque iii, 95  
 Natos viii, 31. xiv, 102 tres ii, 34  
 Natum vi, 38. viii, 64. x, 27 nomen  
     cum rosis violisque ix, 12  
 Natura vi, 83. vii, 100. viii, 68. ix, 91.  
     xi, 22  
 Naturæ superbæ xi, 80  
 Naturam ix, 42  
 Natus ii, 11. iii, 1. vi, 93. viii, 40. xi,  
     44. 65. 94 uterque ii, 11  
 Navali tuba S 28  
 Navalis Enyo S 24  
 Nauculatur iii, 20  
 Navem x, 104  
 Naufragus loquax xii, 57  
 Navigantes iii, 67  
 Navigantium iii, 64  
 Navigare ix, 76  
 Navigat vii, 30  
 Navigerum iter xii, 99  
 Naumachiam S 28  
 Nauscam quotidianam iv, 37  
 Nausicaë xii, 31  
 Navita Memphisiticus vi, 80  
 Nauta x, 85 plurimus v, 16  
 Nautæ trepidi xii, 29  
 Nautas iii, 67  
 Nautis S 26  
 Nauticum celeusma iv, 64  
 Ne S 24  
 Neapolis docta v, 78  
 Nebit vi, 3  
 Nebula viii, 33 tegente iv, 64  
 Nebulæ iv, 4  
 Nec S 1  
 Necari i, 44  
 Necat iv, 54  
 Necesse ii, 23. 70. v, 60. ix, 4. xi, 71  
 Necessum vi, 57  
 Necis paternæ S 7  
 Nectar ix, 37. xii, 48. xiii, 22. 104 Opi-  
     mianum iii, 82 sacrum viii, 39  
 Nectare iv, 32. viii, 51. xi, 57 ætherio  
     iv, 8 beato ix, 12 Cytheriaco xiv,  
     207 digno viii, 51 largo fusus ix, 35  
     niveo xiii, 47  
 Nectareum Falernum xiii, 108  
 Necte xiv, 206  
 Nectere vii, 89  
 Nefas v, 67. 69. vi, 18. 39. 68. vii, 24.  
     ix, 87. x, 77. xiv, 75 crudele vi, 62  
     magnum iii, 72 majus ii, 75 novum  
     i, 13 sacrilegum ix, 71  
 Nega i, 43. ii, 25. 69. iv, 38. vi, 20.  
     xii, 46  
 Negabas xii, 71  
 Negabis iv, 43. xiv, 76  
 Negabit v, 42. ix, 58  
 Negant x, 95. xii, 27. 57  
 Negante x, 65  
 Negantem vi, 66. vii, 43  
 Negare i, 65. 75. ii, 44. iii, 26. 54. iv,  
     12. 38. 71. 82. v, 44. 79. vi, 49. viii,  
     76. x, 26. 70. xi, 58. xiii, 7. xiv, 29  
 Negaret vii, 36. 39  
 Negari i, 16. 43  
 Negaris ii, 5  
 Negas ii, 72. iii, 94. iv, 12. v, 17. vii,  
     43. xi, 104. xii, 71  
 Negasti iv, 7. x, 14  
 Negat S 12. i, 69. 105. iii, 73. iv, 21.  
     27. 69. 71. v, 22. vi, 10. 41. ix, 37.  
     82. x, 11. xi, 22. 71. 88. xii, 19. 55.  
     80. 101  
 Negata vi, 10. vela ix, 39. xi, 21  
 Negatve xi, 70  
 Negatum ix, 12  
 Negatur v, 10  
 Negavi iv, 15  
 Negavit i, 107. vi, 66  
 Negem xi, 26  
 Negemus ii, 8  
 Neges vii, 43. xii, 60  
 Neget i, 83. iv, 71. vi, 39. xii, 55. xiv,  
     1  
 Negetur iii, 33  
 Neglecta ix, 39  
 Neglexit iv, 82  
 Negligentem vernam xii, 88  
 Negligenter vi, 42. xii, 49  
 Negligit vi, 68

- Nego i, 109. 111. vi, 12. xi, 50  
 Negotiator xi, 66 timidus x, 87  
 Negotiatur vii, 86  
 Negotiosis rebus x, 30  
 Nemea i, 50  
 Nemeæ Alcidae v, 65  
 Nemeæi monstri iv, 57  
 Nemeæo monstro v, 65  
 Nemeæ frondosa S 27  
 Nemees S 6. ix, 72  
 Nemesis viii, 73 lasciva xiv, 193 formosa viii, 73  
 Nemo i, 41. 98. ii, 90. iii, 15. 38. 44. 64. iv, 50. v, 15. 28. 47. vii, 10. 29. viii, 11. ix, 62. 68. 81. 93. x, 27. 70. 86. xi, 12. 45. 83. xii, 29. 36. 81  
 Nemoralis Aricia xiii, 19  
 Nemoris exigui i, 56 amœni ix, 52 rari viii, 40  
 Nemorum i, 61. ix, 72. 76  
 Nemorosa regna Triviæ ix, 65  
 Nempe i, 118  
 Nemus cæsum vii, 28 dulce i, 50 duplex ii, 14 Elysium vii, 40. xi, 5 famulum vi, 76 Hesperidum S 21 laureum x, 92 pomiferum iv, 64 tenebrum viii, 14 triste xi, 41 sacrum i, 13  
 Nemusque i, 13  
 Nepos vi, 27. x, 48. xiii, 124 venerande ix, 18  
 Nequam juvenes iii, 69  
 Neque i, 65  
 Nequid ii, 44  
 Nequior xi, 15 clavis v, 35 Issa i, 110  
 Nequiora convivia ii, 41 nomina ii, 4  
 Nequiore talo iv, 14  
 Nequiter ii, 27  
 Nequitia procacioris v, 2  
 Nequitiaque iii, 91  
 Nequitias iv, 42. vi, 82. ix, 68. xi, 16 sobrias i, 107  
 Nequitias vii, 14  
 Nequius vi, 21. x, 77  
 Nereidum S 26  
 Nereidumque iv, 57  
 Nereus S 28. x, 30  
 Nero vii, 44. ix, 27. xi, 33 crudelis vii, 21  
 Nerone vii, 34 immodico x, 48  
 Neronem vii, 44  
 Neroni iii, 20. iv, 63. xi, 6. 33  
 Neroniana massa xii, 57  
 Neronianas ii, 48. vii, 34 thermas ii, 48. iii, 25  
 Neronianis thermis vii, 34. xii, 84  
 Neronis S 2. vii, 45. viii, 52. xi, 33 docti viii, 70 pigri S 28  
 Nerva xi, 2. xii, 6  
 Nerva principe xi, 7  
 Nervæ viii, 70. ix, 27. xi, 4  
 Nervas v, 28  
 Nescia Arctos nostri nominis ix, 85  
 Nesciat vii, 7  
 Nescio ii, 28. iii, 72. v, 33. vi, 60. viii, 31. ix, 88. xi, 21. 64  
 Nescis ii, 6. 82. iv, 49. 56. 81. v, 16. vii, 92. ix, 45. 93. xi, 29. xii, 57. 101. xiv, 46. 58  
 Nescisti xiv, 139  
 Nescit ii, 62. iii, 68. v, 18. 38. viii, 48. 59. xi, 3. xii, 70. xiv, 1  
 Nessi ix, 66  
 Nestor iii, 28. xi, 32  
 Nestore vii, 96 longævo viii, 6  
 Nestorea senecta xiii, 117  
 Nestoræ senectæ ix, 30  
 Nestoris ii, 64. v, 58. vi, 70. xi, 56  
 Nestorisve viii, 64  
 Neve i, 4. iv, 19  
 Neuter v, 20  
 Neutri iii, 38  
 Neutro vii, 101  
 Neutrum x, 46  
 Nexu curvo S 26  
 Ni v, 34  
 Niceroniana plumbea vi, 55  
 Nicerotianis nimbis ebria lucerna x, 38  
 Nicerotis xii, 65  
 Nidis v, 67. x, 16  
 Nido i, 118. vi, 55 hirundinino xi, 18 imo vii, 17  
 Nidore madido vii, 27 solo i, 93  
 Nidos ix, 12 Assyrios v, 7  
 Niger i, 54. vi, 55 corvus i, 54 nidus vii, 30 Indus x, 16 Niliaco ore x, 12 ore xii, 54 rector xii, 24 unguento xii, 38  
 Nigra iii, 34. vi, 39. vii, 13. xii, 17 arbor i, 77 bellua vi, 77 columba vii, 14 coma iv, 36 Falerna viii, 56 fama x, 3 farina ix, 3 lagena vii, 53 litera xiv, 5 Lycoris iv, 62 popina vii, 61 vetusque casa xi, 34  
 Nigra aluta vii, 35 culina x, 66 patella v, 78  
 Nigræ culinæ i, 93 monetæ i, 100  
 Nigram culinam iii, 2  
 Nigras nives ix, 23 umbras v, 34  
 Nigrescant viii, 77  
 Nigrescunt xi, 39  
 Nigri defruti iv, 46 Falerni xi, 8. 50 fornicis xii, 61 puleii xii, 32  
 Nigrina iv, 75. ix, 31  
 Nigrior i, 73 coma caduco moro viii, 64 Nigriorem i, 116. xii, 34

- Nigris lacernis iv, 2 rogis xi, 91 umbilicis v, 6  
 Nigro magistro i, 105 Opimiano x, 49  
 pane xi, 56 triente ix, 91 velamine  
 iii, 3  
 Nigros ii, 90 cados i, 27 equos x, 50  
 fumos ii, 90 dentes v, 43 ungues iv,  
 27  
 Nihil S 18  
 Nil i, 20  
 Nile fallax x, 26  
 Nili iii, 63. xi, 13. xiv, 115 deprensi S  
 3 tepidi xi, 11  
 Niliacæ juvencæ viii, 81 Syenes v, 13  
 Niliacam lentem xiii, 9 Syenen i, 87  
 Niliacæ papyros xiii, 1  
 Niliaci aceti xiii, 122  
 Niliacis feris v, 65 macelli xiii, 85 oris  
 iv, 42  
 Niliaco ore niger x, 12 pectine xiv, 150  
 Niliacum olus xiii, 57  
 Niliacus cataplus xii, 74 colonus x, 14  
 crocodilus iii, 93  
 Nilotica tellus vi, 80  
 Nilotide tunica picti Mauri x, 6  
 Nilus iv, 11 spicifer x, 74 imbrifer i,  
 62  
 Nilum vii, 88  
 Nimb S 3 continuis i, 57 Nicerotianis  
 lucerna ebria x, 38 subitis viii, 78  
 Nimbo Corycio ix, 39 rubro v, 25  
 Nimbos x, 82 subitis vii, 36  
 Nimbum ii, 41  
 Nimbis vitreus xiv, 112  
 Nimia piger senecta x, 24 ærugine ii, 61  
 Nimias aquas x, 85  
 Nimio ii, 51. v, 64 calore iii, 17 ix, 91  
 pectore S 7 sole viii, 33  
 Nimios soles xiv, 28 vapores x, 48  
 Nimis dura lege ix, 90  
 Nimirum i, 13  
 Nimum virum ii, 36  
 Nimumque viii, 3. 23  
 Nimiis x, 1  
 Niobe v, 53. x, 67  
 Nioben iii, 32  
 Nisi i, 24  
 Nite iv, 1  
 Niteant ix, 72  
 Nitebat xii, 15  
 Nitelam auream v, 37  
 Nitens crine xii, 38  
 Nitent x, 42. 51. viii, 65. ix, 58  
 Nitenti fuste xii, 57  
 Nitere vi, 42  
 Nites v, 23  
 Nitet iv, 61. vi, 93. viii, 6. 51. ix, 104.  
 x, 89  
 Nitida viii, 68 lana ix, 50  
 Nitidæ viii, 21 calvæ campum x, 83  
 luci viii, 21  
 Nitidas thermas vario de marmore x, 79  
 Nitidique mundi x, 28  
 Nitidis iv, 8. ix, 52 undis vii, 15 aquis  
 xii, 99 astris iv, 52. viii, 36 palæstris  
 ix, 8  
 Nitido Meliore iv, 54  
 Nitidos capillos xiv, 50 lacus iv, 22  
 lares i, 71  
 Nitidum serenum vi, 42 orbem ix, 18  
 Nitidus Maro xi, 34 flexa coma x, 65  
 Nitri xiv, 58  
 Nivali osculo vii, 95  
 Nivalibus undis xiv, 118  
 Nivaria lagena xiv, 116  
 Nivarium colum xiv, 103  
 Nivarius saccus xiv, 104  
 Nive i, 116. iv, 42. xiv, 103. 117 Ge-  
 tica ix, 102 prima vii, 33  
 Nivea viii, 73 aure ix, 60 simplicitate  
 viii, 73  
 Niveæ coctæ ii, 85  
 Niveam ix, 50 togam iv, 34 pultem v,  
 78 aquam xii, 17  
 Niveas undas vii, 32  
 Nivei Galesi xi, 22  
 Niveis ministris vii, 50 pultibus xiii, 35  
 Nivem xiv, 117  
 Niveo nectare xiii, 47 pectore xiv, 149  
 pollice vi, 3 stipite xiii, 19  
 Niveos xii, 49 dentes v, 43  
 Nives ii, 29. iv, 3. ix, 3. x, 82. xiv,  
 104. 117 æstivas v, 64 dominæ vi,  
 86 nigras ix, 23 tactas ii, 29  
 Nivesque v, 37. vi, 59  
 Niveum ebur xiv, 5  
 Nivibus primis i, 50. viii, 28  
 Nix iv, 2  
 Nixa i, 110  
 Nobile vi, 73. xiii, 104 frigus xiv, 116  
 funus viii, 30 garum xiii, 82 et Her-  
 culeum opus, S 6 marmor xi, 13  
 munus ix, 44 nomen ix, 12. xiv, 101  
 onus xiv, 3 opus vi, 73. ix, 94  
 Nobilem v, 37 Bilbilim i, 50  
 Nobiles olivæ v, 78  
 Nobili v, 35 frutice iii, 47  
 Nobilibus libellis vii, 97 sinistris xiv, 46  
 Nobiliore fato mori xi, 69 rogo i, 79  
 tumulo iv, 59  
 Nobilique virga viii, 66  
 Nobilis i, 36. x, 26. xii, 98. xiii, 125  
 Parma xiv, 155 potior vi, 78 rixa i,  
 37 uva iv, 44  
 Nobilitata pocula Mentorea manu ix, 60  
 Nobilium citrum xiv, 138 nomen ii, 2  
 Nobilissime citrum x, 80  
 Nobiscum vi, 53



- Noceam vi, 51  
 Noceant xi, 76  
 Nocens S 7. iii, 24. iv, 30. v, 69. x, 77.  
 xiv, 164 terra tristi crimine ix, 31  
 Nocent x, 2. 82  
 Nocentes S 4  
 Nocere v, 76  
 Nocet ii, 22. ix, 39. xi, 102. xii, 56  
 Nocte i, 116. ii, 43. vii, 10. viii, 21.  
 ix, 38. x, 58. xi, 56. 59. 104. xii, 32.  
 57 hesterna i, 28 jubente xi, 82 me-  
 dia vi, 89. viii, 3. x, 82 omni ix, 63  
 prima viii, 44. xi, 23 sera viii, 75 su-  
 prema i, 81 tota ix, 68. 69. xii, 12.  
 65 una xi, 97  
 Noctem ii, 89 beatam i, 107  
 Noctes vii, 54 tractæ per jucunda po-  
 cula xi, 104  
 Noctesque xii, 38  
 Noctibus xii, 49 totis ii, 5  
 Noctibusque vii, 20  
 Noctis ebriæ x, 87  
 Noctua xi, 34  
 Noctuæ iii, 93  
 Noctuas x, 100  
 Nocturna limina x, 13 pagina xi, 17  
 unda S 25  
 Nocturnis Camænis iv, 90  
 Nocturnos ignes xiv, 42  
 Nocturnum Pana ix, 62  
 Nocturnus x, 70  
 Nocuit ii, 8. iv, 66. xii, 39  
 Nodo Acidalio vi, 13 Scythico ix, 102  
 Nodos v, 37  
 Nodum S 3  
 Nolente v, 48  
 Nolentem iv, 42  
 Nolenti viii, 30  
 Noli i, 92. iii, 31. iv, 38. ix, 10. x, 90.  
 xi, 13  
 Nolim i, 58. ii, 36. viii, 12. xi, 19  
 Nolis ii, 53. vii, 51. viii, 44. xi, 55. 98.  
 xii, 95  
 Nolit x, 3  
 Nolito i, 25. ii, 74. vii, 76  
 Nolitque iv, 42  
 Nolle v, 83  
 Nollem ii, 65. 72  
 Nollet iv, 70. viii, 32  
 Nolo i, 9. 58. ii, 18. 49. 36. iii, 45. 55.  
 v, 46. 83. vi, 42. viii, 12. x, 8. 22.  
 xi, 27. 100. xii, 37. 60. 97. xiii,  
 53. xiv, 1  
 Nolueram xii, 85  
 Nolueras vii, 44  
 Nolucrit ii, 43. xiii, 2. 6  
 Noluit x, 75  
 Nolunt i, 108  
 Nomas Afra ix, 76 picta viii, 55  
 Nomen i, 97. 108. 118. ii, 61. iii, 11.  
 58. iv, 30. 37. v, 78. vi, 60. vii, 96  
 viii, 33. 38. 51. ix, 13. 14. 45. 91.  
 102. x, 73. 103. xi, 8. xiii, 49. 71.  
 78. 117. xiv, 37. 178 assiduum iii, 5  
 breve xiii, 97 delicatum ix, 12 dulcius  
 nectare, ibid. grande, ibid. gratum iv,  
 31 impositum, ibid. junctum cognato  
 sanguine xii, 44 Lacedæmonium iv,  
 19 magnum ii, 2 majus vii, 24 molle  
 ix, 12 natum cum rosis et violis, ibid.  
 nobile ix, 12. xiv, 101 nobilior ii, 2  
 notum iii, 95 promissum vi, 3 verum  
 ix, 96 victurum x, 26  
 Nomenclator x, 30  
 Nomenque i, 106. 115  
 Nomentana otia x, 44 vindemia xiii, 119  
 Nomentana arbore x, 94 lagena x,  
 48  
 Nomentani vi, 63. vii, 93 ruris vi,  
 43  
 Nomentanis agris i, 106 arboribus xiii,  
 42  
 Nomentano ix, 61  
 Nomentanum vinum xiii, 119  
 Nomentanus ager ii, 38  
 Nomenti sicci xii, 57  
 Nomento xiii, 15  
 Nomina vii, 32. 41. viii, 66. xiii, 3. xiv,  
 73. 110. 196 antiqua xiv, 43 cras-  
 siora xii, 18 ditata viii, 56 duriora  
 iv, 55 ingentia xi, 5 magna v, 17  
 mascula xi, 43 nequiora ii, 4 nova  
 xii, 26 pulcherrima xiv, 85 rustica  
 iv, 55 tertia xi, 4 vera xiv, 170 vic-  
 tura vii, 44  
 Nominabit x, 78  
 Nominat iii, 68  
 Nomine ii, 2. 68. iii, 1. 34. v, 15. 21.  
 vii, 12. ix, 17. 50 ipso x, 73 Græco  
 xiv, 58 Herculeo iv, 44 tuo digna mu-  
 nera ix, 73 vano iv, 2 vero vi, 88  
 Nomini relicto viii, 38  
 Nominis iv, 11. vii, 97. ix, 85  
 Nomismata xii, 62  
 Non obscurus, nec male notus eques v,  
 13 nimis rusticulum libellum x, 19  
 Nona iv, 8. viii, 3  
 Nona trieteride x, 53  
 Nonam iv, 8  
 Nondum i, 43  
 Nondumque iii, 47  
 Nonnihil est xii, 74  
 Nonnisi vi, 45  
 Nonnulla ix, 27  
 Non vult iii, 90  
 Norat v, 10. xiv, 43  
 Norbane ix, 85  
 Norbona læta vii, 74

- Noricosque iv, 55  
 Norint S 28  
 Norunt i, 105. iv, 30. x, 2. xiv, 90. 104  
 Nosse v, 5. vii, 51. viii, 15. 30. xi, 52  
 Nossem i, 113  
 Nossemus v, 20  
 Nosses i, 3  
 Noster iv, 42  
 Nosti v, 6. vii, 37. 51. 97. ix, 48  
 Nostis ii, 44. iii, 37  
 Nostra Musa iv, 49 otia iv, 25 Thalia ix, 27  
 Nostra ii, 43  
 Nostræ Pallados iv, 53 terræ iv, 55  
 Nostræque i, 50  
 Nostram v, 50  
 Nostras i, 13  
 Nostrî Faustini iii, 58  
 Nostris auribus iv, 41 libellis iv, 29. 49  
 Nostro sanguine xiii, 87  
 Nostroque xii, 11  
 Nostrorum v, 15  
 Nostros libellos i, 5  
 Nostrum servum ii, 32 Tagum iv, 55  
 Nota vii, 29. 69. x, 2. xi, 25. 87. xii, 97. xiv, 135 carmina viii, 70 gaudia ix, 37  
 Notaque i, 102  
 Notæ rapacitatis vi, 72  
 Notam v, 37 letalem vii, 37  
 Notanda xii, 61  
 Notare vi, 22  
 Notariorum v, 51  
 Notarius xiv, 208 velox x, 62  
 Notas ix, 26 caryotidas theatris xi, 31 fraudes i, 88 manus S 10  
 Notata x, 38. 78  
 Notates vii, 17  
 Notatum rus vii, 31  
 Notatur ii, 56. v, 49  
 Notatus famulus iii, 21  
 Notavi ii, 71. xi, 99  
 Notet i, 4. ii, 66. vii, 18. viii, 45. ix, 14  
 Noti celeres ix, 39  
 Notior vii, 29 Andræmone caballo x, 9 umbra xii, 52  
 Notis xiv, 92 hybernis viii, 14  
 Notissimus vii, 64  
 Notissima domus ix, 62  
 Noto xiv, 11 favore vii, 26  
 Noto Æolio v, 71 Pompeiano xi, 21  
 Notos amores vii, 50  
 Notum iv, 43. xiii, 72 mugilem x, 30  
 Notumque nomen iii, 95  
 Notus i, 1. iv, 67. v, 13. vi, 28. vii, 40. xii, 38 cultor amicitiae ix, 85 dissimilator iv, 89 liber i, 67  
 Nova vi, 8. viii, 80. ix, 50. x, 93 am-  
 phora vi, 27 dona vi, 80 gloria viii, 15 Leda ix, 104 nomina xii, 26 nupta xi, 78 pars x, 2 res S 18 Roma v, 7 templa ix, 65  
 Nova ambitione xii, 95 amica inflammatus x, 86 moneta xii, 55  
 Novacula cæca vii, 61 sæva ii, 66 stricta xi, 58 tuta, ibid.  
 Novæ xii, 43 lætitudæ viii, 11 monetæ iv, 28 nuptæ iii, 93  
 Novare xiv, 7  
 Novas tigres viii, 26  
 Novem v, 6. vi, 30. viii, 7 dominas xii, 3  
 Novembres iii, 58  
 Novemque sorores ii, 22  
 Novenos x, 24  
 Noverca iv, 16. v, 65. x, 67  
 Novercæ iv, 16  
 Novere x, 33. 58  
 Noverit vi, 64  
 Novi i, 113. 114. 116. ii, 40. iii, 68. v, 6.  
 Novi ix, 36. iv, 77 templi iv, 53. xii, 3  
 Novimus xiii, 2  
 Novio i, 87  
 Novis v, 10  
 Novissima fragmenta viii, 57  
 Novit i, 40. 67. 94. ii, 52. iii, 58. 63. vi, 39. 64. 82. vii, 25. x, 15. xiv, 8. 201  
 Novium i, 87  
 Noviumque vii, 72  
 Novius i, 87  
 Novo lustro iv, 45 mense x, 41  
 Novos sales xiii, 1  
 Novum Jovem vii, 73 nefas i, 13 theta vii, 37  
 Novus i, 55. iii, 36. iv, 10. v, 65. viii, 71. xi, 44 amicus iii, 36 dies v, 65 libellus iv, 10 sodalis i, 55  
 Nox ii, 90. viii, 50. x, 38 non ebria x, 47 emta ix, 3 longa iv, 7 lucubrata iv, 90 mitis et ultima x, 71 soluta curis x, 47  
 Noxia lingua ii, 61 mater v, 67 turba iii, 91  
 Noxias aves x, 5  
 Noxius i, 86  
 Nube ix, 25 inferiore viii, 36  
 Nubere v, 17. vii, 58. viii, 12. ix, 6. x, 8. xi, 23. xii, 42  
 Nubila fronte ii, 11  
 Nubila massa viii, 51  
 Nubilus vi, 10  
 Nubis vi, 22  
 Nubit iv, 13. vi, 7  
 Nucee picata xi, 18  
 Nuces xiii, 1. xiv, 18 parcæ iv, 66 pinæ xiii, 25 Saturnalities v, 30. vii, 91

- Nucibus xiv, 1 relictis v, 84  
 Nucipersica xiii, 46  
 Nucleosque xi, 86  
 Nuda S 7. iii, 51. 72 pectora vi, 32.  
 x, 50 puella xi, 104 Venus viii, 1  
 Nudæ calvæ xii, 45  
 Nudam iv, 28. x, 81  
 Nudet, ii, 66. xi, 84  
 Nudi xiv, 81 grabati i, 93 grabati spon-  
 da xi, 56. juvenes vii, 35 sales v, 2  
 stipitis vii, 32  
 Nudo equo xiv, 86 clune xi, 100 foco  
 viii, 67 Ganymede xi, 22. latrone  
 xii, 63 pectore i, 9 solo v, 62 toro  
 xiv, 148 trigone vii, 72  
 Nudos viros iii, 68  
 Nudum i, 24. vi, 68. xi, 61 caput v,  
 49. x, 83  
 Nudus vi, 77. ix, 57 aper i, 44  
 Nugarum vii, 26. ix, 1  
 Nugas iv, 10. 83. v, 80. x, 17. xiii,  
 21 archetypas vii, 11 difficiles ii, 86  
 dulces viii, 3 felices vi, 61  
 Nugis i, 114. iv, 72. vii, 14. xiv, 183  
 peregrinis iii, 55 positis xiv, 185  
 Nulla caruina xi, 90 gloria xii, 36. xiii,  
 85 janua i, 71 puella xiv, 205 sportula  
 iii, 30 tellus iv, 42  
 Nulla i, 32. vi, 21. ix, 75 mora ix, 68  
 non lege xi, 23 ratione iii, 30  
 Nullæ v, 23  
 Nullam iii, 79. iv, 82. x, 35  
 Nullamque partem xii, 100  
 Nullaque vii, 21 mica vii, 25  
 Nullas v, 61. vi, 37. 42  
 Nulli ii, 15. iii, 80. iv, 12. 54. 79. v,  
 81. vii, 55. x, 14. 43. 71. xi, 102.  
 xii, 10. 34. 49  
 Nullis v, 28. vii, 45. 84. xii, 57  
 Nullo iii, 80. v, 61. vi, 42. vii, 12. 53.  
 x, 65. xi, 51. xii, 63 Apolline ii,  
 89 igne xi, 56 loco iv, 60 rore fo-  
 veri ix, 19 umbilico ii, 6  
 Nulloque S 17  
 Nullos capillos xiv, 25 nummos xiv, 219  
 Nullum furem xii, 74  
 Nullus homo vii, 100 honos iv, 31  
 Numa x, 52. 97. xi, 104. xii, 6 pauper  
 xi, 5 sanctus xi, 15  
 Numa iii, 62. x, 39  
 Numæ vi, 47. x, 10. 35. 44. xi, 5 pa-  
 cifici xii, 62  
 Numæque verna x, 76  
 Numam xi, 5  
 Numas ix, 28  
 Numen S 12. 13. 17. viii, 80. ix, 44.  
 x, 92 dulce ix, 2 Herculeum ix, 102  
 Numerabas ix, 30  
 Numeranda domus iv, 40  
 Numerandus i, 40  
 Numerant viii, 65  
 Numerantur iv, 22  
 Numerare ii, 52. vi, 34. viii, 26. 56.  
 66. ix, 38. xi, 62. xii, 57. xiii, 10  
 Numeras ix, 36. x, 28. 38. xi, 39  
 Numerat i, 16. x, 23. 53  
 Numerata pecunia xi, 70  
 Numeratis xi, 84  
 Numeratur iii, 6. viii, 68. xiv, 17  
 Numeravi iv, 40  
 Numeravit viii, 28. ix, 60  
 Numerem viii, 78  
 Numeres iv, 37. x, 44  
 Numeret vii, 9  
 Numeretur S 27. v, 65  
 Numero xiv, 15  
 Numerosa splenia ii, 29  
 Numerosior iv, 1  
 Numerosus debitor iii, 31  
 Numerum viii, 51. xiv, 199  
 Numerus v, 49. major xi, 24  
 Numidicæ xiii, 73 guttatae iii, 58  
 Numidum gentes xii, 26  
 Numina obnoxia ix, 87 pia xi, 3 prisca  
 iii, 24  
 Numine lævo vi, 85  
 Numinis magni vii, 12  
 Numismata i, 12 lasciva viii, 78 octo  
 ix, 32  
 Nummi iv, 51. xii, 53  
 Nummis i, 67. ii, 43. 57. iv, 37 densis  
 viii, 44 mille trecentis x, 31 multis  
 vi, 5 quatuor xiii, 3 solvendis xiv, 35  
 tribus ii, 43 viginti xii, 26  
 Nummorum vii, 53 xii, 29  
 Nummos i, 77. iii, 26. iv, 15. v, 42  
 viii, 13. 17. ix, 33. 47. x, 14. xi, 67.  
 xii, 25. xiii, 126. xiv, 9 centum x,  
 75 mille ibid. nullos xiv, 219 trice-  
 nos x, 27 vicenos iv, 26  
 Nummularius otiosus xii, 57  
 Nummus xiii, 3  
 Numquid i, 35  
 Nunc i, 13  
 Nuncupat ix 14  
 Nuncupatur ix, 12  
 Nunquam i, 24  
 Nuntia avis viii, 32  
 Nuntiat viii, 67. x, 48  
 Nuntius vii, 6  
 Nuper i, 48  
 Nupsisti v, 17. vii, 58  
 Nupsit i, 25. iv, 25. v, 75. xii, 42  
 Nupta vi, 23 nova xi, 78 villica iv, 66  
 Nuptæ novæ iii, 93 uni placere x, 35  
 Nuptiæ xii, 65  
 Nuptiale basium xi, 98  
 Nuptias i, 11. vi, 8

Nupturire iii, 93  
 Nursinas pilas xiii, 20  
 Nuru Latia x, 6  
 Norum Romanam xii, 21  
 Nurus xi, 53. xiv, 59 Latias iv, 75  
 Nurusque ii, 41  
 Nusquam i, 4  
 Nutantia pondera i, 89. v, 12  
 Nutibus iii, 82  
 Nutriat vi, 27  
 Nutricem x, 67  
 Nutrita xi, 69  
 Nutritor Tartessiacus viii, 28  
 Nutrix v, 1. xi, 78  
 Nutu ix, 28 levi vi, 82. ix, 45  
 Nympha ix, 59. 66. cana vi, 43 domestica vi, 47 lasciva vi, 68  
 Nymphæ xi, 82  
 Nympharum i, 50. iv, 57. ix, 59. x, 7  
 Nysæ iv, 44

## O

O bene quod sylva colitur Tiryntius vii, 15 conscia virgo vi, 10 cui Tarpeias licuit contingere quercus iv, 54 cui virgineo flavescere contigit auro ix, 24 demens vii, 25 dilecta Deis, o magni Cæsaris arbor ix, 62 dulce ingenium S 20 dulce littus x, 30 facinus iii, 19 fallax atque inficiator i, 104 fallax xi, 73 fames amicorum iii, 7 felix animo, felix Nigrina marito iv, 75 felix ix, 57 Fidentine i, 39 frustra locuples, o dissimulator v, 25 Galle, conchis levior ii, 47 grande ingenium ii, 44 grande fati crimen ii, 65 Hymenæe iv, 13 jucunda solitudo xii, 24 Juliarum dedecus Kalendarum xii, 32 Lucina ferox S 12 magnum facinus xi, 93 malus tu quisquis es vi, 49 mater ii, 34 medicina gravis xi, 71 mihi post nullos Juli memorande sodales i, 16 mihi curarum pretium i, 77 mihi grata quies, o blanda, Telesphore, cura xi, 26 molles annos quindecim x, 38 mores vi, 2 mores, o tempora ix, 71 nemus, o fontes x, 51 nostri ne festinate libelli v, 10 nox quam longa es iv, 7 nox omnis et hora x, 38 nullis, Ovidi, tacende linguæ vii, 45 Paule, malus es iv, 17 Phœbe, novemque sorores ii, 22 pudor, o pietas viii, 78 puella, ride ii, 41 puer dulci-sime ix, 37 quæ prælia, quas utrimque pugnas x, 38 quam blandus es ii, 4 quam certa fuit S 13 quam dignus eras alapis v, 61 quam magnus homo es xi, 56 quam me nium probas amasque vii, 11 quam pæne vi, 58 quam, Regule, diligenter erras vii, 31 quam sæpe petet vina xiii, 13 quam te fieri, Catulla, vellem viii, 53 quam terribiles exarsit in iras S 9 quanta est gula v, 70 quanta scabie miser laborat vi, 37 quantos risus movebit viii, 28 quantum, Cinna, tacere potes viii, 7 quantum cogit egestas xi, 87 quantum est ingenium S 14 quantum mihi nominis paratur, o quæ gloria vii, 39 quantum per colla decus viii, 55 Quintiane v, 18 quoties pulsabis xi, 16 quoties ix, 85 rerum felix tutela v, 1 scelus xi, 93 severe viii, 61 soles x, 51 stulte xiv, 139 stulti ii, 40 tardus nimis et piger maritus ix, 41 tristi crimine terra nocens ix, 31 tunicata quies x, 51  
 Ob ix, 23  
 Obesus scarus xiii, 84  
 Obibat i, 91  
 Objecta specularia viii, 14  
 Objecture v, 69  
 Obiit xi, 82  
 Obligatque vii, 39  
 Oblimitur xi, 45  
 Obliqua garrulitate vii, 62  
 Oblitus v, 7  
 Obnoxia numina ix, 87  
 Obruet v, 42  
 Obruit iv, 11  
 Obrutusque ix, 41  
 Obscæna lena xi, 61  
 Obscænæ pruriginis iv, 48  
 Obscænos cinados vi, 50  
 Obscura ii, 8 gloria xiv, 171  
 Obscureque pallia xi, 104  
 Obscuras lucas vi, 59  
 Obscurent xiv, 5  
 Obscuro veneno i, 79  
 Obscure i, 50. v, 13  
 Obserata v, 13. vii, 20  
 Observant iv, 54  
 Observare v, 50. ix, 101  
 Observas xi, 39  
 Observat vii, 50  
 Observes ix, 91. xii, 29  
 Obsidet ii, 17  
 Obstant i, 88  
 Obstante v, 65  
 Obstantem feram iv, 59  
 Obstas xi, 96  
 Obstat iv, 29  
 Obstrepe vii, 18  
 Obstrepis i, 96  
 Obtinuisse x, 17  
 Obvia turba iv, 53. xiv, 169

- Obvium xi, 6  
 Obvius vii, 95  
 Occasio brevis viii, 9  
 Occidis x, 50  
 Occidit i, 81. iv, 11. 63. vi, 68. 85. vii, 40. ix, 31  
 Occisus ii, 84  
 Occubuit S 19  
 Occupare v, 14  
 Occupat iii, 24. vii, 61  
 Occupato vii, 97 lecto iii, 82  
 Occupatus xi, 106  
 Occurrere vii, 95  
 Occurris i, 118. ii, 67  
 Occurrit iii, 14. 44. ix, 28  
 Occurrunt xi, 98  
 Oceano viso v, 27  
 Oceanum v, 23 Callaicum x, 37  
 Oceanumque x, 44  
 Oceanus iii, 95. vi, 9  
 Ocellis siccis i, 93  
 Octaphoro vi, 84  
 Octava iv, 8  
 Octavam x, 48. xi, 52  
 Octavum marmor ix, 65  
 Octavus viii, 71  
 Octies viii, 64  
 Octo ii, 57 numismata ix, 32  
 Octobres Idus x, 62. xii, 68 Kalendas x, 87  
 Oculi ix, 84  
 Oculis iv, 78. vii, 7. ix, 46. x, 56. xii, 15 devorantibus i, 97  
 Oculisque comedit ix, 60  
 Oculo vi, 78. viii, 59. xii, 23 altero iv, 65 utroque viii, 59  
 Oculoque v, 14  
 Oculos ii, 91. iii, 92. iv, 78. viii, 2  
 Oculosque vi, 80  
 Oculum i, 93. iii, 8  
 Oculus vi, 78  
 Oderat ix, 80  
 Odi v, 18. vii, 43. xii, 39  
 Odit vi, 59. 61. vii, 12. viii, 51. x, 4  
 Odiosus ii, 1. viii, 6  
 Odisse xii, 13  
 Odisset vii, 24  
 Odor i, 88. iii, 24 alienus ii, 12 duplex, i, 88 impudicus xii, 32 teter iii, 24  
 Odoræ Floræ vi, 80  
 Odore vi, 93. ix, 63  
 Odrysio orbe vii, 8. ix, 94  
 Odrysias pruinæ x, 7  
 Odrysios Triones vii, 80  
 Œbalius puer xi, 43. xiv, 173  
 Œdipodas ix, 26  
 Œdipodem x, 4  
 Œnophori vi, 89  
 Œtai rogi ix, 66  
 Ofella curva xiv 221  
 Ofellæ x, 48  
 Ofellas subitas xii, 48  
 Offendere ii, 23. 32. ix, 56  
 Offendimur vii, 48  
 Offendit i, 54  
 Offendor vi, 7. vii, 18  
 Offendunt viii, 24  
 Offensa xii, 57  
 Offensæ aquæ viii, 33  
 Offenso pollice viii, 75  
 Offensus ix, 44. xii, 77  
 Offeras v, 6  
 Officiis i, 56  
 Officio iv, 79  
 Officiose i, 71  
 Officiosus v, 22 homo x, 88  
 Officium i, 91. viii, 57. x, 73. xi, 65  
 Ohe iv, 91  
 Ole ii, 68. iv, 36. x, 54  
 Oleas iii, 93  
 Olebit xiv, 146  
 Olei xii, 70  
 Olent ii, 12  
 Olentem funera myrrham xi, 54  
 Olentes vi, 55  
 Olenti Sindone ii, 16  
 Olentis mariti xiv, 140  
 Oleo iv, 90  
 Olere iii, 12. 28. 55. iv, 4. vi, 55. xi, 30. xii, 86  
 Olerent ix, 60  
 Oles ii, 12. iv, 4  
 Olet i, 88. ii, 12. 29. iii, 63. 65. vi, 93. ix, 12. xi, 30. xiii, 101  
 Oleum iii, 58. v, 77 Venafranum xiii, 101  
 Olfacere iii, 49. vi, 36  
 Olfecit vii, 94  
 Olidæque vestes i, 50  
 Olidam vulpem x, 37  
 Olim i, 93  
 Oliva i, 44. xiii, 36 vilis ix, 27  
 Oliva Picena ix, 55  
 Olivæ i, 104. xi, 52. xiii, 36 Albanæ ix, 24 Iulæ ix, 36 nobiles v, 78 parçæ iv, 46  
 Olivas pares vii, 31  
 Olivi iv, 90  
 Olivifera corona xii, 99  
 Olivis xiii, 1  
 Olla plena xii, 32  
 Olla multa xii, 18  
 Ollares uvæ vii, 20  
 Ollas plebeias xiii, 8  
 Ollus iii, 48

- Olor Spartanus viii, 28  
 Olores Ledaos i, 54  
 Olphicus ix, 96  
 Oluere ix, 62  
 Olus iii, 58. xii, 31 canum vii, 31 Niliacum xiii, 57  
 Olympi xiv, 175  
 Olympiadas vii, 40 innumeras iv, 45 quindecies actas x, 23  
 Olympo ætherio ix, 4  
 Omne S 21. i, 91. ix, 85. x, 92 argentum iv, 39 genus, ibid. iter vi, 80 jus i, 102 limen viii, 44 opus xiv, 1  
 Omnem fumum xiii, 32  
 Omnes i, 44. 55. 86. 98. 100. 118. ii, 16. 40. iii, 10. 38. 43. 47. 58. 79. iv, 2. 49. 84. v, 23. 56. 61. vi, 44. vii, 95. viii, 44. 57. 61. 79. ix, 64. x, 5. 16. 35. 58. 63. 88. 91. xi, 4. 13. 75. xii, 3. 15. 70. 81. xiv, 11 colei xii, 84 copias iii, 47 Machaonas ii, 16 rimas xi, 98 tubos xi, 61  
 Omni S 7. viii, 2. ix, 60. 76. x, 59 angulo iii, 58 arte xii, 83 in turba ix, 98 nocte ix, 63  
 Omnia i, 86. ii, 7. 14. 64. iii, 13. 26. 69. iv, 62. 64. v, 24. 78. vi, 93. vii, 53. 67. 100. viii, 78. ix, 39. 42. x, 46. xi, 8. 57. 70. 107. xii, 12. 83. 95 opsonia iii, 23  
 Omnibus S 12. i, 41. 90. 110. ii, 41. iii, 82. v, 12. vi, 44. v, 24. 44. vii, 82. 97. viii, 50. x, 24. 30. 67. 87 conclavibus xi, 77 digitis xi, 59 horis i, 87 lætis xii, 99 libellis nequior xi, 15 modis xii, 65 molestis exclusis ix, 91  
 Omnino ii, 56  
 Omnis vii, 32. viii, 15. 50. x, 6. 37. 38. 68. xi, 17. xiii, 90 amica i, 72. calculus xii, 34 dies viii, 78 honos viii, 8 hora x, 44 labor S 1 senior vii, 88 turba iii, 58. xiii, 3 vesica iv, 49 vox vii, 6  
 Omnium vii, 7. 34. x, 72. xi, 15  
 Onager pulcher xiii, 101 tener xiii, 97  
 Onerat i, 56  
 Oneratur iv, 78  
 Oneri xi, 41  
 Onerosa casa vi, 43 ingensque turba ix, 56  
 Onocrotali Ravennatis xi, 21  
 Onus i, 7. 38. vi, 77. viii, 75. xii, 99. xiii, 29 nobile xiv, 3 par S 10 tacitum viii, 51  
 Onyx calcatus xii, 50 pinguis vi, 42 parva vii, 94 parvus x, 48 siccus xi, 50  
 Opacas umbras i, 89  
 Opemque viii, 75  
 Opes v, 81  
 Operæ vii, 37  
 Operam xiii, 2 togatam iii, 46  
 Opere facto iii, 58  
 Operi v, 52. xi, 81 vani v, 22  
 Operta x, 96  
 Operas mensas x, 54  
 Opertos orbes ix, 60  
 Operum xiv, 222  
 Operumque iv, 83  
 Opes iv, 78. v, 42. 19. viii, 18. 26. ix, 23. 60. x, 2. xi, 5. arsuras xi, 4 concussas xi, 41 immeritas vii, 32 largas iv, 73. v, 25 laxas ii, 30 libertinas v, 13 magnas ix, 65 miseras S 4 patrias ix 83 stultas ii, 16 tantæ xii, 53 tenues x, 96 varias x, 48  
 Ophitæ vi, 42  
 Ophthalmicus viii, 74  
 Opibus iii, 75. v, 69. xi, 5 tantis ii, 43. iii, 40  
 Opimi i, 27 ii, 40. iii, 26. xiii, 113  
 Opimiani ix, 88  
 Opimiano nigro x, 49  
 Opimianum nectar iii, 82  
 Opobalsama xiv, 59 lapsa xi, 8  
 Ὀπωπιδν ix, 13  
 Oporet iv, 37  
 Oppiane vi, 42. viii, 25. xi, 62  
 Oppianus vii, 4  
 Oppida iii, 95  
 Oppidum x, 30  
 Oppigneravit ii, 57  
 Opposita manu iii, 68  
 Opposuitque x, 85  
 Oppressæ plumæ xiv, 159  
 Opsonia omnia iii, 23  
 Optabat ix, 52  
 Optabis vii, 96  
 Optabisque x, 78  
 Optamus i, 100  
 Optare xi, 80  
 Optarent i, 100  
 Optarit x, 92  
 Optas x, 71  
 Optasset ix, 40  
 Optat ii, 90. vi, 59. xi, 55  
 Optavitque viii, 2  
 Optem iv, 91  
 Optes x, 47  
 Optet vi, 25  
 Optima i, 19 pars anni (id est, ver) ix, 12 vina i, 19  
 Optimam Bilbilin iv, 55  
 Optime pater xii, 62 pater Divum xiv, 180  
 Optimi coloris viii, 10

- Optimum convivium ix, 78  
 Optimus i, 42  
 Opto i, 56. vii, 61. xii, 49  
 Opum iv, 40  
 Opus S 1. 16. 27. i, 54. 93. ii, 50. 77. iii, 38. v, 30. 41. vi, 13. vii, 63. 69. 92. viii, 51. ix, 32. 39. 85. x, 21. 55. 59. xi, 29. 69. 104. xiii, 2. xiv, 115. 135. 208. Apelleum vii, 84  
 breve iv, 83. xii, 5. cultum i, 26  
 debile viii, 6. elapsum manibus x, 2  
 Eoum viii, 36. frequens iv, 29  
 grande v, 5. ignotum xi, 78  
 laborque felix ix, 45  
 lascivum ix, 27  
 leve viii, 33  
 nobile et Herculeum S 6. nobile vi, 73. ix, 95. omne xiv, 1  
 Rhodium i, 71  
 Opusque ix, 44  
 Ora i, 49. 61. ii, 75. iii, 19. 93. vi, 34. 93. vii, 83. viii, 3. 36. ix, 77. x, 10. 28. xiii, 89. xiv, 126  
 ampla i, 61  
 aperta i, 15  
 blanda vii, 87  
 Jovis sereni ix, 25  
 frigentia x, 26  
 laxa vi, 74  
 magna xii, 60  
 muta ix, 75  
 pia i, 79  
 prodigiosa v, 34  
 pulchra ix, 66  
 Romana x, 99  
 sæva i, 23  
 vilia ii, 72  
 Orabat iv, 67. 73  
 Oranti v, 74  
 nummos amico ix, 47  
 Oraque v, 34. ix, 26  
 Oras viii, 76  
 auriferas x, 20  
 Eugancas x, 93  
 vestras xii, 99  
 Orat xi, 27  
 Oratione v, 28  
 Orba ii, 32  
 Lesbia vii, 14  
 Orbata Bononia vi, 85  
 Orbe S 27. iv, 30. vi, 64. vii, 17. 29. 52. viii, 36  
 asserto vii, 63  
 Hesperio viii, 78  
 Hyperboreo ix, 102  
 laxo xiv, 169  
 Odrysio vii, 8. ix, 94  
 perdomito ix, 44  
 toto i, 2. ii, 66. v, 13. 74. viii, 61  
 Orbem vi, 3. viii, 51  
 nitidum ix, 18  
 Orbes ix, 23. 60  
 binos ix, 32  
 Libycos ii, 43  
 opertos ix, 60  
 Orbi ix, 21  
 Orbis vii, 7. ix, 7  
 Orbita brevis xiv, 33  
 Orbos solos vi, 27  
 Orbus xi, 44. 83  
 Orciniana sponda x, 5  
 Ordinata iii, 58  
 Ordine flexo iii, 63  
 vario S 26  
 Ordines puros v, 8  
 Ordo minor iv, 2  
 Ore i, 104. ii, 61. iii, 5. 72. 81. iv, 87. v, 37. vii, 87. viii, 65. ix, 80. x, 32. 48. xi, 61  
 aperto v, 55  
 Apolino vi, 29  
 arcano i, 40  
 astrifero viii, 28  
 avido i, 43  
 Ausonio potens ix, 87  
 blæso v, 34  
 cæco iii, 19  
 certo vi, 73  
 duro xi, 22  
 facundo vi, 64  
 gelido vi, 58  
 grato vi, 62  
 inciso iii, 60  
 ingenti i, 7. iv, 14  
 ingrato S 10  
 largo viii, 70  
 Mæonio vii, 46  
 multo iii, 95  
 niger xii, 54  
 Niliaco niger x, 12  
 pio xi, 4  
 placido vi, 10. 13. 61  
 rancidulo vii, 34  
 sereno ii, 24  
 roscio xi, 56  
 rubenti v, 2  
 rudi viii, 56  
 superbo iv, 61  
 tanto x, 89  
 tener xii, 38  
 tenero viii, 51. xi, 91  
 tragico viii, 18  
 tumido v, 8  
 verecundo viii, 1  
 veridico x, 37  
 utroque ix, 104  
 Oresten vi, 11  
 Orestes vi, 11. vii, 21. x, 11  
 Orcesti vi, 11  
 Oret x, 5  
 Oris fracti viii, 57  
 Oris Ætnæis viii, 45  
 Hyperboreis vii, 6  
 longinquis iii, 1  
 longis S 24  
 Niliacis iv, 42  
 sævis Cappadocum ix, 31  
 Sardois viii, 32  
 Vindelicis ix, 85  
 Orisque xi, 103  
 Ornare ii, 66  
 Ornatus dives iv, 78  
 Ornent xiii, 91  
 Ormentur vii, 74  
 Ornere ix, 38  
 Ornetur vii, 94  
 Oro iv, 90. viii, 39. xi, 75. 76  
 Orphea x, 19  
 Orpheo S 3. 21  
 Hæmo S 3  
 Orpheus xi, 84  
 Orta ix, 40  
 Ortu magno vii, 22  
 Ortus æthereos iii, 6  
 eques regibus atavis xii, 4  
 Oryx sævus xiii, 95  
 Os i, 84. ix, 95. xi, 30. xii, 86. 100  
 blæsum x, 65  
 percisum ii, 72  
 Oscitanti xi, 98  
 Oscitat vi, 61  
 Oscitationes longas ii, 6  
 Oscula v, 34. xi, 91  
 clausa xiii, 18  
 rar a xi, 23  
 Osculis viii, 44  
 multis xii, 94  
 Osculo i, 110. vi, 66  
 hircoso xii, 59  
 nivali vii, 94  
 Ossa i, 115. v, 44. vi, 85. viii, 57. ix, 30. 31  
 fracta xi, 84  
 mollia v, 34  
 Ossa brevior viii, 36  
 Osseus caninus iii, 93  
 Ossibus i, 73  
 Ostendere i, 70. xii, 8  
 Ostendit ii, 16. vi, 70  
 Ostenditur iii, 19  
 Ostia xi, 104

- Ostrea* iii, 45. vii, 78. ix, 15. xii, 17.  
 xiii, 82 non *liventia* *Baianis* testis x,  
 37 *saturata* iii, 60  
*Ostreorum* vii, 20  
*Ostro* iii, 82 *perlucidus* xii, 38  
*Otacilium* x, 79  
*Otacilius* x, 79  
*Otho mollis* vi, 32  
*Othone* vi, 32  
*Otia* i, 108. vi, 43. ix, 102. xii, 1. 68  
*commoda* iv, 14 *Nomentana* x, 44  
*nostra* iv, 25 *parva* iv, 83. vii, 28 *sor-*  
*dida* i, 56 *tuta* xii, 5 *urbana* xi, 3  
*Otio* i, 114 *albo* iii, 58  
*Otiosa turba* ii, 37  
*Otiosæ coronæ* i, 42  
*Otiose liber* xi, 1  
*Otiosorem turbam* xi, 1  
*Otiosis labris* i, 97 *myrtetis* iii, 58  
*Otiosus* iii, 20. 58 *nummularius* xii, 57  
*Ova* vii, 31. 49. 53. xi, 54. xii, 19. xiii,  
 40 *secta* x, 48 *tuta* iii, 47  
*Ovans* viii, 65  
*Ovem totam* vi, 3  
*Oves* viii, 56. xii, 63 *Siculas* iv, 49 *Ti-*  
*burtinas* vii, 80  
*Ovidi* i, 106. vii, 44. 45. ix, 53. 99  
*Ovidii Metamorphosis in membranis* xiv,  
 192  
*Ovis* iii, 65. xiv, 133. 155  
*Ovis divisus* v, 78 *utilis* xiv, 121  
*Ovo abortivo* vi, 93 *Ledæo* viii, 33  
*Oxygarumque* iii, 50
- P.
- Pacata quies* ix, 80  
*Pace certa frui* ix, 71  
*Pacem* ii, 75  
*Paci* S 4  
*Pacifici Numæ* xii, 62  
*Pacificus Janus* viii, 66  
*Pacis* i, 3. viii, 15  
*Pacorus* ix, 36  
*Pactius* xiv, 78  
*Pactus* viii, 17  
*Pacuviusque* xi, 90  
*Padi Phaëthontei* x, 12  
*Pæantius heros* ii, 84  
*Pædagoge* xii, 49  
*Pædagogo* iii, 58. viii, 44. ix, 28  
*Pædagogorum* x, 62  
*Pædica* i, 93  
*Pædicant* xi, 63. 99  
*Pædicare* xi, 78. 88. 101  
*Pædicari* vi, 56. vii, 62  
*Pædicaris* ix, 70. iii, 95  
*Pædicas* xi, 94. xii, 16  
*Pædicat* vii, 67. xi, 45  
*Pædicem* xi, 20  
*Pædico* ii, 47. xi, 87  
*Pædicone* vi, 33  
*Pædiconibus* xii, 86  
*Pæne* i, 13. 16. v, 14. vi, 58. vii, 47.  
 xi, 82. xiv, 197  
*Pænula* xiii, 1. xiv, 84. 128 *gausapina*  
 xiv, 145 *pejor* i, 104 *scortea* xiv, 130  
*Pæstani ruris* vi, 80  
*Pæstani arvis* ix, 61 *rosis* iv, 42  
*Pæstano* ix, 27  
*Pæsti rosarium* v, 37  
*Pæsto bifero cessura rosaria* xii, 31  
*Pæte* i, 14. vi, 30. xi, 76. 79  
*Pæto* i, 14. v, 37  
*Pætus* v, 37  
*Paganica* vii, 32 *pila* xiv, 45  
*Pagina* i, 54. iii, 69. v, 2. 16. vii, 12.  
 x, 1. 4. 78. xi, 16 *blanda* x, 45 *bre-*  
*vis* xiv, 198 *consumta* x, 59 *duplex*  
 ii, 77 *facunda* ix, 78 *lasciva* i, 5 *noc-*  
*turna* xi, 17 *decorata* v, 6 *sicca* iv, 10  
 una xi, 24  
*Pagina prima* iv, 91 *frequenti* vii, 45  
*Paginæ* viii, 44  
*Paginis lectis* ii, 6  
*Παιδιος Βροῦτου* xiv, 171  
*Palæmon* ii, 86  
*Palæstra* vii, 67  
*Palæstra media* vii, 82 *molli* iv, 90  
*Palæstræ Libycæ* v, 65  
*Palæstras* x, 55 *Ledæas* iv, 55  
*Palæstris nitidis* iv, 8  
*Palæstrita* xiv, 201 *lubricus* iii, 58  
*Palæstritis* iii, 82  
*Palamedis* xiii, 75  
*Palanque* vii, 92  
*Palatina toga* viii, 28  
*Palatinae* v, 5  
*Palatini Colossi* viii, 60 *Dei* v, 19  
*Palatino Tonanti* ix, 40  
*Palatinus Parthenius* iv, 45  
*Palato* xiv, 220  
*Palinurus* iii, 78  
*Palla Gallica* i, 93  
*Pallada* ix, 4  
*Palladiæ Albæ* v, 1 *artis* vi, 13 *Tolosæ*  
 ix, 100  
*Palladis* i, 77  
*Palladium decus* ix, 24  
*Palladiumque* i, 3  
*Palladius lotos* viii, 51  
*Pallados* xiii, 104 *nostræ* iv, 53  
*Pallas* vi, 10. vii, 28. ix, 25. xii, 99  
*Cæsariana* viii, 1  
*Pallatia* iv, 5. 79. vii, 28. ix, 43. 92.



- xii, 21 possessa ix, 102 veneranda i, 71  
 Palleat viii, 44. x, 43  
 Pallatinæ mensæ viii, 39  
 Pallatinas mensas xiii, 91  
 Pallatinis prelis xi, 8  
 Pallatinos vultus ix, 25  
 Pallatinum supercilium ix, 80  
 Pallatinum Tarpeiumque Tonantem ix, 87  
 Pallens faba v, 78 toga ix, 58  
 Pallent ix, 62  
 Pallentes caules xiii, 17 curæ vi, 6  
 Pallentia sulfurata i, 42  
 Pallere xii, 60  
 Palleret ix, 55  
 Pallet i, 78. iii, 38. 58. vi, 61  
 Pallia i, 110. iii, 63. viii, 59. xi, 16. 104. xii, 103. xiv, 136  
 Pallida cura xiv, 162 pomaria viii, 14 turba x, 12 unda viii, 33  
 Pallidior fiet Lupus xi, 55  
 Pallidus v, 27. xii, 32 ignis iii, 65 pastor viii, 55 reus i, 50  
 Palliolata ix, 33  
 Palliolo xi, 27  
 Palma xii, 9. xiv, 82 plurima vii, 28  
 Palmæ v, 31. viii, 78  
 Palmam vii, 72. xi, 33  
 Palmas x, 53 Idumæas x, 50  
 Palmateque togæ vii, 2  
 Palmite vi, 49  
 Palmitis beati viii, 40 supini xii, 34  
 Palude bibula xi, 32 media xiii, 115 reliqua xiv, 38  
 Paludes Pontinas x, 74  
 Paludis xi, 52 Hispanæ xii, 57  
 Palumbi torquati xiii, 67  
 Palumbum stillantem ii, 37  
 Palumbus iii, 58 torquatus xiii, 67  
 Palus iv, 4. xiv, 160  
 Pampineis jugis x, 93 umbris iv, 44  
 Pana i, 70 nocturnum ix, 62  
 Panaca xiv, 100  
 Panaretus madidus vi, 89  
 Panariolis v, 49  
 Panda ansa xiv, 106  
 Pandionis i, 26  
 Pandit v, 25. xii, 99  
 Pane x, 59 nigro xi, 56  
 Panem viii, 16  
 Panes Picentini xiii, 47  
 Pangentur iii, 38  
 Pangere xi, 3  
 Panis improbi caninas buccas x, 5 melior vi, 11  
 Pannice ii, 36. vi, 67. ix, 48. xii, 72  
 Pannici vi, 39  
 Panniculi ii, 72  
 Panniculo v, 61  
 Panniculum iii, 86  
 Pannis ii, 16  
 Panno moto x, 5  
 Pannonici belli viii, 15  
 Pannonicas xiii, 69  
 Pannosæ mammae iii, 72  
 Πάντα ii, 43  
 Pantagathus vi, 52  
 Panticibus laxis vi, 61  
 Pannacea mentula xi, 46  
 Paphiæ columbæ viii, 28  
 Paphien vii, 74  
 Papile iv, 48. 69. vi, 36. vii, 78  
 Papilionis minimi viii, 33  
 Papilionibus xii, 61  
 Papilla xiii, 44  
 Papillas viii, 64 crescentes xiv, 134  
 Papillus vii, 94  
 Papiriane viii, 81  
 Papyro viii, 44 arsura x, 97 madida iii, 2  
 Par S 16. 21. i, 43. iii, 38. 66. vi, 11. viii, 36. xii, 8. xiv, 15 cælo domus viii, 36 fama i, 112 onus S 16  
 Para ix, 57. xiv, 19  
 Parabat viii, 30  
 Parabit xi, 31. vii, 56  
 Parætonias urbes x, 26  
 Parantur x, 30  
 Parare iii, 2. 62  
 Paras xi, 7. xiv, 27  
 Parasitum ix, 29  
 Parasti xii, 98  
 Parat S 28. vii, 6  
 Parata xi, 23 cœna xiv, 217  
 Parati vii, 42  
 Parato pollinctore x, 97  
 Paratur i, 55. 67. 105. iii, 62. vii, 97 xi, 78  
 Paravit ix, 15. x, 85  
 Parazonium xiv, 32  
 Parca iv, 8 apis xiv, 222 manus xii, 62 munera x, 41 pocula iv, 8 sitis xiii, 116  
 Parca mole vii, 74  
 Parcæ nuces iv, 66 olivæ iv, 46  
 Parca malæ vi, 62  
 Parcarum ix, 48  
 Parcas i, 36  
 Parce i, 78  
 Parce iii, 68. v, 7. vi, 27. vii, 68. 93. x, 62. 74. 82. xi, 22. 43. xiv, 105. 118. 172  
 Parceere i, 15. ii, 75. iv, 74. vii, 82. x, 33  
 Parci i, 107. iii, 13  
 Parcite S 25  
 Parcus viii, 38. xii, 14. xiii, 20

- Parco vitro ii, 40  
 Parcos patres xiv, 43  
 Parcus ix, 102  
 Pardum volucrem S 15  
 Pardus i, 105  
 Pareni ix, 28. x, 11  
 Parendum ii, 55. ix, 54  
 Parens S 13. i, 117. vii, 7. ix, 7 alma viii, 21  
 Parensque viii, 2  
 Parentem v, 6. x, 104. xi, 15  
 Parentes stulti ix, 75  
 Parenti iii, 6  
 Parentibus x, 71  
 Parentis vi, 83. vii, 45 boni vi, 25  
 Parere iii, 58. vi, 67. ix, 7  
 Pares ii, 18. viii, 12. xi, 104. xii, 49 amici x, 47  
 Pares mammas iii, 93 olivas vii, 31 sardonychas xi, 27  
 Paret i, 105  
 Pari jugo iv, 13 sorte iv, 35  
 Pariat x, 91. xii, 42  
 Paribus modis viii, 3 votis viii, 72  
 Paridis ii, 84  
 Pariente xi, 55  
 Parim Phrygium xii, 52  
 Paris xi, 13 Dardanius ix, 104  
 Parit vii, 102  
 Pariter iii, 5  
 Pariterque xii, 17  
 Parma ii, 43 Gallica v, 13 nobilis xiv, 155  
 Parma ix, 39. xiv, 213  
 Parma ix, 21  
 Parmæ ix, 69  
 Parmensi iv, 37  
 Pato ix, 56  
 Paropsidasque xi, 31  
 Paropside rubra xi, 27  
 Parrhasia iv, 11 aula vii, 99. ix, 12. xii, 15 ursa iv, 11  
 Parrhasiæ aulæ viii, 36  
 Parrhasiam domum vii, 56  
 Parrhasio jugo vi, 25  
 Parrhasios Triones vi, 58  
 Pars S 28. v, 65. vii, 26. viii, 47 major x, 80 nova x, 2 optima anni ver ix, 12 ultima S 2 una xi, 22. xiv, 174  
 Parta x, 47  
 Parte ii, 50. 54. iii, 68. 85. 87. 91. v, 5. vi, 18. vii, 73. x, 2. xi, 22. xii, 97  
 Partem ii, 24. iii, 86 gulosam xi, 61 nullam xii, 100  
 Partes mille xi, 31  
 Partheniana toga ix, 50  
 Parthenio viii, 28. xii, 11  
 Partheniosque iv, 79  
 Parthenium v, 6. xi, 1  
 Parthenius Palatinus iv, 45  
 Parthenopæe xi, 86  
 Parthenopæus vi, 77. x, 4 liber casside ix, 57  
 Parthiæve x, 76  
 Parthio ii, 53  
 Parthorum xii, 8  
 Parthos v, 58 pileatos x, 72  
 Partibus iv, 90  
 Participi viro iv, 75  
 Partiris iv, 19  
 Partis quartæ ix, 49  
 Partitur iii, 82  
 Partitus iv, 73  
 Partus S 12. 14 magni vii, 21 peregrini xii, 21  
 Parva mora S 24. iv, 64. ix, 1. xi, 68 alea xiv, 18 carmina viii, 82 coctana iv, 89. vii, 53 cœnatio ii, 59 cœnula v, 78. vii, 51 domus ix, 98. x, 19 dona vii, 84 hostia ix, 32 lucerna xiv, 61 injuria ix, 9 Mantua xiv, 195 marmora x, 63 munera ix, 54 munuscula v, 84. vii, 49. 80 onyx vii, 94 otia iv, 63 res x, 96 rura xii, 57 tabella vii, 19 volucris xiii, 78 regna xii, 31  
 Parva mora iv, 73  
 Parvæ iv, 55. ix, 27. xi, 91 catellæ xiv, 198 cortis ix, 55 Musæ ix, 27 Vetonissæ iv, 55  
 Parvas i, 23  
 Parve i, 4 Cupido vi, 13 liber iii, 5  
 Parvi Condylis v, 79 Lares ix, 19 sigilli xiv, 171  
 Parvis frontibus iv, 74 rebus i, 56  
 Paruit xii, 29  
 Parum i, 36. ii, 8. 36. vii, 67. viii, 78. x, 19  
 Parvo asse viii, 33 carmine x, 1 mullo xiv, 97 munere iv, 89. vii, 17 nato xiii, 98 pretio vi, 66 tempore vii, 13  
 Parvula cœna iv, 78  
 Parvuli agelli x, 92  
 Parvum morionem xii, 94  
 Parvus lychnus iv, 90 onyx x, 48 Regululus vi, 38  
 Pascat xiii, 49  
 Pascat vii, 88. xi, 28. 85  
 Pascentem iv, 49  
 Pascere v, 78. vii, 79. x, 11  
 Pasci viii, 51  
 Pascimus x, 58  
 Pascis iii, 58  
 Pascit vi, 11. ix, 3. 64. 81. x, 30. 96. xi, 18  
 Pascitur i, 61. viii, 30. x, 96. xiii, 62. 97  
 Pascunt vi, 90

- Pasiphaën S 5  
 Passa ii, 43 primos toros Cleopatra iv,  
 22  
 Passere i, 8. 110 arguto ix, 55  
 Passerem i, 8. iv, 14. xi, 6  
 Passerinum levem xii, 36  
 Passerinus vii, 7  
 Passeris i, 93. vi, 42. vii, 14  
 Passum ii, 5. xiii, 106  
 Passus vii, 40. xi, 82  
 Pastas nates xii, 75  
 Pastillos i, 88  
 Pastor ix, 23. xi, 41. xiii, 38. xiv, 156  
 pallidus viii, 55  
 Pastoris v, 65  
 Pastum mero lacte alumnus xiii, 41  
 Pastus ix, 89. xiii, 89. xiv, 70 aper Sar-  
 mata S 3. ix, 89  
 Patavina xi, 17  
 Patavinæ tunicæ xiv, 143  
 Pateat iii, 42  
 Patella Cumana xiv, 114 lata xiii, 81  
 Patella xiii, 81 nigra v, 78  
 Patent xii, 50  
 Pater S 3. i, 67. iii, 10. iv, 16. 70. v,  
 7. 34. 48. vi, 3. 39. 62. viii, 2. 55.  
 ix, 4. 21. x, 7. 102. xi, 39. 41. xii,  
 53. xiv, 176 ætherius ix, 36. 37 Au-  
 sonius ix, 9 durus x, 68 familiæ verus  
 i, 85 optime xii, 63 optime Divum  
 xiv, 180 pius ix, 75 sancte x, 28 ve-  
 rus S 3  
 Patera vi, 92. viii, 6  
 Paterent xiv, 148  
 Pateret S 12  
 Pateris ii, 34. viii, 80  
 Paterna jura iii, 95. viii, 31  
 Paternæ necis 7  
 Paterni servi vii, 62  
 Paternis fundis ix, 3 mensis iv, 39  
 Paternos agros xi, 70  
 Paternus servulus ix, 88  
 Paterve xii, 53  
 Patet i, 35. 71. iii, 72. iv, 64. viii, 59.  
 ix, 21. xi, 70 sæva regna ix, 66  
 Pathicissimos libellos xii, 96  
 Patiar iii, 92. x, 82  
 Patiare i, 4  
 Patiaris v, 80  
 Patiens x, 25  
 Patienter v, 7. xiv, 165  
 Patientiam i, 105  
 Patiere xi, 78  
 Patimur iii, 82  
 Patique vii, 39. xii, 26  
 Patre ii, 2  
 Patrem i, 43. 82. 115. iv, 16. v, 72. ix,  
 35. x, 44. xi, 12. 103 amissum i, 34  
 auditum vi, 38 mortuum iv, 70  
 Patremque xi, 7  
 Patrensibus fundis v, 35  
 Patres vi, 27. xi, 5 parcos xiv, 43 ve-  
 teres xi, 5  
 Patresque viii, 50. ix, 49. xiv, 120  
 Patri i, 69. iii, 6. vi, 85. ix, 77 apro  
 iii, 13 magno xiv, 124 Tarpicio ix,  
 102  
 Patrique vi, 38  
 Patria viii, 72  
 Patria terra ii, 24  
 Patriæ S 3. vi, 25. x, 20. xii, 62 Ra-  
 vennæ iii, 91  
 Patriam viii, 31  
 Patrias laudes vi, 38 opes ix, 83 sedes  
 viii, 3  
 Patribusque xii, 3  
 Patricio vico x, 68  
 Patricius vicus vii, 73  
 Patriusque vi, 25  
 Patrii vultus vi, 27  
 Patrios census ii, 90 hortos xii, 31  
 Lares v, 42 manes xii, 3 sensus iv,  
 75  
 Patris iv, 16. 45. xii, 100. xiv, 174 nas-  
 centis viii, 36 summi ix, 2. 66. xi, 4  
 tonsi vi, 64  
 Patriumque Salonem x, 96  
 Patrobas confinis ii, 32  
 Patroclianas sellas xii, 77  
 Patrona xii, 49  
 Patronam vocem vii, 72  
 Patroni vi, 29 cari vi, 28 decepti ix, 74  
 Patrono i, 99. v, 70 spoliato x, 34  
 Patronos veteres v, 34  
 Patronum i, 98. 102  
 Patronus ii, 13. 27  
 Patrum iv, 55. xi, 11  
 Patrumque vii, 5  
 Patulos hiatus iii, 19  
 Patulo lumbos xiii, 5 rostro ix, 32  
 Panca iv, 78. 90. vi, 16. 34. vii, 20.  
 x, 1 carmina vii, 29 disticha ii, 71.  
 vii, 85. xi, 108 jugera i, 117. iv, 64.  
 vi, 15 millia vi, 10 vasa iv, 15 verba  
 i, 91  
 Paucaque iv, 15  
 Paucis v, 13 puellis xi, 26  
 Paucos ii, 48 et veteres sodales x, 104  
 dies i, 16  
 Pavet xi, 39  
 Pavidus magistris S 22  
 Pavit S 7  
 Paula i, 75. vi, 6. ix, 6. x, 8. xi, 7  
 Paulam x, 8  
 Paule iv, 17. v, 4. 22. vi, 12. vii, 72.  
 viii, 33. ix, 86. x, 10. xii, 69  
 Pauline ii, 14. iii, 78  
 Paulisper vii, 29

- Paulos v, 28  
 Paulum iv, 14. 83. v, 22  
 Paulus ii, 20 languidior ix, 86  
 Pavo v, 38. xiii, 70  
 Pavones genumci iii, 58  
 Pavonina muscatia xiv, 67  
 Pavoninus lectus xiv, 85  
 Pauper ii, 90. iii, 15. iv, 40. v, 13.  
     18. 19. 81. vi, 77. vii, 10. ix, 81. x,  
     10. xi, 32. 44. 49. xii, 70. xiv, 160  
     causidicus xiv, 219 Cinna viii, 19  
     Gaurus iv, 67 Numa xi, 5 Thelesinus  
     vi, 50 vir iv, 5 Umber xii, 82  
 Pauperes v, 41. xii, 15  
 Pauperi xii, 57  
 Pauperibus vii, 46  
 Pauperior v, 39. x, 78  
 Paupere mero xiv, 103  
 Pauperis iii, 48. xiii, 27. 106. xiv, 1.  
     126 Britonis xi, 21 mœchæ iii, 81  
 Paupertas iv, 77. xi, 33  
 Paupertatemque malignam viii, 56  
 Pax certa xiv, 34 peregrina xii, 9 Ro-  
     mana vii, 80  
 Peccant xiv, 3  
 Peccantis famuli xiv, 68  
 Peccare ix, 39. xi, 54  
 Peccas i, 35. ii, 50  
 Peccasse ii, 80  
 Peccat iii, 5. ix, 96. xi, 22  
 Peccatum iii, 85  
 Peccaverat ii, 66  
 Pecces vi, 21  
 Pecore iv, 37  
 Pecori xi, 41  
 Pecoris viii, 51 lanigeri maritus ix, 72  
 Pecten ad calvum xiv, 25  
 Pectere ii, 36  
 Pectora S 7. vi, 21. 56. vii, 69. xi, 53  
     horrida ii, 36. iv, 57 nuda vi, 32. x,  
     50 plebis Abderitanæ x, 25 secreta  
     v, 5 ingentia xi, 10  
 Pectoralis fascia xiv, 134  
 Pectore S 7. iii, 72. iv, 5. 87. viii, 73.  
     xii, 44. xiii, 52 de iuno x, 80 docto  
     i, 26 dulci, sublimi, docto ix, 78 hu-  
     mili vii, 40 latus xii, 38 memori vi,  
     25. 85 nimio S 7 niveo xiv, 149  
     nudo i, 9. xi, 84 sacro vii, 1 sublimi  
     ix, 1  
 Pectoris vii, 17  
 Pectus ii, 11. 62. iii, 93. iv, 53. v, 37.  
     vi, 64. vii, 14. xiv, 66 fidæ amicitiae  
     ix, 15 latum viii, 55 miserum x, 13  
     sacrum vii, 2  
 Pecudesque ix, 72  
 Pecudis Indicæ v, 37  
 Pecudum ferarum S 21  
 Peculiari luce iv, 64  
 Pecunia numerata xi, 70  
 Pecuniosas artes v, 56  
 Pecus i, 86. xi, 41 Hesperium ix, 62  
     lascivum xiii, 39 sine mente viii, 55  
     solicum v, 31  
 Pede ix, 39. xii, 50 blando i, 110 bre-  
     vis xii, 54 grandi vi, 64  
 Pedem x, 81 alterum x, 100 laesum ii,  
     29  
 Pedere iv, 88. vii, 18. x, 14  
 Pedes ii, 35. iv, 51. vii, 20. 33. ix, 86.  
     xi, 71. xii, 29. 88 Achilleos ii, 14  
     carnifices xii, 48 medios xi, 47 per-  
     fusus xiv, 107  
 Pedester S 28  
 Pedico ii, 28  
 Pediculosi menti xii, 59  
 Pedibus iii, 23. x, 9. xi, 54. xii, 36.  
     40. 78  
 Pedit v, 5  
 Pedonis x, 19 docti ii, 77  
 Pedum iii, 82  
 Pegasis unda ix, 59  
 Pegma viii, 33  
 Pegmata celsa S 2  
 Pejerare vii, 20  
 Pejerat vi, 12  
 Pejor iii, 66 pænula i, 104  
 Pejus iv, 84. vii, 34 olet xi, 30 vitium  
     iii, 72  
 Pelagi xiv, 88  
 Pelago iv, 66  
 Peleus ii, 64  
 Pelian tremulum vi, 71  
 Peligni i, 62 coloni xiii, 121  
 Pelignis prelis i, 27  
 Pelignum xiii, 121  
 Pelignus ii, 41. viii, 73  
 Pelion Thessalicum viii, 36  
 Pellææ gulæ xiii, 85  
 Pellæi tyranni ix, 44  
 Pelle xi, 98. xiv, 50 basiata xii, 59  
     cana iii, 77 hædina xii, 45 multiplici  
     xiv, 184 vacua vi, 64  
 Pellem caninam v, 69  
 Pelles antiquas ix, 74  
 Pellex xiv, 119 Attica x, 51  
 Pellibus exiguis xiv, 190  
 Pellice ix, 42  
 Pellicibus ministris xii, 97  
 Pellicula iii, 16  
 Pellis xiv, 66 indecens vii, 20 lunata i,  
     50 Scythæ x, 62  
 Pellucida mœcha ix, 3  
 Pelops tonse xii, 85  
 Pelorida fatuam x, 37  
 Peloris aquosa vi, 11  
 Peltatam Amazona ix, 102  
 Pelusia munera xiii, 9

- Penates clari i, 71 lati vii, 27  
 Penates claros x, 33 conductos viii, 75  
     exiguos x, 28 laurigeros viii, 1. xii, 3  
     Pierios xi, 93 pios iv, 61 totos ix, 62  
 Penatibus ix, 19  
 Pendeat viii, 61. xii, 62  
 Pendebat vii, 37  
 Pendens, S 7  
 Pendent i, 44. ii, 17. iii, 72  
 Pendentem capream xiii, 99 Zoilum iv, 77  
 Pendentia Mausolea, S 1 tecta ii, 14  
 Pendere ix, 32  
 Pendet i, 93. v, 31. xi, 51. xiv, 54  
 Pendula Setia xiii, 112 tecta x, 20  
 Pendulamque Setiam iv, 64  
 Pendulus bombyx viii, 33  
 Pene vi, 16 nimio ii, 51  
 Penelope i, 63. xi, 7 pudica xi, 104  
 Penem vi, 23. vii, 82. xi, 74 arre-  
     tum x, 55 ebrium iii, 82 turgidum ix,  
     28  
 Penetrabile frigus iv, 19  
 Penetrale summum x, 51  
 Penetralia iv, 53  
 Penitus v, 96  
 Penna xiv, 22 rubens xiii, 71  
 Penna viii, 33 alba x, 3 minore x, 19  
     scribente x, 14  
 Pennas S 8  
 Pennis labentibus exutus puer x, 4 pic-  
     tis xiv, 85 rubentibus iii, 58  
 Pensa ix, 18 Lydia ix, 66 mala vii, 96  
     ultima iv, 73  
 Pensavit x, 55  
 Pensio iii, 30. vii, 92 tota iii, 38  
 Pensione bima xii, 32  
 Pensis festinatis ix, 77  
 Penso iv, 54  
 Pentheus xi, 84  
 Penula i, 104  
 Penulatorum ii, 27. v, 26  
 Pepedit xii, 77  
 Pependit S 21  
 Pepercerit S 25  
 Peperisse S 12. ix, 40  
 Peperit vi, 64. xi, 53  
 Per S 16. 19  
 Pera xiv, 81  
 Peracta vi, 49. xi, 21 res iv, 91 messis  
     xi, 18  
 Peractæ x, 19  
 Peractis vi, 28 tribus areis vitæ x, 24  
 Peractos i, 28  
 Peractus vii, 47  
 Peracuta falce iii, 24  
 Peragit ii, 1. iii, 79  
 Perambulat ix, 39  
 Peraque iv, 53  
 Percurrit iii, 82  
 Percussa S 27 sidere lingua xi, 85  
 Percussis incudibus ix, 69  
 Percussit vi, 21  
 Percussus vii, 95  
 Percute xiv, 68  
 Percutit ii, 72  
 Perdas xiii, 2  
 Perde xi, 76  
 Perdere i, 76. 86. iv, 40. v, 30. 80. xi,  
     37. 56. 76. xii, 63. xiii, 53. xiv, 1  
 Perdet x, 98  
 Perdiderat viii, 56. ix, 42  
 Perdiderim iv, 26  
 Perdideris xiii, 75  
 Perdiderit vii, 47. xi, 76  
 Perdidiisse xii, 89  
 Perdidisti vi, 30  
 Perdidit S 11. 13. i, 86. iii, 85. vii, 14.  
     x, 63. xiv, 115. 146. 165  
 Perdis ii, 42. vii, 93. ix, 42. xi, 102  
 Perdit iii, 58  
 Perditæ xiii, 1  
 Perditus iii, 82. xi, 64 fututor xii, 43  
 Perdomitis gentibus vii, 84  
 Perdomito orbe ix, 44  
 Perdomuisse S 27  
 Perdix xiii, 65 carior xiii, 76 picta iii,  
     58 rustica xiii, 76  
 Perdunt viii, 59  
 Peream xi, 97  
 Pereas v, 60  
 Pereat i, 46. vii, 51  
 Peregerat ix, 32  
 Peregisset iv, 18  
 Peregit i, 79. v, 37. 70. x, 38. xiv,  
     208  
 Peregre vii, 102  
 Peregrina Claudia iv, 13 pax xii, 9 res  
     xi, 78 vina iv, 66  
 Peregrinæ senectæ xiii, 29  
 Peregrinam endromida iv, 19  
 Peregrine liber xii, 3  
 Peregrini partus xii, 21  
 Peregrinis nugis iii, 55  
 Peregrinus x, 12  
 Peremit ii, 75. x, 61  
 Peremta S 13. xi, 69  
 Perennæ Annæ iv, 64  
 Perennis focus x, 47  
 Pereunt v, 20. 52. xiv, 49  
 Pereuntis aque xii, 50  
 Perfectius v, 63  
 Perfer iv, 10. x, 19. 93  
 Perferre vii, 36. 39. xii, 60. xi, 23  
 Perficere iii, 79  
 Perfida cornua ix, 102 dona ix, 66 lin-  
     gua vii, 24 vappa xii, 48  
 Perfida gentis vii, 7  
 Perfide ii, 75 Caesar iv, 11  
 Perfidosque fastus iv, 11

- Perfidus leo S 10  
 Perfricuit frontem xi, 27  
 Perfrixisse iii, 18  
 Perfruitur iv, 64  
 Perfundas ix, 91  
 Perfundis vii, 33  
 Perfundit xi, 47  
 Perfusus pedes xiv, 107  
 Pergameo Deo ix, 17  
 Pergamus xiv, 51  
 Pergis xiv, 163  
 Pergravem lævam v, 51  
 Perhibent xiv, 191  
 Peribis i, 100  
 Periclitatur vi, 26  
 Pericula i, 13 animosa xii, 14 magna  
     xi, 82 summa ix, 39  
 Periculoso exemplo i, 28  
 Periculosum vitium iii, 44  
 Perierunt ii, 64  
 Peristi v, 49  
 Perire i, 19. 114. ii, 34. 92. v, 76. viii,  
     69. ix, 83. xii, 18. xiv, 172  
 Perit ii, 1. iii, 19. iv, 63. v, 25. vii,  
     33. x, 58. 77. xi, 24. xii, 1. xiv,  
     17  
 Peritura i, 22  
 Periturum ix, 83  
 Perjuria iv, 14. vi, 19  
 Perlectum ii, 107  
 Perlegas i, 118  
 Perlege xiv, 183  
 Perlegeretque ii, 1  
 Perlegi xi, 107  
 Perlegitur iii, 50  
 Perlucent ii, 46  
 Perlucidus ostro xii, 38  
 Permaduisse v, 25. vi, 44  
 Permensa sæcula ix, 30  
 Permessida sacram viii, 70  
 Permesside i, 77  
 Permisit v, 48. ix, 37  
 Permissa vi, 45  
 Permissaque fuga viii, 32  
 Permite ii, 91. iii, 99. viii, 24. ix, 37  
 Permittere i, 5  
 Permittis vi, 64. xi, 6. 39  
 Permittit i, 36. 63. x, 30  
 Permitto x, 12  
 Permittunt xi, 58  
 Permutat i, 42  
 Permutatum ix, 23  
 Permutatur viii, 75  
 Permutet vi, 93  
 Perna xiii, 54 superstes tribus cænis  
     x, 48  
 Pernegare iv, 82. v, 60  
 Pernevcrit i, 89  
 Perniciosus ichneumon vii, 87  
 Pernumerentur xii, 62  
 Perosus iv, 30  
 Perque ii, 14  
 Perpressus xii, 83  
 Perpetua cupresso vi, 73 face x, 33 fide  
     xii, 49 sera x, 28  
 Perpetuam amicam ii, 34 Ianthida vi, 21  
 Perpetui Sili vi, 64. vii, 63  
 Perpetuo i, 117. x, 34 flore iv, 45 lare  
     x, 61 lecto iv, 13 ponte vii, 93 tem-  
     pore i, 89  
 Perpetuos honores ix, 62  
 Perridicula res vii, 75  
 Persequente x, 92  
 Persequeris x, 88  
 Persequi iii, 53  
 Perseverat viii, 38  
 Perseus iv, 29  
 Persica cara xiii, 46  
 Persolvit S 10  
 Persona Germanica xiv, 176  
 Personam iii, 43  
 Personati fastus x, 2  
 Personis x, 33  
 Perspicua gemma viii, 68  
 Perspicuæ aquæ iv, 22  
 Perspicuo sinu S 26 risu ii, 41  
 Perspicuus calix iv, 86  
 Persuasit iii, 85  
 Perticata fronte v, 12  
 Pertimuisse vi, 43  
 Pertinaci pietate viii, 38  
 Pertinere x, 90  
 Pertinet vii, 10  
 Pertricosa iii, 63  
 Pertulit x, 19. 73  
 Pervenimus iv, 91  
 Pervenisse viii, 11  
 Pervenit xi, 33  
 Pervigil ix, 93  
 Pervigilare ix, 69  
 Perviosque rictus i, 105  
 Pervius x, 28  
 Perunctum viii, 33  
 Perunctus iii, 2  
 Perurunt xii, 49  
 Perusta colla urbano jugo x, 12 dipsas  
     iii, 44  
 Perustis Solymis vii, 55  
 Pes vagus xii, 26  
 Pessima vina i, 19 uxor viii, 35  
 Pessimorum fatorum v, 37  
 Pessimus maritus viii, 35 vir vii, 34  
 Pestilentia iii, 93  
 Pestis tabida i, 79  
 Petam ii, 44. iv, 76. viii, 24. x, 24.  
     xii, 57

- Petantur iv, 60  
 Petas i, 118. xi, 46. xii, 26  
 Petaso xiii, 55  
 Petasone xiii, 54 dubio iii, 77 vetulo  
 xiii, 55  
 Petat vi, 13. vii, 56. 69. xii, 98  
 Petatur i, 27  
 Petauri ii, 86  
 Petauro transmissio xi, 21  
 Pete i, 71. 118. ii, 59. x, 104. xi, 1.  
 xii, 3  
 Petebant vi, 8  
 Petebat iii, 14. 47. xiv, 106  
 Petemus x, 78  
 Petendum v, 58. viii, 72  
 Petenti iv, 76. vi, 35. vii, 60. xii, 18.  
 xiv, 105  
 Peterem x, 14  
 Peterent v, 67  
 Peteret S 20. 25. i, 22. iii, 91. vi, 89.  
 ix, 41  
 Peteretur xii, 29  
 Peteron rubentem rosis iv, 55  
 Petes i, 71. 114. xiv, 60  
 Petet v, 6. xiii, 13  
 Petiit x, 60  
 Petilianis regnis xii, 57  
 Petimus iv, 1. viii, 69  
 Petis i, 27. 77. iii, 38. 61. iv, 5. v,  
 50. 60. viii, 31. 73. 76. ix, 67. x, 12.  
 xi, 108  
 Petisti vii, 64. viii, 7  
 Petit i, 11. 50. 56. ii, 13. 14. iv, 23.  
 63. vi, 93. ix, 57. 62. 65. x, 17. 75.  
 xi, 47. xii, 55  
 Petita i, 81  
 Petitur i, 11. vii, 92. xii, 26. 95  
 Petitus S 19  
 Peto ii, 30. iii, 44  
 Petuntur ii, 14. iii, 91. x, 70  
 Petusiæque iv, 55  
 Peuce rudis vii, 7  
 Peucen Geticam vii, 84  
 Pexa munera vii, 46  
 Pexaque barba vii, 58  
 Pexatus ii, 58  
 Phædri improbi iii, 20  
 Phaëthon v, 53 encaustus iv, 47  
 Phaëthonta iv, 47  
 Phaëthonte v, 48 prono iii, 67  
 Phaëthontea umbra vi, 15  
 Phaëthontei Padi x, 12 rogi iv, 25  
 Phaëthontide iv, 32  
 Phalanti Ledæi viii, 28  
 Phalantini Galesi v, 37  
 Phaon durus x, 35  
 Pharia urbe vii, 30  
 Phariæ conjugis iv, 11 juvenæ x, 48  
 Phariis armis iii, 66  
 Phario Jove ix, 36 saxo i, 89  
 Pharios hortos vi, 80  
 Pharo ix, 41  
 Phaselon pictam x, 30  
 Phasiana iii, 58  
 Phasianus xiii, 72  
 Phasides xiii, 45  
 Phasis v, 8. xiii, 72 rubens v, 8  
 Phiala aurea cœlata xiv, 95  
 Phiala viii, 33. 51  
 Phialæ iii, 41. viii, 33  
 Phidiaca manu vi, 73  
 Phidiacæ artis iii, 35 manus x, 59  
 Phidiaci cœli iv, 39. x, 87  
 Phidiaco cœlo vi, 13 Jovi vii, 56  
 Phidiacum ebur ix, 25  
 Phidiæ ix, 45  
 Philani ii, 33. vii, 67. 70. ix, 30. x,  
 22  
 Philanis iv, 65. vii, 67. ix, 41. 63 cacca  
 xii, 22. lusca, ibid.  
 Philenus x, 102  
 Phileros ii, 34. x, 43  
 Philerotis ii, 34  
 Phileto ii, 44  
 Philippi v, 49  
 Philippus sanus vi, 84  
 Philistionis ridiculi ii, 41  
 Philo v, 47  
 Philomela xiv, 75  
 Philomuse iii, 10. vii, 76. ix, 36. xi,  
 63  
 Φίλων ii, 43  
 Philostratus xi, 82  
 Phineas ix, 26  
 Phlegraea victoria viii, 78  
 Phlogis xi, 60  
 Phœbe i, 32. ii, 22. 35. iii, 73. 89. iv,  
 45. vi, 20. 57. vii, 23. ix, 43. 64.  
 103. xi, 93. xii, 45  
 Phœbi vi, 42. vii, 12. viii, 36. 82. xiv,  
 173 laurigeri ix, 29  
 Phœbique ix, 35  
 Phœbo i, 59. 77. ii, 44. iv, 31. vii, 63  
 Phæboque ix, 87  
 Phœbus i, 59. 71. iii, 45. ix, 93. xii,  
 11  
 Phæbum ix, 35. xi, 43  
 Phæbumque iv, 90. ix, 4  
 Phœnicopterus xiii, 71  
 Phœnix frequens v, 37  
 Phosphore viii, 21  
 Phrenesim iv, 81  
 Phryga viii, 46 raptum x, 19  
 Phryges ix, 21  
 Phrygia ix, 76  
 Phrygiæ Matris iii, 47  
 Phrygiam Idam ix, 101  
 Phrygiæ servi xi, 101

- Phrygio viro viii, 6  
 Phrygius modos xi, 84  
 Phrygium ministrum xii, 15 Parim xii, 52  
 Phrygum xi, 4  
 Phryx vi, 42. 78 puer ix, 37  
 Phryxe viii, 28  
 Phryxei agni x, 51 mariti xiv, 214  
 Phryxi vi, 3 Thebani viii, 51  
 Phylli xi, 29. 50  
 Phyllida x, 81  
 Phyllis x, 81 formosa xii, 65  
 Phyllyrides ii, 14  
 Pia vi, 27 Calliope iv, 31 Creta ix, 21  
 numina xi, 3 ora i, 79 quercus ix, 24  
 Roma x, 87. xii, 6 thura viii, 8. 66.  
 xiii, 4 turba vii, 32 vota iv, 73  
 Piæ sorori viii, 32 turbæ viii, 38  
 Pica improba i, 54 loquax xiv, 76 mor-  
 tua iii, 60 salutatrix vii, 87  
 Picæ ix, 55  
 Picata xiii, 107  
 Picata nuce xi, 18  
 Picatum vinum xiii, 107  
 Pice i, 116  
 Piceata manus viii, 59  
 Piceique buscique dentes ii, 41  
 Picena oliva ix, 55  
 Picenæ porcæ xiii, 35  
 Picenarum vii, 53 rugosarum iv, 89  
 Piceni ramii v, 78  
 Picenis cadis i, 44  
 Piceno iv, 46  
 Picens viii, 57. 62  
 Picentina Ceres xiii, 47  
 Picentine ix, 79  
 Picentini panes xiii, 47  
 Picenum frigus xi, 52  
 Picta iii, 58. viii, 28. 55 frigora i, 56  
 murrhina xiii, 110 Nomias viii, 55  
 perdix iii, 58 tabella vii, 84 arva x, 93  
 Picta tabella i, 110  
 Pictam i, 110 phaselon x, 30  
 Pictamque villam iii, 58  
 Picti Mauri Nilotide tunica x, 6  
 Pictis Britannis xiv, 99 comis vi, 57  
 pennis xiv, 85 toris xiv, 135 umbi-  
 licis iii, 2  
 Picto auro ix, 60 collo i, 105 Cory-  
 bante i, 71  
 Pictor i, 103  
 Pictorum regum x, 72  
 Pictura x, 32 sola ix, 77  
 Pictus x, 22  
 Pieria corona xii, 52 tuba x, 64. xi, 3  
 umbra ix, 85  
 Pieriam frontem viii, 70  
 Pieridas doctas x, 58  
 Pieridumque xii, 68  
 Pierio choro xii, 3 grege ix, 87 xii, 11  
 Pierios cantus chorosque i, 77 penates  
 xi, 93 recessus vii, 63  
 Pietas vi, 85. vii, 10. viii, 78 minor  
 i, 112  
 Pietate v, 28 pertinaci viii, 38 sancta  
 viii, 15  
 Pietatis S i6. i, 37  
 Pigebit xii, 60  
 Piger iii, 20. iv, 4. vii, 27. xii, 68 bir-  
 cus iv, 4 Hypne xi, 36 nullus xiii,  
 79 nimia senecta x, 24 nimis et tar-  
 dus maritus ix, 41 viator iv, 55 vul-  
 tus ii, 11  
 Piget i, 26. 97. ii, 5. vii, 51. viii, 30  
 Pignora S 14. vii, 86  
 Pignore iv, 75. xii, 25  
 Pignus vii, 17. ix, 100 gratum x, 73  
 Pigra flumina Lethes x, 2 plaustra viii,  
 21 quies xii, 62 sidra ix, 46  
 Pigræ matris xiii, 41  
 Pigræ xii, 18 mulionis ix, 58 Neronis  
 S 28 somni xii, 57  
 Pigriores iii, 67  
 Pignitia vii, 32  
 Pignitiæ ingenuæ xii, 4 lentæ xi, 79  
 Pigno vi, 43 frigore iv, 3 lacu ix, 100  
 ventri iii, 47  
 Pigrum x, 104  
 Pila S 9. ii, 43. vii, 32. x, 86. xiv,  
 53 Martia vii, 6 Paganica xiv, 45  
 præincta vii, 61 trigonalis xiv, 46  
 Pilæ ii, 7. x, 86 Tiburtinæ v, 22 Mat-  
 tiacæ xiv, 27  
 Pilam xiv, 46. 163  
 Pilantur xii, 32  
 Pilare vi, 56  
 Pilas S 19. 22. ii, 62 exceptas xii,  
 83 impositas S 22 Mattiacas xiv, 27  
 Nursinas xiii, 20 raptas S 19  
 Pilata x, 48  
 Pileæ ii, 68 sumta xiv, 1  
 Pileata Roma xi, 6  
 Pileatos Parthos x, 72  
 Pileus xiv, 132  
 Pili i, 32. vi, 58 celeres xi, 22 meriti  
 i, 22 primi i, 94  
 Pilis ii, 36 brevibus ii, 62  
 Pilo v, 61 multo iv, 79 vulso ii, 29  
 Pilos x, 56. viii, 52 infestos oculis x, 56  
 Pilosis ix, 48  
 Pilosorum ix, 28  
 Pilosque iv, 7  
 Pilosus colonus xii, 59  
 Pilus v, 49. ix, 28  
 Pimplæo antro xii, 11  
 Pimplæide xi, 1



- Pindaricos modos viii, 18  
 Pineæ nuccæ xii, 25  
 Pineaque compage ix, 76  
 Pingat xiv, 5  
 Pingere ix, 78  
 Pingi ix, 14  
 Pingitur ii, 46  
 Pingue x, 45 ebur ix, 60 solum i, 198  
 Pinguem alumnā iv, 19  
 Pingues sues xi, 41 tunicas xiv, 143  
 Pinguescant vii, 27  
 Pinguescat v, 64  
 Pinguescit ix, 3  
 Pingui iv, 59 ceroto xi, 98 Cosmiano  
 xi, 15 faba vi, 93 rore iv, 59  
 Pinguia thura x, 26  
 Pinguariis xi, 100  
 Pinguibus turdis iii, 47  
 Pinguior xiii, 59  
 Pinguis ix, 55 coma ii, 29 Galatea  
 viii, 56 Gallia vi, 11 onyx vi, 42  
 turtur xiii, 53 villica i, 56 virga ix,  
 55  
 Pinnae rubentes iii, 82  
 Pinus x, 92  
 Pinxisti v, 40  
 Pinxit S 26. i, 103  
 Pio munere ix, 59 ore xi, 4  
 Piorum xii, 52  
 Pios et castos amores x, 35 Laconas ix,  
 4 penates iv, 64  
 Piper x, 57. xii, 103. xiii, 5  
 Piperis vii, 27. x, 57  
 Piperisque iii, 2. iv, 46  
 Piperque xiii, 13  
 Piperve crudum xi, 18  
 Pipinam xi, 72  
 Pirithoi vii, 24  
 Pisa vii, 56  
 Piscator x, 37. 87  
 Piscatorem vi, 63  
 Piscem ii, 78 captum iii, 58. iv, 30  
 salientem i, 56  
 Pisces iii, 35. xi, 52 delicatos iv, 30  
 Piscibus avidis iv, 56 sacris iv, 30  
 Piscina x, 30  
 Piscina marina xi, 21  
 Piscinæ marinæ iv, 4. xii, 32  
 Piscinam iii, 44. xi, 21  
 Piscis vi, 63. x, 30. 31 raptus iv, 66  
 Piscosi Tagi x, 78  
 Piscoso profundo x, 37  
 Pisones xii, 36  
 Pisonum iv, 40  
 Pistor ii, 51. viii, 16 dulciarius xiv,  
 222  
 Pistore viii, 16  
 Pistorcs xii, 57  
 Pistori xiii, 10  
 Pistoris vi, 39  
 Piumque fratrem ii, 41  
 Pius et supplex elephas S 17. ix, 35  
 hostis i, 22 pater ix, 75  
 Placabis x, 91  
 Placabit i, 50. ix, 2  
 Placanda iv, 22  
 Placata tellus vi, 52  
 Placeam iii, 51  
 Placeant ii, 71. vi, 42. x, 21. xiv, 133  
 Placeas iii, 55. iv, 59. 87  
 Placeat ii, 31. iii, 1. vii, 29. ix, 71.  
 xi, 53. xiv, 205  
 Placebo iii, 51  
 Placent vi, 38. 61. ix, 51. x, 59. xi, 22  
 Placenta ix, 91  
 Placentæ vi, 75. vii, 20 sectæ iii, 77  
 Placentas dulces xi, 86 fatuas xi, 31  
 madidas v, 39  
 Placere i, 36. ii, 86. v, 57. vi, 44.  
 vii, 76. 87. viii, 29. 82. x, 35  
 Places vii, 101  
 Placet S 11. i, 11. 73. ii, 28. iii, 45.  
 70. 76. iv, 40. v, 1. 16. 28. 46. 53.  
 vii, 12. 30. 42. 46. 87. x, 96. xi, 7.  
 xii, 48. xiii, 51. 109. xiv, 129  
 Placida mente x, 103  
 Placidæ mentes ix, 80  
 Placidæque quieti S 4  
 Placidus undas iii, 67  
 Placide ix, 59  
 Placidi viii, 70  
 Placidi Bootæ viii, 21 censoris v, 23  
 leonis i, 23 Molochi ix, 44  
 Placidis juvenis v, 31  
 Placido ævo x, 23 jugo xii, 9 ore vi,  
 10. 13  
 Placidus recessus x, 58 usus xiv, 34  
 Placidum Bœtium ix, 92 Tonantem vii,  
 99  
 Placidus v, 78. vi, 64  
 Placui ii, 91  
 Placuisse vi, 29. vii, 63. ix, 82  
 Plaga vi, 21  
 Plagæ Elysia vi, 53  
 Plagas ix, 55 plenas i, 56  
 Plagiario i, 53  
 Plagis mollibus i, 50  
 Plana v, 31. xii, 14 domus xii, 57  
 unda v, 1  
 Planctus vi, 85  
 Plane ii, 41  
 Plange x, 50  
 Planta xiv, 140 lunata ii, 29  
 Plantas sanas vii, 39  
 Planus vertex iv, 64  
 Platano vidua iii, 58

- Platanona iii, 19  
 Platanonas xii, 50  
 Platanus Cæsariana ix, 62  
 Plateam sonantem iv, 55  
 Plateamque xii, 18  
 Platonas inexplicitos ix, 48  
 Plaudere iv, 5. 67  
 Plaudit i, 62. xii, 50  
 Plausere v, 10  
 Plausibus iii, 58  
 Plaustra pigra viii, 21  
 Plausum ix, 34  
 Plausumque vii, 64  
 Plausus ix, 29. x, 53  
 Plebe vi, 29. x, 10 Remi x, 70  
 Plebeia toreumata xiv, 94 Venus ii, 53  
 Plebeias ollas xiii, 8  
 Plebis v, 27 Abderitanæ pectora x, 25  
 Latiae xi, 53  
 Plebs iv, 2  
 Plectra xii, 95. garrula xiv, 167 secunda vii, 23  
 Plecusa icta ii, 66  
 Plena iv, 33 lilia viii, 33 olla xii, 32 pondera vi, 89 iheda iii, 47 scrinia iv, 33  
 Plena iii, 47 acerra iv, 45 trieteride vi, 38  
 Plenam matrem iii, 58  
 Plenas plagas i, 56  
 Pleno teatro vi, 34  
 Plenos cados vi, 27  
 Plenum i, 100  
 Plenus iv, 40 grex vi, 39  
 Plicetur iv, 83  
 Plinio facundo x, 19  
 Plora ii, 41  
 Plorabat xiv, 77  
 Plorantes dominos xi, 70  
 Plorare iv, 58  
 Ploras i, 90. iv, 48  
 Plorat iv, 65. viii, 61. x, 51. 80. xi, 50  
 Plorator xiv, 54  
 Ploravit vii, 14  
 Ploret vi, 63  
 Plotia x, 67  
 Pluit iii, 47. iv, 18  
 Pluma xii, 17. xiv, 45. 146  
 Pluma ix, 93 Amyclæa xiv, 161 nec meliore x, 13  
 Plumæ oppressæ xiv, 159  
 Plumas viii, 64  
 Plumbea mala x, 94 Nicerotiana vi, 55 vina x, 49  
 Plumbea selibra i, 100  
 Plumbeos x, 74  
 Plumea pondera iv, 19  
 Plura i, 17. v, 35. vii, 37. x, 11. xii, 5. 80. xiii, 2. xiv, 115 jucunda xii, 34 pramia xi, 33  
 Plures i, 104. v, 11. viii, 71. ix, 56. xii, 43 gemmas v, 11  
 Pluresve x, 96  
 Pluribus S 12  
 Plurima i, 71. iv, 78. vii, 36. ix, 36. x, 11 ales ix, 56 imago i, 71 luna viii, 51 mappa viii, 59 palma vii, 28 quadra desecta placenta ix, 91 quercus iv, 1 Roma x, 28  
 Plurimus v, 16. vi, 58 cliens vii, 63 hospes viii, 3 nauta v, 16  
 Pluris i, 59. iii, 56. 62. iv, 26. 29. xi, 83. xiv, 118  
 Plus S 18 minus decens ix, 101  
 Pluteo vindice iii, 91  
 Pluteum viii, 44  
 Pluvia grandis ix, 99  
 Pluvias vii, 36  
 Pocula iii, 49. viii, 6. 59. ix, 12. 26. 35. x, 48. 80. xi, 11. xii, 15. 74. xiv, 112 archetypa xiv, 93 dulcia xi, 104 ficta xiv, 108 jucunda xi, 104 medicata ix, 95 minora xi, 26 mixta viii, 39 nobilitata Mentorea manu ix, 60 parca iv, 8  
 Podagra i, 99  
 Podagra cheragraque secatur Caius ix, 93  
 Podagram vii, 39  
 Podalirius Hermes x, 56  
 Podice ii, 42  
 Podicis secti vi, 37  
 Poëmata scelerata iii, 50  
 Pœna rapta viii, 39  
 Pœna mapalia viii, 55  
 Pœnæ x, 5  
 Pœnam xi, 20. xii, 78 hilarem iii, 64  
 Pœnas v, 67. xiii, 39 dignas S 10 infandas ix, 9  
 Pœni sicci x, 20  
 Pœnitet iv, 48  
 Pœnos leves iv, 14  
 Poëta i, 53. 73. ii, 41. 88. iii, 4. 44. ix, 45. 82. 85. x, 70. 76. 102. xi, 24. 94. xiv, 10 bonus xii, 63 clancularius x, 3 malus ii, 86. vi, 82 urbicus i, 42  
 Poëta malo xii, 63  
 Poëtæ vi, 8. 82. xii, 53. 64 attonito viii, 56 Graci ix, 12 quindecim xi, 6 rari i, 2  
 Poëtam i, 67. 73. v, 56. x, 87. xiv, 194 ebrium xii, 61  
 Poëtarum iii, 20. iv, 61. x, 5  
 Poëtas i, 118. viii, 69. xi, 90 sanos xii, 46 veteres x, 78

- Poëtis xi, 30  
 Poli Aretoi S 15 celsi ix, 72 Getici  
   ix, 46 Scythici vi, 58 antiqui xii,  
   62 Augusti ix, 35  
 Polire xiv, 56  
 Polita septenaria iv, 46  
 Politum dentem v, 37  
 Politus viii, 72 ligo ix, 58  
 Polla iii, 42. vii, 21. 23. x, 40. 64. 69.  
   xi, 89  
 Pollentina lanæ xiv, 157  
 Pollice ix, 14. xi, 29 arguto vi, 89  
   molli xii, 98 niveo vi, 3 offenso viii,  
   75 primo x, 93 Pylio viii, 6 trito  
   xiv, 167 virgineo x, 42  
 Polliceor xi, 52  
 Pollicita i, 107. ix, 69  
 Pollicitis viii, 50  
 Pollinctore parato x, 97  
 Pollio i, 114  
 Pollione cantante iv, 61  
 Pollionis iii, 20  
 Polluce vii, 57. ix, 52 molesto v, 38  
 Polluit i, 79. x, 66  
 Pollux v, 38. ix, 104  
 Polo astrifero ix, 21 Latio ix, 4  
 Polumque v, 65  
 Polybi vii, 72  
 Polycharme viii, 37. ix, 70. xii, 56  
 Polyclete viii, 51. x, 89  
 Polyhymnia iv, 31  
 Polymita cubicularia xiv, 150  
 Polymyxos lucerna xiv, 41  
 Polypheme vii, 38  
 Polyphemon iv, 49  
 Polyposum xii, 37  
 Polytime xii, 85  
 Polytimus xii, 75  
 Poma iii, 58. vii, 42. 49. x, 48. xiii,  
   25. 26. 37 aurea ix, 102 cetera vii,  
   91 cerea x, 91 maturescentia xi, 8  
   mitia x, 48 secunda xiii, 50  
 Pomaria vi, 16. viii, 68. x, 94 pallida  
   viii, 14  
 Pomiferum nemus iv, 64  
 Pomiliæ mulæ xiv, 197  
 Pomis primis iv, 29  
 Pomona felix i, 50  
 Pompa x, 31. xii, 32. 62 Indica viii,  
   78  
 Pompeia umbra xi, 47  
 Pompeiane manus ix, 62  
 Pompeiano Noto xi, 21 theatro vi, 9.  
   xiv, 29. 166  
 Pompeianumque x, 51  
 Pompeii ii, 14 ingrati v, 10  
 Pompeio viii, 66. xi, 105  
 Pompeios v, 74  
 Pompeium vii, 51  
 Pompeius xi, 1  
 Pompillæ iv, 61  
 Pompilli vi, 60  
 Pompillus vi, 60  
 Pomponi vi, 48  
 Ponarisi i, 41  
 Ponas iii, 45  
 Ponat xiii, 41. 124  
 Ponatur i, 44. vii, 78. xiii, 52  
 Pondera iv, 19. v, 12. 31. 65. vi, 89.  
   ix, 48. xi, 37. xii, 99 graviora v, 65  
   nutantia i, 89. v, 12 plena vi, 89 rara  
   xii, 66 splendida xiv, 164  
 Pondere i, 77. 83. vi, 64. vii, 53 dulci  
   xiv, 151  
 Ponderis rari ix, 49  
 Pondus ix, 3. xii, 65 Jndæum vii, 35  
 Pone i, 5. 45. 110. v, 5  
 Ponebas iii, 68  
 Ponebat vii, 79  
 Ponentur xiii, 24  
 Ponere i, 44. v, 62. ix, 44. xi, 31. 52.  
   xii, 18. xiii, 123  
 Ponetur v, 78. x, 48  
 Ponis iii, 50. iv, 69. viii, 22. x, 54. xi,  
   42. xii, 48  
 Ponit ix, 45. xi, 59. xiii, 124  
 Ponitur ii, 37. iii, 23. 60. xiii, 65  
 Ponte Mulvio iii, 14 perpetuo vii, 93  
 Pontes x, 5  
 Ponti x, 30. xii, 32  
 Pontia ii, 34. vi, 75  
 Pontia iv, 43  
 Pontice ii, 32. 82. iii, 60. iv, 86. v, 63.  
   vii, 100. ix, 42. xii, 29  
 Pontici bene cœnantis ix, 20  
 Pontificumque xii, 48  
 Pontiliane v, 66. vii, 3. xii, 40  
 Pontinas paludes x, 74  
 Pontinos campos xiii, 112  
 Ponto ix, 41  
 Pontus S 24  
 Ponuntur vi, 94  
 Popina dives x, 45 nigra vii, 61  
 Popina arcana v, 84  
 Popinis v, 70 tepidis i, 42  
 Poposci ix, 68  
 Poposcit i, 59. ii, 52. ix, 60. x, 75  
 Popysmata vii, 18  
 Populantur ii, 46. ix, 14  
 Populare vii, 69 sacrum x, 41  
 Populator vii, 27  
 Populatrix xiii, 104  
 Populatur xi, 18  
 Populi S 2. vii, 8. viii, 11. x, 6. xii, 6  
 Populique vii, 5  
 Populis vii, 21. ix, 102. x, 7. 9. xii, 4.  
   99  
 Populisque v, 25 futuris vi, 2

- Populo i, 26. 30. iii, 26. iv, 85. v, 13.  
 vi, 81. viii, 21. 54. ix, 9. xi, 32. 75.  
 xii, 3. xiv, 29  
 Populorum S 3  
 Populos ix, 7. xii, 3  
 Populum ii, 82. viii, 78  
 Populumque ix, 49  
 Populus viii, 15. 54. ix, 60  
 Porca virgine vi, 47. xiii, 56  
 Porcæ Picenæ xiii, 35  
 Porcellus lactens xiii, 41  
 Porci avidi iii, 58  
 Porcia i, 43. xi, 104  
 Porcum viii, 22 lacteum iii, 47  
 Porcus vii, 54. xiv, 70  
 Porphyronis Phrasini xiii, 78  
 Porrecto leone ix, 44  
 Porrexit S 15. ix, 86  
 Porri v, 78 capitati xiii, 19 sectivi xiii,  
 18 Tarentini, *ibid.*  
 Porrigat ix, 26  
 Porrigentur v, 78  
 Porrigit i, 99  
 Porrigito ii, 28  
 Porrigitur xiii, 27  
 Porris xi, 52  
 Porros præcipuos xiii, 19  
 Porrum sectile x, 48 utrumque iii, 47  
 Porsena i, 22 lautus xiv, 98  
 Porta Capena iii, 47 digna triumphis  
 viii, 65 vicina iv, 18  
 Portabant viii, 75  
 Portabat iii, 47. xii, 32  
 Portant xiv, 91  
 Portante i, 7  
 Portantes i, 12  
 Portasset ix, 66  
 Portat i, 56. vi, 64. viii, 51. xi, 27. xii,  
 66. xiii, 23  
 Portatur v, 62. vi, 84  
 Portentum xi, 102  
 Portes v, 55. ix, 28  
 Portet v, 12. x, 13. xii, 74  
 Porticum ii, 11. iii, 20. v, 49 vicini  
 Quirini xi, 1  
 Porticus i, 13. 83. v, 20. vii, 76. 97.  
 viii, 79 alta xii, 50 Claudia S 2 rudis  
 i, 13  
 Portio S 15  
 Portum x, 104. xii, 29  
 Portus iv, 25  
 Poscas viii, 64. xi, 42  
 Poscat vii, 60  
 Poscebat ix, 32  
 Poscentem ix, 33  
 Poscenti x, 75  
 Poscentibus votis vii, 5  
 Poscere iii, 24. viii, 50. x, 75  
 Posceret ix, 9  
 Poscis iii, 54. vii, 86. viii, 67. ix, 37.  
 xii, 3. 56. iii, 94  
 Poscit i, 69. v, 6. vii, 10. 20. ix, 95.  
 x, 17  
 Poscor xiv, 119  
 Poscunt xi, 36. 108  
 Posita x, 59  
 Posita Gorgone vi, 10  
 Positam lentam xi, 31  
 Positis i, 74. vii, 29 nugis xiv, 185 cri  
 nibus xii, 85  
 Posito xi, 43 crine ix, 37 lupo ix, 27  
 Positum i, 44  
 Positurus xi, 5  
 Positus calix ii, 1  
 Possedi ix, 68  
 Possessa Pallatia ix, 102  
 Posside viii, 44  
 Possideat vi, 86. ix, 33  
 Possides iii, 58  
 Possidet vi, 76. vii, 40. xi, 34  
 Possum, atque inde inflexa, passim.  
 Posthæc vii, 64  
 Poste toto i, 71  
 Postera solennia xi, 65  
 Posterique x, 19  
 Posteritate vii, 47  
 Postero vii, 20  
 Postibus scriptis i, 118  
 Postquam i, 83  
 Postulat vi, 19. xiii, 1  
 Postume ii, 10. 12. 67. 72. iv, 26. 40.  
 v, 52. 58. vi, 19. xii, 12  
 Postumiane viii, 71  
 Postumilla dives xii, 49  
 Postumus ii, 22. 23  
 Posuere ix, 62  
 Posuit ix, 17. 62. 94  
 Posuitque xi, 16. 27  
 Pota aqua tristis xi, 104  
 Potabis xiii, 116  
 Potanti xiii, 22  
 Potare xiv, 117 gemma xi, 11  
 Potares i, 12  
 Potas ii, 50. iii, 49. vi, 35. xiv, 113  
 Potasti xiv, 100  
 Potat vi, 69. xii, 17. 74  
 Potavi vii, 79  
 Pote ix, 16  
 Potens xii, 93 amicus vii, 45. 72 Au-  
 sonio ore ix, 87 terra xii, 3  
 Potentiores vii, 76  
 Potentiorum xii, 18  
 Potentis aulæ ix, 80 Famæ vii, 12  
 Potentum v, 20  
 Poteras viii, 60  
 Potestas ii, 53. x, 78 cauta xii, 6

- Potet vi, 27. 86. ix, 95. xii, 60  
 Potior x, 44  
 Potione summa iii, 22  
 Potite docte x, 70  
 Potius i, 46  
 Potiusque v, 30  
 Poto iv, 90. xii, 28  
 Poto veneno v, 76  
 Potor nobilis vi, 78  
 Potoria ampulla xiv, 110  
 Præbuit S 7  
 Præcedere ix, 101  
 Præceps S 11. 23. xi, 82  
 Præcide ix, 3  
 Præcidit xi, 28  
 Præcineta pila vii, 61  
 Præcingere xi, 37. xiv, 133  
 Præcipitantque xi, 22  
 Præcipiti volatu xi, 91 urso, S 15  
 Præcipuos porros xiii, 19  
 Præco vi, 66 facetus i, 86  
 Præconem v, 56  
 Præconi vi, 8  
 Præcoqua xiii, 46  
 Præda i, 7. 23. 49. viii, 48. ix, 55. xiii, 94 esculenta vii, 20 invidiosa vii, 27 mascula xiv, 88 securior i, 105 sordida x, 37 tenuis i, 52 ultima xiii, 95  
 Prædæ xii, 14 captæ i, 15  
 Prædam S 11. iv, 30. 35. x, 30  
 Prædia iii, 26. 48. vi, 50 multa iii, 31 rustica vi, 5  
 Prædicatque iv, 46  
 Prædium xi, 18  
 Prædixi iii, 86  
 Prædo ii, 75. xiv, 216  
 Præfatio iii, 18  
 Præferantur iv, 64  
 Præferas v, 37. x, 78  
 Proferat iii, 93. v, 10. 61. vii, 69. viii, 68. xii, 49  
 Præfero vii, 34  
 Præferre i, 79  
 Præferri v, 19. vi, 40  
 Præfers vii, 34  
 Præfert x, 30  
 Prægnantem xi, 55  
 Prægravis unda iv, 18  
 Prælia S 9. 22. ii, 46. iv, 83. v, 65. vi, 35. viii, 6. ix, 51. 57. x, 38 fera S 28 fortia iv, 74 flare tuba Pieria xi, 3 majora v, 65  
 Præluxere xii, 42  
 Præmia S 15. i, 26. 102. iii, 95. viii, 54. v, 57. 84. xiv, 1 certa xii, 73 digna ix, 1 grata i, 32 plura x, 31 terdena viii, 78  
 Præmium x, 74  
 Præneste iv, 64  
 Prænestina rura ix, 74  
 Prænestino horto ix, 61  
 Præparat i, 56. vii, 32  
 Præpendet ix, 48  
 Præsens vii, 44  
 Præsente x, 25  
 Præsensem x, 92  
 Præsides S 2. v, 3. vi, 2. viii, 80. ix, 19. xi, 2 tali xii, 8  
 Præsidis v, 7  
 Præsta ii, 48. x, 98  
 Præstabat i, 13  
 Præstabis iii, 46  
 Præstabit i, 50. xiii, 30. xiv, 42  
 Præstantem vii, 43  
 Præstantia viii, 48  
 Præstare iii, 82. iv, 42. x, 11. 96. xii, 6. 97  
 Præstas ii, 62. vii, 43. viii, 38. xii, 12. 40. 54. xiv, 215  
 Præstat i, 15. ii, 74. iii, 36. vii, 28. 99. viii, 38. x, 96. xii, 88  
 Præstatur ii, 34  
 Præstem vi, 11  
 Præstent xii, 14. 43  
 Præstes i, 53. vii, 43  
 Præstet ii, 14. vi, 11  
 Præstiteratis iv, 63  
 Præstiteris v, 52. x, 44  
 Præstissset xii, 65  
 Præstitit S 9. 28. iii, 6. x, 66. viii, 57. ix, 21  
 Præsto i, 109. xi, 24  
 Præsunt x, 2  
 Præter i, 44  
 Præterea vi, 64  
 Prætereantque i, 26  
 Prætercas xiii, 3  
 Prætereo ix, 4  
 Præterire xi, 13. xii, 36  
 Præteritosque dies x, 23  
 Præteritus vii, 86  
 Prætextata amicitia x, 20  
 Prætor iv, 67. vii, 61. x, 70. xii, 29  
 Prætozem iv, 67  
 Prætores vi, 8  
 Prætori xii, 29  
 Prætorica x, 79  
 Prætoritia corona viii, 33  
 Prætorum x, 88  
 Prætulerim viii, 28  
 Prætulinus iv, 40  
 Pragmaticus xii, 73  
 Prandia iv, 49. v, 49. vi, 61. x, 35. xiii, 13. xiv, 67 clausa texto vimine ix, 73 mendica xiv, 81 mille xiii, 30  
 Prandium xi, 18  
 Prasina x, 29

- Prasini Porphyronis xiii, 78  
 Prasino x, 48 flabello iii, 82  
 Prasinove xiv, 131  
 Prasinus xi, 33  
 Prata roscida i, 89 uda i, 115  
 Prataque xii, 131  
 Prave x, 3  
 Praxitelis iv, 39  
 Precabor i, 21  
 Precamur viii, 48  
 Precantur xii, 6  
 Precatur i, 11. viii, 75  
 Precemur i, 100  
 Prece vii, 23  
 Preces iv, 82. vi, 10 iniquas v, 6 totas ix, 68  
 Precesque i, 100. viii, 24. x, 28  
 Precibus xii, 85 multis xii, 77  
 Precor i, 5. 109. ii, 74. iv, 1. 23. v, 7. 50. vi, 10. 38. 68. vii, 68. ix, 19. x, 12. 24. 82. xi, 4. 73. xii, 49.  
 Precorque ix, 91  
 Prelis Palatinis xi, 8 Pelignis i, 27 Si-  
 nuessanis xiii, 111  
 Premantque vii, 97  
 Premat iv, 19  
 Prematur vii, 74  
 Premens v, 78  
 Premeret iii, 10. i, 80  
 Premeretur S 25  
 Premimur v, 8  
 Premis iv, 14  
 Premit ii, 80. iii, 40. v, 51. viii, 51.  
 xii, 59. iii, 24  
 Premitur iii, 58  
 Premunt iii, 58  
 Prendero iii, 96  
 Prensus i, 15  
 Pressa basia vi, 34  
 Pressa capella iv, 4  
 Presserat iv, 44  
 Pressus x, 5  
 Pretio iii, 62. xiv, 82 facili x, 36 par-  
 vo vi, 66  
 Pretiosa v, 69. vi, 15 amphora i, 19  
 bona xi, 60 fames x, 96 silentia v,  
 69 vellera xiii, 125  
 Pretiosus vii, 93  
 Pretium i, 86. ii, 92. iv, 29. 32. vii,  
 17. 37. ix, 60. xii, 62. xiv, 82. 175.  
 xiii, 90 dignum iv, 32 grande ix, 100  
 grave xi, 38 vile i, 77  
 Priami ii, 41. 64. v, 58. viii, 6. ix, 51.  
 xi, 60. xiv, 184  
 Priamique vi, 70  
 Priamive viii, 64  
 Priamus x, 67  
 Priape viii, 40  
 Priapo i, 36. iii, 58. x, 92 dimidio  
 xi, 18 timente iii, 58  
 Priapum xiv, 69 inarmoreum vi, 72 sanc-  
 tum vi, 73  
 Priapus xi, 72 siligineus xiv, 69  
 Pridem iii, 75  
 Prima bella ix, 102 carina vii, 19 fer-  
 cula iii, 50 figura infantis ix, 75 flu-  
 mina S 3 forma ix, 77 gloria iv, 75  
 hora iv, 8 lanugo ix, 37 limina vi,  
 80 lux S 24. ix, 40 mattea xiii, 92  
 puella viii, 46 quinquennia iv, 45  
 salus viii, 66 serica xi, 27 subsellia  
 ii, 29 tabella xiv, 186 verba ix, 68  
 vox ii, 67  
 Prima iv, 54. 91 alterave cœna xi, 31  
 æde vii, 51 juvena x, 50 luce ix,  
 93. xii, 26 nive vii, 33 nocte viii,  
 44. xi, 23 pagina iv, 91 Subura  
 xii, 3 testudine xii, 66 trieteride vii,  
 96  
 Primæ carinæ xi, 1 casæ ix, 60 Tectæ  
 iii, 5  
 Primas nives v, 37  
 Primi pili i, 94  
 Primique iii, 5  
 Primis annis x, 71 faucibus ii, 17 ni-  
 vibus viii, 28 pomis iv, 29 racemis  
 iii, 65 toris vii, 74 velleribus xiv, 155  
 Primo grege xiv, 158 gradu v, 14 lacte  
 xiii, 38 Lyæo xiii, 114 pollice x, 93  
 sanguine xiii, 102  
 Primos i, 102 toros iv, 22  
 Primum lapidem xi, 79  
 Primus gustus xiii, 61 lusor x, 86  
 Princeps vi, 4. xiii, 85 pudice ix, 7  
 Trajane x, 34  
 Principe S 10. v, 19. x, 72 duro xii, 6  
 Nerva xi, 7  
 Principem x, 92  
 Principesque vi, 42  
 Principis viii, 15. xi, 4 invicti S 20  
 Principum viii, 8. xiii, 88  
 Principumque vi, 4  
 Prior annus xii, 99 hora x, 48  
 Priora viii, 80  
 Priore vita frui x, 23  
 Priorem dominum vi, 71 librum iii, 1  
 Priores x, 78. xii, 32. 36 annulos iii, 29  
 Prioribus verbis x, 72  
 Prioris Alcidiæ ix, 102 mundi xii, 62  
 Prisca S 27 Atina x, 92 fabula S 5  
 fides S 6. i, 40 lingua vii, 47 nu-  
 mina iii, 24 sæcula S 27 toreumata  
 viii, 6  
 Prisce vi, 18. vii, 46. viii, 12. x, 3  
 Terenti xii, 4  
 Prisci xii, 62  
 Priscis Sabinis x, 33 templis viii, 80  
 Prisco ix, 6

- Priscos xii, 100  
 Priscus i, 113. ii, 41. ix, 6 Terentius viii, 45  
 Privato cum Cæsare xi, 5  
 Privatos lares ix, 44  
 Privignum iv, 16  
 Prius ii, 68  
 Pro S 1 scelus ii, 46  
 Proavos v, 17  
 Proba virgo iii, 68 vita i, 5  
 Probabo iii, 46. xii, 97  
 Probamur ix, 98  
 Probamus i, 58  
 Probandus iv, 75  
 Probare i, 13  
 Probari iv, 16. 87. vi, 19  
 Probas ix, 51. xi, 90  
 Probat ix, 82  
 Probatque iv, 21  
 Probatum xii, 49  
 Probavit ii, 54  
 Probet ii, 72. iv, 85  
 Probitas viii, 46. xi, 103  
 Probitate v, 28  
 Proborum colonorum iii, 58  
 Probra fœda x, 3  
 Probum iii, 2  
 Probus iii, 41. x, 76  
 Procaciores nequitiae v, 2  
 Procacitate lepida ii, 41 stolidi i, 42  
 Procedere iv, 91  
 Procellas x, 30  
 Procellis tristibus ix, 41  
 Procera vi, 64. xii, 8  
 Procerum xii, 6  
 Procille i, 28. 116 invade i, 116  
 Procnes volantis xi, 18  
 Procul iv, 30  
 Proculcia x, 41  
 Proculi i, 71  
 Proculina vi, 22  
 Proculque i, 87  
 Proculus xi, 36  
 Procumbet i, 61  
 Procuratorem v, 61  
 Prodat iv, 86  
 Prodeam x, 22  
 Prodente x, 5  
 Prodere iii, 72. xiv, 92  
 Proderit x, 4. xi, 98  
 Prodest ii, 6. vii, 12. viii, 29. xi, 3. xiv, 147  
 Prodeunt x, 30  
 Prodidit iv, 22  
 Prodigiousa ora v, 34 Venus i, 91  
 Prodigus i, 100  
 Prodire iv, 79  
 Proditā causa viii, 17  
 Producere ii, 89. ix, 74  
 Produunt vi, 39  
 Profecerit vi, 66  
 Profecit v, 76  
 Profecto vii, 102  
 Profectus iii, 14. 20]  
 Profer i, 26  
 Profertur xi, 50  
 Proficies xiv, 55  
 Profugam v, 67  
 Profugi vii, 44  
 Profugus delator S 4  
 Profuit v, 49. vii, 96. ix, 99  
 Profundo iv, 30. xii, 57 piscoso x, 37  
 Siculo xiii, 80  
 Profusus viii, 38  
 Prohibebis xi, 23  
 Prohibente v, 48. vi, 86. x, 37  
 Prohibes vi, 2. ix, 54. xi, 96  
 Prohibet iv, 22. vi, 91. xi, 7. xiv, 67  
 Prolatis v, 51  
 Prolatum ix, 38  
 Promas viii, 18  
 Promere i, 56  
 Promethea miserum xi, 84  
 Prometheæ rupes ix, 46  
 Prometheus luto ficta x, 39 munere xiv, 80  
 Prometheus ebrius xiv, 182 religatus S 7  
 Prominentibus venis v, 4  
 Prominet iii, 72  
 Promisit S 9. 20. iv, 11. viii, 2. x, 81  
 Promissa viii, 50 Theophila vii, 68  
 Promissaque gaudia viii, 51  
 Promissee x, 26  
 Promissi Martis S 22  
 Promissum nomen vi, 3  
 Promittam xi, 58  
 Promitte iv, 82  
 Promittebas v, 82  
 Promittere x, 16  
 Promittis ii, 25. ix, 38. xii, 12  
 Prono Phaëthonte iii, 67  
 Pronus S 9. i, 93. iii, 24  
 Prope i, 50  
 Propera v, 48. xiii, 55  
 Properas i, 47. viii, 39. 72. xi, 91. 104  
 Properat ii, 8. 90  
 Properata x, 50  
 Properavit ix, 32. xi, 91  
 Properem i, 47  
 Properet vii, 28  
 Propero S 25. i, 47. ii, 90. iii, 44. v, 10  
 Propertii facundi xiv, 189  
 Properti lascive viii, 73  
 Propertius xiv, 189  
 Propinabis xii, 74  
 Propinabit vi, 44  
 Propinamus iii, 82

- Propinas ii, 15. x, 49  
 Propinat i, 69. iii, 82  
 Propinavit viii, 6  
 Προπίνειν v, 78  
 Propinqua corda xii, 44  
 Propinquorum ix, 56  
 Propinquus ix, 55  
 Propior i, 71. xi, 43  
 Propiore ingenio v, 5  
 Propioris Lethes x, 23  
 Propius S 2. i, 77. 118. vi, 61. vii, 5.  
 ix, 92. x, 58  
 Proposuisse xi, 71  
 Proprio xii, 78  
 Propter i, 83  
 Propterea vii, 10  
 Proscriptum iii, 21  
 Prosequitur v, 19  
 Prosequor xi, 24  
 Proserpina iii, 43. xii, 52  
 Prosiliunt i, 34  
 Prosit iii, 60  
 Πρόσωπον vi, 6  
 Prospicis ii, 59. iii, 58. v, 1. vii, 73  
 Prospicit v, 14  
 Prosternet v, 42  
 Prostituere ix, 60  
 Prostituisse ix, 9  
 Prostitutis ix, 28  
 Prostituto infanti ix, 7  
 Prostratum leonem S 6  
 Prosunt iii, 75. v, 15. 69. x, 82. xiv,  
 136  
 Protegit xiii, 83  
 Protervæ manus xi, 54  
 Protervo sale x, 9  
 Protexit ix, 21  
 Protinus i, 71  
 Prototomi rudes x, 48  
 Prototomis coliculis xiv, 101  
 Proventus ix, 99  
 Provincia xii, 26  
 Proxenetæ x, 3  
 Proxima vi, 27. ix, 87. x, 85 condi-  
 tio iii, 33. rura xi, 52. templa suo  
 cælo x, 51. vestis xii, 18. ursa iii, 19  
 Proximumque vii, 97  
 Proximus vii, 45. accola v, 22  
 Prudens simplicitas x, 47  
 Pruinæ Odrysias x, 7  
 Pruinis gelidis vii, 31. Geticis xi, 3  
 Pruna Damascena xiii, 29. rugosa, ibid.  
 Prunis canis vii, 53  
 Pruriat ix, 91  
 Pruriant i, 36  
 Pruriente sale xii, 96  
 Prurientes puellæ v, 78  
 Prurigne longa xi, 73. morosa xiv, 23  
 Pruriginis obscæne iv, 48  
 Prurire iii, 93  
 Pruris ix, 74  
 Prurit iii, 58. vi, 37. x, 67. xi, 81.  
 xiv, 203  
 Psilothro iii, 74. vi, 93  
 Psittacus x, 3. xiv, 73  
 Ψυχὴ x, 68  
 Pūsanamque xii, 72  
 Publī i, 110  
 Publi x, 98  
 Publica gaudia vii, 6. vota x, 28  
 Publiumque vii, 72  
 Publius i, 110. ii, 57. vii, 87  
 Pudeat iv, 12. 55. vi, 10. xi, 68  
 Pudens i, 32. v, 48. vi, 58. xiii, 69  
 care iv, 29  
 Pudenti iv, 13  
 Pudentis vii, 97  
 Pudet i, 5. 38. 105. ii, 18. iv, 11. 12.  
 58. 67. v, 37. ix, 28. xii, 15. 23.  
 xiv, 101. 178  
 Pudica ix, 67. x, 35. xi, 105. Pene-  
 lope xi, 104. Roma vi, 4  
 Pudica virgine iv, 6  
 Pudicam viii, 53  
 Pudice princeps ix, 7  
 Pudiciorem ii, 54  
 Pudicitia vi, 7  
 Pudicitiae x, 63. maternæ vi, 27  
 Pudicus torus x, 47  
 Pudor ii, 37. iii, 27. 46. viii, 3. 64. 70.  
 78. ix, 7. x, 68. 90. 98. xi, 50. xii,  
 56. 63. 95. 98. tantus i, 110. ix, 80  
 Pudorque vii, 95  
 Pudore vi, 28. deposito iii, 68  
 Pudorem i, 35. 53. x, 78. xi, 27. du-  
 rum i, 107. stolatum i, 36  
 Pudoris ii, 93. teneri sollicitique xi, 45  
 Puella i, 65. 77. ii, 41. 66. iii, 11. vii,  
 29. iv, 71. viii, 79. ix, 40. 41. 67. x,  
 35. 67. xi, 1. 45. 53. 61. 64. xii, 75.  
 96. 98. xiv, 8. 10. 56. candidior i, 116  
 casta vii, 88. castissima ix, 91. Cecro-  
 pia v, 2. cruda viii, 64. digna xi, 27  
 dulcior v, 37. Gaditana xiv, 203. infam-  
 mata x, 87. xiv, 75. nuda xi, 104  
 nulla xiv, 205. prima viii, 46. pulchra  
 vi, 16. puncta labris meis x, 40. Ro-  
 mana vii, 30. sicca ii, 82. sola iv, 25  
 uda xi, 16. tenera i, 110. iii, 64  
 Puellæ vii, 14. ix, 3. x, 29. 35. xi, 27.  
 xii, 43. 55. Elysiae x, 24. felices iii, 69  
 Lampsacæ xi, 51. non amantis x, 30  
 prurientes v, 78. teneræ xiv, 149. toti-  
 dem xii, 87  
 Puellam ii, 4. iii, 84. 96. v, 34. 45. vi,  
 81. 66. xi, 60. caram ii, 48. facilem  
 difficilemque i, 58. lascivam ix, 60  
 Puellarum iv, 82  
 Puellas iii, 76. iv, 42. v, 12. x, 63. 90.  
 xi, 15. xii, 75. bellas ii, 87. lanificas



- iv, 54 medias vii, 67 molles ix, 57 undenas vii, 67
- Puellis i, 110. ii, 41. vi, 42. viii, 5. xi, 22 lascivis vii, 91 multis xi, 64 paucis xi, 25
- Puer i, 114. ii, 60. iii, 19. iv, 7. 42. 84. vi, 16. 28. vii, 53. 80. viii, 40. ix, 9. xi, 32. xiv, 206 bonus viii, 3 care i, 89 cinædus ix, 91. xiv, 205 Dacus i, 23 dignus ii, 2 dignus amore vi, 29 dulcissime ix, 37 exutus labentibus pennis x, 4 Hannibal ix, 44 insignis iii, 91 magne vi, 3 insidiose xiv, 172 Ebalus xi, 43. xiv, 173 Phryx ix, 37 raptus vi, 68 sæve iii, 65 securus v, 31 sectus arte mangonis ix, 7 tristis v, 84
- Pueri i, 4. iii, 67. iv, 3. 18. v, 55. ix, 9. 39. 75. 77. x, 37. 62. xi, 8. 39. xiv, 64. 171 comædi xiv, 214 leves xi, 63 triginta xii, 87 viles i, 42
- Puerile supplicium ii, 60
- Puerilia corpora ii, 75
- Puerilibus annis vi, 52
- Puerique v, 2. xi, 108
- Pueris ii, 49. 75. iii, 23. 69. iv, 47. ix, 69. xi, 15. xii, 18. 97. xiii, 30. xiv, 18. 80. 129. 168. 223 levibus xi, 22 mutoniatis iii, 73
- Puero i, 59. ii, 37. 48. iii, 71. 91. iv, 49. viii, 46. ix, 22. 33. 57. x, 75. xi, 43. xiii, 26. xiv, 21. 42. 65
- Pueros iii, 62. iv, 42. v, 12. vii, 67. x, 63. 80. xi, 29. 70. 78. 86. xii, 33. 49. 97. xiv, 47 amicos molles ix, 60 truces xi, 86
- Puerque i, 32. vii, 88
- Puerum i, 7. 118. ii, 44. 48. iv, 42. v, 49. vii, 14. viii, 49. ix, 22. 51. 77. xi, 94. 96. xii, 75 brevem ii, 77 similem iii, 39 tonsorem viii, 52
- Pugillares citrei xiv, 3 eborci xiv, 5 membranci xiv, 7
- Pugio xiv, 33
- Pugna v, 65
- Pugna viii, 6
- Pugnam iii, 58
- Pugnant iv, 35
- Pugnas x, 10. 38
- Pugnat xi, 101. xiii, 86
- Pugnemus x, 21
- Pugnet viii, 80
- Pugno xiv, 68
- Pugnorum x, 87
- Pulcher iii, 19 homo vii, 100 onager xiii, 100
- Pulcherrima iii, 72. iv, 25 Dido viii, 6 mœnia x, 183 Narbo viii, 72 nomina xiv, 85
- Pulcherrime x, 28
- Pulcherrimus viii, 56
- Pulchra i, 11. 86. 109 ora ix, 66 jugera i, 86 Lycoris viii, 73 puella vi, 16 Leda v, 35 Vienna vii, 88
- Pulchre i, 78. ii, 58. iii, 95. xii, 17
- Pulchrior iv, 42. v, 19. vi, 29. ix, 18. x, 32. xi, 60 corona ix, 61
- Puleii nigri xii, 32
- Pulce molesto xiv, 83
- Pulla stamina iv, 73. vi, 58 venena ix, 3
- Pulli ii, 37 gallinacei xiii, 45
- Pullo cucullo x, 76 vellere xiv, 157
- Pullos iii, 58
- Pullus vi, 93. viii, 33. x, 48
- Pulmone rubro vi, 61
- Pulpam iii, 77
- Pulpita i, 77. v, 25 lubrica ix, 39
- Pulsabis xi, 16
- Pulsans v, 37
- Pulsas xii, 101
- Pulsat ii, 11. viii, 36
- Pulses x, 19
- Pulsibus vii, 7
- Pultem niveam v, 78
- Pultibus Clusimis xiii, 8 niveis xiii, 35
- Pulvere S 28. i, 83. v, 65. vi, 38. xii, 65. xii, 83. xiv, 48 Cumano xiv, 114 flavo xiv, 71 longo x, 13 magno vi, 38 multo i, 83 Siculo v, 65 vili xiv, 102
- Pulverea juba xi, 84
- Pulveremque hippodromon xii, 50
- Pulverulenta vi, 31 harpasta iv, 19 via xii, 2
- Pulverulentus iii, 5
- Pulvis viii, 3 longus a Cesare x, 6
- Pulvinis sericis iii, 82
- Pumicata fronte i, 67 manu v, 41
- Pumice i, 118. iv, 10. xiv, 205
- Pumiceis fontibus iv, 57
- Pumicis aridi viii, 72
- Pumilio xiv, 212
- Pumilione armato i, 44
- Pumilionis xiv, 213
- Puncta xiv, 22 puella labris meis xi, 39
- Punctaque xi, 45
- Puncto bis seno xiv, 17
- Pungere vii, 25
- Punica mala i, 44
- Punici vi, 19
- Punicorum malorum vii, 20
- Puppa iv, 20
- Puppam iv, 20
- Puppæ x, 51
- Puppim emeritam x, 85
- Puppis ix, 36
- Pura ix, 68. xi, 11 basia vi, 50 vada iv, 55
- Purani vi, 66

Puras buccas iii, 75  
 Purgentque ix, 28  
 Purior ii, 16 Issa i, 110  
 Puris astris iv, 64  
 Purius iii, 87  
 Puriusque iii, 82  
 Puro fonte vi, 47 vitro iv, 22  
 Puros amicos vi, 50 ordines v, 8 soles  
 viii, 14  
 Purpura x, 10 delicata iii, 2 deterior  
 xiv, 156 felix viii, 8. 66 libata ix, 77  
 Megalensis x, 41 texta xi, 56  
 Purpura multa x, 30  
 Purpuræve x, 5  
 Purpuraque v, 6  
 Purpurea toga x, 93  
 Purpureas et arrogantes lacernas v, 8  
 Purpureis capistris i, 105 fastis xi, 4.  
 xii, 26 lacernis v, 8 tapetis xiv, 147  
 Purpureo grege xiv, 55  
 Purpureoque toro xii, 17  
 Purpureos racemos viii, 68  
 Purpureum vi, 11 jubar viii, 65 libel-  
 lum v, 6  
 Purum iv, 39  
 Purus xi, 61. xiv, 69 homo ix, 64  
 Pusilla vii, 55  
 Pusilli Hercules iii, 47  
 Pusillos filios x, 98  
 Pusillum iv, 43. ix, 51 vitium iii, 42  
 Pusillus animus iii, 62 homo i, 10. v, 82  
 Pustula felix viii, 51  
 Pustulæve lucentes xi, 98  
 Pustulati Hispani vii, 86  
 Pusula fervida xiv, 167  
 Puta iv, 29. vi, 85. xi, 43. xiv, 7  
 Putabis i, 110. ii, 8. iv, 64. x, 83. xiii,  
 124. xiv, 6. 52  
 Putabo v, 1. vi, 14. viii, 64  
 Putamus iii, 55  
 Putas i, 7. 67. 73. 98. ii, 77. iii, 1. 11.  
 iv, 49. 53. v, 23. 51. vi, 10. 44. 56.  
 vii, 19. 42. 67. viii, 37. ix, 15. 42. x,  
 11. 45. xi, 27. xii, 48. 93. xiv, 10  
 Putasti i, 28  
 Putat S 19. i, 61. 85. 86. 97. iii, 5. iv,  
 46. vi, 70. vii, 67. viii, 78. ix, 56. x,  
 27. xi, 27. 31. xiv, 62. 194  
 Putate x, 92  
 Putatis vi, 26  
 Putato xiv, 188  
 Putator horridus iii, 3  
 Putavi v, 49. ix, 45. xii, 32  
 Putavit S 28. vi, 93. viii, 2  
 Putent vi, 56  
 Putes iv, 54. ix, 49. xi, 60. xiii, 44.  
 xiv, 212  
 Putet i, 105. vi, 13. viii, 47. ix, 61. xi,  
 55. xii, 21

Putetque i, 87  
 Putida res xii, 39  
 Putidula iv, 20  
 Putidus iii, 50  
 Puto i, 6. 28. 81. 100. 103. ii, 9. 41.  
 44. 67. iii, 26. 55. 67. 79. 95. iv, 26.  
 58. 69. v, 11. 16. 84. vi, 30. 70. vii,  
 24. 52. 53. 88. viii, 4. 29. 64. ix, 1.  
 61. x, 29. 36. 79. xi, 6. 20. 21. xii,  
 29. xiv, 182  
 Putre vetusque solum luto ix, 74  
 Putrescit vi, 93  
 Putri vii, 67. alece iii, 77  
 Putrique creta xii, 61  
 Putris fascia v, 3  
 Putrisque iv, 53. ix, 101  
 Pyladen vi, 11. vii, 24. 45  
 Pylades vi, 11  
 Pyladi x, 11  
 Pyliam senectam viii, 2  
 Pylio pollice viii, 6  
 Pylioque ævo iv, 1  
 Pyra v, 78 religata i, 44  
 Pyramidum S 1  
 Pyramidumque x, 63  
 Pyrgos littoreos xii, 2  
 Pyrrhæ v, 67  
 Pyrum i, 118  
 Pythagoræ ix, 48  
 Pyxagathos vii, 57  
 Pyxidibus ix, 38

## Q.

Quadra iii, 77. xii, 32 plurima de secta  
 placenta ix, 91  
 Quadramve vi, 75  
 Quadrans ii, 44. iii, 30  
 Quadrante ix, 49 uno beatior x, 82  
 Quadrantem v, 32. vii, 10. ix, 91. xi,  
 105  
 Quadrantes i, 60. vi, 88. x, 70 miscelli  
 iii, 7  
 Quadrantibus iv, 68. x, 75  
 Quadriga vi, 46  
 Quærima corona xii, 32  
 Quadringenta ii, 6. v, 38  
 Quadringentis millibus xiv, 35  
 Quadringentorum v, 23. ix, 103  
 Quadrupedes xiii, 92  
 Quæras vi, 64. vii, 51. xii, 61  
 Quære i, 2. 67. vii, 58. ix, 103. xii,  
 48  
 Quærere iv, 40. v, 44  
 Quæreret i, 43  
 Quæret iii, 4  
 Quærimus v, 10  
 Quæris i, 2. 49. 58. 71. 97. 118. ii, 6.

31. 38. 78. iii, 93. iv, 19. 23. 91. v,  
 56. vi, 67. vii, 42. 79. 80. viii, 16.  
 31. x, 22. 74. 100. 104. xi, 19. 32.  
 63. xii, 17. 20. 25. 32. 53. 57. xiv,  
 2. 91  
 Quærit i, 34. viii, 38. 61. x, 30. 71. xi,  
 84. xiv, 16  
 Quærite iv, 92  
 Quæritis iv, 65. viii, 12. ix, 78. xi, 59  
 Quæritur ix, 19  
 Quæro iv, 71  
 Quæruni iii, 91  
 Quæsitiv ix, 60  
 Quæstoris vii, 37  
 Quale S 21. xi, 53  
 Qualem i, 21. 58. vi, 61. vii, 95. x,  
 51. xii, 32. 98. xiv, 77  
 Quales i, 40. v, 49. vi, 66. xii, 43. xiv,  
 158. xi, 6. vii, 11  
 Qualia i, 37. 108. iv, 11. viii, 75. ix,  
 21. 55. x, 99. xi, 84. 104 fata xi, 69  
 Qualiacumque i, 71  
 Qualis vi, 85. vii, 80. viii, 52. xi, 26.  
 xii, 93  
 Qualiscumque v, 60  
 Qualisque i, 44  
 Qualiter S 7. i, 104. v, 7  
 Quam ii, 4  
 Quamdiu x, 71  
 Quamvis i, 63  
 Quando ii, 71  
 Quanta ii, 75. iv, 63. v, 70. viii, 46.  
 50. 70. xi, 5 gloria iv, 63 ira iv, 74  
 Quanta scabie vi, 37  
 Quantam xi, 51  
 Quantaque viii, 50. 55. xi, 3  
 Quantas vii, 47. xii, 53  
 Quanti i, 67. v, 16. 58. xiv, 217  
 Quanto i, 8. 83. ii, 44. 72. iv, 42. v,  
 68. 70. vi, 59. vii, 26. 47. 53. viii,  
 50. x, 10. 55. 70. 86. 89. xi, 7. xii,  
 94  
 Quantos viii, 28. xi, 78  
 Quantulacumque xi, 14  
 Quantum i, 27. 105. iii, 41. 46. 93. iv,  
 26. v, 21. vi, 70. 83. 89. vii, 39. 72.  
 97. viii, 7. 55. ix. 4. 42. 69. xi, 87.  
 xii, 55. 59. 70. 84. xiii, 2. xiv, 195  
 Quantus S 9. viii, 4. xi, 69. xii, 29 ho-  
 nos xii, 62  
 Quare i, 33  
 Quarta messis i, 102  
 Quartæ partis ix, 49  
 Quartana febris x, 77  
 Quartum iii, 20. 50 lapidem x, 79  
 Quartus i, 13. vi, 39. viii, 71 dies iv,  
 61  
 Quasi i, 100  
 Quassa rota ix, 58  
 Quassat viii, 43. xiii, 1  
 Quatenus v, 19. vii, 80  
 Quater iv, 69. v, 44. vii, 20. viii, 2.  
 11. ix, 32. x, 38. 56. xi, 97. xii,  
 55 juncta fora x, 51  
 Quaterno are xii, 76  
 Quaterque i, 53. 104. iii, 17. vi, 66.  
 93. x, 1. 11  
 Quatit xiv, 54  
 Quatis ix, 73  
 Quatit xii, 57  
 Quatuor i, 72. 100. ii, 5. 44. iii, 38.  
 v, 2. 70. vi, 6. 8. viii, 7. 31. 71. 75.  
 xi, 97. 106 libras xii, 36 aurculos  
 x, 75 verbis xii, 11 librarum nullus  
 x, 31 mappas xii, 29 messibus x,  
 103 nummis xiii, 3 togæ x, 96  
 Quatuorque iii, 93. x, 104. xiv, 34  
 Quatuorve ii, 44. v, 60. viii, 64  
 Quercus viii, 82 pia ix, 24 plurima iv,  
 1 Tarpeias iv, 54  
 Querebar ix, 87  
 Querelæ i, 83. v, 7 rudes xi, 70  
 Querelas i, 13. vii, 47. ix, 55 Cecro-  
 pias i, 54  
 Querelis immensis ix, 46  
 Quereretur xi, 40  
 Quereris i, 90. 36. 111. ii, 85. iii, 32.  
 80. vi, 9. xi, 39. xii, 28  
 Quererisque xi, 35  
 Queri ix, 10. xi, 91  
 Queritur i, 59. 93. 110. v, 15. vi, 59.  
 ix, 3. x, 17. 91. xi, 39. 71  
 Queriturque iv, 91  
 Queror iv, 82. vi, 19. vii, 92. xi, 69  
 Querulæ capellæ vii, 31  
 Querulo cliente iv, 89  
 Querulos fastus xii, 75 libellos viii, 82  
 Querulus cliens i, 50  
 Qui, atque inde inflexa, passim.  
 Quidlibet iii, 46. ix, 47  
 Quies iv, 8. viii, 70 alta vii, 42 ami-  
 ca ix, 102 fugitiva vii, 64 grata xi,  
 26 nullis linguis offensa xii, 57 pa-  
 cata ix, 80 pigra xii, 62 secreta vii,  
 32 tunicata x, 51 viva x, 30  
 Quiescendi xii, 57  
 Quiescit xii, 1  
 Quiesco iv, 90  
 Quietæ mens x, 47  
 Quietæ vitæ x, 92  
 Quiete v, 28  
 Quietæ placida S 4  
 Quina i, 12. x, 75  
 Quinas lucas xiv, 141  
 Quincunce misto ii, 1  
 Quincunces i, 28. xi, 36  
 Quincupedal xiv, 92  
 Quincuplices xiv, 4

- Quindecies vii, 10 actas Olympiadas  
 x, 23  
 Quindecim annos xii, 59 graves saccos  
 ferventis auri x, 74 jugales annos x,  
 38 poetæ xi, 6  
 Quinquagenis millibus bis xii, 66  
 Quinquagesima liba x, 24  
 Quinquaginta iii, 40  
 Quinque i, 27. 72. 118. ii, 76. iii, 62.  
 iv, 15. 89. vi, 85. vii, 53. viii, 67.  
 ix, 8. x, 11. 42. 63. 108. xii, 43.  
 xiv, 192 basia impressi x, 42 comati  
 xii, 70 diebus xiv, 79 Lucrina xii,  
 48 sestertia x, 14  
 Quinquennia prima iv, 45  
 Quinques ducena xii, 75  
 Quinta viii, 67. x, 70  
 Quintam iv, 8  
 Quintasque viii, 44  
 Quinte iii, 11. 62. iv, 72. v, 75  
 Quintiane i, 53. v, 18  
 Quintiliane ii, 90  
 Quintos ix, 28  
 Quinto i, 114. vii, 93  
 Quinto viii, 71 essedo x, 104  
 Quintum v, 21. vii, 93  
 Quintum librum iii, 50  
 Quintus iii, 8. 11. 13. 119  
 Quintus liber v, 2. 15  
 Quippe ii, 30  
 Quirinalis i, 85  
 Quirine sancte x, 58  
 Quirini vicini porticum xi, 1  
 Quirino x, 51 Ausonio x, 26  
 Quis, atque inde inflexa, passim.  
 Quoniam xi, 76  
 Quot iii, 95. v, 65. vi, 34. viii, 17. 26.  
 x, 28. 30. xii, 7. xiv, 109  
 Quota S 15. 28. v, 65. ix, 36  
 Quotidiana sindone xi, 1  
 Quotidianam nauseam iv, 37  
 Quotidiano dropace x, 65  
 Quoties i, 106  
 Quoviscumque loco xiv, 1
- R.
- Rabido dente S 18 ore vi, 64  
 Rabin vii, 56  
 Rabirius x, 71  
 Racemis primis iii, 65  
 Racemos minimos vi, 49 parpureos viii,  
 68  
 Radat xi, 84. 100  
 Radere vi, 57  
 Radiabant S 2  
 Radiant viii, 51  
 Radiata i, 71  
 Radios vii, 12  
 Radit ii, 17  
 Ramento sulfurato x, 3  
 Rami Piceni v, 78  
 Ramis iv, 59. ix, 62. xiii, 62 adopti-  
 vis xiii, 46 flentibus iv, 59 Libycis  
 xiii, 42. 43 maternis xiii, 46 subur-  
 banis xiii, 43  
 Ramos altos viii, 61 cedentes oneri xii,  
 42  
 Ranæ Ravennates iii, 93  
 Ranam exiguum x, 79  
 Ranas cantatas xiv, 183 turpes x, 37  
 Rancidulo ore vii, 34  
 Rapa gaudentia frigore xiii, 16  
 Rapaci manu vi, 49  
 Rapacitatis diræ xii, 53 notæ vi, 72  
 Rapax milvus ix, 55  
 Rape viii, 44  
 Rapere vii, 20. xi, 4  
 Raperis xiii, 85  
 Rapiat i, 110  
 Rapiant ix, 39  
 Rapiantur vii, 50  
 Rapidis aquis x, 103  
 Rapidos ungues xiv, 199  
 Rapiet x, 12  
 Rapiente veredo xii, 14  
 Rapina xii, 52 multa viii, 78  
 Rapina levi xii, 55  
 Rapinæ diræ xi, 41 subitæ vi, 68  
 Rapinam mollem i, 105  
 Rapinas x, 87  
 Rapinis viii, 64  
 Rapis iv, 19. viii, 31. xi, 49. xii, 95  
 Rapii xii, 16. 62. 91. vii, 35. x, 70.  
 xii, 29. xiv, 48  
 Rapta i, 117. ii, 6. v, 37. xi, 69 pœ-  
 na viii, 30  
 Raptas vii, 47. xii, 52 pilas S 19  
 Raptis catulis iii, 44 luminibus iv, 30  
 Rapto vii, 47. ix, 31  
 Raptor Gangeticus viii, 26  
 Raptore deserto xii, 52  
 Raptos x, 71  
 Raptum i, 22. 89. 100. vii, 40. ix, 85.  
 x, 53 Phryga x, 19  
 Raptus S 16. iii, 2. v, 48. 84. vi, 52.  
 ix, 9. xii, 52 hædus ab ore lupi x,  
 48 Hylas x, 4 piscis iv, 66 puer  
 vi, 68  
 Rapuisti xi, 54  
 Rapuit v, 44. vi, 13  
 Rara ix, 29 cinnama iv, 13 fides x,  
 78 gloria S 18. x, 63 manus vi, 83  
 munera xiii, 91 oscula xi, 23 pon-  
 dera xii, 67 retia xi, 21 senectus  
 vi, 29 theatra v, 10 toga x, 47  
 Rara cœna x, 53

- Raram i, 107  
 Raraque rima i, 35  
 Rari nemoris viii, 40 poëtæ i, 1 ponderis ix, 49  
 Rarior color iv, 42  
 Raris auribus ii, 86 Kalendis iv, 66  
 Rarissima avis xiii, 65  
 Rarius v, 39  
 Raro i, 91. xiv, 213  
 Raros amicos i, 40 capillos x, 73  
 Rarum xii, 21  
 Rarus viii, 18. xii, 6. xiii, 3 amicus xiv, 121 civis xii, 53 eques x, 16 fututor vii, 18 lector v, 10  
 Rasa viii, 47 quædam recenti lima x, 2 selibra viii, 71 vellera xiv, 159  
 Rasa fronte iv, 10  
 Rasam togam ii, 85  
 Rasit xii, 5  
 Rastris ii, 75  
 Rasum i, 118 latus cavea ix, 58  
 Rata x, 31 vota iv, 45  
 Rate dispersa ix, 41 salva vii, 19  
 Ratem S 26  
 Rates exstructas v, 42  
 Ratibus S 24 sævis S 28  
 Ratio i, 86. iv, 81. v, 43. vi, 56. xii, 60. 92  
 Ratione i, 73. 98. ii, 53. 77. iv, 7. vi, 17. 51. vii, 30. viii, 75. x, 102. xii, 29. 94 nulla iii, 30 sola ix, 56 summa iii, 30  
 Rationis vi, 25  
 Ratis iv, 66  
 Ratus iii, 24  
 Rauca voce viii, 3  
 Rauca chartæ viii, 67 cortis vii, 31  
 Rauco Aquilone i, 50  
 Raucos causidicos iv, 8 rogatores x, 5  
 Raucus coquus i, 42  
 Ravenna æquorea xiii, 21  
 Ravennæ iii, 56. 57 patriæ iii, 91  
 Ravennam x, 51  
 Ravennates raue iii, 93  
 Ravennatis onocrotali xi, 21  
 Reatum tristem ii, 24  
 Rebus x, 82. xi, 43. xiii, 3 angustis xi, 56 negotiosis x, 30 parvis i, 56  
 Recantat ii, 86  
 Recedas iv, 30  
 Recede iii, 68. iv, 30. 77. viii, 1. xi, 16  
 Recedis viii, 16  
 Recedit vi, 42  
 Recedunt xi, 71  
 Recens viii, 75. xiv, 93 cunnilingus xii, 59 fama ix, 44 hircus vi, 93 sella ii, 57  
 Recentem Gallum vii, 95  
 Recenti busto v, 37 buxo xii, 32 lima rasa x, 2  
 Receipt v, 8  
 Receptis x, 7  
 Recepto iii, 19  
 Receptum vii, 26  
 Receptus v, 14  
 Recesseratque i, 83  
 Recesserunt iii, 7  
 Recessit iii, 20. iv, 73  
 Recessus felices vi, 43 fœmineos vii, 35 hybernos v, 67 lati iv, 64 Pierios vii, 63 placidos x, 58  
 Recide i, 32  
 Recipis iii, 40. ix, 55  
 Recipit iii, 68  
 Recitabo xi, 52  
 Recitante iii, 45  
 Recitanti x, 10  
 Recitare i, 30. 64. ix, 84  
 Recitas i, 39. ii, 71. 88. iii, 18. viii, 20. 76. xii, 40  
 Recitat i, 53. 67. ii, 20. iv, 6. vi, 41  
 Recitaturus iv, 41. xiv, 142  
 Recitem i, 64  
 Recites ii, 71. 88  
 Recitet xii, 63  
 Reclinis ix, 91  
 Reclusis vii, 62  
 Recocta massa xi, 52  
 Recordanti x, 23  
 Recta viii, 50 Fides xii, 6  
 Rectam cœnam ii, 69. vii, 20  
 Rectas boves v, 65  
 Recte vii, 70  
 Recti i, 40. xi, 5 amor x, 78  
 Rector xii, 99 maxime ix, 37 summe vii, 7 venerande vii, 60  
 Rectorem x, 78  
 Rectus ii, 53 cucumis xi, 18  
 Recumbam x, 98  
 Recumbas xi, 102  
 Recumbere ii, 19  
 Recumbes v, 78. xi, 23  
 Recumbis iii, 30  
 Recumbit vii, 67. x, 98. xii, 17  
 Recumbunt iv, 64  
 Recurrit ii, 14  
 Recusas xi, 23  
 Recusat xii, 55  
 Recusatos ix, 102  
 Recuses i, 55  
 Recutita colla ix, 58  
 Recutitorum Judæorum vii, 30  
 Reddam v, 84  
 Reddant iv, 51  
 Reddare x, 44  
 Reddat ii, 38

- Reddatur xi, 5  
 Redde i, 60. 104. vii, 2. 5. viii, 13. 21.  
     48. ix, 93. x, 51. xi, 54. xii, 36. xiii,  
     52. xiv, 46. 163  
 Reddere xi, 40. xii, 48  
 Redderet x, 38  
 Redderis vii, 47  
 Reddes xi, 65  
 Reddet v, 42. viii, 45  
 Reddiderint xi, 3  
 Reddidit vi, 89. vii, 47. xiv, 165  
 Reddis iii, 95. vii, 55. viii, 37. 80. ix,  
     103. xii, 62  
 Reddit ii, 38. x, 43  
 Reddita S 2. v, 8. templa xii, 3  
 Redditur vii, 8. viii, 45  
 Redditus xi, 19  
 Reddunturque x, 83  
 Redeant xi, 5  
 Redas vii, 27. ix, 58. x, 12. xi, 1  
 Redeat ix, 52. x, 101  
 Redemi ii, 68  
 Redemta xii, 98. Leda ii, 63  
 Redemtoris xiv, 92  
 Redemtus ii, 34  
 Redeo S 25. xii, 68  
 Redeunt iv, 37. x, 83. xii, 6  
 Redeuntia sæcula iv, 1  
 Redi viii, 31. 71  
 Rediit S 22. iii, 14  
 Redimire xii, 52. viii, 70  
 Redimit i, 9. vi, 71. ix, 33  
 Redimita viii, 65  
 Redimite xii, 99  
 Redimunt vi, 60  
 Redire v, 35. vi, 72. vii, 28. viii, 66.  
     72. ix, 1. x, 103. xii, 59. 60. 62  
 Rediret i, 15  
 Redissem ix, 41  
 Redisset ix, 104  
 Redisti v, 49. xii, 52  
 Redit vii, 13. 22. x, 37. 48. xii, 67  
 Reditque i, 49. vi, 10  
 Rediturus ii, 5. xii, 14. xiv, 181  
 Redolent iii, 65. xi, 8  
 Redolentia xiii, 18  
 Redolet iv, 4  
 Redolete xiv, 59  
 Reducem xii, 62. x, 103. Deum viii, 8  
     Jovem viii, 15  
 Reducesque x, 70  
 Reduci ii, 74. vi, 83. ix, 8  
 Reducis Fortunæ viii, 65  
 Reducit v, 25  
 Reduco xi, 24  
 Reducta x, 72  
 Reducuntur xii, 29  
 Reduxit vii, 47  
 Refer iii, 38  
 Referam xii, 26  
 Referas iii, 4. xii, 100  
 Referasque x, 68  
 Referat x, 32  
 Referenda ix, 92  
 Referentia nullos nummos carmina xiv,  
     219  
 Referes vi, 58  
 Referet xii, 83. ix, 1  
 Referre iv, 55. v, 52  
 Refers v, 17. ix, 36. xi, 4. 43. 107  
 Refert i, 30. 49. iii, 58. v, 8. viii, 38.  
     ix, 78. 100. x, 35. xi, 33. 71. xiii, 76  
 Refibulavit ix, 28  
 Refice iv, 37  
 Refici xi, 29  
 Reficit x, 56  
 Reficitque ix, 47  
 Refrigeret iii, 25  
 Refugit iii, 63  
 Regale fulmen xii, 62  
 Regali sepulcro iv, 59  
 Regas vi, 3  
 Rege ii, 53. iii, 62. x, 39  
 Regem i, 22. ii, 68. iv, 40  
 Regemque i, 61. 113. iv, 84. x, 10  
 Regente viii, 52  
 Reges ii, 68. vii, 100. x, 96. tumidi v, 19  
 Regia miracula viii, 36  
 Regibus atavis ortus eques xii, 4  
 Regina v, 55. vii, 50. ix, 59. x, 64  
 Regione i, 109. iii, 4. x, 68. Helicaonia  
     xiv, 152  
 Regis x, 19. xii, 15. Corcyraei viii, 68  
     feri S 2 superbi iii, 7. tumidi ii, 18  
 Regit iii, 82. xii, 9  
 Regius ager x, 94  
 Regna vii, 7. ix, 44. Ætnæa vii, 64. Itala  
     x, 103. nemorosa Triviæ ix, 65. parva  
     xii, 31. sæva pati ix, 66. superba xii,  
     48  
 Regnat x, 19  
 Regnator vii, 47. x, 61. xi, 6. Olympi  
     xiv, 175  
 Regnet viii, 30  
 Regnis xiv, 184. malis ix, 102. tantis iv,  
     40. Petilianis xii, 57  
 Regnum iv, 57. x, 30  
 Regula xi, 2  
 Regule i, 83. 112. ii, 93. iii, 16. v,  
     10. 21. vii, 16. 31  
 Regulos v, 28  
 Regulus i, 13. 83. ii, 74. iv, 16. v, 63  
     parvus vi, 38  
 Regum pictorum x, 72  
 Reis attonitis xii, 52. sollicitis v, 16  
 Relegas xi, 52  
 Relegata succina xi, 8  
 Relegente ii, 6

- Releges iv, 29  
 Releves x, 12  
 Relicta res non parva labore x, 47  
 Relicta ix, 41  
 Relictæ urbis xii, 68  
 Relictis nucibus v, 84  
 Relicto i, 63 nomini viii, 38 speculo  
   xi, 50  
 Relictum i, 100. v, 44  
 Religata pyra i, 44  
 Religatus Prometheus, S 7  
 Relinquas ix, 83. xiii, 126  
 Relinquat v, 56. vi, 38  
 Relinque vi, 27. xii, 95  
 Relinquendum viii, 44  
 Relinquere viii, 3  
 Relinques i, 50. x, 44  
 Relinquis x, 10  
 Reliqua palude xiv, 38  
 Reliquerunt vii, 20  
 Reliquias vi, 37  
 Reliquis iv, 42  
 Reliquisse iii, 64. viii, 44  
 Reliquisset iii, 64  
 Reliquit ii, 76. iii, 10. iv, 66. 70. v, 78.  
   vi, 18. vii, 66  
 Reliquos capillos x, 83  
 Reliquum i, 50  
 Reluctatur v, 35  
 Rem i, 28. ii, 26. iii, 79. vi, 46. 60.  
   vii, 34. ix, 22 difficilem iv, 66 mag-  
   nam xii, 54  
 Remanent i, 16  
 Remansit v, 67  
 Remedium xi, 98  
 Remensus vi, 89  
 Remi xii, 3  
 Remiserisque vii, 55  
 Remisimus i, 102  
 Remisisti iv, 89  
 Remisit vi, 68. x, 95  
 Remissa iv, 14  
 Remissum corpus i, 50  
 Remisso x, 55  
 Remissus vii, 47. x, 101  
 Remittam i, 118  
 Remittas x, 7  
 Remitte ix, 91. x, 82. xi, 75  
 Remittere x, 37  
 Remittes x, 78  
 Remittet ix, 66  
 Remitti v, 59  
 Remittis vii, 55  
 Remittit xii, 94  
 Remos lentos iii, 67  
 Remotas x, 96  
 Removete xiii, 100  
 Remum S 26  
 Renasci viii, 40. v, 23  
 Renata vi, 1. 7  
 Renovabat ii, 75  
 Renovant v, 7  
 Renovantur viii, 80  
 Renovas vii, 32  
 Renuente ii, 11  
 Reo ii, 24  
 Reor iii, 100. viii, 33  
 Reorum ii, 36 mæstorum iv, 1  
 Reos pavidos iv, 5  
 Reparari ix, 102  
 Repellas viii, 40  
 Repellet iii, 46  
 Repente i, 83. iv, 2. 30. 59. v, 35. 44.  
   vii, 86. xii, 93  
 Repetam x, 96  
 Repetas ix, 4  
 Repetatque vii, 18  
 Repetens xi, 82  
 Repetes i, 59  
 Repetis iv, 79  
 Repetit v, 35. vi, 64. viii, 52. 75  
 Repetita xii, 18. 52  
 Replet vii, 20  
 Repletum xii, 91  
 Reponas ix, 38  
 Reponc ii, 37  
 Reponet xi, 31  
 Repono xii, 18  
 Reposcat viii, 38  
 Repugnas ix, 12  
 Repulit viii, 56  
 Repserunt S 21  
 Reptantes manus ix, 21  
 Reptanti lacertæ xiv, 172  
 Requiescere xiv, 141. 161  
 Requiescit vi, 18. i, 91. x, 61  
 Requiesque iv, 25  
 Requiram vii, 73  
 Requiret iii, 4  
 Requiris i, 2. vi, 53. 66. 77. 78. 88. vii,  
   34. 37. x, 102. xi, 60  
 Requirat xi, 24  
 Requirunt ii, 83  
 Rerum ii, 91. v, 1. vi, 64. viii, 2. 66.  
   ix, 42. xii, 49. xiv, 124  
 Res S 21. i, 80. ii, 28. iii, 38. 60. v,  
   61. vii, 18. 71. viii, 49. ix, 4. 37. 58.  
   x, 41. xi, 61 ardua vii, 28. xi, 5  
   eadem xii, 97 difficilis v, 12 est im-  
   periosa timor xi, 58 gratissima iv, 31  
   magna i, 18. iv, 81 non parva labore,  
   sed relictæ x, 47 nova S 18 parva x,  
   96 peregrina xi, 78 peracta iv, 91  
   periculosa vii, 75 pertriosa iii, 63  
   putida xii, 39 salva iii, 12 tertia ii, 1  
   una xii, 40  
 Resalutantes x, 70  
 Resalutas iv, 81

- Resalutat v, 21  
 Resaluto v, 57  
 Rescriptis ii, 9  
 Resecare iii, 74. vi, 52  
 Resecat iii, 24  
 Resecta fila xi, 52  
 Reservantem xi, 98  
 Reserves viii, 40  
 Reside iv, 13  
 Resignas ix, 36  
 Resina iii, 74 turpi xii, 32  
 Resinata vina iii, 77  
 Resolutior x, 98  
 Resonet vi, 85  
 Respectus viii, 18  
 Respexitque ix, 87  
 Respiciat x, 10  
 Respiciens ix, 35  
 Respicias v, 44. 55  
 Respicit x, 23. 51. xiv, 177  
 Responde iii, 4  
 Respondent ix, 12  
 Respondeo iv, 90  
 Respondes ii, 32. v, 61. vi, 5. x, 41  
 Respondet vi, 13. ix, 55  
 Respondi vi, 82  
 Respondit viii, 3. xi, 40  
 Responsa v, 1. ix, 92  
 Reste abrupta v, 62  
 Restes calvæ xii, 32  
 Restituatur xi, 11  
 Restituis x, 34  
 Restitute x, 87  
 Restituti facundi x, 87  
 Resultant ix, 69  
 Resupino vultu ix, 44  
 Resupinus xii, 77  
 Rete subdolum iii, 58  
 Retentas xii, 32  
 Retentus i, 47 sudor v, 79  
 Retia ii, 27. x, 37. xii, 1 rara xi, 21  
     subdola ii, 47. ii, 40  
 Retibus xiii, 68  
 Retices i, 107  
 Retinere x, 33  
 Retineret ix, 102  
 Retinet ii, 32. x, 44  
 Retorto crine vi, 39  
 Retro ii, 86. iii, 23  
 Retro flexus iii, 82  
 Retulit ix, 31. 77. xii, 29  
 Reveheris vi, 58  
 Reverentia ix, 38 major vii, 52 tanta ix,  
     80. xi, 5  
 Reversa ix, 39. xii, 98 vita vii, 47 feri-  
     tate ii, 75  
 Reversæ v, 67  
 Reverso xii, 31. 59 bis terque ix, 8  
 Reversuro viii, 32  
 Reversus viii, 52  
 Revinctus vi, 41  
 Reviso iv, 90  
 Reum vi, 26. x, 48. xii, 25 tonsum ii, 74  
 Revoca viii, 67  
 Revocas iii, 27. viii, 80  
 Revocasti vi, 83  
 Revocat v, 25. viii, 55  
 Revocatur v, 84  
 Revocatus xi, 5  
 Revocavit x, 2  
 Revoces viii, 8  
 Revocetur vi, 13  
 Revolvant xi, 1  
 Revolvere vi, 64  
 Reus x, 70. 87 pallidus i, 50 grandis  
     vii, 72  
 Rex ii, 18. v, 22. xii, 60 magne xii, 62  
 Rexerat vii, 63  
 Rexit vii, 52  
 Rhetica vina xiv, 100  
 Rheda x, 13  
 Rheda plena iii, 47  
 Rhenauam Sarmaticamque manum ix,  
     36  
 Rhene, pater Nympharum anniumque  
     x, 7  
 Rheni summe domitor ix, 7  
 Rheni famuli ix, 2  
 Rhenique v, 37  
 Rheno domito ii, 2  
 Rhenus iv, 11. viii, 11. xi, 96. xiv, 170  
     fractus vii, 7  
 Rhetor v, 21. 54. vii, 64. x, 70  
 Rhetora ii, 64  
 Rhetorasque v, 56  
 Rhetorem iii, 25  
 Rhetores ii, 64  
 Rhetoribusque ix, 74  
 Rhinoceros S 9. xiv, 53  
 Rhinocerotæ S 22. xiv, 52  
 Rhinocerotis i, 4  
 Rhodia copta xiv, 68  
 Rhodias fœminas iii, 58  
 Rhodium opus i, 71  
 Rhodon claram iv, 55  
 Rhodope S 21  
 Rhodopeius cultor, S 3  
 Rhodos ix, 21. x, 68 clara xiv, 68  
 Rhæcus ferox viii, 6  
 Rhombo iii, 60 Colcho xii, 57 Thessa-  
     lico ix, 30  
 Rhombum x, 30. xiii, 81  
 Rhombus latior xiii, 81  
 Rhytio ii, 35  
 Rictus pervios i, 105  
 Ride ii, 41  
 Rideas iv, 55  
 Rideat xi, 15



- Ridebis iv, 19. xiii, 57  
 Ridebit xii, 21  
 Ridens vi, 78  
 Ridensque ix, 69  
 Ridenti dominæ xii, 94  
 Ridere ii, 53. vii, 18. xi, 18  
 Rideris vi, 77  
 Rides i, 66. 90. ii, 58. v, 19  
 Ridet i, 69. iii, 20. iv, 3. ix, 37. x, 57.  
 51. 80. xii, 52  
 Rideto ii, 28  
 Ridetur i, 54  
 Ridicula iv, 20  
 Ridiculi Philistionis ii, 41  
 Rigas iv, 55  
 Rigeat vi, 73  
 Rigenz Dircenna i, 50  
 Rigent vi, 56  
 Rigentem aquam xiv, 117  
 Riget v, 31. vii, 95  
 Rigeque vii, 95  
 Rigida gente vi, 64 vena vi, 49. xi, 12  
 voce vii, 92  
 Rigidi Catones x, 19 Saloni xii, 21  
 Rigido Afro xii, 42 centurione xi, 3  
 leoni x, 65  
 Rigidum ix, 48  
 Rigidus cespex v, 31 fossor vii, 71  
 Riguæ aquæ xii, 31  
 Rigit iv, 59  
 Rima i, 35  
 Rimæ minimæ xi, 45  
 Rimas omnes xi, 98  
 Ripa vii, 50. ix, 30  
 Ripa alta x, 85 utraque x, 7  
 Ripæ v, 3  
 Ripis i, 51  
 Riserunt i, 104. v, 10. xii, 77  
 Risi i, 59  
 Risisti xi, 6  
 Risit viii, 56. ix, 35. 45  
 Risu perspicuo ii, 41  
 Risum ii, 41. vii, 18  
 Risus viii, 28  
 Ritui vi, 42 antiquos iii, 24 veteres viii,  
 80  
 Rivalis iii, 70  
 Rivali xi, 74  
 Rixantibus ix, 91  
 Rixa nobilis i, 37  
 Rixamarum iv, 55  
 Rixaris ix, 28  
 Robore i, 40. ix, 44  
 Rodas xiv, 69  
 Rodit v, 28  
 Ridere v, 60. vi, 61. x, 45. xiii, 2  
 Roga iii, 25. xi, 68. xii, 11  
 Rogabam ii, 30. ix, 45  
 Rogabatur ii, 30  
 Rogabis vii, 26  
 Rogabit iii, 1  
 Rogabo vii, 43. x, 24  
 Rogamus i, 36. 55. 97. v, 80. vi, 35.  
 viii, 2. ix, 69  
 Rogandum vii, 92  
 Rogante ix, 43  
 Roganti ii, 25. 92. iv, 15. x, 24. xi, 63.  
 xii, 71. 73  
 Rogare vii, 60. ix, 23. xii, 65. 80. 93  
 Rogarem vi, 10  
 Rogari viii, 24  
 Rogaris ii, 44  
 Rogas i, 64. iii, 68. iv, 15. v, 63. x,  
 32. xi, 58. 68  
 Rogasque viii, 76  
 Rogasse vi, 10  
 Rogasti ix, 52. xii, 80  
 Rogat i, 110. ii, 69. iii, 92. v, 84. viii,  
 21. 24. 48. ix, 23. 65. 95. x, 7. xi,  
 27. 55. 58. 71. 81. xii, 18. 26. xiv,  
 9. 81  
 Rogata iv, 82. xii, 98  
 Rogatam diu lucem x, 38  
 Rogate v, 6  
 Rogator iv, 30  
 Rogatores raucos x, 5  
 Rogatus iv, 90. viii, 52. xiii, 2  
 Rogavi iv, 77. vi, 20. ix, 68  
 Rogem v, 46  
 Regent viii, 8. x, 70  
 Regentque iv, 85  
 Rogeris ii, 44  
 Roges i, 118  
 Rogesque vi, 51  
 Roget i, 40. xi, 27. 58  
 Rogetis ii, 23  
 Rogi (Etæi ix, 66  
 Rogi Phæthontei iv, 25  
 Rogis xi, 41 mæstis x, 26 nigris xi, 91  
 Rogo ii, 11. 25. 79. 80. iii, 44. 52. 73.  
 76. 95. iv, 85. v, 25. 44. 82. vi, 5.  
 17. 20. vii, 86. 95. ix, 26. x, 14. 21.  
 41. 66. xii, 25. 63. xiii, 58  
 Rogo expectato iii, 95 medio xi, 54  
 uno x, 71  
 Rogos extremos x, 63 Hectorcos vi, 71  
 Rogum absentem ix, 77  
 Rogus infelix viii, 75  
 Roma S 2. 7. iii, 66. 95. iv, 8. v, 10. vi,  
 61. vii, 5. 6. 61. 99. viii, 11. 15. 21.  
 26. 50. 61. 65. ix, 29. 57. 80. 98. x,  
 2. 12. 18. 20. 30. 51. 53. 72. 74. xi,  
 3. 21. xii, 11. 42. 57. 59. xiv, 99.  
 129 aurea ix, 60 callida ix, 49 can-  
 dida viii, 65 magna xii, 68 major viii,  
 56 Martia v, 19 maxima vii, 96. x,  
 58 nova v, 7 pia x, 87. xii, 6 pileata  
 xi, 6 plurima x, 28 pudica vi, 4 ter-  
 rarum gentiumque Dea xii, 8 tota vi-  
 denda x, 6

- Roma v, 16. vi, 28  
 Romæ iii, 30. 38. dominæ i, 4. x, 103  
 Roman i, 4. 14. 38. 47. vii, 95. ix, 41. x, 36. xii, 3. 21. totam iv, 61  
 Romaui vii, 80. manus invicta ix, 2. mentula vii, 30. ora v, 69. x, 99. pax vii, 80. puella vii, 30  
 Romana historia xiv, 191. morte i, 79. simplicitate xi, 20  
 Romanæ iv, 23. brumæ vi, 80. togæ ii, 90. iii, 1  
 Romanam xi, 53. nurum xii, 21  
 Romani cothurni viii, 18. xi, 9. theatri xi, 13  
 Romano anseræ xiii, 73. sale viii, 3. Tarento x, 63  
 Romanos xiv, 121  
 Romanum forum i, 77  
 Romanus x, 7. vinitor xii, 57  
 Romuleus Terentus iv, 1  
 Romulus xiii, 16. 107  
 Ronchi i, 4  
 Ronchis iii, 82  
 Ronchos iv, 87  
 Rorantem nasum vii, 37  
 Rore nullo foveri ix, 19. pingui iv, 59  
 Rosa iii, 24. x, 19. 93. xiii, 127. sutilis ix, 94. felix vii, 89  
 Rosa æterna viii, 77  
 Rosæ clausæ xi, 18. hybernæ iv, 29  
 Rosaria cessura bifero Pæsto xii, 31  
 Rosarium v, 37  
 Rosas ii, 59. iv, 22. ix, 62. breves i, 44. hybernæ vi, 80. vexatas xi, 89  
 Rosasque iii, 68  
 Roseam lampada xii, 60  
 Roseis labris viii, 56  
 Roseo ore xi, 56  
 Roseos ministros xii, 64  
 Roseus ephebus vii, 80  
 Rosis xii, 17. xiii, 51. Pæstani iv, 42. sutilibus v, 64. textis iv, 55  
 Rosisque ix, 12. x, 32  
 Rosos spondylos vii, 20  
 Rostro longo xiv, 31. patulo ix, 32  
 Rota iv, 14. x, 104. xiv, 168. barbara x, 7. intacta transmisso petrauro xi, 21. molesta iv, 64. quassa ix, 58  
 Rota Sarmatica vii, 80  
 Rotæ Hispanæ iv, 46. Surrentinæ xiv, 102  
 Rotat vii, 67  
 Rubeam xiv, 95  
 Rubeant iv, 42  
 Rubeat iii, 2. iv, 17  
 Rubebat vi, 80  
 Rubelli Veientani i, 104  
 Rubens v, 8. ix, 68. cadus iv, 66. herba ix, 62. penna xiii, 71  
 Rubente lardo v, 78  
 Rubentem v, 4. Pæteron iv, 55  
 Rubentes pinnas iii, 82  
 Rubenti ore v, 2  
 Rubentibus pennis iii, 58  
 Rubentis acetæ xi, 56  
 Ruber ix, 91. xii, 54. urceus xiv, 106  
 Rubes ii, 43  
 Rubet vi, 61  
 Rubicunda conjux vi, 64  
 Rubicundam testam xiv, 114  
 Rubiginosis dentibus v, 28  
 Rubore vii, 12  
 Rubra paropside xi, 27. testa xiii, 7  
 Rubras breves iv, 64  
 Rubras genas viii, 56  
 Rubri croci viii, 33  
 Rubris aquis vii, 30  
 Rubro cado i, 56. nimbo v, 25. pulmone vi, 64  
 Rubuit ix, 61  
 Ructanti iii, 82  
 Ructat ix, 49  
 Ructatrix menta x, 48  
 Ructus i, 88  
 Rudem iii, 36. fœtum vii, 31. sodalem ii, 48  
 Rudes xii, 53. curas i, 67. filios x, 98. fontes vi, 42. lacernæ vii, 86. protomi x, 48. querelæ xi, 70  
 Rudi iii, 21. carbone xii, 61. ore viii, 56. versu ix, 12  
 Rudis agna ix, 72. colonus vi, 73. filia vii, 95. herba ii, 90. porticus i, 13. Peuce vii, 7. villa vii, 36. uva xiii, 68  
 Ruet i, 61  
 Rufa ii, 33. vi, 39. criminibus uxor xii, 32  
 Rufæ Canusinæ xiv, 129  
 Rufe i, 107. ii, 11. 29. 48. 84. iii, 82. 94. 100. iv, 13. 71. 83. v, 51. 72. vi, 82. 85. 89. vii, 68. viii, 51. ix, 89. xii, 96  
 Rufi ix, 40. xiv, 176. Instanti viii, 51  
 Rufine iii, 31  
 Rufina xi, 53  
 Rufis xiv, 129  
 Rufo i, 69. viii, 52. vi, 85  
 Rufus i, 69. iii, 20. x, 99. xii, 52  
 Rugas iii, 42  
 Rugosa pruna xiii, 29  
 Rugosarum Picenarum iv, 89  
 Rugosiorum frontem iii, 93  
 Ruina v, 74. xiii, 25. innocens i, 83. metuenda xiv, 197  
 Ruinæ Cyanæ vii, 19  
 Ruinas longas i, 83  
 Ruit i, 13. xi, 82  
 Ruitura i, 89  
 Rumor ii, 72. iii, 73. 80. 87. iv, 16. 69. gemmeus x, 3  
 Rumpant x, 13  
 Rumpatur ix, 98  
 Rumpe ii, 61

Rumpere iv, 64. xi, 104. xii, 11. xiv, 125  
 Rumpet x, 85  
 Rumpes i, 50  
 Rumpet i, 50. x, 79  
 Rumpinus xiii, 50  
 Rumpis ix, 71. xii, 98<sup>1</sup>  
 Rumpisque iii, 13  
 Rumpit xii, 18. xiv, 61  
 Rumpitur vii, 20. viii, 33. 61 invidia  
 ix, 98  
 Rupe Scythica S 7. xi, 81 summa xiii,  
 99  
 Ruperat x, 79  
 Rupere ix, 69  
 Ruperunt vii, 96  
 Rupes Prometheæ ix, 46  
 Rupta fila xi, 36 matella xii, 32 saxa  
 viii, 3  
 Rupta aluta xii, 26 cathedra xii, 18  
 Ruptæ mulæ ix, 58  
 Ruptos x, 56  
 Rura i, 13. iv, 60. v, 71. viii, 18. 56.  
 ix, 3. x, 85. xi, 70. x, 14 parva xii,  
 57 Castrana iv, 60 proxima xi, 52 sor-  
 dida x, 96 vicina Nomento xiii, 15  
 Rure iii, 20. 58. iv, 90. vii, 31. xii,  
 60 vero barbaroque iii, 58  
 Ruris x, 96 beati i, 56. iii, 47 Cam-  
 pani ix, 61 delicati vii, 17 Nomen-  
 tani vi, 43 Pæstani vi, 80  
 Rursus vii, 6. 58  
 Rus iii, 47. 58. iv, 61. 80. viii, 61.  
 68. xii, 57 majus xi, 19 æstivum  
 viii, 61 breve x, 79. i, 115 dulce  
 ix, 98 minimum ix, 19 notatum vii,  
 31  
 Rusones v, 28  
 Rustica i, 44 Dryas ix, 62 Flora v, 22  
 nomina iv, 55 liba x, 103 prædia vi,  
 5 perdix xiii, 76 turba iv, 66 Veri-  
 tas siccis capillis x, 72  
 Rusticas aras ix, 43  
 Rustice viii, 23. xiii, 15. xiv, 46 Gal-  
 ba x, 101  
 Rusticitate dura vii, 58  
 Rusticula xiii, 76  
 Rusticulum non nimis libellum x, 19  
 Rusticumque xii, 18  
 Rusticus iii, 24. 58. ix, 31. xiv, 58  
 Ruta xi, 18. 31. 52  
 Rutatos lacertos x, 48

## S

Sabæi S 3  
 Sabbatariorum iv, 4  
 Sabella cerussata ii, 41  
 Sabelle iii, 98. vii, 85. ix, 20. xii, 43.  
 lulle xii, 39

Sabello iv, 46. vi, 33. xii, 60  
 Sbellum xii, 39 divitem iv, 16  
 Sabellus iv, 46. xii, 39  
 Sabidi i, 33. iii, 17  
 Sabina sylvæ ix, 55  
 Sabina iv, 4  
 Sabinæ castæ ix, 41 Atestinæ x, 93  
 horribiles xi, 15  
 Sabinæum iii, 25  
 Sabine xi, 8. 17  
 Sabinis x, 44 antiquis i, 63 priscis x,  
 33  
 Sabino ix, 61  
 Sabinum vii, 97 conditum x, 49  
 Sabinus iv, 37. ix, 59  
 Saccetur ii, 40  
 Sacco sollicito xii, 60  
 Saccos graves quindecim ferventis auri  
 x, 74  
 Sacculumque v, 39  
 Sacculus xi, 3  
 Saccus nivarius xiv, 104  
 Sacer vii, 63 arcus viii, 65 campus iii,  
 47 lucus i, 54  
 Sacerdos absens x, 92  
 Sacra iv, 1. viii, 4. vii, 63. ix, 49. xi,  
 4. xiii, 66 Cybeles iii, 81 frugi  
 xii, 62 littora iv, 57 mystica Dindy-  
 mènes viii, 81 veneranda Musarum  
 x, 58 via xii, 2  
 Sacra aure vii, 99. via ii, 63  
 Sacræ gentis ix, 91 linguæ v, 69 tædæ  
 vi, 2  
 Sacraia vii, 73  
 Sacrata dona ix, 17  
 Sacratior iv, 1  
 Sacratissimis ix, 18  
 Sacratissimus Alcides vii, 50  
 Sacravit i, 115. 117  
 Sacri fontes iv, 57 lacus ix, 59 lateris  
 vi, 76 Maronis viii, 56 muneris S 24  
 Sacrilegos focos ix, 62 furores ix, 85  
 hamos iv, 30  
 Sacrilegium nefas ix, 71  
 Sacris iii, 6. 24. vii, 22. viii, 30. xii,  
 62 focis i, 22 frondibus vii, 74 ira-  
 tis iii, 24 piscibus iv, 30  
 Sacro Circo viii, 11 clivo i, 71. iv, 79  
 fœdere i, 94 pectore vii, 1  
 Sacrorum iii, 24  
 Sacros honores viii, 66 vultus iii, 66.  
 viii, 24  
 Sacrum vii, 2 nectar viii, 39 nemus i,  
 13 pectus vii, 2 Permessida viii, 70  
 Tiberim iv, 61 Vadaveronem i, 50  
 Sacrum dulce i, 1 populare x, 41  
 Sacrumque iv, 64  
 Sæcula S 27. 28. i, 108. v, 7. 10.  
 19. vi, 3. 60. vii, 19. x, 2. 19. 39

- cana viii, 80 centies peracta vi, 49  
 longa viii, 8 permensa ix, 30 prisca  
 S 27 redeuntia iv, 1  
 Sæpe i, 63  
 Sæpius iv, 29  
 Sæva S 18. vi, 59 discrimina S 12  
 febris x, 77 Fortuna iv, 18 libido  
 ix, 9 manus iii, 17 miracula i. 22  
 novacula ii, 66 ora i, 23 regna pati  
 ix, 66 suspendia i, 116 tela vi, 25  
 toxica i, 19. v, 76. x, 36  
 Sæva manu x, 50  
 Sævaque vi, 25  
 Sævas faces S 7  
 Sæve puer iii, 65  
 Sævi iv, 49  
 Sævi fasces xi, 98  
 Sæviet ix, 91  
 Sævior vii, 67. viii, 30  
 Sævis cultris xi, 84 faus xi, 82 oris  
 Cappadocum ix, 31 ratibus S 28  
 Sævīt S 6  
 Sæviusque vii, 95  
 Sævo coco xiii, 70 metallo iv, 55 mur-  
 mure ix, 69  
 Sævos leones i, 52  
 Sævus ii, 75. viii, 23 oryx xiii, 95  
 Saga vii, 54 garrula xi, 50  
 Sagarum viii, 58  
 Sagatus vi, 11  
 Sagax et astutus homo xii, 88  
 Sagis Leuconicis xiv, 159  
 Sagitta ix, 57  
 Sagittis Sarmaticis vii, 2  
 Sago excusso i, 4  
 Saguntī figuli iv, 46  
 Saguntini calices xiv, 108  
 Saguntino luto viii, 6. xiv, 108  
 Salaces bulbi iii, 75  
 Salamandra ii, 66  
 Salarīæque iv, 64  
 Salariorum i, 42. iv, 87  
 Salarium iii, 7  
 Salax xi, 25. xiii, 67. herba x, 48  
 Sale iv, 23. x, 48 æquoreo xiii, 89  
 multo vi, 44 multo nec tamen pro-  
 tero x, 9 pruriente xii, 96 Roma-  
 no viii, 3  
 Salebræ ix, 58  
 Salebras xi, 90  
 Salebrosus Sanctram xi, 2  
 Saleiane ii, 65  
 Salcianum tristiores ii, 65  
 Salem xiii, 23  
 Sales innocens iii, 99 nudi v, 2 novos  
 xiii, 1 tinctos Attico lepore iii, 20  
 Salesque v, 2. xi, 13  
 Salibus i, 42  
 Salicto consumto xi, 18  
 Salientem pisces i, 56  
 Salis vii, 25  
 Salit xi, 96. xiv, 104  
 Sallustius xiv, 191  
 Salmacis x, 30  
 Salo iv, 55. x, 103. xiv, 33 Celtiber  
 x, 20  
 Salonas littoreas x, 78  
 Salone i, 50  
 Salonen x, 104 patrum x, 96  
 Salonini vi, 18  
 Salonis rigidi xii, 21 tetrici xii, 3  
 Salsa res iii, 12  
 Salsas molas vii, 54  
 Saltas ii, 7  
 Saltem i, 35  
 Saltus iv, 66  
 Salva mentula iii, 85 uxor ii, 11  
 Salva rate vii, 19  
 Salubre corpus x, 47 frigus x, 30  
 Salubri pretio x, 104  
 Salvo Casare v, 6 duce vii, 60 Ma-  
 rone v, 10  
 Salus certa ii, 91 prima viii, 66  
 Salusque v, 1  
 Salutabat v, 21  
 Salutabo i, 109  
 Salutantes iv, 8  
 Salutas iv, 84. v, 66  
 Salutat vii, 45. ix, 93. xii, 77  
 Salutator i, 71. viii, 44. x, 10. 74. xiv,  
 74 inanis iii, 58  
 Salutatrix charta ix, 100 pica vii, 87  
 Salutatum i, 71. ii, 18  
 Salutatus v, 66 arator ix, 55  
 Salutavit v, 54. viii, 65  
 Salutem i, 69. 109. iii, 36. xi, 71. xii,  
 11 certam xii, 91  
 Salutemus v, 51  
 Salutent viii, 8  
 Salutes x, 104  
 Salutiferis aquis v, 1  
 Saluto ii, 68. xiv, 76  
 Samia testa iii, 81  
 Sana vi, 47 labra x, 22  
 Samarc vi, 69  
 Sanas plantas vii, 39  
 Sancta vi, 18 Cæsonia ix, 40 fides ix,  
 85. x, 44 nomina xi, 49  
 Sancta pietate vii, 15  
 Sanctaque iii, 69  
 Sanctæ uxoris x, 30  
 Sanctam vitam i, 79 urnam ix, 31  
 Sancte xii, 63 pater x, 28 Quirine x,  
 58  
 Sancti templi x, 92  
 Sanctior vii, 19  
 Sanctiora carmina vii, 17  
 Sanctiorem x, 31  
 Sanctioris aulæ v, 6  
 Sanctis focis ix, 32 umbris vii, 40  
 Sanctissime cultor juris et legum x, 37  
 Sanctius iii, 69. viii, 1

- Sancto amore vi, 29 duce iv, 2 marito  
     xi, 53  
 Sanctorum avorum viii, 50  
 Sanctra vii, 20  
 Sanctram salebrosam xi, 2  
 Sanctum illicetum iv, 55 Priapum vi, 73  
 Sanctus Numa xi, 15  
 Sandapila ii, 81  
 Sandapila angusta viii, 75  
 Sandapilæ ix, 3  
 Sane iii, 1  
 Sanet x, 56  
 Sanguine iv, 29. ix, 32. xiii, 87. xiv,  
     154 cognato unctum nomen xii, 41  
     facili i, 9 largo ix, 65 Lycambeo  
     vii, 12 multo vi, 32 primo xiii, 102  
     tenui i, 23  
 Sanguinea arena S 11  
 Sanguineam humum ii, 75  
 Sanguis x, 92  
 Sanos poetas xii, 46  
 Santonica virga ix, 95  
 Santonico bardocucullo xiv, 128  
 Sanum vi, 84  
 Sanus ii, 16. iv, 72. 81. xi, 28 Phil-  
     lippus vi, 84  
 Sapæ Laletanæ vii, 53  
 Sapiam xi, 20  
 Sapiant xiii, 13  
 Sapias xii, 68  
 Sapiat xi, 90  
 Sapiensis i, 16  
 Sapient x, 66  
 Sapis i, 118. ii, 41. iv, 54. viii, 20.  
     27. x, 72. 77. xi, 91. xii, 21. xiii, 5  
 Sapisti iii, 2. ix, 6. xi, 106  
 Sapit i, 4. 77. v, 58. vi, 64. vii, 25.  
     69. viii, 13. ix, 6. 12. x, 4. xiii,  
     32. 52. 71. 76. 84. xiv, 210  
 Sapor xiii, 76 melior xiv, 113  
 Sapore vario xi, 31  
 Sapores xiii, 61  
 Sappho vii, 69. x, 35  
 Σαπροφογείς iii, 77  
 Sarcina grandis viii, 75  
 Sarcinæque ii, 11  
 Sarcinarum xii, 32  
 Sarcinas xii, 32  
 Sarcinis totis ii, 68  
 Sardanapale xi, 11  
 Sardinia iv, 60  
 Sardois oris viii, 32  
 Sardonycha miserum xi, 37  
 Sardonychæ iv, 61. v, 11 Indos iv, 28  
     pares xi, 27 veros ix, 60. x, 87  
 Sardonychata manus ii, 29  
 Sarmata pastus S 3  
 Sarmatica rota vii, 80  
 Sarmaticæ laurus vii, 6  
 Sarmaticam Rhenanumque manum ix,  
     36  
 Sarmaticas gentes viii, 11  
 Sarmatici Istri ix, 102  
 Sarmaticis sagittis vii, 2  
 Sarmatico equo vii, 30  
 Sarrire iii, 93  
 Sarsina ix, 59  
 Sarta teges xi, 32  
 Sarta cute i, 104  
 Sassinate iii, 58  
 Sac ii, 18. viii, 64  
 Satellite i, 22  
 Satiat i, 58. ix, 72  
 Satiatur iv, 38  
 Satiatus vii, 80  
 Saties vi, 35  
 Satietur viii, 36  
 Satis S 6  
 Satisfacere xii, 79  
 Satisfecit xii, 14  
 Satisque i, 53  
 Satius x, 37  
 Sator pulcherrime annorum nitidique  
     mundi (Jani περίφρασις) x, 28  
 Satum Bacchum S 12  
 Sator i, 93. iv, 23. ix, 60. x, 59. xi,  
     108. xiii, 2. 8. 34. 73. xiv, 69 his-  
     trio xii, 78 minister iii, 57 verna ii,  
     90  
 Saturæ cæsæ x, 96  
 Saturas xi, 52  
 Saturat viii, 28  
 Saturata melle Cydonia xiii, 24 ostrea  
     iii, 60  
 Saturatas vestes viii, 48  
 Satureia improba iii, 75  
 Saturis x, 48  
 Saturnalia v, 84. xi, 2 bona xiv, 70  
     fructuosiora iv, 46  
 Saturnalibus vi, 24. vii, 53  
 Saturnalitiæ salebræ v, 19  
 Saturnalitis nuces v, 30. vii, 91  
 Saturnalitis luto xiv, 182 tributo x, 17  
 Saturnalitis versus xi, 15  
 Saturni ii, 85. iv, 89. x, 29. xiv, 72  
     feriis xii, 82  
 Saturninum iv, 11  
 Saturne iii, 29. xii, 62. xiv, 1  
 Satorum Martem vi, 32  
 Satyras xii, 95  
 Satyri iv, 44. xiv, 107  
 Satyris x, 99  
 Saucia S 12. iii, 68 colla xi, 70 vena  
     iv, 66 Terpsichore iii, 68  
 Saufeium ii, 74  
 Sauromatæ xii, 8  
 Saurotonos Corinthius xiv, 172  
 Saxa iii, 82. vi, 42. ix, 46. x, 37. xii,

- 14 alta xi, 90 dura ix, 41 rupta  
 viii, 3 sordida v, 22 Tarpeia ix, 2  
 Saxetani lacerti vii, 78  
 Saxi Spartani i, 56  
 Saxis x, 63. 85  
 Saxo Phario i, 89  
 Saxorum x, 56  
 Saxum iii, 93. viii, 44 tritum xii, 57  
 Scabie v, 60. vi, 37  
 Scabies xi, 7  
 Scævola i, 104  
 Scalas ducentas vii, 20  
 Scalis i, 118  
 Scalpi iii, 93  
 Scalptorium xiv, 83  
 Scamnis v, 41  
 Scaphium xi, 11  
 Scapulas xiv, 83  
 Scapulis vi, 59  
 Scarum avidum v, 18  
 Scarus xiii, 84  
 Seazon i, 97. vii, 26  
 Scelerata lues i, 102 manus xi, 84 poë-  
 mata iii, 50 vipera iii, 19  
 Scelerate magister ludi ix, 69  
 Sceleratus S 7  
 Seclūs i, 19. ii, 46. iii, 66. vii, 14.  
 ix, 7. 26. 42. xi, 91. 93 infandum  
 vii, 14  
 Scena v, 30  
 Scenæ ix, 29  
 Scenicus ix, 29  
 Sceptrā x, 62  
 Scheda summa iv, 91  
 Schemate dubio iii, 68  
 Schola ii, 64  
 Schola iii, 20. iv, 61. i, 36  
 Sciat v, 20. 60. vi, 79. ix, 29. xii,  
 48  
 Scidisti iii, 12  
 Sciente fama viii, 38  
 Scierit iv, 79  
 Sciero v, 33  
 Sciet i, 67. ix, 30  
 Scilicet i, 52  
 Scimus i, 66. viii, 82  
 Scinde ix, 74  
 Scindere iii, 94  
 Scio i, 24. iii, 71. iv, 42. vi, 65. vii,  
 86. ix, 96. xi, 64. 107. xii, 89  
 Scipio victor ii, 2  
 Scire ii, 73. iii, 20. 44. vii, 28. viii,  
 30. x, 4. 68. xi, 8. xii, 57. 97  
 Scires v, 68  
 Scis i, 82. 88. ii, 28. 79. iv, 67. v,  
 50. 84. vi, 31. 56. 63. vii, 26. 47. 92.  
 ix, 36. 73. x, 104. xi, 20. 52. 67. 90.  
 xii, 14. xiv, 46. 121  
 Scissa humus ad Mancs xii, 62  
 Scisso ventri xiv, 60  
 Scit iii, 43. 63. iv, 42. viii, 11. 70  
 Scitis i, 43  
 Scito ix, 34  
 Sciunt xii, 43  
 Sciurus inamabilis v, 37  
 Scombrī xiii, 40 expirantis xiii, 103  
 Scombris iii, 50. iv, 87  
 Scopæ xiv, 82  
 Scopæque iv, 39  
 Scopas xiv, 82  
 Scopuli S 21  
 Scopulos ii, 24  
 Scorpe x, 58  
 Scorpi ix, 26  
 Scorpius improbus iii, 44  
 Scorpo iv, 67. xi, 1  
 Scorpūs x, 53. 74  
 Scortea pænula xiv, 130  
 Scribam xiv, 1  
 Scribant viii, 3  
 Scribarum viii, 38  
 Scribas vii, 25. xi, 61. xiv, 219  
 Scribat ii, 86. vi, 14  
 Scribe i, 108  
 Scribebamus xii, 95  
 Scribente penna ix, 14  
 Scribere i, 36. 71. iii, 9. v, 16. vi, 14.  
 64. 65. vii, 4. 85. ix, 14. 90. x, 21.  
 33. xii, 95  
 Scriberet i, 69  
 Scribet xiv, 6  
 Scribi xii, 48  
 Scribis i, 111. ii, 89. iii, 69. v, 53.  
 vi, 63. vii, 85. ix, 51  
 Scribit iii, 9. iv, 49. vii, 90. viii, 29.  
 62. x, 102. xi, 61. xii, 61  
 Scribitque iii, 63  
 Scribitur x, 44  
 Scriblita circumlata iii, 17  
 Scrinia i, 2. 4. iv, 87. vi, 64 plena iv,  
 33  
 Scrinioque i, 67  
 Scrinium xiv, 37  
 Scripsi ii, 9. x, 5. xii, 79  
 Scripsimus xi, 16  
 Scripsisse vii, 51  
 Scripsit v, 21. 54. vii, 72. x, 97  
 Scripta ii, 71. iii, 68. xiv, 7 ingeniosa  
 vi, 60  
 Scriptis postibus i, 118  
 Scriptor falsus iii, 30  
 Scriptula x, 55 sex iv, 89 tota v, 19  
 Scriptum signum xiv, 87  
 Scriptura i, 67  
 Scriptus iii, 68. xi, 4  
 Scrobe x, 97  
 Scutica x, 62  
 Scutulam bessalem viii, 71

- Sentulas leves xi, 31  
 Scutum xiv, 213  
 Scylla vii, 38  
 Scyllæ vii, 44  
 Scyllam x, 35  
 Scyphos vii, 72  
 Scyphosque xii, 69  
 Scyphus viii, 6  
 Scythæ pellis x, 62  
 Scythas smaragdus iv, 28  
 Scythica rupe S 7. xi, 84  
 Scythicas flammæ xii, 15 casas x, 20  
 Scythici freti vii, 19 luci xii, 53 poli vi, 58  
 Scythicis ignibus xiv, 109  
 Scythico nodo ix, 102  
 Secant ix, 58  
 Secare xiv, 143  
 Secaret iii, 24  
 Secat iii, 24. v, 38. x, 59. xi, 84  
 Secatque xi, 31  
 Secat ix, 93  
 Secessus algidos x, 30 mihi jucundos nec laboriosos x, 104 Tusculanos x, 30  
 Secreta carmina i, 67 pectora v, 5 quies vii, 32  
 Secreta sylva xii, 18  
 Secretius vitium iii, 77  
 Secreto cum cinado x, 40  
 Secretos triumphos viii, 15  
 Secretumque grandius xi, 45  
 Secretusque vii, 35  
 Secta ligna xiv, 3 luna xii, 57 ova x, 48  
 Secta placenta ix, 91  
 Sectæ placentiæ iii, 77  
 Sectaris xi, 87  
 Sectarum ix, 48  
 Secti podicis vi, 37  
 Sectile porrum x, 48  
 Sectis comis ii, 66  
 Secto dente xii, 83  
 Sectus x, 5 Gallus v, 41 puer arte mangonis ix, 7  
 Secuisti xiv, 211  
 Secuit v, 48  
 Secunda vi, 70 cura ix, 80 fama vii, 27 mensa iii, 50 plectra vii, 23 poma xiii, 50  
 Secundæ mensæ v, 78  
 Secundi docti v, 80  
 Secundilla mortua ii, 65  
 Secundis mensis iii, 17  
 Secundo ii, 44. v, 80. vii, 84  
 Secundum i, 2. iv, 23. xii, 8  
 Secundus ii, 93. iv, 23. ix, 1. xii, 75. xiv, 155 tristis vii, 92  
 Secura i, 20 gaudia vi, 47  
 Secura manu xi, 12  
 Securae xiv, 3  
 Securam vii, 2  
 Securaque Tristitia vii, 47  
 Securi magistri S 18. ii, 75  
 Securicula xiv, 36  
 Securius præda i, 105  
 Securis diebus v, 20  
 Securius xii, 63  
 Securo iv, 84 damno i, 83 ministro xii, 74  
 Securos artus ix, 39 sinus viii, 78 somnos ix, 93  
 Securus iii, 58. 70. iv, 81. v, 80. viii, 46. ix, 65. 66 hortus x, 94 puer v, 31  
 Secuta i, 63. ii, 41  
 Secutus vii, 45. xi, 41. 69  
 Sed i, 39  
 Sede (verbum) viii, 67  
 Sedeas v, 27. xi, 98. 99  
 Sedens ix, 44 lactuca x, 48  
 Sedent vi, 66. viii, 33. xi, 81  
 Sedentem iii, 44. v, 49  
 Sediti iii, 44  
 Seditis viii, 32  
 Sedito iii, 95  
 Sederat xi, 104  
 Sedere v, 8. 14. 38. 41. xi, 7. xiv, 197  
 Sederet iv, 2. xii, 70  
 Sederit vii, 1  
 Sedes iv, 44 patrias viii, 3  
 Sedet ii, 17. 29. iv, 30. vii, 51. viii, 57. ix, 39. xi, 77  
 Sedetis v, 38  
 Sedit xi, 91  
 Seges xi, 18 sterilis v, 42  
 Segmentatus vi, 74  
 Segnis caupo iii, 58  
 Selibra x, 57 rasa viii, 71 argenti x, 14  
 Selibra plumbea i, 100  
 Selibræ leves vii, 72 Saturnalitæ v, 19 tres iv, 66  
 Selium ii, 11. 14. 27  
 Selius ii, 14. 60. iv, 21  
 Sella iii, 36. ix, 23 clausa ii, 99 recens ii, 57  
 Sella xii, 17  
 Sellam iv, 51. v, 61. ix, 101  
 Sellamque x, 10  
 Sellariolis v, 70  
 Sellas v, 14 Patroclianas xii, 77  
 Semel i, 100  
 Semelen v, 72  
 Semelque iv, 61  
 Semicinctium xiv, 153  
 Semicremata thura xi, 54  
 Semidoceta manu x, 92

- Semifultus v, 14  
 Semina v, 42  
 Semiramia acu viii, 28  
 Semiramis ix, 76  
 Semissem xi, 105  
 Semisupinus vi, 35  
 Semita vii, 61 alta v, 22  
 Semiviri ix, 21  
 Semiviro iii, 91  
 Semodius iv, 46  
 Semodiusque vii, 53  
 Semper i, 80  
 Semperque v, 52  
 Semproni vii, 41  
 Sempronia xii, 52  
 Sena iv, 76 millia annua ix, 10  
 Senator xi, 24. xii, 26 omnium justis-  
 simus x, 72  
 Senatum xi, 4  
 Senatus viii, 15. 66. x, 27 Dominus  
 xiv, 1  
 Sene vi, 8. xi, 81. xii, 70. 91 ardelione  
 iv, 79  
 Senecæ ix, 43 docti iv, 40 facundi vii,  
 45  
 Senecas i, 62  
 Senecasque xii, 36  
 Senecta annosa i, 106  
 Senecta nimia piger x, 24 Nestorea xiii,  
 117  
 Senectæ iv, 25 longæ vi, 49 Nestoræ  
 ix, 30 peregrinæ xiii, 29  
 Senectam Pyliam viii, 2. x, 38 vete-  
 rem v, 7  
 Senectus rara vi, 29 serior v, 6  
 Senem iii, 91. iv, 7. 13. 50. 53. 73. x,  
 44. 53. 83 cadum xi, 36 Cecropium  
 x, 33 Cynicum iii, 93 Pylum xi, 60  
 Senes i, 26. v, 10. vi, 70. x, 71. xiv,  
 47 juvenesque ficosi vii, 71 multi  
 x, 30 servos xi, 70  
 Senesque i, 4. vii, 35. 71. ix, 9  
 Senex i, 109. iv, 50. vi, 3. vii, 40. viii,  
 44. 64. x, 32. 96 Laërtes x, 67 mi-  
 rator x, 87  
 Seni Baccho xiii, 23  
 Senia xii, 27  
 Senibus iv, 56 autumnis iii, 58 cynis  
 v, 37. ix, 43 Damascenis v, 18  
 Senio xiii, 1  
 Senior iii, 69. xi, 32. xii, 68 avus vii,  
 74 Ladon x, 85 dens ix, 58 omnis  
 vii, 88  
 Seniore vi, 3 cado ix, 94  
 Senique viii, 27  
 Senis vi, 28. vii, 63. ix, 46. xiv, 36  
 catuli v, 10 falciferi xi, 6 garruli x,  
 5 magni vii, 69  
 Senos vii, 53. ix, 43 annulos xi, 59  
 Sensere iii, 91  
 Senserunt xi, 52  
 Sensit i, 102. iii, 19. 91. viii, 11  
 Sensuro viii, 38 caballo v, 25  
 Sensus vii, 95 patrios iv, 75  
 Sentiantur i, 110  
 Sentiat v, 6. vi, 38. 68. vii, 23. x, 5.  
 87  
 Sentiatque v, 28  
 Sentienti i, 1  
 Sentire vi, 29. viii, 33. ix, 62  
 Sentis v, 64. viii, 27. xi, 11  
 Sentit S 17. i, 110. v, 20. x, 30. xi,  
 60  
 Separentur vi, 70  
 Sepelire xi, 15  
 Sepone vii, 29  
 Seposita S 3. iv, 14  
 Sepositi vi, 16 loci vi, 15  
 Seposito ii, 43  
 Seposuitque ix, 60  
 Septa ii, 14 media ii, 57 tota x, 80  
 Septem i, 72. 100. ii, 44. iv, 15. v,  
 12. 29. vi, 8. 30. 35. 39. vii, 17. 53.  
 58. 67. ix, 16. 79. 88. x, 48. xiv,  
 72 erinibus xii, 32 montes iv, 64  
 natorum jus xi, 12  
 Septemque viii, 3  
 Septena v, 27  
 Septenaria polita iv, 46  
 Septenas aquas iv, 25  
 Septenis vi, 73  
 Septenos montes viii, 36  
 Septima iv, 8. x, 43 hyems xi, 91 lus-  
 tra xii, 31 vitis xiii, 114  
 Septimanque acerram x, 24  
 Septimas i, 100  
 Septingenta vii, 10  
 Septis ix, 60  
 Septitiana libra viii, 71  
 Septitiane xi, 107  
 Septitiani iv, 89  
 Septunce viii, 51 multo iii, 82  
 Sepulcro i, 117. x, 67. xi, 13. 91 juncto  
 vi, 28 regali iv, 59  
 Sepulti Blæsi viii, 38  
 Sequaces lanas xii, 57  
 Sequanica textriciis iv, 19  
 Sequar iii, 36. x, 10  
 Sequebaris xii, 32  
 Sequens vii, 43  
 Sequentem v, 44  
 Sequeris i, 9. iv, 9. vii, 35. 100  
 Sequeris v, 78. x, 78  
 Sequi vii, 44. viii, 72. ix, 79. xii, 44.  
 52  
 Sequitur ii, 57. ix, 39. xii, 18



- Sequantur iii, 58  
 Sera i, 16. x, 71 fistula ix, 62 gloria i, 26  
 Sera coronide x, 1 nocte viii, 75  
 Sera xi, 32 perpetua x, 28  
 Seram matellam vi, 89  
 Serapin ix, 30  
 Seraque i, 35. xi, 45  
 Seras ix, 47 epidipnidas xi, 31 lucernas x, 19 uvas iii, 58  
 Serena vi, 42  
 Serena fronte vii, 12  
 Sereni Annæi viii, 81  
 Sereni Jovis v, 6 Jovis ora ix, 25  
 Serenioræ cælo iv, 64  
 Sereno vii, 45  
 Sereno cælo xiv, 130 ore ii, 24  
 Serenos æstus i, 50  
 Serenum focum iii, 58 nitidum vi, 42  
 Serenus apex viii, 36  
 Scia v, 16. vii, 68  
 Serica ix, 38. xi, 8 prima xi, 27  
 Sericis pulvinis iii, 82  
 Senior vii, 96 senectus v, 6  
 Serius i, 109. iii, 36  
 Sero i, 32. v, 65. 67. viii, 67  
 Serpens xi, 18 cælatus vi, 92 Massylus x, 91  
 Serperet i, 79  
 Serpit iv, 59  
 Serra xi, 100. xiv, 143  
 Serranus iv, 37  
 Serta i, 77. viii, 82. ix, 36. 102 Bacchica vii, 63 florea viii, 77  
 Sertis mollibus vii, 89 textilibus vi, 80  
 Sertorius ii, 84. iii, 79. vii, 10  
 Serva ii, 78. ix, 18  
 Servabor viii, 51  
 Servant vii, 61. ix, 60  
 Servantur i, 23. 44. 104  
 Servare x, 33. 34. xi, 52  
 Servari x, 77  
 Servat iii, 58. viii, 33. 64. ix, 75. x, 16. 91  
 Servate vi, 38. xi, 4  
 Servatur viii, 80  
 Servavit iii, 21. xiii, 74  
 Serves ii, 78. xii, 49. xiv, 44  
 Servetque xiv, 108  
 Servi vii, 35. ix, 93 lascivi xiv, 79 Phrygii xi, 104  
 Serviant i, 105. ix, 43. 91  
 Serviet i, 117. ii, 1  
 Servio xiv, 101  
 Servique ii, 11 paterni vii, 62  
 Servire ix, 66. x, 56. xii, 60. xiv, 220  
 Servit iii, 31. v, 13. vii, 32. ix, 42. x, 94  
 Servitio gravi i, 52  
 Servitur ii, 32  
 Serviunt x, 30  
 Serum ii, 64. iv, 40. v, 58. viii, 41. ix, 48 iter ii, 14. xii, 8  
 Servo i, 12. xi, 75 amico ii, 32  
 Servorum vi, 33  
 Servos i, 86 senes xi, 70  
 Serns viii, 31 ambulator ii, 11 civis ix, 1 conviva viii, 39 Germanicus xiii, 4 spectator S 24  
 Servulus macer viii, 75 paternus ix, 88  
 Servum ii, 18. 68. 82. v, 57. ix, 93. x, 31. xii, 30 nostrum ii, 32  
 Servus xii, 26 succinctus vii, 35 tectus xi, 75  
 Sesquipedalis mentula vii, 14  
 Sesquipede viii, 60  
 Sessiles lactucas iii, 47  
 Sestertia vi, 20 bis quina x, 75 centum ii, 63. iv, 67 decem xi, 76 mutua ii, 30 quinque x, 14 sex vi, 30  
 Sestertium i, 59  
 Seta x, 30 tremula i, 56  
 Setia xiii, 23 cara x, 36 pendula xiii, 112  
 Setiger metuendus xiii, 93  
 Setina iv, 69. viii, 51. ix, 3. xiii, 124 gleba ix, 23  
 Setini clivi arce x, 74 trientes x, 13  
 Setino xii, 17  
 Setinos trientes xiv, 103  
 Setinum vi, 86. xiii, 112  
 Setis ii, 36. vi, 56  
 Seu ii, 44  
 Severa dona x, 73 frons xi, 2  
 Severam aurem vi, 82  
 Severe Cato i, 3  
 Severe ii, 6. v, 11. 80. vi, 8. vii, 34. 49. 79. viii, 61 docte xi, 57  
 Severi vii, 38. viii, 3. ix, 87 Æaci x, 5 Martis x, 30  
 Severiores Musas ix, 12  
 Severitate i, 36. iv, 14  
 Severo v, 80 docto xi, 57  
 Severos versus i, 36 vultus iii, 41  
 Severum x, 19  
 Severus iii, 20  
 Sevit x, 79  
 Sex i, 72 cyathos xi, 27. 36 scriptula iv, 89 sestertia vi, 30  
 Sexagesima limina xii, 26 messis iv, 79. vi, 70  
 Sexaginta vii, 9  
 Sexcenta ix, 38  
 Sexcentas gausapinas vi, 59  
 Sexcenti xi, 65  
 Sexcentis xi, 65  
 Sexcentos vi, 66  
 Sexdecim vii, 67

- Sexta iv, 8. x, 48 hyems x, 61  
 Sexta v, 37 hora iii, 100 bruma xii, 62  
 Sextante viii, 71  
 Sextantes v, 64. xii, 28  
 Sexte ii, 3. 44. 55. iii, 38. iv, 68. v, 38. vii, 86. viii, 17. x, 21. 57 facunde v, 3  
 Sextiliane i, 12. 27. x, 29  
 Sextilianum vi, 54  
 Sextiliaus vi, 54  
 Sextille ii, 28  
 Sextium i, 42  
 Sextius i, 42  
 Sexto anno viii, 71 mense iii, 68  
 Sextulasque x, 55  
 Sextum mensem x, 75  
 Sextus ii, 44. iii, 11. vi, 1. 85 lapis ix, 102  
 Sexus i, 91. ix, 9  
 Si i, 109  
 Sibi ipsi v, 24  
 Sibylla casta xiv, 114  
 Sibyllæ Euboicæ ix, 30  
 Sic i, 54  
 Sica iii, 16  
 Sica xi, 28  
 Sicambri S 3  
 Sicania apes ii, 46  
 Sicanias apes xi, 8 urbes vii, 64  
 Sicca domus ix, 19 pagina iv, 10 puella xi, 81  
 Sicca lacunæ iv, 4  
 Siccare viii, 70  
 Siccatum i, 27  
 Siccaverat vi, 89  
 Sicci Nomenti xii, 57 Pœni x, 20  
 Siccis aquis iv, 3 genis i, 79. xii, 3 ocellis i, 93 rustica Veritas capillis x, 72  
 Sicco gradu v, 22 lumine x, 80  
 Siccos æstus vi, 42  
 Siccus x, 5. xii, 30. 32 onyx xi, 50  
 Siculas undas vii, 45 oves iv, 49  
 Siculi favi xiii, 105  
 Siculis vii, 64  
 Siculo profundo xiii, 80 pulvere v, 65  
 Siculos favos xiii, 105 fratres vii, 24  
 Siculus ii, 84  
 Sicut x, 30  
 Sidera vi, 58. viii, 36. ix, 23. 26. 44. 72. 102. x, 51 celsa ix, 62 horrida brumæ (i. e. hyems) ix, 13 pigra ix, 46 tarda viii, 21  
 Sidere vii, 92 Cleonæo iv, 60 percussa lingua xi, 85  
 Siderei Dei xii, 60  
 Sidereos mares ix, 37 ministros x, 66  
 Sidereus Colossus, S 2  
 Sideribus iv, 42 solibusque Arctoïis x, 6  
 Sidoniæ conchæ xiv, 154  
 Sidonio amore vii, 32  
 Sidus iii, 4 gratum S 26  
 Sigerios meros iv, 79  
 Sigilli parvi xiv, 171  
 Sigillum xiv, 178 gibberi fictile xiv, 182  
 Sigma x, 48  
 Signa iii, 82. v, 39. ix, 88. xi, 20 lucida ix, 72 Martia xi, 3  
 Signandi ix, 53  
 Signanti v, 39  
 Signat i, 13. iv, 45. ix, 88. x, 70. xi, 36. xiv, 33  
 Signata i, 54. xiv, 79  
 Signatas i, 67  
 Signatur vi, 27  
 Signatus cascus xiii, 39  
 Signavit ix, 60. 75  
 Signet ix, 17  
 Signina morantia liquidum ventrem xiii, 116  
 Signinum xiii, 116  
 Signum scriptum xiv, 87 victoriae xiv, 170 mortiferum vii, 37  
 Sila xi, 23  
 Silam xi, 23  
 Silanus vi, 62  
 Silaos certos iv, 55  
 Sile iv, 61  
 Silcant i, 26  
 Sileat S 1  
 Silentia ix, 69 pretiosa v, 69  
 Silentio x, 3  
 Silentium i, 67. iii, 82  
 Silet ix, 30. xi, 102  
 Silice duro ix, 76  
 Siligineis cunnis ix, 3  
 Siligineus Priapus xiv, 69  
 Sili iv, 14 perpetui vi, 64. vii, 63  
 Silio viii, 66  
 Silius viii, 66. ix, 87. xi, 48. 49  
 Siluere v, 23  
 Silvia xiii, 96  
 Sima nare vi, 39  
 Simila ex tritico xiii, 10  
 Similæ iii, 11. vi, 75. xiii, 10  
 Similem cercopithecon vii, 87 Issam i, 110 Libyn vi, 77 puerum iii, 39  
 Similes iii, 88. viii, 35. x, 65. 100 aves xii, 31 gemmas iv, 61 ministros ix, 37. 106 toros vii, 58  
 Simili Hercule ix, 102 lana x, 42  
 Similis i, 110. v, 51. x, 55 Chia xiii, 23 pompa xii, 62

- Simillima xiv, 127 loro madido inguina  
 vii, 58  
 Simius calidus xiv, 202  
 Simplex ix, 41. xii, 35. xii, 66  
 Simplici turbæ x, 62  
 Simplicibus cibus iv, 30 annis x, 20  
 Simplicior x, 33  
 Simpliciore manu viii, 80 mœcha vi, 7  
 Simplicitas prudens x, 17  
 SimPLICITATE nivea viii, 73 Romana xi,  
 20 vera i, 40  
 Simpliciter i, 88. iii, 42. xi, 63. xii, 35.  
 xiv, 215  
 Simplicius iii, 54. vi, 59. ix, 16. x, 83  
 Simul vii, 18. xi, 58  
 Simulabis xi, 7  
 Simulent ii, 35  
 Simulque x, 35  
 Sinat xi, 60  
 Sincera soboles vi, 25  
 Sincerior viii, 73  
 Sindone olenti ii, 16 quotidiana xi, 1  
 Tyria iv, 19  
 Sine i, 34  
 Singula ii, 6. iii, 53. xi, 8  
 Sinis iv, 55. vii, 32. viii, 38  
 Sinisque vi, 31  
 Sinistra viii, 30. xi, 73. 99  
 Sinistram xii, 29  
 Sinistras vii, 72  
 Sinistris nobilibus xiv, 46  
 Sinu S 26. ii, 6. i, 16. v, 35. viii, 57.  
 ix, 31. xii, 49. 83. xiv, 206 Cinyphio  
 xiv, 140 tepenti vii, 20 tepido viii,  
 59 turpi xi, 54 vacuo x, 78  
 Sinuessa mollis vi, 42  
 Sinuessanis prelis xiii, 111 undis xi, 82  
 Sinuessano lacu xi, 7  
 Sinum iii, 2. 58  
 Sinumque iv, 51  
 Sinus ii, 26. iv, 3. vi, 61. viii, 32. xiii,  
 100 maternos vi, 38 securos viii, 78  
 sordidus v, 16  
 Sirenas iii, 64  
 Sirius iv, 66  
 Sistant xiii, 116  
 Sistra garrula xiv, 54  
 Sistrataque turba xii, 29  
 Sisyphi inquieti x, 5 lassi v, 80  
 Sita x, 67  
 Siti morosa xiv, 105  
 Sitiam x, 96  
 Sitebat xii, 70  
 Sitenubus hortis ix, 19  
 Sitim ii, 53. iii, 22. vi, 35 avidam i,  
 50 captivam xi, 96 vrecundam viii,  
 70  
 Stio iv, 69. xiii, 82  
 Sitire viii, 51  
 Sitis i, 23. vi, 47. viii, 35 ingeniosa  
 xiv, 117 parca xiii, 116  
 Sittit ii, 40  
 Situ viii, 3. xi, 90  
 Situs vi, 76. xii, 52  
 Sive ii, 8  
 Smaragdus v, 11 Scythas iv, 28  
 Sobolem vi, 39  
 Soboles vi, 38 sincera vi, 25 vera vi, 3  
 Sobria ii, 73 lana xiv, 151 verba i, 28  
 Sobrias nequitias i, 107  
 Sobrius iii, 16. 82. xi, 6. xii, 30. 70  
 Soccum viii, 3  
 Socer viii, 70. ix, 71  
 Socerî x, 33  
 Socero vii, 68  
 Socias dapes ix, 72  
 Socio iv, 75  
 Socius vi, 68  
 Socratis x, 99  
 Socrum x, 67  
 Sodale i, 107 juncto i, 87  
 Sodalem ii, 44. xii, 34 rudem ii, 48  
 Sodales i, 16. iv, 61. xi, 88 paucos, seu  
 veteres x, 104 veteres i, 100  
 Sodali v, 19 caro vii, 84. xiv, 11 leviter  
 noto, ibid. veteri x, 37. xii, 25 veteri  
 fidoque ii, 43. v, 19  
 Sodalis ii, 44 desertus ix, 3 felix vetus-  
 que ii, 39 novus i, 55 vetus i, 55. vii,  
 86  
 Sola alea iv, 66 basia i, 77. viii, 46 Co-  
 rinna v, 10 femina xii, 97 lemmata  
 xiv, 2 pictura ix, 77 puella iv, 25  
 Sola matre xiii, 97 ratione ix, 56 virgine  
 xiv, 163 voce iv, 27  
 Solam coronam ix, 25  
 Solaque monumenta x, 2  
 Solas v, 42. viii, 64  
 Solatia ii, 91  
 Soldum iv, 37  
 Sole i, 78. iii, 20. ix, 2. xiii, 80 medio  
 iii, 44 nimio viii, 33 modico xii, 29  
 Soleæ lanatæ xiv, 65  
 Soleas iii, 50. viii, 59  
 Soleasque xiv, 65  
 Soleatus xii, 83  
 Solebam xi, 65  
 Solebas ii, 6. v, 44. 84. xii, 3. 72  
 Solebat i, 7. ii, 22. xi, 104. xiii, 14  
 Solem ii, 41. ix, 26  
 Solenne munus ix, 55  
 Solennesque jocos x, 17  
 Solennia gaudia xii, 62 postera xi, 65  
 Solennibus viii, 38  
 Solent vi, 39. vii, 99. ix, 84. xii, 14.  
 xiii, 29

- Solco xiv, 56  
 Soles i, 118. iii, 51. iv, 27. v, 78. vii, 6. ix, 70. x, 14. xii, 35. 93. 102. xiii, 65. xiv, 197  
 Soles (a sol) x, 42. 51 Baiani vi, 43 nimios xiv, 28 puros viii, 14 totos x, 12  
 Solet i, 44. ii, 56. 74. iii, 74. 95. iv, 88. v, 4. 6. 78. vi, 10. 65. vii, 12. viii, 41. 42. 78. x, 45. xi, 52. 62. xii, 42. xiii, 16. 27. 88. 98. 106. xiv, 11. 29. 86. 157. 204. 213  
 Soli i, 42. vi, 89 coqui vi, 60 fratri xii, 44  
 Soli (a solum) culti i, 117 Setini culta jugera xi, 29 suburbani i, 86  
 Solibus Arctoïis sideribusque x, 6  
 Solicitabat S 4  
 Solicitæque manus xiv, 111  
 Solicitant S 22. xii, 74  
 Solicitare S 28. vi, 71. viii, 56. xi, 22  
 Solicitata xi, 46 Dea vi, 68 Venus iii, 75  
 Solicitentque vii, 54  
 Solicites vii, 51  
 Solicitæque xii, 97  
 Soliciti ministri viii, 59  
 Solicitique xi, 45  
 Solicitis reis v, 16  
 Solicito iv, 84 Etrusco vi, 83 sacco xii, 60  
 Solicitos libellos ix, 59  
 Solicitum vii, 82 pecus v, 31  
 Solicitus iv, 84. v, 63 minister xiv, 108  
 Solio ii, 7. vi, 81. xi, 95  
 Solis v, 1  
 Solito more v, 67  
 Solitudo ingens iii, 44 jucunda xii, 24  
 Solitus ii, 75. iv, 3. v, 14. vi, 85. ix, 74. xii, 52  
 Solium ii, 42  
 Solo nidore i, 93  
 Solo nudo (a solum) v, 63  
 Solēcismum v, 38. xi, 19  
 Solos viii, 69. ix, 62 dies x, 38 orbos vi, 27  
 Solstitio iv, 60  
 Solvas ii, 13  
 Solvat ix, 4. xii, 91  
 Solve xi, 105. 108  
 Solvendis nummis xiv, 35  
 Solvere S 27. ii, 3. viii, 9. ix, 4. 29. 103. xi, 76. xiii, 29. xiv, 183  
 Solvet viii, 9  
 Solvit viii, 4. 10. xi, 61  
 Solum i, 16. iv, 29. 40. v, 49. vi, 44. xi, 98. xiv, 212 pingue i, 108 putre vetusque luto ix, 74  
 Solus S 27. i, 12. 21. 27. 97. ii, 21. 02. iii, 26. 50. 93. iv, 2. 17. 39. 64. v, 24. vi, 50. ix, 102. x, 58. 61. xi, 35. 40. xii, 50. 88 cibus xiii, 90  
 Soluta S 13 curis nox x, 47  
 Solutum ventrem xi, 88  
 Solymis xi, 94 perustis vii, 55  
 Somne i, 72  
 Somni iii, 91 pigri xii, 57  
 Somnia mera vii, 54  
 Somniculosos glires iii, 58  
 Somnis vi, 53  
 Somno ii, 90. xii, 50 blando iv, 64 ingenti improboque xii, 18  
 Somnos i, 110. xi, 50 matutinos xiv, 125 medios xii, 26 securos ix, 93  
 Somnum ix, 69. xi, 46 altum i, 50  
 Somnus xii, 57. xiii, 59 qui faciat breves tenebras x, 47  
 Somnusque xii, 68  
 Sonabit v, 78. vii, 51. 97  
 Sonant i, 62. 77. vi, 34. xiv, 223  
 Sonantem ix, 33 Plateam iv, 55  
 Sonantes elegos vii, 46  
 Sonantque iii, 58  
 Sonare viii, 56. 66. ix, 12  
 Sonas ii, 43. iii, 44. iv, 79. vi, 19. vii, 6. xii, 66  
 Sonasque ix, 28  
 Sonat S 3. ii, 72. iii, 63. iv, 14. vii, 18. 36. 100. viii, 51. 78. ix, 30. 60. x, 45. xi, 21. xii, 50. xiv, 163  
 Sonent ix, 1. xi, 84  
 Sones ix, 12  
 Sonet ix, 19. 23  
 Sono ii, 72  
 Sonuit ix, 21  
 Sophiæ i, 112  
 Sophocleis cothurnis iii, 20  
 Sophocleo cothurno v, 30  
 Sophos i, 67. vii, 30 grande i, 4. vi, 48 grande et insanum i, 50 magnum et inane i, 77 tergeminum iii, 46  
 Sophroni iv, 71. xi, 103  
 Sopor vii, 42  
 Sorba durantia molles ventres xiii, 26  
 Sorbet xii, 29  
 Sordent i, 32. ix, 71  
 Sordibus i, 100. iv, 56. v, 16  
 Sordida ii, 36. iv, 19. 34 æra ix, 9 barba iv, 53 blatta xiii, 1 calva vi, 57 charta x, 93 conditio v, 17 præda x, 37 rura x, 96 saxa v, 22 vestis viii, 3. xiv, 71  
 Sordidæ cortis iii, 58  
 Sordidam mappam vii, 20 mensam xii, 57

- Sordidaque otia i, 56]  
 Sordidaque villa x, 98  
 Sordidior toga i, 101. vii, 33  
 Sordidiora xii, 83  
 Sordidique lichenes xi, 98  
 Sordido infante i, 50  
 Sordidum dentem x, 3 larem xii, 57  
 Sordidus vi, 50. viii, 78. xi, 15. xiv, 83  
     cliens viii, 33 sinus v, 16 unctor vii, 32  
 Soror ii, 4. iv, 45. viii, 51. ix, 77. 104. x, 98. xi, 4  
 Sorore ingenti xii, 32  
 Sororem ii, 4. ix, 35. x, 65. xii, 20  
 Sorores vi, 39. viii, 81 doctæ i, 71. ix, 43 junctæ xiv, 148 lanificæ vi, 58  
     novem ii, 22 veridicæ v, 1 volventes pensa iv, 73  
 Sorori piæ viii, 32  
 Sororis castæ x, 92  
 Sororum i, 77. iv, 31. 54. v, 6. viii, 3. xi, 36 Castalidum iv, 14  
 Sors v, 3. xiv, 40  
 Sorte vii, 2. xiv, 131. 144. 170 candi-  
     diore x, 71 gemina ix, 40 pari iv, 35  
 Sortemque v, 42  
 Sortes xiv, 1  
 Sortitur viii, 38  
 Sortitus xiv, 19  
 Sosibiane i, 82. iv, 38. xi, 83  
 Sospes vi, 58  
 Sospite ii, 91. v, 1. vi, 58. x, 61  
 Sotaden ii, 86. vi, 26  
 Sotades vi, 26  
 Sotæ iv, 9  
 Soteria xii, 56  
 Spado vi, 2. 36 Dindymus xi, 81  
 Spadone fluxo v, 41  
 Spadonem x, 52 custodem ii, 54  
 Spadones xi, 75  
 Spanius ii, 41  
 Spargere v, 25. x, 26  
 Sparget vi, 60  
 Spargit iii, 82. viii, 55. x, 3  
 Spargitur iii, 65. v, 74  
 Spargor viii, 61  
 Sparsa corona iii, 65  
 Sparsas conchas vi, 31  
 Sparse xii, 57  
 Sparserat ix, 77  
 Spartani disci xiv, 164 saxi i, 56  
 Spartanus olor viii, 28  
 Sparulo iii, 60  
 Spatalen mammosam ii, 52  
 Spathalion caryotarum xiii, 27  
 Spatia iii, 20 ingrata iii, 58  
 Spatiatur xi, 47  
 Spatiare vi, 77  
 Spatiosa supellex iii, 62  
 Spatium x, 23. xii, 57  
 Species vii, 96  
 Spectabat iv, 2  
 Spectabimus ii, 64  
 Spectabo xiv, 29  
 Spectacula i, 105. vi, 4. xii, 29 tanta xii, 14  
 Spectandum leonem S 15  
 Spectant i, 109. ix, 84  
 Spectante i, 21. vii, 82. xi, 23  
 Spectantur viii, 30  
 Spectare i, 22. v, 19. ix, 26. x, 6. xiv, 1  
 Spectas i, 5. ii, 6. 64. iii, 86. xi, 63  
 Spectasse S 21  
 Spectat i, 97. ii, 51. iii, 68. iv, 2. v, 14. x, 74. xiii, 112  
 Spectata viii, 28. x, 63  
 Spectatas feras viii, 78  
 Spectator S 3. i, 35. viii, 30 serus S 21  
     non unius undæ lectulus x, 51  
 Spectatorem viii, 78. ix, 29  
 Spectatur S 28. v, 65  
 Spectatus x, 25. 30. xiv, 53  
 Spectavere iv, 35  
 Spectavimus i, 44  
 Spectem x, 98  
 Spectes S 24. xiv, 212  
 Spectet ix, 26  
 Specularia objecta viii, 14  
 Speculo ii, 41. 66 relicto xi, 50  
 Speculum vi, 64. ix, 17  
 Spem ix, 49  
 Spendopophorum x, 83  
 Spendopophorus armiger ix, 57  
 Speranti viii, 71  
 Sperare viii, 32. ix, 62. xii, 11  
 Speras iii, 38  
 Sperat vi, 85. xi, 53  
 Sperem ix, 49  
 Speres xiii, 99  
 Speret i, 117  
 Spernas iv, 98  
 Sperne xiv, 178  
 Spernet viii, 73  
 Spernis vii, 30  
 Spernit ii, 14  
 Spes i, 77  
 Spicifer Nilus x, 74  
 Spina mollis xiii, 21  
 Spirant xi, 8  
 Spirat ii, 26. iii, 65. vii, 84. xi, 9. xiii, 79  
 Splendeat iv, 79. viii, 77  
 Splendent ii, 29  
 Splendenti cuspide vii, 27

- Splendescat viii, 45  
 Splendet ix, 3  
 Splendida ii, 36. ix, 50 pondera xiv,  
 164 venabula S 11  
 Splendidus Anxur x, 51  
 Splenia viii, 33 numerosa ii, 29  
 Spleniato mento x, 22  
 Spoletina vi, 89. xiv, 116  
 Spoletinis lagenis xiii, 120  
 Spoletinum xiii, 120  
 Spoliabit v, 42  
 Spoliata x, 42  
 Spoliato patrono x, 34  
 Spoliatricem amicam iv, 29  
 Spoliaverat S 7  
 Sponda i, 93 nudi grabati xi, 56  
 Sponda Orciniana x, 5  
 Spondæ iii, 91. xiv, 85  
 Spondere xii, 91  
 Spondet x, 18. xii, 25  
 Spondylos rosos vii, 20  
 Spongia iv, 10. vi, 57. vii, 53 infelix  
 xii, 48 levis xiii, 47 utilis xiv,  
 144  
 Sponsa vi, 64. viii, 46. xi, 23. xii,  
 85  
 Sponsæ xi, 78  
 Sponsam vi, 64  
 Sponsio xi, 1  
 Sponte tua xii, 60  
 Sporta inani x, 37  
 Sportula i, 81. iii, 60. vii, 86. viii, 50.  
 ix, 86. x, 27. 75. xiii, 123. xiv, 125  
 Balana i, 60 major viii, 42 nulla iii,  
 30  
 Sportulæ iii, 7  
 Sportularum iii, 14  
 Sprevisi vii, 45  
 Spuma xiv, 58 Batava viii, 33 caustica  
 xiv, 26  
 Spumantes apros xiv, 70  
 Spumantis apri xi, 69  
 Spumet xiii, 7  
 Spumicus aper xiv, 221  
 Spurcæ Lcdæ iv, 4  
 Spurcas lupas i, 35  
 Spurcius iv, 56  
 Sputa ii, 26  
 Sputo viii, 33  
 Squalet ix, 48  
 Squalidus ii, 24  
 Squillæ xiii, 83  
 Sta v, 25  
 Stabant iv, 40  
 Stabat S 2. ii, 45. iii, 24. ix, 87. x,  
 85  
 Stabulantur ix, 72  
 Stabuli Iberi viii, 28  
 Stabulo vi, 94  
 Stabant ix, 2  
 Stadium iii, 68  
 Stagna S 2. 28 blanda iv, 57  
 Stagni Lucrini v, 37  
 Stagno Lucrino iii, 20. 60  
 Stamina ix, 77 pulla iv, 73. vi, 58  
 Stans xii, 77  
 Stant xii, 66  
 Stantem i, 26. xiv, 212  
 Stanti iii, 44  
 Stantia tecta i, 13  
 Stantibus xiii, 38  
 Stare iii, 75. v, 14. vi, 23. vii, 58.  
 viii, 71. 83. xi, 25. 27  
 Starent xii, 95  
 Staret ix, 85  
 Stas x, 10  
 Stat i, 54. 71. iii, 73. 75. 82. iv, 53.  
 vi, 49. vii, 35. viii, 33. 51. 65. ix,  
 62. xii, 50  
 Statera x, 55  
 Statim i, 28  
 Statuam xii, 78  
 Statuas ix, 60  
 Statuere iv, 54  
 Statuet iv, 28  
 Statuit iii, 68  
 Stella i, 8. 45. v, 11. vii, 36. viii, 78.  
 ix, 90. x, 48. xi, 52 diserte v, 59  
 facundus xii, 3  
 Stellæ i, 8. iv, 6. ix, 56. vi, 21. 47.  
 vii, 14. ix, 43  
 Stellantem frontem ii, 29  
 Stellaque i, 62  
 Stemma v, 35  
 Stemmata fumosa viii, 6  
 Stemmata toto iv, 40  
 Stent ix, 23  
 Stephani xi, 52. xiv, 60  
 Sterilem amicum x, 18  
 Sterilemque i, 50  
 Steriles campos i, 108 cathedras i, 77  
 viri iii, 91 viros ix, 9  
 Sterili labore x, 58 marito xiii, 64  
 Sterilis vii, 102 hyems viii, 68 seges  
 v, 42  
 Sternantur viii, 67  
 Sternatur iii, 93  
 Stertente xi, 104  
 Stertere vii, 10  
 Stertit iii, 82  
 Stet v, 16. xi, 18  
 Steterat ix, 21  
 Steterit xiv, 14  
 Stetit iv, 66. viii, 55. 65. xii, 29  
 Stibadia xiv, 87  
 Stigmata vi, 64 tristia x, 56

- Stigmatē xii, 61  
 Stillam xii, 70  
 Stillantem palumbum ii, 37 uvam x, 56  
 Stillantibus membris S 7  
 Stimulatus taurus S 19  
 Stipataque viii, 75  
 Stipem ix, 7  
 Stipite niveo xiii, 19  
 Stipitis nudi vii, 32  
 Stipula xi, 56  
 Stīria turpis vii, 37  
 Stoica menta xi, 84 turba vii, 69  
 Stoice xi, 56  
 Stoicus vii, 64 Fronto xiv, 106  
 Stola iii, 93  
 Stolaēve x, 5  
 Stolatū pudorem i, 36  
 Stolidā procacitatē i, 12  
 Stomachi iii, 77  
 Stringis v, 69  
 Stringitur x, 30  
 Stringo iv, 90  
 Strophā xi, 7  
 Stropharum iii, 7  
 Structa xiv, 192  
 Structas x, 92  
 Structilive cæmento ix, 76  
 Structoris x, 48  
 Struc̄ superba xii, 18  
 Strueret ix, 71  
 Struitur x, 97  
 Struxit viii, 6  
 Strymonio grege ix, 30  
 Studet x, 19  
 Studiis xii, 44  
 Studiorum i, 102  
 Studiosa iii, 68  
 Studiose xiv, 185 lector i, 2  
 Studiumque v, 27  
 Stultas feras iv, 56 opes ii, 16  
 Stulte iii, 85. vi, 10. 63. ix, 97. x, 100.  
 xiv, 139  
 Stulti ii, 40 parentes ix, 74  
 Stulto baltere xiv, 49  
 Stultum iv, 15  
 Stultus iv, 15. xi, 67 labor ii, 86  
 Stupeo v, 63  
 Stupet vi, 61. ix, 100. xii, 15. 52  
 Stupido marito xi, 7  
 Stupidus ix, 95  
 Stupor mendax xiv, 210  
 Stupuitque iv, 35  
 Sturnos inopes ix, 55  
 Styga iv, 60. ix, 66  
 Stygia aqua ix, 102 domo x, 72. xii,  
 52  
 Stygias aquas iv, 73 domos vi, 18 un-  
 bras i, 102. 115 undas vi, 58. ix,  
 52. xi, 84. xii, 91  
 Stygio lecto xi, 54  
 Stygios lacus i, 79. v, 25  
 Stympthalidas ix, 102  
 Suade iii, 38  
 Subdiderat S 7  
 Subdola retia ii, 40. 47  
 Subdolum rete iii, 58  
 Subducere viii, 59  
 Subducta xiii, 36. xiv, 42  
 Subduxerat ix, 97  
 Subduxit xii, 29  
 Subibat iv, 18  
 Subice ix, 76  
 Subinde i, 107. 118. ii, 26. iv, 50. v,  
 39. xi, 63  
 Subire i, 118. ii, 53. 86  
 Subis vi, 47  
 Subit vii, 83  
 Subita aqua iv, 19  
 Subitæ mortis vi, 53 rapinæ vi, 68  
 Subitas aquas xiv, 130 ofellas xii, 48  
 Subiti x, 41 Caesaris vi, 34 novique  
 voti iv, 77  
 Subitis casibus S 14 nimbis viii, 78  
 Subito i, 13. ii, 75. iii, 43. iv, 7. 61.  
 vii, 92. xi, 85. xii, 84  
 Subito fictoque languore ix, 86  
 Subitos nimbos vii, 36  
 Subitque x, 48  
 Subitus imber xii, 26  
 Sublata xi, 18  
 Subligar iii, 87  
 Subligata vii, 67  
 Sublimi pectore ix, 1. 78  
 Subluto ii, 42  
 Subnixus i, 40  
 Subnotasset vi, 82  
 Subnotasti i, 28  
 Subrisi vi, 82  
 Subsellia i, 27. v, 27 prima ii, 29  
 Subsello extremo v, 14  
 Subsequor iii, 46  
 Substringere xii, 29  
 Subtilem amicam xi, 100  
 Subtracta arma i, 43  
 Subtrahis xi, 58  
 Subula iii, 16  
 Subulci hircosi x, 98  
 Subura vii, 31. ix, 38 clamosa xii, 18  
 media vi, 66. ix, 38. x, 94. xii, 21  
 Suburæ ii, 17. x, 19  
 Suburana a fenestra xi, 61  
 Suburanæ magistræ xi, 78  
 Suburbani agri x, 58 clivi v, 22 freti  
 v, 1 horti vii, 49 soli i, 86  
 Suburbanis ramis xiii, 43  
 Suburbano Corinthio v, 35  
 Suburbanum viii, 61  
 Suburbanus ager xiii, 12

- Succedere viii, 46. xii, 99  
 Succensueris vii, 60  
 Successor ix, 48  
 Successurum v, 61  
 Succida xi, 27  
 Succina genua iv, 59 gutta vi, 15 re-  
 legata xi, 8 trita iii, 65  
 Succincti amici ii, 46 libelli ii, 1 vere-  
 di xiv, 86  
 Succinctus vii, 35 cursor xii, 24 servus  
 vii, 35  
 Succinorum v, 37  
 Succumbere xiv, 201  
 Succumbit xiii, 64  
 Succurras xii, 49  
 Succurrent v, 78. xi, 6  
 Succurris vi, 2  
 Succurrit ii, 43. viii, 75. ix, 9. 56. xi,  
 73  
 Sudantem equum ix, 102  
 Sudare iv, 81  
 Sudaria xi, 39  
 Sudas viii, 44  
 Sudat iii, 67  
 Sudatrix toga xii, 18  
 Sudavit xiii, 101  
 Sudet ix, 23. x, 13. xiv, 221  
 Sudo v, 79  
 Sudor retentus v, 79  
 Sue Ætolo xiii, 41 gravi xiii, 56  
 Suem gravidam S 12  
 Sues Manalios v, 65 pingues xi, 41  
 Sufficit iv, 8. v, 52. vii, 20. viii, 65.  
 ix, 1. 33. 102  
 Sufflavit iii, 17  
 Suffulta lectica octo Syris ix, 3  
 Suggestitque iii, 82  
 Suillos fungos iii, 60  
 Sulcos iii, 72  
 Sulfurata pallentia i, 42  
 Sulfuratæ mercis xii, 57  
 Sulfurato ramento x, 3  
 Sulfureis aquis i, 13. vi, 43  
 Sulfureo gurgite vii, 93  
 Sulfureusque color xii, 48  
 Sulpicia x, 38  
 Sulpiciam x, 35  
 Sum, atque inde inflexa, passim.  
 Sumant xiv, 143  
 Sumat xiv, 56  
 Sume ii, 16. vi, 30. viii, 48. xiii, 12.  
 29. 110. xiv, 86. 108. 207  
 Sumen vii, 78. ix, 15. xi, 52. xii, 17.  
 xiii, 44 madidum x, 48  
 Sumere x, 81. xiii, 31. xiv, 65. 141.  
 145  
 Sumes xii, 83  
 Suminis ii, 37. xii, 48  
 Sumis ii, 50. iii, 60. xiii, 101. xiv, 131  
 Sumit xii, 19  
 Sumitur iii, 60  
 Summa viii, 60. ix, 55. xi, 46 gloria S  
 15. viii, 30 gravis x, 75 pericula ix,  
 39 Thetis x, 30  
 Summa fide vi, 89 mensa x, 37 potione  
 iii, 22 ratione iii, 30 rupe xiii, 99  
 scheda iv, 91  
 Summa brevior xii, 66  
 Summe vi, 83. vii, 46 domitor Rheni  
 ix, 7 moderator ii, 90 rector vii, 7  
 Summi ducis i, 71. vi, 76. 91 patris ix,  
 2. 66. xi, 4 Tonantis vi, 13  
 Summis cornibus v, 31  
 Summissa voce viii, 75  
 Summo Capitolio xii, 77 Maroni xii, 4  
 Tonanti vi, 83  
 Summœnianæ uxores xii, 32  
 Summœnianas uxores iii, 82  
 Summœnians buccis xi, 61  
 Summos cultros ix, 77 montes xii, 57  
 Summoto cive xi, 96  
 Summum xi, 61 diem x, 47 penetrare  
 x, 51 trientem iv, 83  
 Summus auctor i, 7  
 Sumo iii, 60  
 Sumsi xi, 39  
 Sumsit v, 7. ix, 29  
 Sumta pilea xiv, 1  
 Sumtuosiora convivia i, 100  
 Supellex magna v, 63 spatiosa iii, 62  
 Super iii, 24  
 Superantur viii, 78  
 Superas x, 33. xii, 63  
 Superasset x, 89  
 Superare viii, 18  
 Superba ix, 63. xii, 18 arca viii, 44  
 cauda xiv, 67 regna xii, 48 Venus iii,  
 68 virga xi, 98  
 Superbæ alitis vi, 55. ix, 12 dominæ  
 ix, 66 Naturæ xi, 80  
 Superbam v, 37  
 Superbas imagines v, 20  
 Superbe ii, 15. viii, 28  
 Superbi galli iii, 58 regis iii, 7. xii, 15  
 Superbiamque xii, 75  
 Superbis dapibus iii, 45  
 Superbit xii, 3  
 Superbo iv, 61. vii, 60 nobili, locupleti  
 equiti v, 35 ore iv, 61  
 Superbum limen i, 71  
 Superbus i, 50. ii, 51. v, 8. viii, 44.  
 ix, 7. x, 66 ager S 2 Anxur vi, 42  
 Hermes v, 24 index iii, 2 Masthlon  
 v, 12 venator iv, 35 venator capta  
 matre x, 37  
 Supercilio ix, 38



- Supercilium i, 5 Pallatinum ix, 80  
 triste i, 25. xi, 2  
 Supererat iii, 22  
 Superesse ii, 28. iv, 35. vii, 44. 96.  
 xi, 41  
 Superest i, 53. 93. vii, 16. 64. viii, 66.  
 xiv, 13  
 Superi i, 104. iv, 1. 44  
 Superis viii, 50. ix, 4. xi, 53  
 Superos ix, 23. 52. 92  
 Superstes x, 2. 67 perna tribus cœnis x,  
 48  
 Supersunt vii, 54  
 Superum ix, 21  
 Supina vi, 49 concubina iii, 82  
 Supina aure vi, 42  
 Supini palmitis xii, 31  
 Supiniores delicæ ii, 6  
 Supinis forficibus vii, 95  
 Supino carmine ii, 86  
 Supinus v, 8  
 Supplex S 17. ix, 2. 67. xi, 81  
 Supplicesque x, 72  
 Supplicibus v, 6 Dacis vi, 10 libellis  
 viii, 31  
 Supplicis x, 5  
 Supplicium S 7 puerile ii, 60  
 Supposita iii, 91 tessera iv, 66  
 Suppositam iii, 91  
 Suppositis lacernis ii, 46  
 Supposititius v, 24  
 Supra ii, 21  
 Supraque viii, 44  
 Suprema lux i, 110  
 Suprema nocte i, 81  
 Supremæ horæ x, 5 Tethyos S 3  
 Supremas tabulas v, 39  
 Supremis tabulis v, 32. vi, 63  
 Supremos annos i, 89  
 Sura i, 50. vi, 64  
 Surda janua x, 13 mentula ix, 38  
 Surdos Deos vi, 58  
 Surdus xi, 38  
 Surgas xi, 99  
 Surgat xiv, 197  
 Surge v, 25. 38  
 Surgentem xii, 18  
 Surgere v, 8. xi, 104. xii, 60. xiv, 86  
 Surgis xi, 99. xii, 56  
 Surgit xii, 87. 98  
 Surgite xiv, 223  
 Surrentina xiii, 110  
 Surrentinæ rotæ xiv, 102  
 Surrentini calices xiv, 102  
 Surrentinum xiii, 110  
 Surrexti v, 79  
 Surripit viii, 59. xii, 29  
 Surripuit vi, 72. xiii, 38  
 Sursum i, 97  
 Sus S 13 Calydonius xi, 18 fera S 14  
 Suscipit viii, 4  
 Suscitanti v, 35  
 Suscitas iii, 44  
 Suscitati i, 110. iii, 95. vi, 9  
 Suscitor iii, 82  
 Suspectum ii, 12  
 Suspectus x, 98  
 Suspendia sæva i, 116  
 Suspendis ii, 43  
 Suspensa viii, 33  
 Suspiciari iii, 73  
 Suspicer vi, 54  
 Suspiceris vi, 42  
 Suspicietur ii, 54  
 Suspiciamque xi, 56  
 Suspiciende v, 30  
 Suspicio xi, 45  
 Suspicit ix, 29  
 Suspisor iii, 72. 77. 95. iv, 3  
 Suspiras i, 107. xii, 92  
 Suspiria i, 110. x, 13. xi, 39  
 Sustentatque iii, 31  
 Sustinet vii, 26  
 Sustineas ix, 4  
 Sustineatque xiv, 24  
 Sustinet i, 105. x, 66  
 Sustinuisse xiv, 91  
 Sustinuit ix, 21  
 Sustulerat S 19  
 Sustulit x, 81  
 Susurrat ii, 44. iii, 63  
 Suta carmina x, 93  
 Suttilibus coronis ix, 91 rosis v, 64  
 Suttilis rosa ix, 91  
 Sutor iii, 59. xii, 59 multus ii, 17  
 Sutori ix, 74  
 Sutoris Vatini xiv, 96  
 Sutorum iii, 16  
 Suum v, 10. vi, 60  
 Sybariticis libellis xii, 96  
 Syene fusca ix, 36  
 Syenen Niliacam i, 87  
 Syenes Niliacæ v, 13  
 Sylla cruentus xi, 5  
 Syllaba contumax ix, 12  
 Syllabas i, 62  
 Syllabis x, 9  
 Syllam trucem ix, 41  
 Syllas vi, 19  
 Sylva iv, 66. vii, 28. viii, 55. xii, 1.  
 xiii, 85 conscia iv, 25 larga iii, 58  
 miranda S 21 Sabina ix, 55 vicina i,  
 50  
 Sylva iii, 58. vii, 50 secreta xii, 18  
 Sylvæ Mauræ xiv, 90  
 Sylvam viii, 40  
 Sylvamque fluentem xi, 41  
 Sylvani horridi x, 92

Sylvarumque v, 65  
 Sylvas xiv, 166 felices xiv 89  
 Σύκα v, 38  
 Symmache v, 9  
 Symmachoque vi, 70  
 Symmachus vii, 18  
 Symplegade gemina xi, 99  
 Symplegmate xii, 43  
 Συμπόσθην i, 28  
 Synthesibus xiv, 1 innumeris ii, 46  
 Synthesis iv, 46. 66. v, 79. xiv, 141  
 Syra lagena iv, 46  
 Syri grandes vii, 53  
 Syriæ x, 76  
 Syrios tumores iv, 43  
 Syrma longum xii, 95  
 Syrmate insano iv, 49  
 Syris ix, 3  
 Syrisus v, 70  
 Syrorum v, 78  
 Syrus Canusinatus ix, 23

T.

Tabella xiv, 9. x, 32 multiplici xiv,  
 192 parva vii, 19 picta vii, 84 pri-  
 ma xiv, 186  
 Tabella picta i, 110  
 Tabellas iii, 63. viii, 37. ix, 103. 88  
 multiplices xi, 31 tenues xiv, 3  
 Tabellis brevibus i, 3  
 Taberna i, 118 magna vii, 61  
 Tabernæ i, 118. vii, 97  
 Tabernas Argiletanas i, 4  
 Tabescas xii, 39  
 Tabida pestis i, 79  
 Tabuit iv, 18. ix, 83  
 Tabula lusoria xiv, 17  
 Tabula iv, 47. v, 69. xi, 102  
 Tabulamque ii, 48  
 Tabulas xii, 69 supremas v, 39  
 Tabulata ix, 60  
 Tabulis supremis v, 32. vi, 63  
 Tace ii, 27. iii, 45. v, 52. x, 101  
 Taccam vii, 35  
 Taceant xii, 43  
 Taceantur S 28  
 Taceas i, 96. ix, 69. xi, 102  
 Taceat S 6  
 Tacebis iii, 96. i, 62  
 Tacebo iii, 46. xiv, 39  
 Tacebunt xii, 24  
 Tacende i, 50. vii, 45  
 Tacent i, 98  
 Tacente essedo iv, 64  
 Tacentem Istrum vii, 84  
 Taceo v, 52. xii, 40

Tacere iv, 61. 81. vi, 4. xii, 84  
 Taceret vii, 18  
 Taces vii, 18. xi, 108  
 Tacet i, 69. ii, 11. 82. v, 69. vii, 18.  
 ix, 5. xii, 35  
 Tacete x, 87  
 Tacita fraude v, 65 imagine vi, 13 ma-  
 nu xiv, 218  
 Tacitam domum ix, 62  
 Tacitarum aquarum iv, 3  
 Tacitas vias xiii, 60  
 Taciti Averni vii, 47  
 Tacito naso v, 19  
 Tacitos dolos iii, 91  
 Tacitum vi, 5 aëra viii, 32 onus viii, 51  
 Tacituris mulis xiii, 11  
 Tacitus vi, 64  
 Tacta vii, 101  
 Tactas nives ii, 29  
 Tactum v, 37  
 Tacuisse x, 48  
 Tædæ sacræ vi, 2  
 Tædas iii, 93  
 Tædia ii, 61. iii, 4. vi, 70 mille xii,  
 84  
 Tædio xii, 57  
 Tædis iv, 13  
 Tagi x, 65 auriferi xii, 3 divitis x, 16  
 piscosi x, 78  
 Tago aureo i, 50  
 Tagum auriferum x, 96  
 Tagumque vi, 86 nostrum iv, 55  
 Tagus vii, 88 qui sonat Hesperio orbe  
 viii, 78  
 Tale S 18. viii, 30 damnum xii, 88  
 Talem v, 49. viii, 52  
 Tales i, 67. x, 35. 90  
 Tali S 10 munere ix, 17 præside xii, 8  
 ebore xiv, 14  
 Talia i, 44. ii, 72. v, 8. vi, 28. vii,  
 14. viii, 33. ix, 46. x, 33. 58. xii,  
 35 monstra ix, 9 munera xii, 74  
 vota xi, 36  
 Talibus iii, 24 ausis vii, 24  
 Talione xii, 63  
 Talis i, 9. iv, 42. v, 16. 48. vi, 10.  
 vii, 38. viii, 64. x, 32. xi, 7. xii,  
 6. 85. xiii, 93. xiv, 15. 63. 77  
 Taliter v, 7  
 Talo blando iv, 66 magnanimo xiii, 1  
 nequiore iv, 14  
 Talorum xiv, 15  
 Talos compositos xiv, 16  
 Talpa xi, 18  
 Talum vitiatum viii, 75  
 Talus xiv, 14  
 Tami, 110  
 Tamen i, 53  
 Tamque iv, 13

- Tandem i, 26  
 Tangatur xi, 23  
 Tangat ii, 66  
 Tangente vi, 52  
 Tangere i, 74. iii, 17. vii, 2  
 Tangi i, 87. 93. iv, 10  
 Tangit ii, 11  
 Tangunt ii, 4  
 Tanquam i, 36  
 Tanta gratia xiv, 145 indulgentia ii, 31  
 reverentia ix, 80. xi, 5 spectacula  
 xii, 14  
 Tanta brevitate ii, 1 calliditate xi, 50  
 luce vii, 23 tuba viii, 56  
 Tantæ i, 83 opes xii, 53  
 Tantam esuritionem i, 100  
 Tantaque vi, 80  
 Tantis actis ix, 102 regnis iv, 40 lau-  
 dibus iv, 51 libidinibus xiv, 23 opi-  
 bus ii, 43. iii, 40 vagitibus ix, 21  
 Tanto domino ix, 17 duce xii, 8 furore  
 iv, 35 honore x, 79 munere xii, 9  
 ore x, 89  
 Tantorum laborum iv, 32  
 Tantos vi, 54 labores iii, 44  
 Tantus vii, 38. viii, 18. 55 amor ix, 80  
 fur mapparum xii, 29 honos vi, 80  
 nasus vi, 36 pudor i, 110. ix, 80  
 Taratalla i, 51  
 Tarda sidera viii, 21 vada iii, 67  
 Tardant xiii, 67  
 Tardaque barba v, 48  
 Tardis vitibus i, 44  
 Tardius vi, 42  
 Tardus dies x, 5 nimis et piger maritus  
 ix, 41  
 Tarentini porri xiii, 18  
 Tarentinum vinum xiii, 125  
 Tarpeia saxa ix, 2  
 Tarpeie aulæ vii, 60 frondis honos ix, 4  
 Tarpeias coronas ix, 41 quercus iv, 54  
 Tarpeii Tonantis xiii, 74  
 Tarpeio patri ix, 102  
 Tarpeium Pallatinumque Tonantem ix,  
 87  
 Tarraco xiii, 118  
 Tarraconense xiii, 118  
 Tarraconis i, 50 Hispanæ arces x, 104  
 Tartarei canis v, 34  
 Tartareumque canem ix, 66  
 Tartessiaca manu xi, 16  
 Tartessiacy trapetis vii, 28 terris ix, 62  
 Tartessiacus nutritor viii, 28  
 Tatarum i, 101  
 Tatas i, 101  
 Tattus xi, 104  
 Taure ii, 14. 64  
 Tauri furias ii, 43 truces iii, 58  
 Taurino tergo xiv, 66  
 Tauris magnis i, 52  
 Tauro S 17. xiv, 180 Dictæo S 5  
 Taurorum xiv, 91  
 Tauros i, 49. xii, 61 attonitos viii, 55  
 ignipedes S 27  
 Taurum S 27  
 Taurus S 16. 22. vii, 32. xiv, 53 faci-  
 lis v, 31 stimulatus S 19 Tyrius x,  
 51  
 Taygeti vi, 42  
 Tecta S 2. i, 71. ii, 53. iii, 86. v, 13  
 gemmea vi, 47 indignantia ii, 90 Ju-  
 lia vi, 38 pendencia ii, 14 stantia i,  
 13  
 Tecti prini iii, 5  
 Tectis i, 83. iv, 66  
 Tecto ferro S 11  
 Tectum caput xi, 98  
 Tectus iv, 19. v, 14. viii, 59 servus  
 xi, 75  
 Tecum i, 3  
 Tegani ix, 26  
 Tegant xi, 52. xiv, 138  
 Tegarix ix, 30  
 Tegax iii, 2  
 Tegat v, 34  
 Tegatque xiv, 134  
 Tegent xiv, 28  
 Tegente nebula iv, 64  
 Tegeretur iv, 22  
 Teges xi, 56 sarta xi, 32  
 Tegetibusque vi, 39  
 Tegeticula vilis ix, 93  
 Tegis i, 35. x, 83  
 Tegit i, 93. iv, 53. v, 62. 74. vi, 25.  
 x, 37. 96. xi, 18. xiv, 137  
 Tegitur i, 117. iii, 42. vi, 52. 93. viii,  
 68  
 Tegiturque ix, 21  
 Tegula missa vii, 36  
 Tela S 10. 23. vii, 12. ix, 57 barbara  
 xi, 84 sæva vi, 25  
 Tela tenui viii, 33  
 Telesphore xi, 26. 58  
 Telesphorumque x, 83  
 Telesphorus i, 115  
 Telethusa viii, 51  
 Teli novi xi, 78  
 Telis S 12  
 Tellure x, 71  
 Tellus vi, 68. x, 96 ambitiosa vi, 80  
 Apona i, 62 impia vi, 85 Nilotica  
 vi, 80 nulla iv, 42 Memphitica xiv,  
 38 Memphitis xiv, 150 placata vi, 52  
 Tuscula ix, 61  
 Telo gravi S 13  
 Temeraria fræna xii, 11  
 Temerarius iv, 13 ardor vi, 25 iustitior  
 vii, 61

- Temerata v, 71  
 Temperari iii, 25  
 Temperat iv, 8. vii, 80. ix, 12. x, 48  
 Temperatæ Formiæ x, 30  
 Temperator iv, 55  
 Temperet xiii, 40  
 Tempia S 7. ii, 74. v, 16. vi, 10. ix, 26. 102. xi, 94. xiii, 74 digna vii, 56 Flavia ix, 4. 35 fulgentia viii, 65 Julia v, 10 mansura ix, 59 Memphitica ii, 14 nascentia vi, 4 nova ix, 65 proxima suo cœlo x, 51 reddita xii, 3  
 Templi iii, 20 novi iv, 53. xii, 3  
 Templis ix, 59 priscis viii, 80 Capitulinis ix, 4  
 Templo S 1  
 Tempora v, 6. 10. 64. vi, 40. ix, 14. 71. xii, 45. 52 longa i, 106. xiv, 84. ix, 30 verna v, 67. ix, 13. 17  
 Tempore i, 37. ii, 85. vi, 11. viii, 71. x, 14. 19. 29. xi, 18. 58. xiii, 59 æstivo ii, 78 brumali xiv, 136 longo x, 36 medio xiv, 72 parvo vii, 13 perpetuo i, 89  
 Temporibus S 18. v, 19. viii, 30. 56 comatis x, 83 malis xii, 6  
 Temporis viii, 70  
 Temporum iv, 55. xii, 32 Claudianorum iii, 20  
 Tempus iv, 33 otiosum v, 20  
 Tendere vi, 71. xi, 60  
 Tenderet ix, 55  
 Tendis vii, 32. x, 10. xi, 1  
 Tendit ii, 27  
 Tenduntur ii, 40  
 Tene vi, 25  
 Teneantur xii, 43  
 Teneas ix, 89  
 Teneasque xii, 29  
 Teneat viii, 30. xiv, 108  
 Tenebit x, 66  
 Tenebo v, 52  
 Tenebras ii, 14 breves x, 47 tutas xiv, 40  
 Tenebris iv, 58. xi, 2. 104. xiii, 62  
 Tenebrosa balnea i, 60  
 Tenemus v, 60  
 Tenendus v, 78  
 Tenent iii, 31. iv, 57  
 Teneo iv, 37  
 Tener xiii, 39 ausus iv, 14 minister iv, 66 mucro iv, 18 onager xiii, 97 ore xii, 38  
 Tenera manu ix, 57. xiv, 54 puella i, 110. iii, 65 turba ii, 75  
 Teneræ frontis iv, 6 puellæ xiv, 149  
 Teneram aurem v, 61 manum iii, 19  
 Teneras iv, 22 columbas xiii, 66 manus, xiv, 177  
 Tenere i, 105. iii, 16. vi, 85. vii, 95. xi, 89  
 Teneret ix, 55  
 Teneri iv, 59. 91  
 Teneri anni ix, 14 Catulli vii, 14 Carpopphori, S 23 sollicitique pudoris xi, 45 viri vi, 68 vultus i, 32  
 Teneris Ephebis ix, 9 vitibus iv, 13  
 Tenero Catullo xii, 44 Luperco iv, 28 ore viii, 51. xi, 91 vertice xiii, 50  
 Teneros ministros ix, 26  
 Tenerum maritum viii, 46 nemus viii, 14  
 Tenes iii, 44. vii, 7. viii, 21. ix, 74  
 Tenet i, 115. iii, 5. iv, 8. 29. vi, 73. vii, 44. 50. 51. 84. viii, 61. ix, 92. x, 70. xi, 24. 40. xiv, 146  
 Teneto v, 6  
 Tentas iii, 42. vii, 24. xi, 1  
 Tentat iii, 19  
 Tentaveris vi, 64  
 Tentavit viii, 18  
 Tentem i, 108  
 Tentent iv, 74  
 Tentigine vii, 67  
 Tentus xi, 73  
 Tenue frigus iii, 82  
 Tenuem feram vi, 15 lacertum xi, 27 Thaida xi, 101  
 Tenuere vii, 37  
 Tenues vii, 42 acos x, 37 Athenæ vi, 64 auras ix, 39 tabellas xiv, 3 opes x, 96 vicos vii, 61  
 Tenui corona viii, 70 favilla xi, 52 flamma vi, 42 fluctu iv, 55 lacerto xi, 52 sanguine i, 23 tela viii, 33 verberare xiv, 71  
 Tenuis aura v, 79 Verona x, 103  
 Tenuit i, 13. iii, 5  
 Tepens lupinus v, 78  
 Tepentem aquam vi, 35  
 Tepentes buxos iii, 20  
 Tepenti sinu vii, 20  
 Tepet x, 96. xi, 56  
 Tepidæ Europes ii, 14  
 Tepidique Nili xi, 11  
 Tepidis popinis i, 42  
 Tepido Galeso iv, 28 sinu viii, 59  
 Tepidum cicer i, 104 trigona iv, 19 trigonem xii, 83 vadum i, 50  
 Tepuere vi, 59  
 Tepuisse ii, 1  
 Tepuit iii, 17  
 Ter iii, 40 quater ire x, 56 senas Olympiadas vii, 40  
 Terantur ix, 23  
 Teras x, 10. xii, 26  
 Terat x, 42  
 Tercenta iv, 37  
 Tercentena epigrammata ii, 1

- Tercentum modios xiii, 12  
 Terdena prœmia viii, 78  
 Terdenos annos xii, 18  
 Terebat x, 28  
 Terebrantur xi, 45  
 Terentem ii, 29  
 Terenti xii, 4  
 Terentianus i, 87  
 Terentius priscus viii, 45  
 Terento Romano x, 63  
 Terentos i, 70  
 Terentus Romuleus iv, 1  
 Tereos iv, 94 incesti xiv, 75  
 Tereot ix, 1. xiv, 51  
 Terga viii, 51. ix, 102. xii, 6  
 Tergeminum Sophos iii, 46  
 Tergendis mensis xiv, 144  
 Tergo ix, 39 taurino xiv, 66  
 Tergore Getico vii, 2  
 Tergum i, 61  
 Teris iv, 19. xi, 13. 22. xii, 18  
 Terit ii, 11. iii, 20. x, 58  
 Teritur viii, 3. xi, 3  
 Terpsichore saucia iii, 68  
 Terra S 24. ii, 43. v, 74. xiv, 100. 152.  
 157. 197 Appula ii, 46 conscia ix, 21  
 gravis v, 34. xi, 14 levis ix, 30 no-  
 cens tristi crimine ix, 31 potens xii, 3  
 Terra x, 61 patria ii, 24  
 Terræ auriferæ x, 78 nostræ iv, 55  
 Terrai xi, 90  
 Terram ii, 11 altricem xiii, 50  
 Terrarum i, 5. ii, 91. vii, 5. viii, 2.  
 xii, 8  
 Terres vi, 16  
 Terretur vii, 5  
 Terris iii, 4. iv, 1. vii, 22. x, 32. xiii, 4.  
 xiv, 182 Celtiberis xii, 18 Iberis vi,  
 18. x, 20 Tartessiæ ix, 62 Venetis  
 xiii, 88  
 Terror v, 65. viii, 55. ix, 72  
 Terroribus tumidis ix, 44  
 Terque i, 53  
 Terseris vi, 1  
 Tertia i, 20. xiv, 155 dona viii, 15 hora  
 xii, 18 lux iii, 6 nomina xi, 4 res ii, 1  
 Tertia cœna xi, 31  
 Tertiam aurem xii, 24  
 Tertiasque viii, 44  
 Tertio marmore vii, 31  
 Tertium vi, 39  
 Tertius iii, 50. v, 14. viii, 71. ix, 102  
 consul viii, 66  
 Terruit viii, 11. ix, 62  
 Terruntur x, 96  
 Tessera xiii, 1. xiv, 15. 17 larga viii, 78  
 supposita iv, 66  
 Testa i, 27. iv, 89. x, 36. xiv, 100 acuta  
 v, 18 anus i, 106 gravis vii, 53 juncta  
 viæ xii, 48 multa iii, 58 vetus vi, 93  
 Testa ii, 43 curta iii, 82 Histra xii, 63  
 Libya iv, 46 rubra xiii, 7 Samia iii, 81  
 Testæ vi, 89 Aretinæ i, 54  
 Testam rubicundam xiv, 114  
 Testantur vii, 6. viii, 65  
 Testatur i, 94. vii, 62. xiv, 82  
 Teste i, 34. 90. vii, 62. 100 lucerna xi,  
 104  
 Testem i, 35  
 Testes ii, 72. xiii, 63  
 Testiculos iii, 24  
 Testificate vi, 56  
 Testile vii, 29  
 Testis vi, 27 Baianis x, 37  
 Testor ix, 23  
 Testudine acuta xiii, 86 lunata xiv, 87  
 prima xii, 66  
 Testudineum hexaclinon ix, 60  
 Teter odor iii, 24  
 Tethyn viridem x, 44  
 Tethyos supremæ, S 3  
 Tetigere v, 9  
 Tetrasticha vii, 85  
 Tetrica aure iv, 83 fronte x, 64  
 Tetricæ Deæ vii, 96 febres vi, 70 Mi-  
 nervæ x, 19 tubæ vii, 80  
 Tetricas Deas iv, 73 lites v, 20  
 Tetrici lectores xi, 2  
 Tetricique Salonis xii, 3  
 Tetricis vocibus xi, 43  
 Tetrico cane xiv, 81 viro i, 63. vii, 88  
 Tetricus vi, 10 censor xii, 70  
 Teutonicos capillos xiv, 26  
 Texantur xiv, 38  
 Texere ix, 21  
 Texta xiii, 51 Babylonica viii, 28 pur-  
 pura xi, 56  
 Textilis umbra xii, 31  
 Textis rosis iv, 55  
 Texto vimineo iii, 58 vimine ix, 73  
 Textor xii, 59  
 Textricis Sequanicæ iv, 19  
 Texuit vii, 2  
 Texuntur xi, 78  
 Thai iv, 12. 50  
 Thaida iii, 8. 11. iv, 85. vi, 93. xi, 101  
 luscæ iii, 8 tenuem xi, 101  
 Thais iii, 8. 11. vi, 93 casta iv, 85 Mæ-  
 nandri xiv, 187  
 Thalami x, 63  
 Thalamis xii, 97  
 Thalamos imbelles vii, 58  
 Thalamus viii, 52  
 Thalasse xii, 42  
 Thalassionem i, 36. iii, 93  
 Thalassionis i, 36

- Thalia iv, 8. 23. vii, 46. ix, 74. x, 19.  
     xii, 95 conscia modici vatis ix, 27  
 Thaliæ viii, 73 lascivæ vii, 17  
 Thalloque iv, 67  
 Theatra ii, 6. vii, 76. viii, 79 antiqua  
     iv, 55 rara v, 10  
 Theatralis luci v, 23  
 Theatri x, 19 Romani xi, 13  
 Theatris v, 44. vii, 61. xi, 31  
 Theatro S 21. iv, 61. v, 8. ix, 29 Or-  
     pheo S 21 pleno vi, 34 Pompeiano  
     vi, 9. xiv, 29. 166  
 Theatrum i, 1  
 Thebani Phryxi viii, 51  
 Thebano ænigmati i, 91  
 Thebas iv, 55. xiv, 1  
 Theca calamaria xiv, 19  
 Theca ænea xi, 75 curva xi, 58  
 Thecam xiv, 19  
 Thelesilla xi, 97  
 Thelesina ii, 49. vi, 7. vii, 87  
 Thelesinam ii, 49  
 Thelesine iii, 40. xii, 25  
 Thelesinus pauper vi, 50  
 Thelin x, 52  
 Themison xii, 20  
 Theodore v, 73  
 Theodori vatis xi, 93  
 Theophila promissa vii, 69  
 Theopompe x, 66  
 Therapnæis Amyclis ix, 104  
 Θέριος ix, 13  
 Thermaë iii, 68. v, 20 triplices x, 51  
 Thermarum xiv, 163  
 Thermas S 2. iii, 36. 44. x, 48 beatas  
     ix, 76 Neronianas ii, 48. iii, 25. vii,  
     34 nitidas vario de marmore x, 79  
 Thermis ii, 78. iii, 20. v, 44. vii, 32.  
     ix, 76. xii, 19. 70. 83 cunctis ii, 14  
     grandibus xi, 51 Neronianis vii, 34.  
     xii, 84  
 Thermulis vi, 42  
 Thesea vii, 24. x, 11  
 Thesei Hymetti xiii, 104  
 Theseis iv, 13  
 Thessalico rhombo ix, 30  
 Thessalicum Pelion viii, 36  
 Thestylis rubras messibus usta genas viii,  
     56  
 Thestylon viii, 63  
 Theta novum vii, 37  
 Thetin Triviam v, 1  
 Thetis S 26. 28. vi, 68. x, 13 summa x,  
     30  
 Tholum Cæsareum ii, 59  
 Tholus i, 71  
 Thoraca crudum vii, 1  
 Thraces xii, 8  
 Thræsea iv, 54  
 Thræsea magni i, 9  
 Thyesta crude iv, 49  
 Thyestæ iii, 45. xi, 31 diri x, 35  
 Thyesten v, 53 caligantem x, 4  
 Thyestes x, 67  
 Thyma Corsica xi, 42  
 Thymelen i, 5  
 Thymis Hyblæis v, 39  
 Thynnî x, 48 Antipolitani iv, 89. xiii,  
     103  
 Tiberim sacrum iv, 61  
 Tiberinæ carinæ nauta x, 85  
 Tibia v, 78  
 Tibiæ xiv, 64  
 Tibicina ebria xiv, 64  
 Tibris x, 85 dominus x, 7  
 Tibulli iv, 6 arguti viii, 73  
 Tibullum viii, 70 amatorem xiv 193  
 Tibullus xiv, 193  
 Tibur dulce x, 30 gelidum iv, 64 Her-  
     culeum iv, 62 hybernum v, 71  
 Tibure medio iv, 60  
 Tiburis ix, 61 alti vii, 13 Herculei i, 13  
 Tiburtinæ Dianæ vii, 28 pilæ v, 22  
 Tiburtinas vii, 80 auras iv, 60 oves vii,  
     80  
 Tiburtinis vii, 13 solibus vii, 13 frigo-  
     ribus iv, 57  
 Tiburtino monte viii, 28  
 Tigillini impudici iii, 20  
 Tigres novas viii, 26 improbæ i, 105  
 Tigride gemina viii, 26  
 Tigrim xii, 36  
 Tigris S 18. iii, 44. vii, 7 citata iii,  
     44 ebria xiv, 107  
 Timavi Euganei xiii, 89  
 Timavo Ledæo iv, 25  
 Timavum multifidum viii, 28  
 Timcant viii, 14  
 Timeas v, 46. xii, 38  
 Timeat i, 23. iv, 42  
 Timebant xii, 84  
 Timebat i, 83  
 Timenda x, 48  
 Timendum vi, 64  
 Timendus Hermes v, 24  
 Timent x, 94  
 Timente Priapo iii, 58  
 Timentur xii, 29. xiii, 94  
 Timeo vii, 95  
 Timere ii, 41. xiv, 177  
 Timerem xii, 24  
 Timeris iii, 44  
 Times i, 25. ii, 32. 60. iii, 72. xii, 61. 92  
 Timet ii, 41. 44. iv, 8. 10. v, 24. vi,  
     49. vii, 1. ix, 75. xiv, 1. 176  
 Timeto iii, 2. vi, 49  
 Timetur iii, 41. 44. xi, 18  
 Timidam chartam v, 6  
 Timidis feris iv, 74 unguibus i, 7  
 Timido gracilique libello viii, 24

- Timidos dentes i, 105  
 Timidumque brevemque libellum xii, 11  
 Timor vii, 38 est imperiosa res xi, 58  
     velox i, 105  
 Timuere xi, 36. xii, 74  
 Timuisset S 27  
 Timuit viii, 26  
 Τὴν ἀνακλινοπάλην xiv, 201  
 Tincta veste v, 23  
 Tinctas chartas xii, 96 lacernas xiii, 87  
 Tinctis capillis iii, 43 gregibus xii, 63  
     vestibus ix, 63  
 Tinctos sales, Attico lepore iii, 20 ver-  
     sus viridi æruginē x, 33  
 Tinctus torus ii, 16  
 Tineas ii, 46. vi, 60. xi, 1. xiv, 37  
 Tinge viii, 3. xiv, 146  
 Tingere ii, 59. iv, 36. xiv, 103  
 Tingis iii, 74. xii, 99  
 Tingit i, 78  
 Tintinnabulum xiv, 163  
 Tinxit x, 92. xiv, 33. 133  
 Tiro xii, 51  
 Tironem xi, 78  
 Tirynthius xi, 43  
 Titana cupidum viii, 21  
 Tite i, 18. vii, 59  
 Titii iii, 36  
 Titio xi, 51  
 Titioque vii, 55  
 Titius iv, 37. xi, 51  
 Tito vii, 10  
 Titulle viii, 44  
 Titulo ii, 93 breviorē i, 91  
 Titulos xiii, 3  
 Titulum xii, 3 brevem x, 71  
 Titus i, 18  
 Tityrus æger viii, 56  
 Toga i, 50. viii, 28. ix, 50. x, 29. xi,  
     32. xiii, 1. xiv, 84. 124. 141 brevis x,  
     14. xi, 56 ignota xii, 18 jussa ii,  
     29 lævis vii, 86 lota ii, 43 pallens  
     ix, 58 Partheniana ix, 50 rara x, 47  
     sordidior i, 104. vii, 33 sudatrix  
     xii, 18  
 Toga ii, 53. iii, 36. x, 52 attrita xiv,  
     125 Latia vii, 63 Palatina viii, 28  
     purpurea x, 93 trita iii, 36  
 Togæ vii, 51 Ausoniæ x, 73 flamma-  
     tæ v, 20 Latiae vii, 19 palmatæ vii,  
     2 æstate quatuor x, 96 Romanæ ii,  
     90. iii, 1 tritæ xii, 72 vanæ iii, 4  
     urbanæ xi, 16  
 Togæque i, 56  
 Togam ii, 39. vii, 33. viii, 48. ix, 50  
     argentem xii, 36 lotam iv, 28 ni-  
     veam iv, 34 pexam ii, 44 rasam ii,  
     85 terque quaterque lotam x, 11  
 Togamque xiii, 48  
 Togas x, 10 argentes xiv, 137  
 Togata turba vi, 48  
 Togatæ vi, 64  
 Togatam gentem xiv, 124 operam iii, 46  
 Togati Martis vi, 76  
 Togatis ii, 74  
 Togatorum ii, 74. v, 26  
 Togatorum xi, 24  
 Togatulos x, 74  
 Togatum i, 109. ix, 101  
 Togatus vi, 24. x, 82 et capillatus grex  
     ii, 57  
 Togis jactatis xiii, 98  
 Togula iii, 30. vii, 10 excussa iv, 66  
     trita vilisque putrisque ix, 101  
 Togula gelida vi, 50  
 Togulæ madentis v, 22  
 Togulam iv, 26. xii, 70  
 Tolerabis vii, 64  
 Tollant ix, 14  
 Tollas i, 88  
 Tolle ii, 29. vi, 30. ix, 36. xi, 11  
 Tollere ii, 93. vi, 59  
 Tollet x, 104  
 Tolli S 19  
 Tollit ix, 19. x, 56  
 Tollitur viii, 75  
 Tollunturque xi, 71  
 Tolosæ Palladiæ ix, 100  
 Tolosatis casei xii, 32  
 Tomacula fumantia i, 42  
 Tomentum Circense xiv, 160 Leuconi-  
     cum xiv, 159  
 Tomus vilis i, 67  
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος i, 46  
 Tonante vii, 56  
 Tonantem v, 55. vii, 60. xii, 15 Tar-  
     peium Pallatinumque ix, 87 placi-  
     dum vii, 99  
 Tonanti ix, 12. 66. x, 19 Palatino ix,  
     40 lascivo xi, 43 summo vi, 83  
 Tonantis vi, 10. viii, 39. ix, 4. 92. x,  
     35. 92. xi, 94 Capitolini x, 51 fal-  
     ciferi v, 16 summi vi, 13 Tarpeii xiii,  
     74  
 Tonare viii, 3  
 Tonat ix, 25  
 Tondeat xi, 84  
 Tondebit xi, 78  
 Tondendis capillis xiv, 36  
 Tondet ii, 17. v, 13  
 Tonet viii, 36  
 Tongiliane iii, 52  
 Tongilianus xii, 89  
 Tongilion iii, 84  
 Tongilium ii, 40  
 Tongilius ii, 40  
 Tonsa viii, 47 coma ix, 37 mentula ii,  
     62

- Tonsa barba xi, 39  
 Tonse Pelops xii, 85  
 Tonsi patris vi, 64  
 Tonsili buxeto iii, 58  
 Tonsis lentiscis vi, 74 ministris xiv, 158  
 Tonso ministro xi, 11  
 Tonsor vii, 61. 64. 83. 95. viii, 51. x, 83. xi, 58 barbatus viii, 52  
 Tonsorum ii, 48. iii, 74. vi, 57. xi, 84 puerum viii, 52  
 Tonsorii xi, 58  
 Tonsos x, 98  
 Tonstrix ii, 17  
 Tonsum i, 32 reum ii, 74  
 Toreuma iv, 39. 46. x, 87 clarum iii, 35 leve xiv, 102  
 Torcumata xi, 11. xii, 74. xiv, 94 prisca viii, 6  
 Tori x, 71  
 Toris ix, 23 pictis xiv, 135 primis vii, 74  
 Tormentum dulces vii, 29  
 Toro i, 110 medio xi, 81 nudo xiv, 148 purpureo xii, 17  
 Toros ii, 59. iv, 8. vii, 30. ix, 30. xi, 56. xii, 97 duos xiv, 162 extructos iv, 8 legitimos vi, 21 primos iv, 22 similes vii, 58  
 Torquati palumbi xiii, 67  
 Torquato consule x, 79  
 Torquatus x, 79  
 Torquebat xi, 43  
 Torquent iv, 38  
 Torqueris xii, 98  
 Torquet iii, 69  
 Torrente vitreo xii, 3  
 Torrentibus undis x, 85  
 Torsit i, 79  
 Torta lancea S 11  
 Torta meta xiii, 28  
 Tortas comas iv, 42. xiv, 24  
 Torti cadi ix, 3  
 Tortis criminibus S 3  
 Torto dracone vii, 74  
 Tortorem ix, 93  
 Tortorum ii, 17  
 Torva fronte iv, 14  
 Torvi leonis i, 61  
 Torus fartus papyro viii, 44 mollis viii, 77 pudicus x, 47 tinctus ii, 16 non tristis x, 47  
 Tostamque messem x, 62  
 Tostæ castaneæ lento vapore v, 78  
 Tot vi, 4  
 Tota iii, 65. v, 85. vi, 19. vii, 10. 35. 53. 64. 101. ix, 3. 18. 21. 32. xii, 1. xiii, 126. xiv, 198 anas xiii, 52 ætas x, 38 Chimæra S 27 convivia xiv, 41 filia xi, 4 hyems xiii, 59 laurea ii, 2 littora xiii, 75 pensio iii, 38  
 Roma videnda x, 6 scrupula v, 20  
 Septa x, 80 tabella xi, 91 vicinia xii, 59 uncia ix, 4  
 Tota S 2. 9. i, 3. 74. 87. ii, 51. 72. iii, 53. iv, 79. 85. v, 16. 38. vi, 28. 85. vii, 30. viii, 14 cæna xii, 61 die xi, 77 domo xiv, 193 dote ii, 34 fronte vii, 26 lampade viii, 51 libra xi, 37 luce iii, 63 nocte ix, 69. xii, 12. 65 urbe iii, 15. xii, 38  
 Totam S 19. i, 110. v, 81. vii, 61. 94. ix, 33. x, 68 aurem vi, 64 ovem vi, 3 Romam iv, 64 urbem iv, 71  
 Totas xi, 5 lacernas xiv, 132 preces ix, 69 vias vii, 60  
 Totidem iii, 95 puellæ xii, 87  
 Toties i, 4  
 Totis i, 20. 118. viii, 30. x, 56 aquis iv, 22 diebus ii, 5. iv, 37. 54 noctibus ii, 5 sarcinis ii, 68  
 Toto S 26. i, 16. 100. 116. iv, 29. vi, 56. 60. 68. 81. 83. vii, 29. 81. viii, 75. xii, 57 anno iv, 26. ix, 84. x, 70 bove v, 31 botryone xi, 27 cælo iv, 2 die x, 70. 74. xi, 104 Helicone xii, 6 Marceliano ii, 29 mense xi, 41 orbe i, 2. ii, 66. v, 13. 74. viii, 61 poste i, 71 stemmate iv, 40 vertice xii, 7  
 Totos crines i, 32 dies x, 19 penates ix, 62 soles x, 12  
 Totum i, 50. 76. 93. iii, 68. xii, 18. xiv, 190 clientem x, 34 dimidium ii, 10 ebur xii, 85 lupum ii, 37  
 Totus v, 25 dies xii, 24 libellus xi, 15  
 Toxicæ sæva i, 19. v, 76. x, 36  
 Trabeasque v, 41  
 Trabes Libycas xiv, 91  
 Tractæ per jucunda pocula noctes xi, 104  
 Tractare xi, 29  
 Tractatrix iii, 82  
 Tradas i, 118. iii, 23. v, 57  
 Tradat vi, 3. x, 87. xii, 11  
 Trade xi, 78. xiv, 149  
 Tradere xi, 5. xiii, 70  
 Traderet i, 14. ix, 35  
 Tradet xi, 5  
 Tradidit vii, 63  
 Tradit iii, 20  
 Tradita xiii, 66  
 Traducere iii, 74  
 Traduceris vi, 77  
 Traducit i, 54  
 Traducta S 4  
 Traduntur ii, 37  
 Tragicis Musis ii, 41  
 Tragico ore viii, 18  
 Tragicos cothurnos xii, 95  
 Tragus xi, 22



- Trahar viii, 51  
 Trabat iii, 36. xii, 29  
 Trahens iii, 47  
 Traherent iv, 73  
 Traheretur ix, 55  
 Trahes xiii, 57  
 Trahet vi, 3. x, 78  
 Trahi v, 22  
 Trahis ii, 6  
 Trahisque viii, 79  
 Trahit iii, 38. 58. x, 30  
 Trahunt i, 105  
 Trajane princeps x, 34  
 Trajani xii, 8  
 Trajanum x, 7  
 Traitem altum x, 19  
 Transcurrunt vii, 48  
 Transcuntis turbæ xii, 57  
 Transfer iii, 87  
 Transferre viii, 3  
 Transfigere v, 50  
 Transfuga xiv, 131  
 Transierant x, 75  
 Transiere v, 84  
 Transibis i, 71  
 Transire vi, 65  
 Transis x, 59. xi, 106  
 Transit ii, 61. v, 14. vii, 30  
 Transmisso mactauro xi, 21  
 Transmittere xii, 60  
 Transportata xiii, 72  
 Transiberina vi, 93 domus i, 109  
 Transiberinus ambulator i, 42  
 Traustulit v, 11. xii, 95  
 Trapetis Picenis xiii, 36 Tartessiæ vii, 28  
 Traxerat i, 14  
 Traxisses ix, 66  
 Trebula humida v, 71  
 Trebulani casei xiii, 33  
 Trecenta iv, 61  
 Trecenti consules iii, 93 nummi xii, 70  
 Trecentis iv, 67 versibus ix, 20  
 Trecentos xi, 36  
 Tremebundus ix, 93  
 Tremensque vi, 1  
 Tremente calamo iv, 30 mollitie viii, 64  
 Tremerent viii, 55  
 Tremor v, 65  
 Tremorque v, 24  
 Tremore docili v, 78  
 Tremula linea iii, 58 seta i, 56  
 Tremulæ manus xii, 74  
 Tremulave iii, 58  
 Tremulo tribuli ix, 50  
 Tremulum xiv, 203 Pelian vi, 71  
 Trepidant v, 31  
 Trepidi nautæ xii, 29  
 Tres agellos xii, 16 cinædos xii, 16 na-  
 tos ii, 34 scilibræ iv, 46  
 Tresve v, 60  
 Tria vi, 54  
 Tribadum vii, 70  
 Tribas vii, 67. 70  
 Tribuas viii, 54  
 Tribuente xi, 6  
 Tribuere i, 104. x, 34. xii, 6  
 Tribuisse viii, 37. xii, 85  
 Tribuit ii, 2. iii, 10. 95. iv, 51. vi, 10.  
 ix, 25. 35. 99  
 Tribuli tremulo ix, 50  
 Tribulis mortui ix, 58  
 Tribum ii, 46  
 Tribunali alto xi, 99  
 Tibunatus xi, 99  
 Tribuni vi, 8 armati ii, 60  
 Tribunitium latus xiv, 32  
 Tribuno ix, 29  
 Tribunum iii, 95  
 Tribus Latiae viii, 15  
 Tribus i, 72 arcis vitæ peractis x, 24 ca-  
 pellis vi, 19 denariis ix, 101 libris  
 minor x, 37 lustris x, 38 natis xi, 53  
 nummis ii, 43  
 Tributis vii, 55  
 Tricæque xiv, 1  
 Triceni i, 44  
 Tricenos nummos x, 27  
 Tricentis iii, 22  
 Tricesima lux vi, 7  
 Tricies iv, 37. viii, 40  
 Triclinia strata x, 13  
 Triclinio iii, 93  
 Tridente æquore v, 24  
 Triduo ii, 6  
 Triente viii, 61 denso ix, 88 nigro ix, 91  
 Trientem summum iv, 83  
 Trientes xi, 40 Amethystinos ix, 49 cre-  
 bros i, 107 densi vi, 86 dimidios xi,  
 6 setini x, 13 setinos xiv, 183  
 Trieteride bis juncta ix, 85 nona x, 53  
 plena vi, 38 prima vii, 96  
 Trifolinum xiii, 114  
 Trigesima ætas x, 103  
 Trigessimus i, 16  
 Triginta Decembres iii, 36 diebus xi, 24  
 epigrammata vii, 81 munera vii, 53  
 quatuorque messes xii, 34 pueri xii,  
 87 quatuorque ante brumas x, 104  
 Trigona tepidum iv, 19  
 Trigone nudo vii, 72  
 Trigonem tepidum xii, 83  
 Trilices Patavinæ xiv, 143  
 Prima xii, 7  
 Trinæve x, 75  
 Trinocetali domicænio xii, 77  
 Triones Hyperboreos ix, 46 Odrysios vii,  
 80 Parrhasios vi, 58  
 Tripes grabatus xii, 32  
 Triphilem calvam vi, 74

- Triplex v, 65  
 Triplices vii, 93. xiv, 6 thermæ x, 51  
   vani vii, 72. x, 87  
 Triplici foro iii, 38. viii, 44  
 Triste xi, 2 caput ii, 61 forum v, 20 frig-  
   gus x, 5 iter S 12 mentum xi, 98  
   nemus xi, 41 supercilium i, 25. xi, 2  
 Tristem iii, 38. viii, 41 reatum ii, 24  
 Tristes capillos ii, 66 ceræ xiv, 5 ferulæ  
   x, 62 morsus animi xii, 34  
 Tristi iv, 44. v, 79. vii, 87 Æthiope  
   vii, 87 crimine nocens terra ix, 31 do-  
   mincenio v, 79 favilla iv, 44 voce iv, 5  
 Tristia carmina x, 17 fata i, 79 jura vii,  
   64 stigmata x, 56  
 Tristibus procellis ix, 41  
 Tristior i, 63. ii, 69 nuda vii, 19  
 Tristiores Saleianum ii, 65  
 Tristis vi, 79. viii, 64. xi, 20. 40. 104  
   arundo i, 4 Athenagoras viii, 41 auc-  
   tio solvendis nummis xiv, 35 filius  
   viii, 44 focus xi, 56 lana xiv, 158  
   puer v, 85 secundus vii, 92 torus x,  
   47 turba vii, 58 victoria x, 50  
 Tristitia secura vii, 47  
 Tristitiamque i, 110  
 Tristium lacernarum i, 97  
 Tristius genus leti xi, 91  
 Trita i, 67. ii, 58. ix, 14. xi, 12 brachia  
   ii, 29 columba viii, 6 frigora ii, 46  
   gemma pollice Heliadum ix, 14 la-  
   cerna i, 93. viii, 28 succina iii, 65  
   toga iii, 36 togula ix, 101  
 Tritæ togæ xii, 72  
 Tritaque iii, 36  
 Tritas lacernas vii, 92  
 Triticeum frumentum xiii, 12  
 Tritior ii, 51 cultus ix, 58  
 Tritis lapillis viii, 64  
 Tritius ix, 58  
 Tritio pollice xiv, 167  
 Triton S 28  
 Tritonida iv, 1  
 Tritum saxum xii, 57  
 Tritus lectus cimice xi, 32  
 Triviæ S 1. vi, 47 nemorosa regna ix, 65  
 Triviam Thetin v, 1  
 Trium ii, 91 discipulorum x, 60 natorum  
   ii, 91. 92. iii, 95. ix, 68  
 Triumphi i, 5 Gigantei viii, 50 Hyper-  
   borei viii, 78  
 Triumphis viii, 65  
 Triumphos vi, 4 Erythræos viii, 26 Idu-  
   mæos ii, 2 dignos v, 19 laurigeros iii,  
   66 magnos v, 17. vii, 2 Parthos ix,  
   104 secretos viii, 15  
 Triumphum S 20  
 Triumphus vii, 8  
 Trojæ xi, 4  
 Trojamque xiv, 1  
 Trochis argutis xiv, 169  
 Trochus celer xi, 21  
 Tropin xii, 83  
 Trucem Sullam ix, 44  
 Truces animos ix, 11 blattas xiv, 37  
   Iberos x, 78 pueros xi, 86 tauri iii, 58  
 Trudit iii, 82  
 Truditur xi, 47  
 Trullam ix, 98  
 Trunci ii, 83  
 Trunco fasciato xii, 57  
 Truncum turturem vii, 20  
 Trux ix, 26  
 Tryphon iv, 72. xiii, 3  
 Tu i, 14  
 Tuaque v, 13  
 Tua S 6  
 Tua S 3  
 Tuæ S 15  
 Tuam i, 103  
 Tuamque i, 50  
 Tuas S 8  
 Tuba navali S 28 Pieria x, 64. xi, 3  
   tanta viii, 56  
 Tubæ tetricæ vii, 80  
 Tubas viii, 3  
 Tubera xiii, 50  
 Tuberes xiii, 52 vernæ xiii, 43  
 Tubos omnes xi, 62  
 Tucca i, 19. vi, 65. vii, 41. 77. ix, 77.  
   x, 13. xi, 70. xii, 95  
 Tuccam vi, 65  
 Tuccius esuritor iii, 14  
 Tuere vi, 16. vii, 17. x, 28  
 Tui i, 56  
 Tuis i, 32 cultris ix, 3  
 Tuisque x, 104  
 Tulerat S 10  
 Tulere v, 79. vi, 70. vii, 53  
 Tulerint S 16  
 Tuleris ix, 46  
 Tulerit i, 32  
 Tulerunt viii, 71  
 Tulisse i, 105. iii, 100  
 Tulissent S 27  
 Tulisset x, 41  
 Tulit S 10. 16. 23. i, 22. ii, 46. 63. iv,  
   1. 11. 32. vii, 47. viii, 36. 55. 71. 75.  
   ix, 9. 44. 60. 94. 102. x, 85. xi, 51.  
   xiii, 113  
 Tulle i, 37  
 Tulli iii, 20. iv, 64  
 Tullioque v, 51  
 Tullius ix, 72 magnus iv, 16  
 Tullus ix, 52  
 Tum ii, 14  
 Tumeat xi, 58. xiii, 58. xiv, 151. 162  
 Tumefactus iv, 11  
 Tumentis vulva xi, 61  
 Tumere S 26

- Tumescit viii, 33  
 Tumet iv, 46. 49. xiii, 41. xiv, 144  
 Tumidas hydrocelas xii, 84  
 Tumidi reges v, 20  
 Tumidi regis ii, 18  
 Tumidis aquis S 25 undis xiv, 181 ter-  
 roribus ix, 44  
 Tumido ore v, 8  
 Tumidus v, 1 magister viii, 3. x, 104  
 negotiator x, 87  
 Tumor viii, 61  
 Tumore modico iv, 64  
 Tumores Syrios iv, 43  
 Tumulata Canace xi, 91  
 Tumulique xi, 48  
 Tumulis ix, 31  
 Tumulo vi, 52. vii, 96. ix, 16 nobiliore  
 iv, 59  
 Tumulum vii, 87. viii, 57  
 Tumulumque viii, 38  
 Tunc ii, 8  
 Tunc vi, 82  
 Tunica x, 25  
 Tunica Nilotide picti Mauri x, 6 utrim-  
 que levata xi, 70  
 Tunicae x, 100 Patavinæ xiv, 143  
 Tunicaeque xi, 104  
 Tunicam x, 81. xiv, 153. 211  
 Tunicas molestas iv, 87 pingues xiv,  
 143  
 Tunicata iii, 3 quies x, 51  
 Tuo i, 37 animo ix, 42  
 Tuoque vii, 5  
 Tuorum iv, 55  
 Tuos i, 30 canes x, 37  
 Tuosque ii, 14. 101  
 Tura (s. thura) i, 112. vi, 85. viii,  
 24. xi, 104. xii, 103 pia viii, 8. 66.  
 xiii, 4 pingula x, 26 semicremata xi,  
 54  
 Turba S 23. i, 90. iii, 91. iv, 29. v, 7.  
 25. 32. vi, 6. 21. ix, 30. 69. x, 18.  
 48. xiii, 98 cetera iii, 38 candida  
 xii, 34 crassa ix, 23 densa vii, 61. x,  
 10 enthea xi, 84 entheata xii, 57 gra-  
 vis S 4 ingens i, 74 ingens onerosaque  
 ix, 56 Martia i, 4 maxima xiii, 83  
 molesta i, 43 obvia iv, 53. xiv, 169  
 omnis iii, 58. xiii, 3 otiosa ii, 37 pal-  
 lida x, 12 pia vii, 32 rustica iv, 66  
 sistrata xii, 29 tristis vii, 58 Stoica vii,  
 69 togata vi, 48 ventura vii, 44  
 Turba i, 90. ii, 74. v, 7. vii, 100. viii,  
 82. xiv, 214 in omni ix, 98 noxia iii,  
 91 tenera ii, 75 vocata i, 21  
 Turbabis xiii, 75  
 Turbae xiii, 124 crinitæ xii, 49 piæ viii,  
 38 simplici x, 62 transeuntis xii, 57  
 Turbam iii, 46. 82. xii, 89 otiosiore  
 xi, 1 priorem ix, 80  
 Turbare ii, 36  
 Turbat vii, 52  
 Turbata Crystallina ix, 60 massica xiii,  
 121  
 Turbatis xiii, 108  
 Turbato auro viii, 78 mulso xiv, 127  
 Turbida amphora viii, 45 Cæcuba xii, 60  
 Turbidiore lumine x, 20  
 Turdis xiii, 51 avidis iii, 58 crassis ii,  
 40 pinguibus iii, 47  
 Turdo vii, 20  
 Turdorum corona xiii, 51  
 Turdos iv, 66. ix, 56 vagas xi, 21  
 Turdumve vi, 75  
 Turdus iii, 77. ix, 55. xiii, 92  
 Turdusve vi, 11  
 Ture vii, 74. ix, 2. 92. x, 92 Eoo iii, 65  
 Turgentis lacus iv, 55  
 Turget xiii, 47. 68. xiv, 45  
 Turgidis labris vi, 36  
 Turgidum penem ix, 28  
 Turis iii, 2. iv, 46. vii, 54. 72  
 Turni vii, 97  
 Turnus xi, 10  
 Turpe ii, 86. iv, 71. vi, 90. vii, 20. ix,  
 48 guttur x, 22  
 Turpes viii, 79. x, 71 bisontes i, 105  
 muscas xiv, 67 ranas x, 37  
 Turpi resina xii, 32 sinu xi, 54 ulcere  
 vii, 71  
 Turpior uxor vi, 45  
 Turpiorem v, 79  
 Turpis stiria vii, 37  
 Turpius i, 36. v, 82. x, 83  
 Turre alta iii, 58  
 Turres iii, 58  
 Turricula xiv, 16  
 Turris candida xii, 31  
 Turtur cereus iii, 58. 60 pinguis xiii, 53  
 Turturem truncum vii, 20  
 Turturum iii, 82  
 Tusca vinea politus ligo ix, 58  
 Tuscae glandis vii, 27  
 Tusci vii, 31  
 Tuscis jugis i, 27 cadis xiii, 118 fictili-  
 bus xiv, 98  
 Tusco amne ix, 102 vico xi, 27  
 Tuscula tellus ix, 61  
 Tusculive vii, 31  
 Tusculosque iv, 64  
 Tuscus iii, 24 ager ix, 23 eques viii, 56  
 Tussire i, 20  
 Tussis i, 20. v, 39 aspera xi, 86  
 Tussit i, 11. ii, 26  
 Tuta x, 30. xiv, 61. 123 carinæ iii, 67  
 lectica xi, 99 novacula ix, 59 otia  
 xii, 5 ova iii, 47  
 Tuta iii, 67

Tutam vi, 93  
 Tutas tenebras xiv, 40  
 Tutela felix v, 1  
 Tutelamque iv, 55  
 Tutor i, 49. v, 32. x, 19. xii, 14 hos-  
 pes viii, 14  
 Tutum ix, 56  
 Tutus iii, 91. iv, 19. ix, 85 lepus i, 7  
 Tuum S 17  
 Tuus i, 39  
 Tyndaris ix, 104. xii, 52  
 Tyranni Pellaei ix, 44  
 Tyranno Argolico ix, 66  
 Tyria sindone iv, 19  
 Tyriæ xiv, 133  
 Tyriani abollam viii, 48  
 Tyrianthina urbica i, 54  
 Tyrias lacernas viii, 10. ix, 23  
 Tyriasque iv, 28  
 Tyrios cultus xi, 39  
 Tyrius taurus x, 51  
 Tyron ii, 29  
 Tyros improba x, 16 Cadmea vi, 11

## V.

Vacabat x, 58  
 Vacabis v, 80  
 Vacabit vii, 26. 51. 97. xi, 106. xii, 11  
 Vacant vii, 102  
 Vacare ii, 41. v, 20. viii, 82  
 Vacaret xi, 1  
 Vacas ii, 5  
 Vacat iii, 69. vii, 1. 80. ix, 8. x, 17.  
 xi, 1  
 Vacca xiv, 180  
 Vacent i, 4  
 Vacera viii, 69. xi, 66. 77. xii, 32  
 Vacua manu vi, 72 pelle vi, 64  
 Vacuum Lygdon vi, 42  
 Vacuare xi, 5  
 Vacuas chartas xiv, 10  
 Vacui xii, 5  
 Vacuis xiii, 8 auribus xi, 3  
 Vacuo aëre S i, 11 dente i, 61 sinu x,  
 78  
 Vada vi, 42 pura iv, 55 tarda iii, 67  
 Vadas xi, 1  
 Vade i, 71. iii, 4. xi, 104  
 Vadimonia viii, 67. xiv, 135  
 Vadis ii, 69. iv, 22. ix, 55 Erythræis  
 viii, 28 opposuit x, 85  
 Vadum lene i, 50  
 Væ ii, 60. iv, 28. v, 33  
 Vafer xi, 31  
 Vafra arte vi, 64. xii, 66  
 Vaga aranea viii, 33  
 Vagæ juventæ ii, 90  
 Vagantur vi, 34

Vagaris x, 65  
 Vagatur iii, 57  
 Vagatus ix, 60  
 Vagi iii, 67  
 Vagientem fœtum iii, 58  
 Vagientes infantes xi, 61  
 Vagis gressibus ii, 57  
 Vagitibus tantis ix, 21  
 Vagitu ix, 9  
 Vagos capillos vi, 52 turdos xi, 21  
 Vagumque xii, 18 mane vii, 39  
 Vagus i, 2. iv, 79. v, 31. 70. vi, 21. 80.  
 vii, 32. x, 85 amor xii, 97 December  
 iv, 14 lepus i, 15 pes xii, 26  
 Valde iii, 44  
 Vale v, 66. ix, 8. x, 104. xi, 108. xii,  
 48  
 Valeam ii, 5. iv, 31. vi, 69. 64  
 Valebis ii, 92. vi, 78. xiii, 35  
 Valent i, 16. viii, 32. x, 62. xii, 70  
 Valere vi, 70  
 Vales ii, 64  
 Valet iv, 64. vii, 13. xiii, 80  
 Valetè iii, 7. iv, 57  
 Valle alta iii, 58 brevi ix, 19 vasta S 6  
 Valles v, 71 curvas iv, 64  
 Vana ludibria x, 4  
 Vanæ ix, 44 togæ iii, 4  
 Vani operis v, 22 triplices vii, 72. x, 87  
 Vano labore xiv, 48 nomine iv, 11 mu-  
 nere ix, 103  
 Vanoque honore xi, 32  
 Vanos fumos iv, 5 labores x, 82  
 Vanus labor i, 89  
 Vapore vii, 31. viii, 33 arido vi, 42  
 lento v, 78  
 Vapores nimios x, 48  
 Vappa perfida xii, 48  
 Vapulat vi, 46. vii, 67. xii, 57  
 Vapulavit x, 62  
 Vapulet vii, 86. viii, 23  
 Vare iv, 78. viii, 20. x, 26  
 Variæ aulæ ix, 44  
 Variantur viii, 28  
 Varias artes vii, 32 comas i, 77 opes x,  
 48  
 Variata mappa iv, 46  
 Vario viii, 18  
 Vario aere v, 1 decore vi, 42 de mar-  
 more x, 79 ordine S 26 sapore xi,  
 31  
 Varioque xii, 4 usu vii, 51  
 Varios colores ii, 46 discursus vii, 39  
 labores iv, 8 modos iii, 63  
 Varium minutal xi, 31  
 Varro inficiande v, 30  
 Varus iv, 78  
 Vasa Aretina xiv, 98 pauca iv, 15  
 Vasta valle S 6  
 Vastos hiatus i, 23

- Vatem S 12. viii, 73. xi, 49. x, 58. viii, 63  
 Vati vi, 21. vii, 29. 63. xiv, 165 Alexis  
   munus v, 16 suo ii, 22  
 Vaticana vi, 92. x, 45  
 Vaticanani cadi xii, 48  
 Vaticanis cadis i, 19  
 Vatini sutoris xiv, 96  
 Vatini calices xiv, 96  
 Vatiniurum fractorum x, 3  
 Vatis vi, 68. viii, 66. ix, 50. x, 103  
   Apollinei vii, 22 docti i, 62 modici  
   ix, 27 Theodori xi, 93  
 Vatus xii, 70  
 Vatum viii, 56. 63  
 Ubere ix, 9 largo xiii, 44  
 Ubi i, 2  
 Ubique i, 3. x, 92  
 Ubique v, 25  
 Uda puella xi, 16 basia vetulo Falerno  
   xi, 26  
 Udaque prata i, 115  
 Udi x, 19  
 Udo gaudio x, 78 antro x, 35  
 Udone Cilicii xiv, 140  
 Udu viii, 44 aleator v, 84 calceus xi,  
   21  
 Ve i, 58  
 Vecta viii, 51  
 Vector lascive ii, 14  
 Vectus iv, 51  
 Vehimurque viii, 61  
 Vehit x, 3  
 Vehunt viii, 21  
 Veientana iii, 49 uva ii, 53  
 Veientani rubelli i, 104  
 Vel i, 87  
 Vela viii, 70. xii, 29. 44. xiv, 28. 29  
   lata S 26 negata ix, 39. xi, 21  
 Velabrensem xiii, 32  
 Velabrensi foco xi, 52  
 Velabriensis caseus xiii, 32  
 Velamine nigro iii, 3  
 Velarunt xii, 42  
 Velas iii, 3  
 Velat i, 89. ii, 43  
 Velet iii, 2  
 Velim i, 9. 58. ii, 5. iv, 42. v, 16. ix,  
   23. x, 74  
 Velinus iv, 61  
 Velint i, 52. v, 60. vi, 25. viii, 75. x, 34  
 Velis i, 9. 36. ii, 64. vi, 49. viii, 28.  
   38. 39. 51. ix, 4. 39. x, 47. 48. xii,  
   34. 84. xiii, 2. xiv, 145  
 Velit i, 118. ii, 54. iii, 90. 93. vi, 63.  
   vii, 69. viii, 11. 14. 18. 46. x, 23.  
   103. xi, 23. 27. 57  
 Velius comes ix, 32  
 Velle iii, 26. v, 83. xi, 7. 27. 55. 58.  
   xii, 95  
 Vellem vi, 81. viii, 53. 72. x, 8  
 Vellens comam v, 37  
 Vellent iv, 44  
 Vellera ii, 46. iv, 41. xi, 27 aurea xii,  
   99 flava ix, 62 multa xiv, 143 pre-  
   tiosa xiii, 125 rasa xiv, 159  
 Vellere viii, 28. x, 90. xi, 99 Æolio viii,  
   51 pullo xiv, 157  
 Velleribus primis xiv, 155  
 Velles iii, 16  
 Vellet i, 36. 74. 86. iii, 24. vi, 21. vii,  
   51. viii, 46. x, 73. xi, 34. 40. xii, 29  
 Velletis xi, 60  
 Vellis ii, 62. x, 90  
 Vellit ii, 11  
 Vellus v, 37 densum iv, 3 inquinatum  
   iv, 4  
 Velocia muncra S 2  
 Velocibus annis viii, 8  
 Velocior i, 49 manus xiv, 208  
 Velocius i, 47  
 Veloque i, 35. xi, 45. 98  
 Velox i, 111  
 Velox vi, 28 Agathine ix, 39 draucus  
   xiv, 48 notarius x, 62 timor i, 105  
 Velut vi, 82  
 Veluti xi, 36  
 Vena saucia iv, 66  
 Vena Lucrina x, 30 rigida vi, 49. xi, 16  
 Venabula S 15. xiv, 30 dejecta xiv, 31  
   Dorica S 23 grandia viii, 55 splendi-  
   da S 11  
 Venafri campani xiii, 98  
 Venafro uncto xii, 63  
 Venalis i, 2. iii, 60  
 Venatio xiii, 101  
 Venator S 11. i, 50. x, 87. xii, 14. 18.  
   xiv, 86 superbus iv, 35 superbus capta  
   mele x, 37  
 Venatrix xi, 69  
 Venatur xiv, 200  
 Venatus humiles leonum i, 105  
 Vendamus vii, 16  
 Vendas vii, 98. xi, 70  
 Vendat xii, 55  
 Vende xi, 70  
 Vendeat vi, 66  
 Vendentem xii, 102  
 Vendere i, 57. 86. iii, 56. iv, 5. v, 16.  
   vii, 64. 77. ix, 4. 30. xi, 70. xii, 66.  
   73. 102. xiv, 204  
 Venderet i, 86  
 Vendes ii, 43  
 Vendidisti xii, 98  
 Vendidit iii, 48. 57. vi, 71. ix, 22. xii, 33  
 Vendis xii, 66  
 Vendit i, 19. 42. xii, 55. xiv, 194. 223  
 Vendita xii, 102  
 Vendo iv, 80  
 Vendunt xii, 16

- Venena pulla* ix, 3  
*Veneno* vi, 19 *Amyclæo* viii, 28 *atro* vii, 72 *obscuro* i, 79 *poto* v, 76  
*Venenum* iii, 22. vi, 40. 78  
*Venerabilis moles* S 2  
*Veneranda domus* ix, 21 *limina* xii, 3 *pallatia* i, 71 *sacra Musarum* x, 58  
*Venerandaque sanctaque verba* iii, 69  
*Venerande nepos* ix, 18 *rector* vii, 60  
*Venerandus Cæsar* ix, 102  
*Venerantia* v, 15  
*Venerantur* viii, 11  
*Venerare* iv, 30  
*Veneras* i, 3  
*Venerat* viii, 55. xiv, 72  
*Venere* S 3. xii, 70  
*Venerem* i, 103. 110. v, 40  
*Veneres* ix, 12. xi, 13  
*Veneri* ix, 42. xi, 60  
*Venerint* i, 105. x, 5  
*Veneris* iii, 4  
*Veneris (a Venus)* iv, 44. v, 7. xi, 26. xii, 43. xiv, 206 *beatæ* xi, 80  
*Venerit* xi, 6. xii, 24  
*Venerunt* vii, 53. viii, 71. xiii, 28. 111  
*Veneti* vi, 46  
*Venetis terris* xiii, 88  
*Veneto* x, 48. xiv, 131 *luto* iii, 74  
*Veni* i, 72. iv, 1. 78. vii, 6. 23. viii, 21. 39. 67. xi, 52. xii, 62. 82. xiii, 82. xiv, 99  
*Veniam* vi, 51. xi, 35  
*Veniam* ii, 90. iv, 77. ix, 56. xii, 60  
*Veniant* vii, 72  
*Venias* i, 53. iii, 27. x, 36. xi, 52  
*Veniat* vii, 5. xiv, 87  
*Veniente* viii, 21  
*Venes* v, 44. x, 12. xi, 23  
*Veniet* i, 50. iii, 4. 38. xiv, 112. 125  
*Venimus* x, 103. xi, 79. xiv, 48  
*Venio* ii, 18. iii, 44. xiii, 35  
*Venire* i, 118. v, 4. 84. vi, 1. xi, 7. xii, 77  
*Venis* iii, 44. 54. vi, 47. viii, 21. 67. xiii, 2  
*Venis curvis* xiv, 33 *prominentibus* v, 4  
*Venisse* iv, 61. xiii, 107  
*Venissent* x, 81  
*Venisti* i, 3. v, 9  
*Venit* S 3. i, 26. 63. 72. 88. iii, 50  
*Venit (a veneo)* xi, 38  
*Venite* xii, 8  
*Venitis* x, 48. 72  
*Veniunt* viii, 78  
*Venter* xiv, 151 *infelix* ii, 51  
*Ventilat* iii, 82. v, 31. xii, 18  
*Ventis* x, 104  
*Vento jubente* x, 83 *lcnii* x, 30  
*Ventos* iv, 19  
*Ventosque* vi, 59  
*Ventre* i, 21. xi, 61 *Falisco* iv, 46  
*Ventrem* iv, 78. x, 48. iii, 42 *liquidum* xiii, 116 *solutum* xi, 88  
*Ventres molles* xiii, 26  
*Ventri* iii, 22. xi, 52 *pigro* iii, 47 *scisso* xiv, 60  
*Ventris* i, 38. 110 *duri* xiii, 29 *maturi* S 14  
*Ventum* ii, 41  
*Ventura* xi, 91 *Cydonia* x, 42 *turba* vii, 44  
*Venturam* xiv, 6  
*Venturo* viii, 21  
*Venturum* xi, 73  
*Ventus* ix, 39. xiv, 28. 29  
*Venuleio* iv, 83  
*Venus* S 6. i, 104. ii, 84. vi, 13. vii, 89. viii, 43. x, 13 *æqua* iv, 13 *casta* ii, 34. vi, 45. x, 33 *debilitata* i, 47 *fugitiva* xii, 97 *lata* vi, 21 *nuda* viii, 1 *plebeia* ii, 53 *prodigiosa* i, 91 *solicitata* iii, 75 *superba* iii, 68  
*Venustum* xi, 31  
*Ver* ix, 14 *breve* ii, 46  
*Vera* ix, 100. x, 34 *electra* viii, 51 *fama* vii, 88 *gaudia* vii, 5. xi, 26 *Græntiana* iv, 39 *mentula* vii, 35 *nomina* xiv, 170 *soboles* vi, 3  
*Vera simplicitate* i, 40  
*Veræ* xi, 44 *vitæ* v, 20  
*Veram* i, 110. vii, 39  
*Veras amicitias* xi, 44  
*Verba* ii, 76. v, 16. 23. 50. vi, 54. 56. viii, 7. 22. xi, 70. xii, 42. xiv, 208 *barbara* i, 66 *fortia* iii, 46 *grandia* ii, 69. ix, 33 *Latina* xi, 20 *mandata* ix, 36 *pauca* i, 97 *prima* ix, 69 *sobria* i, 28 *venerandaque sanctaque* iii, 69  
*Verbera* S 10. ii, 76 *Graia* ix, 73 *mille* xi, 94  
*Verberat* xii, 57  
*Verberatus* vii, 95  
*Verbere* vii, 67 *tenui* xiv, 71  
*Verberent* xii, 57  
*Verberibusque* ix, 69  
*Verbis* i, 36. iii, 3. iv, 89. viii, 11 *castis* iii, 69 *grandibus minax* ix, 28 *innocuis* vii, 12 *prioribus* x, 72  
*Verbum* ix, 47 *unum* xiv, 217  
*Vercellas* x, 12  
*Vere* i, 34  
*Verecundam sitim* viii, 70  
*Verecundo ore* viii, 1  
*Veredo rapiente* xii, 14 *succincto* xiv, 86  
*Veri* v, 19. xi, 50  
*Veridicæ sorores* v, 1  
*Veridico ore* x, 37  
*Veriora* vi, 30  
*Veris* vi, 30. 80. xiii, 127  
*Veritas rustica siccis capillis* x, 72

- Veritus ix, 27  
 Verius viii, 76  
 Verminat xiv, 23  
 Verna i, 42. iii, 1. vi, 29. xiv, 1. 11  
     clamatus xii, 26 Numæ x, 76 satur ii,  
     90  
 Verna tempora v, 67. ix, 13. 17  
 Verna arbore xi, 8  
 Vernæ lactei iii, 58 tuberes xiii, 43  
 Vernam dormitantem viii, 59 negligenti-  
     tem xii, 89  
 Vernarent ii, 61  
 Vernas x, 30  
 Vernat ix, 55  
 Vernis equitibus i, 85  
 Vernos apros i, 50  
 Vernula xii, 70. xiv, 51  
 Vernulae v, 37  
 Vernulas libellos v, 18  
 Vero vi, 39. viii, 76 amore x, 20 bar-  
     baroque rure iii, 58 dolore vi, 63  
     gaudio i, 50 nomine vi, 88 viro vii,  
     58  
 Verona i, 62 magna xiv, 195 sua x, 103  
 Verona i, 8  
 Veros sardonychas ix, 60. x, 57  
 Verpe poeta xi, 94  
 Verpus vii, 82  
 Verris ii, 37  
 Versata xi, 52  
 Versibus x, 100 duobus xiv, 1 mille  
     xi, 80 trecentis ix, 20  
 Versiculus iii, 9. 50. vi, 61  
 Versu grato iv, 55 impio x, 5 non la-  
     borioso xi, 6 Lampsacio xi, 16 las-  
     civo x, 64 rudi ix, 12  
 Versus ii, 8. iv, 17. v, 26. 56. vii, 1.  
     ix, 90. xi, 2. 3. 24. xii, 62. xiii, 75  
     disertos vi, 14 ducentos viii, 90 duo  
     tresse xii, 3 facundos xii, 43 lasci-  
     vos xi, 20 Saturnalitiis xi, 15 seve-  
     ros i, 36 viridi ærugine tinctos x, 33  
 Vertagus acer xiv, 200  
 Vertex planus iv, 64  
 Vertex i, 32. viii, 36. x, 19 moto iv,  
     3 tenero xiii, 50 toto xii, 7  
 Verticemque xii, 45  
 Verum i, 65. 109. ii, 69. iii, 72. iv,  
     34. 42. v, 29. vii, 6. 28. 90. 100.  
     viii, 76. x, 5. 11. xi, 24. 107. xii,  
     36. 86. xiv, 52 nomen ix, 96  
 Verus iv, 5 pater S 3 pater familiæ i,  
     85  
 Vescitar viii, 50  
 Vescuntur iii, 58  
 Vesica fortior viii, 33 omnis iv, 49  
 Vesicam xiv, 62  
 Vespillo i, 31. 48  
 Vespillonum ii, 61  
 Vestæ vii, 73 canæ i, 17  
 Veste tincta v, 23 deposita vi, 93 ma-  
     dida v, 79  
 Vestem aridam iv, 70  
 Vester ix, 96  
 Vestes xii, 102 amethystinas i, 97 oli-  
     dæ i, 50 saturatas viii, 48  
 Vestibus tinctis ix, 63  
 Vestino grege xiii, 31  
 Vestinas cascus xiii, 31 gravis iv, 73  
 Vestire ii, 46  
 Vestis proxima xii, 18 sordida viii, 3.  
     xiv, 71  
 Vestit i, 36. vi, 11. vii, 82. xiv, 125  
 Vestitur viii, 33. x, 51. xiv, 129  
 Vestra v, 81  
 Vestras ix, 1  
 Vestri i, 5. x, 103  
 Vestris x, 24  
 Vestro xii, 64  
 Vestrum v, 6  
 Vesuvius viridis iv, 41  
 Vetabant xi, 78  
 Vetamur xi, 6  
 Vetat ii, 91. v, 37. vi, 91  
 Veterem amicum viii, 14. ix, 85 Graium  
     iv, 55 Jovem vii, 73 maritum x, 41  
     senectam v, 7 sodalem ii, 44 umbram  
     v, 10  
 Veteres v, 16. xi, 90 artes iv, 39 avos  
     iii, 63 brachas xi, 21 calathos ix, 60  
     et paucos sodales x, 104 Ficelias vi,  
     27 Fidenas iv, 64 omnes i, 55 pa-  
     tres xi, 5 patronos v, 34 poetas x,  
     78 ritus viii, 50 sodales i, 100 so-  
     los viii, 69  
 Veteri fidoque sodali ii, 43. v, 19 so-  
     dali x, 37. xii, 25  
 Veterino iii, 67  
 Veteris amici viii, 18  
 Veterum avorum x, 87 Corinthiorum  
     ansæ ix, 58 ducum ix, 81  
 Veto i, 35  
 Vetonissæ parvæ iv, 55  
 Vetuisti iv, 22  
 Vetuit iii, 46. ix, 102. xi, 41  
 Vetula iii, 32  
 Vetula dextra xi, 29  
 Vetulae Fabullæ viii, 33  
 Vetulam iii, 32. iv, 20  
 Vetulas iii, 76. viii, 79 algentes iv, 5  
     decem ix, 101  
 Vetuli cinaedi i, 42 Eucti viii, 6 fures  
     vi, 16  
 Vetulisque viii, 79  
 Vetulo Falerno i, 19. viii, 77. xi, 26  
     marito xi, 71 petasone xiii, 55  
 Vetulos cados xiii, 112  
 Vetulum cunnum x, 90

- Vetus vi, 67. vii, 79. x, 98. 101. xi, 21. 34. 54 aura iv, 4 ingenium xi, 7 patriusque amicus vi, 25 putreque solum luto ix, 74 sodalis i, 55. vii, 86 testa vi, 93
- Vetusque ii, 30. xi, 34
- Vetustas vii, 45 longæva S 5
- Vetustilla iii, 93
- Vetustillæ ii, 28
- Vexabit viii, 46
- Vexat ii, 32. ix, 60. xi, 81. 86
- Vexata vindemia i, 57
- Vexatas rosas xi, 89
- Vexatio x, 82
- Vexerat S 16
- Vexes i, 118
- Vexit viii, 51
- Vi vi, 19
- Via vii, 61. x, 12 media S 2 pulverulenta xii, 2
- Via x, 104 alia xi, 91 Flaminia x, 6 inoffensa xiv, 209 media vi, 93 sacra ii, 63. xii, 2
- Viæ xii, 28. xiv, 61 Æmilie iii, 4 Ausoniae ix, 102 Latiae ix, 65 longæ i, 3
- Viam v, 14. xiv, 130
- Viarum ix, 100
- Vias i, 71 Ausonias vii, 6 Capitolas vi, 10 graciles ii, 86 longas vi, 43. ix, 31. x, 36. xiv, 188 tacitas xiii, 60
- Viator vi, 28. ix, 65. x, 63. xi, 13. 91. xiii, 25 lassus ii, 6 piger iv, 55
- Vibrabunt v, 78
- Vicarius ii, 18
- Vicem viii, 38
- Vicenos nummos iv, 26
- Vicere ix, 104
- Viceris xi, 5
- Vicerunt vii, 19
- Vici fuit ille magister x, 79
- Vicies i, 100
- Viciesque xii, 77
- Vicina v, 64. vi, 43. xiv, 159 antra vii, 50 jugera viii, 56 numismata i, 27 porta iv, 18 Nomento rura xiii, 15 sylvæ i, 50
- Vicina urbe i, 13
- Vicinam urbem vii, 17
- Vicine vi, 27
- Vicini vi, 19. 39. 73. ix, 69 cubiti iii, 63 illiciti xii, 18 Quirini porticum xi, 1
- Vicinia tota xii, 59
- Vicino fonte ix, 19
- Vicinos hortos i, 115. xi, 34 lares x, 58
- Vicinum i, 21. vii, 93
- Vicinus i, 87. vi, 64 Iolas xi, 41 lætus iii, 58
- Vicit i, 8. viii, 26. x, 87. xi, 33. 41
- Vico Patricio x, 68 Tusco xi, 27
- Vicos tenues vii, 61
- Victa i, 83. xiv, 150 faba iii, 47
- Victima grata xii, 91 casa ix, 32 cæsa quacumque manu x, 73
- Victimaque ix, 91
- Victimasque viii, 66
- Victor viii, 54. ix, 44. 102. x, 74. xi, 33. 78 Deus vii, 8 Scipio xi, 2
- Victorem viii, 2
- Victores viii, 43
- Victori vii, 28
- Victoria Phlegræa viii, 78 tristis x, 50
- Victoriæ signum xiv, 170
- Victoris vii, 29. viii, 26
- Victricem laurum ix, 36
- Victrices chartæ vii, 6
- Victrix umbra vi, 76 unda xi, 96
- Victura carmina viii, 73 fama v, 15 nomina vii, 44
- Victuræ i, 26
- Victuram viii, 81
- Victuras chartas xi, 3 curas i, 108
- Victuris chartis iii, 20
- Victurum v, 58 nomen x, 26
- Victurus liber vi, 60
- Vicus Patricius vii, 73
- Vide vi, 21. xiv, 131
- Videam ii, 5
- Videar v, 18. vi, 73
- Videare vii, 101. ix, 61
- Videaris viii, 3. x, 83. xi, 55. 75
- Videas i, 16. iii, 93. vii, 99. ix, 73. 88. xiv, 76. 212
- Videat ix, 66. xi, 102. xiv, 1
- Videatur iv, 32
- Videbam i, 91
- Videbaris i, 91
- Videbis i, 56. 110. vi, 78. x, 19. 104. xiii, 100
- Videbit v, 80
- Videbo viii, 25. 41
- Videbuntur ii, 8
- Videmur vi, 70. x, 65. xii, 4
- Videnda x, 6
- Vident iii, 93
- Video ii, 38. x, 14. 70. xiv, 154
- Videor viii, 23. x, 1. xii, 26
- Viderat ii, 66. vi, 53. 85. ix, 37. x, 52
- Videre i, 87. iii, 44. 67. iv, 30. 64. 77. viii, 8. 21. ix, 75. xi, 1. 75. 101. xii, 49
- Videres iii, 47
- Videret viii, 2. xii, 85



- Videri i, 10. 42. ii, 88. 91. iii, 52. iv, 6. vii, 12. 51. viii, 19. 38. x, 90. xi, 55. xii, 37. 41. 62  
 Videris i, 42. ii, 1. iii, 5. 40. iv, 44. v, 4. vii, 26. 41. viii, 64. x, 93  
 Viderit v, 49  
 Vides ii, 11. 29. iii, 38. iv, 53. v, 22. ix, 32. 36. 44. x, 84. 92. xi, 58. xiv, 44  
 Videt S 2. i, 97. 105. ii, 14. iii, 39. iv, 21. vi, 18. 34. 39. 64. vii, 5. 17. 87. viii, 3. 36. 49. 59. ix, 35. 38. 60. x, 32. 51. xii, 52  
 Videtis ii, 57  
 Videto x, 19  
 Videtur i, 35. 45. 73. ii, 84. iii, 12. v, 12. 31. 57. viii, 23. 51. 75. ix, 62. x, 25. 76. 90. xi, 24. xii, 12. xiv, 18  
 Vidi vi, 58. viii, 30. xii, 32  
 Vidimus S 5. 6. i, 15. iv, 26. 35. xii, 60  
 Vidisseni v, 49  
 Vidissent ix, 66  
 Vidisses ix, 66  
 Vidisti vi, 33. viii, 25  
 Vidit S 28. ii, 75. iii, 95. vi, 68. vii, 40. viii, 26. 68. ix, 21. x, 38. 67. xi, 61. xii, 84  
 Vidua ii, 32  
 Viduae vii, 73  
 Viduaque platano iii, 58  
 Viduarum i, 50  
 Viduata ix, 31. culcita xi, 21  
 Viduisque iv, 56  
 Vienna pulchra vii, 88  
 Vienna vitifera xiii, 107  
 Vigessis xii, 76  
 Vigil xiv, 40  
 Vigila vii, 54  
 Vigilare ix, 20  
 Vigilat viii, 21  
 Vigilatur xii, 68  
 Vigilaveram xii, 18  
 Viginti millibus xi, 38. nummis xii, 26  
 Vile cadaver viii, 75. fragmentum vii, 19. pretium i, 77. sapit xiii, 84  
 Viles Cappadocæ v, 78. pueri i, 42  
 Vili xii, 66. pulvere xiv, 102  
 Vilis xii, 48. dona xiv, 6. ligna xiv, 12. monumenta xiv, 96. ora ii, 72. præcoqua xiii, 46  
 Vilior x, 73. xiii, 9. 122  
 Vilis ix, 101. xiii, 122. tegeticula ix, 93. oliva ix, 27. tomos i, 67  
 Vilisque ix, 101  
 Vilissima viii, 83  
 Vilius vii, 27. xii, 13. xiv, 1  
 Villa Baiana iii, 58. rudis vii, 36  
 Villa sordida x, 98  
 Villæ xii, 57. celsæ iv, 64  
 Villam xii, 36. xii, 57. xiii, 15. pictam iii, 58  
 Villi xiv, 136  
 Villica ix, 61. x, 48. xii, 18. nupta iv, 66. pinguis i, 56  
 Villicæ iii, 58  
 Villici x, 92  
 Villicique vi, 39. x, 30  
 Villico i, 50. iii, 58  
 Villicosque xii, 32  
 Villicus iii, 68. vii, 31. 71. xi, 39. levis xii, 18  
 Villicusque ii, 11  
 Villis vi, 56. Baianis iv, 25  
 Villorum xiv, 145  
 Villosa gausapa xiv, 138. lintea, ibid. stragula xiv, 147  
 Vimen breve iv, 89  
 Vimine vii, 53. texto clausa prandia ix, 73. levi ii, 85  
 Vimineo texto iii, 58  
 Vina ii, 59. iii, 68. 90. iv, 69. vi, 89. viii, 50. ix, 26. x, 36. xi, 29. xii, 49. xiii, 13. 110. 114. 125. 126. xiv, 112. æmula Tuscis cadis xiii, 118. duo iv, 68. condita iii, 62. Massica iv, 13. mucida viii, 6. peregrina iv, 66. pessima i, 19. plumbea x, 19. resinata iii, 77. Rhætica xiv, 100  
 Vincam x, 16  
 Vincant xiv, 28  
 Vincas v, 28. vii, 72. viii, 64  
 Vincat iii, 93. viii, 3  
 Vince xii, 36  
 Vincebant ix, 30  
 Vincenda v, 22  
 Vincentem xii, 64  
 Vincenti ix, 69  
 Vincere S 27. i, 42. 71. ii, 29. 90. iii, 1. iv, 19. v, 24. 65. vi, 32. ix, 68. x, 19. xiv, 213  
 Vinceret vi, 77  
 Vincet iii, 33  
 Vinci vii, 65. xiv, 213  
 Vincique vii, 42  
 Vincis iii, 95. viii, 28  
 Vincit i, 50. ii, 57. iv, 55. viii, 51. ix, 84. xii, 34. xiv, 201  
 Vincite iv, 57  
 Vincitur ii, 53  
 Vincor xii, 40  
 Vincita iv, 59  
 Vindelici oris ix, 85  
 Vindemia i, 27. vi, 27. viii, 53. Gnosia xiii, 106. condita viii, 68. mitis xiii, 109. Nomentana xiii, 119. vexata i, 57  
 Vindemiarum ix, 99

- Vindicare ii, 23  
 Vindicatum ii, 83  
 Vindice i, 54. iii, 2 pluteo iii, 91  
 Vindicem iii, 2  
 Vindicis docti ix, 44  
 Vineæ cana iii, 65 fossa xiv, 49  
 Vineæ Tusca ligo politus ix, 58  
 Vini xii, 65 audacis xiv, 94  
 Vinitorem iii, 57  
 Vinitores x, 30  
 Vinitorque Romanus xii, 57  
 Vino xi, 15 hesterno i, 85 mixto vii, 20  
 multo v, 4 nimio ii, 89  
 Vinum v, 78. vi, 78. x, 48. xiii, 122  
 consulare vii, 79 picatum xiii, 107  
 Viola xiv, 97  
 Violæ xi, 18  
 Violant i, 54  
 Violare x, 66. xii, 85  
 Violas ix, 27  
 Violat viii, 33  
 Violata crura v, 61  
 Violaverit viii, 51  
 Violent xiv, 24  
 Violentus xii, 14  
 Violes xiii, 66  
 Violis ix, 12. x, 33  
 Vipera iv, 59 scelerata iii, 19  
 Viperæ iv, 4  
 Viperarum i, 42  
 Vipereum virus vii, 12  
 Vipsanas laurus i, 109  
 Vipsanis columnis iv, 18  
 Vir i, 50. 69. 75. 91. ii, 69. iii, 30.  
 44. 69. iv, 7. 42. x, 95. xi, 7. 71  
 bonus iv, 5. x, 23 justus, probus, in-  
 nocens iii, 44 inepte i, 69 pauper  
 iv, 5 pessimus vii, 34  
 Virens cauliculus v, 78  
 Virent i, 89. vi, 42. vii, 6  
 Virenti fonte ix, 76  
 Virentis auri xii, 15  
 Vires viii, 70. 73 ingenuæ x, 47  
 Viret iii, 47. viii, 73. ix, 62. xii, 31.  
 xiii, 115  
 Virga ix, 23. 62 aurea vii, 74 myrtea iii,  
 82 pinguis ix, 55 superba xi, 98  
 Virga nobili viii, 66 Santonica ix, 95  
 Virgæ damnatæ xii, 48  
 Virgilii Culex xiv, 185  
 Virgilio xiv, 195 æterno proxima rura  
 ix, 52  
 Virgiliosque iii, 38  
 Virgiliumque viii, 56  
 Virgilius viii, 56. xiv, 75 in membrana  
 xiv, 186  
 Virgine iii, 91. vi, 47 cruda Martiaque  
 vi, 42 gelida xi, 47 porca xiii, 56  
 pudica iv, 6 sola xiv, 163  
 Virgineæ manu xi, 8  
 Virgineamque domum i, 71  
 Virginem x, 92  
 Virgineo auro ix, 24 cruræ iv, 64 pol-  
 lice x, 42  
 Virginesque v, 2 grandes iii, 58  
 Virginibusque iii, 69. ix, 69  
 Virginis vii, 32 chartæ i, 67  
 Virginitate certa iv, 45  
 Virgo xi, 78. xii, 42 conscia vi, 10  
 ferox xiv, 179 grandis viii, 3 proba  
 iii, 68  
 Viri iii, 93. iv, 35. ix, 41 docti x, 73  
 steriles iii, 91 teneri vi, 68  
 Viribus xi, 81  
 Viridem Thetyn x, 44  
 Virides annos i, 102. xi, 71 aras iii,  
 24. xii, 60 caules iii, 47 comas iii,  
 19 gemmas ix, 60. xi, 27  
 Viridi ærugine tinctos versus x, 33 Bac-  
 cho xiii, 39 juvenia vii, 40 mero xiii,  
 68  
 Viridis brassica xiii, 17 agri v, 71 Ve-  
 suvius iv, 44  
 Virile vii, 67  
 Viriles vultus ix, 37  
 Virilia languida xi, 29  
 Virilitatis creptæ ix, 7  
 Viris ii, 84. x, 26. xi, 22 obscuris ix, 1  
 Viro i, 63. 91. viii, 6. 64. x, 69. xii,  
 42. 92. 97 agresti rudique iii, 24 bis  
 rapto ix, 31 decimo vi, 7 lascivo x,  
 68 participi iv, 75 Phrygio viii, 6  
 tetrico i, 63. vii, 88 vero vii, 58  
 uni placere x, 35  
 Virorum vii, 47. 63. ix, 16. 79. x, 19.  
 xiv, 59 doctorum xiv, 191  
 Vires vi, 16. ix, 79. xiv, 49 coccina-  
 tos i, 97 medios ii, 61. iii, 81 nu-  
 dos iii, 68 steriles ix, 9  
 Virtus viii, 80. xii, 14 cauta vi, 25  
 dulcior v, 19 maxima viii, 15  
 Virtutem xi, 56  
 Vihum i, 9. 22. 79. 91. ii, 41. iv, 58.  
 vi, 14. viii, 46. ix, 37. 57. x, 69.  
 87. xi, 22. 39. 78. 81. xii, 52 dig-  
 num i, 110 mollem i, 97. iii, 73  
 nimium ii, 36  
 Virumque iii, 93. viii, 56. xiv, 185  
 Virus xiii, 2 fallax vi, 93 mixtum i, 88  
 vipereum vii, 12  
 Vis i, 30. 118. ii, 53. 88. iii, 5. 13.  
 iv, 26. 47. v, 52. vi, 14. 50. vii,  
 25. 100. viii, 73. ix, 26. 69. x, 13.  
 83. xi, 39. 56. xii, 17. 22. xiv, 1.  
 69. 163  
 Vis iii, 72. 78  
 Visa iii, 17. vi, 85. x, 75. ix, 31  
 Visam x, 35

- Viscera iv, 84  
 Visceribus i, 14. xiii, 84  
 Viscerum xi, 61  
 Visco S 11  
 Visere x, 20  
 Viso v, 3 genitore vi, 38 oceano v, 27  
 Visure x, 44  
 Visus x, 37. 79  
 Vita i, 50. ii, 41. iii, 21. 99. v, 13. vi, 70. viii, 3. 38. ix, 29. x, 63. 58. xii, 97 crastina i, 16 longior viii, 77 proba i, 5 reversa vii, 47  
 Vita viii, 35. xi, 20 manente vi, 15 migliore vi, 70 priore frui x, 23  
 Vitæ iv, 75. x, 50. xi, 91 jucundæ iii, 6 laudatæ i, 94 quietæ x, 92 tribus arcis peractis x, 24 veræ v, 20  
 Vitam S 1. 13. i, 56. ix, 53. x, 47. xi, 56. xii, 57 beatorem x, 45 municipalem iv, 66 sanctam i, 79  
 Vitare i, 49. viii, 59. xii, 34  
 Vitas iii, 51  
 Vite viii, 51 rosca iii, 21  
 Vitelliani xiv, 8  
 Vitellianis ii, 6  
 Vitellos croceos xiii, 40  
 Vites v, 49  
 Vitet xi, 47  
 Vitiantur xii, 74  
 Vitiatæ amphora vi, 93  
 Vitiatum talum viii, 75  
 Vitibus xiii, 125 tardis i, 41 teneris iv, 13  
 Vitifera Vienna xiii, 107  
 Vitis iii, 10. x, 33  
 Vitio i, 54. xii, 53  
 Vitiosum xi, 92  
 Vitiosus homo xi, 92  
 Vitis nata in media palude xiii, 115 septima xiii, 114  
 Vitium ii, 89. iii, 27. v, 19. xi, 92 deforme xi, 99 leve vii, 18 magnum x, 76 pejus iii, 72 periculosum iii, 44 pusillum iii, 42 secretius iii, 77 unum x, 76  
 Vitrei calices xiv, 115  
 Vitreis ampullis vi, 35 fractis i, 42 undis vi, 68  
 Vitreo latrone vii, 72 torrente xii, 3  
 Vitreus nimbus xiv, 112  
 Vitro i, 38. iv, 86 brevi ix, 60 excusso iii, 55 parco ii, 40 puro iv, 22  
 Vitulus vi, 38  
 Vitulusque iii, 58  
 Viva vi, 49 bractea ix, 62 quies x, 30  
 Viva cupresso vi, 49  
 Vivam i, 16. 101. x, 12. xii, 35  
 Vivat i, 56. ii, 14. ix, 1. 28. xi, 4. 71. xii, 17  
 Vive i, 16. 37. 101. vii, 47. viii, 44  
 Vivebant S 7  
 Vivebatque iii, 19  
 Viventi i, 1  
 Vivere i, 26. ii, 53. 90. iii, 30. 38. v, 20. 58. 61. vi, 18. 27. 70. x, 23. xi, 56. xii, 18. 47. 60. 78 in æterna rosa viii, 77  
 Viveret x, 35  
 Vives iv, 5. v, 58. vi, 64  
 Vivet vii, 69. 84  
 Vivi ursi vi, 61  
 Vivida cera vii, 44 epigrammata xi, 42  
 Vividumque xii, 61  
 Vivis i, 116. iii, 30. v, 19. viii, 44  
 Vivit i, 89. 115. ii, 11. iii, 41. 75. iv, 73. v, 29. 37. vi, 18. 32. viii, 68. xi, 46. 57. 84  
 Vivo colore xii, 63 genitore iv, 16 lacte xiii, 44  
 Vivo v, 37  
 Vivum Laguna ix, 51 mare xiii, 79  
 Vivus xi, 67 fons ii, 99 decor vi, 13  
 Vix i, 16  
 Vixerat S 17  
 Vixisset v, 34  
 Vixisti x, 38  
 Vixit S 18. v, 7. 58  
 Vixque v, 22  
 Ulcere turpi vii, 71  
 Ulcus xi, 60 acre xi, 98  
 Ulla i, 110. iv, 66. 79. v, 74. xi, 56. xii, 97  
 Ulli ix, 43  
 Ullis S 18 vocibus xi, 60  
 Ullus ii, 37. iv, 31. v, 49. ix, 28 labor xii, 62  
 Ulmi iv, 13  
 Ulmo fragili iv, 49  
 Ulta ii, 66. 84  
 Uteriora i, 27  
 Ultima xi, 91 aura xi, 8 pars S 2 pensa iv, 73 præda xiii, 95 nox x, 71  
 Ultimis ceris iv, 70  
 Ultimus ix, 49. x, 5. xi, 65. xii, 36  
 Ultoris Martis vii, 51  
 Ultro v, 6. ix, 24. x, 75. xi, 23  
 Ululat v, 41  
 Ulysses xiv, 184 fallax iii, 64  
 Umbella xiv, 28  
 Umbellam xi, 73  
 Umbellas hilares iii, 58  
 Umber vii, 31. 53. 90 pauper xii, 82  
 Umbilicis i, 67. viii, 61 pictis iii, 2 nigris v, 6  
 Umbilico nullo ii, 6  
 Umbilicos iv, 91  
 Umbilicum vi, 32. 37  
 Umbone iii, 46

- Umbra v, 20. vi, 15. vii, 21 festinata  
 x, 61 hospita x, 26 lætior ix, 62  
 melior vi, 18 notior xii, 52 textilis  
 xii, 31 victrix vi, 76  
 Umbra Phaëthontæa vi, 15 Pieria ix, 85  
 Pompeia xi, 47  
 Umbracula xiv, 28  
 Umbram veterem v, 10  
 Umbras æstivas i, 13 caras x, 71 dif-  
 fusas S 2 infernas i, 37. xi, 69 ni-  
 gras v, 34 opacas i, 89 Stygias i,  
 102. 115  
 Umbria xiii, 69 montana ix, 59  
 Umbriæ montanæ vii, 97  
 Umbris i, 50 infernis iv, 16. xi, 5 pam-  
 pineis iv, 44 sanctis vii, 40  
 Una litura iv, 10 lucerna xiv, 41 pagi-  
 na xi, 24 pars xi, 22. xiv, 174 res  
 xii, 40 synthesis iv, 66  
 Una hora ii, 1. x, 74 mensa x, 48  
 nocte xi, 97  
 Unam erucam xi, 18  
 Unas x, 13  
 Uncia ix, 49 tota ix, 4  
 Unciam i, 107  
 Uncis naribus iv, 42  
 Uncta lucerna xiv, 43 unguento x, 13  
 Unctæ coronæ vii, 72  
 Uncti magistri vii, 67  
 Unctiore cœna v, 44  
 Unctis diebus xi, 6 digitis v, 78. xiv,  
 123  
 Uncto i, 54 Venafro xii, 63 ungue x,  
 66  
 Unctor xii, 70 sordidus vii, 32  
 Unda S 3. 24. i, 77. iv, 22. v, 42. vii,  
 50. ix, 39 aurea viii, 55. x, 16 can-  
 dida xiii, 40 dives S 28 frigidior xiv,  
 104 mitis vi, 68 nocturna S 25 pal-  
 lida viii, 33 Pegasis ix, 59 plana  
 v, 1 prægravis iv, 18 victrix xi, 96  
 Unda curva ix, 91  
 Undæ iv, 30. vi, 42. x, 51 faventis x,  
 104  
 Undam ix, 19  
 Undas iv, 30. vi, 42. x, 5 Baianas vi,  
 68 instantes S 25 laudatas vi, 43  
 Lethæas vii, 96 niveas vii, 32 placi-  
 das iii, 67 Siculas vii, 45 Stygias vi,  
 58. ix, 52. xi, 84. xii, 91  
 Unde i, 15  
 Undecies v, 8  
 Undecim ii, 44  
 Undecima hora ix, 60  
 Undecimii xii, 5  
 Undenas vii, 67  
 Undenis x, 9  
 Undique xiv, 223  
 Undis S 28 æquoreis xiii, 84 irrumatis  
 ii, 70 liquidis, S 26. x, 7 nivalibus  
 xiv, 118 nitidis vii, 15 Sinuessanis xi,  
 82 torrentibus x, 85 tumidis xiv, 181  
 vitreis vi, 68  
 Ungendis axibus ii, 77  
 Ungitur iii, 12  
 Ungue viii, 33. ix, 39. xi, 18 uncto x,  
 66  
 Unguenta xi, 54. xiv, 59  
 Unguento vi, 57. 74. viii, 31. x, 13.  
 xiv, 57 niger xii, 38  
 Unguentum vii, 94. xiii, 101. 126. xiv,  
 146 bonum iii, 12  
 Ungues i, 23. v, 60 nigros iv, 27 rapi-  
 dos ii, 77. xiv, 199  
 Unguibus i, 7 iracundis xi, 84 longis  
 xiv, 36 tumidis i, 7  
 Unguis lubricus vii, 2  
 Ungula fugax xii, 50  
 Ungularum vii, 7  
 Uni colono iv, 64 nuptæ placere x, 35  
 viro placere, ibid.  
 Unica avis x, 16 mensa i, 104  
 Unice xii, 44  
 Unicum vi, 62  
 Unicumque i, 62  
 Uniones viii, 81. xii, 49  
 Universi Martis v, 21  
 Unius x, 51. xii, 50  
 Uno anno decies ægrotas aut sæpius  
 xii, 56 conjuge xi, 53 die xi, 18  
 grege ii, 46 lemmate x, 59 libro iv,  
 29 lumine vi, 78 quadrante beatior  
 x, 82 rogo x, 71  
 Unquam iii, 16  
 Unum assem xi, 31 verbum xiv, 217  
 vitium x, 76  
 Unus hircus xi, 84 liber i, 70  
 Unxive xi, 39  
 Vobisca i, 50  
 Voca ii, 14  
 Vocabam i, 113. ii, 68  
 Vocabar vii, 86  
 Vocabat xi, 15  
 Vocabit iii, 93  
 Vocabitur i, 50. ii, 37. x, 10  
 Vocanda iv, 64  
 Vocandi iii, 50  
 Vocant v, 19. 71  
 Vocanti v, 44  
 Vocare iv, 56. vi, 64. viii, 58. x, 65.  
 xi, 18. xiv, 11  
 Vocaret ix, 13. 92  
 Vocari iii, 58. vi, 17. vii, 1. ix, 12  
 Vocas iii, 27. vii, 70. x, 16  
 Vocasses i, 24  
 Vocasti ix, 49

- Vocat i, 97. ii, 1. iv, 88. vii, 74. viii, 81. ix, 37. x, 18. 104. xi, 72. xii, 49. 58. xiv, 158  
 Vocata turba i, 21  
 Vocati i, 44. xi, 65  
 Vocator vii, 86  
 Vocatum ii, 79. ix, 28  
 Vocatur i, 51. 106. ii, 4. iii, 58. xiv, 160  
 Vocatus iii, 27. vii, 20. xi, 35  
 Vocaverit iii, 93  
 Vocavi v, 50  
 Vocavit iv, 78. v, 17. x, 67  
 Voce vi, 35. vii, 100. viii, 8. 65. ix, 2. 18. x, 3. 5. xi, 101 certa consciaque xi, 61 certa xiv, 76 ingenti iii, 46. vii, 8. viii, 7 magna vi, 19. 35 rauca viii, 3 rigida vii, 92 summissa viii, 75 sola iv, 27 tristi iv, 5  
 Vocem iv, 30. 56. vii, 64. x, 65. xi, 57 patronam vii, 72  
 Vocenque vi, 35  
 Vocer xiv, 121. 154  
 Voces vi, 51. viii, 11. x, 68. xi, 35  
 Vocesque vi, 34  
 Vocetur xiv, 7  
 Voci vii, 82  
 Vocibus blandis vi, 23. xii, 98 tetricis xi, 43 ullis xi, 60  
 Vocis blandæ xi, 91  
 Voco v, 57  
 Voconî vii, 29  
 Vocor ii, 59. iii, 60. xiv, 41. 58  
 Volabit xiii, 75  
 Volant i, 16  
 Volantem culicem viii, 33  
 Volantis Procnès xi, 18  
 Volantque vii, 48  
 Volat vii, 14. ix, 55  
 Volatu præcipiti xi, 91  
 Volcane v, 7  
 Volebam ii, 55. iii, 73 ix, 12. 54  
 Volebat vi, 72. viii, 9  
 Volent iv, 64  
 Volentem iv, 42  
 Voles i, 114. v, 78. xi, 7. 56. xiii, 31. xiv, 7  
 Volet S 11. ii, 32. xi, 5  
 Volitare i, 4  
 Volitent xiv, 164  
 Volo i, 9. 58. 116. ii, 49. iii, 45. iv, 31. 77. v, 83. vi, 40. 87. ix, 33. x, 59. xi, 15. 23. 104. xii, 37. 40. 48. 60. 97  
 Volsellæ crebræ ix, 28  
 Volucrem xiii, 67 pardum S 15  
 Volucres v, 67 Libycæ xiii, 45  
 Volucris parva xiii, 78  
 Volucrum v, 55. xiv, 216  
 Volventes sorores iv, 73  
 Volui ii, 27. v, 22. vi, 40. ix, 8  
 Voluisse iv, 32  
 Voluisset S 12  
 Voluit i, 106. iv, 18. v, 59. vi, 18. viii, 68. ix, 44. x, 75. xii, 52  
 Volumen crassum v, 78  
 Volumina vii, 63  
 Volunt viii, 21  
 Voluptas Martia v, 24  
 Vomant vii, 12  
 Vomis ii, 89. ix, 93  
 Vonuit vii, 67  
 Vomunt xi, 90  
 Voras i, 21. 88. iii, 77. vi, 11. x, 31  
 Vorat ii, 51. vii, 67  
 Vorata musca v, 18  
 Vorent x, 37. xiii, 54  
 Voret xi, 27  
 Vota i, 56. 100. iv, 45. vi, 25. 38. vii, 47. viii, 4. 32. ix, 49. 58. xii, 48. 91. xiv, 16 certa vii, 8 debita ix, 32 improba iv, 1 minora ix, 65 pia iv, 73 publica x, 28 rata iv, 45 talia xi, 36  
 Voti ix, 43 subiti novique iv, 77  
 Votieni docti viii, 72  
 Votis vi, 47. vii, 7. 60. ix, 65. 91. x, 87. xi, 36 paribus petere viii, 72 poscentibus vii, 5  
 Votorum ix, 40. 41. 56  
 Votum xi, 80. xii, 91  
 Vovet i, 32. ix, 32. 41  
 Vox v, 69. vii, 100. viii, 45. x, 6 celebrata xii, 52 diversa S 3 prima ii, 67 omnis vii, 6  
 Urat viii, 68  
 Urbana otia xi, 3  
 Urbanæ togæ xi, 16  
 Urbanas lites xii, 72  
 Urbani lares iii, 31  
 Urbanis officiis i, 56  
 Urbano iii, 58 jugo perusta colla x, 12 macello x, 37  
 Urbanus i, 42  
 Urbe S 2. 3. 4. i, 2. 4. 87. ii, 72. iii, 15. 52. 58. iv, 64. 79. 85. v, 60. vi, 94. vii, 6. 61. viii, 31. 61. ix, 19. 98. x, 72. xi, 18. xii, 3. 57 domina iii, 1. ix, 65 exigua xiii, 112 Latia ix, 18. x, 96. xii, 60. 62 Pharia vii, 30 tota iii, 15. xii, 38 vicina i, 13  
 Urbem iii, 5. iv, 5. vii, 61. viii, 11. 65. x, 5. xii, 26 totam iv, 71 vicinam vii, 17  
 Urbes vi, 4. ix, 7 Argivas iv, 55 Latias vi, 58 Libycas ix, 57 Parætonias x, 26 Sicanias vii, 61

- Urbi vi, 43. x, 7 Latiae viii, 8  
 Urbica Tyrianthina i, 54  
 Urbice vii, 51. xi, 55  
 Urbicus vii, 96 poëta i, 42  
 Urbis vi, 80. viii, 44. x, 30. 58. xi, 13.  
 xii, 57 dominæ xii, 21 relictæ xiv, 68  
 Urbisque vi, 64  
 Urbs Ausonia S 4  
 Urcei xii, 32  
 Urceoli ministratorii xiv, 105  
 Urceus xi, 56 fictilis xiv, 106 ruber,  
 ibid.  
 Ure x, 25  
 Urebat iii, 17  
 Urere i, 22. x, 13  
 Ureret i, 102  
 Urget viii, 33  
 Uri ii, 40  
 Urinæ delicatæ iii, 82  
 Uris x, 56  
 Urit vi, 71  
 Urna ix, 77. x, 60  
 Urnam sanctam ix, 31  
 Urna horrida vi, 25 proxima iii, 19  
 Ursa Parrhasia iv, 11  
 Ursi Libyci i, 105 vivi vi, 64  
 Urso ingrato S 21 Caledonio S 7 præ-  
 cipiti S 15 Lucano S 8  
 Ursos xiv, 30  
 Ursum gravem S 22  
 Ursus S 11. vi, 64  
 Usipiorum flavorum vi, 60  
 Usquam ix, 28. xii, 50  
 Usque ii, 23  
 Usquequaque xi, 98  
 Ussit xiv, 193. 207  
 Usta viii, 56  
 Ustorque iii, 93  
 Usu vario vii, 51  
 Usuram v, 42  
 Usus xi, 55. xiii, 10. xiv, 126 amphi-  
 theatrales xiv, 137 geminus xii, 74  
 placidos xiv, 34  
 Ut facias xi, 55 multum x, 11  
 Utaris iv, 54. xii, 14  
 Utatur x, 66  
 Uter ix, 22  
 Utere iii, 89. xi, 78. 104. xii, 97  
 Uteri iii, 72 rugas iii, 42  
 Uteris ii, 61. v, 1. ix, 42. xii, 23  
 Uterque i, 36. 94. 117. iii, 95. vi, 83.  
 vij, 38. viii, 43. 78. ix, 42. 54. 72.  
 x, 81 Caesar ix, 98 consul iv, 79 cu-  
 sis iii, 66 labor xi, 81 natus ii, 2  
 Utetur vi, 83  
 Uti x, 73  
 Uti xi, 20  
 Utile xiii, 39 consilium v, 19 munus  
 xiv, 168  
 Utilior merx xii, 102  
 Utilis ii, 77. xi, 81. xiv, 36 ovis xiv,  
 121 spongia xiv, 141 ventri movendo  
 lactuca xi, 52  
 Utinam iv, 67. x, 32. xii, 39  
 Utitur i, 78. ix, 63  
 Utque i, 32  
 Utramque i, 110. iii, 33. vii, 20  
 Utraque vi, 2. ix, 53  
 Utraque i, 16 lingua doctus x, 76 manu  
 S 20 ripa x, 7  
 Utrimque x, 38. xi, 70  
 Utrique i, 7. x, 2. 81  
 Utriusque S 13. iii, 27  
 Utroque vii, 42 labro ii, 22 oculo viii,  
 59 ore ix, 104  
 Utrum ii, 21  
 Utrumne xii, 65. iii, 20. vii, 7  
 Utrumque i, 58. iii, 38. v, 21. vi, 33.  
 vii, 40. viii, 51. ix, 54. xi, 80. xiv,  
 153. 174 Jovem ix, 87 porrum iii,  
 47  
 Uva i, 27. viii, 68 delicata x, 74 dura-  
 cina xiii, 22 inutilis Lyæo xiii, 22  
 nobilis iv, 44 rudis xiii, 68 Veientana  
 ii, 53  
 Uvæ i, 44 marcentes v, 78 ollares vii,  
 20  
 Uvam stillantem x, 56  
 Uvas seras iii, 58  
 Uvis dulcibus xiii, 49  
 Vulcane v, 7  
 Vulgata x, 93  
 Vulgi i, 3  
 Vulgo viii, 18  
 Vulgus ix, 23 densum vi, 38  
 Vulnere ii, 84 alta i, 61 prima xi,  
 78  
 Vulnere S 12. 13. 14 calido iv, 18 longo,  
 S 15  
 Vulnus i, 14. ix, 87  
 Vulpem olidam x, 37  
 Vulpes x, 100  
 Vulpis iv, 4  
 Vulsa viii, 47 brachia iii, 63 mens ii, 36  
 Vulso pilo ii, 29  
 Vult i, 80. 85. 87. ii, 73. iii, 11. 50. v,  
 25. 56. vi, 54. 67. 72. vii, 39. viii,  
 9. 19. 29. ix, 6. x, 3. 18. 49. xi, 24.  
 vi, 63. xii, 77  
 Vultu iii, 53. iv, 1. v, 6. 61. 78. vi, 10.  
 82. vii, 5. viii, 8. 65. x, 65. ix, 41  
 benigno iv, 89 candido vi, 39 de-  
 misso i, 69 eodem xiv, 14 meliore  
 meliore iv, 1 resupino ix, 44  
 Vultuque iv, 89  
 Vultum vii, 44 gravem v, 51  
 Vulturis vi, 62  
 Vulturino ix, 28

- Vulva materna xiii, 56  
 Vulva tumentis xi, 61  
 Vulvæ excavatæ vii, 20  
 Vultus i, 41. 79. ii, 83. iv, 3. v, 7. vi, 58. viii, 2. ix, 26. 57. 65. x, 32. xi, 91. 102. xii, 42. xiv, 186 certior vii, 84 florentes ix, 75 fortior ix, 77 fulgentes marmore ix, 21 levior viii, 64 lubricus ix, 57 Pallatinos ix, 25 patrii vi, 27 piger ii, 11 severos ii, 41 sacros iii, 66. viii, 24 teneri i, 32 viriles ix, 37  
 Uxor ii, 54. 56. iii, 70. 85. 92. iv, 15. 53. vi, 90. vii, 10. 95. 102. x, 35. 43. 90. 98. xi, 15. 13. 78. 104. xii, 58. 97. 98 anus xiv, 147 ficosa vii, 71 flebilis x, 97 formosa, pudica puella ix, 67 gravis xi, 84 pessima viii, 35 rufa crinibus xii, 32 salva ii, 11 turpior vi, 45  
 Uxore deserta viii, 31  
 Uxorem i, 85. 74. ii, 49. 60. 65. iii, 26. 93. iv, 5. vi, 31. ix, 96. x, 69. xii, 20 legitimam v, 75 locupletem viii, 12. ix, 81  
 Uxores viii, 43 Summœnianæ xii, 32 Summœnianas iii, 82  
 Uxori v, 32. 61. viii, 12. xii, 38 dotate x, 15  
 Uxoris v, 61. xii, 93 sancte x, 30  
 X.  
 Xanthus viii, 21  
 Xeniorum xiii, 3  
 Z.  
 Zelotypum i, 93  
 Zephyri xii, 44  
 Zōh x, 68  
 Zoile ii, 19. 42. 58. 81. v, 79. vi, 91. xi, 30. 85. 92. xii, 54 improbe xi, 54  
 Zoili iii, 81  
 Zoilum pendentem iv, 77  
 Zoilus ii, 16. iii, 29  
 Zona xiv, 151 brevis, *ibid.*

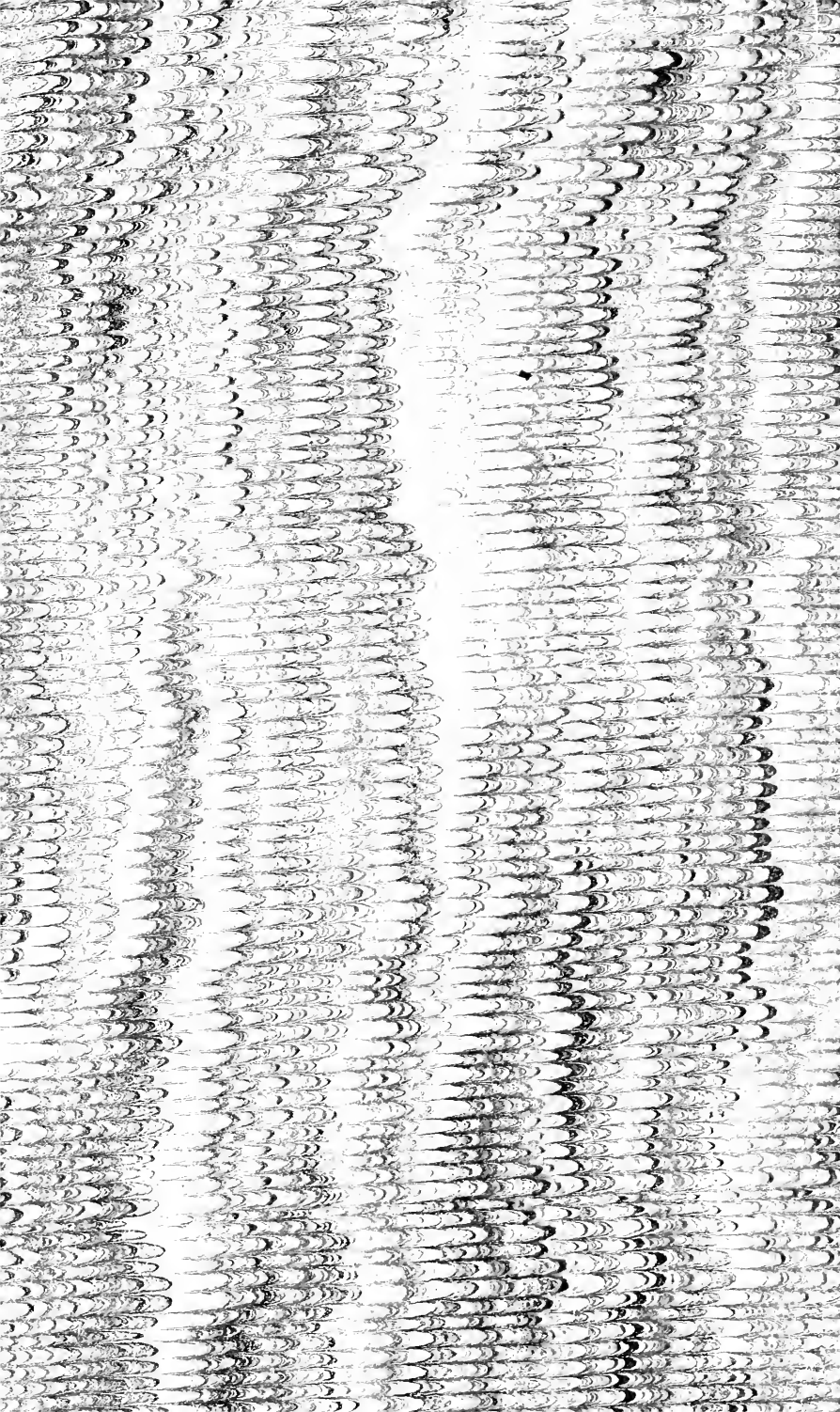












PA  
6501  
A2  
1323  
v.3

Martialis, Marcus Valerius  
    Marci Valerii Martialis  
Ephigraemata

PLEASE DO NOT REMOVE  
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

---

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

---

